Képes Pesti Hirlap 1931 LIII márc.4.

3 o. Rozgonyi

Taiszer János: Irredenta plakett.

12x8.

Katolikus világ

Mindent Istennek...

Hívők és hitetlenek számtalanszor felvetették és felvetik a kérdés, mi adja azt a különös erőt és elszántságot Loyolai Szent Ignác rendjének, a Jézus-társaságnak, amellyel annyiszor fel tudta kavarni az egyháztól eltávolodó újkor történelmét. Köteteket lehetne összeállítani a vadabbnál vadabb rémmesékről, amelyek a jezsuiták „titkairól" szólnak.

Valóban van is titok Loyolai Ignác életművében és világában: az öt betű: O. A. M. D. G. Omnia ad maiorem Dei gloriam — mindent Isten nagyobb dicsőségére. Mindent úgy tenni, hogy azzal Istent dicsőítsük. Ez a szellem nem ismer határokat, nem ismer megállást, fáradságot és félelmet, csüggedést és megelégedést, sem a szívben bent, sem a világban kint. A fél és negyed-kereszténység idején, amikor az újkor embere felefele arányban minduntalan egyezkedik a Szentlélekkel és a Sátánnal, gondviselésszerű Loyolai Ignác figyelmeztetése. Az életet és a világot nem lehet parcellákra osztani, hogy ez Istené, — ez pedig a császáré, vagy a bűné, vagy a szenvedélyé, vagy a pénzé.

Ha nem adunk mindent oda Istennek, mindent odaadunk az ördögnek.

s. f.

Énekrend augusztus 3-án, vasárnap: 222. Futva jöttem, 122. Most az Úr Krisztusnak, 150. Uram Jézus.

A Boldogasszony Év augusztus 15-i megnyitására nagy zarándokcsoportokat várnak Esztergomba. Eddigi jelentések szerint Győrből különvonat, Vácról pedig különhajó viszi a híveket a prímási székvárosba.

A holland és angol katolikus egyetemi hallgatók július 28. és augusztus 8. között közös tanulmányi napot rendeznek az angliai Stonyhurstben, majd 10—10 kiküldött a *douay*-i bencés apátságban megbeszéli a katolikus egyetemisták világszervezetének, a *Pax Romana*-nak 1948. évi hollandiai világkongresszusát.

Londonban most folyik a szabóipari és textilipari munkások szövetségének kongresszusa. A kongresszus katolikus kiküldöttei a megnyitó ünnepség előtt a kingswayi templomban közös szentmisén vettek részt.

Faulhaber Mihály bíboros most ünnepelte müncheni érsekké történt kinevezésének harmincadik évfordulóját. Faulhaber érsek, aki 1921 óta bíboros, mindent átfogó tevékenységével, de különösen a hitleristákkal szemben tanusított gerinces, valóban haláltmegvető bátor magatartásával emelkedett világhírnevére. Az 1931. évi Szent Imre-jubileum idején Magyarországon is járt.

Csernoch János bíboros hercegprímás halálának 20. évfordulóján, július 25-én ünnepi gyászmisét mondottak az esztergomi bazilikában.

A skóciai glasgowi egyházmegyét két püspökségre osztotta a pápa. Az eddig is közvetlenül a Szentszék alá rendelt glasgowi egyháztartomány metropolisi ranggal az új *motherwelli* és *paisly*-i püspökségből áll.

A vatikáni diplomáciából: XII. Pius pápa a libériai köztársaság jubileumi ünnepségeire Mgr. Geletiane címzetes érseket külön megbizottként Monroviába küldötte. — A pápa kihallgatáson fogadta Mr. Litle, ír postaügyi minisztert. Kihallgatáson jelent meg a pápánál Mgr. Cento brüsszeli apostoli nuncius is. — Francois Gentil monacoi követ átadta megbízólevelét a pápának. — Az egyiptomi kormány első vatikáni követévé Mohamed Taber el Emerit nevezte ki, aki a közeljövőben Rómába érkezik.

Zarándoklatok Makkos-Máriára. Augusztus 3-án, vasárnap: Vizafogó egyházközség híveinek zarándoklata hazánk békéjéért. Augusztus 10-én, vasárnap: Az elmult évekhez hasonlóan egyháziak, szerzetesnők zarándoklata a világbékéért. Aug. 15-én, pénteken: Akik Esztergomba nem tudnak elzarándokolni, jöjjenek engesztelni a Boldogasszony Szeplőtelen Szívét Makkos-Máriára. Augusztus 17-én, vasárnap: Szent Család egyházközség és a Kapucinus Atyák III. rendjének zarándoklata hadifoglyainkért. Augusztus 20-án, szerdán: A kegyhely környéki falvak híveinek könyörgő zarándoklata az ország sorsáért. Augusztus 24-én, vasárnap: Kispest-Wekerletelep híveinek zarándoklata a Fogolykiváltó Boldogasszonyhoz. Augusztus 31-én, vasárnap: Pestszentlőrinc szemeretelepi Szalézi Atyák plébánia híveinek zarándoklata a távollévőkért. A zarándokok gyülekezése minden alkalommal a zugligeti villamos végállomásánál, ahonnét 9 óra után indulnak a zarándoklatok. (X)

A vatikáni rádió összefoglaló adatokat közöl a missziók fejlődéséről. Eszerint a XVIII. században az egész világon mindössze háromszáz missziós terület volt, ma ennek tízszerese. Ezeken a területeken az utóbbi tíz esztendő alatt ötven százalékkal emelkedett a katolikusok száma, s ma *meghaladja a harminc milliót*. Különösen nagy a fejlődés az afrikai missziós területeken, ahol a katolikusok száma hat esztendő alatt csaknem megnégyszereződött.

A kínai parlament 17 tagja beadványban hívta fel a kormány figyelmét a missziós iskolák fontosságára, amelyek az ország iskoláinak egyharmad részét teszik. A beadvány a missziós iskolák szervezetének tanulmányozását és rendszerének átvételét, valamint az iskolák vezetőivel való szoros együttműködést ajánlja.

Barcelonában október végén nemzetközi Mária-kongresszust tartanak. Sok nemzet kongregációinak részvételére számítanak.

Labouré Katalin irgalmas nővért július 27-én avatta szentté a pápa a Szent Péter Bazilikában. Labouré Katalin Mária-jelenéseiről vált ismertté a mult század keresztény világában, s közben páratlan buzgalommal végezte hivatását, a betegek és aggok önfeláldozó ápolását.

Washingtonban nemzetközi gyermekvédelmi kongresszust tartanak, amelynek célja nemzetközi gyermekvédelmi alap létesítése.

Kanada zsoltára

India dominiumi rangra való emelésével kapcsolatban az angol lapok felelevenítik azt a történetet, amelynek a *dominium* megjelölés eredetét köszönheti. Amikor 1867-ben elhatározták Anglia északamerikai birtokainak egységes kormányzat alatt való összefoglalását, az új államalakulat számára nem találtak megfelelő nevet. Egyik este Sir Samuel *Tiley*, a kongresszus egyik delegátusa elalvás előtt bibliáját olvasta, és ekkor megragadta figyelmét a 72. zsoltár következő sora: *„Uralma (angolul dominion) legyen tengertől-tengerig."* Sir Samuel a következő ülésen javasolta ezt az elnevezést a kongresszusnak, amit egyhangúlag el is fogadtak. Azóta Kanadában a 72-ik zsoltárt *Kanada zsoltárának* nevezik.

A katolikus népiskolákba és általános iskolákba szeptember 1-én, 2-án és 3-án tartják meg a beiratásokat.

A Magyar Kurir római jelentése szerint Jacques Maritain Franciaország szentszéki követe, a kiváló katolikus filozófus állítólag rövidesen elhagyja Rómát. Ezt a feltevést megerősíteni látszik az a tény, hogy Maritain megkapta a Pius-rendet, amelyet rendesen távozó diplomatáknak adományoz a pápa.

Az argentinai katolikus munkásszövetség Buenos Aires-i gyülésén elhatározta, hogy működéséből teljesen kizárja a politikát. A szövetség a gyülés zárójegyzőkönyvében megállapítja, hogy az Evangélium nem rabszolgák törvénye, hanem a szabadság Magna Chartája.

A világ legkisebb egyházmegyéje a törökországi görög szertartású római katolikusoké. Az egyházmegye püspöke Dionysios exarcha, akinek három papja, 1500 hívője és egyetlen temploma van Stambulban.

Kínában oly rohamosan terjed a katolicizmus, hogy a hittérítők már nem győzik a munkát. Egyes helyeken már csak olyankor tudják elvállalni a jelentkezők oktatását, ha többszáz főnyi csoportban járnak az előadásokra.

Kanadában katolikus bevándorlóhivatalt létesítettek azzal a céllal, hogy megkönnyítsék az európai katolikusok Kanadába való bevándorlását és ottani elhelyezkedését.

A Szent Ferenc-rend szerzetesei eddig mindenütt csak a latin szertartást követték. Az amerikai Egyesült Államokban most két ferences alakulat a szláv-bizánci ritusban neveli tagjait, hogy ebben a vonatkozásban is folytathassa missziós tevékenységét.

Sziámban, úgylátszik, végére ért a háború alatt folyt egyházüldözés. A kialakulóban lévő új jogrend a vallásszabadság felé halad, a kormány most már elismeri és támogatja a katolikus szervezetek népmüvelő munkásságát.

Németországban 99 esztendővel ezelőtt vezették be a „német katolikusok napját", amelyet Nyugat-Németországban az idén ismét megtartottak. A német katolikusok emez ünnepét a náci rendszer tiltotta be.

Londonban lengyelnyelvű katolikus folyóirat indult meg az angliai lengyel kolónia számára.

A malabari szir-káld ritusú római katolikusok most ünnepelték meg félszázados jubileumát annak, hogy 300 évi szünetelés után újra felállították az önálló szir-káld püspökséget. A malabari katolikusoknak 50 évvel ezelőtt még csak három vikariatusa volt Dél-Indiában, most négy egyházmegyéjük van, a hívek száma pedig megnégyszereződött.

A Mexikóban akkreditált diplomáciai képviselők régi hagyomány szerint felajánlják országuk zászlaját a Guadalupe-i Madonna székesegyházának. Legutóbb Abu Khater, Libanon első mexikói követe ünnepi szentmise keretében helyezte el a szentélyben Libanon lobogóját.

XII. Pius
a szociális és erkölcsi rendről

A pápa kihallgatáson fogadta az Egyesült Államok delegációját, amely a *Nemzetközi Munkaügyi Hivatal* tanácskozásain vett részt. A pápa angolnyelvű beszédében hangoztatta, hogy az egyháznak mindig *nagy gondja volt a szociális kérdés.* A szociális és gazdasági rendet *nem lehet az erkölcsi rendtől elválasztani,* az egyháznak pedig feladata az erkölcsi rend hirdetése és megóvása. Mindenkinek joga van gazdasági helyzete megjavítására, de csak *mások szabadságának sérelme nélkül.* A mások joga és szabadsága éppoly szent, mint a sajátunk. Az egyház védelmezi a munkást azok ellen, akik szolgasorba akarják taszitani, de minden olyan szervezet csak mechanikus keret lesz, amely *nem veszi figyelembe az emberi egyéniség szabadságát* és nélküle akarja a munkáskérdést megoldani. Szükséges azonban az összes népek szolidaritása a nemzetek nagy családjában, s ennek a szolidaritásnak alapelv körül kell kialakulnia, hogy *mindenki mindenkinek szolgája legyen.* Ezek az elvek megoldják a munkásság minden kérdését, de az államhatalom egyedül nem képes az emberi gondolkozást megfelelően átállítani. Ez elsősorban az egyház feladata és az az állam védelmezi leginkább a munkásság érdekeit, amely *legjobban támogatja az egyházat e feladata teljesítésében.*

ADOMÁNYOK A BAZILIKA ÚJJÁÉPÍTÉSÉRE

Előzőleg befizettek . . .	578.— Ft
Ehall Vilmos és neje, Andrássy-út	100.— „
N. N. Békéscsaba	50.— „
Páskut Mihály, Méhtelek .	10.— „
Gáspár Zoltánné, Győr, Ráth M.-tér 2.	5.— „
b. Pál Zsigmond, Hatvan, Széchenyi-út 3.	—.70 „
Sz. L.	20.— „
Július 22-ig befolyt összesen:	763.70 Ft

A közlemény végén (X) fizetett hirdetést jelent.

Kiadja: AZ ACTIO CATHOLICA
Felelős szerkesztő:
PÉNZES BALDUIN
Felelős kiadó:
MIHALOVICS ZSIGMOND
Telefon: 188—098 és 188—068.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bp., IV., Ferenciek-tere 7. I. lépcső. I. em.
Levélcím: Bpest Főposta, Postafiók 146.
Csekkszámla: 16820.
Előfizetési díj: negyedévre 12.— forint.
Engedélyezési szám: 1852/M. E. — 1945.
Légrády Testvérek R. T. nyomása, Budapest (Igazgató: Agárdi Károly)

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Kerékpár
márkás külföldi és belföldi gépek, kisebb fizetési kedvezménnyel is.
Bp., VIII., Baross-tér, Capitol moziház, BÉCS P. cég.

SIPOSS
vegytisztító és kelmefestő
Telefon 181—157.
IV., Fehérhajó-u. 11-14.

MAJOR JÁNOS vasüzlet
kerti szerszámok és háztartási cikkek nagy raktára, Budapest, VIII., Rákóczi-út 59.

Orosz Lajos
játék, üveg, edény, porcellán, háztartási üzlete Budapest, IX., Ráday-utca 11. sz.

HEYEK
HARISNYA, FINOM KÖTÖTT ÁRU
Pető Sándor-u. 17.

BAZSÓ ING
Baross-u. 66-68.
kozott anyagból is készül.

Leidenfrost
Bp., IV. Pázmány-tér 5.
SZÖVET, BÉLÉS, SELYEM

Oltár, stáció, szobormüvek, restaurációk és síremlékek Kraszna Lajos szobrászmüvész, oltárépítő, Budapest, VI., Lehel-utca 14.

Szép diófa. háló 7 drb frt 1675
2 szem. kombinált berendezés frt 2160
Fizetési kedvezmény — Csere. — Vétel.
„KINIZSY" BÚTOR
Kinizsy-utca 35—21.

Linoleum-szőnyeg
CSÁSZÁR IMRÉ-től, viaszos vászonáru
Bpest, IX. Lónyay-u. 36. Tel. 184—047.

Csillárt
részletre is ad, javit, cserél, felüvegez Vogel csillárüzem, Bp. VIII. Mária Terézia-tér 1.

Retikül, börönd, pénztárca
OLBRICH-nál
VI., Teréz-körut 3. Telefon: 421—925.

Irógép vétel, eladás, karbantartás és kellék: **ÉDES és DECSY**
Akácfa-u. 13. T.: 222-624

KÖSZEGI
KALAPOS MESTER
IX. RÁDAY U. 26.
PAPI KALAPOKBAN NAGY VÁLASZTÉK
VASALÁS, TISZTÍTÁS, FORMÁZÁS

CSÉPLŐSHÖZ
mentőszekrények és kötszerek. NAGY drogéria, Budapest, VIII., József-körút 19.

Közérdekü katolikus híreket a világ minden részéből közöl a
MAGYAR KURIR
félhivatalos kat. sajtótudósító Délkelet-Európa kat. hirügynöksége, az Osservatore Romano, a vatikáni rádió és a NCWS, News Service budapesti szerkesztősége.
Főszerkesztő: JÁMBOR DEZSŐ
IV., Ferenciek-tere 7.
Megjelenik naponként többször

KERTI BÚTOR
csőbutor, összecsukós kárpitozott vaságyak, gyermekkocsik a készítőnél
VINCZE,
Népszínház-utca 26.

ARANY
EZÜST, ÉKSZER, VÉTEL, ELADÁS,
Kehely,
ciborium, szentségtartó nagy választékban
Dr. Bajmócziné Wintermantel Teréz
Budapest, VII., Rákóczi-út 10., I. em. 2.

Villamos hütőszekrények
minden célra, fagylaltgépek, háztartási jegszekrények, emulgátorok, habfúvók, hütőkompresszorok tejszeparátor
cukrász-ipari
összes gépek, húszúzó, húskeverő, húsdaráló legolcsóbban kapható:
LIGETI IMRE cégnél, VI., Horn Ede-u. kilenc.

Neményi és Szemes Cégt. Szemes István bélés és rövidáru üzlete, Budapest, IV., Városház-u. 3—5.

HARMONIUMOK, ZONGORÁK legolcsóbban részletre is TIPOLD
Rákóczi-út Udvarban **61**

TEMPLOMGYERTYÁK
raktárról szállítva, vidékre utánvét.
MECSEKI JÓZSEF
oltárgyertyakészitő,
Budapest, VII., Rózsa Ferenc-utca 13.

MIKOLAY és MAJOR
mindennemü háztartási cikkek, vas- és szerszámáruk. Budapest, VII., Rákóczi-út 30. Rókussal szemben. Telefon: 426-190.

BALLON
átlátszó eső-, vihar- és lódenkabát
MÁRTON ÉS SZÁSZ
V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

ZONGORÁK
Pianinók 800 Frt-tól. Javítás.
KERNÁCS
VIII. Rákóczi-út 13. Telefon: 13—99—11.

ZONGORÁT
pianinót, harmoniumot GRIMM MESTERTŐL, aranyéremmel kitüntetve. Javítás, hangolás, bérlet. József-körut 65. sz. Tel 135—545.

TÓTH LÁSZLÓ
GYERMEKRUHA szaküzlet
IV., Muzeum-körut 27.

PAPLAN
rendelés és átdolgozás. Matrac és ágynemü készítése is. Porkoláb Györgyné, Bp., IV., Veres Pálné-utca 8.

KERTÉSZ
házmester, gyümölcs és veteményeshez pestkörnyéki villába, kétszobás lakással és fizetéssel felvételik. „Tökéletes faismerő" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10.

FOTO PIPERE SEBESFI
Bp., Krisztina-krt 61.

KULTURTERMEK RÉSZÉRE
CITY
SORSZÉK
IV., Párisi-u. 6/a.
Telefon: 181-396.

Hölgyeim!
Ballon- és átmeneti kabátok
Kovács Ferenc,
MÚZEUM-KÖRÚT 21.

Forintos hirdetés
E rovatban hirdetési díjak: magánosoknak szavanként 1.— forint, cégeknek s általában üzletszerü hirdetéseknél szavanként 2.— forint. Legkisebb hirdetés 10 szó. Vastagbetüs szavak két szónak számitanak. Vidékről a hirdetési díj a szöveggel egyidejüleg postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatal fenntartja a jogot, hogy a feladott hirdetések közlését indokolás nélkül mellőzze s a pénzt visszaküldje.

Lingel összerakható könyvszekrényt veszek. Ajánlatokat „Ármegjelölés" jeligére a kiadóba.

Elcserélném Béke-térnél lévő I. emeleti utcai 1 szoba-konyha félkomfortos régibérü lakásomat budai hasonlóval vagy garszonnal. „Budai" jeligére a kiadóba.

Keresek 2—3 szobás lakást, vagy családi házat, Budapest környékén, bérbe. Pálmai József, Bpest, IX., Lónyai-u. 47. f. 1.

Rendszerető, szorgalmas, rk. hajadon plébánlára ajánlkozik házvezetőnőnek. A háztartás minden ágában jártas. „Megbizható" jeligére a kiadóba.

Elmenne sekrestyés, irodai, vagy bármilyen állásba bárhová 34 éves nőtlen, vallásos, szerény, szorgalmas, igazolt, bélistás honvéd törzsőrmester, 4 középiskolával, irodai gyakorlattal. ifj. Dudás Mihály, Keresztespüspöki 225.

Katolikus nyomdavállalat tisztviselőnője keres meleg családi otthont különszobával, esetleg társbérlettel — belterületen. Részletes tájékoztatást fizetési feltétel stb. megjelöléssel „Pontos fizető" jeligére a kiadóhivatalba kér.

Dolgozni akaró nőt üzletünk részére felveszünk. Jelentkezés: d. u. 3—4-ig. Deák és Horváth szűcsöknél, IV., Váci-utca tizenhárom.

Amerikai Mason & Hamlin gyártmányu harmónium olcsón eladó. Ujpest, Virág-utca 80.

Okl. gépészmérnök, nitrolakkokhoz is értő, hosszú és változatos üzemi gyakorlattal állást keres, vagy tőke nélkül társulna. „Lelkiismeretes" jeligére a kiadóba.

Rendezett körülmények között lévő, önállósuló, tiszta életű, nőtlen, kereskedelmi tisztviselő megismerkedne középtermetü, 26—32 közötti, házias, vallásos, tisztaságot és szép otthont kedvelő, kellemes külsejü intelligens leánnyal, aki önmagához mérten ideális élettársat kíván. Levelét katolikus férfijellemmel, diszkréten kezelem. Amennyiben komoly hozzátartozó irna, lehetőleg fényképpel küldött részletes levelet kérek. „Tartalmas élet" jeligére a kiadóba.

Saját házamban idős, nyugdíjas urat, vagy házaspárt gondozásba vállalok. Gödöllő, Szabadka-u. 3. Baluchné.

Magányos, idősebb házaspár háztartását vezetném, ellátás ellenében. Cím a kiadóban.

Szolid, 45 éves, 178 cm, nőtlen nyugdíjjogosult pénzintézeti alkalmazott levelezés útján megismerkedne dunántúli, tiszteletreméltó gazdálkodócsalád egészséges, házias, hajadon leányával, 30 éves korig. Csak kiváló, vallásos, rokonszenves, némettől is beszélő irjon a kiadóhivatal útján „Orvos" jeligére.

Villa Hüvösvölgyi villamos végállomásnál 2 szobás komfortos beköltözhető családiház 30.000 Ft. Ugyanott 3 szobás komfortos beköltözhető 450 öles gyümölcsössel 45.000 Ft. Ezeken kivül nagy választékban vannak villák, családi házak, öröklakások, bérházak, telkek. Nagy Lajos, Bajcsy-Zs.-u. 17. (Bazilikánál.) Telefon: 126—314.

Az Uj Ember 1947. III. évfolyama (első hat hónap) diszkötésben megrendelhető kiadóhivatalunkban. Ára 70 forint.

Hadifoglyok! Keresem öcsémet, Kartali István zászlós. Tábori száma: C—877. Özv. Körösy Józsefné, Pécel.

Bármilyen fontos, lelkiismeretes munkát igénylő állást vállal irodában, üzletben, gazdaságban vagy háztartásban általános gyakorlattal bíró urinő. Karcag, Szent István-sugárút 29. Némethné.

Sárospataki rk. ált. és polg. isk. fiú- és leányinternátusa szeptemberben megnyilik. Más tanintézetbe járó tanulókat is felvesz.

Gyermekekhez, vagy bizalmi állásba ajánlkozik nyelvismerettel vallásos, szerény urisasszony, „Mérnök özvegye" jeligére.

Síremlékeket, szobrokat, hálatáblákat olcsón készítek. Mindenféle dísztárgy javítását vállalom. Steidl, X., Sirkert-u. 34. Ujtemetőnél.

Vidékiek gyermekeinek Ciszterci és Szent Margit-gimnáziumokhoz közel, egészséges különszoba, ellátással, gondos felügyelettel, katolikus uricsaládnál. „Uj tanév" jeligére.

TÚL A HATÁRON

Technikai jellegű konferenciák — az amerikai mentalitásra nagyon jellemzően ez a vezérszó abban a programmban, amellyel az *USA* a *Marshall*-terv körvonalai nyomán kibontakozó, erőteljesebb ütemű Európa-politikáját saját maga tisztázni akarja. Már az európai nemzetek párizsi értekezletén, amelyen pedig az *USA* nem képviseltette magát, *hangsúlyozták a technikai szempontok főszerepét. Harriman* kereskedelmi miniszter közölte, hogy 19, pártoktól független tagból álló bizottság feladata lesz október elsejéig, az európai országok szeptemberre várt jelentésével párhuzamban teljes beszámolót adni *Truman* elnöknek arról, hogy a Marshall-tervvel kapcsolatos európai újjáépítő-munka mit igényelhet az *USA*-tól. Technikai jellegű, magának Marshall külügyminiszternek kijelentése szerint, a washingtoni *Ruhr-konferencia*, amelyre éppen ezért nem hívták meg sem Franciaországot, sem a Szovjetuniót.

Az *USA* belpolitikai eseményei közül említésreméltó, hogy a képviselőház jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amelynek *az amerikai négerkérdéssel* kapcsolatban van nem kis jelentősége: hogy t. i. „választási adó" címén ne fosszák meg széles tömegeiket választójoguktól. A hét hírei rávilágítanak arra is, hogy bár Amerika külpolitikai érdeklődése elsősorban a Marshall-tervvel kapcsolatban Európára összpontosul, nem vonul háttérbe a világpolitika más színterein sem. Az *egyptomi* hadsereg kiképzését amerikai katonai misszió veszi át. Az *USA* ázsiai szálai fűződnek szorosabbra *Ghazi Mahmoud Khan* afganisztáni miniszterelnök amerikai útjával. Az *USA* másik ázsiai látogatója egy indiai misszió lesz, amely jelenleg Angliában tartózkodik *Gunga Singh* vezetésével.

Indiai vonatkozásban említenünk kell a New Delhiben lezajló konferenciát, amelyen lord *Mountbatten* alkirály meghívására több mint száz indiai fejedelem és diplomáciai kiküldött jelent meg, hogy megvitassák a különböző államok viszonyát, katonai, külügyi és közlekedésügyi kapcsolatait az India önállósulásával megszületett *Hindusztán* és *Pakisztán* államszövetségekkel, Moszkvában folynak az előkészületek az indiai követség felállítására, *Pandit* követet augusztus elejére várják Moszkvába.

A hosszú ideje folyó moszkvai *angol-szovjet tárgyalások* végetértek, de csak kisebb jelentőségű részletszállításokra vonatkozólag jött létre megegyezés, nagy vonalakban nem sikerült új egyezségre jutni, a már kidolgozott új kereskedelmi egyezmény aláírása meghiusult a pénzügyi problémákon, mert Anglia egyrészt túl magasnak találta a Szovjet búza-árajánlatát, másrészt nem volt hajlandó a kívánt mértékben engedményeket tenni az orosz tartozásokkal kapcsolatban. Anglia radikálisan végezni akar németországi gondjaival is s a parlamentben *Douglas* munkáspárti képviselő szóvátette, hogy ha Amerika nem hajlandó az angol zóna deficitjét is fizetni, *Anglia kénytelen lesz még ebben az évben kivonulni Németországból.* Ugyanakkor Anglia meghívta Londonba az angol zóna politikai pártvezetőit.

Franciaország szerepe az európai politikában a Ruhr-kérdéssel kapcsolatban a legkiélezettebb. Az amerikai *Clayton* erre vonatkozólag új ajánlatot tett *Bidaultnak.* Hajlandó a francia részről kívánt nemzetközi ellenőrzéshez hozzájárulni, ha a franciák beleegyeznek, hogy *a Ruhrmedence acéltermelését 12 millió tonnára emeljék,* noha a franciák már 5 milliót is soknak találtak. A francia hozzájárulás viszonzásaként az *USA* nem gördít akadályt az elé, hogy Franciaország gazdaságilag *magához csatolja a Saarvidéket.* Ezt a moszkvai konferencián *Molotov* ellenezte és Franciaország mindenesetre meg akarja várni a külügyminiszterek legközelebbi konferenciájának állásfoglalását.

A világsajtó foglalkozik *Ramadier* miniszterelnök legutóbbi beszédével, amelyben fejtegette, hogy a Szovjetunió, mint Európa szerves része, nélkülözhetetlen partner az európai újjáépítésben és a világbéke biztosításában. *Franciaország mindent megtesz, hogy a nyugati és keleti blokk ellentéteit áthidalja. Sforza* olasz külügyminiszter bejelentette az olasz nemzetgyűlésben, hogy *a Szovjetunió hajlandó ratifikálni az olasz békeszerződést.* Ennek egyrészt az a jelentősége, hogy Olaszország még ebben az évben az Egyesült Nemzetek tagja lehet, másrészt hamarabb foganatosíthatja azokat a lépéseket, amelyeket a békeszerződés revíziójára vonatkozólag akar tenni.

Az *UNO* működését az elmúlt héten mozgalmasság jellemezte. Nemcsak a Balkánbizottság körül lezajlott heves vitákra vonatkozik ez, hanem arra is, hogy több állam kérte felvételét az Egyesült Nemzetek közé. Augusztus 10-én vitatják meg Olaszország, Románia és *Magyarország* tagfelvételének kérdését. Albánia felvételi kérését egyelőre elutasították. Bulgária mellett csatlakozni kíván az UNO-hoz Yemen arab királyság is.

Az
ÚJ EMBER
III. évfolyam első félév díszborítólapjának árusítását megkezdtük.
ÁRA 20 FORINT
Megrendelhető kiadóhivatalunkban



HETEK ÓTA jött s most elért a domb tövébe; meglátta és kicsordult a könnye. Arca borostás volt, a szeme beesett; sovány volt, csont és bőr, lötyögött rajta a vásott barna zubbony; megkapaszkodott egy kerítésben, mert szinte összeroskadt már a gyöngeségtől. Hetek óta jött, s egyre csak ez a pillanat élt benne: ahogy majd föltűnik előtte a ház. De a nagy fáradtságtól a szeme lassan lecsukódott; a ház elmerült, elnyelte a fájdalom éjszakája. Mert ahogy a pillája lezárult, alattomosan elindult gerince tövéből a kín. Olyan volt, mint egy dagadó hullám, végigcsapott rajta, elborította; vagy olyan volt, mintha egy éles kés kegyetlenül siklana előre a zsigerében, először balról jobbra, azután jobbról balra, heggyel a szívének. Mióta útrakelt a táborból, egyre kísérte ez a gyötrelem s egyre makacsabb, egyre hevesebb lett; ő pedig vonszolta magában ezt a szenvedést és néha megtorpant tőle. De legtöbbször éppen csak belegörnyedt s úgy, görnyedten vándorolt tovább, mert egyetlen percet sem akart elvesztegetni. Mindig csak a házra gondolt. A feleségére, ahogy utóljára látta, abban a fehérpöttyös kék kötényben. S a kisfiára, amint a felesége mellett áll. Őt akkor katonák tuszkolták lefelé a dombon, talpa alatt csikorgott a hó; a fordulóból visszanézett, látta őket: a ház előtt álltak s integettek utána. Aztán szél támadt, s eltűntek a hóesésben.

Most föltekintett; olyan kimerült volt a vándorlástól, hogy csak sárgás köd kavargott előtte, s a ködön túl, elmosódva, derengtek a fák. „A ház" — gondolta, kábultan még az enyhülő fájdalomtól. Összeszedte erejét és fölállt; mélyet lélegzett és elindult. S úgy érezte, nem is ő jár, hanem benne és általa valami, ami hatalmasabb nála; s valóban nem ő járt, hanem a szeretet járt az ő elcsigázott testében és az ő föltört és megpüffedt lábaival; s a szeretet volt az, ami torkonragadta benne, mint egy sárkányt, a szenvedést és leteperte és sarka alá igázta és ha föltámadt, újra megvívott vele és újra legyőzte; és a szeretet hordta erős vállán az ő gyenge válla helyett a táborban a gerendákat és a zsákokat; és a szeretet rakta az ő könnyen fáradó kezével a téglát is; és a szeretet mosolygott benne, mikor bántalmazták; és a szeretet énekelt benne, mikor mardosta gyomrát az éhség; és a szeretet virrasztott a vacka fölött; és a szeretet harcolt helyette a halállal.

Mert ő már nem harcolt volna. Hiszen amikor mindent elvettek tőlünk, amikor elvették tőlünk a változatosságot, amikor kitéptek a földünkből, mint egy fát; és gyökeret úgysem verhetünk másutt, és amikor reggeltől estig fáradunk és estétől reggelig szenvedünk, és amikor olyanok vagyunk nappal, mint a gépek és éjjel, mint a zsákok, s érezzük, amint naprólnapra fogyton fogy bennünk az élet — (érezzük, amint egyre zsugorodik s már csak alig verdes és maholnap kialszik bennünk ez a parányi láng) —, ó, akkor mi lehet kedvesebb, mint mindennek a vége? Mi lehet jobb, mint lefeküdni este a kőre és nem kelni föl



többé reggel? Mi lehet kívánatosabb, mint az örökös álom? Mi lehet vonzóbb a halálnál?

De ömellette ott állt a szeretet, kivont karddal, mint éber, haragos angyal; ő már nem akart élni, de a szeretet élt és lüktetett benne; s amikor vállán a cementes zsákkal vánszorgott a tűző napon és vállán a gerendával bukdácsolt a vastag hóban, s azt gondolta magában: légy jó ágyam, forró nyári por, s légy puha fekhelyem, téli hó, — akkor a szeretet mellenragadta és meglódította; s ilyenkor egyszerre föltűnt előtte a ház és ott volt mellette a kisfia és fogta a kezét, hogy el ne essék, és ott volt vele a felesége és megosztotta a terhét, hogy össze ne roskadjon alatta. S ha hideg volt, melengették, és ha szédült a hőségtől, homlokára tették hűvös kezüket.

S amióta úton volt, abban is a szeretet járt benne őhelyette. Mint akit kötélre fűztek s vonják egyre közelebb, közelebb, s ha maradna is, nem maradhat, mert a kötéltől nincs nyugovása: úgy volt ő is, és úgy jött egyre közelebb a házhoz, hegyeken át és völgyeken át és síkokon át; néhol egy tányér meleg levest kapott, néhol egy karaj kenyeret; s ahol szalonnát adtak neki, a felét eltette — (vállán átvetve a táska) —, hogy ne térjen haza üres kézzel.

HETEK ÓTA jött; jött egyhuzamban, féradhatatlanul, s körülötte a nyár. Vele jött ez a nyár. Az országutak mentén, amerre elment, nekifogtak az artásnak. A kertekben pirosra értek a paradicsomok és a gyümölcsösökben meglevesedtek a körték. A réteken szénaboglyák gömbölyödtek s az égen soha nem ragyogott annyi csillag, mint ezeken az éjszakákon. S ő, amint fölnézett a csillagokra, arra gondolt, hogy azok ketten — (a felesége meg a kisfia) — ugyanezeket a csillagokat látják. S amikor fölkelt a nap, az jutott eszébe, hogy ugyanennek a napnak a sugara tűz be az ő ablakukon is. S ahogy vándorolt, a szeretet kiáradt belőle, szinte egy lett a nyárral ő volt a nyár s azok ketten benne éltek a nyárban.

S most végre elért a dombhoz. Vánszorgott fölfelé a dombon. A kertekből egy-egy virág lángolt felé, s a rácson túl a kutyák szimatolva szaladtak utána, míg útjukat nem állta a kerítés. Ment és nem látott semmit. Nem hallott semmit. Csupán a szíve szaggatott lüktetését hallotta a torkában és a fülében. S valami zúgást hallott; mintha fénylő fátyolt mozgatnának a szeme előtt, s mintha kagylót tartanának a füléhez s a kagylóban a tenger zúgna. Sietni próbált; karjait lóbálta, úgy ösztökélte magát, mert a lábát már csak vonszolni bírta; s a zúgáson át néha mintha hallaná a tulajdon csoszogását is; s a fájdalom egyre ott sajgott benne; már nem kés volt és nem hullám, hanem valami újféle érzés, mint egy nyitott seb, mint egy égő tűzmarás. S ott állt a fordulóban.

Ott állt a fordulóban, ahonnét akkor, amikor elvitték, utoljára látta őket. Fönt a tetőn a ház, s előtte a rét: pörkölt augusztusi fű. S a rét mögött az ég.

Nekitámaszkodott a sürgönypóznának, s lassan leroskadt a földre. Mosolygott; fölnyúlt sörtés arcához és megtapintotta a mosolyát. Ült, aztán könyökére dőlt; úgy nézte a házat. Azt gondolta: betelt a nyár.

Mert az égen egyetlen bárányfelhő nem úszott, s a rétről finoman áradt a napperzselte fű szaga, a nap pedig olyan hevesen sütött, hogy szinte odaszegezte a földhöz; s a fákon nem mozdult egyetlen levél sem.

„Ha tudnák, hogy itt vagyok" — gondolta mosolyogva. Az élet végtelen, nyugodt szépséggel borult a dombra. Elnyúlt a szúrós fűben és furcsa örömöt érzett: azon, hogy itt van, hazaért, de azok ketten még nem tudnak róla.

Lehúnyta a szemét, aludt egy keveset, mire fölébredt, a nap pár ujjnyival lejjebb csúszott. A domb éle fölött az égen egy labda szállt; gyerekek szaladtak elő a bokrok közül, három gyerek; és köztük a kisfia.

Föl akart ülni, hogy jobban lássa, de nem bírt megmozdulni. Kiáltani akart neki, de olyan gyönge volt, hogy csak tompa hörgés szakadt ki a torkán. A kisfiú ott szaladt, ott ugrott a fölpattanó labda után, húsz, harminc lépésnyire tőle; s ő csak annyit látott belőle, hogy megnőtt, hogy szőke és mintha az anyjára hasonlítana. A fájdalom hirtelen hanyattvetette, olyan erővel, ahogyan soha még. Mintha éjszaka borulna rá; fejét hátraszegte, s szemhéja fölpattant egy pillanatra; s ebben az egyetlen pillanatban, ebben az egyetlen látomásban nem látott mást, csak az eget, s egy kisfiút, amint belefut az égbe. S az ég kinyílt előttük s oly hűs és puha volt, mint valami fürdő. A kisfiú visszanézett, elhajította a labdát; ő pedig nézte, megenyhülten, s érezte, amint lassan, forogva elnyeli a végtelen ég.

EHALL
Andrássy-út 15
Vétel, eladás, javítás, bérlet.

KEGYTÁRGYAK
viszonteladóknak legolcsóbban
ROSARIUM kft-nél
VII., PÉTERFY SÁNDOR-UTCA 6. SZÁM.

Szent István napján
megszenteli az Egyház a munkaeszközöket

A Budapesti Actio Catholica közli: Szent István alapította országunk újjáépítését meg kell kezdenünk az igazságosság és szeretet jegyében. Az Országalapító dicsőséges emlékét ünnepelve a budapesti Actio Catholica szeretettel és becsüléssel fordul azok felé, akik Szent István országának újjáépítését kemény kétkezi munkával szolgálják, elsősorban gondol a gyári és ipari munkásokra és a kisiparosokra és Isten áldását esdekli számukra. Ezért Szent István ünnepén, augusztus 20-án a hét budapesti esperesi templomban (Rókus, Béke-tér, Haller-tér, Bosnyák-tér, Krisztina, Kövi Mária és Szentendre) a plébániai nagymisén ünnepélyesen imádkozik dolgozóinkért és megszenteltetni munkaeszközeiket. Bízunk benne, hogy ezen az ünnepélyes alkalmon munkás és iparos híveink hivatásuk eszközeivel mind nagyobb létszámban fognak megjelenni és gyáraink, üzemeink hivatalosan is képviseltetik magukat. Az esperesi kerületek területén levő gyárak, üzemek, nemkülönben munkás és iparos híveink meghívásáról a kerületi esperesek gondoskodnak.

A szegedi Magyar Katolikus Tanulmányalapi Liceum és Tanítóképző intézetbe felvesznek olyan gimnázium vagy polgári iskola négy osztályát végzett tanulókat, akik 14. életévüket betöltötték s demokratikus szellemű tanítóképzésben óhajtanak részesülni. Köteles a jelentkező a *mezőgazdasági és kertészeti szakoktatásban, a kántorképzésben, a szövetkezeti kiképzésben részt venni s* megszerezheti *a hitoktatói oklevelet is.* Vidéki tanulók a *tanulóotthonban* teljes kedvezményes ellátást élveznek. A kedvezmény fokát az internátus vezetősége a szülőkkel történt tárgyalás után állapítja meg. Vidéki tanulók kérvényeiket a Szegedi Katolikus Tanítóképző Tanulóotthona igazgatóságának, otthonról bejáró tanulók közvetlenül az intézet igazgatóságának küldik be. *Mindkét igazgatóság* a felvételt kérő szülőivel tárgyalja le a végleges felvételt.

Tiszai Mária-napok lesznek augusztus 15-, 16-, 17-én Csongrádon. Megszervezték, hogy a zarándokok délben és este mérsékelt áron egytál ételt kaphassanak. A tiszatáji plébániák számára biztosították, hogy 8 személy 20%, 25 személy 33%, száznál több személy 40%-os menetdíjkedvezményben részesül. Külön zarándokvonatok is indulnak.

Szerkesztői üzenetek

H. J., Budapest. Sorainkat félreértette. A „vagyonszerzés egyenlő a rablással" kitétel természetesen nem a dolgos, munkás, takarékos emberek tisztességes vagyonosodására vonatkozik. Azt azonban el kell ismernie, — nézzen csak körül a világban — hogy vannak a vagyonszerzésnek olyan módozatai is, amelyek valóban azonosak a rablással. Amikor azt megállapítottuk tehát, egyáltalán nem akartunk senkinek sem „kedveskedni", semilyen irányban sem „érdemeket szerezni". Az *Új Ember* szerkesztése — higyje el — ezekre a legkevésbbé alkalmas foglalkozás.

Mindenki figyelmébe: Kérjük előfizetőinket lakásváltozás esetén régi címüket is közöljék kiadóhivatalunkkal.

Zarándokvonat indul Máriagyűdre. Augusztus 22-én, pénteken este 50%-os kedvezménnyel külön zarándokvonat indul Budapestről édes Hazánk egyik legősibb és legszebb búcsújáróhelyére, a 799 éves Máriagyűdre. Visszaérkezés 24-én vasárnap este 10 óra körül. A zarándoklat lelkivezetője és szónoka P. Szabó Szerén O. F. M. Utiköltség oda-vissza 34 forint. Jelentkezni lehet a ferencesek belvárosi, budai és a magyar szentföldi rendházában.

Az Erzsébetvárosi Egyházközség augusztus hó 4-én, hétfőn este 6 órakor az Óvónőképzőintézet kertjében, VII., Rózsák-tere 6—7. a „Szent Erzsébet" nagyharang javára hangversenyt rendez. Jegyek 3—10 forintos árban a helyszínen és a New-York jegyirodában kaphatók.

A szentgotthárdi ciszterci diákotthonba az általános iskola V., VI., VII. és a gimnázium IV. oszt. tanulói felvételnek. Állami gimnázium a szomszédságban. Szubalpin klíma, nagy kert a Rába partján. Kérésre tájékoztatót küld a Diákotthon vezetősége, Szentgotthárd, Vas megye.

ugyanakkor gyermekpszichológiai, pedagógiai vonatkozásai is rendkívül tanulságosak. Ha tetszik: az áltudományos nevelés csődje és az igazi pedagógia, egy nagyszerű tanárnő dicshimnusza a regény, de egyszersmind élvezetes olvasmány is egy szocialista Cilikéről, aki a felszín felől szemlélve suta, ügyetlen, érzéketlen, gátlásos, ám a tetteitől közelítve hozzá mélyen érző, bölcs, derék kislány. Nem utolsósorban arról is szól a Mondják meg Zsófikának, hogy a gyakorlat által nem hitelesített, a priori elméletek alapján tilos ítélkezni, hogy a

regényében sok a cselekmény, a hol komor, hol derűs fordulat, és mivel szereplői rendkívül alapos jellemzést kapnak az írónőtől, könnyen alakulhat ki olyan tévhit, hogy ezt a regényt egyszerű és hálás feladat színpadra alkalmazni. Tarbay Ede nem egészen sikerült kísérlete a bizonyíték rá, hogy a Mondják meg Zsófikának ellenáll mindenféle olyan eljárásnak, amely a könyvet teljes cselekményhűséggel kívánja dramatizálni. Még akkor sem könnyű ez, ha a regényben — és általában Szabó Magda írói módszereiben is — sok a

elképzeléseit. A
redezettségen, a
szerű szerkeszt
mészetesen nem
tathatott, de f
volt mindezt m
melodramatikus
pekkel, plak
klisékkel. Rend
színpadi adaptá
ránt ott jó, ah
Zsófinak Pongr
csival van kapcsolata.
Ilyenkor megfeledkezünk a hibákról, és élvezzük a szöveg, a cselekmény, a játék természetességét. Ahol azonban egy-egy kevésbé lényeges motívum csak a teljesség kedvéért bukkan elő, ott nem értjük: miért nem Zsófika egyéniségét, jellemét gazdagították inkább néhány fontos jelenettel, párbeszéddel a fölösleges epizódok beiktatása helyett.

bízza magát alkata, hangja adottságaira, és azokat az eszközöket hasznosítja újból, amelyek néhányszor már beváltak. Jó volt Ronyecz Mária, mint Szabó Márta tanárnő és Várhegyi Teréz, mint Dóra. Néhányan azonban csak a regény illusztrációjaként jelennek meg a színpadon, szövegmondással helyettesítve a játékot.

GÁBOR ISTVÁN

Kerámia tál írásjellel. Illusztráció egy japán mesékönyvből

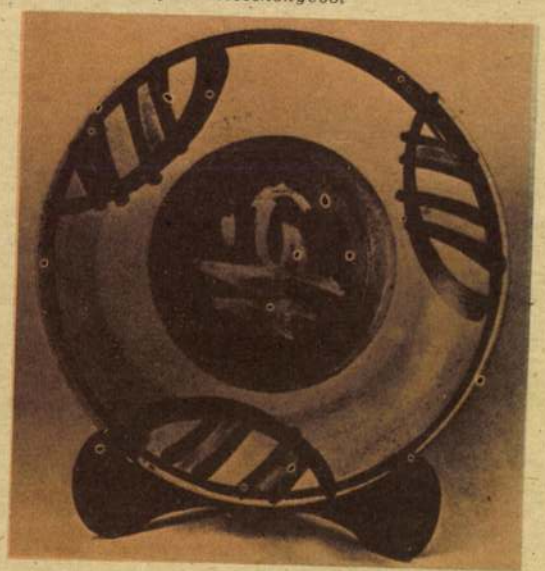

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tahi - Tóth Nándor

1974 — 2 3
KÖZNEVELÉS
Budapest

1021

A Fáklya Klub kiállításai

A Pedagógusok Szakszervezete Csengeri utcai „Fáklya" klubja igen komoly művészeti fórummá kezd válni. Kiállítási lehetőséget biztosít azoknak a pedagógus művészeknek, akik a kettős hivatásból származó nehézségek leküzdése árán már jelentős alkotói eredményeket értek el a festészetben, grafikában vagy szobrászatban.

Tahi-Tóth Nándor

A harmincas években végezte tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, s már akkor kitűnt a Vaszary-növendékek között a lényeget megragadó konstruktív szemléletével és rajzi készségével. Sok évtizedes művészi munka komoly eredményeivel a háta mögött csak nemrég — majd hatvan évesen — választotta tagjai sorába a Képzőművészek Szövetsége. Most bemutatott rajzait és festményeit is ugyanazok a karakterisztikumok teszik sajátosan egyénivé, mint a múltban, csupán csak a valóság fogalmát tágította ki egy munkában telt élet tanulságainak összegezéseként. Festőfilozófussá vált, aki a színek és formák, rajz és kompozíció rejtettebb hatásmechanizmusát kutatja (*Meditáció I. és II.*, *Egyensúly* stb.) *Prelüde* című képe szinte zenei hatást kelt a szemlélőben a fehérek és feketék viharzó átmeneteivel, a fény és árny drámai ellenpontozásával.

Bakonyi Mihály

A fiatalabb generáció képviselője, aki a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után a Fiatal Művészek Stúdiójának tagjaként vált országos kiállítások rendszeres és sikeres részvevőjévé. Művészi munkásságában az a sarkalatos szándék vezeti, hogy környezetének táji élményeit és tárgyi motívumait a szürrealizmus érzelmi kohójában felizzítva a látomások régiójába emelje. Ezt a szándékát figyelemreméltó mesterségbeli apparátussal, kompozíciós készséggel, nemes színkultúrával és változatos faktúrák alkalmazásával — legtöbbször sikeresen — valósítja meg (*Építkezés*, *Vetések a hegyoldalon*, *Vázák*), de fokozottan vigyáznia kell az őszinte átélés hitelesítő jegyeinek érvényre juttatására. Ezzel és csakis ezzel kerülheti el a különféle idegen hatások ma még érzékelhető jelenlétét.

Éppen aznap, amikor megnéztem a kiállítást, indult a klubban Művészeti kollégium címen előadás-sorozat, amely egy-egy jelentősebb pedagógus-művész — sokszor éppen az akkor kiállító művész — munkásságát elemzi. Minden eszközzel küzdeni kell a pedagógus művészek népszerűsítéséért, nagyobb társadalmi megbecsüléséért. *Csőregh Éva* vetített képek segítségével ismertette *Bakonyi Mihály* művészetét tartalmilag igen magvasan, formailag azonban fárasztó vontatottsággal. A jó ügy érdekében ezt sem szabad elhallgatnunk, okuljunk belőle.

PÉTER IMRE

Tahi Tóth László festő

— **A Műbarát hármas kiállítása.** A Műbarát termeiben *Tahi Tóth László* festményeit és grafikáit állította ki. Festményeiben vallásos témákat dolgoz fel, grafikáiban a mai élet humorát. Madonna-képeit a praerafaeliták ájtatos hangulata hatja át, a forma és szín összhangja ömlik el rajtuk teljes nyugalomban. De alig lépünk egyet, mintegy gongütésre megváltozik a szín s a modern világ pandémoniuma tör reánk színes képriportokban és akvarell-karrikaturákban. A Montmartre művészei jutnak eszünkbe azzal a különbséggel, hogy azok a mesterek a francia chanson szellemében dolgoztak, a mi fiatal művészünket ellenben a jazz ritmusa ragadja el. De amit csinál, azt mindenesetre jól csinálja. A cirkusznak, táncnak, mulatónak, kalózkocsmának az a világa, amelyet bemutat, a megfigyelőképességről, humorról és ösztönös rajzkészségről tesz tanuságot. Sajnáljuk, hogy amikor ily jó rajzolóink vannak, a művészi karrikatura közlési lehetősége nálunk holtpontra jutott.

Pesti Hírlap
1943. jún. 2.

Az elszakitott Magy

A Miemlékek Országos
ban rendezett előadássorozat ö
épitész,országgyülési müszaki
emlékeit ismertette.

Rávilágitott azon ér
II.Endre király leányának,a 4
Wartburgba való kiküldéséből s
rendnek a Barcaságba való lete
rend,melyet ugyan II.Endre kir
ségi törekvései miatt kénytele
meg a keleti végek benépesités
első várakat.Templomok épitésé
tercita szerzetesek tanitottál

Tahi Tóth

Pünkösd a Zugligetben c. rajza
repr.

Rómeó és Julia

1947. máj. 27

ich auch einige kleine Zweifel nicht los werden konnte, als Salix daphnoides Vill., die Reif- oder Schimmelweide. Bisher war sie nur von Schur angegeben worden, welcher sie im Rotenturmpasse gefunden hat (Enum. Nr. 618). Dr. L. Simonkai bestätigte die Richtigkeit meiner Bestimmung dieser interessanten Salix-Art, welche somit für Siebenbürgen wieder zurückgewonnen worden ist.

Die Wiederauffindung der Chimaphila umbellata Nutt und der Salix daphnoides Vill. erklärte übrigens Dr. L. Simonkai für wichtiger, als die Auffindung zweier neuer Arten und nahm keinen Anstand, die Anzahl der Gefässpflanzen Siebenbürgens von 2283 auf 2285 zu erhöhen. *J. Römer.*

Münzfund in Grossau.

Fast dieselbe Stückzahl, wie der in Nr. 4 des laufenden Jahrganges des Korrespondenzblattes besprochene Münzfund von Petersdorf, — 165 — weist ein anderer Fund auf, der im Jahre 1885 in einem Garten in Grossau gemacht wurde und gleichfalls in das Brukenthal'sche Museum gelangte. Es gleicht jenem auch darin, dass er ebenfalls ausschliesslich aus kleiner Silbermünze besteht.



AZ ANTIKRISZTUS és SZOLGÁJA

Novella

Irta: Nagy Miklós

INCE PÁPA küldöttei már másfél hete tétlenkedtek Nápolyban, amikor megjött az üzenet, hogy Frigyes császár és a két Szicilia uralkodója fogadja őket. Frigyes a késedelem okául a császárné kedvenc majmának elpusztulását adta. A császár küldötte ezzel a halálos gúnnyal nem mert előállani. Enynyire még sem lehet a pápát az ő képviselőjében megsérteni, mégha harcban is állanak egymással.

Amikor Frigyes megtudta, hogy a pápa csak egy egyszerű prelátust rendelt a küldöttség vezetőjévé, ő maga is egy egyszerű udvari emberrel küldte üzenetét. Sőt még ennél is kisebb rangut küldött: a lovászát. Ezt az embert még Németországból hozta magával. Frigyest gyermekkorában, mint izmos siheder, ő tanította lovagolni, később fegyvertartója, lovásza, testőre lett, akit roppant ereje és hűsége miatt állandóan maga mellett szeretett látni. A pápa is német papot küldött sovány figyelemből, ő is kellőképen válaszol.

A prelátus jó képet vágott a dologhoz. Kissé örült is neki, mert ő is ismerte ezt a Hermannt még a régi időkből, a Hohenstaufok udvarából. Vékony reménysége is volt, hogy talán rajta keresztül elő tudja készíteni a császárt a pápa kemény üzeneteire.

Elmondotta a prelátus, hogy a pápa szemébe könnyek gyülnek, amikor őket útra bocsátva megáldotta. Ez az utolsó békítési próba az általános zsinat előtt.

— Nem tehetek máskép, nem tehetek — mondotta a Szentséges Atya elérzékenyülve. — Krisztus Urunk öt sebe újult meg az Egyházában. A Szentföld a szaracénok birtokába került. A törökök Konstantinápoly falai alatt állanak. A tatárok épen most pusztították el a magyarok országát. Frigyes az Egyházat sanyargatja. Az Egyházban pedig megduzzadt az erkölcstelenség. Ez az öt seb éget engem éjjel-nappal. Ezt mondjátok meg a császárnak.

Hermann nem nagyon értett ilyen nagy dolgokhoz. A maga egyszerű darabos nyelvén mentegette urát. Nem olyan rossz ember a császár, ahogy ott északon hirlelik. Egy jó szóért képes egy várost odaajándékozni. Csak nem szabad neki ellene mondani. Ki kell várni, amikor jó órája van.

A prelátus kesernyésen elmosolyodott és nézte ennek az óriásnak együgyű széles arcát. Ki kell várni? Mióta várja már a pápa! És elődje, IX. Gergely is addig várt, míg belehalt. Milyen szomorú, hogy Frigyes így fizet vissza a sok jóért. Amikor kicsi korában árván maradt, III. Incze vette gyámságába és védte a trónját, nehogy valamelyik német fejedelem elkaparintsa előle. A németeknek szégyenkezniök kell, hogy a császáruk lázálmok után futkos itt, Itália sarkában. Ugyan kiben bízik itt? Ebben a tarka népségben? Ezekkel akar világbirodalmat alapítani?

Az óriás bólogatott nagy fejével. A prelátus látta, hogy ennek hiába beszél. Együgyű medve, aki ott topog ura varázskörében. Mit tudja ez, mi fáj Európának és a kereszténységnek? Mégis könnyebben érezte magát, hogy egy honfitársával beszélgethetett itt, a vadidegenben.

A prelátus tanácskozásra ült össze kísérőivel. A pápa két domonkos és két ferences atyát rendelt melléje. Ez a két szerzet még friss hajtása az Egyháznak. Telve vannak tüzzel és apostoli merészséggel. Máris elárasztották Európát, sőt a ferencesek behatoltak a Szentföldre, amelyet az imént foglalt el a török. A pápa azért küldte ezeket a szerzeteseket, nézzenek körül a szerencsétlen Frigyes déli országában, mit lehetne tenni a lelkekért az istentelen udvar befolyásával szemben. Borzasztó hírek jönnek Nápoly és Szicilia felől. Európa Frigyest Antikrisztusként emlegeti.

A négy szerzetes többször bejárta a várost. Lehangoló a jelentésük. A templomok üresek. A nép lealjasodott. Csak az udvar pletykái érdeklik és a látványosságok, amelyekkel Frigyes őket szórakoztatja. Holnap is ilyesféle lesz. Arabok, berberek, sőt a spanyolországi mórok követségei is itt vannak ajándékokkal. A prelátus már eleget hallott Frigyes terveiről. Épen most kell tudomására hozni a pápa újabb tiltakozását. Semmisnek nyilvánítja a pápa a tatárok elől menekült magyar királytól, IV. Bélától Frigyes által erőszakosan kicsikart hűbéri ígéretet. Magyarok országa Szent Péter oltalma alatt áll, üzeni a pápa.

Ha a magyarokat Frigyes hűbéresekké tenné, akkor eljuthatna északról is Konstantinápolyig és így a lánc be lenne zárva Róma és Európa körül a német császár elképzelt világbirodalma számára.

A PRELÁTUS sejtette, hogy Frigyes nem fogadja tárt karokkal, elkészült valami megaláztatásra, amit az ő széles vállain kell Rómába vinni. Ám nem gondolta, hogy a császár ilyen szellemesen csípős megoldást talál.

Reggel eljöttek értük és a nagy térre vezették, amelyik nyüzsgött a tömegektől. Szánalmas látvány lehetünk — gondolta a prelátus, amikor fölvezették őket az óriási emelvényre a sok kíváncsi szem előtt. Az emelvényen az udvari nép sokasága, köztük fehér burnuszos arabok, tarka etiópok, különös arcélű egyptomiak és a spanyolországi mórok küldöttsége.

— Az egész földkerekség — mormogta latinul, félhangon a prelátus.

— Lenne, kit megkeresztelni — súgta az egyik ferences jókedvűen.

— Előbb a gazt kellene fölégetni és a posványt levezetni — mondotta a prelátus a tömegen áttekintve. Az emberek ágaskodtak, fecsegtek, vihogtak. Pletykára is lehetett elég okuk, mert az emelvény egy részét nők foglalták el. Bizonyára köztük van Frigyesnek a „háreme" is, amelyről északon is sok mindent tudnak. Frigyes nem is takargatja, hiszen állítólag ez is világbirodalmi terveihez tartozik. Mindenesetre törvénytelen fiait jobban kedveli, mint fiát, Henriket. Büszke Enzióra, ki a zsinatra induló három pápai legátust száz főpappal együtt a tengeren elfogta. Talán még kedvesebb a másik fattyú, Mannfréd, akinek a déli birodalmat szánta.

Ezekről beszélgettek egymásközt, mert hozzájuk senki sem közeledett és a császár még késett. Az udvarhölgyek kacaja és tereferéje áthasított a tömeg zsibongásán. Illatfelhő szállott feléjük. A prelátus megbotránkozva morogta maga elé:

— Ime, az Antikrisztus birodalma. Bizonyára ezt látta valamikor Patmosban János apostol.

Ebben a pillanatban harsonák zendültek meg a szemközti palota erkélyén. A palota kapui kinyiltak. A zsibongás elcsöndesedett. A császár káprázatos kíséretttel jött ki a palotából és tartott az emelvény felé. A tér sarkain és az emelvény mögül más harsonák feleltek szokatlan dallammal. Mindenki felemelkedett helyéről. A prelátus ülve maradt, de belső nyugtalansággal várta az összecsapást. A császár frissen lépdelt fel a lépcsőkön. A prelátushoz lépett, aki most felállott és üdvözölte. A császár jókedvében volt:

— Örülök, hogy ismerőst küldött hozzám Róma. A Szentséges Atya igyekszik hálátlan gyermekeinek is örömet okozni! — tette hozzá gúnyos mosollyal és már hátra dült a trónján.

A prelátus mentegetődző szavak után kapkodott. Veritékezni kezdett. A tűző nápolyi nap már amúgyis megpörkölte a hosszú várakozásban. Hogyan adja át itt a pápa üzeneteit? Hogyan számol be Rómában erről a maskaráról? Kénytelen külön kihallgatást kérni. Frigyes észrevette a kövér verítékcseppeket a homlokán:



— Nem szoktuk meg mi, németek ezt a forró napot. Én már birom, sőt szeretem. Odafönt északon megsűrűsödik az ember vére, ellustul az agya. Azért csinálnak ott annyi ostobaságot — mondta gúnyos hangsúllyal.

Ekkor a császár hanyagul felemelte jobbját. A jelre a harsonák ujra megzendültek. Az alabárdosok a tömeget hátrább szorították. A kikötő felől meneteltek a csapatok németek, lombardok, szicíliaiak, köztük arab, berber, mór zsoldosok, Frigyes kedvencei. A császár könnyedén, de érezhető elégültséggel mondotta:

— Ide magam köré gyüjtöttem egy akolba a világ népeit!

— Az Antikrisztus! — morogta magában a prelátus és Frigyes titokzatos sötét természetén töprengett, amelyből az őrült és zseniális tervek egyvelege gomolyog Európa ijedelmére. A csapatok felvonulása után egy pompás fekete lovat vezettek az emelvény elé, Arábia ajándékát. A császár intett és fia, Mannfréd, sietett le az emelvényről. Utána Hermann, a hűséges testőr. Átvette az araboktól a kapálózó lovat és vasmarkával mozdulatlanul tartotta. A császár elégülten mosolygott fiára. Mannfréd felugrott a nyeregbe, a következő pillanatban az emelvényen a nők felsikoltottak. A ló villámgyorsan körbefordult és a német óriás a földön hevert. A császár felugrott és testőréhez szaladt. A prelátus követte. A német szájából vér szivárgott. A császár és a prelátus egyszerre hajoltak föléje. A haldokló megtörött szemmel nézett egyikre és másikra, mintha gondolkoznék, vagy csodálkoznék valamin. Aztán kezét nehezen felemelve, a prelátus mellén fekvő kereszthez nyúlt és görcsösen húzta maga felé.

Könyörgés jó papokért

Ó add, Uram, hogy az Egyháznak jó papjai legyenek,
mint apostolaid, olyan alázatosak, fényesek,
a lelkük forrón Felléd táruljon s mennyei kegyelem
mossa le róluk a hétköznapok porát a végtelen
úton, amelyre meghivást kaptak. Lelkek halászai
lettek, övezze őket áldásod, akár a hajnali
sugár a csúcsokat. S tanításukban ne tévedjenek.
Mint néri szent Fülöp dagadt szívét: lángoló szeretet
hevítse szívüket irántad. S legyenek harcosaid,
katonáid ők, kiknek fegyverük s védőpajzsuk a hit,
szent Gergelyek s Pázmányok legyenek valamennyien,
sziklából-vésett férfiak. S éljenek mégis szelíden,
mint Gonzága szent Alajos. Tebenned éljenek, Uram,
legyenek hű sáfáraid, vessék meg a haszontalan
világ hivságait s életükkel is igazoljanak
Téged, ki a Világosság vagy. Ársi plébánosokat,
szent Bernátokat s keresztes szent Jánosokat gyujts, Uram,
add rájuk az igazság égő köntösét s a nyugtalan
kísértések idején nyujtsd nekik az erő olaját,
mert ők is emberek s az ösvény csupa kő. Tűz fonja át
szívüket s lelkükben stigma lángoljon, hisz legigazabb
kincseidet biztad rájuk: a lelkeket s Egyházadat.
Itasd át őket, mint szivacsot a tenger. Adj papokat,
kik Veled a szenvedés kohójában is kitartanak,
kiknek egyedül Te vagy a fontos csupán és az, hogy itt
megvalósuljanak fel-nem-mérhető, nagy szándékaid,
kik átélik a megváltás művét, kiket lényed betölt,
hogy valóban köztünk és bennünk élj s tisztább legyen a föld.

Ölbey Irén

Mindenkit érdekel

A gabonaárakról és a terménybeszolgáltatásról módosító intézkedések történtek. A Gazdasági Főtanács a 60 és 80 forintos búzaár közti különbség szükítése érdekében úgy döntött, hogy mindazok a gazdák, akik gabonafizetési és beszolgáltatási kötelezettségüknek ez év augusztus 1-ig eleget tesznek, q-ként 10 forintos felárban, azok pedig, akik szeptember 1-ig tesznek eleget, 5 forintos felárban részesülnek.

A közellátási miniszter a terménybeszolgáltatásról szóló rendelet módosítása során úgy intézkedett, hogy ha a gazda megművelés alatt álló szántóterülete a 40 kat. holdat nem haladja meg, a terménybeszolgáltatási kötelezettség 15 kat. holdnál, holdanként 130 búzakilogrammal kezdődik és a szántóterület nagysága szerint kat. holdanként 3 búzakilogrammal fokozatosan emelkedik 205 búzakilogrammig. (Az a gazdálkodó, akinek összes szántóterülete a 15 kat. holdat nem éri el, nem köteles terménybeszolgáltatásra.)

A szabad rizs fogyasztói ára kilogrammonként 12 forint, a törmelékrizs ára 10.40 forint.

A lenmag termelői ára mázsánként 200 forint, a rostlenmag termelői ára 160 forint, a repcemag termelői ára 130 forint.

Felszabadították az élősertés, valamint a sertéshús és húsipari termékek árát (beleértve a zsír és fehérárut is). Budapest területén, Győr, Miskolc, Pécs, Szeged, Salgótarján, Szolnok, Ózd és Tatabánya területekre hasított félsertés igazolvány nélkül szállítható. 100 kg-on aluli élősertés továbbtartás céljából történő adás-vétele, valamint szállítása korlátozás alá nem esik.

A pénzügyminiszter rendelete értelmében házadókedvezményt kaphatnak július 1-től azok, akik házuk újjáépítését június 30-ig befejezték.

A cséplőgép tulajdonosa vagy bérlője köteles a cséplési idény alatt gépét üzemben tartani és a hatóságilag megállapított bércséplési rész ellenében cséplést végezni. A rendelkezés végrehajtását a községi elöljáróságok ellenőrzik.

Pályázati hirdetmény. A budapest—ferencvárosi (IX., Bakáts-tér) Egyházközség pályázatot hirdet a helybeli *egyházkarnagyi (kántori)* állásra. Javadalom: havi 335 forint készpénz és az egyházi hatóság által megállapított stólarészesedés (havi 300—350 Ft.) Kötelességei előírás szerint. Pályázati határidő: 1947 augusztus 10. Pályázhatnak a Rendtartás szerint pályázatra alkalmasak. Pályázók a kántori próba idejéről és helyéről értesítést kapnak; a próbán önköltségen jelennek meg. Pályázati kérvények a budapest—ferencvárosi plébániahivatalba, IX., Bakáts-tér 13. küldendők.

A sziámi katolikusok esete

Szám Ban Plai Na nevű városának buddhista vezetősége elhatározta, hogy a sziámi kereszténynyeket hitük elhagyására készteti. A városban és környékén lakó 3000 katolikust összehivták, legtekintélyesebb embereiket a tömeg élére állitották, mire a városi tanács vezetője kijelentette előttük, hogy igazi ázsiai embernek csak ázsiai vallása lehet és nem imádhatja az európai Krisztust. Ezután felszólította a különálló kereszténynyeket, hogy tagadják meg Krisztust és legyenek buddhistákká. Ezt abban a meggyőződésben tette, hogyha a legtekintélyesebb keresztények megtagadják hitüket, a többiek is követik példájukat. A kísérlet azonban csődöt mondott, mert a megszólítottak közül a legidősebb így válaszolt: „Nem vagyok ugyan müvelt ember, de annyit tanultam az iskolában, hogy Krisztus Palesztinában született, ez pedig Ázsiában fekszik, Krisztus tehát ázsiai és így az európaiak követnek ázsiai vallást, nem pedig az ázsiaiak európait". A városi tanács erre a kijelentésre annyira zavarba jött, hogy útjára engedte a tömeget és azóta nem avatkozott be a katolikusok ügyeibe.



Jó áron megveszi:

ALKALOIDA
vegyészeti gyár
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.
Telefon: 181—684.

Szereti a jó könyvet?
Kérje az
UJ EMBER
Jókönyv-Szolgálatának
ingyenes irodalmi tájékoztatóját.

I. rendű száraz tüzifát
aprítva
házhoz szállítok.
Közületeknek árengedmény.
III. Lajos-u. 145. fatelep.

BALLON átlátszó kabát
Angol és svájci
Olcsó árak!
VALENTA, V., Nádor-u. 13

URAIM! Kassa és Shortnadrág
KOVÁCS FERENC, Muzeum-körút 31

Gyümölcséről ismeritek meg

„Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa jó gyümölcsöt nem teremhet" — mondja Jézus a pünkösd utáni hetedik vasárnap evangéliumában. Hiába áll egy fa talpig hófehér virágban, hiába büszkélkedik pillanatnyi enyhet adó haragoszöld lombkoronával, hiába hoz tengernyi gyümölcsöt: ha ez a gyümölcs rossz, rossz a fa is, amelyen termett. A tövisbokorról szőlőt, a bojtorjánról fügét szedni nem lehet; de a jó fa jó gyümölcsöt terem akkor is, ha igénytelen, szerény külsejével szinte eltűnik a rossz fák pompázatos külseje mellett. — Óvakodjatok a hamis prófétáktól — ezzel a figyelmeztetéssel kezdte meg Jézus tanítását a jó gyümölcsről. S hányszor támadtak hamis próféták, hányszor ágáltak pompázatos köntösükben a nép előtt, a nép pedig, bár hallotta az intést, meghallgatta őket s csak későn, csak a gyümölcs érésekor vette észre, hogy rossz fát ápolt kertjében. — Minden tanítást, minden bölcseséget megtalálhatunk Jézus evangéliumi szavaiban. De hát az már az ember természetéhez tartozik, hogy mindig csak akkor bölcs, amikor már késő, amikor már csak a saját kárán tanulhatja meg, hogy a rossz fa jó gyümölcsöt nem teremthet, akkor sem, ha ennek legszebb a virága, leglombosabb a koronája és legenyhítőbb terebélyes, mindent eltakaró árnyéka. **m. j.**

Enekrend július 13-án, vasárnap: 229. Kezdődik az ének, 123. Most lett a kenyér, 189. Nyujtsd ki mennyből.

A newyorki érseki aula közlése szerint *Mindszenty* bíboros hercegprimás *Spellmann* érsek vendégeként New-Yorkba érkezett.

Francia nemzeti keresztényszocialista kongresszus ül össze a közeljövőben Párisban. A legnagyobb érdeklődés előzi meg azt az előadást, amelyet *Blondel* professzor, a Francia Akadémia tagja tart a keresztény társadalmi rendről.

A legközelebbi nemzetközi katolikus orvoskongresszust 1949-ben, a szentév megnyitásakor tartják Rómában.

Santiago de Chile érseke, Rodriguez bíboros bérmakörútján értesült róla, hogy több bányászgyerek azért nem bérmálkozik, mert nincs megfelelő ruhája. Az érsek bíborosi köpenyéből haladéktalanul több ruhát szabatott. A bányászok gyermekei az így készült ruhában járultak a bérmáláshoz.

A Róma melletti Trefontane apátsig állítólagos Mária-jelenéseivel kapcsolatban egyre több csodásnak látszó gyógyulás történik. A Szentszék a jelenések ügyében most elrendelte a hivatalos vizsgálatot.

A firenzei keresztelő-kápolna világhírű bronz kapuit, Ghiberti és Andrea Pisano remekműveit restaurálás után visszahelyezték a kápolnára. A háború alatt fedezték fel, hogy a zöld bronzréteg alatt épen maradt a kapuk eredeti aranyozása, úgy, hogy a jövőben ismét teljes pompában fognak ragyogni.

Katolikus világ

Mindszenty József bíboros hercegprímás állítólagos római látogatásával kapcsolatban a Vatikánhoz közel álló körök — mint a *Magyar Kurir* jelenti — a következő felvilágosítást adták: *„Amerikai távirat szerint Mindszenty bíboros hercegprímás nem jön Rómába".*

A világsajtóban, így a magyar lapokban is olyan hírek jelentek meg, hogy a palesztinai szent helyeket a Vatikán védnöksége alá utalják. Illetékes római helyen megállapították, hogy *a Szentszék nem vállalhat politikai és területi természetű kötelezettségeket.* Ezért a fent érintett kérdésben sem szándékozik lépéseket tenni.

Az amerikai Atalanta városban két éve működik egy katolikus klinika színesbőrűek számára. A klinikán, amelyet *a katolikus tanításokkal ellenkező faji elméletek* leküzdésére létesítettek, állandóan 700 beteget ápolnak. Az ápolók között több néger van.

Walesben nemzetközi népdalversenyt tartottak. A versenyen több díjat nyert egy *magyar munkáskórus* is. Az ünnepségek során ünnepi szentmisét is tartottak, amelyen a díjnyertes magyar munkáskórus nagy sikerrel szerepelt.

A vatikáni diplomáciából. Venezuela nagykövetségi rangra emelte vatikáni képviseletét. — *Egyiptom* most már hivatalosan is bejelentette a Vatikánnál, hogy fel kívánja venni a diplomáciai kapcsolatokat a Szentszékkel. A vatikáni államtitkárság örömmel fogadta a bejelentést. — *Kanada* egyelőre félhivatalos lépéseket tett Rómában a Vatikánnal való diplomáciai kapcsolatok felvételére.

A Catholic Times jelentése szerint Lengyelországban államosították a hat legnagyobb katolikus nyomdát, amelyeket szerzetesrendek tartottak fenn *kizárólag a vallásos művek nyomtatására.*

Makkos-Mária kegyhelyre július havában 13-án Budafok, 20-án a Pálos atyák, 27-én a karmelita atyák vezetnek zarándoklatot. Gyülekezés minden alkalommal a zugligeti villamosvégállomásnál. A zarándoklatok 9 órakor indulnak.

A vatikáni rádió jelentése szerint *Stepinac,* a bebörtönzött zágrábi érsek egészségi állapota aggodalomra ad okot.

Az Ecclesia című vatikáni képes folyóirat képsorozatban számol be a Szent István-bazilika égéséről. Hangsúlyozza, hogy a szerencsétlenség, amely a legnagyobb budapesti templomot érte, élénk fájdalmat váltott ki vatikáni körökben.

Az UNRRA működésének befejeztével az elnökség feliratot intézett XII. Pius pápához és köszönetét fejezte ki azért a segítségért, amelyet a Szentszék nemcsak Európa, hanem az egész világ inségeseinek nyujtott.

Nantesben július 2-től 6-ig tartották meg a XIII. francia eucharisztikus kongresszust. A hívők seregéhez XII. Pius pápa július 4-én rádióüzenetet intézett. Július 3-án gyermeknapot tartottak, amelyen 50.000 gyermek vett részt. 6-án óriási tömeg részvételével eucharisztikus körmenet zárta be a kongresszust.

Cairói jelentés szerint Egyiptomban két új katolikus iskola nyilt a Ferences Nővérek vezetésével.

A váci egyházmegye egyházközségi leánycsoportjai július 6-án leányseregszemlét rendeztek *Máriabesnyőn.* A nagyszabású összejövetelen *Pétery* váci püspök mondott tábori misét, amelyen a leányok szentáldozáshoz járultak. Délután szabadtéri játékok fejezték be az ünnepséget.

Thierry d'Argenlieu tengernagy, *Indokina* volt kormányzója július 17-én visszatér kolostorába. A tengernagy 1932-ben lépett ki a haditengerészetből és vonult be a karmeliták kolostorába, ahol rövidesen áldozópappá szentelték. A második világháború kitörésekor egy hajóhad parancsnokává nevezték ki. Német fogságba került, de onnan megszökött és Londonban *De Gaulle*-hoz csatlakozott. A háború után nevezték ki Indokína katonai kormányzójává. Ezt a tisztét mostanáig viselte.

A kinai katolikusok száma a legújabb adatok szerint kereken 3.5 millió. Az elmult évben 1000 kinai lett katolikussá.

A lisszaboni katolikus orvoskongresszus véget ért. A kongresszuson 32 nemzet képviselői vettek részt.

A tokiói apostoli delegátus fogadta a japán sajtó munkatársait, akik mindenekelőtt a következő kérdést tették fel: „Igaz-e, hogy a japán császár a közel jövőben megkeresztelkedik?" Az apostoli delegátus a következőket válaszolta: *„A hírt nem erősítem meg, de nem is tagadom".*

A vatikáni rádió magyar adásában ezentúl rendszeresen ídézi a pápa szavait, hogy a magyar hallgatók megismerjék XII. Piusnak az elmult háború alatt kinyilvánított állásfoglalásait. Az első idézetet a pápa 1939 március 3-i rádiószózatából olvasták fel, amelyben többi között kijelentette, hogy azokért is imádkozik, akik kívül állnak az egyházon.

Schwarz, zürichi egyetemi tanár most megjelent könyvében az öngyilkosságok okaival foglalkozva megállapítja, hogy Svájcban az öngyilkosok száma 100.000 emberre számítva katolikusoknál 13, protestánsoknál 28, a zsidóknál 53. A professzor ezt azzal magyarázza, hogy a katolikusokban a legerősebb az örök élet hite és a vallás tisztelete. Ezenkívül *a gyónás olyan intézmény, amely lehetővé teszi a legsúlyosabb egyéni problémák megoldását.*

A Rómában megjelenő amerikai napilap közleménye szerint: az egyik moszkvai újság a hozzá intézett kérdésre válaszolva megállapítja, hogy *a Szovjetunió területén 31 római katolikus férfi szerzetesház és néhány apácakolostor működik.*

A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia ünnepélyes megnyitásakor a résztvevő kiküldöttek közös szentmisét hallgattak a genfi *Notre Dame*-templomban.

A háború befejezése óta az idén rendezte meg először a budapesti tankerületi főigazgatóság a szokásos évi tanulmányi versenyt a budapesti középiskolák között. A tanulmányi versenyen mind a három első díjat felekezeti iskolák nyerték. Első lett a ciszterci, második a zsidó, harmadik az evangélikus gimnázium.

Ecuador országgyűlése új választási törvénytervezetet tárgyal. A tervezet egyik cikkelye azt javasolta, hogy *egyházi személyek ne legyenek képviselővé választhatók.* A javaslatot *99 szótöbbséggel elvetették.*

A vatikáni rádió jelentése szerint *Martinez* mexicói érsek legutóbb Mexico és a Vatikán viszonyáról nyilatkozott. Sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy a diplomáciai viszonyt még nem állították vissza, bár Camacho elnök fáradozásai már megteremtették a megfelelő alapot.

Az USA-ban az elmult esztendőben több mint 100.000 felnőtt lépett a katolikus egyházba.

Adományok a Bazilika újjáépítésére

Egy szegény asszony, Balatonszepezd	5.— Ft
Csiffáry János, Baja	10.— „
Rektori hivatal, Szeged	75.— „
N. N., Gyöngyös	200.— „
Alföldi Állattenyésztő Egy., Bpest	20.— „
Dr. Szendrei Miklós, Bpest, Nagybányai-u.	10.— „
Petrik János, Bpest, Verbőczy-u. 9.	10.— „
Salamon Endre, Kispest, Kossuth L.-u. 36.	25.— „
Járay Miklós, Ujpest, Templom-u. 6.	50.— „
Egy egyetemi halig. moziról lemond	3.— „
	408.— Ft

FIGYELEM!

Az őstermelők a polgármester rendelete szerint a főváros összes piacain mind kocsiról, mind batyuzva szabadon árusíthatnak.

Mr. Fox az ujabb amerikai segítségről

Az ismét Budapesten tartózkodó Mr. Fox, az Amerikai Katolikus Segélyszolgálat középeurópai megbizottja a Magyar Kurir tudósítója előtt tett nyilatkozatában a többi között örömét fejezte ki, hogy ismét Budapesten dolgozhat. Hangsúlyozta, hogy minden amerikai nagy megértést tanusít Magyarország iránt. Az illetékes személyiségek megígérték, hogy az idei segítség jóval túl fogja haladni a tavalyit. Az írek segítsége sem fog elmaradni, bár Irországban tavaly igen rossz volt a termés. Triestből nagyobb amerikai adomány van útban Budapest felé s ez a szállítmány remélhetőleg rendszeresen meg fog ismétlődni. Az idén elsősorban a leromlott és lerongyolódott gyermekek megsegítésére kerül sor. Mr. Fox nyilatkozata végén jóleső örömének adott kifejezést afelett, hogy Magyarországról naponta az üdvözlő és köszönőlevelek százai érkeznek az Amerikai Katolikus Segélyakcióhoz.

XII. Pius pápa a keresztények kötelességeiről

A pápa a nantesi francia eucharistikus kongresszushoz intézett üzenetében a többi között elismeréssel szólott a francia Actio Catholica elért szép eredményeiről. *„A keresztény ember valóban nem maradhat tétlen, amikor látja a rossz erőfeszítéseit. A papságnak és a világiaknak egyaránt kötelessége dolgozni. A keresztény ember nem pártember és nem akarja megsemmisíteni ellenségét. Az egyháznak élő tanukra van szüksége, olyanokra, akik életükkel mutatják meg az egyház erejét a körülöttük élő pogányságnak."* Végül rámutatott a pápa arra, hogy az egyház szeretete kifogyhatatlan az elnyomottak iránt és hangoztatta, hogy *Krisztus szociális tanításai nélkül a mai élet nehéz problémái nem oldhatók meg.*

A bruxellesi Nemzetközi Katolikus Filmkongresszuson a katolikus filmkörök elhatározták, hogy központi irodát, a katolikus országokban pedig egy-egy fiókirodát létesítenek.

Angliában a legutóbbi évszázad során átlagosan évente 100 anglikán lelkész tért katolikus hitre.

A közlemény végén (×) fizetett hirdetést jelent.

Kiadja: AZ ACTIO CATHOLICA
Felelős szerkesztő:
PÉNZES BALDUIN
Felelős kiadó:
MIHALOVICS ZSIGMOND
Telefon: 188—098 és 188—068.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bp., IV., Ferenciek-tere 7. I. lépcső. I. em. Levélcím: Bpest Főposta, Postafiók 145.
Csekkszámla: 16820.
Előfizetési díj: negyedévre 12.— forint.
Engedélyezési szám: 1352/M. E. — 1945.
Légrády Testvérek R. T. nyomása, Budapest (Igazgató: Agárdi Károly)

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

KŐSZEGI KALAPOS MESTER IX. RÁDAY U. 26.
PAPI KALAPOKBAN NAGY VÁLASZTÉK
VASALÁS, TISZTÍTÁS, FORMÁZÁS

Szép diófa, háló 7 drb frt 1675
2 szem. kombinált berendezés frt 2160
Fizetési kedvezmény — Csere. — Vétel.
„KINIZSY" BÚTOR
Kinizsy-utca 35—21.

GALAMBOS
könyvkereskedőnél könyvujdonságok, külföldi divatlapok, tökéletes szabásminták kaphatók.
Váci-utca 32. (Kigyó-utca sarok.)

SIPOSS
vegytisztitó és kelmefestő
Telefon 181—157.
IV., Fehérhajó-u. 11-14.

ZONGORÁT
pianinót, harmoniumot GRIMM MESTERTŐL, aranyéremmel kitüntetve. Javítás, hangolás, bérlet.
József-körut 65. sz. Tel 135—545.

BAZSÓ ING
Baross-u. 66-68.
hozott anyagból is készül.

MAJOR JÁNOS
vasüzlet
kerti szerszámok és háztartási cikkek nagy raktára, Budapest, VIII., Rákóczi-út 59.

KERTI BÚTOR
csőbutor, összecsukós kárpitozott vaságyak, gyermekkocsik
a készítőnél
VINCZE,
Népszinház-utca 26.

Közérdekü katolikus híreket a világ minden részéből közöl a
MAGYAR KURIR
félhivatalos kat. sajtótudósító Délkelet-Európa kat. hirügynöksége, az Osservatore Romano, a vatikáni rádió és a NCWS, News Service budapesti szerkesztősége.
Főszerkesztő: JAMBOR DEZSŐ
IV., Ferenciek-tere 7.
Megjelenik naponként többször

NAP olaj, kenőcs szemüveg
Nagy drogéria,
VIII., József-körút 19.

Villamos hütőszekrények
minden célra, fagylaltgépek, háztartási jégszekrények, emulgátorok, habfúvók, hütőkompresszorok

cukrászipari
összes gépek, húszúzó, húskeverő, húsdaráló legolcsóbban kapható:
LIGETI IMRE cégnél, VI., Horn Ede-u. kilenc.

Orosz Lajos
játék, üveg, porcellán, edény, háztartási üzlete Budapest, IX. Ráday-utca 11.

MIKOLAY és MAJOR
mindennemü háztartási cikkek, vas- és szerszámáruk. Budapest, VII., Rákóczi-út 30. Rókussal szemben. Telefon: 426-190.

BALLON
átlátszó eső-, vihar- és lódenkabát
MÁRTON ÉS SZÁSZ
V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

TEMPLOMGYERTYÁK
raktárról szállítva, vidékre utánvét.
MECSEKI JÓZSEF
oltárgyertyakészitő,
Budapest, VII., Rózsa Ferenc-utca 13.

Linoleumszőnyeg
CSÁSZÁR IMRE-től, viaszos vászonáru
Bpest, IX. Lónyay-u. 36. Tel. 184—047.

LUDVIG
éremverő,
Bpest, Thék Endre-u. 18.
Tel.: 135—157.
Sportérmék, plakettek, zászlószögek, jelvények művészi kivitelben.

FATH harisnya
IV., Ferenciek-tere 2.

Csillárt
részletre is ad, javít, cserél, felüvegez Vogel csillárüzem, Bp. VIII. Mária Terézia-tér 1.

ARANY
EZÜST, ÉKSZER, VÉTEL, ELADÁS,
Kehely, ciborium, szentségtartó nagy választékban
Dr. Bajmócziné Wintermantel Teréz
Budapest, VII., Rákóczi-út 10., I. em. 2.

HEYEK
HARISNYA, FINOM KÖTÖTT ÁRU
Petőfi Sándor-u. 17.

ZONGORÁK
Pianinók 800 Frt-tól.
Javítás.
KERNÁCS
VIII. Rákóczi-út 13.
Telefon: 13—99—11.

Stil és modern bútorok, kárpitosáruk legolcsóbban Tóth Győzőnél, Ferenc-krt 20. Fizetési kedvezmény.

Irodabútor? Szék?
CITY
IV., Párisi-u. 6/a
Telefon: 181—396.
VÉTEL-ELADÁS.

TETŐRENDBEHOZÁST, romlakásokat,
bármilyen épitési és tatarozási kőműves munkát kedvező feltételtellel vállal:
JURANYI
épitési vállalkozó
VIII., Kálvária-utca 22
Telefonhivó: 135—060

Oltár, stáció, szobormüvek, restaurációk és siremlékek Krasznai Lajos szobrászmüvész, oltárépitő, Budapest, VI., Lehel-utca 14.

Irógép vétel, eladás, karbantartás és kellék:
ÉDES és DECSY
Akácfa-u. 13. T.: 222-624

Forintos hirdetés
E rovatban hirdetési díjak: magánosoknak szavanként 1.— forint, cégeknek s általában üzletszerü hirdetéseknél szavanként 2.— forint. Legkisebb hirdetés 10 szó. Vastagbetüs szavak két szónak számitanak. Vidékről a hirdetési dij a szöveggel egyidejüleg postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatal fenntartja a jogot, hogy a feladott hirdetések közlését indokolás nélkül mellőzze s a pénzt visszaküldje.

Siremlékeket, szobrokat, hálatáblákat olcsón készítek. Mindenféle dísztárgy javitását vállalom. Steidl, X., Sirkert-utca 34. Ujtemetőnél.

Eladó amerikai Esteyharmónium, Szilágyi Dezső-tér négy II. 8. Tíztől négyig.

Viselt, jó reverenda eladó Szovik-Pivarcsi, Veres Pálné-u. 15.

Intelligens, keresztény, becsületes gondolkozású, karcsú úrilánnyal házasság céljából levelezne 39 éves mérnök. Anyagiak mellékesek. Kérem irjon, válaszából baj nem lehet, viszont mindketten sokat nyerhetünk. „Jó tündér" jeligére kiadóba.

Megbizható, fiatal mindenest azonnalra felveszek. Jelentkezés, XI., Hegyalja-u. 64. II. 12.

Freskófestést vállal festőművész. Költségek évek mulva fizethetők. Bővebbet levélben „Szeptember" jeligére a kiadóhivatalba.

Független úrinő elmenne házvezetőnőnek plébániára, vagy magánoshoz. Hoznék háztartási felszerelést, ágynemüt, stb. „42 éves" jeligére a kiadóhivatalba.

Ki vállalná kilencgyermekes család négy középiskolás lányának női iparra kitanitását (varrás, fénykép, stb.) ellátással? Mindenben segédkeznek. „Nagyon megbizható" jeligére a kiadóhivatalba.

Okleveles hitoktatónő, szociális gondozónő, gyakorlattal elhelyezkedne. Havrillay Ilona, Pécs, Zsolnay-gyár.

Egyedül álló, 48 éves állami tisztviselőnő kisebb bérház tulajdonosa vallásos élettársat keres. „Hit, remény, szeretet" jeligére a kiadóhivatalba.

Középkorú férfi alkalmi munkára, portál, deszkaleszedésre felvételik. Kovács, Múzeum-krt. 21.

Tahi Tóth Nándor

~~Betegh László~~

Az Ország 1943. jun. 26.

*

A „Műbarát" szinte pergőtűzszerűen rendezi kiállításait. Most ismét három fiatal művészt mutat be. Annak ellenére, hogy rendkívül érdekes a fiatalok jelentkezése, úgy érezzük mégis, hogy idő előtt nem tanácsos bemutatni olyanokat, akik még alig rázták le magukról az akadémia porát. A túlkorai gyüjteményes kiállítás káros lehet a fiatal emberek fejlődésére is. *Azelőtt, a régi időkben, csak hosszú művészi gyakorlat után mert a művész arra vállalkozni, hogy alkotásait gyüjteményes kiállítás keretében tárja a nagyközönség elé.* Kezdő festőknél, vagy szobrászoknál nem lehet tudni, hogy hova fejlődnek. Nagy ígéretek tűntek már el az élet sülylyesztőjében, míg ledorongolt fiatalokból nagy művészek lettek. A most bemutatott három művész közül a legkiforratlanabb, de talán a legérdekesebb Tahi Tóth Nándor. Izlése, technikája még sok csiszolásra vár. Zártabb művészi képességek mutatkoznak Tusnádi Betegh László festményeiben. Kevesebbet markol a művészet gazdag problematikájából és azt elég ügyesen dolgozza fel. Az ungvári Takács Ödön szobrai jó munkák, azonban talán inkább többet kellene foglalkoznia a szobrászat speciális problémáival, mint a témával.

szeknek. A 17. század első felében Lackner polgármester maga is grafikus és kifestteti a városházát allegóriákkal. Aranykora lehetett ez a művészeknek, de termékeikből alig ismerünk valamit is. A város protestáns szelleme e században általában inkább a kőfaragóknak kedvezett s nagyobb művészi pezsgés a pikturában csak a 18. század derekától fogva indul meg, amikor az osztrák származásu Dorfmeister mellett több, ma még felfedezésre váró mester tevékenykedik. A művészi kultura kialakulására döntő hatással volt a városi rajziskola felállitása 1779-ben. Szemben a néha nem egészen szalonképes festőkkel, a rajztanárok társadalmi helyzetüknél fogva bejáratosak az uri családokhoz, ahol leckeadás révén divat lesz a művészettel való foglalkozás. Az igy elkészitett talaj a biedermayer korban szomjasan várja a művészeket s ime 1847-ben már négy többé-kevésbé jó festő dolgozik és tanit s tanitványaikkal együtt kiállitáson jelenik meg a nagyközönség előtt. És az ötvenes években mellettük egész sor vándorfestőt foglalkoztat a város. Itt dolgozgat Ligeti Antal, mig a szabadságharcban való részvétele felett szemet nem hunynak Haynauék, Münchenből, Ausztriából állandó vendégeskedésre érkeznek évente a vándorok és ebben a körben nő fel a soproni születésü Angeli, a később világhirü arckép-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Tahi Tóth Nándor

1966 FEB 7

MAGYAR NEMZET

Matzon Frigyes szobrászművész és Tahi-Tóth Nándor festőművész kamarakiállítását február 9-én délután 6 órakor Kampis Antal dr. művészettörténész nyitja meg a Hazafias Népfront XI. kerületi kultúrtermében. (XI., Karinthy Frigyes utca 9.)

*



utásletszáma, de sokkal inkább annak valódi rentabilitása, a nálunk elköltött összegek fo-

ton felé és jelentősen gazdagította az eszmei Balatoni Képtár változatos anyagát.

A fentemlített művészek a szigorúbb értelemben vett reális tájszemlélet keretei között maradnak, a természet átírását inkább csak a helyszínen talált elemek közvetlen inspirációja alatt végzik. Úgyszintén széles kört alkotnak azok, akik a természet alapulvétele mellett még a közvetlen helyi megfigyelés kapcsolatába is beléviszik a természetátírás egyéni élményeit. Ezek vagy a színek különös hangolásával, a tónusok értékeinek ellentéteiben és technikai előadásban jelentkeznek mind Vass Elemér és Udvary Pál avagy Boromissza Tibor és Istókovits Kálmán balatoni műveiben, vagy a formai stilizálás hangsúlyában, a formai egyszerűsítés célkitűzéseiben, a kifejezés alaki és színbeli lekerekítésében vagy kőbösítési tendenciájában mint Basilides Sándor és Patkó Károly műveiben. A filozófiai és mesélő kedv dekoratív visszaadása is egyéni kapcsolatot találhat a Balatonnal, mint azt Nagy Sándor és Büky Béla munkái is mutatják, valamint a nagy térérzetetés finoman szürke lírai oldottsága, mint Jeges Ernő akvarelljeiben. Ugyancsak finoman oldott egyszerű és kifejező előadás jellemzi csebi Pogány és Éless István vízfestményeit és az ösztöndíjas Cserepes szürke tónusú balatoni olajait is. Játékosan derűs stilizálás teszi egyénivé Freytag Zoltán képeit. Szobotka Imre egyéni művészete pedig kifejezetten a Balatonnál teljesedett ki.

A realistalátás jeles képviselőjének ünnepi magasságában kell azonban megemlékeznünk a szabadtéri festés úttörő mesterének, a levegő- és fényprobléma nagy magyar hősének művészetéről, Szinyei-Merse Pál balatoni képeiről. Ő, aki müncheni tanulmányai idején a szép bajor tájékok szomszédságá-

keres, ugyanezt figyeli a világítás tüneményeinél Ducsay Béla és Förstner Dénes, utóbbi különösen a nappal szemben nézett tájrészleteknél. Ellentéte a komor, szinte gyászos látás balatoni festője a szintén ösztöndíjat élvezett Erdős Géza. Finom, szinte légies átköltés jellemzi Diósy Antal és Hende Vince akvarelljeit. Gy. Takács vízfestményei, Halasi Horváth István és Wagner Géza pasztelljei, Halvax Gyula olajfestményei inkább a víz kizárólagos életének festésére helyezik a súlyt.

A Balaton és környékének festésében — táj- és figurális vonatkozásban egyaránt — önálló egyéniségként tűnt fel pályája elején Glatz Oszkár. Már kezdettől fogva erős rajzoló készséggel volt megáldva, melyet különösen meggyőzően mutatott be művészi elindulásakor egy nagyméretű vadészképén. Képessége: valamely egyéniséget, avagy tájat jellemezni, híven kitartott mellette és avatta egyik legjelesebb arc- és tájfestőnkké. De az ünnepeltetés, a siker veszedelmes tündér, mely könnyen hamis istenek felé csábíthatja a művészt. Bizonyára ezt érezte a jeles mester valahol lelke mélyén ösztönösen, amikor a paraszti világ ábrázolása felé fordult és a falu légkörében alkotta meg igazi otthonát. Ide vonzotta a természet szépsége, a népviselet pazar világa, melynek révén a magyaros öltözködés fanatikus apostola lett. Vérbeli realista. A rajz, a forma és szín nála a valóság igazságában él, de nem a valóság kényszerében. Ezt ő fel tudja oldani és ott, ahol a művészi teremtés a valóságban zökkenőt lát, egyéniségével pótolja. Paraszti képei úgy élnek, mint vágyakozások az ősi paraszti lét után. Természetbe helyezett alakjai szeretik a bukolikus hangulatokat, játszadoznak, kergetőznek, birkóznak vagy sóvárogva bámulnak a végtelenségbe. Művészi pályája elindulásakor fokozódó érdeklődéssel fordult a Bala-

Gy. Takács Elv
Wagner Géza

Csánky Dénes,
A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton –
Bp 1942

GY. TAKÁCH BÉLA

230. Erdei út, vízf.
231. Ujpesti híd, vízf.
232. A Gugger oldalán, vízf.
233. Csákvári erdő, vízf.
234. Őszi lombok, vízf.
235. Reggel a Dunán, vízf.
236. Nápolyi öböl, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov–dec
MAPE · 25. kiáll.



T. 833.

ben fekszik a bástyákkal megerő-
k; a háttérben keresztény és tö-
t pedig jobbra a törökök tábori
bogó közelében:

:
uenuto nouamente di ongaria
uien batuto e da qual banda
alia doue /// fu preso il gran basa
da una inboscata fata da cristiani
strade ponti fiumare e paludi con
sa cñ ne li altri sin ora non si ristroua

9 : 40.5 cm.

Takách Béla

Takách Béla festőművész, okl. építész, II. Margit-rkp. 42. 155-685

Bptávb 1940 szept.

TAKÁCH 1. *Béla, gyöngyöshalászi,* festő, építész, iparművész, * Munkács 1874 aug. 5. Budapesten és Párizsban végezte tanulmányait, éveken át New Yorkban működött (építészeti belső kiképzések), végül Budapesten telepedett le, ahol kisebb festményeket, iparművészeti munkákat állított ki. 1922. az állami vízfestmény-díjat, 1926. a székesfőv. vízfestmény-díját nyerte. Budapest a Rózsadombról c. festménye a Fővárosi Képtárban.

E-G II. 520 l

Mincsor festék és grafikusok adattára 1988



Ha

PERZSABUNDA

gyöngyöshalaszi
Takách Béla
festőművész
1940 – 1952 ig

TAHY I. *György*, festő. * Párizs 1887 nov. 27. Mint autodidakta kezdett festeni, utóbb (1917—19) a bpesti Képzőműv. Főiskolán Balló Edénél és Réti Istvánnál tanult. Budapesten működik.

K. J. II. 520

2633. PERZSA. 281×79=2.20 m² 270
2634. MAHAL. 540×380=20.50 m² 1200
2635. PERZSARAJZÚ ÖSSZEKÖTŐ. 161×123=1.98 m² . 195
2636. BELUDZSISZTÁN. 185×97=1.79 m² 195
2637. SZMIRNA. 166×96=1.59 m² 185
2638. PERZSARAJZÚ ÖSSZEKÖTŐ. 182×135=2.45 m² . 280
2639. PERZSA. 190×129=2.48 m² 270
2640. ÁLLATOSRAJZÚ ÖSSZEKÖTŐ. 194×139=2.62 m² 270
2641. FERRAHÁN. 460×352=16.10 m² 1000
2642. BELUDZSISZTÁN. 140×76=1.06 m² 120
2643. ANATOL. XIX. század. 150×100=1.50 m² . . . 180
2644. JEGESMEDVEBŐR. (Hibás) 60
2645. KAZAK. 144×214=3.08 m² (Hibás) 290
2646. JEGESMEDVEBŐR. (Hibás) 80
2647. KAZAK. XIX. sz. 144×152=2.18 m² (Hibás) . . 320
2648. PERZSARAJZÚ FÉLSELYEM ÖSSZEKÖTŐ. 145×225=3.26 m² 300
2649. KAZAK. 180×190=3.42 m² 200
2650. PERZSA. 369×280=10.33 m² 1200
2651. FÉLSELYEM PERZSA. 178×121=2.15 m² . . . 220
2652. BELFÖLDI PERZSA. 240×140=3.36 m² . . . 175

Kassa

Ötvös Taichmann Keresztély 16. sz

Arch. Közl. 1899. XXI. 198.

Tahy György, festő; szül. 1887 november 27-én Párisban.

1908-ban Wagner Sándor: Debreczeni mének cz. képét másolta a Szépművészeti Múzeumban.

Tahi Tóth Nándor

TAHI TÓTH NÁNDOR :
380. Csodálatos halfogás. - Tollr.; p. 31.6 x
44 cm. Jelz.l.b.: "Tahi Tóth 942."

Koppmagyar 1942 évre

l.j.: "Iványi Grünwald Béla".

151. Falusi utca. - Tollr.és tusf., p.29.8x 22.3 cm. Jelz.l.b.:"Iványi Grünwald Béla"

JANKÓ JÁNOS / 1833 - 1896 / :

152. Tanulmányfej. - C.rajz, p. 13 x 25.2 cm. Jelz.l.j.: "Jankó J."

153. Utolsó vacsora. - Vizf., p. 34.8 x 22.8 cm. Jelz.l.j.:"Rajz Jankó J."

JEGES ERNÖ :

154. Nätraby-i harangtorony. - Temp.festm.p. 68 x 52 cm.Jelz.l.b.:"Jeges Ernő Nätrabi 1939".

Tahi Tóth Nándor

festő

Két kiállítás

A *Műbarát* kiállításán három tehetséges művész: két festő és egy szobrász mutatja be alkotásait. *Tahi Tóth* Nándor olajfestményeit a leegyszerűsítő összefoglalás és tónusegység jellemzik. Grafikái tökéletes mesterségbeli tudással és anyagismerettel készültek.

Hétfő 1943. máj. 31.

Haray Aladár

Müvészet 1903

21, 32, 173, 200,

241, 310.

Tahi Tóth Nándor festő

52.5:)

Két festő és egy szobrász

A *Műbarát* termeiben ezúttal nagyobb gyűjteményével mutatkozik be *Tahi Tóth Nándor* fiatal festőművész. Érdeklődése sokoldalú, fejlődése még a forrongás állapotát mutatja a stílusproblémák területén, értékei azonban már elvitathatatlanok. A stíluskérdésre azért vetünk súlyt, mert a művész világszemlélete, tárgyi motívumain túl, elsősorban a kifejezés irányában jut szóhoz s a stílusegység az, ami az egyéni fejlődés csúcspontját jelzi. Az itt látható művekben megnyilatkozó stiláris különbségek, nyilván, onnan erednek, hogy a különböző témaköreihez alkalmaz más és más kifejezőmódot. Ez a keresés egyébként egyik legrokonszenvesebb vonása minden fiatal művésznek. Belső adottságairól azonban máris világos képet mutat: hajlik az elvontságok felé, amelyeken át egyéniségének erősen érzelmi alátestése szólal meg. Hármas Madonnaképén grecói mozgásmozzanatok jelentkeznek, míg például a történelmi tárgyú freskótervein az egy síkban tartott alakjainak csoportja valami időn kívüli állapotba merevedik. „Madonná"-ja pedig a neoklasszikusba csap át. Eme kivételeken túl azonban színesen mozgalmas és egyéni a meglátása. „Önarckép"-e, amely árnyalatosan vizionárius hatású, kifejezőén és megkapóan vall művészi egyéniségéről, rajzosan konstrukciós szemléletéről. A modern kifejezésmód tehát — az olajfestményein általában — párosul nála valami *multba* borongással. Grafikáin, sajátosképpen, ez a szemlélet feloldódik és a *ma* festőjét mutatja be nekünk. Átmenet ide a kiemelkedő értékű „Halászbárkák" című festménye, távlatos és erőteljes természetlátásával. A „Fiam" című olajfestménye és a „Szeretet"

Magyarság 1943. jún. 3.

tellje az arcok elevenen, megkapó jélektani jellemzésével ragadja meg figyelmünket. Egyes rajzaival (Razzia-képek) a társadalmi kritika terére lép s a megoldásukban érdekesen egyéni a többi rajzaival együtt. Temperáinak sorozata helyenként játékosan friss és franciásan szellemes.

KUPA

Aranyozott ezüstből, trébelt díszítéssel, Körmöcbányáról (1595)

TAHY TÓTH NÁNDOR
festőművész
Budapest, II., Toldy Ferenc u 60. II. 17.

Igen tisztelt Cim !

Szives elnézését kérem, hogy levelemmel előzetes engedélye nélkül keresem fel. Szabadjon felmentésemre megemlitenem, hogy a közelgő husvéti ünnepekre, amikor a rokon a rokont, a barát a barátot kedves jókivánataival szokta felkeresni, kézi festésü magyaros husvéti képsorozatomat vagyok bátor e célra tisztelettel felajánlani.

Ma az a helyzet, hogy a művész nehéz viszonyok miatt komolyabb művészi munkáit vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon nehezen tudja értékesiteni, de tán a művészetek iránt mindenkor melegen érző magyar közönség e kis képekben is megtalálja és értékeli a komoly törekvest és a megvételre irányuló kérést nem utasitja el.

Arra kérem mély tisztelettel, legyen kegyes tehát a mellékelt képsorozatot megtartani és annak árát 2.— pengőt a csatolt befizetési lapon kiegyenliteni.

Az esetben, ha kérésem bármi oknál fogva mégsem volna teljesithető, nagyon kérem sziveskedjék a sorozatot cimemre visszaküldeni, hogy a képeket másutt értékesithessem.

Jóindulatu megértéséért előre is köszönetet mondva, maradtam

mély tisztelettel:

TAHY TÓTH NÁNDOR
festőművesz.

Esetleg varakozok

Tahy Tóth Sándor

Pesto

dió-, autószerelő szakk
c) *Művészeti szakk*
színjátszó, filmesztéti
szakkörök.)
d) *Egyéb szakköröl*
zimunka, ruhatervez
Az iskolában mük
szakkörök is vannak
tanulókkal való igé
nokban, kollégium
szakkörök, olyanok, amelyek
nincsenek.

A *tudományos szakkörök* kezdő és haladó fokúak lehetnek. Arra kell törekedni, hogy az érdeklődő tanulók lehetőleg egész középiskolai tanulmányi idejük alatt folyamatosan dolgozzanak és fejlődjenek a szakkörben. Ezért a szakkör tartalmát több éves perspektívában, a fokozatosság elvének szem előtt tartásával, a különböző fejlettségi szinten álló csoportok számára differenciáltan kell megtervezni. — Kezdő fokon inkább több téma, részterület kevésbé mély feldolgozásával, változatosabb programmal célszerű dolgozni. Haladó szakkörben — esetleg munkacsoportok alakításával — célul tűzhető ki a tudományág valamely részterületének alaposabb, egész tanévi munkát igénylő feldolgozása is. A szakköröknek tehát a *kutatómunka* irányába kell fejlődniök. — Természetesen a legkiválóbb szakköri tagok — amellett, hogy saját magasabb színvonalú munkájukon dolgoznak —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tahi Tóth Nándor

KÖZNEVELÉS

1964 JUL 31

1021

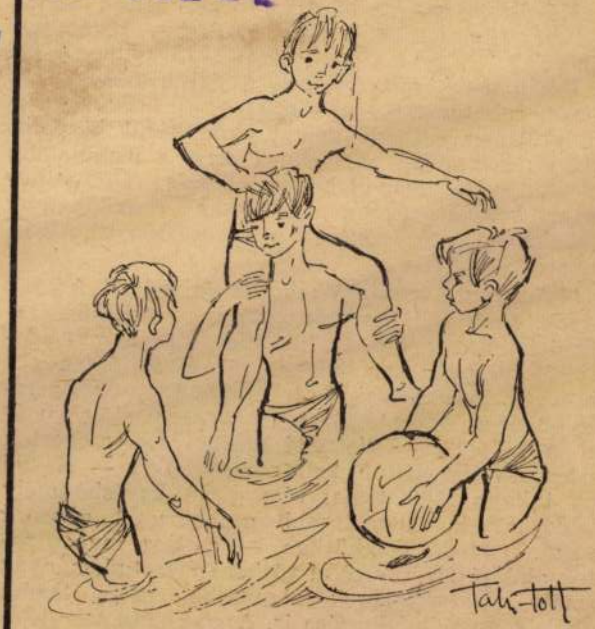

Tahi Tóth Nándor rajza

Borbély László rádiójáteka folytatásokban. VIII. rész. 8.45: Gyöngy Pál operettjeiből. 9.00: Móricz Zsigmond élete és művészete. 9.20: Világhírű előadóművészek lemezeiből. Közben 9.59: Pontos időjelzés. 10.00: Hírek. Időjárásjelentés. 10.05: Édes anyanyelvünk (ism.). 10.10: Világhírű előadóművészek c. műsor folytatása. 10.59: Lottóeredmények. 11.00: Burmai levelek. VI. rész. Dr. Simon József kandidátus írása. 11.10: Nabucco. Részletek Verdi operájából. 11.59: Pontos időjelzés. 12.00: Harangszó. Utána: Déli Krónika. Lottó. 12.20: Ki nyer ma? 12.30: Tánczenei koktél. 13.15: Nóták. 13.45: Vincze Péter riportja egy feltalálóról. 14.00: Mesélő Magyarország: Tihany. A Gyermekrádió műsora. 14.27: Antaridák a Földön. Fantasztikus rádiójáték. II. rész. 14.59: Pontos időjelzés. 15.00: Hírek. Időjárásjelentés. 15.10: Mozart operáiból. 15.55: A világgazdaság hírei. 16.00: Epizódok Rideg Sándor „Kristóf rózsafái" c. regényéből (ism.). 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 16.59: Pontos időjelzés. 17.00: Hírek. Időjárásjelentés. 17.05: Külpolitikai figyelő. 17.20: Olasz mesterhegedűket mutat be Ruggiero Ricci. II. rész. 17.48: Mikrofórum. 18.03: A Belügyminisztérium „Duna" Művészegyüttesének népi zenekara játszik. 18.25: Lemezmúzeum. 18.59: Pontos időjelzés. 19.00: Esti Krónika. 20.00—21.59: Világjáró kaleidoszkóp. Zoltán Péter műsora. 21.59: Pontos időjelzés. 22.00: Hírek. Időjárásjelentés. 22.20: Meditáció. 22.30: Nagy siker volt! A Bartók vonósnégyes hangversenye a Zeneakadémia nagytermében. I. rész. Közben 23.18: Csoóri Sándor és Juhász Ferenc versei. (Ism.) 23.25: A hangversenyközvetítés folytatása. 24.00: Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Sanzonok. 0.25: Himnusz. 0.30: Vízjelzőszolgálat.

(élő). 19.54: Jó estet, g
19.59: Pontos időjelzés. 2
Krónika II. kiadás. 20.25:
títés a súlyemelő Európa
ságról, Szófiából. 20.50: A
tenger. Dr. Fogarasi Lás
adása. 21.05: Népdalcsoko
Zenekari muzsika. 22.30:
Világgazdasági Figyelő.
Könnyűzene Kemény Ego
zeményeiből. 23.00: Hírek
rásjelentés. 23.15: Orfeusz
világban. Részletek O
operettjéből. 24.00: Hírek. I
jelentés. 0.10: Műsorzárás.
Idegen nyelvű vízjelzőszol

URH

18.00: Hírek. Időjárásjelentés. 18.10: Tánczenei koktél. 18.55: Zenekari muzsika. 19.47: A dzsessz kedvelőinek. 20.00: Új lemezeinkből. 20.29: Hírek. 20.32: Egy lakásépítő szövetkezet naplójából. Jegyzi: Gácsi Sándor — IV. rész. (Ism.) 20.42: Vivaldi: A hűséges menyasszony. Háromfelvonásos opera. 23.00: Hírek. Időjárásjelentés. 23.20: Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

16.43: Magyarország — Románia férfi kézilabda-mérkőzés közvetítése Debrecenből. A szünetben: Reklámműsor. 18.00: Hírek. 18.05: Muzsikáló fiatalok. Részletek a salgótarjáni V. Országos Amátőr Könnyűzenei Fesztivál műsorából. 18.25: Kincs, vagy szemét. Riportfilm. 18.55: Mi újság? Riportfilm. 5. rész. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-Híradó. 20.00: Telitalálat. Vetélkedő — sok szerencsével. 21.10: Magánélet. Magyarul beszélő francia film. 22.50: Tv-Híradó — 2. kiadás. 23.00: Telesport. Súlyemelő Európa-bajnokság. Fél-nehézsúly. Közvetítés Szófiából, felvételről.

... óvja a megye vagyonat. Több mint tízezer pártoló tagja is van a tűzvédelmi szervezeteknek.

— **A lakásrendelet végrehajtásáról** tartanak értekezletet ma Szentendrén, ahol megvitatják az új intézkedésekkel járó gyakorlati feladatokat.

— **Nagyszabású virágkötészeti bemutatóval** zárult tegnap a Duna Intercontinentalban az Európai Virágszervezet budapesti küldöttközgyűlése. Úgy döntött a küldöttgyűlés, hogy a Fleurop-Interflora 1972-ben Amsterdamban nemzetközi virágkiállítást, 1973-ban pedig virágkiállítással egybekötött kongresszust tart.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

1971 JUN. 21 51

PEST MEGYEI HÍRLAP

1021

Heten, mint a gonoszok

Tahi Tóth

A budai kertben az indiánfát kereste, amelybe kölyökkorukban nevüket vésték. Hét ágába hét nevet. Persze, a Tahi Tóth-ot, a családi nevet nem, csupán születési sorrendben a testvérek keresztnevét, Nándiét, Laciét, Lehelét, Gáborét, Jóskáét, Mátéét, s az egyetlen lányét: Sáriét.

A hét név azóta megkopott, de

az emlék eleven.

A Vígszínház fiatal művésze, a „nagy család" másodszülöttje boldogan idézi:

— Éppen egy kézilabdacsapatra való kölyök volt családunkban. S a kézilabda családi sporttá is lett. Minden szülői tilalom ellenére — szolfézs óra, cselló, külön angol helyett — a kézilabdapályán néhány Tahi Tóth folyton ott futkározott.

A hobbynk már különbözött. Talán a művészetszeretet volt közös benne. Apánk festőművész és rajztanár, Nándi rajzolt, most építészmérnök. Én csellóztam, színész lettem. Lehel szobrászkodott, Gábor folyton állatokat boncolt. Jóska a bogárgyűjtésnek hódolt, de drótból, lemezekből remek kis szobrokat formált. (Jelenleg borászati technikus.)

— *Színész egyik sem lesz?*

— Talán a legkisebbek,

az ikrek:

Máté meg Sári. Egyfolytában „produkálják" magukat, nem lehet „lelőni" őket. Most végezték a hetediket.

S Tahi Tóth László miért lett színész?

— Csellistából képzőművész, s aztán színész. Ez a teljes sorrend. Képzőművészeti gimnazista koromban irodalomértő és szerető barátokra bukkantam. Akkor határoztam el: olyan pályát választok, ahol kifejezhetem, mit jelent nekem az irodalom, a vers.

— *Ma is zeneszerető a hajdani csellista?*

— Komoly zenében a melodikus, romantikus művek, Mozart, Schubert muzsikája áll közel hozzám. Harmónia, béke, nyugalom.

— *Kedvenc regényhőse?*

— Jack London: Wolf Larsenje. Zárkózott, kemény fickó. Mégis lírai lélek.

— *Mit sajnál legjobban,*

amit elmulasztott?

— Mindig szerettem volna jó tanuló lenni, hogy büszkék legyenek rám ismerőseim. Dehát eléggé szanaszét gyerek voltam. Viszont minden érdekelt, az is, amit nem tanítottak az iskolában. S változatlan a vidéki nosztalgiám is. Gyerekkorom Albertfalvához kötődik. Kert, romantika, napfény, s ehhez: a nagy családból adódó sokrétű, élménydús, természetes emberi kapcsolatok. Boldog, nagyon boldog vagyok, hogy a Vígszínház tagjaként kezdhettem pályafutásomat, talán meg sem érdemeltem. De mennyivel teljesebb lett volna ugyanez a vidéki színjátszás minden örömével, akaraterő-vállalásával, küzdelmeivel...

M. T.

történt. Cine vagy tizenöt

— De anyám, értse meg, hogy...
— Semmit sem értek és nem is akarok

Móra – Juhász Gyuláról

Juhász Gyula „Új versek" című kötetének megjelenésére írta Móra Ferenc:

Ő nem az a költő, aki otthonosan nyit be minden szívbe, s akit mindenütt szívesen látnak, mert sehol se marad sokáig, csak egy mosolyig, vagy egy könnyig. Juhász Gyulát csak azok fogják igazán szeretni, akik nagyon sok verset olvastak már, és még mindig nagyon szeretik a verseket. Ilyenek mínálunk még nincsenek sokan, a verseknek talán még kevesebb amatőrgyűjtőjük van, mint a képzőművészeti produktumoknak, igaz, több lelki gazdagság is kívántatik hozzájuk, és jó hírbe ez a passzió nem hozza az embert. Juhász Gyula közönsége mindig ő közülük fog kikerülni, az ő mélységgel teli óráik meghitt barátja lesz . . . 25. vízszintes — 6., 10., 21. és 27. függőleges.

• • •

VÍZSZINTES: (Kétbetűsek: AZ, FD, EL, MR, YS, OI, NÓ, ZB.) — 1. Skálahangok. 4. Magyarul ez így hangzik: böröndjébe csomagolod. 9. Ilyen a jó kés. 11. Tenger. 12. Hajat bodorít. 14. Megjelölöm. 16. Bőségesen áraszt. 18. Orvosságalak. 19. Csillámféle zöld ásvány. 23. Névelővel: kalapanyag. 24. Mexikóban még ma is élő indián nép. 25. **Az idézet első része.** 26. Elektromos töltésű atomok. 28. A borítékról levágott és vízbe tett bélyeggel történik (ikes ige az „ik" nélkül!). 29. Ritka férfinév. 32. Menetrendi rövidítés. 34. Idegen férfinév. 37. Szén, németül. 37. Kúszónövény. 39. Bibliai próféta. 42. Dél-Vietnam volt diktátora. 43. Mitológiai alvilág. 45. Próbálkozhat súlyemeléssel. 47. Számnév. 48. Nagy lesz. tájszólással. 50. Kenyérnövény. 52. Költő. kortárs (József). 55. A közlekedés szabálygyűjteménye. 57. Rávett a szemét. 59. Mégcsak nem is folyócgál. 61. Melyikük tulajdona? 62. Egyformák. 64. Ritka koponyák. 66. Vegyi vizsgálatot végző. 67. Hitel. 68. Büntetést szab ki. 69. Gléda.

FÜGGŐLEGES: (Kétbetűsek: KD, EI, EB, RZ, ÓO, OÜ, KM, ID). — 1. Gyümölcsourkoló. 2. Férfinév. 3. Egyiptomi paraszt. 5. Arany. spanyolul. 6. **Az idézet második része.** 7. Arab női név. 8. Vágóállat. 10. **Az idézet harmadik része.** 11. Ponchielli keresztneve (fon.). 13. Király. franciául. 15. „RLM". 17. A szemed előtt van. 20. Fogságban visszatartott személy. 21. **Az idézet negyedik része.** 22. Örökléstani fogalom (többes) 25 Ez a tenger korábban már előfordult. 27. **Az idézet ötödik része.** 30. A viszály istennője. 31. Őseink. 33. Fürdőszobában van. 34. Lányosház vendége. 36. Bizodalom. 38. Valami dolga még van itt. 40. Az a munkája, hogy játszik. 41 Menetjegyet kezel. 44. Eltisztítja a havat. 46. Tarka. 49. Nagy, angolul. 50. Skálahangok. 51. A nemzetek. 53. Nemcsak azon. 54. Megye. 56. Afrikai állat (amely még álmos fejjel sem zsiráf!). 58. Verskellék. 60. Váltóforgatmány. 63. Három darab az 50-es sorból. 65. Betegség.

(Fenyősy Antal)

• • •

A rejtvény öt sorában elrejtett idézet megfejtését kérjük beküldeni, 1965. március 8-ig. — A megfejtők között tíz pél[dány]lunk ki Móra Ferenc [Ol]lipános láda" című k[önyv].

Megfejtés a 7. számból: S annál is kevesebb benne, Ovillus, az ész. Kell-e javítani, hol csapnivaló az egész? — (Látod, mondta neki, Bilitis dalaiból.)

JUTALMAZOTTAK:

Nemes Nagy Ágnes „Vándor-

[Al]bertfalvi Béla, Szombathely; Fecske László, Pusztaszikszó; dr. Kalapos Mihályné, Gáva; Kamarás Józsefné, Balassagyarmat. — Szaczinger Béla, Kocsis Károly, Kálcai Ilona, Hartman Jenő és Hévízi Istvánné, budapestiek. — **A jutalomkönyveket postán elküldjük.**

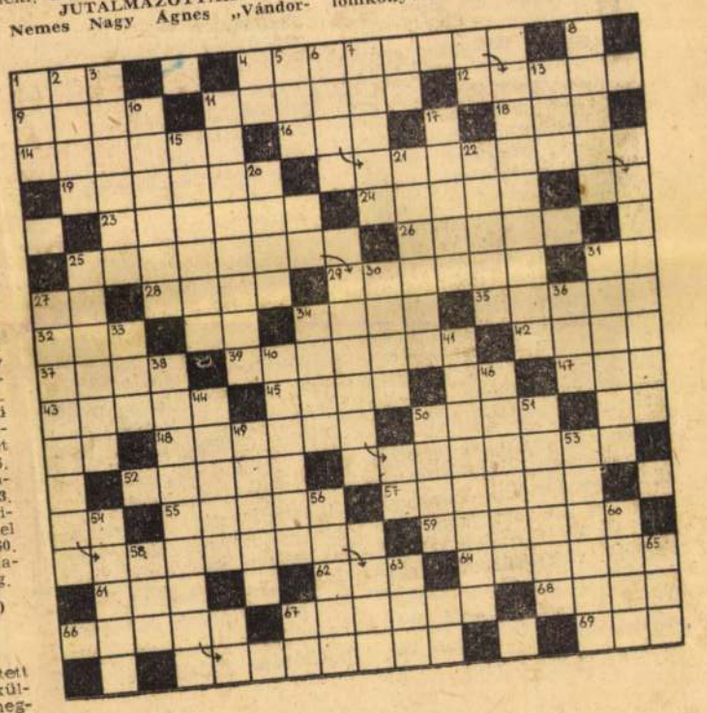

Magyar Hírlevél
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Tahi-Tóth Nándor
ÉLET ÉS IRODALOM
1965 FEB 27

1021

KIÁLLÍTÁSI NAPLÓ

A IV. Országos Pedagógus Képzőművészeti Kiállítás

Ha valaki azt hinné — a kiállítás címét olvasva —, hogy a pedagógus művészek törekvései a perspektíva törvényeinek, vagy a művészeti kánonoknak pontos betartásában, tanáros pedantériában merülnek ki, tévedne. A rajztanárok ugyanolyan művészek, mint a többiek. Ugyanazt a művész-főiskolát végezték, és ugyanúgy különböző irányzatokat követnek, mint általában a képzőművészek. Szerepelnek ezen a tárlaton ismert kiállítók, és láttunk számos olyan nevet — méghozzá jó képek mellett — melyeket sohasem hallottunk.

Nehéz a csaknem 300 műből álló nagy kiállításról röviden beszámolni. Válasszuk talán azt az utat, amelyet a nézők járnak be az *Építők „Rózsa Ferenc" Kultúrotthonának* folyosóján, amikor — szabályosan — az óramutató járásával ellenkező irányban, végigmegy a falak mellett. Jó előjelként, *Tahi-Tóth Nándor* modern kompozíciójának kellemes hatású, világos, laza színfoltjai fogadnak. *Csebi-Pogány István* egyéni művészetéről tudósít artisztikus, nagyméretű akvarellje, *Fekete kakas köcsöggel*. Sajátos domborművű, gyűrött felületet alakított ki *Agh-Ajkelin Lajos, Ablakrész* című képén. Festésének geometrikus, komor foltjai nyugalmat árasztanak. *Ebergényi Amadil* határozott előadású, bontott, de egyúttal összefoglalt férfiportréja lendületes munka. Rácsszerűen hálózzák be *Farkas György* képét erdejének fekete fái. A szigorú konstrukció uralkodik *Francsics József* csendéletén; *Orosz István* dekoratívan megfestett *Szőlőhegye* pedig a teret, még inkább az előtér hangsúlyozza. *Mersits Piroska* leányalakjaival a pillanatfelvétel jellemzését adja. Tompa temperaszínei — a lila dominál — ragyognak. *Blaskó János* — alighanem „spachtlival" festett — nagyon dekoratív kockákból, nagyon keményen, szigorúan konstruálja festményét. A székesfehérvári *Áron Nagy Lajosról* nem most írunk először. Két reá jellemző kék és zöld harmóniákat mutató tájképe a tárlat kiemelkedő darabja. Kitűnnek még *Szőnyi Jenő* krokiszerűen friss akvarelljei, *Juhász Erika* tarka, mozgalmas képei, és *Diószegi Balázsnak* a farostlemez érdes felére vékonyan felvetett lírai festményei.

Csernó Judit újabb festői korszakát mutatja be a síkábrázolás felé törekvő, vastagon, zsírosan festett *Olasz városa*. Egyszerűségével, szűkszavú tömörítéssel ragad meg *Vida Dezső Parti fák* című, kis színes tusfestménye. *Sárkány Lóránt* gouacheai és a más kiállításokról ismert *Bognár Zoltán* linómetszetei után, körsétánk végére érünk. Méltó befejezés: *Illés Árpád* kiérlelt festészete, a *Tenger*, és a *Növények* buja vegetációját más síkon, magasabb fokon közvetítő, ünnepélyes hatású, sötét, kékes tónusú kompozíciói.

Nem csak azok a művek jók persze, amelyekről említés esett. A kiállítás azonban „nem mutat jól". De erről nem tehetnek a művészek. A képek dupla sorban lógnak, és a falfelületet csak úgy tudták növelni, hogy az ablakokat hosszú vendégfallal dekorálták, így a tárlaton sötét van. Ráadásul felülről vakító ellenfény csap a nézők szemébe. Jobb bemutatási lehetőségeket kívánva a pedagógusművészeknek, várjuk a következő, az V. kiállításukat — 1966-ra.

Frank János

Tahi Tóth Nándor

Új Magyarság

1943-jún. 3. (Kiállítások.)

A tárlat képeinek nagyobbik részét Tahi Tóth Nándor olajfestményei és grafikái alkotják. Sokoldalúságot, sokszor lázas kísérletezést kutató egyéniség. Az olasz újklasszicizmus hagyományait idéző bájos Madonnája mellett erős ellentétként hatnak a levegős pasztellképek. A halászok című kompozíciójának víztükrén megcsillanó fények megbontják a formákat. Az anya és gyermeke című képen a háttér sejtelmes, szükszavú érzékeltetése mellett bravuros színezéssel hangsúlyozódik ki a kép tulajdonképpeni főmondanivalója, az anya ruhája. Zsúfolt, sokalakos, groteszk temperái Aba Novák Vilmos művészetével mutatnak rokonságot. A bárélet talmi fényeinek, selejtes értékeinek érzékeltetését még csak fokozza a papírszalagok színére emlékeztető furcsa színezés. A torz alakok mögött azonban több is rejlik, mint kiváló karikaturista hajlam, s a képeken a furcsa, torz mosolyban, a látszólagos részvétlenségben ott bujkál az élet értékeinek fájdalmas felmérése. Olajfestményei közül a Főpróba, a Halászbárkák és a Téli táj figyelemreméltó alkotás.

Kol. kiáll. a Műbarát-ban



AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután 1/2 6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Jo Van Ammers-Küller történelmi regény-trilógiája

»URAK, SZOLGÁK, ASSZONYOK« — »FELFORDULT VILÁG« »A TAVELINCKEK HÜSÉGE«

(Pantheon-kiadás)

Hollandia multjának mintegy 30 éves szakaszát regényesíti meg ebben a trilógiában a figyelmet érdemlő holland írónő. Azt a kort, melyben a kis ország Napoleon világhatalmának egyik tényezője lett. Az író jellemző készsége különleges; alakjait megjelenteti, beszélteti s néhány mondat után tisztán áll előttünk nem csupán azok lelki arca, hanem kortörténeti jelentőségük is; már t. i. a közromlás előkészítésében, ill. továbbvitelében.

A tömegek gomolygó alaktalanságából Napoleon alakja bontakozik ki. Nagy hadi és államférfiúi erények, egyszersmind nagy emberi hibák összesűrűsödése ő. Mint a mágnes, úgy osztja meg környezetét, vonzza, vagy taszítja, a közömbösség időszerűtlenné válik. Napoleon körül új vezetőosztály csoportosul: egyedeiben más, viselkedésében változatlan.

Ebből a háttérből természetesen rendkívül érdekes cselekmények, francia és holland színtérváltozások kerülnek előtérbe, az a többlet azonban, ami Küller regényeit a mai divatos külföldi történeti tárgyú rajzok fölé helyezi a tömeglélektan ismeretén alapuló, izgatóan érdekes társadalomrajz.

Egyben azonban hiányérzetünk is marad. Küller csak negatív képet ad. Bemutatja az értelmiséget, amely nem értett szót, de nem mutatja be azt, amely szót értett. Bemutatja azt a réteget, amely a hittel visszaélt, de nem mutatja be azt, amely hitből élt. Tudásunk szerint Hollandiának nem csupán általános, hanem akkori korszakában is lett volna erre mintakép. Igy az író egyoldalúságba téved; viszont enyhítő körülmény, hogy ezzel az egyoldalúsággal írásának tanulsága nő.

Küllernél egyaránt rendkívül érdekes, amit ír és az is, ahogyan ezt teszi. Írástechnikája változatos, mester a feszültségek fokozásában. Ez utóbbi különösen az I. kötet magyar visszaadásában érzékelhető. Az I. és III. kötetet Berend Miklósné, a II.-at Sándor Imre fordították. Fordításuk — úgy érezzük — nem kisebbítette Jo van Ammers-Küller írói értékét.

Barcza Gedeon



HÖRL NÁNDOR
BUDAPEST, II., TÖRÖK-U. 8
Közismert legjobb **harmóniumok**
ház, iskolák, templomoknak
Tel.: 355-885. Javaslat ingyen

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA
Helyettes szerkesztő:
IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ
A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg

Endrédi János: Mi lesz velünk?

Érdekes, hogy falusi lelkipásztorainknak is mennyire igénylik a könyvírást. Legtermészetesebb a prédikáció-irodalom gazdagítása. Endrédi János igen ügyesen tudja felhasználni az időszerű eseményeket úgy, hogy ezeken át az Evangélium hirdetését vállalja. Egyszerű írás, teljes közvetlenség szól minden sorából. A homiletika szabályait megtartja, világos, jól áttekinthető beosztást ad. Külön erénye, hogy jól tudja kezdeni prédikációit, mindjárt felkelti teljes érdeklődésünket. Azoknak ajánljuk prédikációskötetét, akik a mai ifjú lelkipásztornemzedék munkájával kívánnak megismerkedni. — ss —

MOST JELENT MEG

— **Mi az Evangélium?** — Mit csinál Krisztus a mennyben? — Rabszolgák vagy gyermekek? — Bereczky Albert pozsonyiúti lelkipásztor három beszédét adta közre fenti címen. A füzet 50 fillér + portó beküldése mellett megrendelhető Budapest, V., Pozsonyi-út 58. címen.

— **Stanley Jones »Krisztus a világ országútján«** c. könyv II. kiadása pünkösdre megjelenik. A könyv a Szentlélek kitöltésének hatalmas pünkösdi eseményével és annak mai szükségességével foglalkozik. Ára 5.— P, 20 fillér portó, megrendelhető a Harangszó kiadóhivatalánál: Győr, II., Petőfi-tér 2.

— **»Timótheus«** címen jelent meg dr. Ecsedy Aladár legújabb könyve, amely Pál apostolnak Timótheushoz intézett két leveléről közöl gyakorlati magyarázatot. A könyv nagyon alkalmas bármilyen bibliaköri tanulmányozás vezetésére és hasznos egyéni bibliatanulmányozás céljaira is. A könyv bolti ára 6 pengő. Megrendelhető Tahitótfalu, Pest vm. címen és kapható az evangéliumi jellegű könyvkereskedésekben.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ, FILM

KÉT KIÁLLÍTÁS

A Műbarátban két festő és egy szobrász mutatkozott be. Tahi Tóth Nándor olajfestményei és grafikái adják a tárlat felét. Érdeme, hogy a kifejezésben igyekszik töretlen utakon járni s ha az élményei nem is szokatlanok, újszerűek, de a formában újszerűn hatnak mégis. Grafikus inkább, valami merevség érzik alakjain akkor is, amidőn olajat használ, a ceruza hegye hozzászoktatta a szögletes, merev vonalakhoz s az ecset omlós puhasága, az olajfestés mély színlehetőségei nem tudják megragadni. — Tusnádi Betegh László olajfestményeivel először mutatkozik be a nyilvánosságnak. 16 képén van valami nagy egyformaság, ez abból a feszengő nyugtalanságból ered, amelyet odacsapott foltokból fölépített képei éreztetnek velünk s van benne valami szárazság, nincs elég hangulati erő képein éppen ez okból. — Takács Ödön a szobrász lágy formaadású, impresszionisztikus művei egészítik ki a tárlatot.

Az Alkotás Művészházban Barteniek Anna fametszeteit láthatjuk. Dante: Divina komédiájához készült illusztrációi különösen sikerült darabok, felírta a jellegzetes sorokat, a terzinák hullámzását szinte követi a metszet vonalainak hajlása, a fametszet komorsága különösen illik Dante sötét világának illusztrálására. Zrinyi: Szigeti veszedelméhez is készített sorozatot, itt mintha nem lenne olyan élményszerűen tiszta az összhang a Zrinyiász kemény, lapidáris szavai s az illusztrációk között. — Csorba Tibor akvarelljei jólesően enyhítik a dantei hangulat mély páthoszát, a színek itt természetszerűen világosak, de nem jelenti ez a hangulat hiányát. Csorba Tibor kultúrája, bensősége komolyságot ad képeinek. Az egykori fuvarosból lett festő, Nagy Balogh János nevét tűzve zászlajára egy kispesti festegetni szerető emberekből alakult társaság. Máthé Jánosnál érzünk valami emlékeztetőt Nagy Balogh egyszerű felfogású, itt-ott kubista hajlandóságú képeire s Klimó István békés tájképeit említhetjük még meg.

Dr. F. L.

ELTITKOLT SZERELEM. *(Korzó.)* Meggyőző bizonyíték ez az olasz film arról, hogy a magános, dolgozó lánynak menyi lelki erőre van szüksége a munkaadók rosszra csábításával, a könnyen, de tisztátalanul szerezhető pénz ígéreteivel szemben megállni. A film szépen bizonyítja, hogy aki mindvégig kitart, minden másnál nagyobb örömet nyer magának: győzelmet a jó és gonosz emberek fölött egyaránt; s zavartalan személyes boldogsága is csak ebből virágozhat ki. A film eseményei rendkívül fordulatosak, bár helyenként nem nélkülözik az olasz filmeket oly gyakran elgyengítő érzelmes naivitást. Az igazi szerelmet jelentő férfi alakja és életkörülményei elmosódottak: nem éreztük ennek a figurának a művészi indokolását. Nem tarthatjuk filmszerűnek a túlnyomóan sok szobajelenetet. Az aláfestő zene hangulatos, a fényképezés szép. Valli és Giachetti játéka hibátlan.

(i. gy. l.)

TITKOK VÁNDORA. *(Corvin.)* Művészek, nagy lángelmék életrajza egyúttal kortörténet is. Dicsőségük útja a megnemértés, könny, vér, lemondás, összetört otthon. A katolikus Nürnberg titokban »eretnek« lakatosmestere (Heinrich George nagy alakítása) éjjel-nappal az inganélküli óra feltalálásán kísérletezik. Sietnie kell, napjai számláltak: bordái közt golyószilánk, szívében gyötrelem fiatal felesége miatt. A házastársak drámája lüktetően szenvedélyes légkörben robog, körülöttük az ősi város céhrendszerének, tanácsosainak, a kuruzslónak, a kapzsi apósnak és a fiáért mindenre kész anyának impozáns portréja. A valódi nagyságúra épített, korhű, háromárbocos vitorláshajó és legénységének tragikus küzdelme a viharzó tengeren: a film történetében eddig nem látott, művészi teljesítmény. Bach zenéje együtt zúg a dráma eseményeivel. A rendezés néhány patétikus jelenetet leegyszerűsíthetett volna.

H. K.

Vásároljunk, dolgoztassunk a Református Életben hirdető cégeknél

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban állást kereső hirdetés szavanként 20, minden más hirdetés szavanként 30 fillér. Legkisebb hirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó kétszeresen számít. HIRDETÉSEKET az 50.000 példányban megjelenő »Református Élet«-be felvesz a kiadóhivatal: Budapest, IX., Kálvin-tér 8., telefon: 384—540, csekkszámla: 5073, és Arató-hirdetőirodája, VII., Erzsébet-körút 14. Telefon: 422—550.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

KERESZTYÉN cég irodájába felvesz gyakornokot könyveléshez, valamint gyakorlottabb tisztviselőt. Saját kézírással írt pályázat pontos életleírással, fizetési igény megjelölésével kiadóba küldendő.

KÖNYVKÖTŐ tanulót és tanulóleányt felvesz Erdődy, Vass-u. 15.

FŐZŐMINDENEST keresek 5 hónapra Csanád megyébe, tanyára. Értekezni lehet d. e. 10 óráig Kelety Károly-utca 1., jobbra II. em. 2.

ASZTALOSSEGÉD, ügyes, állandó munkára felvétetik. XIII., Dévény-utca 26. Palágyi-bútorgyár.

SZOLID, rendszerető, lehetőleg 30 év körüli szobalány kerestetik előkelő magyar úriházba, Király-u. nyolcvan, I. 11. 11—12 óra között.

JÓLFŐZŐ asszonyt üdülőbe, szép hegyes vidékre, konyha vezetésére felveszünk. Jelentkezés a Soli Deo Gloria Diákszövetségnél, IX., Kálvin-tér 8., I.

SZAKÁCSNŐT, vagy házvezetőnőt keres magános idősebb nyugdíjas főtisztviselő háztartása önálló vezetésére, lakás, élelmezés és havi 80 pengő fizetéssel. Más alkalmazott nincs. Jelentkezés június 15-ig dr. Misák Józsefnél, Sátoraljaújhely, Széchenyi-tér.

ÁLLÁST KERES

GYERMEK mellé elmenne intelligens fiatal lány. Ny Zs. Királyi Pál-utca 10. V. 1.

18 ÉVES megbízható fiatalember könnyebb munkát keres. Ajánlja a fasori lelkészi hivatal. Kárpáti Jenő, VI., Felsőerdősor 3. III. 26.

4 KÖZÉPISKOLÁT jelesen végzett ref. vallású leány állást keres. Esetleg gyermek mellé is elhelyezkedne. Ajánlja vallástanára. Címeket a kiadóba kérek.

GYERMEK mellé ajánlkozik jobb házból való 15 éves polgárista lány vidékre, 20 pengő zsebpénzért a nyári hónapokra. Farkas Éva, XI., Alsóhegy-u. 42.

HÁZIVARRÓNŐ ellátásért, csekély zsebpénzért intézetben, vagy háztartásban otthont keres. Címeket a kiadóba kérek.

BETEGHEZ elmennék 11—4-ig bejárással. Kelemen Eszter, Rákospalota, Bezerédi Pál-u. 5.

ADÁS-VÉTEL

PAPLAN, matrac, legolcsóbban Smarz-nál, Horthy Miklós-út 18. 456-759.

BUNDÁT rendelésre, átalakítást kitűnően készítek. Megóvást vállalok. Református cég Varsányi, szűcs, I., Attila-utca 23. Telefon: 161-509.

BUNDÁT, szőrmét az úrikönszög vitéz Kéry Gyula szűcsnél vásárol. Ráday-utca 14.

BUTORSZÖVETEK, linoleum, mindenféle kárpitoskellékek állandó raktára: Prépostnál, Vilmos császár-út 19/c (ó-utca sarok). Keresztény cég! Tel.: 125-803.

HÁZTARTÁSI szakürlet, vasáruk. Jeszenszky Jenő, Ráday-utca 17.

ÉKSZER

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosta koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca három. Telefon: 888-053.

TÖRTARANYAT, ezüstöt, briliánst veszek! Schiffler, Szervita-tér 8. I. 17.

Gyapju és kender torontáli szőnyegek
minden méretben nagy választékban Horváth J. Mihály fiatal református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6. Telefon: 183-535

EZÜST EVŐKÉSZLETEK, tálcák nagy választékban Szigetinél, Olasz-fasor 35. T.: 153-271.

FOGLALKOZÁS

LUDANYINE Bognár Vilma női divatszalonja, IX., Üllői-út 25.

AGI kalapszalón, legkényesebb igényeket is kielégíti, ugyanott női- úridivat- és rövidáru. Ráday-utca 24/b.

TAKARÍTÁSÉRT LAKÁST KAP házaspár, Üllői-út 71., I. 2. Jelentkezés 8—10 között.

FIATAL MEGBÍZHATÓ HÁZASPÁR takarításért lakást, vagy házmesterséget keres. Feleség főzni tud. Másféléves kisfiuk van. Ajánlja a tisztviselőtelepi egyházközség, X., Üllői-út 90. Tel.: 143—484.

BIEDERMEIER, nagyméretű szekrény, rekamier, kommód, fotelágy eladó, kisipari műhelyben, V. Gróf Zichy Jenő-utca 33.

KÁRPITOS, képesített mester, házakhoz olcsón ajánlkozik. Szőr, afrik, műrostmentes anyagom van. Tóth, V., Visegrádi-u. 92. II. 49. Telefonüzenet: 291-870., trafik

LAKÁS

KENDER torontáli nagyon szép színekkel, minden méretben most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

HÁZMESTERSÉGET, vagy takarításért lakást keres házaspár. Cím a józsefvárosi lelkészi hivatalban. Salétrom-utca 5.

SZABÁS-VARRÁS legmodernebb kiképzése: mestervizsgához, IV., Molnár-u. 20., f. 2.

BÉLYEGZŐK, zománctáblák, vésések, jelvények. Kovács Lajos, Budapest, Károly király-út 7. 423-327.

SZOBA-ELLÁTÁS

OTTHONT keresek fővárosban szeretetteljes, de szigorút. 15-ik éves továbbtanuló, most építészgyakornok fiamnak (hol hasonló tanuló van). Természetbeni hozzájárulás is. Vargha Istvánné, Nagylág, Fehér megye.

KÖZÉPISKOLÁS leánynak lakást, élelmezést adna szerény díjazásért házaspár. VIII., Losonczi-u. 13/b, házfelügyelő.

ÜDÜLÉS, NYARALÁS

BALATONALMÁDIN Mogyoróban folyóvizes szobák idényre, napokra. Telefon: 155-513. Medvey.

BALATONSZÁRSZÓN, a SDG üdülőtelepnél egészséges nyaralószobák jutányos áron kiadók. Láng Irén, Balatonszárszó, Pusztavölgyi-sor 10.

SZŐNYEG

Torontáli szőnyegek
nagy választékban **Tóth Győző** nél., IX. ker. Ferenc-körút 20.

SZŐNYEGJAVÍTÁS, mosás: Turáni szőnyegszövőnél, Főutca 80. T.: 851—579.

BÚTOR

HÉTI részletre is konyhák, rekamiék, kombinált szekrények, szalonok. Bútorcsere! Podmaniczky-utca hat.

KENDER torontáli nagyon szép színekkel, minden méretben most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

KÁRPITOSMUNKÁT bizalommal Csikos kárpitosnál, Ór-utca három. Telefon: 137-894.

KÖNYV

KÖNYVEK, zeneművek, új és használt állapotban, méltányos áron kaphatók. Schimkó Gyula, Budapest, VIII., Múzeum-krt 2.

KÖNYVEK, új és használt állapotban legelőnyösebben a **Kárpát könyvesboltban** szerezhetők be. Budapest, IV., Múzeum-körút 17.

HANGSZER

VILÁGMÁRKÁS zongorák, pianinók legolcsóbban, részletre is. **Fenyőné** zongoratermében, Erzsébet-körút 26.

ZONGORÁK vétele, eladása: Murainál, Thököly-út 23. T: 428-631. Javítás, hangolás.

FIGYELMEBE ajánlom Rákóczi-út ötven zongoratermemet! Rengeteg zongora, pianínó vásárolható feltűnő olcsón. Részletre is.

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele, Mendölné, Bezerédy-u. 10. Protestáns cég. Telefon: 140-352.

OKTATÁS

JOGI alapvizsgára, szigorlatra, ügyvédire előkészít, szakjegyzeteket bérbead: dr. Fehérváry Szeminárium, IV., Apponyi-tér 4.

VEGYES

GYERMEK SPORTKOCSI, kitűnő gumis, jutányosan eladó. Érdeklődni június 10-ig. Telefon: 154-930.

KOVÁCS régi megbízható, református magánnyomozó. Mérsékelt díjazásért mindent kinyomoz. József-körút 20. 136-238.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

SZABÓ öcön legolcsóbb, megbízható református magánnyomozó, diszkrét megfigyelő, Rákóczi-út 47. Tel.: 130-571.

ELSŐRENDŰ ebédmenü háznoz szállítva is, Deutschkonyha, XII., Csaba-utca 7/a. Telefon: 153-004.

CIANOZÁS

KÓNYA cianozó, a kipróbált márka! Bútoroknak külön cián-kamrák. Kálvin-tér 9. Telefon: 188-000.

BUDAI CIANOZÓ Margit-körút 40. Telefon: 166-615.

433763 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Dr. T. P. Az, hogy a római pápa is dicsérettel emlékezett meg Szekfü Gyula történetírói munkásságáról, abban semmi különös megjegyezni való nincs. A római katholicizmusnak egyik legtehetségesebb történetírója. Külön ezzel foglalkoznunk nem szükséges.

N. J. Levelét itt adjuk közzé: »Nem vagyok a mai kor szabadelvü leánya. Teljesen vagyontalanul élünk. Református főtanító árvája vagyok. 31 éves. Családunkat sok fájdalmas csapás érte. Tizen voltunk testvérek. Öt fiute vérem volt. Az 1914-es világháborúban kettő meghalt, kettő megrokkant. Nővérem lemondott a jövőjéről, annyira lesujtotta bátyáim rokkantsága. Hűséges ápolójuk marad, míg él. Mi pedig, tekintettel a mai súlyos időkre, elhatároztuk, hogy kedves otthont ajánlunk fel a háború áldozatai közül annak a százszázalékos rokkant tisztnek, akinek ez hiányzik. Legyen szíves tanácsot adni nekem, hová kellene fordulni ezirányban. Nevemet nem akarom a nyilvánosság elé vinni, csak úgy, hogy címem a kiadóban.« — Levele nemes szívre vall. Hogy terve mennyiben valósítható meg, ebben a percben nem tudjuk eldönteni. Hátha van csakugyan olyan élet, aki áldozatos segítségre vár.

B. P. »A kereszt után járva« komoly, hivő ember vallomása, de nem igazi vers.

Sch. F. »Fohász«. Ugyanazt mondhatjuk.

Személyi hírek

— **Bencs Zoltánné** szül. Ottlik Pálma írónő, a Ráskay Lea Irodalmi Társaság választmányi tagja, május hó 31-én, életének 52., boldog házasságának 27. évében, csendesen elhúnyt.

— **Bárdos Lajos** hatvani lelkipásztor és *Nagy Ferenc* sárrétudvari lelkipásztor állásukat az illetékes egyházi hatóságok jóváhagyásával elcserélték.

— **Borsay László** és Ivácson Ilona házasságát Isten leánygyermekkel áldotta meg, aki a keresztségben Ilonka nevet kapta.

— **Hoff János** stockholmi lelkészt a Kormányzó Úr a Magyar Érdemkereszt tiszti keresztjével tüntette ki. A kitüntetést Matuska Péter stockholmi magyar követ nyujtotta át a kitüntetettnek.

— **Halálozás.** *Dr. Szarka Sándor*, a nagyszalontai református egyházmegye gondnoka 78 éves korában meghalt. *Ifj. Baranyai Károly* segédlelkész, Baranyai Károly diósjenői lelkipásztor fia 37 éves korában meghalt. *Sós István* légvédelmi tüzér, karp. őrvezető, joghallgató 23 éves korában elhúnyt.

ÚJ KÖNYVEK

Sinka István: Hontalanok utján

Magyar Élet kiadása

Ezt a versgyüjteményt döntő bizonyítékként lehetne felhasználni arra, hogy a vers — ha érték — több mint tartalom és forma. Több, mert belőle kiáradó hangulat és dallam legalább olyan fontos alkotórészei, sőt nem is alkotórészek: olyan velejárói a versnek, amik az olvasót érzelemvilágán keresztül ragadják meg, s teszik a szó nemes értelmében vett élvezővé. S csak miután így egészében felismertük szépségét, indulunk meg a visszaelemzés útján, hogy ezt az egészben felismert szépséget a részletekben is érzékeljük.

Miknek a föltedezéséhez segit hozzá bennünket egy ilyen visszaelemzés? Mindenekelőtt meg kell állapitanunk, hogy ebben a kötetében a költő formailag is teljesen magára talált. Mondanivalója, verseinek hangulata eddig is új volt, s hasonlókép újszerü előző köteteiben legszebb verseinek formai megoldása, ma azonban már a költő teljesen magából merit. Ez a megállapitás természetesen távolról sem jelenti azt, hogy a költő csak egyhúrú hangszeren játsszék, sokkal inkább azt jelenti, hogy technikai készsége mindenludóvá fejlődött: játszi könnyedséggel találja meg a mondanivalójához illő egyedül lehetséges alakbaöntést. Az »egyedül lehetséges« kizárólagosságáról való meggyőzéshez van művészi elhitető ereje.

Sinka István a népi irók sorában is sajátos, kimagaslóan egyéni hangú iró. Vannak, akik leirás ol segitenek hozzá bennünket tárgyi ismereteink bővitéséhez, ismét vannak, akik a népi gondolat- és mesevilág gyönggyszemeit adják sajátos egyéni feldolgozásban. Sinkában a nép küzdés-szenvedésben állandósult értékelő magatartása alakul vissza-visszatérő zord hangulattá.

Uj kötetében a csúcspontot talán a Virág-ballada jelenti, az azonban, hogy a választás nehéz, s nincs verse, melyben mélyrebuknék, azt bizonyitja, hogy Sinka István immár népi klasszikusunkká vált.

Barcza Gedeon

SZÖLLÖSSY ISTVÁN VERSEI

(Exodus-kiadás)

Karácsony Sándor egykori »Erő« cimü lapjából ismerjük ezeknek a verseknek nagy részét. Csendes poéta Szöllössy István, versfaragó magyar öregdiák. Néha kissé régiesek a sorai, de máskor egy-egy teljes sora belénk nyilal. Tetszik az a szerény művészi mérséklet, amivel a tárgyakhoz nyúl, szeliden, saját eszközeivel rajzolja az őszt, a tájakat, néha szinte azzal a vonzó mélabúval, ami April Lajos sajátja. (Búcsúfia.)

Legpompásabb darabja a szentgalleni eset megverselése. (Casus Sancti Galli.)

Heribaldus, a barát
be hegyesen járja!
Mit szól a gvárdián?
Adta gvárdiánja!
Hadd szakadjon saruszij,
mért nem adott újat.
Fújjad sipos a nótámat,
csak azértis fújjad!

Ez a kis pompás vers úgy csillog ki az egészből, mint Garay müveiből az Obsitos.

—y

THORTON WILDER: SORSOM AZ ÉG

(Vigilia kiadása.)

Brush, egy tankönyvkiadóvállalat képviselője elhatározza, hogy megtéríti az embereket. Meginti a dohányzó nőt, hogy így alkalmatlan lesz az anyaságra, az étterem mappájára bibliai idézeteket ir, stb. Kissé Don Quijote-szerü alak, Amerikában, a pénz világában korszerütlen, sokan megrökönyödnek rajta, kinevetik, gáncsolják, de a »szent bolondság« fogva tartja, nem engedhet, úgy érzi, mert neki van igaza. Egy ember, aki komolyan veszi az evangéliumot, imé, így fest a mai emberek között. Ugy vagyunk a könyvvel, néha csóváljuk a fejünk: talán ezt mégsem így kellett volna tenni, de végül mégis igazat adunk Brushnak. Könnyü olvasmány, de az élet legnagyobb mélységei fölött járunk, míg olvassuk.

Dr. F. L.

ARVI JÄRVENTAUS: KERESZT ÉS VARÁZSDOB.

(Fordította Kodolányi János. Turul-kiadás.)

A kiváló finn iró a lappföldi prédikátor nehéz harcát mutatja meg, amelyet az átmeneti korszakban a pogány világ utolsó táltosával folytat. A lappföld népében még zsong a pogány mitosz titokzatossága, a varázsdob erejében való hit s csak lassan enged helyet a keresztyének Istenének. A fiatal táltos alakja azért nem ellenszenves, mert a régi misztériumok, régi erkölcsök megtartásában látja népe megmaradásának biztositékát. A küzdelemben természetesen csak alulmaradhat és eltávozik a küzdőtérről. Ez az eltávozás azonban nemes önfeláldozás. Arvi Järventaus közben mesteri tollal rajzolja meg a regény környezetét. Egy-egy emberén keresztül megérezzük az új világ hajnalodását, de azt is, hogy az élet kegyetlen áldozatot követel a régi és új világ hitvallóitól. A fordítás gondos és művészi munka. A fordító még arra is súlyt helyezett, hogy a tájnyelvnek megfelelő párhuzamot keressen s így sikerült is az eredeti mü szépségét és írói eszközeit teljesen magyar nyelven tolmácsolni, anélkül, hogy az északi történet különös levegőjét megmásította volna.

Dr. Szalánczi Károly

Rádiók szakszerü javítása és különlegességek nagy választéka Sternberg hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

PALÁGYI ÉS TÁRSA
fa- és vasbútorgyár
roda: Bp., V., Sziget-u. 18. Tel. 112-901
Templom-, iskola-, intézet- és kórházberendező
Az új gimnáziumunk részét is készítette

SZABOLCSKA MIHÁLY EMLÉKEST
a Pesti Vigadóban, június 6-án, vasárnap este hat órakor
EMLÉKBESZÉDET MOND:
SZABÓ IMRE
esperes
FELLÉPNEK:
Szilágyi Szabó Eszter, Hajdu Anna, Gárdos Kornélia
Ráday László, László Imre, Naszódy Sándor
Nagy Izabella, Vörös Sári, Szép Ilonka
Orbán Sándor, Ungváry László, Lenkey Edit
ORGONÁL: Dr. Vasadi Balogh Lajos orgonaművész
KONFERÁL: Kovács Andor
Jegyek a református lelkészi hivatalokban és a Stádium Jegyiroda József-körút 5, a „Novara" hangversenyrendezőirodánál, Budapest, VII., Rákóczi-út 26. Tel.: 223-831 és a Pesti Vigadó pénztáránál vasárnap délelőtt 10—1-ig és délután 4-től

HOL VÁSÁROLJUNK, DOLGOZTASSUNK?
Hirdetési díjszabás: ebben a rovatban mm sora —.60, szöveg- oladalon —.70 fillér.

MŰFOG Biró Sándor — Olvasóinknak kedvezmény, OTBA és ORBA tagok a min. segély + kis ráfizetésért államilag vizsgázott fogász, Rákóczi-út 25. Tel. 138-039

NŐI FEHÉRNEMŰ PONGYOLA PYJAMA SZABÓ OTTÓ HOZOTT ANYAGBÓL IS KÉSZÜL BUDAPEST, IV., PIARISTA-U. 1

SZINES BÚTOROK, rekamiék konyhák, fizetés kedvezménnyel. BÁNYAFALVI-nál, Izabella-utca 1 Tel.: 220-799

TÓTH LAJOS fest, tisztít V., József nádor-tér 9 TELEFON 181-297

Bundák, rókák, bolerók egolcsóbban Kókay szűcsnél. Vilmos császár-út 10. sz. Telefon: 366-784

Ágynemű, matrac paplankészítő (javítások is) Özv. Tavasz Ernőné hadiözvegy Bpest, II., Fő-utca 20 Telefon 357-421

EZÜSTROKA-KABÁT hosszú, alkalmi, megbizásból eladó. Bischinger szücs, Kálvin-tér 2., I. 4.

BUTOROK Kovácsnál, Izabella-u. 13. Halok, kombinált szobák, kárpitosáruk, konyhák, olcsón. Nagy választék. Fizetési kedvezmény.

HALMI BÉLA udvari és amarai fényképész Budapest, IV., Kecskeméti-utca 19. Telefon 184-682

Óvóhelyi faajtók, vészkijárók, tőzegesw. c., szekrény, pad, asztal stb. kaphatók VI., EÖTVÖS-U. 1. Telefon: 425-811

ALAKITTASSA RUHÁIT „LILLY"-szalónban Podmanicky-utca 49. Telefon: 327-832

Márkás zongorák legolcsóbb vétel, eladás, csere. Vidékről is, **Sasvári** Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 21. Telefon: 426-684

Pályi Eszter és Margit
KALAPSZALÓN
Budapest, IV., Váci-utca 10, földszint. Tel.: 384-349
Alakitást is vállalunk

Női és leánykaruha, divatáru kötöttáru LŐRINCZI PRESBITERNÉL ÓBUDA, KÓRHÁZ-UTCA 43. Telefon: 162-856

Bundák KISS MIKLÓS szücsnél Váci-u. 11/b. IV., Aranykéz-u. 1 Vállal kozott anyagból átszabást, megóvást. Telefon 181-546

Ördögh Mátyás órásmester, precizlós órák és ékszerek raktára. IV., Deák Ferenc-tér 4. T. 181 175

Urasztali terítők, ünnepi díszzsebkendők művészi kivitelben, előnyös áron Kalmárné Tuzson Erzsébetnél. XIV. Nürnberg-u. 15. Telefon: 499-641

Esernyők, reticülök, pénztárcák VESZPRÉMY, VI. kerület, Nagymező-utca 42. (Ági kalaposnál.) Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

ÓRA, ÉKSZER, ezüstkelmek és dísztárgyak HŐS IMRE ref. presbiternél, Budapest, VIII., Baross-utca 41. Telefon: 139-886

Ingatlan adás-vétel ügyekben bizalommal forduljon **Dr. HEGYI ZOLTÁN** ingatlanirodához, VIII., Rökk Szilárd-utca 6. Tel.: 139-683

ÁGYTOLL olcsón! Tarkatoll, fosztani való 90 fillér. Jobb apró puha 1.80 P, ennél is jobb 2.40. Sz. fosztottas 3.—, jobb 3.60 P. Fehéres fosztott 4.80, jobb 5.80, még jobb 6.80. Fehér fosztott libatoll 9.—, jobb 10.—, még jobb 11.— P. Egész pehelyest 11.— P-től kg-ként szállít 5 kg-os postacsomagolásban bérmentve, utánvéttel. Köztisztviselőknek 3% engedmény. T. TÓTH MIHÁLY ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Jókai-utca 1.

Jo Van Ammers-Küller történelmi regény-trilógiája

»URAK, SZOLGÁK, ASSZONYOK« — »FELFORDULT VILÁG«
»A TAVELINCKEK HÜSÉGE«
(Pantheon-kiadás)

Hollandia multjának mintegy 30 éves szakaszát regényesíti meg ebben a trilógiában a figyelmet érdemlő holland írónő. Azt a kort, melyben a kis ország Napoleon világhatalmának egyik lencseme lett. Az író jellemző készsége különleges; alakjait megjelenteti, beszélteti s néhány mondat után tisztán áll előttünk nem csupán azok lelki arca, hanem kortörténeti jelentőségük is; már t. i. a közromlás előkészítésében, ill. továbbvitelében.

A tömegek gomolygó alaktalanságából Napoleon alakja bontakozik ki. Nagy hadi és államférfiúi erények, egyszersmind nagy emberi hibák összesűrűsödése ő. Mint a mágnes, úgy osztja meg környezetét, vonzza, vagy taszítja, a közömbösség időszerűtlenné válik. Napoleon körül új vezetőosztály csoportosul: egyedeiben más, viselkedésében változatlan.

Ebből a háttérből természetesen rendkívül érdekes cselekmények, francia és holland szintérváltozások kerülnek előtérbe, az a többlet azonban, ami Küller regényeit a mai divatos külföldi történeti tárgyú rajzok fölé helyezi a tömeglélektan ismeretén alapuló, izgatóan érdekes társadalomrajz.

Egyben azonban hiányérzetünk is marad. Küller csak negatív képet ad. Bemutatja az értelmiséget, amely nem értett szót, de nem mutatja be azt, amely szót értett. Bemutatja azt a réteget, amely a hittel visszaélt, de nem mutatja be azt, amely hitből élt. Tudásunk szerint Hollandiának nem csupán általános, hanem akkori korszakában is lett volna erre mintakép. Így az író egyoldalúságba téved; viszont enyhítő körülmény, hogy ezzel az egyoldalúsággal írásának tanulsága nő.

Küllernél egyaránt renkívül érdekes, amit ír és az is, ahogyan ezt teszi. Írástechnikája változatos, mester a feszültségek fokozásában. Ez utóbbi különösen az I. kötet magyar visszaadásában érzékelhető. Az I. és III. kötetet Berend Miklósné, a II.-at Sándor Imre fordították. Fordításuk — úgy érezzük — nem kisebbítette Jo van Ammers-Küller írói értékét.

Barcza Gedeon

Endrédi János: Mi lesz velünk?

Érdekes, hogy falusi lelkipásztoraink is mennyire igénylik a könyvírást. Legtermészetesebb a prédikáció-irodalom gazdagítása. Endrédi János igen ügyesen tudja felhasználni az időszerű eseményeket úgy, hogy ezeken át az Evangélium hirdetését vállalja. Egyszerű írás, teljes közvetlenség szól minden sorából. A homiletika szabályait megtartja, világos, jól áttekinthető beosztást ad. Külön erénye, hogy jól tudja kezdeni prédikációit, mindjárt felkelti teljes érdeklődésünket. Azoknak ajánljuk prédikációskötetét, akik a mai ifjú lelkipásztornemzedék munkájával kívánnak megismerkedni. — ss —

MOST JELENT MEG

— **Mi az Evangélium?** — Mit csinál Krisztus a mennyben? — Rabszolgák vagy gyermekek? — Bereczky Albert pozsonyiúti lelkipásztor három beszédét adta közre fenti címen. A füzet 50 fillér + portó beküldése mellett megrendelhető Budapest, V., Pozsonyi-út 58. címen.

— **Stanley Jones »Krisztus a világ országútján«** c. könyv II. kiadása pünkösdre megjelenik. A könyv a Szentlélek kitöltésének hatalmas pünkösdi eseményével és annak mai szükségességével foglalkozik. Ára 5.— P, 20 fillér portó, megrendelhető a Harangszó kiadóhivatalánál: Győr, II., Petőfi-tér 2.

— **»Timótheus«** címen jelent meg dr. Ecsedy Aladár legújabb könyve, amely Pál apostolnak Timótheushoz intézett két leveléről közöl gyakorlati magyarázatot. A könyv nagyon alkalmas bármilyen bibliaköri tanulmányozás vezetésére és hasznos egyéni bibliatanulmányozás céljaira is. A könyv bolti ára 6 pengő. Megrendelhető Tahitótfalu, Pest vm. címen és kapható az evangéliumi jellegű könyvkereskedésekben.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ, FILM

KÉT KIÁLLÍTÁS

A Műbarátban két festő és egy szobrász mutatkozott be. Tahi Tóth Nándor olajfestményei és grafikái adják a tárlat felét. Érdeme, hogy a kifejezésben igyekszik töretlen utakon járni s ha az élményei nem is szokatlanok, újszerűek, de a formában újszerűn hatnak mégis. Grafikus inkább, valami merevség érzik alakjain akkor is, amidőn olajat használ, a ceruza hegye hozzászoktatta a szögletes, merev vonalakhoz s az ecset omlós puhasága, az olajfestés mély színlehetőségei nem tudják megragadni. — Tusnádi Betegh László olajfestményeivel először mutatkozik be a nyilvánosságnak. 16 képén van valami nagy egyformaság, ez abból a feszengő nyugtalanságból ered, amelyet odacsapott foltokból fölépített képei érzetelnek velünk s van benne valami szárazság, nincs elég hangulati erő képein éppen ez okból. — Takács Ödön a szobrász lágy formaadású, impresszionisztikus művei egészítik ki a tárlatot.

Az Alkotás Művészházban Bartovick Anna fametszeteit láthatjuk. Dante: Divina komédiájához készült illusztrációi különösen sikerült darabok, felírta a jellegzetes sorokat, a terzinák hullámzását szinte követi a metszet vonalainak hajlása, a fametszet komorsága különösen illik Dante sötét világának illusztrálására. Zrinyi: Szigeti veszedelméhez is készített sorozatot, itt mintha nem lenne olyan élményszerűen tiszta az összhang a Zrinyiász kemény, lapidáris szavai s az illusztrációk között. — Csorba Tibor akvarelljei jólesően enyhítik a dantei hangulat mély pátoszát, a színek itt természetszerűen világosak, de nem jelenti ez a hangulat hiányát, Csorba Tibor kultúrája, bensősége komolyságot ad képeinek. Az egykori fuvarosból lett festő, Nagy Balogh János nevét tűzve zászlajára egy kispesti festegetni szerető emberekből alakult társaság. Máthé Jánosnál érzünk valami emlékeztetőt Nagy Balogh egyszerű felfogású, itt-ott kubista hajlandóságú képeire s Klimó István békés tájképeit említhetjük még meg.

Dr. F. L.

ELTITKOLT SZERELEM. *(Korzó.)* Meggyőző bizonyíték ez az olasz film arról, hogy a magános, dolgozó lánynak mennyi lelki erőre van szüksége a munkaadók rosszra csábításával, a könnyen, de tisztátalanul szerezhető pénz ígéreteivel szemben megállni. A film szépen bizonyítja, hogy aki mindvégig kitart, minden másnál nagyobb örömet nyer magának: győzelmet a jó és gonosz emberek fölött egyaránt; s zavartalan személyes boldogsága is csak ebből virágozhat ki. A film eseményei rendkívül fordulatosak, bár helyenként nem nélkülözik az olasz filmeket oly gyakran elgyengítő érzelmes naivitást. Az igazi szerelmet jelentő férfi alakja és életkörülményei elmosódottak: nem éreztük ennek a figurának a művészi indokolását. Nem tarthatjuk filmszerűnek a túlnyomóan sok szobajelenetet. Az aláfestő zene hangulatos, a fényképezés szép, Valli és Giachetti játéka hibátlan.

(I. gy. I.)

TITKOK VÁNDORA. *(Corvin.)* Művészek, nagy lángelmék életrajza egyúttal kortörténet is. Dicsőségük útja a megnemértés, könny, vér, lemondás, összetört otthon. A katolikus Nürnberg titokban »eretnek« lakatosmestere (Heinrich George nagy alakítása) éjjel-nappal az inganélküli óra feltalálásán kísérletezik. Sietnie kell, napjai számláltak: bordái közt golyószilánk, szívében gyötrelem fiatal felesége miatt. A házastársak drámája lüktetően szenvedélyes légkörben robog, körülöttük az ősi város céhrendszerének, tanácsosainak, a kuruzslónak, a kapzsi apósnak és a fiáért mindenre kész anyának impozáns portréja. A valódi nagyságúra épített, korhű, háromárbocos vitorláshajó és legénységének tragikus küzdelme a viharzó tengeren: a film történetében eddig nem látott, művészi teljesítmény. Bach zenéje együtt zúg a dráma eseményeivel. A rendezés néhány patétikus jelenetet leegyszerűsíthetett volna.

H. K.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA
Helyettes szerkesztő:
IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ
A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg



HÖRL NÁNDOR
BUDAPEST, II., TÖRÖK-U. 8
Közismert legjobb **harmóniumok**
ház, iskolák, templomoknak
Tel.: 355-885. Ajánlat ingyen

Vásároljunk, dolgoztassunk a Református Életben hirdető cégeknél

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban állást kereső hirdetés szavanként 20, minden más hirdetés szavanként 30 fillér. Legkisebb hirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó kétszeresen számít. HIRDETÉSEKET az 50.000 példányban megjelenő »Református Élet«-be felvesz a kiadóhivatal: Budapest, IX., Kálvin-tér 8., telefon: 384—540, csekkszámla: 5073, és Araló-hirdetőirodája, VII., Erzsébet-körút 14. Telefon: 422—550.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

KERESZTYÉN cég irodájába felvesz gyakornokot könyveléshez, valamint gyakorlottabb tisztviselőt. Saját kézírással írt pályázat pontos életleírással, fizetési igény megjelölésével kiadóba küldendő.

KÖNYVKÖTŐ tanulót és tanulóleányt felvesz Erdődy, Vass-u. 15.

FŐZŐMINDENEST keresek 5 hónapra Csanád megyébe, tanyára. Értekezni lehet d. e. 10 óráig Kelety Károly-utca 1., jobbra II. em. 2.

ASZTALOSSEGÉD, ügyes, állandó munkára felvétetik. XIII., Dévény-utca 26. Palágyi-bútorgyár.

SZOLID, rendszerető, lehetőleg 30 év körüli szobalány kerestetik előkelő magyar úriházba. Király-u. nyolcvan, I. 11. 11—12 óra között.

JÓLFŐZŐ asszonyt üdülőbe, szép hegyes vidékre, konyha vezetésére felveszünk. Jelentkezés a Soli Deo Gloria Diákszövetségnél, IX., Kálvin-tér 8., I.

SZAKÁCSNŐT, vagy házvezetőnőt keres magános idősebb nyugdíjas főtisztviselő háztartása önálló vezetésére, lakás, élelmezés és havi 80 pengő fizetéssel. Más alkalmazott nincs. Jelentkezés június 15-ig dr. Misák Józsefnél, Sátoraljaújhely, Széchenyi-tér.

ÁLLÁST KERES

GYERMEK mellé elmenne intelligens fiatal lány. Ny Zs. Királyi Pál-utca 10. V. 1.

18 ÉVES megbízható fiatalember könnyebb munkát keres. Ajánlja a fasori lelkészi hivatal. Kárpáti Jenő, VI., Felsőerdősor 3. III. 26.

4 KÖZÉPISKOLÁT jelesen végzett ref. vallású leány állást keres. Esetleg gyermek mellé is elhelyezkedne. Ajánlja vallástanára. Címeket a kiadóba kérek.

GYERMEK mellé ajánlkozik jobb házból való 15 éves polgárista lány vidékre, 20 pengő zsebpénzért a nyári hónapokra. Farkas Éva, XI., Alsóhegy-u. 42.

HÁZIVARRÓNŐ ellátásért, csekély zsebpénzért intézetben, vagy háztartásban otthont keres. Címeket a kiadóba kérek.

BETEGHEZ elmennék 11—4-ig bejárással. Kelemen Eszter, Rákospalota, Bezerédi Pál-u. 5.

ADÁS-VÉTEL

PAPLAN, matrac, legolcsóbban Smarz-nál, Horthy Miklós-út 18. 456-759.

BUNDÁT rendelésre, átalakítást kitűnően készítek. Megóvást vállalok. Református cég Varsányi. szücs, I., Attila-utca 23. Telefon: 161-509.

BUNDÁT, szőrmét az üriközönség vitéz Kéry Gyula szűcsnél vásárol. Ráday-utca 14.

BUTORSZÖVETEK, linoleum, mindenféle kárpitoskellékek állandó raktára: Prépostnál, Vilmos császár-út 19/c (ó-utca sarok). Keresztény cég! Tel.: 125-803.

HÁZTARTÁSI szaküzlet, vasáruk, Jeszenszky Jenő, Ráday-utca 17.

ÉKSZER

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosta koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca három. Telefon: 883-053.

TÖRTARANYAT, ezüstöt, briliánst veszek! Schiffler, Szervita-tér 8. I. 17.

Gyapju és kender torontáli szőnyegek
minden méretben nagy választékban Horváth J. Mihály fiatal református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6. Telefon: 183-536

EZÜST EVŐKÉSZLETEK, tálcák nagy választékban Szigetinél, Olasz-fasor 35. T.: 153-271.

FOGLALKOZÁS

LUDANYINE Bognár Vilma női divatszalonja. IX., Üllői-út 25.

AGI kalapszalon, legkényesebb igényeket is kielégíti. ugyanott női- úridivat- és rövidáru. Ráday-utca 24/b.

TAKARÍTÁSÉRT LAKÁST KAP házaspár, Üllői-út 71., I. 2. Jelentkezés 8—10 között.

FIATAL MEGBÍZHATÓ HÁZASPÁR takarításért lakást, vagy házmesterséget keres. Feleség főzni tud. Másféléves kisfiuk van. Ajánlja a tisztviselőtelepi egyházközség. X., Üllői-út 90. Tel.: 143—484.

BIEDERMEIER, nagyméretű szekrény, rekamier, kommód, fotelágy eladó, kisipari műhelyben. V. Gróf Zichy Jenő-utca 33.

KÁRPITOS, képesített mester, házakhoz olcsón ajánlkozik. Szőr, afrik, műrostmentes anyagom van. Tóth, V., Visegrádi-u. 92. II. 49. Telefonüzenet: 291-870., trafik

LAKÁS

KENDER torontáli nagyon szép színekkel, minden méretben most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

HÁZMESTERSÉGET, vagy takarításért lakást keres házaspár. Cím a józsefvárosi lelkészi hivatalban. Salétrom-utca 5.

SZABÁS-VARRÁS legmodernebb kiképzése mestervizsgához. IV., Molnár-u. 20., f. 2.

BÉLYEGZŐK, zománctáblák, vésések, jelvények. Kovács Lajos, Budapest, Károly király-út 7. 428-327.

SZOBA-ELLÁTÁS

OTTHONT keresek fővárosban szeretetteljes, de szigorút, 15-ik éves továbbtanuló, most építészgyakornok fiamnak (hol hasonló tanuló van). Természetbeni hozzájárulás is. Vargha Istvánné, Nagyláng. Fehér megye.

KÖZÉPISKOLÁS leánynak lakást, élelmezést adna szerény díjazásért házaspár. VIII., Losonczi-u. 13/b, házfelügyelő.

ÜDÜLÉS, NYARALÁS

BALATONALMÁDIN Mogyoróban folyóvizes szobák idényre, napokra. Telefon: 155-513. Medvey.

BALATONSZÁRSZÓN, a SDG üdülőtelepnél egészséges nyaralószobák jutányos áron kiadók. Láng Irén, Balatonszárszó, Pusztavölgyi-sor 10.

SZŐNYEG

Torontáli szőnyegek
nagy választékban **Tóth Győző** nél, IX. ker. Ferenc-körút 20-

SZŐNYEGJAVÍTÁS, mosás: Turáni szőnyegszövőnél, Főutca 80. T.: 351—579.

BÚTOR

HETI részletre is konyhák, rekamiék, kombinált szekrények, szalonok. Bútorcserél Podmaniczky-utca hat.

KENDER torontáli nagyon szép színekkel, minden méretben most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

KÁRPITOSMUNKÁT bizalommal Csikos kárpitosnál, Or-utca három. Telefon: 137-894.

KÖNYV

KÖNYVEK, zeneművek, új és használt állapotban, méltányos áron kaphatók. Schimkó Gyula, Budapest, VIII., Múzeum-krt 2.

KÖNYVEK, új és használt állapotban legelőnyösebben **a Kárpát könyvesboltban** szerezhetők be. Budapest, IV., Múzeum-körút 17.

HANGSZER

VILÁGMÁRKÁS zongorák, pianinók legolcsóbban, részletre is. **Fenyőné** zongoratermében, Erzsébet-körút 26.

ZONGORÁK vétele, eladása: Murainál. Thököly-út 28. T: 428-631. Javítás, hangolás.

FIGYELMÉBE ajánlom Rákóczi-út ötven zongoratermemet! Rengeteg zongora, pianinó vásárolható feltűnő olcsón. Részletre is.

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele, Mendölné, Bezerédy-u. 10. Protestáns cég. Telefon: 140-352.

OKTATÁS

JOGI alapvizsgára, szigorlatra, ügyvédire előkészít, szakjegyzeteket bérbead: dr. Fehérváry Szeminárium, IV., Apponyi-tér 4.

VEGYES

GYERMEK SPORTKOCSI, kitűnő gumis, jutányosan eladó. Érdeklődni június 10-ig. Telefon: 154-930.

KOVÁCS régi megbízható, református magánnyomozó. Mérsékelt díjazásért mindent kinyomoz. József-körút 20. 136-238.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyegei fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

SZABÓ öcön legolcsóbb, megbízható református magánnyomozó, diszkrét megfigyelő, Rákóczi-út 47. Tel.: 130-571.

ELSŐRENDŰ ebédmenü házhoz szállítva is. Deutsch-konyha, XII., Csaba-utca 7/a. Telefon: 153-004.

CIANOZÁS

KÓNYA cianozó, **a kipróbált** márkai Bútorcsnak külön cián-kamrák. Kálvin-tér 9. Telefon: 188-000.

BUDAI CIANOZÓ Margit-körút 40. Telefon: 166-615.

433763 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Dr. T. P. Az, hogy a római pápa is dicsérettel emlékezett meg Szekfü Gyula történetírói munkásságáról, abban semmi különös megjegyezni való nincs. A római katholicizmusnak egyik legtehetségesebb történetírója. Külön ezzel foglalkoznunk nem szükséges.

N. J. Levelét itt adjuk közzé: »Nem vagyok a mai kor szabadelvű leánya. Teljesen vagyontalanul élünk. Református főtanító árvája vagyok. 31 éves. Családunkat sok fájdalmas csapás érte. Tizen voltunk testvérek. Öt fiutestvérem volt. Az 1914-es világháborúban kettő meghalt, kettő megrokkant. Nővérem lemondott a jövőjéről, annyira lesujtotta bátyáim rokkantsága. Hűséges ápolójuk marad, míg él. Mi pedig, tekintettel a mai súlyos időkre, elhatároztuk, hogy kedves otthont ajánlunk fel a háború áldozatai közül annak a százszázalékos rokkant tisztnek, akinek ez hiányzik. Legyen szíves tanácsot adni nekem, hová kellene fordulni ezirányban. Nevemet nem akarom a nyilvánosság elé vinni, csak úgy, hogy címem a kiadóban.« — Levele nemes szívre vall. Hogy terve mennyiben valósítható meg, ebben a percben nem tudjuk eldönteni. Hátha van csakugyan olyan élet, aki áldozatos segítségre vár.

B. P. »A kereszt után járva« komoly, hívő ember vallomása, de nem igazi vers.

Sch. F. »Fohász«. Ugyanazt mondhatjuk.

Személyi hírek

— **Benes Zoltánné** szül. Ottlik Pálma írónő, a Ráskay Lea Irodalmi Társaság választmányi tagja, május hó 31-én, életének 52., boldog házasságának 27. évében, csendesen elhúnyt.

— **Bárdos Lajos** hatvani lelkipásztor és *Nagy Ferenc* sárrétudvari lelkipásztor állásukat az illetékes egyházi hatóságok jóváhagyásával elcserélték.

— **Borsay László** és Iváncson Ilona házasságát Isten leánygyermekkel áldotta meg, aki a keresztségben Ilonka nevet kapta.

— **Hoff János** stockholmi lelkészt a Kormányzó Úr a Magyar Érdemkereszt tiszti keresztjével tüntette ki. A kitüntetést Matuska Péter stockholmi magyar követ nyujtotta át a kitüntetettnek.

— **Halálozás.** *Dr. Szarka Sándor*, a nagyszalontai református egyházmegye gondnoka 78 éves korában meghalt. *Ifj. Baranyai Károly* segédlelkész, Baranyai Károly diósjenői lelkipásztor fia 37 éves korában meghalt. *Sós István* légvédelmi tüzér, karp. őrvezető, joghallgató 23 éves korában elhúnyt.

ÚJ KÖNYVEK

Sinka István: Hontalanok utján

Magyar Élet kiadása

Ezt a versgyüjteményt döntő bizonyítékként lehetne felhasználni arra, hogy a vers — ha érték — több mint tartalom és forma. Több, mert belőle kiáradó hangulat és dallam legalább olyan fontos alkotórészei, sőt nem is alkotórészek: olyan velejárói a versnek, amik az olvasót érzelmivilágán keresztül ragadják meg, s teszik a szó nemes értelmében vett élvezőivé. S csak miután így egészében felismertük szépségét, indulunk meg a visszaelemzés útján, hogy ezt az egészben fölismert szépséget a részletekben is érzékeljük.

Miknek a fölfedezéséhez segít hozzá bennünket egy ilyen visszaelemzés? Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy ebben a kötetében a költő formailag is teljesen magára talált. Mondanivalója, verseinek hangulata eddig is új volt, s hasonlókép újszerű előző köteteiben legszebb verseinek formai megoldása, ma azonban már a költő teljesen magából merít. Ez a megállapítás természetesen távolról sem jelenti azt, hogy a költő csak egyhúrú hangszeren játszik, sokkal inkább azt jelenti, hogy technikai készsége mindentudóvá fejlődött: játszi könnyedséggel találja meg a mondanivalójához illő egyedül lehetséges alakbaöntést. Az »egyedül lehetséges« kizárólagosságáról való meggyőzéshez van művészi elhitető ereje.

Sinka István a népi írók sorában is sajátos, kimagaslóan egyéni hangú író. Vannak, akik leírás át segítenek hozzá bennünket tárgyi ismereteink bővítéséhez, ismét vannak, akik a népi gondolat- és mesevilág gyöngyszemeit adják sajátos egyéni feldolgozásban. Sinkában a nép küzdés-szenvedésben általdósult értékelő magatartása alakul vissza-visszatérő zord hangulattá.

Új kötetében a csúcspontot talán a Virág-ballada jelenti, az azonban, hogy a választás nehéz, s nincs verse, melyben mélyrebuknék, azt bizonyítja, hogy Sinka István immár népi klasszikusunkká vált.

Barcza Gedeon

SZÖLLŐSSY ISTVÁN VERSEI

(Exodus-kiadás)

Karácsony Sándor egykori »Erő« című lapjából ismerjük ezeknek a verseknek nagy részét. Csendes poéta Szöllőssy István, versfaragó magyar öregdiák. Néha kissé régiesek a sorai, de máskor egy-egy teljes sora belénk nyilal. Tetszik az a szerény, művészi mérséklet, amivel a tárgyakhoz nyúl, szelíden, saját eszközeivel rajzolja az őszt, a tájakat, néha szinte azzal a vonzó mélabúval, ami Aprily Lajos sajátja. (Búcsúfia.)

Legpompásabb darabja a szentgalleni eset megverselése. (Casus Sancti Galli.)

Heribaldus, a barát
be hegyesen járja!
Mit szól a gvárdián?
Adta gvárdiánja!
Hadd szakadjon saruszíj,
mért nem adott újat.
Fújjad sipos a nótámat,
csak azértis fújjad!

Ez a kis pompás vers úgy csillog ki az egészből, mint Garay műveiből az Obsitos.

—y

THORTON WILDER: SORSOM AZ ÉG

(Vigilia kiadása.)

Brush, egy tankönyvkiadóvállalat képviselője elhatározza, hogy megtéríti az embereket. Meginti a dohányzó nőt, hogy így alkalmatlan lesz az anyaságra, az étterem mappájára bibliai idézeteket ir, stb. Kissé Don Quijote-szerű alak, Amerikában, a pénz világában korszerűtlen, sokan megrökönyödnek rajta, kinevetik, gáncsolják, de a »szent bolondság« fogva tartja, nem engedhet, úgy érzi, mert neki van igaza. Egy ember, aki komolyan veszi az evangéliumot, imé, így fest a ma emberek között. Ugy vagyunk a könyvvel, néha csóváljuk a fejünk: talán ezt mégsem így kellett volna tenni, de végül mégis igazat adunk Brushnak. Könnyű olvasmány, de az élet legnagyobb mélységei fölött járunk, míg olvassuk.

Dr. F. L.

ARVI JÄRVENTAUS: KERESZT ÉS VARÁZSDOB.

(Fordította Kodolányi János. Turul-kiadás.)

A kiváló finn író a lappföldi prédikátor nehéz harcát mutatja meg, amelyet az átmeneti korszakban a pogány világ utolsó táltosával folytat. A lappföld népében még zsong a pogány mítosz titokzatossága, a varázsdob erejében való hit s csak lassan enged helyet a keresztyének Istenének. A fiatal táltos alakja azért nem ellenszenves, mert a régi misztériumok, régi erkölcsök megtartásában látja népe megmaradásának biztosítékát. A küzdelemben természetesen csak alulmaradhat és eltávozik a küzdőtérről. Ez az eltávozás azonban nemes önfeláldozás. Arvi Järventaus közben mesteri tollal rajzolja meg a regény környezetét. Egy-egy emberén keresztül megérezzük az új világ hajnalodását, de azt is, hogy az élet kegyetlen áldozatot követel a régi és új világ hitvallóitól. A fordítás gondos és művészi munka. A fordító még arra is súlyt helyezett, hogy a tájnyelvnek megfelelő párhuzamot keressen s így sikerült is az eredeti mű szépségét és írói eszközeit teljesen magyar nyelven tolmácsolni, anélkül, hogy az északi történet különös levegőjét megmásította volna.

Dr. Szalánczi Károly

Rádiók szakszerű javítása és különlegességek nagy választéka Sternberg hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

PALÁGYI ÉS TÁRSA
fa- és vasbútorgyár
roda: Bp., V., Sziget-u. 18. Tel. 112-901
Templom-, iskola-, intézet- és kórházberendező
Az új gimnáziumunk részét is készítik

SZABOLCSKA MIHÁLY EMLÉKEST
a Pesti Vigadóban, június 6-án, vasárnap este hat órakor
EMLÉKBESZÉDET MOND:
SZABÓ IMRE
esperes
FELLÉPNEK:
Szilágyi Szabó Eszter — Hajdu Anna — Gárdos Kornélia
Ráday László — László Imre — Naszódy Sándor
Nagy Izabella — Vörös Sári — Szép Ilonka
Orbán Sándor — Ungváry László — Lenkey Edit
ORGONÁL: Dr. Vasadi Balogh Lajos orgonaművész
KONFERÁL: Kovács Andor
Jegyek a református lelkészi hivatalokban és a Stádium Jegyiroda József-körút 5, a „Novara" hangversenyrendezőirodánál, Budapest, VII., Rákóczi-út 26. Tel.: 223-831 és a Pesti Vigadó pénztáránál vasárnap délelőtt 10—1-ig és délután 4-től

HOL VÁSÁROLJUNK, DOLGOZTASSUNK?
Hirdetési díjszabás: ebben a rovatban mm sora —.60, szövegoldalon —.70 fillér.

MŰFOG Biró Sándor — Olvasóinknak kedvezmény, OTBA és ORBA tagok a min. segély + kis ráfizetésért államilag vizsgázott fogász. Rákóczi-út 25. Tel. 138-039

NŐI FEHÉRNEMŰ PONGYOLA PYJAMA — SZABÓ OTTÓ HOZOTT ANYAGBÓL IS KÉSZÜL BUDAPEST, IV., PIARISTA-U. 1

SZINES BÚTOROK, rekamiék, komfortok, fizetés. kedvezménnyel. BÁNYAFALVI-nál, Izabella-utca 1 Tel.: 220-799

TÓTH LAJOS fest, tisztít V., József nádor-tér 9. TELEFON 181-297

Bundák, rókák, bolerók egolcsóbban **Kókay** szűcsnél. **Vilmos császár-út 10.** sz. Telefon: **386-784**

Ágynemű, matrac paplankészítő (javítások is) Özv. **Tavasz Ernőné** hadiözvegy **Bpest, II., Fő-utca 20** Telefon 357-421

EZÜSTROKA-KABÁT hosszú, alkalmi, megbízásból **eladó.** **Bischinger szűcs,** Kálvin-tér 2., I. 4.

BUTOROK Kovácsnál, Izabella-u. 13. Hálók, kombinálszobák, kárpitosáruk, konyhák, olcsón. Nagy választék. Fizetési kedvezmény.

HALMI BÉLA udvari és tanárai **fényképész** Budapest, IV., **Kecskeméti-utca 19.** Telefon **184-682**

Óvóhelyi taajtók, vészkijárók, tőzegeswc., szekrény, pad, asztal stb. kaphatók VI., EÖTVÖS-U. 1. Telefon: 425-811

ALAKITTASSA RUHÁIT „LILLY"-szalónban Podmanicky-utca 49. Telefon: **327-832**

Márkás zongorák legolcsóbb vétel, eladás, csere. Vidékről is. **Sasvári** Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 21. Telefon: 426-684

Pályi Eszter és Margit **KALAPSZALÓN** Budapest, IV., Váci-utca 10, I. emelet. Tel.: 384-349 Alakítást is vállalunk

Női és leánykaruha, divatáru, kötöttáru **LŐRINCZI PRESBITERNÉL** ÓBUDA, KÓRHÁZ-UTCA 43. Telefon: 162-856

Bundák KISS MIKLÓS szűcsnél Váci-u. II/b. IV., Aranykéz-u. 1 Vállal kozott anyagból átszabást, megóvást. Telefon 181-546

Ördögh Mátyás órásmester, precizios órák és ékszerek raktára. IV., Deák Ferenc-tér 4. T. 181-175

Úrasztali terítők, ünnepi díszzászlók művészi kivitelben, előnyös áron **Kalmárné Tuzson Erzsébetnél,** XIV. Nürnberg-u. 15. Telefon: 499-641

Esernyők, retikülök, pénztárcák VESZPRÉMY, VI. kerület, Nagymező-utca 42. (Ági kalapos nál.) Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

ÓRA, ÉKSZER, zálogtelynek és dísztárgyak **HŐS IMRE** ref. presbiternél, Budapest, VIII., Baross-utca 41. Telefon: 139-886

Ingatlan adás-vétel ügyekben bizalommal forduljon a **Dr. HEGYI ZOLTÁN** ingatlanirodához, VIII., Rökk Szilárd-utca 6. Tel.: 139-683

ÁGYTOLL olcsón! Tarkatoll, fosztani való 90 fillér. Jobb apró puha 1.80 P, ennél is jobb 2.40. Sz. fosztottas 3.—, jobb 3.60 P. Fehéres fosztott 4.80, jobb 5.80, még jobb 6.80. Fehér fosztott libatoll 9.—, jobb 10.—, még jobb 11.— P. Egész pehelyest 11.— P-től kg-ként szállít 5 kg-os postacsomagolásban bérmentve, utánvéttel. Köztisztviselőknek 3% engedmény. T. TÓTH MIHÁLY ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Jókai-utca 1.



Tahin Gyula reprodukciói

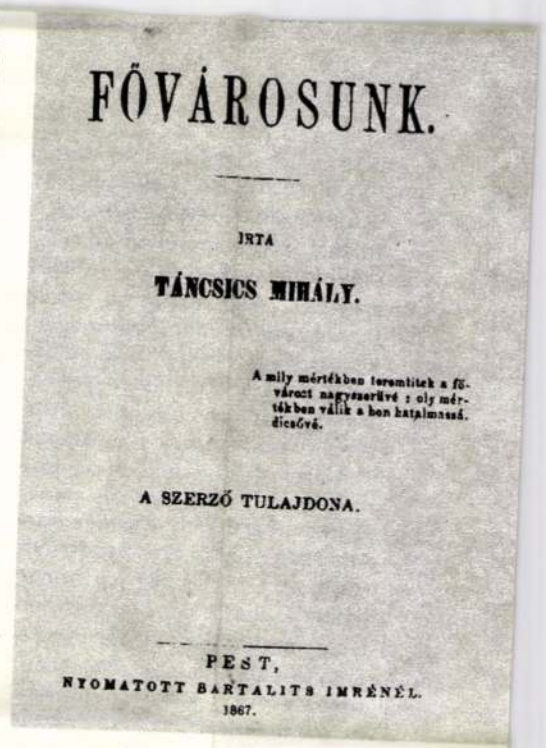

FŐVÁROSUNK.

ÍRTA

TÁNCSICS MIHÁLY.

A mily mértékben terömlitek a fővároct nagyvaroscrivé : oly mértékben válik a hon hatalmassá, dicsővé.

A SZERZŐ TULAJDONA.

PEST,
NYOMATOTT BARTALITS IMRÉNÉL.
1867.

gyává lesz." A kézirat kiadására nemcsak engedélyt nem kapott, hanem még vissza sem adták Táncsicsnak.

*

Ettől kezdve egy évtizeden át nem hallathatja szavát a kor politikai kérdéseiben. Nem tudott annyira lojálisan írni, hogy kéziratainak kiadását engedélyezzék. Egy évtized keserű tapasztalatai végleg megérlelték benne a meggyőződést, hogy hiábavaló minden taktikai óvatosság, „*a magyarországi cenzúra mellett nem lehet írni becsületesen, mert nem lehet írni igazat*". Ilyen előzmények után írta meg híres röpiratát 1843-ban, „*Sajtószabadságról nézetei egy rabnak*" címmel. Kiadatásával itthon már nem sokat kísérletezett. Lipcsébe juttatta el kéziratát, ahol a magyarországi cenzúra miatt már több ellenzéki szellemű könyv jelent meg magyar nyelven. A névtelenül megjelent és hazacsempészett röpirat nagy visszhangot keltett mind a konzervatívok, mind a liberális nemesi reformellenzék körében. Aki olvasta, azonnal érezhette, hogy a röpirat szerzőjének tollát évszázados népi, paraszti sérelmek vezették, íróját tehát nem a liberális nemesek táborában kell keresni. A hatóságok is tudomást szereznek az illegálisan megjelent könyvről. Azonnal elrendelik elkobzását, de szerzőjét nem tudják kideríteni.

A röpirat sikere megnövelte Táncsics önbizalmát. Kettőzött erővel lát munkának. Megírja „*Hunnia függetlensége*" című munkáját, melyben elfogadja az ellenzéki nemesség érdekegyesítési politikáját, hogy a jobbágyokat a földesurak kártalanításával szabadítsák fel feudális terheik alól, de mindjárt siet megjegyezni, hogy a „*szoros igazság*" szerint semmiféle váltságdíj nem járna a földesuraknak. Ráadásul még teljes jogegyenlőséget és általános választójogot követel. Ugyanezen nézeteket fejti ki katekizmus formájában „*Népkönyv*" című kéziratában. Már tekintélye volt az ellenzéki tábor, a liberális nemesség körében. E mozgalom vezetőit keresi fel, hogy kéziratainak kiadatásához támogatásukat megnyerje. Kossuthtól kap némi biztatást, de Batthyány Lajos gróf már visszaadja kéziratait, és Deák Ferenc sem tartja célszerűnek megjelentetésüket.



Könyveiben a magyar polgári átalakulásért küzdött, bár tudta jól, hogy a nép igazi boldogulását valójában a mi reformereink által irigyelt nyugati polgári rend sem biztosítja. Mi hát a megoldás? E tépelődéseire az utópista szocialisták írásaiból kapott választ. A „*Józanész*" címmel írott munkájában többek közt már azt fejtegette, hogy a társadalmi bajok végső okát a magántulajdon kialakulásában kell keresni.

Mivel munkáinak itthoni kiadása teljesen reménytelen volt, 1846 tavaszán összegyűjtött kevéske pénzével, útitáskájában kéziratival európai útra indul. Bejárta Németországot, áthajózott Angliába, majd Párizs felé

vette útját, hogy személyesen is tiszteletét tehesse Cabet-nál, az utópista szocializmus egyik apostolánál. Még Lipcsében sikerült előbbi két kéziratára kiadót szerezni. Alig érkezett vissza Pestre, midőn Lipcséből megérkeztek a „*Népkönyv*" első példányai, majd a „*Hunnia függetlensége*". Kossuth bizalmas úton arról értesült, hogy a hatóságok Táncsics Mihályt le akarják tartóztatni, s megszervezi menekülését. Batthyány Kázmér horvátországi birtokára, Bródba vitetik, de a rendőrség pár hónap múlva felderíti rejtőzködési helyét. Pár hónapos bródi tartózkodása alatt írta meg „*Nép szava Isten szava*" című munkáját, melyben kimondja, hogy igazság szerint a föld azé, aki azt megműveli. „*A földbirtoktulajdonnak legfőbb és egyetlen bizonysága a mívelés. E föld tehát miénk, kik míveljük, következésképen érte megváltási díjjal igazságosan nem tartozunk. És ha ti nem akarjátok* — írja a nemességnek — *ez igazságot törvényben kimondani, majd szükségből kényszeritve, mi fogjuk kikiáltani.*" E könyvében, mely 1848 márciusa előtt csak kéziratban terjedt, már nem kért, hanem követelt a nép nevében.

1847 márciusában elfogták és Budára hozták. A vádirat már elkészült ellene, de elítélésére nem került sor. 1848. március 15-én a pesti forradalom kiszabadította börtönéből.

*

A forradalom győzelmétől egy pillanatra sem szédült meg. Előre tudta, sejtette, hogy a jobbágyfelszabadító törvényeket alkotó nemesség szűkmarkú lesz a parasztsággal szemben. Valóban így történt. A 48-as törvények felszabadították a volt úrbéres jobbágyokat. Eltörölték a robotot, a földesúri kilencedet, a papi tizedet, megszüntették az úriszéket, azaz a földesúri bíráskodást, de meghagyták a földesurak korcsmáltatási, malomtartási és halászati előjogát, továbbá a szőlődézsmát. Nem intézkedtek a majorsági birtokokat az úrbéresekhez hasonló feltételek mellett művelő ún. majorsági zsellérek felszabadításáról, és azoknak a legelőknek a sorsáról sem, amelyek használatából a földesurak főként az utolsó két évtizedben szorították ki a jobbágyokat.

„*Munkások Újsága*" címmel Táncsics lapot indít, hogy az átalakulás értelmét a tanulatlan sokaságnak megmagyarázza. A lap azonban hamarosan ennél sokkal több lett!

Táncsics nagyon jól tudta, hogy a bécsi udvar várható támadásával szemben a nemesség és parasztság csak összefogva veheti fel a harcot. Ezért a lap áprilisi számaiban még azt bizonygatta falusi olvasóinak, hogy a nemesség saját jószántából hozta meg a jobbágyfelszabadító törvényeket. A lap azonban hamarosan más hangot ütött meg. A falusi olvasók levelei késztették Táncsicsot e változásra. A márciusi törvényekkel elégedetlen parasztság országszerte mozgolódott. Táncsics is attól félt, hogy Bécs kihasználja, ha a parasztok erőszakos úton orvosolják sérelmeiket. Felszólította tehát olvasóit, hogy írják meg az igazságtalanságokat, és ezzel a kormánynak is lehetőséget adnak a törvénytelenségek orvoslására. A laphoz érkező levéláradatban aztán felfakadtak az évszázados sérelmek. Most újból megelevenednek Táncsicsban az egykori ácsteszéri élmények. Így lett Táncsics lapja a paraszti érdekek szószólója.

Táncsicsnak és lapjának a parasztság körében egyre nagyobb lett a népszerűsége. Az új népképviseleti választások idején a békési és siklósi kerület is őt választja képviselőjének. Táncsics az utóbbit fogadja el. A nemesség viszont félelmetes erőt tulajdonít a kis hetilapnak. Szeptemberben már a „*Munkások Újságá*"-nak betiltását követelik, az új országgyűlésen pedig zajjal és gúnyolódással próbálják elnémítani. Midőn Bécs megbízásából Jellasics horvát bán az országra támad, Táncsics azonnal a haza védelmére szólítja fel olvasóit, de a haza védelme érdekében újból követeli a paraszti sérelmek orvoslását is. Érdekegyesítési politikájának azonban alig akad híve az új országgyűlésen. Lapját végül 1849. február elején végleg betiltják. Elnémítani azonban nem tudják. 1849 márciusában „*Új alkotmányjavaslat . . .*" című röpiratában már a hazaárulók földjeinek elkobzását és a szabadságharcban részt vett zselléreknek történő kiosztását követeli, hogy ne csak a nép által „*mentessék meg a haza, hanem részére is, az ő számára is*". A cári intervenció hírére még radikálisabb követelésekkel lép fel: a 2000 holdon felüli birtokoknak a szabadságharcban részt vevő zsellérek közötti kiosztását javasolja a kormánynak.

*

A szabadságharc leverése után, bár tudja, hogy halálbüntetés vár rá, nem menekül külföldre. Visszatér Pestre, és saját házában, maga ásta földalatti ve
ben rejtőzködik el. A
rendszer kopói hiába nyo
nak utána, hiába zaklatják fe
gét, búvóhelyét nem tudjá
fedezni. Mit tehet a föld
rejtekhelyén? Tollat ;vesz ke
hogy újból írásaival szolgálja hazája ügyét. Ismét az utópista tanokkal foglalkozik („*Mi a szocializmus és mi a kommunizmus?*"), de ő maga inkább vörös republikánusnak vallja magát („*Kik a vörös republikánusok és mit akarnak?*").

1857-ben az általános amnesztia után jön elő rejtekhelyéből. A Bach-rendszer bukása után (1859), midőn az önkényuralom terrorja megenyhült és a politikai élet megélénkült az országban, Táncsics ismét bekapcsolódik a mozgalmakba. Összeköttetést teremt az egyetemistákkal és röpiratokat ír, melyekben egy új nemzeti felkelés céljait és feladatait foglalja össze. 1860. március 15-én a fővárosban már nagy tüntetést terveztek, de kora hajnalban a rendőrség Táncsicsot is letartóztatta a fiatalokkal együtt. Ismét a budai börtönbe került. A bíróság 15 évi börtönnel sújtotta a szervezkedés irányításáért.

A börtönben elveszítette látását, de midőn eljutott hozzá a hír, hogy a városi tanács a pesti Duna-partot házhelyekre osztva el akarja adni, megírja „*Fővárosunk*" című munkáját. A főváros jövője már 1848 előtt foglalkoztatta. „*Fővárosi reform*" címmel a Pesti Hírlap számára nagyobb értekezést írt, de szerkesztője nem közölte, a kézirat pedig később elveszett. Most egy maga által tervezett fakeretbe rakja a betűket, s a napi látogatásra jövő lánya ebből tisztázza le a kéziratot. Mindenekelőtt azt javasolja, hogy először egy általános szabályozási tervet kell elkészíteni, s addig semmiféle építési engedélyt nem szabad kiadni. A szabályozási tervnek pedig elsősorban azt kell szem előtt tartani, hogy a városnak a „lehető legjobb, legtisztább" levegője legyen, és szigorúan meg kell tiltani az egészségtelen pincelakások építését. A tiszta és jó levegő biztosítása vonul végig egész javaslatán. Ezért marasztalja el az alsó Duna-part beépítését. Ide Táncsics szerint fákat kell ültetni, és sétányokat kell kialakítani. A mai Nagykörút helyére csatornát javasolt, melynek két partjára szintén széles fasorokat és sétányokat tervezett. A jó levegő biztosítása érdekében javasolta a Belváros szűk és görbe utcáinak szélesítését és egyenesítését, mert a Duna fölött

badult börtönéből. A paraszti érdekek egyoldalú képviseletével alaptalanul bár, de annyiszor vádolt Táncsics e munkájában is általános társadalmi érdekekért küzdött, és a tiszta, jó levegőjű, pincelakások nélküli főváros megteremtésének a követelésével elsősorban az alsó néprétegek érdekét kívánta szolgálni.

*

Börtönéből szabadulva, 69 évesen vállalja az orvosok által is kockázatosnak tartott szemműtétet. Az önkényuralom éveiben megszakadtak kapcsolatai a parasztsággal. 1848-as szerepét azonban a falvak népe nem felejtette el, ennek köszönhette, hogy a kiegyezés utáni első választások idején az orosháziak választják meg képviselőnek.

„*Arany Trombita*" címen új lapot indít, és a pesti munkásság kibontakozó szervezkedésébe kapcsolódik be. Lapját az Általános Munkásegyletnek ajánlja fel, mely elnökévé is választja. Államsegély kérelme miatt azonban egy év múlva már lemondatják. Ezzel szervezeti kapcsolata megszakadt a kialakuló mozgalommal, a munkásság érdekeinek azonban továbbra is szószólója maradt. A következő választási ciklusban orosházi hívei sem tudják ellenfeleikkel szemben képviselővé választását kiharcolni.

Az immár hetvenes éveiben járó Táncsics kiszorul a napi politikából. Nagy nélkülözések közepette telnek évei. Könyveinek árusításából próbál némi pénzhez jutni, hogy a 25 forintos írói segélyt néhány fillérrel kiegészítse. „*Legrégibb nyelv a magyar*" című régi eszméjéhez tér vissza, és óriási energiával dolgozik bebizonyításán. A fáradt, öreg forradalmár a magyar társadalom jövőjéről már csak álmodozik. Igaz, szépeket: újra harcot, újra forradalmat, igazi nagy népi forradalmat és a nép győzelmét. Ha egy-egy könyvét el tudja adni, a remények újra felcsillannak benne. 1884-ben hal meg.

Történelmi helyét, szerepét Ady fogalmazta meg a legszebben és legtömörebben:

„Kend volt, Táncsics Mihály,
A mi kora lelkünk:
Atilla ugarján,
Táblabírók földjén,
Szenvedő szerelmünk."

érdeklődés felkeltése a szakkörökben

különböző földreformtörvények kerülhetnek terítékre.

A tanulók az anyagot gépelve kézbe kapják, elolvassák és megvitatják. Az iratok tárgyi megismerése után következik a forráskritika, amikor a hitelesség kérdését vizsgáljuk, illetve a dokumentumok helyét keressük meg a magyar társadalom fejlődésének egészében.

Ez a munka alkalmat ad arra is, hogy a tanulók a forráskritika apróbb kérdéseivel is megismerkedhessenek; így a kronológiai kérdések tisztázásával, a mértékegységek, pénzértékek elemzésével, egyes korok jellegzetes stíluselemeivel, a szerzők törekvéseivel és magatartásuk rejtett rugóival.

A források elemzése vezet el gyakran egyes feladatok megoldásához. A forráskiadványok anyagának kicédulázásával bizonyos mértékig önálló kutató munkát is végezhetnek. Egy-egy vár ostromának történetét megvizsgálhatják egy magyar és egy török forrás összevetése alapján, vagy például a szabadságharc kiadott levelezéséből egyes vezető egyéniségek magatartásának alakulását önállóan fogalmazhatják meg.

Falutörténet

Belekóstoltunk a falutörténetbe is. Tinnye község forrásanyagát gyűjtöttük. Tinnye magyar falu, nincs közvetlen vasútja, Budapesthez mégis közel van, és a reformkor egy szakaszán Kossuth Lajos is ott élt. Helyszíni szemlével kezdtük, felmértük a falu topográfiáját, kimentünk a temetőkbe és a sírokról igyekeztünk minél több nevet gyűjteni, feliratokat másolni.

Levéltári kutatással lemásoltuk a II. József kori katonai térképet és a kataszteri térképet is. A megyei levéltárban 1715-től kezdve 1848-ig a legfontosabb összeírásokat lemásoltuk, így az egyes családok fejlődéséről is kaptunk képet. Felmérhettük a Miskey birtokok hallatlan mértékű felaprózódását és a parasztok zselléresedését is.

Átnéztük a megyei levéltárban a tinnyei úrbéri per iratait, és egy fél évszázad történetére kaptunk betekintést. Ugyanakkor mód volt arra is, hogy a köztörténet helyi lecsapódásával is megismerkedhessenek, mert például az úrbéri perben Kossuth Lajos is szerepelt.

Gyártörténet

Egy szakköri csoportommal az Óbudai Hajógyár történetét vizsgáltuk az országos tanulmányi versenyek keretében. Itt is helyszíni szemlével kezdtük, bejártuk — előzetes engedély alapján — a gyár műhelyeit, megismerkedtünk a hajóépítés technikai kérdéseivel, a technikai fejlődéssel.

Ezután a gyártörténet irodalmát tanulmányoztuk át, majd a források összegyűjtéséhez fogtunk. A XIX. század második felének megismeréséhez az iparkamarai jelentések igen használhatók voltak, mert munkaidő-, munkabér-adatokat is közöltek, és a gyár teljesítményeit a termelés területén is bemutatták. Talán a legnagyobb hatást a különböző korok üzemi újságai tették a tanulókra. Itt tapasztalták a múlt korok eltérő, sajátos levegőjét a kézenfekvőbben. Legnagyobb örömem az volt, hogy felismerték egy gyár belső kohézióját is. Addig meglehetősen mechanikus elképzelésük volt egy üzemről, most a valóságos anyaggal való találkozás révén kialakult bennük az az elképzelés, hogy egy gyár is társadalmi képlet, ahol az embereket nemcsak a munka érinti, hanem épp ennek során emberi, szellemi kapcsolatok, egy bizonyos mértékig szinte a faluhoz hasonlítható közösségi szellem is kialakul.

Ásatás

Nyolc alkalommal voltam szakkörömmel ásatási táborban, és ezek a táborok jelentették a tanulók számára a legnagyobb élményt. A székesfehérvári István Király Múzeum szervezésében vettünk részt nyaranta két-két hétig a táci ásatásokon.

A táborozást mindig szellemi előkészítés előzte meg, mert a régészet néhány alapelemével az előző év folyamán tanulóim megismerkedtek. Tisztáztuk a munka nehézségét, a felelősséget, de a munka szépségét is. A fiúk a nehezebb ásást végezték, a leányok a finomabb feltáró munkában segédkeztek. Néhány nap alatt hozzáedződtek a munkához. Minden fáradságot feledtetett, ha valami érdekes dolog került napvilágra, ha egy régi pénz, vagy szép terra sigillata darab, ha üvegek, ékszerek, játékkockák, hajtűk kerültek a lapátra. Fokozatosan minden egyes lelet érdekessé vált, de természetesen egy új, másodlagos elhelyezésben feltárt sírkő hírére az egész tábor összeszaladt, hogy frissiben megcsodálja a szép domborművet. Az ásatás közvetlen hatását a múzeumlátogatásokkor lehetett lemérni.

A tanulmányi versenyek

Külön örömet jelentenek a szakköri munkában, amikor a szakkör tagjai összességükben vagy egyénileg vesznek részt az országos tanulmányi versenyben. Itt természetesen a tanár csak bizonyos mértékben irányíthat. A feladat körvonalazása után a tanulók választanak egy vagy több témát, és aztán közösen megbeszéljük a téma előnyeit vagy hátrányait. A módszertani induláshoz már a szakköri rendszeres munkában megkapták az alapokat, így a legtöbb esetben jól megy az irodalom összeszedése és a források összegyűjtése. A feldolgozás során időnként beszámolnak a munka állásáról, és ilyen esetben az ember arra törekszik, hogy az esetleges vadhajtásokat lenyesse, és a figyelmet a lényeges kérdések felé terelje. Menet közben derül ki, hogy a tanulók egy-egy téma kidolgozásánál — ha van némi alapjuk — mennyit tudnak önállóan fejlődni. Egy tanulóm egy műemléki együttes történetét dolgozta fel, és a munka közben alakultak ki szociográfiai módszerei, saját erejéből jött rá az anyag rendszerezésére és értelmezésére.

Amikor családtörténeti téma volt a feladat, az egyik tanuló újabb és újabb módszerekkel próbálkozott, és boldogan alkotta meg családjának szépen ívelő történetét, amelyben az analizálás, összehasonlítás és értékelés igen komoly teljesítményeit nyújtotta. Ugyanebben a témában egy másik kitűnő dolgozat született, amely széles körű kérdőíves felmérést és számítógépes feldolgozást alkalmazott, de a lényeg, hogy az emberi fejlődés lényeges elemeit fedezte fel és fogalmazta meg három generáció képében.

A szakköri munka igazi és legnagyobb öröme — ez azt hiszem, már az eddigiekből is kiderült —: a tanítványok, akik szemünk láttára nőnek fel, tanulnak világot látni és emberi magatartást kialakítani. A szakmai munka emberi gyönyörűséggel párosul akkor is, ha a tanulók nem történészi pályára mennek, de még inkább, ha a szakkör tagjai idővel a történettudományok művelői lesznek.

Dr. Gyapay Gábor
vezető tanár

Pályázat

A „Budapest" és a Fővárosi Tanács Művelődési Főosztálya pályázatot hirdet az *általános iskolai* és a *középiskolai* (szakmunkás, szakközépiskolás és gimnáziumi) *tanulók* és a *történelmi-honismereti szakkörök* számára.

A következő *témák* közül lehet választani:

1. *Hogyan éltek a munkások 1900 és 1945 között a fővárosban?*

A Budapesti Történeti Múzeum és a Munkásmozgalmi Múzeum anyagából kiválasztható egy munkás életútja vagy életútjának egy szakasza, illetve egy munkásszervezet története.

2. *Beszélő házak*

Írja meg kerülete egy nevezetes épületének a történetét!

A pályázat terjedelme: 6—12 gépelt oldal.

Beadási határidő: 1977. november 15. (Cím: „Budapest" szerkesztősége, 1014 Budapest, Országház u. 20.)

Eredményhirdetés: 1978 március.

A legjobb munkákat a folyóirat közli. Az első helyezettek — iskolatípusonként — 5000, a második 3000, a harmadik helyezettek 1000 forintos jutalomban részesülnek. Az arra érdemes munkák könyvjutalmat kapnak. Ugyancsak jutalmazzuk a legjobb szakköri pályázatok szakkörvezető pedagógusát. Az 1. és 2. díjat szakkörök kapják.

A pályázók tüntessék fel a pályaművön nevüket, címüket (a szakkör nevét, jellegét, a szakkörvezető tanár nevét), írják meg, hányadik osztályba járnak és iskolájuk címét. Egy pályázó vagy szakkör több pályaművet is beadhat.

A „Budapest" szerkesztősége

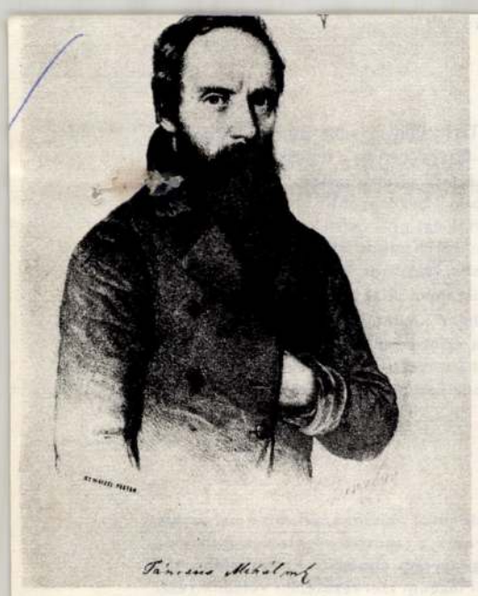

Táncsics Mihály arcképe

Vörös Antal

„A mi kora lelkünk"

„Vélekedésünk szerint a rideg falak, ha még oly magasak, egyenesek is, magukban véve a várost szeppé nem teszik. A városnak megelevenítője a lakosság, az adja meg a szépséget, ha a nép testileg és lelkileg ép, egészséges, erőteljes, magasztoslelkű, a várost mindig szebbé és szebbé fogja alakítani." E szavakkal foglalta tömören össze Táncsics Mihály a főváros rendezésére vonatkozó javaslatainak alapelvét. Olyan népközpontú, demokratikus várospolitikai elvet fogalmazott meg, melynek gondolata távol állt a magyarországi kapitalizmus kibontakozásának idején — és később is — a várospolitika irányítóitól.

De mi köze volt Táncsicsnak a városrendezéshez és várospolitikához, kérdezheti az olvasó. Midőn az idézett és ma is helytálló várospolitikai elvet papírra vetette, már túl volt élete delelőjén, és irodalmi ismeretei mellett a régi feudális rend elleni harcokban szerzett gazdag politikai tapasztalatok tették éleslátóvá.

1799-ben Ácsteszéren született. A község urbáriuma szerint apjának $^3/_4$ telke volt. Ez, mai mértékegységben kifejezve, a belsőséggel együtt kb. 14 kat. hold szántot és 5 kat. hold rétet jelentett. A $^3/_4$ telek után az állami és megyei adókon kívül évi 36 $^3/_4$ nap igás vagy 73 $^1/_2$ nap kézi robottal kellett szolgálni a földesúrnak. Ezekhez járult még az egy forint évi árenda és a termésből a földesúrnak adandó kilenced, valamint az egyházi tized, hogy csak a legfontosabbakat említsük. Ilyen terhek mellett a népes család — a 13 gyermek közül 7 maradt életben — nem bővelkedhetett az anyagi javakban.

Táncsics, a jobbágygyerek hamarosan ráeszmél sorsára. 18 éves lehetett, midőn ökreivel robotba ment szántani. Mikor a földesúr hajdúja távolabb volt, a dűlő végén kiállt az ekék sorából, hogy sovány marhái kicsit kifújják magukat, ő pedig az ekéjével babrált. A hajdú azonban észrevette, és botjával kegyetlenül elverte. Ekkor fogadta meg, hogy soha többet nem jár robotba.

Először takácsinasnak állt be. Szorgalmasan dolgozott, és egy év múlva szabadult. Mivel munkája nem igen akadt, hamarosan búcsút mondott a takácséletnek. A falu tanítója vette maga mellé praeceptornak, segédtanítónak. Ekkor kezd rádöbbenni, hogy a praeceptori állás ellenére nem sokkal többet tud a falusi legényeknél. Tudásszomját azonban a faluban nem tudja kielégíteni. Otthagyta hát faluját, és több községben is szerencsét próbál, de mindenütt hasonló szellemi sivárságot talál. Végül Izsákra jut el, ahol a tanítónak egész kis könyvtára van. Itt ébred rá igazán tudatlanságára, és kap biztatást a tanulásra.

Túljárt huszadik életévén, midőn Budán elvégzi a tanítóképezdét, majd az ország különböző városaiban a hatosztályos latin iskolát, a gimnáziumot. 1828 őszén már Pesten a kéteszendős filozófiai tanfolyamon tanul, ennek elvégzése után pedig az egyetem jogi fakultására iratkozik be.

*

Pesten Táncsics életének újabb állomása kezdődött. Tanult, tanítványokat vállalt, hogy megélhetését biztosítsa, és lázasan olvasott. Pár év múlva már tájékozott a francia felvilágosodás irodalmában és a francia forradalom történetében, de ismerte Rotteck-Welcker Staatslexikonját is, amelyet a felnövő fiatal liberális nemzedék valóságos bibliának tekintett. Pesten, az egyetemi ifjúság körében találkozott a kibontakozó liberális nemesi reformmozgalom nézeteivel. Fiatalkori élményei ösztönös lázadóvá tették, a Pesten kapott eszmei hatások az ösztönös lázadót pár év alatt a feudális rend tudatos ellenségévé, forradalmárrá formálják. Jogi tanulmányait már be sem fejezte, mert kialakult benne az a meggyőződés, hogy tollával szolgálja a magyar polgári nemzetállam megteremtésének az ügyét.

Buda és Pest még jórészt német voltát látva, a magyar nyelv elterjedését akarta elősegíteni. 1831-ben *„Magyar és német beszélgetések"* címmel nyelvkönyvet írt. A nyelvtani példamondatokat azonban demokratikus elveinek terjesztésére is felhasználta. *„Ahol a tulajdon kevesek kezében van, ott nincs igazi boldogság."* *„Minél nagyobb a nemesek szabadsága, annál nagyobb a jobbágyok szolgasága."* Ilyen és ehhez hasonló példamondatokkal rakta tele nyelvtankönyvét. A gondatlan cenzor nem nézte át a kéziratot, gondolván, hogy egy nyelvtanban úgysem lehetnek rendszerellenes nézetek, és engedélyezte a könyv kinyomtatását. A demokrata nyelvkönyv már egy éve forgalomban volt, midőn a hatóságok tudomást szereztek tartalmáról. Azonnal elrendelték a könyv elkobzását, a cenzort pedig elcsapták állásából. Táncsics ezzel vörös posztó lett a hatóságok szemében.

Nyelvkönyvének elkobzása idején készült el *„Buda-Pesti levelek"* című tanulmánygyűjteményének kéziratával. Ennek első tanulmányában a sajtószabadsággal foglalkozott. Számolt a politikai viszonyokkal, és nem követelte a cenzúra azonnali eltörlését, de a sajtószabadság mellett szóló józan érvek felsorakoztatásával mégis világossá tette igazi szándékát. A sajtó-

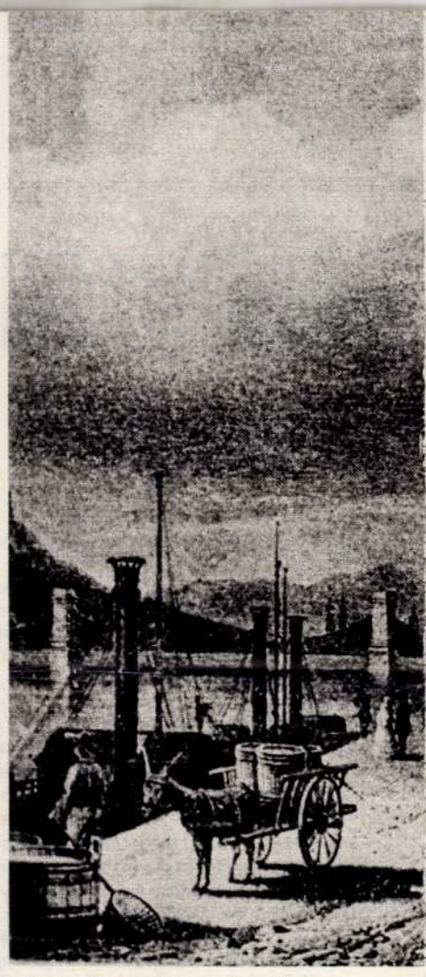

A pesti rakpart a szabályozás előtt

szabadságot tilalmazó törvényeknek — fejtegette kéziratában — ma már a körülmények miatt sem lehet érvényt szerezni. *„Ha minden ilyen törvény felett nem valóságos inquisitios törvényszék őrködik, úgy napjainkban lehetetlen neki tekintélyt szerezni. Olyan könnyű a közönség között eszméket terjeszteni, hogy minden rendszabály, amely ezt korlátozni akarja, eleve gúny tár-*

Pesti életkép a XIX. sz. első feléből



Tahi Tóth Nándor

TAHI-TÓTH NÁNDOR

1.	**Halász**	olaj	4.000
2.	**Cirkusz**	„	3.000
3.	**Nő az asztal mellett**	tempera	1.800
4.	**Gótika**	olaj	1.000
5.	**Krisztus vivők**	fa	1.500
6.	**Mária Jézussal**	„	2.000
7.	**Anya gyermekkel**	olaj	1.000
8.	**Négerek**	„	500
9.	**Anya gyermekkel**	„	4.000
10.	**Szintársulat**	aquarell	800
11.	**Hármas oltár**	olaj	1.800
12.	**Fiaim**	„	2.000
13.	**Néger katonák**	„	1.200
14.	**Siratók**	„	800
15.	**Halászok**	aquarell	300
16.	**Elhagyottak**	„	300
17.	**Strandolók**	„	300
18.	**Viz partján**	„	300
19.	**Hazatértek**	„	300
20.	**Melegedők**	„	300
21.	**Anya gyermekkel**	„	300
22.	**Nóra**	toll rajz	300
23.	**Balatoni halászok**	aquarell	300

Budai Képzőművészek
kiáll. 1948. ápr.-máj.

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Szénygép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Rónay Károly

8

A MŰBARÁT következő kiállításának szereplői: két festő és egy szobrász. A festők közül *Tahi Tóth Nándor* a sokoldalúbb, *Betegh László* a megállapodottabb. Tahi Tóth gazdag forrásokból tá lálkozó művészete sokat ígér, egyelőre azonban még nem érkezett el önmagához. Keres, de erős tehetségét nem mindig használja védő ajzsnak idegen hatások ellen, melyeknek nyomait bőségesen találjuk művein. Legelső figyelmeztetésünk a fiatal művészhez, hogy ne akarjon mindenáron érdekes lenni, mert akkor a legérdekesebb, mikor egyénisége ösztönösen nyilatkozik meg. Mesterségbeli tudásáról — melyet hiába akar egy-két affektáltan „modern", túlságos tudatossággal torzított képén leplezni — önarcképe tanúskodik. Nagy, egyszerű foltokból, friss, keresetlen színekből megkomponált, kitűnő előadású kép. Annál több az idegen hatás és a keresettség a szomszéd, „Anya és gyermeke" című képén. Igen szépek azonban e képek szürke színei. A rálátásban a művésznek az a sajátossága nyilatkozik meg, hogy nem szereti, ha a távolodás következtében természetszerűleg előálló méretbeli különbségek foltban különböző rangúvá és jelentőségűvé teszik a kép figurális elemeit. Épp ezért legtöbb képe erősen rálátásos, úgy, hogy a festményen szinte csakis előtér van, s így a foltok egyensúlya tökéletes minden művén. Tollrajzai között is akadnak keresetten primitiveskedők, eredményei annak a téves hitnek, mintha a tudatlanságot mímelő előadás fokozná az érzés megnyilvánulásának friss közvetlenségét. E hit következtében jön létre olyan rajz („Csodálatos halfogás"), mely már a kegyeletsértés határán jár. Nagyon szép „Madonna" című szárnyasoltárának a középső része, fekete hátterével és egyszerű, áhítatot keltő előadásával, de a szárnyakon ábrázolt alakoknál eszünkbe jutott, hogy „du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas". Egyike legszebb műveinek „Téli táj" című olajfestménye: halványzöldeken, tündéri fehéreken eljátszott muzsika. Két Aba Novákos freskó terve teremtve van a nagyban való kivitelre.

Tusnádi Betegh László biztos léptekkel halad megtalált útján. Mestereinek, Aba Novákoknak és Rudnaynak hatásából nem sokat érezni művein, inkább Szőnyit idézi emlékünkbe egy-két műve. Különösen színezése mutat rokonságot Szőnyi művészetével. Mesterségbeli tudása nem egyszer külsőleges virtuozitásra csábítja. Olykor az ecset nyelével fest, sőt nem is nyúl ecsethez, de a festőkést használja, ami azzal a veszéllyel fenyeget, hogy lassan az eszköz lesz öncéllá. Különösen csendéletei sikerültek. Jóval többek, mint puszta csendéletek, nem több-kevesebb ízléssel berendezett virág-, csemege-, vagy porcellán-kereskedések kirakatainak részletei, de erőteljes foltokba foglalt, brilliáns technikával előadott szín- és formakompozíciók, pompás drámai színpadok, melyeken a főszerepeket a színek, vonalak és formák játsszák egy kitűnő rendező, az alkotó művész izzó lendületű irányításával. A kiállítás szobrászának, *Takács Ödönnek* legsikerültebb munkái az arcképek. Gondos munkával tanulmányozza ki rajtuk a fej, az arc izomszerkezetét, a formák logikus összefüggését. „Medve" című alkotása érdekes játék a tömegekkel. A kiállított mű gipsz, a katalógus szerint megrendelhető fában, de a gipsz-formákban nem tudja éreztetni a művész, hogy milyen lesz a mű, mikor a fa nyelvén fog megszólalni. Férfiaktjain egészen halk, szinte félénk, archaikus jelleg érezhető.

Szépmüvészet
1943. 135. f.

mues cod
továbbítással

Tahi Tóth Nándor

tusnádi

festő

továbbításod –

Budapesten a záróra éjjeli félegykor, vidéken féltizenkettőkor lesz

Bevezetik az egytálételes napokat

Jelentette az Esti Ujság, hogy az általános európai helyzetnek megfelelően, illetékes magyar köröket is behatóan foglalkoztatja az a kérdés, hogy a jelenlegi viszonyok között *milyen intézkedések tehetők anyaggazdálkodási téren a takarékosság elvének érvényesítésére anélkül, hogy ezek az esetleges takarékossági intézkedések a termelő munka folyamatosságában fennakadást ne idézzenek elő,* a munkások foglalkoztatásában nehézségek ne következzenek be.

A külföldi országokban, akár háborús államok, akár semlegesek, az elmúlt hónapok folyamán több mélyreható intézkedés történt a készletekkel való takarékoskodás vonalán és ezeket az intézkedéseket magyar részről is állandóan figyelemmel kísérték abból a szempontból:

hogyan lehetne ezeket alkalmazni a magyar viszonyokra is.

Legutóbb beszámoltunk arról, hogy *a szénnel és a villanyárammal való takarékoskodás foglalkoztatja elsősorban a hivatalos köröket.* Értesülésünk szerint

ezekben a kérdésekben tegnap döntő elhatározások történtek,

amennyiben

a közeli napokban Budapesten a nyilvános éttermek, kávéházak, szórakozóhelyek és mulatók záróráját az eddigi 2, illetve 5 óra helyett egységesen éjfél utáni félegy órában állapítják meg, vidéken pedig féltizenkettőben.

A zárórarendelkezés az összes nyilvános szórakozó- és étkező helyekre, valamint kávéházakra kiterjed.

Ugyancsak a takarékosság gondolatát szolgálja az az elhatározás is, hogy

a kirakatok és a reklámvilágítások áramfogyasztását korlátozzák,

természetesen addig a mértékig, amíg ez különösen a karácsony előtti hetekben az üzleti forgalmat nem hátráltatja és nem nehezíti.

A főváros villamos közlekedését természetesen szintén arányosítani fogják a korábbi zárórához, ebben a vonatkozásban azonban a főváros, illetve *a Beszkárt vezetősége teljesen szabad kezet kap, hogy a szükségessé váló intézkedéseket mikor léptesse életbe.*

Az étkezési üzemek frontján szintén érdekes és mélyreható változások várhatók. A kormányzat részéről már több mint egy évvel ezelőtt felhívták az illetékes ipartestületeket, hogy a maguk hatáskörében tegyék meg az intézkedéseket az étlapok korszerű átalakítására. Erre szükség volt a hústalan napok bevezetése miatt is, a helyzet azonban még mindig az, hogy egyes éttermekben a jelenlegi körülményekkel arányban nem álló gazdag étlapok vannak.

A készletekkel és az anyaggal való takarékoskodás érdekében a legrövidebb időn belül intézkedés történik az étlapok erőteljes csökentésére. Értesülésünk szerint az általános elv az, hogy

az éttermekben egy előétel, két haltétel, két húsétel és ehhez arányosított melléktételek szerepeljenek csupán,

a továbbmenő intézkedés pedig az lesz, hogy

bevezetik az egytálételes napokat.

A gyakorlatban ez annyit fog jelenteni, hogy *az egytálételes napokon az éttermekben kétféle étel lesz, de a vendégek számára csak egyféle ételt szolgáltatnak ki.*

Vashegyek a tárolóhelyeken a második budapesti vasnapon

Dárda, harang és eke is került elő a fővárosi házak pincéiből

Húsz napon át többszáz kocsi, autó indul el reggelenként gyüjtőútra a *budapesti vasnapokon.*

Pontos terv szerint járják a hatvan körzetre osztott főváros területét.

A gyüjtést *negyvenezer színes plakát jelentette be* s amint az első két nap mérlege tanusítja: *a főváros közönsége megértette a gyüjtés jelentőségét.* Azokban a házakban, ahol az előzetes jelentés után megjelentek a Fémgyüjtő megbizottai,

mindenütt ócskavashegyek gyültek össze az udvarokon.

Konzerv- és szardiniás-dobozok, öreg kályhák, törött vasalók, drótok, kanalak, kések, hibás szobrok, kimustrált csecsebecsék kerültek elő a nagytakarítás alatt.

Kitisztultak a pincék, padlások, — pókhálós lomtárak.

Érdekes, mennyi mindent rejtegetnek a budapesti házak. Még *harang, patkó és dárda is került elő.* Az egyik Benczur-utcai pincéjéből törött ekét szedtek elő. Ki tudná megmondani, mikor és milyen körülmények között került oda?

Egy-egy megrakott gyüjtőkocsi valóságos múzeum.

Egy letűnt kor ma már túlhaladott technikáját hozza napfényre a portemetőből a sok pesti gyüjtő.

Szépen, simán folyik a nagytakarítás, csupán a mindig jelentkező hiénák okoztak az első órákban némi zavart.

Megjelentek a sorra kerülő házakban, átvették az anyagot, mint a Fémgyüjtő megbizottai.

Az illetékesek azonban hamar elejét vették a szélhámosságnak. *Rádió és sajtó útján közölték, hogy csak hivatalos táblával* ellátott kocsikat kísérő,

pecsétes igazolvánnyal felszerelt megbizottak jogosultak az átvételre.

A rádió közlés után eltüntek a vasnap szélhámosai. *Most már zavar nélkül folyik a gyüjtés. Egyes becslések szerint, ha így folytatódik: száz vagónra lehet számitani.*

Közli a Fémgyüjtő; a megindult fővárosi gyüjtés vezetői jelentették, hogy több házban, mire a Fémgyüjtő karszalagjával és lepecsételt igazolványával megérkeztek a megbizottak, a gyüjtött anyagot már egy ügyesen müködő szélhámos társaság átvette.

Ezuton is figyelmezteti a Fémgyüjtő a közönséget, — elsősorban a házfelügyelőket — hogy csak a táblákkal ellátott gyüjtőkocsikkal jelentkező karszalagos és pecsétes igazolvánnyal felszerelt megbizottaknak adják át a gyüjtött hulladékanyagot.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Müvészeti aukció Almássy-Teleki Eva Müintézetében

Gróf Almássy-Teleki Éva nagymezőutcai Müintézetének (volt Ernst Múzeumnak) negyedik nagy művészeti aukciója, az előbbiekhez hasonlóan, szintén szinte elkápráztat a kiállított tárgyak művészi gazdagságával. A hevesmegyei Hortkastély teljes berendezése özv. Tahy Lászlóné gyüjteménye és még más magántulajdonból származó gyüjtemények pompás, változatos, kimeríthetetlenül gazdag sokasága vonul el szemünk előtt a mükincsekkel zsúfolt termekben. Különösen gazdag a festői anyag, mind a történeti, mind a modern részében. A velencei *Palma Vecchio,* továbbá Benvenuto *Garofalo,* a perugiai Domenico *Alfani,* azután a Bellini-iskolához tartozó Girolamo de Santacroce képviseli az olasz piktúrát, a flamandot Tintoretto tanítványa, *Fiamingo,* azután itt találjuk *Thuldennek, Brueghelnek, Goyennek* egy-egy remekét, míg az angol-barokkot Cotessel az élén szintén számos kiváló festmény képviseli. Az osztrák biedermeyer épúgy jelen van gazdag anyaggal, mint az angol, a multszázadi francia piktúrát pedig többek között olyan két remekmü képviseli, mint *Corot* Lovasa és *Courbet* Sziklás tája.

A magyar anyag *Mányoki* Ádám nyolc főúri portréjával veszi kezdetét, azután a hazai biedermeyert még igen erőteljesen képviseli *Barabás, Markó, Brocky, Borsos* több kiváló alkotása. *Munkácsy* drámai zordonságú tájképe a kiállítás egyik legnagyobb értéke. *Ferenczy* Károly zsenialitását egész sorozat dícséri. De nem marad ki az aukcióból *Csók* István, *Rippl-Rónai, Gulácsy* Lajos, *Benczur* Gyula, *Bernáth* Aurél, *Koszta* József, *Medgyánszky* László, *Rudnay* Gyula sem, akik igen jellemző és művészi pályafutásukban nagyfontosságú remekeikkel szerepelnek az aukción.

A szobrászati anyagot egy magyar eredetű késöreneszánsz Madonna-szobor dominálja, azután szebbnél-szebb *meisseni, bécsi* porcellánokban, a régi magyar *ötvösművészet* remekeiben, *holicsi fajánszokban,* gyönyörű *keleti szönyegekben,* történeti stílusú *bútorokban* gyönyörködhetünk még. Az árverés december 2-án kezdődik és 9-ig tart.

TÓTH DÉNES

Uj utiránya lesz télen a Clipper repülőgépeknek

Newyork, nov. 30. (NST)

Az amerikai *Clipper*-gépek a téli évszak tartama alatt az eddiginél jóval délebbre fekvő útvonalon fognak közlekedni. Eddig a gépek a Bermuda-szigeteket és az Azóri-szigetcsoportot használták fel közbenső leszállás céljaira, miután azonban ez a két szigetcsoport a klimatikus viszonyok folytán télen nem alkalmas leszállásra, a Panamerican Airways Légiforgalmi Társaság most délebbre akarja helyezni a repülőgépek útvonalát. A téli évszak tartama alatt a Clipper-gépek a venezuelai partvidéken fekvő Trinidad szigetéről fognak startolni és az Atlanti-óceán déli részének átrepülése után a nyugatafrikai partvidéken fekvő Guinea-i portugál gyarmat fővárosában, Bolamában szállnak le. A portugál kormánnyal már folynak a tárgyalások, s mihelyt a kormány megadja az engedélyt, a társaság azonnal életbelépteti az új menetrendet.

„Románia lelér a nyugodt alkotás útjáról"

A *Pester Lloyd* szombat reggeli száma vezércikkben foglalkozik a romániai eseményekkel. A lap rámutat arra, hogy a keleti határokon túl folyó véres eseményeket a magyar közvélemény is kénytelen figyelemmel kísérni.

— A politikai és társadalmi anarchia súlyos szimptomáiról van szó — írja a lap —, amelyek *Délkelet-Európa nyugodt és eredményes fejlődését komolyan zavarják.* Magyarország Európa e részének minden jelenségét mint a tengelyhatalmak hűséges hive ítéli meg. Az a tengelypolitika, amely a háromhatalmi egyezmény rendszerében is kifejezésre jutott, Délkelet-Európában azt a célt követi, hogy a *békés, produktiv építőmunka előfeltételeit megteremtse* az egyes államokban és azok kölcsönös viszonyában.

A lap ezután hangsúlyozza, hogy a súlyos megpróbáltatások után, amelyeken Románia átment, azt lehetett hinni, hogy a mult hibái és tévedései lezárulnak s az új uralom új alapokra helyezkedik. Azok a hírek azonban, amelyek a romániai véres napokról és éjszakákról számolnak be, azt mutatják, hogy ez az ország még mindig nem szabadult meg a vérrel és erőszakkal beszennyezett mult kísérteteitől. *Ezzel azonban Románia letér a nyugodt alkotás útjáról, amelyet a tengelyhatalmak építő politikája nyitott meg Délkelet-Európa számára.*

Mindezektől eltekintve azonban Magyarországnak *külön oka* is van arra, hogy figyelemmel kísérje a szomszédban folyó kaotikus eseményeket, mert a magyar népet szétszakíthatatlan kötelékek fűzik az új erdélyi határon túl maradt néptársakhoz. Ha a Romániában uralkodó állapotok az ottani magyar kisebbség életét és vagyonát is fenyegetik, ez számunkra igen komoly helyzet volna, amelynek puszta lehetősége is súlyos gondokkal tölt el. Végül azért is állást kell foglalnunk a romániai eseményekkel kapcsolatban, **mert szomorú tapasztalatunk, hogy** *az a vak gyülölet, amely Romániában még mindig uralkodni látszik, ma is a magyarok ellen irányul.* Ugy látszik, hogy Románia ebből a szempontból sem találta meg azt az új utat, amelyet a délkelet-európai helyzet realitásai világosan előírtak. És ebből magyarázható az a tény, hogy Románia, amely Magyarország után másodiknak csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez, lapjaiban még mindig *naponta súlyosan gyalázza Magyarországot.*

A lap ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy nemrég, a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozás aláírása után egy magasállású román szónok nyilvános gyülésen Magyarországot „Románia ős ellenségének" nevezte és a román sajtóban azóta is naprólnapra olyan kirohanások olvashatók hazánk ellen, amelyek semmiesetre sem egyeztethetők össze a Románia által is aláírt háromhatalmi egyezmény békés szellemével.

A vezércikk befejezésül azt a reményét fejezi ki, már csak egyszerű emberies érzésből is, hogy határainkon túl a belső béke és ezzel a békés alkotás lehetősége mielőbb helyreáll.

Szoba-konyhás modern lakás kiadó
Návay Lajos-u. 6., IV. 1.
Hétköznap délután 3—5 között

Esti Ujság

ÁRA 10 FILLÉR

BUDAPEST, 1940 NOV. 30. ÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 275. SZ. SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, SZINHÁZJEGY- ÉS UTAZÁSI IRODA, BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 5. SZ. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA SZÁMA: 43.327.

Szombat

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY HÓNAPRA 2 PENGŐ 20 FILLÉR. EGYES SZÁMA ÁRA HÉTKÖZNAP ÉS VASÁRNAP 10 FILL. A SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, SZINHÁZJEGY- ÉS UTAZÁSI IRODA TELEFONSZÁMA: 21—444—80

Három hadosztály szállta meg Bukarestet és környékét a temetés napjára

BUKAREST, november 30.

Codreanu mai temetésének napja az izgalom és feszültség legmagasabb fokát jelenti a román főváros részére.

A légió „méltó keretet" akar adni a volt kapitány temetésének.

Az ország különböző részeiből ezrével érkeztek zöldingesek a fővárosba. Arra számítanak, hogy

tíz-tizenötezer légionista érkezik a fővárosba.

Még nincsenek megbízható hírek arról, hogy a légionisták milyen újabb terrorcselekményeket hajtottak végre politikai ellenfeleikkel szemben. Attól tartanak azonban, hogy

Codreanu temetését a légionisták felhasználják terveik megvalósítására.

A jelszó most: Teljes bosszú!

Antonescu mindent megtett, hogy a rendet biztosítsa.

Utasítására vidékről

három hadosztály érkezett a fővárosba s megszállta a fővárost, valamint annak egész környékét.

A hadosztályok különleges védelmi osztagokkal vannak megerősítve. Hír szerint

a Romániában állomásozó német tancsapatokból is erős egységek érkeztek a fővárosba,

azt azonban határozottan cáfolják, hogy az országba újabb német csapatok érkeztek volna.

Péntekig a légionisták tartották kezükben a középületeket

Kiszivárgott hírek szerint a zöldingesek szerdára virradó éjszaka

Bukarestben is megszállták a középületeket és péntekig kezükben tartották.

Pénteken azután a kormány és a vasgárdisták között folytatott hosszas vita után megegyeztek abban, hogy a középületeket a vasgárdisták fokozatosan átadják a katonaságnak. A telefonközpont épületét csak pénteken délután adták át.

A vidéki városokban végrehajtott „boszszúállás" Ploestiben és környékén volt a legborzalmasabb.

Itt mintegy kétszáz egyént végeztek ki a vasgárdisták.

Horia Sima, a legionisták vezetője személyesen utazott le Ploestibe, hogy tekintélyével rendet teremtsen.

Antonescu tábornok drasztikus intézkedéseket hozott,

azonban úgylátszik, tehetetlen a terrorral szemben. Erős katonai egységeket küldött a Snagov erdőbe és Ploestibe, valamint Brassóba is, hogy Madgearu és Jorga gyilkosait felkutassák és elfogják. Több vasgárdistát letartóztattak.

Bukarest egyik elővárosában, a bellui temetőben folyt le pénteken Madgearu és Jorga temetése. A bellui kápolnában a temetési szertartáson igen sok volt politikus jelent meg és ott volt a román tudományos akadémia számos tagja is, akik Jorga búcsúztatására jelentek meg. Madgearu temetésénél Maniu Gyula mondott rövid beszédet. Maniu erős kísérettel érkezett a temetőbe. Beszédében a volt nemzeti parasztpárt nevében búcsúztatta Madgearut. A két koporsó lezárása előtt a hozzátartozók és a szűkebb baráti kör tagjai megtekintették a holttesteket. Mindkettőnek a fején jól láthatók a lövések nyomai.

Ezrével vonultak el a vasgárdisták Codreanu koporsója előtt

Az ortodox székesegyházban Codreanu katafalkja előtt pénteken is ezrével vonultak el a legionisták.

A ma reggeli román sajtó Codreanu és a vele együtt kivégzett 13 vasgárdista emlékének jegyében áll. A lapok beszámolnak arról, hogy tegnap számos koszorút helyeztek el a kivégzett vasgárdisták ravatalán. Codreanu ravatalát teljesen ellepték a virágok. A Baldur von Sirach birodalmi körzetvezető, birodalmi helytartó és Bohle körzetvezető vezetése alatt álló német küldöttségen kívül még egy olasz fasiszta és egy spanyol fallangista küldöttség is részt vesz a temetésen. A fallangisták tegnap félórás díszőrséget álltak a ravataloknál. A sajtó megelégedéssel emeli ki, hogy a német küldöttséget olyan jelentős személyiségek vezették.

A honvédelmi minisztérium hivatalos nyilatkozatban cáfolja meg azt a több külföldi rádióban terjesztett hírt, hogy *a november 27-iki események után több román tábornok benyujtotta volna lemondását.* A hivatalos nyilatkozat megállapítja, hogy

a román hadsereg ma hűségesebben áll, mint valaha, Antonescu oldalán.

A hadsereg és a vasgárdista mozgalom közötti viszonyra jellemző Tecuci vasgárdista parancsnoknak kiáltványa, amelynek értelmében *a Vasgárda tagjai tiszteletük jeléül üdvözölni tartoznak a hadsereg tisztjeit.*

Nagy tömeg jelent meg a temetésen

A vasgárda bukaresti temploma körül, ahol Codreanu és 13 társának ravatala áll, már

a korareggeli órákban nagy tömegek várakoztak,

hogy résztvehessenek a gyászszertartáson és elkísérhessék a gyászmenetet, amely az egész fővároson végighalad, a vasgárda templomától a légió székházáig. A templomot és a környező utcákat a légió színével, *zöld posztóval vonták be.* Az útvonalon, amerre a gyászmenet elhalad, szintén mindenütt zöld zászlók lengenek. Több helyen hatalmas kandalábereket is állítottak fel.

A szombatreggeli bukaresti lapok is teljesen Codreanu emlékének szentelik hasábjaikat és egyetlen szóval sem foglalkoznak az elmult napok izgalmas belpolitikai eseményeivel. Codreanu hazaárulási perének pénteken megtartott újrafelvételi tárgyalásáról, amely tudvalevően a néhai vasgárdavezér teljes rehabilitásával végződött, oldalas tudósítások számolnak be.

A szombati gyászünnepség után

vasárnap újabb hivatalos ünnepséget tartanak Romániában:

„Nagyrománia" megszületésének 22. évfordulóját ünneplik Gyulafehérváron, ahol 1918 december 1-én az úgynevezett nemzetgyűlés kimondotta Erdély bekebelezését. *A gyulafehérvári ünnepségeket az idén a vasgárdista légió rendezi hivatalos államaktus keretében.* Ott lesz Gyulafehérváron maga Antonescu miniszterelnök és Horia Sima helyettes miniszterelnök is. Mindketten beszédet is tartanak.

Nyomtatásban
Takách Bitó-val
megjelent ciklus.

2 dert
3 oldal

Takách Béla festö.

Katol.Szemle.1929.929-36.l.

gy. Takách Béla

47 Szines lombok vizf. 160.—
48 A németházi tó vizf. 240.—

[Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

V. 27. — 1883: V. 175. — 1884: VII. 269. — 1885: VII. 269. — 1886: VII. 269. — 1887: VII. 269. — 1888: VII. 269. — 1889: VII. 304. — 1890: VII. 304. — 1891: VII. 314. — 1892: VII. 314. — 1893: VII. 404. — 1894: VII. 57. — 1895: VII. 57. — 1896: VII. 57. — 1897: VII. 57. — 1898: VII. 57.

~~Erny Mihály hagyománya 1871. — Magy. Képt. 225. — Ltsz. 161.~~

— 1900: VII. 57. — 1901: VII. 57. — 1903: VII. 57. — 1904: VII. 57. — 1905: VII. 57.

— Magy. Képtár 225. — Uj lelt. sz. 161. — 1905. átv. jegyz. 470. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2104 és a leltárban 3058. — Erny Mihály hagyománya 1871-ben.

Kifü gesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Ltk. 225
Lyl 161

Erny Mih. hag. 1871

gy. TAKÁCH BÉLA

136 Hódolat olajf. 400.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 f. br-m.r

1954

Csók István:

Bugaczi pászto

A sövény tövében szürk
és a bogrács alatt lob
ra zacskójából. Öltöze
val és pántlikával, me
bő ujjakkal és bő gatyá
baljan koczkás szürk
szemünkbe. Tháta
fekete cseréptál lóg a sö
derült. Tekrése balra:

Vászon, méreten

Vétetett az 1901
tal 2400 koronán. (1/901

Az elszámolást e
delet. (554/901.)

györgyöskalaisi
Takách Béla
festőművész
1930 - 1939 ig

nkálatainak április 1—július 1. tartott
őszakában, az újabb leleteket felvette
zönség használatára vezetőt írt «Ka-
écsi őskeresztény temetőben» czímmel.
elte és felvette a pécsi püspöki szék-
uja előtt felásott középkori torony-
kat, a mecseki Kantavárnál pedig a
megelőző szemle czéljából fordult

égiségtár államsegélyen mészbetétes
et, őskori hálónehezéket, tekercses
ulát, őskori agyaggyöngyöket, a ka-
téglagyár melletti lelőhelyről kelta
et, római istenalakos bronzmedaillont,
fejes bronz edényfület és övdiszeket
zről szerzett. Állami letétül egy Au-

sz.
pléb
tól
A
Múz
Buc
Pécs
lyez
lixné
festr
Fere
festı
akva
által
ral
Alfred által ajándékozott 2 db eredeti

ingyenes és 215 fizetéses nyitási napon összesen 3391 látogató fordult meg a múzeumban, kik közül 20 fizetett fejenként 40 fillér belépődíjat. Tanuló tanárai vezetésével 597 volt, ezek közt a pécsi elemi iskolák, a nőzárda, a honvéd hadapródiskola és a cziszterczi főgimnázium növendékein kívül a csurgói tanitóképezde 49, a szabolcsbányatelepi iskola 158, s a gyódi iskola 50 növendéke.

A Főfelügyelőség részéről 1914-ben *Semayer W.* orsz. felügyelő látogatta meg a múzeumot. A néprajzi gyüjteményre nézve helyesebbnek találná, ha jellegzetes és jó kosztümdarabokat vásárolnának a tudományra nézve értékkel nem bíró apró bábuk felöltöztetése helyett. Egyebekben a múzeum nép-

ezektől.) — Teremőr: *Farkas An*
őrködési napokon 1 K-t kap a várost

57. POPRÁD. A *Magyarországi egyesület Poprádi Múzeumá*nak működ
gyarapodása a nagy világháború mi
korlátolt volt. Az önkéntes adomány
csak 250 K folyt be a múzeum fönntar
gyarapítására, míg az előző évben
vettek be e czímen. A látogatók közül
Vilmos udvari tanácsos ismét egy érer
ménynyel gazdagította a múzeumot. N
gatták még a múzeumot: A poprádi
fiuiskola, az ungvári áll. polg. leány
szatmárnémeti ref. leányiskola, a sze
polgári fiuiskola, a szatmári faipari sz
a kassai áll. polgári fiuiskola, a pös

...kkal

...33

...ár 750 igé- el- ...rt be- ...u. 6.

..., réz- hosszú ...mélyes Do- ...osi is-

A

1000 ranc adó. Kápolna u. 13., (Úttörő térnél.) x

Garázsban tartott fehér CP-s, négyámpás, 408-as Moszkvics 28 000 km-rel eladó. Vadász u. 4., házfelügyelőnél, szombaton déltől vasárnap estig. x

22 kaptár méh eladó, kaptáranként 1, 2 anyával, mézkészlettel, egyremásra kaptáranként 600 Ft-ért, Ságváritelep, Zombori u. 5.

80 basszusos tangóharmonika eladó. Szeged, Füzes u. 13. x

Moszkvics 408-as, krém, 18 000 km-rel, igényesnek eladó. Érd.: vasárnap délelőtt, hétköznap délután. Újszeged, Déryné u. 6. x

Új Hajdúság garnitúra és egy hencser költözés miatt sürgősen eladó. Lengyel u. 31. x

600-as Trabant jó állapotban sürgősen eladó. Délután 4-től, Füredi u. 2. Dr. Haluska. x

Kiskerekű 250 cm³-es Jawa eladó, Szőreg, Petőfi u. 6. x

2 db ágyneműtartós, epedás heverők és alacsony szekrény eladó. Lenin krt. 29., II. 6., délután 4-től. x

CH rendszámú 1000-es Wartburg eladó. Kiskundorozsma, Felszabadulás u. 3. x

Nagyméretű kombinált szekrény, párnázott székek, diner, villanysütő eladó. Érd.: délután 4—6-ig. Dobó u. 26. x

Utcai vaskapu, asztaltűzhely eladó. Petőfitelep, Babér u. 8. x

... készítő mesternél. Szent Miklós u. 7. Felsővárosi templom mögött. x

250 cm³ Jawa motorkerékpár eladó. Sándor u. 56. sz. xS.

Trabaant autónyeremény utalványt átadok. Telefon: 110-94. xS.

Skoda Combi személygépkocsi igényesnek eladó. Petőfi S. sgt. 21. xS.

Filodendron, pálma eladó. Széchenyi tér 15., II. 9. Kötöde. x

CP Wartburg kikimélt állapotban eladó. Sándorfalva, Dózsa György u. 45. x

Ford Taunus 17 M olcsón, sürgősen eladó. Forráskút, Petres. x

Volkswagen mikrobusz jó állapotban eladó. Veresács u. 18. x

Vadonatúj lengyel szobabútor eladó 14 000-ért. Megtekinthető 5—7-ig. Juhász Gy. u. 9. Brajkané, fszt. 6. x

Villanyvarrógép eladó új állapotban, érdeklődni délután 4-ig. Borbély Györgyné, Juhász Gyula u. 16. sz., bal felől hátul az udvarban.

Eladó 2500 db magasított új tégla. Petres u 30. x

30 000 km-t futott 407-es Moszkvics személygépkocsi eladó. Németh Géza, Domaszék 138. x

Eladó televízió, férfi és gyermek télikabát, furnéros ágyak, csillár. Pozsonyi I. u. 10/b, I.

8 db hullámpala, 6 db gerinclemez és egy használt ajtó eladó. Kecskeméti u. 29/a.

80 basszusos tangóharmonikát vennék. „Szeptember" 23 224. jeligére a Sajtóházba.

Skoda Octávia Super gépkocsi eladó. Korányi rakpart 5., fszt. 3.

Trabant 601-es személygépkocsi eladó. Párizsi krt. 4. Érd.: délután 4-től.

Tűzifarönkök sürgősen eladók. Juhász Mhályné, Hajnóczy u. 13.

Prima állapotban két 601-es Trabant Combi személygépkocsi eladó. Kiskundorozsma, Petőfi u. 7. Görög János.

660 és 200 literes hordó és kármentő fatölcsér eladó. Sárkány u. 19/b.

NDK szobaajtó, új, eladó. Kápolna u. 8., délután 4-től.

Eladó Héra cserépkályha égő és fali hősugárzó. Dugonics tér 7., fszt. 3.

408-as személygépkocsi eladó. Sándor Mihály, Domaszék 947.

Olajkályha, hőcsöves, olajoshordó eladó. Menhely u. 5., udvarban, Kálváriánál.

Lengyel ágyneműtartós heverő, (új kétszemélyes) rekamié eladó. Délután 15-től. Sajka u. 4. sz.

Jó állapotban levő diófa politúros hálószobabútor eladó. Hajós u. 17. sz.

Erzsébet hálószobabútor eladó. Délután 2—8-ig. Újszeged, Rózsa Ferenc sgt. 11., I. emelet 5.

Eladó keményfa hálószobabútor, Lengyel u. 6. Feketéék.

Taiszer János szobrász

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged
1969 AUG 29

1021

Szeged szobrai

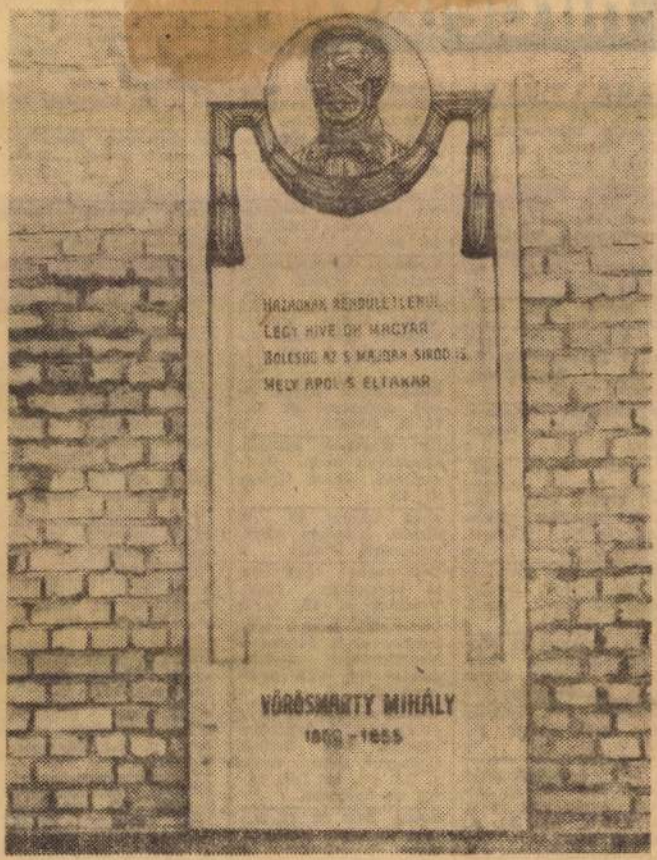

Vörösmarty Mihály

(1800—1855)

(36.) Nemzeti irodalmunk egyik legnagyobbjának arcmását mutatja a szegedi panteon éremformájú bronz domborműve. A szép emlékmű Taiszer János szobrászművész munkáját dicséri.

119. szob

Azonn
zunk fé
sérői
megállap
zés: ÜV
u. 12.



borvásár

AZ ÁLLAMI GAZDASÁGOK BOLTJÁBAN

nagy árengedménnyel!

KITŰNŐ MINŐSÉG, BŐ VÁLASZTÉK.

Taiszler János
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 FEB 11
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Szeged szobrai

1021



Hősi emlékmű

(170.) Az újszegedi Rózsa Ferenc szakközépiskola udvarán áll az a Hősi emlékmű, amely az első világháború áldozatainak állít emléket. Készítője: Taiszer János.

Takách Béla, Gyöngyös-
halászi

épitész

Élesz. arck.

Váljubal

248. l.

Tekintse meg Ön is a VEB PENTACON DRESDEN *és a* VEB FILMFABRIK WOLFEN *Fotókémiai Kombinát gyártási programját*

Bemutatja:

A DEUTSCHE KAMERA UND ORWO-FILM-EXPORT GMBH

A kiállítás helye:

Szeged, Horváth Mihály utca 5. Múzeum

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 APR 9

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Szeged szobrai

1021

Taiszer János



Kálvária

(213.) A Dáni utcai — egykori jezsuita — templomon látható a Kálvária című szobor. Készítője: Taiszer János szobrászművész.

941 „LOMBIKIKREK" SZÜLETTEK
Dr. Lelkes Ilona
942 NYELV ÉS ÉLET: GENETIKAI VAGY GENETIKUS
Csuka Gyula
943 AZ ELKÉPZELT VALÓSÁG – GONDOLATOK A PAPÍRREPÜLŐ-VERSENYRŐL
Dr. Rohács József
946 CSONKA-E A CSONKA CSALÁD?
Vajda Zsuzsanna
949 VVV: VÁROSRÓL VÁROSRA VETÉLKEDŐ
950 VASKÍGYÓK SZATMÁRI PARASZTSZEKEREKEN
Farkas József
952 SZÉP HAZÁNKAT JÁRVA: A SZEGEDI DÓM TÉR
Takács László
955 FUNKCIÓ ÉS FORMA: A LEGO ÉPÍTŐJÁTÉK
Bánszkyné Kiss Éva
956 A TUDOMÁNY VILÁGA
959 A HÁTLAPON: A SZIRÉNEK KOZMETIKÁJA
B. Z.

Címképünk:

Vitéz János képmása Taiszer Jánostól a szegedi Nemzeti Emlékcsarnokban. (A szegedi Dóm tér c. cikkünkhöz Bojtár Ottó felvétele.)

A következő számunk tartalmából:

Fantaszták, csalók, szélhámosok ● Az ürömi cárlány kifosztott kriptája ● Kozmikus krónika ● A karbonáriktól a P2-ig ● Dunántúli haranglábak ● Cián a magban ● A beszéd kezdetei ● Új film ● Közép-Amerika Kolumbusztól napjainkig ● A tudomány világa

Tudomány!

ombatban (ma *Trnava*)

CUS JÁNOS.

la, és egy előkelő nagy-ségül. Sambucus édes-ja már tízéves korában i a tehetséges fiút. Ké-a háborús események *adtban* és *Strasburgban* l *Párizsban* nyerte el *a* net. Utána *Oláh Miklós* majd *Padovában* orvosi videjűleg lelkesen gyűj-kat. Újból elutazott Pá-re, végül *Németország-*4-ben végleg visszatért

nyelvű művet, köztük a ást megért *Emblematot*, amely francia és holland nyelven is megjelent. A bécsi udvarban ebben az időben Sambucus volt a legműveltebb humanista, és hatalmas könyvtára (élete végéig több mint 3100 kötet könyvet és 390 görög és 113 latin kéziratot gyűjtött össze; ezek ma a bécsi Állami Könyvtár büszkeségei) miatt joggal nevezeték ki *császári történetírónak* és *könyvtárosnak*.

Sambucus egész életében arról álmodott, hogy Bécset olyan *műveltségi központtá* emeli, mint amilyen a korabeli Firenze, Velence és Párizs volt. Munkája azonban inkább *gyakorlati*, mint humanista célokat szolgált. Könyvtárosi feladatának tekintette egyebek között a régi források újbóli kiadását. Mindenekelőtt a magyarországi humanisták műveit dolgozta fel, így *Bonfini* munkáit 15 új kötetben adta közre, kiegészítve azt a török háborúról szóló saját leírásával, *Janus Pannonius* műveit is rendezgette.

Munkásságának középpontjában mindig is e *kiadói* tevékenysége állott. Hogy áldozatos munkáját igazán értékelhessük, tudnunk kell, hogy a XVI. század humanistái az antik szövegeknek csak nehezen olvasható, megbízhatatlan, gyakran rongált példányaival rendelkeztek. Ezek egyeztetése nagyon nehéz és lassú munka volt. Sambucus — miután kicserélte nézeteit és tapasztalatait Európa más humanistáival — nem kis anyagi áldozat árán számos ilyen kéziratot kiadott, illetőleg kiadásukban másoknak is segített. Nagy elismerést aratott például *Horatius* és *Cicero* műveihez írt kommentárjaival. Maga adta ki *Diogenész*, *Arisztotelész*, *Platón*, *Hippokratész* és *Lucretius* néhány művét. Nagy terveit azonban meghiúsította a mecénások, a gazdasági segítség hiánya. Amikor pedig történetírói fizetése nem érkezett meg, saját könyvtárát és kéziratgyűjteményét is kénytelen volt eladni. Életének utolsó éveit a vallási viták és értetlen környezete erősen megkeserítették.

Sambucus tudományos felfogásai meglepően újszerűek voltak. Mint történész azt mondta, hogy a tudós kötelessége a *tények* pontos körülhatárolása; az események leírásakor mindig hozzáadás nélkül, a tényekre támaszkodva kell mérlegelni és fogalmazni.

A *Néhány régi és újkori filozófus és orvos képe* című művében pedig világosan kifejtette, hogy számára nem a fejedelmek és a hercegek hősi tetteinek a leírása jelenti a tudományos munkásságot, mert az igazi haladás nem a kardtól függ, hanem az emberi értelemtől és műveltségtől.

Zsámbéki-Sambucus János alig ötvenhárom éves korában, 1584. június 13-án elhagyatva és megértetlenül hunyt el Bécsben.

Bikfalvy Géza

Kislexikon

Cikkeinkben csillag jelzi azokat a kifejezéseket és neveket, amelyek a kislexikonban szerepelnek.

ÉPÍTŐPÁHOLYOK és **OPERATÍV PÁHOLYOK:** középkori építészek, szobrászok és aranymetszők egymást segélyező szakmai társulásai. E csoportok tagjai kicserélték egymással matematikai és fizikai ismereteiket, kívülállókkal azonban nem osztották meg azokat. S mert e kizárólagosan birtokolt ismereteik révén nélkülözhetetlenek voltak, a feudális társadalom is elfogadta kivételezett, „szabad" voltukat, ők pedig ebből kiindulva gyűjtőnéven szabadkőművesnek nevezték magukat. Amikor már nem építészettel, hanem természettudományos kérdésekkel foglalkoztak, építőpáholyokból operatív páholyokká váltak. (A szabadkőművesség)

JAKOBINUS DIKTATÚRA: a nagy francia forradalomban a jakobinusok – az eredetileg Breton Club néven 1759-ben Versailles-ban alakult szélsőbaloldali tömörülés – által 1793 tavaszától 1794 nyaráig gyakorolt diktatúra. A baloldali egység megbomlása és csoportosulásainak egymással való leszámolása után a nagypolgárság államcsínnyel megbuktatta. (A szabadkőművesség)

IZOTERMAVONALAK: cikkünkben az időjárási térképen az azonos évi középhőmérsékletű területeket összekötő görbék. (A rovarászó „sólyom")

JOZEFINIZMUS: II. Józsefnek (1741–1790) a felvilágosodás eszméin alapuló, a polgári fejlődést szorgalmazó, de azt megvalósítani rendeletekkel felülről, erősen központosított uralmi rendszer és hivatali szervezet révén törekvő politikája. (A szabadkőművesség)

PREKOLUMBIÁNUS: Amerikának Kolumbusz által való fölfedezése előtti időből származó, ősi, indiánkori története, művészete, műveltsége stb. (A tudomány világa)

TERMÉSZETJOG: a középkorra visszanyúló, a természet, a vallás és a jogalkotás egységét hirdető tan. (A szabadkőművesség)

Taiszer János, szobrász

ÉLET ÉS TUDOMÁNY

30. szám 1981. VII. 24. Ára: 6 Ft



A SZEGEDI DÓM TÉR
A VILÁG ELSŐ LOMBIKIKREI
KIK VOLTAK A SZABADKŐMŰVESEK?

...képünk: 930
...l. 24. XXXVI/30

Gyönyörhalási
Takách Béla
építész – festőművész

építészeti munkái

Taiszer János

uród

Szegedi Friss Ujság

1938 ápr. 6.

(Választási plakátok.)

TAISZER *János*, szobrász és éremművész, • Törökbálint 1886 (?) júl. 17. A budapesti Iparművészeti Iskolában Loránfinál tanult, azután a pécsi Zsolnay-gyárban, majd 1906—9. Csikágóban ugyancsak kerámiai gyárakban dolgozott, mint mintázó. Hazatérve, másfél évtizedig a MÁV szolgálatában állott s végül Szegeden telepedett le, hol dekoratív szobrászattal és plakettkészítéssel foglalkozik. Tőle valók a szegedi nemzeti emlékcsarnokban Böhm Károly mellszobra, Vörösmarty Mihály, gróf Klebelsberg Kunó és Vitéz János reliefjei.

H 1878

(2456-tól 2666-ig.)

Taiszer János

Böhm Károly mellnobra az alábbi csarnokban

irod

Szegediemlékcsarn.

Vörösmarty Mihály relietje u. ott. Jantisát.



Taisser János

szobrász

Gróf Klebelsberg Kuno

relietje fentitol.

Szegedicsulékcsarn.

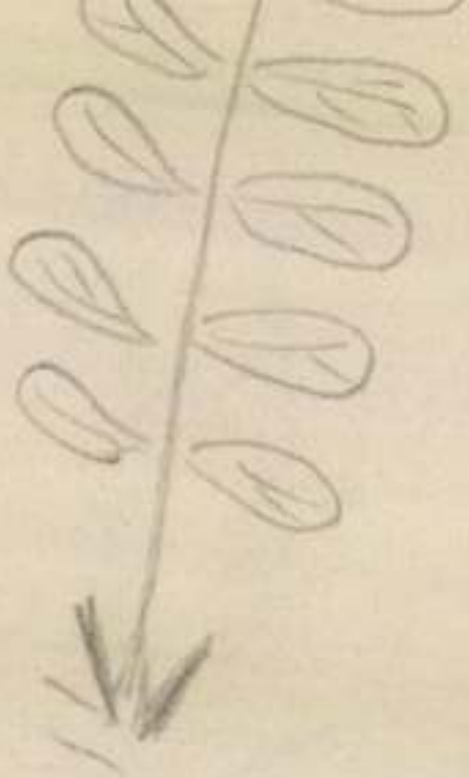

Akác.

Taiszer János

Vitéz János relietje az
alábbi csarnokban

vod

Szegedi emlékcsarn

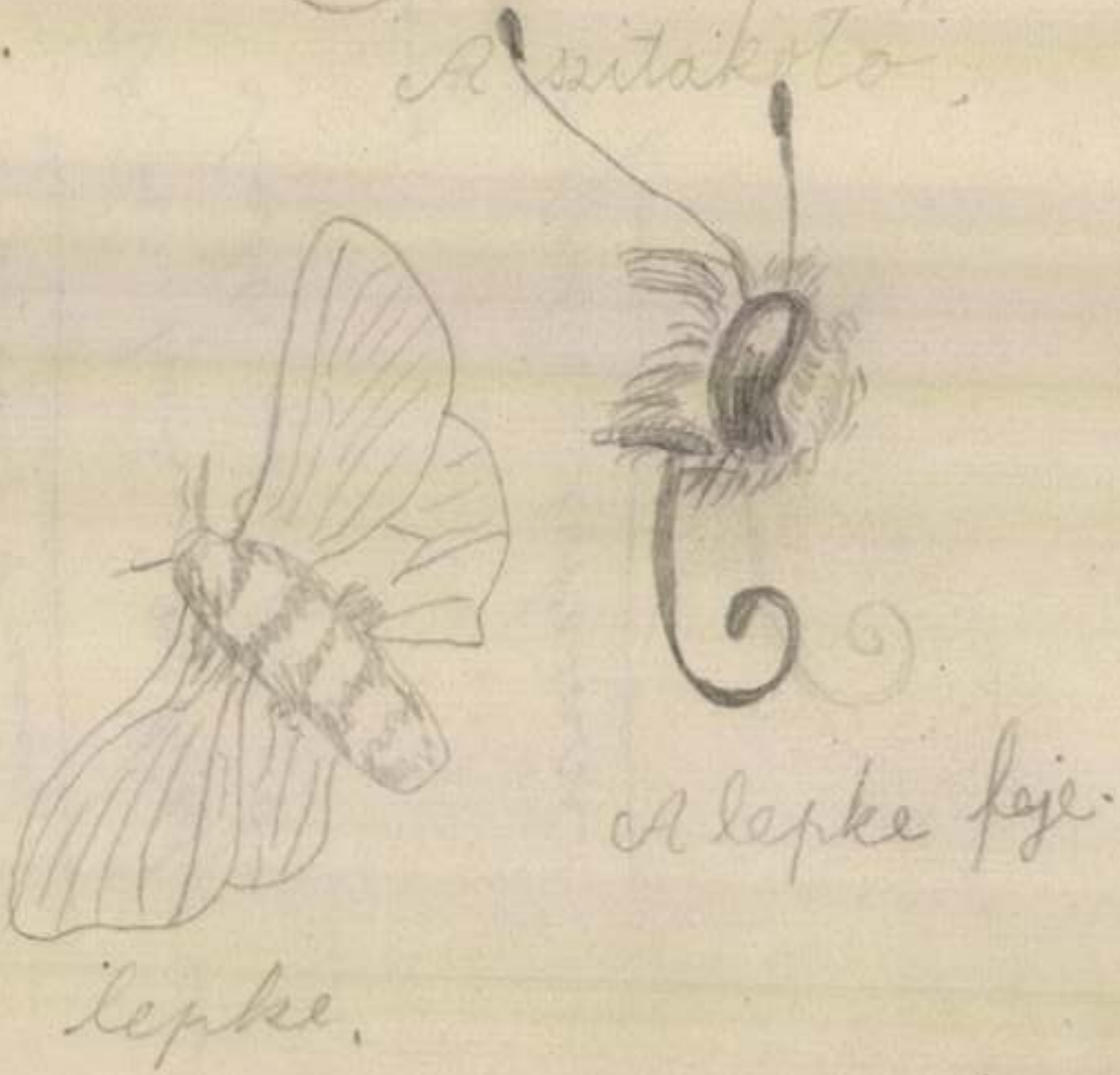
A szitakoló.
A lepke feje.
lepke.

Taiszer János sz.1879 jun.17. Törökbálinton / Pest m/.
Végezte az Orsz.Iparmüvészeti Iskolát lo féléven át, mind kisplasztikus Loránffy Antal tanitványa volt. Onnan a pécsi -zsolnai gyárba került ott dolgozott 3 évig. Auztán a megyeri br.Sossberger téglagyrban csinált terrakotta munkákat, majd önnállóan dolgozot 19o6-ban Amerikába ment, ott két neves helyen dolgozott terrakotta gyárban és egy templom felszerelési gyárban csupa olaszok közt. 3 1/2 év után haza jött és a vasut szolgálatába lépett,de itt is mütermet kapott / Teréz kóút 56./ és hivataéán kivül müvészi munkákkal is foglalkozott. 15 év után Szegedre került és most is itt él. Foglalkozik templom dekorativ szobrász munkával és temetöi emlékekkel,köztük plekett dombormüvekkel is.

Taiszer János sz.1879 jun.17. Törökbálinton / Pest m/.

Végezte az Orsz.Iparmüvészeti Iskolát lo félében át, mind kis-
plasztikus Loránffy Antal tanitványa volt. Onnan a pécsi -zsolnai
gyárba került ott dolgozott 3 évig. Auztán a megyeri br.Sossber-
ger táglagyrban csinált terrakotta munkákat, majd önnállóan dolgozot
1906-ban Amerikába ment, ott két neves helyen dolgozott terrakotta
gyárban és egy templom felszerelési gyárban csupa olaszok közt.
3 1/2 év után haza jött és a vasut szolgálatába lépett, de itt is
mütermet kapott / Teréz kóút 56./ és hivataéán kivül müvészi mun-
kákkal is foglalkozott. 15 év után Szegedre került és most is itt
él. Foglalkozik templom dekoratit szobrász munkával és temetői em-
lékekkel, köztük plekett dombormüvekkel is.

Taiszer János

Thieme Becker

XXXII. 411. l.

(Lyka)

Zajacz Mária, Prohaczka Borbála, Fischer István, Leschner Ferenc, Fek Viktória, Hoffmann József, Mayer Vincentia, Szauber Anna, Marturich István, Stelczer István, Peska Magdolna, Portner Terézia, Turóczy István, Hofferer József, Famenzieder Anna, Soltész Mihály, Broki János, Portner Anna, Papkó György. 1774. Mater Maria Karolina Bossány orsolyarendi apáca, Hofstäter József, Bikrós Vince, Soror Nagy Appollonia rendtag, Ruff Mária, Rosnovits János, Hagymássy Anna, Kratochvila Antal. 1775. Thierbath Imre, Polák Károly, Veisz Vince, Fischer Erzsébet, Svendtner Zsuzsanna, Zselny Erzsébet, Pichlmajer Ignác, Mater Maria Elbel főnöknő, Schindler József. 1776. Majer Mária, Scheidler Anna, Rajnisin Zsófia, Famensider Lőrinc, Jablanszky Mihály, Kordik Anna, Handl Franciska, Hell Terézia. 1777. Schram József, Thin János, Ferrer Anna, Oracsek Ignác, Vagner Ferenc, Fejérváry Éva, Bednardi János, Lescher Margit, Rajner Ágoston, Macsina Imre, Rélay Ignác, Trojan Franciska, Horacsek Terézia, Flesar József. 1779. Thumal

gy. Takách Béla

unics Tornallyay Zoltán

Ced épitészek

Lásd

MÉ 1913. 10. 17.

U. l.

Könyvtáramban

TRIS
ERDÉLY LEGNAGYOBB


STR. PRINCIPELE
CAROL 28.
BRAŞOV
DISZITO





97. Takács Béla és
nincs Tornalyay Zoltán
Céd.

III. díj.

MÉ. 1914. 3. sz. 7. l.

(A Rezsőtéri tem-
plom tervpályá-
zata, tár-
lati kép és alap-
rajz)

Nagy haladást jelent, amikor a felső diluvium művészei kezdenek felhagyni a mély, széles vonalvezetéssel, rátérnek az enyhébben vont vonalakra, melyek sokszor graffitiszerűek s annyira finomak, hogy csak alaposabb szemlélet mellett lehet őket felismerni. A természethűség, az igazság megközelítése felé hatalmas lépést tesz e kor művésze, minek kézzelfogható igazolására útalunk 9. sz. képünkre, mely a combarellesi barlangból ábrázol egy medvét. A végtagok végleges kidolgozásával részben adós maradt a művész, de az összbenyomás mégis az, hogy e korszak egyik sikerült alkotásával van dolgunk, mely a barlangi medve lomha járását is kitünően tudja érvényre juttatni. Koronája az e korbeli alkotásoknak az a ló-, vagy zebrarajz, melyet Marsoulas barlangjában leltek s amelyet 10. sz. képünk szemléltet.

Tovább élnek a festett testű, bekarcolt körvonalú állatrajzok is, emellett tovább fejlődnek az előbbi fejlődési periodusban megismert árnyékszerű rajzok is. Sok az egyenletesen elosztott vörös és fekete színfoltból álló állatalak is, mint pl. a 11. képen látható marsoulasi bisonok, melyek részben vörös és fekete festékfoltocskákkal, részben pedig a most említett árnyékolásszerű festéssel rajzoltak.

A fejlődés nem állott meg ezen a fokon, még egy hatalmas lendületet vesz, melynek rendjén az eddig űzött karcolás veszít a jelentőségéből, a szőrzetet utánzó, finoman vont graffitivonalak mellett egészen háttérbe szorul, legfennebb a végtagok feltüntetésére szerepel, különben finom satirozásszerű vonalkázással hozzák ki művészeink, amit akarnak (12. 13. kép)

Ebben a periodusban éri el a festés a maga fejlődésének tetőpontját. Tompa és élénk többszínű (polychrom) festésben nyer kifejezést. Ennek a fejlődési periodusnak az elején barna, vagy vörös állatalakok jelentkeznek, melyeknek patáját, szemét, sörényét és szarvát festik ki, majd a körraj-



ifjuság lelkében, amelyről előbb nem volt fogalom, ez a modern oktatás teljesíti kötelességét, az egyszerű, természetes szépség tudását adja ajándékul, s ami fő, oly művészi termelést, amely az őszinteségen, meggyőződésen alapszik. Erre van szükség, s ehhez nem kell csupa művészekből álló nép.

A harmadik szempont, amelyet az államhoz való kapcsolatban tárgyalni óhajtok, a művészet és a kézművesség egymáshoz való viszonya. Idestova egy esztendeje bátor voltam arra rámutatni, hogy a kulturélet eme két nagyjelentőségű faktorát mentől bensőbb vonatkozásba kell hoznunk egymással, s nagy örömmel látom, hogy felszólalásom szélesebb körök barátságos méltányolásával találkozott. Bruno Paulnak az iparművészeti iskola igazgatójává való kineveztetése az államkormányzatnak új programmját jelenti, azt, igen tisztelt uraim, hogy régi sablonok félredobódnak, s hogy maga a kormány is tudatában van új céljának, amely természetszerűleg folytonosan figyelemmel van a történeti alapra, s régi jó dolgoknak becsülésére, amellett, hogy a művészeti oktatás átalakításán, megujhodásán fárad. Mindenesetre bizonyos, hogy emez iskolák az összes különböző szakintézményekkel egyetemben elsősorban a művészeti hazugságok ellen viselnek hadjáratot. Kell, hogy lerójék azt az irányt, amely préselt papirból fát imitál, amely bronzot és kovácsolt remekeket cinköntvényből készít, s az a torzszülött is, amely például linoleumból tölgyfapadlónak anyagbeli hatását akarja kicsalni. Mindezen oly téssel való összekötése a művészet és ipar egybeolvadásának legfelsőbb célja. És jellemző az is, uraim, hogy most már nem tünik el a művész munkája mögött, sőt valamennyi kiállítás iparművészeti alkotása művésznevekkel áll kapcsolatban. Az önök valamennyijének jóismerőse, Boule, Chippendale elmúlt századok ködén keresztül, hisz' típusokká vállottak. S éppen olyan jól tudja mindenki, mit jelent a Läuger váza, a Gallé vagy a Köpping üvegforgalma, hogy micsoda a Pankok, Albin, Müller, Behrens meg a többiek interiör művészete. Valamennyien egy régiből újjá, jobbá váló időnek karakterisztikonjai. És abból, uraim, hogy a művészek neve mindegyre szorosabban kapcsolódik az iparhoz, szerény nézetem szerint a középosztály sok bajának orvoslása, a kisipar kiemelkedése, szóval: jobb jövő következik.

Ezen az ösvényen haladva még egy nyereségünk lesz. Utat nyitunk az igazi nemzeti művészetnek. Mert ha az egész modern irányzat egyedül és kizárólag fényűzési cikkek előállításában fajulna el, a mozgalom halott. Azt az irányt, amely csupán gazdag emberek számára dolgozik, a legjobb akarattal sem lehet nemzeti művészetnek nevezni. Hiszen éppen az a törekvés, hogy szerény eszközökkel jót, művészi szempontból kifogástalant és megfelelőt alkossunk, s amely törekvés különösen Drezdában ült örvendetes diadalt, a nemzeti művészethez vezető egyedüli, üdvözítő út. Mert jól jegyezzük meg, csak akkor lehet a megkövetelhető munkát elvégeznünk, ha a népesség mentől szélesebb rétegében emeljük a művészi ízlést.

A POROSZ KÉPVISELŐHÁZ ÉS A MODERN IPARMŰVÉSZET.

IRTA: M. E.

Mi, akik hozzászoktunk ahhoz, hogy a magyar parlamentben kulturával, művészetekkel édeskeveset törődnek, s komoly felszólalás, magas szinvonalú vita sohasem támad a kultusztárca illető tételénél, részint megszivlelendő jelenségként, részben okulás céljából alább kivonatosan közöljük Münsterberg porosz képviselőnek a beszédét, amelyben Németország iparművészeti jövendőjét fejtegeti. Amit elmond, az a mi speciális viszonyainkra alkalmazva is kitünően megállja a helyét, egyben pedig példaadás arra, hogy a parlamenti munkálkodásnak hálás talaja lehet a nálunk tudatlanságból lenézett nemzeti kultura, amely nélkül nem lehet, de nem is lesz soha nemzeti erő, nemzeti állam.

Münsterberg beszédében a tudományos és művészeti élet főbb jelenségeit tárgyalva, a következőket mondja:

Németország az ipar és kereskedelem terén kétségtelenül óriási világhatalommá vállott, és pedig azért, mert a birodalom értett ahhoz, hogy részint kitünő iskolai képzettség, részint a tudományok előrevitele s a technikai haladás alapján elsőrangú helyet biztosítson magának. A művészetek terén a világforgalomban azonban nem sikerült kivívnunk ezt a kiváló pozíciót. Anglia és Franciaország sokszorosan túlszárnyalnak bennünket, s tudósítóink

művészet fellendítésének alapvető munkájából a tehetségével arányos és köteles részt kivehesse magának.

Nem az aratás vár rá, hanem a szántásvetés nehéz munkája, melyben mindnyájunknak segítségünkre lehetne.

A számtalan nemzetközi kiállítás, a könnyű utazás lehetősége, a sok művészi folyóirat és fényképezés, mind-mind közrehat, hogy az eddigi zárt történelmi stílusok helyett a jövendő stílusa internacionális ízű legyen. Van-e szebb feladat, mint az arra való törekvés, hogy ennek a most kialakuló modern stílusnak egy magyaros változata legyen? Mint ahogyan volt annak idején olasz-francia-német, sőt még angol reneszánsz is? (A magyar reneszánszban nem hiszek, bár sokan állítják, hogy volt!)

Mi örömmel látjuk, hogy a magyar művészet is az önálló vámterület jegyében áll s fokozatosan, minden téren találkozunk a nemzeti törekvések érvényrejuttatásával. Természetes, és csak első percben látszik csudálatosnak, hogy ezzel hódítottuk meg Európa rokonszenvét a milanói kiállítás alkalmával.

A palánta tehát kibújt a földből, s csak gonddal, szeretettel kell ápolnunk ezentúl.

Kertészre tehát nagy szükség van s mint ilyent üdvözlöm Takáchot is, abban a reményben, hogy amilyen gyorsan akklimatizálódott az amerikai levegőhöz, — éppen olyan gyorsan és könnyen hozzásimul majd az itthon küzködő hazafias gárda nemzeti törekvéseihez is.

Szívből kívánom, hogy minél nagyobb érdemei legyenek ezen a téren s hogy vagyonos osztályunk módot nyújtson neki sokoldalú tehetségének kifejtésére — feltéve, hogy csakugyan hazajön.

Mert nem hiszi, aki nem tudja, hogy minden gyermekkori emlék, a régen hallott falusi harangszó, az itthon hagyott család szeretete, — szóval a honvágy dacára: művésznél ehhez is erős elhatározás kell, — talán nagyobb, mint az, amely őt az idegenbe vitte.

Csak egy kis önzés legyen benne . . .

egyhangúlag állapítják meg, hogy például Amerikában a német képzőművészet meg az iparművészet nagyon kevéssé ismert el eddig. A st.-louisi világkiállítás azonban valószínűleg adott valami fordulatot a dolognak .... Itt azután a szónok hosszasabban tárgyalja Germánia helyzetét, majd így folytatja: Uraim, a fiatal generáció kell hogy jobban megtanulja szemének, kezének s főleg értelmének erősebb használatát, s kell hogy vonal- és színérzékét újra magasabbra képezze. Ezért küzd igen tisztelt képviselőtársunk: Schenckendorff is körülbelül húsz éve e magas házban, hogy az ifjúsági kézimunka fiatalságunknál erősítse meg végre-valahára a gyakorlati munka szeretetét, s hogy szem és kéz képezze ki a kivitelben megnyilvánuló értelmet. (Helyes. Úgy van.)

Egyéni látás, egyéni megfigyelés s a látottnak visszaadása, erős rajztudás, az a cél, amelyen a modern rajzoktatás mintegy alapon nyugszik, s amely rajzoktatás az én igen nagy örömömre immár az összes iskolákba bebocsátást nyert. A st.-louisi kiállításon láttuk ez oktatás eredményeit. Hiszem, hogy emlékeznek még, uraim, arra a külön kiállításra, amelyet az ott kiállított növendékmunkákból számunkra is hozzáférhetővé tettek, s alig múlt néhány hónapja, hogy az itteni iparművészeti múzeum is hasonló kiállítást rendezett ügyes növendékeknek a modern rajzoktatás alapján készült válogatott munkáiból. És ha számbavettem is, hogy e munkák abból a célból, hogy a lehető legjobb benyomást keltsék, nagy elővigyázattal válogatódtak össze, még akkor is az a tanulság belőlük, hogy meglepően gazdag művészi forrás van az

dolgok, amelyeknek a modern művészetből, művészi iparból el kell tünniök. Ez a törekvés mindig erősebben nyomúl homloktérbe. Az angolok bölcs John Ruskinje s a fanatikus Morris harcoltak ezért legelőbb. Németországban mintegy másfél évtizede ugyanezért folyik erősen a küzdelem. Neveket említsek? Íme, itt vannak: Obrist, Riemerschmidt, Schultze — Naumburg, Peter Jessen, Muthesius, Schmidt — Drezden, Läuger. Hogy a hesseni nagyherceg milyen nagylelkű, meleg érdeklődéssel viseltetik e kérdéssel szemben, általánosan ismeretes. A legszigorúbb igazság az egyik, a hamis látszat legteljesebb kiküszöbölése a másik oldalon, a munkabeli jóság és szépség megbecsülése szemben a szemfényvesztéssel és csalással: ezek az új irány ismertető jelei. Kell, hogy régi századok virágkorához hasonlóan ismét művészetté váljék az iparos kézimunkája, és ha Herrmann Muthesius ezt az elvet egyszerűen úgy fejezi ki, hogy: »cél, anyag, szerkezet a modern művészet egyedüli irányítója«, akkor rövid néhány szóval ugyanazt mondta, amiért modern művészek tömege munkálkodik.

Az 1902. évi düsseldorfi kiállítás meggyőzően bizonyította, hogy az előbb bizonyos mértékig művészietlennek látszó vas a modern tehnikával szemben a művészi kezelésnek elsőrangú anyagává vállott, s a tavalyi drezdai kiállításnak, eltekintve egyes túlhajtástól és féktelenségtől, óriási sikerei voltak, mert egységes eszmének szolgálatában állott s azokon az elveken épült fel, amelyeket előbb vázolni szerencsém volt. Uraim, a művészetek egysége, a kézi és gépmunkának céltudatos, modern, művészi veze-

noz szeretnék őt kötni.

Egy kis indiskréciót engedve meg magamnak, elárulhatom, hogy 1905. évi legutolsó alkalmazása helyén heti fizetése már 60 dollár = 300 korona volt, ami egy éven át 15.600 koronát tesz ki.

1904-ben hazajött Takách, részben hogy családját meglátogassa, részben hogy hátralévő fegyvergyakorlatát leszolgálhassa.

Bizonyos, hogy ez utóbbi kényszerűség nehezen volt elviselhető s hogy az amerikai szabadság levegőjéhez szoktatott idegei erős megpróbáltatásoknak voltak kitéve a lélekölő kaszárnya-élet alkalmával.

Egyébként néhány hónapi ittléte alatt nem csak a port rúgta ez a fáradhatatlan művész, hanem az Amerikából szintén hazatért Vass Józseffel a félegyházi városháza tervpályázatán vett részt és díjat is nyert. Közben terveket készített Mechwart Ernő belecskai kastélya számára, mely kastély Takách elutazása folytán csak jelenleg van felépítés alatt Tschenke Hermann budapesti építész tervei szerint.

vanya volt, de mai ezt megelőzőleg 1892-ben és 1893-ban képeket állított ki a budapesti műcsarnokban és a Szalónban) — mégis hasonlíthatatlanul nagyobb nyereségnek tartanám, ha végleg hazajönne és ha rendkívüli munkabírását, sokoldalú ötletességét, kifinomult ízlését, nagy tapasztalatát és az összes dekorativ művészetekben való jártasságát, valamint a budapesti műegyetemen elsajátított műszaki tudását a dekorativ építészet szolgálatába állítaná.

Ebbeli vélekedésemben megerősít az a titkos reménység, hogy hazatérése után lelkét meg fogja ihletni az az ujabban észlelhető — magyarosságra való — törekvés, mely szebb jövővel kecsegteti az eddigi, másokat és idegeneket utánzó magyar építészetet.

Szükségünk van a talentumokra, s nem vagyunk olyan gazdagok, hogy ezt a fiatalembert (még csak 33 éves!) a külföldnek átengedhessük.

Igaz, hogy nehezére fog eleinte esni, hogy újból beletörődjön az itthoni kicsinyes állapotokba, de neki meg kell hoznia ezt a hazafias áldozatot és pedig mielőbb, hogy itthon, a magyar

gikus véget ér. Hortiról tudjuk, hogy fellyes pozíciót vívott ki magának sokoldalú művészi kvalitásaival. Tschenke Hermann, Vass József, kétévi ottlét után hazajöttek s itthon önálló irodát nyitottak.

Kint van azonban többek közt még — immár hetedik éve — gyöngyöshalászi Takách Béla, ez a sokoldalú, rendkívül tehetséges épitész-művész, akiről részletesebben akarok megemlékezni.

Művészi törekvései teljes elismerést érdemelnek s főleg érdekes megfigyelésekre ád alkalmat az a bámulatos könnyedség, melylyel a körülményekhez és az élet követelményeihez — látszólag minden megfontolás és különösebb fáradtság nélkül — azonnal alkalmazkodni tud.

Tetőtől talpig modern ember, de gyorsan aklimatizálódván az amerikai levegőhöz, ma már minden létező stílusban tervez nagyúri palotákat és főleg interiőröket. Emellett rajzol szövet- és falikárpit-mintákat, szőnyegeket, függönyöket s ezek tehnikai kivitele is felügyelete és ellenőrzése alá tartozik. Kedvenc anyaga a fa, a majolika, az üveg, a bronz és

indult Amerikába, hogy tanulmányait ott kiegészitse.

Azonban rossz helyre jutott. Megfogták, s nem akarják tovább ereszteni. Nekik éppen ilyen ember kellett, aki tökéletes a rajzban, otthon van a történelmi és modern stílusokban, aki olajfestésben, akvarellben, pasztelben elsőrangú művész, emellett teljes odaadással foglalkozik az iparművészet minden ágával, az összes kézműves mesterségek gyakorlatát birja s végül, mint épitész, bejárta az egész világot.

1900-ban indult el Párisba, majd onnét Londonba s néhány hónapi tanulmányozás után december elején megérkezett New-Yorkba, ahol Dodge és Morrisson épitészeknél rögtön alkalmazást nyert. Ez a cég egyike a legnagyobb épitészeti vasgyáraknak (odaát ilyenek is vannak) s Takáchon kívül még 60 rajzolója volt alkalmazásban.

Bepillanthatott itt a felhőkarcolók acélvázszerkezeteinek tervezési munkálataiba s bizonyára becses tapasztalatokat szerzett ezen a téren. Ugyanekkor saját műtermében is dolgozott s a vele kint lévő Vass József épitésszel

együtt résztvett a new-yorki városház pályázatán.

Jellemző az amerikai viszonyokra nézve, hogy másnap, a tervek nyilvánosságra hozatala után (nálunk is közölte a mérn. és épit. egyl. közlönye) meghivást kapott Takách Jardin Kent és Jardin épitészekhez, akiktől viszont rövid idő mulva, kétszer annyi fizetés mellett Stein és Róth épitészekhez került. A nálok töltött idő alatt, teljesen önállóan, megtervezte az egész „Fleischmann residence" belső dekorációit s a 10 emeletes „Hotel Belleclaire"-t.

1902-ben Louis C. Tiffany világhirű műtermében nyert alkalmazást, ahol az interiörökön kivül bő alkalma nyilt az opaleszcens üvegtechnikában kellő jártasságra szert tenni. Számos templomablak, üvegmozaik, gobelinterv került ki kezei alól s mindezek révén ma már valósággal nevet vivott ki magának odakint. Az előkelő társadalomban is széles ismeretkörre tett szert szeretetreméltó, megnyerő modora által s a legváltozatosabb és legcsábitóbb ajánlatokkal halmozzák el, sőt igen nagy, világcégek „cégtárs" gyanánt is végleg magukRövid vakáció után visszatért New-Yorkba, sőt magával vitte Zoltán öccsét, a kiváló zeneszerzőt és zongoraművészt is, aki azóta a milliárdosok kedvence lett s jelenleg óriási diadalokat arat.

Takáchnak ma önálló műterme van a világhirű Carnegie Hall-ban. Ez a világ legnagyobb műteremépülete, melyben cca 250 festő, szobrász, zenész, épitész stb. dolgozik. Ugyanezen épületben van a Carnegie Lyceum s a new-yorki legnagyobb hangversenyterem.

Takách mint festőművész is nevet vivott ki magának s a hires „American Water color" kiállitáson önálló kiállitást is rendezett eddigi műveiből.

Ebbeli tanulmányait azonban még mai napig is folyton gyarapitja, részint New-Yorkban, Chaase hires festő iskolájában, részint pedig tervbe vette, hogy a közel jövőben Rómában és végül Párisban fog e célból megtelepedni. Őszinte szivből kivánom, hogy ez a kedvenc terve ne sikerüljön, mert bár tagadhatatlanul igen nagy festő-tehetség lakozik benne, (1895-ben Karlowszky Bertalan tanit-

építészeket s pályázatokat rendeznek s a beérkezett terveket nyilvános kiállításokon mutatják be. Mindenesetre célszerű újítás, mert a fiatalabb erőket művészi versengésre sarkalja anélkül, hogy ehhez a »business«-nek is köze volna.

Ez a csodálatos, de idegen világ, sajátlagos különlegességei révén, évtizedek óta vonzza az európaiakat, viszont az amerikaiak tárt karokkal fogadják az odavetődött művészeket. A jobb erőket mesésen fizetik s így »üzlet« szempontjából a kiutazás eléggé kecsegtető vállalkozás. Közepes erő vagy kontempláló tehetség azonban ott alig boldogul.

Művészi szempontból valósággal kész veszedelem a hosszas ottartózkodás, ami az előzményekből önként folyik. Viszont a szerkezetek és tehnikai berendezések szorgos megfigyelése, a merész vállalkozások, a közgazdaság, az ipar és kereskedelem vérkeringésének alapos tanulmányozása főleg mi ránk, magyarokra nézve, szinte megbecsülhetetlen előnyökkel jár.

Újabban is többen telepedtek le kint, természetesen csak hosszabb, rövidebb időre. A tra-

a szövet, s ezek mindegyikét művészi megfontoltsággal a maga helyén alkalmazza.

Számos amerikai szálló, bar, üzlethelyiség, ünnepi csarnok-dekoráció, műterem, könyvtár, hálószoba, leányszoba, ebédlő stb. szobakiképzés került már ki kezei alól, valamennyi a megrendelő által előírt stílusváltozatban, melyek közül nem hiányzik a divattá lett exotikus japán, sőt a hindú stílus sem.

A mennyezetek és falsíkok színezése, kifestése sem történhetik meg nélküle s ha a falfelület freskó- vagy másfajta festésre alkalmat nyujt: magát a freskót is sajátkezüleg komponálja és festi meg.

Itt aztán elérkeztem Takách Bélához, a festőművészhez. Kitünő portrétista és jeles tájképfestő is egyszersmind. Kompozicióí pedig mély gondolkozást árulnak el s mindenik képe valamely magasabb eszmét fejez ki. Elvont, misztikus, filozofáló festészetnek nevezhetném, mely nem ködös színei, hanem választott tárgya által ébreszt hangulatot s elmélkedésre készteti a szemlélőt.

Ezzel a tökéletes művészi fegyverzettel

Elrendezésének újságával, részleteinek rendkívüli szépségével lep meg Telcs és Sárkány műve. A háromszögű alaprajzú alapépítmény oldalait domborművek díszítik, amelyek az egyes sarkokon majdnem teljes szoborcsoportokká fejlődnek ki. A Szabadság-Testvériség-Egyenlőség föliratok az egyes domborműveinek eszmei tartalmát jelzik. Fölül gömb emelkedik, amelyen a Szabadság géniusza áll, mellette sas. A főalak a domborművekhez képest jelentéktelen, szinte konvencionális. Ez az oka annak, hogy a mű nem képes nagy, egységes, igazán monumentális benyomást kelteni, annak ellenére, hogy az egyes csoportok, domborművek formai érettség, a kompozíciók szépsége tekintetében az összes pályaművek között párjukat ritkítják.

Nem mellőzhetjük hallgatással Barcza és Szepesi tervét sem. A kompozíció közepe egy várkapu. A kapu előtt megjelenik »az ősmagyar« és kürtjébe fujva, szabadságharcra hívja föl a magyar nemzetet. Mögötte a kapuban a harc-[illegible] kibontott zászlójával. Kétoldalt a készség áll kibontott zászlójával. Kétoldalt a harcba indulók, a küzdők csoportjait látjuk. Az egész — tagadhatatlanul ügyesen fölhasznált eszközökkel — színpadiasan beállított tömeggel igyekszik a szabadságharc eszméjét kifejezésre juttatni. — Kaput használ föl az elrendezés alapvető gondolatának Vas, Philipp és Kiss Géza is. A diadalkapun át rohanó, lovaktól vont ágyú hatásosan kifejezett harci dühnek a középpontja. Az egész emlék kompozíciója azonban nagyszabású, barokk művek hatása alatt készült díszkútra emlékeztet.

A pályázaton szerepelt tervek hosszú során végignézve, most a döntés után, szinte természetesnek tűnik föl előttünk a végső eredmény. A gondolatok, formák nagy tömegéből az a mű emelkedett ki, amelynek művészeit nem a hatás hajhászása, nem is a puszta ügyesség és gyakorlat, a tetszetős formák megszerkesztése vagy épen hazafias frázisok hangoztatása emelte versenytársaik fölé, hanem a koncepció egyszerű, áttekinthető, érthető volta, a szobrászi gondolkodás ereje. A győztesek mellett látjuk néhány társukat, akik hasonló elvekkel indultak a küzdelembe.

Sok tanulsággal szolgált ez a pályázat a kézzel fogható eredményen kívül is. A pályaművek gondos, elfogulatlan tanulmányozása megmutatja szobrászainknak azt az utat, amelyen haladniok kell. Bizton reméljük, hogy a közel [illegible] jövő nagy, monumentális szobrászati föladatainak a megoldásánál ezek a tanulságok meghozzák a maguk gyümölcsét. Bizton reméljük azt is, hogy rövid időn belül büszkén fog emelkedni a szabadságharc emléke, teljes mértékben igazolva a bíráló bizottság és közvélemény ítéletét.

TAKÁCH BÉLA.

EGY AMERIKÁBAN ÉLŐ ÉPÍTŐ-MŰVÉSZ.

IRTA: A. BALOGH LORÁND, ÉPÍTÉSZ-TANÁR.

MINDNYÁJUNK érdeklődését nagy mértékben lekötik az Oceán tulsó partjáról érkező hírek s csodálattal nézzük azt a nagyratörő, semmi nehézségtől és kockázattól vissza nem riadó népet, mely főleg kereskedelmi, ipari és tehnikai téren a »lehetetlen«-t szótárából egyszerűen kitörülte.

Mi, kis nemzetek, még a csodálkozásnál tartunk, — a nagyok, mint Angolország, a németek és franciák pedig már tágra nyílt szemekkel, eltitkolhatatlan rettegéssel szemlélik a hirtelenül nagyra nőtt óriást, amely félkezével már ma is Európa zsebében kotorász.

Magyar Iparművészet
1907. 4. sz.

Az irigység, félelem és tehetetlenség von redőket a mi vén Európánk homlokára — de ezeket a fölény öntelt mosolya legott elsimítja, mihelyest félrelebbentjük azt a fátyolt, mely az újvilág művészeti törekvéseit takarja.

Az amerikai Egyesült-Államok népe a gazdasági javak termelését és azok adását-vevését tartja legfőbb jónak. Jelszó: az üzlet! Az üzlet által szaturált yankee nem érzi szükségét annak, hogy művészettel komolyan foglalkozzék.

Ha mégis megszorul, akkor kereskedelmi cikknek tartja. Megrendeli ott és importálja onnan, ahol nézete szerint legjobb minőségben állandóan és nagy mennyiségben van raktáron. Ez a beszerzési forrás legfőképpen Páris és az »École des beaux-arts«. Importál innét kész művészi dolgokat is, de legfőképen eleven építészeket, művészeket, akik a francia Lajosok elcsépelt formavilágával árasztják el az amerikai köztársaságot. Az amerikai előtt legkedveltebb még ma is a XV. és XVI. Lajos stílusa, de ennek lényegét szintén csak felületesen ismerik. (Tisztelet a kivételeknek.) Általában azt tartják, hogy ha a vonalak görbék, akkor XV.. — ha egyenesek, úgy XVI. Lajos korabeli stílusról van szó. *

Jelenleg ez utóbbit már annyira abszorbeálták, hogy annak, hasonlóan az angol Georgian stílushoz, egy amerikai változata jött létre, s ezt a vékonyabb, finomabb, naivabb stílust elkeresztelték Colonial-stílusnak, mely igen keresett és népszerű.

Felbuzdulva a fényes sikereken, még egy stílus-változat megteremtése nyomja lelkűket s ez a »mission styl«. — Jellemzi az egyszerűség, a masszív forma. Főleg kényelmes bútorokat készítenek az új recipe szerint, vastag bőrhuzattal, bőrpárnákkal, nagyon sötétbarnára füstölt tölgyfából.

A bútoripar terén mindenesetre alkalmas kiindulási pont s már most is büszkén amerikai modern stílusnak nevezik.

Csodálkozva látjuk, hogy ez a nagy, modern nemzet új világot teremtett magának, amelynek talajából azonban a művészet nem hajt igazi virágot. E helyett másolnak, imitálnak mindent, ami kezök ügyébe esik, mert ez az utánzás már nyereséggel, iparilag, »en gros« — üzhető. Nem hiszem, hogy széles e világon volna valami, amit Amerikában nem imitálnának, nemcsak forma, de az anyag tekintetében is.

A másik ok, amely miatt az európai értelemben vett művészet ott nem bír lábrakapni, az örökös, lázas sietség. Nem érnek ott rá arra, hogy az ihletett pillanatokat bevárják, hogy interiőrökhöz vagy az architekturához tanulmányokat készítsenek, — a fődolog, hogy lehetőleg azonnal készen legyen minden. Az az építész vagy »dekorátor«, aki a kapott instrukciók után rögtön perspektivában rajzolja meg a kívánt tárgyat: keresett emberré lesz odakint. Tudok esetet, midőn egy Stein és Róth nevű amerikai cégnél valaki megrendelte egy 12 emeletes ház homlokzatát (az acélváz már készen volt) — s a terveket azonnal tussal kihúzva, vászonra kellett megrajzolni s másnap reggel az illető a fénymásolatok alapján, minden változtatás nélkül, megrendelte a részletes terveket is. (Nagyot nézne ez a jó amerikai, — talán el sem hinné, — ha valaki elmesélné neki a 20 év óta épülni akaró artézi-fürdő, a kultuszminiszterium, a Sáros-fürdő sorsát, vagy a pályabirák divatossá vált huza-vonáját.)

Kétséget sem szenved, hogy itt a leendő épület jövedelmezősége és az idő kihasználása játszott csak szerepet s a művészeti kérdések erősen háttérbe szorultak.

Legújabban némi javulás jelei mutatkoznak. Százezren vándorolnak évente az újvilágba és sok amerikai is ellátogat hozzánk. Látnak, tapasztalnak egyet-mást s szemmelláthatóan rájok is ragad valami. Főleg a milliardok urai versenyeznek egymással s palotáik felépítésére szerződtetik a legjobb erőket. Egyes építészek pedig, akik amerikai arányú irodákat tartanak fenn, külön műtermekben oktatják a fiatal

* A XVIII. század elején főleg Anglia antikizáló stílusa (Anna királynő, György kir.) terjedt el Amerikában, s e szimmetrikus épületek nagy része Christopher Wren szellemében készült. Floridában és Kaliforniában viszont a spanyol reneszánsz foglalt tért. Napoleon bukása után azonban az összes Európában divatos stílusok átplántálódtak az újvilágba s ezek közül még ma is vezető helyen állanak a francia Lajosok nevéhez fűződő stílusok.

Nyíri Jóskalevi
Takách Béla
falfestés
interieurek
templom ablak
1901–1909



Gy. Takách Béla

Vizfestmények:

162	Ut Taorminában	3000
163	Erdővágás Csákvár	5000
164	Cédrusok Taormina	3000
165	Árnyékos völgy Csákvár	2500
166	Santa Nicola Bari	4000
167	Piccola Marina Palermó	5000
168	Az Etna Taorminából	3000
169	Tempiodi Giunone Girgenti	3000
170	Csónak kikötő Taormina	3000
171	Agavék Taormina	3000
172	Dömösi hegyek	2500
173	Ködös reggel, Csákvár	5000

Nemzeti Szalon
1926. május
MAPE 12. kiáll.

Gyöngyöskalaisi
Takách Béla
testőrnivei
1920 – 1929 ?

258.



259.

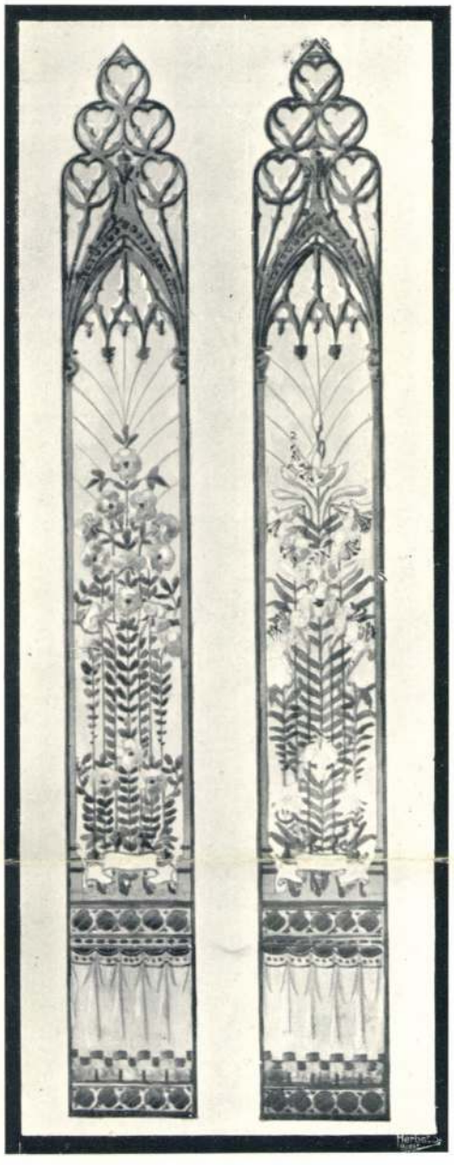

260.

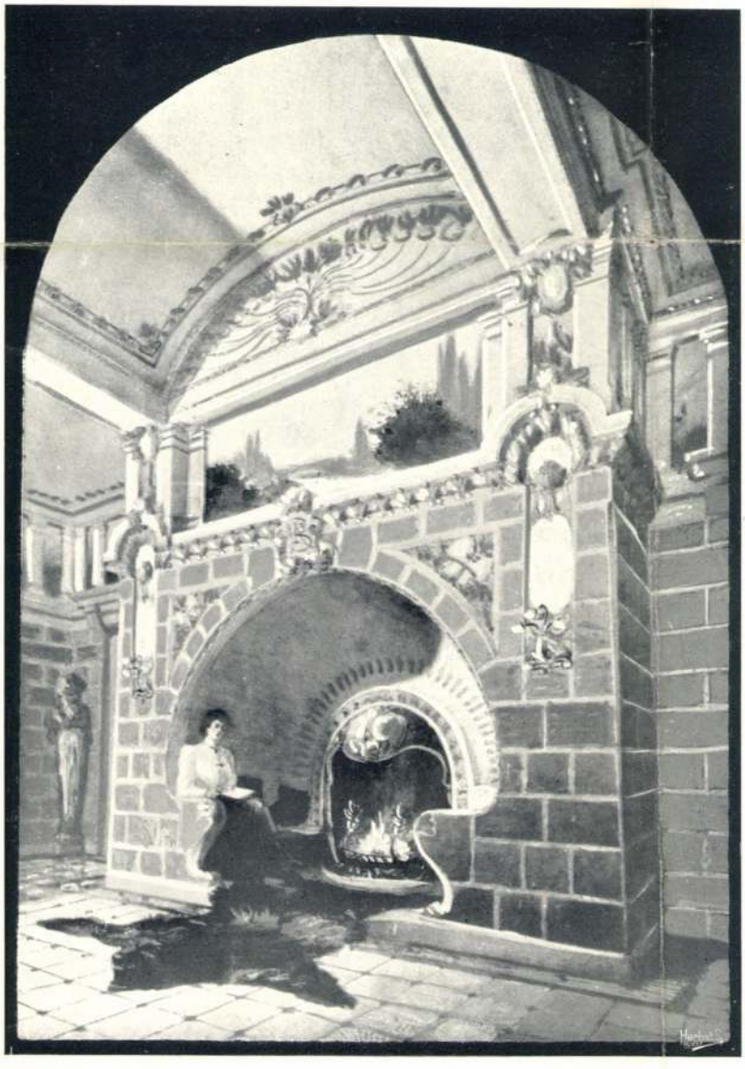

258—260. SZEMELVÉNYEK. TAKÁCH BÉLA, EGY AMERIKÁBAN ÉLŐ HONFITÁRSUNK IPARMŰVÉSZETI TERVEZETEIBŐL.
DESSINS DE M. BÉLA TAKÁCH ARTISTE HONGROIS HABITANT EN AMÉRIQUE.

Takách Béla

261.

261. EBÉDLŐ, TERVEZTE NÁDLER RÓBERT. KÉSZÍTETTE A BUTORCSARNOK-SZÖVETKEZET.

SALLE À MANGER. DESSIN DE ROBERT NÁDLER. EXÉCUTÉE PAR L'ASSOCIATION „BUTORCSARNOK".

Afrika
195.

Oceánia
9.

Takách Béla

Takách Béla. Egy Amerikában élő építőművész. Irta A. Balogh Loránd. Magyar Iparművészet. X. évf. 4. sz.

(Művészet 1907, 280. l.

Gy. Takách Béla

XI. TEREM.

A MAGYAR VÍZFESTŐK ÉS PASTELLFESTŐK EGYESÜLETE

RENDES TAGJAINAK MŰVEI:

Vízfestmények eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

GY. TAKÁCH BÉLA MŰVEI:

157. Reggeli köd.
158. A csákvári tó.
159. Budapest a Remete-hegyről.
160. Tavasz.
161. Vadkörtefák.
162. Margitszigeti nyírfák.
163. Kilátás a Normafától.
164. A Csalogány-utca.
165. Őszi napfény.
166. Piros galagonya.

KMTárs. 1929. őszi
Kiáll.

AZ 1929. ÉVI

TAVASZI KIÁLLÍTÁS

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1929 MÁRCIUS 2-TÓL ÁPRILIS 7-IG.



gyöngyöskalászú

Takách Béla

építész és festőművész.

született. 1874 aug. 5 Munkács

meghalt 1947 ápr. Budapest.

Hamvai a Rákoskerusztúri köztemetőben

vannak elszórva 1989 óta.

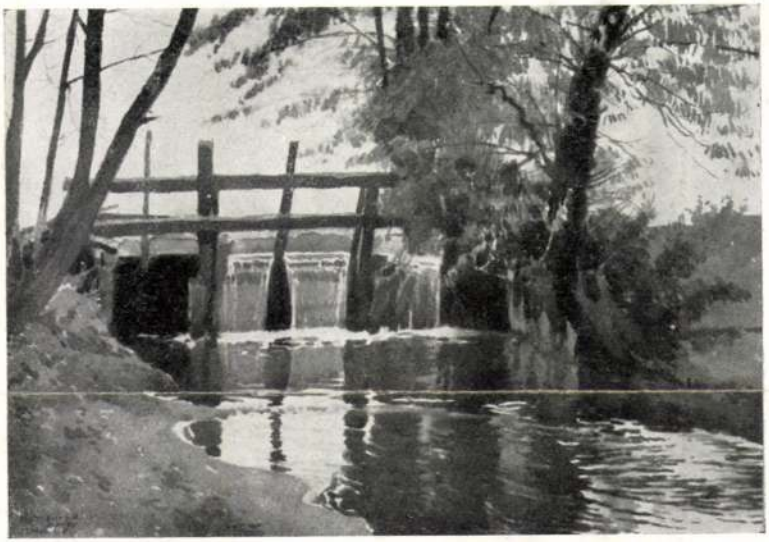

103. gy. TAKÁCH BÉLA: Malom gát. Vízfestmény

Magy. Akv. és Pastfest. Egy
XIV. Kiáll
1928.

Takách Béla

festő

Gy. Takách Béla

festő



334. Undi Mariska: Párisi hotelszobám. Vizfestmény.



323. gy. Takách Béla: Farkasvölgy. Vizfestmény.

Nemzeti Szalon

1927
máj. – jún
MAPE 13. kiáll.

Gyöngyöskalelős
Takách Béla
testőrnüver
1907–1909 ej

Gyöngyöskalaisi
Takacs Béla
1894 — — 1895
és
adatok az életéről

raton közelítik meg a szociális helyiségeket (öltöző, zuhanyozó, mosdó, W. C.).

Gondoskodás történt az adminisztrációról, a dolgozók étkeztetési helyéről.

A külön önelszámoló egységként működő kisgépkölcsönző (valamennyi kertműveléshez szükséges kisgép bérbevehető) rendelkezik a közönség fogadás mellett javító műhelyekkel, raktárral, irodával, szociális helyiségekkel. Megközelítése ugyancsak az ügyfélforgalom részére a déli oldalon szélfogón át, az újabb gépek és alkatrész fogadása a keleti oldalon külön bejáraton át történik.

A belső berendezés a KERIPAR árubemutató gondoláival készült, amit az épület belső méretéhez, szerkezetéhez igazítottunk. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy ez bevált, a kirakott áruféleségek nívósan állíthatók ki.

Az épület a Fémmunkás V. „FÉM-TIP" szerkezetéből készült, megtoldva a tetőfödémet az északi és a déli oldalon három-három méter kiülésű előtetővel. Az előtetők alatt egyik oldalon a kisgépek kipróbálása, és a berendezések bemutatása, míg a hátsó oldalon az érkező áruk fogadása történik.

A 6,0×12,0 m-es raszterre épített FÉMTIP szerkezet hőszigetelt lapostetős, hegesztett szerkezet, helyszíni csavaros kötésekkel szerelve. Az alapozás síkalap.

Az olajtüzelésű kazánház biztosítja az épület szivattyús melegvíz-fűtését. A hőleadók konnektorok és radiátorok.

A raktárak szellőzését gépi berendezés biztosítja. A befúvó és elszívó ventillátorok a szellőző gépházban vannak elhelyezve. Téli idényben a friss levegőt kalorifer melegíti fel a kívánt hőfokra.

Az épület a könnyű acélszerkezethez illően kívül, és belül az eladótér bordás alumínium lemezzel burkolt. Mögötte tömör és ablakos panelek kerültek elhelyezésre. A nyílászárók Fémmunkás-típusú ajtók, ablakok. A raktárak és szociális rész belső kiképzése az igényeknek megfelelő falképzést és burkolatot kapott (csempe, márványmozaik, cement simítás).

A teljes déli homlokzat megmozgatott alaprajzú kirakatrendszer, acélszerkezetbe illesztett, ragasztott kettős üveg, mely a szélfogókat is magában foglalja. Az eladótér pillérei is alumínium burkolatot kaptak és teljes felületen álmennyezetet, melyben a berendezés felett sávos elrendezésben fut végig a fénycsöves világítás.

Mindent egybevetve a bemutatott könnyű acélszerkezetre épült, alumínium burkolatú, szerelt létesítmény alkalmas a célnak megfelelő kereskedelmi egység kialakítására, gyors építésre, üzembehelyezésre, ugyanakkor a kivitel költsége nem haladta meg az átlagos ilyen jellegű létesítményekét. Hosszú távon nem igényel felújítást, kis gondosság mellett karbantartása szinte jelentéktelen.

Mint előzőekben már említettem, ez az első lakott területtől kieső kertészeti beváSárló központ. Az átadás (1979. év vége) óta bebizonyosodott, hogy az áruház keresetté vált, egyrészt kitűnő áruellátottsága, másrészt a parkolási lehetőség, valamint kedvező telepítési adottságai miatt. Az illetékesek több, hasonló áruház megvalósítását vették fontolóra.

H. J.



1. Alaprajz
1. Előadótér 2. Közlekedő 3. Vegyiraktár 4. Iroda 5. Átvevő 6. Elektromos kapcsoló 7. Hulladék 8. Öltöző 9. Előtér 10. Mosdó 11. W. C. 12. Zuhanyozó 13. Pihenő 14. Nagyker. iroda 15. Kisgépkölcsönző 16. Gépraktár 17. Javítottgép-raktár 18. Alkatrész-raktár 19. Javítóműhely 20. Kazánház 21. Szellőzőgépház 22. Porkamra

1. Schéma

100 ágyas VABE üdülő, Hévíz

Építész: Takács András (MÁVTI)

Érdekesen indult az épület tervezése. A Vasutas Biztosító Egyesület a MÁV Tervező Intézetnél Bacsó Béla úti telkére egy 100 ágyas üdülő terveit rendelte meg. A VÁTI által készített rendezési terv az érintett területre, valamint a hozzá kapcsolódó Szabadság úti telekre két darab 100 ágyas üdülő építését javasolta. A tervező a megrendelésnek megfelelően elkészítette a 100 ágyas üdülő terveit és a munkaközi szintű tervekkel felkereste az építési hatóságot, amely ragaszkodott a rendezési tervben feltüntetett mind a két 100 ágyas üdülőhöz. A tervező a VÉT-en olyan tervet mutatott be, amely megegyezett a jóváhagyott rendezési tervvel. A VÉT a beépítési tervet zsúfoltnak találta, és az egyik üdülő elhagyását javasolta. A tervező a VÉT javaslatát figyelembe vette, a tanács azonban tovább ragaszkodott a rendezési tervben feltüntetettekhez. Végül építési engedélyt úgy adott, hogy a tervező mind a két 100 ágyas üdülő engedélyezési tervét elkészítette, a konyhát a Vasutas Biztosító üdülőjében alakította ki, úgy méretezve, hogy a később megépítésre kerülő üdülőt is kiszolgálja. Ez a bizonyos mérvű kötöttség jelentkezik a földszint kialakításánál.

Az épület főbejárata a Somogyi Béla utca felől, gazdasági bejárata a Bacsó Béla utca felől van. A fsz.+3 em. épület földszintjén a konyha és étterem, kazánház, valamint az üdülő közösségi helyiségei vannak.

A három emeleti szinten szintenként 14 db, két-, 4 db egy-, 2 db háromágyas szoba található. Az első emeleten 3 db kétágyas szoba helyén gondnoki lakás van. Az épület súlypontjában két db négyszemélyes felvonó és a lépcső helyezkedik el. A tetőszint teljes területét a napozóterasz foglalja el.

A rossz minőségű talaj miatt résalapozás készült. Az épület szerkezete UNIVÁZ, az erkélyek elválasztó lemezei, valamint a parapet elemek üzemi előregyártásúak, a többi külső térelhatároló falak monolit vasbetonból, illetve téglából készültek. A nyílászáró szerkezetek anyaga borovi fenyő. Az erkélyek mellvédjei huzalbetétes profilüvegből készülnek. A belső tereket az üzemeltető a műszaki átadás után „otthonossá" varázsolta, mert az ablakokra és ajtókra csipkefüggönyöket rakott.

T. A.

Belsőépítész:	Vajk Ildikó
Statikus:	Sokoray László
Épületgépész:	Uzoni Károly
Generál kivitelező:	Somogy megyei Tan. Ép. Váll.
Építésvezető:	Papp Ferenc
Beruházó:	Vasutas Biztosító Egyesület
Műszaki ellenőr:	Szőnyi László
Fotó:	Nagy Gyula
Tervezés éve:	1976
Kivitelezés:	1977—1979

1

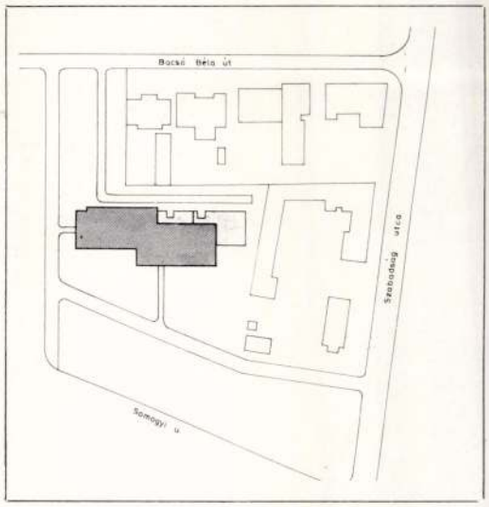

2

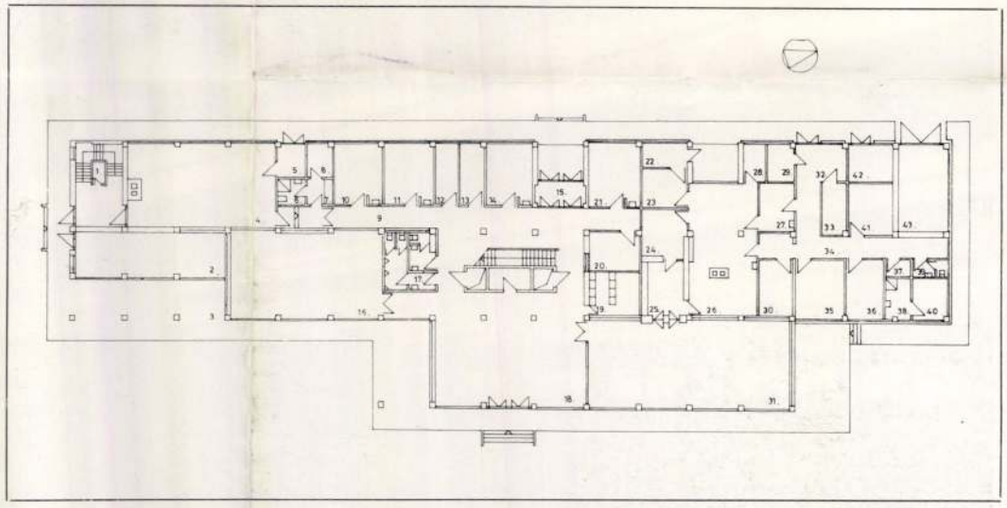

4

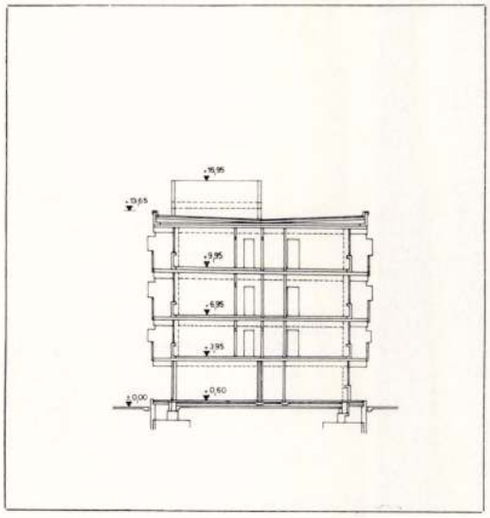

3

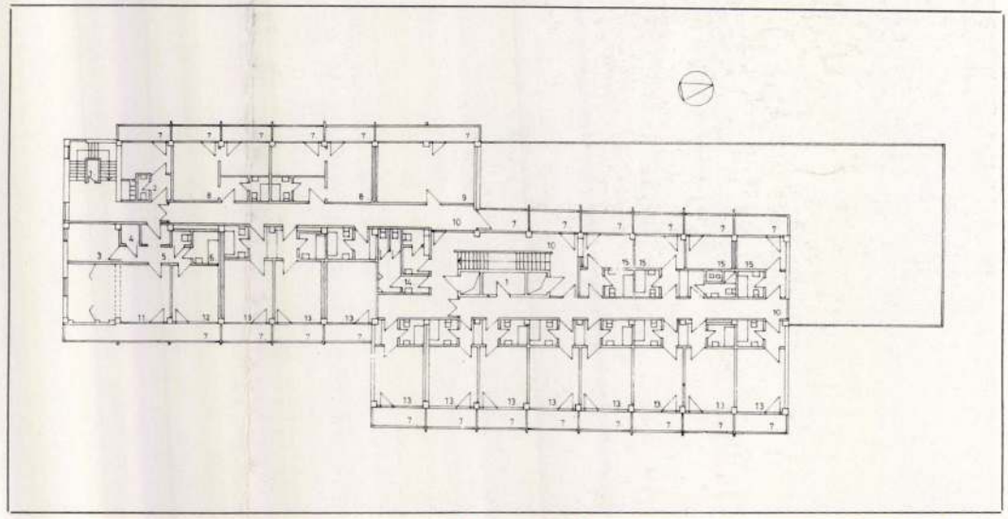

TAKÁCS ANDRÁS

Magyar Építőművészet 1980/4

1. Alagsori alaprajz
   1. Raktár 2. Bútorraktár 3. Elektromos kapcsoló 4. Hőközpont 5. Közlekedő 6. Szellőző gépház
2. Metszet
3. Oldalhomlokzat
4. Homlokzat részlet
5. Földszinti alaprajz
   1. Nagyterem 2. Előcsarnok 3. Közlekedő 4. Ruhatár 5. Büfé 6. Raktár 7. Előtér 8. Takarítószer 9—10. W. C.
6. Büfé
7. Ruhatár
8. Nagyterem

1. Schéma du sous-sol
2. Section
3. Façade latérale
4. Détail de la façade
5. Schéma du rez-de-chaussée
6. Buffet
7. Vestiaire
8. Grande salle

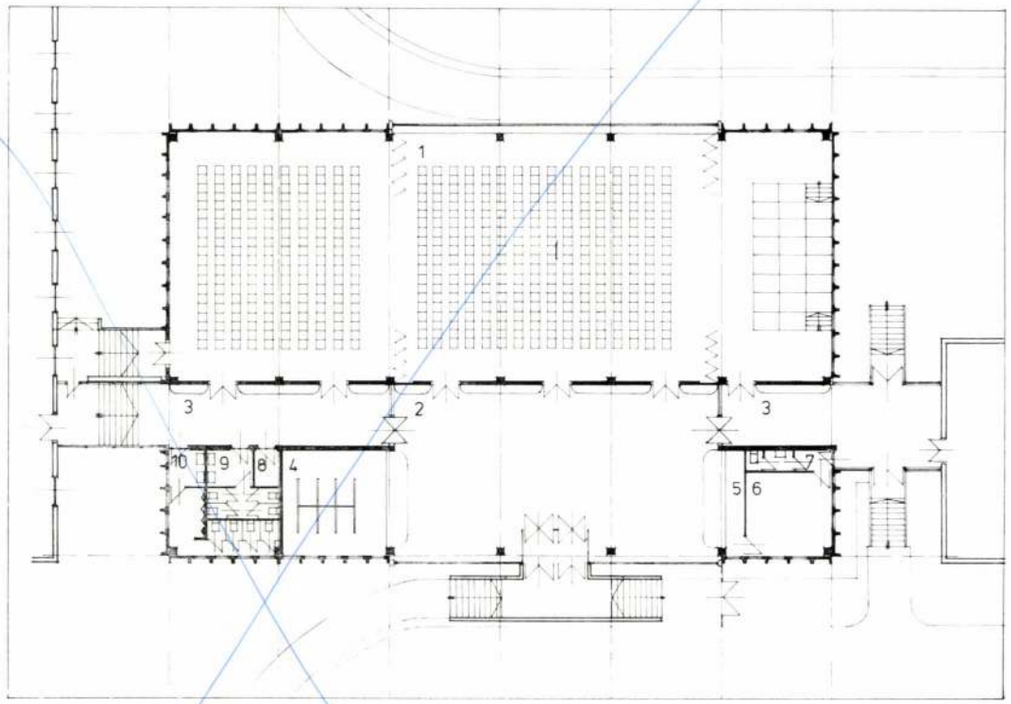

5



8

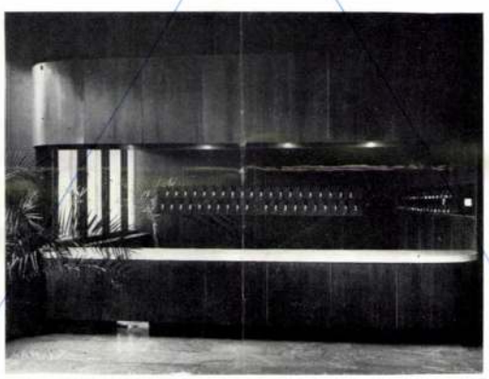

6

7



monika ajtóval három, különböző nagyságú térre osztható, a szükséges funkciónak megfelelően.

A terem maximális befogadóképessége előadások esetén 460 fő, de a teret megosztva kisebb előadások, tanfolyamok, összejövetelek is rendezhetők. A 154 m²-es előcsarnokhoz kapcsolódik a ruhatár és a büfé, amelyek csak időszakos üzemelésűek, nyitvatartásuk a rendezvények idejére korlátozódik.

Az épület alagsorában kapott helyet a bútorraktár, a hőközpont, a szellőzőgépház és az elektromos kapcsolóhelyiség. A szabadon maradt terület egyterű, ahol 2 db szabványos méretű tekepálya helyezhető el. A két pálya kiépítése gazdasági okokból csak a jövőben várható.

Akusztikailag a terem belmagassága és formája nem kedvező, azonban a szerkezeti adottság miatt más megoldás nem jöhetett számításba. A belsőépítészeti kialakítás nagy gonddal, az akusztikai számításokat figyelembe véve történt, így végül a terem akusztikája elfogadhatónak mondható. Az álmennyezet perforált lemez, felül hangelnyelő ásványgyapot terítéssel, a látható felületeken velúr-szórással. A nagy álmennyezeti táblákat diófából készített keret szegélyezi. Az oldalfalak fűrészfogas kivitelűek, faforgácslapból, paliszander furnérozással.

Az előcsarnokban a büfé és a ruhatár homloklezárása szintén paliszanderrel burkolt lemezekből készült, íves kiképzésben.

Két harmonikafal készült, egyenként 13,2 m szélességű és 5,0 m magasságú. A harmonikafalak kétoldalra nyithatók, egy-egy szárny 8 lapból áll, minden lap alsó-felső görgős vezetéssel készült. A harmonikafalak burkolata megegyezik a falak burkolatával.

A terem világítása a belsőépítészeti kialakítással szoros összhangban van. Az álmennyezeti táblákba helyezett lámpatestek formatervezettek, egyedi gyártásúak, fényszabályozó készülékkel felszerelt áramkörre kötve.

Szerkezeti rendszer: egyedi gyártású TT födémpanelek, 9,60, ill. 13,20 m-es fesztávval, kétszintes vb. pillérekkel, tömör szelvényű vb. gerendákkal. A homlokzati panelek szintén egyedi tervek alapján készültek. A két nyaktag, amely a munkásszállókkal köti össze az épületet, acélszerkezetből készült, hogy az illesztés helyszíni méretrevágással történhessék.

Említést érdemel a légcsatorna tetőfödém feletti vezetése. Ezáltal a belső tér magassága megnövekedett, az álmennyezet és a szerkezet között csupán 10 cm-es helyre volt szükség a kisebb gépészeti csővezetékek számára.

K. A.

MÁV szociális és üzemi épület, Bátaszék

Építész: Takács András (MÁVTI)

Belsőépítész: Vajk Ildikó
Statikus: Megyeri Ildikó
Épületgépész: Haraszti Ákos
Generálkivitelező: Tolna megyei KÉV
Építésvezető: Mehring György
Művezető: Auth Vendel
Beruházó: MÁV Pécsi Ig.
Műszaki ellenőr: Schmidt György
Fényképezte: Nagy Gyula

1. Plan de situation
2. Schéma du rez-de-chaussée
3. Schéma du Ier étage
4. Schéma du IIième étage
5. Section

Az egyes foglalkozási ágakban országosan mutatkozó munkaerőhiány fokozottan jelentkezik a MÁV-nál. A mostoha munkakörülmények, a rossz szociális ellátottság kedvezőtlenül befolyásolja a MÁV munkaerő helyzetét. Ezen kívántak változtatni a MÁV szakemberei, amikor néhány évvel ezelőtt nagyarányú fejlesztésbe kezdtek. A műszaki korszerűsítéssel párhuzamosan elsőbbséget kaptak a szociális beruházások.

A MÁV Tervező Intézetnél, ahol a MÁV-beruházások tervezésének zömét végzik, megszaporodtak a szociális rendeltetésű épületek tervezési munkái. A szociális épületek nagysága és összetétele között rendkívül nagy eltérés mutatkozik. Ezért az a kezdeti törekvés, hogy az épületeket tipizálják, eredménytelen maradt. Nem ritka az olyan épület, amely 5—6 különböző rendeltetésű helysiégcsoportot tartalmaz.

A bátaszéki szociális épület nagyságát tekintve a

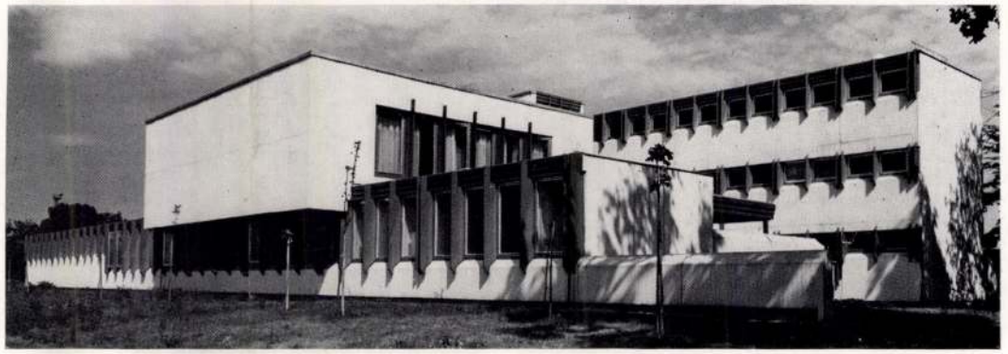

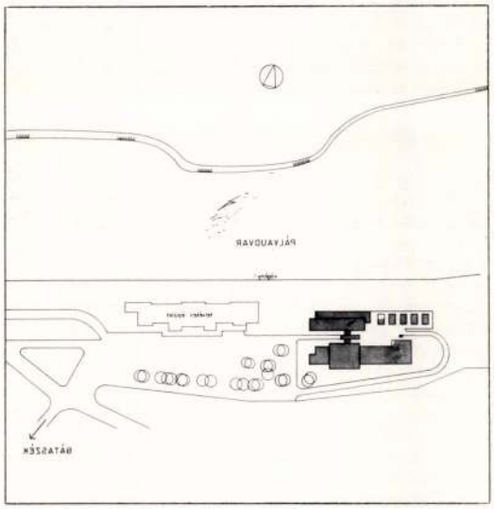

4

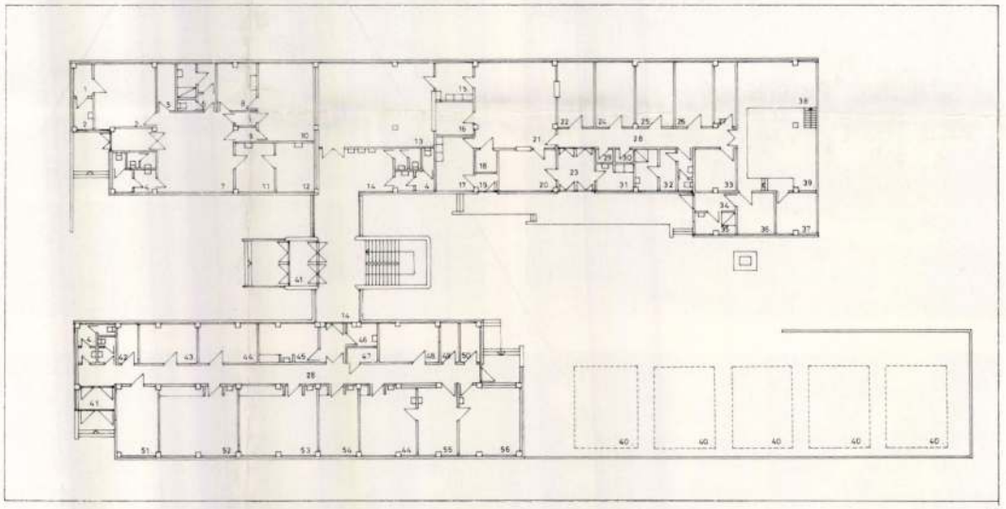

3

2

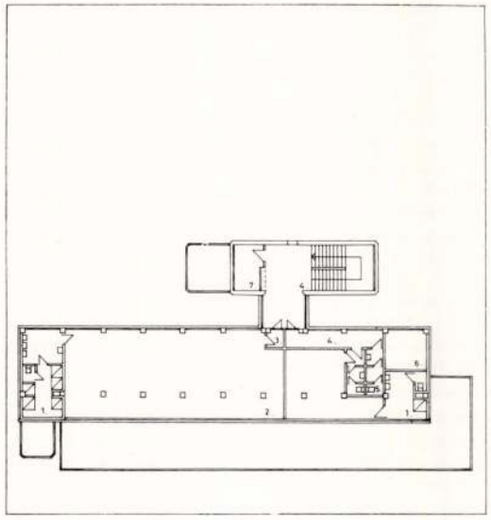

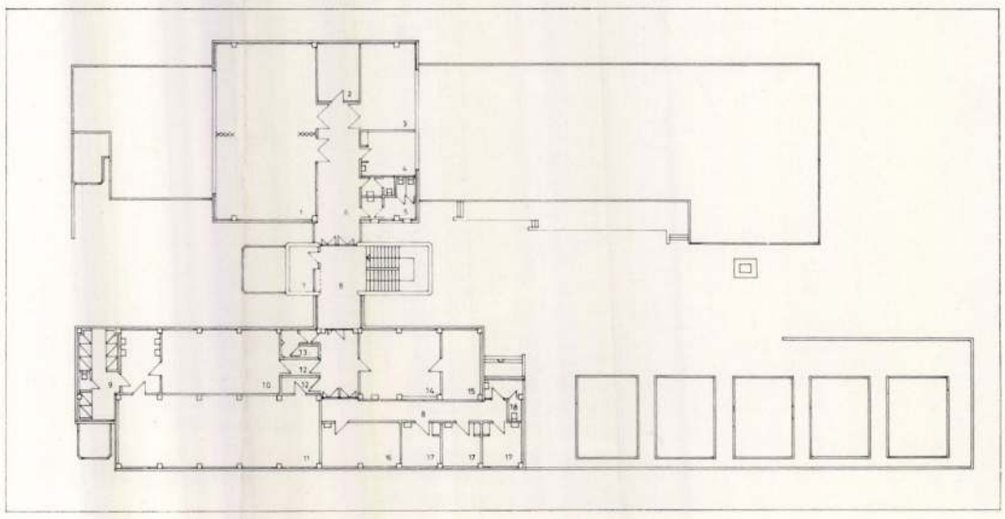

Tájó



The head St. John's of Tajo (XV. century). — La testa di S. Giovanni di Tajo (VX. sec.) nel Museo di Beszterce. — A tájói Szent János fej (XV. század) a besztercebányai múzeumban.

Milleghalat

66 l.

Díváky

~~Kraków~~ Warszawa

Czaskiego 16

Tájöi Szent Jánoštej

fa, XV–XVI. n.

Bertercebányai

Museum

Repr.

Divald Mag. Muvend

156 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

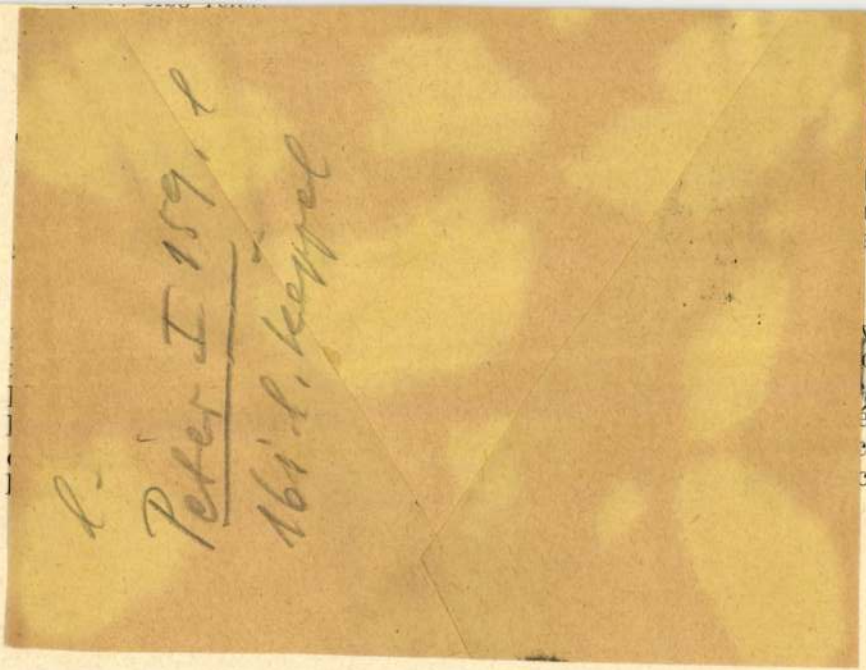

Tájói szent János
fej

l.

Péter I 159. l

161 l. képpel

Ferenc papai protonotarius igazgatása alatt.

A papi kollégium magyar állami ösztöndíjasai:

Dr. Papp György (1909, Nyirgelse, Szabolcs m., gör. kat.), hittudományi kari végzettséggel, kánonjogi doktor, püspöki fogalmazó, a budapesti hittudományi kar (Baranyai Jusztin professzor) ajánlására egész évi ösztöndíjjal második évét töltötte a Római Magyar Papi Kollégiumban. Az Universitas Pontificia Gregoriana, az Institutum Pontificium Utriusque Juris és a Institutum Pontificium Studiorum Orientalium keleti egyházjogi előadásait hallgatta és az egyházi közigazgatási jog, a magyarországi görögkatolikus egyház jogtörténete, s a latin és görög ritus jogviszonya körébe vágó témákkal kapcsolatban végzett tanulmányokat. A római magyar papság havi konferenciáinak keretében „A keleti egyházjog hatása a magyarországi XI. századi zsinatok határozataira" címen előadást tartott.

Dr. ifj. aranyosmaróthi Rónay László (1909, Budapest, róm. kat.), hittudományi doktor, áldozópap, a budapesti hittudományi kar (Tóth



Sz. Takács Ágnes és virág-kompozíciója

Sz. Takács Ágnes

Török András: Egervár '74

Zalai Hírlap, 1974. aug. 25.

rognózist, ele-
ner rejtett tu-

sem merült
gy a férfi ha-
pillával lesték

e foglalkozom
záz százalékos
a megigérik,
tartják, nem
len helyzetbe,
tjuk.
olleginán vé-
rborzoló „hi-
gy valami iz-
etkezik.
ekem, Dezső
ágos szemek-
édium.
tad, úr? —
Tudom, hogy
Kappantyú-

közelebb Ma-
bal kezét! —
n talán most
nben először,
és fölényes
nki ráfigyelt,

ja... Igen gyakran nem őszinte árulkodós... Ebben az évben nagy öröm éri.

A hatástól megfagyott a szobában a levegő. Tülekedve járultak a férfi szeme elé a tenyerek, szólaltak meg a „sorsok".

— Ez a vonal nagyon erőteljes... Magabiztos és határozott, uralkodni vágyó alkat... Szókimondó... Törtető típusú... Itt háromfelé ágazik a vonala, egy új férfit jelent... A házassága nem boldog... Hajlamos az irigykedésre... Hamarosan fizetésemelést fog kapni... Szeret pletykálni...

Mindenki megkapta a sorsát, finomítás nélkül — aki amit érdemelt.

A férfi feje felett egy „úr hangja" orgánum robbantotta fel a szeánszot, a vállalat műszaki főnöke, akinek zavaros villaépítéséről sokat pusmogtak az ajkak. Dezső összerezzent.

— Tud a vállalatnak is jósolni, jóember?

együttvéve
lelős állásfo
hogy a kon
ben, alkotó
részt a dön

Nem sel
részvételre,
a párttagság
tés", amely mechanikusan
határozattá avatja a taggyű-
lési beszámolót a vitával
együtt, anélkül, hogy figye-
lembe venné a kritikai ész-
revételeket, az eltérő véle-
ményeket. A helyes gyakor-
lat itt az lenne, ha minden
érdemi észrevételt külön-kü-
lön szavazásra bocsátanának,
vagyis a taggyűlés döntene
abban, mely javaslatot kötе-
les a vezetőség figyelembe
venni.

VANNAK OLYAN ALAP-SZERVEZETEK, amelyek taggyűlésein a beszámoló és a vita után olvassák fel a határozati javaslatot. A következmény: a tagság mechanikusan megszavazza azt, anélkül, hogy érdemben és a beszámolóval együtt, azzal összefüggésben folytatott volna róla vitát, s a taggyűlés ily módon értékelné: helyes-e a határozati javaslat, nem szorul-e kiegészítésre. Az is előfordul, hogy olyan határozatot hoznak, amelyről már az elfogadáskor tudni, hogy nem valósítják meg. Máskor meg olyan kérdésekben sem terjesztenek a tag-

ha ilyen esetekben lanyhul
párttagság fegyelme is.

A PÁRTDEMOKRÁCIA NAK elemi feltétele teh
hogy az alapszervezetek ta
gyűlései minden fontos ké
désben megalapozott, reáli
végrehajtható, a feladatok
félreérthetetlenül, határidő
vel és felelősökkel rögzítő ha
tározatokat hozzanak. He
lyes lenne, ha ezek nem szo
rítkoznának csupán személy
kérdésekre, a pártmunkára
a gazdasági munka szervezé
sének, ellenőrzésének prob
lémáira, hanem elvi - állás
foglalásokat is tartalmazná
nak olyan lényeges kérdések
ről, amelyekről az adott kö
zösségben vitatkoznak, ame
lyekben félreértés, bizonyta
lanság tapasztalható.

A párt politikájának ered
ményes végrehajtását segíti
ha a kommunisták az alkot
viták után a részkérdésekben
is azonos nézeteket vallanak
A folyosó helyett a taggyűlé
sek legyenek a fórumai
vitáknak is. Persze nem arró
van szó, hogy minden rész
letkérdést érintő nézetkü
lömbséget állást foglaljanak
a taggyűlések, de kívánatos

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 SEP - 2

Keletmagyarország

Sz. Takács Ágnes

1021



Az egervári vár évszázados falai közt vert „tanyát" tizenöt külföldi és hazai alkotóművész. A Zalaegerszegi Városi Tanács meghívására töltenek ott egy hónapot a környék népművészeti örökségét ápolva. A táj jellegének megfelelően valamennyien fából készítik alkotásaikat. A jugoszláv, lengyel, román, svéd és szovjet szobrászok a táborban készült alkotásaikat Zalaegerszeg városának ajándékozzák. Képünkön: Sz. Takács Ágnes, a tábor lakója, a vár tövében alkot. (MTI foto – Jászai Csaba felvétele)

dukai Takách Jenő

88 Hulldogálván fáról az őszi levél olajf. 500.—

Nemzeti Szalon
Téli kiáll: 1932 jan

1197.

Működött a x

Madonna a gyermek

Középütt ül, kissé balra
meket fogja. Jézus jobb kez
a ki kezeit összetette és imádk
kenyeret tart. A Donator mö
szent áll. Az előbbinél bot, az

van. Máriának és a két szen
fölöttük két angyal lebeg ke
csúcsívben, Krisztus látható
baljában kehelylyel, mely fölö
szent áll. Az egyik jobb kezét
tart. Az előbbi bő ruháját a d
palástjának alját felemelte.

Mészkődombormű, magass
— Vétetett 1895 július 4-én E.
1800 K-án. — Elszámoltatott 1
— Az elszámolásra nézve lásd az
ber 28-iki 61301 sz. min. előadm
hagyta az 1900 november 28-ik
augusztus 26-iki 373 eln. sz.

Jegyzet. L. az 1896-iki laj
— Preisliste Nº 177.

Fl.
Vét. 1895.

III 3-2

dukai TAKÁCH JENŐ

170. Szomorú varjuk, olajf. 800.
171. Őszi erdő, olajf. 500.

Nemzeti Szalon 1939 márc.
Spirituális művészek
pub. kiáll

Előszó.

1894-ben lelkes fiatal művészek megalapították a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesületet. Azóta megszakítás nélkül működik a magyar kultúra szolgálatában ez az egyesület, sőt, az utóbbi évek során — a mind súlyosabbá váló idők ellenére — rohamosan felfelé ívelő pályán. Ma már túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy képzőművészeti életünkben vezető fontosságú szerepet játszik. Ezt bizonyítja mostani kiállításunk is, melyen hazánk legjobb művészei is részt vesznek.

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület alapításánál ott láttuk Munkácsy, Székely, Benczúr, Madarász, Zichy, Szinyei Merse, Mednyánszky, Katona Nándor — a laikus vezetők között

dukai TAKÁCH JENŐ
135 Farsangi csendélet 200, –

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-márc

Genova 1864. márc. 9-én.

1955 Pállya Czelesztin (de

Csirkés kocsi.

Az előtérben, jobbra fordu
az elsőbe szürke és a
1 foglak be. csirkés-egy ketrecz látható és a
lomterét kora-őszi hangul
eső házakkal. Az épületek
válik ki, mely a Jókai és
derült és a felhők világ
Fa, méretei 18·2:

Vétetett az 1901: I.
1000 koronán. (1/901.) Elszám

Az elszámolást elfoga
let. (554/901.)

F Mögöttük két kofa besz
hajolva beszél. ~~[illegible]~~
rékli és sötét szoknya.

Takách

T. 2 *Jenő. dukai.* festő. * Veszprém 1888 máj. 31. Grácban, Nagybányán és Kecskeméten tanult festeni. 1926. Bécsben telepedett le. 1920 óta hangulatos tájképeket állított ki a Nemzeti Szalónban és a Műcsarnokban.

K-Zs II. kol

VII.

KÉZIMUNKÁK, TEXTILIÁK STB.

Takách (?)

Graficus

M

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. f. 777–782. l.

Magyar Tavaszi Tárlat (Műcsarnok).

...—domsod—tassi jár...
indítását technikai okok m...
att a további intézkedésig e...
halasztja.

A bélyegblokk ára...

Tegnapi számunk Hobb... rovatában a bélyegblokk ára... ra vonatkozó szöveg félre érthető. Az olimpiai bélyegsorozat természetesen a képen közölt bélyegek névértékében kaphatók, míg a 10 forintos ár a külön kiadott bélyegblokkra vonatkozik.

— Gázolás a Váci úton. Budapesten, a XIII. kerületben, a Váci út 16. szám előtt Kiss János 37 éves betanított munkás, abonyi lakost elgázolta egy személygépkocsi. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.



— Szintén zenész?
Kertész László rajza

POSTABONTÁS

Petróleum és lámpaüveg

A Váchoz tartozó Gombás legnagyobb részében még nincs villany, de petróleum sincs! A múlt héten háromszor bent jártam a város mindkét háztartási boltjában, eredménytelenül. Az egyikben leltároztak, a másikban nem tartanak petróleumot. Mivel világítsunk? Ötszázan lakunk itt kinn a hegyalján, mind az ötszázunknak ez most a gondja.

Úgy gondoljuk, amíg leltároznak, addig is kellene valahol gondoskodni a petróleumkimérésről.

A lámpaüvegekre is úgy vigyázunk, mint a két szemünkre, mert, ha eltörik, se égen, se földön nincs helyette másik.

Nagy József,
Vác-Gombás

Pest megyei Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat, *Nidermann Márton* kereskedelmi osztályvezető:

vízió mai műsora

tőtől hatig ... 15.33: Csak fiataloknak! 18.10: A Stúdió 11 játszik. 18.30: Vendégségben — Felnagy János mintakészítőnél. 18.50: Bachmuzsika. 19.00: Fáklyaláng. Dráma három részben. Közvetítés a Katona József Színházból. 22.00: A MÁV Szimfonikusok hangversenye a stúdióban. Vezényel: Tomácsy László. 23.10: Verbunkosok, ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1969 MÁR 13

Tajthy Jenő
1021

Ifjú iparművész

BEMUTATJUK: TAJTHY JENŐT

ELEINTE FÉNYKÉPEZÉSSEL foglalkozott. Ma sem szakadt el teljesen a fotózástól, s talán jó meglátásai éppen az előzőektől fakadnak.

Mert jó meglátásai vannak. Alkotásaiban az embert veszi észre, s olyan emberi vonásokat formál meg, amelyek jellemzőek és általánosak.

De kis is Tajthy Jenő? És mivel foglalkozik?

A bemutatás könnyen megy: tizenhét éves fiatalember, fiúkollégista, a gimnázium tanulója.

Az ember azt hinné, már mindent tud róla.

Pedig az ismerkedés csak akkor kezdődik igazán, amikor rézdomborításait, apró húszcentiméteres figuráit nézi.

Egyszer megmutatta munkáit egy komoly szakembernek, aki őszintén bevallotta, ilyent még soha nem látott.

EZ A FIATALEMBER pusztán kedvtelésből elkezdte hajlítani a vasat, nekifogott formába kényszeríteni a pléhet. Aztán az alakokkal még nem volt megelégedve, bekente őket epokit-lakkal.

Így született meg a Kovács, az Anya, a Népművelő meg a többi kis...

Megvallom őszintén zavarban vagyok. Azt akartam írni: szobrocska. De Tajthy Jenő alkotásai mások.

Azt kell mondanom, nemcsak új művész születik, hanem új művészet is.

Persze a művész azért még messze van. Most kezd rajzolni tanulni, kijár a Cifrakertbe, a képzőművészkörbe, s az a fiú, aki már nagyszerűen megtervezett kompozíciókat teremtett, most kockákat, székeket és kancsókat kezd rajzolni, hogy rátérhessen arra az útra, amelyet tudatos alkotásnak neveznek.

Minden bizonnyal nehéz lesz ez az út, de a kis figurák azt bizonygatják, érdemes nekivágni.

S a mindent elölről kezdő újat tanulás, s lélekölő kockarajzolás nem állíthatja meg, hogy ne kezdjen újabb és újabb alkotásokba.

AZ EGRI DIÁKNAPOKRA készül.

Két művet szeretne benyújtani.

Az egyik címe „1919 után". A terror borzalmait ábrázolja a kis négyalakos kompozícióban nagyon megkapóan. Arc nélküli figurák vannak az alig két tenyérnyi talapzaton, a mozdulatok, egy-egy felemelt vagy leeresztett kéz, a kakastoll-stilizáció mindennél jobban beszél.

A MÁSIK ALKOTÁS, amelyet Egerbe készít, egy öt alakból álló sorozat, amelynek a Kovácson, az Anyán, és a Népművelőn kívül tagja lenne még a Földművelő és a katona. Szinte kis körkép, melyben benne van az egész ország.

S hogy valójában mi van még a kis alkotásokban, azt csak a jövő mondja meg.

Mindenesetre a kezdet biztató.

Reméljük, lesz folytatás is.

(tóth)



Dukay Takách: „Tavasz"

— Szervusz állatorvos úr. Isten hozott főjegyző uram. Ide-ide, az én asztalomhoz gyerekek.

— Tusst cigány!

— Hurrá, hurrá, megjöttek az ikrek.

— Itt a két virágszál.

Az egyik Virág célbavette a fogast és ráppöndörítette nagy ügyesen pörge vadászkalapját. Aztán teleszájjal rákurjantott a társaságra:

— Bagó rágja a torkotokat! Beszakad a dobhártyánk.

De hiába, mert Vercse, a duplatokás jószágigazgató, túlharsogva mindenkit, koccintásra emelte poharát és úgy vezényelt.

— Ivászat urak! Egy,kettő, há-rom. . .

Neszvada úr boldogan látta, hogy szakértő kezekbe került a kadarka, meg a furmint. A nyeldeklés után ugyanis csend lett, az urak mind kis kortyokkal fürösztötték inyüket és nyelvüket, hogy véleményt formálhassanak az italról.

— Hm, döfi. Aromás valami, — vélte a tanár.

— Az, az, Matyikám. Csak az a kérdés, hogy milyen irányt vesz. A lábba megyen, vagy a fejbe? — szólt a duplatokás is főszakértő.

— Már én ammondó vagyok, akárhová is igyekszik, a legjobb utat én mutatom neki. Prozit urak, — emelte fel poharát a patikus.

— Egy rostélyost, hagymás piritossal, de gyorsan, — rendelkezett az egyik Virág. Hogy melyik volt, az állatorvos-e, vagy a főjegyző, nehéz volt eldönteni.

Neszveda úr kirobogott a konyhába és sajátkezűleg szállította be a rendelt rostélyost. Remek adag volt, lelógott a tányér széléről, még a kövér Didi kutya is nyaldosta láttára petyhüdt szájaszélét.

— Parancsoljon, — és le akarta tenni a tányért az asztalra, ahol az ikerpár egyik tagja a jószágigazgatóval mulatta magát.

— Hohó, — rikkantott fel a tanár, — ne oda vigye, az állatorvos úr rendelte.

Neszvada úr egy pillanatra zavarodottan állt meg. Nem tudta, mitévő legyen. Ekkor az a Virág, aki a jószágigazgató mellett ült úgylátszik megszánta, mert mosolyogva fordult a vendéglőshöz.

— Csak hozza ide barátom, én rendeltem, hiszen én vagyok az állatorvos.

A tanár úr gyengén elpirult, hiszen már fertályórája szórakozott a másik Virág úrral, abban a biztos tudatban, hogy az állatorvossal beszél . . .

A takarékpénztári főkönyvelő, aki titokban operaénekesi babérokra vágyott, a meglehetős mennyiségben fogyasztott rizling hatása alatt énekelni kezdett:

— Ha féhérfi lelkedet egy höhölgyre feltevéd . . .

Didi, nem tudni az ének riasztotta-e meg, vagy a rostélyos csiklandozta éberre, átszellemült ábrázattal betolakodott az állatorvos lába alá. De vesztére! Mert az nyugodtan falatozván, a meleg, szuszogó testtől megijedt és hatalmasat rúgott rajta. Még hozzá, a cipőzsinórja is elszakadt, úgy kellett nehezedő fejével lehajolnia, hogy csomót kössön rajta.

— Te dög, ma-maradj ve-veszteg, fenyegette meg nehezen forgó nyelvével.

A főkönyvelő pedig másodszor kezdte el:

— Ha féhérfi lelkedet egy höhölgyre feltevéd . . .

De most már vele énekelte az egész elázott társaság, borízű, rekedt hangon, nekipirult ábrázattal . . .

. . . Hét óra felé, mikor már világosodott, felzörgették Neszvada urat. Gyuri volt, a Virágok kocsisa.

— Tessen csak kinyitni, a főjegyző úrért jöttem. Kilenckor kiszállása van Reketyésen, oda kell vinnem. Aszondta, ahogy találom, vigyem.

— Egy kis muri volt az éjjel, — mondta Neszvada úr szerényen — válogasd ki fiam, amelyik éppen kell. De hogy hogyan fogod megismerni, melyik az állatorvos, melyik a főjegyző, azt én nem tudom. Egyforma poros, egyforma boros mind.

— Megkövetem, úgy fekszenek itt, mint sertések az állásba. Hanem ha segélne kicipelni az urat. . . nagyon megköszönném. Hehe, lássa, mindenre kell gondolni. Tennap reggel göcsöt kötöttem a cipőzsinórjára a főjegyző úrnak, hogy el ne vétsem. Itt van la! No vigyük . . .

— — — — — — — — — —

A rugós kocsi ide-odadobálta Virág úr fáradt, törődött csontjait. A város végén, amikor a göröngyök sűrűbbek lettek, kinyitotta szemeit.

— Hová viszel te majom?

Gyuri hátranézett.

— Fel tetszett ébredni? Szép időnk lesz ma nagyságos úr.

— Nem azt kérdem, hallod. Azt ké-kérdem, hogy hová viszel?

— Reketyésre, a tárgyalásba.

— Te bolond! Viszel vissza rögtön?

Gyuri lopva visszapislogott Virág úr poros cipőjére.

— Honne, — zsörtölődött magában, — honne, aztán délben ha kijózanodik, leszedi rólam az összes szenteket, megtitulálja az őseimet. Gyerünk csak Hóka, Bözske, — és rálegyintett a lovak faramesgyéjére.

Illegett, billegett Virág úr az ülésen, dobálta az út, mint a lidérces álom.

Gyuri egyenest a községházára hajtott. A félig éberre rázott Virág urat lesegítette a kocsiról. A községi bíró, nevezett Nagyragály Gergely oda-odaböködött borvirágos orrával Virág úr irányában, valamelyes borpárát igyekezvén onnan menteni a maga számára.

— Honnét hozod fiam a nagyságos jegyző urat, — kérdezte

Művész-Élet 1933. ápr. 15.

Takách Jenő festő

EGY KIS MURI durai

Irta: Kövesi Elek

Neszvada úr hatalmas pocakjával kitolakodott azon a résen, amelyet a félig nyitott vasredőny eredményezett. Maga mögött ismét lejebb húzta a redőnyt láthatólag azzal a célzattal, hogy illetéktelenek a vendéglő átalakítási munkáiba bele ne pillanthassanak. Összedörzsölte vaskos, párnázott tenyerét, mert tagadhatatlanul hűvös, őszi napra virradt. Kissé izgatott is volt, ami nem is csoda, mert hiszen ma este lesz az „újonnan átalakított helyiségek" ünnepélyes megnyitása. Most már csak az utolsó símítások voltak hátra, ezeket az utolsó símításokat a napszámos asszonyok végezték a súroló kefével.

Neszveda úr visszabújt a résen és a csapos legényt kereste szemeivel.

— Jani, Jani hol kódorogsz? A bort kezdheted fejteni. Hát te kicsoda-micsoda vagy? — szólt a gyerekre, aki gömbölyűre tágult szemekkel bámult be a redőny mögé. Mit kotnyeleskedsz itt, hé?

— Az urak kérdeztetik a kaszinóból, hogy megnyílik-e estére a vendéglő? Mer' ha megnyílik, begyünnek.

— Az urak a kaszinóból? Igy mondtad ugy-e fiacskám? Hogyne, persze hogy megnyílik. Egész biztosan megnyílik. Nagyon örülök és legyen szerencsém.

— Az urak a kaszinóból . . . Hehe, most ügyesen Neszvada! Csak a két iker, a két Virág is bejönne, mert azok után bomlik az egész úri társadalom. De nem is csoda! Az egyformaságukból, egyforma ruházkodásukból nap-nap után valami bolondság keveredett. Hehe, hehe, csak ügyesen, hadd szokjanak ide az urak.

Az ablakra nemzeti színű szalagon függő táblát akasztott: — Must-most.

Az első szó piros volt, a második fekete. Aztán odakerültek melléje a többiek is: Kadarka. . . . 28x, Nemes furmint . . . 33x. Öreghegyi karcos . . . 25x, Vörös asztali . . . 44x.

Minden időben meleg ételek. Számos pártfogásért esedez Fazekas M. Mihály utóda, Neszvada vendéglős.

Mikor ezeket is elhelyezte, megpillantotta a sarokban Didit.

— Jani, Jani, hogy a gyehenna! . . . Mondtam ugy-e, hogy a Didi nyakába piros máslit köss! Mindent nekem kell csinálnom, nem gondolsz te semmire. Gyere ide Didikém.

A barna dakszli odahömpölygött Neszvada úr lábaihoz és valami furcsa, elhízott hangon nyögdécselni kezdett.

Uramisten, hogy mennyi kicsiségre kell az embernek ügyelni. A konyha egyik sarkában a megriasztott svábok tiltakozó gyűlést tartottak, oda gyorsan zöldport. Jani a pincéből jövet felbukott a grádicson egy üveg aranysárga musttal . . . Végre, estére mégis minden rendbe jött. Igazán egészen barátságos volt a helyiség. Estefelé még egy tábla került a többi mellé, kartónlap, amelyen a név cserélhető volt: a hírneves Vidák zenekara hangversenyez. És a hírneves Vidák zenekara be is vonult elnyűtt cimbalmával, pocakos bőgőjével és erősen megrágcsált végű klarinétjával.

Kilenc felé aztán megjöttek az első vendégek. A korhely Szelenczy lépegetett be, a városi díjnok, elválhatatlan barátjával, a patikussal. Alighogy letették magukat, sorba jöttek a többiek. Neszvada úr kosztja és jó bora megmozgatta az egész úri társadalmat. Ahogy bánkódott a város túlső fele, amikor Neszvada úr átköltözött ide, úgy örült ez a tájék, amikor átvette Istenben boldogult Fazekas M. Mihály vendéglőjét a „Vidám tengerészhez".

Nos, Neszveda úr értett is az üzlethez. Délelőtt, a hangulatos sörözések órájában borjúpörköltet készített, jó, finom zöldpaprikával, melyből télire is eltett hatalmas koszorúval, este pedig az ivászatok idején rostélyost tett a tűzhelyre, apróra vágott pirított hagymával, hogy az könnyekig kellette magát a vendégekkel. Ilyenkor kissé nyitva felejtette a konyhaajtót, hogy az étvágygerjesztő illat átjárja az egész helyiséget. Ma meg éppen kitett magáért, ide-oda szaladgált a konyha és a vendégek között, magával sodorva a felséges illatokat.

Felfigyelt a patikus a körülötte sodródó rostélyos szagra, a nagyétű fizikatanár, Nákó Matyi is szimatolta a „veszedelmes atmoszférát", de a patikus, hogy elvegye a bűnös gerjedelmeket, valami útálatos nyavalyáról kezdett el magyarázni, megszokott, közvetlen modorával. Egy darabig csak hallgatta szórakozottan a tanár, de mikor Neszvada úr néhány üveg nemes furminttal elviharzott az asztal mellett, felkavarva erősebben a „veszedelmes atmoszférát", rácsapott öklével a nedves tapintású fehér asztalterítőre és dörgő hangon rendelte meg az első rostélyost.

Most a Vidák Dundi is hangolni kezdett. Ahogy ki lehetett hámozni, a vonóból valami régi kurucdal síránkozott elő. De hirtelen abbamaradt a zene, mert egyszerre öten is ráripakodtak a prímásra:

— Húzd! A csap uccán végtől véges végig. . . .

— Hohó, hohó, itt vannak a Virágok.

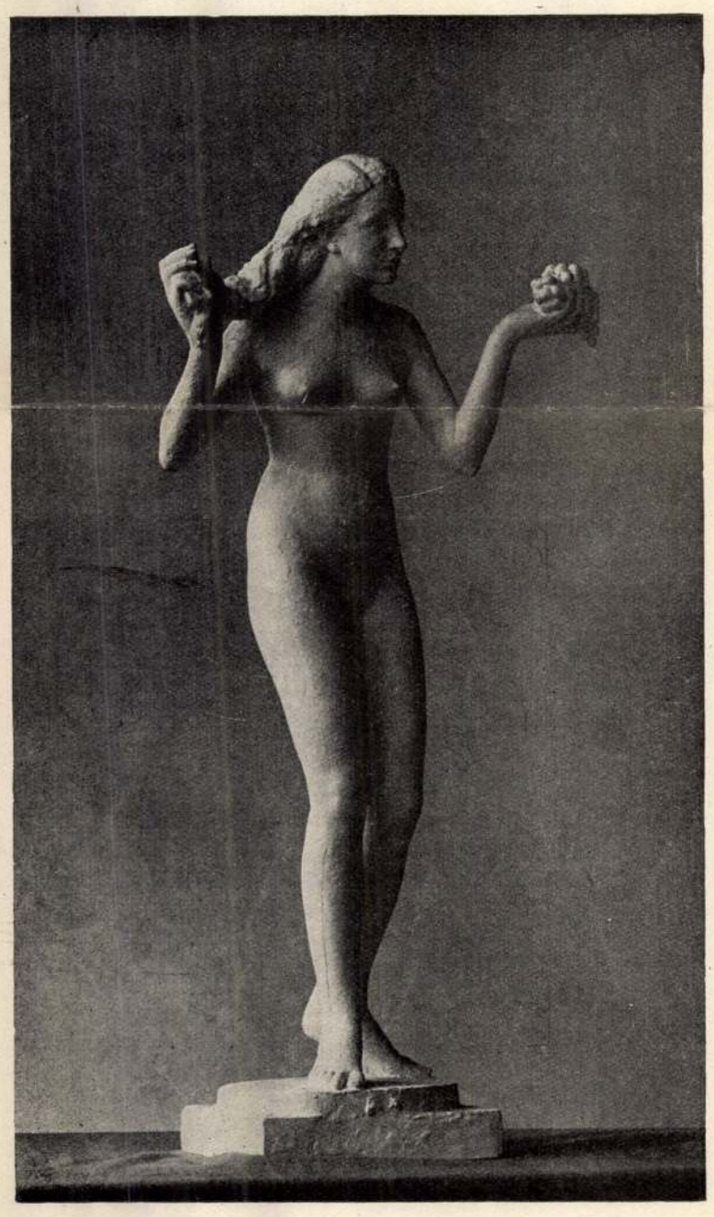

Sturra Andor: Égi és földi ajándék"

Dukai Takách Jenő

1926. Kecskeméti képzőmüv.kiáll.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
Planétás asszony, olaj
Félakt, olaj
Tanulmány, I.II.III. olaj

1931. Független müvésuek IV. kiáll.

Valahol egy régi nótát huznak a cigányok, olaj

1932. Nagy téli kiáll.
Hulldogál a fáról az őszi levél, olaj

1932. I. Csendélet kiáll.
Csendélet, olaj

1932. Téli kiáll.
Kuruc nóta, olaj

1933. Tavaszi tárlat.
Kuruc nóta, olaj

1939. Spirituális müv.szövets.kiáll.
Szomoru varjuk, olaj
Őszi erdő, olaj

Nemzeti Szalon

- es igényeink
alami még fel-
talányos okú
csapszék-tulaj
ti megfizethető
or is turisták
élelmet. De —
tőzetű, blöffel
tem, hogy kö-
elkedés van, a
eltámadni, azt
egyszer sike-
e már nagyon
a igazán meg-

megy a do-
es ember tisz-
választ: Piet-
pusztulnia a
icellába, a ka-
számlákba, só-
cérek hada he-
ekintetű sánta
ek otthon bú-
sarokban, nap-
őket —, nem;
kapitalizmus-
ölfalja a nagy.
m, hogy a rossz
lat, függetlenül

gyászszertartás-
o fogad.

rta. Con sua
miglia.
arika szomorú,
rám — nem
hülyére. Pietro!
italban, persze
ó dedikált írást
d elteszi, erek-

a esik le egy
etro is meggyá-
Egyáltalában:
m?

ja, szinte szinjozanul; uzen nekünk, módszeresen.

Feleségem elsápad. Nyugalomra intem, itt polgári demokrácia van, ahány ház, annyi szokás. Még mindig jobb, mint a fasiszta változat, ahol is akasztanak, mert a szabadság odáig is kiterjed. S ha beavatkozom, kész a balhé, mert belelovalom magam véleményembe, és mindkettőjüket nyílt színen leütöm: évekig ökölvívtam, borzasztó erős vagyok. (Deréktől felfelé.) Jobb hát, ha hallgatok s maradok humanista és európai; rájuk fér a lecke.

Rendőrök érkeznek. Érdeklődnek, igénylünk-e valami kártérítést, beavatkozást, miegymás.

Inkább lábbal, mint kézzel, inkább angolul, mint franciául kifejtem, hogy nem; nem lenne illendő egy nyugati országot legnemesebb hagyományaiban megakadályoznom, éppen nekem, egy barbár, emberevő szovjetbérencnek, jobb esetben hunavarszittya kémnek.

Ez láthatóan megnyugtatja az őrjáratot, mennek tovább. De aztán egy tiszt visszaparancsolja őket. Úgy véli, ez azért több volt a soknál. Közreveszik a két nagytermészetű urat, viszik őket, tán az őrszobára? Vagy csak a következő sarokig; ott is pisiljetek polgártársak, ott is van ember elég; liberté!

Mindenesetre ez az elementáris szabad, önfeledt pisilés megerősíti kissé, (meglehet, konzervatív és szektás) elképzeléseimet; némi óvatosságot tanácsolnék mindenkinek az emberi jogok hirdetése tekintetében.

Nem örülnék, ha ez az epizód a Hungária kávéházban fordulna velem elő. Tán még panaszkönyvet is kérnék.

Ave Mariát imádkozva, szintúgy némi olasz lágyítással. A térdeplők válaszolgatnak: Sancta Maria mater Dei, ora pro nobis, pecca toribus, nunc, et in ora morti nostrae. Most, és haláluk órájá Szép. Költészet. Zene. Az Otell negyedik felvonása.

De akkor, éppen a közös ave alatt három amerikai éktelen röhögésbe tör ki, szerencsefiak, a látszik, jobb turisták, két fehér vörhenyes, szeplős és lófogú, s egy áppolt néger, lila ingben.

S amit nem hittem volna magamról, én, a vén voltaireánus rájuk dörgök: — Nem cirkusz ez uraim, szíveskedjenek a szájukat befogni.

Annak idején jókora kellemetlenségem támadt belőle, hogy a diákmisén Latinovits és Vajda barátaimmal, igaz, elbújva, odafent a kóruson, a Szabad Nép legújabb számát olvastuk, Horváth Márton még nyomdaszagú cikkét Márai Naplója ügyében. Ámde nem botránkoztatóan, s egy másfajta hit sürgetésére. Most: „megemelem kalapomat mélyen", nem tagadván meg ifjúkori tagadásomat, de a hit iránti hitetlen hittel, tisztelettel.

S e röhögőkkel más táborban vagyunk. Mi, rosszfiúk, fekete bárányok, s akik biztosak túlvilági dolgukban, együtt véliük Leninnel: első dolgunk a földi paradicsomban egyetérteni.

Ehhez az emberiség sokezer éves drámájának mély befogadása szükségeltetik. Áldás vagy nem áldás, de semmiképp nem röhögés. Hit a békében, vétó a gyilkos röhögők, fasiszta és szélbali szövetkezők atomfenyegetései ellen. Ima vagy nem ima, de közös munka, hogy éljünk. Tisztelet egymás

Doctorow könyve valójában disszonáns hang volt a jubileumi kórusban; kemény bírálatot mond a századforduló nagy kapitalista

Takács Béla

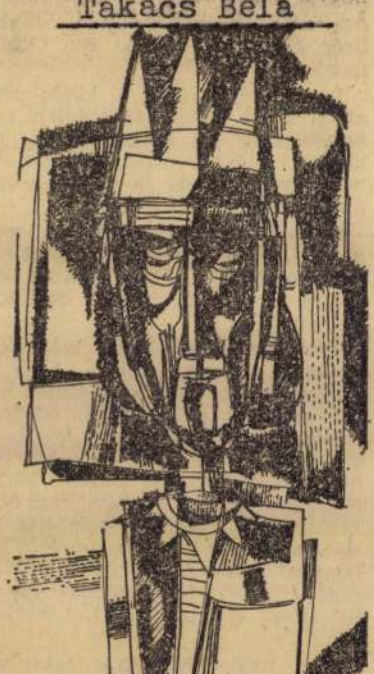

Élet és Irodalom, Bp.

Takács Béla rajza

1977.okt.15.XXI.évf.42.sz. 8.lap

fellendüléséről, a regény egyik csúcspontja — az egyik néger szereplő halála — meg éppenséggel George Jackson, [illegible]

nű folyóirat Doctorow regényének ítélte *Az év legtúlértékeltebb könyve* kínos címét. A Commentary kritikusa pedig, már a tréfát is félretéve, lerántja a leplet a könyvben rejtőző progresszív politikai tendenciákról: azzal vádolja a szerzőt, hogy eltorzította az amerikai történelmet, és épphogy „amerikaellenesnek" nem minősíti a regényt, majd az „erkölcsi közönyt" teszi felelőssé a sikerért.

Ilyen előzmények után látott napvilágot a regény angliai kiadása. Az angol kiadó is vakon bízott a könyvben; nyolcvanötezer példányt nyomtatták belőle — manapság hallatlanul nagy példányszám —, s a reklámmal sem lehetett takarékoskodni. Két kézzel szórták a tiszteletpéldányokat és egy Doctorow-interjú számára megvásárolták a legnagyobb példányszámú esti lap pop-sztároknak fenntartott oldalát.

Angliában azonban minden fordítva sült el. Doctorow nyilatkozatai felbőszítették az angolokat: „Nagyképűség olyasmit mondani, hogy azt akarja, könyvét azok is olvassák, akik máskülönben nem olvasnak, a munkások is... Nos, lehet, hogy Doctorow urat ez meglepi, de itt igenis olvasnak a munkások — noha az ő könyvét remélhetőleg nem fogják." A kritikusok megírták, hogy őket bizony nem olyan könnyű beugratni, mint naív amerikai kollégáikat. Megkezdődött a könyv leszólása, ismét csak többé-kevésbé függetlenül az irodalmi értéktől. Az angol kritikusok nem is annyira a könyv, mint inkább az amerikai invázió ellen hadakoztak. Az ellen hogy ismét zátuk kényszerítsenek egy bestsellert, ámelyre eleve rásütik a kiváló áru bélyegét, s aminek az a funkciója, hogy elsöpörjön mindenféle kritikai véleményt — az objektív

WOLZ. Színes

RÖ

MAG A HÓ AL
nyos film Ad

A GALAMB. S
terjesztő film

Színház

OFFENBACH:
tató a miskol
október 20-án

MUSZORGSZKI
Bemutató a
házban, októb

CIMAROSA: A
Bemutató a
házban, októb

Hangversen

A MAGYAR
SENYZENEKA
Erkel Színház
18-án. Vezény

BARÓTI ISTVÁ
neakadémián,

SASS SYLVIA
mián, október

JANDÓ JENŐ
akadémián, o

A MAGYAR
SENYZENEKA
Zeneakadémiá
zényel Kirill

A MÁV SZIMI
senye a Zen
21-én. Vezény

BARÓTI ISTVÁ
tyás-templom

Kiállítások

TÓTH VALÉRI
a Studió Gal
október 29-ig

SZENES ZSUZS
kollázs kama
Fabricius-házb
október 30-ig

SCHOLZ ERIK
csarnokban
30-ig

S amit nem hittem volna magamról, én, a vén voltaireánus rájuk dörgök: — Nem cirkusz ez, uraim, szíveskedjenek a szájukat befogni.

Annak idején jókora kellemet-

Takács Béla rajza



SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 OKT 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Takács Béla

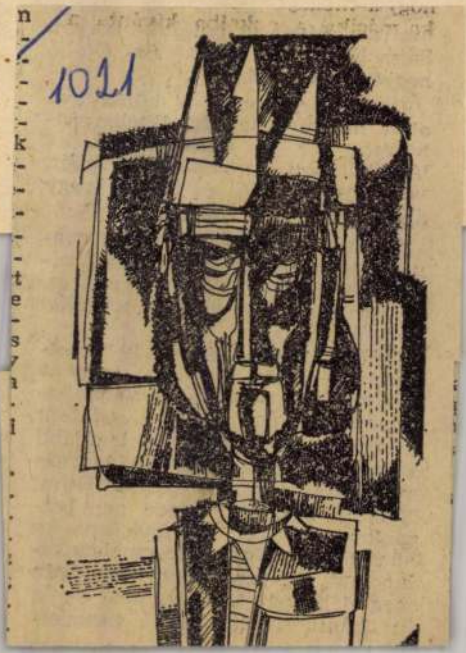

Takács Béla: Forma

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 MAR 19

ÉLET ÉS IRODALOM

Takács Béla



Egyetemi Lapok

Takács Béla

1021

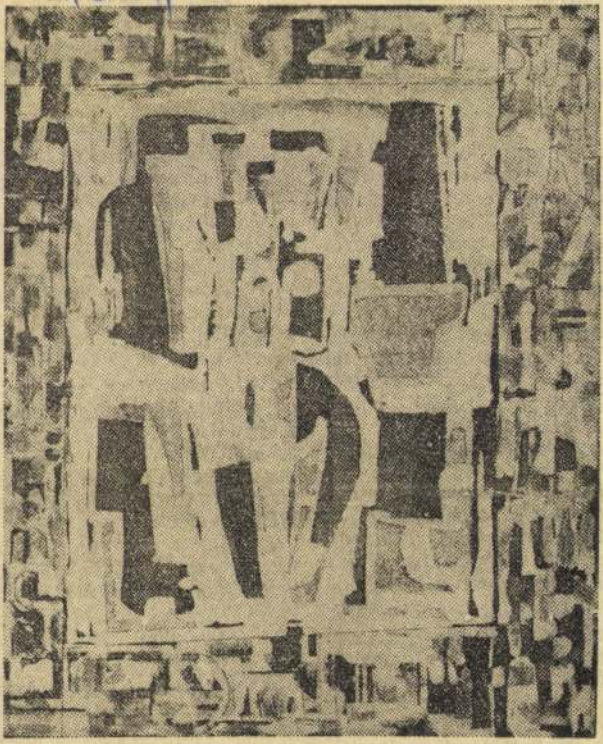

TAKÁCS BÉLA GRAFIKÁJA

ség önmagában boldogságot.

Az osztály jellemző, hogy a viszonyai és erő testesített boldo gek és feltételek nem egyenlők, illetve megközelítőleg sem egyenlő arányban, eséllyel állnak a társadalom tagjainak rendelkezésére. A magántulajdon, a kizsákmányolás rendszerének uralma következtében a szemben álló osztályokhoz tartozó embereknek eleve más-más rész jut a társadalmi boldogság feltételeiből, az egyéni boldogság feltételeiből, s ezért az egyéni boldogság realizálási lehetőségei is eltérőek.

A materialisták kezdettől fogva a boldogságot reális valóságként értelmezték, mely elsősorban a természettől, a társadalomtól függ, attól, hogy az ember mennyire tudja uralma alá vonni e kettőt.

A boldogság — mint objektív társadalmi jelenség — elismerésének nagy politikai jelentősége van. A burzsoá társadalom ideológusai tagadják, hogy az emberi boldogságért lehet és kell tenni valamit, s hogy e harc képes lényeges változást hozni, hogy társadalmi méretekben meg lehet teremteni az emberi boldogság

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓK
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JUL 5

— Erre a kérdésre nem lehet mechanikus módon válaszolni. Minden kornak, osztálynak, egyénnek megvan a maga szükséglete és értékrendszere. Ez dinamikusan fejlődik és változik, mind a társadalom, mind az egyén életében és ösztönösen vagy tudatosan mindig rangsorolja az ember.

Ritka pillanat az, amikor az ember úgy érzi, hogy mindene megvan a boldogsághoz. Mert az élet dinamikája tovább sodor bennünket. A meglevő értékekhez hozzászokunk, új igény születik, a teljesség, a harmónia érzete megbomlik, új tervek, vágyak keletkeznek. Ismét megindul a harc a többért vagy a másfajta, újonnan születendő szükségletek kielégítéséért.

Az emberek életének fenntartásához, fejlesztéséhez anyagi, szellemi javakra van szükség. Létezik az értékeknek egy harmadik fajtája is, amelyet talán „közösségi" javaknak nevezhetnénk. Értem ezen az emberek közötti kan-

HEGEDŰS LORÁNT

Gyökössy Endre krisztusi embersége

Az 1997. november 20-án, 84 éves korában elhunyt *dr. Gyökössy* Endre pasztorálpszichológusra, a Confessio Szerkesztőbizottsága tagjára előző számunkban szerkesztői jegyzettel és *Németh* Dávid tanulmányával (Gyökössy Endre pasztorálpszichológiája) emlékeztünk.

Az alábbiakban *Hegedűs* Loránt püspök igei emlékező írását és imádságát adjuk közre. Az imádság dr. Gyökössy Endre gyászistentiszteletén hangzott el a Budapest-Újpest-Újvárosi gyülekezet templomában, 1997. december 6-án.

(– A Szerk.)

1Kor 2,9–16

Dr. Gyökössy Endre református lelkipásztor, pasztorálpszichológus, kutatóprofesszor, önmeghatározása szerint „Isten öreg bojtárja," minden lelki-gondozottjának „Bandi bácsija," földi szolgálatának életcélját a halálig betöltve, 84 éves korában csendesen elaludt. A mindenható Isten életébe tért: az Ő színről színre látása fénykörébe, Aki előtt a halál is csak álom.

Számunkra pedig itt maradt krisztusi emberségének öröksége, mint felejthetetlen, mélységeiben megvizsgálandó és feltárandó, építően továbbadandó kincs.

Textusunk vezérlését követve megképzik előttünk Gyökössy Endre Krisztust kiábrázoló embersége, mely az ő következő emberi vonásaiban jelenik meg előttünk, a „szeretet professzorának" tanításaként.

1. *Isten Lelkének végső titkait tiszteletben tartva, a bibliai kijelentés által ismerve: az istenismeret és istentisztelet embere ő.* „...amint meg van írva: amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknek. – Nekünk azonban az Isten kijelentette az Ő Lelke által: mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is" (1Kor 2,9–11).

Ezzel kapcsolatban Gyökössy Endre vallomásában ezt olvassuk: „Nemigen van elmélyítőbb a bibliai meditációnál...amikor nem a meditáló ragadja meg az Igét, hanem az Ige ragadja meg őt, az Igéből – az Úr (Kálvin)." Így lehet a Lélek által „az Igén keresztül közelebb férkőzni Isten szívéhez, szeretetéhez" (Magunkról magunknak. Budapest, 1984. 4. kiadás 280. p.). Az Igén keresztül így megragadott embert küldi az Úr az emberek közé a szolgálatra.

Az örökkévaló Isten Igében megszólaló kijelentésének számunkra mindent megelőző és mindent betetőző volta, egész mivoltunkat telibe találó és szuverénül uraló hatalma, az Ő eleve elrendeléses mélységeiből kereszthalálos szeretettel áradó Lélek uralma: ez volt Gyökössy Endre krisztusi embersége számára az alfa és az ómega, a kezdet, a központ és a vég.

2. Isten Lelkének vezetésével s az emberi lélek tudományával elmélyült kutatásokat folytatva: *az emberi lélek önismeretének embere ő.* „Mert kicsoda tudja az emberek közül az ember dolgait, hanem ha az embernek lelke, amely őbenne van? Azonképpen az Isten dolgait sem ismeri senki, hanemha az Istennek Lelke" (11. v.).

Íme: ez Ige szerint is az ember dolgainak ismeretére az ember lelke hivatott. És ezt az ismeretet önismeretében is el kell mélyítenie, ha igazán élni és szolgálni akar, de Isten dolgairól csak az Istentől kapható Ige és Lélek által tudhat bármit bárki az emberek közül. Ez emberi lélek és isteni Lélek szerinti ismeret a legalaposabb és legszakszerűbb tanulmányokat megkövetelve sem lehet soha semmilyen tanrendszer izmusainak foglya, csak a szuverén Ige és Lélek kegyelmének eszköze. Erről így ír és vall Gyökössy Endre: A lelki szolgálatért „szükséges ismernünk a psziché törvényeit, betegségeit, hogy önma-

adta ki iparművészeti tárgyú könyveit. Közülük a nyomdászattal kapcsolatosakat az Alföldi Nyomda segítségével, mint például a *debreceni könyvkötőművészet*ről szóló monográfiát is, 1980-ban. Vagy a *gyöngyhímzéses debreceni díszkötés*ről (könyvkötések) írtat, 1984-ben. A *debreceni nyomda mintakönyvé*ről szólót pedig 1991-ben.

A református klenódiumok közül leginkább talán az *úrasztali terítők*kel foglalkozott. Az e tárgyban írt és közreadott számtalan cikkének, adatközlésének, tanulmányának egyfajta szintézise volt az 1983-ban kiadott bibliofil igényű könyve, a *Református templomaink úrasztali terítői.* Munkáiban következetesen igyekezett a néprajzi szempontokat érvényesíteni, módszertanát tekintve pedig szívesen használt néprajzi módszereket. Néprajzi érdeklődése és tájékozottsága nemcsak sárospataki forrásokból fakadt és fejlődött. 1983-ban szükségét látta pl. annak, hogy felvétesse magát a Magyar Néprajzi Társaságba. Kimondottan néprajzi tevékenységének színtere a *Doktorok Kollégiuma Egyházi Néprajzi Szekciója* volt. Mint publikációs lehetőség, a Szekció kétévenként megjelenő *Vallási Néprajz* c. kiadványsorozata állt rendelkezésére.

Debrecenben is a múzeumban, a múzeum munkatársaiban talált leginkább segítőkre. A *Déri Múzeum Évkönyvei*ben több tanulmánya jelent meg. A *Múzeumi Kurír* is több dolgozatát közölte. Nem is szólva arról, hogy a Déri Múzeummal kölcsönös kiállításrendezési, muzeológiai együttműködést valósított meg. Természetesen bekapcsolódott a Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Tanszékének munkálataiba is. Itt *Ujváry* Zoltán professzorban nagyszerű segítőtársra, barátra talált. Feltétlenül meg kell említenünk kandidátusi értekezéseként is szerepeltetett munkáját, a *Bibliai jelképek a magyar református egyházművészetben* című könyvét (1986). Végezetre a Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtár 18. számaként megjelent s mára számos kiadást megért *Debrecen Református Nagytemplom* című munkáját kell megemlítenünk (1991).

A Takács Béláról szóló megemlékezéseket azzal szokták zárni, hogy felhívják a figyelmet Takács Béla életműve bibliográfiai felmérésének szükségességére, valamint arra, hogy ajánlatos volna a legkülönbözőbb helyeken megjelent apró, de tartalmukat tekintve rendkívül hasznos és értékes cikkeiből, tanulmányaiból egy jó, majdhogynem egy kézikönyv szerepét betöltő válogatást közreadni. Az első igénnyel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy e sorok írója belefogott *Takács Béla repertóriumá*nak összeállításába. Sőt, már bizonyos biztató eredményekig el is jutott. Eleinte azt gondolta, hogy ennek a cikknek a végéhez teheti Takács Béla repertóriumát. Sajnos, néhány forrásegyüttes átnézése még hiányzik, innen ered a késedelmeskedés, innen van az, hogy Takács Béla bibliográfiáját csak a közeljövőben és nem most tudjuk közreadni. De valóban a közeli jövőben, valószínű egy késedelmes megemlékezés-nekrológ függelékeként fog megjelenni. Sokkal problematikusabb a másik kívánság, az tudniillik, hogy egy 35–50 ív terjedelmű válogatást adjunk közre, adassunk ki Takács Béla apró, de rendkívüli módon értékes írásaiból. Bízunk abban, hogy ez a kérdés is megoldódik és belátható időn belül kézbe adhatjuk, illetve kézbe vehetjük Takács Béla tanulmányainak-dolgozatainak gyűjteményes kötetét. Mindenképpen szükség volna erre a kötetre, mert véleményünk szerint egy ilyen kötet volna a legalkalmasabb arra, hogy Takács Béla munkássága, tevékenysége sokféleségét, sokoldalúságát, az anyagban való elmélyülését, tájékozottságát, rendszerező készségét, összegező törekvéseit megismerhessük. Nem is szólva arról, hogy az így kiadott és hozzáférhetővé tett anyag sokkal jobban, könnyebben tölthetné be *forrás-szerep*ét, mint különben.

Takács Béla elvesztése nagy vesztesége mind muzeológiánknak, mind a művelődéstörténeti kutatásoknak, sajátságosan pedig az oly szükséges és annyira hiányos magyar református egyházi-vallási néprajzi, egyházművészeti, egyháztársadalmi munkálatoknak.

stb., és mindezek függvényében egyfajta *műemléki kutatás*, illetve *műemlékvédelmi munkák*. Mindezt úgy foglalhatnánk össze, hogy az általános művelődéstörténet kutatója, feldolgozója volt. Különben Takács Béla munkásságában ezek a kutatási-feldolgozási területek, témakörök mindvégig megmaradtak, bizonyos arányeltolódásokkal jelen voltak és sajátos módon a református *klenódiumtörténet*, a *református egyházművészet* nagy tárgykörébe integrálódtak. Esténként a szigorúan vett tárgykörök és kutatási szempontok kibővültek mindazokkal a társadalom- és gazdaságtörténeti, illetve szokás-, folklórvonatkozásokkal, amelyek maguktól értetődően adódtak egy-egy tárgykör vizsgálatánál, feldolgozásánál. Ettől függetlenül Takács Béla feldolgozásaira általában a gondos, a történetiség szempontjait messzemenően érvényesítő leírás a jellemző. Mégpedig – muzeológusi mivoltából következően – konkrét, tárgyszerű, az összefüggésekre, a tényleges funkciókra nagy figyelmet fordító leírásokról van esetében szó. Ő maga is elvégzett sokféle összevetést, összehasonlítást. Tárgyát mindig genetikusan, az előzmények összefoglalásával, a rokon, netán azonos, de a hasonló jelenségekkel való összevetés módszerével tárgyalta, írta le, még az oly rövid, tárcaszerű írásaiban is. Ennek a kezdeti időszaknak oly jelentős munkák az útjelzői, mint az 1958-ban kiadott *Comenius sárospataki nyomdája* című könyve, vagy az 1962-ben napvilágot látott *A telkibányai keménycserépgyár parasztedényei* című nagy tanulmánya, illetve az 1968-ban kiadott *A Zemplén hegység üveghutái* c. munkája, azután az 1970-ben közreadott *Parádi üvegművészet* c. könyve, valamint az 1978-ban, a Magyar Helikon kiadónál bibliofil kiállításban megjelentetett *A sárospataki nyomda története* című monográfiája.

1973-ban Takács Bélát, a sárospataki Református Múzeum igazgatóját, a *Debreceni Kollégium Múzeuma* igazgatójává nevezték ki. Az átköltözés nem járt különösebb megrázkódtatással, hiszen Takács Béla már előzőleg tájékozódott a debreceni viszonyokról, éppen a Kollégiumi Múzeum vonatkozásában. Debrecenbe költözve ott és úgy folytatta munkáját, ahogy Sárospatakon abbahagyta. Eleinte itt is lelkészként, a Debrecen-Mester utcai gyülekezet egyik lelkipásztoraként végezte muzeológusi-múzeumigazgatói munkáját. Végigtekintve az itt eltöltött negyedszázadon azt állapíthatjuk meg, hogy Takács Béla muzeológusi, tudományos és közművelődési tevékenysége nagymértékben kiszélesedett. Nemcsak a Kollégiumi Múzeumot hozta rendbe és szervezte, fejlesztette tényleges, a korszerű muzeológia elvei és gyakorlata szerint működő múzeummá, és juttatta el első korszerű, állandó kiállításáig, hanem a tudományos kutatás és -feldolgozás tekintetében is kiszélesítette, izmosította munkásságát. *Benkő* Istvánban, az Alföldi Nyomda akkori igazgatójában és az Alföldi Nyomdában, a Benkő István körül kialakult baráti körben (*Tóth* Béla irodalom- és művelődéstörténésszel, *Benkő* Ferenc helytörténész, műgyűjtő, művészet- és művelődéstörténésszel, *Kass* János szegedi tipográfus-grafikussal, *Dankó* Imre muzeológus, nyomdatörténésszel, *Molnár* László mesterszedő, könyvtervezővel, *Hapák* József fotóművésszel, *Módy* György muzeológus, hely- és művelődéstörténésszel, *P. Szalay* Emőke muzeológus, nyomda- és iparművészet-történésszel stb.) tevékenységét messzemenően támogató alkotó közösségre talált. Debrecenben továbbfolytatott nyomdászati-nyomdatörténeti tevékenysége elsősorban ebben a körben váltott ki nagy érdeklődést és vívott ki elismerést. Talán nyomdászati, nyomdatörténeti, illetve az ezekkel a kérdésekkel összefüggő munkásságára az is jellemző, hogy ilyen irányú tevékenysége itt, Debrecenben kapott a korábbinál határozottabb helytörténeti jelleget. Részt is vett azután minden nagyobb, monografikus szempontokat követő munkálatban, mint például a *Debrecen története I.* kötetében is 1984-ben, azután a *Nyomdatörténeti tanulmányok*ban, a debreceni nyomdászat 425. évfordulójára, 1986-ban, illetőleg a *Debreceni Református Kollégium történet*ében (a Kollégium 450. évfordulójára készült monográfia), 1988-ban stb. Figyelme mindinkább a debreceni iparművészeti emlékek felé fordult és egymás után

Takács Béla minden tekintetben Sárospatak, közelebbről *Újszászy* Kálmán neveltje, a „libanoni cédrusfa árnyékában felnőtt" egyik legkiválóbb tanítványa volt. A megtépett, sok vihart kiállt, de megmaradt, *Csontváry* által oly beszédesen elénk állított libanoni cédrushoz hasonlította Újszászy Kálmánt az *Újszászy Kálmán Emlékkönyv*ben közreadott vallomásos köszöntőjében. Az 1930-ban Kispatakon született parasztgyerek éles eszével, nagyfokú érdeklődésével, számos készségével már az elemi iskolában felhívta magára a „tehetségmentők" figyelmét. Továbbtanulásáról is gondoskodtak, 1940-ben a Sárospataki Kollégium Gimnáziumába iratkozott be, 1948-ban érettségizett és mi sem volt számára természetesebb, minthogy tanulmányait a *Sárospataki Kollégium* („A Főiskola") *Theologiai Akadémiáján* folytassa. Teológiai tanulmányait azonban nem fejezhette be Patakon, mert 1951-ben megszűnt a pataki teológia, a hallgatók tanulmányaikat a *Debreceni Kollégium Theologiai Akadémiáján* folytathatták. Így végzett Takács Béla is Debrecenben, 1952-ben. Azután több helyen volt segédlelkész, így Hajdúböszörményben is. Bárhová sodorta sorsa, sőt, bármennyire megkedvelte például Debrecent és azonosult is vele, nem tudott nem pataki lenni. Sohasem tudott, de nem is akart Pataktól elszakadni. Élete végéig megmaradt életének vezérlő személyiségei, a nagy pataki tudós tanárok és nevelők, valamint a nagynevű, Takács Bélánál alig néhány évvel idősebb tanítványaik tevékeny, alkotó bűvkörében. Mindenekelőtt *Újszászy* Kálmán, *Nagy* Barna, *Szabó* Zoltán, *Szabó* Lajos, *Koncz* Sándor, *Tárczy* Árpád, *Bálint* József, *Jakob* Károly, *Urbán* Barnabás, *Hegyi* József, *Palumby* Gyula, *Bertha* Zoltán, *Maller* Sándor, *Harsányi* István, *Bakos* József, illetve *Czegle* Imre, *Nagy* Dezső és *Román* János alakja tűnik föl előttünk Takács Béla felkészülése, elindulása idején. Felkészülésében, útra indításában nagy szerep jutott a sárospataki Rákóczi Vármúzeum muzeológusainak és „külső munkatársainak" is, akik közül nem egy országos nevű tudós, kimagasló szervező egyéniség volt. Ilyen vonatkozásban *Bakó* Ferencre, *Dankó* Imrére, de főleg *Balassa* Iványra kell gondolnunk, mint ahogy a „külső munkatársak" esetében *Benda* Kálmánra, *Makkai* Lászlóra, *Détshy* Mihályra, *Katona* Imrére (kerámiakutató), *Tasnádiné Marik* Klárára kell figyelnünk.

Amikor Újszászy Kálmánnak sikerült a Sárospataki Kollégium *Nagykönyvtárából*, a Kollégiumi és Egyházkerületi *Levéltárból*, az 1940-es évek elején kezdeményezett, a híres-neves *Faluszeminárium* anyagára épült egyháztörténeti, egyházszociológiai, művészeti, néprajzi és műemlékvédelmi *Adattár*ból és a Főiskola különböző, de főleg iskolatörténeti, református egyházművészeti anyagokból álló *Kollégiumi Gyűjteményéből* (múzeumból) kialakítani a *Sárospataki Tudományos Gyűjtemények Múzeumának* ügyeit. Takács Béla hihetetlenül rövid idő alatt, s azt talán mondani sem kell, hogy milyen nehéz és mennyire szerény körülmények között, a gondjaira bízott gyűjteményt valóságos múzeummá fejlesztette. Muzeológusi tevékenységéből következően természetes, mi több törvényszerű, hogy elsődlegesen mint muzeológus hívta fel magára mind a szakmai, mind pedig az általános közvélemény figyelmét. Tudatosan foglalkozott muzeológiai kérdésekkel is. Az akkoriban formálódó magyar muzeológia-tudományág egyik szerény, de fontos és szép eredményeket hozó elméleti és gyakorlati munkása volt. Első írásai is muzeológiai természetűek voltak; egy-egy kimagasló műtárgy leírásai, ismertetései (*A Rákóczi-asztal Sárospatakon.* Borsodi Szemle, III. 1959. 52–53.; *Munkácsy Mihály Sárospatakon* (1882. március 2.). Borsodi Szemle IV. 1960. 559–560.; *Izsó Miklós művei a sárospataki Kollégium Múzeumában.* Borsodi Szemle IV. 1960. 101–103. stb.). Hogy azután egymás után jelentesse meg nagyszerű, gondos kiállítású könyveit. Kutatási és feldolgozási fő területei is ekkor, sárospataki indulása idején körvonalazódtak. Ezek a következők: *nyomdászat-nyomdatörténet, üvegművesség, üvegipar, üvegművészet, textilművesség, hímzés, csipkeverés, ónművesség, ötvösség, famunkák, asztalosság, bútorzat*

gyászjelentés sok mindenben mentesít bennünket Takács Béla életútjának ismertetésében, az alábbiakban közöljük.

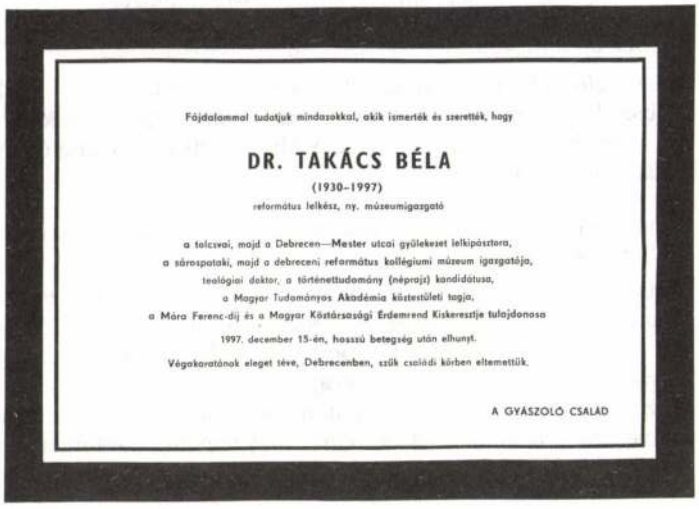

Fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

DR. TAKÁCS BÉLA

(1930–1997)

református lelkész, ny. múzeumigazgató

a tolcsvai, majd a Debrecen–Mester utcai gyülekezet lelkipásztora,
a sárospataki, majd a debreceni református kollégiumi múzeum igazgatója,
teológiai doktor, a történettudomány (néprajz) kandidátusa,
a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja,
a Móra Ferenc-díj és a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje tulajdonosa

1997. december 15-én, hosszú betegség után elhunyt.

Végakaratának eleget téve, Debrecenben, szűk családi körben eltemettük.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Takács Béla gyászjelentése

Takács Béla önmagába visszahúzódó, maga-magát szigorú, következetes és folyamatos munkára fogó, rendkívül szerény, ám hihetetlenül szívós, magában őrlődő ember volt. Ez az egyfajta, majdnem aszketikus életmód nagyban hozzájárult ahhoz, hogy sok időt fordíthasson kutatásra-gyűjtésre, hogy igen termékeny lehessen. Minthogy az volt a munkamódszere, hogy monografikusan feldolgozandó témáihoz éveken át gyűjtötte az anyagot, igyekezett a kérdést a lehető legtöbb oldalról megismerni; az apró részeredményeket, olykor-olykor csak egy fontosabb adatot is, igyekezett rövid cikké, adatközlésszerű tanulmányocskává formálni – és megjelentetni. Elmondhatjuk, hogy a hatvanas évek elejétől a kilencvenes évek derekáig lapjaink, folyóirataink (*Borsodi Szemle, Élet és Tudomány, Múzeumi Kurír, Ethnographia, Néprajzi Értesítő, Magyar Könyvszemle, Nyomdász, Theologiai Szemle*, a miskolci *Herman Ottó Múzeum Közleményei, Reformátusok Lapja*, a miskolci *Herman Ottó*, az egri *Dobó István*, a debreceni *Déri Múzeum évkönyvei* stb.) tele voltak kisebb-nagyobb írásaival. Ezekből nem egy esetben, például a *Reformátusok Lapja* hasábjain, sorozatokat is képzett (*Érdekességek egyházi életünk múltjából, Református szimbólumok, Az evangélisták szimbólumai, Különleges úrasztali edények, Híres épületek a Bibliában, Mesterségek a Bibliában, Foglalkozások a Bibliában* stb.). A *Confessio*nak is munkatársa volt; több cikke jelent meg hasábjainkon (*Úrasztali kincsek, beszédes feliratok.* III. évf. 1979/3. 99–105. p.; *Állomások.* IV. évf. 1980/2. 82–85. p.; *Lelkészábrázolások az eklézsiák pecsétnyomóin.* V. évf. 1981/1. 75–78. p.; *A Debreceni Kollégium történeti arcképcsarnoka.* VI. évf. 1982/1. 74–79. p.; *Az életmentő debreceni főbíró* /Rakovszky Dániel/. VI. évf. 1982/3. 122–124. p. stb.) és több munkájának az ismertetésére is sor került lapunkban. Ez indokolja, hogy búcsút intve tovatűnő alakja felé, a Confessio is emlékezzen és emlékeztessen sohasem feledhető-mellőzhető munkásságára. Ezen felül az is, hogy Takács Béla bármily profán témával foglalkozott is – ahogy *Komlós* Attila fogalmazta meg egy vele folytatott interjú során –, mindig „az istenes művészet őrzője" volt (RL XXII. 1978/32. 1. és 3. p.).

TAKÁCS Béla

Confenio 1998/2.

ellenforradalom központjává tett," elbocsátottak. Tehát nem áthelyeztek alacsonyabb beosztásba Nyíregyházára, hanem elbocsátottak és sorsomra hagytak. 1958. január 1-jétől kaptam állást Nyíregyházán a múzeumban, ahol 1963-ig dolgoztam.

– Okozott-e nehézséget szakmailag a nyíregyházi muzeológusi beosztása?

– Nem. A helyszín volt csupán új, de ott ugyanazt csináltam, mint fiatal koromban a Déri Múzeumban. Vagyis mindent. Rendbe tettem a múzeumot, a kézikönyvtárat, a képzőművészeti-, az irodalmi gyűjteményt, és egy kb. 10.000 db-ból álló éremgyűjteményt. Számos kiállítást rendeztem.

– 1963-ban a Szabolcs-Szatmár Megyei Állami Levéltár igazgatójává nevezték ki. Rehabilitálás volt az?

– Nem volt. Az jóval később történt. Nyugdíjam előtt törölték személyi lapomról a debreceni elbocsátásomkor írott megbélyegzőnek szánt indoklást. 1963-ban egyszerűen szüksége volt a Levéltárak Országos Központjának valakire, aki rendezi a nyíregyházi állami levéltárat. A megyei vezetésnek hozzájárulási joga volt. Ismerte múltamat, mégsem akadályozta kinevezésemet. Ma sem tudom pontosan, hogy miért. Talán a levéltárat az államra nézve veszélytelen helynek tartották, vagy jóindulatból történt.

– Mi várta a nyíregyházi levéltárban?

– A levéltári munka látszólag új volt számomra. Valójában kutatómunkám során annyit dolgoztam korábban is levéltárban, hogy ismertem a levéltári munka minden csínját-bínját. A nyíregyházi levéltár ideális hely volt számomra. Évtizedekig nem folyt ott a legminimálisabb munka sem. A háború nem károsította és a hozzá nem értő munka sem. Nem is kutatták. Mintegy 40 folyóméter reponálandó anyagot kellett helyreraknom. Rendezési, feltárási munka várt rám. Kutatható állapotba kellett hoznom a levéltárat. Megcsináltam a fondjegyzéket. Oda szoktattam a kutatókat. Utódot neveltem és 1975-ben neki adtam át helyemet. Közben kutattam, publikáltam, amit azelőtt is tettem és azóta is teszek.

Nyugdíjba menésem után heti két napra jó ideig átjártam Nyíregyházára, hogy instruáljam a fiatal levéltárosokat. Debrecenben *Gazdag* István megyei levéltárigazgató a magisztrátusi jegyzőkönyvek kiadására kért. Ez folyamatosan történik, már nem csupán én végzem, de nekem is nyomdában van most is egy ilyen kiadványom. Örülök a munkának, a megbecsülésnek. 1992-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét kaptam meg. Számos kitüntetésem között ez a legmagasabb.

DANKÓ IMRE

Megemlékezés Takács Béláról

Takács Béla, előbb a *Tiszáninneni Református Egyházkerület Sárospataki Tudományos Gyűjteményei Múzeum*ának, majd a *Tiszántúli Református Egyházkerület Debreceni Tudományos Gyűjteményei Múzeum*ának igazgatója, a jó nevű ipar (kisipar, céhes ipar), iparművészet (szélesen értelmezve az iparművészetet, beleértve például a népi mesterkedések-mesterségek művészi kivitelezettségű darabjait is; a hímzést, csipkeverést, általában a textilmunkákat stb.), művészettörténész, művelődéstörténész, etnográfus; a népszokások, a népművészet, a szakrális néprajz jeles személyisége, 1997. december 15-én hunyt el, teljes visszavonultságban, észrevétlenül – a „szűk családi körben" és ismeretlen időben történt temetése után – jelent csak meg gyászjelentése és pár nappal később a gyászjelentés teljes szövege a Hajdú-Bihari Napló Gyászhírek rovatában. Minthogy ez a

Hol „érzi magát jól" a műtárgy?

Megkérdeztük dr. Takács Béla debreceni múzeumigazgatót



„Raktárban vagy templomban a helyük?" — címmel lapunk november 1-i számában részletes beszámolót közöltünk az Országos Református Gyűjteményi Tanács október 16-án, Budapesten tartott értekezletéről, amelyen jelen voltak a Művelődési Minisztérium és az Országos Műemléki Felügyelőség szakfelügyelői, az egyházkerületek és egyházmegyék gyűjteményi és műemléki előadói, múzeumaink vezetői. A református egyházi műemlékvédelem, a könyvtárak, levéltárak, múzeumok állapotáról és támogatásáról a szakfelügyelők tájékoztatták a résztvevőket és szempontokat adtak az intézmények fejlesztésére vonatkozólag. A tanácskozásról szóló írásunkban az összefoglaló előadásokat ismertettük. Azt is megírtuk, hogy a múzeumi gyűjtés általános szempontjaival kapcsolatban az Országos Műemléki Felügyelőség képviselője: dr. Bugár Mészáros Károly kifejtette azon véleményét, mely szerint a műtárgyaknak, elsőrenden a korábban sok magyarországi és néhány erdélyi templomból állami múzeumi raktárakba került festett mennyezet-kazettáknak nem a raktárakban, hanem inkább „természetes közegükben, a református templomokban lenne a helyük". Ezt követően eleven és termékeny vita alakult ki. Az eszmecsere során dr. Takács Béla lelkipásztor, a Debreceni Református Kollégium híres múzeumának igazgatója, a kérdés szakavatott ismerője (aki olvasóink előtt is jól ismert nagy népszerűségnek örvendő írásai révén) más véleményt fogalmazott meg. Az alábbiakban ezúttal most az ő szempontjait ismertetjük, amelyeket kérésünkre foglalt össze. (A szerkesztő.)

— Valóban, az állami múzeumok raktáraiban sok festett kazetta hever. Ez viszont semmiképpen nem mondható el a református egyházi múzeumokról, mert az ide került festett berendezés mindenütt kiállításon látható, restaurált állapotban. Ami most már a „természetes közeget" illeti, meg kell jegyeznem, hogy a festett kazetta, úrasztala, Mózes-szék akkor volt eredeti helyén, amikor még a régi templomot dísztítte. A templomot azonban lebontották, majd új stílusban és nagyobbra építették fel, de úgy, hogy ebben már — a rendszerint megrongálódott festett kazettákat — nem lehetett elhelyezni. Ezért kerültek az állami múzeumokba akkor, amikor ezek — századunk elejétől kezdve — ilyen jellegű anyagot is gyűjteni, vásárolni kezdtek. A Műemléki Felügyelőség ama tiszteletreméltó igyekezete, hogy templomainkat eredeti állapotuknak megfelelően állítsák helyre, a mennyezetek vonatkozásában csak annyiban érvényesült, hogy a műemlék-templomban a festett berendezést restaurálták, konzerválták, és így ezek valóban „természetes közegükben" maradtak.

— De miként teljesülhet az a kívánalom, hogy a kazetták a raktárakból valahogy kikerüljenek? Az első — és a legnagyobb — probléma a restaurátor-hiány, továbbá, hogy kinek a költségén szerelnék fel másodlagos helyükre a festett kazettákat? Nem biztos, hogy minden gyülekezet igényt tart a festett kazettákra, vagy vállalná azt a anyagi terhet, ami azzal jár, hogy a volt templomukból kikerült, illetve eladott régi mennyezetet az új templomba elhelyezzék. Kétségtelen, hogy méltóbb helyük lenne a festett berendezéseknek a templomban, mint a raktárban, de a valóság talaján állva tudomásul kell vennünk, hogy ezek még jó ideig a depóban maradnak, sorsukról nem az egyházi, hanem az állami múzeumoknak kell dönteni. A debreceni egyházművészeti múzeum a gondok megoldását azzal segítené elő, hogy örömmel fogadna akár száz négyzetméteres, restaurált festett mennyezetet ezek kiállítására, mert a múzeumban ilyen nincs.

— Az egyházi múzeumok országos szakfelügyelője előadásának a lényege a raktárellenesség volt. Köztudott, hogy az állami és az egyházi múzeumok sehol és sohasem állítják ki teljes anyagukat. A folyamatos gyűjtőmunka révén létrejöttek a raktárak, amelyekben szakszerűen tárolják, őrzik azokat a tárgyakat, amelyek időszaki bemutatón, kiállításon kerülnek a látogatók elé, vagy állnak a kutatók rendelkezésére. A szakfelügyelőnek az a véleménye, hogy csak olyan kelyhet, kannát, úrasztali terítőt gyűjtsenek az egyházi múzeumok, amelyeknek a helyzete veszélyeztetve van, és hasznosabb dolog meghagyni a tárgyakat funkciójukban, gondoskodva a fokozott védelmükről — számomra meghökkentő. „A műtárgy jobban érzi magát a saját természetes közegében" — mondotta.

— Ez a vélemény szerintem az eddigi múzeumi gondolat átértékelését sejteti, ami viszont az egyházi múzeumok jövőjét tenné kérdésessé. Mert miről is van itt szó? Veszélyeztetett tárgyakról! Nyilván vannak ilyenek, de az egyházi múzeumoknak nincs joguk arra, hogy ezeket begyűjtsék, netán erőszakkal elhozzák az üres parókiáról, mert az úrasztali felszereléseket a gyülekezetek önkéntes alapon adják át a múzeumoknak *letétként*, függetlenül attól, hogy a tárgy veszélyeztetett-e, vagy sem. Az átadást az egyházközségek akkor is megtagadhatják, ha a veszélyeztetettség ténye valóban fennáll. A gyűjtés tehát az egyházközségeknek a múzeumok iránti bizalmán alapul, nem lévén anyagi fedezetünk arra, hogy esetleg valamilyen értékes és rendkívüli tárgyat megvásároljunk, ahogy ezt az állami múzeumok korábban tették.

— A tárgyak funkciójáról eleve nem beszélhetünk, mert csak olyan úrasztali edényt, terítőt kérünk el az egyházközségektől, amely használaton kívül van: a kehely horpadt, lyukas; a terítő, abrosz rongyos. Szépen hangzik a mondat: „A műtárgy jobban érzi magát a saját természetes közegében", — csak annyiban vitatható, hogy a tárgynak van-e érzelmi megnyilvánulása, és a „közeget" hogyan értelmezzük? Egy saját tapasztalatomból vett példát említek: 1983-ban a „Luther Márton és kora" című időszaki kiállításunkra elkértük az egyik gyülekezet 1400-as évekből való, rongált kelyhét, amelyet restauráltattunk. Majd levélben arra kértük a lelkipásztort: járuljon hozzá, hogy a kehely az állandó kiállításunkon maradhasson, mert ez az egyik legrégibb és legszebb darabja lenne a kiállításnak, amelyet évente átlag 80 000 látogató tekint meg a világ minden részéről. Jött a dörgedelmes válasz: „Tessék visszahozni a kelyhet! A lusta turisták jöjjenek hozzánk, ha látni akarják. Bűn elvenni a szép szatmári tájakról a műkincseket." Nem tehettünk más, a kelyhet visszavittük, és figyelmeztettük a lelkipásztort, hogy ne abba a „természetes közegbe" rakja a milliós értékű edényt, ahonnan elhoztuk: *az ebédlőszekrény teáscsészéi közé*, hanem a páncélszekrénybe.

— A debreceni Kollégiumi és Egyházművészeti Múzeumban levő úrasztali felszerelések 90%-a letétként van a kiállításon vagy a raktárban. Ha mindenki így értelmezné a múzeumi gondolatot, és visszakérné a letétként átadott kelyhet, kannát, terítőt, amelyet sorra restauráltatunk, akkor a múzeum hamarosan kiürülne és bezárhatná a kiállítását, amelyben oly sok látogató gyönyörködik — *fejezi be lapunknak küldött írását dr. Takács Béla.*

MIDŐN AZ...

Midőn az est és az éjszaka
lágyfinoman ölelkezni kezdenek
én elalszom —
örömük nekem nem élvezet
hanem az álom fájdalom
szinte kín
benne kérdem:
mikor ébredek?

Midőn a hajnal
„az a hajnal"
lecsappan a Földre
benéz a törött ablakon
rávetül zúzott testemre
kibuggyan a könnyem
miért nem ébredek?

És már itt az égő
vagy fagyos nappal
hidegfényű-tűző karc
összezúzni
fájdalmat
kínt
örömöt

Midőn az óra...
a perc...

Nagy János

Április-alapítvány Debrecenben

Az egykori Baár—Madas Leánygimnázium és a budapesti Református Gimnázium Öregdiákjai Baráti Körének tagjai volt tanáruk, illetve igazgatójuk: Április (Jékely) Lajos emlékezetére alapítványt létesítettek a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában. A két éve folyó (és tovább folytatódó) gyűjtés eddig mintegy 125 ezer forintot eredményezett. Ennek alapján írták alá Debrecenben november 11-én az alapítvány alapítólevelét.

Az alapítvány kamatainak 25 százalékával a tízévenként megrendezendő Április-szavalóverseny győzteseinek előadókészségét, illetve 10 százalékával a további években megrendezendő szavalóversenyek Április-műveket előadó versenyzőit díjazzák. Az összeg 50, illetve 60 százalékából azok a diákok kapnak jutalmat, akik a szakköri foglalkozások során vagy az iskola által kiírt pályázatokra sikeres dolgozatokat készítenek a régi és a mai erdélyi irodalom, esetleg a magyar diaszpóra értékes magyar nyelvű irodalma egyik reprezentánsának művéről, műveiről vagy életéről. A kamat fennmaradó 25 százalékából minden tanév végén Április-díjjal jutalmazzák a gimnázium első osztályainak egy-egy tanulóját, aki a magyar irodalom tanulásában a legjobb eredményt érte el.

Az alapítólevelet az öregdiákok megbízásából *dr. Gyenes Tamásné dr. Nagy Zsuzsa*, a gimnázium részéről *Kiss László* mb. igazgató írta alá.

n-a

Egy orvos halálára

Országhatáron innen és túl, Budapesttől Pécsig, Svédországtól Kanadáig sokan ismerték, sokan szerették, mert sokakon segített. Nemcsak kiemelkedő szaktudásával, hanem kiemelkedő emberi minőségével is. Dr. Király Dezső főorvos — mert róla van szó — Patán (Baranya m.) 1905. október 5-én született. Egyetemista korában kapcsolatba került a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetséggel és az ott nyert lelki hatások maradandóan alakították jellemét. Mint fül-, orr-, gége-szakorvos több kórházban és gyógyintézetben működött. Különösen szívén viselte a szegény emberek (gyermekek és felnőttek) gyógyításának ügyét. Nem egyszer ő adott pénzt ingyen kezelt betegének, hogy az a felírt gyógyszert kiválthassa. Önmagát úgy valósította meg, hogy tudását és szeretetét szétosztotta embertársai között. Életének ideje 82 évre terjedt. Szeptember 8-án halt meg, hamvainak elhelyezése október 27-én, Pécsen ment végbe, szülei sírjába. Emlékét szerettel őrzik a Király-család tagjai, barátai, kollégái és azoknak hosszú sora — közöttük számos egyházi ember —, akiknek meggyógyításában fél évszázadon át Isten eszköze volt.

(S.)

OLVASÓINK ÍRJÁK

Lapunk folyó évi 34. számában nagy érdeklődéssel olvastam dr. Békési Andor írását. Nemrégiben kórházba kényszerültem és egyik sorstársam kérdezte, kik azok a hugenották. Rövidebben ugyan, de nagyjából azokat mondtam, amit a szerző igen közérthetően leírt. Amint betegtársam elmondta, közel negyven évig élt Franciaországban, és sokszor hallotta, ha egy elvhű, köztiszteletben álló emberről volt szó, azt mondták róla: „Olyan becsületes, mint egy hugenotta". De ezt mondják a magán- és a közéletben is. A régen volt egyháztörténet-tanulásom és a későbbi olvasmányaim alapján elmondtam a hugenották szenvedéseit, akik közül sokan inkább elhagyták házajukat, mintsem engedjenek az erőszaknak. Azután megkérdezte: Miért és mire szokás némelykor azt mondani, hogy „Párizs megér egy misét"? Mert ez a vallással van kapcsolatban, eddig nemigen érdekelte. Majd azt is, mi volt az a Szent Bertalan-éji vérnász. Elmondtam IV. Henrik történetét, aki hugenotta családból származott és mindaddig hű is maradt hitéhez, amíg nem kínálkozott alkalom, hogy becsvágyát kielégíthesse: francia király lehessen, ami csak úgy lehetett, ha áttér a katolikus hitre és benősül a királyi családba. Hitvalló barátai és párthívei figyelmeztették a várható veszélyekre, de ő azt mondta, hogy Párizs, vagyis a francia trón, megér egy misét. A jóslat hamar valóra vált. A király esküvőjén megjelent protestáns főurak között Szent Bertalan éjszakáján valóságos vérfürdőt rendeztek, amit tovább folytattak a lakosság között is. Sokezer hugenotta vesztette életét csak azért, mert hitét nem akarta megtagadni. A kalandos életű király sokszor elvonult titokban bűnbánatra és tanácskérésre egykori nevelőjéhez, az akkor már öreg La Faye tiszteleteshez. A hatalom IV. Henriket is megszédítette. Végül párthívei vetettek véget életének.

A hugenották helytállásának, becsületességének emléke tehát a XX. században is valóság. Életvitelük, állhatatosságuk szállóigévé vált, s bizonyára napjainkban is ható példaképek. **— réf —**

*

Ha van bennem, bennünk valami igazságérzet, mindenkihez mindenben jóra való igyekezet, főképp szeretet, azt mind csak az Úr Jézus áldott tanításának és megváltó munkájának köszönhetjük. Ő mindenre példával is oktatott, engedelmes értéssel könnyen okulhattunk belőle:

1) A legfőbb: Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.

2) Látva Jézus Jeruzsálem értetlenségét, „síra azon".

3) Amit Isten egybeszerkesztett, ember azt szét ne válassza.

4) A felebaráti szeretetet az irgalmas samaritánus példázza.

Ezek szerint az Úr Jézus Isten, haza, család, felebarát iránti kötelességünket úgy megvilágosította, hogy az élet útvesztőiben el ne tévedhessünk, meg ne tévesztessünk, verembe ne essünk. Az Úr Jézus mindezt nem csak tanítja, de Szent Lelke által erőt is ad a megvalósításra.

Boruljunk azért alázattal az Úr szent színe elé, és köszönjük megtartó nagy irgalmát.

Takács Etelka

Küldjön egy képet



Kedves meghívásra látogattak el szerkesztőségünk munkatársai az ócsai gyülekezetbe. Itt találkoztunk Tokaji Gyula testvérünkkel, a gyülekezet volt gondnokával, aki idős kora ellenére is fiatalos lelkesedéssel beszélt nekünk arról: miért szereti egyházát, gyülekezetét, mely mindig „szívügye" volt, s arról, hogy hetenként saját lakásán bibliaórát tart, meg arról, hogy 84 évesen — boldog házasságának 55. évében — mindig örömmel vesz részt minden gyülekezeti alkalmon. Ezúton is kívánunk testvérünknek és feleségének további jó egészséget, hogy még sokáig tehessen bizonyságot Isten megtartó szeretetéről.

TAKÁCS Béla művészettörténész

Megújult erdőbényei szeretetotthonunk

Egyházunk szeretetotthonai közül az erdőbényei a legrégibb épület. A község főutcáján álló kastély valaha a Rákócziak egyik vidéki udvarháza volt, később a Szirmay családé lett, ők bővítették egy utcai szárnnyal az épületet. Az első világháború után Danyi József helybeli lelkész vásárolta meg és éppen 50 évvel ezelőtt, 1937-ben árvaházat alapított benne. Jelenleg öregotthon, 27 idős testvérünk lakóhelye.

Az utóbbi évtizedekben az épület állaga leromlott. 1979-ben sor került a homlokzat felújítására. Belülről azonban továbbra is megmaradtak a problémák. Az egész épületben cserépkályhákkal lehetett csak fűteni, a szép boltíves folyosó télen fűthetetlen volt, a szobák régi ablakai is sok meleget engedtek ki a szabadba. A toldozott-foldozott régi villanyhálózat pedig életveszélyessé vált.

Isten iránti hálaadás van a szívünkben, hogy minderről ma már múltidőben beszélhetünk. Szeptember utolsó napjaiban itt is megkezdődött a fűtési szezon, de most valamennyi helyiségben frissen festett radiátorok árasztják a meleget. A folyosó is kellemesen meleg, ide is kerültek fűtőtestek, és a szép boltívek hőszigetelt új ablakai nem engedik a meleget megszökni. Új ablakok kerültek a szobák egy részére, megújult a villanyhálózat, a fürdőszoba, az épület minden helyisége, ajtók, ablakok frissen festve. Mindez alig néhány hónap alatt, beleszámítva a tervezés, előkészítés idejét is. Az otthon lakóinak csak másfél hónapra kellett kiköltözniük, hogy aztán újra birtokba vehessék szeretett otthonukat. A munka augusztus 1-én kezdődött és a lakók már szeptember 15-én visszaköltözhettek.

Egyházunk vezetői, mérnökök, építők, gyülekezetek és névtelen adakozók fogtak össze, hogy ez a „csoda" megvalósuljon. A tiszáninneni egyházkerület gyülekezetei 600 ezer forintot gyűjtöttek erre a célra, két holland gyülekezet: az ermeloi és a kampeni, valamint a holland egyházak segélyszerve szintén nagy összegű adománnyal sietett segítségünkre. Minden jókedvű adakozónak köszönettel tartozunk, akik a több mint 1,7 millió forintnyi összköltséget előteremtették.

Az otthon lakóinak, az ide látogató vendégeknek, gyülekezetteknek régi vágya volt, hogy ez a munka elkészüljön. Sokat imádkoztak is ezért, és a mi Urunk — legyen hála Neki! — megsegített minket.

Szántó Gusztávné
intézetvezető

Zombori Gedő-emlékünnepély Megyaszón

A megyaszói gyülekezet Zombori Gedő volt lelkipásztora születésének 150. évfordulóján, a Kazinczy Ferenc Társasággal és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tagozatával együtt, a község politikai és társadalmi szervezeteinek támogatásával emlékünnepélyt rendezett.

Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, amelyen *dr. Mészáros István* egyházkerületi főjegyző hirdette az Igét. *Csőri István* helybeli lelkipásztor mondott emlékbeszédet Zombori Gedő életéről és munkásságáról. Az istentiszteleten és megemlékezésen énekelt a gyülekezet 121 éves énekkara.

A gyülekezet nevében *Hajdu Lajos* gondnok üdvözölte a közelről és távolról összesereglett vendégeket, *Kónya Marika* iskolás kislány verssel köszöntötte őket.

A templomból a gyülekezet az ó-parókiához vonult és ott folytatódott az ünnepély Zombori Gedő emléktáblájának felavatásával. *Dr. Kovács Dániel* főiskolai tanár, a Kazinczy Ferenc Társaság elnöke mondta az avató beszédet, méltatva Zombori Gedő lelkészi, tanári és írói munkásságát. Az emléktáblára koszorút helyezett a Kazinczy Ferenc Társaság, a Hazafias Népfront és a gyülekezet.

Délután a Községi Könyvtárban folytatódott az ünepély. A Kazinczy Ferenc Társaság tartotta itt nyilvános kibővített elnökségi ülését.

A gyűlés keretében *M. Pásztor József* irodalomtörténész, a község szülöttjének vezetésével „kerekasztal-beszélgetés" következett Zombori Gedő és fia Zombori Andor életéről és irodalmi munkásságáról.

Délután a temetőben a Zombori-család sírjának megkoszorúzásával ért véget az ünnepély.

Cs. J.

Érd-parkváros kettős ünnepe

Gyülekezetek természetes igénye, hogy istentiszteleteiknek, lelki alkalmaiknak legyen méltó helye, otthona. És nagy öröm, ha valahol megépül egy új templom, egy új gyülekezeti otthon. Érd-parkvárosban, a sok gonddal küzdő kis gyülekezetben 1986 márciusában kezdték el építeni új lelki otthonukat s ez év október 17-én hálaadó istentisztelet keretében vehették birtokukba azt. A templomszentelési igehirdetést *dr. Nagy Tibor*, a dunamelléki egyházkerület főjegyzője végezte. Ez alkalommal történt meg a gyülekezet eddigi megbízott lelkészének, *dr. Vassné Baki Ilona* ünnepélyes beiktatása is *Berzétei László* esperes szolgálatával. Az ünnepi alkalmon *Miskolczi Katalin*, a Hazafias Népfront titkára is jelen volt.



Száz éve alakult újjá a nagykanizsai gyülekezet

Október 18-án délután *Nagykanizsára* vezetett *Kovách Attila* püspök és kíséretének útja, ahol a templomot zsúfolásig megtöltötte a hívek és a vendégek serege. Itt a gyülekezet megalakulásának, ill. újjáalakulásának 100. évfordulójára emlékeztek.

A reformáció terjedése idején Kanizsa környékének — beleértve a szomszédos járásokat és Muraköz vidékét is — Nádasdy Tamás és Enyingi Török Bálint, továbbá Batthyány Ferenc, az alsó-lendvai Bánffyak, és a szigetvári hős, Zrínyi Miklós voltak a földesurai. Bizonyos, hogy református gyülekezetek alakultak ezen a vidéken, melyek a kiskomáromi egyházmegyéhez tartoztak. I. Lipót uralkodása alatt gyászos idők következtek a somogyi protestánsokra is.

A nagykanizsai reformátusság 1887-ben előbb mint szórvány, majd mint fiókegyház a galamboki gyülekezethez tartozott. Az egyházközség 1887. november 13-án alakult újra és már másfél év múlva felmerült az imaház építésének gondolata. A terv megvalósítására 1893-ban került sor és október 15-én Papp Gábor, a dunántúli egyházkerület püspöke felszentelte az imaházat.

Anyaegyházközség jelleget 1907. januárjában kapott a nagykanizsai gyülekezet, de már évekkel hamarabb keresték annak lehetőségét, hogyan tudnának templomot építeni. 1910-ben vette meg a gyülekezet az államkincstártól a Hunyadi és Kölcsey utca sarkán levő telket a rajta levő épületekkel, ezen a telken épült fel később a templom és a lelkészlakás. 1914-ben a templomalap elérte az 53 574,— koronát, ebből meg lehetett volna építeni a templomot, de a háborús események miatt nem került erre sor. Az infláció végére a templomalap pedig elértéktelenedett.

1927-ben a gyülekezet újabb gyűjtésre kapott engedélyt. A templom alapkövének letétele 1933. május 7-én volt, felszentelése pedig 1934. május 13-án történt Medgyaszay Vince egyházkerületi főjegyző szolgálatával. Az építés összköltsége — beleértve a berendezést és a felszerelést is — 49 772,— pengő volt. Kádár Lajos lelkész volt a szervezője az építésnek.

A mostani hálaadó istentiszteleten Kovách Attila püspök az Apostolok cselekedetei 2:47 alapján hirdette az Igét. Egy-egy mérföldkőnél — mondotta a püspök — az is fontos, hogy a gyülekezet belenézzen az Ige tükrébe, az első gyülekezet életére figyelve.

Az ünnepi gyűlésen *Fekete Sándor* esperes köszöntötte a megjelenteket, köztük *Gerencsér Tibor* közművelődési felügyelőt, a városi tanács képviselőjét.

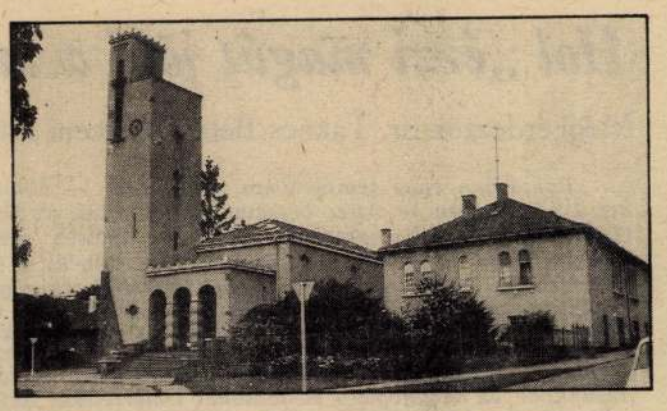

Fónyad Pál evangélikus lelkészt és feleségét, *dr. Zelenka József* római katolikus lelkészt, a templomépítő lelkész: Kádár Lajos szeretteit, *Pomothy Dezső* ny. lelkészt és *feleségét, valamint* a gyülekezetben szolgált volt segédlelkészek közül *Antal Gábor* somogyszobi és *Magai István* egyházmegyei lelkészt.

A százéves múltra Pomothy Dezső ny. lelkész tekintett vissza, aki 45 évig szolgált a gyülekezetben és mint nyugdíjas is szívesen vállal minden szolgálatot. Nagyszabású dolgozatban is feldolgozta a gyülekezet történetét.

A vendégek közül *dr. Balogh Kálmán* egyházmegyei világi tanácsbíró, zalaegerszegi gondnok a „szomszédos" gyülekezet nevében mondott köszöntőt. Gerencsér Tibor a városi Tanács nevében üdvözölte a jubiláló gyülekezetet és átadta Kovách Attila püspöknek a város címerével díszített zászlót. Fónyad Pál evangélikus lelkész áldást kért a további útra, a megjelent volt segédlelkészek egy-egy Igével adtak hálát Istennek azokért az ajándékokért, amelyeket itteni szolgálatuk alatt kaptak, végül *Boros József* presbiter a keszthelyi egyházközség áldáskívánását tolmácsolta. (A keszthelyi gyülekezetet 1926-ig a nagykanizsai egyházközség gondozta.)

A gyülekezet nagyméretű festményt, korondi padlóvázát, modern városlődi vázát kapott ajándékba. Egy egyháztag a templom nagyon szép virágdíszítését vállalta, a lelkészcsalád pedig egy új szőnyeggel ajándékozta meg a templomot.

Az ünnepséget *Balogh Imre* egyháztag két szólóéneke és a gyermekek kánonéneke gazgagította.

A nagykanizsai gyülekezet szolgálatának ereje — Isten kegyelme nyomán — abban van, hogy *1950. február 6-án az országban itt alakult meg elsőnek a diakóniai bizottság*, amelynek előadója megszakítás nélkül a gyülekezet jelenlegi gondnoka: *Kota Miklós*.

-e -r

Beiktatták Budapest első női lelkipásztorát

A Budapest-Klauzál téri (közismertebb nevén: Gyulai Pál utcai) gyülekezet új lelkipásztorát, *Karsay Esztert* november 15-én iktatták be tisztébe. A fiatal lelkipásztor 1978-ban fejezte be tanulmányait a budapesti teológiai akadémián. Ezt követően a dunamelléki egyházkerület több gyülekezetében szolgált beosztott lelkészként. Ő az első női lelkész, aki Budapesten megválasztott lelkipásztorként szolgál egy gyülekezet élén.

A zsúfolásig megtelt imateremben a gyülekezet előző lelkipásztora, *Farkas József* a Róma 9:15—16. és a II. Timótheus 4:7 alapján szólott a gyülekezethez és utódához, beszéde középpontjába állítva Isten mindenek felett való kegyelmét és könyörületességét, amely mindig is megmutatkozott a Gyulai Pál utcai gyülekezet életében. Ahogy elmondotta, ezt a gyülekezetet három dolog is jellemzi. Az egyik az, hogy meleg, családi közösséget sikerült kialakítaniuk. A másik: nincs templomuk, hanem imatermük van, latin szóval oratórium, amely a gyülekezet számára nem csak istentiszteleti hely, hanem „laboratórium" is, ahol a ma és a holnap református közösségének, gyülekezetének kialakításán fáradoztak és fáradoznak. Végül, de nem utolsósorban olyan gyülekezet ez, amely anyagilag is teljesen önellátó, minden külső segítség igénybevétele nélkül tudta eddig szolgálatát végezni. Így igaz Isten Igéje erre a közösségre: A kegyelmes és könyörülő Isten gyülekezete ez, amely nagy szeretettel fogadja új lelkipásztorát.

Beiktató igehirdetésében *dr. Andorján József*, a budapest-északi egyházmegye esperese, a Jelenések 3:8 alapján („Ímé adtam elődbe egy nyitott ajtót...") arról szólott, hogy Isten ezúttal a hit, a szolgálat és a gyülekezet életének ajtaját tárta ki az új lelkipásztor előtt. Az imaterem kulcsainak átadásakor pedig egyebek között azt mondotta: ne csak a terem ajtói legyenek nyitva az ide vágyó hívek előtt, hanem az itt evangéliummal feltöltekező hívek szívei is legyenek nyitottak a felebarát és a világ dolgai előtt, elkerülve így a nagy kísértést, a befelé zárkózást. Mindez igen nagy felelősséget ró a lelkipásztorra is, akinek különösen figyelnie kell arra, hogy a gyülekezet ne csak az „egyformán hívő", vagy az „egyformán gondolkodó" emberek zárt közössége legyen, hanem, a nyitott szívű keresztyének gyülekezete. Még nagyobb felelősséget ró az új lelkipásztorra az a körülmény, hogy ő az első női lelkipásztor, akit Budapesten, ilyen nagy múltú gyülekezetbe, mint a Gyulai Pál utcai is, megválasztottak és most beiktattak. A gyülekezet pecsétjének átadásakor az esperes az új lelkipásztor szívére helyezte a szó és a tett egységének fontosságát, mint az evangéliumról szóló igaz bizonyságtétel hitelességét, s utalt arra is, hogy a pecsét nem csak a gyülekezet közösségének, hanem az Isten és az ember között létrejött szövetségnek is szimbóluma, amit a gyülekezet és lelkipásztora sosem téveszthet szem elől.

Megható pillanat következett ezután: az egyházmegye esperese, a gyülekezet előző lelkipásztora és az édesapa, *Karsay Dezső* nyugdíjas lelkipásztor megáldották a gyülekezet újonnan beiktatott lelkipásztorát, Karsay Esztert. Ezt követően a gyülekezet presbitériumának tagjai, budapesti gyülekezetek lelkipásztorai fejezték ki áldásukat egy-egy Igével.



Farkas József és Karsay Eszter (képünket a beiktatási meghívóról vettük át)

„Aki hozzám jön, semmiképpen ki nem vetem..." (János 6:37/b) alapján elmondott igehirdetésében Karsay Eszter meghatott, ám erős hitet tükröző szavakkal tett bizonyságot Jézus Krisztusról, aki minden gondjaink közepette megbocsát, elfogad és táplál bennünket, hogy betölthessük küldetésünket szűkebb és tágabb közösségeinkben ebben a világban. Hálával emlékezett meg arról, hogy mint beosztott lelkész, mily sokat tanult elődjétől ebben a gyülekezetben. Azt a reményét is kifejezte, hogy Farkas József lelkipásztor a jövőben is részt vállal a gyülekezet életének gondozásában. *Alföldy-Boruss Csilla* orgonajátékát követően, az ünnepélyes presbiteri gyűlés keretében hangzottak el az új lelkipásztort és a gyülekezetet köszöntő szavak. Karsay Esztert elsőként *Szabó Gábor* köszöntötte a gyülekezet nevében, majd a gyülekezet nőtagjainak, ifjúságának és gyermekeinek képviselői is kifejezték szívből jövő köszöntésüket. *Páll László* lelkész, az egyházmegye nevében, *Váci Miklósné* a Hazafias Népfront nevében, a testvérgyülekezet nevében pedig *Szirmai Zoltán* evangélikus esperes, *Kleska Ferenc* római katolikus plébános és *Raj Tamás* főrabbi mondottak szeretetteljes, az ökumené jegyében fogant köszöntő szavakat. Az évfolyamtársak nevében *Mikolai Ágnes*, a szigetmonostori gyülekezet lelkipásztora köszöntötte Karsay Esztert.

— ml —

ztosítás

égi bányászsors

panva hullott ki a csákány. — Pihennem kell egy keveset, gondolta kába aggyal Dobos és levágta magát az urma tövébe.

Itt aránylag csend volt, csupán a vágat bejárata felől szűrődött tompa zaj, a fúrógép monoton zúgása, egy-egy figyelmeztető kiáltás, s a csillék puffanása, ahogy egymásnak ütődtek. A tetőtartó gerendák halkan nyögtek, apró reccsenéssel tiltakoztak a rájuk nehezedő nyomás ellen.

Dobos fáradtan, lihegve hallgatta a tíz év óta ismert

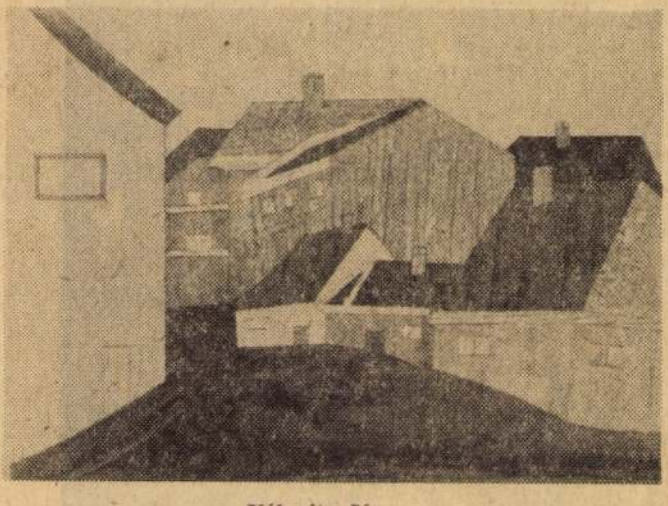

Válovits János
BÁNYÁSZ-KOLÓNIA *(Intarzia)*

és megszokott zajt, s majdnem elsírta magát. Istenem, huszonnyolc éves és vége mindennek. Tegnap a városban járt, felkeresett privát betegként egy orvost. Nem azért, mintha nem bízott volna a telepi orvos véleményében, hanem mert bizonyosat akart tudni. Azt mondta, hogy nincs senkije, s az orvos a röntgen után sajnálkozva jelentette ki:

— Mind a két tüdő meg van támadva. Tekintettel arra, hogy nincs hozzátartozója, figyelmeztetnem kell, súlyos a baj. Persze, azért

kednek a felvételi iroda előtt. Nem, nem ezért az életért fáj a szíve, hanem a gyerekekért, az asszonyért.

Dobos egész testében beleremeg, ahogy felvillan lelki szemei előtt a négy gyerek, s az asszony. Istenem — jajdúl fel benne a fájdalom —, mi lesz velük? Rokonaik nincsenek, az asszony is gyenge, vézna, beteges, ki fog rájuk dolgozni? A telepi lakásból is kiteszik, s mehetnek majd az „Iszap"-völgybe, a barlanglakásokba. Csak ott lesz hely a számukra, azon az istentelen nyomortanyán, ahol hetenként felhangzik a temetést végző pap monoton imája. S onnan fog a temetőbe vándorolni egymás után a négy gyerek, az asszony, éhen veszve. Mert abból a nyugdíjból, amit kapnak utána — ha egyáltalán kapnak —, csak éhen veszni lehet. Legalább, ha már meg kell haljon, több kenyeret tudna biztosítani nekik! Igen. A biztosítás! Az viszont csak szerencsétlenség esetére szól. Nem is kis összeg. Házat lehetne belőle venni. Szoba-konyhásat.

Dobos felsóhajt. Nézi a tetőt, a tömör szénfalat, a hal-

fulladozva a csákányozásnak mert jön a csillés a zörgő üres csillével és vágni kell a szenet, vágni... vágni..

*

Két napig a szerencsétlenségen járt az esze. Hogy hogyan is kéne szerencsétlenül járni. Bármennyit gondolkozott, nem talált megoldást. A harmadik napon azonban a véletlen sietett segítségére. A Kapor Béla feleségével találkozott, akinek a férje sokáig bajoskodott egy begyúlni nem akaró gyújtózsinorral, s a robbanás ott fogta a munkahelyen.

Szinte felvidultan ment haza, s készülődött munkába. Világosan és tisztán állt előtte, mit fog tenni. Igyekezett úgy viselkedni, mint máskor, műszakba menetele előtt. Nem volt gyengédebb, csupán akkor simogatta meg hosszabban a gyerekek fejét, ha az asszony elfordult.

Tőle is szokott módon búcsúzott. Homlokon csókolta, belenézett még egyszer a szelíd, szürke szemekbe, s egy óra múlva, amikor a föld alatti munkahelyén, a robbantáshoz készülődött, már nem érzett semmi fájdalmat. Mintha már nem is élne, oly gépiesen, oly gondolat nélküli aggyal fojtotta le a négy lyukat. A csillést kiküldte a vágatból, bevagdosta a gyújtózsinórok végét, egy csákányt odébb lökött, nehogy a bezúdúló szén összetörje a nyelét. A közvetlen közelében lévő támfákat, s a tetőtartó gerendát vaskapoccsal bebiztosította, hogy a robbanás ne lökje ki.

Még egyszer körülnézett. Minden rendben volt, a szabályoknak megfelelően. Hanem az ingért kár lenne. Nemrég vette az asszony. Ha magán hagyja, tönkremegy. Le kell vetnie ezt is, később jó lesz a gyerekeknek, a Lacikának, ha dolgozni jár.

Kezébe vette a karbidlámpát. Vizet eresztett rá, a láng felszökött, a szénfalak beleragyogtak az arcába. Azután lassan begyújtotta a zsinórokat. Nyugodt mozdulatokkal dolgozott, tudta, százhúsz másodperc van a robbanásig. A zsinórok lőporfüstje szürkén, vastagon [illegible] a lyukakból, s kö-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZ

1971 MÁR. 9

Takács Dezső

TOLL ÉS ECSET

A MECSEKI BÁNYÁSZOK IRODALMI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖRÉNEK MELLÉKLETE

1971



Takács Dezső — NŐNAP — *(Linómetszet)*

ért folytatott küzdelmet. A nemzeti színház programja a múlt században mást jelentett, mint ma. Az 1840-es évektől – ahonnan az első kőszínház megalapításával az állandó pécsi színjátszást számítjuk – egészen a század végéig a színház legnemesebb törekvése az idegen hatásokkal szemben a magyar nyelvű és nemzeti szellemű színjátszás megteremtése és erősítése volt. 130 esztendővel ezelőtt Vörösmarty így fogalmazta meg a színház feladatát: „Nemzeti színház eredeti dráma nélkül alig képzelhető. Eredeti dráma nélkül a színház félig bitorolja, vagy legalább előlegezi a nemzeti nevet; test, mely idegen lélektől mozgattatik, álarc, mely megett valódi képet hiába keresünk...

Az eredeti dráma a nemzeti színház lelke. A nemzeti színház értéke együtt

is mindig megfelelő színvonalú – eredeti magyar bemutatóval.

ORSZÁGOS összehasonlítás alapján a szerényebb periódusokat sem kell szégyellni, elhallgatni. Éppen az ötvenes években igen jó kapcsolatot építhetett ki a színház a helyi irodalommal. Örsi Ferenc néhány évig házi szerzőnek számított s három művét is bemutatták, Gosztonyi János négy művel szerepelt, de láthattuk Lippenszky István–Futaky Hajna, valamint Thiery Árpád egy-egy művét is, s emellett műfordítóként vagy színpadra átdolgozó íróként Csorba Győző és Pákolitz István is kapcsolatban állt a színházzal.

Nem csupán a színházon múlt, hogy az utóbbi évtizedben a „szű-

nei, a fegyveres testüle
rendészeti szerveknél. A
seken a jelöltekre a H
front szervei, a társada
tek, az üzem, a term
vagy más szerv dolgozó
ge, illetőleg tagsága, t
melyik választópolgár te
latot. A jelölőgyűlésen
lasztók több jelölt indul
gathatják. A helyi tan
jelölése céljából vál
ként egy jelölőgyűlést
Tanácstagjelöltek azok
a jelölőgyűlésen megjelent választók egyharmadának szavazatát megkapják. Országgyűlési képviselő jelölése céljából választókerületenként egy vagy több jelölőgyűlést kell tartani. Képviselőjelöltek azok lesznek, akik a jelölőgyűlésen, vagy a jelölőgyűlésekeken megjelent választók legalább egyharmadának szavazatát megkap-

tunkban eddig is jól bevált
módszer, hogy a Hazafias Népfront
szervei más társadalmi szervezetek és
szervek bevonásával a választások
előtt értékelték az addigi képviselők
tanácstagok tevékenységét és kikér-
ték a választópolgárok véleményét
számításba vehető személyekre. Ha
sonló módszerre továbbra is szüksé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs
1971 MÁR 14

Takács Dezső

Királypalástom: örök éjszaka.

1021



TAKÁCS DEZSŐ: KUBIKOSOK

Takács Dezső

2

„A n
és

A gépkez

„Az egyenlő munká
vizsgálata az első é

A délutános műszak öreg
estébe hajlott, amikor felke-
restem munkahelyén, a Kos-
suth-bányai paladöntő siklós
gépházában. Itt még soha
nem beszélgettünk, különben
nagyon sok rendezvényen, ér-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZ

1971 MÁR 2

1021

NŐNAP



Takács Dezső
linóleummetszete

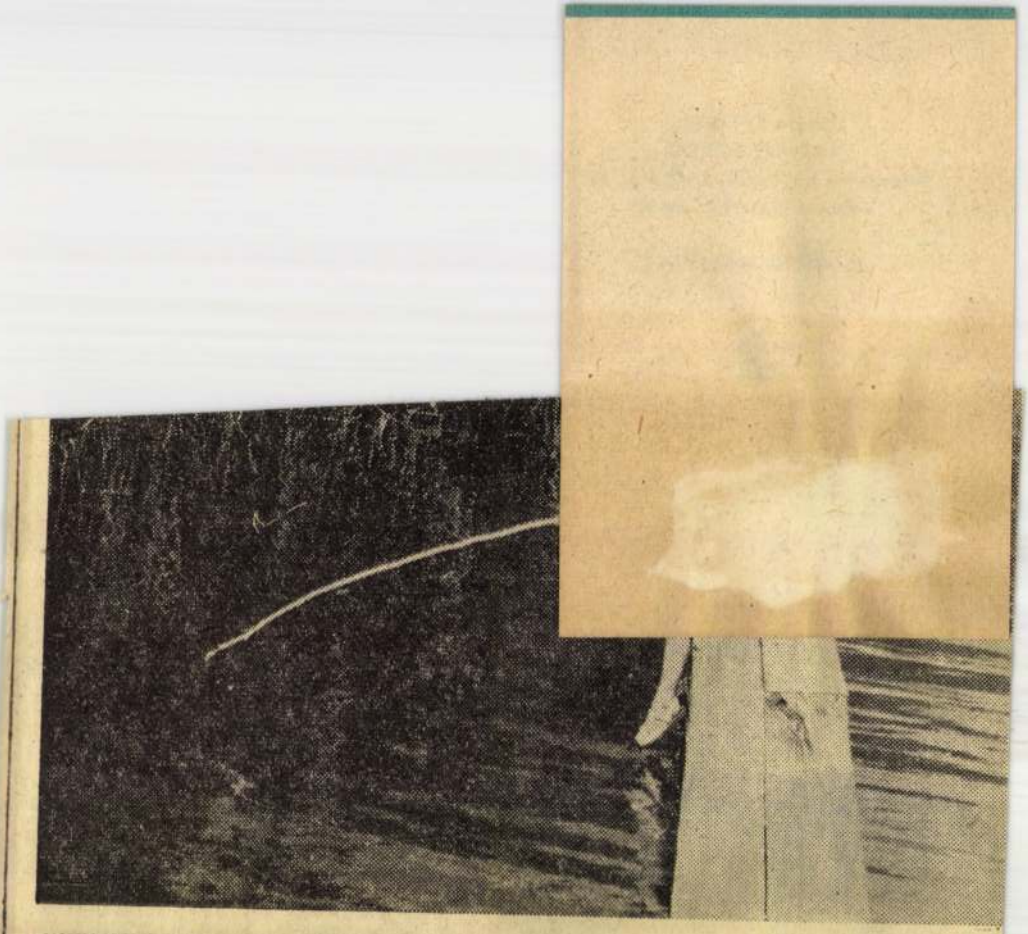

Ifjú horgászok az alsóbélatelepi stégen

Az I. kerületi tanács v. b. szeptember 26-i ülésén hallottuk

— Vasas I. falu köz- és magánvilágítási hálózatát a jövő évben újítja fel a DÉDÁSZ. Ennek során — előreláthatóan — sor kerül a Pajtás és a Pernecker I. utcák közvilágítására is.

— 70 ezer forintos KÖFA-hitellel 1967-ben kerül sor Pécsszabolcson a Fejlődés utca vízvezetékhálózatának kiépítésére. A Hun és a Kinizsi utcákban hasonló munkálatokra kerül sor az 1968-as esztendőben.

badságharc, Margit, Vörös-hadsereg, Wesselényi utcák és a Tolbuhin út felső szakaszának a háziszemét elszállítási hálózatba történő bekapcsolásáról már intézkedett. A köztisztasági vállalat a szükséges felméréseket folyamatosan végzi, azonban akadályozza a munkát, hogy egyes háztulajdonosok nem akarják a szállítási díjat megfizetni. Egyébként a vállalat még ebben az évben egy új kuka-

udvarának tereprendezés társadalmi munkában már végezték, ugyancsak megtö tént az udvart átszelő csato nának a lefedése is. A támf felújítására a jövő évben k rül sor. Erre a munkára 5 ezer forintot irányzott elő tanács.

Hétköznapi dolgok

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács P.

MECSEKI BÁNYÁSZ

1966 OKT

1021



Takács Dezső

1021

1968. szeptember 22.

Ex libris-szemle a Hírlapolvasóban

Takács Dezső

Szeptember 15-től Takács Dezső pécsi művésztanár ex libris kiállítása látható a Hírlapolvasó Színház téri helyiségében. A vállalkozás igényességéhez nem fér kétség, még ha az eredmény nem is egészen egyértelmű. A problémák érzékelésében — véleményem szerint — már egy aprócska, nem egészen a tárgyhoz illő helyszíni megfigyelés is segítségünkre lehet. Mert miképp is nézzük végig ezt a — néhány folyóméteren egy sezeg aprócska művet felvonultató és igazán figyelemkeltő — kiállítást? Semmiesetre sem futólépésben! Még így is fennáll a veszélye annak, hogy a szomszédos darabokat összekopírozó tekintet csupán a puszta dekorativitást érzékeli, holott az ex libris, nevezzük mi is könyvjegynek, sokkal mélyértelműbb, áttételesebb jelbeszédre képes. A lényeg természetesen nem az e l r e n d e z é s, hanem a különleges „léptékkel", a sokrétű funkcióval összefüggő törvényszerűségek megértése, s ennek nyomán a műfaji ellenállással való eredményes birkózás.

Takács Dezső kiállítását érdemes volt megrendeznie az SZMT Központi Könyvtárának, nekünk — a közönségnek — pedig érdemes figyelemmel kísérni az ex libris-műfaj önállósulásának effajta, ugyancsak szuverén megnyilvánulásait. Jórészt fekete-fehér technikával is a színes, eleven élet képévé áll össze a könyvtulajdonosok „egyszemélyi" vonásaiból kiinduló ábrázolás. Helyenként azonban nagyon is egyértelműen fogalmaz a művész; a fent említett „műfaji ellenálláson" esetenként igen könnyen túlteszi magát. A „modell" foglalkozása, érdeklődési köre ez és ez... — közli velünk Takács Dezső szűkszavúan, vagy ellenkezőleg: újabb és újabb magyarázó motívummal terheli az amúgy is miniatűr képkivágást. Egyikmásik kiegyensúlyozottnak tűnő kompozíciója sem éppen kisgrafika, inkább afféle zsugorított táblakép.

Mondanom sem kell, hogy nem a művészi kvalitást, csupán a válogatás szigorúságát kívántuk megkérdőjelezni. A következő kiállításon bizonyára még egyértelműbb lesz Takács Dezső sikere.

[illegible]oda Miklós

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Be

a dé

Ha a
ha sike
hányzásról, vagy legalábbis napi 20 alá szorítani az adagot, ha az orvostudomány gyorsan fejlődik, a hadifechnika pedig lassan — akkor talán megérem a nyolcvan, a kilencven, vagy üsse kő, a századik életévemet. Mą ugyanis még igen messze vagyok tőle, s ilyenkor még élénk az ember képzelőereje...

Szóval, ha megérem azt a bizonyos századik, száztizedik, vagy mondjuk százhuszadik életévemet, egy szép napon majd ölembe ültetem legifjabbik dédunokámat, aki akkor éppen negyvennégy éves lesz és beszélgetni kezdek vele...

— Emlékszel dédnagyapó — mondja a kicsike, — amikor tizennégy éves lettem, egy helikoptert vettél nekem ajándékba?

— Úgy volt bizony — hagyom rá.

— És te mit kaptál, amikor tizennégy éves lettél?

— Oh, kedvesem, amikor én tizennégy éves voltam, akkor bizony én nem kaphattam helikoptert ajándékba. Mert akkor a repülőgépek mással voltak elfoglalva. Akkor éppen kitört egy nagy-nagy világháború...

— És mit csináltál dédapó, amikor húszéves voltál?

— Hogy mit csináltam? Bebújtam a pincébe, mert bombázták Budapestet...

— Csakugyan dédikém? De később, amikor mondjuk úgy húsz-huszonkét éves lettél, akkor már ugye jól ment a sorod, akkor már pénzt is kerestél?...

— De még mennyit... Több, mint két milliárdot. (Megmagyarázom neki az inflációt, de látom, azt hiszi, hogy száztív éves koromban korai agyérelmeszesedésben szenvedek.)

— Dédapó, ezek szerint igencsak különbözött a te életed az enyémtől. Hiszen, ha elgondolom, hogy én harminchárom éves koromban éppen turistaúton voltam a Vénuszon... Vissza tudsz-e vajon emlékezni harminchárom éves korodra?

— Hogyne... Viszonylag nem történt semmi különös. Csendes évek jöttek...

— No végre... Például mire emlékszel a következő esztendőkből?

— Oh, csak apróságok: kubai válság, vietnámi háború, Kennedy-gyilkosság I., Kennedy-gyilkosság II., közel-keleti válság, aztán meg...



felre. A ... mtól
piros v...
felhördü... plás
Szem... árt,
tüze. Hos... al-
hogy tám... a
kalmat, h... ti.
veszélyt. ...
Ezért lest...
Össze... n-
gosan fújt... a
harcot, de ... megfutna ...
a csorda e... az eroseké és a legyőzötteké
a szégyen.

Fáradt volt már. Óvatosan az erdő szegélye felé hátrált. Ki akarta fújni magát. Közben arra is számított, hogy a fiatal a korai győzelemtől megszédül, s akkor egy óvatlan pillanatban az oldalát felhasíthatja.

A fiatal bika érezte, hogy vigyáznia kell, mert az öreg csalafinta. Csak óvatosan követte, nem rontott vakon a tervezett halálába. Az öreg kifújta magát. Izmaiba ismét visszatért az erő. Nyakát keményen leszegte. Kegyetlen számító mozdulat volt ez. Mire a fiatal észrevette — már a szügyének rontott. Annak már nem volt ideje, hogy félreugorjon, mert ha ugrik akkor az oldalát hasítja fel. Ha marad — akkor az öreg feldönti és a beleit tapossa ki.

Vállalta a harcot. Egy villanás alatt leszegte a fejét és ágas koronájával védte a szügyét. A két hatalmas test megrázkódott az összecsapástól. Agancsaik összefonódtak. Patáik élesen vágták szerteszét a füvet. A fiatal bika megmegingott, majd a hátsó lábára lerogyott. Szeme előtt összefutott a világ. Elvesztette a harcot.

A vén vezér győzelmi örömében bömbölni kezdett, de hangja csakhamar megfagyott. Rángatta a nyakát, de nem tudott szabadulni. A négy agancs összeakadt a támadás hevében. A győzelmi ének helyett tehetetlen harag gurgulázott a torkán.

A fiatal bikába erre a hangra visszatért az élet. Hirtelen felugrott. — Hát mégsem győzték le — él! Hangosat orditva hátraugrott, agancsa megreccsent. Az ugrás az öreg bikát földre rántotta. Koronája letört, de megszabadult. A fájdalomtól majd megőrült. Dühösen rúgta, taposta patáival a kínban fetrengő vén bikát. A fiatal bika homlokát elöntötte a vér. Szemével nem látott. Vakon, hörögve járta a táncot a halódó öregen. Tombolt benne a győzelem dühe.

Az öreg bika lassan vonaglott. Utolsókat lobbant benne az élet. Felemelte fejét és amint erőtlenül visszaomlott, — hideg koronájával végighasította a győztes oldalát..

Az ünők és a tehenek csak álltak és bámulták a tragédiát. A hajnali szél forró bikaszagot hozott felejük. Hátukon felborzolódott a szőr. Az új bika bömbölt s nyomában törtetve megindult a csorda. A felkelő nap egymásra omoltan, kihűlt testtel találta a győztest és a legyőzöttet.

Farkas János

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZ

1970 DEC 29

1021

Takács Dezső

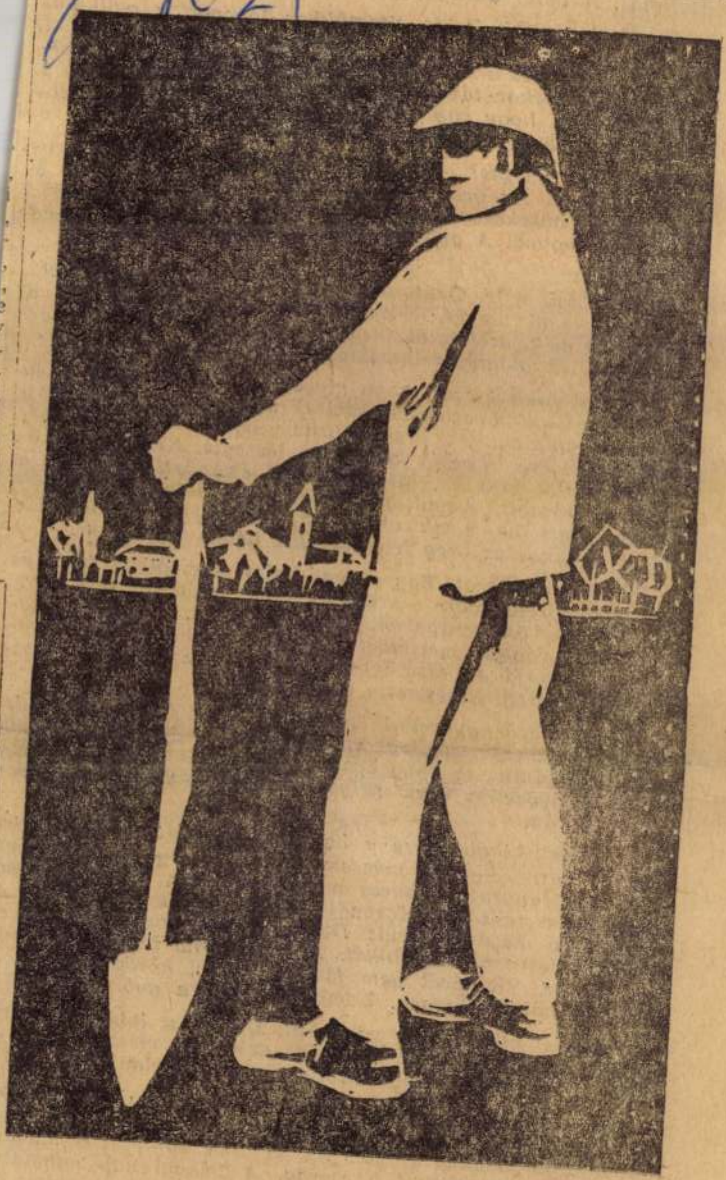

Takács Dezső: Illusztráció

Könyvek a világtalálkozóra

Református művészet Magyarországon

Bár Takács Béla és Hapák József református egyházművészeti albumában („Uram, hajlékodat, szeretem házadat…") sok gazdag, méltóságteljes, hatalomról-pompáról tanúskodó épületet-tárgyat láthatunk, leírást olvashatunk, mégsem ezek fogják meg igazán a nézőt, az olvasót. Hanem azok a templomok és hitélethez kapcsolódó tárgyak, amelyek arról tanúskodnak: a magyar reformátusságnak a szükséges mellé a szépet úgyszólván a semmiből kellett előteremtenie. Mi több, sokszor csak arra telt egy-egy kicsiny gyülekezet erejéből, hogy Isten szavának díszenincs, szegényes otthon épüljön. A kötet számos képe alá odaillene Veress Miklós *Egy falusi vályogtemplomra* című verse:

„Tebenned bíz… a többi megszakad
Leomlott betű szín és vakolat
Csak pőre vályog álmodik alatta
abból e templom… eleitől fogva
Abból való vagy valami másból
valami hallgatag szegénység-kovászból…"

Ám – ismétlem – a szegénység sem a szépérzéket, sem a játékos kedvet nem tudta kiölni a népből és papjaiból. Igen, a játékosságot, bármilyen képtelennek hangozzék ez, ha arra gondolunk, hogy a református egyházat mennyire komornak, fekete-fehérnek tartja ma is a közhiedelem. Ékes példa erre a kenderesi egyházközség illusztrált anyakönyve, amelyet a 18. századi lelkipásztor a naiv művészekre emlékeztető módon, akvarellszerű rajzokkal – keresztelési, esketési jelenetekkel – díszített, talán azért, hogy az adminisztráció unalmába-szürkeségébe valami kedveset, emberit csempésszen.

Hasonlóan örömteli meglepetés az is, hogy a híres református templomok és más épületek (elsősorban iskolák!) mellett láthatjuk a könyvben a kisszámú modern templom egyikét, a szamoskérit, amely az 1970-es nagy árvíz után épült, Bachmann Zoltán és Csete György tervei alapján. Köszönet érte Hapák József fotóművésznek, hogy szokatlan szépségét észrevette és megörökítette.

A tárgyi emlékek sorában megkülönböztetett figyelmet érdemelnek Árva Bethlen Kata úrasztali terítő mintái, amelyek a négy evangelista jelképét ábrázolják.

Takács Béla bevezetője amolyan „magyar református egyháztörténet dióhéjban", a képmagyarázatok pedig ennek szerves részei. A történeti vázlat a kezdetektől egészen a jelenig vezeti az olvasót. A magyar és angol nyelven megjelent album maradandó, értékes „vásárfia" lesz a világtalálkozóról hazatérőknek. Csak remélni merjük, hogy „befogadása" az egyházi könyvterjesztésbe még csak a kezdet, s egyre több kiadó értékőrző-értékteremtő könyveinek árusítására vállalkoznak templomainkban és az ország református könyvesboltjaiban. Számos olvasói levél tanúsítja, hogy erre a „nyitásra" már nagyon megérett az idő.

(Officina Nova)

Szeretnék hinni abban, hogy az evangélikus Reményik Sándor istenes verseinek közös – Unikornis Kiadó, Evangélikus Sajtóosztály, a terjesztésben részt vesz a Református Sajtóosztály – gondozása „iskolateremtő" lépés. Mert egy-egy, a színvonalhoz ragaszkodó világi vagy a lelkeket gyógyítani akaró felekezeti kiadó *elszigetelt erőfeszítése* kevés a lélekromboló (sok esetben egyszerűen csak butító!) könyvek áradatával szemben. A terjesztési hálózatunkba ugyancsak befogadott fotóalbum képeinek szépségén, „kis erdélyi egyháztörténetének" információin és Reményik istenkereső, Istent megtaláló versein túl *ennek* a közös vállalásnak külön is örülhetünk.

Beköszöntő egy katalógushoz

Először – még a hivatalos megnyitó előtt – egy „A Magyar Nemzet megkérdezte"-riport alkalmával jártam a Biblia Múzeumban. Azóta, hol kísérőként, hol alkalmi tárlatvezetőként, számtalanszor. De akár általános iskolásokkal, akár gimnazistákkal, akár felnőttekkel, mindig megdöbbentett *az a távolság*, amely a Biblia és a mai átlagember életét elválasztja. Ma már, az ellen-ideológiák múltával, úgyszólván mindenki elfogadja ugyan, hogy a Biblia szent könyv, ez azonban félrevezető lehet. Mert épp e „szentség" elfogadásában rejlik az is, hogy sokan végzetesen idegennek, hétköznapjaink felettinek érzik, de semmiképpen sem életük részének. Szereplőit pedig egytől egyig sokkal inkább földöntúli lényeknek, mintsem hozzánk hasonló, hús-vér embereknek.

Ezt a távolságot csökkentik, ezt az idegenséget oldják mindazok a tárgyak-dokumentumok, amelyek – korábban már részletesen szóltunk erről – a Biblia Múzeum termeiben és előterében láthatók. Most, a világtalálkozó napjaiban, ennek különösen nagy jelentősége van, hiszen igen sok látogató várható.

Ám a látottak alapos megértésére, a Szentírás keletkezéstörténetének, illetve a magyar nyelvű bibliafordításoknak a tanulmányozására eddig legfeljebb egy-egy különösen igényes tanár, lelkipásztor vagy hitoktató jóvoltából nyílt lehetőség, katalógus híján.

Most végre megjelent a rég várt kiadvány, a Ráday Gyűjtemény gondozásában, Mudrák Attila és Szelényi Károly művészi tárgyfotóival, Németh Pál és Szabó András múzeumi kalauzával, amelynek nem az a célja, hogy „mindent" elmondjon e kimeríthetetlen témáról, csupán az, hogy „Ariadné-fonalat" adjon a téma útvesztőiben bolyongani kívánóknak.

Sajnos csak lapzárta után érkezett meg a nyomdából a „Tebenned bíztunk eleitől fogva" című egyedülálló kiadvány, a magyar reformátusság életének körképe. A könyv a világtalálkozó helyszínein megvásárolható, a közeljövőben elemző írást közlünk róla.

P.É.

Egy élet a külmisszió szolgálatában

Babos Sándor 90 éves

Babos Sándor kolozsvári iparos szülők gyermeke. 1921–25-ig a Kolozsvári Református Teológia hallgatója. Majd a belmissziói törekvések buzgó munkása. Csendesen szolgáló, szerény megjelenésű ifjú. Nyelvhibás, s emiatt barátai nem ajánlják szószéki szolgálatra. Missziói elhívását – teológiai tanulmányainak befejezése után – Bázelben, a missziói iskolában kapja, ahol két évig tanul. Bázelből hazajőve Erdélybe, az Óromániában élő, szétszórt magyar reformátusok között készül a külmisszióra.

1929-ben főhatósága Lupénybe rendeli a bányászok közé pásztori szolgálatra. A munkások között sztrájk tör ki. A helybeli román csendőrség sortűzzel válaszol, amely – sokak között – egy református munkás halálát is okozza, Babos Sándor temeti. Igehirdetése azonban hatósági eljárást von maga után „államellenes izgatás" címén. Hat havi fogházra ítélik, de nemsokára királyi közkegyelemben részesül.

Ezt követően egy év skóciai tanulmányút következik, ahol a misszióhoz szükséges angol nyelvet és a skót misszió munkáját tanulmányozza. 1933. augusztus 24-én Makkai Sándor püspök ünnepélyes keretek között bocsátja ki. A püspök áldásából idézek: „Menj, magvető és szórd az Ige magvát, ne gondolj arra, hogy sziklára hull, mert jó földbe is kerül… Mindig veled lévő testvéri szeretetünk legyen vigasztalásod, ha nagyon egyedül leszel…"

Éppen október 31-én érkezik Mukdenbe (Mandzsúriába), ahol várják. A keresztyén templomban meghatottan énekli angolul a gyülekezettel: „E földön ti minden népek…" Így írja le ezt: „Ujjongani szerettem volna örömömben… Csodálatos, áldott óra volt!"

Fárasztó és veszélyes szolgálata közben minden este Isten oltalmában megnyugodva feküdt le: „…mintha csak az édesanyánk karjaiban volnánk és semmi veszély nem volna körülöttünk. Mennyire ujjongó valóság számunkra: Jézus ölébe bizton hajtom fejem le én."

1936-ban nyolc hónapra hazatér Erdélybe. Rövid otthonléte alatt több mint 100 gyülekezetben számolt be missziójáról, mert neki zsinati gyűlésre kell mennie, Ligonierbe, Pennsylvania államba, ahol a Kálvin Zsinat vezetői gyűlnek össze évi gyűlésre.

Mi 1947-ben jöttünk Amerikába, mert nem volt máshová menni. 1941-ben a japán és amerikai háború kitörésekor skót kollégáinkat a japánok vagy hazaszállították, vagy internálták. Minket, lévén magyarok, a németekkel háborús szövetségesek, munkánkban erősen korlátoztak. A háború végeztével négy éven át senkivel nem lehetetett kapcsolatot tartani, sem a skótokkal, sem Erdélyivel, sem a magyarországiakkal. Teljesen egyedül voltunk három kisgyermekünkkel. Akkor egy skót bizottság jött ki Mandzsúriába, hogy megnézze, mi van velünk és mit lehet tervezni a misszió további jövőjéről. Ez a bizottság elsősorban nekünk azt ajánlotta, hogy mielőtt a kínai kommunisták elfoglalják Mandzsúriát, menjünk Pekingbe, és onnan haza vagy valahová. Azt mondták, hogy próbáljunk Amerikába menni, mert Európa nagyrészt romokban van. Így aztán az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Bizottságával és amerikai egyházi bizottságok segítségével hosszú várakozás után át tudtunk jönni Amerikába azzal a céllal, hogy egyévi itteni pihenés után újból felvesszük a kapcsolatot az erdélyi és a magyarországi missziói szövetséggel és hazamegyünk.

Ekkor nekünk már Észak-Erdély visszacsatolásából kifolyólag magyar útlevelünk volt. 1947 őszén és 1948 tavaszán naivan kértem Budapestet, hogy hosszabítsák meg az útlevelünket. A válasz visszajött azzal, hogy sem én, sem családom nem kaphatunk útlevél meghosszabbítást, ami magyarul azt jelentette, hogy Magyarországra nem mehetünk. Így aztán számunkra nem maradt más hátra, mint sírásunkat visszafojtani, egy nagyot nyelni és itt maradni. Amerikai állampolgárok lettünk, s azóta itt élünk. A magyarországi kommunista kormány így minket is elintézett.

Visszatekintve, 54 év után azt mondjuk, hogy jól tette. 1947–75-ig itt szolgáltunk a magyarok és amerikaiak között. Még magyar temp[illegible]

TAKÁCS Béla művét

szletes programja

vonalon, saját vasútállomása van. Nyári épületeiben 8×240 férőhely, téli épületeiben 7×120 férőhely (összesen tehát 2760) áll rendelkezésre, amelyeken kívül igénybe vehetők az épületekben lévő nevelői szobák (további kb. 200 férőhely), valamint az átszervezés miatt megüresedett nevelői lakások is. A Centrum rendelkezik egy 75 férőhelyes, 2-3-4 ágyas szállodaépülettel, amelyben az időközben odalátogató állami és egyházi vezetők, díszvendégek elhelyezhetők. A férőhelyek száma szükség esetén sátrakkal bővíthető (kb. 400 fő). A Centrum területén 3000 ülőhelyes stadion, 1000 férőhelyes sportcsarnok, 500 férőhelyes színház- és moziterem áll rendelkezésre, a szükséges technikai felszereléssel. Ezenkívül a területen 2 szabadtéri színpad, további sportlétesítmények, strand és hajókikötő is található. A Centrum rendelkezik saját nyomdával, zárt rendszerű tv- és rádiólánccal. Szervező iroda: 8250 Zánka, Tel.: 06-87-4844.

Június 24. 10.00–17.00: érkezés; **18.00–20.00** vacsora; **20.30** ünnepélyes nyitás; **21.00–23.00** gálaműsor.

Június 25–június 29. 9.30 reggeli áhítat; **10.00** - csoportbeszélgetés – házanként, a házakhoz beosztott 2-2 lelkész szolgálatával; **10.45** előadások – 40 fős csoportokban, három különböző helyszínen úgy, hogy a hét folyamán minden előadás kétszer hangzik el. Az előadók sorában a következőkre gondolt az előkészítő csoport: Göncz Árpád, Gyökössy Endre, Farkas József, Kányádi Sándor stb.; **14.00–18.00** szabad programok – strand, sportrendezvények, fakultatív programok; **20.30** esti áhítat a stadionban, meghívott vendégek szolgálatával; **21.00–23.00** esti programok – együttesek, meghívott előadóművészek és csoportok, film, táncház stb.

Június 30. 10.00 záróalkalom – a dunántúli református gyülekezetek részvételével.

Öregdiák találkozó Nagykőrösön

Június 25.: 9.20 Istentisztelet – **10.00** Tanítóképző Főiskola évzárója – **10.40** Aranydiplomák kiosztása, aranydiplomások köszöntése – **11.00** Koszorúzás Váczy Ferenc emléktáblájánál és a Hősök szobránál – **11.30–12.30** Ebéd – **13.00** Tudományos konferencia: Nagykőrös szerepe a magyar művelődésben – **17.00** A Nagykőrösi és Dunamelléki Református Tanítóképző Főiskola [illegible] megalakítása – **18.00–19.00** Vacsora **19.00** Ünnepi istentisztelet – **20.00** Ünnepi műsor.

Június 26. 9.00 Áhítat: Papp Vilmos lp. – **9.30** Magyar református presbiter vagyok: dr. Ritoók Zsigmond – **11.00** Külföldi egyházak képviselőinek bemutatkozása – **13.00** Ebédszünet – **15.00** Presbiterek találkozója szeretetvendégségek keretében budapesti gyülekezetekben. Ki vagyok? Honnan jöttem? Milyen szolgálatot végzek? További programok megbeszélése (címek, tervek, programok cseréje) – **18.00** Evangélizáció, presbiterek bizonyságtétele.

lehetőségeiről. Az esemény szervezője: Benda Kálmán elnök. – **15.30** A Lónyay utcai épület megtekintése. Az esemény szervezője: Dobos Ágoston titkár – **16.30–17.00** Bérelt autóbuszokkal átvonulás a Baár-Madas Gimnázium épületébe. (A Török Pál Egyesület költségén.) Az esemény szervezője: Balássy Gyula pénztáros – **17.00** A Baár-Madas épületének megtekintése. Ismertetés az iskola helyzetéről a Gimnázium igazgatója vagy helyettese részéről. Baráti beszélgetés, „garden-party" frissítőkkel (büfé). Az esemény szervezője: Szöllősyné Filep Judit és Bakné Nósz Mária.

Presbiterek találkozója

BUDAPEST, JÚNIUS 27. RÁDAY KOLLÉGIUM (RÁDAY U. 28.)

Recepció – a Református Kollégium portáján (Rákóczi út 1.) június 26-án, 27-én és 28-án egész nap (9–18 óráig).

9.00-tól A Kollégium állandó kiállításainak megtekintése: Iskolatörténeti és egyházművészeti kiállítás, Rákóczi-vár megtekintése – **10.00** Időszaki kiállítások megnyitója a Kollégiumban; A pataki cserkészet története; Bibliakiállítás – **11.00** Lelkésztalálkozó: tiszáninneni lelkészek, Patakon tanult lelkészek, vendéglelkészek és családtagjaik részére az emeleti imateremben, közös ebéd a Mudrányban. Gyülekezés: a Nagykönyvtár dísztermében – **14.00** szobrát megkoszorúzza Révkomárom gyülekezeti küldöttsége – **12.00** Fogadás a külföldi vendégek tiszteletére – **15.00** Ünnepi nagygyűlés a Jókai Művelődési Központban. Előadások, énekszámok, öregdiákok beszámolói. Zárszót mond: dr. Márkus Mihály püspök.

Június 30. 10.00: Hálaadó istentisztelet. Igét hirdet: Farkas Sándor, az Amerikai Magyar Református Lelkészegyesület elnöke. Úrvacsoravételt.

A Nemzeti Filharmónia hangversenye

BUDAPEST, JÚNIUS 27. 20.00 ÓRA KÁLVIN TÉRI TEMPLOM

Kovács Endre (orgona), Ardó Mária (ének)

Öregdiák találkozó Sárospatakon

JÚNIUS 28.

Az ifjúsági világtalálkozó záró istentisztelete

ZÁNKA, JÚNIUS 30.

9.30: Gyülekezés

10.00: Bevonulás – Kezdőének: 90,1 és 9 Tebenned bíztunk… – Köszöntés – Kórusszolgálat – Igeolvasás, imádság – Igehirdetés előtti ének: 370,1 Jövel Szentlélek… – Textus, igehirdetés – Úrvacsoraosztás előtti ének: 440, 1 Jer, lássuk… – Úrvacsorai ágenda – Úrvacsoravétel – Záróének: 25,1–2 Szívemet hozzád emelem – Himnusz – Áldás.

Zenés irodalmi estek a Schweitzer Albert Otthonban

BUDAPEST XIV., HERMINA ÚT (MÁJUS 1. ÚT) 51.

Június 25. 18.30: Vas István: A názáreti Jézus története – Tatay Éva előadói estje

Június 26. 18.30: Faragó Laura énekművész estje. Közreműködik: ifj. Fasang Árpád (zongora) és Kovács Endre (orgona).

Június 28. 18.30: zenés irodalmi est az Operaház énekművészei közreműködésével.

A műsorokat Kovács Zsuzsa vezeti.

Hasznos tudnivalók

A Zsinat Elnöksége és a Szervező Bizottság az alábbiakban részletes tájékoztatást ad a jó rend érdekében az érkezés módjáról, parkolásról, minden egyéb szükséges tudnivalókról és információkról.

Az idős gyülekezeti tagoknál lehetőség szerint legyen ivóvíz. A cukorbetegek élelmiszerről gondoskodjanak. A gyógyszerrel élők tartalék készletet hozzanak magukkal.

Lehetőség szerint egészségügyi okmányok mindenkinél legyenek kéznél.

A stadionok területére biztonsági okokból üveget, botot, ütő- és vágóeszközöket behozni nem szabad! Lehetőség szerint esernyőt se hozzanak magukkal a résztvevők.

A rendezőség a nagyobb táskákat és szatyrokat esetenként átvizsgálhatja, ezért ehhez megértést és türelmet kérünk.

A stadionok területére alkoholt bevinni tilos!

A stadionokba vizet, üditőt csak műanyag palackban hozzunk!

Mindkét helyszínen a stadion kapuit a kezdés előtt két órával nyitják meg (Budapesten 17.00-kor, Debrecenben 15.00-kor).

A belépő szerinti helyeket legkésőbb kezdés előtt 1/2 órával kérjük elfoglalni.

Az autóbuszokra és a személygépkocsikra jól láthatóan legyen elhelyezve a parkoláshoz szükséges embléma.

A parkolás rendje: Budapesten és Debrecenben parkolni csak a kijelölt területeken lehet. Debrecenben az irányító táblák szerint, Budapesten pedig a Felvonulási téren (Dózsa Gy. út) történjen a parkolás.

Vasúttal történő utazás esetén a belföldi utasok maguk veszik meg a belépőjegy felmutatása mellett az 50 %-os kedvezményt biztosító menettérti jegyet. Lehetőség szerint csoportosan utazzanak. A nagyobb vasúti állomásokon szórólapok fogják tájékoztatni a menetrend szerinti és mentesítő vonatok indulásáról az utazókat.

A MÁV a világtalálkozó eseményeire mentesítő vonatokat indít az alábbi rend szerint.

Június 21-én a budapesti megnyitóra Pécsről, Szombathelyről, Győrből és Kecskemétről. Az indulási időpontok felől az illetékes állomásokon lehet érdeklődni.

Június 22-én a debreceni ünnepi istentiszteletre Miskolcról, Kecskemétről és Záhonyról indul

Finnorsz... nemzeti ünnepe

Fennállásának 53. évfordulóját ünnepli ma a Finn Köztársaság. Északi rokonnépünk száz éves cári elnyomó uralom után az Októberi Forradalom győzelme, a népek önrendelkezési jogáról szóló lenini elvek érvényesülése következtében léphetett a nemzeti önállóság és állami függetlenség útjára.

Fejlődésének első évtizedeiben a fiatal köztársaság nehéz politikai küzdelmek színhelye volt. A hazafias, realista gondolkodású vezetők kezdettől fogva felmérték, hogy az ország függetlensége csak akkor lehet szilárd, ha békés kapcsolatokat épít ki valamennyi európai állammal, mindenekelőtt a szomszédos Szovjetunióval. Ezt a politikai irányzatot elsőnek Paasikivi, a nagy finn államférfi fogalmazta meg, s olyan kiváló vezetők támogatták, illetve folytatták, mint Kekkonen, az ország jelenlegi elnöke. A nemzetközi és a hazai reakció azonban a finn államiság első pillanatától más célokat követett, szovjetellenes politikát szorgalmazott és veszélyes bonyodalmakba sodorta az országot.

A második világháború után véglegesen győzött a Paasikivi—Kekkonen-vonal. Belpolitikában ez a reakció visszaszorítását, a közélet demokratizálódását, a baloldali és más népi erők összefogását jelentette. Külpolitikában Finnország semlegessége az alap. 1948-ban létrejött a szovjet—finn barátsági szerződés. A finn nép im-

Örmé...

Az Örmény Szocialista Szovjet Köztársaság mintegy kétmillió lakosa most ünnepli annak az államnak ötvenedik születésnapját, amelyben — a török uralom alól felszabadulva — az örmény nép végre nemzeti otthont talált, s amelynek harmincezer négyzetkilométernyi területén virágzó országot épített fel. Szovjet-Örményország fejlett iparral, mezőgazdasággal rendelkezik, az ország szakmeberei élénk tudományos, műszaki, tudományos tevékenységet folytatnak. Mindehhez az alapot a színvonalas felsőoktatási rendszer és tudományos képzés teremti meg.

*

A szovjet hatalom örményországi győzelme után alig néhány hónappal megalapították a Jerevánt Állami Tudományegyetemet. Ebből az intézményből nőtt ki a köztársaság felsőoktatási rendszere. A későbbi években az egyetemi karok önálló főiskolákká fejlődtek, megnyílt a műszaki, az orvosi, az agrártudományi, a pedagógiai, az állatorvosi, valamint az orosz és az idegen nyelvek főiskolája. Ugyancsak a Jereváni Egyetem keretében létesültek az első tudományos kutatóintézetek.

Színvonalas felsőoktatási rendszer

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1970 DEC 07

Takács Dezső

1021

7

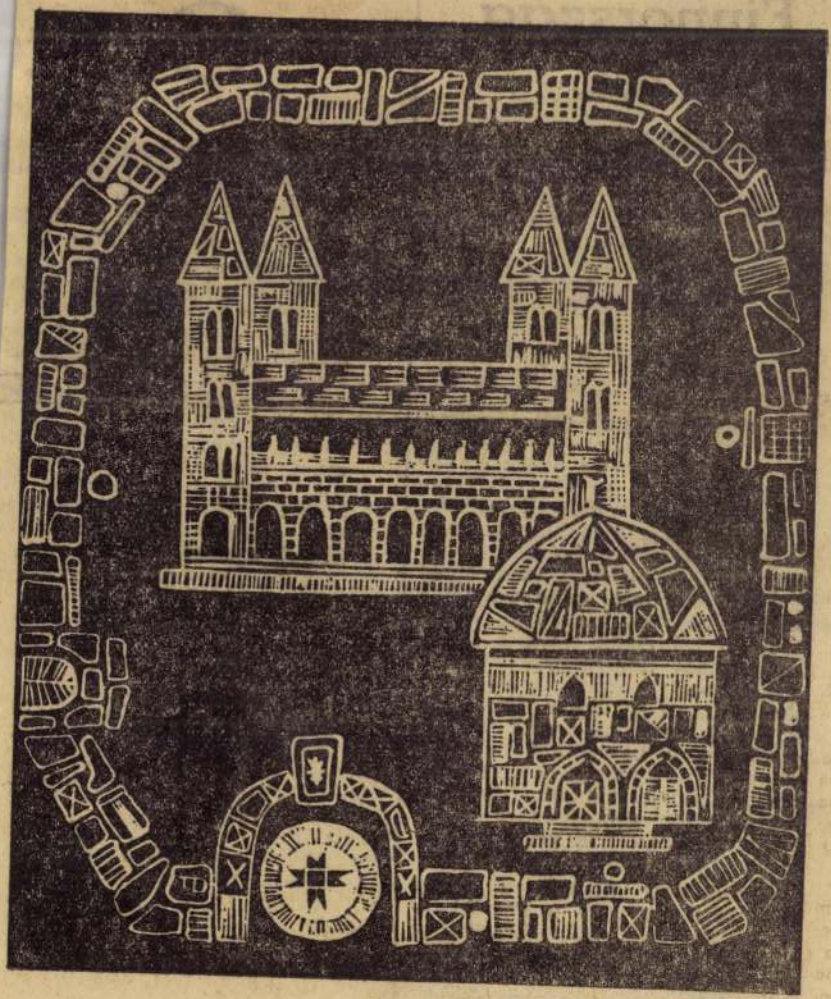

TAKÁCS DEZSŐ: „PÉCS IV."

Magyar Hirde
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándo
Telefon: 188-296, 188-30

Takács Dezső

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1966 MÁR 30.

1021

Bemutatjuk Takács Dezsőt

Takács Dezső pécsi rajztanár már sok csoportos kiállításon szerepelt műveivel. Legutóbb a megyei rajztanárok pályázatán a zsüri kiemelt díjjal jutalmazta.

Első önálló grafikai kiállítása nemrégiben nyílt meg Pécs-Meszes bányavidéken. A megnyitót *Kelle Sándor*, a Tanárképző Főiskola festőművész tanára tartotta. A kiállított művek tekintélyes része a bányavidék sokrétű témalehetőségeinek képi megformálását tükrözi: *Külszíni fejtés, Dömperjavítók, Békeakna, A Mecseknádasd, Óbánya, Pécsi Tabán* című képek a baranyai és a pécsi táj szépségeit mutatják be. A kiállításon gyakran tűnnek fel az úttörő-élet témái is: *Úttörőtábor, Első padban.*

Takács Dezső munkáin a valóságot konstruktiv megfogalmazásban jeleníti meg. Nem elégszik meg az egyszeri, véletlen látvánnyal, hanem a szerkezet geometrikus formáit hangsúlyozza. Művészi fejlődésének további eredményeit érdeklődéssel várjuk. **B. L.**

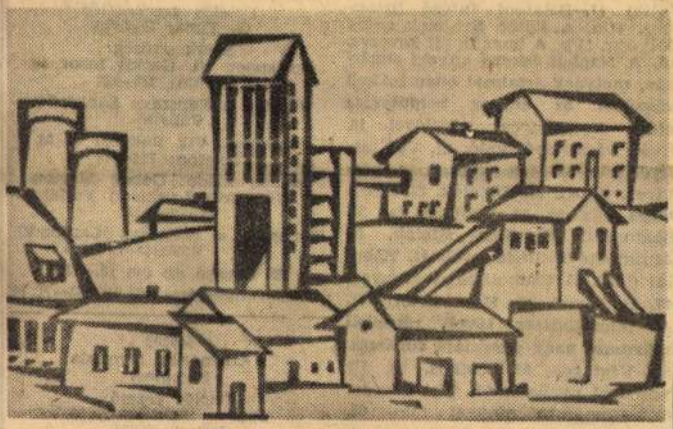

Takács Dezső: István II. akna

éb. 13. Afrikai főváros. ezdemény (biol.) 15. S eli (Or.) városka. 17. Ci 9. Vár (ném.). 20. Önpol lejL 24. Igen spanyolul. os Tervhivatal. 27. Kö szomszéd bolygóról val os magánhangzók. 32. I Szellemes. 37. Hírem be e. 39. Norvég városka. 41. Gyullalásos. 43. IE. 44. Hogyan oroszul. 46. . . . .gumi. 48. Fél dekoráció. 50. Edények. 52. Ilonkák. 54. Ügyeletes. 56 Rossz (gör.) 57. . . .kút. 59. Kövér nyakú. 61. Kazlak fele. 62. Azonos mássalhangzók. 64. Jótálló. 66. Szigorú intés. 67. OM. 68. Tör . . . 70. A Bolygó hollandi női főszereplője. 72. . . .folytasd. 74. Pirosodik (gyümölcs). 76. Zöldesbarna színű. 78. . . .ira (lat.) innen a harag. 80. Gépkocsi márka. 82. Meghalt (lat.). 84. Etető. 85. **A Kozmosz műhold két »utasának« neve.**

FÜGGŐLEGES 2. Panama közepe. 3. Az Észak-atlanti Szövetség angol nevének rövidítése. 4. Európai folyó névelővel. 5. Közép-olaszországi folyóba. 6. EK. 7. Állócsillag. 8. Gyermekek. 9. Világos előttem. 10. . . .Howe szigetek (Ausztrália). 11. Balatoni Intéző Bizottság. 11/a. A Fülöp Szigetek egyik folyója. 11/b. A borz betűi keverve. **15. A Napból érkező anyagi sugárzás, melynek ártalmai ellen fel kell készülni az ember holdutazása előtt.** 16. Testrész névelővel. 18. Svéd városkából való. 21. Vas megyei falu. 23. Még egyszer. 26. Szervíroz. 29. AI. 30. Füzetek. 33. Ellentétes kötőszó. 35. Trópusi fa. 36. Számosat. 38. Vízi állatok. 40. Mutatószó melléknévvel. 42. Kábulat (lat.). 45. Csokoládé nyersanyag. 47. Borzasztó. 49. Hozzátartozó. **51. A tejútrendszer távoli részeiből származó nagy energiájú sugárzás.** 53. Végtagok. 55. Csíkos. 58. Úr portugál nyelven. 60. Vízi növény. 63. Komárom megyei falu. 65. Törzskar (ném.). 69. Végtelenül zi-

A helyes megfejtők közül jutalomban részesültek: Bárdi Imréné, Kincsesbánya; **Brázik Gyula,** Felsődobos; **Fülöp Zoltánné,** Szombathely; **Nátkai József,** Szombathely; **Nagy Sándorné,** Székesfehérvár; **Révész Pál,** Kistelek; **Szentirmai László,** Szeged; **Téczely Károly,** Szászvár; **Tóth Lajosné,** Kisgyalán; **Zékány Ilona,** Nyíregyháza.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

a Pedagógusok Szakszervezetének lapja

Megjelenik havonta kétszer

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:
G. Tímár György

Szerkesztőség:
Budapest, VI. Gorkij fasor 10.
Telefon: 228–922

Kiadja a Népszava Lapkiadó Vállalat

Budapest, VII. Rákóczi út 54.
Telefon: 224–819

Felelős kiadó: Gábor Márton, a Népszava Lapkiadó Vállalat igazgatója

Terjeszti a Népszava Lapkiadó Vállalat

Előfizetési díj évi 18.– Ft

Csekkszámlaszám: 75 915 001—K. 95

660102
Athenaeum Nyomda
Budapest

Felelős vezető:
Soproni Béla igazgató

Index: 26 651

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Takács Péter

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1966 MÁJ 15

...i Napló

1021



TAKÁCS ~~DEZSŐ~~

UTCA

Gyenis József:

Illemtan az ólban

Falun a télidő, amolyan sok napos karácsony. Ilyenkor csupán az állatok gondozása ad munkát, na meg kukoricamorzsolás is akad, de az már jófajta tennivaló, amit szomszédolás közben kis tereferével lehet fűszerezni.

Ma Pista bácsi a soros házigazda, és jóbarátokhoz illően kínálgatja vendégeit itókával, jószagú szűzdohánnyal. Hárman ülik körül a vesszőkosarat, Bajomi sógor, aki gyakori vendég a háznál, hisz itt lakik átellenben, Pusi bácsi a kis utcából, ő ugyan ritkábban jár erre, de azért időnként betéved egy-egy órácskára, ami eltart néha félnapig is, meghát a házigazda Pista bácsi.

Koccintás után vígabban peregnek az aranysárga kukoricaszemek a kosárba, vígabban forog a nyelve is a három aszott vénembernek, akik ilyenkor újra végigélik küzdelmes múltjukat. Bajomi katona pajtása volt Pista bácsinak, vele az első világháború emlékei kelnek életre, hisz végigjárták a frontokat a négy év alatt Limanovától az Isonzóig. Pusi bácsival meg egy pusztán szolgált a házigazda és a cselédélet nyomorúságát idézik, talán csak azért hogy végérvényesen megállapíthassák, mégis csak jobb ez a mai élet urak, meg a csendőrök nélkül.

Pista bácsi simogató pillantásokkal kíséri bozontos szemöldöke alól unokáját, Babika minden lépését, aki a csaplárosné szerepét tölti be körülöttük. Egyébként Babika már nagylány, sőt mi több, menyasszony és a tavasszal lesz az esküvője. Hogy eljárt az idő, tűnődik Pista bácsi szótlanul. Ha kicsit előbbre teszi Babika kecses járását, piros, pozsgás arcát, mindjárt Örzse asszony jut eszébe, akit akkor még „Bözsikémnek" szólongatott. Bözsi, azaz mostmár Örzse néne, mintha színpadon végszóra érkezne, éppen megjelenik a láthatáron és kissé odahajol az urához, de azért, a másik két ember is hallja, mit súg neki

— Apjuk eriggy csak ki, valami rendőr-féle ember akar veled beszélni.

Pista bácsi kiveszi szájából a pipát, sercint egyet és miközben kötényéből a kosárba kotorja a kukoricát, félhangosan morogni kezd.

— Rendőr az én házamnál? Asszony, te biztosan rosszul láttál, törvénytisztelő ember voltam én világ életemben — azzal kibotorkál a szobából. Valóban egyenruhás ember állt odakint, bár jól vélekedett, mert nem rendőr az illető, hanem „Fináne." A kettő pedig nagyon is nem azonos. Ami azt illeti, ettől se sok jót remélhet az ember, csak tudná mit akarhat tőle — morfondírozott Pista bácsi.

— Becsaptak minket é
gem is, nincs nekem dugott

— Azt majd meglátjuk,
Pál őrmester vagyok a pénz
jon, amíg jó kedvem van.

Kéméndi István hetve
gyökerezett lábakkal áll a
hangot nagyon is jól, csak
beszéltek vele. Egyszer az e
gombázás közben, az is így
büdös parasztjainak, hogy n
jében. Akkor is csendesen

— Öcsém én itt gombáz
gon se volt, most meg már
mondom magának, hogy én
mikor maga már nem les
tizenöt éve és az erdésznek
ennek a Szakonyi Pál őrmest
kérdezhetné, de nincs értelm
az új vezetők közül. Nem
kalapját a tanács folyosójár
De most valahogy nagyon
pillanatnyi idő alatt villan
homloka mögött. Lekókadt f
benyit a padlásfeljáróhoz.

— Hát akkor tessék, essün
va van, hol akarja kezdeni, a

Az őrmestert sem a pa
hanem elindul a pa
tállót, meggázolja a
maszatos lesz a sok
keres, kutat tovább,
varra hozza Bajomi
szóváltás behallatszott a szob
dásuk. Mire Pista bácsi elők
ból, ők már a disznóól előtt
őrmester is odatart. Fiatal a
legesen egy szó sem hagyja
vibrál a hideg levegőben, ta
nának, robbanna is tőle.

Csikordul a retesz az er
Pál őrmester a kerítésen be
szempillája takarja mi van m
ajtót tárja ki sarkig. Éppen c
tovább nem érdekli, mert eg
fával. Nyitja a középsőt, ez u
Kintről is látja, hogy ott r
ajtókat nem csukja be, mint
utolsó rejtekhelyre összpontos
hoz. Közben a birka, amely
nem jól megtermett pörge s
léssel kívül terem az ajtón
mester, jobb lábával harago

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG

1968 NOV _ 7
1021



TAKÁCS BÉLA RAJZA

Itt élnek mé

Ozoraiak — Ozor

Találkozásomnak Ozorával kedvezett még az idő is, mert ezerággal sütött az októbervégi nap, amikor a nyári gunyáját már eldobáló Kálvária hegyről ismerkedni kezdtem azzal a faluval, amelynek nevét a történelemből, a régi és új irodalomtörténetéből ismerem. Fönt kezdtem hát a hegyen és onnan szállottam alá, mert szép ugyan a szemnek onnan föntről a festő ecsetjét is méltán elbúvölő vidék, de Ozora lelke lent van a szükségszerű okossággal kikacskaringózott utcák házaiban.

Ez év elején, ahogy ez akkor elhangzott, a rádió egy remekül sikerült riportja felfedezte az egész ország közvéleménye számára Ozorát. Furcsamódon mindenki örült e lélekkel teli riportnak, majd az ezt követő sajtóvisszhangnak, csak eppen azok nem, akikről szólott a riport. Magának, de nem menti hogy

mostani főtéren, ahol rózsakülönlegességeket nevelő kert díszlik, tíz egynéhány éve libaúsztató, sással keretezett pocsolya éktelenkedett. Járdák pántlikázzák az utcákat, új az iskola, pontosabban felújított, kibővített, beköltözés előtt áll az orvoslakás és rendelő, ebben az évben 22 családi ház épült téglából és nem az átkos, vizet, nyavalyákat konzerváló tömésfalból. Húsz év alatt nem épült annyi egészséges ház, mint most egy év alatt.

Száz szónak is egy a vége... minden, amit elmondanak, azt tanúsítja, hogy ami a helyi erőket, lehetőségeket illeti, szoros összefüggésben a falu lakossága anyagi helyzetének fellendülésével, az álmokból-tervekből valóságra váltódott és váltódik a továbbiakban is mindaz, ami eddig hiányzott. A tudatot meghatározó lét egyre maibb, XX.

ályázat

sorrendjében. A közös rejtvénypályázaton minden hallgatónk részt vehet. Természetesen magyar nyelvű megfejtéseket is elfogadunk.

A helyes megfejtők között stúdiónkban mintegy 100 értékes díjat sorsolunk ki, melyeket a Német Demokratikus Köztársaság Rádiója bocsát rendelkezésünkre. A nyereménytárgyakat postán juttatjuk el a szerencsés megfejtőknek. A fő díjak kiosztására 1966. október 7-én, az NDK alapításának évfordulóján, a Német Demokratikus Köztársaság Rádiója képviselőinek jelenlétében, ünnepélyes keretek között a Pécsi Stúdióban kerül sor.

mert az előző hónapokban is így dolgoztak és szilárdan tartják ezt a jó helyezést.

Gy. K.

kedvezett a szerencs
meg kellett elégedni
utolsó hellyel. A me
csapat eredményéért
rint jutalomban része

Ezüst koszorút r
a pécsbányatelepi bányász férfikórus

A június 12-én Vácott megrendezett országos hangversenyen trösztünket a Szocialista Kultúráért Éremmel kitüntetett pécsbányatelepi férfikar képviselte.

Az igen erős mezőnyben, szigorú zsűri előtt hét kórus közül a második helyet szerezték meg dalosaink és ezüst koszorúval tértek haza. A férfikar *Ivasivka Mátyás* vezényletével, most vett részt először országos minősítő hangversenyen. A negyventagú együttes megfeszített erővel készült a próbákon a nagy versenyre. Eredményeiket már önmagában is mutatja az a tény, hogy az utóbbi két hónapban tíz nyilvános helyi és vidéki fellépésen vettek részt. Az eredményt nem maradt el. A nagyszerű szerepléshez és a jó eredményhez csak gratulálni lehet a kitűnő együttesnek.

lekes kiállítás az óvodások neveléséről

zerdán, június 15-én délelőtt a n. A bányászváros nyolc óvoaját készítésű szemléltető eszk, amelyekkel a legifjabb korisvágyát élesztgetik és formál-

melett megérdemlik, hogy részletesebben ismertessük néhány kiváló produkciójukat. A Majakovszkij utcai óvoda nevelői — a szülők segítségével — igen érdekesen ismertetik meg a gyermekekkel az emberi munka néhány területét, s nevelik őket a munkával létrehozott termékek megbecsülésére. Három fényképes tablón a ruha-, a bútor- és a cipőgyártás folyamatát mutatják be, s a képsorok végén ott a következtetés is: ezekre a holmikra vigyázni kell, ápolni gondozni kell őket. Ugyancsak fényképeken mutatják be a gyerekek látogatását a mecsekfalui tsz-ben, ahol az istálló lakóival kötöttek közelebbi ismeretséget.

A Sallai utcai óvoda dolgozói ragyogó ötletességgel mutatják be, mi mindenből lehet játékokat, bábokat készíteni. A hagyományos módon készített bábfigurák mellett életre keltett kesztyűket, fakanalakat, habszivacsból, parafadugókból, műanyag-edényekből készített mese- és állatfigurákat láthatunk. A Fürst Sándor utcai óvoda bemutatójánál is csal a látszat; az ember azt hinné, hogy a kiállított tárgyak a játékon kívül semmire sem használhatók, pedig a furnérlemezből kivágott gyermek-alakok, a háziállatok képei nagyszerűen hozzájárulnak például a számolás alapműveleteinek megismeréséhez.

A gesztenyési gyerekek — óvodájuk közel lévén Zobáknához — már a bányával is megismerkedhettek. Persze, egyelőre csak fényképeken, de így is megtudhatták, hogy szüleik milyen körülmények között biztosíthatják gondtalan életüket. Nagyon ötletesek itt még a fenyőtobozokból készített bábfigurák, hiszen a gyermeki fantázia felébresztését szolgálják.

A belvárosi óvodába járó gyermekeket nevelőik színes filcdarabokból készített és tapadótáblára kirakható figurák segítségével ismertetik meg például a zöldség- és gyümölcsfélékkel, a háziállatokkal és egyebekkel. Az Arany János utcai óvodában pedig már most a nemzetek közötti barátságra, a szolidaritás nemes érzésére nevelik a kicsiket, egyebek között egy bábsorozattal, amelyben a fehér mellett a sárga kínai és a néger baba is megtalálható. A Tompa utcai óvoda kiállításán egy népes „baromfiudvar" érdemel dicséretet, apró agyagfigurákkal, kicsi ólakkal, istállókkal. A Vörösmarty utcai óvodában igen gondosan készített kis ruhák segítségével tanítják a gyermekeket a helyes öltözködésre, a ruházat megóvására.

Persze, a fentiek csak kiragadott utalások a kiállítás néhány részletére, amelynek teljes anyagával érdemes személyesen is megismerkedni. S noha a bemutató a múlt héten csak három napig tartott nyitva, az érdeklődők újra megtekinthetik e hónap 27-től 29-ig, naponta 9-től 13 óráig.

Takács Dezső

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MECSEKI BÁNYÁSZ

1966 JUN 21

1021

Takács Dezső,

a Mecseki Bányászok Irodalmi és Képzőművészeti Körének új tagja

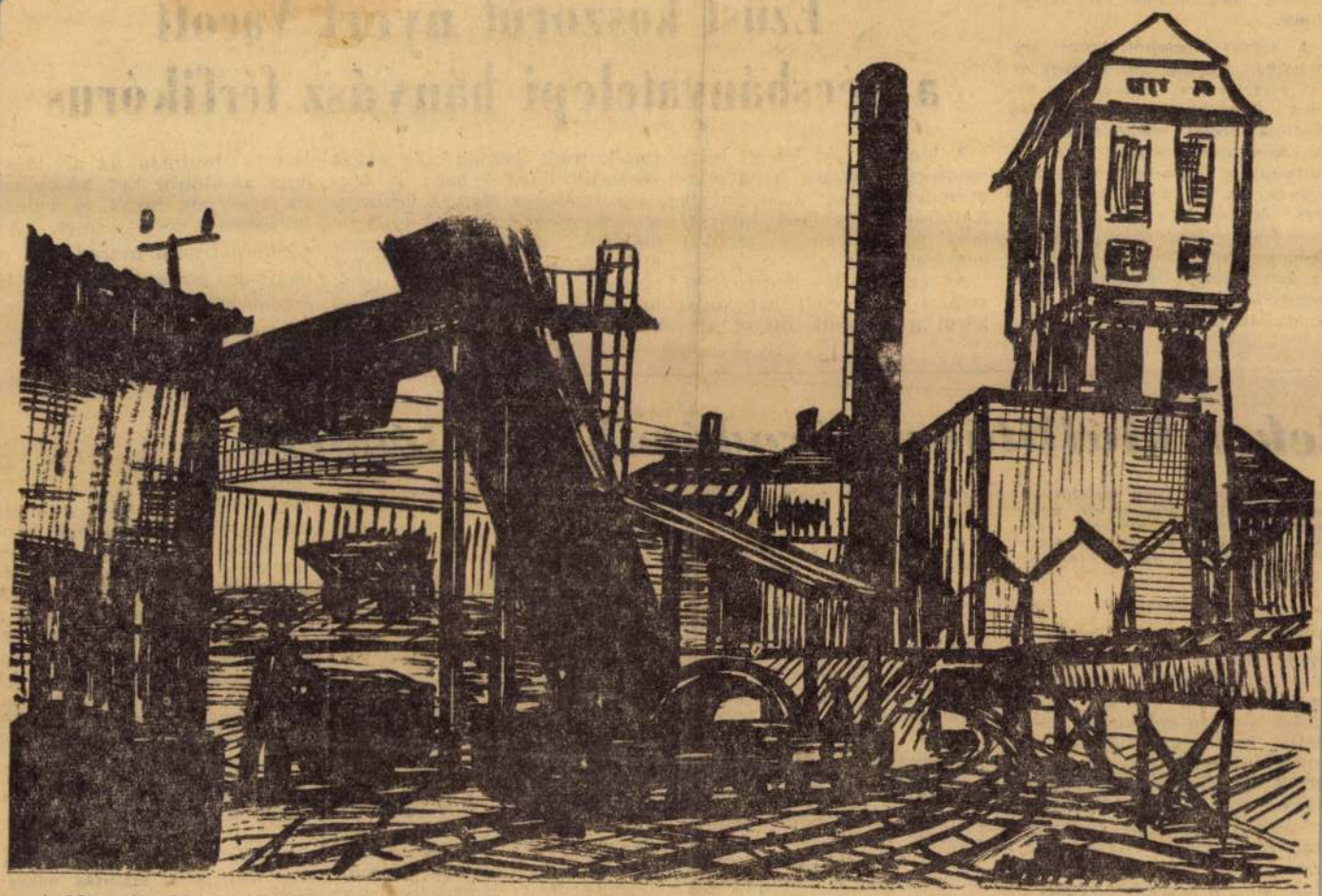

A Mecseki Bányász Irodalmi és Képzőművészeti Kör májusi ülésén egyhangú határozattal felvették a Kör tagjai sorába a fiatal, tehetséges festőt és grafikusművészt: Takács Dezsőt.

Takács Dezső Pécsett él, általános iskolai rajztanár, jól ismeri a bányászok életét, maga is bányamunkás volt valamikor. Tanári diplomájának megszerzése óta sem szakadt el a bányászok életétől, hiszen hosszú évekig bányász lakótelepen is lakott, —, jelenleg Ujmecsekalján (Uránvárosban), jórészt bányamunkások környezetében él ma is.

Az Irodalmi és Képzőművészeti Kör képzőművész csoportja bizonyára helyesen szavazott, amikor tagjai sorába felvette. Ebből az alkalomból bemutatjuk egyik kedves tusfestményét, amelynek címe: BÁNYAÜZEM. (Eredeti mérete 38x31.5 centiméter.)

VILÁG P

MECSE
BÁNY

A MECSEKI SZÉNBÁNYÁSZ

IV. ÉVFOLYAM, 39. SZÁM ÁRA:

Nemzetközi kong
meghívást 12 pécsi

Tudományos felmérés

Szeptember 28-án Budapesten Nemzetközi Üzemegészségügyi Kongresszusra gyűlnek össze az orvostudomány, a műszaki tudomány, a pedagógia jeles szakemberei. Erre a tanácskozásra 12 pécsi, illetve komlói kapott meghívást. Résztvesz és előadást tart a Sikondai Éjjeli Szanatórium képviseletében

Jánoshoz, a komlói 501-es Szakmunkásképző Intézet igazgatójához. Elismerésüket fejezik ki a komlói intézetnek azért a segítségért, amit a tanulók között végzett terhelhetőségi vizsgálatokhoz nyújtott. Jelenleg országosan folyik felmérés, s bányászati vonatkozásban Komlón indult meg először a fiatalkorúak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MECSEKI BÁNYÁSZ

Takács Dezső

1021

KEDD 1966 SZEPTEMBER 27.

Átadták a bányásznapi irodalmi és rajzpályázat díjait

Szeptember 21-én délután, a Mecseki Bányász szerkesztőségében adták át az irodalmi és rajzpályázat díjait a díjnyertes művek alkotóinak.

Gyevi Károly, a Mecseki Bányászok Irodalmi és Képzőművészeti Körének elnöke ismertette a beérkezett műveket és tájékoztatást adott a megjelenteknek a bíráló bizottság munkájáról.

Schwarcz József, a párt trösztbizottságának művelődés ügyi osztályvezetője tolmácsolta a pályázatot meghirdető szervek elismerését a pályadíjnyertes művek alkotóinak. Elmondotta, hogy mind a pártbizottság, az igazgatóság, a szakszervezeti bizottság, mind pedig a bányák dolgozói érdeklődéssel várták a pályázat eredményét. Megelégedését fejezte ki a pályázat eredményeit illetően és kérte a jelenlévőket, hogy a munkásmozgalom jelentős évfordulóit, a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat, felszabadulásunkat, a bányásznapot ezután is ábrázolják műveikben és törekedjenek még szebb eredmények elérésére. Felszólalása végén átadta a pályadíjakat és a dicsérő okleveleket.

Mint már közöltük, az irodalmi pályázat prózai munkákra kiírt első díját *Lombosi Jenő* nyerte, Majd akkor májusban című elbeszélésével, a második díjat *Dér Mihály* Tárgyalóteremben című elbeszélésével, a harmadik díjat *Osváth Tibor* a Tündér és az ember című novellájával, es ugyancsak harmadik díjat kapott *Kapuvári László* Eszmélés című novellája. Elismerő oklevelet kapott *Stumf Mária* Három nemzedék című elbeszélése, *Fekete Istvánné* Zenél a nád című novellája és *Szabó László* Egy bányász élete című elbeszélése. A rajzpályázat első díját *Takács Dezső* A légakna beemelése című tusrajza nyerte. Második díjat kapott *Erdy Győző* Andrásbányavölgyi tanbánya című tustollrajza. — Ugyancsak második díjat kapott *Gradwohl János* Pihenő bányász című fekete tusrajza és harmadik díjat nyert *Bakó Mihály* Felolvasóterem című tustollrajza.

de gezwunge
mehr auch
Verhandlung
weichen. E
schwieriger
hierher, ein
der Verände
stems der K
abgesteckt w
in Richtun
führt.

EINLADUNGEN NACH HELSINKI

ist der Titel des Leitartikels, in dem das Parteiorgan *Népszabadság* (25. Oktober) die Erklärung des finnischen Außenministeriums kommentiert, derzufolge die Einladungen zu der am 22. November beginnenden Europakonferenz versandt werden. *Seit dem Budapester Appell im Frühjahr 1969 sind mehr als 3 1/2 Jahre vergangen, die getrost als die positivsten Jahre der europäischen Nachkriegspolitik bezeichnet werden können. Verträge und Dokumente entstanden, in denen nach langen Jahren irrealistischer Scheuklappenpolitik endlich die europäischen Realitäten anerkannt werden.* Wichtige Schritte wurden in den Beziehungen der beiden deutschen Staaten unternommen — die allerwichtigsten stehen allerdings noch aus. Die positive Entwicklung wurde auch durch die Festigung der kulturellen und wirtschaftlichen Zusammenarbeit gefördert. Im Jahre 1972 ist Europa nicht mehr dasselbe wie 1969 — und auch



**Abdus Samad Azad, Außenm
Außenminister János Péter z
Unser Bild: der bengalische
Außenministers, Frigyes Pu**

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1972 NOV 6

Takács

1021



TAKÁCS Béla müvt.

Ref.Lapja, 1992. szept.6.

Kitüntetés. Dr. Andrásfalvy Bertalan művelődési és közoktatási miniszter augusztus 20-a alkalmából Móra Ferenc díjjal tüntette ki dr. Takács Béla lelkészt, a debreceni Kollégium múzeumigazgatóját. A miniszter a kitüntetést a Néprajzi Múzeum aulájában adta át az igazgatónak augusztus 19-én.

0123456789öüóúőáűéplokijuhzgtfrdeswqayxcícvbnm

ghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjgh

1112222233333444555678789öüüóúúőőááőáá

huhhiuiiuiuiujkjkjkjkjkjkjkjjájjkjáááá
éááéáéáéáééáéáéá

kjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkjkj
iuiuiuiuiuiuiuiuiuiuippppppúúú

jjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjj

kkkkkkkkkkkkk
hgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjghgjg
Tisztelettel van szerencsém becses t
gépe elkészült tere fere tere fere t

Takács András

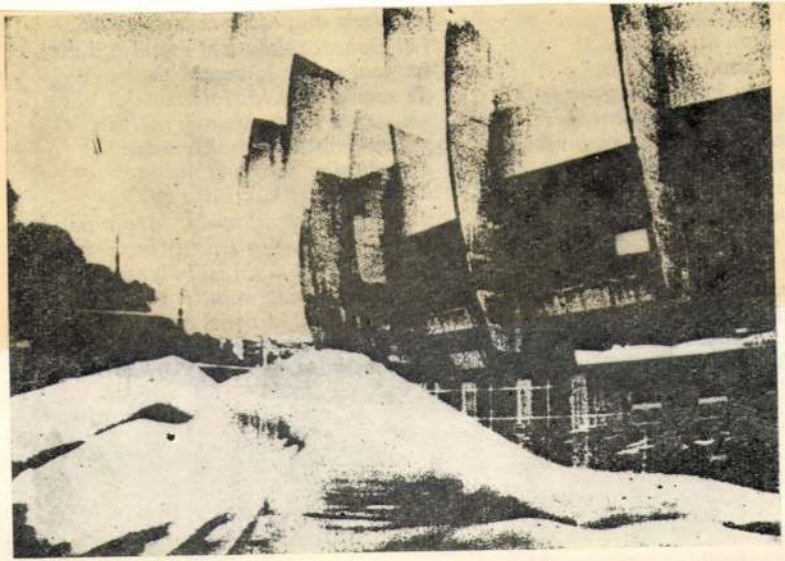

14

Takács András: Ritmus

Adott-e tanácsokat Roeder Sarolta kamaraénekesnő Domony Móricnak?

Bonyolult hamistanuzási ügyet tárgyal a törvényszék

A büntetőtörvényszék *Pártényi*-tanácsa ma délelőtt nagyszabású hamistanuzási per tárgyalását kezdte meg. Az ügy előzményei 1936-ra nyúlnak vissza. A bíróság egyidőben már volt ebben az ügyben tárgyalást, ítéletet is hozott. Fellebbezés után másodfokon a tábla foglalkozott a perrel és feloldta az első bíróság ítéletét és azt *új eljárás* lefolytatására utasította.

A hosszú előzmények után került a hamistanuzási per a *Pártényi*-tanács elé. A bűnper vádlottja *Hoffmann* Ödön nyugalmazott bankfőtisztviselő, ellen az ügyészség *hamis tanuzás tette* címén emelt vádat. A vád szerint báró *Staudach* Alfonzné szülelánya, *Roeder* Sarolta kamaraénekesnő ellen ezelőtt polgári pert indított *Domony* Móric, a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt.* volt vezérigazgatója ellen. Ebben arra kérte a bíróságot, hogy *kötelezze Domony Móricot 100.000 pengő megfizetésére.*

A csodagyermek tanácsai

A polgári perben tanuképpen kihallgatták *Hoffmann* Ödönt is, aki, az ügyészség vádja szerint, eskü alatt azt a valótlanságot adta elő, hogy a bárónő az ő és mások jelenlétében szóbeli szerződést kötött *Domonynyal*, amely szerint *Domony Móricot, a MFTR ügyeinek intézésénél tanáccsal fogja támogatni, ennek ellenében viszont Domony arra kötelezte volna magát, hogy minden angol érdekeltségtől neki járó tizenöt angol fontot évenként átengedi a bárónő Staudach Alfonzénak.*

Hoffmann Ödön annakidején a bíróság előtt tagadta bűnösségét és azt állította, hogy *Roeder* Sarolta, aki valóban *csodagyermek* volt, több nyelven beszélt és előkelő összeköttetései voltak, művészi jövőjét áldozta fel *Domony* kedvéért, amikor tanácsadójának kötötte le magát. *Szerinte Domony kötelezte magát arra, hogy Roeder Sarolta tanácsait busásan honorálja.* A bárónénak a Ritzben bérelt háromszobás lakosztályt és külön telefonon elérhető összeköttetésben állt a volt MFTR vezérigazgatóval.

A törvényszék tanuképpen hallgatta ki annakidején *Domony* Móricot is, aki a leghatározottabban kijelentette, hogy *Roeder Sarolta nem állt a MFTR alkalmazásában, vele semmiféle szerződést nem kötött* és így *Roeder* Sarolta nem avatkozhatott a MFTR ügyeibe. A hajózási vállalat nyugalmazott főtisztviselői egyértelműen úgy vallottak, hogy a bárónő a MFTR javára soha nem végzett hivatalos munkát. Ezzel szemben báró *Staudach* Alfonzné azt állította, hogy *Domony* azért nem kötött írásbeli szerződést, mert ezt az *összeköttetésüket titokban akarták tartani.*

Jön a bárónő, felhúzzák a lobogót

A bíróság annakidején *Hoffmannt* hamistanuzás bűntette miatt *egyévi fegyházra ítélte* és megállapította, hogy *abban az ügyben* alkalommal esküvel megerősített vallomást tett, azonban vallomásai nem felelnek meg a valóságnak. Ez az ügy került a tábla elé, amely — mint tudjuk — megsemmisítette és visszaküldte a törvényszékhez.

A *Pártényi*-tanács ma elsőnek *Hoffmann* Ödön vádlottat hallgatta ki. Tagadta bűnösségét. Azt állította, hogy *Staudach* Alfonzné bizalmi embere volt és mint ilyen tudomása volt az előkelő összeköttetéseiről. Tudott arról is, — vallomása szerint — hogy *Domony* Móric ígéretet tett a bárónénak arra, hogy a MFTR-től remunerációt eszközöl ki számára. *Szerinte a bárónő a MFTR személyzetét is előnyösen honorálta, sőt számos esetben a hajók parancsnokai neki tettek jelentést és a hajókon való megjelenésekor még a lobogót is felhúzták.* Állítása szerint a MFTR és a Waggon Lits közötti szerződést ugyancsak *Roeder* Sarolta készítette.

Kapcsolat királyi családokkal

Hoffmann vallomásának további során előadta, hogy *Domony* Móric azért fogadta maga mellé a bárónét tanácsadónak, mert rendkívül intelligens, sok nyelvet beszélő: magyarul, németül, franciául, angolul, lengyelül, oroszul írni és olvasni tökéletesen tudó nő volt, óriási összeköttetésekkel rendelkezett, *királyi családokkal tartott fenn kapcsolatot, nevezetes államférfiak tartoztak baráti körébe.* Csupa olyan képességekkel rendelkezett, amelyek *Domony* Mórichól hiányoztak és amelyeket *Domony* Móric fel akart használni karrierje megalapozására.

Később többek jelenlétében többször is elhangzott az a kijelentése, hogy karrierjét neki köszönheti. Anyagilag nem volt ráutalva, mert igen jómódú volt régebbről. *Bécsben nyolcszobás lakást tartott fenn, óriási vacsorákat adott, nagyszámú személyzet felett rendelkezett,* nyilvánvaló tehát, hogy csak azért fogadta el *Domony* Móric megbizatását, mert bizott abban, hogy megfelelő anyagi ellenszolgáltatásban lesz része. A volt MFTR vezérigazgató kedvéért *egy 30.000 dolláros szerződésről is lemondott.* Nagy szolgálatot tett a MFTR-nek, többek között az ő közbejöttével sikerült elintézni, hogy annakidején *Vázsonyi* Vilmoson keresztül szubvencióban részesítette a kormány a MFTR-t.

— Ezekről a dolgokról — mondotta a továbbiakban *Hoffmann* — közvetlen tudomásom van, mégpedig azért, mert a bárónét gyerekkora óta ismertem, állandó összeköttetést tartottam fenn vele, nap-nap után találkoztunk, úgyszólván naponta meglátogattam őt a *Ritzben* is. Nagyon sok hivatalos ténykedése előttem folyt le, úgyszólván minden működéséről beszámolt nekem.

Kiáltás a Ritz ablakából

A bíróság a vádlott kihallgatása után *Domony* Móric volt MFTR-vezérigazgatót hallgatta ki, aki kijelentette, hogy *a vádlottat még csak nem is ismeri.* Ennek az ügynek régebbi tárgyalásain látta először. Kijelentette még, hogy *bárónénak semmiféle szerződése vele vagy a MFTR-rel nem volt, hivatalos ügyekbe nem folyt be, ilyen ügyekben ő a tanácsát soha ki nem kérte.* Közöttük tanácsadásra vonatkozó megállapodés nem volt.

Elmondotta, hogy megtörtént néhány alkalommal, hogy *a bárónő Ritzszállói lakásának ablakából lekiáltott a hajósoknak és kérdőre vonta őket, hogy miért késett ez vagy az a hajó. Ez azonban nem hivatalos formában történt.* Az ő felkérésére külföldi útjára elkísérték a bárónét a *MFTR* tisztviselői, akik azonban akkor szabadságukat töltötték ugyanott, ahol a bárónő, tehát nem hivatalos minőségben jártak vele.

— Igaz az is, — folytatta vallomását *Domony* Móric — hogy a MFTR akkori titkárai, *Nádas* és *Langsch* kérésemre intézték a bárónő személyes természetű ügyeit.

A következő tanu *Nádas* Viktor ny. hajózási igazgatóhelyettes volt. Azt vallotta, hogy *Domony* Móric és a bárónő közötti állítólagos tanácsadói szerződésről soha nem hallott. *Semmiféle hivatalos jelentést a bárónénak nem tettek* és arról sem tud, hogy ő a *MFTR* érdekében valaha is közbenjárt volna bárhol. A *Waggon Litsszel* kötött szerződésben sem volt semmi része, azt ő és a *MFTR* egy másik tisztviselője hozták létre.

Tagadta, hogy a bárónő és *Domony* Móric között folyt intenzív levelezést hivatalos kézbesítőkönyvvel bonyolították volna le.

— Tud-e arról — kérdezte a vádlott védője —, hogy a bárónő MFTR-alkalmazottakat akart foglalkoztatni?

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— *Nem tudok róla.*

— Miért volt szüksége neki szobalányán és két inasán kívül *MFTR*-alkalmazottakra? — kérdezte a védő.

— *Ha a hölgynek harminc inasa lett volna, neki az is kevés lett volna,* — hangzott a válasz — olyan lehetetlen furcsa természete volt.

Utazás a Dunán

A vádlott szembesítése alkalmával is megmaradt a mellett az állítása mellett, hogy a vádlottat soha nem ismerte és csak az ügy bírósági tárgyalásain látta.

Simkovics Sándor nyugalmazott *MFTR-főfelügyelő* tett ezután vallomást. Elmondotta, hogy abban az időben az egyik *MFTR*-hajó parancsnoka volt. Ő sem tudott arról, hogy *Roeder* Sarolta valamilyen hivatalos tevékenységet végzett volna a *MFTR*-nél. Nem vizsgált felül egyetlen hajót sem.

— Én különben — folytatta — az ilyesmit, mint hajóparancsnok, meg sem engedtem volna. Én csak közvetlen feletteseimtől fogadtam el utasításokat. Egy alkalommal utazott ugyan hajómon a szóbanforgó hölgy, — vallotta tovább *Simkovics* — azonban olyan skandalumot csinált, hogy legszívesebben rendőrt hívtam volna. *Csirkefasírozottat kért és amikor a pincér tálcán bevitte neki, hangos kiáltozások közepette kidobta az ételt a kabin ajtaján.* Az utasok valamennyien meg voltak botránkozva magatartásán. Egy más alkalommal pedig *mérleget kért, mert meg akarta mérni magát, de ezt a kérését sem teljesítettem.* Ekkor is hangos jeleneteket rögtönzött. Bécsben az volt a kívánsága, hogy matrózok vigyék ki a partra a poggyászát. Ezt azonban *megtagadtam.*

A következő tanu dr. *Langsch* József szintén azt adta elő vallomásában, amit az előző: Domony Móric és a báróné között *a tanácsadásra vonatkozólag semmiféle megállapodás nem jött létre és a báróné nem folyt be a MFTR ügyeibe.*

Levelezés

— Hogyan tartották az urak összeegyeztethetőnek, hogy a báróné magánügyeit intézzék? — fordult a tanuhoz *Lindmayer* Béla védő.

— *A kérdés feltételét megtiltom.* — vágott közbe *Pártényi* elnök a tanuhoz fordulva. — *Ne tessék erre válaszolni!*

A következő tanu *Mende* Rezső volt, majd dr. *Grams* Oszkár azt vallotta, hogy a magánterméstzetű ügyekben rendelkezésére állott a bárónénak, mert *Domony* Móric erre megkérte. A *Domony és a báróné közötti levelezés közvetítésére külön embert fogadott és fizetett Domony Móric, aki a leveleket kézbesítőkönyvvel kézbesítette a két félnek.*

A mai tárgyalás utolsó tanuja dr. *Nikolics* Béla volt, akinek vallomása után a bíróság a tárgyalást hétfő délelőttre halasztotta el.

Fajgyalázásért 8 hónapi fogház

A büntetőtörvényszék *Kristóf*-tanácsa ma tárgyalta *Sámuel* László érettségizett munkás fajgyalázási ügyét. A bíróság a zárt tárgyalás megtartása után nyilvánosan hirdette ki ítéletét: *Sámuel* Lászlót a vádbeli cselekményért nem jogerősen 8 hónapi fogházra ítélte.

Magyar művésznő Hitler-portréja

Vitéz Takács Jenőné *Szwoboda* Mara festőművésznő — volt *Glatz*-növendék — nemrégiben megfestette *Hitler* Adolf vezér és kancellár életnagyságú portréját. A kitűnően sikerült portrét felajánlotta a Németbirodalom vezérének. A képet a budapesti német követség juttatta ki Berlinbe.

A festőművésznő most a német követség útján a birodalmi kancellári hivataltól *Meissner* államtitkár aláírásával meleghangú köszönőlevelet kapott. Az államtitkár közli vele, hogy a Führer nagy tetszéssel fogadta a portrét és *a berlini Bellevue-palota nagy fogadótermében helyeztette el.*

A vezér és kancellár a magyar festőművésznő figyelmét ezüsttel keretezett és sajátkezű aláírásával ellátott *arcképével* viszonozta.

Lukács József: Magyar katonai sajtóbibliográfia

Magyarországon az időszaki sajtó alapját a szabadságharcok teremtették meg. Mikor az osztrák császári ház azt híresztelte, hogy Rákóczi és vezérei lázadók, tudatlan barbárok, önzők és hitegetők, a Nagyságos Fejedelem latin nyelven »Mercurius Hungaricus« címmel lapot indított a rosszindulatú propaganda ellensúlyozására. A negyvennyolcas szabadságharc idején már magyar nyelven jelentek meg a katonaujságok. Hosszú idő telik el, míg rendszeres fejlődésnek indulhatott a magyar katonai sajtó, amelynek nemes céljait mindenkor Zrinyi Miklós és II. Rákóczi Ferenc szelleme irányította. Az első világháború Przemysl-ben megteremti az első magyar »Tábori Ujság«-ot, amely a mai keleti hadszintéren ismét feltámadt.

A katonai sajtó történetét külföldi országokban mindenütt feldolgozták, nálunk kísérlet sem történt rá. Úttörő munkára vállalkozott a katonai sajtótudomány eddig ismeretlen területén *Lukács József*, aki alapos felkészültséggel és lelkiismeretes múzeumi és levéltári kutatások alapján most összeállította a magyar katonai hírlapok és folyóiratok bibliográfiáját *II. Rákóczi Ferenctől napjainkig.* Idáig ilyen természetű könyv Magyarországon még nem jelent meg. Lukács József a lehető összes adatokkal felsorol legalább *kétszáz magyar katonaujságot*, rendkívül változatos csoportosításban időrend, hely, szerkesztők, lapkiadók és nyomdák szerint. Könyve másik részében németnyelvű bibliográfiát ad a világháborús német katonaujságok címjegyzékével. Közli a nemrég megtalált »Csíki Gyutacs« első számának fényképmásolatát is. A szerző felveti a magyar katonai hírlaptár megalapítását és egy katonai hírlapkiállítás gondolatát.

Nemzetnevelési szempontból is igen fontos mű Lukács József könyve, különösen a mai időkben, amikor a katonaeszmény ápolása úgyszólván mindennapos feladatunkká vált. Ezt a gondolatot hangsúlyozza *Rózsás* József alezredes, a Vitézi Rend Zrinyi Csoportjának központi vezetője is, az úttörő munkához írt kitűnő előszavában. V. I.

Fél Magyarországot bejárta egy megszökött pécsi diák

B. M. 16 éves pécsi felsőkereskedelmi iskolai tanulót elfogta a kalandvágy és *kereket oldott szállásáról.* Napokig hiába várták haza, mire rádiógram útján próbálták megkeresni. A körözés eredménnyel járt. szombathelyi jelentés szerint *Kőszegnél* rátaláltak. *Az izgató vadnyugati históriáktól megszédült fiú elmondotta, hogy közben rengeteget utazott és kóborolt, úgyszólván fél Magyarországot összejárta.* Utoljára fővárosi és sashalmi rokonait látogatta meg, majd elhatározta, hogy mindenáron *külföldre* megy. Kalandos tervében a *határőrök ébersége akadályozta meg.* Most hazahozzák az iskolakönyvei mellé.

Lekésett a vonatról, agyonveréssel fenyegette az állomásfőnököt

Jász Mihály budapesti szabómester 1940 júniusában Ujszászon lekésett a vasuti csatlakozásról és a többi lemaradt utast, körülbelül 300 kubikost ingerelni kezdte az állomásfőnök ellen, akit *agyonveréssel* is megfenyegetett. Amikor a csendőrök előállították, *Jász* azzal védekezett, hogy ő egy *idegroncs.* A budapesti büntetőtörvényszék ötöstanácsa *hatósági tag elleni erőszak vétségéért és engedetlenségre való felhivás vétségéért háromhónapi fogházra ítélte,* de a büntetést próbaidőre felfüggesztette. A kúria *Törley*-tanácsa a felfüggesztés mellőzésével most helybenhagyta az ítéletet.

Magyar csapatok sikeres harcáról számol be a német hivatalos jelentés

Támadások a Donec vidéken

Berlin, április 24. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonal déli részén a Donec-vidékén eredményes támadó- és rohamcsapatvállalkozásokat hajtottunk végre. Novorossijsk kikötője előtt bombatalálattal megrongáltunk egy szovjet tartályhajót és két kereskedelmi hajót. Az arcvonal északi részén, a Volhov vidékén több napig tartó harcokban megsemmisítettünk egy összeköttetéseitől elvágott ellenséges erőcsoportot.

Harci repülőgépeink megtámadták Murmanszk kikötőberendezéseit és bombatalálattal megrongáltak egy kereskedelmi hajót.

Az arcvonal mögötti területek megtisztítása során magyar kötelékek megsemmisítettek egy erősen felfegyverzett bolsevista bandát.

Lappföldön német hegyivadászok visszavertek több bolsevista támadást és súlyos veszteségeket okoztak a támadóknak.

A Földközi-tengeren német tengeralattjárók a brit utánpótlási hajózásból elsüllyesztettek két szállítóhajót összesen 13.600 tonna ürtartalommal és három parti vitorláshajót.

Az egymást követő hullámokban támadó német repülőkötelékek ismételten súlyos károkat idéztek elő La Valetta katonai berendezéseiben és Malta szigetének repülőterein.

Amerika keleti partjai előtt és a Karibi-tengeren német tengeralattjárók elsüllyesztettek hat ellenséges kereskedelmi hajót, összesen 35.000 tonna űrtartalommal. Az egyik északamerikai kikötő közvetlen közelében egy német tengeralattjáró támadást intézett egy három dereglyét vontató uszályhajó ellen és tüzérségi tűzzel az egész uszályt elsüllyesztette.

Harci repülőgépeink a péntekre virradó éjszaka eredményesen bombázták Anglia déli partvidékének kikötőberendezéseit.

Brit bombázók az április 24-re virradó éjszaka az északnémet partvidék különböző helységeinek lakónegyedeit támadták. A támadásnak a polgári lakosság köréből néhány áldozata van. A támadó repülőgépek közül sikerült négy bombázót lelőnünk.

A brit légi haderő április 11-től 20-ig összesen 161 repülőgépet vesztett, ezek közül 46 a Földközi-tenger fölött és Észak-Afrikában pusztult el. Ugyanez idő alatt a Nagybritannia ellen folyó harc során huszonöt gépünk veszett el.

Ostermann főhadnagy esütörtökön aratta 83—85. légi győzelmét. *(MTI)*

Az olasz hivatalos jelentés

Róma, április 24. *(Stefani)* Az olasz főhadiszállás 692. közleménye: A kirenaikai arcvonalon felderítő osztagaink Javunkra végződött csatározásai folytak, egy Blenheim-repülőgépet, amely megrongálódott és vonalainkon túl kényszerleszállást végzett, egyik felderítő repülőgépünk eltalálta és felgyujtotta. Ellenséges repülőgépek bombázták Benghazit; a muzulmán lakosság köréből két halott és két sebesült a veszteség.

Málta felett jelentékeny légi kötelékek újabb hatalmas támadásokat hajtottak végre és súlyos pusztításokat okoztak a sziget légi és tengerészeti támaszpontjain. Az angol légi erő német vadászgépekkel vivott harcok során öt Spitfire- és egy Hurricanegépet vesztett.

Az ellenség az elmult éjszaka két légitámadást intézett Comiso ellen, anélkül, hogy kárt vagy veszteséget okozott volna. A támadásban résztvett két bombavető repülőgépet a légvédelmi ütegek lelőttek; az egyik Vittoria mellett zuhant le, a másik Acate környékén. A Vittoria (Raguza) lakóházaira ledobott bombák egy kislányt megsebesítettek és néhány épületet megrongáltak. *(MTI)*



Az elhasznált Krypton lámpáit pedig visszaváltom!

A TUNGSRAM KRYPTON lámpa nemesgáztöltése érték — ne hagyjuk kárba veszni!

A német rádió jelentése magyar kötelékeknek szovjet bandákkal vívott harcáról

A német rádió délután 2 órakor, miután beolvasta a vezéri főhadiszállás mai hivatalos jelentését, *részletesen ismertette* a keleti arcvonal déli szakaszán magyar csapatok által bekerített bolsevista-banda megsemmisítését.

A hadtápterület mögöttes részén, *sürű erdőkbe rejtőzködve*, nagyobbszámú bolsevista tevékenykedett. *Bandákba verődve éjszakánként rablótámadásokkal* veszélyeztették a vidéket. Merényleteket követtek el magányos katonai őrszemek ellen, zavarták az utánpótlást. A bolsevisták *több községbe is betörtek* éjnek idején, *asszonyokat és gyermekeket hurcoltak el.* Áldozataikat napok multán *hallatlanul megcsonkítva találták meg a dülőutakon.*

A magyar kötelékek, amelyeknek feladata volt a hadtápvonal biztosítása, benyomultak az erdőségekbe, *felkuttatták a bandák rejtekhelyeit*, majd összpontosított támadással *megsemmisítették a bolsevista bandát*, amelynek nagy hadianyagraktárát zsákmányul ejtették.

Raeder vezértengernagy 66 éves

Erich *Raeder* vezértengernagy, a német haditengerészet főparancsnoka ma ünnepli *66. születésnapját.* A holsteini Wandsbeckben, 1876 április 24-én született és még nem töltötte be a 18. évét, amikor mint tengerészkadét belépett a császári haditengerészetbe. A világháború kitörésekor *korvettkapitány Hipper tengernagy törzskarában.* Mint a felderítők főparancsnokának törzskari főnöke, nagy szerepet kapott a felderítő erők nehéz feladatainak megoldásában. A világháború utolsó évében a *Köln* nevű cirkáló parancsnoka lett. Utána a birodalmi tengerészeti minisztériumba vezényelték és *von Trotha* tengernagy irányításával a központi szakosztály főnöke.

1920-ban a tengerészeti levéltárba került és ekkor írja meg kétkötetes tengeri háborús munkáját: »*Cirkálóháború a külföldi vizeken*«. Tudományos kutatásáért a kieli egyetem bölcsészeti kara *tiszteletbeli doktorrá avatta.*

Ellentengernaggyá történt előléptetése után 1922-ben a haditengerészeti *kiképzés* felügyelője, majd 1925 januárjáig az *északtengeri könnyű haderők* parancsnoka volt. Ellentengernaggyá történt előléptetésekor 1925—1928-ig a *kieli keletitengeri tengerészeti állomás főnöke* lett. 1928 októberében kinevezték *tengernaggyá* és *Zenker* admirális utódjaként a német haditengerészet élére került.

A nemzetiszocializmus uralomrajutása után a *Führer* a legnagyobb elismerését fejezte ki Raeder értékes munkássága iránt.

Amikor 1939 áprilisában tengerészeti tevékenységének 45. évét ünnepelte, Hitler kancellár külön szerencsekívánatait fejezte ki Raedernek és érdemei újabb elismeréséül *vezértengernaggyá* nevezte ki.

Adóreform Németországban

Berlin, április 24. *(Német TI) Reinhardt* birodalmi pénzügyi államtitkár a német gazdasági élet képviselői előtt mondott beszédében kijelentette, hogy *fontos adózási reformot* vezetnek be. Az államtitkár közlése szerint a közeljövőben *eltörlik az ú. n. polgári adót*, amelyet eddig a községek szedtek be. A polgári adó eltörlése miatt *kisebb mértékben felemelik a birodalom által behajtott jövedelmi adót.*

Az intézkedés következtében az alsó és középső kereseti osztályok adózási terhe *némileg csökkenni* fog, a magasabb jövedelemmel rendelkező adózók adózási terhe pedig *kismértékben emelkedni* fog. Az eddigi polgári adó eltörlésének szociálpolitikailag is igen nagy a jelentősége, mivel ennek adózást *egyszerüsítő* intézkedésnek vetkeztében valamennyi szociális hézség eltünik, amelyet a polgári idézett elő.

A járadék- és betegbiztositás, va mint a birodalmi munkavállalási a *eddig egymástól függetlenül intéz ügyvitelének egységesítése* szin jelentős mértékben hozzájárul az a ügyek intézésének egyszerüsítésé Az eddigi *ötféle* törvényes bérlevon nak *kettőre való leszállítása* — ha súlyozta Reinhardt államtitkár — jelenlegi háborús viszonyok köz igen jelentős mértékü *munkaerőn takarítást* jelent. *(MTI)*

Gyulay Tibor köszönete a magyar sajtónak

A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara vitéz *Gyulay* Tibor felsőházi tag, miniszteri biztos elnöklésével ma tartotta rendes havi ülését. Az elnök mgnyitójában a gazdasági élet nevében üdvözölte *Lukács* Béla és *Antal* István tárcanélküli minisztereket kinevezésük alkalmából. *Felajánlotta a kamara szolgálatait új közérdekü munkakörük ellátásában.* Örömmel emlékezett meg a velencei nemzetközi ujságírókongresszusnak arról az elhatározásáról, hogy legközelebbi ülését Budapesten tartja. Ebben az elhatározásban a magyar ujságírás közérdekü munkásságának *megbecsülését* látja és felhasználja az alkalmat arra, hogy *a magyar kereskedelem és ipar nevében hálás köszönetét fejezze ki a sajtónak azért a nagy szakértelemmel és lelkesedéssel végzett közérdekü munkájáért, amellyel a jelenlegi rendkivül nehéz időkben oly nagy mértékben nyujt segitséget a magyar ipar és kereskedelem sorskérdéseinek tisztázásához.*

— AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS SZERETETSZÖVETSÉG baráti társasága jótékony munkássága javára május 7-én ünnepi hangversenyt rendez a Zeneakadémián. Megnyitót *Kodolányi* János, ünnepi beszédet *Enyedy* Andor püspök, zárószót vitéz *Bonczos* Miklós államtitkár mond.

A Hlinka-gárdisták megakadályozták 23 gazdag nyitrai zsidó szökését

Pozsonyból jelenti *a Neues Wie Tagblatt*, hogy tegnapelőtt Nyitrá négy utasokkal telt személygépko indult el a magyar határ felé. A vá sorompóinál a Hlinka-gárda el őrizni akarta a gépjárműveket. A főrök azonban *nem álltak meg*, mir gárdisták autókon a menekülők ül zésére indultak és *a gumitömlőkbe lelőve megállitották* a járműveket. autókban *23 gazdag zsidó ült*, akil nyitrai taxisoföröknek 14.000 szlov koronát fizettek a rövid útért, a tárig. *A zsidókat és a sofőröket let tóztatták.*

Kelet-Szlovákiában — ugyanesak országutakon — letartóztattak zsidót.

Két hónap kenyér- és zsemlyedrágításért

Koczor Sándor pék a kenyér ki grammjáért a megengedett 48 fill helyett *55 fillért*, a zsemlyéért 10 f lért követelt a vásárlóktól. *Math* F rene egyesbíró nem jogerősen *ké hónapi fogházra ítélte árdrágít miatt.*

BUDAPEST

Takács Jenőné
Szwoboda Mara

Cikk
Új Magyarság
1942. ápr. 24

* **Hitler ajándéka egy magyar művésznőnek.** Vitéz Takács Jenőné Szwoboda Mara festőművésznő még a mult évben *megfestette Hitler vezér és kancellár életnagyságú portréját.* A jól sikerült festményt a budapesti német követség futárpostával küldte Berlinbe. A festmény teljes mértékben megnyerte a Führer tetszését, aki úgy határozott, hogy a magyar festőművésznő alkotását a berlini *Bellevue-palotában helyezzék el.* Meissner államminiszter, Hitler elnöki irodájának vezetője most levélben értesítette a festőművésznőt a festmény mikénti elhelyezéséről, valamint arról, hogy a vezér és kancellár az ajándék viszonzásául *ezüst keretbe foglalt, sajátkezű aláírásával ellátott fényképét küldte* az arckép alkotójának.

SAJTÓHIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-126

Szabad idő Szórakozás Művelődés

Kedden, 13-án:

Puskin: 17—20 óráig: Képzőművészeti kör, irodalmi színpad próbája. 19—21-ig: Fotó-szakkör.

Zalka Máté: 16—21 óráig: Ifjúsági klub. 18—20 óráig: Férfikar próbája.

Szerdán, 14-én:

Puskin: 16—21 óráig: Nyugdíjasok klubja. 17—20 óráig: Irodalmi szakkör. 16—18 óráig: Ifjúsági fúvószenekar próbája.

Zalka Máté: 17.30-kor: Rita a vadnyugat réme. Olasz film. 17—19 óráig: Könyvtár.

Zrínyi (Komló): 18 órakor: A csoportban elfoglalt hely. (Önértékelés a társértékelés, személyi percepció). Vezeti: Bánlaki Pál.

Csütörtökön, 15-én:

Puskin: 18 órakor: Nemzetközi pénzügyi kérdések. Ismeretterjesztő előadás. 17—21 óráig: Szocialista brigádok klubja. 16—18 óráig: Ifjúsági fúvószenekar próbája. 16—20 óráig: Fotó-szakkör.

Zalka Máté: 18—20 óráig: Férfikar és fotó-szakkör foglalkozás.

Zrínyi (Komló): 18 órakor: Ismered-e eléggé városod? Szellemi vetélkedő.

Május 1. (Komló): 19 órakor: A házasságkötés és a családi élet jogi tudnivalói. Ismeretterjesztő előadás.

Pénteken, 16-án:

Puskin: 16—21 óráig: Nyugdíjasok klubja. 17—21 óráig: Ifjúsági klub. 17—19 óráig: Központi Bányászfúvószenekar próbája. 19—21 óráig. Irodalmi színpad.

Zalka Máté: 17—19 óráig: Könyvtár.

Szombaton, 17-én:

Zalka Máté: 16—21 óráig: Ifjúsági klub. 19 órakor: Okos bolond a KPVDSZ Művelődési Ház tájszínház előadása. Utána tánc éjfélig.

Hétfőn, 19-én:

Zrínyi: 18 órakor: Klubgyűlés.

Kedden, 20-án:

Zrínyi: 18 órakor: Választás előtt, (Tájékoztató).

NÉGY EZÜSTKOSZORÚS BRIGÁD

Április 2-án, délután az építési üzemben *Harka János* üzemvezető értékelte az üzem szocialista brigádjainak 1970-ben végzett munkáját és adta át az elért fokozatokat a brigádok képviselőinek. Az üzem húsz szocialista brigádja közül négy — *Grátz József, Jakab József, Radocsai János,* és *Samu József* kollektívája — kapott ezüstkoszorút. Bronzkoszorús hat, zöldkoszorús kettő, oklevelés pedig hét brigád lett.

SPORT

Két idegenbeli mérkőzésen 3 pont

Vasárnap: Komlói Bányász—Ferencváros

MTK—Komlói Bányász 0:1, Szeged—Komló 1:1. Két idegenbeli mérkőzésen három pont. Nem is rossz ajánlólevél a Fradi elleni találkozóra. Persze, az FTC már sokkal komolyabb partner lesz s még az eddiginél is többre van szükség a helytálláshoz.

Mindenesetre

a szegedi 1:1 további önbizalmat adhat, illetve a rivális Dunaújváros újabb veresége (5:1 Szombathelyen), nyugodtságot kölcsönözhet csapatunknak.

Erről beszélgettek azok a szurkolók is, akik vasárnap az önsegélyző csoport szervezésében ellátogattak a Tiszaparti városba. S hogy mit láttak a SZEOL—Komlói Bányász mérkőzésen? Nem sok futballt, de egy ügyesen játszó és egy pontot kiharcoló komlói gárdát. Mert a Szeged az őszi 4:1-es találkozó visszavágójára számított. A Délmagyarország vasárnapi száma amolyan lélektani hadviselés céljából, háromhasábos címmel a beharangozót így írta: „Sajnos: csak a Komló veszíthet". S a cikk írója régi történeteket elevenít fel és kevés esélyt ad a már kiesettnek vélt SZEOL-nak. Vagyis, arra utalt, hogy a házigazdák nyugodtan játszhatnak ezen az összecsapáson.

A pályán egy rendkívüli energikusan játszó szegedi 11-et ismerhettünk meg. S a 90 perc taktikai harc volt a javából!

Lantos Mihály elképzelése bevált. A 4—3—3-as hadrendet dolgozta ki. A négy hátvéd (Kótai, Kovács, Makray, Csordás I.) előtt egy sokat mozgó hármas (Horváth, Solymosi, Egri) uralta a középpályát, elöl pedig a Bordács, Juhász, Mohácsik összetételű csatársor küszködött egy hihetetlenül kemény hátvédnégyessel.

A hazaiak a 35. percben szereztek vezetést négy egymásutáni szögletrúgás után. (Gólszerző Kerekes). Szünet után együttesünk kerekedett felül és Mohácsik, Bordács, Juhász támadás végén megszületett az egyenlítő gól, 1:1. Ettől kezdve már a komlóiak kezdeményeztek többet, s egy-egy nagy helyzet maradt kihasználatlanul Pataki, illetve Juhász jóvoltából.

A tartalékok Ficzkó góljával győztesen hagyták el a küzdőteret. Szám Frigyes edző legénysége ezúttal is azt bizonyította, hogy többre képes, mint amit az ősszel nyújtott.

Szerdán délután fél 4-kor a Kaposvári Rákóczi lesz az edzőpartner, vasárnap 4 órakor pedig azt a Ferencvárost látjuk vendégül, amely ellen bajnoki mérkőzésen még egyszer sem győztünk.

Vízhányó Imre

Következik

LABDARÚGÁS

NB I.: Komlói Bányász — Ferencváros, Diósgyőr—Pécsi Dózsa, Újpest—Tatabánya, Dunaújváros—Szeged, MTK—Bp. Honvéd, VIDEOTON—Rába ETO, Salgótarján — Vasas, Csepel — Szombathely.

NB I. B: Pécsi Bányász—Várpalota, Debrecen—Ózd, Bp. Spartacus—Kecskemét, Zalaegerszeg—Székesfehérvár, Ganz-MÁVAG—Egyetértés, BVSC—MÁVDAC, Békéscsaba—Szolnok, Eger—BKV Előre, Oroszlány—Szállítók.

NB II.: Szombathelyi Savaria—Mázai-Szászvári Bányász, Pécsi Ércbányász—Pécsi BTC.

KÉZILABDA

NB I.: nők: Győri Textiles—Pécsi Bányász. Férfiak: Székesfehérvári Szondy SE—Pécsi Bányász.

NB I. B: férfiak: Győri Textiles—Komlói Bányász, BNA—Pécsi Ércbányász.

Kézilabda

Csak a Komló tudott győzni

Hazai pályán kezdték a bajnoki idényt kézilabdázóink. Sajnos a pályaralépő három együttesből csak a komlói kék-fehérek tudták itthon tartani a két bajnoki pontot, míg Pécsett a fővárosi szövetkezetiek vonultak le győztesen a pályáról, mind a lányoknál, mind a fiúknál.

BP. SPARTACUS— PÉCSI BÁNYÁSZ 21:19 (15:13)

Pécsújhegy, NB. I-es férfi mérkőzés. Vezette: Dobos, Haide.

Az első félidő valóságos gólözönt hozott (30 perc alatt 28 gól esett). A második félidőre azonban, alaposan megváltozott a játék képe. Sajnos az első félidei lövő-párbajból — a hazaiak sebezhetőbb védelmi fala miatt — a válogatottakkal megtűzdelt vendégegyüttes került ki győztesen. A mérkőzés ékes bizonyítékul szolgált, hogy milyen hátránnyal indul egy vidéki együttes a bajnoki rajtnál, hisz széles e környéken nem találkozhatott hasonló játékerőt képviselő csapattal.

Góllövők: Sudár 9, Árvay 5, Balogh. Fenyvesi, Fiegler, Kaszás, Weber.

BP. SPARTACUS—PÉCSI BÁNYÁSZ 13:12 (6:6)

Pécsújhegy, NB. I-es női mérkőzés. Vezette: Kaposi, Katona.

A legbátrabb bányász-szurkolók sem mertek arra gondolni, hogy a félelmetes játékerőt képviselő fővárosiakkal szemben győzelmi eséllyel lép pályára a fiatal pécsi gárda. S hogy végül is az esélyes budapestiek győztek, azt csak a Bányász-lányok tapasztalatlanságának, rutintalanságának köszönhetik. A második félidő közepén 11:9-es állásnál Tillt kiállították, és ezt jól használták ki a vendégek, megfordították a mérkőzés állását. A vereség ellenére is biztatóan mutatkoztak be az újoncok, és ha így fejlődnek, még nagyon sok örömet fognak szerezni az újhegyi pálya közönségének. Góllövők: Fiszter 5, Tóth Mária 4, Várnainé 2 és Kresz Zsuzsa.

Jók: Lieberné, Fiszter, Tóth, Várnainé.

KOMLÓI BÁNYÁSZ—BNA 26:16 (14:6)

Komló, NB. I. B-s férfi mérkőzés.

Az NB. I. B. bajnoki nyitányán a tavaly még NB. I-es BNA együttese látogatott Komlóra. A Márczet nélkülöző Bányász, mintegy 500 főnyi szurkoló előtt nagy akarással vetette magát a küzdelembe, és megérdemelt 10 gólos győzelmet aratott. Góllövők: Jeszenczák 10, Kittl 8, Szalai és Erdős 2—2, Pataki, Hang, Bognár és Medgyesi. Jók: Medgyesi, Kittl, Hang és Buvári.

Váratlan eredmények

Váratlan eredményeket hozott számunkra a labdarúgó NB I. B, illetve az NB II. nyugati csoportja.

A Pécsi Bányász a kiesés ellen küzdő Székesfehérvárhoz látogatott, amely 3:0 arányban győzött ellenünk. Ugyancsak vereséggel hagtya el a pályát a másik Bányász-csapat is: a Mázа-Szászvár otthonában kapott ki a nagymúltú Dorog együttesétől (4:1).

A múltheti kétkapus játék alapján, amikor hét gólt lőtt a Pécsi Bányász csatársora, bizakodva néztünk a fehérvári mérkőzés elé. Ám a Bogyai — Kelemen, Tallósi, Keller, Ivanics, Halasi, Appelshoffer, Mérei (Bárány), Bartal, Palkovics II. (Maklári), Bencsik összetételű piros-feketék csak a mezőnyben játszottak elfogadhatóan.

Ökölvívás

Április 5—7. között került megrendezésre Budapesten az ökölvívók serdülő vidékiek seregszemlejére. A versenyen résztvett 6 komlói versenyző is. Túri József az I-es korcsoportban (16 évesek) nehézsúlyban vidéki bajnokságot szerzett, míg a II. koresoportban induló Glász József harmatsúlyban, Laczkó István pedig középsúlyban bronzérmet szerzett.

Bányász-rangadó tekében

Az összevont tekebajnokság hétvégi fordulója 50 százalékos sikert hozott. A Komlói Bányász 5:3-ra győzött, a Pécsi Bányász 7:1-re kikapott. Szombaton délután 4 órakor Pécsbányatelepen a két csapat találkozójára kerül sor.

Komló—Szekszárd 5:3 (2396:2290). Legjobb dobóink: Czukor (419), Mátyás (415), Adravecz (410).

Dombóvár—Pécsi Bányász 7:1 (2642:2314). Legjobb dobóink: Berta (413), Annus (413), Németh (397).

III. Ipari és Mezőgazdasági Üzemegészségügyi Hónap

16. Üzemegészségügyi Hét, az ipari üzemekben is hasznos a karbantartással egybekötött általános takarítás az egészségesebb élet, baleset megelőzése és a termelékenység fokozása érdekében.

MOZIMUSOR

Park: 13—14-ig: Pierre és Paul. Francia film. 15—20-ig: Ha kedd van, akkor ez Belgium. Amerikai film. Előadások kezdete f4, f6, 8 óra.

Kossuth, délelőtt 10 12 órakor: 13—14-ig: Szép magyar komédia. Magyar film. 15—16-ig: A filatelista halála. Szovjet film. 17-én: Az elhagyott házban. Jugoszláv film. 18—19-ig: Ha kedd van, akkor ez Belgium. Amerikai film. 20-án: Gyula vitéz télen, nyáron. Magyar film. Délután f3, f5 órakor: 13—14-ig: Szép magyar komédia. Magyar film. 15—18-ig: Ha kedd van, akkor ez Belgium. Amerikai film. 19—20-ig: Gyula vitéz télen, nyáron. Magyar film. Este f7, f9 órakor: 13—14-ig: Rekviem. Jugoszláv film. 15—18-ig: Az elhagyott házban. Jugoszláv film. 19—20-ig: A filatelista halála. Szovjet film.

Petőfi: 13—14-ig: Szerelmem, segíts! Olasz film. 15—18-ig: A filatelista halála. Szovjet film. 19—20-ig: Ha kedd van, akkor ez Belgium. Amerikai film. Előadások kezdete 4, f7, f9 órakor.

Hosszúhetény: 13—14-ig: Felszabadítás. Szovjet film. 17—19-ig: Kaleidoszkóp. Amerikai film. 19-én: Az oroszlán ugrani készül. Magyar film. 20-án: Befejezetlenül. Magyar film. Előadások kezdete hétköznap 7, vasárnap 3, 7 órakor.

Május 1. (Komló): 13—14-ig: Hárem a sivatagban. Szovjet film. 15—18-ig: Családi fészek. Francia film. 19—20-ig: Horizont. Magyar film. Előadások kezdete: 4, 6, 8 órakor. Matiné 18-án: A csodatevő tűzszerszám.

Zrínyi (Komló): 13—14-ig: Hétszer hét. Olasz film. 15, 16, 18-án: Egymilliő karátos ötlet. Amerikai film. 20-án: Ölj meg, csak csókolj! Olasz film. Előadások kezdete: f4, f7 órakor.

Gyárváros: 13-án: Mr. Zéró három élete. Angol film. 15—16-ig: Befejezetlenül. Magyar film. 17—18-ig: Modesty Blaise. Angol film. 19—20-ig: Emberöléssel vádolva. Szovjet film. Előadások kezdete hétköznap 6, vasárnap 4, 6 órakor.

Pécsszabolcs: 15—16-ig: A medveember. Lengyel film. 17—18-ig: Olsen bandája. Dán film. 19—20-ig: Gramigna szeretője. Bolgár film. Előadások kezdete: 5, 7. Matiné 18-án: Elza a vadon szülötte.

Mecsekalja: 13—14-ig: A bostoni fojtogató. Amerikai film. 15—16-ig: Néma barátok. Román film. 17—18-ig: A medveember. Lengyel film. 19—20-ig: Olsen bandája. Dán film. Előadások kezdete: 5, 7. Matiné 18-án: Két mamám és két papám van.

Vasas I.: 13—14-ig: A gyilkos a házban van. Magyar film. 16, 18-án: Elkésett virágok. Szovjet film. 20-án: Szép lányok, ne sírjatok. Magyar film. Előadás 6 órakor.

Vasas II.: 13-án: Ne búsulj. Szovjet film. 15—16-ig: En vagyok Jeromos. Magyar film. 17—18-ig: Fehér farkasok. NDK film. 19—20-ig: Modesty Blaise. Angol film. Előadás kezdete: f6 órakor.

Mecseknádasd: 14-én: A medveember. Lengyel film. 17—18-ig: Hárem a sivatagban. Szovjet film. Előadások kezdete hétköznap: 7, vasárnap 5, 7 órakor.

Mánfa: 14-én: Effi Briest. NDK film. 17—18-ig: En vagyok Jeromos. Magyar film. Előadás 7 órakor.

A Mecseki Bányász és az üzemi honismeret

III.

KERESZTURI GYÖRGY: „Ezeket a javaslatokat igyekszem tisztázni. Azt hiszem, örömmel fogadhatnánk egy ilyen helytörténeti anyagot. Nagyon izgalmasnak tartom, hogy néhány vonatkozásban ilyen gyors sikert is el lehetne érni.

Tudom, hogy bányatelepeinken honismereti körök működtek, és gyűjtőmunkát végeztek. Most a bányaüzemi párt- és tömegszervezetek kezdeményezésére szellemi vetélkedők formájában a bányaüzem fejlődése, a bányászélet, a történelmi múlt feltárása van folyamatban. Ez jelentős tömegeket mozgat, és nagy érdeklődést váltott ki. Azt hiszem, hogy az elhatározott szándékhoz az előbb említettek is hozzájárultak. Ugyanis a kérdések, és a válaszok alapos feldolgozása, megőrzése elhatározott tény. A Mecseki Szénbányászati Tröszt hosszú távú terve alapján máris készül és legépelve megmarad a bányavidékre vonatkozó történeti anyag"

DALLOS NÁNDOR: „Nagyon figyelemreméltó a szénbányák területén végzett honismeretiüzemtörténeti munka. Úgy néz ki, hogy elvi megalapozásban előreléptünk. A Keresztúri elvtárs említette tények alapján minden elismerés a vállalatnak. Érdemes lenne a szervezett szakszervezeti oktatás helytörténeti munkához kapcsolását megjavítani. Egyszóval ehhez a munkához lelkesedés, tömegmunka, aprólékos gondosság szükséges.

Jó lenne a bányatelepeken és a bányászfalvakban is ehhez a munkához lelkes embercsoportokat csatlakoztatni, akik szívósan gyűjtik az emlékeket, tárgyakban, de szájhagyományok formájában is.

A komlói üzemek munkásai, szakszervezeti keretekben is kezdenek csatlakozni a komlói honismereti szakkör széles, és sokat ígérő munkájához. Ennek a szakkörnek a dicséretére szolgál, hogy máris munkára jelentkezett, készül a város 20 éves évfordulójára.

E vonatkozásban kérik, és keresik a szocialista brigádok kulturális közreműködését. Szeretném felhívni a figyelmet erre a nagyjelentőségű kezdeményezésre".

TAKÁCS LÁSZLÓ: „Nagy örömet jelentene számomra a falunk dűlőneveinek felgyűjtése. A Somogy-Vasas felszabadulásával kapcsolatos visszaemlékezésben az én nevem is szerepel, hogy hajnaltájban találkoztunk. Akkor mi jelentős feladatnak tettünk eleget. Szinte fellélegeztünk, amikor a szovjet csapatok megérkezése után megtaláltuk a falusi fiatalok, bányászfiatalok jelentős számú csoportját.

Ezzel kapcsolatban hadd mondjam, hogy a felszabadulás ideje tényleg előbb volt, mint azt Vasas esetében közölték. Ha csak azzal a 20—21 órával is, de előbb. Érdekességnek azonban meg kell jegyezni, valószínű azért lehet eltérés, mert a szovjet csapatokat a falu, a szőlőhegy különböző helyein tényleg más időpontban is láthatták. Biztosan emlékszem, hogy a szovjet egységek hullámokban érkeztek. Az egyik elvonuló egység után újra német beszédet hallottam, és a neszekből világosan kiderült, hogy elmaradt német katonai egységek beékelődve távoztak, miután a szovjet katonák már a faluban megjelentek. Ezt új szovjet csoportok követték. Ez is ok lehetett az eltérő időnél".

KERESZTURI GYÖRGY: „Összegezve elmondható, hogy fontos problémák ismertetésének adott helyet a lap. Helyesen szolgálta ezzel a politikai nevelést, az üzemszeretet, és jelentősen gazdagította a szakszervezeti mozgalmi munkát. Minden vonatkozásban elmélyítette az üzemszeretetre nevelést, és példát mutatott a sürgős feladatok megoldási módszereiben is.

Különösen annak örülök, hogy a bányavidék új területeire irányította a figyelmet. Nem akarok senkit bántani, de Somogy-Vasas, különösen Somogy nagyon elhanyagolt volt az utóbbi időben a lapok hasábjain. Somogy területén bányaüzem nincs. István-akna már Szabolcson van, Petőfi-akna pedig Vasas II. területén. Somogy bányászai mindkét aknára járnak dolgozni. Azt hiszem mindkét akna üzemvezetőinek az a feladata, hogy Somogy dolgozóinak gondjaival, és fejlődésével egyaránt szeretettel foglalkozzanak.

Az onnan elszármazottaknak is többet kell törődni egykori szülőhelyük fejlődésével, és történeti emlékeivel is. Hiszen elég sokan, és elég jelentős funkciókba kerültek. Bízunk abban, hogy a lap cikkei felelevenítik a szép emlékeket, és tettekre indítják a mindenkiben meglevő vágyat, szülőföldszeretetet.

Amennyiben ezt elérjük és elősegítjük, ténylegesen elértük a sikeres munka feltételeit. Ha mindenki egy kicsit tesz, sokoldalú munkát végezhetünk. Ez biztosan megnyeri a bányatelep és falu dolgozóinak többségét. Jó lenne a lapban esetenként helytörténeti, irodalom ajánlásával is ösztönözni, irányítani ezt a munkát."

TAKÁCS LÁSZLÓ: „Örülök, hogy megismertem a lap üzemszeretetre nevelésének ezt a széles körű munkáját. Megvallom Keresztúri tájékoztatása keltette fel az érdeklődésemet. A Hazafias Népfrontnál tanulmányoztam át a Bányász cikkeit témaszerinti felgyűjtésben. Nekem nagyon érdekes, és lelkesítő is volt ezt cikkekből újraélni. Egyetértek Keresztúri barátom értékelésével, amit az üzemszeretetről mondott. Amennyiben ezekről a közeljövőben könyv, vagy kiadvány jelenhet meg, az még fokozza az ott lakók meghatottságát. A Mecseki Bányász sokat tett e munka érdekében."

(VÉGE)

Bánfai József

MECSEKI BÁNYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak hetilapja. Felelős szerkesztő: Csóka Magda. Szerkesztőség: Pécs, Déryné u. 9. fszt. 10. (Pécs, 10. Városi szám.) Üzemi telefonok Pécsett: 11-98, 12-98. Komlón: 72-52. Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat. Pécs, Hunyadi u. 11. Felelős kiadó: Braun Károly. A Lapkiadó Vállalat telefonja: 15-32, 15-33, 60-11. Készült a Pécsi Szikra Nyomda. Pécs, Munkácsy Mihály utca 10. szám. Felelős vezető: Melles Rezső.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Mecseki Szénbányák dolgozói részére az üzemek bérszámfejtőinél. Nyugdíjasok és intézmények előfizethetnek Pécsett a Mecseki Szénbányák igazgatósága pénzügyi osztályán Pécs I., Komját Aladár u. 5. Előfizetési díj a Mecseki Szénbányák dolgozóinak fél évre: 10,— forint, egész évre 20,— forint. Másoknak évi 30 forint 40 fillér.

INDEX: 25 917

A bambuszlegyező

Nagy vörös buborék bugyan fel a tengerből. A cukornád hegyes dárdáiba ütközve freccsen szét a reggeli fény. Elözönli a harmatos rizsföldeket, felkúszik a pálmaerdőkig.

A kagylóként táruló völgyben ébredezik a falu. Szalmapapucsban csoszog az öregasszony, teavizet forral, rizst rak a fazékba. Szítja a tüzet közben ébresztgeti a két nagyobb lányt:

— Xuán, Kien keljetek fel!

— Anyám álmomban égett a nád, nagy vörös lángok lobogtak, az erdők felől fekete füst gomolygott. De jót is álmodtam, — kiáltott ki a konyhába Xuán miközben hosszú fekete haját fésülte.

— Mi volt az a jó álom?

— Tang hazajött végleg...

— De legalább ő megmarad és tanult ember lesz, hitted volna valaha? Erőműveket fog tervezni meg hidakat, meglátod milyen fényes lesz a házunk...

Xuán tudta, hogy csak ez az állandó biztatás ad erőt anyjának elviselni a megpróbáltatásokat. Eleinte azt hitték nem éli túl. Fogyott mint a hold, a szerszám kiesett a kezéből amikor a földeken dolgoztak. Fájdalmát tetézte amikor Tang említette, hogy külföldre megy tanulni. A földre vetette magát, sírt jajveszékelt. — „Nem engedem a legkisebb fiamat, megkeményedik a szíve a fehérek között!"

Most meg éppen az élteti, hogy tanul a fia. Esténként előveszi a leveleit és a lányoknak ki tudja hányadszor is el kell olvasniok. Milyen boldog volt a két hét alatt, amit itthon töltött. A földekre is kijött velük, munkától elszokott kezét feltörte a szerszám, de a férfi nélkül maradt ház körül is mindent rendbe akart hozni.

A két hét amit a városban kellett töltenie az is lejárt és ma utazik vissza. Könnyebb elviselni, mert újra megnyugtatta — jó helyen van az iskolában és azon kívül is mindenütt szeretettel veszik körül. Ha elfogja a honvágy elmegy a magyar mamáékhoz. Itt a fényképük a falon. Tang úgy áll az idős házaspár mögött úgy ölelí át vállukat mintha saját fiúk volna. Az ünnepeket náluk tölti, mama megsüti a kedvenc süteményét, papával sakkoznak, aztán mesél nekik a messzi hazáról Vietnámról, az édesanyjáról, testvérekről. Mama egyszer sírt, amikor arról volt szó, hogy Tang végez és végleg hazamegy.

Xuán megígérte bátyjának mielőtt visszautazik bemegy hozzá a városba és elviszi a mamának szánt ajándékot.

Kifutott az udvarba, dobott a bivalyok elé, szórt a baromfiaknak. Mire beért, húga teáscsészéket és rizsesszilkéket rakott az asztalra. Az anya töltögetett az edényekbe közben Xuánhoz fordult:

— A legyezőt már kiválasztottátok?

A szoba felől mozgolódás hallatszott. A fiú görcsösen az ágyba kapaszkodva emelgette lábszárban lemetszett



Takács Dezső: Cellában

csonkjait. Mire húga besietett, hogy lesegítse, már belehuppant a tolószékbe.

A lány asztalkát tett elébe melyen kis hegyes szerszámok, festékek és féligkész legyeződarabok hevertek mint élettelen madárszárnyak. Baó keze nyomán élet áramlik beléjük és egyszerre csak — huss — repülnek, mint a hajnali madarak. A fiú előveszi a fiókból a nagy gonddal készített bambuszlegyezőt.

— Ezt küldjétek el!

— Nézd anyám! Aranylepkét festett rá Bao meg kék virágokat, olyan a széle mint a csipke. — Ilyen szépet még sosem csináltál...

Az anya megsuhogtatja, majd simogatja tekintetével, mintha fürkésznő, hol a pont, melyen találkozik tekintete a messzi asszonyéval, kivel ismeretlenül is összedobban anyai szívük amikor az ő Tangját „fiamnak" szólítja.

— Nézd anyám, Baó mosolyog, most először, nézd, hogy csillog a szeme — súgja boldogan a lány.

Az anya lopva pillant a fiú felé, majd gyorsan fordul ki a szobából, hogy tolakodó könnyei meg ne rontsák a régen várt mosolyt.

A szerencsétlen fiúnak, mióta napalmégette lábait elvesztette, úgy látszott lelke is elhagyja. Ült szótlanul a bányafa alatt és sóvárogva nézett a szőkülő rizstáblák felé, melyeknek érett kalászait karja többé nem ölelheti át. Álmában még sokszor fürgén mászik fel a simatörzsű fákra édes gyümölcsökért, olykor keserűbb az ébredés. Ha élete megrablói az amerikai gépek húznak el felette, előveszi hangszerét és vadul tépi a húrokat. Xuán reggeli után felpattan a biciklire. Amint suhan az ösvényen, felrebbenti a tespedő párát. Surrog a levegő, lobog a színes nadrág, könnyű blúza alól ki-kivillan aranybarna bőre.

A szomszéd falu üszkös romjai között öregek matatnak. Férfiak gerendákat ácsolnak. Lányok, asszonyok pálmalevelet és rizsszalmát kötegelnek. Az iskolának egyetlen fala maradt, óriás táblaként, íratlanul is feladva a leckét. Mellette a földön ülnek a gyerekek, a tanítónő énekórát tart. Fejszék, kalapácsok ütemes csattogásába belecsendül s új erőt ad az ősi dallam:

„Nyílj meg, nyílj meg,
Ég zsilipje add meg
a vizemet, áztasd fel
a rizs barázdát, add meg
a téli rizsemet, hadd
kerüljön asztalomra zsíros,
hízott halszelet."

A lányt messze kíséri az ismerős kis dal, fülébe fészkel, dúdolgatja. A pálmafák, a cukornád úgy stafétáznak mellette, mintha lábuk nőtt volna. Érlelően süt a nap, életet énekel a határ és mégis... a legkisebb fűszál csírájában is ott bujkál a félelem, tüzet, vegyszert és sivatagot álmodik még a kóró is.

Iszonyatos borzongás fut végig a tájon, riadt madarak csapata menekül.

Morajlás, döbörgés, pokoli zenéjére eszeveszett táncot jár a föld, a fák fejéről lesik a korona, a nád földig hajol.

A porban heverő lány feje felett húznak el a gépek. Amikor Xuán a folyóhoz ér, mintha elrontott gyomrát ürítené, olyan zavarosan kavarog a víz. A fahíd maradék darabjai pörögnek az örvények felett. Döbbenten nézi a megsebzett folyó kínlódását, a parti fák kiforgatott gyökereit, melyek mint fenyegető ujjak merednek az ég felé. Amerre néz, csupa lázadás, a rendbontók ellen. Az elemekkel együtt kiált — „Megálljt".

Tehetetlenül jár le-föl a parton, átkozódva kéri számon újra apját, négy bátyját és minden elszenvedett rosszat.

— Elvágtátok az utamat? Gyűlöletből építek hidat, szárnyakat növesztek, hallá változok, de átjutok! — kiáltotta fuldokolva a bombatölcsérek felé.

Undorodva sietett feljebb, ahol tiszta a víz. Villámló szemekkel méregette a folyót, az eget, tudta, hogy nincs sok idő. Nem fordulhat vissza. Tang várja, itt van Baó legyőzője, a pillék szárnya alatt megbúvó első mosollyal. Át kell jutni... Próbálgatta erejét, karjait magasra emelte, gerincét fürge sikló mozdulatokkal hajlítgatta. Most már két érzés hatványozta erejét ahogy ötvöződött szívében, egyre inkább érezte, karjai könnyű uszonyokká válnak.

A biciklit sűrű bozótba rejti. Ledobja magáról a lenge öltözetet, nylontasakba kötözve hajfonatához erősíti.

Nagy a sodrása a víznek, aranybarna teste minden porcikájával küszködik a folyó erejével. Meleg, poshadtszagú a víz. Nehezen közeledik a túlsó part, pedig a lehajló ágak már várják, messzire nyújtva karjukat eléje. Ereje egyre fogy, már csak a gondolat löki előre karjait. — Tang segíts — kiált és szájába csapódik a víz, mikor egy hullámlökés a lehajló ágak karjaiba sodorja. Kimerülten dől a selymes parti fűbe. Sír és nevet egyszerre, hangosan, önfeledten. Néhány perc múlva friss léptekkel indul a város felé.

Fekete Istvánné

C J. Driver

Külön-külön tengerre néző rendőrségi cellákban

Kora reggel
áttör a rácson a fény meg az ismerős tengeri szag
(só, víz, nap, és hozzájuk gondolom
a zöld hullámokat).

Jó reggelt, árnyak,
nővérem és fivéreim árnyai, jó reggelt,
összegömbölyödtök, ásítoztok, így találkozunk
naponta
a szürke falon.

Más így a tenger,
ugyam megtanulja tőle titkait,
hogyan foszlik le testünkről a hús,
s marad a sárga csont.

Hömpölygj, hullámoddal, hömpölygj,
homokkagylók, homokkövek nemzedékeit sodord,
ne őrizz meg mást, csak dagályt és apályt.
ott kint, a messzeségben,
Atlanti-óceán.

(Fordította Simor András)



Takács Dezső: Bekerítve

Marcos Ana

És az élet?

Mondd el, milyen egy fa ága.
Mondd el, mit dalol a folyó,
mikor madár száll habjára.

Szólj a tengerről. Beszéld el,
milyen a mezőn a pára.
Üzenj a csillagokkal. Széllel.

Mutass olyan látóhatárra,
melynek — akár egy kunyhónak —
nincs kulcsa és nincsen zárja.

Mondd el, milyen is a csókja
egy asszonynak. Már hiába
idézem ízét e szónak.

Permetében a holdfénynek
szerelemtől fellobogva
illatoznak még az éjek?

Vagy ez a sírverem öl meg,
a kripta homályos fénye,
a kőlap, dala a kőnek?

22 év... Már a tárgyak
színüket vesztik örökre,
illatuk sincs... Tétovázva
írom ide: „mező", „tenger"...
„Erdő" — mondom, és egy fának

körvonala sem dereng fel.

Arról szólok, mit szívemből
az évek lassan kiölnek.

.....

(Nem folytathatom; közelről
hallatszik lépte az őrnek.)

(Fordította Simor András)

A versek a Tengerre néző cellák című, a közelmúltban a Kozmosz Könyvkiadó által kiadott kötetben jelentek meg.

Alkotóműhelyben:

Látogatóban Takács Dezsőnél



Voltam már padlástérbe épített manzárd műteremben, amelynek ablaka, avagy ablakai az égre nyíltak, láttam üveg oldalú termeket, ahol a nap szolgáltatta a szükséges luxerősséget, de szuterénben kialakított műteremben először Takács Dezsőnél voltam. Az óriási villanykörték nemcsak a nappali fényt, de a megfelelő hőmérsékletet is biztosították. Mintha egy képcsarnok raktárába léptem volna: festmények, grafikák, linómetszetek, fafaragások garmada. Legtöbbjük már idegen földrészeket is látott: Afrikát, Észak-Amerikát és Európa számos országát, alkotójuknak azonban meg kellett elégednie Kassával és Prágával.

— Ha most választhatnál, hová mennél?

— Nem vagyok, vagy legalábbis nem akarok snobnak látszani, Olaszországot választanám. Egyelőre, azonban sokkal inkább foglalkoztat egy reálisabb, kivitelezhetőbb út Jugoszlávia. Feleségemmel együtt pedagógusok vagyunk így a szabadidővel nem is lenne probléma, ám annál nehezebb az anyagi fedezetet biztosítani. Talán egy-két éven belül sikerül nyélbeütni egy adriai táborozást.

Takács Dezső 1960-ban vett részt először a pedagógusok képzőművészeti kiállításán, az eltelt tíz év alatt nem kevesebb, mint 29 kiállításon és pályázaton szerepelt műveivel. Olaszországban, Portugáliában, Bulgáriában, a Dél-afrikai Pretóriában és Magyarország számos városában szerepeltek alkotásai. Nincs megkötött témaköre, minden érdekli, ami a világban történik a bányászsorstól a vietnámi háborúig. A mostani mellékletünk néhány képe, csak része a „Vietnami"-sorozatnak, amit a KISZ K. B. a Szófiai VIT-en ajándékként adott át a vietnami küldöttségnek.

— Mint a Mecseki Bányászok Képzőművészeti Körének művészeti vezetője, mi a véleményed a körben dolgozók munkájáról?

— A régi, már nevet szerzett körtagok Erdy Győző, Siklósi László, Gradwohl János és a többiek mellett egyre inkább kezd kibontakozni egy rendkívül tehetséges fiatal gárda. Elég, ha csak néhány nevet említek közülük: Bakó Mihály, Franczia Gyula, Kratky Éva és Osváth Gergely, de sorolhatnám még a neveket. Ők már nemcsak az új formák alkalmazásával, de az új témák feldolgozásával is nagy ígéretei a Körnek.

— k —

A vállalat Kiváló brigádja

A Varsányi „MHSZ" fejtési brigád

— *Hogyan fogadta a brigád a Vállalat Kiváló Brigádja kitüntetést?* — a kérdés elhangzása után a pécsbányai pártház nagytermére néma csend borul. A terem végében lévő asztal mellett ülünk. A brigád jelenlévő tagjai egymásra néznek, megszólalni azonban nem akar senki.

— *Így, szó nélkül?* — provokálom a választ.

— *Dehogy, nagyon örültünk valamennyien* — tiltakoznak egyszerre többen is. — *Csakhogy...* — némulnak el egyszerre valamennyien — *csakhogy mi e cím elérését tűztük célul magunk elé. Aztán, hogy sikerült kivívni, hát nagyon örültünk neki* — veszi fel a beszélgetés fonalát Krifka László.

— *Szombaton este itt ebben a teremben tartottuk családiestünket, a díszítés még onnan maradt. A brigád tagjai itt kapták meg a kitüntetéseket, na és a vele járó pénzt. Az ünnepség után pedig hajnalig tartott a tánc. A családiesten résztvett az a kilencéves kislány, akinek a brigád rendezett névadót, ami az első volt itt Pécsbányán.*



A pécsbányai Varsányi János „MHSZ" fejtési brigádja

10 éve alakult

Az 1961-ben alakult brigád első évben nem érte el a szocialista címet. A brigádnak egyetlen párttag, és egyetlen érettségivel rendelkező tagja volt.

— *Az első Május 1-én, amelyen mint brigád vettünk részt, nagyon szégyelltem magam* — emlékszik vissza Krifka László. — *Mindössze hárman jelentünk meg a felvonuláson. 1961 óta azonban nemcsak tíz év múlt el, de nagyon sokat változott a kollektíva is. A brigádtagok közül azok, akik nem rendelkeztek az általános iskola nyolc osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvánnyal, itt az üzemben létrehozott iskolában fejezték be tanulmányaikat. Jelenleg már, négy középiskolát — köztük négyen technikumban — végzett brigádtag van. Nyolcan elvégezték a marxizmus—leninizmus esti középiskolát, ketten pedig az Esti Egyetemet is.*

A brigádnak jelenleg 23 tagja van. Mindenki tagja a szakszervezetnek, és a kezdeti egy párttaggal szemben jelenleg tizenegyen a pártnak, heten pedig a KISZ-nek a tagjai. Valamennyien tagjai az MHSZ-nek. Ezért is vették fel az „MHSZ-brigád" nevet. Ennek, azonban külön története van.

— *Még az előző brigádvezető idejében történt,* — Varsányi János ugyanis csak 1970. június elejétől a brigád vezetője — *hogy brigádgyűlésen az egyik brigádtag a többiekkel egyetértve fölvetette: vegye föl a brigád egy mártír nevét. Az akkori brigádvezető, azonban fölháborodva tiltakozott. Így kényelmesek voltak elvetni a javaslatot. Ekkor merült fel az MHSZ-név felvétele, amit el is fogadtak, bár akkor még a brigádnak csak egy része volt tagja a szervezetnek.*

Idén pedig valamennyien tagjai lettek az MHSZ-nek. Közülük kerül ki az MHSZ pécsbányai üzemi szervezetének titkára, két tanácsadói tag, valamint négy lövészetvezető. A brigádnak hárman tagjai az üzemi pártbizottságnak, egy tagja az alapszervezeti vezetőségnek, négyen munkásőrök, de van köztük pártcsoportvezető, pártbizalmi, propagandista, KISZ-csúcsvezetőségi tag, KISZ-alapszervezeti, és csoportvezető, ifjú gárda parancsnok, és ketten tagjai a termelő körlet szakszervezeti bizottságának.

Az üzem és a brigád

— *Milyen helyet foglal el a Varsányi-brigád az üzem életében?* — kérdeztem Nádasi Ágoston bányamestertől.

— A Varsányi-brigád az üzem egyik legstabilabb brigádja, mindig számíthatunk munkájukra. Céltudatosan, határozottan hajtják végre a rájuk bízott feladatokat. A közösségi szellem, oly erős náluk, hogy akkor is, amikor kénytelenek vagyunk a brigád tagjait más csapatba osztani — és ez a mi viszonyaink között többször is előfordul — szoros kapcsolatot tartanak fenn a brigád vezetőjével és a brigád többi tagjával. Jelenlegi munkahelyükön is becsülettel állják meg helyüket. A kedvezőtlen geológiai viszonyok ellenére is teljesítik tervüket. Meggyőződésem, hogy a munkájuk, de a közösségi tevékenységük alapján is megérdemelten kapták a Vállalat Kiváló Brigádja címet!

Mit terveznek?

Kint ülünk a bányakapu előtti parkban, kezünkben forgatjuk a két vaskos brigádnaplót, melynek lapjairól megelevenedik az elmúlt tíz év. A brigád délutános, egymás után érkeznek a buszok és velük a brigádtagok. Az egyik házat épít, de előtte bontani kell, így ahhoz agitálja társait, de nem is kell agitálni, valamennyien biztatják, hogy ott lesznek és segítenek neki. A másikat a nősülésre biztatják. A brigádnak ugyanis csak egyetlen tagja van, aki még nem nős.

— *A jegygyűrűt már sikerült az ujjára húzni,* — újságolja az egyik társa — *ha minden jól megy ősszel meg is nősül. Addig használja ki az idejét...*

A brigádvezető csendes, halkszavú fiatalember. Alig lépte át a brigád átlagéletkorát, ami 29—30 év.

— *Mit terveznek a közeljövőben?*

— *Résztveszünk a járási és megyei lövész- és járőrversenyeken. Eddig mindig jól szerepeltünk. Hell József az országos versenyen, Krifka László pedig a megye válogatottban képviselt bennünket. A színházban legutóbb a Leányvásárt láttuk, most mozi-látogatás következik.*

— *A nyáron pedig irány a Balaton* — mondják kórusban a brigád többi tagjai: *Aracsi János, Fischer Bálint, Kisbáró Sándor, Molnár László és Somogyi Sándor,* akik szintén részt vettek a beszélgetésben.

K. L.

KÖZÖS RENDEZVÉNYEK

Kossuth-bánya KISZ bizottsága és a Komló Városi KISZ Bizottság 17-én, szombaton, közösen rendezi Kossuth-bánya kultúrtermében az ifjú választók báljá. Előtte délután négy órakor a Május 1. Művelődési Házban nagygyűlést tartanak, amelyre a KISZ Központi Bizottságától jön előadó, majd filmvetítés következik.

Csatlakozás a diósgyőriek felhívásához

Az MSZBT tagcsoportjaként akarnak dolgozni

Zobák-bánya dolgozói április 7-én — három műszakban — röpgyűlésen hallgatták meg a *Lenin Kohászati Művek* felhívását a magyar—szovjet barátság további kiszélesítésére.

A két ország barátságának ápolása terén az üzem már eddig is szerzett érdemeket. Ennek elismeréseként 1967-ben *Zobák-bánya aranykoszorús jelvénnyel* tüntették ki. Most is az internacionalizmus eszméjét érvényesítik, amikor a Magyar—Szovjet Baráti Társaság országos elnökségénél, levél útján jelentették be, hogy *csatlakozva a diósgyőriek kezdeményezéséhez, az MSZBT tagcsoportjaként akrnak dolgozni.* Levelükben kiemelik:

— *Tudjuk, hogy milyen áldozatokat hozott a szovjet nép a fasizmus leveréséért, a fasiszta elnyomás alatt szenvedő országok, köztük hazánk felszabadulásáért. Ma is a szovjet emberek állnak az imperializmus elleni harc első vonalában. Mindenekelőtt a szovjet emberek ereje, eredménye, következetes békeharca tudta megakadályozni, hogy az imperializmus újabb háborút robbantson ki.*

A levélben azt is hangsúlyozzák, hogy a nyugati propaganda ellensúlyozására a Szovjetunió munkájának, a szovjet emberek életének, politikájának és eredményeinek bemutatását kezdeményezik. E cél elérését segítik elő a szovjet folyóiratok nagy számú előfizetésével is. A két nép barátságának elmélyítését, egymás életének megismerését segítik elő az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet katonákkal kialakított kapcsolat, a rendszeres baráti találkozók.

— *Úgy érezzük, hogy barátságunk elmélyítését segítjük elő azzal is, hogy csatlakozunk a Lenin Kohászati Művek felhívásához és mint az MSZBT egyik tagcsoportja tevékenykedünk e barátság kiszélesítése és szorosabbá tétele érdekében,* — fejeződik be a zobáki bányászok levele.

„Kérjük a dolgozók segítségét..."

Széles körű vitában készül a vállalat kollektív szerződésének tervezete

Hallatlanul megnőtt a dolgozók aktivitása a közügyek intézésében, állapíthattuk meg a múlt év végén lezajlott pártbizottsági, majd az ez év elején lebonyolított szakszervezeti és a napjainkban folyó képviselői és tanácstagi választások során. És mindezek után, mégis kellemes *meglepetésként hatott az a másfél száz eddig beérkezett javaslat, ami az új most először öt évre szólóan megkötendő kollektív szerződés tökéletesítését kívánja szolgálni.* E folyamat elindításának egyik leghatékonyabb dokomentuma az a kormány rendelet volt, amely konkrétan kimondja, hogy az új kollektív szerződést az eddigi gyakorlattal szemben *nem egy, hanem öt évre kell kötni* és az új kollektív szerződéssel egyidőben létre kell hozni a vállalat újítási-, munkavédelmi- és ügyrendi szabályzatait is. A tervezeteket a dolgozókkal meg kell vitatni, majd az érvényben lévő kollektív szerződéseket a dolgozókkal évenként meg kell vitatni, és a most készülő új kollektív szerződésnek 1971 június 1-vel érvénybe kell lépni.

A vállalat

politikai és gazdasági vezetősége mindent megtesz annak érdekében, hogy a dolgozók érdekei a legmesszebbmenőkig figyelembe legyenek véve. Ennek érdekében született az a határozat, amely kimondja: *a kollektív szerződés azon pontját amelyek a dolgozókat kedvezően érintik az elmúlt félévre visszamenően is alkalmazni kell, ám azon pontok, amelyek bevezetése hátrányosan érinti a dolgozókat, azokat visszamenően nem szabad alkalmazni.*

Az új kollektív szerződés

tervezetének elkészítésére hét szakbizottságot hoztak létre, összesen 40 fővel. A bizottságokban a szakemberek mellett *ott vannak a szakszervezet tisztségviselői és a KISZ-fiatalok is.* A szakbizottságokban a munkát, a kollektív szerződés elkészítésében gyakorolt — legtöbbjük már a harmadik szerződés készítésében vesz részt — dolgozók végzik. Erre a nagy gyakorlatra most hatványozottan szükség van, hiszen mint már előbb szóltunk róla, az eddigi gyakorlattal ellentétben nem egy, hanem öt évre szólóan kell összeállítani. A bizottságok munkája az ütemtervnek megfelelően halad. *Május 15-ig aláírásra kerül, június 1-vel pedig hatályba lép az új kollektív szerződés.*

A szakbizottságok, azonban nem tudják elkészíteni a tervezetet a dolgozók segítése nélkül. Épp ezért, a szakszervezeti tanács határozatott hozott, hogy a tevezetet közölni kell a Mecseki Bányászban (még ebben a hónapban), valamint minden üzemben ki kell függeszteni és azt a szocialisa brigádértekezleteken és munkaértekezleteken meg kell vitatni.

Az eddig beérkezett javaslatok nagy része egyetért a közelmúltban lapunkban közölt igazgatói javaslatokkal. *A már beérkezett százötven javaslat értékét növeli, hogy azokat nem egyes személyek, hanem szocialista brigádok, nagyobb kollektívák tették.*

A javaslatok

tárgyköri megoszlása: a legtöbb észrevétel *a munkaruhákkal* kapcsolatban érkezett. *Nagyon sok helyen kifogásolják a munkaruhák minőségét, kérik a női munkaruhák bevezetését,* az egyes munkahelyeken a munkaruhák összetételének megváltoztatását, illetve a munkaruha nómenklatúra felülvizsgálását. Nagyon sok javaslat érkezett a *túlmunkát illetően.* A többség egyetért az igazgatói javaslattal, hogy a havi túlmunkát 8 órában állapítsák meg, ám kérik, hogy *az üzem a túlmunkát pénzben váltsa meg.* Ugyancsak sok javaslat foglalkozik *a nyereség felosztásával.* Javasolják, hogy a jövőben még differenciáltabban legyen meghatározva a részesedési arány az üzemek és a kollektívák között. *A hűségjutalommal* kapcsolatban beérkezett javaslatok egybehangzóan megállapítják, hogy a bányásznapi hűségjutalmat *terjesszék ki az adminisztratív és nem ipari munkakörben dolgozókra is.* E kérdésben a szakszervezeti tanács az igazgatóval egyetértésben döntött: elfogadta a javaslatot az adminisztratív és nem ipari állományban dolgozók bányásznapi jutalmazását illetően.

A beérkezett javaslatokra a szakbizottságok adnak választ. A válaszokat írásban az üzemi szakszervezeti bizottságoknak küldik meg, és azokat ott az üzemekben fogják ismertetni. A szakbizottságok ezúton kérik a dolgozók további támogatását.

A KISZ jó előiskola volt...

A komló-kökönyösi 14-es választókerület tanácstagjelöltje Simon Miklós

Ötéves, óvodás kisfia nagyon megörvendeztette április elsején. Megtanult egy új éneket, azzal köszöntötte apukát.

„Lobogj zászlónk, hirdesd a békét..."

Erre a két sorra emlékszik csak Simon Miklós, de a gyerek annyiszor énekli otthon, hogy ha előbb nem, de május elsejére tudja az éneket az egész család.

Komló, Kossuth-bánya szállítókörletnél vasútépítő Simon Miklós, akit a kökönyösi 14-es választókörzetben tanácstagnak jelöltek a környékbeliek. Ezek a napok az izgatott várakozás jegyében telnek. Még minden tervhez, az elképzelésekhez oda kell tenni: — *... ha megválasztanak.* Kis izgalmak, apró szorongások motoszkálnak ilyenkor a szívben, és mondja Simon Miklós, hogy az öröm is, hiszen a jelölőgyűlés óta már többen felkeresték a lakók, és már úgy beszéltek vele, mintha megválasztották volna. — *„Aztán legyen gondja Simon elvtárs a környék szépítésére, sok zöld kell, meg fák, tisztaság..."*

Egy pillanatra elábrándozik, szeme talán már az újonnan ültetett fákat látja, de aztán határozottan mondja: *„— Fel kell mérni majd az erőket, ki mennyit segít, mert az a célom, hogy együtt dolgozzunk lakóhelyünk, Komló város további szépítéséért. Ezért, és az emberek boldogulásáért kész vagyok mindent megtenni..."*



Simon Miklós

— Mivel nem szeretne foglalkozni?

— *Amolyan „családi ügyekkel". Nem szeretem a perpatvarokat, veszekedéseket. De ha ilyen ügyekben felkeresnek majd, mindenkit higgadtságra intek.*

Határozott, pontosan fogalmazó, nyugodt ember Simon Miklós, aki 12 éve él Komlón. Nehéz gyerekkora volt, szülők nélkül nőtt fel. Az árvaszék hatéves korától kiadta nevelőkhöz.

Tizenötéves kora óta a maga embere, járta az országot, dolgozott. Volt vízhordó gyerek, növénytermesztő, gépkezelő, aztán traktoros, a Balatonfenyvesi Állami Gazdaságban. Komlóra a több pénz ígérete hozta, aztán *magához vonzotta* — szerinte örökre — *a bánya.* A munkahelyi kollektíva mellett családi környezetre talált a KISZ-ben is, és vallja, ott tanult meg élni, harcolni és vitázni.

Pár éves komlói élet után — ez az élet rendje — egy komlói lány igent mondott. Kossuth-bányán ismerkedtek meg, felesége is itt dolgozik. Két éve új lakásban élnek, a Pécsi úton. Kicsi lakás, de jó. Maguk ízlése szerint berendezett otthon, ideális hajlék, megvan benne a pihenés, szórakozás, a nyugalom. A kis lakásból többször indult a Simon házaspár nagy útra, kétszer voltak már Moszkvában, látták Prágát, Belgrádot és Dubrovnikot. Az idén — házaséletük során először — kéthetes beutalót kaptak Bélatelepre. A Balaton mindig csábítja azt, aki partján élt, és Simon Miklós nem tudja, nem is akarja feledni a fenyvesi éveket.

Jó lesz majd a nyári vakáció, mert az esztendő sok munkával telik el. Napi műszak, KISZ, tanulás. Másodikos a Pályafenntartási és Vasútépítési Technikumban.

Az ifjúsági szövetség tanácstagnak javasolta Simon Miklóst, a Kossuth-bányai szállítókörlet KISZ-titkárát, aki most annak örül a legjobban, hogy *a 108 fős alapszervezet elnyerte a KISZ KB vörös vándorzászlaját.* Ez az eredmény nagy lendületet ad majd a további munkához. A 14-es körzet lakossága, a jelölőgyűlés résztvevői elfogadták a KISZ javaslatát, egy 31 éves fiatalember — aki már komlóinak vallja magát — megválasztása esetén a köz ügyeit képviseli, embertársai javára dolgozik. Most jönnek majd a legtermékenyebb, legszebb, alkotó férfiévek, tele lendülettel, akarással. Kökönyösön van még tennivaló, és ezeket az erényeket jól lehet majd kamatoztatni. A részletekről április 25 után nyilván sokszor és sokat beszélnek majd a környék választópolgárai Simon Miklóssal...

Kovács Imre

1971 ÁPR 1

1021

90 éve született

Bartók Béla



Takács Dezső: Bartók Béla

Cantata profana

Mint szarvassá vált
fiáért az apja,
kiáltok annak,
ki nálam különb.
Egyetlenegy levél se rezdül.
Arcomba vág
a csontos öklü csönd.

Percenként újabb
lendületre készek
ismerősök
és ismeretlenek.
Szabad térben tettekké váltan
enyésznek és
születnek új nevek.

Követek minden
megiramló tettet,
de elfelejtem azt,
ki elmarad.
Barátaim névtelen tettek.
Vélük vívom meg
forradalmamat.

Tóth István

Tétova kérdés

Bartók évfordulón

Valami mindég
(a gravitáció?)
emberek visszaránt minket
Létünk melléktermékei

elrontják ivóvizünket
Tilalomerdőbe születünk
Gyanútlanul bár s szabadon
A mély s a magas tilos minekünk
a mi földünk amott középen
lehet valahol
Könnyünk — a víz — nulla fokon fagy
Vérünk — fehérje — hőre koagulál
Langyos óvatos tenyészetté terelne
félsz-pásztorunk: a halál
S míg irtózunk a végletektől
zavaros közömbös keverékké kavarnánk
létünk éltető vizeit.

Testvéreim hát mi is lenne
ha százévenként talán egyszer
nem akadna közöttünk ember
ki finom fejét kezébe hajtva
nem fülelne e semmi zajba

s nem válogatna mint egy isten
ha nem volna ki megteremtsen
e sok langyos szomorú zajból
megalázott nyomorú jajból
rossz-szív-verésből
nyávogásból
csuklásból ostorpattogásból
fogcsikorgásból
kopogásból
csilingelésből kattogásból
diadalordításból
csendből

emberhez méltó dallamot?

Éltető József

A gyarmati ifjúság szolidaritási napja

Április 24-ét — a bandungi értekezlet emlékére — a haladó világ évek óta „a gyarmatosítás ellen, a békés egymás mellett élésért harcoló nemzetközi ifjúság napjaként" ünnepli. 1955. április 24-én ugyanis Bandungban huszonkilenc független ázsiai és afrikai ország vezetői elfogadták a békés egymás mellett élés alapelveit, és közös nyilatkozatban állást foglaltak a kolonializmus, a gyarmati elnyomás minden formája ellen.

Április 24-én az egész haladó emberiség kifejezésre juttatja szolidaritását azzal a sok millió harcos fiatallal, akik bátran követelik a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élését, a nemzeti függetlenség és a népek önrendelkezési jogának tiszteletben tartását; akik nemre, fajra és bőrük színére való tekintet nélkül, együttesen lépnek fel az imperialista agresszió és intervenció ellen, a gyarmatosítás maradványainak felszámolásáért, a népek gazdagságának és kultúrájának felvirágoztatásáért.

A gyarmati ifjúság napján a magyar fiatalok is kifejezik szolidaritásukat Afrika, Ázsia, Közép-Kelet és Latin-Amerika népeinek és fiataljainak hősies, önfeláldozó harcával, amelyet a nemzetközi — s mindenekelőtt az amerikai — imperializmus és neokolonializmus ellen, emberi jogaikért, szabadságukért és felemelkedésükért vívnak.

TOLL ÉS ECSET

A MECSEKI BÁNYÁSZOK IRODALMI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖRÉNEK MELLÉKLETE

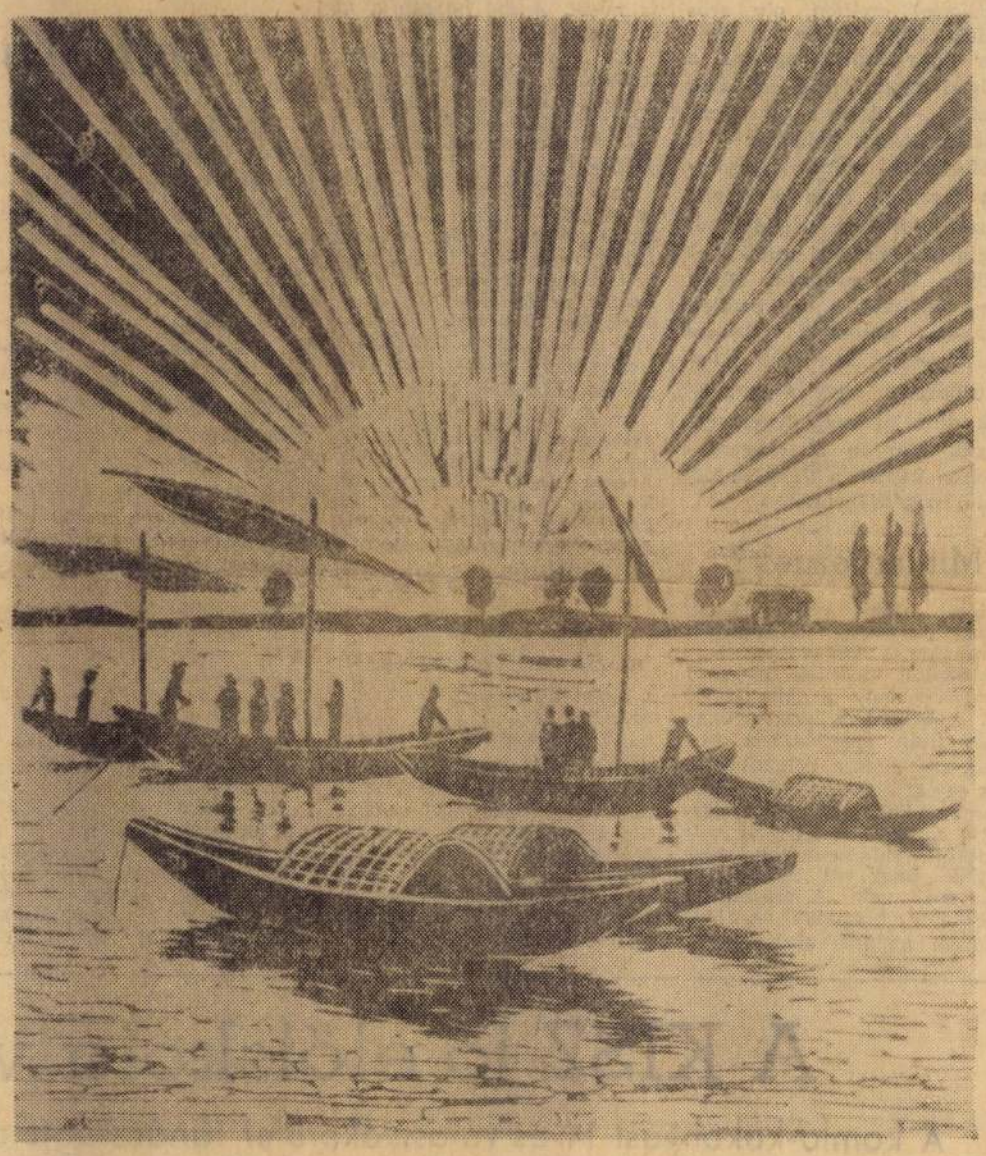

Takács Dezső: Fölkel a nap Vietnamban

Lumumba

Embernek lenni
Független
Szabadnak
Értelmét adni
a feljövő
napnak
Kenyeret nyújtani
sok éhes
szájnak
Lerázni a rodhadt
a büdös
igát
Az égre írni fel
néped
nyomorát
Hogy lássa
az ember
az egész
világ
A nyomort tipró
felhők
vörös
tornyát
Megöltek
vérszomjas
testvéri vadak
Műved
befejezetlenül
kezdve maradt
Megöltek
vérszomjas
becstelen vadak.
1971. január.

Pálfalvi Ferenc

●●●

Lumumba, Patrice (1926—61): a Kongói Köztársaság miniszterelnöke. Részt vett a nemzeti függetlenségi mozgalom első formáit jelentő kulturális társaságok munkájában, majd 1958-ban Kongói Nemzeti Mozgalom néven megalapította az ország első nemzeti pártját, amelynek fő programpontjául Kongó függetlenségének biztosítását tűzte ki. 1959-ben a belga hatóságok bebörtönözték; kiszabadulása után részt vett a Kongó helyzetét tárgyaló brüsszeli kerekasztal-konferencián. 1960-ban ő lett a független Kongói Köztársaság első miniszterelnöke. Harcolt a belga csapatok kivonásáért, az imperialista körök által szított szeparatista törekvések és az ugyancsak általuk támogatott Mobutu-féle banditizmus ellen. Kaszavubu köztársasági elnök árulása azonban megrendítette helyzetét, 1960 decemberében Mobutu letartóztatta, 1961 januárjában meggyilkolták.

A lépcsőn

A Kommunista Internacionálé III. Kongresszusát 1921. június 22. és július 12. közt tartották Moszkvában, a volt cári trónteremben, a Nagyar Kreml Palotában. A trón elé egy emelvényt ácsoltak, amely a felséges ülésszéket eltakarta. El a cári címert is. Az emelvényen vörös terítővel borított hosszú elnökségi asztal állott. Előtte helyezték el a szószéket. Közelében egy öt-hat fokos lépcső vezetett az emelvényre.

Lenin kezdetben nem volt jelen a nagyjelentőségű kongresszuson, mely tiszteletbeli elnökévé választotta. Már súlyos beteg volt s rengeteg munkája is akadályozta a rendszeres részvételt.

Valamelyik nap, egyik szünet után Lazarrit, az olasz küldöttség tagját szólították a szónoki emelvényre. Ekkor lépett be Lenin a tükrös terem egyik oldalsó benyílóján, csendben, észrevétlenül. A kiküldöttek mégis észrevették. Felzúgott a taps, ováció. Lenin néhány pillanatig mozdulatlanul állt — szerénységet és egyszerűséget sugározva — a hangorkánban, póz, mesterkéltség nélkül, majd az elnöki asztalhoz sietett s annak legszélén foglalt helyet. Az üdvözlés zsivaja elült, az olasz küldött beszélni kezdett. Lenin, az első szavak után „csendben felállt és az emelvény elülső szélén lévő szószék közvetlen közelében az emelvény lépcsőjére telepedett, bal könyökével az emelvény peremére támaszkodva. Jegyzetfüzetét és az azóta oly ismertté vált, jellegzetes sapkáját maga elé helyezve figyelte a tőle alig két méternyire beszélő szónokot... Lenin jó félórán keresztül változatlanul abban a helyzetben maradt, ahogyan letült. Csupán két mozdulata cserélődött felváltva: hol a szónok felé emelte arcát, hol a füzet fölé hajolva jegyzeteket írt... A szónok befejezte beszédét. Lenin felállt és gyorsan elhagyta az ülestermet." (Ék Sándor személyes emlékeiből.)

Rengetegszer megörökítették Lenint. Fénykép, rajz, festmény, szobor. Időtlenné merevített pillanatfelvételeknek tűnik szinte mindahány. Múzeumban, Gorkiban, páncélautó tetején kezében a Tézisekkel, népgyűlésen, katonai parádén, május elsejei ünnepélyen, dolgozószobájában társaival, szónoki emelvényen előrelendülő ökölléel, csattogó, vérvörös zászlók között... Én az elmondott képet őrzöm róla. Egy prózai, egyszerű pillanatot, puszta leírások után, s nem emlékszem, hogy olajba szépítve vagy acélba metszve valaha láttam volna. Őrzöm, mert úgy érzem, hogy egy emberi alapténytet fejez ki: a természetes emberi gesztusnak magától értetődő közvetlenségét. Azt, ami egy gyermeknél teljesen természetes. Egy felnőttnél viszont a nagyság jele is lehet. Mint ez esetben is: Lenin a forradalmi világmozgalom soknemzetű képviselőtől tömött szálában egy deszkalépcsőn üldögél, hallgat, figyel, jegyez. Százmillió muzsik mozdulatát összegezi, akik hasonlóképpen — papír és plajbász nélkül — töprengtek azokban az években földjük, népük s a maguk sorsán, kuporogván a ház küszöbén. Közel, nagyon közel az anyaföldhöz.

Veress Dániel

Megjelent a marosvásárhelyi Igaz Szó 1971. áprilisi számában.

DÉLUTÁN A MAKÁR-HEGYEN

Dombok hullámvonalai,
lejtők, lankák fölött
borozgatok magamban,
elmélázva ülök,
valami izgalom e csendben
kacskaringózva kúszik bennem
lassan a szívemig
s közben fények szálaival a fecskék
az eget összefércelik
s ellobbannak a messzeségben.

A délután már
kiterjesztett szárnnyal felettem áll.

Piros kötényben lent alul
egy asszony epret szed a kertben –
üzenetképp arca körül
egy pihés verssorom röpül:
felszállni most tanul.

Hirtelen fuvalom –
Halk üveghangon
csendülnek meg az almák a lombok között
s a bab indázva
csöpp szerelemre várva
öleli át a
zsíros rögöt –
levelei, mint füle a kutyakölyöknek,
a vágytól ékesen
felpöndörödnek.

A présház
tetején cirokbajszú macska surran át,
indul újabb kalandra –
reggel felé majd
dagadó hassal ér haza,
ha bekujtorogta az éjszakát.

Most kattogva, dörögve
lefut a völgybe
az erdőből kibukó gyorsvonat –
a mellékvágányon aprócska mozdony
leszegett fejjel döfködi
a megrakott vagonokat:
szuszogva, mérgesen fütyülve
ide-oda tolat.

– Dehogynem... sehová.

– Földvár felől ágyúszót hallani. Az este villogást is láttak a népek a Szuhaj-dombról. ki a hónap, mi lesz a keresettel?

A fiú ebben megnyugodott, de elaludni nem tudott. Arra gondolt, ha nem is telt ki a hónap, a kenyérnek való már ott van a padláson. A kukorica is itthon van majdnem egy hónapja. A süldő ott áll az ólban. Valahogy, ellesznek újig. De mit csinálhat az a férfi ott a málháskocsin? A többiek caplatnak a bokáig érő sárban, mert a kisországút nem kövesút. A férfi meg elzsibbadt tagokkal fekszik a kocsin, és hallgatja a tizedes káromkodását, korbácsának csattogását. A fiú lehunyja szemét, és a kis embercsoport, fut, menekül valami elől, aminek inkább elébe kéne mennie. pangó vizeket lát messzi tájakon, nagy vizeket, mocsaras vizeket. Azon át gázol az

A fiú fölkel az ágyból, magára húzkodja gönceit, kilép a gádorba, ahonnan el-látni a papkertig. A barackfák ott állnak rendben, egymás mellett. Semmi mozgás. Minden olyan ködös, olyan csöndes, mint a pangó vizek világa. Ez lenne hát Levédia?

Hátraballag a fészerhez. Fölfogja a kisbaltát és aprítani kezdi a hullott rőzsét. A munka monoton ütemére fölködlik emlékezetében a férfi néhány mozdulata: ahogy a kezét emelte, ahogy a szemüvegét törölte, ahogy ránézett, ahogy a kezével mutatta a térképen: ez itt Levédia.



TAKÁCS DEZSŐ rajza

anyag tető, amivel az egész csárdaszerűséget befedték, homályos, víz alatti fényeket szórt az arcára. Almát rágcsált és várta, hogy a fiú ki tudja-e majd szabadítani magát az apja kezei közül.

— A haját akarják levágatni annak a gyereknek, ugye? — kérdezte.

— Azt. Az apja biztos irigyli tőle — mondtam.

Az öreg egyszerű parasztarca elmosolyodott, az almacsutkát kivágta a homokba.

— Tölthetek? — kérdezte.

— Melyiket ajánlja?

— A kadar kedvesebb — mondta az öreg s hátramenet egy deszkafal mögé; délben nem lehet pálinkát inni, kiáltotta onnan, én meg visszakiáltottam, hogy bizony, könnyen agyonvágja az embert, aztán hozott az öreg a jégszekrényből egy literes üveget és töltött.

— Hol szedték ezt a szörnyűséget? — kérdeztem, miután belekóstoltam a csípős, levélízű lőrébe.

Az öreg hallgatott, komoly volt.

— Én még nem ittam rossz bort — mondta később.

Így ismerkedtünk meg. Másnap, miután egyedül maradtunk egy percre, röstelkedve azt mondta: ha úgy jön, amikor nem én vagyok szolgálatban, az isten szerelmére, ne igyék a vegyesből, össze szoktam öntögetni, amit meghagynak a vendégek, de nem adok belőle mindenkinek. Nem ittam többé ezekből a borokból, de gyakran gondoltam a túlsó partra, mely tele van pompás zamatú szőlőkkel s egy lélekvesztővel se tart tovább át az út, mint egy óra. Mindennap elmentem az öreghez. Mindennap kérdezett valamit a világ dolgairól, ő meg a faluját mesélte el s a háborút, melyből csodával határos módon menekült meg. Úgy tűnt, elmondott mindent, amit tudott. Az utolsó előtti este odaüzent egy takarítónővel a víkendházhoz: okvetlenül menjek föl hozzá, mondani akar valamit. Kimászott a zöld műanyag tető alól, meleg diószeme izgatottan csillogott.

— Tud tolmácsolni? — kérdezte.

— Attól függ, hogy milyen nyelven.

— Csehül.

— Csehül nem tudok.

— Hát hogyan tud?

— Németül talán?

— Az is jó lesz — mondta az öreg és behúzott a söntésbe — Van itt egy jó, valagos cseh nő, a zuhanyozó mögött lakik egy csíkos sátorban. Elfogadta a meghívásomat vacsorára.

A deszkafal mögött szépen meg volt terítve az asztal három személyre; olyan halászlét főzök, fogadkozott az öreg, azután benyúlt a jégszekrénybe, volt bent vagy hét üveg finom palackozott bor, kivett egyet, éppen szentgyörgyhegyi volt, és elkezdtük várni a cseh nőt.

A gumicsónak élete a nappalok és az éjszakák szerint váltakozott. Este kieveztek vele a partra, éjszakáit egy gótikus szabad kápolna mögött töltötte, a vörösfenyők törzséhez kötötték, és ha viharos éjszaka ígérkezett, néhány kamrájából kieresztették a levegőt. Az öreg pap minden reggel ötkor kelt, első dolga volt, hogy felébresztette a fiúkat, és mire háromnegyed hatkor kezdte felvenni magára a miseruhát, a gumicsónak messze bent járt már a vizen, és egész nap a mélytáblán túl tanyázott, ahol már cápák is lehettek volna, ha tenger lett volna a Balaton. A víz áramlása időnként a csónakot kisodorta a strand széléig, a fiúk ilyenkor beleugráltak a vízbe, és szegélykötelét markolva ismét beúsztak vele jó messzire.

Kitűnően kezdődött az a nap, zaj se, idegesség se zavarta a reggelt. A sekély partvízben rostockiak ugráltak, magas, jó izomzatú legények. Előző délután érkeztek a nagykanizsai személlyel, az állomástól a két kilométeres úton maguk cipelték be nehéz csomagjaikat. A közelben egy csontos, hivatalnok formájú ember magyarázgatta a fiának, hogyan kell úszni, szavaiból s mozdulatai után ítélve azonban ő maga sem úszhatott valami fényesen, és a gyerek is félhetett a víztől, meglátszott ez görcsös



SZABADOS ÁRPÁD RAJZA

arcvonásain. Később kezdtek felszállni a tej színű párák, és a víz líraian szép tükrén ott feküdt a fekete gumicsónak, mint egy titok, és nézte a partot, melynek homokját zölden s fáradhatatlanul fogták közre a nádak.

A küzdelem váratlanul és nagy erővel tört ki.

A rostockiak észrevették a gumicsónakot, s valami feltámadhatott a lelkükben. Talán maga a tenger egy pillanatra. Az egyik kiáltott valamit, és belevetette magát a vízbe. A többiek heten, utána gázoltak. Mintha nehéz madarak szárnyai csapkodták volna a vizet. A csónak mellig érő vízben állt, kissé kisodródva a mentők vonalába. A fiúk, talán tízen, meghökkenve nézték a feléjük gázoló rostockiakat. Elsápadtak egy kicsit, átvillant bennük, hogy ki kellene gyorsan fordulni a nyílt vízre, lehet, hogy ez volna a legokosabb, de nem tudták, hogy játék lesz-e ez, vagy valami más, amire fel se tudtak volna készülni, és ezzel még akkor se voltak tisztában, amikor egy fehérbőrű rostocki fickó ügyes ugrással megpróbált felkapaszkodni. A fiúk visszalökték. A németek körülúszták a csónakot, mint a cápák és kiáltoztak közben, majd újra és újra támadtak keményen és lendületesen, egymás vállára állva akrobata ügyességgel próbáltak egy talpalatnyi helyet kiharcolni, de a fiúk, bár szervezetlenül védekeztek, egyelőre minden támadást vissza tudtak verni. A rostockiaknak végülis valahogy sikerült a fehérbőrűt bedobni a csónakba. A súlyos, fehér test több fiút ledöntött a lábáról. Nehéz pillanat volt, a fiúk megpróbálták a rostockit kidobni, de lentről visszatolták. A küzdelem távolabbról nézve kezdett egy hajótöréshez hasonlítani. A fiúk ordítoztak, hogy aki magyar, jöjjön segíteni, a partról többen beugráltak a vízbe, odaérve körülvették a gumicsónakot, néhányan a másik oldalon felmásztunk, és megpróbáltunk segíteni valamit. Kemény, test-test elleni küzdelem folyt, és voltak pillanatok, amikor ez a küzdelem halálosan komolynak látszott. Bedobtak egy másik rostockit is. Vad dulakodás kezdődött, a testek összecsaptak. Két fiút lerántottak a csónakból, és mintha igazi tenger vett volna körül bennünket nehéz, sós ízű hullámaival, megszakítás nélkül dolgozó hajókürtökkel és rádiókkal.

Bár derekasan védekeztünk, a rostockiak lassan elfoglalták a csónak felét, teljesen beszorítva bennünket. Úgy tűnt: már csak az utolsó pillanatok vannak hátra, és valami megmagyarázhatatlan marhaság fog bekövetkezni. S akkor ebben a döbbenetben kezdtük észrevenni, hogy a rostockiak nagyokat nevetnek, ugrálnak, mint az indiánok, nem birkóznak, hanem a csontjainkat ropogtatják, és mi visszaropogtatjuk őket. Egy ideig még együtt ordítoztak velünk s a csónakot dicsérték; a tengeren is nagy kincs egy ilyen, mondták, majd barátságos mozdulattal egymás után kiugráltak a csónakból, a partra úsztak és lefeküdtek a homokba. Nem mondhattuk, hogy visszavertük őket.

Feküdtünk tehát az utolsó nap a víkendház alatt hárman: a cédula, a pálinka meg én. Az első nap még mindenféle felizgatott: az időjárás, a fények, a hajósok kedve, a homok, ha a camping útjain felkapta a szél, és ha egyedül voltam, azt hittem, hogy mondani kellene valamit. Most megértettük már, hogy mindenre nem vagyunk képesek, és nem sok értelme volt a cédulát kiragasztani, mert aki jöhetett volna, az nem jött, aki pedig jött — egy kedves kivételtől eltekintve — nyugodt lélekkel otthon is maradhatott volna. Azt mondtam közben a cédulámnak: nagyszerű egy ilyen víkendház, csak éppen legalább két napra van szükség, míg az ember tisztába jön a méretekkel, felébredni is elég rossz benne, különösen, ha keleti fekvésű az ablak, de ha egyszer majd valakinek eszébe jut, hogy a vízre építse a faházakat, háromszor annyit fognak érni. A cédula bólintott, ekkor zsebrevágtam, mert egy ilyen okos kis cédulára jövő nyáron is szükségem lesz.

A pálinkát is utólérte a végzet. Elfogyott, csak egy egész kevés maradt az üveg alján. Az utolsó délután egy percre megálltam még a parton a nyárfa alatt, ahol heverészni szoktam. Néztem a víz olajos csendjét, és azt gondoltam nagylelkűen: lehet, hogy ez is meginna olykor egy kis jófajta pálinkát, és az üvegemet, mely régóta az enyém volt már, nem haraggal, nem is szomorúan: bevágtam a vízbe.

pille

a rét zöld tengerén,
kitéptem volna szárnyát
hogy elhessegessem,
messze űzzem.

Babona, babona, balgaság
na már tudom:
zínektől szebb a föld,
öldebb a zöld,
ékebb az ég
ék
engere,
em ijeszt meg a szín,
reizmaim
e rándulnak meg,
rettenet
sak az,
a tavasz,
nyár
em trombitál már,
s ősz, telet
em lelek
öbbé,
az a volt-nincs lepke öl
örökké.

1966 SZEP 4
1021

Két kiállítás Szigetváron



Hollósy Simon: Zrínyi kirohanása

Szigetvár jubileumi rendezvénysorozatának első jelentős megmozdulása az a kettős képzőművészeti kiállítás, amelyet augusztus 20-án a szigetvári általános iskola termeiben *Pogány Ö. Gábor*, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitott meg.

A földszinten a Zrínyi-pályázat díjnyertes grafikáit találjuk, méltó kiegészítőjeként az emeleten bemutatásra kerülő reprezentatív kiállításnak, amely a magyar történelmi festészet kiemelkedő darabjaival büszkélkedhet.

A jelentős történelmi esemény 400. évfordulóját az a tény is országos jelentőségűvé avatja, hogy a fővárosi múzeumok (elsősorban is a Magyar Nemzeti Galéria) e remekműveket a szigetvári kiállítás egy hónapos időtartamára — megbontva az állandó kiállítások megszokott rendjét — kölcsönadták. *Madarász Viktor, Székely Bertalan, Benczúr Gyula és Hollósy Simon* főművei egyben a magyar történelmi festészet csúcspontjait is jelentik.

A történelmi festészet hazánkban a múlt század ötvenes-hatvanas éveiben élte virágkorát. Ez a kor kedvezett leginkább a historizáló múltbatekintésnek. A sötét hallgatás éveiben a képírók is — a költőkhöz, írókhoz hasonlóan — a nemzet lelkiismeretének ébrentartói. Felidézik a múlt hősiességét, a hős elődök vitézségét állítva példaként a jelen guzsbakötött nemzedéke elé.

A festők témáikat legfőként a török elleni másfélszázados harc küzdelmeiből merítették. Mohács tragédiája, Eger hősi helytállása, Szigetvár nagyszerű bukása és a Hunyadiak dicsősége a legfőbb példa. S megannyi utalás a Habsburgok hitszegésére. Adott helyzetben bátor kiállást követelt a festőtől ez a harcos művészi magatartás, melynek eredője a sajátos magyar viszonyokból és az Európa-szerte fellendülő nemzeti öntudatosodásból egyaránt fakadt.

A kiegyezéssel azonban megszűnt a festőknek az a fontos történelem adta szerepe, hogy a nemzet útját fénycsóvaként bevilágítsák. Talán csak egyedül Madarász volt az, aki következetesen kitartott rebellis magyarsága mellett. A többiek, miként a nemzet is, elbódult az új lehetőségek csábításától. Az a festői gyakorlat, amely most már megváltozott előjellel ugyan, de továbbra is a történelemben kereste a megfestendőt, egyre jobban belemerevedett saját törvényszerűségeibe. Az érzés kifejezése helyett festőakadémián elsajátítható receptté szimplifikálódott.

Az akadémikus, konzervatív hivatalos festészet azonban zsákutcába jutott. Át kellett adnia a teret az új festői elveket magába ötvöző, a társadalmi haladástól sem rettegő új, egyben igazabb művészetnek. Az első világháború csatafestői közül ők azok, akik maradandó remekművekben örökítették meg a háború valóságát, minden elrettentő borzalmával és kegyetlen embertelenségével együtt (*Mednyánszky László, Egry József!* és *Vaszary János*).

A kiállítás első termében üdvözölhetjük; Székely Bertalan: *II. Lajos holttestének megtalálása* című híres vászna mellett a *Mohács* és a *Zrínyi kirohanása* vázlatát. Különösen tanulságos, ha a befejezett, a mívesen kidolgozott kompozíciót összehasonlítjuk ezekkel a friss „vázlatokkal." Ezeken a vázlatokon nem rajzol meg mindent élethű pontossággal a festő, inkább csak sejtet, képzeletünket borzolja: a látvány mégis vizuális élményként rögződik bennünk. A II. Lajos olyan szabályos és kiegyensúlyozott, olyan pontosan mérlegelt alkotás, hogy már nem is képszerűségében hat ránk, hanem a történelmi esemény egy képsorának egyetlen állóképét villantja fel. Úgy, hogy tovább már nem festői képsorokat, hanem történelmi asszociációkat ébreszt a nézőben.

Madarász Viktor *Dobozija* egészen más veretű alkotás, vérbeli festői megoldásról tanúskodik. A pirkadó ég sárgás-vöröse szinte kettéhasítja az eget és a földet. Kísértetiesen szép fény lengi körül a küzdőket. A történet közismert: Dobozi vitéz az üldözők elől feleségével együtt önhalálba menekül.

A kép csupa ellentmondás és drámai feszültség. Összbenyomásában sötét, barnás tónusú a kép (és nem csupán a napszak jelölése miatt), ugyanakkor merész fénykontraszt világítja meg az alakokat. A klasszikus kompozíció szabályai szerint felbillenne a kép egyensúlya, ha a jobb sarokba helyezett két főfigura tömegének ellensúlyozásaként nem tágítaná ki hatalmassá a teret, mégpedig ragyogó festői eszközökkel. A tömeget tehát térhatással egyenlíti ki. A két főalakot közrefogó üldözőket belső, képi léptékváltással ábrázolja. Drámai jelenetsor sűrűsödik képpé, úgy, hogy még csak nem is a dráma beteljesedését hangsúlyozza a festő. A részelemek mindmegannyi önálló kis remekmű: mint Vihartól megriadt ló, (lásd: Delacroix), lobogó sörényű cikázó paripa, táltos mén hátán száguldó ördöglovas. S mindez együttes látványban teljesedik egésszé. Ritka ihletett pillanat szülötte ez a remekmű, miként Hollósy Simon: *Zrínyi kirohanása* is remekmű. Monumentális. Aki reprodukción ismerte meg, hatalmas vásznat képzelhet maga elé. S a kép mérete csak 26x39 cm! (Bizonyság, hogy a kép rendkívüli nagysága független a kép méretétől). A végső akarás, az utolsó lendület festői ábrázolása ez. A hős közvetlen az elbukás előtt, a hős még a halhatatlanság csúcsán innen. Ragyogó színek a mindent átszövő kékes megvilágításban. Suhanó kardok villámlása sejlik és a gyors mozdulatok a lendület fogytán lassan halkulnak el.

Mennyivel emlékeztetőbb, gazdagabb kifejeződése ez a hősiességnek, egyrészt, másrészt pedig a festői gondolatnak, mint a nagy vásznak sokszor részletező, aprólékos üressége.

Történelmi festészetünk még egyszer alkot számottevően jelentőset. Amikor a dokumentum megrázó erejű hitelességével közvetlen harctéri élmény hatására ismételten életre kelti az első világháborút.

E két kiállítás így együttesen jelentős kultúrtörténeti esemény Szigetvár és Baranya megye életében, és joggal igényelheti a nagyközönség fokozott érdeklődését.

Romváry Ferenc

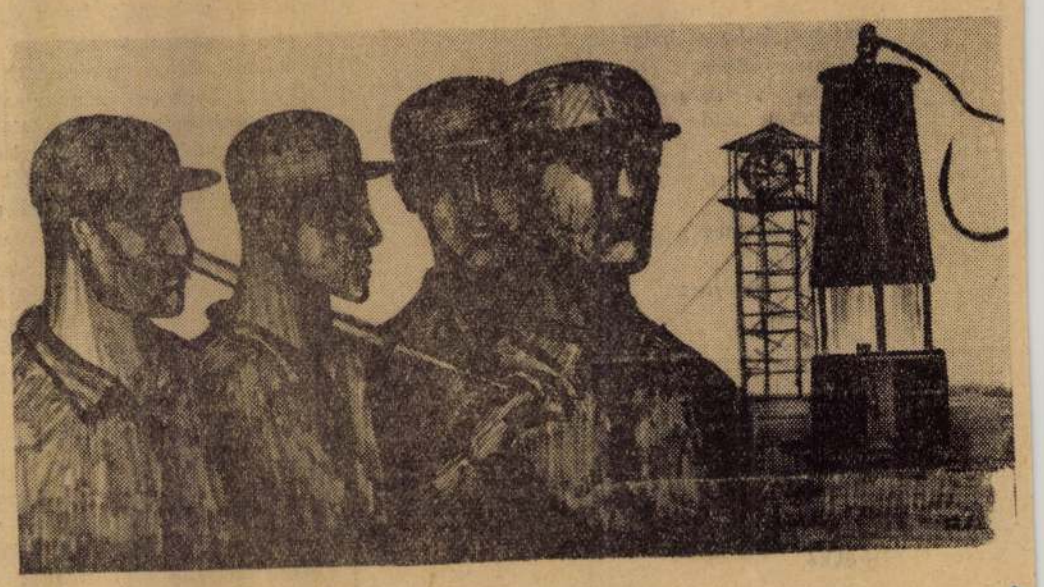

Takács Dezső: Bányászok

Dn Nasa

Népművelés — kozmet

Csaknem párhuzamosan látott napvilágot két népművelési vonatkozású kiadvány: egy testes „Statisztikai Tájékoztató" az 1965-ös évről, s egy vékony füzetecske: „Irányelvek a népművelés 5 éves tervezéséhez" (1966—1970). Az egyik a tegnap tényeit felmerítő bőséges adattár, a másik a holnapba függesztett tekintet — de kell-e külön hangsúlyozni, hogy a millióny számra, adatra bontott, analizált tegnap a mához szól, s a jövő felmérése éppen erre a tartóoszlopra épült?... Merjük ezt mondani azért is, mert tudjuk, hogy a statisztikákkal bűvészkedni is lehet, az adatok — válogatásuktól és csoportosításuktól függően — néha éppen elfedik azt, amire reflektorfényt kellene vetniük. a művelődési házakban folyó sokirányú tevékenységet, a különböző szakkörök, nyelvtanfolyamok, színjátszó csoportok munkáját, az ismeretterjesztő előadásokat, író-olvasó találkozókat. Így is világos, milyen rendkívüli méretű kultúra-terjesztés folyik az országban csak ezen az egy hálózaton, a művelődési otthonok, klubok láncolatán át.) Az iskolákról, színházakról, moziról, rádióról, televízióról nem is beszélünk.) Lelkesedésre, elégedettségre tehát lenne elég ok. Ha a művelődési házakhoz sokszor közvetlenül is kapcsolódó tanácsi és szakszervezeti könyvtárak munkáját vizsgáljuk, az adatok még megnyugtatóbbak: a könyvtárhálózatnak 1965 végén 2 millió 108 ezer 527 beiratkozott

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső
13. JAN -1.

1021



Takács Dezső rajza

alatt.

— Eretnek vagy, ha ilyen szót veszel pirongatta kenetteljesen a sekrestyés.

— Te meg reakciós vagy és szabotálsz, a szentek közé sorolod — háborodott fel a

Mind a kettő megrögzötten konok vo tisztázhatták semmiképpen maguk között a bevontak másokat is a vitába, részint a h a törzs emberei közül. Lévén az utóbbia harciasak, az előbbiek pedig jobbadán idő vésbé harciasak: ezek a sekrestyéshez, a szakácshoz húztak...

A vita egy istentelenül izgalmas éjszakán dőlt el, amikor is zászlóaljunknak a banjalukai vasútvonalon kellett átkelnie. Alkalmasint a sekrestyésre hárult az a feladat, előző este, hogy a konyhafelszereléssel felmálházott szamarat vezesse. Vállalta tisztelettudóan és kellő áhítattal, amint az a „szent" állatot meg is illeti, merthiszen az egyház emberei emberemlékezet óta szentimentális hajlamokat tanúsítanak az olyan főbenjáró teher iránt, amilyen a konyhafelszerelés és a lakmározáshoz szükséges kelléktár.

A menetoszlopban a sekrestyés mögött vonult a hadtáp, istenfélő kifejezéssel az arcokon, de korántsem a „szent" állat közelsége miatt, hanem az ellenséges bunkeroktól és a minden pillanatban felbukkanható páncélvonattól.

A szamár farkát markoló sekrestyés valamiféle imákat mormolt magában, sajnos, töredékesen, mert jócskán elfelejtette már azokat, amióta a partizánoknál szolgál. Különösen pongyolák szavak mentek ki szépszerével a fejéből, s azokat ez alkalommal újabb keletűekkel pótolta ima közben.

A szamár a h
ki, de olyan menn
is felébresztené.

— Így őrzöd
— ripakodott rá n
mint hogyha a gy
főbe kólintotta, hc
ban. Amikor aztá
övezeten, s a ha
pártiak" mind ne

— Kígyó fajz
szented miatt, csa

— Hiszen ti i
hogy szent ez az

— Mert megt
máddal...

Az ellentábor

— Úgy kell r

Máskor aztán
távol tartotta m
„szentjétől" is.

Takács Dezső
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1966 NOV 27.

1021

Takács Dezső képei a Libresszóban

Rangos helyi zsüri válogatta ki Takács Dezső képeiből azt a huszonnyolcat, amely ezekben a hetekben a Libresszó és a Magyar Írók Könyvesboltja falait díszíti. E kis kiállítás egy olyan festő műveit mutatja be, aki csak lépésről lépésre, mondanivaló-igénye alapján és a szakma becsületes gyakorlásának oldaláról közelít a művészet felé.

Takács Dezső rajztanár, és minden bizonnyal elsősorban rajztanár, egész működése ebből a szempontból érthető meg. Hat éve tanít rajzot Pécsett, jó ideje az Ágoston téri iskolában, és tavaly megnyerte azt a pályázatot, amelyet a megye és a város rajztanárainak írtak ki. A pályázat nyerteseként jutott ki a rajztanárok Prágában megrendezett világkongresszusára, ahol eddigi törekvéseinek igazolását tapasztalta és a korszerű rajztanításhoz kapott újabb útmutatást. Portréjához tartozik az is, hogy a pécsi Kisgrafikai Baráti Kör tagja — nem annyira cserélő és gyűjtő tagja, mint inkább olyan valaki, aki kedvvel és lelkesedéssel színvonalas ex libriseket készít.

Tevékenységének legerősebb oldala amúgyis a grafika. Igen változatos technikával dolgozik egyébként, bányásztémájú mozaikja mellett vannak olajképek kiállítva, olajpasztellek, akvarellek, filctoll, tus és lavírozott tusrajzok. Élményben pedig hangot kap a prágai tartózkodás éppúgy, mint a sárospataki művésztelepen eltöltött idő, a két évi bányász-tanulmányok és természetesen a város — Pécs — különféle, alig kimeríthető sajátos tájai és zugai. A próbálkozás, a nekirugaszkodás és ezzel kapcsolatban a szélesen szerteágazó érdeklődési kör bizonyítéka például, hogy Prágáról készült egy harsány, a felfedezés lelkesedését sugárzó olajpasztell, és egy komolyabb, szigorúan szerkesztett grafika. Úgy tűnik, a belvárosi rajztanár, rokonszenves igyekezete, s hosszú ideig tartó kitartó tanulmányozása ellenére sem tudott a bányásztémához olymódon közelkerülni, hogy az embereket és életüket ne kívülről, a szemlélődő aspektusából ábrázolná. Áttételtebbek viszont azok a rajzai, amelyekben a város — és nem csupán Pécs — rejtett szépségeit kutatja, háztetők síkjainak találkozását, hidak, utak, kémények geometriai alakzatait, utcák és homályos szögletek fény-játékait.

A maga szerény lehetőségeivel a Magyar Írók Könyvesboltja mindig hozzájárult ahhoz is, hogy képzőművészeti életünk szélesebb keretek között bontakozzék ki. Jó hagyomány — folytatni kell.

(H.)

AZ ALMAFA

nyugalom szigete
s beton- és kő-
nisztikusan ha-
es kertes házai-
n oknál fogva
melyeken száraz
t szél, eső után
ogtak a kerítés
yeken keresztül
ktetett pallókon
k bejáratait.

zi napsugár a
ó tipegő unokák
, nagypapák sé-
apróságok bice-
egy-egy ismeret-
negoldva sötét
ve kalapjukat,
ítéseken. Arcu-
rak felé fordít-
nyirfákra, vagy
ülve a máshol
csodálásában,
keibe, a somo-
között megbúvó
kergő fiúkat és
i itt, a nagyvá-

Az évek óta egy-
zon végképp az
etről és nyugat-
ú toronyházak,
sék konok elő-
nyakasságukért,
ikban, minded-
aikat.

ötték a falakat.
éket oly buzga-
eszmeltünk fel,
egy totális há-
yeként, a nem-
a földdel tette
onal pedig ott
. a másik felén
észen 1975-ig, ha
Ugyanis a mi
határidőre lett

ésck mögül, elő-

bukkantak a kertek, zöldellő bokraikk
rágbaborult gyümölcsfáikkal. Különös
volt egy virágzó almafa, ágait takaró
koronájával, mintha csak tudatában le
na sorsa alakulásában, felvonultatta
kellékét., megbocsátásért, könyörületér
dezve. Az épületek és kerítések után,
másra tűntek el a fák is. Míg végül
dül maradt az almafa, óriási bokrétaké
rítva a kietlen tájon.

Mikor először bukkant szemünk elé
még apró bimbókat ringatott rajta a s
ahogy nyíltak apró virágai, mind töl
láttunk alatta egy feketeruhás nénit, aki mi
nyugtalan unokája a virágokat látogató mé
heket kergette, a fa melletti tönkön ülve
nézte a szorgoskodó munkásokat. Ahogy fogy
tak a fák, a néni úgy húzódott egyre köze
lebb az almafához. Végül is már csak ők
maradtak, mint hírmondói, utolsó tanúi egy
kornak. Széles vállú férfiak kerülgették, mé
regették szemükkel őket, tanácstalanul. A
megmaradt utcasor házainak ablakai tele
voltak érdeklődőkkel, hogy szemtanúi legye
nek a másik oldal teljes megsemmisülésének.
Mondanom sem kell, valamennyien a néni
nek és a fának szurkoltak, hiszen szívük
mélyén a magukénak vallották a fát, még
ha tisztában is voltak a szomorú jövővel.
A néni pedig ottmaradt sötétedésig. S mire
a munkások munkaideje már korábban le
járt, megkönnyebbülten tért nyugovóra az
utca.

Másnap, vasárnap reggel, autók búgása
verte fel a környék csendjét. Atomtámadás
érte a területet. Természetesen nem valódi,
csak a város polgári védelmi alakulatai tar
tottak bemutatót. Mire felébredtek a kör
nyék lakói: mentőautók, öntözőautók, mar
kológépek, teherautók, gázálarcos kutató,
romeltakarító, egészségügyi és segélynyújtó
egységek lepték el a teret. Markológépek
emelték a billenőkocsikra a törmeléket, men
tőautók rohantak a sérült imitátorokkal.

Az utcasarkon megpillantottam a nénit.
Szorosan fogta unokája kezét, ahogy nézte
a félelmetes játékháborút. Mikor közelébe
értem, két könnycseppet láttam végig gurul
ni az arcán. Visszapillantottam, az almafa
nem volt sehol.

Kapu László

őséget választott a „Mecseki Bányászok
odalmi és Képzőművészeti Köre"

szok Iro-
szeti Kö-
tott ülé-
álasztott.
lasztását

szükségessé tették az egyre növekvő kör munkájának szervezési és irányítási nehézségei. A kör képzőművész tagjai szép sikereket értek el a múlt évben (országos szinten is) megrendezett pályázatokon és kiállításokon. Hogy további sikereket érhessenek el és az irodalommal foglalkozók is fejlődjenek, a továbbiakban szervezettebb, koncentráltabb irányítású, tervszerű munkára van szükség.

A kör Érdy Győzőt választotta tiszteletbeli elnökévé, elnök dr. Gyevi Károly, a Mecseki Bányász főszerkesztője lett, titkárnak Dér Mihályt, szervezőtitkárnak Kapuvári Lászlót, a Mecseki Bányász munkatársát választották. Az irodalmi részleg vezetője Siklósiné Leszkó Margit, a képzőművészeké pedig Takács Dezső festő és grafikusművész lett.

Vendégként résztvett az ülésen Moldova György író, aki többhónapos komlói tartózkodása alatt anyagot gyűjt következő művéhez. Az író szakmai tájékoztatónak is beillő bevezetője után válaszolt a feltett kérdésekre. A beszélgetés nagy segítséget jelentett a kör irodalommal foglalkozó tagjainak. Sok olyan dolgot hallottak, amiket az elkövetkezendő időben, műveikhez tartalmilag és formailag is fel tudnak használni.

Az ülést követő héten tartotta az új vezetőség első megbeszélését. A résztvevők meghatározták a személyi és csoportfeladatokat. Elfogadta a vezetőség az elnök által előterjesztett javaslatot, miszerint a kör alapszabályzata módosításra szorul. A vezetőség megbízta dr. Gyevi Károly elnököt és Kapuvári László szervezőtitkárt, hogy dolgozzák ki az új alapszabályzatot. Egyetértett a vezetőség abban is, hogy a képzőművészek részére szükségessé vált egy állandó alkotóműhely felállítása. Helyeslésre talált az a javaslat, hogy a következőkben fokozottabban kell segíteni a körtagok munkáját, valamint témaválasztását. Mindezek eléréséhez leghatásosabb forma a pályázatok kiírása, de pályázaton kívül ugyancsak ösztönzően hathat az a lehetőség, hogy a nagy politikai és társadalmi ünnepek alkalmával a Mecseki Bányászban külön oldalakon összeállítást közölnének az eseménnyel, témával kapcsolatos legjobb művekből.

A vezetőség arra kéri a tagokat, hogy a két legközelebbi eseménnyel (augusztus 20-i Alkotmány ünnep és a szeptemberi Bányásznap) kapcsolatos témájú műveket legkésőbb július 30-ig küldjék be vagy a Mecseki Bányász szerkesztősége címére Pécs, I., Komjáth A. u. 5., vagy a képzőművészek Takács Dezső Pécs, III., Szántó Kovács János u. 6., az irodalmi részleg tagjai pedig Siklósi Lászlóné Pécs, Kossuth Lajos u. a Magyar Írók Könyvesboltja címére.

— k —

Takács Dezső

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A hazai vájárképzés időszerű kérdései

P. J. vájár levele szerkeszt

Tisztelt Szerkesztőség!

A Mecseki Bányász 23. száma foglalkozik „A hazai vájárképzés időszerű kérdései"-vel. Ennek lényege, hogy kevés a vájár szakmára jelentkezők száma. És kérdezi: „Hol vannak a bányászszülők gyermekei?" Egyben közli Maul Ervin tanár nyilatkozatát arról, hogy milyen kedvezményekben részesülnek a jövő vájártanulói. Igaz, kissé későn került kezembe ez a cikk, de azért a következőket elmondanám.

Még kőműves ipari tanuló koromban, 1949-ben, a téli szünetben két hónapot dolgoztam a komlói Kossuth-bányánál. Annyira megtetszett a bányászkodás, hogy amikor felszabadultam, végleg a bányához jöttem dolgozni. Vagyis 1950. május 18-a óta dolgozom folyamatosan Kossuth-bányán. Én elégedett voltam a bányász élettel, meg a keresettel is mindaddig, amíg teljes értékű munkát tudtam végezni. Többször kaptam 15-én 4000—4500 forint elszámolást. Sajnos, ez a jó kereset

Az orvos azt mondta, hogy bármilyen munkára leenged csak fizikai munkára nem mert a szívem az erős meg terhelést nem bírná el. Ekko úgy döntöttem, hogy elvégzem a bányaipari technikumot. És 1965-ben sikerült is. Még ab ban az évben a robbantómes teri képesítést is megszerez tem annak érdekében, hogy valami könnyebb beosztásba lekerülhessek a bányába.

Ekkor igen nehéz helyzetb kerültem, mert az üzem ve zetői azt mondták, hogy mi vel hét évig külszínen dol goztam, legalább hat hónapo fizikai állományban kell el töltenem, csak ez után tehet nek könnyebb föld alatti be osztásba. Az üzemorvos azon ban kezdetben hallani sem akart erről, s később is csak úgy engedte a leszállást, hogy a körletvezetőm adott egy igazolást, miszerint a külszín munkakörömnél könnyebb munkakört biztosít számomra a föld alatt. Így kerültem vissza földalatti dolgozónak 1966. március 20-án, féléves próbaidőre.

MECSEKI BÁNYÁSZ
1968 JUL 2
Takács Dezső

1021

1968. JÚLIUS 2.

Bányászportré



(Takács Dezső linómetszete)

XXV. évfolyam, 265. szám Az MSZMP Baranya megyei Bi

1021

A KISZ védnökséget vállalt a BCM felett

Aláírták a BCM KISZ-védnöksége szocialista szerződését



Takács Dezső

Ünnepélyesen aláírják a szerződést
Erb János felvétele

Az épülő Beremendi Cement- és Mészmű-óriás történetének tegnapi napja a KISZ-é volt. Tegnap délután írták alá a KISZ-védnökség szocialista szerződését: *Lukács János*, a KISZ Baranya megyei Bizottságának első titkára, *Andrejkó Gyula*, a Cement- és Mészművek vezérigazgatója, *dr. Talabér József*, a Szilikátipari Központi Kutató Tervező Intézet igazgatója, *Szacski János*, az Építőipari Beruházási Vállalat igazgatója, *Szabó Mihály*, a 26-os, *Szabó Antal* a 31-es és *Nemeskéri László*, a Baranya megyei Állami Építőipari Vállalat igazgatói. A szerződést aláírta még *Bogár József*, az SZMT vezető titkára és *dr. Vida Sándor*, a Siklósi Járási Tanács vb-elnöke.

Délelőtt kezdődött. A BCM KISZ-klubjában *dr. Talabér József* tájékoztatta a beruházásról a résztvevőket, akik *Jaszenovics Miksa* és *Martin Antal* kalauzolásával megtekintették az építkezést. Délután képkiállítás nyílt a beremendi művelődési házban. *Petőh Sándor*, a KISZ siklósi járási bizottságának titkára mondott megnyitót. Az „Ifjúság a Beremendi Cement- és Mészműért" című képkiállítás *Takács Dezső* pécsi grafikusművész tolmácsolásában az építkezés egyes fázisait örökíti meg.

Ezt követően került sor a KISZ-klubban a szocialista szerződés aláírására, amelyen megjelent *dr. Nagy József*, a Megyei Pártbizottság titkára és *dr. Szabó József*, a Siklósi Járási Pártbizottság elsőtitkára. A védnökség vállalásánál a KISZ Baranya megyei Bizottsága a KISZ KB határozatából indult ki: *„A KISZ ott segítsen, ahol a legnagyobb szükség van a fiatalokra jellemző tettrekészségre, ifjú-kommunista helytállásra."* A védnökség vállalást indokolja az is, hogy a BCM építkezésén dolgozók közel fele KISZ-korosztályú, többségében családjától távol élő ifjúmunkás, műszaki és katonafiatal lesz. Az építkezésen már eddig is három KISZ-alapszervezet alakult, közel száz taggal.

A KISZ vállalásai között többek között politikai agitációs munka, szocialista munkaverseny szervezése, 1969 és 72. között megyei ifjúsági építőtáborok létrehozása szerepel. Ifjúsági őrjáratok szervezésével a társadalmi tulajdon védelmét kívánják elősegíteni. A KISZ figyelemmel kíséri a fiatalok élet- és munkakörülményeit, képviseli érdekeiket, biztosítja, hogy a fiatalok hasznosan és kulturáltan töltsék el szabadidejüket. Ifjúság a BCM-ért szövegű bélyegzővel látják el mindazokat a megrendeléseket, leveleket, melyeket a beruházás építésében érdekelt vállalatok, gazdasági vezetőinek és KISZ-szervezeteinek küldenek, hogy biztosítsák a megrendelt munkák gyors és pontos elvégzését. A KISZ vándorzászlót alapít, oklevelet és jelvényt ad ki.

A beruházó és kivitelező vállalatok biztosítják a KISZ-alapszervezetek működésének feltételeit, az ifjúságot érintő ügyekben tanácskoznak a KISZ képviselőivel, erkölcsi és anyagi támogatással hozzájárulnak a szocialista munkaverseny lebonyolításához és az élenjáró alapszervezetek és ifjúsági brigádok jutalmazásához. A védnökséggel kapcsolatos feladatok kimunkálására, összefogására egyébként az érdekeltek részvételével operatív bizottságot hoztak létre. A bizottság a szocialista szerződés és az éves intézkedési tervek alapján végzi munkáját.

A tegnapi nap utolsó eseménye: nagygyűlés a BCM kétezerszemélyes étkezőjében, ahol a KISZ-védnökség jelentőségét méltatták. *Bencsik István*, a BCM pártszervezője megnyitója után *Andrejkó Gyula* és *Lukács János* mondott ünnepi beszédet. Ezt követően fogadást adtak a KISZ-klubban.

M. Z.

ongresszusa

Palotájának
órakor meg-
ült Munkás-
n 1730 kül-
küldöttsége
nyid Brezs-
an a kong-
áspárti kül-
ikai Bizott-
titkárának

A tanácskozást Wladyslaw Gomulka nyitotta meg. Üdvözölte a küldötteket és a külföldi vendégeket, majd előterjesztette a kongresszus napirendjét, amelynek első pontja a Központi Bizottság beszámoló jelentése a 4. kongresszus óta kifejtett tevékenységéről és a párt feladatairól a szocializmus erősítésében, az ország továbbfejlesztésében. A napirend egyhangú elfogadása után Wladyslaw Gomulka megkezdte a Központi Bizottság beszámolójának ismertetését.

eszámolója

lig 1965—67. között tizenöt
zalékkal volt magasabb,
nt 1962—64 között. A me-
gazdaságban eszközölt be-
ázások 1965—67 között 49
zalékkal nőttek.
Vladyslaw Gomulka ezután
1969—70-es tervfeladatok-
szólt és ismertette az 1971
975. évi lengyel távlati nép-
daságfejlesztési terv körvo-
ait. Kifejtette a rövidített
nkahétre való áttérés fel-
eleit, majd a továbbiakban
ért az ország társadalmi-
litikai helyzetének a jellem-
sére.
Országunk szocialista fej-
ztése a 4. kongresszus óta
elt időszakban az éleződő
ztályharc közepette folyik —
ondotta. — A jobboldali ori-
tációjú elemek és a velük
yüttműködő revizionista cso-
rtok olyan tevékenységbe
zdtek, amellyel nyugtalan-
got igyekeztek előidézni és
mlasztani akarták a szocia-
ta társadalmi rendet. Ezek
erők a nemzetközi burzso-

marxizmus—leninizmus ad helyes választ az emberiség előtt álló kérdésekre és csak a szocializmus adja meg a jelenkor alapvető problémáinak a megoldását."

Wladyslaw Gomulka végül néhány módosító javaslatot terjesztett elő a párt szervezeti szabályzatához.

Dunántúli Napló
1960 NOV 12
Telefon: 10

Szovjetunióban a [illegible] nyába felbocsátották a Szonda 6. elnevezésű automata űrállomást.

A szpu[illegible] adott[illegible] adat[illegible] útvo[illegible] mitá[illegible] pály[illegible]

A nyos[illegible] Hold[illegible] a tová[illegible] berel[illegible] automata űrállomások számára.

A Szonda 6-tal állandó a rádiókapcsolat. A telemetrikai mérések adatai szerint az űrállomás valamennyi műszere és berendezése normálisan működik.

Csehszlovák—szovjet baráti nagygyűlés Prágában

A Szovjetuniót ünneplő demonstrációvá változott az a nagygyűlés, melyet a Csehszlovák—Szovjet Baráti Társaság rendezett vasárnap délelőtt Prága egyik legnagyobb termében az Októberi Forradalom évfordulójának tiszteletére. Ez alkalommal találkoztak a csehszlovák főváros lakói elsőízben nyilvánosan a szovjet hadsereg küldötteivel. Jelen volt a Párt Központi Bizottságának több tagja és a csehszlovák főváros értelmiségi köreinek számos ismert képviselője.

A hatalmas termet zsúfolásig megtöltő mintegy ötezer idősebb és fiatal prágai lakos előtt Vaclav David, a CSKP KB tagja, nemzetgyűlési képviselő mondott beszédet, megemlékezett arról, hogy decemberben lesz az első csehszlovák—szovjet barátsági szerződés megkötésének 25. évfordulója, amelyet országosan megünnepelnek. A Varsói Szerződés jelentőségéről szólva kijelentette: „nem kell nagy képzelőerő ahhoz, milyen feltételeket szabnának Csehszlovákiának a nyugatnémet revansisták, ha nem lenne Varsói Szerződés" — és hatalmas taps közepette hangsúlyozta: „Csehszlovákia csak a Szovjetunió oldalán haladhat". A legutóbb aláírt csehszlovák—szovjet szerződést nagy jelentőségűnek nevezte a nyugatnémet törekvések elleni harc szempontjából.

A gyűlésen felszólalt Prága egyik felszabadítója, B. Maroiroszjan szovjet altábornagy, a Szovjet—Csehszlovák Baráti Társaság alelnöke. Beszéde alatt a tömeg lelkesen ünnepelte Ludvik Svoboda köztársasági elnököt, amikor a szónok megemlékezett róla, mint a Szovjetunióban a fasizmus ellen harcolt csehszlovák alakulatok parancsnokáról. Felolvasták az Olomouci Egyetem, továbbá a Prága Autógyár 99 dolgozójának, valamint Julius Fucik özvegyének, a betegen fekvő Gusta Fucikovának a gyűléshez intézett üdvözlő leveleit. (Mint ismeretes, a Prága autógyár 99 dolgozója júniusban levelet intézett a Szovjetunió dolgozóihoz. A levélben rámutattak a csehszlovákiai szocialistaellenes jelenségekre és ezért a jobboldali erők terrorjának voltak kitéve. Szerk.)

A gyűlésről távozó tömeget fiatalok kisebb csoportjai provokálták, de kísérletük az ünneplés résztvevőinek fegyelmezett magatartása következtében kudarcba fulladt. A nagygyűlés résztvevőinek harcos kiállása a csehszlovák—szovjet barátság mellett méltó válasz volt a néhány nappal ezelőtti provokációs kísérletekre.

Gyilkossági összeesküvés Nixon ellen

A broklyni büntetőbíróság vasárnap „a megválasztott elnök elleni gyilkossági kísérlet, gyilkosságra való felbujtás és lőfegyverek engedély nélküli birtoklása miatt" hivatalosan vádat emelt a jemeni arab származású Ahmed Ragen Namer és két fia, Abdo és Hasszán ellen. Namer 13 évvel ezelőtt, Abdo két éve vándorolt be az Egyesült Államokba és amerikai állampolgárságot szerzett, Hasszán kilenc éve vándorolt be, de megtartotta jemeni állampolgárságát. A három férfit szombaton este tartóztatták le, miután egy névtelen telefonáló felhívta a figyelmet a három arabra, akik arra akarták rávenni, hogy működjön közre a Nixon elleni merényletben. A rendőrség a telefonálót védőőrizetbe helyezte. Közölték, hogy az illetőnek arab hangzású neve van, 36 éves és mesterlövészként tartják nyilván.

A New Yorki rendőrség közölte, hogy a Nixon ellen tervezett merénylettel vádolt három arab az elmúlt hónapokban ismételten Los Angelesbe utazott, ahol a jordániai arab származású Sirhan B. Sirhan június 5-én gyilkos merényletet követett el Robert Kennedy szenátor ellen. A New York Daily News vasárnap azt közölte, hogy az amerikai titkos szolgálat jelenleg vizsgálatokat folytat, nincs-e összefüggés a Nixon ellen tervezett összeesküvés és Kennedy szenátor meggyilkolása között.

Tűzpárbaj a Jordán folyó fölött

ról

d" című könyvem. Éveken át
Véméndre, hosszabb-rövidebb
töltve a faluban. Sok ottani
emlékét őrzöm magamban, és
gek mellett ez a bensőséges
is hozzájárult, hogy megírtam
ebben a formában — a köny-
z év végén megjelenő kisregé-
az „Oroszlánok kora" ugyan-
tájhoz kapcsolódik: a könyv
lyzete egy itt megtörtént ese-
ől indul ki . . .

odik kérdés: hogyan élnek most,
adván a várostól, mit terveznek,
olgoznak?

ERY ÁRPÁD: Az előbbiek alap-
elvetődhet a kérdés, hogy írá-
an én ezután már újra és újra
érek majd e számomra fontos
? Természetesen nem így lesz.
itt megismert emberek, a hely-
a tárgyak, egy utca, egy ijedt
gy fórumokhoz rohangászó em-
gy biztató mosoly, egy hangos
gy érintés — mennyi minden
— már kitörölhetetlen. A tervek?
kről addig szeret az ember be-
amíg vagy maga se gondolja
an őket, vagy pedig nem gon-
égig, hogy mivel néz farkassze-
előtt, ha nem is nagyon sze-
beszélni róluk, feszítettek a ter-
st az ember állandóan zavar-

A KÉPERNYŐ ELŐTT

KÉT IRODALMI MŰSORRÓL

Az irodalom és a televízió számos „találkozási" lehetősége közül, úgy látszik, a művészettel illusztrált arckép a szerencsésebbek közé tartozik: a képernyőn feltűnő „utódok" ilyenkor a legegészségesebbek. Ha a figyelembe vehető gyakoribb házasági lehetőségeken elmélkedünk, a dráma általában előnyt élvez: az élő megjelenítés igényét a televízió szinte hiánytalanul ki tudja elégíteni. A legszerencsétlenebb, legcsenevészebb utódok a szépprózа és a televízió „vadházasságából" származnak. Ilyenkor is elképzelhető és megfigyelhető viszonylag elviselhető „kivitelezés", a legtöbb regény és novella tévésítése, „dramatizálása" mégis többnyire eleve nemcsak más, hanem kevesebb, mint az eredeti mű.

Ha a műfajokat vizsgáljuk tovább, a líra kedvezőbb helyzetben van. A versmondás, mint az előadóművészet egyik — nálunk egészen szépen fejlett — ága majdnem annyira alkalmas a képernyőre, mint a dráma, sőt ebben az esetben a televíziónak vannak olyan eszközei — a kamera mozgatása, a világítási effektusok változtatása stb. —, amelyek fokozhatják az élmény erősségét.

Az írókról készült portré vagy riportfilmek is akkor a „legzavartalanabbak", ha nem erőszakos dramatizálással, hanem előadóművészettel lehet őket kombinálni. Ezért is sikerülhetett egyaránt jól a múlt vasárnapi Bálint Sándor műsor, majd csütörtö-

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX.
Telefon: 138-068, 3..

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1971 MÁJ 16

6 1071



Takács Dezső

TAKÁCS DEZSŐ LINOMETSZETE

túladtam rá
hajamat i
nyolcszázat
ni. De nel
vem: Hossz
szabolcs é
csaft, akihe
lett menni
mert nem
megborotvá
rintot. Azt monatam neki: adok két forintot, eredj el a Varga Pistához a falu másik végibe. Azt mondta rá: nem vagyok én bolond! Hát én meg az legyek? Nem érdemes ezt csinálni, nem mondom, városban más, ott megvan a napi harmincas borravaló, de falun nem adnak, legfeljebb idegennek... Nem szeretem már a borbélykodást, befejeztem, visszaadtam az iparengedélyt. Jó itt a kőbányában, visznek, hoznak, s megvan a havi három és fél...

A zö'dséges: – A fene akart maszek lenni, soha életemben nem voltam maszek. Még kö-

Az elhangzottak summája szerint: nem érdemes. Szép szám ez a három és fél ezer, de nagyon sokan szorultak ebből a városokba – falun pedig, ahol igen nagy szükség lenne a kisiparosok munkájára, szomorúbb a statisztika. A siklósi járásban 1971-ben huszonhárman adták fel iparjukat, s mindössze kilencen váltottak engedélyt. És még egy: a járásban 343 kisiparos tevékenykedik, harminckét községben. Csak Siklóson és Harkányban ebből mintegy százegyvenen. Urbanizálódik

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

1971 MAJ 11

Ex libris-kiállítás

Takács Dezső



Harminc pécsi iskola könyvtárára jellemző ex librist készített Takács Dezső tanár, s ezt a Pécsi Kisgalériában, a Színház téri Hírlapolvasóban kiállította. Az ünnepélyes megnyitót, számos vendég jelenlétében, tegnap a kora esti órákban tartották. *Csorba Tivadar*, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának munkatársa méltatta Takács Dezső tanár munkásságát. Kiemelte az alkotó nemes szándékát, hogy a pécsi iskolák könyvtárainak ex libriseit az úttörő mozgalom megalakulásának 25. évfordulójára készítette és műveit a közérthetőség jellemzi.

Takács Dezső kiállítása megtekinthető az olvasóterem nyitvatartása idején.

LŐTT

zámolása

tt

képzést megvalósítani viszont
nem is lehet másként megvalósí-
ani, mint felmentésük mellett,
nert másként nincs törvényes le-
hetőségünk arra, hogy a gyermeket
az 1. osztályból, ahol nemcsak
hogy fejlődésük nem biztosított,
hanem személyiségük is súlyosan
és tartósan károsodhat (a halmo-
zódó kudarcélmények következté-
ben) kiemeljük. Az 1970/71 tanév-
ben megkíséreljük a megye 1—2
olyan iskolájában, ahol a problé-
ma megoldásának szükségessége a
legsürgetőbben jelentkezik, és a
tárgyi-személyi feltételek is biztо-
sítottak, ezt az egész éves előké-
szítő képzést megoldani.

Ha ez a megoldás beválna, s vé-
gül esetleg országos szinten is ren-
deződne ez a lehetőség, Baranyá-
ban még akkor is marad e téren
megoldatlan probléma. Ugyanis a
retardált hátrányos helyzetű tanu-
lók osztályrendszerű képzése csak
ott valósítható meg, ahol ehhez
megfelelő számban vannak, illetve

Gyermekművészek képeiből

A barátság nemzetközi gyermekrajz-kiállítás képeiből mutatunk be néhányat:

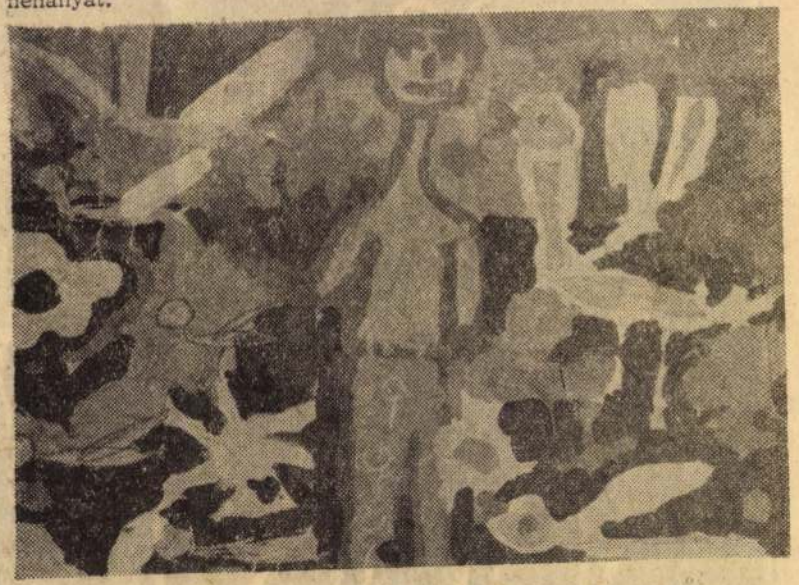

Horváth Csilla 7 éves, Pécs, Alkotmány utcai iskola: Béke





SAJTÓFIGYELŐ
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

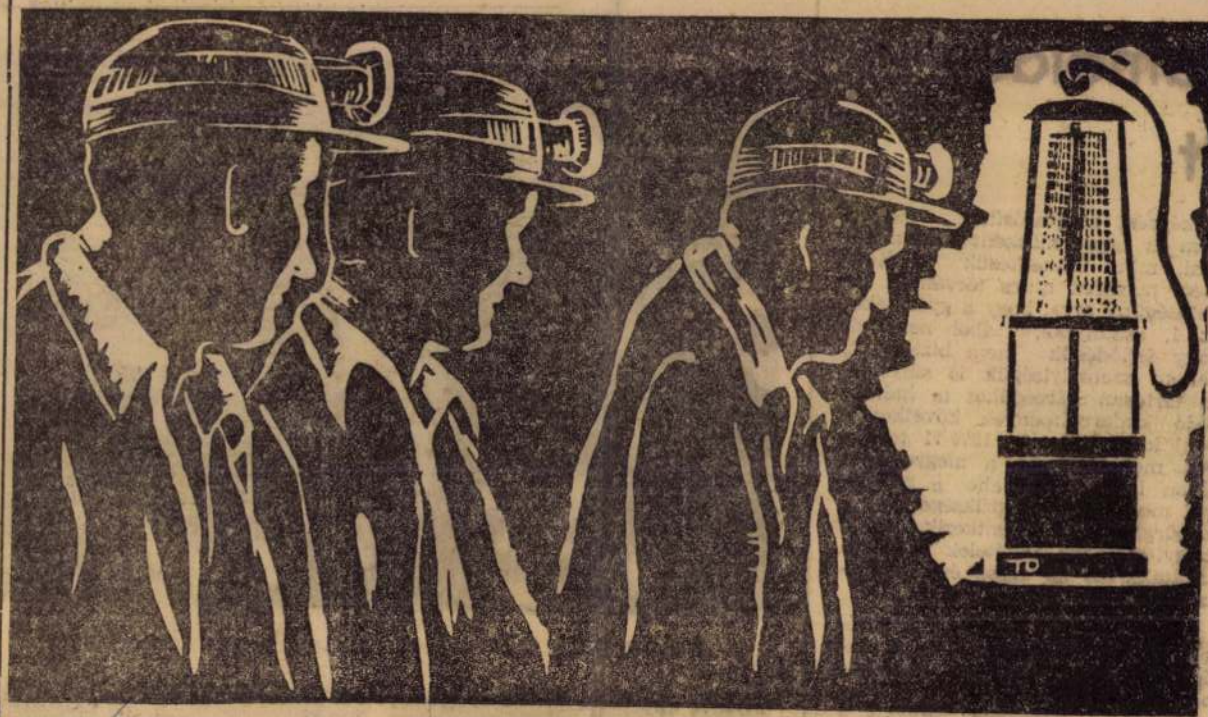

TAKÁCS DEZSŐ RAJZA
BÁNYÁSZOK

Takács Dezső

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1970 JUL 19

1021

1970. július 19.



TAKÁCS DEZSŐ: LINÓMETSZET

1970. július 19.

A NÉPTÁNCFESZTIVÁL UTÁN

Tánc é

A lezajlott Nemzetközi Néptáncfesztiválon ékesen beigazolódott, hogy a *magyar* néptánchagyomány semmivel sem szegényebb, mint más népeké. Sőt, néhány nemzetet magunk mögött hagynánk, ha versenyszerűen összemérnénk a tánclépéseket, azok variációit, a cifrázatokat, egyszóval a néptáncok „szókincsét". Ez így igaz, mint ahogy az is, hogy nagyon kevesen ismerik a *régi* magyar táncok alapképleteit. Egy terjedt el ország-világszerte, a csárdásé, ez azonban nem népi eredetű; a XIX. században keletkezett. A nép sosem használta a csárdás szót táncai megjelölésére. A csárdások eleinte csak a városokban váltak népszerűvé, s a falu csak nagysokára fogadta be. És érdekes módon — akárcsak a nóták a népdalokat — maguk alá temették az egyes községek helyi táncait, a régi táncokat, a páros táncokat: a lippentős, a mártogatós, a kopogós, az ugrós, a dobogós, a dobbantós, a szökkenős, a forgós, a kukós, a toppantót, a süvegest, a csalogatós, a kállai kettős, stb. a leánytáncokat, a karikázót, a ridázót, stb., a pásztortáncokat, a legényeseket és a verbungokat.

Itt az ideje, hogy a régi néptáncok motívumai ismét ismertté legyenek. Ez két szempontból is időszerű és megvalósítható. Hála a népdalgyűjtők fáradozásának, együtt van gazdag népzenénk. Lejegyezték, tankönyvekben és különböző népdalfüzetekben megtalálhatók azok a népdalok, amelyekre hajdanában táncoltak. A legismertebbek ezek közül: Kinyílt a rózsa, Az én rácsos kapum, Hej, kendermag. Harcsa

1970. szeptember 5.

Jobb vásárlási le

Több

A kormányhatározat sze
rint a mainál jobb vásárlá
lehetőségeket úgy kell me
teremteni, a nyitvatartás mo
dosítását úgy kell végreha
tani, hogy ez lehetőleg n
járjon a kereskedelmi do
gozók munkakörülményeine
romlásával. A kereskedelm
egységek vezetői, beosztotta
ennek ellenére kissé riadta
veszik tudomásul, hogy meg
nyúlik a munkaidejük, hog
a családdal tölthető hétvég
lerövidül a nyitvatartás miatt
Riadtságukat fokozza, hogy a
kormányhatározat megjelené
sét megelőző hónapokban a
kereskedelemben is a rövi
dített munkahét lehetőségeit
latolgatták. Baranyában vár
tak a Belkereskedelmi Mi
nisztériumban elhatározott
kísérletre, mely szerint foko
zatosan megszüntették volna
a vasárnapi árusítást, kivéve
természetesen a Pécsett nya
ranta vasárnapokon is nyit
vatartó tejboltokat, majd a
szombati nyitvatartás kurtí
tására került volna sor. A
kereskedelmi dolgozók sze
mében most úgy tünik, ez a
tervezet már a múlté, s az
új nyitvatartási rend beve
zetése szerintük a munkakö
rülmények rosszabbodásával
jár.

A kereskedelmi dolgozók
egyetértenek abban, hogy a
jelenlegi szombat esti 6, illet
tőleg 8 órai záróráig minden
ki kényelmesen bevásárolhat
Az is, aki éjszakai műszak
ból reggel tér haza, az is, aki
délutános, s az is, aki nap
közben dolgozik.

— *Az a tapasztalatunk* —
mondja *Mezei Józsefné*, az
egyik pécsi önkiszolgáló élel
miszerbolt vezetője, — hogy
szombaton du. 3-ig általában
mindenki bevásárol. Ettől
kezdve megáll a forgalom
elvétve téved be egy-egy ve
vő, azok is azért, mert elfe
lejtettek megvásárolni vala
mit.

Kovácska Józsefné boltve
zető helyettes szerint a friss
kenyéren kívül minden egyéb
élelmiszer, hús

Tarács Dezső
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1970 SEP. 5.
1021

1970. szeptember 5.

Készül Pécs bányászantológiája

Nyomdába került, rövidesen megjelenik Pécs-Baranya első bányászantológiája. A terjedelmes kötet —, amelyhez *Garamvölgyi János*, a Mecseki Szénbányák igazgatója írt előszót — két részre tagozódik. Első felében bányászati — geológiatörténeti, bányatörténeti stb. — szaktanulmányok szerepelnek. *Borai Ákos*, a mecseki szénbányászat kialakulását és 1945 előtti fejlődését, *Babics András* pedig felszabadulás utáni történetét írta meg. *Gungl Ferenc* a mecseki szénbányászok mozgalmi tevékenységét, *Gyevi Károly* a bányászok közéleti, társadalmi tevékenységének néhány jellemző vonását dolgozta fel. A kötet további tanulmányai a mecseki szénbányászok művelődési intézményeiről, sportegyesületeiről, egészségügyi és szociális ellátásának fejlődéséről szólnak.

Az antológia második részében verseket, elbeszéléseket, riportokat olvashatunk majd a bányászélet, a bányászsors témáiban. Néhány ígéretes cím ebben az összeállításban: *Csuka Zoltán* Piros pünkösd Pécsett (részlet egy elbeszélőköltményből); *Gál István:* Meg kő halni (elbeszélés); *Moldova György:* Kaja és Szigecsán (elbeszélés); *Pákolitz István:* Csertető (elbeszélő költemény a pécsi bányászok 1937. évi bérharcáról); *Thiery Árpád:* Nyár (regényrészlet). Az irodalmi összeállítás további szerzői: *Galambosi László, Kende Sándor, Arató Károly, Békés Sándor, Leszkó Margit, Kampis Péter, Bertha Bulcsu, Csorba Győző, Tüskés Tibor, Gazdagh István, Gyevi Károly, Lombosi Jenő, Varga László.*

Az első pécsi bányászantológia szerkesztője *Gyevi Károly;* az illusztrációkat *Tokács Dezső* festőművész grafikus készítette.

A kötet előreláthatólag október elején hagyja el a nyomdát.

a. Ami égetően fon-
ben és kifogástala-
ön. Azért is dolgoz-
most Békéscsabán,
ízben, sárban. Kér-
aki: mi van ebben
dicsőség? Mit vála-
? Az ember előbb-
at oda, hogy ki akar
szürkeségből. Fel-
ni a tisztesség rang-
ol nem le-, hanem
.

szetesen nincs anya-
sem. Szép keresetet
a, elégedettek vele.
nióta együtt vannak,
is már a brigádba,
nem értette meg
rosan elment, pedig
. Csak képtelen volt
. Mert ebben a bri-
gozni kell.
ilyen a Varga-brigád,
ságíró nem térhet ki
ető kérése elől, aki
hogy az éppen anyag
lgáló Erdélyi János
tőről se felejtkezzünk

, olyan derék ember
ő. Idősebb már, de
anul arra törekszik,
gyen fennakadás a
an — dicséri társai
nelyeslése közben.
é jár az ebédszünet. A
kitölti még a lottó-
t, aztán mindnyájan
a felvonulási épület
észülnek az átköltözés-
a konzervgyárnál dol-
vább.

Pásztor Béla

tudunk
áraránya
túlságosa
a négysá
Törpema
megyénk
ezt kere
ismét cs
tunk és
ható lesz a már régóta várt és jó előre beharangozott, korszerű kazettás készülék. Annál is inkább várjuk ezt, mivel a magnó—lemezjátszó versenyben az előbbi egyre inkább megerősíti hadállásait.

A lemezjátszó-forgalom stagnál. A hatalmas zenegépeket, a lemezjátszóval kombinált rádiót alig keresik. A már példaként idézett békéscsabai 41-es számú boltban jó másfél éve porosodik néhány automata Philips-lemezjátszó. A sztereo-készülék iránt is csak elvétve érdeklődnek. Inkább a 750 forintos, viszonylag olcsó Suraphon alapot keresik. Bár nem tartozik szorosan ide, de az tény, hogy a lemezforgalom nem csökken. Hála a táncdalfesztiválnak.

✣

Nem kell ahhoz jósnak lenni, hogy kimondjuk: az emberek ma már egyre inkább keresik és a mindennapi élet szerves tartozékának tekintik a korszerű elktroakusztikai készülékeket. A televíziók minőségét és választékát panasz nem érheti. Az asztali rádiók modern típusai hamarosan az üzletekben lesznek. Hordozható rádiókból soha nem volt ekkora a választék. Csak a korántsem mellékes „tartozékok" (alkatrész- és elemellátás, javító-szerviz) legyenek ennyire megfelelőek!

Brackó István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 JUN. 1.

1024

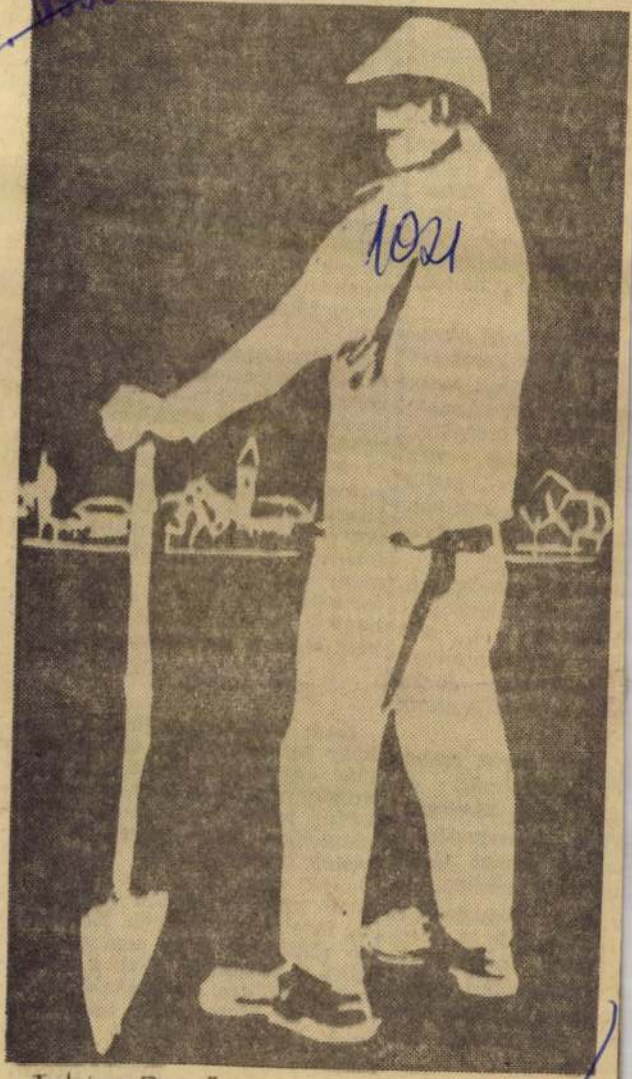

Takács Dezső — Földön

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 APR 2 1

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Takács Dezső



Pincesor



gy az alábbi

ást

us 1-től 15-ig

az árukiszolgáltatás

rilis 27-ig beérkező meg-
gíteni a vállalat.

mező munkakörbe.

Bérezés megegyezé

Jelentkezés a mun

Egyéni tehén

A békéscsabai Lenin Tsz ebben az évben is vállalja egyéni állattartók

teheneinek legelőre való kihajtását

Jelentkezés április 30-ig a tsz központjában.

187758

A Békéscsabai Hűtőház tavaszi üzemindulásra

női és férfi

Felvesz építkezéshez

segéd-

Évek óta nagyomanyosan megrendezik Győrött a „Kisalföldi Béke és Barátság Kupát". Ez évben ma kerül sor délután 15 órakor Győrött a találkozóra a Rába ETO tekecsarnokában.

A tornán 9 csapat vesz részt, NB I-es és NB II-es együttesek, köztük az SZSE csapata. A szakvezetés a piros-fehérek csapatát az alábbi hét tekézőből jelöli ki: **Szépfalvi, Móricz, Horváth J., Tóth F., Tóth K., Nagy Imre és Nagy István.**



SÉFER ROZÁLIA

magyar eredmény. — *m:* Magyar Gyula (K Gimnázium) 22.7.

II. HELYEZETT

100 m: Séfer 12.1 mp.

III. HELYEZETTEK

100 m: Magyar Gyula (Kőszegi Gimnázium) 11 mp. —

tai edzőtáborozás ... tóan helyt áll a rostocki nemzetek közötti versenyen is.

KISZ sportfelelősök Velemben

A megyei KISZ-bizottság július 7—12-ig tartja a megyei KISZ-sportfelelősök tanfolyamát a velemi vezetőképző táborban.

A tanfolyam céljáról, feladatairól **Tóth István** testnevelő tanár, a tábor vezetője adott tájékoztatást:

— Az egyhetes táborozáson a fiatalok az üzemi és vállalati sportélet gyakorlati és szervezési feladatairól kapnak kiképzést, illetve tájékoztatást. További cél a „Gyorsabban, magasabbra, messzebbre" mozgalom ismertetése, a honvédelmi sportok elsajátítása, valamint a természetjárás népszerűsítése. Ezekből is kitűnik, hogy **főleg a tömegeket megmozgató sporttevékenységek dominálnak, hiszen ez a mozgalom célja a sportéletben.** A tanfolyam elvégzése után a fiatalok remélhetőleg hasznos tapasztalatokkal térnek vissza munkahelyükre.

—b

A Budapesti Kőolajipari Gépgyár

azonnali belépésre keres

központi telephelyre: esztergályos, marós, lakatos, ív-, lánghegesztő, kompresszorkezelő, villanyszerelő szakmunkásokat, férfi raktárkiadókat és férfi segédmunkásokat.

A központi munkahelyen 44 órás munkahét, **minden második szombat szabad.**

Felveszünk továbbá műszer-, s technológiai-szerelési munkahelyekre:

(Algyő, Százhalombatta) **külszolgálatos munkakörbe csőszerelő, központi fűtésszerelő, lakatos, hegesztő, villanyszerelő szakmunkásokat, raktárkiadókat és férfi segédmunkásokat.** A vidéki munkahelyen is 44 órás munkahét, minden szombat szabad.

(Az alföldi munkahelyeinken dekádmunkarend szerint dolgozunk). Munkásszállás, üzemi konyha van. **A munkásszállás ingyenes.** Munkabér megegyezés szerint. **Béren kívül 500 forint külszolgálati** átalányt, az Alföldön még külön **területi pótlékot is fizetünk.**

Felvétel esetén útiköltséget térítünk. Próbaidő alatti kilépés esetén az útiköltséget visszavonjuk.

Segédmunkások részére hegesző képzést is lehetővé teszünk.

Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán: Budapest, XVIII., Gyömrői út 79/83.,

vagy a Kőolajipari Gépgyár kirendeltségén Százhalombattán Horváth üzemvezetőnél, Algyőn Satkovics munmunkahelyi vezetőnél.

(4478)



r mérkőzésen már minden et a szurkolók a Rohonci elátóján. Az állóhelyek szá- részen közel háromezerrel ob. Képünkön: az utolsó t láthatjuk.

— no

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796
1969 JUN 21
VAS NÉPE
Szombathely

102

Takács Dezső grafikáiról

Szerény, kézzel írott kartontábla Szombathelyen, a Forgó utcában, a TIT megyei klubjának bejárata felett. Rajta a felirat: Takács Dezső grafikus kiállítása. Kíváncsi voltam az anyagra és felsétáltam a klub emeleti helyiségébe. Nem bántam meg az ott eltöltött fél órát.

A kamara jellegű kiállításon a művész 20 érdekes hatású, vegyes technikával készített képpel, néhány színes linóval és több mint harminc „Ex Libris"-szel mutatkozik be Vas közönségének.

A grafikai lapok arról beszélnek, létrehozójuk érti a mesterségét és jó rajzkészséggel rendelkezik. Ezt tanúsítja a kompozíció magvát jelentő egy-egy határozott lendületes vonal, vagy éppen gondosan elhelyezett folt. Takácsot elsősorban a természet, az ember környezete melyben él, érdekli. Ezért a sok utca-részlet, tájkép, mely fekete-fehérben is színeket ébreszt a nézőben. Ezt csak fokozza az előadásmód rutinossága.

Ódon hangulatot teremt az itt közölt Régi város című rajz, amely érdekes vonalvezetésével és a formák játékával hat elsősorban. A Régi Prága II. akár absztrakt kép is lehetne, hiszen a képkivágás tudatossága a fehér és fekete foltok arányos elosztása, a természeti látvány adta lehetőség tudatos felhasználása erre lehetőséget ad. Takács azonban mindvégig megmarad a közérthetőség talaján, s ez talán egyik legfőbb erénye is. Ezt látszik erősíteni a bejegyzésekben bővelkedő vendégkönyv néhány sora: „A kiállított képekben főleg a közérthetőség tetszett...", vagy egy másik megjegyzés, „Tetszett. Csak egy diák, de az is valami".

Igen, Takács képeit nem szükséges magyarázni, első látásra is „könnyen emészthetőek". A Sátorhegy valóban egy hatalmas sátorra emlékeztet, amely hatalmas felületével védelmet nyújt az alatta fekvő parányi házaknak. A kép szűkszavúságával is sokat mond. Hasonlóképpen a gondolkozásra késztető Tűzifa című kompozíció, melyen a fa, mint anyag, több féle megjelenési módjában jelentkezik, mindez vízszintes és függőleges elrendezésben.

Külön kell szólni Takács nagy erősségéről, az „Ex Libris"-szekről. Szinte valamennyi frappáns ötletet tartalmaz, némi gúnyoros humorral és leheletfinom pikantériával. De nem hiányzik belőlük a bölcsességre való törekvés sem. Úgy tűnik az alkotó kitűnően ismerte a könyvtulajdonosok lelkivilágát, egyéniségét, mert ahány „Ex Libris", annyi világ.

Szellemes a tv képernyőjébe komponált Üveges fej, vagy Fördögh Istvánnak készített könyvjel, amely az ember sziszifuszi küzdelméről szól. Szép vonalvezetésű a vörös-fekete színű Bencsik Erzsébetnek készített grafika. De vállalkozott Takács arra is, hogy megkomponálja képi eszközökkel azt a mondást, miszerint a nő körül forog a világ, vagy éppen a szerelmet. A bélyeg nagyságú színes fekvő háromszögben egy szerelmes pár látható. A nő ülő, a férfi fekvő helyzetben. Ez már önmagában is háromszögű kompozíció, azonban ennek több mondanivalója van még. Bár csak ketten látszanak a színes linón, valójában már kialakult az úgynevezett „szerelmi háromszög".

Zentai Pál



Jókai tér (Pécs)

mely szerint portala- ít építenek évente 2— on. A közlekedést ja- d azzal is, hogy hat- sz-pályaudvart létesí- öbb irányú autóbusz- ndítanak. A vasúti át-



légiumának látképe a

felül- vagy aluljárót

mlíteni amikor Szar- lünk, erről a mező- nemcsak azt szüksé- gy 20 000 lakosa van, is, hogy a főbb út- vételével téglajárdái akarják elérni, hogy utcák egyik oldalán

lyekhez biztosítsák a napi fogyasztási cikkek beszerzését. Miután az új székház elkészül, az Árpád emeleti helyiségei felszabadulnak és szállodai szobáknak adják át; és ezenkívül, még új szállodájuk is lesz, mint új szolgáltató-házuk is, ahol olyan szolgáltatásokat vezetnek be, melyek eddig nem voltak Szarvason, mint a vegytisztítás vagy a boyszolgálat.

A lakosok eddig is sokat tettek városukért, s amennyire ismerem lokálpatriotizmusukat, ez biztosítéka annak, hogy terveik, elképzeléseik valóra váljanak és a városi rang kiteljesedjen a maga valóságában.

Volna még feljegyezni való az ipari üzemekről, de azokról esetleg máskor. Csupán annyit még: amikor kifelé tartottam az épületből, munkásőrök voltak a bejáratnál, vigyázták, mint mindig a felszabadulás utáni alkotásainkat. Megszokott kép, de jó erre gondolni, mert azon a bejáraton zsandárok jártak ki-be valamikor. És tizenkét évvel ezelőtt újra meg akarták szállni ezt a portát is...

Cserei Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 SEP 15
BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1024

Tájékozódás



Takács Dezső — Bányász

MAGYAR HÍRLAPTO SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUN 13

VAS NÉPE

Szombathely

Takács Dezső

— GRAFIKAI KIÁLLÍTÁS Takács Dezső festőművész-tanár grafikai kiállítása vasárnap 12 óra 30 perckor nyílik Szombathelyen a TIT Forgó utcai klubjában. Megnyitót dr. Szentléleky Tihamér múzeumi főigazgató, TIT megyei elnökhelyettes mond.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1966 SEP 15

Takács Dezső

— **Ex libris kiállítás.** Ma délelőtt 11 órakor nyílik Takács Dezső ex libris kiállítása Pécsett a Szakszervezetek Megyei Tanácsának Színház téri hírlapolvasójában

◆



p bal szélén

a szüleim nem
k nem ismerik
t, nem tanultak
kell érettségiz-
akarok lenni...
esetleg műtős-

emény szavak,
hordozói. Ka-
. Ha nem érti
vevényét vagy
(mert az egész-
tanulnak!), ki-
hogy mi is az?
vos-apuka vagy
Nagy, sötét sze-
ért is kemény
ség. Olyan sze-
yé. Nyílt, óriás-
világot kutató,

azt mondják a
kollektíva. Új
közelebb az élet-
is megegyezünk,
ival év vége után
és többször ké-
, ha jön az érett-
tovább. Egy ki-
ünk lesz, a lapé,

nem bánja. Mi-
álom: embereket

álmodik.

Sass Ervin

tové tette, hogy az asszony olyan munkakörbe kerüljön, amely számára a legmegfelelőbb. (Egyébként már az új munkahelyén dolgozik).

Elismerés illeti Ledzényi Pált, a vállalat szb-titkárát és Tóth Jánost, az orosházi telep vezetőjét is, mert mindketten közreműködtek abban, hogy Szemenyei Lajosné gondja humánusan oldódjék meg.

horgász-bisztrót — amely a sárréti hagyományoknak megfelelően kerül kialakításra, augusztus 20-án nyitják meg. Az IBUSZ és az Autóközlekedési Vállalat „Volán" utazási irodája máris érdeklődött a 400 ezer forint költséggel kialakításra kerülő, s a táj egykori hagyományát felelevenítő „Pákásztanya" megnyitása iránt.

---

nem azért mondom...

Kicsi

DE NEM VESZÉLYES! Ezzel a címmel jelent meg a figyelemre méltó zoológiai szenzációt világgá röpítő hír az Orosházi Hírlapban, mely szerint liliputi állatokat tenyészt Johann Lampe nyugatnémet fogorvos. Brémai lakásán felnevelt egy kis lovat, mely mindössze 50 centiméter. További ambíciói: keresztezésekkel zsebnagyságú vadállatokat kitenyészteni, példának okáért olyan leopárdot, amely nem nagyobb és nem veszélyesebb, mint egy cirmos cica. Eddig a hír. Hozzá kell tennem: pillanatig sem kételkedem a brémai fogorvos korszakalkotó elképzeléseinek sikerében. Herr Lampe honfitársainak ugyanis van már bizonyos gyakorlatuk, miként kell kicsi, de nem veszélyes kisérletekbe fogni. Ha jól emlékszem, ők gyártották — az első világháborút követő esztendőkben — a kerékpárokra szerelt páncélkocsi imitációkat, melyek kicsik voltak, de nem veszélyesek, kizárólag gyakorlási eszközül szolgált. Ugyaninnen származik a kicsi, de nem veszélyes „zsebcsatahajó" kivitelezése is, mellyel az akkori békeszerződés előírásainak betartását biztosították. A későbbiekben feltűnt bizonyos müncheni sörházban egy kicsiny termetű, de nem veszélyes ember, kicsi, de nem veszélyes bajusszal az orra alatt, amint kicsi, de nem veszélyes híveinek táborában hordó-szónoklatokat tartott.

Nos, a végén kiderült, hogy ami kicsi, az nem biztos, hogy minden körülmények között veszélytelen. Sőt. De hagyjuk a világtörténelmet...

Kanyarodjunk a magánélet csendesebb vizeire. Történt, hogy megismerkedtem egy kimondottan törékeny, apró termetű, naivul ártatlan szemű, hamvasszőke kis tündérrel. Az volt a határozott benyomásom, hogy — kicsiny, de nem veszélyes. Egészen addig ringattam magamat ebben a realitástól elrugaszkodott téveszmében, míg a hölgyet feleségül nem vettem. Azóta nem tudom, mi a félelem nélküli élet.

Egyben bízom csak: hátha ez a doktor Lampe talál valami jó écát adni...

—ajda—

Ady Endre versei:

A muszáj-Herkules

Döltömre Tökmag Jankók lesnek:
Úgy szeretnék gyáván kihunyni
S meg kell maradnom Herkulesnek.

Milyen híg fejűek a törpék:
Hagynának egy kicsit magamra,
Krisztusuccse, magam megtörnék.

De nyelvelnek, zsibongnak, üznek
S neki hajtanak önvesztükre
Mindig új hitnek, dalnak, tűznek.

Szeretném már magam utálni,
De, istenem, ők is utálnak:
Nem szabad, nem lehet megállni.

Szeretnék fájdalom-esetten
Bujdosni, szökni, sírni, fájni.
De hogy ez a csürhe nevessen?

Szegény, muszáj-Herkules, állom,
Győzöm a harcot bús haraggal.
S késik az álmom s a halálom.

Sok senki, gnóm, nyavalyás, talmi,
Jó lesz egy kis hódolás és csönd:
Így nem fogok sohse meghalni.

Az Értől az Óceánig

Az Ér nagy, álmos, furcsa árok,
Pocsolyás víz, sás, káka lakják.
De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna
Óceánig hordják a habját.

S ha rám dől a szittya magasság,
Ha száz átok fogja a vérem,
Ha gátat túr föl ezer vakond,
Az Óceánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bús merészség,
Akarom, mert világ csodája:
Valaki az Értől indul el
S befut a szent, nagy Óceánba.



Bányász

Takács Dezső linómetszete

Takács Dezső

...e at a szót Pölöskei Ferenc műszaki patronáló. — Szívesen megy az ember közéjük, úgy összetartanak, mint egy szép család. A napokban is így volt, amikor Sikondán egésznapos program keretében találkoztak. Nem hiányoztak a feleségek és a gyerekek sem, pedig a brigádtagok több mint fele vidéki.

Magunk is hivatalosak voltunk. Meggyőződhettünk róla, hogy a két brigád már csak összetételében a régi. Tagjai új vonásokat kölcsönöztek: A felszabadult jókedv mellett is tudnak mértéktartóak lenni. Amikor este 8 órakor „zárórát" csináltak mindenki barátsággal búcsúzott. Az emelkedett hangulatban sem feledkeztek meg arról, hogy a brigádoknak már híre van. Ez a kép is mutatta, hogy méltán tartoznak az üzem törzsgárdájához.

— Mikor csinálnak legközelebb ilyen brigádtalálkozót? — kérdezték többen is. Rákosi Mihály brigádvezető erre is pontos választ adott: — Október második szombatján, a Juhász Gyula klubban jövünk össze legközelebb. Ekkor családi estet rendezünk.

A brigádvezető szerénységből nem mondta, hogy az egész évi vállalások menetrendjét pontról-pontra betartották, és ezután is ragaszkodnak a munkaterv végrehajtásához.

— A brigádvállalások társadalmi munkát is rögzítenek — mondotta Kiss Róbert, a Müller brigád műszaki patronálója. — A kollektívan vállalt kötelezettséget már

...van. Ez nem je... nem jól dolgoz... e kombattáns ... vábbvitelére egy... delkezik megfel... szocialista brigá... annak magasab... emeléséhez ugyanis a becsületes munkakészség mellett kell még valami homológ ritmikai érzék, amely mind az egyéneket, mind a közösséget, a tudatos emberi felelősségvállalás korunknak megfelelő szintjére emeli. Joggal remélhetjük azonban, hogy e hullámzás, amely a könyvelő brigád immár 3 éves múltját jellemzi, mozgást, életet, forrást jelent és mint már eddig is számtalanszor tette, kilendíti magát a közönyösségből.

Ugyancsak öt brigádunk viseli tavaly óta a szocialista brigád címet: a Horváth—Filótás bekészítő brigád, a Vörös raktározó, a számlalikvidációs és a darus brigád és az István-aknai rakodó brigád. Eredményeik 100 százalékosak, vagy ezen felüliek.

Ebben az évben jelentkeztek először a szoc. brigád címért: az újhegyi Hegedűs rakodó brigád, az újhegyi Kiefer brigád, a fűrészes brigád, a Tekker, Füri, Sántha vagonrakó brigádok, a hosztoló és faosztályi brigádok, a hosszúhetényi Böröcz és a Nagy Imre vagonrakó brigád. Számszerint tíz. Lemorzsolódott belőlük kettő, a megma-

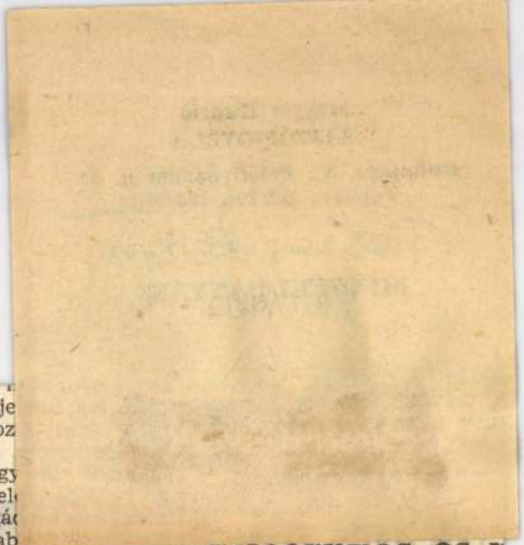

Ejtőernyős és r... kezdődik

Az MHS szerteágazó mu... kájának egyik igen szép t... rülete az ejtőernyős képzé... Augusztus első felében új ta... folyam indul Komlón. Szív... sen látják azokat a fiúk... és lányokat, akik 1948—51 k... zött születtek.

A programról is érdeklő... tünk. Vágó Pál elnök részl... tesen beszélt erről. Ami k... lön érdekesség: a részt vevő... kombinált kiképzésben rész... sülnek. Hogy miből áll e... Az ejtőernyőzés elméleti ... gyakorlati anyaga mellett ... fiatalok megismerkedhetnek ... cselgáncs, az autóvezetés, ... rádiózás, a terepismeret, ... tájékozódás, a lövészet mes... terségével is. Ez tehát kife... jezetten fiataloknak való. — Megtalálhatják benne a ro... mantikát, a szépséget. S azon kívül ügyességre is nevel.

Az ejtőernyősök népes tábora egy új klubhelyiséget kap a pártházban. (A régi rádiós szobát). *Beszteri József* klubvezető csinos programot állított ösze, s nemcsak azok a fiatalok találkozhatnak itt, akik a szakosztály aktív tagjai, hanem egyéb érdeklődők is. Az érdeklődők meghall-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső
MECSEKI BÁNYÁSZ

1021

Takács Dezső
monotypiái



Fürdés után.



Gyümölcsök

eztük a Belker Mi-
letékes tájékoztatójá-

yszemle

ól, a vállalatnagyság
evékenység hatékony-
zefüggéseiről. Adato-
lemzést tartalmaz a
illetve a szocialista
nek számáról, mun-
ról és hatóerő-ellá-
valamint ezek 1942—
nagyságcsoportonkénti

közi részben adatokat
szocialista és tőkés
üzemeinek nagyság-
ti számáról és lét-
ról, s nemzetközi
ás keretében ismer-
r ipar szervezeti fel-
lletve ágazatonkénti
színvonalának sa-
t.

—
a k
ják
ra a
donc
Né
háza
eladá
lékek

— Mi a KERAVILL-tól kapott készülékeket átvesszük és ha azok hibásak is, megjavíttatjuk. Természetesen a javítási költséggel megterheljük a vevőt.

— *Forgalomba hozzák-e vidéken is a használt tv-készülékeket? — kérdeztük a Bizományi Áruháztól.*

— A legtöbb megyében vannak boltjaink, tehát arról lehet szó, hogy használt tv-készülékeket forgalomba hozzunk a csereakció ú.ján is.

Rendeznek-e a vidéki boltháló-zatban tv-csereakciót?

— Arra viszont a Belkertől sem kaptunk még pontos információt.

Zsolnai László

ink, írásunk

Hogyan használjuk yar helyesírás szabályai"-t?

példányszámban | *folyik* mellett egy másik szóalak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Takács Dezső

1021



Takács Dezső Lépcsős utca

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső

DUNÁNTÚLI
NAPLÓ
1967 SZEP — 3

1021

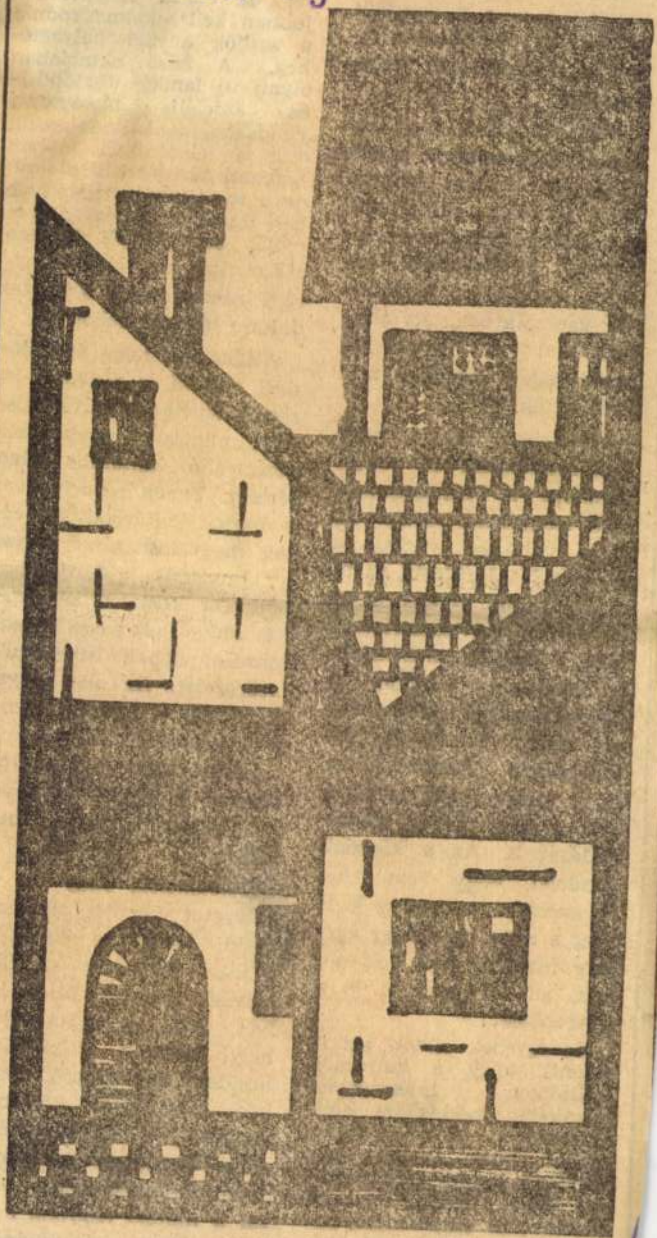

Takács Dezső rajza

rális közvelemenyt is m
mozgatták s e hullámve
naponta új problémákat
dor a diskurzusok köz
pontjába.

Nem valószínű, hogy e
ben a percben bárki is min
denre — árakra, költség-
vetési adatokra, gazdálkodá-
si részletszabályokra — ki-
terjedő tájékoztatást ad-
hatna ezekkel a kérdések-
kel kapcsolatban. Az alap-
vető elvi és gyakorlati
problémák azonban már
tisztázottak.

Elsősorban is az, hogy kultúrpolitikánk fő céljai továbbra is változatlanok, nem igényelnek módosítást. Ami változás várható a népművelés területén az új mechanizmus keretében, az elsősorban az ésszerűsítés-ben, a munka hatékonyab-bá tételében várható. A Művelődésügyi Minisztérium egyik vezetője így fogalmazott: „Korszerűsíteni és a reformokhoz igazítani kell a népművelés gazdálkodását is. Az a központi gondolat, hogy nem lehet egyaránt ráfizetéses a jó is meg a rossz is, s hogy egyszer majd el kell érni ahhoz, amikor csak a jó a nyereséges..."

Ez egyebek között azt is jelenti, hogy a kulturális vállalatok, intézmények munkáját módosítani kell. Bizonyos korszerűsítésre szorul ennek során a különféle beléptidíjak rendszere. Ennek nem a mostani árszínvonal emelkedése, hanem differenciáltabbá válása lesz a következménye.

Már ebből is nyilvánvaló, hogy a művelődésügyi miniszter árhatósági jogkört

rendszert kell kidolgozni, ami a jelenleginél jobban serkenti tanulásra a diákot, de a mostaninál érzékenyeb ben ügyel arra, hogy a szociális szempontból jobban rászorultak nagyobb arányban részesüljenek a társadalom támogatásából.

Alighanem nagy érdeklődést vált ki ez a döntés is, amely szerint a művelődésügyi miniszter rendelkezésére álló kulturális alap létesül. Ennek rendeltetése: a fontos kultúrpolitikai célok megvalósításának anyagi támogatása, a művelődéspolitikai szempontból értékes művek alkotásának ösztönzése, népszerűsítésüknek elősegítése. Az alap anyagi bázisát — egyebek között — szórakoztató jellegű kultúrtermékekre, a szolgáltatásokra kivethető úgynevezett kulturális járulék biztosítja.

Kétségtelen, hogy az új helyzetet az is jellemzi majd, hogy az eddiginél jobban megnézik az illetékesek minden fillér helyét. Azok a népművelési helyi vezetők, akik eddig minden apró-cseprő gondjuk megoldását „föntről" várták — nehéz helyzetbe kerülnek. A munka továbbfejlesztésében ezentúl a mainál nagyobb mértékben kell támaszkodni a helyi kezdeményezésekre, erőforrásokra. Persze ez — mivel a vállalatok, szövet-



Takács Dezső

Leány kosárral

ca 10 szám alatt, a szállítmányozási kirendeltség vezetőjénél. 106939

Két áruszállító túrázót, egy félműszakos kisegítő fűtőt és egy takarítónőt felveszünk. Szolnok—Békés megyei Élelmiszer és Vegyiáru Nagy-

igazgatóság bizt

Az Országos Takarékpénztár Békés megyei Igazgatósága azonnali belépéssel

építészmérnököt

és

építésztechnikusokat

felvesz.

640

FIGY
CIÁNOZÁST,
tást, zsizsi
PATKÁNY, EG
ir

garanciával

Éves szerződés
árengedr
Községgazdálko
Kecskemét, M

CSABAI GÉPJAVÍTÓ ÁLLOMÁS

katos, motorszerelő munkásokat

EGEGYEZÉS SZERINT.

106927

SZAKKÉPZET

boltvez

keresünk a Ke
Gazdaságban le
boltunkba,
azonnali belépé
Jelentkezni:
Szabadság té
alatt,
a kereskedelmi
Békéscsabai Ál
Fogyasztási é
Szövetkezet

...nolgye. 10.59
arazene. 11.40 Az élet játéka. Rész-
Bricuss zenés játékából. 12.00
rő. Zenei rejtvénymúsor. 13.07
alaink nyomában. — I. rész. 14.06
elt régi melódiák. 14.45 Orvosi
sok (ism.). A veszélyes kedven-
l. 14.50 Gordonkamuzsika. 15.05
Rossi énekel. 15.14 Sziget. Rész-
irány Tamás regényéből. 15.24 Tiz
polka. 15.34 Sába királynője. Két
t Goldmark operájából. 15.52 Mai
k — mai dalok. 16.05 Lukács Ist-
imbalmozik. 16.20 Akikről beszél-
16.30 Sas László táncdalaiból.
Népszerű zenekari muzsika. 17.10
ani frissítő! 18.10 Petress Zsuzsa
l. 18.30 Emil Gilelsz zongorázik.
Koncz Zsuzsa énekel. 20.30 Szóra-
tó orgonamuzsika. 20.49 Az MRT
kara énekel. 21.02 A tökéletes ali-
filward Kennedy elbeszélése. 21.25
verseny a stúdióban. 22.00 A
jet Kultúra Hete. Könnyűzene.
Verbunkosok.

H: 18.10 Tánczenei koktél. 18.55
-Karajev: III. szimfónia. 19.19
arészletek. 19.35 Magyar szerzők
. Közvetítés az Országos Filhar-
a kamaraterméből. Kb. 21.25 An-
se Rothenberg és Dan Jordaches-
énekel. 22.02 Jazz Olaszországból.
A brüsszeli rádió szimfonikus
teleiből.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG
Takács Dezső
1967 NOV. 7.

1021



Takács Dezső Ex libris

1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Takács Dezső

1967 NOV 10

1021

Pécsi rajztanár békéscsabai tárlatára készül

Lapunkban már többször bemutattuk Takács Dezső pécsi rajztanár műveit. A fiatal pedagógus harmadik önálló tárlatát december 2-án nyitják meg Békéscsabán, ez alkalommal a legújabb grafikai anyagával jelentkezik. A kiállítás képeit — a tervek szerint — Békéscsabán is bemutatják a jövő év áprilisában.

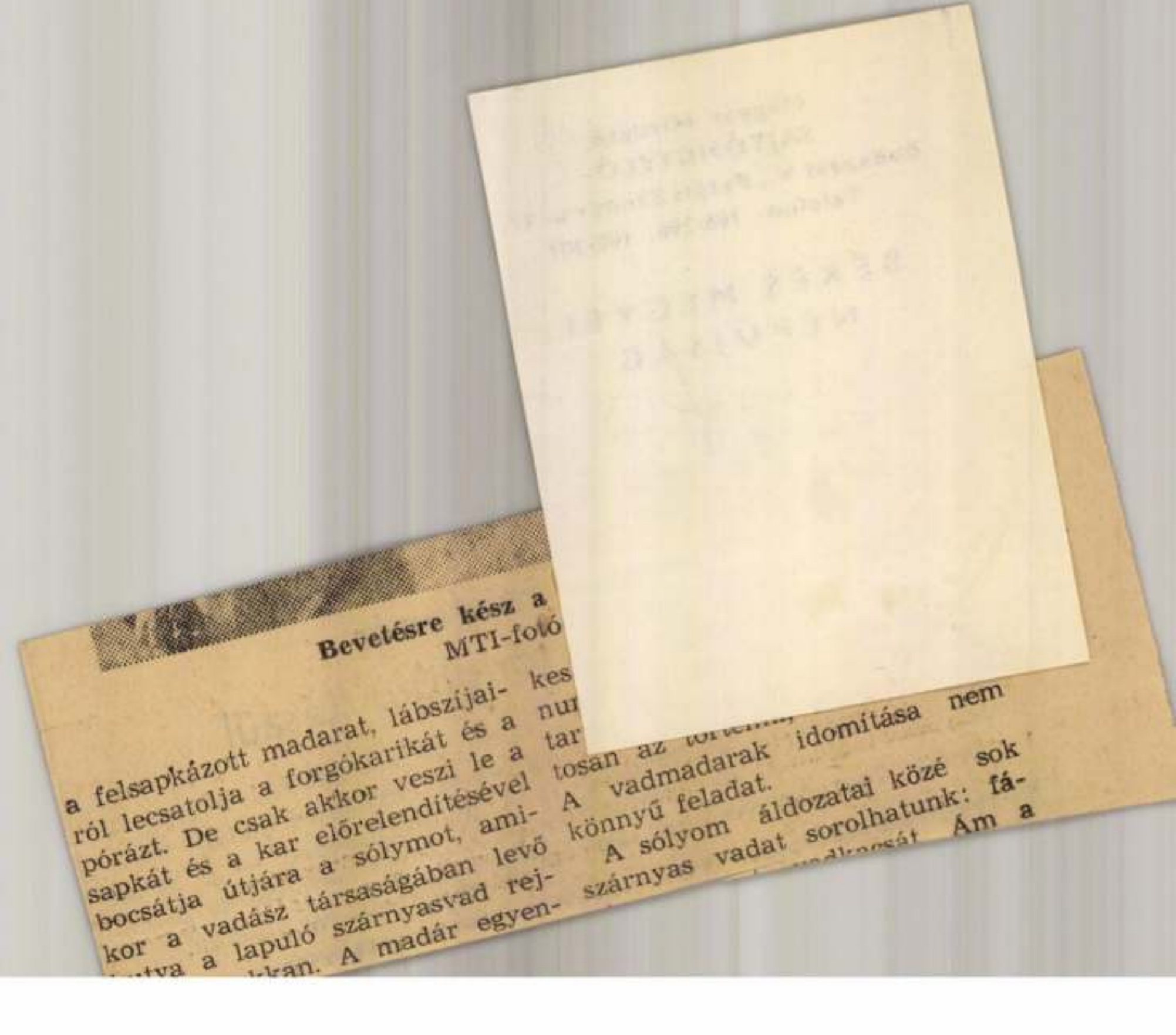

Bevetésre kész a

MTI-fotó

a felsapkázott madarat, lábszíjai- kes
ról lecsatolja a forgókarikát és a nu
pórázt. De csak akkor veszi le a tar
sapkát és a kar előrelendítésével tosan az
bocsátja útjára a sólymot, ami- A vadmadarak idomítása nem
kor a vadász társaságában levő könnyű feladat.
tva a lapuló szárnyasvad rej- A sólyom áldozatai közé sok
kan. A madár egyen- szárnyas vadat sorolhatunk: fá-
Ám a

BER...
NÉPÚJSA...

Tekács Dezső

1967 APR 30.

1021



István-akna

...kács Dezső

1967. április 30.

A fiatalság a mai viszonyokhoz igazodva akarja az életét kialakítani

A KISZ-alapszervezet vezetőségválasztó taggyűlése Medgyesbodzáson

A KISZ VII. kongresszusára való előkészület jegyében tartották meg április 27-én a medgyesbodzási fiatalok a községi KISZ-alapszervezet vezetőségválasztó taggyűlését. A beszámoló, amit Pálfi József, az alapszervezet titkára tartott, négy év munkájáról tájékoztatta a résztvevőket. Eredmé-

gyobb önállóságot, hogy egy-egy kérdés megoldásában a saját elgondolásuk érvényesüljön. Ma már nem érdemes minduntalan a régi dolgokra hivatkozni, a fiatalság a jelen viszonyokhoz igazodva akarja az életét kialakítani. Ez egyúttal a feltétele is annak, hogy ne kívánkozzanak el



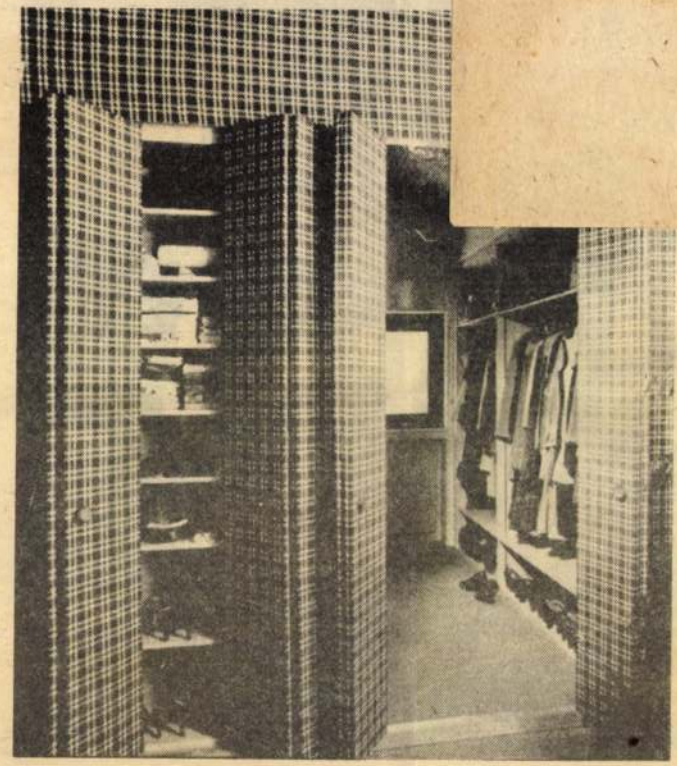

ly

kil

vi

szonylag kevés légteret vész e
a lakásból, azt is a fűtetle
vagy a közlekedésre használ
— és nem a pihenő-, tanuló
vagy hálóhelyiségből. A beépí
tett bútorokat a korszerű, m
épített lakásokban már az épü
lettel együtt adják át. A hol
mik elhelyezésére olykor a há
ló- és fürdőszoba közötti átjá
ró, gardrób szolgál. Egyes la
kásokban pedig járható szek
rény, gardróbhelyiség van
amelyben függönnyel takarv
vagy szabadon állnak az akasz
tós részben a ruhák, a polco
részben a fehérneműk.

Ha nincs a lakásnak beépí
tett szekrénye, érdemes megfe
lelő helyet találni a beépítés
hez, kihasználatlan sarkot, sö
tét, magas előszobát, régi sze

Takács Dezső
gratulálunk

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1983 MÁR 19

1021

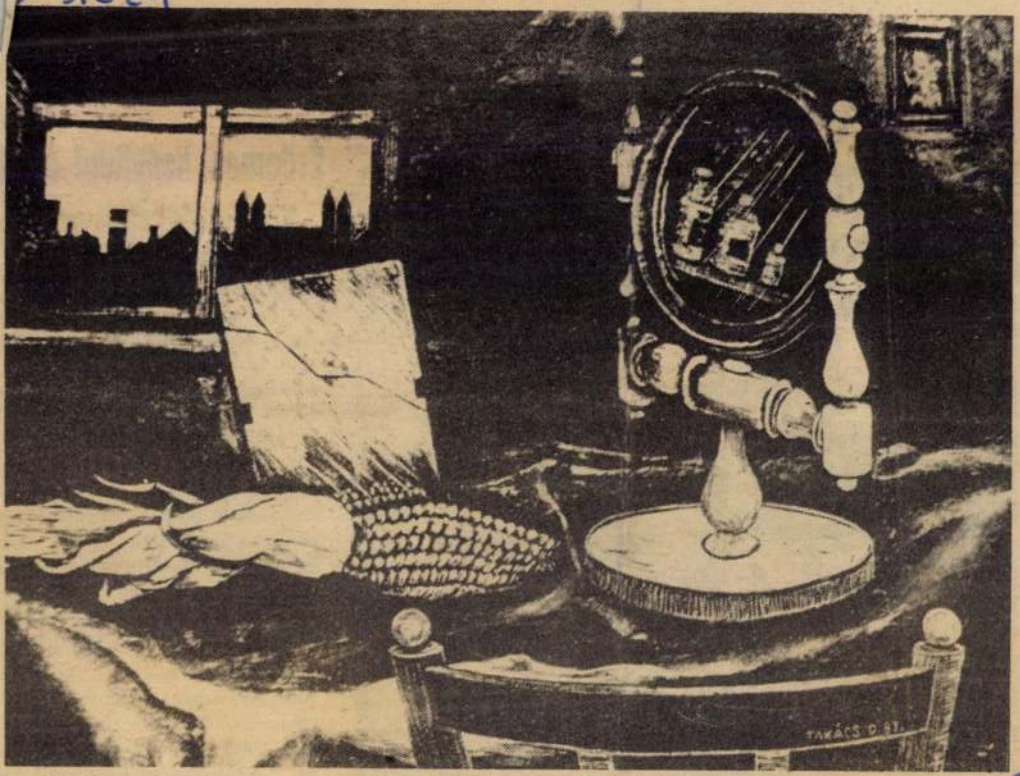

Takács Dezső: Litográfia

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 JAN 7.

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

EX LIBRIS

1021



Takács Dezső linómetszete

Takács Dezső

Képes Géza:

EZ A FÖLD

Ez a föld
a tied
bár nincs rajta
egy nadrágszíjnyi hely
mit magadénak mondhatsz
s nincs egy kunyhó,
[akár csipetnyi.
ahol, ha ég a nyári nap,
pár napra
[meg tudnál pihenni —
De itt
de itt
a börtönőrök is testvéreid
itt vannak barátaid
itt vannak ellenségeid
Itt ha valamit írsz
amilyet csak te írhatsz
egész sereg arc felderül
egész sereg arc elborul
sokan örülnek
sokan dühöngnek
szeretnek és gyűlölnek
Mehetnél máshová
hol tárt kapuk
és percekig tán
[tárt karok fogadnak
szerezhetnél
villát kocsit magadnak
kaphatnál pénzt
kemény valutát
fontot
dollárt
márkát
koronát
s tán hónapokon át
elszédíthetne a siker
Mindezt megkaphatod —
Mi kell
még?

Megyek már. Vár a földem.
Ezt örököltem
s gyermekeimnek ezt hagyom
örökségképpen
s a golyóstollam
s egy életen át
szétvert írógépem.

●

Ténagy Sándor:

VASTÓL, KOROMTÓL

vastól koromtól
súlyos terhet
hátamra raktál
nagy szerelmet
aki nem ismer
ismerjen meg

földem kenyerem
szikkadt kérges
aszályos szám is
ezredéves
vagyok a tűzben
szomjas éhes

haragos század
piszkál zaklat
terheim néha

Nyelvi

Lőrincze Lajos
Nyelvőrsége

Lőrincze Lajos neve
már fogalom. Hogy hazán
ban ma valósággal nyel
művelő mozgalomról besz
hetünk, elsősorban neki k
szönhető. Évente sokezer
velet kap a társadalom k
lönböző rétegeiből, azoktól
„nyelvőröktől", akik éber
figyelik mindennapi életü



nyelvi jelenségeit. Pécse
tartott nyelvművelő előad
sakor hallgatósága fele k
szorult az előadóterembő
Nem tartozik a megcsont
sodott purista nyelvvéd
közé. Egyik nyilatkozatáb
idézzük: „A nyelvvédők ol
kor túlmennek az ésszer
nyesegetésen, s minden új
támadnak a nyelvben, ak
szükség volt rá, akár ne
Így a „védelemmel" a nye
természetes és szükséges fe
lődésének is útjába állta
Különösen üldözték a
amire rá lehetett bizonyít
ni, hogy idegen hatásra k
letkezett. Mi úgy tartju
hogy nem kell minden nye
vi jelenséget gyűlölettel vis
szautasítani, ha az külföl
ről származik. A meghon
sodott jövevényszavak
nem ártanak annyit nye
vünknek, mint a nyelvet k
rékbetörő, erőszakos „m
gyarosítások". Minden nye
vi jelenség megítélésében
a legfőbb szempontun
hogy gazdagítja-e a nyelv
jobbá teszi-e a gondolatkö
lést."

Ezek az irányelvek érvé
nyesülnek Lőrincze mos
megjelent nyelvművelő köny
vében, a *Nyelvőrségen*-be
is. E műve tulajdonkép
pen folytatása a nagysiker

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 AUG 19
DUNÁNTÚLI
NAPLÓ

Takács Dezső
1021

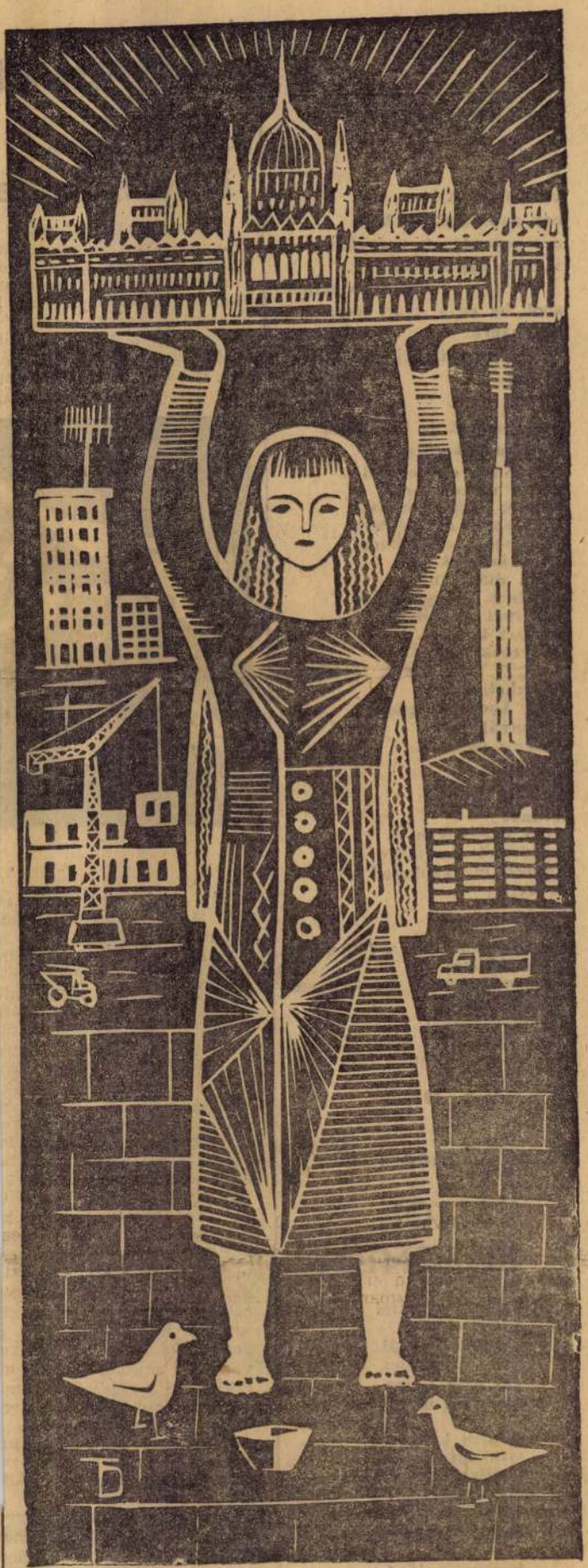

Takács Dezső linója

öt énekesszólistát: *Hauptmann* Ágnest, *Ivánka* Zsuzsát, *Kertész* Attilát, *Pálffy* Lászlót és *Tihanyi* Józsefet. A pécsi énekesek teljesítményének magas színvonalára mi sem jellemzőbb, mint hogy ez határozta meg a fesztivál egész nívójának mértékét. A kamaraegyüttesek közül *Horváth* Gyöngyi, *Hauptmann* Ágnes és *Tóth* Klára triója aranyfokozatot, a *Baji* Anna, *Károly* Ágnes és *Páhi* Anna-trió pedig *ezüstfokozatot* szerzett. Ugyancsak ezüst minősítést kapott a hegedűszólisták csoportjából *Horváth* Gyöngyi, a zongoristák közül pedig *Kállai* Mária. További öt pécsi zongorista: *Huba* Éva, *Kneiffel* Gabriella, *Magyar* Ilona, *Békési* Magdolna és *Stájer* Mária *bronzfokozattal* tért haza. A pécsi főiskolások sikerében osztoznak felkészítő tanáraik. Az említetteken kívül *Vági* Istvánné, *Jakab* Zoltán, *Szántó* Péterné, *Pilláry* Endréné, *Kovács* Andrásné és *Rizner* Dezsőné.

▽ *TONY CURTIS ÚJ FILMJE. Áprilisban kezdték meg Svédországban Ken Annakin rendező új filmjének forgatását. „A montecarlói rallye és ellék" című film férfi főszereplője Tony Curtis.*

○ VOLTAIRE TRAGÉDIÁJA cserkesz színpadon. Voltaire Zair című tragédiáját első ízben tűzték szovjet színpad műsorára. A bemutatóra a dél-oroszországi magas hegyvidéken fekvő cserkesz autonom terület Nemzeti Színháza vállalkozott

◇ *PÁRIZSBA KÉSZÜL A MOSZKVAI NAGYSZÍNHÁZ. A Szovjetunió Művelődésügyi Minisztériumának vendegeként Jean Vilar, a híres francia tömegszínház, a Theatre National Populaire színész-igazgatója Moszkvában cserelátogatásokról tárgyal. Tárgyalásai értelmében ez év novemberében a Moszkvai Nagyszínház társulata a párizsi Operában bemutatja a Borisz Godunovot, a Pikk Dámát és a Hovanscsinát.*

●

A Bartók klub programjából

Szerdán délután fél 5 órakor a történelmi szakosztály előadói konferenciáján Marx, a tudományos kommunizmus megalapítója címmel hangzik el előadás. Csütörtökön délután 5 órakor a jogi szakosztály tart vezetőségi ülést, 6 órakor a Fiatalok Művészeti Klubjának összejövetelére kerül sor. Szombaton délután 5 órakor ünnepélyesen nyitja meg Cinkotai Frigyes kiállítását Debitzky István, a művészeti szakosztály elnöke.

●

▽ *EMELIK A NOBEL-DÍJ ÖSSZEGET. Rekordmagasságot ért el az összel kiosztásra kerülő Nobel-díjak összege: ez egyenként 350 ezer svéd korona lesz, 30 ezer koronával több a tavalyinál. A Nobel-alapítvány vagyonát jelenleg mintegy 78 millió svéd koronára becsülik.*

◇ FILM A HÁBORÚ UTÁNI IDŐKRŐL. „Tavasszal véget ért a háború" címmel film készül a második világhábo-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1963 MÁJ - 5.

Tusács Dezső

1021



Takács Dezső linóleummetszete

Édesanya

A postahivatalokban már tegnap, tegnapelőtt felszökött a forgalom: a dísztávirat csak időben címzetthez, szívhez érjen! A virágboltok is felkészültek: a kertészetek már a téli palántázásoknál úgy „állították be" a növényt, hogy a jeles napra virágot nyisson. A felköszöntők, a versek — a kicsik verstanulása, készülődése ugyancsak régóta tart — Őt köszöntik.

Fut a sürgönydrótokon, mezőkön, hegyeken, városokon, határokon át a jókívánság ma Valakihez. Verset mondunk fel Valakinek, és virágot viszünk ma Valakinek.

Annak, aki tulajdonképpen sosem vár köszönetet azért, amit tett vagy tesz. Aki nem vezet kettős könyvelést az álmatlanul töltött éjszakákról, egy-egy elmaradt utazásról, a báli esték helyett a betegágy mellett töltött estékről, a vigasztaló szavakról, gondoskodásról, az elmorzsolt fiatal évekről (visszakapja-e?, nem könyveli) — akihez ma sietünk, akit ünneplünk, az most sem, e májusi vasárnap sem hagyja abba hivatását: Édesanyánk átölel, megcsókol.

A világon most mindenütt az Édesanyákat ünnepeljük: Anyák napja van. Milyen jó, kivételes helyzetben is vagyunk mi a mai köszöntő megszólításával. Sehol a világon nem mondják így, nem forrt eggyé a fogalom a jelzővel: Édesanya.

Verseket mondanak ma a kicsik, ahogy az ajándékaikat átadják az Édesanyáknak. Napok óta hallom az ovi környékén ezt a lallázó dallamot, már fújom én is: „A világon minden gyerek, magyar gyerek, néger gyerek, orosz gyerek, német gyerek, a bölcsőben ringó baba, gőgicsélő első szava: mama, mama..."

És Gorkij szép szavait is idézem: „Mindaz, ami szép az emberben, az anyatejtől és a napsugártól van". Talán ezért is a május első vasárnapját választották az emberek az anyák napjának megünneplésére. Ezt a legsugarasabb, legvirágosabb napot.

Az Édesanyákat ünnepeljük. Az év egyetlen napját adjuk cserében nékik az év minden napjáért, éjszakájáért. És épp ezért az ünnepi szavak, ígéretek, ajándékok mellett csendben gondoljuk csak meg: a mai nap gyöngédség ajándékaiból, szeretetéből jó lenne a hétköznapokra is átmenteni minél többet...

KŐBÁNYAI

II darab [illegible] eladó. Békéscsaba, jus 1 utca 39.

Jó állapotban levő lorex igényjogosul motor tartállyal és val eladó. Békéscs utca 50.

Közelellős bőtejű t Békéscsaba, Nagyré szelka.

Bécsi zongora olcsón eladó. Békéscsaba, IV., Csokonay utca 1. 17203

Csehszlovák mély gyermekkocsi eladó. Békéscsaba, Kulich Gyula Lakótelep V/6. A lépcsőház, II. emelet, 7. ajtó. 17204

4 darab süldő eladó. Békéscsaba, Berzsenyi utca 22. 17207

Süldő és malac eladó. Békéscsaba, Forkács-dűlő 2236. 17205

Simca 1000-es eladó. Békéscsaba, V., Povázsai utca 3. 17174

600-as Trabant Combi eladó. Békéscsaba, Jókai utca 5. 17198

Zetor jó állapotban, sürgősen eladó. Gyula, Gyóni Géza utca 2. 17193

Három igásló és 40 mázsa teherbírású, gumis kerekű kocsi eladó. Endrőd, Bajcsy-Zsilinszky út 13. 1719

Eladó magánjáró faűrész, Berva motoros tricikli, porszívó, rádió, gumis kerekű kézi kocsi, permetező, villanymotor, 4 darab 16-os tárcsa és Berva motorkerékpár. Békéscsaba, Dugonics utca 15. Lenkei utca felől. 1717

50 kilós süldők eladók. Békéscsaba, Gutenberg utca 2. 1714

Fekete Pannónia motorkerékpár eladó. Békéscsaba, Mikes utca 1. 1713

Hat darab 3 hónapos süldő eladó. Békéscsaba, Kastélyi szőlők 2071/3. Hankó. 1711

A Karcagi Állami Gazdaságban magas nívó súlyú, pedigrés 7., merinó kosok kaphatók. 22207

Jó állapotban levő jazz-piszton olcsón eladó. Békéscsaba, V., Névtelen u. 8. 1705

350 köbcentis Jawa motorkerékpár eladó. Békéscsaba, Corvin u. 22. 1707

Eladó Simca Arian személyautó, ötszemélyes, Gyula, Árpád u. 28. 122646

Jó állapotban levő 1000-es **Wartburg** de Luxe eladó. Orosháza, Kelet utca 14. 114998

Eladó előszobaszekrény, 2 darab ágy, 2 darab éjjeliszekrény. Orosháza, Nagyhegyi utca 36 szám alatt. 115005

Skoda Octavia Super újszerű állapotban, műszakilag vizsgázott, eladó, Gyulavári, Rákóczi út 24. 122662

48 köbcentis Simson Moped motorkerékpár eladó. Gyula, Iv u. 5. 122656

Csempekandalló eladó. Békéscsaba, V., Könyves u. 5/c. 1720

8000 darab görögdinnye-palánta eladó, Gyula, Munkácsy Tsz, 1-es üzemegységben. Eleki út. 122661

Eladó 10 hetes, szép **üszőborjú.** Orosháza, Bónum 18. 114996

[illegible] Szabadkígyós, Cseretelep 8. Kovács György. 17195

Békéscsaba, I., Bánát utca 55 számú ház sürgősen eladó.

22 méteres tanyaépület lebontásra eladó. Kétsoprony, Tanya 75. Érdeklődni: Kétsoprony, Petőfi utca 21. 17162

Békéscsaba, Sallai utca 48 számú fél ház eladó. Beköltözhető. 17160

Beköltözhető ház eladó. Békéscsaba, III., Bánom utca 9. 17166

Békéscsaba, I., Bethlen utca 26 alatti házrész beköltözhetően és sürgősen eladó. Érdeklődni kapuval szemben. 17196

Békéscsaba, Nagyrét 2174 számú tanya eladó. Kocziha. 17208

Gyula, Kálvin u. 45 számú ház eladó. 122653

Egyszobás, konyhás házrész beköltözhetően, és építkezéshez deszkaanyag eladó. Békéscsaba, Fürst Sándor utca 20. Érdeklődni: 18 szám alatt. 170

Békéscsaba, Munkás utca 1 szám alatt fél ház eladó. 170

Telekgerendás 126 számú tanya lebontásra eladó. Érdeklődni Békéscsaba, Botyánszky Pálné utca 7. 167

Eladó Orosháza, Hóvirág utca 21 számú ház, 2 családnak is alkalmas, 1100 négyszögöl telekkel, azonnal beköltözhető 114997

18 méter melléképület, 10 000 nagyméretű téglával, Király-tanya, Csanádapácán; rekamié, fotelek, dohányzóasztal eladó. Orosháza, Táncsics utca 17. 114995

Gyula, Dobozi u. 4 számú, különálló családi ház eladó. 122664

Gyulán, Gyár u. 16 számú családi ház nagy telekkel, **két család részére is alkalmas,** beköltözhetően **eladó.** 122660

Eladó kétszobás és egyszobás házrész összes melléképületekkel, Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky utca 7. Beköltözhetően. 114939

Eladó Orosháza, Zombai utca 35 számú ház. Érdeklődni: városi tanács, II. emelet 6. 114979

Eladó Orosházán, Zöldfa sikátor 1/a számú ház. Érdeklődni: csak vasárnap. 114993

Egyéb

Balatonszászon, vízközelben két- és háromszemélyes szoba üdülésre kiadó. Érd.: Szentes, Rákóczi Ferenc u. 100. 23704

Szappanecserélés zsiradékért mindennap, Békéscsabán, Bartók Béla út 29 alatt. 17173

Külön bejáratú bútorozott szoba kiadó. Orosháza, Thököly utca 18 sz. 115013

Motorkerékpárok javításához

motorszerelőket, hegesztőket, TMK-lakatost általános- és géplakatosokat, férfi segédmunkásokat és fiatalkorú munkásokat felvesz

a **BÉKÉSCSABAI LAKATOS ÉS GÉPJAVÍTÓ KTSZ,** BÉKÉSCSABA, Petőfi u. 4 sz. alatt.

424

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JÚN 9
BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Takács Dezső

102.1

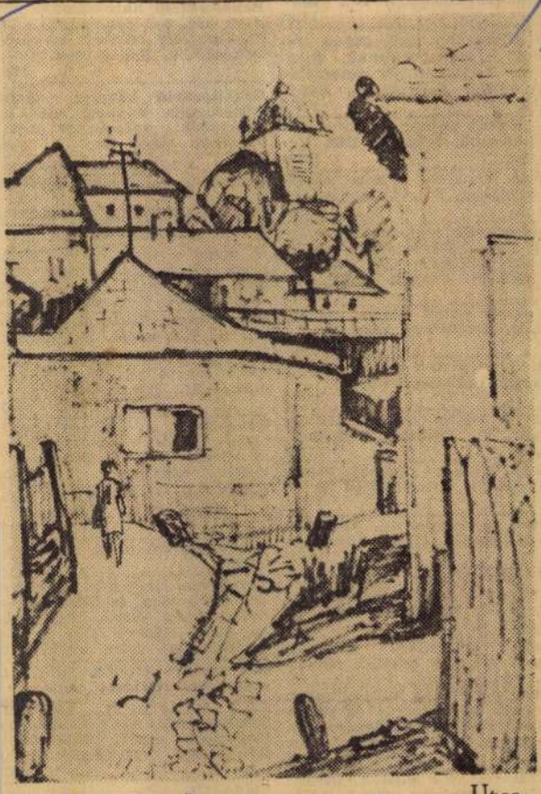

Takács Dezső Utca



Romvári Etelka Lépcsők

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1084 AUG 19

1084



Takács Dezső Augusztusi szimbólum



a kolónia nótafája.
Fotó: Demény Gyula

yüttes szervezését. Az
gjegyzések ellenére is.
ekszik körülöttünk az
csapata és tucatnyi to-
fel egyszerre, amikor
Zoltán kijelenti —
van hozzá, hát folytat-
rítünk valahonnan ok-

fokozódik és máris ösz-
ny táncospár. A több-
g velük ringatózva
opott kis szekéren) De
ágot), Jajj, de járom a
széles Magyarország-

elkísér bennünket a
itmusú dal, ami még a
ásokat idézi, de most
örömére fakadt.

Bekes Dezső

Hol a működési engedély?

Alig akartam hinni a szememnek, amikor az egyik jelentésben arról olvastam: „Megállapítást nyert, hogy az üzemek többségének nincs működési engedélye."

Az érdekesség az, hogy némelyik üzem, ennyi meg annyi éve működik, akár tudtak róla az illetékesek, akár nem. Mindenki szeme láttára termelt a békési, a köröstarcsai, a kamuti, a mezőberényi meg a Vizesfási Állami Gazdaság vágóhídja, uram bocsá' — engedély nélkül. Lehet, hogy soha sem jönnek rá, ha a békési járási tanács nem rendelt volna el egy átfogó ellenőrzést az élelmiszeripari üzemeknél. Így derült ki, hogy több hiányosság mellett az üzemek többségének nincs működési engedélye. Ha másra nem, de arra jó volt ez az ellenőrzés, hogy most már legálisan dolgozhatnak a vágóhídon. Talán most már forgalmi adót is fizetnek. Ám, ki tudja?

Talán jó lenne másutt is ilyen „átfogó" ellenőrzést tartani....

—ár.



Trösztünk első lett az iparági

A legjobb ifjúsági csapat címet Szilágyi Sándor kollektí

A Nehézipari Minisztérium, a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége és az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség immár negyedik alkalommal hirdette meg iparági versenyét, melynek céljai között első helyen szerepelt a KISZ-fiatalok gépek feletti védnökségvállalása és a baleseti mutatók csökkentése.

Az 1966. évi verseny értékelésére március 29-én, délelőtt 9 órai kezdettel került sor Gyöngyösön.

Gaál Róbert, a KISZ KB nevében köszöntötte a megjelenteket. Elmondotta, hogy a bányászfiatalok 50 százaléka tagja a KISZ-nek. A múlt évben 1553 új tagot vettek fel az ifjúsági szervezetek, s ami még ennél is figyelemre méltóbb: 630 tagjelöltet illetve párttagot adtak az MSZMP-nek. A bányászatban 18 ezer szocialista brigádtag dolgozik, ez az összlétszám 56 százaléka. A meglévő 500 ifjúsági brigád közül külön is megemlítette a Kossuth-bányán dolgozó Szilágyi Sándor szocialista ifjúsági brigádj mely a versenyben első lyezést ért el. Országos sz ten 400 ezer társadalmi mu kaórát teljesítettek a fiatal ebből 62 500 órát a Mecse Szénbányászati Tröszt fiata jai.



Parti József átveszi Ribánszky Róberttől, a KISZ KB munkatársától az első helyért járó oklevelet.

Gaál elvtárs elismerőe szólt trösztünk azon kezde ményezéséről, hogy egy fi külön megbíztak az újításo tapasztalatcseréjének intézésé vel. „A mecseki fiatalok úg dolgoztak, ahogy azt a KIS KB elképzelte" — mondotta — Helyes lenne, ha a több bányaüzemek is hasonlóképpen szerveznék meg a munkát.

Nagy várakozás előzte meg az eredményhirdetést. Az értékelés alapján az első helyet és az ezzel járó 15 ezer forint jutalmat *a Mecseki Szénbányászati Tröszt KISZ-bizottsága szerezte meg. Második a Várpalotai Szénbányászati Tröszt, harmadik a Borsodi Szénbányászati Tröszt negyedik a Tatabányai Szén-*

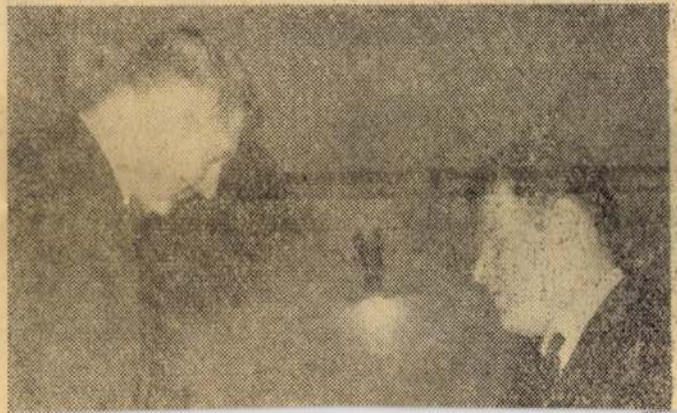

Az ünnep

A Mecseki Szénbányászat Tröszt Magyar—Szovjet Baráti Társaságának aktívacsoportjai a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója jegyében készülnek hazánk felszabadulásának 22 évfordulójára. Ez alkalomma április 3-án, hétfőn, délután 15 órakor a Szabolcs-bányai és a Kossuth-bányai MSZBT aktívacsoportja Pécsett, a szovjet hősök emlékművénél koszorúzást tart. A mintegy ötszáz résztvevő között jelen lesznek a pécsi Kozmann Lajos és a komlói Nagy Dezső szocialista brigádjának tagjai is, akik ezt követően műsorral egybekötött ünnepséget rendeznek a meszesi Munkásszálló nagytermében. Az ünnepségre meghívták a hazánkban ideiglenesen állomásozó szovjet katonai alakulat képviselőit, közöttük több olyan elvtársat is, akik részt vettek Magyarország 22 év előtti felszabadításában. Ugyancsak az MSZBT rendezésében a Béta, és Északi bányaüzemeinknél a szovjet

Ha álos balese



Takács Dezső grafikája

Oldalszerkesztő:

Török Éva



PERCESEK

Jogi tanácsadás. Ingyenes jogi tanácsadást tartunk az Új Dunántúli Napló Szerkesztőségében (Pécs, Rákóczi út 34. sz.) ma délután 5-től 6 óráig.

Klub Szalatnakon. A közelmúltban tartotta alakuló közgyűlését a község nyugdíjasklubja. Az ötszáz főből csaknem másfélszáz a

Baranya rajzos krónikása

Csaknem száz önálló kiállítás van mögötte, és több mint félszáz hazai és hét külföldi csoportos tárlaton szerepeltek a művei. Az alkotó szép évfordulóhoz érkezett. Takács Dezső Rudnay-díjas grafikusművész 65 éves.

Lehet-e egy tájat, várost megismerni, megszeretni, megérezni valamit a hangulatából úgy, hogy az ember sosem járt ott? Igen, mondják, akik ismerik Takács Dezső grafikáit, akik külföldi vagy hazai kiállításokon, a művei révén találkoztak Péccsel. Beszélnek a rézmetszetei. Azt mondják el, amit alkotójuk érez a város iránt. Ebben az érzésben pedig egyaránt jelen van a múlt iránti csodálat, a féltés és a szeretet.

Sugározzák magukból azt a kötődést, amely 65 évvel ezelőtt kezdődött. Takács Dezső Pécsett született, itt diákoskodott, itt szerzett rajztanári diplomát. Két évig Villányban tanított, 1961-től pedig ismét a szülővárosában alkot. Mindig a tanítást tartotta elsődleges életcéljának, de nemcsak az iskolában. Éveken keresztül vezette a Pécsi Grafikai Műhely és a Nevelők Háza „Alkotó Pedagógusok Műhelye" szakmai foglalkozásait. Közben ő is tanult. Külföldi tanulmányútjai közül talán a legemlékezetesebb az az esztendő, amit a lipcsei képzőművészek szövetsége ösztöndíjasaként tölthetett az ottani képzőművészeti főiskola litográfiai műhelyében.

Rengeteg ötlete, munkája van, így nem vette észre, hogy közben nyugdíjas lett.

– Most a villány-siklósi borút a témám, ezen dolgozom, és még nem döntöttem, el, mi lesz a következő, de ez nem is fontos – nyugtázta egy kicsit saját magának is a választ. – Annak örülök, hogy gyerekkorom óta rajzolom ezt a várost, ezt a tájat, az itt élő embereket, és szerencsére nem jutottam a végére.



Takács Dezső néhány pécsi rézkarcával FOTÓ: LAUFER LÁSZLÓ

Takács Derső fertő

VEGYES

Festés-mázolást, szőnyeg-, kárpittisztítást vállalunk. Telefon: 72/373-458 (22024)

Redőny, reluxa, szalagfüggöny, h.ajtó -20% 448-173 (20485)

Tetőszigetelés bádogozás gyorsjavítás. 325-220 (21959)

Tv-szerviz 449-699 Molnár (21957)

HŰTŐK

-HÁZTARTÁSI GÉPEK hőtárolós kályhák, bojlerek, helyszíni gyors javítása. Bekk Bt. Tel/fax: 72/322-600 (20792)

Festés-mázolás 334-948 (22138)

Redőny-árnyékolók 490-663 (20409)

Redőny, szalagfüggöny, harmonikaajtó részletre is. Bemutatóterem Somogyi B. u. 5. Tel.: 331-767 (20070)

Társaságok, egyéni vállalkozók könyvelését, illetve SZJA bevallások elkészítését olcsón vállaljuk. 7624 Pécs, Radnics u. 16. Tel.72/336-617 (22090)

PROCENT
BEFEKTETÉSI RT.
- díjmentes tőkeszámlanyitás és -vezetés
- tőzsdei megbízások teljesítése
- on line kereskedés
- tőzsdén kívüli részvények adás-vétele
- ingyenes befektetési tanácsadás
- nyílt végű befektetési alapok
Pécs, Római udvar Jókai u. 11. Tel./fax: 72/210-799

HA HÓ
akkor KETTELE szőnyegek
20%-kal olcsóbban
Amint havazik, azonnal 20%-kal olcsóbban vehet minden szőnyeget
KETTELE

Fellbach Rt.
Maxi Cop SUPERMARKET
FEMA & KONZUM
Harkányi út mellett Tel.: 438-356
Kossuth tér 5-ben Tel.: 224-828
KÖZÖS AJÁNLATUNK JANUÁR 31-IG
SERTÉSPÁRIZSI 429 Ft helyett 340 Ft/kg
MŰBELES VIRSLI, LECSÓKOLBÁSZ 429 Ft helyett 380 Ft/kg
NESQUICK KAKAÓPOR instant, 400 g 404 Ft helyett 319 Ft
Lipton GREEN LABEL TEA filteres, 25 x 1,5 g 198 Ft helyett 159 Ft

LAKÁS

1,5 szobás lakás Kertvárosban eladó. Érdeklődni 17 óra után 412-881 (22197)

Belvárosi I. emeleti tégla, gázfűtéses 2 szoba személyzeti szobás 78 m² lakást cserélnénk ráfizetéssel családi házra. 336-744 (21943)

Mohács központjában 1,5 szoba+hálófülke öröklakás eladó. Tel.: 69/303-696 (21813)

Eladó Meszesen 2 szobás különbejáratú parkettás gázórás, vízórás lakás. Érdeklődni: 240-426, i.ár: 1,75 MFt. (21948)

Ferencesek utcában 67 m²-es lakás eladó. 06-30-297-152 (22021)

Lakás eladó. 06-30-596-605 (21130)

Mecsek-nyugaton kétszintes panorámás 100 m²-es lakás 8,5 MFt-ért eladó. 325-098 (22144)

Lakást keresek 413-817 (22129)

Lakást vennék 210-003. (21538)

Páfrány u-i fszt-i 1,5-es lakás eladó. I.ár: 2,2. 332-478 (22089)

Szlivennél 2 szobás II. emeleti lakás eladó. Tel.: 311-791 (22032)

Zsolnay utcában 2,5 szobás panellakás eladó 327-041 (21103)

INGATLAN

Pécsett családi ház eladó i.ár: 14,2 MFt. 72/334-798 (21244)

Családi vállalkozáshoz ideális!
Eladó

300 ❐-öl telek Kispostavölgy-tetőn eladó. 74/455-874 (21108)

Eladó Nagydeindolban tetőteres családi ház.

Pécshez közel baksai családi ház eladó frekventált helyen dupla telekkel. Tel.: 72/439-886 (21985)

Békés Sándor:

Ez volt az élet

— Hogy van, kedves?
— Sokkal jobban.
— És maga?
— Nem panaszkodom.
— Nővérke, jöjjön vissza!
— Valami baj van?
— Bedobná ezt a levelet?
— Megint egy levél?
— A Zoltánkámnak, megtenné?
— Szívesen, azonnal leszaladok vele.



Jó, hogy itt van, nővérke. Nagyon hiányzott. Már úgy félek, amikor hallom, hogy szabadnapos lesz. Persze,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Takács Dezső

1968 JAN 7

1021

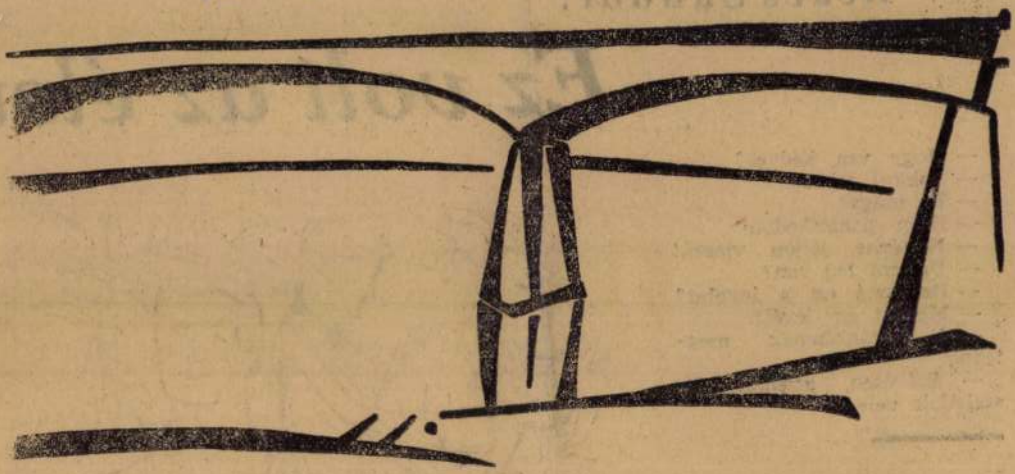

Takács Dezső

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1968 JAN 16

1021



Takács Dezső — Dunántúli falu



Romvári Etelka — Ülő nő



Kiss Margit — Házak

y alatt 40-ről 400-ra emelkedett a bedolgozók száma

ezeti iparban — a me- 1967 januártól a mai l 400-ra emelkedett a száma. A fejlesztés az tatódik és 1970-ig elő- relátható lag ez a létszám megkétszereződik. Főleg a könnyűiparban várható a növekedés, ahol elsősorban asszonyokat alkalmaznak.

nügyi kiállítás

gyelmeztetés:

djunk okot a bűncselekményre

nkban hírt adtunk ar- délelőtt Békéscsabán, Erők Klubjában Vi- értékeinkre címmel llítás nyílt. A rendki- leklődő részvételével János r.-alezredes, a dőrfőkapitányság he- etője mondott rövid zédet. Többek között a, hogy a rendőrség ág szoros összefogásá- óbbi évek folyamán ményesebb a bűnüldö- következménye, hogy özrend és közbiztonsdalmi tulajdon védelent a bűnözési területe.

Ezután arról beszélt, hogy a bűnüldözés területén jelentkező eredmény mellett változatlanul nagyobb gondot kell fordítani a társadalmi és magánértékek megóvására. E kiállítás éppen azt a célt szolgálja, hogy az előfordult esetek ismertetésével figyelmeztesse az embereket az értékek megvédésére, és ehhez nyújtson segítséget is. A bűncselekmények okainak ismerete feltétlenül elősegíti a bűnesetek csökkentését.

A kiállítás január 20-ig tart nyitva Békéscsabán, majd 22-én és 23-án az Orosházi Üveggyár kultúrtermében tekinthetik meg az érdeklődők.



lakosság segítséget nyújt a rendőrség felderítő munkájában.

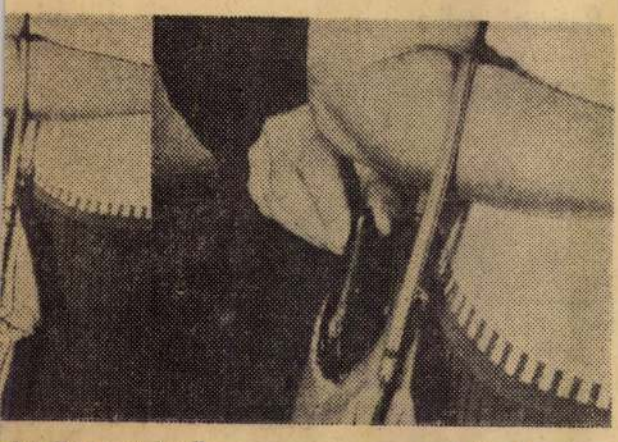

olgozik a „zsebes." Fotó: Demény

ékeinket!

ON

LUXE MELODYN

DEC 14
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Dunántúli Napló

A számok beszélnek:

Gólok, játékosok, szurkolók

Az NB III. délnyugati csoportjának idényzárása után

Befejeződött az 1967. évi labdarúgó NB III-as bajnokság. Téli pihenőre térnek a szereplők: játékosok, edzők és a szurkolók. Egy-egy bajnokság befejezése után az emberek szeretnek visszapillantani, statisztikákkal játszani. Kicsit magáért a játék kedvéért, kicsit pedig, mert a számok — ha értünk a nyelvükön — érdekes dolgokat mondhatnak. Úgy is mondhatnánk: ime mindaz, ami a bajnokság mérkőzéseinek eredményeiből kimaradt, vagy ami a végső helyezést mutató pontszám és gólarány mögött van.

Hazai pályán elért eredmények alapján:

1. Baja	15	13	—	2	37:9	26
2. Siófok	15	12	2	1	25:9	26
3. Pécsi BTC	15	12	1	2	40:11	25
4. Dunaújv.	15	10	4	1	38:8	24
5. Fadd	15	10	2	3	27:15	22
6. Szeksz. D.	15	8	4	3	28:16	20
7. Mohács	15	7	5	3	31:11	19
8. Kaposvár	15	8	3	4	28:17	19
9. Pécsi EAC	15	6	7	2	31:20	19
10. Lábod	15	8	3	4	27:18	19
11. Bonyhád	15	8	2	5	29:21	18
12. P. Steinmetz	15	8	1	6	33:23	17
13. P. Volán	15	6	4	5	17:17	16
14. P. Helyiipar	15	7	2	6	15:24	16
15. P. Kinizsi	15	5	4	6	23:27	14
16. Sz. Vasas	15	1	5	9	19:43	7

Idegenben játszott mérkőzések alapján:

1. Siófok	15	7	5	3	20:13	19
2. Pécsi BTC	15	6	7	2	24:17	19
3. Sz. Dózsa	15	8	2	5	36:24	18
4. P. Volán	15	4	5	6	15:20	13
5. Bonyhád	15	3	6	6	25:28	12
6. P. Helyiipar	15	5	2	8	15:25	12
7. Kaposvár	15	4	3	8	17:25	11
8. Pécsi EAC	15	3	4	8	18:24	10
9. Baja	15	5	—	10	24:33	10
10. P. Steinmetz	15	2	6	7	14:24	10
11. Mohács	15	4	2	9	8:26	10
12. Dunaújváros	15	4	1	10	13:30	9
13. Lábod	15	4	1	10	20:27	9
14. Fadd	15	1	2	12	13:40	4
15. Sz. Vasas	15	2	—	13	10:46	4
16. P. Kinizsi	15	—	3	12	11:46	3

GÓLOK

Az NB III. délnyugati csoportjában tavasszal 361, ősszel 375 gól született. A 736 gólt 171 játékos szerezte. Egy fordulóra 24.5 — egy mérkőzésre pedig 3.066 gól esett átlagban. A 30 forduló során a legtöbb gól — 37 — a tavaszi idény utolsó fordulójában a legkevesebb — 11 — az ősz szezon második fordulójának mérkőzésein esett. A bajnokság 75 góljából 9 öngólból született. A gólt vétő játékosok csapatuk számára a 7. fordulóban egy, a 14., 19., 21. és a 26. fordulóban két-két bajnoki pont elvesztését okozták.

NÉZŐK

A tavaszi idény mérkőzéseit 77 600, az őszit 59 350 néző tekintette meg. A bajnokság 240 mérkőzésén 137 450 szurkoló biztatta csapatát. Egy fordulóra 4581, egy mérkőzésre 572 néző jutott. Az egyes fordulók látogatottságát tekintve, a legtöbb szurkoló — 7900 — a május 14-én lejátszott mérkőzéseken volt jelen. A tavaszi idény utolsó fordulójában volt a legkevesebb nézője a mérkőzéseknek, amikor a nyolc találkozót mindössze 2200 néző látta.

A bajnokság nézőcsúcsát a Pécsi EAC tartja. Az egyetemisták Fadd elleni 9. fordulójában és a Pécsi Steinmetz elleni 10. fordulójában lejátszott mérkőzését egyaránt 3000 néző látta. A csapatok hazai mérkőzésein a nézők száma így alakult: Pécsi EAC 20 200, Fadd 16 200, Siófok 14 000, Bonyhád 12 700, Baja 11 300, Mohács 8800, Kaposvár és Dunaújváros 7100, Szekszárdi Dózsa 6750, Lábod 6400, Szekszárdi Vasas 5400, Pécsi BTC 5100, Pécsi Volán 4900, Pécsi Steinmetz 4200, Pécsi Kinizsi 3800, Pécsi Helyiipar 3500.



FOTELÁGY, ejtődarugós ágybetét, modern garnitúrá (5 db 3950 Ft-tól) **RÉSZLETRE IS!** VAJTA kárpitos Pécs, Déryné utca 11. szám Telefon: 36-75.

Különbejáratú albérleti szobát keresek a belvárosban. „Betű" jeligére a Sallai u. hirdetőbe.

Eladó gépkötőgép. Hellényi né, Felszabadulás u. 40. Telefon: 55-07/173 mellék.

Nagyobb lakáshoz juttatott munkáscsalád használt, kárpitozott garnitúrát, ágyneműt, függönyöket, csillárt, szőnyeget venne privátból. Ajánlatokat: „Nem igényes" jeligére a Jókai u. hirdetőbe kér.

Egy jó állapotban levő, külföldi, kétlapos villanyrezsó eladó és igen olcsó toll. Péter Istvánné, Pécs, Bem u. 2. sz. II. em., udvari.

Egy darab 16 hónapos üszőborjú eladó. Érdeklődni: Tótszentgyörgy 65. sz. alatt.

Elcserélném komlói kilenc-emeletes házban levő, központifűtéses, kettőszobás, összkomfortos lakásomat hasonló uránvároslért. Érdeklődők címüket a Jókai u. hirdetőbe adják le „Második emelet" jeligére.

Egyedülálló nő, különbejáratú albérleti szobát keres a belvárosban. „Belváros" jeligére a Jókai u. hirdetőbe.

REKAMIÉ, GARNITURA, háló, konyhabútor, heverő ágybetétek, matracok, sodronyok asztalok, fotelok eladók. Alkotmány u. 7. sz.

KARÁC
ÉRDEM
NÉZNI!
iskolatáskái
kátnkat, a
kézitáskáink
kálnkat
BOLTBA
Jókai utca

Közl
Az Orsz
Takarék
B. m.-i
Pécs,
Kossu
11. sz
ügyfe
az év
latj r
miatt
1967.
13—1
NAPON
8—12 (
TART

Veszek kál
lyeket Tea
rázs-tűzhely
kukoricadar
kukoricamor
gépeket fel
Koltai, Rá

Eladó egy
méretű üs
2 darab zs
darab hús
állapotban
Pécs, Zsigm

Karácso

TELEVÍZIO (8
RADIO (12
LEMEZJÁTSZÓ (4
MAGNETOFON (5

Takács
1021 Pécs

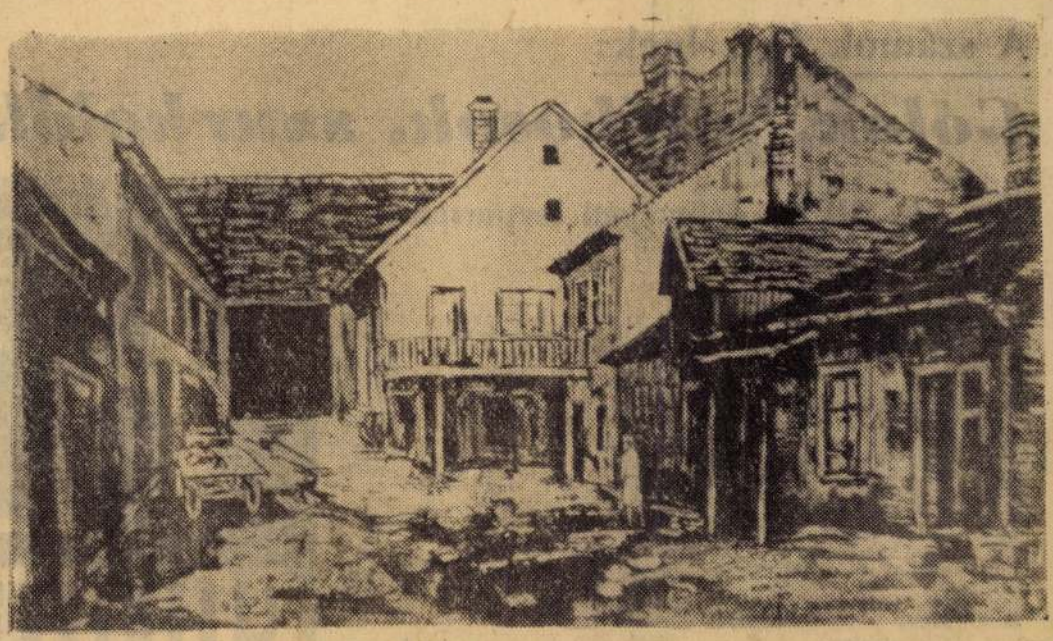

Takács Dezső: Pécsi udvar

Takács Dezső kiállítása

Néhány napja nyílt meg Takács Dezső kiállítása a Bartók klubban. Takács Dezső nevéről az elmúlt évek során többször hallottunk, pécsi újságjaink, valamint a Jelenkor, a Rajztanítás című szaklap hozták grafikáit, hírt adtak arról, hogy különböző pályázatokon díjat nyert, de valójában csak most ismerhette meg a közönség, mert ez az első önnálo kiállítása.

Takács Dezső pécsi „tüke". A hajdani kis asztalosinas éli az inasok egyhangú életét, de valamivel különbözik társaitól. Ahogy végez a napi munkával, szorgalmasan rajzol, megtakarított pénzén művészettörténeti könyveket vásárol, igyekszik autodidakta módon behatolni a számára akkor még megfoghatatlanba.

Később körülményei úgy hozzák, a gyalupadot felcseréli az eladó-pulttal és kereskedő lesz. Alig tizennyolc esztendős korában jólkereső üzletvezető. Ebben az időben az országnak szüksége van a szénre és a párt hívja mind azokat, akik segíteni akarnak. Takács Dezső jelentkezik, azért is, hogy a hozzá oly közel álló bányászok életét még jobban megismerhesse. Eleinte csak egy hónapról van szó, de aztán hat hónapon keresztül csilléskent dolgozik. Szabadidejében járja a kolónián lakó bányász barátait, és rajzolja, festi őket.

Tanulni szeretne, tanár akar lenni. Az élet nem kegyes hozzá, alighogy felvételt nyer a pécsi főiskolára, megszűnik a rajzoktatás. Anyagilag nem tudja vállalni az egri vagy szegedi főiskolákon való tanulást. Egy lehetősége marad, képesítés nélküli nevelőként dolgozni és levelező úton tanulni. Ez hatalmas áldozatot kíván. Ott kell hagyni a 2000 forintos állást és naponta órákat kell utazni havi 800 forintért. Ezt az áldozatot is vállalja és pár év múlva kezébe kapja a tanári oklevelet.

Tanárai, Budav Lajos Kelle Sándor és Soltra Elemér bíznak a fiatal, tehetséges tanárban, becsülik szinte emberfeletti akaraterejét, szerénységét.

Aztán a művésztelepek életének megismerése következik. Uj világ és új emberek. Csoportos kiállítások, pályázatok megnyerése, részvétel a rajztanárok prágai világkongresszusán. Mindezek élmények, amelyek művészetté érnek életszerű élményeinek, sokrétű témalehetőségeinek képi megformálására törekszik és a valóságot konstruktív megfogalmazásban jeleníti meg. Nem elégszik meg az egyszerű véletlen látvánnyal, hanem a szerkezet geometrikus formáit hangsúlyozza.

Művészi hitvallása, hogy az egyszerű ember is valamilyen módon és fokon belekóstoljon az alkotás ízébe és egyuttal magába szívjon egy megalapozott esztétikai látásmódot.

Dr. Takács József

GYSZ

engedmé

február 5-tő

ÉKÉSCSABÁN, GYULÁN

SZARVASON ÉS

negyei Iparcikk Kiskereskedelm

°/₀-OS ÁR

a fáradságot, n

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP
1968 FEB. 4



Takács Dezső
Fürdő után



Eladó 1 db

GAZ 69/raj személygépkocsi

Megtekinteni lehet:
HIDASHÁTI ÁG,
Murony, központ,
„Együd". 122

„ÁFOR" III. sz. Gépkocsijavító Üzeme,
Nagyszénás felvesz

autóvillamossági szerelőket

Jelentkezni írásban vagy telefonon:
Nagyszénás 3.
Rozgonyi László. 111

Kőműves, ács
szakmunkásokat és
segédmunkásokat
azonnali belépéssel felveszünk.
Fizetés megegyezés szerint.
FESTŐ-, BÁDOGOS-, GÁZ-, KŐMŰVES-, KÖZPONTIFŰTÉS-SZERELÉSI, VÍZ-, VILLANY-MUNKÁKAT
rövid határidőre vállalunk úgy a lakosság, mint a közületek részére.
KISLAKÁSEPÍTŐ KTSZ, GYULA
Nagyváradi út 74. 122286

A Budapesti Bútoripari Vál

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 FEB 25

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Tabácsberta

1021

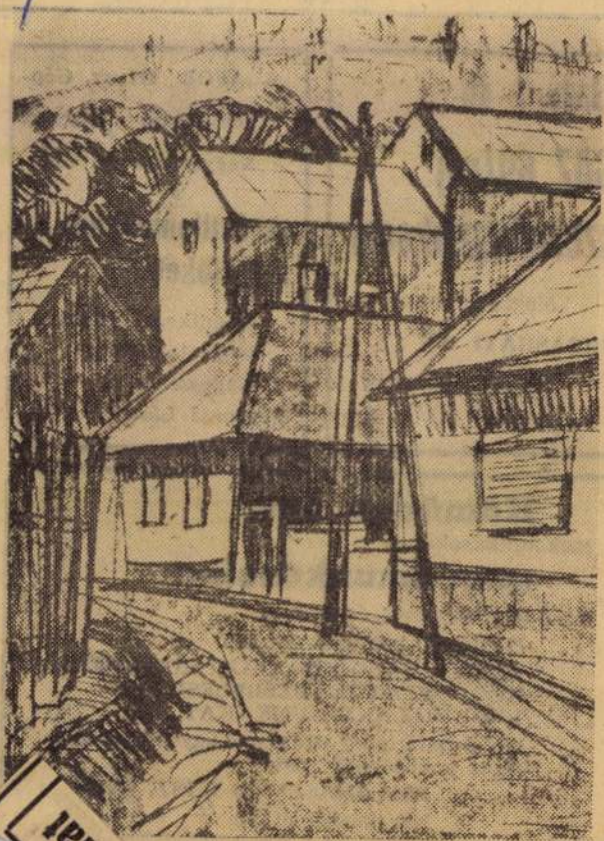

...ső Vince utca

Az MTS II. kongresszusa előtt:

Új sportkör alaku

Az Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet vezetőségének kérésére az MTS gyulai járási, városi tanácsa engedélyezte egy új sportkör megalakulását Sarkadon.

Az alakulás történetéhez tartozik, hogy a Sarkadi Kinizsinél működő kosárlabda-szakosztály megszűnt, így a nagyrészt diákokból álló csapat sportkör nélkül maradt.

A lelkes és sportszerető fiatalok nem vesztették kedvüket, hanem sportkört kerestek. Ferkeresték a fent említett szerv vezetőjét, és javasolták: alakítsanak egy új sportkört, olyat, amely be tudja fogadni a kosarasokat.

Jó helyen kopogtattak. Kérésük az ifmsz vezetőinél megértésre talált. A megbeszéléseket hamar tett követte.

Tíz nappal ezelőtt, szeptember 21-én megalakult a Sarkadi Vörös Meteor Sportkör 30 taggal, három szakosztállyal. A férfi kosarasok a megyei I. osztályban szerepelnek. A labdarúgók kispályán játssz a lövészek bekapcsolódnak ág megyei vérkeringésébe. vezetői helyesen tették, an gítséget nyújtottak a sport alakulásához, hiszen a jövő rös Meteor több mint kéts dolgozónak nyújt sportolás séget.

Az alakuló közgyűlés le gulatú volt. A részvevők üdvözölték a sportkör Megválasztották a héttagú get és a háromtagú számv zottságot. A szövetkezet részéről **Váradi** és **Jakó** e lalt fel a vitában. Mindk fgérték, a lehetőségek hat támogatják a Vörös Mete mel fogadták a sportot sze

A sportszerűségi verseny állása

a szezonz

Az eredményekben gazd időszak zárásaként megye írt ki a Békéscsabai VTS szakosztálya.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Takács Dezső
1967 ÉKT 1.

1021

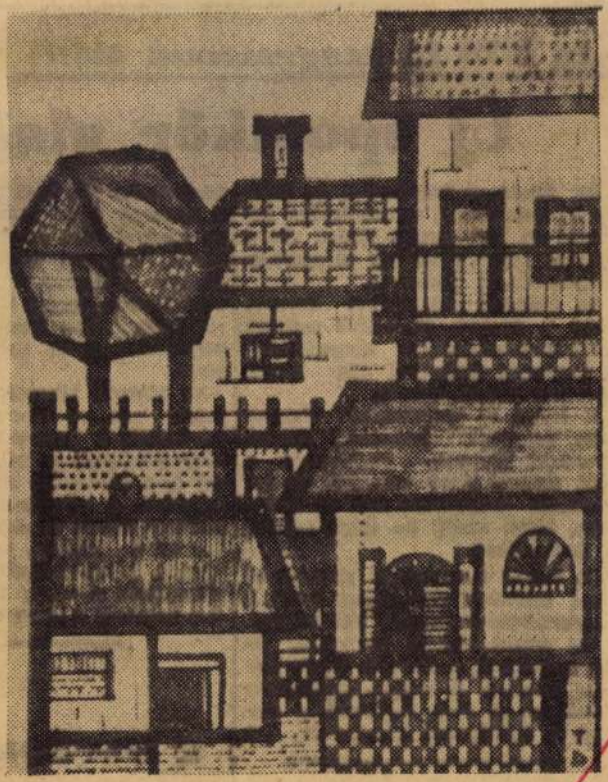

Takács Dezső Házak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Takács Dezső

1967 DEC 6

— **Takács Dezső** grafikai kiállítása nyílik meg december 9-én, szombaton délután 5 órakor. Pécsett a TIT Bartók

Persze, ez az utóbbi csak a gonoszabbik éner
boldog lenne és tétova öröme stabilabbá válna.

A nap forró, nehezen tudom itthagyni, mi len
s félórás ebédidőmet megtoldanám legalább öt pe
ném, ne haragudjon, de olyan isteni volt minden p
is mulasztottam semmit, délelőtt lekönyveltem mi
mivel csapom agyon a délutánt.

Na, ez hiányozna! Az öt perc késésen kívül mé
A legutóbbi vihar is hullámzik még, tán öt napj
nekemtámadt, „mostanában, ha átmegyek a szobájukon, gyakran fecsegnek a kar-
társnők, s szájuk jár, a munka áll, pedig a fizetésüket . . .” satöbbi, satöbbi.

Angyali szelídséggel beismertem, hogy hát igen, így van sajnos. Aztán hozzá-
tettem, hogy nem az a sajnos, hogy fecsegünk, hanem inkább a „miért”. Unatkozunk.
Olyasmit csinálunk ketten, amihez tán egyikünk is elég lenne, s ez így nemcsak kel-
lemetlen és kényelmetlen, hanem unalmas is. Üvölteni tudnék, ha nincs munkám.
Nem mintha rajonganék a könyvelésért. Á, fenét. Csak éppen ne mbírom a semmit-
tevést. Utálom. Belebetegszem.

Az istenség lángokat szórt, orrán, szemén, száján át pukkadozott, szikrázott felém
a láng, kikéri magának, igenis kikéri magának, hogy az ő hivatalában ilyesmit mond-
janak, munka igenis van, mindig van, s ha mást nem találunk, hát lapozzuk végig öt-
venszer a kartonokat, s ha befejeztük, kezdjük elölről, s ha ez sem elég, a tavalyi,
meg azelőtti kartonokat is lapozgassuk ötvenszer egymás után, de ilyet mondani az
ő hivatalában . . . meg ne hallja mégegyszer, ki ne ejtsem a számon és ha véletlenül
egy hang jut ebből a négy falon túlra, hát, hát . . .

Igazán nem tudtam eldönteni, dühöngjek, vagy a szeme közé nevessek, hiszen
pontosan ő az, aki nem csinál semmit, ha valaki, hát mi tudjuk. Janka és én. Legfel-
jebb üvöltözik. Ülünk a rohadt íróasztalunknál és nézzük, hogy szivárognak kifelé a
fickók, akiket naponta maga elé citál, de sohasem azért, hogy megdicsérje őket. Né-
melyik káromkodik. A másik nyel. Ennél többet egyikük sem tesz. Legfeljebb össze-
dugják a fejüket és sóvárognak, milyen más lenne itt az élet, ha a főnök . . .

Én már túljutottam ezen a sóvárságon. Megszabadulok innen, készítgetem a szár-
nyaimat, próbálgatom a repülést.

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
JELENKOR



TAKÁCS DEZSŐ rajza

nek nevezzük azt a figurát, aki
filmjeinkben a szocializmust
minket képvisel. A pozitív hős
természetesen, és íróink, esz-
ttából egyre tökéletesebb lesz.
nyos változásokon is átmegy,
ődik, az változik is.
hőssel eleinte az volt a helyzet,
sikerült. Olyannyira eszményi
néző nem tudott magára ismer-
tve önmagát még csak felismer-
de a szomszédját már semmi-
Nem jó, ha a pozitív hős eny-
hős — aggályoskodtak az okos
és a hősből elhagyták a hő-
npadjainkon akkoriban a har-
ásban ez a kötelező párbeszéd

féltél? — kérdezték a hőstől,
véghezvitte.
! — felelt büszkén, s még a
egtette, hadd lássa mindenki,
s ő, mert hős, hanem mert na-

t meg drámáinkban a pozitív
akinek gyávasága lelkes cso-
t. Csak egy baj van vele. Túl-
tős volt a tetteiben is meg az
Nem jó, hogy aki minket
lgokra serkent, ennyire rend-
— aggályoskodtak az okos
s aggályaikat tett követte.
meg a pozitív hős újabb vál-
iv szürke, aki annyira jelleg-

Komlós János

Pozití

telen volt és jelentékte
jött a színpadra, azt hi

Nagyon jó figura volt ez a pozitív szürke, csak egy baj volt vele. Szürke, szürke, de sajnos, van ez! — aggályoskodtak az okos szakemberek, s mégse jó, hogy aki a pozitív tudatot képviselt, ennyire tudatos legyen.

Így született meg a pozitív hős újabb változata, a pozitív balga, akinek mindenkinél kevesebb esze volt, és mindenkinél több hite. Csak hitt, csak hitt a maga szent naivitásában, amiközben környezete bölcsen kételkedett.

Nagyon jó figura volt ez a pozitív balga, ha csak kinyitotta a száját, máris mosolyogni kellett. Ám a hibák nála is kiütköztek. Túlságosan erős volt a politikai érdeklődése. Nosza, elvették a politikumát, és maradt egy biliárddákó a kezében. Két felvonáson át csak kontrafalsot csinált mandinerrel, de amikor a harmadik felvonásban töltek szólni, hogy fúrják a szocializmust, letette a dákót, és elmondta a nagy monológot, olyan nyelven, hogy a néző azt hitte, Fülig Jimmyt látja viszont a P. Howardtól.

Nagyon kedélyes figura volt a pozitív du-

ten feküdtek
Ez a figur
hiszen mind
zitívabb vol
pozitív nyila
Így állítak
amikor kide
zitív hős ne
don is, mozi
az új változ
rokonszenves
nyíltan megl
nagyon is kö
nagyon is e
minden siker
is eszményi
Mert megj
Eddig úgy
szocializmusb
nyakkendőnk
ket nem, de
sérleteznek.
kell látni —
Nem is ál
ember esze.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső"

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1965 JUL 1

1021

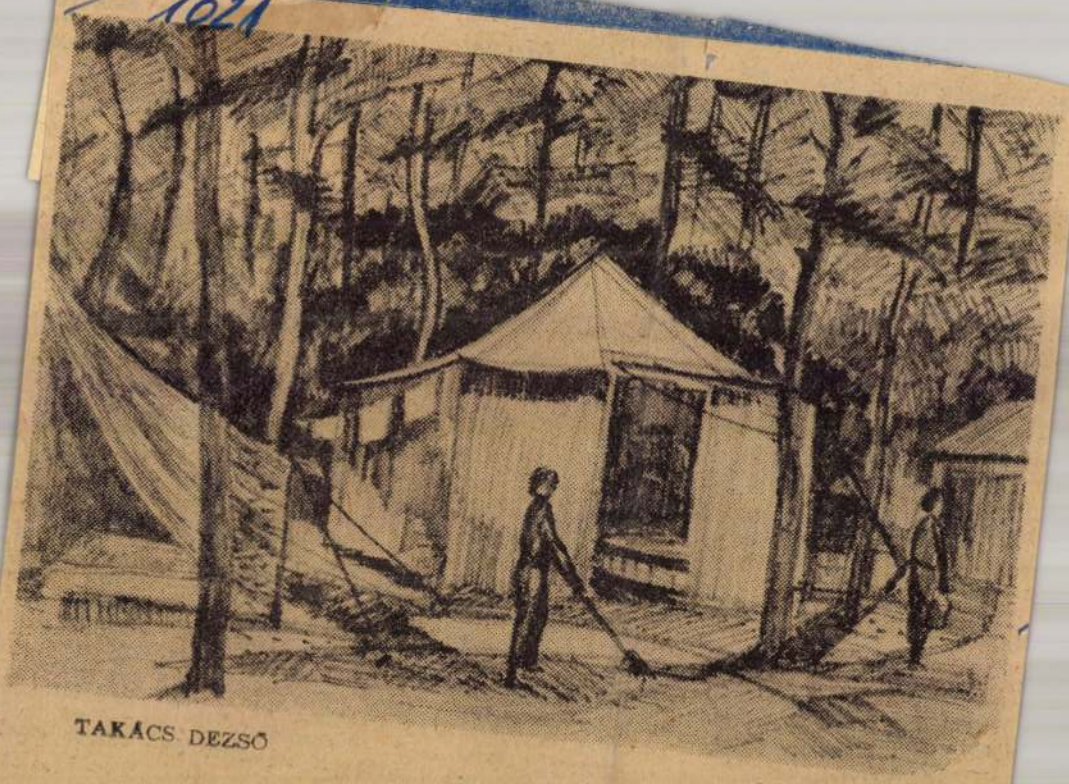

TAKÁCS DEZSŐ

ÚTTÖRŐTÁBOR

SZOMORÚ

Flatont este a lakásán egy idézés várta. Megszokta, hogy beidézgették a hivatalokba, a hivatal az élet mechanikája, gondolta ilyenkor. Lefeküdt, s biztonság kedvéért még egyszer átgondolta a napot; egész idő alatt esett az eső, délelőtt szokás szerint kint volt az uszodában, azután megebédelt, mint a többi ember, s délután beült egy olcsó kis moziba. Nem volt egy különleges nap, gondolta az álmosságtól elernyedve, aztán elaludt.

Másnap megkereste a hivatalt, ahová beidézték, egy fiatal titkárnő fogadta. A nő szőke volt, jólápolt s értelmesnek látszott, Flaton végignézett rajta: szép, de egy fokkal többet napozhatna, gondolta derűsen, aztán átnyújtotta az idézést. A nő belenézett. Flaton nem vette észre a görcsös kis mozdulatot a szája szélén, mintha egy mósolyt fojtott volna vissza. A nő bement egy ajtón, majd kis idő múlva visszajött.

— Várni kell egy percet — mondta.

Flaton egykedvűen bólintott; nem félt az idézéstől s nem félt a hivataltól. A szőke nőt nézte, a nő nem volt több húsz évesnél, kimutatásokat egyeztetett, Flaton csak nézte a nőt, eltelt több mint tíz perc, de nem haragudott, amiért megvárakoztatták, aztán megkockáztatott egy kérdést, a tájékozott emberek hanyag fölényével, mintha gyakran szokott volna itt megfordulni.

— Régóta dolgozik ezen az osztályon?

A nő furcsán nézett rá.

— Hivatalunk a múlt héten alakult — mondta.

Flaton megértette, hogy nem lehet bizalmaskodni, majdnem ...

terek ...
a go ...
alapo ...
vehet ...
ősz sz ... az arca megnyult mintha lesoványodott volna, a járása ólmosan elnehezedett, s a fogása egy idő után óvatos lett, mintha mindent csak egyetlen pillanatra fogott volna meg. Feszes idegállapotban élt, állandóan kimerültnek érezte magát. Különös, lelkileg kimerítő párharcot vívott a szomorúságaival, s egy idő után már nem is annyira az aláírt nyilatkozat iránt érzett felelősséggel, mint az egészségtelenül elhatalmasodó szomorúságokkal kellett neki megküzdeni. A jelentéktelen szomorúságok, amik azelőtt semmivel sem okoztak Flaton számára nagyobb problémát, mint egy szabályosan közlekedő autónak a kerékvető kövek, ezek a szomorúságok most megrohanták s kifárasztották, mintha nem tudott volna különbséget tenni az anyja tragikus halála, egy gondatlan részegség, vagy az elrontott utazások nosztalgiája között. — Nyomasztó volt ez az alaktalan állapot, és egy idő után kezdett elviselhetetlen lenni.

Azután jött egy nap, megint esett az eső. Flaton háromezer méter után kimászott a vízből s végigfeküdt a medence szélén. Flaton eredetileg úszónak készült, a víz a barátja volt, tiszta és férfias barátság volt ez, ezerötszázon jövőd van, mond-

Takács Dezső
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.
1965 SZEP 5
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

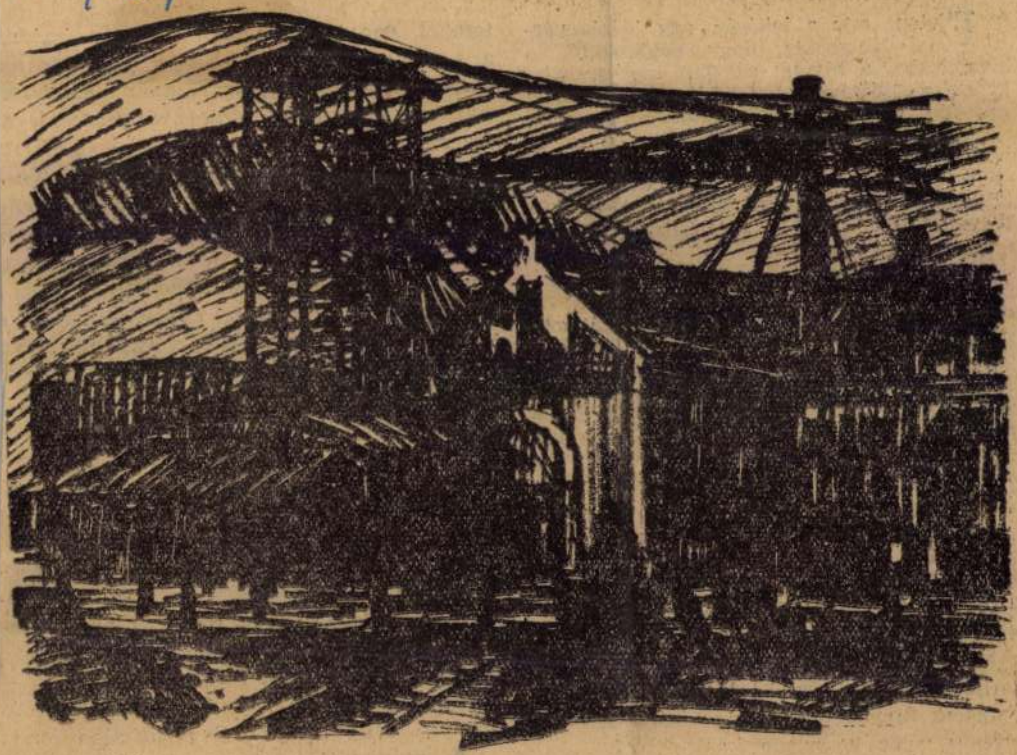

TAKÁCS DEZSŐ: BÉKE-AKNA

orgásztalálkozó

Országos horgásztalálkozó zdődött szombaton a Me- ek hegyei között fekvő Her- an Ottó tavon. A tizennyolc egye és meghívott vendég- nt a jugoszláviai Apatin vá- s horgászai vesznek részt a tnapos eseménysorozaton, nelyet Herman Ottó emléké- k szenteltek. Ebből az alka- mból megkoszorúzták a nagy rmészettudós szobrát. Az első apon halfogó verseny zajlott a szép természeti környezet- en lévő mesterséges tavon. A rőfényes, csendes időben si- rrel horgásztak a versenyzők. asárnap folytatódik a vetél- dő: természetismeretben, rkácsolásban, céldobásban halászléfőzésben mérik ösz- e tudásukat, ügyességüket a rgászok. A legsikeresebben ereplő csapat elnyeri a Her- an Ottó-serleget.

Piaci gyorsjelentés:

Drága a tojás, pedig van elég

Szombati piac Pécsett, Kertváros, Újmecsekalja, vásárcsarnok, Felsőmalom utca. A kép szinte azonos. Rengeteg zöldség, gyümölcs, az évszaknak megfelelő, gazdag választék — és a vásárlás után elszegényedő háztartások. Magasak az árak, de ami a tojás felhozatalát és árát illeti, immár egy hónapja, az az érzése az embernek, hogy aranyat, vagy olajat kínálnak érte a világpiacon. Mert máskülönben hogyan tarthatná így az árát? Akad, aki három forintért kínálja darabját. — S megveszik tőle.

Kertvárosban 2,80—2,60 a megegyezéses árszint. Hasonló a helyzet Újmecsekalján is. A vásárcsarnokban békésen megférnek néhány méterre egymástól a 2,80-as és a 2,50-es tojást kínálók. A Felsőmalom utcában inkább a 2,50 és a 2,60 közötti ár dominál. „Ebből vegyen, szép, nagy, sárga héjú és garantáltan friss" — buzdítanak.

Sok ZÖLDÉRT-boltban nem mondanak semmit, vagy azt, hogy nem kaptak tojást. A Baranya megyei ZÖLDÉRT-nél megmagyarázzák a hiány okát: fő szállítójuk, Bogádmindszent csak a jövő hétre ígérte a szállítmányt, a Bólyi ÁFÉSZ sem tud küldeni. Talán a jövő héten lesz F 2-es tojás (kisméretű, fehér héjú), várhatóan 2,60-ért.

Most akkor ehhez egy tegnap reggeli személyes élményt: Kérdem a termelőtől, miért ilyen drága a tojás? Azt válaszolja sajnálkozva, már a negyedik, szó szerint ugyanazt: „Ilyenkor augusztusban, szeptemberben nem tojnak a tyúkok..." Nézem a piaci kínálatot, szinte minden termelő előtt garmadában ott a tojás. Meghökkentően nagy a felhozatal. Magyarázat csak egy lehet: mégiscsak tojnak azok a megátalkodott tyúkok!

Van persze más tapasztalat is. A vásárcsarnokban, a Pécsi Állami Gazdaság pultján 1,50 a tojás darabja. Igaz, kicsi is, fehér héjú is. Meghökkentő viszont a Felsőmalom utcai piacon a baksai Ezüstkalász Termelőszövetkezet kínálata: szép, nagy, sárga héjú tojás darabját kínálják 2 forint 20 fillérért. Csoda, hogy meg nem lincselik őket a maszekok.

Még egy adalék: a Csemege üzleteiben 2,50-ért adják a tojást. Van bőven.

A laikus vásárló — aki nem láthat a kulisszák mögé — így összegezi a pillanatnyi helyzetet: A termelő, kiskereskedő olyan drágán adja, amennyire csak tudja. Módja van hozzá. Baksa egymagában nem tudja letörni az árakat. A ZÖLDÉRT a saját portáján hiányt jelent, s még a jövő héten is 2 forint 60 fillérben kalkulál.

h park

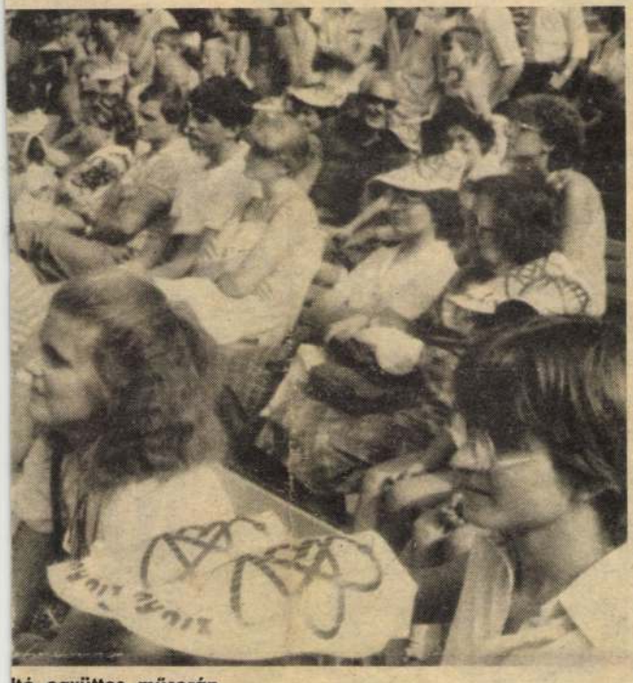

ltó együttes műsorán

ól szórakoztunk

őször égre szegezett távcsökkel kísérték a felnőttek és gyerekek a PMSC-pályára lbaérkező színes ejtőernyőt, aztán az ifjabb nemzedék vetette magát a körhintára, libegőre és a sátrakra. A trak áruválasztéka a szokároszkóp műsora aktuális politikai kérdésekkel foglalkozott. Közben szorgalmasan edzettek a későbbi aerobic-bemutató résztvevői: a divatos mutatvánnyal egy hosszú délután változatos műsora fejeződött

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1983 SEP 4

Takács Dezső
grafikus

1021

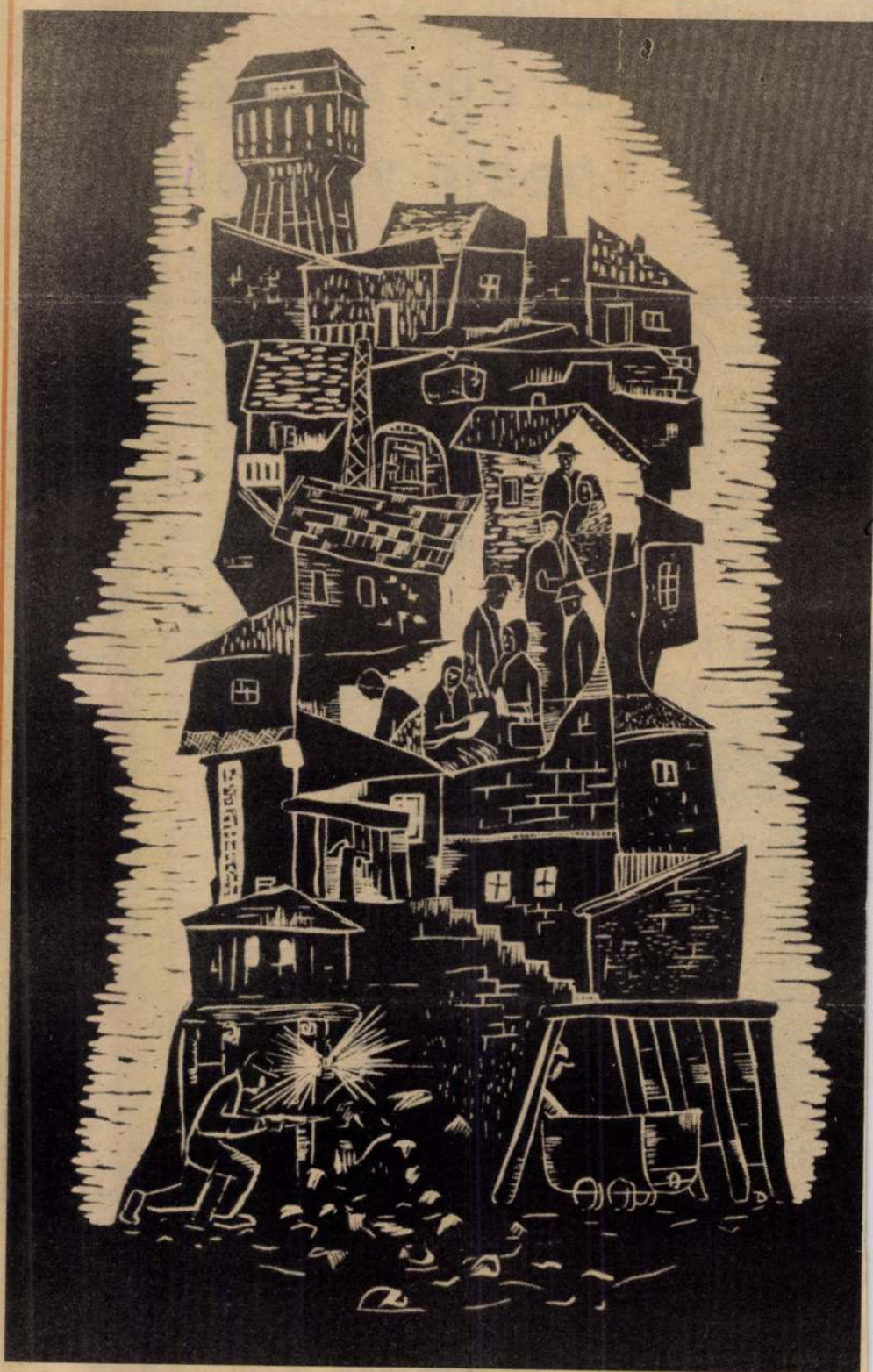

Takács Dezső: Bányavidék

Takács Dezső

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 ÁPR 7

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

Megnyitó ma este

A Gyulai Harisnyagyár KISZ-szervezetének Kiváló ifjúsági klubja Művészet az ifjúságért, ifjúság a művészetért című képzőművészeti sorozatában ma este nyílik meg a kilencedik kiállítás. Ezúttal Takács Dezső pécsi grafikusművész nagygrafikáiból, amelyet Póka György magángyűjteményéből válogatott a tárlatra. A mai minikiállításon a megnyitó beszédet dr. Szabó Ferenc, a Gyulai Levéltár igazgatója mondja. A képeket április 25-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Nagyüzemi

olyan gyűjteményes ex libris tárlat volt, ahol egyetlen művész darabjai szerepelek.

— A világ különböző országaiban vannak ex libriseim magángyűjtőknél és múzeumokban. Belgiumban, Franciaországban, Németországban. Tavaly nyáron a Dél-Afrikai Unióban, Petoriában szerepeltem egy kiállításon. Jövőre meghívást kaptam Portugáliába, a II. Expo kisgrafikai kiállításra, amelyet Viseu városában rendeznek meg. Egy Don Quijote sorozatot készítettem erre az alkalomra.

Egy Öveges professzornak szánt ex librist tesz elém. A professzor jellegzetes arcának sziluettje egy tévéképernyő keretében látszik.

— Nehéz műfaj az ex libris. Sűríteni kell, hogy a könyvtulajdonos jelleme ilyen kevés eszköz felhasználásával is érzékelhető legyen. Ezt egyszer tévénézés után csináltam, s elküldtem a professzornak. Itt a válasza.



TAKÁCS DEZSŐ

A levélben Öveges professzor azt írja, szinte „telepatikus érzésre mutat", az, hogy „annyira szeretett kék és felleges égboltom van mögöttem".

Marafkó László

Takács Dezső festőművész lakása a második emeleten van. A műteremmé átalakított helyiség az alagsorban. Itt futnak keresztül a központi fűtés csövei, amelyek nemcsak meleget adnak, hanem különös, barlangszerű hangulatot is. Az állványon egy dombormű részlete. A felszabadulási pályázatra készül. Négy részlet összeállításával lesz teljes a kőrtefába vésett alkotás.

— Az utóbbi négy év alatt mintegy 250 darab linometszetet illetve alkalmi grafikát készítettem. Évekkel ezelőtt elkezdtem a várost grafikákon feldolgozni. Sorra az egyes jellegzetes részeket, a bányavidéket, a régi városrészt. Újabb tervem az, hogy az itt élő embereket próbálom bemutatni a munkájukon keresztül.

— És a nagy szenvedély, az exlibris? Úgy tudom a Hírlapolvasóban rendezett kiállítás hazánkban az első

Dunántúli Napló 1970. I. 1

Éjfélkor Sólyom László:

A p

yett



azt hittem ta-
ok valakit, aki
4 szilveszterén
lgálatban volt
vasúton — és
jd pontosan
neséli mit csi-
lt azon az éj-
kán. Titokban
y az illető ak-
t, most pedig
nök. Aztán ki-
i visszaemlé-
ados szilvesz-
nyű egyértel-
lyen beosztás-
még azt, ki

ztosan emlék-
n durrantak.
puffogása, az
donyok sipo-
v kezdetét —
50 éves MÁV

a pécsi állo-
ámból láttam
ajönni. Mene-
. Három akna
. Meghalt egy
a raktár 3-on
...

összehajtani
állatokat. A
ortcsarnokban
ndeztünk be.
vasutas mun-
volt a tenni-
lyen parolinja
ágányok, kité-
dony alig volt
enki a munká-
et alig tudtuk
személykocsik-

...?
nap volt, mint
ből pályakocsin
rekeiknek. Egy
aradtak, az ál-
opogtak a dur-
edig egy pilla-
ndoltak, mit is
.?

óta három ba-
együtt szilvesz-
kártya... A
odéves orvos-

an lesz pezs-
szolgálatban

torkolattüze vi
havas budai é
kelepeltek tőlü
fejünk felett
mikor az alac
lők — valame
húztak. Féltün
domb hadmű
még náci kéze
szalagos nyilas
ségeivel. Tudtu
félezer méterre
vártuk a szov
lunk és közöss
sáról volt szó.
gálisan működő
a Görgey zászló
végrehajtsa a
eredményesen,
A Bimbó utcá
Csoportunkban
kások, értelmiségiek verbuválódtak.
Azon a szilveszteri éjjelen is, mint
máskor, ébren voltunk, úgy tudom
megfogalmazni, egymásra vigyáz-
tunk, hisz kire is? — egymásra
voltunk szorulva. A percek napok-

szilveszte
töprengel

— Csa
vesztert?

— Fele
mel, idel

Sztori nélkül, boldogan



A modern vo-
nalú faliszőnye-
gekkel, kagylófo-
telokkal, szép bú-
torokkal beren-
dezett Pécs, Lo-
soncz u. 31. sz.
alatt levő, eme-
letes családi ház-
ban bensőséges a hangulat. Az ala-
csony kis asztalt a fiatal házaspár,
a nagynéni, az unokahúg és az após
üli körül, — elvezik az olajkályha
árasztotta kellemes meleget. Az
asztalon likőröspoharak, — egymás
egészségére és főként a nyolc hó-
napos Andreácska egészségére
koccintanak, aki a nagymama öle-
ben biztonságban érzi magát, —
nagy szemekkel nézi a látogatóba
érkezett vendégeket.

A fiatal mama — ifj. Karsai

A leg



parancsn
den emb
ra telep

— A
a falrag
az embe
be: AG
meghallg
ta: Pécs
tették vi
Az acél
végső g
csak m
végleg

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Takács Dezső

MECSEKI BÁNYÁSZ
Pécs

1970 AUG 4

AUGUSZTUS 22-IG TART NYITVA Gyulán a Kollektív Grafikai Tárlat, melyen Takács Dezső, a Bányász Művészeti Kör képzőművészeti szakvezetője három linómetszetével vesz részt.

A NÉPFRONT ÚJ CÍME

GÉPÉSZE

A gépészeti üzemr
zenhárom brigádjáról, egy
körletéről és üzemrészről az
értékelő bizottság a követke-

Dn Vasárna

A második filmszemle után

Második alkalommal rendezték meg a magyar játékfilmszemlét s most, hogy túl vagyunk a hat napos eseménysorozaton, nyugodtan kijelenthetjük: számunkra külön öröm és megtiszteltetés, hogy ismét Pécset és Baranyát választották a szemle színhelyéül. Az elmúlt évi szemle előtt ugyanis sokan kétségbe vonták egy ilyen összegező és visszatekintő fesztivál jogosságát, szükségességét, az is felmerült, hogy ennek megrendezésére Pécs-e a

érthető érdeklődésén kívül számot tartanak-e a közönség aktivitására is? Az igaz, hogy a szemlén nem a verseny, nem a díjazás a legfontosabb, hanem a visszatekintő összegezés, a jellemző értékek felkutatása. A filmszakmának ezt évről évre meg kell tennie. A közönség szempontjából vizsgálva azonban az idén fokozottabban tapasztalhattunk bizonyos tartózkodást, amely nem a hat versenyfilm, vagy általában a magyar film lebecsüléséből fakadt, hanem az ismétlés játszotta ebben a főszere-

tályosodtak olyan problémák, amelyek úgyszólván új szemszögből világítottak rá a meglévő gondokra. Sok értékes megállapítás hangzott el, s ez a vita sikerét bizonyította. Hallani lehetett azonban elég sok általánosságban mozgó felszólalást is, s ennek ellenpólusaként néhol már szűk szakmai megbeszéléssé fajult. Számunkra érthetetlen és semmivel sem lehet indokolni, hogy a vitáról hiányoztak a pécsi írók, művészek. Meg kellett volna hívni őket, hogy mondják el véleményüket, ez semmi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tasnádi Péter

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1966 OKT 9

1021



Takács Dezső: FALUSI UDVAR

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 ÁPR 4

Takács Dezső

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

Takács Dezső kiállítása Gyulán

A Gyulai Harisnyagyár KISZ-szervezetének Kiváló Ifjúsági Klubja népszerű, Művészet az ifjúságért — ifjúság a művészetért című sorozatában újabb képzőművészeti kiállítást rendez. Ezúttal Takács Dezső pécsi grafikusművész nagygrafikáit Póka György tanár magángyűjteményéből válogatták és Jubileum címmel állítják ki. Az április 7-i mini-tárlat megnyitó beszédét dr. Szabó Ferenc, a gyulai levéltár igazgatója mondja. A képek április 25-ig tekinthetők meg.



TAKÁCS DEZSŐ graf.

Takács Dezső - grafika
dj. Dátúli Napló
1997. máj. 12.

Képek a Tettyéről. Pécsett a Műhelygalériában Takács Dezső Rudnay-díjas grafikusművész rézkarcaiból nyílt kiállítás. A június 21-éig látogatható tárlatot Bachmann Zoltán Ybl-díjas építész, egyetemi tanár nyitotta meg. *(m)*

mezőnyben fáradozott sokat. **Kulcsár** szünet után nagyszerűen belelendült és

Ma déle
Városligeti
rül sor a
NB III-as
gó-mérköz

Keresztrejtvény

A szerencse

Csokonai versében olvashatjuk: „Bár jöjjön ...incsekkel talpig bétakarva, Nála hízelkedjen a ...ôségnek szarva: (Folytatása a vízszintes 2., függőleges 1., és 20. számú sorokban).

Vízszintes: 13. Sietni, németül. 14. Kettő, olaszul, 15. „A" becézett női név. 16. USA egyik ...agállama. 17. Kínai város. 18. Kevert SZER. 19. ...eszítő. 21. Peru autójelzése. 23. Szürke, angolul. ...4. Személyes névmás. 25. Igekötő. 26. Lát. 28. ...ör, németül. 30. Szorító (sport). 33. Elmés része. ...5. Időszak, korszak (—'). 36. Beletördel. 37. Bib...lai alak (—'). 38. Néma kávé! 39. Európai nem...et. 40. Végtelen mese! 42. Szovjet sakk nagy...nester. 48. Pusztít. 49. Női becenév. 50. Becsület, ...émetül. 51. Férfi becenév. 52. Felezett Nessus. ...3. Indíték. 54. Rangjelzés. 55. Vétóztat (—'). 58. Z. ...9. Helyrag. 60. Csór, angolul. 62. Rátámad. 65. ...lal akad rá. 67. NSZK-város. 68. Földet forgató. ...). USA-város (Nek-York állam).

Függőleges: 2. Fordított semmi, franciául. 3. ...zétadagolja (hibásan). 4. Szív, németül. 5. Fe...émemű. 6. Vissza: nagy költőnk. 7. Majdnem ...t! 8. Feleség. 9. Heves megyei község (—'). 10. ...issza: középiskola, zsargonban. 11. Holland vá...s. 12. Női név. 19. Ennivaló. 21. Veszekedés. 22. ...évesen jegyez. 27. Indokol. 28. Néma báb! 29. ...émet kettős magánhangzó. 31. Népies mutató...ó. 32. Hiányos gát! 34. Francia folyó. 41. Szombathely régi neve. 42. Helyrag. 43. Haiti autó...ízése. 44. Csen. 45. Sietség, németül. 46. Olasz ...évelő. 47. Mint 31. függőleges. 48. Karját len...ti. 56. Dél-afrikai folyó (+'). 57. Vissza: folt, ...golul. 60. Gyümölcs és szeszesital keveréke (—'). ... Mátka-e? 63. Tuamotu-szigetek egyike a Csen...es-óceánban. 64. Vízinövény. 65. Végtelen hágó. ... Helyrag (—'). 69. Fűszer (—').

Beküldendő: a versidézet, a vízszintes 2., valamint a függőleges 1. és 20. számú sorok megfejtése.

A múltheti rejtvény helyes megfejtése: A ...ukázusi fogoly; Natasához: A falu; Ész és szelem; Mese a halászról meg a halról. A rejtny helyes megfejtéséért ...nyvjutalmat nyertek: Gasz...yi Ignác Szombathely, ...cskai Noémi Szombathely, ...ímpár Erzsébet Kemestaród-fa, Rusnyák Rezsőné Kőszeg, Kónya László Pusztamonostor. A könyveket postán küldjük el.

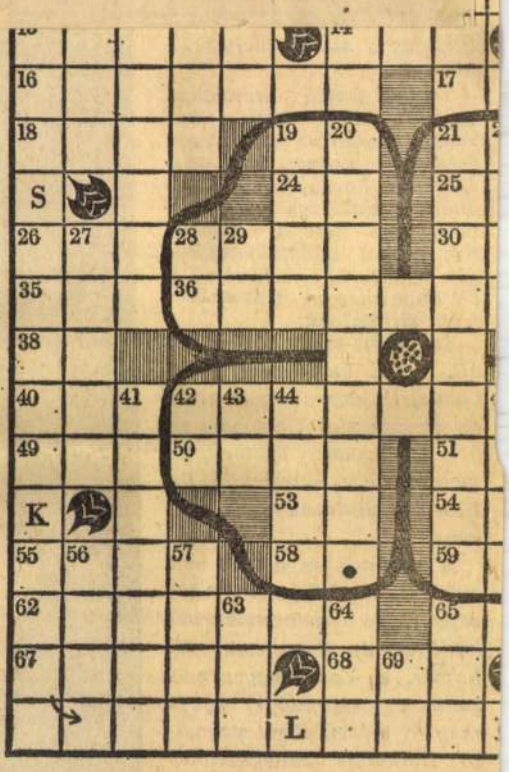

Kérjük kedves olvasóinkat, t... hogy a rejtvények megfejtéseit k... minden héten legkésőbb csü... n...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
Szombathely
1969 JUN 15

1021

Takács Dezső kiállítása a TIT-klubban

A Szombathelyen érettségizett, de Pécsett élő Takács Dezső rajztanár grafikai és „Ex Libris" kiállítása június 15-én, vasárnap délben nyílik meg a szombathelyi TIT klubban.

Takács Dezső grafikáival gyakran találkoznak a Baranya megyei és az országos szaklapok olvasói, publikál a Jelenkor hasábjain is. Első önálló kiállítása 1965-ben volt, részt vett a rajztanárok prágai világkongresszusán és állandó kiállítója a Baranya megyei képzőművészek tárlatainak.

Ex Libris-eivel három önálló hazai kiállításán (Pécs, Gyula, Hajdúszoboszló) kívül az olaszországi Comoban, és a dél-afrikai Pretoriában megrendezett nemzetközi Ex Libris kiállításokon is szerepelt.

A Baranya és a Vas megyei TIT-klubok művészcseréje révén megrendezendő kiállítást dr. Szentléleky Tihamér, a Vas megyei múzeumok igazgatója nyitja meg (a múzeumban megnyíló Derkovits emlékkiállítás után) fél egykor, a TIT-klubban. A kiállítást június 29-ig lehet megtekinteni.



Kedves Elvtársak!

A nemzetközi helyzetet bonyolítják, az imperialistákat bátorítják, a vietnami nép megsegítését nehezítik a Kínai Népköztársaságban kibontakozott események.

Mao elnök és követőinek irányzata nemzetközi síkon már évek óta a kommunista pártok és a szocialista országok egysége ellen, a vietnami nép támogatásának összehangolása ellen lép fel és rágalmazó hadjáratot folytat a szocialista országok és testvérpártok többsége, különösképpen a Szovjetunió és vezetői ellen. A Kínai Népköztársaságon belül Mao elnök és kö-

[illegible] harcot folytat-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI Nnapló

Tolna Megye

1967 FEB 23

1021

Műteremlátogatáson a kisgrafika barátai

A Pécsi Kisgrafikai Barátok Köre kedden kivételesen nem a Művelődési Házban, hanem Takács Dezső festőművész, rajztanár műtermében jött össze. Szentesi Flórián, a pécsi kör vezetője bejelentette, hogy a budapesti Kisgrafika Barátok Köre felkérésére dr. Hetey Ottóval közösen elkészítették a pécsi KBK keletkezése történetét. Ezután Takács Dezső számolt be a rajztanárok prágai világkongresszusáról, majd bemutatta legújabb kisgrafikáit, ex libriseket, alkalmi grafikákat, melyek egy-egy példányával az összejövetel 14 résztvevőjét meg is ajándékozta.

Napirenden

Békés község kereskedelme

A község kereskedelmének fejlesztésén, az árukészlet bő választékán és az üzlethelyiségek korszerűsítésén sokan fáradoznak s keresik a jobb megoldásokat. A járási tanács és a helyi földművesszövetkezet illetékeseinek meg is van az okuk a fejtörésre, mert úgy fest, hogy a szépen indult fejlődés mintha valahol megakadt volna.

Az elmúlt hetekben felmérést végzett a járási tanács — többek között Békés község kereskedelmi helyzetéről is —, melyet az állami és szövetkezeti kereskedelem vezetőivel megvitatott. Ez a felmérés megállapítja, hogy Békésen a földművesszövetkezet döntően érdekelve van a lakosság ellátásában. *Amíg az állami*

Hogy a néhány évvel ezelőtti állami kereskedelem fejlesztésénél mennyiben történtek hibák, ezen most már kár lenne vitatkozni, mert hiszen a meglevőt sem tudják anyagiak miatt korszerűsíteni, bővíteni. Jelenleg viszont a földművesszövetkezet megfelelő anyagi eszközökkel rendelkezik és meg is van a konkrét terv a hálózat bővítésére.

Megállapodtak az OTP-vel, hogy a *Kossuth utcában közösen építenek egy háromszintes lakótömböt, melynek az alsó részén helyezik el a műszaki áruházat.* Egyébként ez az fmsz—OTP kooperáció országosan is követésre talált. A helyi tanács csak úgy tudott területet biztosítani, ha

„Bás

A lakosság igé
kielégítésére a B
ipari Ktsz-nél a
bútorkészítésről á
dern lakószobák

Az idén februá
meg a Bástya l
szítését, amelyek
után azonnal meg
sárlóközönség te
garnitúrát tavaly
a megyei ipari ki
mutatták és a ke
nyekről a vendégl
kodik. A szövetk
igényeit azonban
ánya miatt még
jesen kielégíteni,
kat nemcsak B

NÉPÚJSÁG

1967 FEB 26

1021



Takács Dezső

Prága

Oravec



Egy tanítóval beszelget
kérdeztem, ki volt a leg
nya, elkomolyodott és így válaszolt:

— Az anyám. Csodálkozik? Igen. Az anyám.

Lehajtott fejjel, mozdulatlanul ült. Fiatalon megkopaszodott koponyája nem árulta el, hogy ő beszél:

— Tudja, elvtárs, a mi tanyánk olyan messze esett a várostól, mint a mese a valóságtól. A felszabadulás után, amikór tanító lettem, egy vakációban hazautaztam. Anyám büszkén fogadta tanító fiát. Dolgozni akartam, segíteni neki a nyári munkában, de ő nem hagyta. Majdnem harag lett ebből. Végül mégis én győztem. Korán keltem, egész nap a mezőn dolgoztam, későn tértünk nyugovóra. Kitűnően éreztem magam az állandó fáradtság ellenére is. Csak az újságok hiányoztak, meg a cimborák, a vitapartnerek. A postás ritkán járt felénk. Egy napon — emelte rám fáradt szemeit a tanító — valami adóívet hozott. Az átvételt alá kellett írni. Anyám engem küldött. Azt mondta, elpirulva, hogy nem találja a szemüvegét. Nagyon megsajnáltam akkor az anyámat, és az villant hirtelen az eszembe, hogy nekem fontosabb dolgom is akadna itt, mint aratni. Csak azt nem tudtam, hogyan kezdjek hozzá.

Egy este aztán, mikor fáradtan ültünk az udvari lócán, arra kértem anyámat, meséljen a régi iskoláról, a régi tanítókról. Szegény, nem vette észre, hová akarok kilyukadni. Boldogan sóhajtott és elmondta, hogy ő csak egy iskolát járt, abból is kimaradt, mert dolgoznia kellett.

— De mégis, mire emlékszik, édesanyám? — biztattam.

— Hát... hát — tétovázott, aztán egyszuszra elfújta: — A legelső magyar ember

bbját. — Hátb
telen elhallgattan
szégyellni fogja
De mikor szelíd
ujjaim közül is
Édesanyám! Néz
gokat képes mű
zat emelt apám
Kenyeret szelt é
tunkat simogatot
vel. Mindent m
kezekkel, édesan
meg?

A tanító itt e
végigsimította h
s a hangja is k

— Hát így let
Nem részletezem
azon a nyáron.
melyikünknek v
tanítványnak, va
nítónak. Ezen a
ra, hogy milyen
gusnak lenni.

Augusztus utc
ján az eperfa ár
kenyeret dagasz
szemhéjaim alól
gasztó teknő föl
valamivel. Mozd
betűket formál
abrosszal letaka
ment, hogy lemo
vártam, hogy b
Zsibbadt lábakk
höz. Mikor lee
vashattam: „Fia
gatta a betűket

A sírás elől a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
dapest V., Petőfi Sándor u. 1. Bu
Telefon: 188-296, 188-307
Takács Dezső
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1900 OKT 23

1021



Takács Dezső: Vízparti házak

a hétvége műsora

szombat

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Sybill (este 7 órakor) Sipos-bérlet.
Bóbita Bábszínház: 9 órától 12 óráig szakmai továbbképzés bábszakkörvezetők és pedagógusok számára. Téma: kézjátékok. 14 órakor GRIM(M)ASZOK (tárgy-animációs mesefeldolgozások) a FIGURINA ANIMÁCIÓS KISSZÍNPAD előadásában.

FILM

Apolló: Végveszélyben (akciófilm, fsz. Harrison Ford - f4, 6, f9).
Apolló Klub: Szerelemház (rendezte: Raul De La Torre - f6). Ipi-apacs egy, kettő, három. (Rendezte: Bertrand Blier - f8).
Uránia: Ha a férfi igazán szeret (fsz.: Andy Garcia, Meg Ryan - f4, 6, f9).
Park: Maverick (vígjáték, fsz. Mel Gibson, Jodie Foster - 4, 6, 8).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30-8.10 Reggeli Krónika. Benne: Félóránként hírek, Óránként Krónika, Sport. 5.40 Kertbarátok. 8.25 Kopogtató. 9.00 Hírek. 9.05-11.55 Szombat dél-előtt: 9.05 Családi tükör. 9.35 Riportműsor. 10.00 Hírek. 10.05 Riportműsor. 11.00 Hírek. 11.05 A szombat délelőtt magazinja. 12.00 Déli Krónika. 12.30 Faluműsor. 13.00 Hírek. 13.05 Népzenei portré. 13.40 Külpolitikai műsor. 14.00 Hírek. 14.05 Oxigén. 15.00 Hírek. 15.05 Hallójárat. 16.00 Tizenhat óra. 17.35 Lottósorsolás. 17.40 Elő-hang. 18.00 Esti Krónika. 18.25 Szemle. 19.00 Hírek. 19.05 Sportvilág. 19.40 Miska bácsi levelesládája - Határok nélkül. 20.00 Hírek. 20.05 Rádiószínház. Vérnász. I-II. rész. 22.00 Késő esti Krónika. 22.20 Riportműsor. 23.00 Hírek. URH: 9.00-11.00 Körzeti információs magazinok. 17.00-18.00 Az Amerika Hangja magyar műsora. 18.30 Szlovák nyelvű műsor. 19.00 Román nyelvű műsor. 19.30 Német nyelvű műsor. 20.00 Horvát nyelvű műsor. 20.30 Szerb nyelvű műsor. 21.00 Hírek. 21.05 Örökzöld dallamok. 22.30 A BBC késő esti magyar műsora.

PETŐFI RÁDIÓ

4.33 Reggeli dallamok. 8.10 Ismétlések. 9.00 Hírpercek. 9.15 Operettparádé. 10.00 Színe-java. 12.02 Jó ebédhez szól a nóta. 13.00 Hírek. 13.05 Szocio-műhely. 14.00 Daráló. 14.30 Szombati szórakoztató délután. 17.00 Hírpercek. 17.10 Éteri múzeum. 18.03 Gordiusz magazin. 19.00 Hírek. 19.05 Talpalávaló. 20.00 Sporthíradó. 21.00 Hírpercek. 21.10 Nemzetközi slágerlista. 22.00 A BBC könnyűzenei archívumából. 23.00 Hírek.

BARTÓK RÁDIÓ

6.00-8.59 Muzsikáló reggel. Benne: Félóránként hírek. 9.05 Mennyei kávéház. 10.00 Hírek. 10.05 Hangfelvételek felsőfokon. 11.15 Barokk operákból. 12.00 Hírek. 12.05 A Bartók rádió kívánságműsora. 14.00 Hírek. 14.05 Zenekari muzsika. 15.00 Opera-művészlemezek. 16.00 Hírek. 16.05 Kapcsoljuk a pécsi Liszt Ferenc termet. Zeneház (ÉLŐ) 17.30 Poggyász. 18.00 Hírek. 18.05 Bemutató - komolyzenei újdonságainkból. 19.05 Így láttam Kodályt. 19.35 Budapesti Zenei Hetek - 1994. Kapcsoljuk a Zeneakadémia Nagytermét! Ünnepi hangverseny Liszt Ferenc születésének 183. évfordulója alkalmából. kb. 21.40 Orosz operákból. 22.00 Hírek. 22.05 Összkiadás.

TELEVÍZIÓ

TV 1

5.30 Falutévé - faludoktorral. 5.50 Határtól határig. 6.00-8.00 Nap-kelte. 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10-11.00 Kapcsolj be! Benne: - Gyümölcsfalva lakói. Spanyol rajzfilmsorozat, 52/38. rész. - Babar. Francia rajzfilmsorozat. - 576. Számítógépes magazinműsor. - Harcművészet. - Inci Finci és Kandúr. Amerikai rajzfilmsorozat. - Észbontó. 11.00 Dzsungelláz. Finn dokumentumfilm (ism.) 11.50 Fivérek. Angol balettfilm. 12.05 Jurij Bashmet brácsaestje. 13.00 Csámborgó. 13.30 "Lennék föld felett lengő ének". Verskoncert (ism.) 14.30 Családi mozidélután a Disney-vel. Popeye. Amerikai film. 16.15 RÉS. Rövid, érdekes, sikeres. 16.25 Műsoroló. 16.0 "... az én váram." Lakáskultúra mindenkinek. 17.15 Márkás históriák. A SUZUKI. 17.25 Lottósorsolás. 17.35 Rajnán innen és túl.... 18.25 Szerencsekerék. 19.00 Telesport. 19.10 Esti mese. 19.30 Híradó. 20.15 Uborka. 20.50 Viktor, Viktória. Amerikai film. 22.55 Tolcsvay and Tolcsvay. Óriáskoncert a Budapest Sportcsarnokban 1994. március 15-én. 24.00 Egy nyugodt nő. Francia bűnügyi tévéfilm. 01.25 Képújság.

TV 2

8.00 Cigány magazin. 8.25 Horvát nyelvű magazin. 8.50 Német nyelvű magazin. 9.15 Román nyelvű magazin. 9.40 Szlovén nyelvű magazin. 10.30 Élnek-e kisebbségek azon lehetőségükkel, hogy saját önkormányzatot hozzanak létre? 11.00 Gyerekeknek. 12.10 Ötvenezer éves kortársaink. IV/4. rész: A pápua háború (ism.) 13.00 Família Kft. 153. rész (ism.) 13.35 Azok a csodálatos állatok. 13.55 Népzenei magazin. 14.25 RÉS. Rövid, érdekes, sikeres. 14.45 Natura magazin. 15.15 Iglesias. Zenés beszélgetés. 16.00 Autó 2. 16.30 Gyerekeknek. 17.00 Kispest HFC - Békéscsaba. Bajnoki labdarúgó-mérkőzés. 19.05 Família Kft. 154. rész. 19.45 Picasso-k kalandjai. 20.05 Friderikusz talk-show. Téma - balszerencsések. 21.20 Az öreg gavallér. Jelenetek Harangozó Gyula életéből. I-II. rész (ism.) 22.50 Maléter. Dokumentumfilm-sorozat. III/2. rész: A Kilián-laktanyában.

PÉCSI VÁROSI TV

Centromédia. 17.45 Kisfilmek. Rasmus az országúton (svéd filmsor.) 18.15 Ez van. (ifjúsági hírműsor.) 18.45 Vándorkalauz (turisztikai magazin). 19.15 1956 forradalmi eseményei Pécsett. 20.15 Pécs ma. 20.30 HTV film: Káosz I. (olasz fildmráma). 22.05 Pécs ma. 22.20 Sziréna (rendőrségi magazin) 22.50 Centromédia.

BARANYA TV

8.00-9.00-ig Ébresztő. (Csak Pécs kábelrendszerein). Pécsről Pécsieknek, magazinműsor.

DUNA TV

9.00 Hírek. Műsorismertetés. 9.05 A brémai muzsikusok. 9.35 Szórakaténusz. 9.55 Muzzy in Gondoland. 10.00 This is the Way. Amerikai filmsor. 11.45 Csak ha ugatok. 10.55 A dicsekvő varga. Magyar mesefilm. 11.45 Kálvária. 12.00 Déli harangszó. Műsorismertetés. 12.05 Kánon - Szent Lukács evangélista. 12.35 Magyar tudósok. 12.50 A kaliforniai Mazsolák. 13.15 Kerekek és lépések. 14.00 Lapozó. 14.15 Középeurópai magazin. 15.05 Cimbora. 16.00 Magyar szociofotó. 16.30 A jövő öröksége. 17.30 Tom és Jerry gyermekshow. 17.55 Műsorismertetés. 18.00 Híradó. 18.15 El Paóban nő a láz. Francia-mexikói film. 19.55 Ad rem. Magyar animációs film. 20.00 Zenei jubileumok. 21.00 Híradó. 21.15 Losonczy Géza. Portré. 22.25 A polip. Olasz bűnügyi filmsorozat. 0.05 Vörösmarty Mihály: Liszt Ferenchez.

HBO

17.00 Tapsi Hapsi és vendégei. Batman. Amerikai rajzfilm. 17.30 National Geographic. Örök ellenfelek: oroszlánok, hiénák. Am. természetfilm. 18.30 Költözés. Am. vígjáték. 20.00 Hajszál híján. Am. akciófilm. 21.35 Európai vakáció. Amerikai vígjáték. 23.05 Az embervadász. Amerikai krimi. 1.00 Playboy - Erotikus ábrándozások.

HAPPY TV

16.00 Műsorismertetés. 16.10 Mesék Mátyás királyról. Magyar rajzfilmsorozat. 16.20 Színes riportok. 16.40 Handabanda. Ifjúsági műsor. 17.10 Burock. Rockműsor. 18.10 Istanbul. Amerikai akciófilm. 20.00 Műsorzárás.

EUROSPORT

8.30 Aerobic. 9.00 Tenisz Bécsből. 11.00 Pankráció. 12.00 Ökölvívás. 13.00 Automobil . Német túraautók versenye. 14.00 Tenisz Bécsből. 18.30 Kerékpársport Saarbrückenből. 19.30 Nyílt cseh golfbajnokság Marianske Laznéből. 20.30 Kerékpársport. 23.00 Ökölvívás. 1.00 Nemzetközi motorsport-magazin.

vasárnap

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Sybill (este 7 órakor).

FILM

Apolló: Végveszélyben (akciófilm, fsz.: Harrison Ford - f4, 6,f9).
Apolló Klub: Szerelemház (Rendezte: Raul De La Torre - f6). Ipi-apacs egy, kettő, három (Rendezte: Bertrand Blier - f8).
Uránia: Ha a férfi igazán szeret. (fsz. Andy Garcia, Meg Ryan - f4, 6, f9).
Park: Maverick (vígjáték, fsz. Mel Gibson, Jodie Foster - 4, 6, 8).
A telefonrendelés helyett háromnapos jegyelővét a mozik pénztáránál!
Szigetvár: A Dzsungel könyve (3). A zűr bajjal jár (fsz. Julia Roberts - 6, 8).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

6.00-8.24 Vasárnapi újság. Benne: Óránként hírek. 8.24 Édes anyanyelvünk. 8.30 Énekeljünk együtt! 9.00 Hírek. 9.05 Világóra. 10.00 Hírek. 10.05 Istentisztelet közv. a budapesti Kálvin téri református templomból (ÉLŐ) 11.00 Hírek. 11.05 Gondolat-jel. 12.00 Déli Krónika. 12.20 Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50 Jegyzet. 13.00 Hírek. 13.05 Névjegy. 14.00 Hírek. 14.05 Szonda. 14.35 Mit üzen a Rádió? 15.00 Hírek. 15.05 Dokumentumműsorok. 16.00 Hírek. 16.10 Művészlemezek. 17.00 Hírek. 17.05 Közéleti riport, vita. 18.00 Esti Krónika. 18.20 Bihari János verbunkosaiból, Szentirmay Elemér dalaiból. 19.00 Hírek. 19.05 Sportvilág. 19.40 Operettrészletek. 20.00 Hírek. 20.05 Archívumok mélyéről. 21.00 Hírek. 21.05 A Rádiószínház Dokumentumműhelyének bemutatója. 22.00 Késő esti Krónika. 22.20 Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. URH: 8.30-10.00 Körzeti magazinok. 15.00 Angol óra. 17.00-18.00 Az Amerika Hangja magyar műsora. 18.30 Szlovák nyelvű műsor. 19.00 Román nyelvű műsor. 19.30 Német nyelvű műsor. 20.00 Horvát nyelvű műsor. 20.30 Szerb nyelvű műsor. 21.00 Nyelvleckék. 22.30 A BBC késő esti magyar műsora.

PETŐFI RÁDIÓ

6.03 Végre vasárnap. 8.10 Paganini zengő húrjai. Hangjáték. 9.00 Hírpercek. 9.10 Világzene magazin. 10.00 Vastag Margó. Irodalmi magazin. 11.00 Hírek. 11.08 Vasárnapi koktél. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 13.00 Hírpercek. 13.10 Fűtől-fáig. 14.00 Táskarádió. 15.00 Hírek. 15.03 Hullámhossz. 16.00 Poptarisznya. 20.00 Hírek. 20.30 Szórakoztató műsor. 21.00 Hírpercek. 21.10 A Rádió Dalszínháza. Millöcker: A koldusdiák - daljáték. 23.00 Hírek.

PÉCSI RÁDIÓ

18.30-10.00 Vasárnapi magazin! Szerkesztő Gungl László. 12.00 Szerb nyelvű műsor. 13.30 Horvát nyelvű műsor.15.00 Dél-dunántúli magazin. 16.00 A Pannónia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Regionális német nyelvű műsor. Gruss und Kuss. ismétlése.19.00 Magyar nyelvű zenés sportmagazin. 19.30 A MR. német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 A MR. horvát nyelvű műsora Pécsről. 20.30 A MR. szerb nyelvű műsora Pécsről.

TELEVÍZIÓ

TV 1

6.40 Falutévé magazin. 7.25 Hagyd aludni a mamát és a papát! Fényes szivárvány. Francia rajzfilmsorozat, XIII/13. rész. 7.50 A Biblia üzenete. 7.55 PC-abc. 8.30 tücsök és a trombita. Cseh rajzfilm. 8.35 Klasszikus mesék rajzfilmen. Fülemüle. Amerikai rajzfilm. 9.00 A Magyar Köztársaság nemzeti ünnepén. Az állami zászló felvonása. kb. 9.20 Újságírók forradalma. kb. 10.00 A Magyar Köztársaság nemzeti ünnepén. Megemlékezés és koszorúzás a Rákoskeresztúri Új köztemetőben a 300-as és a 301-es parcellában. 10.40 Dunai hajóút. Budapesttől Passauig. 11.00 Melis Györgyöt ünnepeljük. Zenés beszélgetés. 12.05 Sámánok régen és ma. Néprajzi filmtanulmány. III/2. rész. 12.55 Bécs, álmaim városa. Német film. 14.35 A történelem hibája? 15.00 Liszt művek. 15.35 Delta. 16.00 Örömhír. 16.25 Walt Disney bemutatja: - Micimackó legújabb kalandjai. Amerikai rajzfilmsorozat, 32/23. rész. - Plutó és a pocok. Amerikai rajzfilm. - Zorro. Amerikai filmsorozat. 54/45. rész: A parancs. 17.30 56 perc 56-ról. 18.25 Szerencsekerék. 18.55 Esti mese. 19.30 Híradó. 19.50 Kedves versem. Radnóti Miklós: Októberi erdő (ism.) 20.00 Tolnay Klári sorozat. Pacsirta. Magyar film. 21.45 Túl az Óperencián. 22.00 A Hét. 22.50 Magyarország levegőjét szívtam. Magyar-izraeli dokumentumfilm. 23.35 Képújság.

TV 2

7.35 Hol-mi? 8.00 Juli-suli. 69. rész. 8.35 Muzzy in Gondoland. A BBC kalandos rajzfilmsorozat angolul tanuló gyerekeknek. 20/7. rész (ism.) 8.40 This is the Way. Jilly Viktor tanít. 20/7. (ism.) 9.00-11.00 Matiné gyerekeknek. Benne: 9.00 Óz, a nagy varázsló. Japán rajzfilmsorozat, 17. rész. 9.20 Huckleberry Finn és barátai. Amerikai filmsorozat. XXVI/20. rész: A viszály vége. 9.45 Turpi úrfi. Amerikai filmsorozat. (folyt.) 13.50 LMT 10.10 A repülő ház. Amerikai rajzfilmsorozat. 10.35 Foxi Maxi. Amerikai rajzfilmsorozat. 10.40 Mizujs? 11.00 Csellengők. 11.30 Sorstársak. 12.00 Cigányzene a Citadella étteremből (ism.) 12.15 Legyetek egy. 12.45 Tévémagiszter. 14.25 Újdonságok. 14.55 Csízió. 15.05 Váratlan utazás. Kanadai filmsorozat, XIII/7. rész: A vacsora. 16.00 UTE - FTC. Bajnoki labdarúgó-mérkőzés. 17.35 Gyerekeknek. 18.00 Európai Nemzeti Parkok. Német természetfilm. Utazás Dél-Afrika nemzeti parkjaiban. 18.50 Jelfák. Kőszeg (ism.) 19.00 Az 1956. évi forradalom és szabadságharc kezdetének valamint a Magyar Köztársaság 1989. évi kikiáltásának napja. Hangversenyközvetítés a Magyar Állami Operaházból. kb. 20.30 XX. századi költőportrék. Juhász Ferenc. 20.55 Maléter. Dokumentumfilm-sorozat. III/3. rész: Az ítélet: halál. 22.00 Telesport.

PÉCSI VÁROSI TV

Centromédia. 18.20 Spenót. 18.50 Járom a várost. 19.00 Aktuális stúdió: Trialógus. 19.30 1956 forradalmi eseményei Pécsett. 20.30 HTV film: Amerikai unokatestvér. (olasz politikai krimi). 21.35 Centromédia.

MECSEK TV

(Ma csak a megye kábelrendszerein)
18.55 Műsorajánló. 19.00 Trombi és a Tűzmanó. 19.10 EKSÜN. 19.30 Kávéházi esték. 20.10 Hármat egy csapásra! 20.45 A halál nem válogat - amerikai film. 22.30 Magazin. Benne: Várják a mosógépet, Menthetetlen légierő.

BARANYA TV

(Ma csak Pécs kábelrendszerein.)
19.00 Rajzfilm. 19.10 Borkóstoló a Palatinusban. 19.15 Táncverseny Szigetváron. 19.20 Újabb segítség a BAT-tól. 19.25 Fema-nap az egészségért. 19.45 Kábelkom-CocaCola-Sport TV nap előzetes. 19.50 PVSK Dália-Tungsram SC női kosárlabda. 20.05 PMSC-Debrecen ffi kézilabda. 20.20 Szurkológyűlés a kosárlabdás lányoknál. 20.25 PMSC-Parmalat labdarúgás. 20.45 Film. 22.15 Film. 22.15 Erotika. 22.25 ARRI-TEXT képújság.

DUNA TV

9.00 Hírek. Műsorismertetés. 9.05 Cape Rebel -Száműzöttek balladája. Dél-afrikai filmsorozat. 10.00 Sportképek. Heti összefoglaló. 12.00 Déli harangszó. Műsorismertetés. 12.05 A Muzsikás együttes felvételeiből. 12.20 Postabontás. 13.35 Színházi élet. 14.00 Emlékképek - régi híradók - különkiadás. 14.40 Rokoni szemmel. Magyar dokumentumfilm. 15.15 A fiú naplójából. Irodalmi összeállítás. 15.40 Ez hát itt az ország háza, a homlokomon. 16.20 Megáll az idő. Magyar játékfilm. 18.00 Heti hírmondó. 18.45 A kiskakas gyémánt félkrajcárja. 19.00 A Magyar Köztársaság nemzeti ünnepén. Hangverseny-közvetítés a Magyar Állami Operaházból. 21.00 Losonczy Géza. Dokumentumportré 2. rész. 22.10 Philemon és Baucis. Magyar film. 23.00 Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról.

HBO

8.00-9.00 Tapsi Hapsi és vendégei.Benne: 8.00 Taz-Mania. 8.30 Bolondos dallamok. 9.00 Batman. 17.30 Misi mókus kalandjai. Magyar bábfilm. 18.50 Mozimánia. Kaszkadőrök. Amerikai dokumentumfilm. 19.40 Az utolsó mohikán. Amerikai filmdráma. 21.30 A szakasz. Amerikai filmdráma. 23.30 A játék neve: Beverly Hills - Amerikai film.

NÉZZE MEG AZ ÚJ CÍMKE TÚLOLDALÁT
EGYMILLIÓ FORINTÉRT!



Ha a legismertebb magyar sört, a Kőbányai Világost választja, nemcsak egy könnyű, friss és finom italhoz jut hozzá, hanem részt vehet egy fantasztikus nyereményjátékban is. Miután kellő hőfokra hűtve elfogyasztotta a pompás, aranysárga nedűt, áztassa le az új köntösbe öltözött üvegről a címkét, és kitöltve, 1994. november 30-án 12 óráig juttassa el a megadott címre! Így Ön is eséllyel pályázhat a 20 nyeremény egyikére.
Minden visszaküldött címke egy-egy külön esélyt jelent!

1. díj: bruttó EGYMILLIÓ Ft
2. díj: bruttó 500 000 Ft 3. díj: bruttó 200 000 Ft 4-10. díj: bruttó 100 000 Ft
11-20. díj: bruttó 60 000 Ft

FRISS, VILÁGOS KŐBÁNYAI – MINDEN PALACKBAN

Túl a 70. önálló kiállításon

Beszélgetés Takács Dezső Rudnay-díjas pécsi grafikusművésszel

– Az idén nyáron Ön művészi pályájának fontos állomásához érkezett – fordultunk az 1933-ban született pécsi grafikusművészhez, *Takács Dezső*höz.

– Igen, és örömmel töltött el az a tudat, hogy a 70. önálló kiállításomra éppen Pécs testvérvárosában került sor – hangzott a válasz. – Az EMKE, az Erdélyi Magyar Kulturális Egyesület-körök Baranya Megyei és Kolozsvári Szervezete meghívására Kolozsvár volt a színhelye ennek a kiállításnak.

– Hogyan jött létre a kolozsvári kiállítás?

– Az előtte való hónapokban volt a Szivárvány Gyermekházban „Kolozsvári képek" címmel *Essig Klára* ottani grafikus kiállítása. Ott merült föl a kérdés, hogy viszonzásképp egy pécsi grafikus is állítson ki Kolozsvárt. Nagy örömömre én kaptam meg a fölkérést a Kolozsvári Nemzeti Múzeumtól. Még a kiállítás megrendezése előtt a kolozsvári és a Duna TV műsorában szerepelt az a rólam készült portréfilm, amelynek keretében elmondhattam a különböző technikákkal készült alkotások elkészítési módját. Így sor került arra is, hogy a kiállítás anyagában rézkarc, fa-, réz-, és linometszet, valamint kőnyomat is szerepeljen. Összesen 61 alkotás került kiállításra, amelyek nagyobbik része a régi és az új Pécsről, kisebbik része pedig Baranyáról szólt. Külön kérésre bemutattam a sokszorosító grafikai technikák előállításának módozatait is. A tárlat junius 10-től július 10-ig tartott nyitva, a megnyitón a Kolozs Megyei Múzeumok főigazgatója bevezetője után *dr. Alaxander Rus* művészettörténész nyitotta meg a kiállítást – nagyszámú közönség előtt. A megnyitóról beszámolt a kolozsvári, a bukaresti rádió és televizió.

– Ez volt az a kiállítás, amelyet később a pécsi angolnyelvű központban is bemutattak.

– Igen, és a Mária utcai épület kiállítótermében július 19-től szeptember 13-ig a pécsiek, baranyaiak is megnézhették, így hazai közönség előtt is bemutathattam.

– Tudjuk, különösen szívén viseli a kisgrafikák készítését.

– Be kell vallanom, nagyon szeretek kisgrafikákat és ex libriseket készíteni. Az említett tárlatokon is szerepelt öt tablónyi, köztük *Tamási Áron* és *Gáspár, Csorba Győző, Székely Mihály*, valamint neves külföldi és hazai zeneművészek arcképével diszített alkotások.

– A kolozsvári kiállítás megvalósításánál sokat köszönhetek a BAT Pécsi Dohánygyárnak, amely hagyományához híven itt is segített a kiállítás megszervezésében, az anyag ki- és visszaszállításában.

– Úgy tudom, hogy a baranyai-pécsi zsidó deoportálás 50. évfordulójára emlékezve egy nemes gesztust tett.

– Az évfordulóra készültem el a zsinagógát ábrázoló festményemmel, amelyet a hitközségnek ajándékoztam.

–További tervei?

– A jövő év februárjában Grazban közös kiállításom lesz *Tám László* foto- és diaporáma művésszel. Az egyházi jellegű kiállításon ő a baranyai temetőkről és kálváriákról készített fényképeit, én pedig a megye templomait ábrázoló festményeimet állítom ki. Szeretnénk minden alkalmat megragadni, hogy bemutassuk értékeinket a határainkon túl.

Dr. Vargha Dezső

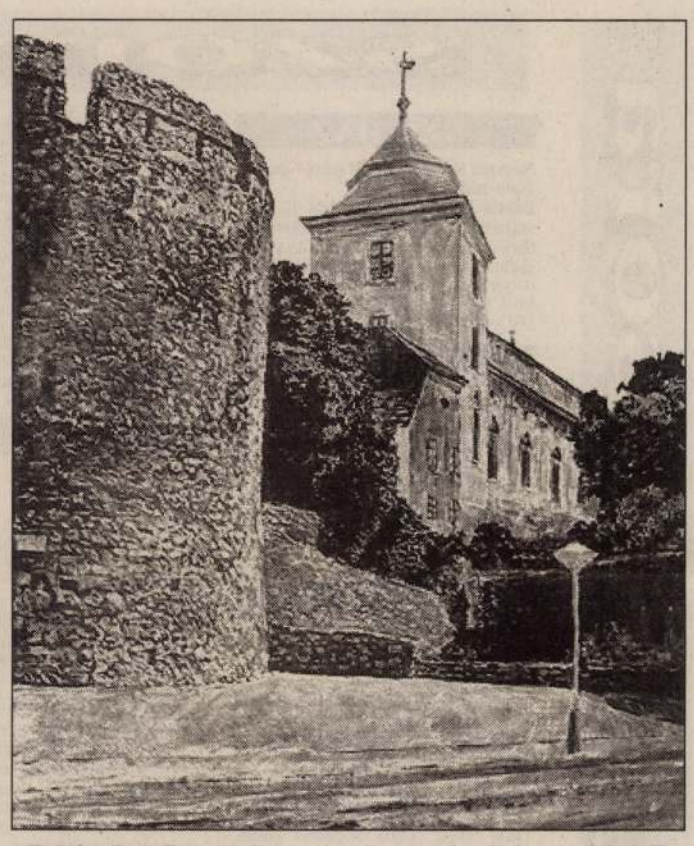

Takács Dezső grafikája a pécsi Barbakánról és környékéről

Törő István

Kutyaszorító

A pályaudvar vakvágányai elgazosodva. összefogódzkodó, kivénhedt lokomotívok rozsdásodnak, szétforgácsolódott tehervagonok vázai, deformált tartálykocsik. Az egyik vagon ablakából kályhacső áll ki, vékonyka füstje az ég felé iparkodik. Száradó ruhák sziluettjei ott, belül. Asszony is van, övék e találékonyság. Meg macska is a lépcsőn, mintha tornácon ülne, s dorombolna az elrohanó vonatok utasainak.

A tisztviselő forgatja fejét. A kásás hólé belemar a lábikrájába. Gyerekarc villan az egyik ablakon. De eltűnik, berántják. Nem jó itt az idegen.

– Hahó, hahó! – kiabál befelé. A macska megriad. Már a vagon tetején van. Egész otthonosan fut végig rajta. Szikkadt, fejkendős női arc az az ajtóban.

– Mit akar? Kit keres?

– Julit. A Lakatost.

– Honnét jött? Nincs itt ilyen!

A tisztviselő tudja, hogy van. Csak ezek nem mondják meg. Benne van vérükben a tagadás.

– A Hivatalból. Beszélnem kell vele!

– Mondja meg, hogy beszélt!

A tisztviselő mosolyog. Ez már jó jel. Fél beismerés.

– Maga nem az!

– Miből gondolja?

– Tudja, a gyerek . . .

Addigra az ablakok már megtelnek kukucskáló szemekkel. A szomszéd vagon ajtajában is csüngnek vagy hárman. A tisztviselő szaporán forgatja a fejét.

– Nem mehetnék be?

A fejkendős nő körbenéz.

– Mit bámultok? Tisztuljatok befelé!

A tisztviselő megtorpan az ajtóban. Azt hiszi, a pokol küszöbére ért, olyan szag és látvány fogadja. Keresi a kapaszkodókat. Nincs kapaszkodó sehol. Csak riadt arcok, szétfröccsent tekintetek. S a vagon belseje?! Fekhellyé eszkabált fapadok, párnák és pokrócok. Zsúfoltság, limlomok. A fejkendős asszony hellyel kínálja. Egy mozdulattal felrántja a párnát, pokrócokat. De csak annyira, hogy a másik végében a szopós gyerek még ott maradhasson. A gyerek felsír a mozdulattól. Ott fénylik a deszkázott fapad.

– Üljön le, lelkem!

A tisztviselő riadtan forgolódik, behúzza a nyakát, mint aki attól fél, hogy hátulról áldást oszt a fejére valaki.

– Tudja, a Juli . . .

– Mi van a Julival?

– Hát a gyerek . . . Odébbhúzza a fejét, mert érzi, hogy valaki a sapkája körül matat. – A gyereket végre sikerült . . . Szavába vágnak.

– Miről beszél ez? Mi sikerült?

– Sikerült otthonban elhelyezni . . . A Lajoskát. Lakatos Lajoskát – és boldogan vigyorogva néz körül.

– Kit? – nevet a foghíjas nő. – Ott van a Lajoska!

Nevet mindenki, mert Lajoska éppen a tisztviselő sapkáján lévő makk-figyegőkkel játszott a szabadon maradt kezével. A másikat tövig benyomva a szájába, szopta.

– És hol van az anyja? – pattant fel, de visszatessékelték.

– Éppen nokedlit főz. Most kavargatják neki! – nevet mindenki. Még Lajoska is kirántva szájából a fehérre szopott ujjat, hogy most már két kézzel tudja bizgerélni a két makkocskát. Valami még mutatja is a tenyerében a kavarást és a főzést.

A tisztviselő elvörösödik. Meleg lesz a kabát, izzad a sapka alatt a feje.

– Miért jó ez maguknak?

– Zabálni kell. Abból él az ember, amije van. Inkább hozott volna pénzt, meg tüzifát, meg ennivalót, nem a Lajoskát elvinni. A rák essen bele, aki el akarja vinni! Száradjon el a keze! – és odamegy a gyerekhez. Megpaskolja a pucér fenekét. A gyerek sivalkodik. Magához veszi. A mozdulattal együtt jön a sapka is. Felvillan a tisztviselő kopasz feje. Nevetik. Most érzi igazán, hogy kutyaszorítóba került. Hiába mondták neki: „Oda ne menj, a vagonosok nem szeretik az idegent. A vasutasok is csak legyintenek. A rendőr akkor megy arra, ha vér folyik. Küldj egy idézést. Annak van nyoma a nyilvántartásban." De ő nem fél. Érti a nyelvüket. Mindenki nevetett rajta, amikor a fityegő makkocskákkal díszített sapkát fejébe nyomta, és a levelet a kattintós zárú táskába tette.

Hirtelen váltott. Elvégre a hivatalt képviseli. Igen, a levél. Felkattintotta a nagy szögletes táskát. Ott lapult a levél az irományok, tízórai, és egyéb fontos okmányok társaságában.

– Itt a levél, Julinak hoztam.

– Adja oda neki! – kuncogott a fejkendős. Valamennyien vigyorogtak.

– Kérem, én hivatalos küldetést teljesítek – pislogott körbe zavartan. – És a sapkámat is kérem vissza!

A sapka addigra már Lajoska fején díszelgett. Szép látványt nyújtott pucér fenékkel, sapkában, szinte az ökléig berántott szopós kézzel. A tisztviselő megrökönyödött, és úgy pattant fel, mintha ki akart volna az ablakon ugrani. De elállták az útját.

– Menjen, keresse meg a Julit! Ott flangál a szokott helyén. Akár leckéket is vehet tőle.

Hatalmas röhögés. Még Lajoska is kivigyorítja néhány tejfogát. Ekkor vette észre, hogy milyen sokan vannak. Vakaródzni szeretett volna, mint a többiek, de ő nem vakarózdhat.

– Szeretnék kimenni! Kérem engedjenek ki!

– No, nem keresi meg a Julit? Pénze biztosan van. Egy ilyen finom embernek a pánztárcája is duzzadt.

A tisztviselő már az ajtóban járt. Valahogy levergődött a lépcsőkön, belehuppant a kásás hóba. A sapkáját úgy hajították utána. A gyönyörű makkocskák nagyokat koppantak.

– Én magukat feljelentem! Rendőrt hozok magukra!

– Mit csinál maga velünk? – állt elé zsebre dugott kézzel két cseperedő bajszú legény.

– Semmit, semmit! Csak a táskám . . .

– Itt a táskája! – dobták utána. A táska szétnyílott. Irományai és a tízórai a latyakos hóba hullottak. Egy vonat robogott el, zaja elnyomta a röhögésüket, ahogy a táskába gyömöszölte a sok papírost.

Kovács István:

Budapest

a kiégett napok
sötét
testetlen halottak
tátongtak a házak
koporsófalán

a sír-sorok
mint gyeptégla-sikátorok
szeletelték fel a parkokat
s a parkok a várost

egy ember sírt

könyörtelen szelek
tépték a terek
fű-haját

vér-kérgű fák
várták
a lombtalan tél
havát
ködét

s voltak gyökerek
kik fölszívták
az eltemetettek
átfázott csöndjét

(1966)

A karórák

Ez afféle érzékeny történet a karórákról – „akik" ugyancsak az időn belül léteznek –, már amennyire életük van a karóráknak. És van.

A karóráknak életük van. Kettőre különös emlékszem közülük. S talán azért, mert a második, hajh, a második, tulajdonképpen helyrebillentette az időt. Ő a hűséges karóra.

De előbb azt a karórámat szeretném elmesélni, amelyik legalább egy napon át olyan iszonyú képzetek tömegét zúdította rám – főleg álmomban –, hogy valósággal kiestem az összefüggések láncolatából, okságokból és logikákból, önérzékelésem megszokott keretéből, s órákig csak ültem-üldögéltem egy krumpliföldön.

A dolog valahol egy hétvégi telken ért, ahová gyakorlatias érzékű és jóhumorú barátnőm ragadott magával, mivel látta, hogy nagyon sérülékeny állapotban voltam azidőtájt, s úgy gondolta, hogy jót tesz vele, ha visszavisz egy kicsit a napraforgói, kukoricái, krumplijai közé. Még a kapát is megfoghatom, bíztatott.

Emlékszem, hogy amikor megérkeztünk, a nagy meleg miatt magamra csapkodtam egy kis vizet a tartályból, mielőtt leültem volna a diófa alá a krumplisorok végén – a kapát mind a két napban nem vettem kezembe –, az órámat pedig lecsatoltam, és a vályú szélére tettem.

Jó délután volt már, amikor eszembe jutott, s keresni kezdtem. Amikor rátaláltam, a hajam szála is égnek meredt. Nem volt idő!!! A karóráról eltűntek a számok. Csak homályos folt volt a karórámon. Az arca közönyös volt és érthetetlen. Nem voltak rajta számok. Önemésztő hangulatomnak csak ez kellett . . . Fájt ez is. Majdnem elsírtam magam.

Az elemmel működő karórák első szériájából való jószág volt ez, s bár tudtam, hogy ha kimerül az elem, ezt várhatom, engem mégis megdöbbentett, és fájdalmas általánosításokra késztetett a látvány. Nem volt idő. Meghalt az idő. Két napig ezen meditáltam. Meghalt az idő.

A másikkal éppen ellenkezőleg történt. Elromlott egy sokadik karórám, melyet egy működő jó karórával cseréltem föl régebben, s az, a régebbi bekerült a kis fakupában, ahol mindenféle apróságot szoktam őrizni.

Rémlett, hogy van nekem a fakupában egy órám, amit azért kellett letennem, mert kettétört a számlap házával egybeöntött karcsatja, s nem tudtam a kezemre tenni. Most viszont, hogy egy teljességgel érdektelen „közben-karóra" elromlott, keresni kezdtem. Legalább másfél éve rá se néztem. Hol lehet? Működik-e?

Megtaláltam. Fantasztikus. A karóra, amelyet – mondom – úgy másfél éve félretettem, másodpercre pontosan az időt mutatta. Nem merült ki az elem benne. Miközben én rá sem figyeltem, ő szorgalmasan, pontosan és hűségesen dolgozott, mutatta az időt, pedig senki nem volt kíváncsi rá.

Most a szívem fölött hordom. Egy vékony kis ezüstláncon, a maradék szíjbujtatóba ügyeskedett vékony ezüstláncon. A hűséges órámat.

Konczek József

Az októberi Kincskereső

1974 októberében jelent meg a Kincskereső első országos terjesztésű száma, így hát idén ünnepi köntösben és ünnepi tartalommal jelentkezik az októberi Kincskereső.

Áprily Lajos szép őszi versei után Adynak Az Avard-domb kincse című költeményét s mellette *Tüskés Tibor* kitűnő elemzését olvashatjuk a hagyományos Miért Szép? rovatban. Mindjárt utána a szerkesztőség ünnepi köszöntője következik Miért szép a kincskeresés? címmel. A befejezést idézzük: „. . . . Azt a kincset keressük és kínáljuk ezután is, ami annál több lesz, minél többfelé sikerül szétosztanunk."

A gazdag irodalmi anyagból kiemlekedik Móra Ferenc két írása, mintegy jelezve, hogy a Kicnskereső fölvállalja és folytatja itt Szegeden a mórai hagyományokat.

Janikovszky Éva Az úgy volt című írását – a tőle megszokott stílusbravúron túl – még érdekesebbé teszi a befejezés ünnepi fordulata. (A szegedi származású írónő Az úgy volt . . . rovata a Kincskeresőben jelent meg először, s mint most is, mindig *Réber László* remek illusztrációival.)

Hasonlóan kiváló rajzok kísérik ünnepi számunkban a folytatásos regényt, *Felix Salten* Bambi-ját „s az Áprily-verseket is (*Gaál Éva*, illetve *Magyar Mihály* jóvoltából).

A „Változatok a kincskeresésre" rovatból és a „Kincskereső-történelem dióhéjban" című írásból sok érdekességet megtudhatunk két évtized szerkesztőségi munkájáról, a felejthetetlen nyári táborokról, az ifjú tehetségekről.

A nevető irodalomóra ünnepi különkiadásában kacagtató rovat paródiákkal találkozhatunk, a gyerekszáj-humort pedig ezúttal az „Ez a saját gyerexájjunk" című összeállítás képviseli. Nevetőizmaink edzettségét a továbbiakban jótékonyan fokozzák *Tímár György* Nevető lexikonjából kiemelt címszavak (pl.: Kövidinka – hibbant indián, aki sziklából bort próbál fakasztani).

A lap most közli a pályázatnyertesek névsorát is. (Érdemes elolvasni a „Neveljük a felnőtteket!" pályázat néhány díjnyertes alkotását – felnőtteknek is ajánljuk! És persze, ha október, akkor indul az újabb országos játék, címe ezúttal: Európai mozaik.

Haris Ottó ikertestv

— Ebben az
benne vannak az
kezdi Haris Lajos. –
papa, aki az első v
rúban a Brandenbu
lőezred távirdapar
volt és műhelyében
tette az ezred repülő
delljeit. Az Olasz
hazahozott távirdai
zésekkel játszottunk. Az
apánk Bedellia 1 hengeres
hörgőszelepes kocsijával
1927-ben Csepelen a kikötői
új úton 110 kilométeres se-
bességgel megelőzte Weiss
Manfréd akkor beszerzett
Bugatti kocsijait. Ők akkor
azt tartották a legjobbnak,
ezért lett az apánk a WM-
ben főszerelő. Az anyánk
pedig 18 éves korában már
angol—francia női ruhaszab-
bász mester volt. Mi jármű-
ves gépészmérnökök lettünk,
már gyerekkorunkban 1941-
ben arról írtunk, milyen lesz
a gépkocsigyártás 1965-ben,
mert tele voltunk könyvek-
kel, meg játékokkal. S a já-
ték romantikájával elkez-
dődött a modellezés, megcsi-

nagykocsit, 5 motorkerékpárt
és még számos járművet, ami
a birtokunkban van.

— Mire a legbüszkébbek?

— Talán a *gőzkocsira*,
amelyet Preiner Ferenc 1875-
ben készített — folytatja Ha-
ris Ottó. — Hajtó szerkezetét
egy asztalosnál találtuk meg,
aki gépi gyaluláshoz akarta
alkalmazni, s a Preiner csa-
ládtól egy nagy alumínium
dobozban kapta. Így tudtuk
meg, hogy ez a hajtómű
Preiner második gőzkocsijá-
nak hajtóműve, egyhengeres
megoldás. *A mai napig is*
üzemképes. Most tisztáztuk
Svájcban a lausaunei közle-
kedési múzeumban, hogy
Európában először *Magyar-*
országon kezdődött meg a

Viharos változások törté

1965-ben hirtelen,. az egész országot megrendítő drámaisággal zúdult ránk a hír a nagy balatoni halpusztulásról. És azóta nem szűnnek a baljós előrejelzések, a kétségbeesett jajkiáltások. Bizottságok alakulnak, kutatóprogramokat szerveznek, tervek születnek a majdnem kétszáz kilométer hosszú parttal körülölelt tó megmentésére. A kívülálló nem tudja eldönteni, vajon nem kerültünk-e véletlenül lépéshátrányba? A sok tervezés, értekezlet nem tehetetlenséget, totojázást leplez-e, s vajon iparkodásunk nem arra elegendő-e, hogy meggnyújtsa a nagybeteg haldoklását, ahelyett, hogy teljes gyógyulását segítené elő?

De mi köze mindehhez *Csupor Tibor Kis-Balatonról*

ben idézte elő a Keszthelyi-öböl és más partrészek elmocsarasodását, a víz romlását, ma sem dőlt el. Min ahogyan azt sem tudjuk bi zonyosan, ki vagy mi a bű nös? Hiszen a XVIII. száza termőföldnyerő törekvése a déli partok kővéddel ellá tása, a termelőüzemek fej lesztése vagy a folyószabá lyozások mind jó szándékka nyúltak bele a természe belső rendjébe. S még az sem állíthatjuk, hogy ner kellő körültekintéssel. A adott pillanat tudományo szintjén megpróbálták kita lálni, milyen következmé nyekkel járhatnak az átala kítások.

Sajnos az elmúlt két é század tapasztalatai azt se tetik, mindig a „károgók" nak, a „vészmadarak"-na

1983 AUG 1

Takács Erzsébet,

1983 AUG

SZOT-díjas szobrászművész

MAHIR

Sajtófigyelő

NÉPSZAVA

1021



Gödöllőn, a művelődési központban hétfőn délután 5 órakor nyílik Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész gyűjteményes kiállítása. A kiállítás augusztus 26-ig tekinthető meg, szerda kivételével, naponta 10–18 óráig. Képünk: Nő korsóval

MA

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából ***JÓNÁS, RENÁTÓ*** *nevű kedves olvasóinkat.*

A Nap kél 6.41, nyugszik 16.15 órakor

Hírek, tudósítások, események közölhetők 10-től 12 óráig a 410-053-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: **CSUTI JÁNOS**

Ma 9-11 óráig panaszügyekben fogad, a 415-000-es számon hívható: **DR.DUNAI IMRÉNÉ**

Szerkesztőségi hírügyeletes 16-tól 19 óráig a 415-000-es számon: **REZES ZSUZSA**

Márton fehér lova

A tegnapi Márton-napról a népi időjárás-megfigyelés azt tartja, könnyen hoz havat. A mondóka szövege: „Márton néha fehér lóra száll." A régiek az ekkor vágott liba mellcsontjának színéből következtettek a tél erejére. Ha a csont vöröses, akkor enyhének, ha fehér, akkor keménynek ígérkezik a tél. Tán néhányan még így is nézik a csontokat. A Meteorológiai Intézet közölte, hogy az ország keleti részén már szállingózott a hó. Vasárnap Pécsett 20 fokos meleg idő idézte a vénasszonyok nyarát, ami 5-6 évenként fordul elő. Gyakoribb, hogy ilyenkor már hó-sapka díszeleg a Misinán. **Cs. J.**

Időjárás

Túlnyomóan borult idő várható. Éleinte elszórtan majd egyre többfelé valószínű havazás, havaseső, délnyugaton eső. A délkeleti szél élénk, időnként erős lesz.

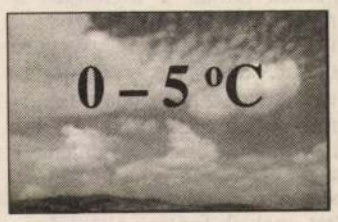

Vízállások: Mohács 273 cm, apadó, 9,7 fok, Őrtilos 136 cm, áradó, 8,0 fok, Barcs 169 cm, apadó, 9,9 fok, Drávaszabolcs 267 cm, apadó, 8,5 fok.

Újjászületett

A Jónás név nyelvünkben nehezen tudott meghonosodni. Az óhéber alapszó galambot jelent. A Renató latin eredetű név, az újjászületett jelentésű szóból keletkezett.

— **Két helyi tv-adás** fogható most már Komlón. Tegnap mutatkozott be először a TV Best Komló elnevezésű új kábel-tévé, melynek adását ma 18 órakor ismétlik a városi kábel-rendszeren. Korábban kezdte meg munkáját a Városi TV. A műsorának felelős szerkesztője *Ferenci Demeter*.

— **Árverés a gazdaságban.** A Pécsváradi ÁG-ban tegnap az árverés során a kikiáltási áron kelt el a kastély és a park, valamint a mecseknádasdi juhhodály. Korábban 60-an érdeklődtek, végül a bánatpénzt 20-an tették le. A nagy érdeklődés ellenére sem kelt el a hízómarha-telep, a lovászhetényi major, a Berkesd-pusztai juhhodály.

— **Örökzöldek tolvajai.** A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka a pécsi Eszék Étterem előtti beton-vályukból elvittek a tolvajok 16 Juniperus örökzöldet. A kár több mint 6000 Ft.

— **Az új iskoláért** jótékonysági összejövetelt szerveznek Sátorhelyen holnap 19 órakor. Befizetni az AMK-ban lehet.

— **A Poloska** című Majakovszkij-komédiát holnap 17 órakor a pécsi JPTE Szántó Kovács János úti B-kollégiumában oroszul adja elő a milánói Tyeatr na Daganka színtársulat.

Jó & friss
Naponta előnyös
Zalahús Egerszegi kolbász
vákuumcsomagolt ára helyesen:
1 db, 200 g
~~115 Ft~~
99 Ft
Pécs, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
Pécs, Gosztonyi Gyula u. 2.
Pécs, Zsolnay Vilmos u. 119.
Pécs, Pollack Mihály u. 19.
Pécs, Berek u. 1.
Pécs, Hungária u. 55.

A bábok és a bontakozó gyermeki lélek

„A bábok világa Pécsről-Baranyáról„ címmel kiállítás nyílott a pécsi Apáczai Csere János Nevelési Központ 1. és 2. sz. Általános Iskolájának előadói során. A folyosón elhelyezett 12 vitrinben gyermekek, pedagógusok és profi bábkészítők munkái láthatóak. A tárlat egy hónapig állandó élményt biztosít a diákoknak: szünetekben, a tanítás után megcsodálhatják a textilből, tökből, csuhéból született bábokat, papírhajtogatásokat és árnyjáték-figurákat.

A kiállítást *Temesi Jenőné* szervezte, aki „Hétszínvirág" nevű csoportjában jelenleg is bábozást oktat a gyermekeknek. A tárlat anyagát részben levelezés útján sikerült összegyűjtenie az egész megyéből; a kiállításon szerepelnek többek között az 1960-as években híres siklósi bábcsoport babái is.

A rendezvényt *Kós Lajos* Jászai Mari díjas bábművész nyitotta meg. Utalt a bábozás pedagógust és gyermeket összehangoló értékére, s hogy a figurák készítése lehet oktatási anyag is. A bábok világa azonban nem illan el egy hónap múltán sem a Nevelési Központból. A jelenlegi anyagot a nagynevű putnoki bábos, *Horányiné Tóth Ilus*, a népművészet mesterének munkái követik majd. **Katona G.**



A kiállítás egy hónapig látható **Fotó: Löffler G**



Pécsett a Kalamáris Vendéglőben ma 17 órakor nyílik meg a Hungaléria képzőművészeti kiállítása. A tárlaton a dél-alföldi régió művészei, köztük Fontos Zoltán, Pósa Ede és Sinkó János festményei láthatók illetve megvásárolhatók **Fotó: Löffler Gábor**

Rendezvények

A pécsi Gyár cukrászdában ma 21 órakor fellép a Mentőosztag-Watt-lárma együttes.

Dr. Berényi István Pécsett jogsegélyszolgálatot vezet ma 12-14 óráig a DOZSO-ban, 15-16 óráig az ANK-ban.

Andor Mária textilfestésre, batikolásra, papírhajtogatásra várja a gyerekeket holnap 10 órakor a Szászvári Művelődési Házban.

Meditációs tanfolyam kezdődik holnap 10 órakor Pécs-Meszesen, a Dobó István utcai Nyugdíjasok Klubjában.

A Kiss Géza Társaság – Az Ormányság meséi címmel – vasárnap 16 órakor a Pécsi Református Egyház gyülekezeti termében előadást rendez. Minden érdeklődő személyt várnak.

Közlemények

A Pogányi-tóban telepítés miatt holnaptól csak ragadozó halakra lehet horgászni.

Tilos horgászni nov. 15–16–17–én az Üszögi-tavon.

Roncsautó-derbyt tartanak amatőröknek vasárnap 14 órától Görcsönyben, a régi téglagyárban, a temető közelében. Edzés és jelentkezés reggel 8-tól. Érdeklődni lehet *Berkó Bélánál* a 372-521-es telefonon.

A határőr-akciószázadok nyílt napot szerveznek vasárnap 9.30-tól a Határőr Igazgatóság pécsi laktanyájában és a Siklósi kiképzőbázison.

A Történelmi Igazságtétel Bizottság a továbbiakban hétfőnként 9-13 óráig tartja összejöveteleit Pécsett, az Apáca u. 16-ban.

TQM. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány november 15–16-án Átfogó, teljeskörű minőségszabályozás (TQM) címmel tanfolyamot szervez. Előadó Ronald H. Hobson professzor (USA). Érdeklődés: Kovács József, tel: 56/423-134, fax: 56/423-122.

— **Nyílt nap** lesz a Ciszterci Rend pécsi Nagy Lajos Gimnáziumában szombaton 9 órakor. Várják az érdeklődőket.

BK.: Látogatás

A Pécsi Barátság Klub ma látogatást szervez a Csontváry Múzeumba. Belépés ingyenes. Találkozás 10 órakor a múzeum bejárata előtt. December 11-én Szabadka–Baja autóbuszos kirándulás lesz, melyre csütörtökönként 13-15 óráig lehet jelentkezni a Ferencesek u. 1-ben, a klubirodában, vagy a 323-091-es ügyfélszolgálati telefonon. Útiköltség: 850 Ft.

Gyűjtés

Pécsett, az Apáca utcai rendi óvoda a vajdasági gyermekek javára ruhát, tartós élelmiszert, tisztálkodási szereket gyűjt péntekenként 17.30–18.30-ig. Az akcióhoz vidéki iskolások is csatlakoztak.

Döntés

A Görcsönyi Önkormányzat keddi ülésén arról is döntött, hogy a kábeltévé-rendszerbe bekapcsolják az iskolát, a művelődési házat: több hírt közölnek, bemondót alkalmaznak. A kultúrháznak kondícionáló gépet vásárolnak. Fásítanak és elültetnek 800 fát, főként hársat, nyírt, selyemtuját. Az ülésen *Grünwald Géza* polgármester elnökölt.

Repülősök

A Szolnoki Repülő Műszaki Főiskola holnap 10 órakor nyílt napot szervez a tisztképzésről, a felvételi vizsgáról is, bemutatják az oktatási bázist.

Egészségügyi szolgálat

Mindennapos felvételi ügyeletek gyermek belbetegek részére: Pécs város: POTE Gyermekklinika, Szigetvár város és járás, a pécsi és a volt sellyei járás: Megyei Gyermekkórház. Gyermeksebészeti, kórházi felvételt igénylő gyermekfülészeti betegek részére páratlan napokon: POTE Gyermekklinika; páros napokon: Megyei Gyermekkórház; Pécs és Baranya megye egész területéről érkező betegek részére.

Pécs város lakossága részére felnőtt belgyógyászat, sebészet, baleseti sebészet: POTE II. sz. Sebészeti és Belgyógyászati Klinika. Égési sérülések: Honvéd Kórház. Koponya- és agysérülések: Idegsebészet. Pécs város és a csatolt községek neurológiai betegeinek felvételét a Neurológiai Klinika; pszichiátriai betegek felvételét a Pszichiátriai Klinika látja. Mindennapos akut urológiai ellátás és felvételes ügyelet: POTE Urológiai Klinika. (Munkácsy M. u.) Szemészeti betegek ügyeleti ellátása 17 órától: POTE Szemészeti Klinika. (400 ágyas Klinika) Felnőtt fül-orr-gégészet: POTE Fül-Orr-Gégeklinika (Munkácsy M. u.)

ÉJSZAKAI KÖRZETI ORVOSI ÜGYELET

Pécs város felnőtt lakossága részére egy helyen a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 414-347.

Fogászati ügyelet minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben, gyermekek részére is. Telefon: 414-347.

Gyermeklakosság részére egy helyen, a Gyermekklinikán, Pécs, József A. u. (bejárat a Bajnok utca felől) délután 5 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 310-938.

ÉJSZAKAI ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Pécs, Lánc u. 20. 10/8. sz. gyógyszertár; Pécs, Bajcsy-Zsilinszky . u. 23. 10/14. sz. gyógyszertár.

SOS-ÉLET telefonszolgálat díjmentesen hívható a 412-390-es számon, este 7 órától másnap reggel 7 óráig.

Pécs város éjszakai ügyeletes állatorvosa dr. Kispál Zoltán Pécs, Havihegyi u. 2/a. T.: 312–885.

A MMSz pécsi csoportja ingyenes orvosi és tanácsadó szolgálata bárki részére beutaló nélkül igénybe vehető Pécs, Janus Pannonius u. 6. sz alatt. 12-14-ig ideggyógyászat, 14-15-ig érsebészet, 15-16-ig sebészet, érsebészet, 15-16.15-ig ped. tanácsadó, 16-17-ig gyermekgyógyászat, 17-18-ig belgyógyászat. Jogi tanácsadó szolgálat naponta 17-19 óráig.

Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Pécs, Konzum Irodaház. Tel.: 72-312-277/17 m. Félfogadás naponta 11-13-ig.

Galenus Egészségügyi és Szociális Gondozó Bt. Betegápolás, gondozás, szociális ellátás. Pécs, Megyeri u. 25. B. ép. III. 317. Tel.: 314–115/15. mell. Hívható: 9-17 óráig.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET

Állatorvosi ügyeletek 1993. november 13-án 06 órától 1993. november 15-én 06 óráig Baranya megye területén.

Pécs város és környéke: dr. Kispál Zoltán Pécs, Havihegyi út 2/a. Tel: 312–885.

Pécsvárad és környéke: dr. Vajda Dezső Berkesd, Alkotmány u. 19. Tel.: 7.

Komló-Sásd és környéke: dr. Kis Gál Árpád Komló, Hámán K. u. 5/a. Tel: 382–693.

Mágocs és környéke: dr. Csősz Gyula Szászvár, Ságvári u. 2. Tel.: 89–014.

Mohács és a volt mohácsi járás: dr. Martina József Himesháza, Kossuth u. 23. Tel: 9.

Siklós és a volt siklósi járás: keleti részén: dr. Lébényi Sándor Siklós, Szabadság tér 11. Tel: 352–262 vagy 01.

nyugati részén: dr. Majoros Tibor Vajszló, Széchenyi u. 18. Tel.: 48.

Szentlőrinci kerület: dr. Baracs József Szabadszentkirály, Ady E. u. 32. Tel: 373–418.

Szigetvári kerület: dr. Vass Péter Nemeske-Görösgal, Fő u. 17/b. Tel: 348–003.

Az ügyeletes állatorvosok a megadott címen és telefonszámon érhetők el.

325-480
MECSEKTRADE RT.
Pécs, Nyugati Ipari út 1.
ÁRAINK AZ ÉRVEINK!!!
Víz- és fűtésszerelők FIGYELEM!
SZERELVÉNYOSZTÁLYUNKON FITTING TERMÉKEK VÁSÁRA
15 % ENGEDMÉNNYEL!!!!
ILYEN KEDVEZMÉNYES ÁRAKKAL CSAK NÁLUNK TALÁLKOZHAT!

90. BB könyök	3/4"	73,70 Ft	Karmantyú	3/4" hazai	27,50 Ft
	1"	108,00 Ft		1" hazai	44,00 Ft
92. KB könyök	1/2"	75,90 Ft	Karmantyú 3/4" kovácsoltvas		35,53 Ft
	3/4"	77,00 Ft	BB ív	3/4"	84,70 Ft
130. T idom	1/2"	91,30 Ft		1"	93,50 Ft
	3/4"	103,95 Ft	KB ív	1/2"	77,00 Ft
	1"	136,40 Ft		3/4"	105,00 Ft
130. T szűkítő	3/4"-1/2"	60,50 Ft	Nyomóvezeték idom	1/2"	47,00 Ft
	1"-1/2"	117,70 Ft		3/4"	48,00 Ft
	1"-3/4"	126,50 Ft		1"	48,00 Ft
241. Közcsavar	1"-1/2"	53,90 Ft	Légtelenítő	1/2"	429,00 Ft
	1"-3/4"	55,00 Ft		3/8"	660,00 Ft
270. Karmantyú	1/2"	49,50 Ft	Csőblincs tiplis	3/8"	22,00 Ft
	3/4"	53,90 Ft	BB hollandi	1/2"	231,00 Ft
	1"	72,60 Ft		3/4"	246,40 Ft
280. Közcsavar	1/2"	30,80 Ft	KB hollandi 3/4" fekete		193,00 Ft
	3/4"	69,30 Ft	KB hollandi 1/2"		247,50 Ft
	1"	78,70 Ft	Radiátorszelep	1/2"	747,00 Ft
290. Dugó	1/2"	17,60 Ft		3/4"	1.730,00 Ft
	3/4"	29,60 Ft	Golyóscsapok BB	1/2"	590,00 Ft
	1"	48,40 Ft		3/8"	485,10 Ft
T idom 1"	hazai	70,40 Ft		3/4"	700,00 Ft
	import	136,40 Ft	KB	1"	937,50 Ft
T szűkítő	1"-1/2" hazai	61,60 Ft	KB	3/4"	748,00 Ft
	1"-3/4" hazai	50,60 Ft			

NOVEMBER 15-20-a KÖZÖTT ÚJRA MECSEKTRADE HÉT!
1 héten keresztül engedményesen vásárolhat áruházunk minden osztályán és építőtelepünkön!
HA 2.000 Ft FELETT VÁSÁROL, AZ ENGEDMÉNY 5 %!
HA MECSEKTRADE KÁRTYÁVAL VÁSÁROL, az engedmény 10 %!
Figyelje hirdetésünket az Új DN hétfői számában a 4. oldalon!
HA ELJÖN HOZZÁNK, BIZTOSAN EZT VÁLASZTJA!!!!
Nálunk kárpótlási jeggyel is fizethet!
Nyitva: hétfő-péntek 8.00-17.00 óráig
szombat 8.00-12.30 óráig

Takács Dezső graf.

Hőfokszabályzóval olcsóbb a fűtés

Tanácsok a gázfogyasztás csökkentésére

A Zöld-Híd Energetikai és Környezetvédelmi Egyesülés pécsi irodájában a gázfogyasztó készülékeket használóknak nyújtottak szaktanácsadást – hogyan takarékoskodhatnak.

Horváth László, a DDGáz Rt. Baranya megyei Üzemigazgatóság fogyasztói-szolgáltatói iroda vezetője elmondta, hogy családi házban és emeletes házban lakó, gázkonvektorral vagy gázkazánnal fűtő ember 30 százalék energiát megtakaríthat a lakásában megfelelő hőszigeteléssel. Új házak építésénél ez porotherm téglát és hőszigetelő ablaküveget és megfelelő vakolást jelent. Természetesen az ablakok és az ajtók hőszigetelésére is figyelmet kell fordítani. Régi lakásoknál valószínűleg idén „divat" lesz a nagyanyáink idejében ismert, ablakok közé helyezhető huzatfogó párnácska.

Spórolni lehet a gázfogyasztással, ha a hőfokszabályzóval napközben 3-4 fokkal visszaveszik a fűtést. Az egyedi konvektorokat le kell zárni: 10-15 perc alatt felfűthető a szoba a megfelelő hőmérsékletre. Forintokkal kevesebbe kerül a gáz – átfolyó rendszerű és tárolós vízmelegítők esetében is –, ha fürdés helyett zuhanyoznak, illetve nem folyó vízzel mosogat a háziasszony.

A sütés-főzés költségei 5-10 százalékkal csökkenthetők, ha a gáztűzhely égőit a háziasszony erős kefével rendszeresen megtisztítja. A hőtechnikailag fejlesztett takarékos edényekkel feleannyi energiára van szükség, mint mikor normál lábasba, fazékba fő az ebédnek, vacsorának való. A mindennapi apró trükkök – előbb a gyufát kell meggyújtani, utána a gázcsapot kinyitni; fedő alatt széles, lapos edénybe főzni; az étel felforrása után a gázcsapot takarékra lehet állítani – is több száz forinttal csökkentik a havi kiadást.

Végül a legfontosabb: 20 fok hőmérsékleten 60 százalékos páratartalom mellett a melegérzet ugyanakkora, mint 40 százalékos páratartalomnál 22 fokon. Vagyis két fokot visszavehet mindenki a fűtéséből – ez tíz százalék energiamegtakarítást jelent a gázszámlánál –, ha párologtatót vagy több virágot helyez el a szobába. Éjszaka, alváskor szintén beállítható néhány fokkal alacsonyabbra a szobahőmérséklet. A fűtési energiával takarékoskodik az, aki a hidegben csak öt percig szellőztet.

Solymos Iván, a Zöld-Híd Egyesület munkatársa a programozható hőfokszabályzót ismertette az érdeklődőkkel. Felhívta a figyelmet, hogy a német gyártmányú Elfatherm S (AEG) típusú szabályozóval a család egész heti életritmusára ügyelve lehet a hőmérsékleti értékeket beprogramozni. Hogy hasznos-e? Múlt év októberétől idén áprilisig egy kozármislenyi családi ház fűtését irányította ez a készülék. A korábbi szezonokban elhasznált gázmennyiség ismeretében kiderült, a szabályozó segítségével minden negyedik nap ingyen fűtött a család a 100 négyzetméter alapterületű, 300 légköbméteres házban.

Ádám Erika

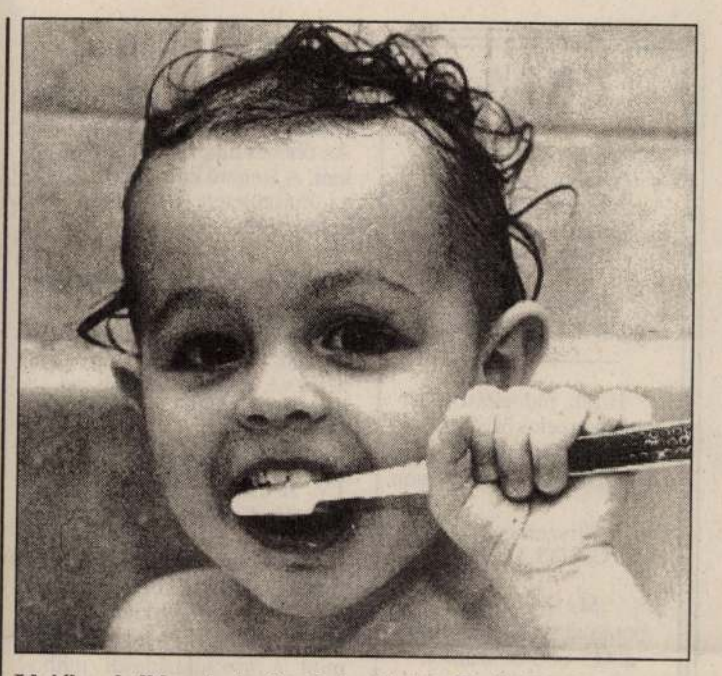

Idejében kell kezdeni a fogak ápolását Fotó: Vincze Barbara

A csodás mosolyért

November a fogászat hónapja

Sokszor irigykedve nézzük a különböző fogpaszta-reklámokon nevető hölgyek gyöngyházfényű mosolyát, ragyogó hófehér fogsorát. A hétköznapok azonban egyre inkább nélkülözik ezeket a csodás mosolyokat. Fogaink állapota orvosi szakvélemények szerint is kritikán aluli. Az ép, egészséges fogazat kialakulását már gyermekkorban kell megalapozni.

A fogszuvasodás hazánkban népbetegség. Statisztikai felmérések szerint a caries a gyermekeknél és a serdülőknél a gyakorlatban tízévenként megkétszereződik. A fogszuvasodás elleni küzdelem leghatékonyabb módszere a megelőzés, melynek minden eszköze adott a gyermekfogászati szakrendeléseken.

A nemzetközi tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy a megelőző, prevenciós program három fő alappilléren nyugszik. Úgy, mint a helyes táplálkozás, a rendszeres és megfelelő szájápolás és fogmosás, valamint a fluoridok adása. Fontos szempont, hogy kisgyermekkorban, amikor a tejfogak megjelennek, a gyermek olyan ételeket kapjon, melyek rágásra késztetik. Ezzel biztosíthatjuk a rágószerv megfelelő élettani működését. Gyermekünk étrendjében mindig bőségesen szerepeljen a gyümölcs és a zöldség.

Sajnálatos tény, miszerint az óvódás és iskolás korban jelentősen megnövekedett a cukorfogyasztás. Pedig a főétkezések között fogyasztott édesség, keksz, cukros szörpök, a legnagyobb ellenségei a fogzománcnak. Egyben ezek az okok játszanak közre a fogszuvasodás egyre emelkedő hazai tendenciájának alakulásában.

A fogszuvasodás megelőzésében meghatározó helyet kapott a gyermekfogászati ellátás, melynek szervezett, rendszeres működése külön figyelmet érdemel. Ezeken a szakrendeléseken évente egy-két alkalommal van osztályonkénti szűrővizsgálat, valamint ekkor történik a szuvas fogak kezelése is. A gyerekek előre tudják a vizsgálat és kezelés idejét. A gyermekfogászati rendeléseken óriási türelemmel és igen jó szakmai felkészültséggel fogadják a kis pácienseket.

A fogászat szempontjából különösen veszélyeztetettnek tekinthetők azok a gyermekek, akiknek hétnél több maradó fogát támadta meg a fogszuvasodás. Ehhez a csoporthoz tartoznak a fogszabályozó-kezelésre szoruló gyermekek is. Őket a szakrendelésen gondozásba veszik és a rendszeres ellenőrző vizsgálatok céljából megfelelő időközönként visszarendelik.

Sajnos a fogápolási kultúra hazánkban tragikus képet mutat. Sokan egyszerűen feleslegesnek tartják a fogmosást a megfelelő szájápolást. Mivel a fogápolási kultúrát a gyermek otthonról hozza, ezért a fogszuvasodás elleni küzdelem mindaddig csak szélmalomharc lehet, amíg a család valamennyi tagja el nem fogadja azokat az alapvető szájhigiénés szabályokat, melyek fogaink egészségének egyik legsarkalatosabb kritériumai.

E. É.

A Pécsi Rádió hétvégéje

Szombat délelőtt 9 órától Kovács Zoltán szerkesztő figyelemreméltó témákat ajánl a „Jó pihenést" című 120 perces magazinműsorban. Megtudhatják, hogyan vélekednek kanadai és francia szociológus szakértők a regionalítás európai esélyeiről. Baranyába látogatnak a FIDESZ gazdaságpolitikai szakértői, vajon milyen gazdasági jövőt igérnek. Kormányzati támgoatással javulhatnak-e a mezőgazdasági kistermelők esélyei? – nyilván sokakat érdeklő kérdés ez is.

Pincehelyi Sándor újabb öt évre kapott megbizást a Pécsi Galéria és a Grafikai Műhely vezetésére, terveiről kérdezte munkatársunk. Pécs sikercsapata, a PVSK kosaraslányai az Egyesült Államokba kaptak meghivást és a hétvégén indulnak a kéthetes turnéra – erről hallhatnak riportunkban. A nap sportaktualitása: Sopronban játszik a PMSC labdarúgócsapta. Előzetest és hangulatjelentést kínálunk a foci szerelmeseinek.

Ami a szombati műsor zenei témáit illeti: szólunk Pécs zenei életének idén elhunyt, köztiszteletben álló alakjáról, dr. Vargha Károlyról, a Pécsi Madrigálkórus vasárnap délelőtt Csontváry matinéja kapcsán, ahol a Jandó Jenő vezette kórus „In Memoriam Dr. Vargha Károly" cimmel madrigálcsokrot énekel a kiváló műfordító magyar „átültetéseiből". Szkladányi Péter abból az alkalomból összegzi a Pécsi Szimfonikus Zenekar elmúlt tíz évben elért sikereit, hogy újabb öt évre megválasztották a zenekar igazgatójává. A kategóriába szinte besorolhatatlan műfajt képviselő Cseh Tamással pécsi fellépései kapcsán egész pályáját áttekintő beszélgetés készült, melyet kedvelői figyelmébe ajánlunk.

Az ősz nemcsak az elmúlást jelzi, hanem a megújulás reményét is sugallja, ez a vezérgondolata műsorunknak – mondja a délelőtt fél 9-kor kezdődő Vasárnapi magazin szerkesztője: László Lajos. Bevezető jegyzetében Balikó Zoltán nyugalmazott evangélikus lelkész a mindenkire váró ítéletről elmélkedik. Nagy Ferenc József tárcanélküli miniszter a falu arcának változásairól beszél. Dr. Szirtes Gábor a frankfurti könyvkiállításról számol be. Évtizedekig fizikaprofesszor volt Amerikában Monostori Bánk ciszterci szerzetes, most a pécsi ciszterci Nagy Lajos gimnáziumban tanít, ő a kinti és az itthoni élményeiről beszél. Hogyan lesz valakiből Kína-kutató? Gyerekkori és későbbi indíttatásairól szól dr. Bárdi László, a Pécsi Területi Oktatási Központ igazgatója. E fél 10-ig tartó műsor zenei szerkesztője Kovács Attila. Utána félórában dr. Nádor Tamás színes összeállítását hallgathatják.

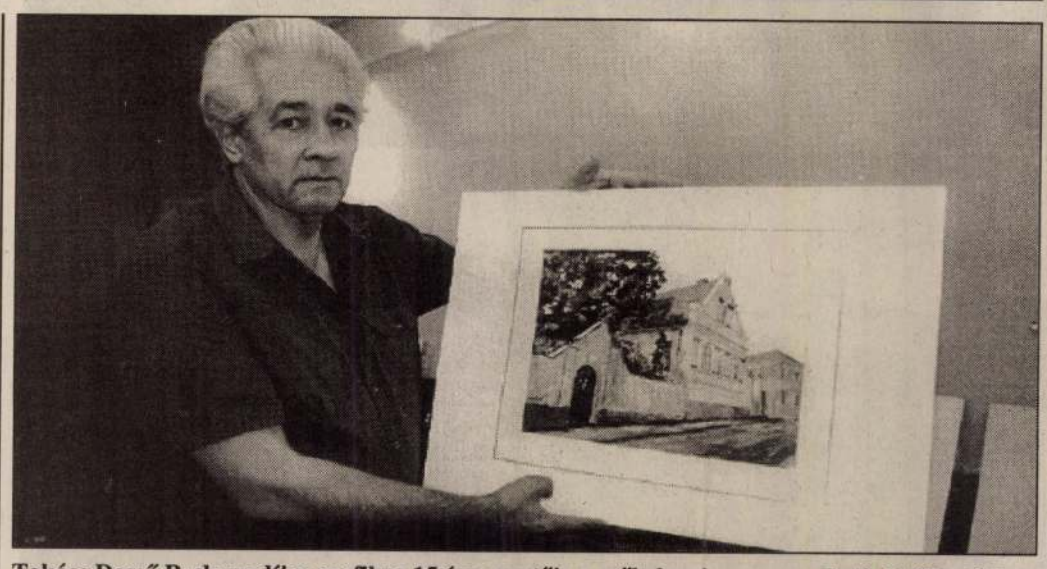

Takács Dezső Rudnay-díjas grafikus 15 éve vezetője a műhelynek Fotó: Löffler Gábor

Képzőművész pedagógusok 15 éve a 40 éves Nevelők Házában

Alkotás, művészet, pedagógia

Többszörös jubileumot ünnepelnek ma 17 órakor a pécsi Nevelők Házában. 40 éves az intézmény, 35 éves a kamarakórusuk, és 15 éves az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye. Most őket mutatjuk be, hisz talán róluk lehetett a legkevesebbet hallani, pedig igazán figyelmet érdemelnek.

Amikor találkoztunk, éppen a kiállításuk anyagát válogatták. Együtt néztük végig *Molnárné Lénárd Éva* anatómiai hiteleséggel festett lovait, *D. Szabó Margit* érzelmeket, emlékeket ébresztő színgazdag akvarelljeit, *Wellisch Katalin* tollal, tussal, színes ceruzával megrajzolt kedves kisfiú-tanulmányát, és azokat az anekdotikus, életkedvet, életörömöt sugárzó képeket, melyeket *Szakácsné Kozári Piroska* hozott magával. Mindenkit nem lehet felsorolni, de a többi munka is izgalmas, többek közt azért is, mert ebben a körben mindig is fontosnak tartották, hogy tartalmi, formai, technikai kötöttség nélkül dolgozzanak az alkotók, hogy mindent megismerjenek, ami hasznukra válhat, s amit a tanításban is felhasználhatnak majd. A műhely vezetője, a Rudnay-díjas *Takács Dezső* visszaemlékezve elmondta:

– Úgy kezdődött, hogy egy 15 évvel ezelőtti továbbképzés után felajánlottam a kollégáknak, megtanítom őket rézkarcot készíteni. Aztán megismerkedtek a kőnyomattal, fametszettel, tollrajzzal, linómetszettel, az akvarellel és az olajfestékkel. Most 15-16 tagunk van, mind rajztanárok. Hetenként összejövünk, s havonta egyszer van a „képmutatás", amikor értékeljük az újabb munkákat.

Itt szinte mindenki az első időktől tagja ennek az alkotó és baráti közösségnek. Nyári képzőművész-táborokat is szerveznek, Zebegénybe, Óbányára, Ófaluba, de voltak Gyulán, Siklóson, Kőszegen is. Idáig 127 egyéni és 52 csoportos kiállításon mutatkoztak be. Minden adatnál többet mond azonban, ahogyan ők maguk fogalmaznak magukról.

– A rajztanárnak önmagának is alkotó embernek kell lennie – emelte ki *Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna. – Az oktatásban a művészeti tárgyak azok, melyek a lélek legmélyebb mélységeibe hatnak, ezt az alkalmat kell megragadnunk, hiszen a gyerekekből hamar kihal a befogadó.*

Orbánné Zsoldos Anna úgy érzi, nagy segítséget kapott a műhelyben a munkájához. Tanulni ment oda, hogy kiegészítse a tudását. *Husztiné Jakab Erzsébet* arról panaszkodik, hogy ma szinte mindenki el van zárva a saját iskolájába, nincs továbbképzés, így hát nekik ez a műhely igazi szerencse. A diákokkal és az önmagukkal szembeni igényességet tartja a legfontosabbnak D. Szabó Margit, s azt, hogy ezt a munkát a műhelyben is csak szeretettel lehet csinálni. Szakácsné Kozári Piroska pedig igazi ihletett átéléssel foglalta össze:

– Mi azt akarjuk, hogy az alapélmény átsüssön a munkánkon, és egyértelműen közvetítsen másoknak valami szépet, mondjon valamit a művészetszeretetről, a természetre való rácsodálkozásról. Ez a társaság nemcsak alkot, hanem az újabb nemzedéket is fölneveli, olyan embereket, akik tudják, hogy az érték felismerésével mennyivel többé válnak maguk is . . .

Hodnik I. Gy.

Fizikoterápiás centrum Mágocson

Baranya megye északi részén fekvő Mágocson az önkormányzat egy fizikoterápiás decentrum kialakításába fogott. Több mint kétmillió forintot áldoztak a község tulajdonában lévő épület átalakítására, ahová a több éve működő laboratórium is kerül.

A szakmai felügyeletet ellátó dombóvári kórház főorvosa, dr. Szollár Zoltán elmondta, a térségben az egyszerűbb kezeléseknél megspórolható lesz a betegek utaztatása. A rendelkezésükre álló készülék ultrahangkezelésre és gyógyszer elektromos úton történő bevitelére egyaránt alkalmas. Az épület felújítása befejeződött, a szükséges eszközöket megvásárolták.

Mégsem építenek piramisokat Kozármislenyben

Többször is írtunk már a Kozármislenyben tervbe vett, s a helyi polgármester szerint egy német alapítvány által felvetett ötletről, nevezetesen, hogy Mislenyben ún. piramisházakat kellene építeni.

Mint a község lakói számára szerdán este, a kozármislenyi kábeltévé egyenes adásában közvetített polgármesteri bejelentésből kiderült: az ötletet el kell felejteni, a németek visszavonták ajánlatukat.

Ismeretes, hogy a nagy vihart kiváltó terv legfőbb ellenzője a helyi vállalkozókból álló KÉK Egyesület volt.

Ők voltak azok, akik a gazdasági kamara információira alapozva komolytalannak, s megvalósíthatatlannak minősítették a németek ötletét – ha ugyan németek ötlete volt ez, egyáltalán. Mert, hogy a „Pyramidenstadt Atlantis" nevű alapítványról, illetve annak bejegyzéséről a Kamara – németországi kapcsolatainak aktivizálása ellenére – nem tudott használható információt beszerezni.

Miközben a polgármester többször is a helyi ellenzék választási előkészületeként értékelte a piramisváros megvalósíthatóságát és a német ajánlat komolyságát kétségbe vonó egyesületi támaskodást, telt, múlt az idő, s immár a sokadik határidő is lejárt. Az előszerződésben kikötött előleg pedig a mai napig nem érkezett meg.

S mint Ferencz Miklós polgármester a szerda esti telefonos fórumon bejelentette, immár nem is fog, mert a németek visszaléptek a kilenc, Kozármislenynek nagy pénzt hozó piramisház felépítésétől.

– November elsejéig kellett volna 30 millió forint előleget az önkormányzat számlájára átutalniuk – mondta a kamerába a polgármester –, *de mert attól féltek, hogy az előleg befizetése után egy helyi népszavazás megakadályozhatja, hogy valóban a tulajdonukba kerüljön a terület, pénz helyett egy levelet küldtek csak el.*

S Ferencz Miklós felolvasta az üzenetet:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az utolsó két-három hónapban több újságcikk jelent meg Magyarországon, valamint a televízióban az ellenünk indított kampány, illetve a pyramidus városrész (Atlantis) ellen, a Kozármisleny területén tervezett építkezés ellen. Több telefonhívást is kaptunk ismeretlenektől, kellemetlen tartalommal. Mindez nagyon kellemetlenül érintette a testület (stiftung) tagjait. Bármennyire is szerettük volna Kozármisleny területén az építkezést véghezvinni, s ez kizárólag Kozármisleny község és környéke javára lett volna, sajnálattal kell Önökkel közölnünk, hogy a Stiftung Pyramidenstadt Atlantis vezetősége és tagjai elállnak a tervezett építkezéstől Kozármisleny község területén. Kérjük Önöket a fentiek tudomásulvételére. Maradunk tisztelettel: dr. (itt érthetetlen név hangzott el – a szerző) megbízásából, P. Dragovácz, összeállította Torma Mihály."

Ez hát a piramis-sztori vége, (fuss el véle). Kár. Mert azért jól mutattak volna Pécs és Misleny között azok a piramisok.

De még nincs minden veszve. Mint a polgármester szerdán bejelentette, a németek után most svédek érdeklődnek a terület után. Ők is házakat szeretnének oda építeni.

Pauska Zsolt

a hétvége műsora

szombat

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Rákfene. (este 7 órakor) Somlay-bérlet.
Stúdiószínház: Üvegfigurák (este f. 8 órakor).

FILM

Park: Trespass (krimi - 4, 6, 8). Éjszakai előadás: Mondvacsinált hős (vígjáték - este 10 órakor).
Uránia: Több, mint testőr (zenés film - f4, hn6, 8).
Apolló: Charlie - minden kutya a mennybe jut (rajzfilm - 4,6). Meztelen ebéd (8).
Apolló klub: 1984. Rendezte: Michael Radford (f8).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli Krónika. 8.20 Mindennapi tudomány. 8.30 Hangszemle. 9.05 Családi tükör. 9.35 Szombat délelőtt. közben. 10.05 Szaván fogjuk. 11.05 Eco-mix. Gazdasági magazin. 12.00 Déli Krónika. 12.30 Kopogtató. 13.05 Népdalkörök pódiuma. 13.30 Földkínálat. 14.05 Oxigén. 15.05 Mindenes. 16.00 168 óra. 17.30 Visszhang. 18.00 Esti Krónika. 18.25 Szemle. 19.05 Sportvilág. 19.25 Jó éjszakát, gyerekek! 19.35 Határok nélkül. 20.05 Parti Nagy Lajos: Gézcsók. 21.47 Hangszerszólók. 22.00 Késő esti Krónika. 22.20 Szombat esti program.

PETŐFI RÁDIÓ

4.30 Napindító. 8.05 Sportszombat. 8.30 Világsztárokkal - sokszemközt. 9.00 Hírek. Időjárás. 9.06 Színe-java. 11.05 Már csak ez hiányzott. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 12.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 13.00 Hírek. 13.05 Valahol valaki. 13.47 Rendhagyó csak fiataloknak! 14.30 Daráló. 15.00 Hírek. Időjárás. 15.05 Nagy nevettetők. 16.00 Szív küldi... 16.55 Van ez így! 17.00 Hírek. Időjárás. 17.05 Gratulálunk! 17.30 Közvetítés a Szentes – UTE vízilabda-mérkőzéstől, tudósítás a szabadfogású birkózó országos bajnokságról és a Mogürt-Salgó Rallye-ról. 18.00 Jimi Hendrix felvételeiből. 19.05 Talpalávaló. 20.00 Nemzetközi slágerlista. 21.00 Hírek. időjárás. 21.05 Szubjektív évportré Tábori Nórával. 22.00 Zenék a BBC archívumából. 22.30 Szombat esti jazz. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.03 Sporthíradó. 23.10 Napforduló - éjfél előtt. 0.10 Napforduló - éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel. 9.05 Társalgó. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Hangfelvételek felsőfokon. 11.19 Kamaramuzsika. 12.00 Hírek. Időjárás. 12.05 A Bartók Rádió kívánságműsora. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Énekeljük együtt! 14.15 A szülőföld muzsikája. 15.00 Opera-művészlemezek. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 16.45 Barokk muzsika. 17.25 Hírek. Időjárás. 18.00 Kapcsoljuk a New York-i Metropolitan Operát. Wagner: Az istenek alkonya. Háromfelvonásos zenedráma. közben. 20.07 Hírek. Időjárás.20.12 Versek. 20.27 Helyszíni beszélgetés. 21.47 Helyszíni beszélgetés. 22.00 Hírek. Időjárás. 22.05 Helyszíni beszélgetés. 23.40 A lipcsei Rádió archaikus hangszeregyüttesének felvételeiből. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.05 Komolyzenei zsákbamacska.

PÉCSI RÁDIÓ

9.00 Jó pihenést. 11.00 Műsorzárás. 13.00 Horvát és szerb nyelvű műsor. 14.00 Német nyelvű műsor. 15.00 Délutáni hírmagazin. 16.00 Pannónia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Regionális német műsor. 19.30 A MR. német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 A MR. horvát nyelvű műsora Pécsről. 20.30 A MR. szerb nyelvű műsora Pécsről. 21.00 Műsorzárás. Sugárzási sávok: 13.00-19.30 a 343,64 m-es Kh-on, 19.30-21.00 a 343,64 m-es Kh-on, valamint a Kossuth URH sávokon is.

TELEVÍZIÓ

MAGYAR TELEVÍZIÓ

TV 1

8.20 Jó reggelt, adj Istenem! 8.30-12.00 KORHATÁR NÉLKÜL. Kölyökidő délelőtt. 8.35 Marian kisasszony és az ő vidám cimborái. Angol filmsorozat. 9.00 Cimbória. Telefonos vetélkedő. 9.10 Kölyökidő délelőtt. 9.30 Cimbora. 10.00 Múzeumosdi. 10.30 Kölyökidő délelőtt. 11.30 Szezám utca. Amerikai gyermekműsor. 12.00 Tévémagiszter. 13.30 Bajnoki vizilabda-mérkőzés. 14.40 Tengődők. Dok.film. 15.30 Tájak, városok, emberek. 16.00 Családi mozidélután a Disney-vel: Natty Gann utazása. Amerikai film. 17.50 Médiamix. 18.15 Hőmérő. Politikai showműsor. 19.10 Szerencsekerék. 19.40 Esti mese. 20.00 Híradó. 20.35 Uborka. Politikai saláta. 21.00 Fantasztikus filmek: Mr. Soames eszmélése. Angol film. 22.45 Női-férfi tornász VB. 23.25 Monty Python Repülő Cirkusza. Angol abszurd tévésorozat. 24.00 Híradó.

TV 2

8.05 PC abc. Számítógépes műsor. 8.35 Videák. Diákvideósok magazinja. 9.00 Cigány Magazin. 9.25 Nas ekran. Horvát nyelvű magazin. 9.50 Unser Bildschirm. Német nyelvű magazin. 10.15 Kisebbségben. 10.45 Ecranul nostru. Román nyelvű magazin. 11.10 Srpski ekran. Szerb nyelvű magazin. 11.35 Nasa obrazovka. Szlovák nyelvű magazin. 12.00 Segítőtárs. Érdekvédelmi magazin. 12.20 Família Kft. /ism./ 12.50 „Vannak vidékek legbelül..." 13.25 Az állatok védelmében. Kudlik Júlia műsora. 13.45 Autóbusszal a világ körül... Riport-dok.film. 14.05 A Geminifaktor. Angol filmsorozat. 14.30 Gyerekeknek. 15.07 Knight Rider. Amerikai filmsorozat. 16.00 Ki miben tudós? Fizika. Középdöntő. 17.00 A Német 1-es csatorna estje. 17.10 Bemutakozik az ARD. 19.15 Gyermekműsor. 18.40 München II. - repülőtér. 19.30 Tetthely. Német krimisorozat. 21.05 Az ARD „hírgyárai". 21.25 40 év az ARD híradójának tükrében. 22.00 Esti egyenleg. 22.25 Bemutatkozik az ARD. A délutáni összeállítás rövid ismétlése. 22.55 Riporterem. Német filmsorozat. 23.40 Haidling-koncert.

PÉCS VÁROSI TV

17.25 UNIVERSITAS TV. 18.00 Csatorna. ism. 18.30 FLEX. ism. 19.00 VTV film: Kölcsönkért kastély. ism. 23.00 TV: Éjszakai randevú.

HBO

17.30 Vadvízen Szibériában. Am. természetfilm. 18.30 Tarka, a vidra. Angol kalandfilm. 20.00 Batman, a denevérember. Am. film. 22.10 Prince-koncert Tokióból. 23.15 Éjféli vámpír. Am. horrorfilm. 0.45 Erósz a nagyvilágban. Am. riportfilm.

DUNA TV

6.10 16.00 Hírek, műsorismertetés. 16.05 Kánon - Az iszlám. 16.35 Lolka és Bolka meséi. Lengyel rajzfilm. 17.45 Varga Miklós énekel. 18.15 Messarok. Süsü a sárkány. 18.45 Hírek. 19.00 Balfácán. Francia filmmvígjáték. 20.30 Az ördög talizmánja. Tévéfilm. 21.55 Hírösszefoglaló.

EUROSPORT

10.00 Motorsport. 10.30 Kosárlabda. 11.00 Jégkorong. 12.00 Ökölvívás - magazin. 13.00 Jégkorong. 15.00 Művészi torna. 18.00 Rögbi. 20.00 Művészi torna. 22.00 Ökölvívás. 23.00 Golf.

vasárnap

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Marica grófnő (du 3 és este 7 órakor).
Bóbita Bábszínház: A kisfiú meg az oroszlánok (de 10 órakor).

FILM

Park: Trespass (krimi - 4, 6, 8).
Uránia. Több, mint testőr (zenés film - f4, hn6, 8).
Apolló: Charlie - minden kutya a mennybe jut (rajzfilm - 4, 6). Meztelen ebéd (8).
Apolló Klub: 1984. Rendezte: Michael Radford (f8).
Szentlőrinc: Öböl-akció (akciófilm - 6.).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

6.00 Vasárnapi Újság. 8.30 Hangszemle. 9.05 Világóra.10.05 Római katolikus szentmise. 11.00 Gondolat-jel. 12.00 Déli Krónika. Sport. 12.20 Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50 Jegyzet. 13.05 Névjegy. 14.05 Szonda. 14.35 A Szabó család. 15.05 Válogatott perceink. 16.10 Művészlemezek. 17.05 Kirakat. 18.00 Esti Krónika. 18.20 Örökzöld operettdallamok. 19.05 Sportvilág. 19.25 Jó éjszakát, gyerekek! 19.35 Népi muzsika. 20.05 Azok a rádiós évek. 21.05 Az üzlettárs. Elbeszélés. 22.00 Késő esti Krónika. 22.20 Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 23.45 Régi híres énekesek műsorából.

PETŐFI RÁDIÓ

6.00 Zenés szórakoztató műsor. 8.00 A bölcsesség kútja. Népmese. 8.52 Mese-zene gyerekeknek. 9.00 Hírek. Időjárás. 9.05 Word Music - Világzene. 10.00 Neveletlenek. 11.00 Hírek. Időjárás. 11.08 Vasárnapi koktél. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 12.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 13.00 Hírek. 13.05 Országjárás rockzenével. 14.00 Egy órában egy élet. 15.00 Hírek. időjárás. 15.05 Táskarádió. 16.00 Poptarisznya. közben. 17.00 Hírek. Időjárás. 20.00 Huszárok. Hangjáték. 20.30 Régi magyar muzsika. 20.50 Magyarán szólva. 21.00 Hírek. Időjárás. 21.05 Kerekes János 80. születésnapja. Házasodj, Ausztria! zenés játék. 22.34 Jazz. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.03 Sporthíradó. 23.10 Napforduló - éjfél előtt. 0.10 Napforduló - éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Hírek. Időjárás. 6.03 Népszerű muzsika. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 A 60 éves Peskó György orgonál. 9.05 Operarészletek. 10.0 Hírek. Időjárás. 10.05 Új Zenei Újság. 10.50 Kezdetben vala az ige... 11.05 Európa hangversenytermeiből. 12.32 Hírek. Időjárás. 12.37 Lassus-madrigálok. 13.00 Hangok és visszhangok. 13.10 Alessandro Marcello: Hat oboaverseny. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Vendégségben. 15.00 Frankl Péter (zongora) kamarazenei felvételeiből. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Szalon. 17.00 Beszélgetés Bach BWV. 67. sz. kantátájáról. 17.30 Kapcsoljuk a Budapest Belvárosi Főplébánia templomot. 18.00 Hírek. Időjárás. 18.05 Haydn kamarazenéjéből. 18.30 Magyar zeneszerzők. 19.00 Operarészletek. 20.00 Hírek. Időjárás. 20.05 Hangverseny-különlegességek. 21.29 Kamarazene. 22.00 Hírek. Időjárás. 22.05 Közvetítés Várszínházból: Moliére: Tartuffe. 0.10 Hírek. Időjárás.

PÉCSI RÁDIÓ

8.30 Vasárnapi Magazin. 10.00 Műsorzárás. 13.00 Horvát és szerb nyelvű nemzetiségi műsor. 14.00 Német nyelvű műsor. Gruss und Kuss. 15.00 Délutáni hírmagazin. 16.00 Pannónia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Regionális német nyelvű műsor. 19.00 Esti zene, sport, információk. 19.30 A MR. német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 MR. horvát nyelvű műsora Pécsről. 20.30 A MR. szerb nyelvű műsora Pécsről. Sugárzási sávok: 13.00-19.30 a 343,64 m Kh-on, 19.30-21.00 a 343,64 m Kh-on, valamint a Kossuth URH sávokon.

TELEVÍZIÓ

MAGYAR TELEVÍZIÓ

TV 1

8.10 Muzzy in Gondoland. Angol nyelvű rajzfilm. /ism./ 8.15 This is the Way. 8.35 Vasárnapi turmix. 11.05 Hazanéző. 11.50 Foci csúcstalálkozó előtt... 12.00 Zenebutik. Juhász Előd műsora. 13.00 Képújság. 13.10 A tánc varázsa. Angol filmsorozat. 14.15 Zürichi páncélterem. NSZK filmsorozat. 15.10 Tengődők. 16.00 Arthur C. Clarke titokzatos világa. Angol filmsorozat. 16.35 Örömhír. Egyházi műsor. 17.00 Walt Disney bemutatja. 18.45 Szerencsekerék. 19.20 A HÉT. 20.00 Híradó. 20.25 Sztáro(c)k. 21.00 Dick Tracy show. Amerikai rajzfilmsorozat. 21.05 Jövőre veled ugyanitt. Amerikai film. 23.00 Góóól... Labdarúgó összefoglaló. 23.40 XX. századi portrék. Belga film.

TV 2

8.04 Aerobic Simkó Andreával. 8.20 PC abc. Számítógépek a napi gyakorlatban. 8.50 Gyerekeknek. 9.16 Telejáték. 9.30 Szombathelyi virtuózok. 10.00 A boszorkányiskola szégyene. Angol zenés film. 11.10 „Mily kedves a Te hajlékod". Az istentisztelet kánonja. 11.40 Indulj el... Valkonyára! 11.50 Nemzetközi Műemléki Nap. 12.05 Cigányzene a 100 éves étteremből. /ism./ 12.20 Gazdaképző. 12.50 SOrSok. Munkavállalók magazinja. 13.30 Másfél millió lépés Magyarországon. /ism./ 14.10 K + P. Szolgáltatóműsor. 14.30 Nahát?! Kentakicsirke. 14.55 Egy apró csoda. Olasz film. 16.25 Nemzetközi Műemléki Nap. 16.40 A magyar nyelvről. 17.30 Delta. Tudományos híradó. 18.00 Körzeti tévéstúdiók műsora. 18.30 Kedves versem. 18.45 Gyerekeknek. 19.00 Família Kft. 19.35 Ők is a fejükre estek. Amerikai film. 21.10 Telesport. 22.00 Geopolis. A France 2 világpolitikai sorozata. 22.45 A Eurytmics együttes koncertje.

PÉCS VÁROSI TV

(Ma csak a megye kábelrendszerein).
19.00 Műsorajánlat. 19.04 Magyar népmese. 19.10 R.N.T. 19.30 A megsebzett bolygó - 3. rész. 20.00 Baranyai magazin. Témáink: Skoda Forman teszt, Grácia divatshow. Főzőcske. Kirakat. 20.45 TOPLINE- kalandfilm. 22.25 Heti horoszkóp. 22.30 Erotika.

HBO

17.30 Jobb, ha hulla vagy! Am. vígjáték. 19.10 Excalibur. Am. kalandfilm. 21.30 Olve vagy halva. Am. akciófilm. 23.10 A sárkány éve.Am. dráma.

DUNA TV

16.00 Műsorismertetés. 16.05 A békére várva... Bosnyák menekültek Magyarországon. 17.00 A műgyűjtő.- Kolozsváry Ernő képei között. 17.45 Magyar évszázadok. A nemesek kereskedéséről, 1574. 18.00 Fekete villám. Am. filmsor. 18.30 Mesesarok. 18.45 Hírek. 19.00 Metró. Francia film. 20.40 Izzó planéták. 21.40 Jesszefa. 22.05 Hírösszefoglaló.

EUROSPORT

8.30 Aerobic. 9.00 Motorsport. 11.00 Atlétika. 15.00 Művészi torna. 18.00 Kerékpársport. 19.00 Golf. 20.00 Jégkorong .22.00 Autóverseny. 24.00 Rögbi.

„Egyetértés" Mgtsz. Kovácshida
eladásra meghirdeti
a Drávaszerdahely, Kossuth L. u. 65. sz. alatti kertes családi házat, valamint a drávacsepelyi, drávaszerdahelyi és kovácshidai üresen álló gazdasági épületeit (istállóit).
Érdeklődni lehet személyesen, vagy telefonon a tsz. központjában
Drávaszerdahely, Kossuth L. u. 50.
Telefon: 72/80-432 vagy 80-520
(2698)

OKS AKCIÓ OKS AKCIÓ
TÓNIÓ AKCIÓ
Kereskedők, vállalkozók
fehér póló 100 Ft
fekete póló 110 Ft
női-ffi alsó 50 Ft
és sok más olcsón
Áraink ÁFA-t tartalmaznak
Új címünk
Kertváros, Berek u. 2.
Tónió Üzletház
hétfő-péntek 8-16
T.: 72/38-664
(2738)
TÓNIÓ AKCIÓ
OKS AKCIÓ OKS AKCIÓ

KŐMŰVESEKET NÉMETORSZÁGI munkavégzésre felveszünk
Német nyelvtudás nem szükséges
Jelentkezni személyesen Krausz Tibor ügyvezetőnél
BAUMARKET KFT.
Pécs, Buzsáki u. 22 (81995)

Olcsó! Olcsó!
Pécsen az Ifjúsági Házban
(Szalai A. u. 13.)
kedvezményes svájci kilósruhavásár
április 19-én, hétfőn, 9-17 óráig
Olcsó, de megéri!
(84053)

Népszabadságot újságárustól?
Olcsóbb, ha házhoz rendeli.


Lapunk minden előfizetőjének **40%** megtakarítást nyújtunk. Ez annyi, mintha évente majdnem **öt hónapig** vagy minden pénteken és szombaton **ajándékba** adnánk Önnek a Népszabadságot és a színes TÉVÉ-magazint.
Az Ön kényelme ennyit megér nekünk. És friss hírekkel kezdheti a napot.
NÉPSZABADSÁG
Magyarország legkedveltebb napilapja

Barcs város polgármestere
pályázatot hirdet
a polgármesteri hivatal közgazdasági irodájához revizori, belső ellenőri, intézményi gazdálkodást ellenőrző munkakör betöltésére
Pályázati feltételek:
- közgazdasági egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettség
- költségvetési szervek számvitelében, gazdasági működésében jártasság, szakmai tapasztalat

A pályázatot részletes önéletrajzzal együtt **1993. április 30-ig kell benyújtani** a Barcs Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatal személyzeti ügyintézőjéhez (7571 Barcs, Bajcsy-Zs. u. 46.)
A munkakör a pályázat elbírálása után kerül betöltésre. Bérezés a hatályos jogszabály alapján, megállapodás szerint történik.
(2726)

DÁLIA
VEGYI ÜZLETLÁNC
AKCIÓS AJÁNLATA
április 19-24-ig

Walkid fehér 1/1	319 Ft
Gemini parkettlakk 0,75 „A"	189 Ft
Gemini parkettlakk 0,25 „B"	231 Ft
Pálma faragasztó 60 gr	99 Ft
Libero pelenka	330 Ft
TOMI SZTÁR öblítő 4 literes	269 Ft

KÉRJÜK, KERESSE FEL ÜZLETEINKET!
PÉCSETT:
KÁRMIN KFT
Könyök utcai
Kórház téri és
Nagy Lajos király (Szalai A.) utcai üzletek.
URÁNVÁROSI HÁZTARTÁSI BOLT Ybl M. u. 5.
VERSENY u. 19. és LYCEUM u. 5. szám alatti DÁLIÁK
KOMLÓN:
COLOR HÁZTARTÁSI VEGYIÜZLET
MOHÁCSON:
DÁLIA ÁRUHÁZ Budapesti országút 39.
SIKLÓSON:
LILA HÁZTARTÁSI BOLT, Felszabadulás u. 45.
DÁLIA NYEREMÉNYAKCIÓ
1993. augusztus 31-ig
Ha Ön Kedves Vásárlónk áruházainkban **1500 Ft** felett vásárol, **SUZUKI** személygépkocsit vagy egyéb értékes ajándékot nyerhet
DÁLIÁKBAN A SZERENCSE
(2763)

A Jelenkor áprilisi számából

A Pécsett szerkesztett Jelenkor áprilisi száma izgalmas olvasmányokat ígér. A szám szépirodalmi rovatában kaptak helyet *Rakovszky Zsuzsa, Balla Zsófia, Somlyó György, Villányi László* és *Kelemen Hunor* versei, továbbá *Balassa Péter* esszéje, *Garaczi László* elbeszélése és *Mészáros Sándor* kisprózája. *Medve A. Zoltán* Németh Gábor írásairól szóló kisesszéje mellett két amerikai tárgyú szöveg is olvasható az áprilisi Jelenkorban. A hosszabb ideje New Yorkban élő *Farkas Zsolt* Egyesült Államok-beli benyomásait rögzítette, *Kukorelly Endre* pedig arról az élményről írt egy szöveget, amit New Yorkba érkezése jelentett. E két közös témájú, ám eltérő terjedelmű írást szinte ellenpontozza az amszterdami egyetem filozófiai fakultásán tanító *Theo de Boer* dolgozata, aki az európai filozófiai hagyomány jelenlétét vizsgálja – kissé talán szokatlan szempontból. Harmadik részével folytatódik *Thomka Beáta* Tolnai Ottó művészetét megismertető kis monográfiája, melyet a zárófejezet követ majd. *Romváry Ferenc* a Pécsett látható Csontváry-életmű újjászületéséről tudósít: több mint két éven át tartó restaurálás eredményeként a gyűjtemény újra együtt, „megújulva" látható.

Az áprilisi szám kritikarovatában *Károlyi Csaba* Garaczi László legutóbbi prózakötetéről írt bírálata érdemel kitüntetett figyelmet, hiszen itt a szerző nem csupán egyetlen könyv ismertetését végzi el, hanem egy általánosabb képet is ad a legújabb irodalom jelenlegi legfontosabb problémáiról. *Gács Anna* Szijj Ferenc második kötetéről, *A futás napja* című gyűjteményről ír. *Dérczy Péter* pedig Mátyás Győző prózakötetét bírálja. Némiképp rendhagyó műfajú a szám záróírása: *Braun Róbert* Woody Allen Férjek és feleségek című filmje kapcsán írt rövid áttekintést az amerikai színész-rendező eddigi pályájáról.

*

Rakovszky Zsuzsa

Egy nő a kórteremből

A padláson a hajamba ragadt
egy denevér. Amikor fölemeltem
a bögrét, óriás svábbogarat
láttam, ahogyan úszkált körbe-körbe a tejben.
Mindez álmomban volt. Reggelre kelve láttam,
a lila folyadék a fiolában

pár perc, s fehérre vált. Előbb órákon át
tárcsáztam egy számot: folyton kicsengett,
hiába. Még előbb egy presszó asztalát
bámultam, s mindig újabb ennyi meg annyi percet
adtam magamnak. Ennél is korábban
a dívány recsegett alattam egy szobában,

egy idegen lakásban, ahova jóval éjfél
után, a konyhán keresztül osontam.
A gyér fényben tojáshéj, szürkés, püffedt kenyérbél
úszkált az eldugult mosogatóban.
A falról végtelen combok, dinnyényi mellek
néztek, ahogy véznán, ruhátlanul didergek.

Még annál is korábban – most újra ott vagyok,
nem úgy, mint valami régi regényben:
nem ásom el hajnaltájban, fagyott
földbe, üveges káposzták közé, nem
költözöm új néven, balkezemen
dupla jegygyűrűvel egy idegen

városba, reszketve, ha ismerőst
látok, satöbbi . . .Pár percet kitárva
leszíjazott lábbal fekszem, szürkére főtt
kórházi ingben, és a fejem fölött a lámpa
mélytengeri szörny tapadókorongja,
majd snitt . . .Üres, homályos fájdalomra

eszmélek föl. Üres vagyok, szabad.
Fekszem kifőzve és csírátlanítva.
Az élet a szabott sínen szalad,
két történés egymást kioltja, mintha
mi sem . . .A végzetet, mintha szélhordta magvat,
amelyből bármilyen növény fakadhat,

gyom vagy gyümölcs, de nem-várt, nem-akart,
kiforgatták belőlem . . . Most az élet
– akár egy rendezett városi park –
tervezhető és áttekinthető lesz:
a nyírt gyepet betoncsík, kavicssáv metszi át.
Piros padok. Poros petúniák.

Az indiai kultúra napjai

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium, valamint az Indiai Köztársaság nagykövetsége április 22. és 28. között rendezi meg az indiai kultúra napjait. A részletes programról Lal Thanzaia Pudait nagykövet számolt be.

A megnyitó napján táncelőadás lesz a Magyar Honvédség Művelődési Házában, ahol *Daya Shankar* együttese, *Madhavi Mudgal* és táncosai, valamint *Karaikudi Mani* ütőegyüttese lép fel. A Tánc Világnapjának előestéjén zárul az indiai eseménysorozat az odissi táncosok műsorával. A 3000 éves indiai bronzszobrászat darabjait a Delhi Nemzeti Múzeumból szállítják a budapesti Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Múzeumba. A Fészek Művészklubban bemutatandó 1100 kötetetes könyvkiállítás kötetei a magyar egyetemek könyvtárait gazdagítják majd. A könyvek 60 százaléka angol nyelvű, a többi bengáli és hindi nyelven íródott. Ugyanott lesz látható a rajasthani fátyolgyűjtemény: az indiai családok ősidők óta szövik és festik a nők arcát takaró textíliát. Április 23-án indiai–magyar írótalálkozót rendeznek három külföldi által részvételével. Az indiai kultúra napjai keretében Hajdúszoboszlón, Debrecenben és Zalaegerszegen is lesznek táncestek.

„Dacolni a rohanó idővel"

A világ rézkarcokon és rézmetszeteken

– Kipróbáltam én mindenféle technikát, bár a tanárképző főiskola rajzszakán jóformán semmire sem tanítottak meg minket. Könyvekből elolvastam például a kőnyomtatás vagy a foltmaratásos rézmetszet elméletét, a megvalósítását pedig addig próbálgattam, amíg sikerült. Sok új dologra is rájöttem így, s ezért végül is nem bántam, hogy a már ismert művészek, akikhez segítségért fordultam, nem árulták el a szakmai fogásokat. Emlékszem viszont, hogy egyszer milyen riadalmat keltettem a pécsi panelházban, ahol évekig laktunk. Hozattam egy tehertaxira való körtefát, ugyanis éppen a faragáshoz volt kedvem. Szomszédunk riasztotta a családját, költözzenek el, mert lám, nálunk már elromlott a központi fűtés. . .

Azóta sikerült a sötét alagsort és az alkotásra nem alkalmas lakást családi házra cserélni. *Takács Dezső* Rudnay-díjas pécsi grafikusművész végre berendezhette a kedve szerinti műhelyt, ahol nyugodtan tevékenykedhet.

Művészi pályáját festészettel kezdte, később fordult a grafika felé. Immár hatvanhetedik önálló kiállítására készül, a baranyai templomokat bemutató rézmetszet-sorozatát kérte el a pécsi Lenau ház.

– Édesapám asztalos volt, gyerekkoromban sokat segítettem neki. Először csak széklábat faragni, később az antik bútorok letört díszeit pótolni, lerajzolni a megrendelők elképzeléseit. A grafika már akkor is a mindenem volt. Lerajzoltam a környezetemet, egy szép formájú gesztenye lázba hozott. Ma is úgy érzem, legfőbb feladatom, hogy megőrizzek valamit az elmúlásból, hogy megörökítsem a páratlan értékű épületeket, kapukat, apró részleteket. A rajzlapomon grafika vagy rézmetszet, rézkarc formájában fennmaradnak és dacolnak a rohanó idővel, a feledésnyugdíjasként jobban meg tudok valósítani. A tanításban főként az villanyoz föl, amikor észreveszem, hogy sikerült megértetnem, megéreztetnem a gyerekkel, miért is kell rajzot

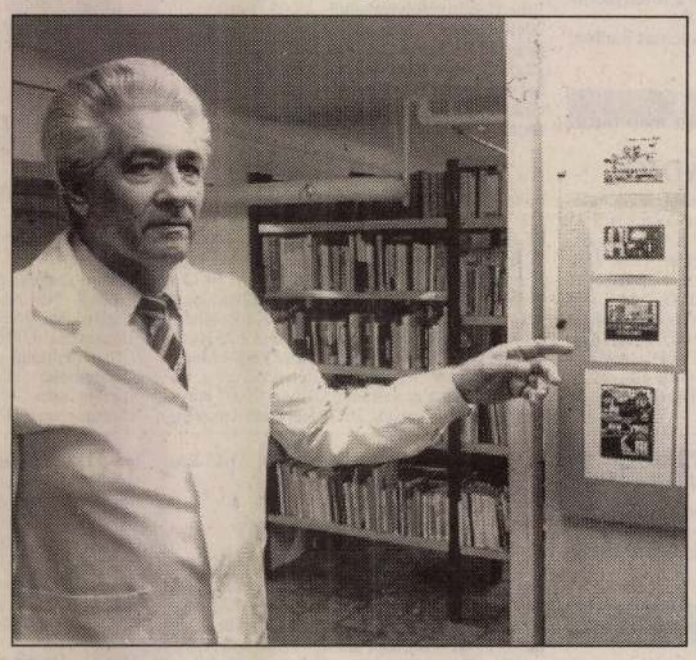

Takács Dezső grafikusművész **Fotó: Löffler Gábor**

sel – rakja szét az asztalon legújabb műveit Takács Dezső. A harangtornyok, templomok mellett öregasszony támasztja az ajtófélfát, vonásai akár egy százéves fatörzsé. Lelki rokonság fűzi a másik képhez, a lépcsőn kuporgó magányos, szomorú fiúhoz.

– A gyerekek közelállnak hozzám, ezért sem hagytam abba az oktatást, ma is a Tiborc utcai iskolában tanítok Pécsett. Igaz, az év végén elmegyek nyugdíjba, mert betöltöttem a hatvan évet. Szeretem a gyerekek közösségét, de rengeteg tervem, elképzelésem van, amit tanulnia. Remélem, egyszer csak eltörlik az osztályzási kényszert, mert a jegyek elidegenítik a gyereket az alkotástól. Én mindig igyekeztem olyan feladatokat kitalálni, amelyekben a kevésbé ügyesek is szerezhettek sikerélményt, mert csak az viszi előbbre a gyerekeket. Jó néhány évig rajzszakfelügyelő is voltam, s ezt az időt arra használtam ki, hogy közreműködjek az iskolagalériák kialakításában, mert az a tapasztalatom, hogy ha a művészet helybe érkezik, sokan szívesen felfigyelnek rá. A nyugdíjba vonulásom után is vezetni fogom a Nevelők Házában az alkotó pedagógusok műhelyét, mert számomra öröm, ha átadhatok valamit a megszerzett tudásomból. S csak zárójelben jegyzem meg, már azok is tanultak tőlem új technikát, akik a kezdetben nem segítettek nekem.

Takács Dezső kedvencei közé tartozik a kőnyomtatás, amellyel még a Pécsi Grafikai Műhelyben foglalkozott. Mosolyogva meséli, egyszer akaratán kívül megijesztett egy művészt, akinek a kőnyomtatás előkészítésében segédkezett, mert a kőre rajzolt ábra a terpentines bekenés után eltűnik, hogy azután a nyomtatásban megjelenhessen. A művész ezt az eljárást nem ismerte, csak megrökönyödve szemlélte, mint mosódik el több heti munkája.

Ráérő idejében, – mondja is, mennyit segített neki ebben régebben is a felesége és leánya –, veszi a ceruzáját meg a mappáját, és megy rajzolni, anyagot gyűjteni. Ha otthon marad, verset olvas, rajzol, illusztrációkat is készít. Kérdezem, nem akart-e Pestre költözni, jobb lehetőségeket teremteni az érvényesüléshez. Határozottan megrázza fejét. Először csak saját kedvére rajzolt, de később se tolakodott sehova a képeivel. A felkért kiállításoknak viszont örült, a megtisztelő elismeréseknek, díjaknak is. Képei külföldön is sokfele megfordultak, ő is járt tanulmányúton több országban. Egyik létrehozója volt az azóta már megszűnt makói művésztelepnek, s mindig jó kapcsolatban volt tanítványaival, s tagja lett a nemrégen alakult I. Független Magyar Képzőművészeti Szalonnak. Nem érzi magát bezárkózottnak vidéken sem. **B. A.**

Péterfillér

Jelesebb ünnepeken a szokottnál több tennivalója akadt apámnak a sekrestyében, így rám maradt a perselyezés nem éppen inyemre való feladata. A régi, táncbahívó kádenciát: „Szupra aggnő, szökj fel kabla" – apám ilyképpen módosította-etimologizálta: „Upre Pisti, eriggy pörsölözni!"

A söprünyél-rudacsra bigygyesztett bádoghengerben csörrent-koppant a krajcár; – bankó még szentidőben se került belé – bizony, zavarta az áhitatot, a csőndes elmélyülést. A zavartalanság máiglan sincs biztosítva, bár puha, szép pirosbársony tasakba csúsztatják, vagy tálcára teszik a péterfillért. (Egyre gyakrabban a péterforintot, sőt, a péterbankót.)

A nemszeretem-ténykedésre ellenérzéssel reagáltam: a perselyezés tulajdonképpen kéregetés. Igaz, Isten dicsőségére és a Szentegyház javára. Bosszantott, hogy a tájékozatlanabbja (felnőtt és gyerek egyaránt) föltételezte: saját zsebünkbe vándorolnak a gyérecskén pottyogó péterfillérek.

Viszolygásomat fokozta a zsebben-bukszában-kotorászás: ki-ki perceken át az adakozásra összpontosított; gyanakodott, leskődött: mennyit ad a padszomszédja, rokona, ismerőse. Alig-alig figyeltek a szertartásra.

Kistermetű lévén nehezen mozogtam a sokadalomban; többszöri kérésre se mozdultak az álldigálók; a perselyt nemigen tudtam benyújtani padközépig, így sokan kimaradtak az adakozásból. Volt olyan adakozó, aki gombot nyomingatott a perselynyílásba. Hiába álcázta aljasságát, láttam, mit művel. Elfutott a vörös pulykaméreg, s ha egy idős néni nem fogja le a kezemet, fejbevágom a disznó pasast a perselynyéllel. – Tíz-tizenöt percig, ha tartott körutam; apám meg volt rökönyödve, hogy ilyen korán végeztem a „pörsölözés"-sel.

Jó példát, ha ritkásan is, lehet látni: az istentisztelet befejeztével a kijárati ajtó előtt található két-három perselyládikó. Aki tud és akar, adakozhat. Nem zavar másokat, őt se háborgatják. Istentisztelet közben pedig zavartalan az áhítat.

Alkalmatlan

Kupferstein Salamon, minden létező és nemlétező államrend egykori hű alattvalója, immár új státusában, azaz felelős honpolgárként csóválta a fejét. Van rá oka, lesz is bőven. Jelenleg még mindig azon töpreng, hogy ez meg azt máról-holnapra alkalmatlannak találja, holott egy-két esztendeje alkalmasnak bizonyult arra az őrhelyre, amelyről most hirtelenjében leváltották. Olyan kiváló nők és férfiak csaptak föl politikusnak, akik ország-világ előtt nagyszerű eredményeket értek el választott szakmájukban. Elhitették magukkal, hogy a politikacsinálásban is állják a sarat. Volt, aki állta, volt, aki alig-alig vagy sehogy. Akadt, aki inkább dobálta, semmint állta. Olyikukat a nyilvánosság előtt szólították föl, hogy mondjon le; másikukat barátilag figyelmeztették: ne csináljon bohócot magából, nem neki találtatott ki a politika. Többségük önérzete erősebb volt a bölcs belátásnál, és maradt a posztján. És pont azok tették ki a szűrét, akik mindenhol alkalmasnak tudják magukat arra, hogy másokat alkalmatlannak tartsanak. Az egykori megbízók, jócskán megkésve, menesztették az untauglich csatárokat. A lehangoló gesztust némileg motiválta, hogy az alkalmatlannak ítélt személyiségek egyike-másika emelt fővel, igaza tudatában hagyta el az arénát. Sőt, különvéleményét sem átallotta kimondani. Méghozzá fönnhangon.

K. Salamon kérdőjeles záradéka:

– Aki alkalmasnak tartja magát egy-egy főrangú szakmai, vagy politikai tisztségre, biztos, hogy alkalmas rá?

Ühüm

Úgy látszik, nem tudjuk kiküszöbölni ezt a modortalan, henye-hanyag, a riportalanyt lebecsülő, az *igent*, a *helyest*, az *ugyvant* kiszorító szavunkat. Kiváló riporternőnk egy kb. 5 perces interjujában 17-szer mondta: ühüm. Jóneveltségből és nyelvápolásból elégtelent adok neki. – Javaslom: hivatalból kötelezővé kell tenni az ühüm használatát. Biztosan leszoknánk róla, mert nem rokonszenvezünk semmivel sem, ami kötelező.

Kenyőmári

A virtigli szegények és a kis vagy módosabb paraszti népek szóhasználatában két megnevezett nyavalya volt:egyik a *meghűt*, másik a *nehezet emeet*. A meghülés veszedelmére üdvös intés figyelmeztetett: Födetlen fővel ne ülj a földre! A nehezet emelt címletű nyavalyával már több gond akadt: bizony sokszor „megemelte magát" mindkét nembeli. Édesanyám negyven esztendőn át panaszkodott a gyomrára, miközben változatlanul végezte a kétkeziek nehéz munkáját.

Pákolitz István:

Pepitafüzetemből

Egy lucskos februári napon ágynak esett:

– Rosszú érzem magam, híjjátok el a Kenyőmárit –, nyögte – masszírújjon meg.

A kenőasszony valódi nevét a felnőttek se igen tudták. A cirkliben nem minősült kuruzslónak és nem vajákosként tartották számon.

Afféle természetgyógyász hírében állt, aki ösmerte képessége határait: sokat nem használ ugyan a kenése, de ártani sem árt. Hogy a kúráihoz miféle kenetet és fűszerszámokat használt, nem árulta el; kérdezni senki se merte. Annyit mégis kiderített az okosabbja, miszerint gyógyírjának alapanyaga a disznóháj. A különféle szereket szemünk láttára pacsmagolta; semmilyen anyagot nem kért, a kevercses tálat is szatyrából kotorászta elő. Ezenközben imádkoztunk, hogy siker koronázza a kúrát.

Kenyőmári egyébiránt nem volt barátságos kinézetű. Apró, soványka, kicsit púpos vénségként csoszrogott; csuparánc orcáját két mély árok barázdálta; szúrós-szigorú volt a tekintete, leginkább sűrű-sötét szemöldöke keltett félelmet. A János vitéz-beli Iluska gonosz mostoháját azonosítottam vele, noha ezt nem lett volna szabad, hisz anyánk gyógyulását reméltük tőle.

Vagy tíz percig tartott a kenés-masszírozás; ezen időre mindnyájunkat a konyhába tessékelt.

A kúra háromhetes volt, hétfő, szerda és pénteki napokon. A fizetség: 2 kg zsír, 3 liter bor, 15 tojás, 2 kg liszt, 1 kg só. Pénzt nem fogadott el.

Utólag sem mondom, hogy a Kenyőmári csodát mívelt, de az biztos, hogy szakmailag jól vizsgázott.

Volt is öröm, mikor március legvégén a húsvét előtti nagytakarításba fogott mama. Kedve szottyant énekelni is.

TAKÁCS Dezső

Május 24-én, hétfőn 17,30-kor a Művészetbarátok Galériájában **Takács Dezső** Rudnay-díjas grafikus és **Vata Emil** divattervező kiállítását Geröly Tibor nyitja meg.

Művészet és Barátai 1993/2.

Evangélikus templomok Magyarországon. Szerk. Dercsényi Balázs. Bp. : Hegyi & Társa, 1992

ásárlók könyve, e minek!?

yakorlati jog-e panaszjog?

eljesült a rádiókabaré két des tréfája:
Tessék már becsomagolni !
Sajnos nem kapunk pa-
Nincs!
Nincs? És panaszkönyv az

Van kérném, de ugye, mi

nálni a Vásárlók könyvét! Bátran beírni, hogy mi nincs, mi a baj, mi meghallgatjuk a vevők panaszát!" Hát meghallgatják, az lehet, de a meghallgatástól eddig még nem sok hiánycikk szűnt meg hiánycikk lenni.

Aztán a vevő beírhatná a

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 AUG 31.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső
grafikusművész

1984. augusztus 31., péntek 1021

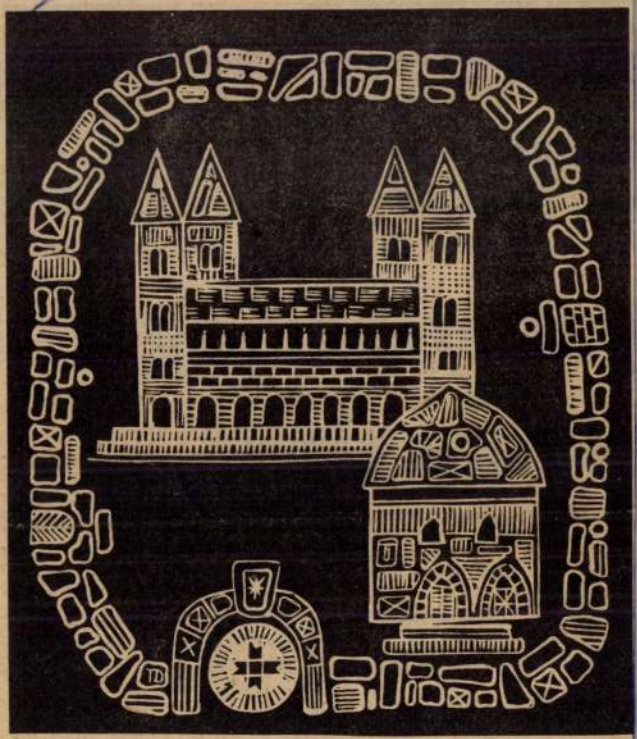

Takács Dezső linómetszete

Tíz perc külpolitik
hullámhosszán.
hallgatóinknak. 9.
Központi Férfikar

Jugo

20.00: Belpolitikai
Lottósorsolás. (Bg.
(Zg.) 20.55: Filmfe
— Nashville — amerikai játékfilm.
(Bg.) 22.35: Tv-napló.

MÁSODIK MŰSOR

18.15: A könyv élete. 18.45: Ki-
egészítés. (Zg.) 19.00: Népszerű-tu-
dományos sorozat. (Zg.) 19.27: Ma
este. (Zg.) 19.30: Tv-napló. 19.55:
Reklám. (Zg.) 20.00: A Folk-art
Portoorz '83 népzenei fesztivál. 20.45:
Reklám. (Zg.) 20.50: Dokumentum-
adás. (Zg.) 21.35: Zágrábi körkép.
(Zg.)

SZERDA

17.00: Magyar nyelvű tv-napló.
(Bg.) 17.30: Videooldalak. (Zg.)
17.40: Hírek. (Zg.) 17.45: Hosszú-
harisnyás Pipi — tv-sorozat gyerme-
keknek. (Zg.) 18.15: Tv-naptár. (Zg.)
18.45: Népi muzsika. 19.15: Rajzfilm.
(Zg.) 19.21: Reklám. (Zg.) 19.27:
Ma este. (Zg.) 19.30: Tv-napló.
19.55: Reklám. (Zg.) 20.00: Színes
játék. (Zg.) 22.30: Tv-napló.

MÁSODIK MŰSOR

18.15: Művelődési adás. (Bg.)
18.45: Szerdai körkép. (Zg.) 19.27:
Ma este. (Zg.) 19.30: Tv-napló.
19.55: Reklám. (Zg.) 20.00: Szóra-
oztató adás. (Bg.) 21.00: Reklám.
(Zg.) 21.05: Zágrábi körkép. (Zg.)
1.20: Komolyzene.

17.00: Magyar nyelvű tv-napló.
(Bg.) 17.30: Videooldalak. (Zg.)
17.40: Hírek. (Zg.) 17.45: Mesék —
tv-sorozat gyermekeknek. (Bg.)
18.15: Tv-naptár. (Zg.) 18.45: A
francia sanzon. 19.15: Rajzfilm. (Zg.)
19.21: Reklám. (Zg.) 19.27: Ma es-
te. (Zg.) 19.30: Tv-napló. 19.55:
Reklám. (Zg.) 20.00: Monitor. —
Politikai magazin. (Bg.) 21.00: Rek-
lám. (Zg.) 21.05: Olimpiai időgép
— vetélkedő. 22.05: Tv-napló.

MÁSODIK MŰSOR

18.15: Tudomány. 18.45: Kiegészí-
tés. (Zg.) 19.00: Lépések — ifjú-
sági adás. (Zg.) 19.27: Ma este.
(Zg.) 19.30: Tv-napló. 19.55: Rek-
lám. (Zg.) 20.00: Művészeti est.
22.30: Zágrábi körkép. (Zg.)

PÉNTEK

17.00: Magyar nyelvű tv-napló.
(Bg.) 17.30: Videooldalak. (Zg.)
17.40: Hírek. (Zg.) 17.45: Verselős
— sorozat gyermekeknek. 18.15: Tv-
naptár. (Zg.) 18.45: Aktualitások.
(Bg.) 19.15: Rajzfilm. (Zg.) 19.21:
Reklám. (Zg.) 19.27: Ma este. (Zg.)
19.30: Tv-napló. 19.55: Reklám. (Zg.)
20.00: A Harmadik Birodalom —
filmsorozat. (Zg.) 21.50: Tv-napló.
22.05: Pénteken 22-kor — kulturális
mozaik. (Bg.) 23.35: Hírek. (Bg.)

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takáts Dezső

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1984 JAN 14

1021

Ott szokták elkövetni a hibát, hogy nem koncentrálnak. Elmúlik a vizsgadrukk, nem lesz. A szabadesés, vagy ahogy én nevezem, a repülés



Takáts Dezső fametszete

maga vált az é
jává. Mint egy
író műve, tele
ségekkel, s a
merete csupán
mint egy trag
sének tudata.
a valóságos tör
rozat példát m
gyan is kellene
nyomára bukk
itt mindenkine..

pe volt, ragyogó alakításokat láthattunk, köztük talán a legjobbat, a Hisst megvádoló Whittaker Chambers-et játszó John *Harkins*ét, aki a Gonosz figurája helyett az elgondolkoztató, vergődő emberét mutatta be, így adva hitelt és mélységet a műnek.

A mozifilmesek múltba nézése korántsem teremtett effajta komoly alkotást, noha a hirdetések persze így találták a hónap szenzációját, Robert *Redford* — több éves szünet utáni — színre lépését. A pár esztendeje rendezőként is bemutatkozó (és a „Hétköznapi emberek"-ért Oscar-díjat kapó) Redford az első feltűnést keltő, de ma már a későbbiektől elütőnek tartott *Malamud*-regényből, *„Az ősthetség"* (The Natural) című műből készített film főszereplője. Barry *Levinson* rendező egyébként „javítani" óhajtott Malamud borús és főhőse sorsát bizonytalanságban hagyó művén, s így sikerült is neki egy

felettébb szentimentális amerikai legendát

csinálnia a nemzeti szórakozás, tehát a *baseball* hajdani (persze kitalált) hősének viszontagságaiból, s főként — az élénken illusztrált játék mellett — Redford nőügyeiből. A tizenöt éves kihagyás után újra és gyakorlatilag mindent elölről kezdő baseball-ősthetség redfordian szőke naivitása az amerikaiak szívéhez szól.

A New York-i Broadway

ismerte fel. A világháború előtti szociáldemokrata sajtóból azt láthatjuk, hogy a pártvezetőség lebecsülte a magyarországi nemzetiségi problémát. *A nemzeti mozgalmat és eszmét* — Kunfi Zsigmondnak, a párt egyik vezető teoretikusának a Szocializmusban, a párt elméleti folyóiratában 1915-ben megjelent cikke szerint — „konzervatív jelenségnek" tartotta, amely „elveszítette forradalmi tartalmát".

A párt vezetőinek ilyen felfogása következtében az MSZDP-nek még 1918-ban sem volt kidolgozott koncepciója a magyarországi nemzetiségi probléma megoldására. 1918. október 8-án közzétett kiáltványában — amikor már Magyarországon is mindenki a nemzeti önrendelkezésről s az ebben a vonatkozásban várható történelmi változásokról beszélt — az MSZDP vezetősége is állást foglalt az önrendelkezés mellett.

A nemzetiségek azonban ebben az időben már a magyar államból való kiválást tervezgették, sőt ennek gyakorlati megvalósításán dolgoztak.

A SZOCIÁLDEMOKRATÁK használható nemzetiségi program híján 1918. október 16-án csatlakozva a Magyar Nemzeti Tanács kiáltványához, magukévá tették a polgári radikálisoknak abban megfogalmazott nemzetiségi koncepcióját. Ez a politika azután a gyakorlatban *csődöt mondott*, mert az új — csehszlovák, délszláv és román — nemzeti országok burzsoáziájának függetlenségi és azon túlmenő hódító törekvéseivel

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Dezső

MAGYAR NEMZET

1984 MÁJ 19

meztelenséget. Nagyszerű jel- árulkodó, pufradt idomok.
kép: ajándékot hozó ölével Azon tűnődöm, a kilenc kö-

1021



Takács Dezső: Pihenés

levíz

MOK:

6.45: Szót kérek, 6.20: Tudósítói rás, 7.30: Reggeli párbeszéd). — rnap 6.45-kor), — 12.00: Déli Kró- volt? — 18.30: Esti Magazin.

5.55 és 6.55: Torna, 6.45: Könyv- rás- és vízállásjelentés.

jd 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, ua., mint hétköznap.

, ezután 23.00 és 24.00. Vasárnap: 11.00, 13.00, 19.00, 23.00.

vespolc. 16.40: Fiatalok a seregben. 17.10: Új nótafelvételeinkből. 17.30: Ötödik sebesség. 18.35: Popműhely. 19.15: Közvetítés a vízilabda-bajnokság döntőjéről. 20.35: Arcképek Széchenyiről — művei alapján hét tételben. 21.35: Paul Young felvételeiből. 22.20: Az asszony és az Igazság. Rádiójáték. 23.20: Népdalcsokor.

CSÜTÖRTÖK

KOSSUTH RÁDIÓ

Kb.: 8.20: Mai kulturális programok. 8.27: Örökzöld dallamok. 9.17: Irodalmi évfordulónaptár. 9.44: Szólj, szólj sipom. 10.05: Két keréken Magyarországon. 10.35: Híres előadóművészek felvételeiből. 11.24: A szó elszállt. Riport. 11.39: A csúnya

Operarészletek. 17.57: Liszt: Hunok csatája — szimfonikus költemény. 18.14: Hol volt, hol nem volt . . . 18.25: Mai könyvajánlatunk. 18.28: Hallgatóink figyelmébe. 19.15: Homo ludens. 19.35: Ünnepi Könyvhét 1984. 20.30: Operettkedvelőknek. 21.30: Kettős szolgálatban. 22.20: Tíz perc külpolitika. Kb.: 23.30 Szimfonikus táncok. 0.10: Melódia koktél.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Nóták. Közben: 8.20: Tíz perc külpolitika. 8.35: A Nóták folytatása. 8.44: Slágermúzeum. 9.31 Intermikrofon. 10.00: Zenedélelőtt. 11.35: Tánczenei koktél. 12.40: Népi muzsika. 13.15: Éneklő Ifjúság. 13.30: Muzsika Zsuzsika meséi. 14.00: Dallamról dallamra. 15.25 Könyvről — könyvért. 15.35: Egészségünkért. 15.45: A Blue Oyster Cult felvételeiből. 16.35: Jó utat. A Csúcsforgalom magazinja. 17.30 Ötödik sebesség. 18.35: Popzene sztereóban. 19.40: Régi nóta, híres nóta. 20.35: Majális anno . . . 21.44 Santana összes albuma. 22.30: Szemben egymással. 23.20: Operettrészletek.

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ

Kb.: 8.20: Mai kulturális progra mok. 8.30: Családi tükör. 9.00:

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Takács Dezső, grafikus
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1984 MÁJ 26
1021



Takács Dezső

Tudomány

Talain Dezső

Magyar Nemzet



Takács Dezső: Pihenés

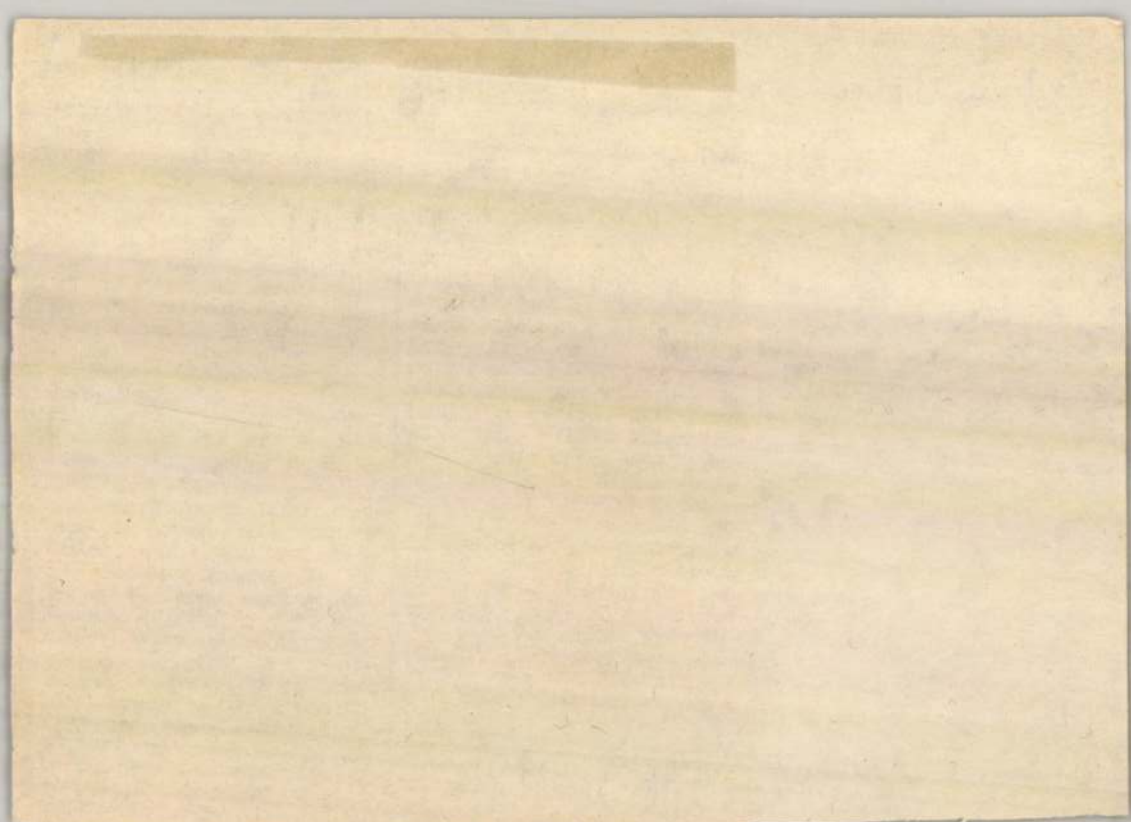

mából készített film főszereplője. Barry *Levinson* rendező egyébként „javítani" óhajtott Malamud borús és főhőse sorsát bizonytalanságban hagyó művén, s így sikerült is neki egy

felettébb szentimentális amerikai legendát

csinálnia a nemzeti szórakozás, tehát a *baseball* hajdani (persze kitalált) hősének viszontagságaiból, s főként — az élénken illusztrált játék mellett — Redford nőügyeiből. A tizenöt éves kihagyás után újra és gyakorlatilag mindent elölről kezdő baseball-őstehetség redfordian szőke naivitása az amerikaiak szívéhez szól.

A New York-i Broadway

nemzeti önrendelkezésről s az ebben a vonatkozásban várható történelmi változásokról beszélt — az MSZDP vezetősége is állást foglalt az önrendelkezés mellett.

A nemzetiségek azonban ebben az időben már a magyar államból való kiválást tervezgették, sőt ennek gyakorlati megvalósításán dolgoztak.

A SZOCIÁLDEMOKRATÁK használható nemzetiségi program híján 1918. október 16-án csatlakozva a Magyar Nemzeti Tanács kiáltványához, magukévá tették a polgári radikálisoknak abban megfogalmazott nemzetiségi koncepcióját. Ez a politika azután a gyakorlatban *csődöt mondott*, mert az új — csehszlovák, délszláv és román — nemzeti országok burzsiáziájának függetlenségi és azon

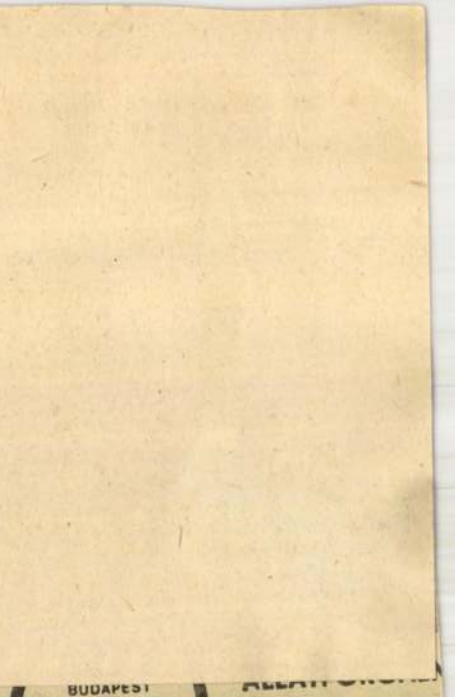

21.

m két és félszo-
onti helyen lévő
lakásom eladnám.
ni: dr. Szabó Gyu-
rém 11-014-es tele-

TÓ-MOTOR

)1-es Trabant 81-ig
ott eladó. Érdek-
Tarton Imre. Szig-
es út mellett 15

m^3-es Fiat alkat-
eladó. Megtekin-
17 óráig. Horváth
Herend, Táncsics

1000-es Wartburg 4
orral, 36 ezer km-
n dukkózva, üzem-
apotban eladó. Ér-
16.30 után, szom-
rnap egész nap.
Árpád Nemesvá-
ösoktóber út 43.

pes Moszkvics
rgősen eladó, al-
k is. Veszprém,
út 14. II. em. 11.
ni: egész nap.

ETT

ülék Művek

kitűnő állapotban eladó. Szabó Árpád Kemeneshőgyész, Arany J. u. 10.

IL Trabant 601-es kifogástalan állapotban eladó. Nagy Tibor, Balatonfüred, Vörösmarty u. 4. Tel.: 40-719.

MINI-MORRIS 850 cm^3-es 35 000.— Ft-ért eladó. Érdeklődni: Balatonalmádi Volán büfé Tóthné Nagy Gyöngyi.

VEGYES

Előnevelt vörös és fehér csirkék már 13.—Ft-tól állandóan kaphatók. Előnevelt kacsa előjegyezhető. Veszprémvarsány mellett Vecsenypusztán.

Barokk, neo-barokk ebédlőbútort, vagy csak asztalt 6 székkel vennék. Dr. Bendula Erzsébet Pusztaszabolcs, Hámán Kató u. 13.

Eladó 1 boroshordó, tölgyfából készült töltőképes, 1233 literes, valamint kerti traktorhoz való szívó-nyomó permetező szivattyú, gyárilag készült réztartállyal és szélkazánnal. Válaszlapot: Törőcsik Lajos, Balatonudvardi.

4 db 25 kg-os malac eladó. Örvényes, Új út 4.

Kombinált szobabútor olcsón eladó. Béni, Tótvázsony, Telep u. 4.

10 db 11 hetes malac eladó. Szilágyi Árpád Nemesvámos, Vörösoktóber u. 43.

Egy pár ló eladó. Szeivolt Pál Várpalota, Sallai út 63.

70 és 30 kg-os süldők és választási malacok eladók. Érdeklődni: 16 óra után. Veszprém, Szilvádi u. 30.

Simson-Sztár 81-ig vizsgáztatva, csővázas rókamié és villanytűzhely eladó. Veszprém, Arany J. u. 25.

Emelőgép, 380 V-os eladó. Csomagtartóban szállítható. Felsőőrs, Fő u. 3.

Eladók 8 hetes malacok és 100 kg-os hízó. Cím: Gyulafirátót, Petőfi u. 11.

Orosz nyelv tanítást vállalok. Kemencei Veszprém, Felszabadulás út 69/B. III. em. 2.

Menyasszonyi és koszorúslány ruhák nagy választékban. Várpalota, Sallai u. 15. (Vízmű utcája.)

Jogi egyetemi felvételi vizsgára előkészítés magas színvonalon. „Eredményes" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

Kisteljesítményű hegesztőkészülék akkumulátortöltővel eladó. Veszprém, Pipacs u. 60.

20 000 kalóriás központi fűtésű kazán, új, eladó. Pápa, Gyimóti u. 24/a.

Jó vágni való tyúkok eladók. Veszprém, Roboz ut-

HÁZASSÁG

60 éves nyugdíjas özve
ember keres egy jóle
özvegyasszonyt 58 éves
rig házasság céljából.
kás megoldható. Leve
„Tavasz" jeligére a Ves
rém megyei Lapkiadó V
lalathoz Veszprém, Szab
ság tér 15.

51 éves, jólkereső, sz
munkás ezúton keresi
zasság céljából korban h
záillő, csinos szolid nő
meretségét. Levelet: „P
szegfű" jeligére a Ves
rém megyei Lapkiadó V
lalathoz Veszprém, Szab
ság tér 15.

36 éves, 172 cm magas
vált szakmunkás vagy
Saját családi házam v
11 éves kislányom ná
van. Szeretnék hozzám
lő, egyszerű nővel me
merkedni házasság cé
ból. „Megértésre vágyó

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Dezső, grafikusművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1980 FEB 20

1021

Takács Dezső kiállítása Veszprémben

Pápa után Veszprémben, az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban mutatkozik be kisgrafikáival Takács Dezső. Pécs sokoldalú művészeti életében sajátos utat jár. Olajfestmények, tus- és filcrajzok, fafaragások és domborművek jelzik a sokoldalú alkotói utat. Legjelentősebb és legsajátosabb sokszorosító grafikai munkássága. Ez utóbbit erősíti meg a kiállítás mellett az a tény is, hogy elsősorban grafikusként, különösen kisgrafikái révén ismerik itthon és külföldön egyaránt.

Ex libriseí, kisméretű alkalmi és szabad grafikái egyéni megfogalmazásúak, időrendben jól mutatják a művészi fejlődés útját. Sommás előadásmód jellemzi grafikáit, aminek nem mond ellent az oldottabb, könnyedébb fogalmazás. Mindig a lényegre törően szól az emberről. Ez nemcsak az ember ábrázolásában érhető tetten, hanem a közvetlen és távolabbi környezetéről valló alkotásain is. Szereti közvetlen szülőföldjét, Pécset, s intim megfogalmazásban, emberhez szólóan tárja elénk a tájat, s a jellemző objektumokat. Grafikáinak jellemzője még a népművészet



hatása, ami témákban és egyszerű eszközökben érhető tetten. Témában és tartalomban gyakorta ott érezhetjük a nevelő munkát is alkotásain, hisz művész-tanár. Egyrészt alkotásai magukon viselik a művészetre nevelés szándékát, másrészt a nevelő munkával eljegyzett művészetét az iskolák számára készített könyvjegyek mutatják. Országos kezdeményezést indított el, felhívta a művészeket, hogy készítsenek ex libriseket az iskolák könyvtárainak. Takács Dezső példát mutatott ebben, Pécs, Makó és Hajdúszoboszló minden iskolája számára készített kisgrafikát.

Több száz kisgrafikája révén ott találjuk alkotásait a kisgrafika sok hazai és külföldi barátja, több hazai és külhoni múzeum gyűjteményében. Több pécsi, valamint szombathelyi, gyulai, hajdúszoboszlói, makói és pápai önálló kiállításon mutatkozott be, számos hazai, továbbá dániai, jugoszláviai, lengyelországi, NDK-beli, olaszországi, portugáliai és svájci kollektív kiállításon találkozhattak munkáival.

Poór Ferenc

Takács Dezső, grafikus

Ex libris minden iskolának

Követésre méltó, szép kezdeményezés született Pécsett: művészi *ex librisekkel jelölik meg* az iskolai könyvtárak köteteit. *Takács Dezső* grafikusművésznek — maga is tanár — támadt az az ötlete, hogy a rideg bélyegzői lenyomatok helyett, sokszorosított könyvjelekkel lássák el a kölcsönzött könyveket. A kisgrafikák nemcsak az iskola tulajdonjogát jelzik a kötetlapokon, hanem hozzájárulnak a felnőtt- és gyermekolvasók ízlésének formálásához, *szépérzékének fejlesztéséhez* is. Takács Dezső *társadalmi munkában* mintegy ötven pécsi általános és középiskola számára alkotott ex librist, mégpedig az illető tanintézetre *leginkább jellemző motívumokkal*. Így nincs két egyforma közöttük. Felkérésre elkészítette két alföldi város — Makó és Hajdúszoboszló — iskoláinak könyvjeleit is. A pécsi művész felhívta *az ország többi grafikusát*, hogy rajzolják meg hajdani iskolájuk, gyermekük vagy lakóhelyük iskolájának ex libriseit. (MTI)

8.

–: Ex libris minden iskolának

Esti Hírlap, Bp. 1980 [illegible] 15.

Takács Dezső

EX LIBRISEKKEL jelölik meg az iskolai könyvtárak köteteit Pécsett. Takács Dezső grafikusművésznek — maga is tanár — támadt az az ötlete, hogy a bélyegzői lenyomatok helyett sokszorosított könyvjelekkel lássák el a kölcsönzött könyveket. A művész eddig ötven pécsi általános és középiskolának készített Ex Librist.

2/16/9

1979. NOVEMBER 25.



az arhangelszki tengeri kikötő

ÉSZAK KAPUJA

Az arhangelszki kikötőt az „Észak kapujának" szokták nevezni. Itt, a Dvina torkolatában ötnek ki, illetve kezdik útjukat a nagy teherbírású hajók. Innen indulnak a Csendes-óceán partvidékén fekvő városokba, falvakba, az Északi-sarkon telelő kutatókhoz, a Rudraövezetben dolgozó geológusokhoz. A hajók gépeket, ipari felszereléseket, építőanyagokat, élelmet szállítanak. A rakományok között jelentős helyet foglal el a faáru, amelyben bővelkedik a vidék.

Arhangelszk jelentős szerepet játszik a Szovjetunió évről évre bővülő külkereskedelmében. A kikötő kereskedelmi hagyományai évszázadokra nyúlnak vissza. A város mindig nagy szerepet játszott az Északi-sarkvidék megismerésében és meghódításában is.

A nagy forgalmat lebonyolító nemzetközi kikötőt a legkorszerűbb technikai eszközökkel látták el. Nemrég kezdték meg munkájukat az újtípusú kikötődaruk és gyors autórakodó berendezések.

Az SZKP XXV. kongresszusán kitűzött feladat, az északi-tengeri hajózási idő meghosszabbítása, sikeresen valósul meg. A jégtörőhajók lehetővé teszik a hajózást egész éven át. Az arhangelszki kikötő az időjárástól függetlenül egész évben dolgozik.

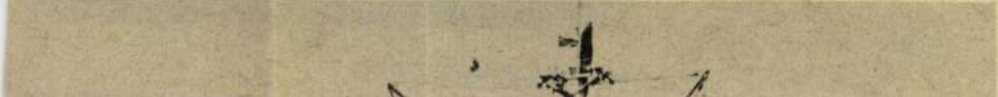

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1979 NOV 25

Takács Dezső
grafikusművész

1021

Botár Attila

Épül az ősz

Hol károgás
kerengő rongyai
alatt az ég
az üres vízre szállt

kő és beton
beton és rezge fű
vándor homok
és föltúrt éjszakák

a víz elé
a kilátás elé
épül az ősz
a vadon árvaság

Szélkakasok
kéménytelen a füst
dió idő
üt egy számlapon át

s nem töri föl
csak a kőműves-ujj
csak a dacos
kölyök: ács-fia ács

Hol károgás
pompázó rongyai
alatt az ég
az üres vízre szállt

kiforgatom
nadrágom zsebeit
szegény szegény-
nél tart házkutatást



Takács Dezső: Bányavidék

...ak meg, hetvenöten megsebe-
...ültek.

...Csehszlovákia acélter...
...lése 1980-ig évi 16 millió t...
...nára emelkedik. Központi

ghíradó

...ének a KGST javaslatait a két
...zervezet viszonyának rendezé-
...ére. A nyugati partnereken van
...ehát a válasz sora, hogy Hel-
...inki szellemében szabályozhas-
...ák és előmozdíthassák a kap-
...solatokat.

Új, módosító indítványokat
...erjesztettek elő a bécsi had-
...rőcsökkentési tárgyalásokon is.
...észleteket egyelőre nem tudni
Varsói Szerződés négy tagálla-
...a által tett kezdeményezés-
...ől, a megállapodások értelmé-
...en ugyanis bizalmas keretek
...özött folytatják a megbeszélé-
...eket. (Igaz, a nyugati sajtó
...ddig minden esetben sietve
...iszivárogtatta a viták lénye-
...ét!) Annyit azonban a szóvi-
...ők is elmondtak, hogy a szo-
...ialista országok az ismert
...lapelv fenntartása mellett (a
...aderőcsökkentés egyik fél
...iztonságát sem csorbíthatja!),
...gyelembe vették a NATO-ter-
...ek néhány mozzanatát. Mind-

ez újabb erőfeszítés abba
irányba, hogy a politikai e
hülést a katonai enyhülés
gye teljessé.

Helsinki folytatása tehát
féleképpen szerepelhetett
hét híreiben, erre utalta...
mennyiségben is megnövekedett kelet-nyugati találkozók.

A békeprogram folytatása, az enyhülés továbbvitele korunk parancsa s nem kell időben messze menni a példákért, hogy mennyire lényeges fellépni a hidegháború, a feszültség bajnokaival szemben. A bonni Bundestagban a kereszténydemokrata ellenzék nyíltan szembefordult a lengyel–nyugatnémet egyezmények ratifikálásával, ha a képviselőházban kudarcot vallott is, felsőházi többségével megakadályozhatja a törvénybe iktatást. Nyugtalanító hangok érkeznek időnként az Egyesült Államokból is: a két nagy pártban egyes jelöltek jobbról próbálnak előzni, s egymást túlkiabálják a katonai költségvetés további emelését sürgetve...

Két vonatkozásban a nyugati
...háború...

határozás két NATO-tagállam között!

A másik vitatéma a népi Angola elismerésének ügye. A héten „átszakadt a gát": Franciaország, Belgium, Anglia, Japán – az Egyesült Államok szövetségesei egymás után hozták nyilvánosságra az elismerésre vonatkozó döntésüket. Ma már aligha lehet kétséges, hogy a Neto-kormány elszigetelésére törekvő erők szigetelődtek el. A negatívumok mellett legfeljebb az szolgálhat az atlanti stratégiák vigasztalására, hogy Olaszországnak ismét van kormánya. Igaz, egyszínű kabinet (csak a keresztény-demokraták soraiból kerültek ki a miniszterek), életben maradása inkább annak köszönhető, hogy nem volt jobb megoldás – de mégis csak kormány...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063, 387-748, 340-726
1976 FEB 22

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső

1021

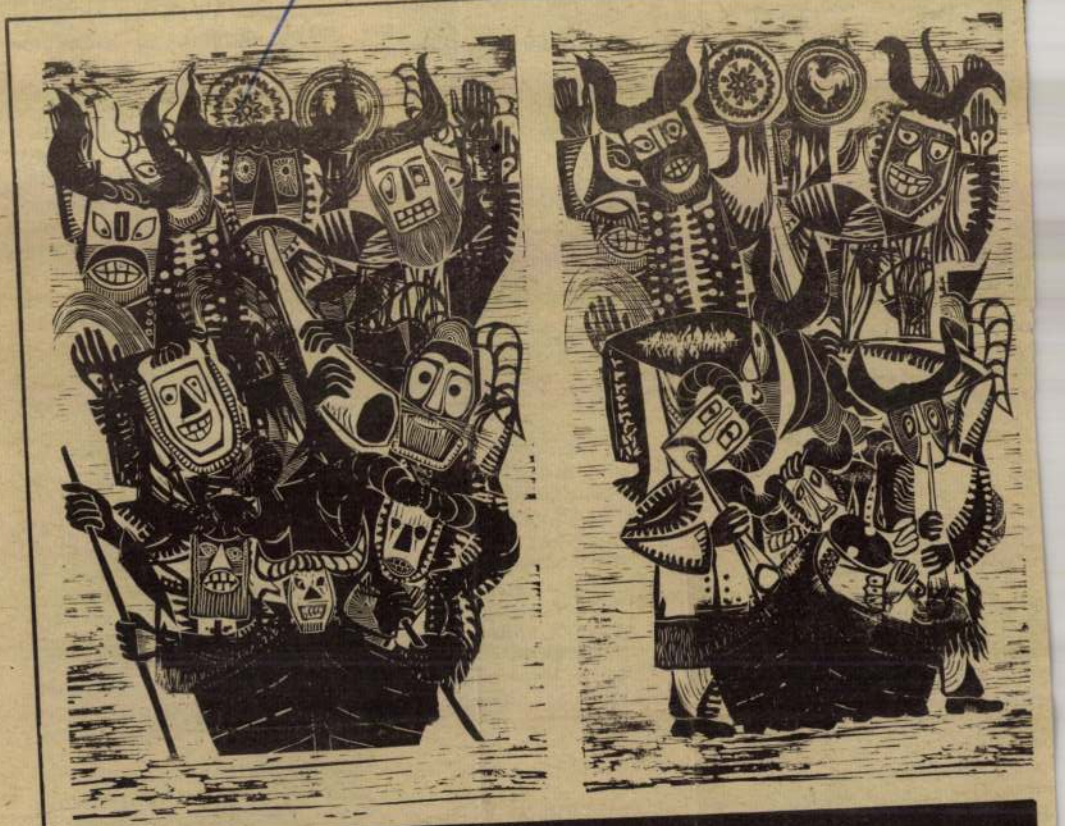

Takács Dezső metszetei

még az első császár, az ál
temetése, akinek holttestét
ték haza Portugáliából.
avatták fel Sao Paulo föl
km hosszú szakaszát, a
jelenthette a Transamazo
km-es szakaszának elkészü
ben közölhették, hogy Bra
a 100 millió főt.



SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1972 OKT 29

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021 Takács Dezső

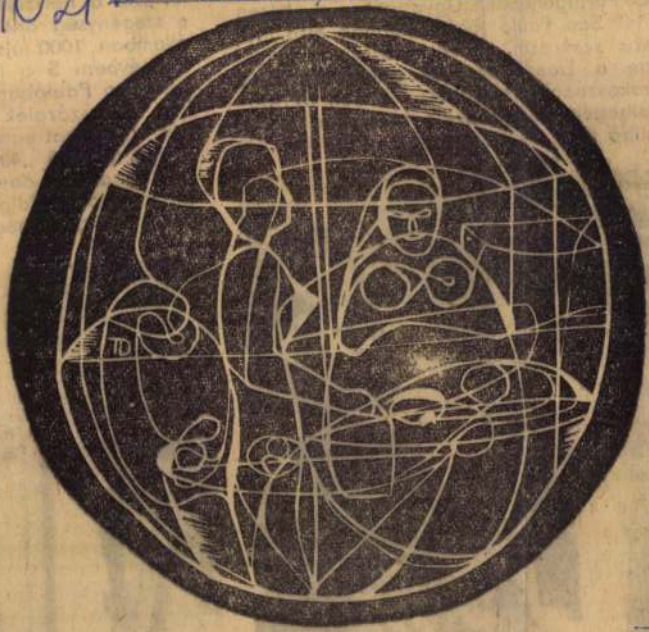

Takács
Dezső
ex librise

6,— Ft

SZÁMUNK SZERZŐI:

BEDE ANNA
BERTÓK LÁSZLÓ
CZINE MIHÁLY
CSUKÁS ISTVÁN
FRIED ISTVÁN
GALAMBOSI LÁSZLÓ
FODOR ANDRÁS
HERNÁDI GYULA
KAMPIS PÉTER
KARDOS ANDRÁS
LÁZÁR ERVIN
POMOGÁTS BÉLA
RÓNAY GYÖRGY
SOMLYÓ GYÖRGY
TAKÁCS IMRE
TAKÁTS GYULA
TANDORI DEZSŐ
TORNAI JÓZSEF
TUSKÉS TIBOR
VÁRKONYI NÁNDOR

KÉPEK:

FERY ANTAL
MARTYN FERENC
TAKÁCS DEZSŐ



SAJTÓFIGYELŐ
HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR

Takács Dezső



24 ÓRA A N

TESTVÉR-LAPJAINK ÍRJÁK

Львовская правда

Az elmúlt ötéves terv idején a Lvov területi szakszervezeti bizottságok szanatóriumok és gyógyfürdők építésére, fejlesztésére csaknem 40 millió rubelt költöttek. Ez az összeg másfélszer nagyobb, mint amennyit a nyolcadik ötéves tervben erre a célra költöttek. A tizedik ötéves tervben tovább javítják a gyógyulni vágyók ellátását. Alig egy hónapja nyílt meg az új rozdoli szanatórium és a morsinai gyógyfürdő. A sztrijszkiji vagongyártó üzem dolgozói is új szanatóriumot kaptak, ahol a gyógyulni vágyók rendelkezésére állnak a fizikoterápiás rendelők és egy gyógyfürdő is.

✦ *LENINGRÁD: Ferdinand Marcos, a Fülöp-szigetek Köztársaság elnöke, aki hivatalos látogatáson a Szovjetunióban tartózkodik, pénteken Leningrádban látogatást tett a Névai Gépgyárban, majd Marcos és felesége, Imelda Marcos pénteken Leningrádban megtekintette az Orosz Múzeum kiállítási anyagát.*

✦ NICOSIA: A Nicosiában csütörtökön Makariosz államfő elnökletével tartott minisztertanács után hivatalosan bejelentették: szeptember 5-én parlamenti választásokat tartanak Cipruson. A görög ciprióták ezen a napon további öt évre megválasztják a képviselőház harmincöt ciprusi görög tagját.

✦ *WASHINGTON: Kissinger amerikai külügyminiszter csütörtökön magához kérette R. F. Bothá-t, Dél-Afrika washingtoni nagykövetét. A több mint egyórás tanácskozáson, tájékozott források szerint az elsőrendű téma Kissinger és Vorster dél-afrikai miniszterelnök nyugat-európai találkozójának előkészítése volt. A találkozót június végére tervezik, amikor a két politikus nyugat-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső

1021

1976. június 5., szombat

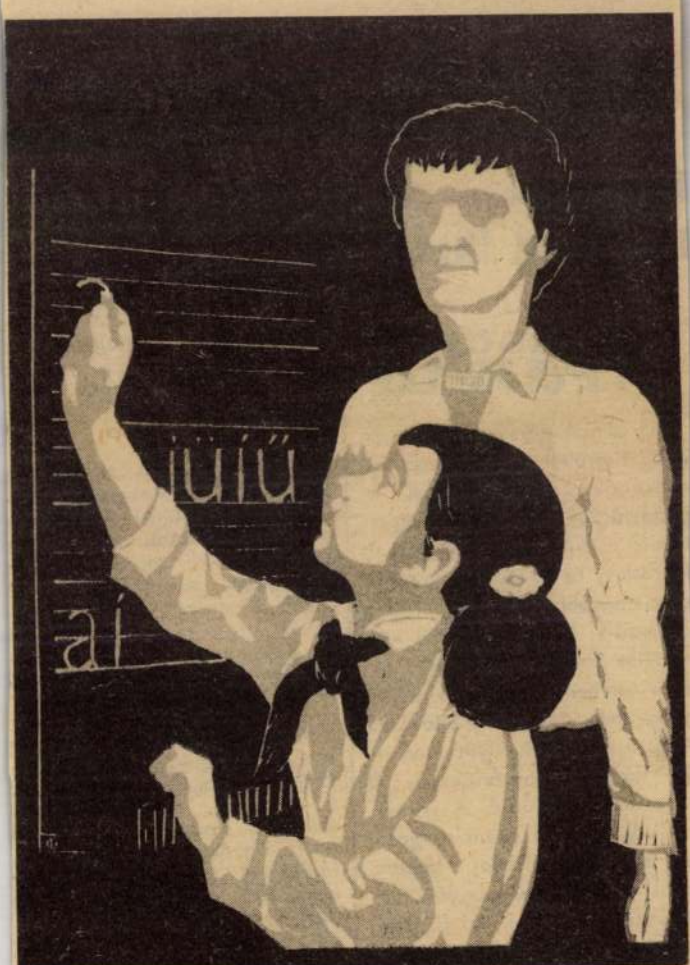

Takács Dezső grafikája

SPORT

Az első 20 perc kivételével a győ
A Haladás érettebb játéka viszont
eredményezett

Haladás—Rába
2:0 (0:0)



Négy győri játékos közé Kereki és Farkas ékelődött be ennél a jelenetnél.

Rohonci u. 9. ezer néző, vezette: Bana (Soós, Hartmann). — NB I-es bajnoki labdarúgó-mérkőzés.

Haladás: Szarka — Kovács, Király, Kereki, Kiss — Halmosi, Tar, Kulcsár — Se-

a Haladás, melynek végé
Farkas fölé fejelt. Fokozato
san az ETO vette át a játé
irányítását, Halmosi hibáj
ból szöglethez jutottak,
nem lett belőle semmi.
53. percben Horváth L.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

VAS NÉPE

1977 MÁJ 8 -

Takács Dezső
1021



Takács Dezső: BŐSÉG

Munk rendezés

Keresetcsökkenés nélkül kívánják csökkenteni a gépkocsivezetők és a jegykezelők munkaidejét a Volán 12. számú Vállalat mohácsi üzemegységében.

Mohácson – a tervek szerint – 270 dolgozó 1976-ban már csak 200 órát dolgozik havonta, míg 1977-ben 191-re csökken az autóbuszon töltött órák száma. A Volán Tröszt határozatának megvalósítására minden feltétel adott.

Jelenleg 30 dolgozó alapfokú gépkocsivezetői tanfolyamot végez, ők április elején vizsgáznak, tehát gépkocsivezetőből nem lesz hiány. Nehézséget a jegykezelők munkába állítása okoz, most is 6 kalauz hiányzik. A gondon a termelőszövetkezetekben felszabaduló asszonyok munkába állításával akarnak enyhíteni. A másik megoldás a „gebinesítés" lenne. Az, hogy maguk a gépkocsivezetők kezelnék a jegyeket. Természetesen csak akkor, ha ezt önként vállalják, hiszen ez nem kevés többletmunkát jelent számukra. Keresetük 6–700 forinttal emelkedne. Mint Molnár Zoltán igazgató elmondta, a felmérések szerint a jegykezelők munkaidő-csökkentését ilyen módon meg tudnák oldani.

ıtomata gépsorok között

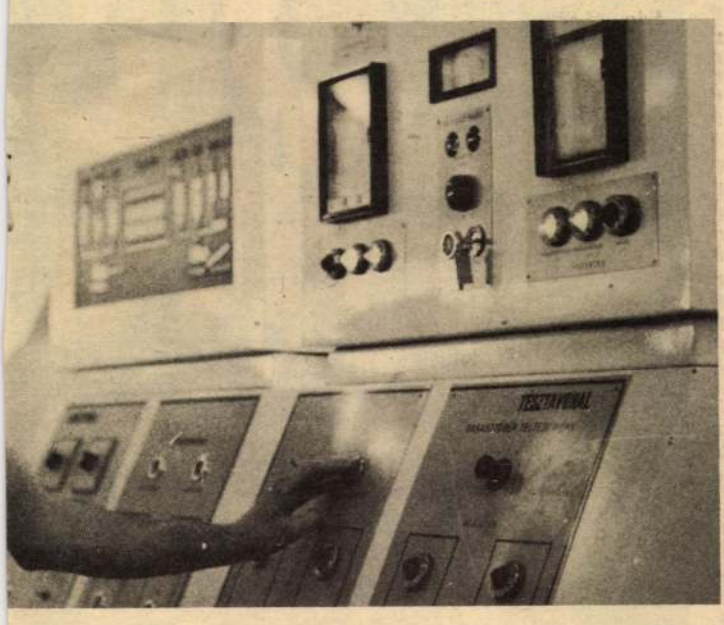

a péklapáttól

Egyelőre még többször túlórázunk, de remélem, hamarosan ez is megszűnik. Tavaly például a vállalat üzemeiben több mint 4700 túlóra felhasználásával tudtuk csak biztosítani a város ellátását. Azelőtt a szakma rabszolgái voltunk, nem volt ritka a 10–12 órás műszak: emiatt idegenkedtek a fiatalok a szakmánktól, és persze az éjszakázás miatt is. Elegem volt már a huszonhat esztendő alatt a kemény munkából, ezért is örülök annak, hogy végre eljöhettem a III-as üzemből: nem vagyok rá kíváncsi.

✲

A III-as üzem, a valamikori Burics-féle pékség az Ifjúság úti tízemeletes panelok tövében árválkodik. Kormos fekete tömbje hamarosan eltűnik: szanálják. Az öltöző falán függő műszaklap tanúsága szerint március 15-én éjjel sütöttek itt utoljára. Nagy József vető, Czéch Emil dagasztó, Kozma István és Zsámboki István fűtők etették a három kemencét. Az öltöző asztalán szalonnamaradék, só, 1963-as évjáratú Esti Hírlap. A bádogszekrények ajtaja tárva-nyitva, egyik aljában csámpásra járt szandál.

A kemencék mellett még ott függnek a kéztörlők, a vetőlapátok egymásra rakva, a falra szerelt polcon porosodnak... Horváth Sándor üzemvezető néhány napig itt marad: eladják a dagasztócsészéket, a zsákporolót, a dagasztógépeket, lebontják a kemencéket. Kék munkaruhás emberek érkeznek, pájszerrel, egyéb szerszámokkal felszerelkezve. Horváth Sándor a portáig kísér. Belesek az ablakon, szemben a falon, egy mutató nélküli óra lóg...

✲

Varga Jánosné, a homogenizátor és a kovászérlelő kádak gazdája. Fehér köpenyben, fityulával a fején dolgozik, mint társai. Tizenhét éve van a vállalatnál, egy éve, hogy szakmunkás bizonyítványt szerzett.

— Nem kérték, de úgy éreztem, másképp nem állhatok helyt. Az embereket általában úgy válogatták ki; engem is megkerestek: igent mondtam. Még nem szoktunk össze, mint chogy a gépek is időnként meghibásodnak, de majd csak „beolajozódunk". Azelőtt a VI-os üzemben feladóként dolgoztam, a három és fél ezer forintot mindig megkerestem; remélem, itt sem lesz kevesebb.

✲

Mesztegnyei János a vasasi sütödét cserélte fel az Engel János úti „fehér" üzemmel. Két órakor járt le a műszakja, már délután fél négyre jár, mégis a gépek mellett találom.

— Meghibásodott a szivatytyú, ami a kovászt továbbítja az érlelő rekeszekbe. Az üzemzavar megszüntetésénél segédkeztem. Amíg meg nem tanuljuk a gépek irányítását, azok irányítanak bennünket. Nekem egyelőre furcsa az egész. Pék vagyok: szokatlan, hogy az automatika dolgozik helyettünk. A jó péknek az orrában és az ujjában van a sütés tudománya. Vasason a kovászkészítéstől, a dagasztáson át egészen a sütésig mindent én csináltam. Az üzem mellett volt a bolt, sokszor be is szóltak: „Édes fiam, jól dolgoztál." Hát ennek örültem. A szívem szerint maradtam volna, de az eszem azt diktálta, Mesztegnyei, menjél a gyárba! Fiatal vagy még...

✲

A negyvenes évek elején a megyeszékhelyen több mint ötven magánsütöde működött: Vasastól Patacsig, Kovácstelepitől Ürögig. Szerepüket a Pécsi Sütőipari Vállalat vette át. A kenyérgyár átadásával újabb üzemek zárják be kapuikat: nincs rájuk szükség. Az új üzemben ötven ember hét közben háromszáz, szombatonként ötszáz mázsa kenyeret süt Pécs lakóinak.

Salamon Gyula

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1916 ÁPR 4.
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső
1021



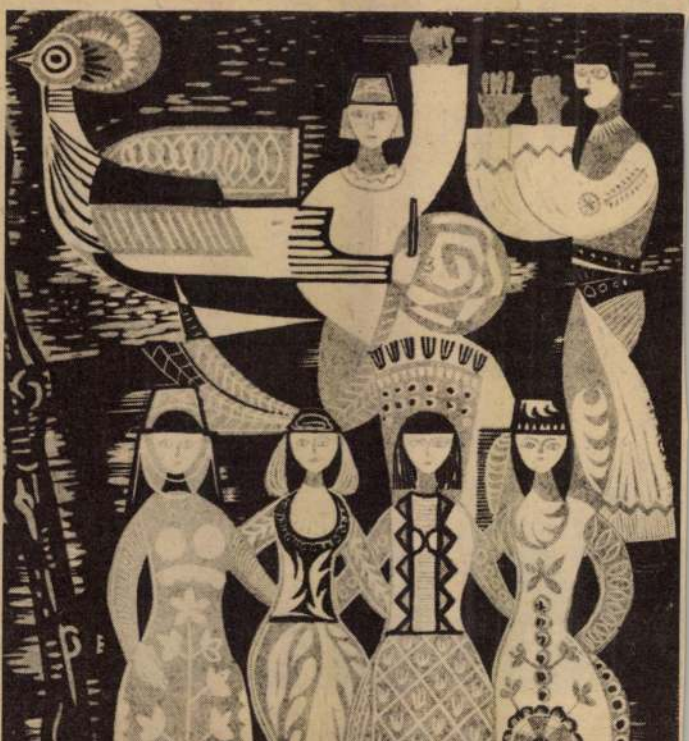

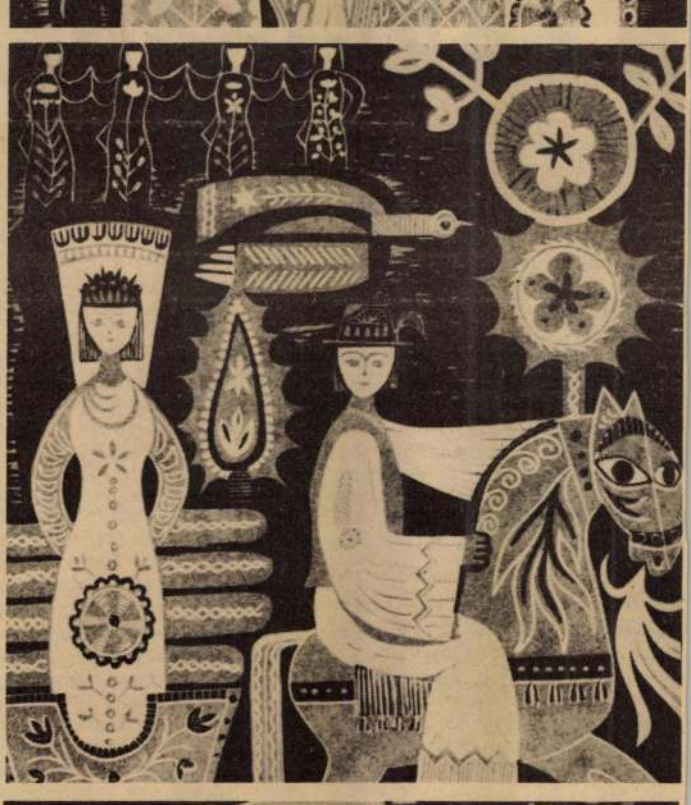



Takács Dezső: Az élet rendje

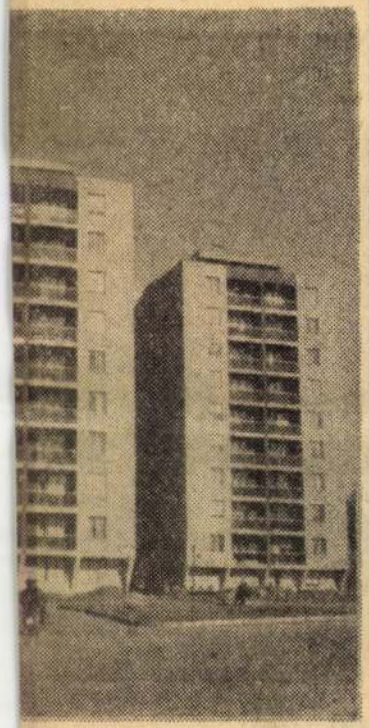

(Foto: Nemesi)

valaki megtepette

— Úristen! Hog

Többen odasere
tikus lábat, amely
látszott dagadtnak

— De hát az e
a szandálom. Mos
— magyarázta a

— Talán összen
meg valaki.

— Ugyan, hogy menetett volna össze!

Nem sokáig tartott a találgatás, mert a terem másik végében valaki felfedezte, hogy az éjjel kitágult a szandálja. A társaság most odacsődült, s mit látnak? A két szandál színre, fazonra ugyanaz, csak a méretükben lehet vagy két szám differencia.

A rejtély megoldódott, nyilvánvaló, hogy valaki elcserélte a szandálokat. Sokan tudni vélték, hogy Piványi keze van a dologban.

Az eset jó féléve történt az MHS-vezetők megyei továbbképzésén, ahol Piványi Miklós, a Kossuth-bányai szenes körlet alapszervezetének elnöke a tréfamester címet vívta ki magának. Mindig akadt valami jó ötlete, amivel a társaságot nevetésre késztette. Most, hogy komolyan, kissé gondterhelten itt ül velem szemben, el sem hinném róla, ha magam nem lettem volna tanúja jóízű tréfáinak.

De most nem erről van szó. Piványi Miklós nem csak tréfás ember, hanem komoly is, amikor szükséges. Komolyság, rátermettség és nagy-nagy munkaakarat nélkül aligha emlegetnék MHS-alapszervezetét Komlón a legjobbak között. Igaz — mondja — a taglét-

sok is dolgo
zalmatlanság,
erényei mell
benne más i

— Szeretem
társaságokat,
tréfára is ad
bereket.

Ennek az u
me is van, b
védelmi szer
lista haza, a
az emberek
mét. Azoknal
amikor az e
kozni, kacagn

Hát erről v

— Most m
ki a szandálo

Felvillan a
húzódik. Már
ságnak. Most
riportot, neh
jak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső 1967 MÁR 1.

MECSEKI BÁNYÁSZ

1021

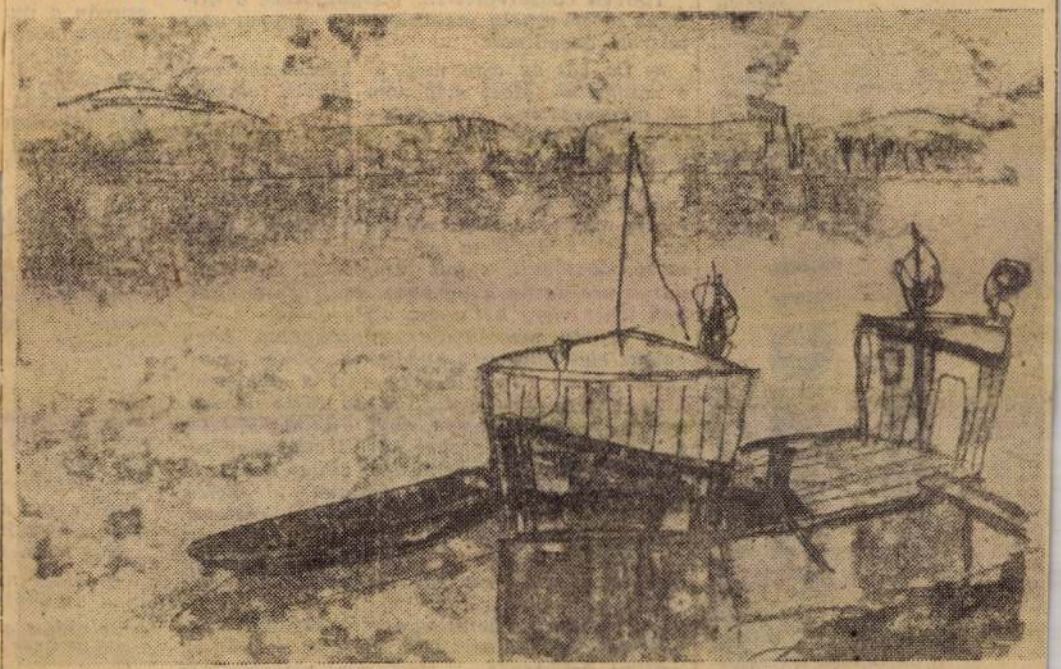

A parton. (Takács Dezső monotypiája)

Holokauszt-nap a Játékszínben

Két éve az ENSZ határozatának értelmében január 27-e hivatalosan is a vészkorszak nemzetközi emléknapja. Tavaly a Kossuth téren, fogcsikorgató, embert próbáló hidegben túlélők százai vettek részt az eseményen. Ez alkalommal színházi körülmények között (az érdeklődők számát ezzel ugyan korlátozva) a szervezők az Életmenethez hasonlatosan inkább az ifjabbak jelenlétére számítottak. A tömött széksorok, a pótszékek kihasználtsága őket igazolta.

Pontos kezdés, akár ily módon is szimbolizálva a minden ízében aprólékos precizitással kifundált és végrehajtott népirtást, és a színpadon háttérként vetített szögesdrót kerítés, őrtorony úgyszintén hátborzongató kelléke, mementója egy hátborzongató korszaknak.

Sötétség, a csendet tapintani lehet. És ebbe a csendbe sikított bele a sófár hangja, egy kisfiú, a nyolcéves *Gordon Bence* megszólaltatásában. *Tóth Emil* főkántor recitálásában a gyászima hangzott el, majd *Balázsovits Lajos* (az est folyamán műsorközlő-házigazdaként üdvözölhettük) köszöntő szavai után felhangzott a magyar és az izraeli himnusz. A világítás „rosszízű tréfája" okán az álló emberek sziluettje a tábort szimbolizáló háttérben olyan elevennek tűnt, hogy borsódzott az ember háta.

Hiller István kulturális miniszter a mikrofonhoz lépve egyebek mellett ezt mondta: *„Az ősi hiedelmek szerint a halottat siratót ember azért öltözik feketébe vagy fehérbe, mert ez a két szín olyan egyszerű és letisztult, hogy a gonosz szellemek nem irigylik meg. Ezért nem ártanak sem a gyászolónak, sem a halottnak. Máig érvényes, hogy ha olyan emberekre emlékezünk, akik már nincsenek közöttünk, magunk is a megtisztultságra törekszünk. Kívül-belül. Az emlékezés természeténél fogva egyszerű, csendes tevékenység. Ha pedig a minden emberi törvényt megsemmisítő holokauszt áldozatait idézzük fel, ott talán csak a némaságnak van helye."*

„Aki nem hajlandó emlékezni a vészkorszakra, az majdnem akkora bűnt követ el, mint az, aki megtörténtét tagadja. A közönyt mi, a jelenben élő felelősségteljes emberek nem engedhetjük meg. Én történészként is mindig azt tanultam és tanítottam, hogy bármilyen korszakról is legyen szó, egy nap sem múlhat el a források tanulmányozása nélkül. Minden dokumentumot: levelet, fényképet, személyes tárgyat és szóbeli visszaemlékezést – mert még ilyen is bőven akad – számon kell tartanunk. Tovább kell adnunk a gyerekeinknek, fel kell vésnünk az emlékezés falára."

Radnóti Miklós Erőltetett menet című versét amatőr és profi versmondóktól megszámlálhatatlanul sokszor volt alkalmam hallgatni. *Tordy Géza* interpretálásában azonosultam vele, átéltem és megsirattam – soha ilyen mélyet, emberit, empatikust, ilyen gyönyörűt...

Zoltai Gusztáv üv. igazgató beszédéből szintén a teljesség igénye nélkül:

„Az emlékezés történelmi dimenzió. És filozófia. Létezésünk és életminőségünk része. S mert hangsúlyosan a holokausztról van szó, alá kell húznunk hatmillió zsidó embertársunk tudatos, szervezett, a nagyipar eszközeivel végrehajtott kiirtásának körülményeit."

„Még mindig nem múlt el a veszély. A fekete felhőt itt fújja felettünk a hideg téli szél. Most is. Ma is. Tudjuk: a váratlan helyzetekkel olykor nem tudunk mit kezdeni. A józan ész ilyenkor összezavarodik. 2006 őszén átéltük a Magyar Televízió barbár ostromát, a gyűléseket, ahol hivatásos gyűlölködők neveket olvastak fel, általuk nem kívánatos polgártársainkét, majd a fenyegetettség légkörét állandóvá téve, szóban kettéosztották az országot: a kéthazájú mások fajtájára és az egyhazájú maguk fajtájára."

„Nem poros adathalmaz az emlékezés. A múlt tanulságait fenn kell tartanunk, értelmét magyaráznunk kötelező önmagunknak, társainknak, és főleg gyermekeinknek. És bízni abban, hogy az ész, a belátás, a józan jövő óhaja meghozza a maga lehiggadt világát, a toleranciát, az együttműködést és a szolidaritást."

„Tisztelgünk hát újra és újra az ENSZ kezdeményezése előtt, amely sugallja: Ember! Emlékezz és tiltakozz!"

Szulák Andrea a Hegedűs a háztetőn c. musicalből Jente dalát énekelte, nagyon mély átéléssel, megindítóan. *Gerendás Péter* Jiddise mameját most sem lehetett könnyek nélkül meghallgatni.

Darvas István rabbi a mikrofonhoz lépve – többek között – ezt mondta: *„A Tórában minden benne van. Olyan erkölcsi törvényeket találunk Mózes öt könyvében, melyek nem csupán a zsidóság, hanem az egész emberiség közös kincsét alkotják. A Könyv figyelmes olvasójának feltűnik: Isten úgy gondolta, hogy bizonyos kérdésekkel kapcsolatban nem ad semmilyen utasítást az embernek. Nem olvashatunk olyat, hogy szerezzünk igaz barátokat, hogy szeressük a hozzánk közel állókat, és olyan parancsot sem kaptunk, hogy emlékezzünk azokra, akik már nem lehetnek velünk. Erre egyszerűen nem volt szükség, annyira magától értetődő valamennyi.*

Az ENSZ által kijelölt emléknap kettős célt szolgál: az emlékezést és a tanítást. Egyik sem egyszerű, hiszen felszólításra nem lehet emlékezni, gombnyomásra képtelenség felidézni szeretteink arcát, elpusztított rokonaink emlékét; vagy van erre igényünk, vagy nincs. Ha van, akkor célszerűbb leülni beszélgetni olyan emberrel, anyával, apával, nagyszülővel, szomszéddal vagy ismerőssel, aki túlélte mindezt, és megkérdezni tőle nemcsak azt, hogy kiket vesztett el, hanem azt is, hogy miképpen él azóta. Több könyvtárnyi ismerettel lehetünk gazdagabbak, ha egy túlélő megtisztel bizalmával és beszélni kezd.

Mit tehetünk? Ha kellő érzékenységgel rendelkezünk, akkor törődhetünk a túlélőkkel, az átütő siker reális esélye nélkül megpróbálhatjuk hozzásegíteni őket ahhoz, hogy feldolgozzák személyes tragédiájukat, imát mondhatunk, regényt írhatunk, megkereshetjük a köztünk élő gyilkosokat, felhívhatjuk a figyelmet, ébren tarthatjuk emlékeinket és megtalálhatjuk a választ arra a kérdésre, hogy pontosan mire emlékezzünk, illetve mit tanítsunk ezen a napon.

Záchor, vagyis emlékezz, és emlékeztess arra, mi történt a holokauszt évei alatt. Emlékezz szeretteidre, ismerőseidre, a túlélők arcára! Kutass, szerezz adatokat, hogy pontosan tudja mindenki, valójában mi történt. Emlékeidet őrizd, szükséged lesz rá, mert lesznek olyanok, akik megtagadják múltadat. Tudd, hogy a gyűlölködés, az előítéletes gondolkodás nem a műveletlenség következménye, sokkal inkább egy gyorsan terjedő, fertőző betegséghez hasonlítható.

Lechá, vagyis neked, és nem csak a rokonaidnak, ismerőseidnek, szomszédaidnak okoztak kárt, fájdalmat emberek millióinak megsemmisítésével.

Tekints személyes sérelemként a holokauszt eseményeire, és minden olyan megnyilvánulással szemben, amely akár csak nyomaiban idézi a szörnyű időket, emeld fel a hangod!

Kedves, jóérzésű ember, dolgozz a félelmeid, a gátlásaid ellen, ne legyél túlzottan kritikus másokkal szemben, mert ezekkel csak magadat és azokat gyengíted, akiket nem áll szándékodban. Ne félj a gyűlöletet hirdetőktől, hanem vedd fel a kesztyűt, és harcolj békés eszközökkel az igazságért!

Azokat, akiket elpusztítottak a soá idején, már nem tudjuk visszahozni, de tartozunk az emléküknek annyival, hogy beszéljünk róluk, hogy imádkozzunk értük, és megtegyünk mindent annak érdekében, hogy eltűnjön a sötétség a világból.

Ehhez adjon Isten erőt valamennyiünknek, úgy legyen, ámen."

Mindezek után került sor egy hagyományos, méltóságteljes aktusra: a hat gyertya meggyújtására hatmillió áldozat, közöttük a hatszázezer magyarországi emlékére, *Bandi Ági* közreműködésével.

Az elsőnél Hiller István kulturális miniszter, Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató, *Feldmájer Péter* Mazsihisz-elnök és *Streit Sándor* BZSH-elnök, a másodiknál *Michael Lindenbauer*, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának regionális képviselő-helyettese, *David Admon*, Izrael Állam magyarországi nagykövete, valamint *Joanna Stempinska*, Lengyelország nagykövete, a harmadik esetében *Schőner Alfréd* főrabbi, az ORZSE rektora, *Deutsch László* főrabbi és Darvas István rabbi, a negyediknél *Sándor Lászlóné* és *Forgács János*, az auschwitzi tábor túlélői, az ötödiknél zsidó és roma fiatalok képviselői, végül az utolsó gyertyaláng fellobbantásánál *Bandi László, Kurucz Balázs, Gordon Gábor* és *Verő Tamás* rabbi az Életmenet Alapítvány képviseletében főhajtással emlékeztek.

Darvas István rabbi közös kádisra kérte a jelenlévőket, majd a program befejezéseként az „Ahogy tetszik, vagy amit akartok" társulat előadásában sor került A piros bicikli című (*Ecséri Lilla* és *Heyman Éva* naplója nyomán íródott) egyfelvonásos előadására. A kétszereplős dráma alakjai az életben soha nem találkoztak, sorsuk a történelem folyamán mégis összefonódott. Az időből és térből kiemelt történetet korabeli filmslágerek és rádióbejátszások kapcsolták az adott kor vérkeringésébe, s döbbentették rá a nézőt, hogy mindaz, ami elhangzott, s amit a színpadon látni lehetett, egykor valóság volt, felfoghatatlan irrealitása ellenére is megtörtént, s milliók sorsát pecsételte meg. Az őket megelevenítő fiatalok nagyon szuggesztív ábrázolásmódja *Gesler Lili* és *Szoták Andrea* érdeme. Nevüket és a darab létrehozásában jeleskedőkét is érdemes megjegyezni.

Valamiért senki sem sietett a ruhatárba, a látottak-hallottak megülték az elmét, a lelket. A hideg, késő esti órában sokan gyalog vágtak neki a haza vezető útnak. Kiszellőztetni a fejet, picit feldolgozni az eseményt. Nekem nem sikerült. Máig sem. Holott én nem éltem át. Csak hallottam, elmondták. „Túl kell már ezen lépni" – ajánlják jobbról gyakorta. Lehetetlen.

gál

A Magyar Mozgókép Közalapítvány és az Artisjus támogatásával, Fonyó Gergely rendezésében dokumentumfilmet készítünk Ocskay László százados, a 101/359-es ruhagyűjtő század parancsnoka emlékére. Várjuk mindazok jelentkezését, akik 1944-ben és 1945-ben az Abonyi utcai gimnáziumban Ocskay parancsnoksága alatt élték át a háború vészterhes időszakát. Várunk személyes történeteket, dokumentumokat, fényképeket, melyek segíthetik a múlt rekonstruálását. Postacímünk: Vox Nova Kft., 1112 Budapest, Hajnóczy u. 3. E-mail: voxnova@t-online.hu. Tel.: (06-1) 318-4114, 06/30-919-4480.

Az ortodoxia mártírjaira emlékezett

Az ortodox hitközség mint minden évben, idén is megtartotta mártírmegemlékezéseit. Tévész 29-én az Alma utcai szeretetház és a Városmajor utcai Bíró Dániel Kórház legyilkolt áldozataira a Csörsz utcai temetőben, a tömegsírnál emlékeztek. A bevezető imákat követően *Árje Kesztenbaum* tanult misnát, majd elmondta a kádis dörabonont. A hitközség tagjai közül számosan vettek részt a szertartáson.

Svát hó 5-én a Rákoskeresztúri ortodox temetőben is megtartották a mártírokra emlékező szertartást. Ezen – hasonlóan az előző heti Csörsz utcai megemlékezéshez – a nagy létszámban megjelentek *Lózsi Tamás* misnatanulását követték nagy figyelemmel. Ez alkalommal a VII. kerületi Klauzál téri tömegsírban eltemetettekre emlékeztek, akiknek többségét a felszabadulást követően azonosították. A gyászszertartás végén a kádis hangzott el.

Körzeti kitekintő

Pécs

A pécsi hitközségben az esti istentisztelet után emlékeztek meg a fák újévéről. A naphoz kapcsolódó szokásokról *Schönberger András* főrabbi szólt, majd mindenki elfogyaszthatott néhányat azokból a gyümölcsökből, melyek Izraelben is honosak. Ezt követően, a már hagyományos péntek esti beszélgetések keretében, a közösség vendége volt *Radnóti Ilona* pécsi főmuzeológus, aki „Hitközségi jótékonykodás" címmel tartott előadást. Vasárnap a Fürdő utcai székházban *Corina Berger*, a Szochnut alijaosztályának vezetője tájékoztatta tervezett programjaikról az érdeklődőket.

M. E.

Hegedűs

Idén is megülte svát hónap legismertebb és legnépszerűbb ünnepét a „Csáki" közössége. Szombat kora este lévén, a körzet tagjai a fák újévének köszöntését és a közös gyümölcsevést összekötötték a sábesz elbúcsúztatásával. Mivel *Lőwy Tamás* főrabbi családi okokból az Egyesült Államokban tartózkodik, *Zoltai Gusztáv* körzeti elnök ismertette tu bisvát történetét és érdekes hagyományait. Előadását egy midrásból származó, gyümölcsökhöz kapcsolódó történettel is fűszerezte, amelyből megtudhattuk, hogy a hit és egy kis füge néha aranyat érhet... Az elnök külön kiemelte az ünnep környezetvédelmi jellegét, és azt, hogy Izraelben ilyenkor az iskolások fákat, csemetéket szoktak ültetni, így a környezetére figyelő zsidóság tettekkel is kifejezi, hogy meg szeretné őrizni a Teremtőtől kapott világot. Talán ennek is köszönhető, hogy száraz és néha igen embert próbálóan meleg éghajlata ellenére Izrael a föld egyik legzöldebb és termékenyebb országa, melynek mezőgazdasági eredményeit sokan irigylik.

A Hegedűs hagyományaihoz híven az ünnepi beszédet áldásmondás, majd a várva várt gyümölcsös tálak követték. Méghozzá jó sok: tizenötféle ízletes szárított és friss gyümölcsöt szolgáltak fel, hogy aztán a kile közösen áldást mondhasson az ínycsiklandozó termésekre. Egy külön lapon még „használati utasítást" is osztottak a bráchákhoz, amely pontokba szedve vezette be olvasóit a gyümölcsökre való áldásmondás rejtelmeibe, sőt még az Izrael földjét jelképező növények fontossági sorrendjét is feltüntették rajta! A műanyag tányérokon feltálalt gyümölcsök elfogyasztása után – amely kulináris aktus természetesen most sem hangtalanul, hanem jó beszélgetések és poénkodások közepette zajlott – *Klein Ervin* főkántor vezetésével ismert zsidó dallamokat énekeltek. A tanítványai és hívei körében egyaránt népszerű kántortanár jellegzetesen csengő melódiái hamar elfeledtették a mindennapok terheit, búját és baját. Bár eredetileg csak 2-3 dalról volt szó, a közösség annyira belejött az éneklésbe – innen is, onnan is újabb számokat kértek –, hogy végül hangulatos kis dalcsokrot állítottak össze, természetesen nem feledkezve el a Szól a kakas már című „zsinagógai slágerről" sem.

Jócskán megtelt a Hegedűs Gyula utcai templom nagyterme, volt valami „csakazértis" hangulat a levegőben. Lehet, hogy a hazai belpolitikában állt a bál és kicsit zajos volt az utca, de sok ember eljött ennek ellenére... Vagy talán éppen ezért. Mert nem félünk.

A szolid, de jó hangulatú ünneplés az esti ima elmondásával zárult.

Szilágyi Iván Péter

Miskolc

Sömot szombatján köszönthették 60. születésnapján *Freund Jenőt*, aki az esti ima után bőséges vacsorával látta vendégül a közösség tagjait. A kilét közel húsz éve vezető elnök Északkelet-Magyarország egyik legvallásosabb vidékéről származik, ami a közösségért és a közösségben végzett munkájában is tükröződik. Átélte azokat az éveket, amelyek alatt a magyarországi zsidóság központosodott, ám mégis megtartotta a helyi szokásokat. A hagyományokhoz hűen vezette és vezeti ezt a közösséget, még ha a letűnt idők híres falai közé sokszor embert próbáló feladat is újra vallási életet vinni. Kitartóan és örömmel vállalta ezt, dacolva a sérelmekkel. Van egy mondata, ami például szolgálhatna sok embernek: „Itt érzem jól magam, a hitközségen." Kívánjuk, hogy az Örökkévaló áldásával még sokáig irányítsa egészségben és örömmel ezt a közösséget, bis 120!

Bethlen tér

Bösálách szombatján szépen megterített asztalok várták a gyerekeket és a felnőtteket, akik együttesen mondták el a tizenötféle gyümölcsre előírt áldásokat. *Deutsch Róbert* főrabbi beszélt a fák újévéről és az ahhoz kapcsolódó szokásokról. A gyümölcsök beszerzése *Sárközi Gyulának*, a körzet áldozatkész hívének volt köszönhető. A jól sikerült rendezvény a szokásos szombati énekekkel és a bencsolással fejeződött be.

Eisler Gábor és *Andrea* kislányának, *Dórának* a hagyományok szellemében volt a névadása. *Deutsch Róbert* főrabbi az *Eszter Ráchel* héber nevet adta az újszülöttnek. *Kerekes Béla* főkántor énekelt hálaadó zsoltárt. A szülők és a nagyszülők kiduson látták vendégül a megjelenteket.

Cselényi György

A salgótarjáni TÜZÉP, majd nyugdíjazásáig az Építőipari Vállalat dolgozójaként számos kitüntetésben részesült. Ennél azonban többet jelentett számára embertársai szeretete és megbecsülése. Egykori hitközségi elnökként a legtöbbet tette a közösségért, amit csak ezen a poszton bárki tehet: az imaház, a temető és a ravatalozó jelenlegi állapota és rendezettsége az ő munkáját dicséri. A vészkorszak után egyedüli zsidóként került vissza szülőfalujába, Recskre. Ezután megnősült, és több mint hat évtizeden át élt boldog házasságban Gottlieb Ilonával.

*

A salgótarjáni temetőben nagy részvéttel kísérték utolsó útjára *Cselényi Györgyöt*. A Mazsihiszt *Zoltai Gusztáv* üv. igazgató képviselte. A gyászolók és együttérzők fájdalmát *Kardos Péter* főrabbi tolmácsolta. Az elhunytat gyászolja: felesége, fia, menye, unokája, rokonai, tisztelői, a helyi közösség elnöke, *Gótai László* és a vezetőség tagjai. A kádist az elhunyt fia, *András* mondta el.

Ára: 130 FORINT www.mazsihisz.com 62. évf. 3. szám 2007. február 15. Svát 27. 5767

ELET

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Hiller Izraelben

Hiller István kulturális és oktatási miniszter Izraelben találkozott *Juli Tamir* oktatási, kulturális és sportminiszterrel, akivel megállapodást írtak alá további három évre, 2010-ig megújítván a Magyar Köztársaság és Izrael között 1990 óta fennálló Kulturális, Oktatási és Tudományos Együttműködési Egyezményt, melynek keretén belül fejlesztik az oktatási csereprogramot és folytatják az



Hiller István kitünteti Simon Szegálit

ennek végrehajtását szolgáló felsőoktatási csereprogramot, valamint a nemzetközi szervezeteken belüli együttműködést. Az oktatási és kulturális miniszter találkozott *Amir Perec* védelmi miniszterrel és *Simon Peresz* miniszterelnök-helyettessel, valamint Izrael állam askenáz főrabbijával, *Jona Metzgerrel.*

A látogatás során a magyar miniszter és kísérete részt vett Jeruzsálemben egy lovári nyelvű imatábla avatásán, mely a holokauszt roma áldozatainak állít emléket az Olajfák hegyén lévő Miatyánk karmelita kolostorban.

Felkereste a Jád Vásem Intézetet is, amellyel tíz éve intenzív kapcsolatokat ápol a magyar állam. Együttműködési megállapodást írtak alá a holokauszt oktatását segítő program folytatásáról, melynek keretében évente 25 magyar történelemtanár vehet részt szakmai továbbképzésen.

Hiller István a Ben Gurion Egyetemen nagy sikerű előadást tartott „Magyarország hozzáadott értékei az Európai Unióban" címmel.

A miniszter izraeli programjának záróakkordjaként Pro Cultura Hungarica-díjakat és elismerő okleveleket adott át olyan izraeli közéleti személyiségeknek, akik sokat tettek a két ország közti kulturális kapcsolatokért. Elismerésben részesült: *Simon Szegáli* idegenvezető, *Alon Gárbuz,* a Cinematheque igazgatója, *Roni Fried,* a magyar egyetemek képviselője, *Josef Lustig,* a Cáti Magyar Ajkú Zsidóság Emlékmúzeumának igazgatója, *Dita Kohl,* a Metropolis magazin főszerkesztője, *Keller Tibor* fotóművész, *Bodnár Éva* filmproducer, *Edelényi János* rendező és operatőr, *Kiss Zsófia* zenetanár és *Jákov Barziláj* költő.

A magyar minisztert *Breuer Péter* Közel-Kelet-szakértő és *Kállai Katalin* roma kisebbségi miniszteri tanácsadó kísérte el útján.

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

Rézkarc a pécsi zsinagógáról

(Pécsi tudósítónktól)

Takács Dezsőnek, a Rudnay- és Művészetdíjas pécsi grafikusművésznek eddig több mint százharminc önálló kiállítása volt Magyarországon és a határon túl. Alkotásai egyaránt megtalálhatók a hazai és a külföldi kiállítótermekben, múzeumokban. Különböző festményei, rézkarcai mindenütt nagy érdeklődést váltottak ki. Pécs építészetének és természeti tájainak szépségeit szeretettel örökítette meg több munkájában. Ezek közé tartozik a város templomairól készített sorozata is, melynek egyik jelentős alkotása a pécsi zsinagógát ábrázoló rézkarc.

A Kossuth tér keleti oldalán található épület kiemelkedő, figyelmet felkeltő műemlék. Örvendetes, hogy a többéves rekonstrukció eredményeként a zsinagóga külső homlokzatának nagy része megszépült. A térre néző bejárati rész ragadta meg a művész figyelmét, munkájában ezt örökítette meg.

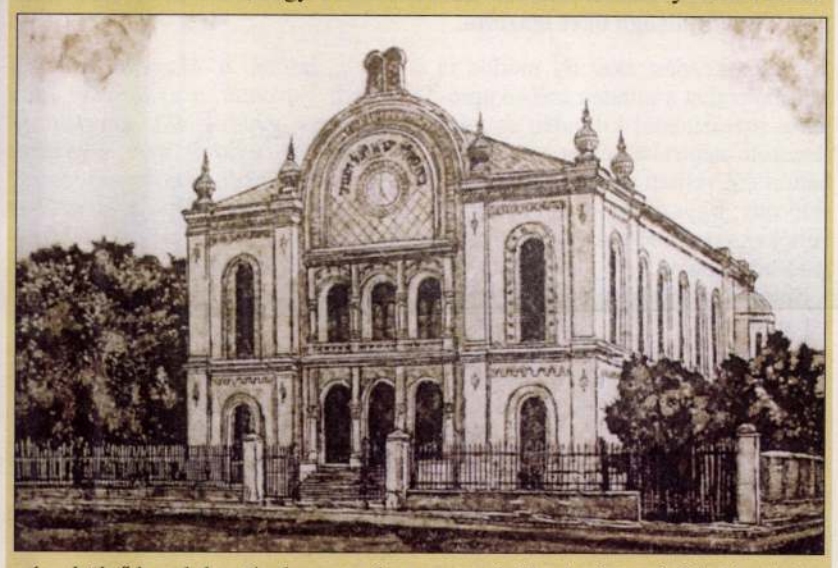

A városrendezés távlati tervében szerepel a tér átépítése. A jelenlegi felszíni gépkocsiparkolót a föld alá kívánják helyezni, így zöldbe, virágba borított pihenőpark, szobrok látványa várná a látogatókat.

A városba érkezők eddig is gyakran tekintették meg a zsinagógát, annak belső terét. A megszépülő környezetben a jövőben még jobban felhívhatja majd magára a figyelmet. Bizonyára több lesz a látogatója. Eddig is szívesen vásárolták emléknek a templomról készült színes fényképeket. A hitközségen belül működő Hagyományőrző Alapítvány támogatásával lehetőség lenne arra, hogy Takács Dezső hozzájárulásával rézkarcának kicsinyített változatát is megvásárolhassák majd az érdeklődők, ezáltal szép, maradandó emléket vihetnének magukkal.

M. E.

Ortodox „össztánc" a Dob utcában

Na, ilyen muzikális élményben és látványban sem gyakran (legutóbb tán a 90-es évek elején) volt része a budapesti zsidóságnak! Pontosabban annak a pár száz embernek, aki eljött, aki megnézte és meghallgatta azt az öt, valóban világhírű chászid zenészt, akik Angliából érkeztek az ortodox hitközség Dob utcai dísztermébe.

Persze nem „csak úgy erre jártak", kellett valaki, aki a szigetországból idehozza őket, és fogadó-befogadó közegre is szükség volt.

Ez a valaki hazánk (Kapuvár) szülötte, *Sáje Grosz,* aki gyermekként a Dob utcai iskola padjait is koptatta, és ő volt az is, aki a kétnapos zenei esemény során a konferanszié, néha a mókamester, sőt két-három magyar nóta erejéig az énekes szerepét is betöltötte.

A díszterem székeit már jóval az előadás megkezdése előtt elfoglalták; az est háziasszonyai (*Rivka Weiszberger,* aki a szervezésben is aktívan részt vett és *Herczog Judit)* mindenkit személyesen üdvözöltek, és kis idő után a falak mentén az ajtóig álltak az érdeklődők. Ismerősök, ismeretlenek, ortodoxok és neológok bel- és külföldről, zsidók és nem zsidók, ugyanazért: a zenéért, az élményért.

Ha az együttes repertoárjának, a mintegy háromórás együttzenélésnek a műfaját szeretném meghatározni, nem lenne könnyű dolgom. *Fekete László* főkántor szerint klezmer és chászid szalonzene, ezen belül zsoltárok, imák, világhírességektől adaptációk, angolul, jiddisül: Áni máámin, Jiddise máme, emlékező ima, O sole mio, Dzsingisz kán és még mi minden volt, ami zene, ami ritmus, ami könnyeket csal elő, ami együtt éneklésre, tapsra késztet, amitől megmozdul az ember minden porcikája, amitől táncra lehet és kell is perdülni...

És perdültek. Soha ilyen látványt... Csúszó-mászó korú picik apjuk nyakában, nagyobbacskák összekapaszkodva, idősebbek és fiatalabbak, az ortodox rabbi és testvére, magas rangú tisztségviselők egy emberként, szinte eufórikusan vették át a ritmust, táncoltak, táncoltak kifulladásig. Persze mi, nők csak nézőként vettünk, vehettünk részt mindebben. Hiába na, a tradíció, a hagyomány kötelez.

Sruli Ginsberg a szintetizátornál, *Menachem Kraus* a gitárjával, a fúvós, az ütős és *Shloime Gertner* énekesként (a műfajban hozzá hasonlót még sosem hallottam) olyan élményt nyújtott, amit egyhamar nem lehet elfelejteni. *Majse Tajvije Weiszberger* rabbi beszéde és *Herczog László* elnök üdvözlő szavait követően Sáje Grosz beszélt a zsidóság összetartozásáról, arról, hogy az évezredek során nemcsak örömben, de bánat vagy tragédia esetén is – persze az „alkalomnak" megfelelően – mindig énekeltünk, hiszen ha a test sérül is, a lélekből fakadó dallamok mindent ki tudnak fejezni.

Gál





Markó Iván Balassagyarmat díszpolgára

Január 29-én hagyományosan ünnepelnek Balassagyarmaton. 1919-ben ezen a napon a helyiek – az országban egyedüli településként – saját erejükből kikergették a megszálló idegen csapatokat, megőrizvén városukat magyarnak. Azóta minden évben megtartják a „csehkiverés" emléknapját, most is délelőtt megkoszorúzták az elesettek emléktábláját a városháza falán, rajta többek között *Weisz Sándor* nevével, majd ünnepi közgyűlés volt a régi vármegyeházán. Itt a patinás díszteremben adták át *Markó Ivánnak,* a város szülöttének a díszpolgári oklevelet, amelyet a művész meghatottan köszönt meg, sajnálva, hogy szülei nem érhették meg ezt a szép napot. Utalva ismertetett életrajzára, felidézte gyermekkorából, hogy akkora tükör nem lévén lakásukban, a politúrozott szekrényajtóban figyelte táncmozdulatait, mégis a Balettintézetbe csak harmadszorra vették fel. Sokan gratuláltak, alig akarták elengedni a népszerű művészt, s a helyi maradék zsidóság is megjelent – valamikor sokan éltek „Jermaton". Markó Iván, akinek sietni kellett vissza a fővárosba próbálni, a kocsiban válaszolt kérdéseinkre.

– Mit jelent számodra Balassagyarmat?

– Nagyon sokat! Szülőhely, s ez benne van a sejtjeimben, minden testrészemben.

– De hiszen kisgyermekként elköltöztettek innen!

— Valóban, de a nagynéném itt maradt, és én 12 éves koromig visszajártam ide. Szép kiskamasz emlékeket őrzök, de utána már nem volt miért visszajönni. Később már nem volt energiám se, nagyon nehéz, fizikailag is, a művészi pálya.

– Miért jössz akkor mégis az utóbbi években?

– Kedvesen hívnak, és nagy szerepe van a kapcsolat létrehozásában Majdán Bélának. Hoztam már le az általam vezetett Magyar Fesztivál Balett előadását: a Tízparancsolat első része, az Angyalok üzenete és a második része, a József és testvérei hatalmas siker volt. Ez a tízéves évfordulónkra készített program, a CNN nyolcperces táncfilmet forgatott róla. Anyám 92 éves szülésznője, Kati néni is megnézte az előadást. A kézfogására máig emlékszem.

– Pár hónapja együtt jártunk az itteni, szépen rendbe hozott zsidótemetőben veled és Majdán Bélával (ő a helyi zsidó múzeum igazgatója, történelemtanár és az ORZSE végzős művelődéstörténet szakos hallgatója). Nagy hatással volt rád!

– Igen, gondolatban összehasonlítottam azokkal a Győr melletti elhanyagolt sírkertekkel, amelyeket oly sokszor láttam ottani működésem alatt, s annyira elszomorítottak. Természetesen elsősorban a családtagok, ismerősök sírjai ragadtak meg.

– Külföldön találkoztál Balassagyarmatról elszármazott zsidókkal?

– Nem nagyon, pedig mindenütt szívesen beszéltem a szülővárosomról. Párizsban a feleségemmel a Café de la Paix-ben csevegtünk Michel Gyarmatival, ő is itt nyugszik.

– Műveidben gyakran fordulsz bibliai témához. Mi ennek az oka?

– Talán drága nagymamám ótestamentumi meséivel kezdődött, József történetét is tőle hallottam először. Ezek a históriák sok más mellett értékrendet is adtak! Sajnos negyven évet kellett várnom, amíg megalkothattam belőle a színpadi művet. Szinte minden munkámban megjelenik a zsidóság, gondoljunk csak a Siratófalakra, de kísért a holokauszt is, pl. a Mementóban. Nem a divatot követtem soha, hanem az érzéseimet, és a közönség ezt megérzi és követi. Saját igazságaikat mondom el nekik, nem tagadva meg saját magamat sem, hiszen az emberség közös.

– Ez beillik ars poeticának is! Milyen volt utólag visszatekintve, amikor Izraelben éltél és dolgoztál?

– Jeruzsálem csodálatos, leírhatatlan! Természet, olajfák, kövek, közeli csillagok... Isten érezhető jelenléte mindenütt. Emberileg rengeteget kaptam ott, a Siratófal erőt ad, gyógyít. Szeretetet is kap tőle az ember – de nem olcsón: tovább kell érlelni. Ez most a feladatom!

– Köszönjük szépen, sok erőt hozzá!

Róbert Péter

Kérjük, hogy adója 1%-ával támogassa a magyarországi zsidóságot. Technikai számunk: 0358

A Vas Népe vándorserlegéért

A szavazólap ma utoljára jelenik meg a sportrovatban. A beérkezési határidő — közvetlenül az ünnepek után — 1977. január 3. — Címünk: Vas Népe Szerkesztősége, Sportrovat, 9700 Szombathely, Berzsenyi tér 2.

Szavazólap

VAS MEGYE 1976. ÉVI LEGJOBB SPORTOLÓJÁNAK JAVASLOM:

NÉV: _____

SPORTÁG: _____

(Szavazni csak a Vas Népéből kivágott, s levelezőlapra felragasztott, vagy borítékban beküldött szavazólapon lehet.)

Még egyszer Grazról

Az őszi bajnokság gyenge hajrája, majd a sorozatos MNK-kudarcok után nagy örömmel fogadta a szombathelyi közvélemény a Haladás grazi sikerét. A három első osztályú osztrák (Sturm Graz, Linzer AK, Grazer AK) és az NB II-es listavezető (Alpine Donavitz) mezőnyében nagy közönségsikert aratva szerepelt a magyar színeket képviselő szombathelyi gárda.

— Egyáltalán nem vártam ennyit a fiúktól, hiszen az utóbbi hetekben gyengébb volt a csapat formája — mondotta a hazaérkezés után *Sárosi László* vezető edző. Engem is meglepett az érett, szellemes játék, szószerint kiütöttük ellenfeleinket, szép búcsú volt az idei évtől. Elsősorban Farkas, Sebestyén és Király játszott kiemelkedően.

A sportküldöttség vezetője *Laki László* ügyvezető elnök így vélekedett:

— A fogadtatásról, az ellátásról csak a legjobbakat



— Őszintén csak este a szállodában tudtam neki örülni, értékelni. A csapat győzelmének és a gólkirályságnak egyformán örültem. Nekem örökös emlék marad Grazból.

Ha a vége jó, minden jó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 JAN 1
VAS NÉPE

Takács Dezső
1021

Takács Dezső grafikái



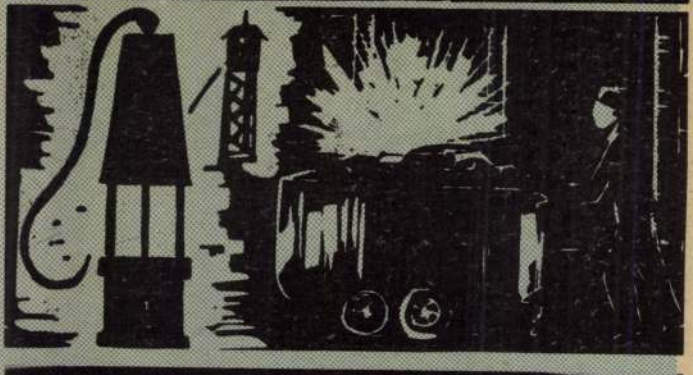



ıete Eurázsia folklórjába
;ballada formájában él.
a magyar, francia, portu
án, cseh, morva, szlovák,

onalány történet mítosz
ıgól) Tőkei[3] (kínai) és Ist
tonaruhába öltözött lány
alapján.[5]
örténet irodalmi feldolgozásban magyar nyelven a Semptei
irályrúl való és az Bankó leányárul széphistória[6] ismeretes.
nt Béla király vitézi próbára hívja össze az urakat. Bankó
zve kilenc lánya közül az „ifjabbik a legszebbik" ment el,
férfimódra vala".[7] A leány katonaruhába öltözve, lóháton
udvarában. A király észrevette, hogy a vén Bankó nem a
ıt küldte el. Hogy a helyzetet megérthesse, próbának teszi ki.
a parancs értelmében először a leányt Buda piacára viszik,
ıkát és orsót vásárol, hanem fegyvert. — Második próba:
:, „lőjünk az cilhoz zálogért mindnyája".[8] A versenyt vén
:

z cél közepében egyenest találá;
é lőn mindjárást vitézek zálogja."[9]

ıajítanak, amely versenyben megint a lány a győztes. —
ık, de itt is a lány „eliré az pályát."[10] — Bort isznak. Min-
csak Bankó leánya marad józan.

ményét a vitézek a királynak így mesélték el:

em leány az vitéz, hanem kurvafia.
ert minket meggyőze az vin Bankó fial"[11]

megparancsolja:

z fürdőbe menjünk mindnyájan, vitézek!"[12]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 1.

ÉLETÜNK

Takács Dezső

1021



TAKÁCS DEZSŐ METSZETE

te biztos nagyon szereted a tejcsokoládé
— Szeretem — válaszolta a gyerek
— Lenkice, a legnagyobb tábla tejc
Lenkice átnyújtotta a nagy tábla tej
nek s utána halkan odasúgta:
— Erre csak a művésznő volt képes
Emmuska bosszúsan összeráncolta a
kor idő előtt betapsolnak a monológba,
reket a földre és visszavezette az anyáh
— Puszi? — kérdezte, mikor leugg
nem kapok?
A gyerek kétoldalt megcsókolta a sz
— Ne haragudjon, Rézike, de ma oly
— Köszönöm, művésznő — válaszolta az öltöztetőnő, —
én mindig tudtam, hogy a művésznő...
— Butaságokat beszél, Rézike! — szól rá Emmuska. —
És mars vissza az öltözőbe. Öt perc múlva én is ott leszek.
Az anya boldogan sietett vissza az alagsorba, Emmuska
meg fáradtan lezuhant egy székre.
— Csodálatos voltál — szólalt meg Herczeg Antónia —
délelőtt is.
A színésznő mosolygott.
— Engedjétek hozzám a kisdedeket — szólalt meg az ősz
epizódista.
— Szegény — mondta a színésznő — szegény Pityi bácsi!
Én... meg fogok bukni pénteken!
— Nem! — szólalt meg a fiatal táncosnő — te nem.
Csak a darab.
A színésznő elkomolyodott és szó nélkül elindult a kijárat felé.
— Örülök — nézett vissza a társalgó küszöbéről a fiatal
táncosnőre — hogy... szeretsz engem. Egyedül te szeretsz itt, senki más, — tette hozzá és kiment.

Hegedüs László:

Csendélet egy italboltban

Tünődve szivárog, méláz a csap
és testes kávéfőző szörtyög lassan,
mosolyával a kövér nő lecsap
s pókháló uszik szennyszínű magasban.

Tócsában áll pulton a sör s a hab,
méri egy férfi mogorván, unottan,
füst felhőz, a poros égő a nap,
gyors pincér előtt az ajtó kipattan.

Ottbenn a menny: asztal vár és zene.
Ez itt egyszerűbb lelkek édene,
topoghatsz sör és bor nyálkás sarában.

Érdes szitok, fölcsattanó beszéd
hirdeti az ünnep dicséretét
s gyengén dülöng egy részeg egymagában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1969 FEB 16

1021

Takács Dezső



Takács Dezső: Busó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

yula rajza

Megzsondul az erdő.
Tűz cikkan a szélre:
cserfák tetején
a nap alkonyi vére.
Fátyollila hályog
kövült a szemére.
Felfordult hasú hal
tompa szemfehére...

Mintha katonáknak
parancsot diktálna:
kinek élete szirt,
könnyű a halála.
Bárhogy döngeti sors,
aki legény-, állja:
térdére ne bukjék,
úgy maradjon állva!

Kiterített testét
a hintóra dobják.

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 9

Dunántúli Napló

Takács Dezső

1021



Takács Dezső: „Sikátor"



A: ENTERPÉ H.

nem szűkíthető le a szakmai ismeretek átadására. Szélesebb, átfogóbb a tartalma: magában foglalja az általános és politikai műveltség terjesztését, a múlt és a jelen művészi értékeinek közvetítését, a szocialista életmód, életforma és magatartás kialakításának segítését, a közösségi szellem feljesztését is. Az értelmiség részvétele ebben az ember- és társadalomalakító folyamatban nélkülözhetetlen.

E tekintetben azonban még nem kielégítő a helyzet, az értelmiség ez irányú aktivitása helyenként elmarad a kívánatostól. Íme egy felmérés tapasztalatainak részlete: „Az értelmiségiek ismeretei olyan szellemi tartalékot jelentenek, amelyet a közművelődésben eddig nem hasznosítottunk eléggé. Az értelmiségiek egy részének kulturális igényei magas szintűek, ugyanakkor gyakran tapasztal-

A legutóbbi párthatározat minden eddiginél jobb feltételeket, körülményeket teremt ennek az „élesztő" szerepnek a betöltéséhez. Azzal is, hogy célul tűzi, követelményként szabja: „A különböző szakterületeken dolgozó értelmiség kapjon több közművelődési megbízatást. Az értelmiség közművelődési tevékenységét fontos társadalmi munkának kell tekinteni, s ennek megfelelően elismerni és megbecsülni." Ennek hangsúlyozása magában véve is nagyon jelentős. De nem kevésbé fontos, hogy a határozat egészében véve tisztázza a közművelődés helyét, jelentőségét, szerepét, a társadalomátalakító, -fejlesztő munkában, s világos és egyértelmű célokat jelöl meg mindazok számára, akik tenni akarnak a nép szocialista műveltségének gyarapításáért.

GYENES LÁSZLÓ

Önvizsgálat

A szociológus átnyújtotta Kolobahin gyárigazgatónak a kérdőívet és így szólt:

— Vlagyimir Leonyidovics, leghelyesebb, ha ezekre a kérdésekre akkor válaszol, amikor egyedül van. Az ilyen önvizsgálat segítséget nyújt ahhoz, hogy felismerje fogyatékosságait és eldöntse, milyen jellemvonásait kell még csiszolnia.

Az igazgató dolgozószobájában leült a karosszékbe, maga elé tette a kérdőívet az asztalra és figyelmesen végigolvasta.

Az 1. kérdés így hangzott:

„Szokott-e úgy dönteni, hogy előzetesen nem hallgatja meg mások véleményét?"

„Szoktam" — írta oda ceruzával a választ becsületesen az igazgató.

A következő kérdések és válaszok a következőképpen festettek:

„2. Bármelyik munkatársa különösebb formaság nélkül beszédbe elegyedhet-e önnel, és megmondhatja-e azt, ami a szívét nyomja?"

„Nem mondhatja meg."

„3. Megszívleli-e ön a mások észrevételeit?"

„Nem."

„4. Ragaszkodik-e ahhoz, hogy az ön álláspontja érvényesüljön, ha senki más nem helyesli?"

„Ragaszkodom."

„5. Hajlandó-e vállalni a felelősséget a kudarcokért?"

„Nem vagyok hajlandó."

„6. Olvassa-e az irányítás problémáiról szóló legújabb szakirodalmat?"

„Nem olvasom."

„7. A fenti kérdésekből hasznos következtetéseket vont le?"

„Igen."

Kolobahin, miután a hetedik kérdésre válaszolt, elgondolkodott. Azután felsóhajtott, áthúzta az első hat választ és az ellenkezőjére javította ki.

IGOR FILENKOV

mű
Gid
gye
baj
—
falu
le
mes
haj
min
Szal
a fe
cserélte. Figyelmes ferj: Ut-
ba ejti Veszprémet, nejének
ott vesz prémet.

Vadas, aki jogi doktorátusán kívül matematikatanári oklevelet is szerzett, decimális rendszerbe szedte őket. Mert a szóval való játszódás szórakozás, hobby ugyan, de azért komoly dolog is: „A szójáték eleme — hecc... Ha nem érted, — elmehetsz!" — hirdeti Vadas Pál, akinek befejezésül ideiktatunk néhány szójátékát a még komolyabb foglalkozása, az ügyvédség köréből: A pernek a tárgya: ló; színhelye a tárgyaló. Biztosíték: Letéti tétel. (Visszafelé olvasva szó szerint ugyanaz.) Kont perének iratа: KONTAKTA. Össze ne téveszd az ősz bírót — a bősz íróval. Egy gyilkos története: Élt. Ölt. Ült. Bűn és bűnhődés: vétségbeesés.

Ha pedig végig akarnánk venni a rengeteg szó és rímjátékot az egyszerűktől a gondolatot, hangulatot, érzést hordozó versekig, akkor ehhez bőséges szabad idő kellene, például: Hét a Sajón — Sétahajón.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Csongrádmegyei Hirlap

Takács Dezső, grafikusművész

1021

Az idén elnyerte a Rudnay-emlékplakettet

Portrévázlat Takács Dezső grafikusművészről

Pécsett él, és tevékenykedik Takács Dezső grafikusművész. Ott szerzett rajztanári oklevelet, a tanárképző főiskolán. Az általános iskolai gyerekek oktatása-nevelése mellett a képzőművészet eszközeivel fejezi ki élményeit, érzéseit és gondolatait.

Tizenhárom önálló kiállításon tárta eddig közönség elé alkotásait. A többi között Olaszországba, a Délafrikai Unióba, Portugáliába, s az NSZK-ba is eljutottak művei. És például Budapest, Pécs, Szombathely, Hajdúszoboszló és Makó művészetpártolói is megismerkedtek már munkásságával. Mégsem túlzás az, hogy — szülővárosán, Pécsen kívül a legerősebb barátság Makóhoz fűzi. Hogyan is alakult ki ez a kapcsolat?

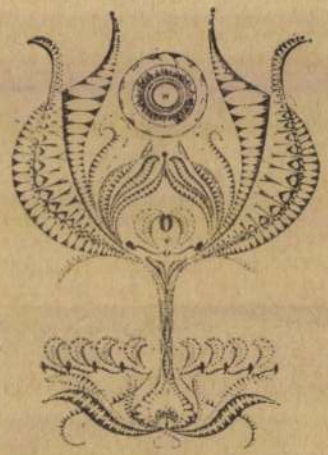

Takács Dezső tusrajza a Maros menti Művésztelep idei kiállításán. (Foto: Tóth Ferenc)

*

Hazánk közeli — messzi vidékeiről, valamint a szomszédos Romániából és Jugoszláviából érkező, sokféle technikával alkotó, kísérletező művészek találkoznak nyaranként Makón. Takács Dezső 1971, az alapítás óta részt vesz a Maros menti Művésztelep munkájában. Sőt, mint a legtöbb makói témájú mű alkotóját tarthatjuk számon. Csaknem 30 alkotás jelzi ezt, melyek többsége már nemzetközi és hazai kiállításokon is szerepelt.

Honnan ez a szeretet e város és népe iránt? Már hajnalonként útra kel, s járja az utcákat, a tereket és a várost körülölelő szántóföldeket és kerteket, a művésztelep évi kéthetes működési ideje alatt. Ismerkedik Makó nevezetességeivel, középületeivel, szemléli a régi paraszthá zakat, és órákat tölt el az ártéri göcsörtös törzsű fűzfák és az ezüstösen-zölden csillámló nyárfák között. Főként mégis az ember érdekli: a hagymások szorgalma, évszázados múltjuk, és mai életük. S ez még nem elég hiszen érdeklődéssel tanulmányozza a városról szóló történelmi, irodalmi és néprajzi könyveket.

Aztán a közvetlen tapasztalat, a népi motívumkincsek, a különféle epizódok képpé formálódnak. Szereti ezt a várost, és ragaszkodik hozzá. Így természetes, hogy alkotásai hűen tükrözik e település hagyományvilágát, mai szellemiségét. E törekvések elismeréseként a művésztelep közelmúltban megrendezett harmadik kiállításán a városi tanács vb és a József Attila-emlékbizottság által alapított Rudnay-emlékplakettel jutalmazták.

*

Beszélgetés során sorjázzuk eddigi tevékenységének mozzanatait, melyekről őszinte szerénységgel beszél. Amit eddig tett, az mégis azt bizonyítja: sokoldalú művész.

— Milyen eszközökkel alkot? — kérdem.

— A grafika meghatározó szerepet tölt be munkásságomban — válaszolja. — Szívesen alkalmazom a sokszorosító grafikát, a linó-, a fa- és az ólommetszetet, valamint a réz- és az alumíniumkarcot. Az alkalmi grafikákban és az ex-librisekben is törekszem kifejezni a szűkebb és a tágabb környezet létét. De másba is kezdtem: domborműveket is faragok, montázsokat, és több négyzetméter nagyságú mozaikalkotásokat is összeállítok.

— Mit jelent Makó, a művész számára?

— Nyugodt alkotási feltételeket nyújt a művésztelep. Hadd tegyem hozzá, hogy egyúttal jól szolgálja a kölcsönös tájékozódást, s a baráti közeledést és együttműködést is. Kezdettől fogva éreztük a város vezetőinek gondoskodását, és az itt élő emberek szeretetét. Valamennyiünk nevében mondhatom: nagyon köszönjük ezt a makóiaknak!

MARY GYÖRGY

II.

m el a városi házat a Fritz kov
szépen fejlődött addigra már a
lenforradalmárok mégis úgy me
Soha el nem felejtem, 1957. j
esz. Az egyik lovat vett a téesztől, a másik kocsit... Hát, mondom,
lovam is, kocsi is, de a mindenségit, ha azt a 20 ezer forintot meg-
itztől, jószágba fektetném. Eladó volt ott süldő, malac, minden a
. Kimegyek csak úgy nézelődni, hátha mégis kézre jönne valami.
em Lajos bácsihoz. Azt mondja, jókor gyüssz te is. Miért nem
obban? Nincs már csak selejtjószág. Meg lehet nézni? Meg. Ácsorgó
két akol körül, Bella bácsi is venni akart 2 malacot, de nem bírta
50 közül, mert már tényleg csak az alja volt.
m, halljátok, én is szívesen vennék malacot, ha egészségesek. Egész-
k mind, mondta Nagy Sadi komám, ő volt a téesz kanásza. Szólok
nak, nekem most nincs készpénzem, de a hónap végén lesz. Mu-
erződést, amit magammal vittem, hogy a Fritz kovács még 20 ezer-
. Ferikém, azt mondja Lajos bácsi, semmi akadálya. Aláírsz egy
t, amelyikben kötelezed magad, hogy ekkor és ekkorára a téesznek
pénzt. Ezzel el van intézve. (Aláírtam később, hogy 26 ezer 300 fo-
zom a téesznek.) Megyek vissza az akolhoz, kérdi Nagy Sadi, mégis
zem nincs, de megbeszéltem Lajos bácsival, ha aláírom a nyilatko-
ja. Aláírtam. Most aztán nem kell itt semmire figyelni, csak arra,
ik malacra rámutatok, tegyétek át abba az üres akolba. Sadi komám,
udom, ki volt a másik kanász, mutatja, nézd, ez is megfelel, az is
Jól van, csak a füle meg a farka meglegyen, rakjátok. Volt abban
még hatvankilós is, de mind olyan, amit a falusiak már kirostáltak.
játok emberek! Csak annyit segítsetek, egyem a jó szíveteket, hogy
et. Mert 13 forintért adták kilóját. Lemértünk 30 darabot. Segítet-
ni a köves útra, indultam hazafelé a csürhével. Jön arra a Binder
y vagy két malacot akart venni. Azt mondja, mert dadogós ember
kanász lett a te-te-te-te-téesznél? Dehogy, Binder úr. Most vettem
tre. Mi-mi-mit csinál ma-mama-maga ezekkel? Majd csinálok va-

om hazafelé, a feleségem majd hanyatt esik. Mert nem volt erről
elmentem. Még akol se volt... Majd lesz valahogy, édesanyám,
m. Negyvennégy disznót kötöttem le az államnak. Igen ám, de a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 1

ÉLETÜNK

Takács Dezső

1021



TAKÁCS DEZSŐ METSZETE

Balmazújváro

PÁRT!

Felhív

KEDVE
MEGRENDE
FIGYELM
HOGY
BÉKE ÚTJA
SZÁM AL

új üzle

NYITOTTU

Ne sajná
a fáradsá
vegye igé
szolgáltatása
Megéri

PATYOL
VÁLLAL

ÁZAKBAN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-668. 337-748. 340-726

Takács Dezső

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1972 MAR 19



TAKÁCS DEZSŐ GRAFIKÁINAK KIÁLLÍTÁSA
1972. március 19
HAJDÚSZOBOSZLÓ, MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Hajdúszoboszló vendéget hívott. *Takács Dezső* fiatal képzőművészünk grafikáit mutatja be a ma nyíló tárlaton a Hajdúszoboszlói Művelődési Központban.

Takács Dezső 1933-ban született Pécsett. Itt szerzett rajztanári diplomát, s ma is it él, itt tanít és dolgozik. Alkotásai viszont az elmúlt tíz év alatt nagyon messzire vitték el hírnevét. Festményeit, grafikáit s más alkotásait látták már Afrikában, Észak-Amerikában, Európa számos országában, így például Olaszországban, Portugáliában, Bulgáriában.

Hajdúszoboszlói kiállítását ma 11 órakor, a művész jelenlétében *Márton József*, a városi tanács művelődésügyi csoportjának vezetője nyitja meg.

Egygólo

Ganz-MAVAG—Komlói Bá-
nyász 1:0 (0:0). Együttesünk
összeállítása: Erdősi — Kesze
(Steib, a 60. percben), Tallósi
Csordás, Lahó, Pál, Cs. Kovács
Kolesánszky, Tresch, Dárdai
Hohmann. Gólszerző: Végh (11-
esből).

A kitűnő eredménysorozat
után legalább pontot vártunk a
fővárosi mérkőzésen. Szoros küz-
delemben, a 85. percben dől
el a két pont sorsa. Az I. fél-
időben nyújtott jó csapattelje-
sítmény nem hozott eredményt

Spo
nemzetkö

A forradalmi ifjúsági napo
keretében április 4-e tiszteletér
jól sikerült nemzetközi sportdé
után rendezett a Gépkoc
Üzem KISZ-szervezete.

**Az izgalmas csaták utá
Pécs-Bányaüzem labdarúg
csapata megérdemelten keri
az első helyre.**

Az oklevélen, aranyérmen kív
a vándorserleget is magáén
tekintheti egyéves *időtartam*
A további sorrend: MÉV, Gé
kocsi Üzem.

A kézilabda-tornát az újheg
üzemek vegyes-csapata nyerte
vendég szovjet együttes elő

**Szintén a FIN jegyében, fe
szabadulásunk tiszteletér
április 4-én egésznapos spo
programot bonyolítottak
Komlón.**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 APR – 9.

MECSEKI BÁNYÁSZ

Takács Dezső

1021



Takács Dezső linómetszete.

Uhrin

Másodsz

az

Mint közöltük, a Győr
ETO NB I-es és a Szegedi
gyár NB II-es tekeszako
nak megszűnése miatt ism
tályozó mérkőzésekre került sor,
melyet Budapesten, a Vasas Ikarusz mátyásföldi automata pályáján bonyolítottak le. A megüresedett két helyre hat csapat pályázott: a Péti MTE, Petőfibánya, Kőbányai Porcelán, Szolnoki MÁV, Gyulai MEDOSZ és a Gellénházi Olajbányász.

A Gyulai MEDOSZ — melyet a felkészülés kellős közepén „ért" az osztályozó — nem tudta megismételni őszi eredményeit, sőt még megközelíteni sem, így ezúttal sem sikerült feljutni az NB II-be. Végeredményben csak a hatodik, utolsó helyet tudta



megszerezni, ami még sosem fordult elő a kék-fehérekkel osztályozó mérkőzésen. Szereplésükhöz a már említett ok mellett hozzájárult az is, hogy az automata pálya láthatólag zavarta a játékosokat.

Az osztályozót egyébként — hatalmas meglepetésre a budapestieket is megelőzve — a Gellénházi Olajbányász nyerte 4 879 fával, másodikként a Kőbányai Porcelán jutott az NB II-be, 4 833 fás teljesítménnyel.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Takács Dezső

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 FEB 11

1021

A „Battonyai füzetek" 19. száma

A közelmúltban jelent meg Battonya nagyközség tanácsának és a József Attila Művelődési Központ helytörténeti szakkörének kiadásában a „Battonyai füzetek" 19. száma. A kötet, mely rotaprint eljárással készült, Takács László: „Rendezni végre közös dolgainkat" című művét adja közre. A szerző a battonyai helytörténeti-honismereti mozgalom egy évtizedének eseményeit összegzi. Tudományos igényű elemzést ad a helytörténeti-honismereti mozgalom lényegéről, a mozgalom battonyai feltételeiről, bázisairól, kapcsolatairól és módszereiről, az eddigi eredmények tapasztalatairól és összefoglalja a soron következő terveket, a mozgalom további céljait. Tanulmánya végén javasolja, hogy a helytörténeti-honismereti tevékenység megfelelő irányítása és támogatása érdekében létre kellene hozni a Magyar Helytörténeti-Honismereti Társaságot. Véleményük szerint egy ilyen Társaság alkalmas lenne arra, hogy — a többek között — országosan koordinálja a helytörténeti-honismereti mozgalmat. Javasolják még, hogy az országban megjelenő helytörténeti-honismereti kiadványok terjesztését úgy kellene megszervezni, hogy azokat az ország minden szakköre megszerezhesse. Helyes lenne például, ha a megjelenő kiadványokról megyei, esetleg országos bibliográfiát állítanának össze, vagy megyei gyűjtőközpontokat létesítenének.

A „Battonyai füzetek" 19. száma ezután a Battonyával kapcsolatos helytörténeti-honismereti művek bibliográfiáját közli, majd a mellékletekben Molnár C. Pál battonyai születésű festőművész levelének reprodukcióját és Takács Dezső grafikai sorozatának néhány battonyai lapját mutatja be.

Berlin, 1973

Kilenc

feleithetetle

Véget ér a X. Világifjúsági és Diáktalálkozó — Berlin, az NDK fővárosa, kilenc csodálatos nap után búcsúzik vendégeitől. A város szíve, az Alexander Platz, pár nap múlva leveti ünnepi ruháját, azok számára azonban, akik a fesztivál ideje alatt jártak itt, s akik részesei voltak ennek a monumentális és utolérhetetlenül színes karneválnak, az Alex most már mindig is több lesz, mint egy tér a világ nagyvárosai, szép terei közül. Az Alex, Berlin, s egy kicsit az egész NDK, a béke, a barátság, a szolidaritás, s ezzel együtt a szépség, az ifjúság, a jókedv szimbóluma lett. E VIT élményeit egy rövid írás keretében összegezni körülbelül olyan vállalkozás, mint a tengert palackba zárni. Az összefoglaló ürügyén ezért mindössze címszavakat ragadok ki a jegyzetfüzetből – címszavakat, amelyeket minden lapvélemény és minden nyilatkozat felsőfokban említett.

Színek, zászlók, méretek

A VIT-ről hazaküldött levelek, a beszámolók első mondatai valahogy így hangzottak: csodálatos ez a színorgia, ez a zászlóerdő, ez a monumentalitás... Nos, a méretek valóban minden eddigit felülmúltak. A 140 résztvevő ország, a több mint 25 ezer hivatalos delegátus, a harmincezer

igazgatójá
ifjúsági u
hatalmas
nyai útitá
pelte szü
ték...

A Világ
tott megi
meghívót
hős volt
mit hoz
délben ir
amikor is
anyagtásk
nes müc
nylonlepe

Körültek
asság jel
munkáját,
bizonyít, h
lin belvár
Az Alex,
ter den L
és környé
zóvá lett.
tani se vo
tele volt
napi egys
bizonyult.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dunántúli Napló

1973 VIII 5
Takács Dezső

/1021



Takács Dezső rajza

Takács Dezső



Zelenkor,

1021

1978 MAR



ak a kommunisták szállnak
kra Nyugat-Németország-
in. A tilalom fenntartása
ak megkönnyíti a jobbol-
ali erőknek, hogy megtor-
dózzák magát az enyhü-
si politikát is.
A KPD betiltását — a hi-
egháború maradványát —
rvénytelenítení kell, és gon-
oskodni kell róla, hogy az
SZK kilépjen a francoista
panyolország, Portugália és
örögország politikai közös-
égéből.

nger
ngtonban



a Karuizawa Hotelben találko-
övel. (Telefotó: AP — MTI—KS)

frókkal, megállapodtak ab-
ban, hogy az Egyesült Álla-
mok tokiói nagykövete és a
japán külügyminisztérium
egyik tanácsosa, folytatni
fogja a tárgyalásokat a két
ország gazdasági problémái-
nak megoldásáról.
Henry Kissinger szomba-
ton Nixon elnök Camp Da-
vid-i rezidenciáján mun-
kaebéden volt hivatalos.
Ezen Nixon meghívására je-
len volt William Rogers kül-
ügyminiszter is.

SOROKBAN

Le Duc Tho, a Párizsban tárgyaló VDK küldöttség különleges tanácsadója rövid pekingi tartózkodás után szombaton tovább utazott Hanoiba —, jelenti az Új Kína hírügynökségre hivatkozva az AFP.

*

A Beiruttól mintegy 20 kilométerre levő Beit Meri nevű üdülőhelyen szombaton zárt ajtók mögött megkezdődött a Perzsa-öböl menti kőolajtermelő országok és a területükön tevékenykedő nyugati olajtársaságok képviselőinek tárgyalása az olajtársaságok vagyona egy részének a kőolajtermelő országokra történő átruházásáról.

*

Az amerikai képviselőház pénteken törvényjavaslatot fogadott el a szocialista országokba irányuló export embargójának enyhítéséről. A szenátus által már korábban megszavazott javaslat értelmében feloldják az olyan „Amerika biztonságát nem veszélyeztető" árucikkek eladási tilalmát, amelyeket a szocialista országok Nyugat-Európában vagy Japánban is megvehetnek. A képviselőház a törvényjavaslatot aláírásra Nixon elnökhöz továbbította.

ongrád megyei
ics Kórháza
Sima Ferenc utca 44.

**e kínálja (vagy köny-
átadja) az alábbi
on kívüli,
otban levő eszközöket:**

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1972 AUG 2 0

Takács Dezső

1021

A MAGYAR SZOCIALIST



Takács Dezső rajza



A MÉV szolgáltató üzemének nyolc szocialista brigádja több iskolát, óvodát és bölcsődét patronál. A Karikás Frigyes úti Általános iskolában évi átlagban 110 000 forint értékű társadalmi munkával járul hozzá az iskola gyarapításához. A képen: az általuk készített üvegfalu úttörőszoba.

Félmilliós munka a városért

A társadalmi munka tapasztalatai a MÉV-nél

A csertői gyermekotthonban úgy akadtunk össze, hogy ők az úttörőavatás programját jöttek megbeszélni. Harkányban akkor találkoztunk, amikor motoros járókocsit hoztak egy mozgássérült fiatalembernek. A Zipernovszky Szakközépiskolába szemléltető eszközökkel érkeztek...

Nem ugyanazokról az emberekről van szó. Ami közös, hogy valamennyien a Mecseki Ércbányászati Vállalat valamely szocialista brigádjának tagjai.

*

Nehéz volna összeszámlálni, hogy fennállása óta mennyi társadalmi munkát végzett a MÉV városunkban.

— Jelenleg 426 szocialista brigádunk van — tájékoztat Melis András, a MÉV munkaverseny-bizottságának titkára. — Vállalásaikban évről évre jelentős mennyiségű társadalmi munkára tesznek felajánlást. S hogy ezt a hatalmas lehetőséget mire használjuk fel, hogyan koordináljuk, ez igen felelősségteljes feladat.

A kollektívák által végzett társadalmi munka főleg a lakosság és a vállalati dolgozók élet- és munkakörülményeinek, szociális ellátottságának javítását szolgálja.

Tavaly megközelítőleg 170 000 forint értékű munkát végeztek a MÉV kollektívái saját vállalatuk területén. Hozzájárultak szociális, kulturális és sportlétesítményeik bővítéséhez, karbantartásához, s jelentős lépéseket tettek a környezetvédelem területén is. Pécsett a város közintézményeinek patronálása során pedig közel hatszázezer forint értékű felajánlásukat tették eleget.

Az a vállalat, amelynek ilyen sokoldalú a társadalmi munkák terén, az bizonyára számos jó tanáccsal, ötlettel szolgálhat másoknak is.

— Az elmúlt években kialakult hagyományok alapján 8 általános és egy szakközépiskolát, 12 óvodát, 4 bölcsődét patronálnak brigádjaink — mondja a munkaverseny-bizottság titkára. — Teszik mindezt olyan lelkesedéssel, hogy jelenleg ezen intézmények technikai ellátottsága a városban kialakult átlagot messze meghaladja.

Jogos észrevétel tehát, hogy a jövőben nagyobb figyelemmel kell koordinálni a város iskoláiban, óvodáiban folyó patronálási tevékenységet, hiszen az így kialakuló ellátottságbeli különbségek nem kívánatosak.

Szép dolog, magasztos cél a katonatemető gondozása. De vajon felnőtt munkaerőt kíván-e ez a tevékenység? Nem volna-e jobb kezekben, ha a város ifjúsága, úttörők, KISZ-fiatalok vállalnák a gondozást, s a szocialista brigádokat a megfelelő szakmai ismereteket igénylő feladatok elvégzésére kérnék fel?

A MÉV szocialista brigádjai körében fogalmazódott meg a kérdés, hogy megfelelő-e így a verseny értékelési rendszere? Hiszen jelenleg a társadalmi munkában eltöltött órákat, tehát az időt értékeljük. Akad olyan kollektíva, amely megkapta a szemrehányást: „Alig láttunk benneteket..." — jóllehet ugyanannyi idő alatt, mint a többiek, ők keményebb munkával többszörös értéket hoztak létre. Megfontolandó javaslat tehát: célszerűbb volna az eltöltött idő helyett a létrehozott érték alapján rangsorolni a társadalmi munkában részt vett kollektívákat.

Zsalakó István



Márton István Ybl-díjas építőművész tervezőcsoportjának munkája román valósult meg Veszprém új városközpontja

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 FEB 26
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Takács Dezső
1021

DN HÉTVÉGE 8.

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT—1978

A TARTALOMBÓL:

BEDE ANNA
BERTÓK LÁSZLÓ
CSUKÁS ISTVÁN
FODOR ANDRÁS
GALAMBOSI LÁSZLÓ
TAKÁCS IMRE
TANDORI DEZSŐ
TORNAI JÓZSEF
VERSEI

*

HERNÁDI GYULA:
SZÉP MAGYAR
TRAGÉDIA I.

LÁZÁR ERVIN
ELBESZÉLÉSE

TUSKÉS TIBOR:
SORSKOVÁCSOK

*

CZINE MIHÁLY:
BÚCSÚ
NAGY LÁSZLÓTÓL

RÓNAY GYÖRGY:
JÓZSEF ATTILA ÚTJAIN

VÁRKONYI NÁNDOR:
LEVELEK
KOVÁCS ENDRÉHEZ



3

A Jelenkor márciusi száma

Pécsett szerkesztett irodalmi és művészeti folyóirat új számának lírai rovatában *Bede Anna, Bertók László, Csukás István, Fodor András, Galambosi László, Takács Imre, Tandori Dezső* és *Tornai József* költeményeit olvashatjuk.

A prózai írások sorában *Hernádi Gyula:* Szép magyar tragédia c. színművének első részét, *Lázár Ervin* elbeszélését, *Kampis Péter* kisregényének befejező részét és *Tüskés Tibor* szociográfiájának újabb fejezetét közli a folyóirat.

A tanulmányrovat élén *Rónay György* József Attila útjain c. esszé-sorozatának második részét találjuk. *Somlyó György* Ady Endre publicisztikai írásairól értekezik. Figyelmet érdemel *Várkonyi Nándor* Kovács Endre történelemtudóshoz írott leveleinek második közleménye.

A nemrég elhunyt *Nagy László* költőtől *Czine Mihály* írásával búcsúzik a folyóirat. Nagy Lászlót a Jelenkor is munkatársai között tartja számon: legutóbb a decemberi szám élén jelent meg Vallvadir c. költeménye.

Fodor András

Sümeg

Bontja megint a tavaszi hegy
türelmes örömét,
vidám lasszóit eldobva újra
körülkerít a zöld, a kék,
de mind ami szemünkbe árad,
ujjongó tiszta jel,
a lélek bársony lemezét
belül mért marja fel?

Fekszem veletek együtt
a várudvar gyepén hanyatt,
s megérzem lent a bazaltkupok alján
elásott csontokat.
Virágot ont a buzgó feledés,
fagyverte csonk virul,
de a halandó testvér-büntudat
fáj olthatatlanul.

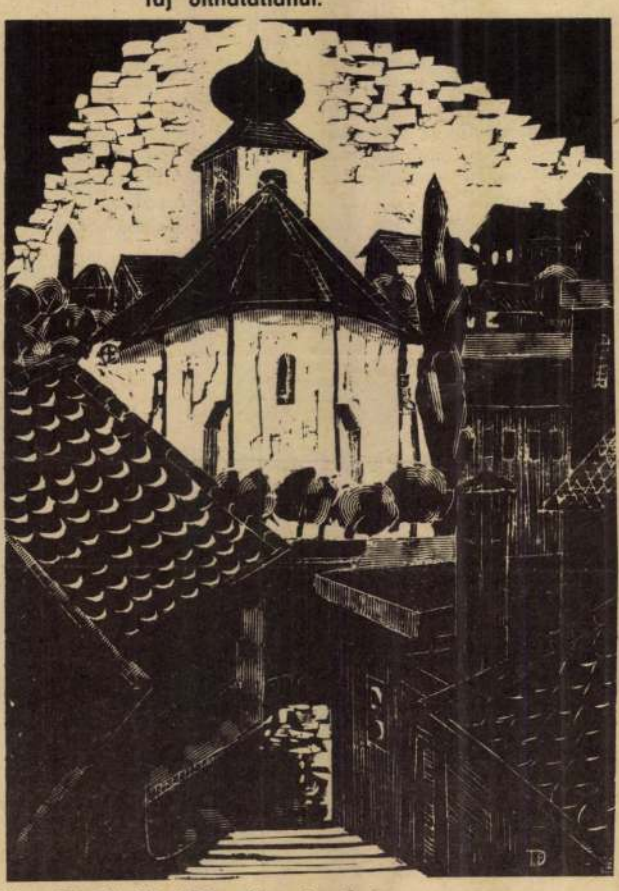

Takács Dezső: Régi Pécs (fametszet)

Besz

Kétszeres
zeledik a
éve, 1958
először a
és július
ezredik ad
pontból is
adás: soha, egyetlen műsor a rádióban még 1000 órán át nem ment folytatásokban. (Mert a heti egyszeri félórás adást és az ismétlés félóráját ilyenkor együtt számítják.) Ráadásul ilyen tartós szerzői együttműködésre sincs még példa, nemhogy a rádió, de talán a magyar sajtó egész történetében sem: Ugyanis a családnak indulása óta végig ugyanaz a három szerző az „atyja": Forgács István, a Nemzeti Színház nyugdíjas dramaturgja, Liska Dénes, a Magyar Televízió főmunkatársa és Baróti Géza újságíró, a Magyar Nemzet neves tollforgatója. Közülük Baróti Gézával beszélgettünk a műsor kulisszatitkairól, érdekességeiről, jövőjéről.

családi „élő anyakönyve" és „gyámja" is. Mindenre emlékszik, ami húsz év alatt történt, minket is meglep sokszor, amikor egy ötletre azt mondja: „Gyerekek, ez 1963-ban, a huszadik héten már volt..." És László András rendezőt se felejtsük ki, akinek a találó színészválogatásokban is nagy szerepe van.

— *A három szerző hogy osztja meg a munkát?*

— Időben. Együnkre két hét megírása esik, utána négy hétig anyagot gyűjtünk, így váltjuk egymást.

— *Húsz év alatt maradt-e el adás?*

— Soha! Mikor például engem autóbaleset ért, négy hétig a többiek segítettek, utána a tatabányai kórházi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 ÁPR 16

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső

1021



Takács Dezső metszete

szél
villant
ten a

a Do-

ll5dött
a hor-
lesz!
emben
árnap,
gye-
al?
getett.
ingott
dohot
t hal-
partra
nű és

épü-
imait,
sziget
fűben.
fehér
ió. A

szürke öltönyben, fehér ingben, ránctalan széles arcával, kopaszságával — csak közelről látszik fiatalabbnak az öregnél, pedig Csiszár annak idején mestere volt egy másik gyár műhelyében.

— Láttam a feleségedet a hajón — mondta halkan Csiszár.

— Dolguk van.

— Mint neked..., velem? Látod, elhúzódtak a szakik.

Domány jó ideig hallgatott, nézte, hogyan siklik a fény a fodrozó vizen, s alacsonyra csapódnak a fecskék, öreg fűzek árnyékában. Csiszár némán felajánlotta egyik horognyelet.

— Azért nem kellett volna kidobnod a személyzetist.

Csiszár furcsán mosolygott.

— Éppen veszekedtem az emberekkel. Ő meg közbeszól, hogy a te utasításod... elvonókúrára megyek, vagy nyugdíjaztok. Amúgy is nehéz nap volt.

— Az emberek előtt mondta?

— No, amit kapott..., nem teszi el emlékbe.

— Engem is megtiszteltél, mi?

— Már nem emlékszem.

— Pedig, ami a lényeget illeti..., a személyzetisnek igaza van.

— Ezért jöttél, fiam?

lettél... s tájára se...
három éve.

— Gondoskodom róla... és...

— Tudom, pénzt küldesz, az utalvány hátlapján meg mentegetőzöl, látogatást ígérsz. Mint nekem a fiam, dehát az... messze él. De a lányom Pestről sem talál ki hozzám. Múltkor láttam, az unokáimmal együtt, éppen innen... Kiránduló hajón voltak. Azért telepedtem megint ide...

Félbeszakadt a beszélgetés. Az öreg fogott egy félkilós márnát.

— Nem ezért jöttem. Nem volt kedvem máshová menni.

— Elhiszem. Múltkor olvastam, mennyi öreg él a szeretetotthonokban... Hát én nem megyek nyugdíjba, nem jutok ilyen sorsra. — Kivett az ülés alól egy tele üveget. — Iszol?

Domány elfogadta. Amint az árnyék el-

ll égnie

A szerző megírja cikkét, gondosan átnézi, átfésüli mondatait, nehogy valamiféle értelmetlenség, nyakatekertség, nyelvhelyességi vagy helyesírási hiba csússzon bele, majd óvatosan borítékba rakja a cikket, és elküldi a

Amíg egy cikk eljut odáig

karj professzorral történt meg a vetkező eset. Tankönyvének kézir ban szerepelt ez a szó: *mona*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1966 AUG 17

1021



Takács Dezső: Kirándulás

— Szerencse dolga. Ügyesnek, okosnak kell lenni!

— Egyszer majd lebukik

— Sokan lebuknak, de én törvényesen csinálom.

— Ezt nem lehet törvényesen csinálni! — róttam meg Lajoskát, de ő derűs lélekkel próbált engem meggyőzni arról, hogy igenis lehet. Kivett két-három nap szabadságot és export—importjáról elég gyakran térült fordult. Megtehette: tanulmányi szabadság is járt már neki, mivelhogy részt vett a levelezőoktatásban.

Egy újabb fél évet sem kellett várnom, hogy meggyőződhessem Lajoska levelezői készségéről. „Tessék szíves lenni meglátogatni engemet vasárnap délelőtt a Markó utcában a beszélőn" — írta, mert már akkor vizsgálati fogságban volt.

Érdekelt Lajoska sorsa és szívem sincs kőből, elmentem hát a „beszélőre."

Lajoska fáradtnak látszott és megtörtnek. Mintha eltűnt volna bizakodó, nagy lobogása és fölénye.

— A vámon bukott le? — kérdeztem.

tört magyarsággal kezdte a „kiváló a linból készült kü geket.

Az egyik vevő h sikat. Rendszeri óra alatt eladta aztán visszautazott Pestre. Néhány nap múlva újra kezdte — máshol.

— Ez bizony üzérkedés a javából! — jegyeztem meg, amikor Lajoska röviden összefoglalta a történteket — A törvény tiltja. De honnan vett annyi külföldi inget? — kérdeztem.

— A pesti áruházakban — felelte. — Száztizenegyért darabját. Kitűnő minőség.

— És mennyiért adta?

— Kétszázért, de „Extra quality" selyem címkével. Belevarrattam.

— Még így sem fizetett rá — mondtam némi iróniával Lajoskának.

— Dehogynem — válaszolta rezignáltan. — Szívesen lennék árubeszerző ezernyolcszázért.

— Még lehet — nyugtattam meg Lajoskát és magára hagytam a beszélő drótháló mögött.

ket és ez az érdeklődés nem volt hiábavaló, a kéziratok között 1355 és 1372-ből származó oklevelek után egy igen érdekes, az 1640—60-as években folyt levélváltás eredeti iratait találjuk. A levélváltás címzettjei: *Péchy András* pécsi prépost, akinek állandó harca van a másik címzettel, *Turós Miklós* hadnaggyal. Egyikük egyházi, másikuk világi jogon vitatja Nagymányok földesúri jogát és ennek alapján a mányoki jobbágyok kizsákmányolását. A harmadik címzett a nagymányoki bíró és a nagymányoki jobbágyság. A levélváltásból világosan elénk tűnik, hogy milyen volt a török uralom alatt egy község lakóinak sorsa a végvárak környékén. A mányokiakat hol a török portyázó csapatok, hol a császári csapatok fosztották ki és ehhez járul, hogy földesúri jogon hol Péchy prépost, hol Turós Miklós hadnagy követelte tőlük az adókat. Szegény mányokiak azt sem tudták, kihez tartoznak és mivel abban bíztak, hogy a földesúri jog gyakorlásának tisztázásával egyidejűleg a földesúr meg fogja őket védeni más

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Dezső
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1983 OKT 24.

Bemutatjuk:

1021

Takács Dezső

Takács Dezső az Ágoston téri Általános Iskola rajztanára, az általános iskolai rajztanárok megyei és városi munkaközösségének a tagja. Már a főiskolán felfigyeltek tehetségére, ahol Budai Lajos, Soltra Elemér és Kelle Sándor voltak a mesterei. Azóta több alkalommal szerepelt kisebb tárlatokon, ez év májusában önálló kiállítást rendezett a meszesi kultúrházban. Grafikái a bányászéletet örökítik meg, mint úttörővezető szívesen elveníti meg az úttörőket is. A pedagógus nap alkalmával a rajztanárok munkaközösségének első képzőművészeti tárlatára öt művét fogadta el zsűri, amelyekért kiemelt díjat kapott.



István II. akna

arka sorok

endben

a legendás hírű Mis-
ki a világ legszebb lá-
hatta magáénak, 70.
ját ünnepelte, Carlo
ző felajánlotta neki
lmjének egyik főszе-
ondotta, hogy a film-
őszereplője lesz, egy
és egy idős hölgy.

ben! — válaszolta
t. — És ki játssza az
et?

ermeksírás
llen —
nglemez

Nyári receptek

Tökbélleves. Közepes nagyságú tök belsejét egy kis fej vöröshagymával tegyünk fel főni két liternyi vízben. 20 dkg leveszöldséget tisztítsunk meg, vágjuk apróra és fedő alatt pároljuk kevés olajban. Amikor megfőtt a tökbél, szűrjük le a levét, öntsük a megpárolt zöldségre, ízesítsük sóval, apróra vágott zöldpetrezselyemmel és főzzünk bele májgaluskát. Májgaluska: egy kis doboz májkonzervet, egy tojást, zsemlemorzsát, sót, töröttborst, pici reszelt vöröshagymát, apróra vágott zöldpetrezselymet (vagy majorannát) összedolgozunk, majd vizes kézzel apró gombócokat formálunk belőle.

Töltött tök. A fiatal tököt le-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Békés m. Népújság

1975 AUG 1 0

Takács Dezső

1021



Takács Dezső — Bartók

– 1977

lás

ekete hajú lányok meg keskeny
rállukon földet tartalmazó kosarakat
cipelnek, de már nem a bombatöl-
csérek betemetéséhez, hanem a par-
kokba, a virágzó trópusi növények
ültetéséhez.

Hanoi éli békés napjait. Az ide-
gent szívesen invitálják meg az
óvárosba, amely 2200 éves. A Se-
lyem utcába, amely hosszú és kes-
keny, a közepén közlekedő villa-
mossal olyan élményt nyújt, ame-
lyet nem lehet soha elfelejteni.
Idegennek azonban nem szabad eb-
ben az utcában villamosra szállni.
Az utca két oldalán kell végigsé-
tálni, a bazárok sora előtt, ahol
elsősorban közszükségleti cikkeket
árulnak. Kísérőm — aki már járt
Budapesten — szégyenlősen mond-
ja: nem olyan nagy a választék,
mint Pesten a Váci utcában, de a
háborús évekhez viszonyítva, amikor
a bazárok kongtak az ürességtől,
már jelentős az előrelépés. A Gyé-
kényesek utcájában nem tudtam úgy
végigmenni, hogy ne vásároljak.
Pagodás faliképet vettem, olyan vi-
dám színűt, amit csak itt láttam.

Hanoi óvárosának mind a 36 ut-

annyi a szék,
het helyezni.
lebbi asztalon
vagy éppen
jelezve, hogy
Jólesik a for
lyesen is meg
fokos hőségbe
szabad inni.
Thangloj-szálló
déli hőségben
szünet három
lehet elviselni
A Thagloi (C
nagyobb szálló
a kubaiak ép

A várostól kissé kiesik a szálló, amely tipikus trópusi épület. Nyitott verandák, tetőterasz, uszoda. A kacsalábon forgó szálloda valóban lábakon áll, ugyanis egy tóra építették. A bőség tavára. A népmonda szerint, ha valakinek kilenc fiúgyermeke született, e tó partjára kellett kijönnie, s a tóból kijött egy bivaly, amely a parton arannyá változott.

A mai hanoiak az aranybivalyt a város legnagyobb lakótelepén találják meg. Itt épülnek ugyanis a szoba-konyhás panelházak. A kínzó lakáshiány miatt, aki itt lakáshoz jut, valóban aranyhoz jut. E lakótelepet Ho Si Minh szülőfalujáról nevezték el. A Kim Lien lakótelep mellett még másik két új lakótelep is van Hanoinak, ahol szintén panelházakat építenek igen gyors ütemben. Nagy szükség van az új épületekre, mert bizony a hanoiak igen zsúfoltan élnek. Egy-egy házban több család kénytelen ma még együtt élni. Gyakran egy szobában még 8—10-en is élnek, így aztán nem csoda, hogy a nagy melegben

A hatalmas parkban ősfák a
nyugszanak Vietnam egykori író
dói. E pagoda nyújtott otthont
első egyetemnek már abban az
ben, amikor mi, magyarok még
háton, a kalandozás korát éltü

A pagodák megtekintése után
esett ellátogatni a Thong Nat
parti pihenő parkba. A bambu
getekkel és pálmaerdővel bor
szigetre motorcsónakkal jutottunk
trópusi arborétum, a több t
orchideafajta és akvárium min
elképzelést felülmúlt. És hanoi
rátaink e szigeten még egy me
petést is tartogattak számunkra.
ningrádban tanult balerinák
caiban, virtuóz ügyességű hege
szólókban gyönyörködhettünk.

És amikor távoztunk a tóparti
henőhelyről, ajándékba plex
készült gyűrűt kaptunk. A plexi
koron amerikai repülőgép ablak
ae volt, melyet e tóba lőtt le H
légelhárítása. Amint motorcsónak
újra a partra ért, már késő éjsz
volt. A neonlámpák alatt azon
fél tucatnyi fiatal guggoló hely
ben könyvet olvasott. Egyetemi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 SEP 4

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Takács Dezső

1021



Takács Dezső: Béke-akna

avaria
nnepi Napok '77

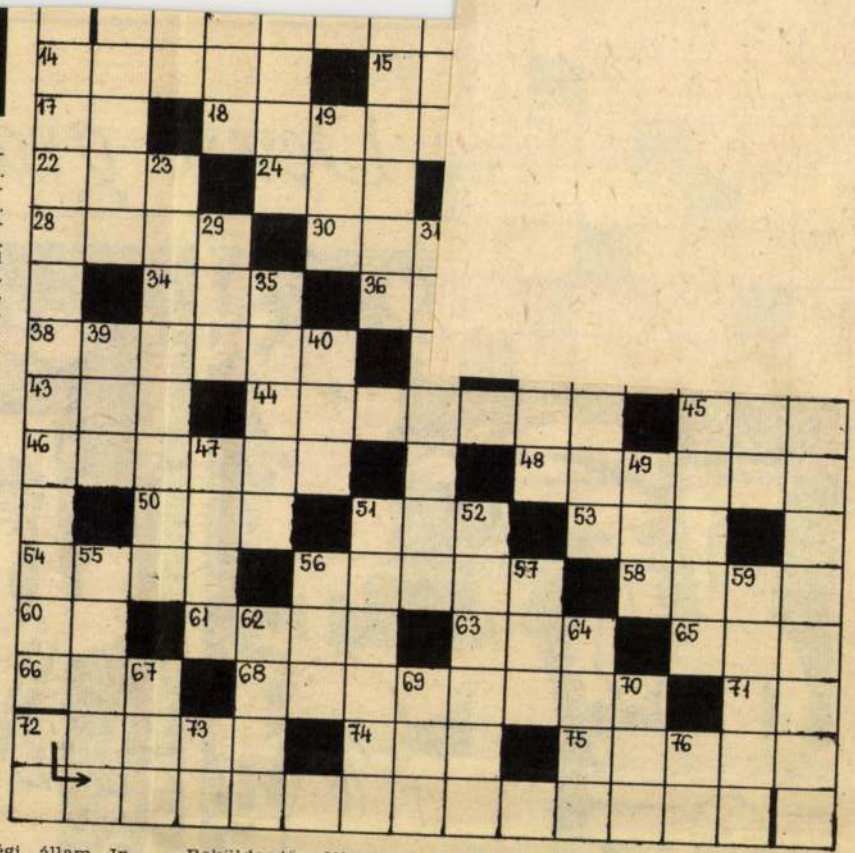

szintes: 2. A Savaria Ünnepi Napok '77 meg- augusztus 5-én itt lesz. 14. Régi űrmérték. 15. festő, a független, bátran újító mesterek egyi- ni). 16. Olasz nagyváros. 17. Associated Press. gusztus 12-én 14-én és 15-én bemutatásra ke- gyik opera. 21. Az Amúr mellékfolyója 22. iolog. 24. Talál. 25. Adóállomások. 27. Tantál é. 28. Áramlat. 30. Város Bangladesben 32. tt férfinév, fordítva. 34. Város Jugoszláviában, völgyében. 36. Hét vezér egyike, fordítva. 37. asszony. 38. Halk, fojtott hangon beszél 41. erszám élét feni. 43. Kettőzve: A homlokra egyenesre nyírt haj. 44. Augusztus 8-án Tár- utcán kamaradrámában szereplő egyik nagy lak. 45. Egylovas, két kerekű, könnyű kocsi. ebb kutyafajta. 48. Város Etiópiában 50. Ten- os része!! 51. Római számok. 53. Hegycsúcs kben, kedvelt kirándulóhely. 54. Kikötőváros ban, a szaharai autóutak kiinduló pontja. 56. egységnyi időszaka 58. Erős, izmos. 60 Liti- gyjele. 61. Birtokos névmás. 63. Szóösszetéte- tagjaként a vele összetett fogalomnak a föld- pcsolatos voltát jelöli. 65. Hajlatú. 66. Az a kinek gyermeke van. 68. Szereplő a függőle- alatti operában. 71. Alul vagy alacsonyabban 2. Nemzetközi Lenin-békedíjas amerikai közé- mélyiség (Cyrus). 74. Az a hangnak félhang- elé módosításából származó hang. 75. Francia ros, vasúti gócpont, ipari központ.

gőleges: 1. Augusztus 5-én az Iseumban be- sra kerülő opera. 2. Seprűvel folyamatosan it. 3. Nyújt 4. NDK állami vállalatainak rö- . 5. Tó a Szovjetunióban. 6. Szeszes italt . 7. Mindkét határozott névelőnk. 8. Függő- . alatti opera szerzője. 9. Kiskabát. 10. Elő- 11. Ultrarövid hullám. 12. Kérdőszó. 13. Au- 12-én, 14-én és 15-én bemutatásra kerülő k opera. 19. A tuniszi ló címe, fordítva. 20. Ma- tárgyú, emelkedett han- i költemény 23. Szereplő őleges 13. alatti operában. án kikötőváros Honshu- ken. 29. ... nekem, te Kárpátoknak (Petőfi). 31. tus 8-án Tárlat az utcán drámában szereplő má- gy festő alak. 33. A függ- 13 alatti opera szerzője. gyódó. 37. A has alsó tá- 9. Sur keverve. 40. Szó- járul, fordítva. 41. Nem everve. 42. Olasz, osztrák, urgi autók jelzése. 47. betűi. 51. Szövetségi állam Indiában, egyben a harmadik leg- nagyobb városa is Indiának. 52. Utolsó, döntő szó. 55 Répás község jelenlegi neve. 56. Ital. 57. Ki mint ..., úgy arat. 59. Hegycsúcs Belgrád mellett. 62. Város Egyiptomban 64. Párizs légikikötője, kiejtve. 67. Növény része, névelővel. 69. Azonos a vízszintes 74-gyel. 70. Hóvirág azonos betűi. 72. Augusztus 6- án a világjáró, népszerű mű- vészházaspár, Kocsis Albert és Szabó Csilla Beethoven és Brahms mellett Bartók Béla ezt a művét is előadják. 73. Francia

Beküldendő: Vízszintes 2, 18, 44, 68, függőleges 1, 8, 13, 23, 31, 33, 72.

A Münnich Ferenc Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ rejtvénykedvelők klubja kezdeményezésére havonta egyszer a klub szerkesztésében közlünk keresztrejtvényt, mint a mostanit.

A megfejtéseket a megjelenéstől számított 10 napon belül levelezőlapon kérjük beküldeni a rejtvénykedvelők klubja címére: 9700 Szombathely, Kisfaludy Sándor u. 1. A sorsolást nyilvánosan tartják a klubban a következő órától, melyre minden kedves rejtvényfejtőt meghívnak. A kisorsolt öt darab könyvvásárlási utalványt szerkesztőségünk küldi el a nyerteseknek.

A múltheti rejtvény helyes megfejtése: „Csillag ragyog a föld felett, Tücsök zenél az ég alatt; Némán • és láthatatlanul Ragyog, zeng, él a gondolat."

A rejtvény helyes megfejtéséért könyvutalványt nyertek: Dr. Király Lajos Lukácsháza, Czukrász Gábor Szombathely, Laczi Éva Kissomlyó, Hollósy Tiborné Szombathely, Kovács János Acsád.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-526
1977 MÁJ 31
VAS NÉPE

1021 Takács Dezső

Takács Dezső grafikáiból





Takács Dezső, grafikus

Követésre érdemes, szép kezdeményezés valósult meg Pécsett; művészi ex librisekkel jelölik meg az iskolák könyveit. Takács Dezső grafikusművész a város valamennyi általános iskolája számára könyvjegyet tervezett az illető tanintézményre leginkább jellemző motívumokkal. A pécsi Szikra Nyomda — a tanács megrendelésére — 32 ezer ex librist készített, amelyeket felszabadulásunk évfordulója alkalmából vettek át az iskolák.

— : (— nö[illegible] — *)

39

Napjaink, Miskolc, [1978]. ápr.

XVII/4

száztíz éve működik a könyv-könyv, kétszázezer folyóirat, há-ezer mikrofilm segíti a tudósok ő őrzött, XIII. századból való kódex.

a zenéről

loknak

szellemes kérdései nyomán nyilatkozik a modern zene kér-déseiről, a dzsesszről, de min-denekelőtt a zene szerepéről az ember életében. A beszél-getés végén erről Bernstein a következőket mondja: „A zene önmagunk feltérképezéséhez és az emberek közti kapcsolatok jobbításához segíthet, hiszen érzelmeinket, életünk legben-sőbb rétegeit érinti, sokkal in-kább, mint bármi más. Amíg a zene él és fennmarad, ha titkát nem is tudjuk megfej-teni, bízhatunk erejében..."

Albert Maltz Egy nap Yersey szigetén című tévéjátékának lényegét. S nem Maltz fantá-ziája: maga a valóság írta meg ezt a drámai helyzetet. III. Napóleon államcsínyét kö-vetően Hugo a már említett szigetre emigrált. Itt ő is, csa-ládja és számos emigráns ba-rátja is meglehetős biztonság-ban élhetett, hiszen Yersey már az angolok fennhatósága alá tartozott. Rokonszenves fia-tal pár érkezik a szigetre. A férfi az illegális köztársasági párt küldöttének adja ki ma-gát. Kitűnő ötletekkel, szipor-kázó tervekkel biztatja a me-nekülteket hazatérésre, további **otthoni küzdelemre.**



SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JAN 18

Dunántúli Napló

Takács Dezső

1021

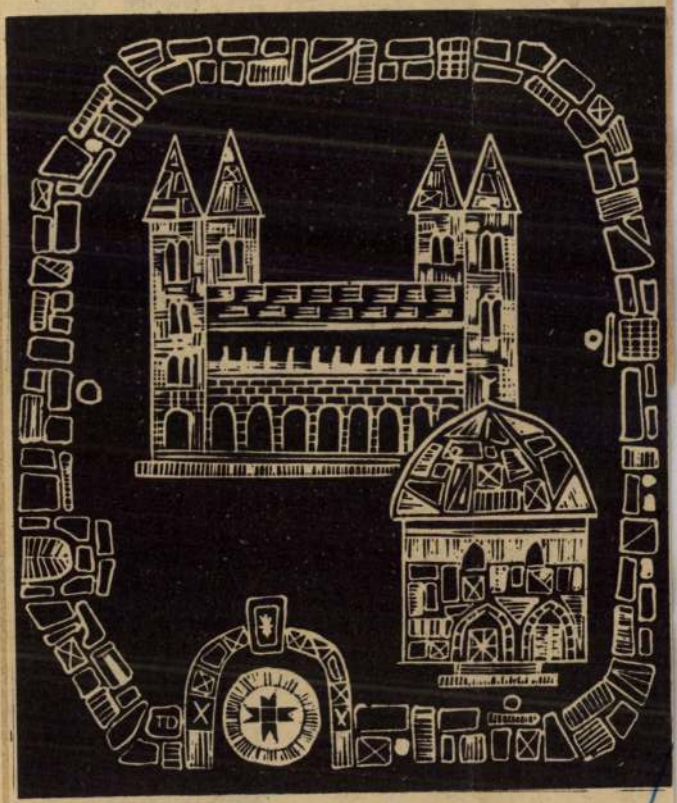

Takács Dezső: „Régi Pécs, I."

Évente

...háromsz

Tápp

Az orvosoknak nehéz és felelősségteljes feladatuk a dolgozók munkaképességének elbírálása: táppénzre vételük, illetve betegállományban tartásuk. A táppénzkérdés jelentőségére rámutat, hogy megyénk 164 000 táppénzre jogosult dolgozójából naponta kb. 10 000-en betegállományban vannak. Baranya megye Társadalombiztosítási Igazgatósága táppénz címén 1973. évben 226 millió forint összeget fizetett ki, mely összeg évről évre állandóan növekszik, így pl. 1972. évben 25 millió forinttal kevesebb táppénzt fizettek ki, mint az 1973. évben. A táppénz összegének növekedésében természetesen jelentős szerepet játszik a dolgozók keresetének állandó emelkedése is, mert a táppénzre kifizetett összeg már több milliárdos tétel, melyből évente két Beremendi Cementművet, vagy kb. 10 000 háromszobás lakást lehetne felépíteni.

Kedvezőtlen tendenciák

Népgazdaságunknak nem lehet közömbös az ilyen hatalmas összeg ráfordításának módozata, s ezért szükséges táppénzes helyzetünk alakulásával foglalkozni, realitását megvizsgálni. A kérdés helyi aktualitását megadja megyénk kedvezőtlen táppénzes helyzete.

Az orvos kötelessége a beteg panaszait kivizsgálni, még akkor is, ha azok az orvos megtévesztésére irányulnak. Amint két egyforma ember nincsen, úgy

Az orvos a munkc
nál csakis abból a
ki, hogy a beteg
gyógykezelése érde
miatt szükség van
Minden más esetber
ba vétel kevés kivét
gyermekét ápolja,
ványügyi elkülönítés
bályellenes, elítélend
elbírálása alapos sz
korlatot, társadalom
got, következetes és
ványítást igényel, mel
is kívánatos, hogy az
csi alapokon álljon.

Az eddigiekből n
táppénzes helyzet k
soló különböző és
miatt nem egyszerű,
tézhető kérdés. Jele
kihatása miatt a tá
igazgatási szervek
hálózat összehangolt
het megnyugtató é
helyzetet kialakítani.

Napjainkban az
lat három egymássa
kű tevékenységet
gyógykezel é

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 7

Dunántúli Napló

Takács Dezső
1021



Takács Dezső: Ex libris

Új ÁBC á
Mátészalk

A SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI
ÉLELMISZER KISKERESKEDELMI
VÁLLALAT

AUGUSZTUS 28-ÁN, 14 ÓRAK

megnyitja új ÁBC áruházát
a Kossuth utca és Bajcsy-Zs
sarkán

GAZDAG ÁRUVÁLASZTÉKKA
KISZOLGÁLÁSSAL
VÁRJA KEDVES VÁSÁRLÓIT

Vizsgával rendelkező

kompresszor kezelőt

keres felvételre a

NYÍREGYHÁZI VAS- ÉS FÉMIPARI SZÖVETKEZET
Derkovits u. 92.
(319004)

A Bessenyei György Tanár-képző Főiskola Csányi László kollégiuma

FŐISKOLAI HALLGATÓK

részére

ALBÉRLETET

keres.

Ajánlatokat a Kollégium Gondnokságán kérjük leadni

Nyíregyháza, Sóstói u. 31/B
Tel.: 11-788, 11-675.
(31900

A Tiszamenti Termelőszövetkezetek Építőipari Közös Vállalata felvételt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Keletmagyarország

1974 AUG 27

Takács Erzsébet kobrák
407

KELET MAGYARORSZÁG

Ajándék Mándoknak



Értékes képzőművészeti alkotás tulajdonosa lett a mándoki egészségügyi gyermekotthon. Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész A copfos című terrakotta szobrát ajándékozta az intézménynek. A szép alkotást, amelyet képünk mutat be, a művésznő Láng Gépgyárban lévő műtermében vették át az otthon képviselői. Ezzel a szoborral is szebbé teszik a környezetet, segítik az ott élők szépérzékének fejlesztését. Takács Erzsébet a héten Mándokra látogat, [illegible]eresi a gyermekotthont.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1974. NOV 7.

MAGYAR HÍRLAP

Takács Erzsébet szobrászművész

László művészeti vetélkedő (de. 10).

MŰVELŐDÉSI HÁZAK

1021

Fővárosi Művelődési Ház: A helsinki városi rendőrség férfi énekkarának bemutatkozó hangversenye (de. 10). Budapesti jelvénygyűjtők cseréje (de. 9). Baleset a tengerparton (francia film, du. f3, h5, 7). Társastánctanfolyam (de. f11). Táncest (este 6). Budapesti amatőr képzőművészkörök gyűjteményes kiállítása (de. 10-től este 10-ig). Ma élő népművészek alkotásainak bemutatója. A HISZÖV állandó kamarakiállítása (de. 10-től este 10-ig). **MOM Művelődési Ház:** Emberöléssel vádolva (szovjet film, du. n3, f5). Táncest (este 7-től 11-ig). Jubiláris vasas fotókiállítás diavetítéssel (de. 11). **Láng Művelődési Központ:** Hungária klubest (du. 5-től, este 11-ig). Ta... Erzsébet szobrászművész kiállítása (de... 7-ig). **I. ker. Tanács Művelődési H...** együttes (este 6-tól 10-ig). **Radnóti velődési Ház:** Disc Jockey klub (... rádi Sándor emlékkiállítása (de. ... 6-ig). Tánctanfolyam (kezdőknek ... haladóknak du. 3—5-ig).

nay, Magos [illegible]
Li (kínai)—*Börzsei, Kisházi* [illegible]

A döntők eredményei:

Női egyes: *Alexandru* (román)—*Kisházi* [illegible] (—9, 23, —16, 11, 14). Kisházi jól kez- [illegible] de *a mérkőzés végére elfáradt.* 1. [illegible]*ndru* 2. *Kisházi* 3. *Crisan* (r[illegible]mán)

NÉPSZAVA
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN 2-8

...ozaik

— **A margitszigeti és a harkányi gyógyszálló** tervpályázatának díjnyertes műveit, terveit szombaton Csaba László, Magyar Építőművészek Szövetségének főtitkára bemutatta Szurdi István belkereskedelmi és Bondor József építésügyi és városfejlesztési miniszternek.

— **A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság** hétfőn Münnich Ferenc utcai székházában rendezi a lottó júniusi jutalomsorsolását, amelyen a 26. játékhét szelvényei vesznek részt. A következő havi sorsolási menetrend: július 3-án Balatonlelle, 10-én Eger, 17-én Szombathely, 24-én Hajdúszoboszló, 31-én Zánka.



— **Az Élelmezésipari Dolgozók Szakszervezetének** székházában szombaton tartották meg az iparági szocialista brigádok szellemi vetélkedőjének országos döntőjét. Az üzemi, területi elődöntőkön 1710 szocialista brigád több mint 20 000 tagja versenyzett. A szombati döntőn hat brigád vett részt, s a Nagykőrösi Konzervgyár Zatykó-brigádja győzött. A győztes brigád — miután idén már részt vett egy szovjetunióbeli társasutazáson — az NDK

Megjelent a „Béke és Sz... júniusi száma

A Béke és Szocializmus júniusi számában vezető helyen Helene Berg és Pierre Hentgés a moszkvai jubileumi Lenin-ünnepségekről szóló beszámolója szerepel. Ugyancsak a jubileum jelentőségéről számol be V. Zaglagyin, hangsúlyozva a kommunistáknak azt a meggyőződését, hogy „az eljövendő ütközetek meghozzák a szocializmus teljes diadalát egész bolygónkon". Ö. Amort csehszlovák történész Lenin prágai tartózkodásáról ír. Alfred Kurella író, az NSZEP KB tagja visszaemlékezéseiben hangsúlyozza: „Éppen a politikai gondolkodásban megnyilvánuló emberség tette lehetővé számunkra, hogy Lenint követve, ismét megtanuljuk: a politika az emberi művészet minden válfaja között a legnagyobb". Pjotr Fedoszejev, az SZKP KB-a mellett működő Marxizmus-Leninizmus Intézet igazgatója cikkében a „Lenyinszkij Szbornyik" több mint 500 lenini dokumentumot tartalmazó XXXVII. kötetének megjelenéséről tájékoztat.

A Meg kell fékezni az amerikai agresszorokat! c. szerkesztőségi cikk tiltakozás az amerikai imperialisták bűnös kambodzsai agressziója ellen.

Erich Honecker, az NSZEP Politikai Bizottsága tagja, a KB titkára 1945. május 8. — történelmi jelentőségű fordulat a népek életében című cikkében a hitleri fasizmus szétzúzása és a szocialista világrend... nyomán ... erejű vá... Étienne F... Kommunis... Irodájának... kára az F... szusának ... ben tüzetesen foglalkozik a párton belüli demokrácia kérdéseivel, és bírálja Roger Garaudy nézeteit.

A folyóirat szerkesztőségének a szakszervezetek jelenlegi tevékenységére vonatkozóan feltett kérdéseire a szocialista országok szakszervezeti vezetői — I. Loga-Sowinski (Lengyelország), Gáspár Sándor (Magyarország), Herbert Warnke (NDK), Florian Danalache (Románia) — válaszolnak.

Az „Eszmecsere" rovatban Friedl Fürnberg és Jakob Pewsner a kapitalizmus egyenlőtlen fejlődésének néhány aspektusát taglalják jól dokumentált cikkükben.

A Könyvekről és folyóiratokról c. rovatban Gustáv Husáknak A szlovák nemzeti felkelésről írt könyvéről (amely a napokban jelent meg magyar nyelven is Tanúságtétel a szlovák nemzeti felkelésről címmel) olvasható recenzió.

A folyóirat nekrológot közöl Victorio Codovilláról, az Argentin Kommunista Párt egyik alapítójáról, a nemzetközi kommunista mozgalom kiemelkedő harcosáról.

Felhívás előfizetőinkhez

Üdülés, nyaralás esetén is korán reggel kaphatja meg előfizetett lapjait, ha 6 nappal előbb bejelenti új címét. Utánküldésről a posta gondoskodik. Budapesti előfizetők lakásuk szerint a következő postahivatalokhoz fordulhatnak távbeszélőn, írásban, vagy személyesen:

I., II., XII. ker. Budapest 114. XII., Krisztina krt. 6—8. távb. 151—427, 350—350/15—74, 16—73 mellék.
III. ker. (Óbuda) Budapest, 3. III., Kiscelli út 7—9. 889—312
III. ker. Csillaghegy. III., Szentendrei u. 321. 888—906
IV. ker. Újpest 1. IV., Bajcsy-Zs. u. 18. 292—663
V., VI., XIII. ker. Budapest 62. VI., Lenin krt. 105. 111—600, 25, 59, 68, 70 mellék.
VII., VIII., XIV. ker. Budapest 70. VIII., Verseny u. 3. 428—118, 1, 15, 61, 55 mellék.
IX. ker. Budapest 100. IX., Üllői út 114. 270—433
X. ker. Budapest 10. X., Füzér u. 5. 149—000
XI. ker. Budapest 117. XI., Irinyi János u. 38. 269—416
XV. ker. Rákospalota 1. (Pestújhely) XV., Dózsa Gy. u. 68. 292—489
XVI. ker. Cinkota, Rádió u. 6. 832—538
Mátyásföld, Mátyás király tér 7. 637—292
Rákosszentmihály, Rákos út 71. 636—067
Sashalom, Szabadság út 52. 837—304
XVII. ker. Rákosliget 1. VI. u. 1. 481—100
Rákoscsaba 481—100
Rákoshegy 481—100
Rákoskeresztúr 481—100
Rákoskert 481—100
XVIII. ker. Pestimre, Vörösfény u. 177. 480—170
XVIII. ker. Pestlőrinc 1. Vöröshadsereg útja 214. 281—020
XIX. ker. Kispest 1. Bajcsy-Zsilinszky tér 22. 272—639
XX. ker. Pesterzsébet (Gubacsi hídfő) Téglagyár tér 10. 478—797
XX. ker. Soroksár, Marx K. u. 153. 479—538
XXI. ker. Csepel 1. Tanácsház tér 21—22. 142—410
XXII. ker. Budafok 1. (Budatétény), Varga J. tér 1/a, 269—650
XXII. ker. Nagytétény (Baross G. telep), Nagytétényi út 268. 254—629

SZÍNHÁZAK

segpart partmunkás-küldöttsége, amelyet *Fritz Müller*, a KB tagja, a KB osztályvezetője vezetett. A küldöttséget fogadta *Biszku Béla*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára. Az NSZEP pártmunkás-küldöttsége szombaton elutazott Budapestről. *(MTI)*

KÖZÉLET

Péter János külügyminiszter baráti látogatáson fogadta Arnold Grent, az Észt SZSZK Miniszter-tanácsának elnökhelyettesét, külügyminisztert, a Magyarországon tartózkodó észt baráti delegáció vezetőjét.

*

A Magyar Népköztársaság és a Togói Köztársaság kormánya — a népeik közötti barátság elmélyítésére és megerősítésére irányuló szándékuknak megfelelően — elhatározta diplomáciai kapcsolat létesítését a két ország között, nagykövetei szinten.

*

Dr. Kocsis József kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével hattagú magyar vaskohászati delegáció utazott szombaton Japánba, az ottani kohászati üzemek tanulmányozására.

*

Lugossy Jenő művelődésügyi miniszterhelyettes vezetésével szombaton delegáció utazott Genfbe, a BIE nevelési konferenciájára.

*

Karádi Gyula, az Országos Tervhivatal elnökének első helyettese, aki Bukarestben az 1971—75. évi népgazdasági tervek egyeztetéséről megbeszélést folytatott, szombaton visszaérkezett Budapestre.

„Az angyalok földjén"

Fél évvel a nyitás után

A modern, üveg és alumínium borítású, háromemeletes épület a *Láng Gépgyár Művelődési Központja*. Januárban avatták fel, *Angyalföldön*, a *Rozsnyai utcában*, hogy művelődési, szórakozási lehetőséget biztosítson a Láng Gépgyár dolgozóinak és a környék lakóinak.

A régi, egyemeletes, jóval kisebb kultúrház úgy vált évről évre szűkebbé, ahogy az igények növekedtek. Az új épületben 150 ezren fordultak meg eddig, sok összejövetelt tartottak itt a nyitás óta eltelt néhány hónap alatt. Legutóbb június 4-én rendeztek a *dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány* megalakulása első évfordulójának tiszteletére nagygyűlést és baráti találkozót. Hogy a sok és változatos programról keveset hallunk, hogy hírük nem jut el olyan messzire, amennyire kívánatos lenne, erről a művelődési központ nem tehet. Minden próbálkozás, kilincselés ellenére is csak szeptembertől sikerült vállalkozót találni a rendszeres havi műsorfüzet kinyomtatására.

Hullámzó könyvtár

Az előcsarnokba lépve tágas tér és piros, fugázott téglafal fogadja a látogatót. Ez a helyiség nemcsak az előtér szerepét tölti be, kiállításokat is rendeznek itt. A piros téglafalon volt már plakátbemutató, KISZ jubileumi kiállítás, és ebben a teremben láthatták az érdeklődők *Takács Erzsébet* szobrászművész tárlatát is. Ezzel nyitotta 1970. évi kiállításainak sorát a művelődési központ, munkásművészt mutatott be, aki ezernyi szállal kötődik a kétkezi dolgozókhoz, s közelebbről a Láng Gépgyár munkásaihoz. Szimbólumnak is vehető, hogy éppen egy ilyen művész tárlatával kezdte a sort a művelődésnek ez az új fellegvára.

A földszinten van a könyvtár. 1962-ig a munkásszálláson volt, majd bekerült a gyárba, most pedig ide, ahol az üzem dolgozóin kívül a terület lakói is igénybe vehetik. Hetente két napon csak a gyerekek részére tart nyitva, négy napon pedig a felnőtteknek. A könyvtárteremben két jókora hullámot alkotva feltorlódott a parkett, de az olvasókat még ez sem riasztja el, 572-en váltottak eddig kölcsönzőjegyet. 410-en gyáriak, 90 kisdiák, a többi környékbeli.

Háromból egy

A nagyteremben 460 szék van. Mozihelyiség is ez egyben. Ez nagyon helyes, mert filmszínházban egyébként is szűkölködik Angyalföld. A hiba csak az, hogy még nem funkcionál, mert a gépházat — az eredeti használhatatlan volt — átépítik. A nyugdíjasklub helyisége sohasem üres. Tagjai az első naptól kezdve a legaktívabb látogatói az intézménynek. Jönnek a fiatalok is. Van egy úgynevezett ifjúsági klub, tartanak összejöveteleket, rendeznek előadásokat, de ez még nem egészen az igazi.

Működik még egy *Monszun-klub* is, tagjai az azonos nevű amatőr polbeat együttes kedvelői. Náluk az a szokás, hogy a heti háromszori nyilvános próbára bárki bemehet, zenét hallgathat, táncolhat, sőt dobogóra is állhat, szavalhat, produkálhatja magát. A többiek meghallgatják, véleményt mondanak. Rajtuk kívül akad még egy kör, a *Centrál* beatzenekar tábora. Ők is a legjobb úton haladnak a klubbá válás felé. Nem kényszerítik őket. Maguk jönnek az ötletekkel. Ősztől havonta beszélgetni hívnak énekeseket, mondják el, milyen munka, tanulás van a siker mögött. Szeretnének írókkal is találkozni, és kérték, ha lehet, vetítsenek nekik 20—30 perces rövidfilmeket. A tervek szerint ebből a három csoportból alakul rövidesen egy igazi klub, szabályos programmal, naplóval, tagsági igazolvánnyal.

Filmklub több változatban

Az első emeleten, a büfé mellett van a galéria. Rendszeresen tartanak itt kiállításokat. Utoljára a *Műcsarnok* modern iparművészeti bemutatójának adtak helyet. A cél az volt, hogy megmutassák a látogatóknak, milyen művészi, modern tárgyak helyezhetők a lakásukba. Ha valaki csak a véleményalkotásig jutott, olyan formában, hogy *„ezt kitenném a szobámba, ezt meg nem"*, már az is eredmény, hiszen ezt a bemutatót újabbak követik majd. A sorozat ízlésfejlesztő hatása elvitathatatlan.

A második emeleti játékterem, a harmadik emeleti a kiselőadó, valamint a szakköri helyiségek mindig foglaltak. A tavaszi hónapokban ide költözött a gyárból a dolgozók általános iskolája, itt kapott helyet a nők akadémiája, a szocialista brigádok irodalmi klubja és a munkásakadémia valamennyi tagozata. Most tudják csak megnyitni a fotólabort, mert eddig a többször felpúposodó parkettal csatáztak.

Ezt láttuk a Rozsnyai utcában fél évvel a nyitás után. Nyáron kijavíttatják az épülethibákat, s ősztől remélhetőleg nem lesz több technikai akadály. Műsorfüzetük jelenik meg, s ez is sokat jelent, a jó propagandára szükség van. Megnyílik a mozi, létrehoznak egy filmklubot, mely három csoportban működik majd. Az egyikbe azok járnak, akik csak nézik a filmeket, a másikba, akik beszélgetnek, vitatkoznak is róluk, a harmadikba pedig, akik maguk is megpróbálnak filmet készíteni.

A Láng Gépgyár Művelődési Központja máris nevet szerzett magának, s az elmondottak szerint igyekszik újabb és újabb ötletekkel a megszerzett név rangját tovább növelni. Így válik, illetve vált máris, a meglevők mellett a művelődés újabb központjává „Az angyalok földjén", örömére és hasznára a nagy múltú munkáskerület egyre több szabad idővel rendelkező dolgozóinak, lakóinak.

Mátyás István

1021

Jósa alakja a képzőművészetben

Dr. Jósa András, a híres orvos, régész és újságíró kétségtelenül Szabolcs vármegye egyik legkiválóbb fia. Széles körű irodalmi tevékenysége ma is értékes forrásanyag régészek, történészek, orvosok, újságírók és helytörténészek számára. Nevét utca őrzi és számos jelentős intézményünk névadójaként is tisztelnek.

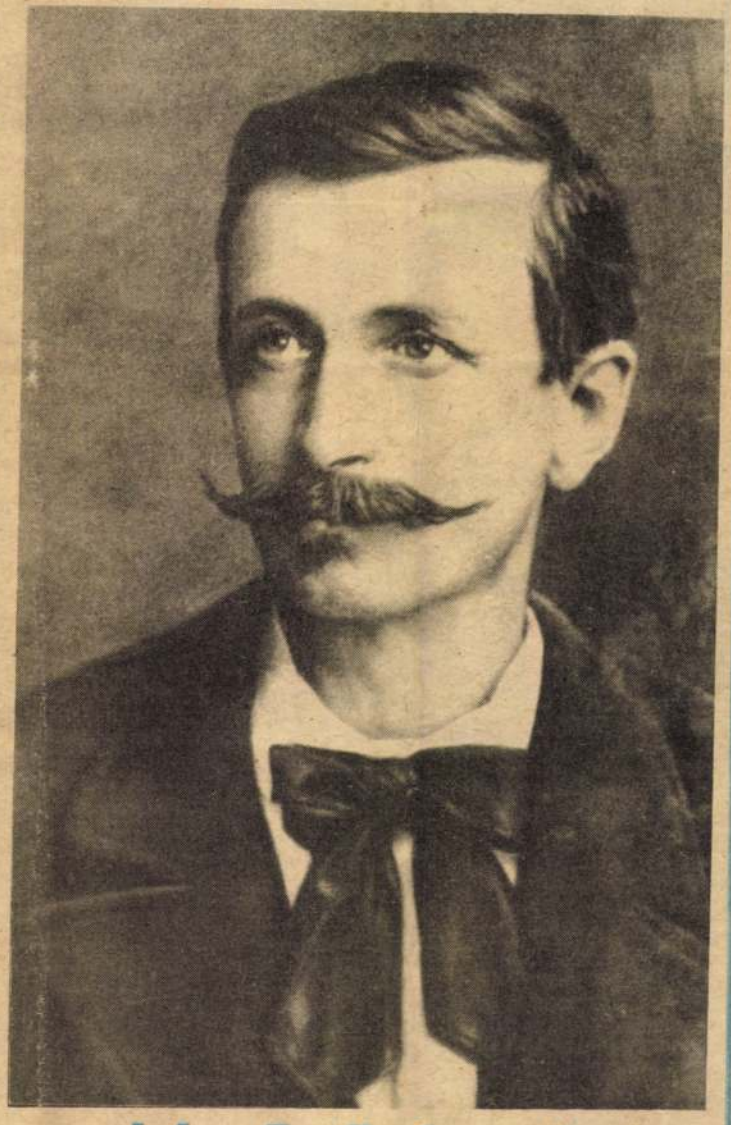

Jósa egyénisége nemcsak az írókat és költőket inspirálta, de vonzotta a képzőművészeket is. Születése után 150 évvel alkalomszerű áttekinteni, hogy Jósa András alakja miként maradt meg a képzőművészetben.

Rögtön megállapítható, hogy Jósa András színes egyénisége és tevékeny hosszú élete igen sok képzőművész fantáziáját megmozgatta, ugyanis eddig: 7 érem, 1 szobor és 1 dombormű, 2 festmény (ebből egyik a Jósa-kút) és 1 grafika készült róla, továbbá 3 emléktábla is őrzi emlékét. Tekintsük most ezeket át műfajok szerint időrendben.

AZ ÉRMEK KÖZÜL AZ ELSŐ DR. SPÁNYI GÉZA

nyíregyházi kórházi bőrgyógyász főorvos plakettje, amelyet a művészi érzékkel megáldott amatőr alkotó 1934-ben készített Jósa András születésének 100. évfordulójára.

A nyíregyházi múzeum halála után nem sokkal, 1918 októberében vette fel Jósa András nevét, mégis 1968-ban már „Száz éves a nyíregyházi Jósa András Múzeum" felirattal készített Ligeti Erika Munkácsy-díjas szobrászművész öntött érmet a múzeum megrendelésére. Ennek az a magyarázata, hogy a Nagykállóban 1868. december 1-től Jósa András közreműködésével tevékenykedő Szabolcs vármegyei Régészeti Társulat jogosan tekinthető a mai múzeum magjának, kezdeményének.

Jósa András megyei főorvosként részt vett 1899-ben a 165 ágyas új nyíregyházi „Erzsébet" közkórház létrehozásában is, s erre utal az 1974-ben a kórház által készíttetett „Dr. Jósa András kórházalapító" és „A nyíregyházi megyei kórház 75 éves" körfeliratú öntött érem. Alkotója: Tóth Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész.

A már nemzetközi hírű sóstói éremművészeti alkotótelepen Fritz Mihály szegedi szobrásznművész két Jósa-érmet is készített: 1977. évi érmének előlapja Jósa öregkori profilját és a hátlap a múzeum épületének homlokzati képét ábrázolja: az 1979. évi nagyobb plakett Jósa András időskori arcképét és névaláírását őrzi. Ez utóbbit megvásárolta a Művelődési Minisztérium. Ugyancsak a sóstói éremművészeti alkotótelepen készítette Vera Veisza rigai szobrászművész 1980-ban „Dr. Jósa András" című plakettjét, amelyet megvásárolt a lett kulturális minisztérium.

SZOBOR, DOMBORMŰ

A megyei Jósa András Kórház birtokában van Takács Erzsébet szobrászművész 1982-ben készített „Dr. Jósa András 1834—1918" feliratú bronzplakettje, amely a kitűnő polyhisztort fiatalosan, ereje teljében ábrázolja.

Jósa Andrásról eddig egy szobor készült, amelyet születésének 100. évfordulóján, 1934-ben avattak fel. A megyegyűlés ugyan még 1918. október 8-án határozatot hozott Jósa egész alakos szobra elkészíttetéséről, amelyet majd ünnepélyesen fognak leleplezni a megyei kórház előtt. Az I. világháborút követő nehéz idők azonban ezt megakadályozták. Végül a Bessenyei-kör elkészíttette a múzeum első emeleti csarnokában ma is látható mellszobrot, amelyet a Jósa által felfedezett és támogatott Somogyi Sándor szobrászművész még a főorvos életében megmintázott.

Nyíregyházán a jósavárosi 15. számú iskola úttörőcsapata 1975. november 28-án vette fel Jósa András nevét. Az új iskola díszudvarának a falán ekkor leplezte le az igazgató a Horváth János rajztanár, festőművész által készített kalapált rézdomborítást.

FESTMÉNY, GRAFIKA

Jósa Andrással kapcsolatosan két festményről és egy



ként nagykállói barátaitól. Egyetlen, metszetekkel illusztrált példányban nyomtatták ki művészi kivitelben. A verseket komája, Hvezda Károly nagykállói gyógyszerész írta, s a húsz versszakhoz a művészi illusztrációkat Forberger Vilmos rajztanár készítette. A versek szövege megmaradt Jó[illegible]lán 1934-ben kiadott „Dr. [illegible]ndrás és elődei" című [illegible] azonban az eredeti [illegible]os módon már [illegible]ndrás Mú-

KELET-MAGYARORSZÁG
1984 AUG 2 9
SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., DÉLI UT 5/a.
LEVÉLREKLÁM
Telefon: 337-748, 340-726

Megyénkből indultak

A népi ellenőr



Kívánságműsor volt a televízióban. Nem a nézők levelei alapján állították össze a műsort, hanem népi ellenőröket faggattak munkájukról, s cserében teljesítették egy kívánságukat. A kiválasztottak egyike *Kovács János*, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság közérdekű bejelentések, panaszok főosztályának vezetője volt. Számokat, adatokat, eseteket hallhattunk tőle, s egyszer csak egyik mondatában elárulta: messziről, Szabolcs megyéből vezetett az útja a fővárosba, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottságig.

A Vigadó tőszomszédságában lévő székház negyedik emeletének egyik ízlésesen berendezett szobájában fogad. Asztalán — ahogy hivatása követeli — panaszok, bejelentések, s egyiken kedves megszólítás: Tisztelt Földim! Mondja is a főosztályvezető: amióta a kívánságműsorból megtudták, hogy szabolcsi, egy kicsit megszaporodott az innen érkező levelek száma.

Munkájáról váltunk néhány mondatot, de a beszélgetés akaratlanul is haza, a szülőföldre terelődik. Szinte szerepet cserélünk: ő kérdez, s én válaszolok, mert hiába a gyakori hazalátogatás, még többet szeretne tudni mindenről, ami itthon történik. Rég volt, amikor az élet messzire sodorta.

1929-et írtak, amikor Kovács János egy nyíribronyi család hetedik gyermekének megszületett. Édesapja a Jármy uradalomban dolgozott, édesanyja főzött-mosott-takarított és — ahogy ez par[illegible] is van — övé volt a k[illegible] munka is. Sajnos [illegible] volt, amikor é[illegible]

fordulnak hozzánk az emberek [illegible] ami foglalkoztatja őket. Sokan, ha úgy hogy munkahelyükön, vagy városukban, falujukban olyan döntést hoztak, ami nekik sérelmes, nekünk írnak levelet, pedig olykor elegendő lenne például megfellebbezni, vagy a legközelebbi Népi Ellenőrzési Bizottsághoz fordulni. Ezt természetesen nem panaszként mondom, hiszen mi a levelek, bejelentések száma alapján nem csak olyan következtetéseket vonunk le, hogy sok még a gond, hanem az ilyen levelekből tudjuk: bíznak bennünk, számítanak segítségünkre.

Kérdezni sem kell, Kovács János már mondja is: természetesen megkülönböztetett figyelmet fordít a Szabolcs-Szatmárból érkezett panaszoknak, bejelentéseknek.

— Különösen azután a tévészereplés után emelkedett meg az otthonról érkezett levelek száma. Volt, aki csak annyit írt: szeretne eljönni hozzám egy kis eszmecserét folytatni a társadalmi problémákról, de a legtöbben leírják egyéni, vagy munkahelyükkel, környezetükkel kapcsolatos panaszaikat. Vannak állandó bejelentőink is, akik csak velünk tárgyalnak, pedig a bejelentéseket, panaszokat nem mindig személy szerint mi vizsgáljuk ki. Az egyik nyíregyházi állandó levélíró például nem is olyan régen került a megyébe, de hamar volt mindenről véleménye. Megkérdeztem tőle: miért költözött oda, ha ott szerinte minden rossz. Azt mondta: ott laknak a legjobb szívű emberek és a legolcsóbb a piac.

— Kapunk levelet a társadalom minden rétegéből, a gazdaság, a társadalom minden területéről. Az emberek élnek azzal a lehetőséggel, hogy a panasz jogát törvénybe iktatták. Panaszkodnak, dicsérnek, gyorsan reagálnak minden olyan eseményre, ami az országban történik. Régi dolgok is előkerülnek. Egy kéki ember azt kérte: vizsgáljuk felül anyagi helyzetét, mert apja vagyonát elperelte az első magyar biztosító, s ez igazságtalan volt.

— A legtöbben persze a munkahelyükön lévő, őket sértő dolgok ellen emelnek szót. Korábban sok volt a hatósági munkát kifogásoló bejelentés, panasz, mostanra kevesebb a számuk, s ebből arra következtethetünk, hogy javult a tanácsok munkája. Nem csökkent viszont a jövedelemszerzéssel kapcsolatos ügyek száma. Az ilyen levelek jelentős része valós gondokat tár fel, ám olyan is akad, aki nem érti, hogy aki többet dolgozik, annak joga többet is keresni.

— A lakosság gyors reagálását jelzi, hogy [illegible] amint megjelentek például a kereskedelemben az új értékesítési formák, vagy lehetőség nyílt munkaközösségek alakítására nyomban megjelentek az ezekkel kapcsolatos bejelentések is. Változatlanul sok a tsz-ek melléküzemági tevékenységével, illetve az ott tapasztalt fonákságokkal, visszaélésekkel kapcsolatos panasz, de volt aki protekciót [illegible] közérdekűnek feltüntetve [illegible]

szem[illegible] zóink emlí[illegible] mostanra érkezése[illegible] sokkal prózaibb okokra gyanakszom: nyár közepén, szabadságidőben többen járnak moziba, mint máskor, így az egyébként is várható nagy nézőszám tovább emelkedhet. Megérkezett hát — 8 év késéssel — az óriásmajom, s a filmhiánylistáról újabb cím húzható ki. Most már csak türelem kérdése, rövidesen a legkisebb mozik vetítővásznán is látható lesz, s bárki hazánkfia elámulhat a tizenöt méteres monstrumon, aki — istenem, jó ízlése van — a szőkét kedveli.

Ám hogy az érdeklődőnek is jó ízlése van-e, aki King Kongot kedveli, az bizonyára többekben megfogalmazódó kérdés. Hova tegyük értékrendünkben a mozimitológia figuráit? Miben gyökerezik hallatlan népszerűségük? Mert hogy kelendőek ifjak és öregek körében egyaránt, az aligha vita tárgya. Kelendőbbek még irodalmi előzményeiknél is (már amelyiknek van), s ez sem véletlen, hiszen a filmnek az írott szöveggel szemben megvan az az előnye, hogy készen nyújtja a figurát. A néző megtakaríthatja azt a gondolati műveletet, amelyet az olvasónak törvényszerűen el kell végeznie: képpé transzformálni tudatában a leírást. Mellesleg szólva alig hiszem, hogy Spielberg eredeti szövege alapján bárki el tudott volna képzelni olyan bájosan csúnya figurát, mint a Földönkívüli, becenevén E. T. Ehhez a mozi láttató képessége kellett.

KÖNYVES

A ké

„A

S ha a sét felvet azt is, ho filmtörté szakában rendkívü lált élőlé dalom ó ra (kükl szeiában, filmen is hatalmas letti erej Frankens pulációjá lény, feje kos agvá első Kin után a G által mo ember D (1936); e pán őshü (1955-től misztgett mozinéző mű részb porrá zú

A film vábbi cs nyek alk lag közö van rajt jel, ami Ilyenek

Draku (Herzog: lanski: vérszívó nek a zo életüket hatják, jük akar szik. Ők nyerükö stigmár (azaz módunk hazai m

A tu kusnak sci-fi té mozimit re tová megjele tok, oly dául Ar a Csilla



grafikáról tudunk még beszámolni. Még 1883-ban Nagykállóban kitűnő ceruzarajzot készített róla Forberger Vilmos nagykállói rajztanár. A nyíregyházi megyei kórház 1969. december 5-i névadó ünnepségén Jósa András unokája: dr. Dohnál Jenő nyug. megyei gyermekgyógyász főorvos az intézménynek adományozta e képet, amely ma a kórházigazgatói iroda falát ékesíti.

A megyei Jósa András Múzeum igazgatói szobájában a dr. Jósa Andrásról készült olajfestmény látható, amely Zahorai János 1899. évi alkotása. Itt Jósa idősebb kori arcát látjuk: ruháján a Ferenc József Lovagrend koronás aranykeresztje.

Jósa András egykori nyaralójával, az úgynevezett vityillóval szemközti, a mai Sóstói u. 30/a. telek sarkán levő Jósakutat körülbelül 1930-ban Kiss Lajos akkori múzeumigazgató felkérésére megfestette Boross Géza festőművész. Ezen kút és a környező szép erdő régen a nyíregyháziak fontos találkahelye is volt, s a festmény egyben megörökítése Jósa András híres kútfúró programjának, hiszen a megyét először ő látta el jó ivóvízzel. A grafikák közé sorolható még a „Garasos Kis Tükör" című emlékalbum, amelyet még 1879-ben kapott Jósa András névnapi ajándék-

sa Jó...
Jósa An...
könyvében,
album sajnálat...
nincs meg a Jósa An...
zeumban.

EMLÉKTÁBLÁK

Sajnos az emléktáblák nem bírnak művészi értékkel. Tanácsi és idegenforgalmi szervek megrendelésére készítették kőfaragó mesterek. Pusztán a 150. évforduló kapcsán alkalomszerű ezeket megemlíteni a Jósa-életmű után érdeklődők, illetve az idegenforgalom jobb tájékoztatására. Eddig három emléktábla készült Jósa András emlékének megőrzésére. Még 1969-ben a városi tanács és a megyei idegenforgalmi hivatal helyezett el emléktáblát a Nyíregyháza, Malom út 3. szám alatti, volt „Jósa-ház"-on, amelyben 1905—1918 között lakott, vagyis nyugdíjas korában.

A nagykállói régi Szükségkórház falára 1973. december 10-én az alapítás 110. évfordulóján helyeztek el emléktáblát. A szöveg érthetően utal dr. Jósa András 1864—1884 közötti igazgató-főorvosi működésére, amely alatt a 8 ágyas kis kórház 84 ágyas vármegyei intézménnyé fejlődött. A harmadik emléktábla Nyíregyházán, a Jósaváros kezdeténél, az Ungvár sétány 1. szám alatti toronyház falán áll 1978. szeptember 6-a óta. Itt egyben örömmel jelzem, hogy nemsokára lesz Jósa Andrásról képzőművészeti értékű emléktáblánk is, mert a megyei kórház megbízta Tóth Sándor szobrászművészt az év végén felavatandó új sebészeti épülettömb földszinti csarnokában nagyobb szabású Jósa-dombormű és bronz emléktábla felállítására.

Dr. Fazekas Árpád

...asztcsaládoknál ma
...ert, a jószágok körüli
...em sokáig. János kétéves
... édesanyja meghalt. Nehéz esz-
...dok következtek a Kovács család életé-
ben. János 6 éves korában Nyírkércsre ke-
rült, s osztatlan iskolában végezte el a négy
elemit. Amikor ezekről az időkről beszél,
még a hangja is megváltozik, hisz azóta is
mindig nagy tisztelettel gondol Nyitrai Jó-
zsefre, volt tanítójára.

Nyírkércs után Nyíregyháza következett: a
Bethlen Gábor utcai iskolában járta ki az
ötödik és hatodik elemit, s ezzel jó ideig vé-
ge is volt a tanulásnak.

Pedig jó eszű gyerek volt. Mácza István ta-
nár úr biztatta is, hogy folytassa a polgári-
ban, de erre már nem került sor. 13 éves
volt, amikor édesapja is meghalt, s a ki-
lencgyermekes család szétesett. A gyerekek
rokonokhoz kerültek, János mostohaanyjá-
val Baktalórántházára költözött, s kőműve-
sek mellett dolgozott, hogy legalább a saját
kenyerét megkeresse. Itt érte a felszabadu-
lás, de rövid idő múlva már Zalában találta
magát: az apai rokonság őt is elvitte, ott ta-
nulta ki a kőművesszakmát.

— Ezután ha könnyebbé nem is, de má-
sabbá vált az életem. 1950-ben bevonultam
katonának, s mint ahogy abban az időben
nem számított ritkaságnak, elvégeztem a
tisztiiskolát. Tulajdonképpen elégedett is
voltam ezzel abban az időben, de egy jó ba-
rátom azt mondta: nehogy azt hidd, hogy
ez életed végéig elég, addig ragadd meg az
alkalmat, míg fiatal vagy. Tanulj! Beirat-
koztam a középiskolába, leérettségiztem, s
utána katonai, majd rendőri tiszti iskolákban
tanítottam.

A gazdálkodással kapcsolatos tantárgyak
oktatásához persze nem volt már elegendő a
sima érettségi és a tisztiiskola, elvégezte a
közgazdaságtudományi egyetemet. Munkáját,
helytállását magas rendfokozattal ismerték
el. Ez az egyenruhás-tanári korszak 1965-ig
tartott, ekkor hívták el Kovács Jánost a
Központi Népi Ellenőrzési Bizottsághoz.
Előbb gazdasági szakértő volt, aztán főosz-
tályvezető-helyettes, 1980 óta főosztályvezető
és az intézmény párttitkára.

— Sokáig az iparral kapcsolatos témákkal,
az utóbbi években a panaszokkal, bejelentés-
sekkel, azok vizsgálatának szervezésével, in-
tézésével foglalkozom. Hogy milyen témákkal

...akart tőlünk ke...
saját problémáját. Sajno
tudok válaszolni, pláne
dászképzés meglehetősen
teket ad, de a panaszok
mereteket kíván. Talán
geztem volna még a j
helyettesem azonban jog
tályunkon három jogász
népi ellenőreink a külö
mert szakemberei, term
bejelentések, panaszok
szerint mi vizsgáljuk ki.

— A népi ellenőrökh
panasz, bejelentés érke
lül 60 százaléka igazna
ször valamilyen rendel
zése miatt, de emberi g
ság is gyakran előfordu
Nyíregyházáról, a megy
ről hallok, annak meg p
egy köszönőlevelet is olv

A munka mellett ter
tottunk a kikapcsolódás

— Két hobbim van.
vallom, sose szerettem
az embernek egészsége
ge van a mozgásra. Nek
ja meg. A másik a spor
inkább szurkoló vagyok
szeretem és ott vagyok
bolcsiak, nyíregyháziak
csapatok közül is azok
lyikben otthonról igaz
Sajnos ősztől már józse
hatom a nyíregyházi csa

Nemrég felmérték a
ott dolgozók közül ki
és azt is, hogy hová. K
egyik legtöbbet utazó
rabban haza, Szabolcsb

— Nem titkolom: \min
ragadok, hogy hazameh
zül négyen Nyíregyház
rátom is van, s úgy érz
találkozunk. Amikor h
akkor is szakítok néhá
nek, a barátoknak, de
utazom haza, akkor se
hivatalos dolgokkal, pa
resnek. Nem tehetek r
ezért is hazahúz.

Takács Erzsébet

TAKÁCS ERZSÉBET Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás hétfőn a tiszavasvári Alkaloida Vegyészeti Gyárban. Ezzel megkezdődött a Szabolcs-Szatmár megyében hagyományos munkahelyi művelődési hetek rendezvénysorozata.

Népszabadság, 1987. X. 13





Munka után jólesik a finom hazai.
(Foto: Kiss Béla)



az órák. A betonoszlop tetején elhelyezett tranzisztoros rádió közölte a pontos időt. Tizenkét óra. Ebédidő következett. Kiürültek a sorok, a szüretelő lányok letelepedtek a fűbe. Előkerültek az étdobozok, a menű: rántott hús, húskonzerv, fasirozott, paprika, paradicsom és természetesen szőlő volt.

Kört alkotva ültek a II/a. osztályos lányok, falatozás közben nagyokat nevettek. Elmondták, hogy már tavaly is szürcelteltek és a kapott pénz segítségével egy négynapos kirándulást szerveztek.

— Hogy érzitek magatokat szőlőhegyen?

Fejes Magdi, az osztály „tudósa" összegezi a feleletet.

— Egy izgalmas történelemóra helyett inkább itt ülünk a szőlőtőke mellett.

— Mire költitek azt a pénzt, amit a munkátokért kaptok?

Gulyás Vera kért szót, a lányok megállapítása

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Heves megyei Népújság

1968 SZEP 22

Takács Erzsébet

1021



Takács Erzsébet: SZÉNHORDÓ

VAS NÉPE
Szombathely

1970 MÁJ 5

1021

Segíteni — megalázás nélkül

Dombormű az iskola falán

A nők elsősorban érzelmi lények. Talán, mert ők a „gyengébbek", ezért sokkal érzelgősebbek és együttérzőbbek a férfiaknál.

Az Ifjúsági Magazin februári számában Ilyen az én anyám címmel Szapudi András bemutatta Takács Erzsébet szobrászt. A művészet és a megszállottság rokon dolog. Takács Erzsébet alkalmi munkából, különbelül havi 600 forintból élt, taníttatta a kislányát és fanatikus hittel (bár sohasem tanulta) alkotta a szobrokat. A cikket olvasták a szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium tanulói.

— Segíteni. Segíteni kell... Erre gondoltak először ketten-hárman, aztán egyre többen a lányok közül.

Végül küldöttség indult Mentes Vilmos tanárhoz: pénz szeretnénk küldeni.

— Gyerekek, rátok bízom. Beszéljétek meg a többiekkel, — mondta a tanár úr. Elég volt a következő szünet és a diákok felajánlották zsebpénzüket a szobrásznőnek. Az események peregtek tovább. Levél, s vele egyidőben 800 forint érkezett Szombathelyről az Ifjúsági Magazin szerkesztőségébe, s innen Békásmegyerre Takács Erzsébethez. A küldeményt meleg hangú levelek követték. Budapest és Szombathely „közel került" egymáshoz.

Április 30-án alacsony, törékeny, barna, kun arcú nő jött az iskolába. Meghallgatta a kissé elkésett Lenin ünnepséget, majd halk hangon üdvözölte a gyerekeket s leleplezte ajándékát, a felszabadulási pályázaton díjat nyert Tanulólány című márvány domborművét.

Söjtöri Zója, az iskola tanulója néhány barátságos szóval s virággal megkö-szönte ezt. A következő pillanatban a művésznő alacsony termetével elveszett a diáktömegben. A lányok körülvették, körberajongták, meséltek és meséltettek.

— Ilyen kis kezekkel nem nehéz vésni?

— Erős vagyok. Most hat év óta először sebeztem meg, mutat egy kis sérülésre a kezén.

— Talán nem lenne szabad megkérdezni, anyagi gondjai vannak még?

— Volt már egy kiállításom. Több művemet megvették, úgy, hogy most már semmi próblémám nincs. A ti segítségetek nagyon jól jött és számomra felejthetetlen. Most szeretnék köztetek dolgozni. A tenyerem érezném az anyagot, s velem érezne az anyag. Talán úgy elmondhatnám, mennyire kedvesek, aranyosak, fiatalok s jók vagytok.

A délután repült. A kis törékeny, nagykontyú asszony jót nevetett a IV. G osztály búcsú KISZ-gyűlésén a tréfás lepényevési, lisztfújási versenyen, meghallgatta az énekkart, aztán sokáig, nagyon sokáig búcsúzott.

Segíteni úgy, hogy az ne legyen megalázó, nehéz nagyon. A Kanizsai Dorottya Gimnázium tanulóinak sikerült.

—treiber—

5

Szászvár—Bauxitbányász 7:1.

A bajnokság állása:

1. Szekszárd	8	6	1	1	13: 3	13
2. Pécsi Ércb.	8	5	3	—	15: 5	13
3. Bakony V.	8	4	2	2	6: 4	10
4. Kaposv. R.	8	4	1	3	12:10	9
5. Mázа-Sz.	8	3	2	3	12: 5	8
6. Almásf.	8	3	2	3	12:12	8
Pápa	8	3	2	3	8: 8	8
8. Z. Dózsa	8	3	2	3	7: 8	8
9. Fűzfő	8	3	2	3	7: 9	8
10. Ajka	8	2	4	2	7:11	8
11. Táncsics	8	3	1	4	13:16	7
12. Győri D.	8	3	1	4	5: 9	7
13. Pécsi BTC	8	2	2	4	9:16	6
14. Bauxitb.	8	2	2	4	12:19	6
15. Dorog	8	1	3	4	5: 8	5
16. Savaria	8	2	—	6	6:12	4

Tájékozódási futás

Kőszegfalván rendezték meg a megyei középiskolás tájékozódási futóbajnokságot. Itt dőlt el, melyik iskola képviseli megyénket a júniusi országos bajnokságon. Legsikeresebben az Entzbruder Gimnázium diákjai szerepeltek, akik leány és fiú egyéniben, valamint leány csapatban első helyen végeztek és fiú csapatban is megszerezték a második helyet.

Fiú egyéni: 1. *Görög Gyula* (Entzbruder), 2. Hajba István (Savaria), 3. Joó Lajos (Savaria). — *Leány egyéni:* 1. *Gulner Erzsébet* (Entzbruder), 2. Strobl Katalin (Entzbruder), 3. Köves Katalin (Entzbruder).

Fiú csapat: 1. *Savaria Gimnázium* (Hajba, De Rivo, Joó), 2. Entzbruder (Görög, Józsa, Busich), 3. Gépipari (Gáspár, Viszket, Szabó S.) — *Leány csapat:* 1. *Entzbruder* (Gulner, Strobl, Kövesi), 2. Savaria (Gilián, Rácz, Kiss M.), 3. Entzbruder II (Szabó A., Pulai, Devecseri).

6

Első
rült
lelk

Bu
mérk
sányi, Kiss, Nagy M., Hende
V., Horváth, Krajczár, csere:
Mihaleczky, Nagy I., Bó-
dizs, Hende M. Kitűnő já-
tékvezetés mellett az első
játszmában Krajczár jól si-

ra vezetett a Haladás.
másik három játszmába
sajnos a zöld-fehér felad
sokat hibáztak és így ne
sikerült a pontszerzés. Jó
Varsányi és Krajczár.

K. A

NB-s kézilabdacsapataink győzelme

Savaria Cipőgyár—Kiskunhalas 12:6

Kiskunhalas, 200 néző, N
I B-s bajnoki női mérkőzé
Cipőgyár: Czeglédi — Bo
da, Sörös, Piroska, Maróti
Papp, Vörösné, csere: Hu
szár, Iszak, Szekér, Molnár
né, Galambos. **Edző:** Gom
bor József.

A szombathelyiek tová
folytatták sikeres szerepl
süket, ezúttal Kiskunhala

Spartacus — B
16:1

Vép, 100 néző, NB II-
férfi bajnoki mérkőzés.
Spartacus: Jakab — Gom
bás, Neubauer, Sövegjárt
Antal I, Sali, Király, cser
Saródi, Szárnyas, Pankó, B
bos, Poór. **Edző:** Buzás Ern
dr.

A szövetkezeti csapat sz
ros első félidő után bizto
győzött a jóképességű vesz
rémi csapat ellen. Győze
műkkel egyúttal visszavá
tak az MNK-ban tavaly e
szenvedett 11 gólos ver
ségért is. **Góldobók:** Kirá

1021

1969. XI.28. 20.00. Ka. /Petőfi/

Esti krónika II.

- A másik fővárosi képzőművészeti kiállitás, melyre meghivót kaptunk Ó-Budán nyilt és Takács Erzsébet szobrászmüvész alkotá sainak első, öhálló tárlata. A tehetséges realista müvész Mikus Sándor Kossuth dijas szobrász tanitványa. Örömmel láttuk, hogy munkásságára rányomja bélyegét az a tény, hogy a rádiógyárban dolgozik. Alkotásai ugyanis a munkásélet meghitt pillanatait örökitik meg és ez a müvészi tevékenység a közvetlen élmények nélkül elképzelhetetlen. Az a biztonság, ahogy munkásfiguráit formálja, feltételezi az állandó élményt nyujtó közeget is, ez az alkotásainak mondanivalója, könnyed, szinte magától értetődő természetességgel hat a kiállitás látogatóira.

- A többi hir és jelentés egyezik az első kiadással.

-o-o-o-

Takács Erzsébet

1024

- 5 -

1969. XI.28. 20.00. Ha. /Petőfi/

Esti krónika II.

- A másik fővárosi képzőművészeti kiállítás, melyre meghívót kaptunk Ó-Budán nyílt és Takács Erzsébet szobrászművész alkotásainak első, öhélló tárlata. A tehetséges realista művész Mikus Sándor Kossuth díjas szobrász tanítványa. Örömmel láttuk, hogy munkásságára rányomja bélyegét az a tény, hogy a rádiógyárban dolgozik. Alkotásai ugyanis a munkáselet meghitt pillanatait örökítik meg és ez a művészi tevékenység a közvetlen élmények nélkül elképzelhetetlen. Az a biztonság, ahogy munkásfigurát formálja, feltételesi az állandó élményt nyújtó közeget is, ez az alkotásainak mondanivalója, könnyed, szinte magától értetődő természetességgel hat a kiállítás látogatóira.

- A többi hír és jelentés egyezik az első kiadással.

-o-o-o-

Takács Erzsébet

Gy. Takách Béla

I M. Képrőm. Egyes tagja

KMTÁRS müvesoptok

1931 feb márc kiáll.

XI. 11, 12, 32

1931. tav. tárl. 334, 335, 336.

1931. őszi tárl. XI. 146, 148, 149, 150, 182, 184, 185.

1931/32. téli tárl. 94, 388.

II. MAPE tagja.

1932. febr. márc. kiáll. 264

1932. tav. tárl. 167, 173, 180 389

1932. őszi tárl.

III. 1. V. 109, 110, 111, 112, 113.

1932/33. téli tárl. 366, 367, 373, 374

1933. nemz képzem kiáll – 603.

Gy. Takách Béla

Ujpesti vasuti hid, vizf.

Miccarnok 1931/32 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Hódolat, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Ördögárok, vizf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Gy. Takách Béla

Szerepelt a Múcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

Gy. Takách Béla

A kutnál, vizf.

Virágzó mandulafák, vizf.

Halásztanya, vizf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

MOK

Gy. Takács Béla, festő,

„sokszor méltányolt művészetének szép példáit látjuk viszont".
(1931-ben rendezett tárlaton).

(Gy.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete. – Stéprő művészet. 1931. 43-44 sz. 186. l.

Dr. Fedor Stein, Berlin

Ueber Ausdehnung der Invertasewirkung
durch reduziert. Verbindungen
(1931 - Ein Versuch zur Erklärung).

(Dr. Stein, Berlin-Wilmersdorf, Pfalzburgerstr. 43/44 a.
Pfalzburg-Laurentiusstr. 1931. 43/44 a.
Tel. C

Gy Takách Béla

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -

" Hódolat Buddhának" c.csendélet.

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

MOK

Gy. Takách Béla, festő

182. Koczánpusztai rét. Krf.
184. Topolyafa, "
185. Német Kári tó. "

Képző mův. Társ. - 1931 Őszi kiáll. - Kat. - 34. l.

MDK

Gy. Takách Béla festő.

146. A Balaton Keresztúrnál. Vízf.
148. Topolyafák. "
149. Virágzó mandulafa. "
150 Ház Csabdiban. "

Képzőmúv. Társ. - 1931 őszi kiáll. kat - 33. l.

./.

Gy. Takách Béla
friss Tanulmányai a MAPE kiállításán.

Kézdi-Kovács L.: A Mücs. őssi fárlata
P. H. 931. X. 18.

gy. Takács Béla

is szerepel a kiállításon. - MAPE.

(b.m.): Őszi tárlat. - Pállya Celestin 50 éves jub.-a

E. Tl. 931 X. 18.

Gy: Takács Béla

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

Gy. Taráczi Béla

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

N. N. 1931. II. 22.

MDK

gy. Takách Béla, festőm.

a vízfestmények közül művei a jelentőségte
jesebbek közé tartoznak.

X.-XIII. terem. -Műcsarnok.
Képzőművészet.1931. 37.sz. 44.l.

Gy. Takách Béla MDK

Virágzó galagonya, vizf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Gy. Takách Béla MDK

A börzsönyi hegyekben, vizf.

Ujpesti Dunaág, vizf.

Mücsarnok 1931 Mivészcsopörtok kiállitása

MDK

Gy. Takács Béla

Képzőművészet 1931. 41. sz. 143.l.

MDK

Gy. Takács Béla, festöm.

képe a jó anyagot gyarapította.

Műcs. -Tervezői Tárlat. - Képzőm. 1972. 51.sz.

MDK

Gy. Takách Béla, festöm.

1931 évi. tavaszi ill. öszi kiállitásból az 1931-32. évi téli kiáll. keretében sorsolásra kijelölt m
müve: Topolyafák.

Mücs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec. 20.-jan. 17. Kat. 13.1.

MDK

Gy. Takách Béla, festöm.

Hódolat. Olf.

Ujpesti vasuti hid. Vizf. 23.1.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat
8.1. és 23.1.

MDK

gy.Takách Béla

Hódolat. Olajf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

Gy. Takách Béla

Az ujlaki hegy tetejéről Pest felé

1932 fův új szerzem.kiáll Mücsarnok

Gy. Takách Béla MDK

Nagymarosi part, vizf.

Ködös Duna, vizf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

A visegrádi vár Nagymarosról, vizf.

Topolyafák, vizf.

Óbudai Dunaág, vizf.

Facsoport, vizf.

Műcsarnok 1932 őszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Füzfacsoport, vizf.

Műcsarnok 1932 őszi tárlat

Gy. Takács Béla

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

B.K.932.IV.24.

Gy. Takács Béla

Gy. Takách Béla

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

án: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Gy. Takách Béla

szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

PH 1932 XII. 20.

Gy. Takách Béla

Szerepelt a Műcsarnok őni tárlatán.

PH. 1932. X. 29.

Gy. Tarács Béla

szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NU 1932. XI. 3

Gy. Takách Béla

Szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

EK 1932. I. 30.

Gy. Takách Béla

MDK

Piros teás-készlet, vizf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

Ujpesti sziget, vizf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Gyy. Sakách Béla

Az ujlaki hegy tetejéről
Pest felé. olaj.

Tan. Gyr. 1932.

iobbra, talapzatra helyezett tojásdad me-
gyűdőr fürtjei vallaira omlanak, ba-
leberetvált. Palástja prémes s köntvicének
lirata a talapzaton két sorban:

Leopoldus

alkeretnek 14.6:8.8 cm.

Gy. Takács Béla

Kiállít

E. K. 932. XII. 21.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

Gy. Takách Béla MDK

Zugligeti részlet, vizf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Az ujlaki hegy tetejéről Pest felé

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőmivészeti anyagából rendezett kiállitás

Gy. Takács Béla

Kiállít

N. U. 932 XII. 20.

Ké

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatá

Gy. Takách Béla

MDK

Budai Dunapart

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

MDK

gy. Takách Béla

Szines lombok, vf.

A németházi tó, "

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932. máj.
6 l.

Takách

Akvarell képe, a Műcsarnok tav.tárlatán.

M.932.IV.24.

Takách

Gy. Takách Béla

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

Gy. Takács Béla

Akvarellisták és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

NU. 930. XII. 14.

Gy. Takách Béla

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban finom tájrészleteivel szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Gy.Takách Béla

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubilsumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Finom tónus jellemzi Allagoriáját és budavidéki tájait.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

M.D.K.

Takách Béla, épitész

a Kongresszus Végrehajtóbizottságának tagja

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 18.old.



Gy. Takách Béla

Szerepelt a Múcsarnak Tavasi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Gy. Takách Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Tahy J.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1892.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis

1945. Ungarn Jahrbuch Mainz 1970 10 1 149 1

Tahy János

festő. Működéséről nagyon keveset tudunk. Inkább sport mutatványairól volt ismert, mint műcészetéről.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

349 l.

Tahy János

festő, az 1880-as évek vége felé
Münchenben Hollósy Simon köré-
hez tartozott.

Lyka Károly: Vónoloplósaim a mű-
vészet köpül, Budapest, 1970. 363 l

32 l.

Tahy János

festiminiszt. New York-
ban élt. Özvegye 1928
ban a new yorki konzulá-
tus utján ajándékképen
felajánlottar a neverettnek
Liszt II. Rhapsodiája c.
olajfestmenyét a Pesti
Szépmüvészeti Müzeumnak,
annel azonban nem ref-
lektált a képre - A kép
erekig a new yorki Aeolian
Company orgonatermeben volt
kiállítva -

Szül. 1865 körül
1928?
+

Tahy János

1888/89 II.

Ferkèpzomfoiskèvk

139. l.

T. 4184.

árat és várost köröndök és bás-
épületromok kötik le figyelmünket,
a erőd bontakozik ki. Felirata a

ZOLNOK.

A. La Citta és befejezése: H.

20.4 cm.

pendiata, Modena 1685.

93-60.

Jaky János
festő

Fővárosi Lapok 1895. jún. 7., 1789. old.
(Művészeti, Képzőművészeti ösztöndíjak.)

Kalmár

Tahy

T. 2. *János*, festő, * 1865 körül, † New York 1928 (?). Budapesten a mintarajziskolában és külföldön tanult festeni. Utóbb New Yorkban telepedett le. Egyik főműve Liszt II. rapszódiája c. olajfestménye.

L-f II. 520

(2667-től 2720-ig.)

Tahy János

1888/89. II. vendéglátó gató -

Egyéb adat nincs

TC z mesterjegy V. 11.

Joannes v. Tahy

Signaturával 1928-ban
vételre ajánlottak egy
képet a Szép M. Múzeum-
nak. Liszt zongorával
a háttérben magyar népies
zenélő alakok. Címe
talán: Liszt magyar
rapsodia. Csak a
fotografiát küldték el
ci ezt láttam, de ott
a signatura nem egészen
tisztán volt Tahynak
olvasható. Aktája
van.

7), II (1011),
982),

nek -

.

Tahy Károlyne. Pesten

1843. nüegslet.

Coendélet. olaft.

L.

Tahyné

l. Baranyay

alatt

Lykanomaromantika

18. C.



T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ötvös Taichmann Keresztély

1580 – 1586.

1580. márc 3. nyer polgárjogot. 1582-ben külső tanácstagja 1584-ben. 1584-ben, amiért Chikay Gáspárt mégsérti 20 frtra itéli a tanács, amelből 14 frtot elenged ugyan, de figyelmezteti, hogy ha hasonló eset előfordul, szigorubban fogják büntetni. 1586-ban halt meg s a templomban temették el. Özvegye ugyanezér febr 5-ni kéri, hogy engedjék el a temetési összeget, de a tanács elutasítja.

Mihalik József Kassaváros ötvösségének története. Bpest 1900. 198. l.

Hochsfeld Mátyás

ötvös.

XVIII sz.

T

M.D.K.

Stefan, Faierfey ötvös

A XVII. sz.-végén Krakkóban ötvös

Művért. 1955. 1. sz.

Divék Adorján: Magyarországi ötvösök Lengyelországban a XIV-XVIII. században 54 .l.

Taiczer Mihály

kömüves

építész MDK

A szurdokpüspöki r.k. templomot

Taiczer Mihály és Kikeli János vállalja 700 rajnai forintért, közben a pénz elégtelennek bizonyul, ezért 1767-ben Fiszterer Ferenccel egyeznek meg ujabb 700 forintban, aki Paur Lőrinc váci épitész irányitásával 1769-ben befejezi az épitést.

414.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Taige, Ernst

építész

MDK

Pollack Mihály az 1838 évi árviz után az idegenből jött építészek közül leggyakrabban Ernst Taige építészért vállal felelősséget.

306.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

TAIGNER MIHALYNÉ, kovacs,lakatos ?

Kőszegen,1754-ben a kut vasmunkajaért Taigner Mihalyné legényének a tanacs 1.ft-ot fizetett. A kutkava egy évtized mulva tönkrement és a jelenlegi boltozatos épitményt emelték fóléje. 554.old. 17.jegyz

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A Kőszegi Jurisich-téri Mária-szobor 549.old

MAGYAR VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

Tájnel Zsuzsa, épitén

L: Farkasdy Z.

– követségi kírek

Magyar

Epitőművészet 1983

6.

83/3

mdk

Tajcsik Mátyás mérlegkészítő

a zakfériak egybetanyzó elismerésére, arany érdemkeresztet kapott az ezredéves kiállítás alkalmából, legmagasabb helyről.

Kronikás. Az érdem jutalma
Pestmegyei Hirlap 1897. 6. sz. jan 6 2. l.

Tajdi Béla

szürszabó Debrecen

XIX – XX. sz

Györffy szür

137. l.

Gajnar Gillemont

Odon

fers

laid Gillemont

alatt

2 darab 90

2432. SELYEMRE HÍMZETT QUODLIBET, egykorú fakeretben. XIX. század eleje 40

2433. GOBELINHÍMZÉS, Zrinyi kirohanása. Részben festve. XIX. század első fele 80

2434. GOBELINHÍMZÉS, fémkeretben. 1820 körül . . . 45

2435. KETTŐS ÁGYTERÍTŐ, tussor, kézirece- és vertcsipkebetéttel 120

2436. ZSÚRABROSZ, 3 darab és 9 KIS ASZTALKENDŐ, vászon, hímezve és azsúrozott 24

2437. FÜGGÖNYSZÁRNY, 4 drb és 2 DRAPÉRIA, bordó, selyem 80

2438. ASZTALTERÍTŐ, színes pamutból horgolva, glottal bélelve 50

2439. ZSÚRABROSZ, 2 darab és 6 KIS ASZTALKENDŐ, vászon, hímezve és azsúrozva 16

2440. PÁRNAHUZAT, varrottas 10

2441. PÁRNAHUZAT, varrottas 10

2442. PÁRNAHUZAT, varrottas 10

2443. PÁRNAHUZAT, varrottas. 10

TAJNAI GILLEMOT *Ödön*, festő, l. *Gillemot Ö.*

1821. Munkácsy Mihály:

Az isaszeghi c

E kép a csatateret alkonyat
már benyomultak az égő Is
~~tik~~ az ~~[illegible]~~ első seg~~[illegible]~~ély ben. Balt
kedett katona mellett, egy sulyosan
pütegy ~~[illegible]~~ félig ~~[illegible]~~ mezteleu
~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~
átkarolva, ~~[illegible]~~ a doboson innen
~~torkán~~ nyakán megsebesült vitézt, térd
a törött ágyún innen egy teljesen fekszer (puska
terült ~~[illegible]~~ és ~~[illegible]~~ hátul az ülő helyz
tünik szemünkbe. A középt
bontakozik ki, ~~és~~ míg a fákon t
háttért a környékbeli hegye
lenyugvó nap sugarai vil
Kácsy M."

Kettős vászon, mérete
Vétetett 1900. VI. 28

337/900.

Tajnai Gillemot Ödön

Mussarnok festi szemere

1907. tav. kiáll. 267 Győr megye

MDK

Tajnai /Gillemot/ Ödön

Legelőn, of.

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 36.l.

Tajnai Gilemot Ödön

Sopronban mint vendég szerepelt a kiállitáson 1920 k.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 22.l.

MDK

Tajnai (Gillemot) Ödön

Legelőn. Olajfm.

KMTárs. 1907. tav. kiáll. 36.lap

Tajnai /Gillemot/ Ödön MDK

Legelőn, olf.

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Tajnasári.

Kastély

Épült 1840.

Rados Jenő dr.

Magyar Kastélyok

12. l.

Magyar állami ö

MDK

dukai Takách Jenő, festő.

Valahol egy régi nőtát huznak a cigányok; of.

Nemz. Szalon. - A Független Műv. Társ. - IV. kiáll.
1931 VI. - Itat.

Takách Jenő, dukai

festő Műcsarnok

1931. tav. tárl. 426.

Amtenüben 1868: II. 18.

-- 1905. átv. jegyzék 586.-- Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2213 és a leltárban 3153.-- A kamaraelnöki lakásból az 1848 deczember 5-iki 12114 sz. pénzügyminiszteri leirat alapján vétetett át.

68: II 18.

Ás Képt 232.
D. r. 71.
ny. 26.
nyelv. 571.

Kamaraelnök 1848

554

Takách Jenő, dukai

festő

szül. Veszprém 1890

Életrajz

Lásd

Szikl Veszpr

326. l.

MDK

Tahi János, festö

Tanulmány, krétarajz.

Szent György Céh VIII.művészeti aukciója.
1911 okt. Kat. 21.1.

Tahi Tóth László
festő

Tahi Tóth László elsőrendű kolorista kompozíciói mögött mindig valóságos tárgyak állnak. Bemutatta a kiállításon „Kompozíció" ját.

Horváth Béla: Kiállítási jegyzetek.
MŰVÉSZET, 1973.január - 5.oldal

Tahi-Tóth Nándor
festőművész

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Tahi-Tóth Nándor

festőművész

a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja

1978. szeptember 28-án, 66 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt.

Temetése 1978. október hó 9-én, hétfőn délután $\frac{1}{2}$3 órakor lesz a **Farkasréti temetőben.**

EMLÉKÉT TISZTELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

A gyászoló család.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Falikép kompozició, temp.

Csendélet, olajtemp.

Figurális kompozició, olajtemp.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes A. Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Pogány Géza festőművész kiáll. Derkovi

MDK

Pogány Géza festőművész kiáll. Derkovi

MDK

Tahi Tóth Nándor

Falikép terv, olajtemp.

Falikép terv, temp.

Tájkép csónakokkal, of.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes A. Terem. Budapest, 1962. márc.

Pozsony. Tahinann Antal,
festő, 1796.

Pressburger Zeitung!
1796., 74. szám.

Tahi Tóth László

Bölény, monotypia

Micsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Tahi Tóth László

Bölény monotypia 50x60

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 37.l.

Tahi Tóth Vándor

festő

a bpesti Gát-utcai intézeti templomban Bosco szent János a munkás ifjak között c. képe az evangelium oldali mellékhajóban (1942)

Horvtemplep

28. l.

m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterté

0178 szám.



A Műemlékek Orsz. Bizottsága Eln. Ö.

Hivatalból.
olgálati ügyben.
átalányozva.

BUDAPEST. IX

Tahi-Tóth Nándor

Vörös fényet, gonache
Tánolodó formát, -"-

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Tahi Tóth Nándor

A XI.ker. Hazafias Népfront kiállitásán
festményeit mutatta be.

Maksay László: Három kiállitás
Rajztanitás 1968/3

Tahi Tóth Nándor

Grafikai munkáiról ismert müvész.Most akvarell és qouache festményeit mutatta be a XI.ker. Hazafias Népfront kiállitásán.

Maksay László:Három kiállitás
Rajztanitás 1968/3 Zöld.

Tahi Tóth Nándor, festőművész

a tatai Kuny Domokos Múzeumban megnyílt szept. 18-án a „Vaszary tanítványok" c. kiállítás, mely a művész művei is szerepelnek.

Utikalauz üdülőknek.

1977. IX. 22. Petőfi 10.15, /11/ Gyné.

Tahi-Tóth Nándor

Csoportos kiállításon szerepelt új alkotásaival a fővárosi pedagógusművész, a Fáklya klubban.

—i—s: Kiállítások Salgótarjánban és Budapesten.
Pedagógusok Lapja, Budapest, 1973. máj. 25,

Tahi Tóth Nándor, [ ]

Kiállít a Gáhlya Klubban.

— : Hír 8

Népszabadság, Bn 1973. máj. 12.

Tahi-Tóth Nándor pedagógusművész

A Pedagógusok Szakszervezetének Fáklya-klubjában Bakonyi Mihály művészel közösen állította ki képeit.

Bajár Iván: Kiállításvól kiállításra.

Magyar Hírlap, 1971. nov. 2.

Tahi Tóth Nándor

A Pedagogusok Szakszervezetének Faklyaklubjában állította ki képeit.

Képeinek jó része – a címektől függetlenül – meditatív jellegű, töprengő, eszmei és formai problémákkal küszködő, érett mesterről tanúskodik. Ez az elmélyedés annál örvendetesebb, mivel Tahi Tóth Nándort – régebbi esritka kiállításai alapján könnyebb kezű, elsősorban az artisztikumra ügyelő lirikuskent ismerhettük meg.

Bajár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/305 bold

Tahi Tóth Nándor, művészpedagógus.

Az Ernst Múzeumban rendezték a fő. pedagógus képzőművészek kiállítását, melynek megnyitóján jutalomban részesült.

(Péter Imre): Köszöntés és rekviem. Köznevelés, Budapest, 1972 (?) 24.

Tahi-Tóth Nándor, [grafikus:]

Megkulítva: A kis rajzoló c. könyve.

Idézet a könyvből.

Türkés Tibor, Képzőművének műhelyében
(Beszélgetés Soltra Elemérrel) 1013-1024,

JELENKOR, Pécs, 1974. November XVII/11.

Tahi Tóth Nándor

A Fővárosi Pedagógus Képzőművészek kiállitásán a Fáklya klubban részt vett Illés Árpád, Juhász Erika, akik már országos tárlaton is szerepeltek, posztimpress zánonista tájképekkel Tahi Tóth Nándor, Moór Magdolna: Csendélet hajnali fényben, Sztankovits Emilia: Csendélet, konstruktiv alkotásokkal: Roisz Vilmos, F. Bachó Zsuzsa, Zeggugos utca c. alkotásával Rudolf Éva.

Rajstanitá s 1975/4/31
Dr Makay: Fővárosi Ped. Képzőm. kiállitása

Fahi Páth Nándor
képei is szerepelnek a Fáklya
Klubban csütörtök este megnyitó
kiállításon.

Magyar Hirlap 1973/126 8old

Toby Tóth

Élet a Balatonon

c. vaza rep.

Rómeó és Júlia

1947. jul. 1.

MDK.

Tahi Tóth László grafikus.

"Bölény" /monotypia/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 57.1.

Tahi Tóth Nándor

Dinamika

Rajztanitás 1972/2-3 63.old.

Tahi Tóth Nándor

pedagogus festő, együtt állitott ki
Bakonyi Mihállyal a Budapest-i Fáklya
Müvész Klub-ban.

László Gyula Ferenc_Három pedagógus festő
kiállitása
Rajztanitás 1972/2-3 63.old.

Talii Tóth Nándor

Müve szere pel a fővárosi pedagógusok

Fáklya klubjába n rendezett kiállitáson

Ma gyar Nemze t 1973 május 6

11.old.

Tabi Tóth Vándor

2

„Kompozíció" c. sorozata

emlékére

Magyar Nemzet 1973 január 1

4. old.

Tahi Tóth Nándor 1

Művei szerepelnek a
Fáklya Lejzőművész csoport
kiállításán

Magyar Nemzet 1973 június 1
4. old.

TAHI-TÓTH NÁNDOR festő
Budapest, 1912

A Képzőművészeti Főiskolát 1937-ben végezte el Vaszary János növendékeként, később ugyanitt ösztöndíjas tanársegéd. Jelenleg művész-pedagógus. Csoportos bemutatók mellett 1943-ban a Műbarát helyiségében, 1962-ben a Fényes Adolf Teremben, 1968-ban a XI. kerületi Hazafias Népfront klubjában jelentkezett önálló tárlattal. - Festészete, állapotaiban igyekszik megragadni a világot. A látványt többnyire elvont képzetekkel kapcsolja össze, máskor átadja magát a szinek és formák kavargásának, vagy a szines foltokkal alátestett érzékeny vonalu rajznak. Merit a népművészeti és primitiv formákból is. Az akvarell s az olajkép mellett szinvonalas művelője a murális műfajoknak.

művész életrajzok 1975

Takách Béla

4214

épitész és grafikus

Gyöngyöshalászi | Takách | Béla

festő. l. Takách B.

Gy. Takách Béla MDK

A kiscelli kastély, vizf.

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Esti csend a Dunán, vizf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Gy. Takách Béla

A befagyott Duna, vizf.

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Rocánpusztai rét, vizf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

MDK

Gy. Takách Béla

A befagyott Duna. Vf.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 24.l.
Mics.

MDK

Gy. Takács Béla,

XVII.terem: könnyüszerrel vázolt képek, vizfestmények, ceruza- és tusrajzok bemutatója.

Kende Béla: A Műcsarnok tavaszi tárlata . 1940. Művészet. 1940. 33.sz. 45.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Rima-Rahó, vf.

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 9.1.
Mücs.

MDK

Gy. Takách Béla

A kiscelli kastély. Vf.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr-máj. 22.l.
Mics.

MDK

Gy. Talács Béla, festő

Kiscelli kastély, vf.

Tavasz a müvészetben. Bp. 1940. 25 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Őszi lombok, vizf.
Reggel a Dunán, vizf.
Nápolyi öböl, vizf.

A Magyar Akvarell- és Rasztell-festők Egyesülete kiáll.katalógusa.1940.Nov.24.-Dec.8.
16.lap

MDK

Gy. Takács Béla

Kilátás a Rózsadombról, vf.

Magy. Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr. 16. 1.

MDK

Gy.Takách Béla

Erdei út, vizf.
Ujpesti hid, vizf.
A Gugger oldalán, vizf.
Csákvári erdó, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festók Egyesülete kiall.katalogusa.1940.Nov.24.-Dec.8.
16.lap

Gy. Takách Béla

festő

I.

Budapest 1941

MDK

Gy. Takách Béla

Rocánpusztai rét, vizf.
Esti csend a Dunán, vizf.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 20.1.

Gy. Takách Béla

MDK

Őszi lombok

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Füzes

Tavasz

Erdőrészlet

Dunapart

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

MDK

Gy.Takács Béla

Őszi lombok.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mucs. 18. l.

Gy. Takách Béla

Rima-Rahó

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

MDK

Gy. Takács Béla

Füzes

Tavasz

MKFárs Kiáll. 1941. dec. MOcs. 19.1.

MDK

Gy.Takách Béla

Erdőrészlet

Dunapart

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 19. 1.

Gy.Takách Béla, festőm. MDK

as aquarellisták között képei a legkiemelkedőbbek közé tartoznak.

Dr.B.Baksy Margit: Téli Tárlat.
Nemzeti Ujság.1941.dec.21. 21.l.

Gyg. Takách Béla

az alábbi pályázaton
III. díj

Irod

Kende Béla:
A Békesfőváros aquarell-pályázata a Fővárosi Képtárban –
Művészet. 1941. 40-41. sz
70. l.

Buza János VII. 154.

MDK

Gy.Takách Béla

Befagyott Duna

Májusi reggel

Mátyás templom

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

12 l.

Ifj. Takáts Béla

Jestő

l.

Szépművészet

1941. 207. l.

Andrej

1782
Fol. Kur.

M. N. MUZEUM KO
Kézirat. Nové

MDK

Gy.Takách Béla

Reggel a Dunán

Halászhajók

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

12 l.

GY. TAKÁCH BÉLA

Kőszállító hajó a Dunán. Vízfestmény.

Művészeti Hetek Pécs

1941

(1-től 217-ig)

MDK

Cy.Takách Béla

Hunyadi János ut

Halászbástya

Budapest a Rózsadombról

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

12 l.

M.D.K.

Takács Béla gyöngyöshalászi /1874-

469. II. Rákóczi Ferenc hamvainak felravatalozása a Kassán készült sátorterv. Vizf. 37x25 papir.

Elveszett./Parlamenti Muzeum./

Háborus mütárgyveszteség jegyzékek. V. füzet.
30. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Gy. Takács Béla

az alábbi fővárosi pályázaton III. díj.

Pesti Hírlap
1941. pil. 9.

(A Budapestet ábrázoló vízfestménnyek pályadíjainak nyertesei.)

Gy. Takács Béla

Kopmagyar 150 éve

GY. TAKÁCS BÉLA :

381. Budapest a Rózsadombról. - Vízí. ; p. 40.5 x 30.5 cm. Jelz.l.b. "Gy.Takács Béla".

1942

JUHÁSZNÉ RÁTH OLGA :

158. Budai Dunapart. - Vizf., p. 17.7 x 24.2 cm. Jelz.l.b.: " Juhászné Ráth Olga".

KARAY GYULA :

159. Férfi fej. - Tusr., p. 15 x 18.2 cm. Jelz.nélkül.

KARLOVSZKY BERTALAN / 1858 - 1938 / :

160. Női fej. - C.rajz, p. 15.7 x 23.3 cm. Jelz.l.b.: "Karlovszky Bertalan".

KAVETZKY ZOLTÁN :

161. Sebesvári patakpart. - Szépiafestm.,p. 31 x 23.2 cm.Jelz.l.j.:"Kavetzky Zoltán, Sebesvár 1941 VII."

M.D.K.

Takács Béla gyöngyöshalászi
festő

469/II. Rákóczi Ferenc hamvainak
felravatalozása a Kassán készült
sátortérv (Parlament Mur.)

Egyéb köztulajdonból elvezett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

30 l.

Gy. Takách Béla (1874-) 1947 ápr.
aug. 5

Ujpesti hid.
Vizf. Sign.

Ujpesti rakpart.
Vizf. Sign. 1932.

Csalogány utca.
Vizf. Sign. 1929.

Budapest a Remetehegyről.
Vizf. Sign. 1929.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

M.D.K.

Gy.Takách Béla /1874-

769. Ujpesti hid. Vizf. 39.5x30 karton.
770. Ujpesti rakpart. Vizf. 38x29 papir
771. Csalogány utca. Vizf. 39x30 "
772. Budapest a Remetehegyről. Vizf. 29x39 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 54., 55. l.

MDK

Takách Béla, gyöngyöshalászi

II.Rákóczi Ferenc hamvainak felravatalózása...vf.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Gy. Takách Béla

Ujpesti hid, vf.

" rakpart, vf.

Csalogány utca, vf.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

MDK

Gy. Takách Béla

Budapest a Remetehegyről, vf.

Fővv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

np. 1952.

Gy. Takách Béla

MDK

Balatoni nádas

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Tétényi Dunapart
Almádi

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Gy. Takách Béla

MDK

Balatoni nádas

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Gy. Takách Béla

MDK

Tétényi Dunapart, vizf.

Almádi, vizf.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

MDK

Gy.Takách Béla

Jánoshegyi bükkfák, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

Gy. Takách Béla MDK

Óbudai udvar

Balatoni nádas

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Gy. Takách Béla

MDK

Jánoshegyi bükkfák, vizf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Gy. Takách Béla MDK

Óbudai udvar

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Gy. Takách Béla

Magyar művészek olasztárgyú képei a N. Szalonban.
Uj Magyarság, 1943. ápr. 22. 8 l.

MDK

Gy.Takách Béla

Jánoshegyi bükkfak. Vizf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.jun.1-18-ig. 33.1.

Gy.Takách Béla

Az Etna naplementében, vizf.

Taormina, vizf.

MNIT-díj. N.Szal. 1943. ápr.

Takách Béla

1

Szépmüvèszet

1943.90.1

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MDK

Gy. Takách Béla

Major

Ördögárok

Miccarnok 1943 Őszi tárlat

Gy. Takách Béla

MDK

Piccola Marina

Március

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

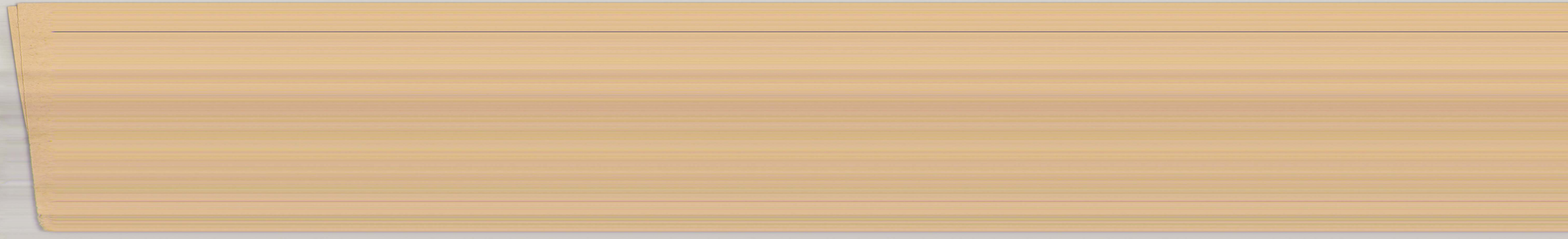

Gy. Takách Béla

Az Etna a Teatro Grecoból

Csákvári erdő

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

MDK

Gy. Takách Béla, festö MDK

/M.Akv.-és Paszt.fest.Egy./

Major.
Ördögárok.
Piccola Marina /Ta ormina/. 9.l.
Márvius. 9.l.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat.1943.okt.2.-nov.1. Kat. 8.l.
és 9.l.

MD K

Gy. Takách Béla, festö

Az Etna a Teatro Grecoból.

Mücs.-OMKT. Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 29.l.
Magy. Akv.-és Pasztel festök Egyesülete.

MDK

gy.Takách Béla

Akvarelljei a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlaton.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1943.nov.21. 14.l.

gy. Takách Béla MDK

Obudai udvar, vizf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Gy. Takács Béla
Budai Dunapart, vizf.
Margit-szigeti nyirfák,
Ősz Kuruclesen, vizf.
Ördögárok, vizf.

Magyar akvareli és vasztellfestők Egyesülete. Kiáll.
Nemzeti Szalon, 1942, december, 3, 10 1.

letes esésének rokon ábrázolása mellett elsősorban a tájképek gazdag kiképzése, a híg festékkel színezett mélybenyúló táj változatos kidolgozása, a nagy sziklák, dús koronájú fák, sűrű bokrok, tornyos épületek, kis hajók stb. festése bizonyítja a kódex mesterének, Simon Marmion körébe való tartozását. Girart mester műhelyének hatása a lapot keretelő ornamentikában mutatkozik. (V. ö. Winkler, id. m. 54., 57. lapok.)

A fínom kivitelű miniaturákat vékony arany vonal, s külső és alsó szélüket színes, fehérrel mintázott csík kereteli. Ilyen csíkkal a lapkeretdíszítésekben is találkozunk. A lapkeretdíszítést könnyed, nyugtalan stilizált levélindákkal képezi a miniátor, naturalisztikus virágokkal, földi eprekkel és drôlerie figurákkal gazdagítva s apró aranytallérokkal telehintve. A miniaturák hátterét gazdag, mélybevezető táj vagy gótikus templombelső alkotja. A figurák kecsesek, karcsúak. Az iniciálék mindig tollheggyel vont fehér arabeszkekkel díszített rózsaszín, kék alapon lévő aranybetűk. Belsejükben a szenteket Kristóf kivételével sárgatalajon lévő szürke fal elé helyezi a miniátor. Szent Katalin kivételével a szenteket glória nélkül festi. Kedvelt színei a kék, rózsaszín, szürke, zöld és piros.

A kódex első ismertetője Czobor Béla 12 egész lapot betöltő miniaturát említ; ma azonban csak 8 miniatura található a kódexben. Hiányzik a Szentlélek megjelenését ábrázoló miniatura (Incipiunt hore sancti spiritus, 15. l.), s Mária és Erzsébet találkozása (a Laudes címképe 31. l.) továbbá a kódex „legsikerültebb képeinek egyike", a Három királyok imádása (Sexta, 53. l.) és végül Lázár feltámasztása (Officium defunctorum, 115. l.)

MDK

Gy. Takách Béla

Művével részt vett a kiállításon.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállító művészek névsora. 29.lap

MDK

Gy.Takách Béla

Az Etna naplementében, vf.

Taormina, vf.

Magy.müvészek olasztárgyu képei. Enit-dij. N.Szal. 1943. 6 l.

Gy. Takách Béla MDK

Budai udvar

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Tavaszi zsongás

Miskarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Gy.Takách Béla

Májusi zivatar, vf.

Erdőszélen, vf.

KMTárs 1943. tav.kiáll. 22.o.

Gy. Takách Béla

MDK

A Hunyady-orom

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Takách Béla

Kiállít

Mj M. 1942. IV. 19.

Központ-ban (Budapest, [illegible]
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Gy. Takách Béla

MDK

A Rima partján, vizf.

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Koratavasz

Miskarnok 1943. nov.-dec.
Téli kiállitás

GY. TAKÁCS BÉLA

Budai Dunapart. Vizf.
Margit-szigeti nyirfák.
Ősz Kuruclesen. Vizf.
Ördögárok. Vizf.

MAPE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

Gy. Takách Béla

MDK

A Rima-folyó

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

MDK

Gy.Takách Béla

A Rima-folyó, vf.

KMTárs 1943. tav. kiáll. 22.l.

Gy. Takách Béla

MDK

Az óbudai kis "una-ág

Májusi zivatar

Erdőszélen

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Vihar előtt, vizf.

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

MDK

gy. Takách Béla, festö

Óbudai udvar. Vizf.

Műcsarnok. IV. Képcsdv. vidál. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 10-30. Kat. 2o.l.

Gy. Takách Béla MDK

Budai udvar

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Tavaszi zsongás

A Hunyady-orom

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Koratavasz

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Gy. Takách Béla

Füzfák, vizf.

A befagyott Duna, vizf.

Lágymányosi Dunapart, vizf.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Gy. Takách Béla MDK

A befagyott Duna, vizf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Gy. Takách festőművész
A Balatoni tájképfestészet.
Csánky A festői Balaton
Budapest, 1942. 79. l.

284. kép. *Miseruha, 1480 körül.*

MISERUHA, (284. kép)

szövete arany és meggyszín óriás-mintás bársony mely Mátyás trónkárpitjával rokon. Firenzé 1470 körül. — Plasztikus keresztjén középütt Madonna Jézussal baldachin alatt, kápolnában ülve, balra Assisi Szent Ferenc, jobbra Toulous Szent Lajos félalakja, lefelé félkörös baldachinok alatt Szent Katalin, Szent Dorottya és Szent Anna harmadmagával.
Mag. 136·5 cm.
Magyar munka, 1480 körül.

Czobor—Szalay, II. kötet. 207. és 328. l. (Képe 207. l. és LXII. táblán.) — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 76. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 287. l. —G.: A koronázási emlékkiállítás. Vasárnapi Újság, 1917., 126. l. — Gerevich PA, 199. l. — Divald: A magyar iparművészet története. Bp. 1929., 124. és 134. l. (Képe V. tábla.) — Csernyánszky 58—61. l. (Képe 59. l.) Budinis: Gli artisti italiani in Unghe Roma, 1936., 62. l. (Képe LXXVI. tábl — Genthon AZEFK, 15—16. l. (26. k — Lepold—Lippay 42. l. (Képe V táblán.) — Lepold Katalógus 218. sz.

MISERUHA, (285. kép)

szövete háromréteges nagy meggyszín rozett Firenze, XV. század. — Keresztjén Szent

MDK

Gy. Takách Béla

Az óbudai kis Duna-ág, vf.

KMTárs 1943. tav.kiáll. 22.o.

MDK

Gy. Takács

Vizfestményei

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton. Bp.1942. 79.lap

Gy. Takács MDK

festő

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton. Bp. 1942.

G. Takách Béla
festő"

Képei szerepelnek a magy. akvarell és pasztell festők kiállításán a Nemzeti Szalonban.

Új Magyarság 1942. XII. 25.

G. Takács Béla

A Nemzeti Szalonban a magyar aquarell és pasztellfestők egyesülete kiállításán szerepel munkával

U.M.1942.XII.29.

MDK

Gy.Takács Béla

III. díj

Budapest a Rózsadombról, vf.

Szépmüvészet, 1941. 2o7 l.

MDK

Gy. Takách Béla, festö

540. A befagyott Duna. Vizf.

Ip.Hücs.-"A Magyar Művészetért."Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat. 21.l.

MDK

Gy.Takács Béla

festőművész. 300 pengős 3. díj

Budapestet ábrázoló vízf. ... Pesti Hirlap, 1941. jul. 9.

MDK

Tahin Gyula

Mühely 1967. Fiatalok fotókiáll. Debrecen

ifj Tahin Gyula

Váci fotóművén 1 felvétellel szerepel

-h.l.- Vác és a fotóművének
Pentmelyei Hírlap (Vác) 1966. okt. 18. 4. o.

Tahin Gyula

az 1968. évi építészeti fényképpályázaton 1500. forintos díjat nyert.

II.)

Tillai Erhő: Épületek, fényképek. - Magyar Építőművészet. 1969.3.sz. 55-59. l.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 7. számát

28-29. l.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 6. számát

8-9.l.

Tahin Gyula

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971.5.számát
23-25.l.

Tahin Gyula

Felvételei illusztrálják:

a Budapest c. folyóirat 1971. 9. számát
belső címoldal

Tahin Gyula, fotoművész

Varsák
repr.

~: Felfedező lemsék
Magyar Ifjúság, 1970. III. 20. 1. l.

Takin Gyula, fotóművész

– Varsák c. képe első díjat nyert a „Magyarország felfedezése" c. fotókiállításon a Fővárosi Művelődési Házban.

–: Felfedező kedvvel
Magyar Ifjúság, 1970. III. 20. 1. l.

MDK

Gy. Takács Béla

Képzőművészet, 1930. 29.sz. 100 l.

Gy. Takách Béla MDK

Farkasvölgy, vizf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

97. Tekoh Pöla

Tarkastaja, viat.

Mööntämök 1950 tavaani Määlitöä

Tahy György

1907/8, 1908/9 I.
1917/18, 1918/19 I.

Ferképzomfoisk`vk

139. l.

T. 3973.

kkel megerősitett városon innen
al, mig balra a parancsnok vágtat
gyek hullámzanak. Felirata a
ölött mértani feladvány van:

.

ufgab olvasható.

l. 16.8: 11.2 cm.

93-24.

Tahy György

szül Parisban 1886. nov. 27. Rk. Reáliskola 6 ont.

1917/18. II. rendkívüli
minvesznov. Ballo Ede
Wen just

1918/19 I. harmadéves
minvesznov. Réti Istv.
(szül 1887 nov. 27)

Horváth Géza VIII. 66.

TAHY GYÖRGY, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy. szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm. plaketten.-A gyüjt.a MNM.-ban van. 116.drb. A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
TAHY GYÖRGY.-Felirat:TAHY.-MNM.-101+101 mm.-Ltsz.: 41/963/76. 32.old

GOSZTONYI JANOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM. XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975.

MDK

Tahy Gyula
nyomdász

lett az 1842 körül felállított megyei nyomdának Zalaegerszegen a tulajdonosa

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói
Grafikai Szemle 1893. sz. 83 l.

Takács Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 10. számát

3-5. l. 48, hátsó borító belső oldala

Tahrir Gyula

Folvételei illusztrálják:

a Budapest c. folyóirat 1971. 3. számát
belső címoldal, 23-25. l.

Tahin Gyula

:olvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 5. számát

4. l.

Talin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest. c. folyóirat 1971. 6. számát
23-25.l. hátsó borító belső oldala

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 8. számát

3, 12-13, 18-19. l.

Tahin Szula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 9. számát

18-19. l.

Tahin Gyula

fölvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát

30-31.l.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 1. számát

32, 33. l.

Tahin Gyula

és mások felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1969. 1o. számának cikkeit

18-19. l.

Takáts Gyula

felvételei illusztráljál

a Budapest c. folyóirat 1969. 12. számát
17, 18, 19, 20. l.

Tahin Gyula

folvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 4. számát.

belső borítóval.

Tahin Gyula

fölvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 5. számát
13-15. l. 16-17. l.

Tahin Gula

folyóiratai illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7. számát

2-3.l. 4.l. 18-19.l.

Tahin Gyula

fotói illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 10. számát

5-7. l, 48. l

Tahin Gyula

folvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 1. számát

10 l.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest. c. folyóirat 1971. 2. számát

Zl.t.

ifj. TAHIN GYULA /

„A Dunakanyar Fotoklub ~~[illegible]~~ tehetséges fiatal tagja" műveivel résztvett az 1968 aug. elején Vácott rendezett ALFA 68 c. fotótárlaton

---

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 1.

/4

Takin
fotós

Takin fotós készített reprot
Rozgonyi Iván Vigh Ta-
másról szóló cikkeher

Rozgonyi Iván: Vigh Tamásról,a jelentésváltozásról....
Müvészet,1975.január - 13.oldal

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 12. számát

18-19. l. 23. l.

Tahin Gyula

az alábbi fotopályázatón megvételt nyert

Kathy Imre: Műemlék és szabadidő. Építészeti fotopá-
láyázat, 1971. - Magyar Építőművészet, 1972.3.sz.
58-63.1.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1.számát
16-17. l.

Takin Gyula

Folyóiratok i illusztrációk

a Budapest c. folyóirat 1972. 11. számát
18-19. l.

Takács Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 7. számát

3, [illegible] 28-29.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. olyóirat 1972. 9. számát

8-9. l.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.5.számát

4 s. f.

Tahin Gyula

Folyóiratok illusztrálása

a Budapest c. folyóirat 1972.4.számát

12-13. l.

Fahrin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c.folyóirat 1972.3.számát
belső címoldal, 3, 13-15. 18-19. l.

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 8. számát

47.

MDK

Tahy László, 1855-1902

Tájkép

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 37 l.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Halászok, vizf.
Melegedők, "

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat,
1947. máj. 8 l.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Virágáruslány, vizf.
Csodálatos halfogás, tollr.

Fiatal magyar képzőmüv. Főv. Képtár 29.
kiáll. 1946. dec. 14 l.

Tahi Tóth Nándor

festő

életrajz!

Koll. kiáll –

~~[illegible]~~ Mübarát

45. kiáll 1943. máj 30 jun. 11.

1. könyvtáramban

Tafel 1.

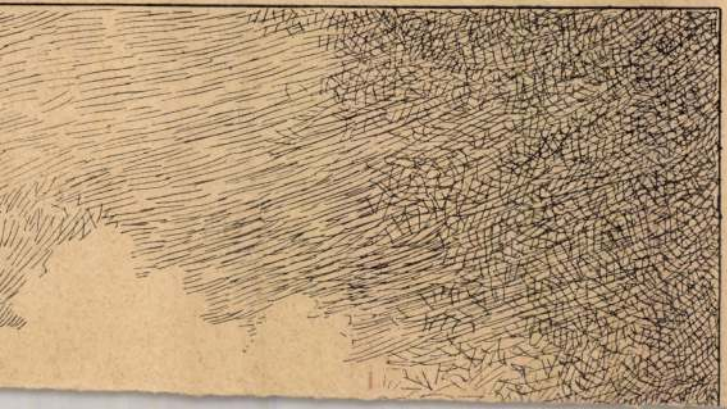

Tahi Tóth Nándor

festő



Tahi Tóth Nándor: Főpróba
(Nemzeti Szalón)

Film - Színház - Irodalom

1943. jún. 25. (26-a)

Tahi Tóth Nándor

grafikus

l.

Tóth Efametszet

31. l.

Gyermekek a gyümölcsösben

440 Maximilian Pfeiler

Tahi Tóth Sándor

festő

Szépmüvészet

1943. 134. l.

NYIRBATOR

Tahi Tóth Nándor

festő

koll. kiáll. a

vród Műbarátban

Ujság. 1943. jun. 9.

(T. Sz. G. dr.: Két kiállítás.)

szobrok és a prágai Szent György alkot
mestert a királyi lovagvárak építőjét.

Nehéz helyzete van a kutatónak
közelíteni. Az elbeszélő források szűk
kell ragadnunk minden kis alkalmat,
vezet, teljesebbé teszi a képet, mit N
szerencsés helyzetben, mint a magyar
vagy a legenda glóriás fénye világítja
a kortársak leírásaiból a jellemző ada
ö sze egyéniségük, mint Zsigmond vag
is határjelenség. Kívül esik a középkc
de még nem annyira az új kor, a renes
humanista történetírók fellengzős jelzé
ki volt és honnan jött Nagy Lajos, m
használva a geneológia eredményeit é
vagy az ikonográfiai gyéren csurranó f

Nagy Lajos anyai és apai ágon
hatta magát, annak a dinasztiának, a
uralkodót adott egész Európának. Ha
az Árpádokat is, akik közül „hősök é
Az átöröklés misztikus folyamatai mel
séget kell tulajdonítani azoknak a kö
szüleinek, akik között az államalkot

Tahi Tóth Sándor

Lód

Elek Artur:

Az újabb magyar grafikai művészet.

Magyar Művészet

1937. I. 28. l.

1820

Tahi Tóth Nándor

fametszetei a kör-
nüben

Balladák. Előszavát
írta Varga Nándor
Lajos. Bpest, 1935.

Tahi Tóth Nándor

festő

koll. kiáll. Műbarátban

erőd

u

Hétfő. 1943. máj. 31.

(b. j. Két kiállítás.)

melyet felruházott Nagy Lajos cím
képét.

Pontosabb képet alkothatunk
azzal a céllal készült, hogy Nagy L
ládnak. Tudjuk, e korban nem ritka
között miniátor is előforduljon, tu
útjáról 1428-ban azzal a követségge
kezét kérte meg. A festőnek ilyen e
és ecsettel számoljon be urának az e
Nagy Lajos jegyajándékul egy pom
s a címlapon a királyt és udvartartás
ségig a valóság visszaadására törek

Sajnos a Képes Krónika első
kopott meg a legjobban. Rendkív
vízszintesen csíkozott olaszos szab
hosszú, testhez szabott ruhát visel.
kemény tekintetét, ráncolt homlok

Ugyancsak Lajost ábrázolja m
kevésbbé alkalmasak ikonográfiai
ábrázoló miniatúra, valamint az a k

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Tahi-Tóth Nándor

festőművész

a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja

1978. szeptember 28-án, 66 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt.

Temetése 1978. október hó 9-én, hétfőn délután $^1/_2$3 órakor lesz a **Farkasréti temetőben.**

EMLÉKÉT TISZTELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

A gyászoló család.

Negativ

Petrás: 461 Kerényiné

Tahi Tót Nándor: MÉMOSz pályázat terve.

MDK.

Tahi Tóth Sándor

- festő

A Ferenczy Adolf teremben állította ki műveit. — „Kormorán" „Halak" „Tervek" „Kompozíció" c. művei.

Lakics Sándor: Képzőművészeti Krónika

Élet és Irodalom, 1962. április 7 — 10 l.

M. D. L.

TAHI TÓTH Sándor

Grafikai kiállítása a Derkovits-

teremben

az idei kiállítások műsora Budapesten és vidéken

Magyar Nemzet 1962. február 16. 4.l.

Tahi Tóth Sándor festő

MDk

Márc. 16-án kiállítása nyílt meg a
fényes Adolf teremben.

– :Hír

10-1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. márc. 17.

Tahi Tóth Nándor M.D.K.

festő

A Feinyes Adolf teremben volt kiállítása.

—: Hírek

Művészet, 1962. julius – 38 lap.

Tahi TÓth Nándor

MDK

résztvett a Pedagógus Szakszervezet VII. kongre szusa tiszteletére rendezett kiállitáson.

"Akvárium"

Péter Imre: Pedagógus müvészek kongresszusi seregszemléje.
Öznevelés. 1963. Márc. 8.

Taki Tóth Nándor

és Osztie György

Kiss István építéz munkatársai a Egyesvári termálfürdő és uszoda tervéhez

Magyar Építőművészet 1968. 5. a. 53. l.

Tahi Tóth Nándor

P. Mueller Éva: Termálfürdő és fedett uszoda, Kaposvár. - Építész: Kiss István,/Közti/, munkatársak: Tahi Tóth Nándor és Osztie György. /Ismertetés, képekkel, fotók: Haltay László./

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 53-57. l.

Tahi-Tóth Nándor

festő" műveit mutatta be a Hazafias Népfront XI. ker. helyiségében, 1968. febr. 9-25-ig. /Faller László összeállítása:/

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz. 47 f.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Főpróba

Halászbárkák

Téli táj

Kiállítások. Uj Magyarság 1943. jun. 3.

Tahi Tóth Nándor, festő

M Dh

„Az újszerű, eredeti díszítőművészet
műletését" igéri a tárlat.

A. T.: Tahi Tóth Nándor képeiről

2.

ESTI HIRLAP

Sp. 1962. márc. 23.

Tahi Tóth Nándor, [festő] MDk

A fényes Adolf Teremben kiállítása nyílik márc. 16-án.

— : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. márc. 15.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Dr.F.L.: Két kiállitás. Református Élet 1943. jun. 5. 8.l.

MDK

Tahi-Tóth

Nemzeti Képzőművészeti kiállitás. Az Ország
1944. jun. 17. 8.l.

Tabi-Tóth Sándor
festő

M.D.K.

Részt vett a kiállításon

Frank János: A IV. Országos Pedagógus Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1965. február 27. – 9 lap.

Tahi Tóth Nándor, festő MDK

A Fényes Adolf Teremben állított ki. Kevéssé ismert, de alapos iskolázottságú művész. Vaszary és Könyi voltak mesterei. Kiállításán zömével falikép sgraffitoterveket, tanulmányokat mutat be.

Intimebb jellegűek olajfestményei és temperái.

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról 9.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. márc. 23.

Tahi Tóth Nándor
festő

M.D.K.

A pedagogus művészek Szarlatán
vett részt.

Maksay László: Pedagogus művészek kiállítása
Művészet, 1963. július - 37 lap

Tahi Tóth Nándor

*

A negyvenéves Schéner Mihály első gyűjteményes kiállításával egyidejűleg a Fényes Adolf-teremben egy nála évtizeddel idősebb művész, *Tahi Tóth* Nándor, főleg a murális műfajok iránt érdeklődő, festészetét mutatja be. Faliképeket, sgrafittókat, terveket hozott a kiállításra, s munkásságát a friss színek, a látvány konstruktív leegyszerűsítése jellemzi. Témáit főképp a vizek élővilágából meríti, s a gazdag, változatos formákat iparkodik dekoratív, arányosan megszerkesztett ábrákba összevonni. Ábrázolásmódja azonban a felszínen marad, mintha teljes érdeklődéssel a színek és formák ritmikus összecsengése felé fordulna, mintha túlságosan kilúgozná nemcsak a valóságot, hanem az élményt is. Ötletei, elvont képfogalmazásai, színessége elképzelhetőleg beilleszthető valamely modern kiképzésű, sajátos rendeltetésű épület falfelületére.

(s.)

Magyar Nemzet 1962 márc. 29

nem lesz baj, nem ezek vernel
zokkal nem is találkoznak, hi
nem csináltak semmit. Az, ho
is közben zsidózott, szinte te
most, hogy a parlament megs
sodik zsidótörvényt is. A ny
demagógiája, a Felvidék vissz
zsidótörvények, Németország
resszivitása felszította a zsidóg
gasra csapta az antiszemitizmu

Grün Tibi tavaly összetalál
val, aki akkor még inas
után készült kötöttkabátot sz
megrendelőnek. Elkísérte a lá
melletti villanegyedbe. Minden
gettek közben. A templomon t
velük szemben s amikor hozzá
hallotta a megjegyzésüket: „H
neki fajgyalázásért... Az is b
lette megy..." Magda zavar
gasztalta: „Ne törődj velük, T
rohadtakkal." Megvetően utá
amikor észrevette, hogy a két
fordul, tüntetően belekarolt a
nyarul mosolygott s azt mondt
nemes volt, igazi magyar úr
nekik eléggé magyar. Elszidt
nemzetgyalázónak, hazátlan
Mária országa, Magduska, a
a latifundiumoké. Aki szegény
tulnia kell, de ha zsidó és szegé
pusztulnia kell. Uhlmann-na
Manfrédnak és Hazai Samunak
nak bárói rang, a prolizsidó
pofon. Nem volna ez a két emb
úr, ha szó nélkül tűrné, ho
melletted." Mosolya lekopott
vette vastag szemüvegét, rálel
kendőjével szórakozottan töröl
látta magábafelejtkezett, öreg
szemét, amely mintha évezre
ben nézné a „bélyeges sereg
Tompa, színtelen hangon mo
gasztali

A Fényes Adolf Teremben állította ki műveit

Tahi Tóth Nándor.

Saját vallomása szerint „a természet változatos, intim világát kívánta behozni az építészet által megkomponált térbe". Élményeit biológiai mozgások és konfliktusok világából meríti, az itt adódó színek és formák változatosságából transzponálta falra és vászonra alkotásait. Líraibb hangvételű temperaképei: a *Kormorán*, a *Halak* kevesebb feszültséget hordoznak; elsősorban kompozíciói és sgrafitto-tervei azok, melyeken az összefoglalt előadásmód, a színek harmonikus összecsengése megmutatják festői erejét. Kék, zöld és vörösre épített *Tervei* és fekete-barna dinamikus *Kompozíciója* emelkedik ki alkotásai közül. Művészetét a murális műfajok iránti érdeklődés jellemzi; ez okozza műveinek fokozott dekorativitását. Ez azonban letompítja élményeinek erejét — játékosságukban elsősorban a díszítő funkció érvényesül. E kompozíciók alkalmasak lehetnek valamely belső tér dekorálására —, kevéssé alkalmasak azonban a művész belső világának kifejezésére.

LÁNCZ SÁNDOR

Magyar Nemzet
1962 okt. 7

Tahi-Tóth Nándor, festő

MDG

Márc. 14-én kiállítása nyílik a Fémes Adolf Teremben.

— : Hír

S. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. márc. 13.

MDK

Tahi-Tóth Nándor

18. Tav. Szalon. 1943. jun. N.Szal.

Ce. D. K

TAHI TÓTH Nándor festő

Falikeszer, sgrafittók

(5.) Kis „kísérleti" kiállítás

Magyar Nemzet 1962. március 29. 4. l.

&xx

Tahi Tóth N ándor M.D.K.

Müvei a Pedagógus kiállitáson

A pedagógus-müvész konfliktusa
Gondolatok a IV. Orsz. Pedgógus Képzőmüvés eti kiállitáson

Köznevelés 1965. febr. 26.

Tahi Tóth Nándor MDK

Játékosok, vizf.

Alkonyat, vizf.

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tahi Tóth Nándor

Tahi Tóthx Nándor Festőművész kiállitása, Bp,XI.ker. Hazafias Népfront. - Ism: Maksay László, Rajztanitás, 1968.3.sz.32.1.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149.182.1.

17o.1.

K. D. K.

TAHI TÓTH Nándor festő

Állatkerti Barlang mozi faliképe.

Építész: Péri Gyula

Magyar Építészet 1959. 9/10. sz. 303. l.
Chitőművészet

Tahi Tóth Nándor

szerepelt a Lőportár utcai művelődési teremben rendezett kiállitáson.

Gábor István: Egy kiállitás vendégkönyvébe.

Pedagógusok Lapja 1964. jun. 5.

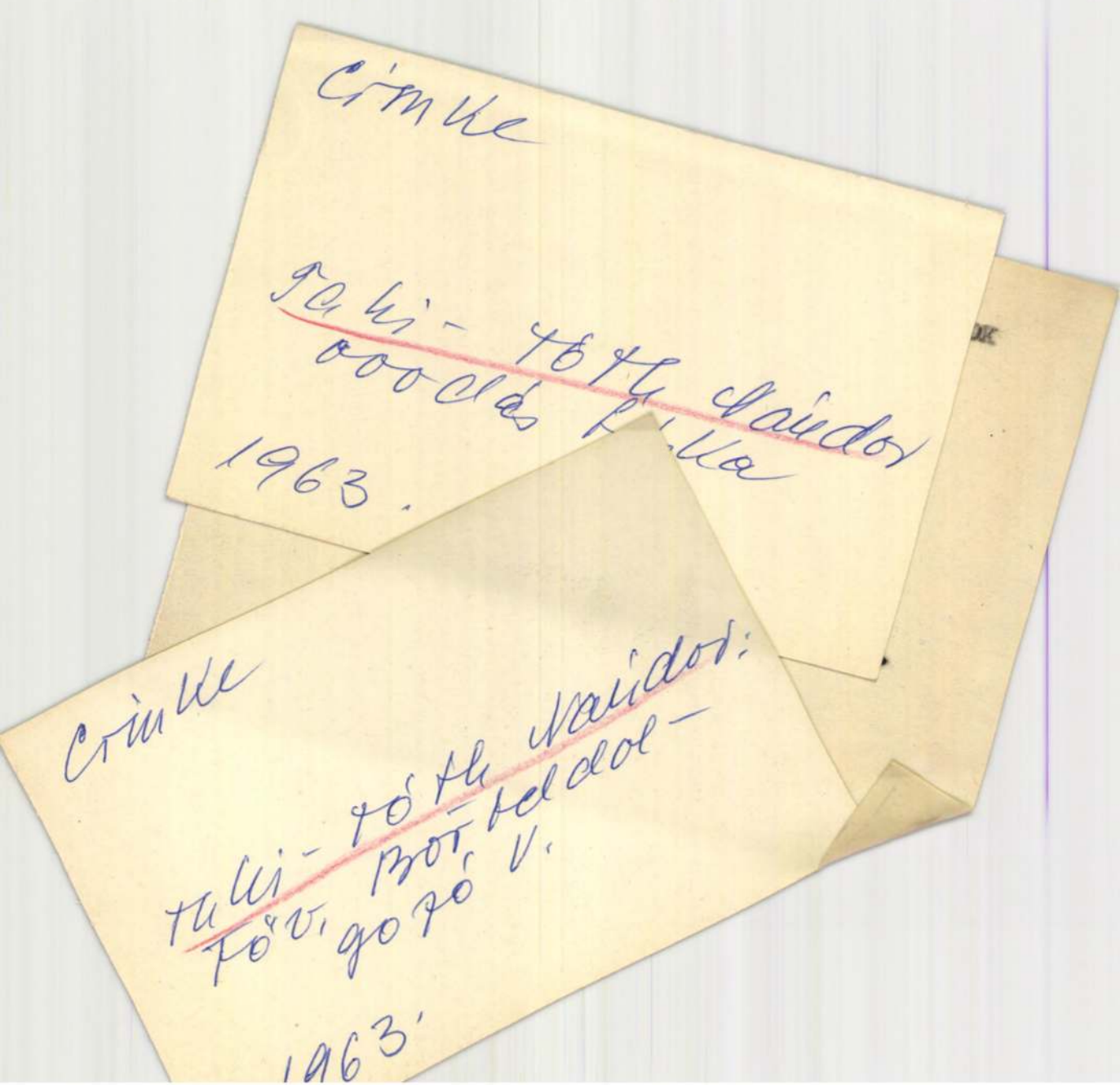
Címke
1963.
Címke



Takács Erzsébet

szobrász, SZOT-dijas munkásmüvész gyüjteményes kiállitása nyilt meg .1975. V.7-én Budapesten az épitők Dózsa György uti székházában

Magyar Hirlap 1975 8.évf. 126/8

Takács Erzsébet

szobrász, SZOT dijas munkásmüvész gyüjteményes kiállitása május 7-én nyilt meg Budapesten az épitők Dózsa György uti székházában.

Magyar Hirlap 1975 126/8

MDK

Gy. Takács Béla, festőm.

Mit nyujt a XI. terem?

Jó képe felhivja a figyelmet.

Chroniqueur:
Műcsarnok.- Téli tárlat.
Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. - 28.l.

MDK

Gy. Takách Béla, festöm.

említésre mélt. müvel szerepel.

/Gy./: A Mücsarnok téli tárlata.
Képzömüvészet. 1929. 16.sz. 25-28.l.

Gy. Takách Béla MDK

Vadkörtefák, vizf.

Margitszigeti nyirfák, vizf.

Kilátás a Normafától, vizf.

A Csalogány utca, vizf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

MDK

Gy. Takách Béla

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.1.

MDK

Gy. Takách festöm.

a budai hegyvidék öszi szépségeit tolmácsolja.

Baranski E.László: ?
Képzömüvészet. 1929. 24.sz. 213.l.

Gy. Takách Béla MDK

Őszi napfény, vizf.

Piros galagonya, vizf.

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Reggeli köd, vizf.

A csákvári tó,, vizf.

Budapest a Remet-hegyről, vizf.

Tavasz, vizf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

MDK

Gy. Takách

Képzőművészet 1929. 24. sz. 213.l.

Gy. Tarách Béla

MAGYAR MUVESZET
1929. 358.

mDK

Takách Béla,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll.-k egyikén szerepelt müveivel. 1918.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

Gy. Takách Béla MDK

Kis kápolna a Zugligetben

Leányfalusi malom

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Hidegkuti legelő, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Virágzó bürök, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Hidegkut ködben, vizf.

A Rima partján, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

A Sashegy oldaláról, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Gy. Takách Béla.

A Budapest városkép-kiállí-
táson, - a Műcsarnokban -
művével szerepel.

Pesti Napló, 1928. jún. 14.

Gy. Takách Béla MDK

Virágzó vadkörtefák, vizf.

Faluvége ködben, vizf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Gy. Takács Béla

Monte Pellegrino Palermóban, vf.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 28. 1.

Gy. Takács Béla

MDK

Monte Pellegrino Palermoban, vizf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállítás

MDK

Gy. Takách Béla

A Rossini fedélzetén, vf.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.

29. l.

- Igen, apukám!

- Gyere csak be, lyán

mondja - tetszel-i Ráadóna

Mikor bemegyen, hát h

- Hát hogy nézel ki t

azért hivattalak - azt mon

adjam feleségül. Fejedelem

szik-i neked a lyányom vag

- Honne tetszene - az

- No, akkor fogd karo

szobájába, oszt legyetek e

Akkor belépett a bosz

- Ha, ha, ha, - egy n

van most mán, Ráadó! Hm, h

Annucka lyányodnak - azt m

Gy. Takách Béla MDK

A Duna Visegrádnál, vizf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Budapest a Kis-Hárshegyről, vizf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

gy. Takách Béla

MAPFE bálatán 1926.
Szikesfőv. vivf. díj

583

Erhard Johann Christoph

a vár. Rk.

K.080.

70 m. 7½.

gy. Takách Béla

Budapest szérestőv.
vizf. díja 1926.

Gy.Takách Béla MDK

Virágzó kökény, vizf.

Mücsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Gy. Takáts Béla MNK

Vitrágyás kökény, vízf.

Mócsárrok 1926 Angol-magyar Kiállítás



MDK

Gy. Takách Béla

Agavék Taormina, vf.

Dömösi hegyek, "

Ködös reggel, Csákvár, "

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 12 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Ut Taorminában, vf.

Erdővágás Csákvár, "

Cédrusok Taormina, "

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 12 l.

Takách Béla, Jenő, stb. marad, l.

769.o

Tamássy Miklós, fertő, stb. marad, h.

770. old.

Gy. Takách Béla MDK

Strand Visegrádon, vizf.

Catania, vizf.

Csákvári parkrészlet, vizf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

A Duna Dömösnél, vizf.

Palermoi kikötő, vizf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Tempio della Concordia Girgenti, vizf.

Palermoi kikötő, vizf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Gy. Takách Béla

Az Etna Taormináról, vf.

Tempiodi Giunone Girgenti, "

Csónak kikötő Taormina, "

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 12 l.

Gy. Takách Béla MDK

Budapest a Kis Hárshegyről, vizf.

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

A Duna Visegrádnál, vizf.

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Gy.Takách Béla

Virágzó kökény, vf.

Angol-magyar kiáll. Műcs, 1926. máj.

36. l.

MDK

Gy. Takách Béla

Ködös reggel, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs, 1926. máj.

36. l.

Gy. Takách Béla

Kiállít a Műcsarnok tavaki tárlatáni.

P.N. 1926. V. 16. (Pesti Napló)

MDK

gy.Takách Béla

állami II. vizf. díjat nyert 1922

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj.

5 l.

Takách Béla

Víz festménye szerepel a
műcsarnok téli tárlatán

Magyarság 1926 II. 27

Gy. Takách Béla

Szerepelt a dűcsamok Őni tárlatán.

PH 1926. X. 24.

MDK

Gy. Takách Béla

Árnyékos völgy Csákvár, vf.
Santa Nicola Bari, "
Piccola Marina Palermó, "

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 12 l.

Gy. Takách Béla MDK

A Rossini fedélzetén, vizf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Gy. Takách Béla

Zugligeti hegyoldal, vf.

Zugligeti részlet, vf.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. II. kiáll. N.Szal.
1925. febr. 18 l.

Gy.Takách Béla MDK

Ködös reggel

Mücsarnok1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Gy. Takách Béla

Ködös reggel, vf.

Nyirfa csoport a Zugligetben, vf.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll. N.Szal.
1925. febr. 18 l.

MDK

Gy.Takách Béla

Mária remetei völgy, vf.

Kora tavasz, vf.

M. Akv. és Padzt.festők Egyes. 11. kiáll.

N.Szal. 1925. febr. 18 l.

Gy. Takách Béla MDK

Vishvakarma, tempera

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Vishvakarma, tempera

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Sarasusti, tempera

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Cy. Takács Géza

Szerencsi, temperá

MDK

Gy. Takács Béla

Kilátás Balatonkereszturról, vizf.
Fürdő Balatonkereszturnal, "
Naplemente Balatonkereszturnal,"
Balatonkereszturi templom belseje, vizf.

A Balatoni Társaság II.Kiáll.Kat.1924.
Nov.29.-Dec.8. 21.l.

Gy. Takács Béla

Kilátás Balatonkereszturról, vizf.
Fürdő Balatonkereszturnál, "
Naplemente " "
Balatonkereszturi templom belseje, vizf.

Balatony Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924.
nov. 21 l.

Gy. Takách Béla MDK

Dülőut

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Takách Béla,
gyöngyös halászi

állami vizf. díj 1922.

1925. febr.

M. Akv. Pf. Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban

11 vizf.

Cotgreave Alfréd, westhámi könyvtáros

II. 149.

Gy. Takách Béla

MDK

Dülőút, olf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

Virágzó vadcseresznyefák, vizf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Takách Béla

Gyöngyöshalászi

áll. virf. díj 1922

Nemzeti Szalon

MAPE 10. kiáll.

1923

nov.

18640 Szepes nyomda. Telefon: 13-1-64.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1936. FEBRUÁR 23-TÓL MÁRCIUS 8-IG.

MDK

Gy. Takách Béla, festö

Zugliget.	Vizf.
Tavasz a Zugligetben.	"
Ördögárok.	"
A nagykovácsi völgyből.	"
Nyári fellegek.	"
Dunaparti ház udvara.	"

A Magy. Akv.- és Műzt.fest. Egy. X.kiáll. 1923.nov.
Nemz. Szal.

MDK

gy. Takách Béla

Választott /rendes/ tag

Nagy. Akvarell és pasztt. festők 14. kiáll. N. Szal.

1923. okt.

MDK

Gy. Takách Béla, festö

Mária Remete. Vizfm.

Tavaszi tárl. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 4o.l.

MDK

Gy. Takách Béla, festö

Virágzó vadcseresznye-fák. Vizfm.

Tavaszi tárl. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 40.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Legelő a Balaton partján, vf.

Csendes Balaton, vf.

M. Akv. és Pasz.t.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 19 l.

Gy. Takách Béla

Gyermek szanatórium fürdő, vizf.
Kender szárító, vizf.
Korai hold, vizf.
Leszerelés, vizf.
Mosónők, vizf.
Budatava, vizf.
Budatava csárda Balaton-Almádin, vizf.

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan. 24 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Erzsébet kilátó, vf.

Farkasvölgy, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 19 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Erdei ut, vf.

Kender mosás, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 19 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Budatava, vf.

Részlet a Halászbástyáról, vf.

M. Akv. és Paszt. festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 19 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Zugligeti részlet, vf.

Részlet a Halászbástyáról, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 19 l.

gy. Takách Béla

MHPFE Sárlatán 1922
állam II. vizf. díj

627

Hohe Friedrich

Philipp

Solymászok. Kny. Wouwermanns után

K. 3. —

328 m. 367 sz.

MDK

Gy. Takách Béla

Vízfestménye a tárlaton.

Képzőművészet, 1928. 8-9.sz. 86.lap

MDK

Takách Béla

Budapest Képszalon a "Müvészház"-ban. Dunántul
1922. márc. 5. 11.l.

Gy. Takách Béla

Vajdahunyad, vizf.

" "

Erdélyi kiállitás. Nemz. Szal. 1922. márc.

14 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Salome, vizf.

N.Szal. és Bicskei Müv.telep kiáll. N.Szal.
1922. jan. 11 1.

Gy. Takách Béla

Kender áztatás, vizf.

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan. 24 l.

Gy.Takách Béla

Részlet a Halászbástyáról, vizfestmény

Legelő a Balaton partján, vizfestmény

Csendes Balaton, vizfestmény

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete IX. kiállitása. 1922. Nemzeti Szalon, katalogusa

Gy. Takách Béla

Gyermek szanatórium fürdő, vizf.
Kender szárító, vizf.
Korai hold, vizf.
Leszerelés, "
Mosónők, "
Budatava, "
Budatava esárda Balaton-Almádin, vizf.
Kender áztatás, vizf.

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 28 1.

Gy.Takách Béla

Erzsébet kilátó, vizfestmény
Farkasvölgy, vizfestmény
Budatava, vizfestmény
Részlet a halászbástyáról, vizfestmény
Erdei ut, vizfestmény
Kender mosás, "
Zugligeti részlet, vizfestmény

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete
IX. kiállitása. 1922. Nemzeti Szalon, katalogusa

MBK

Gy. Takách Béla, festöm.

Felajánlás. Olf.

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi ~~XXXXX~~ kiáll. Kat. 2c.1.

Gy. Takách Béla

Salome, virf.

Nemzeti Szalon

téli kiáll. 1922. jan.

MDK

gyöngyöshalásziTakách Béla, épitőmüv.

falfestm.vázlat, interieur- és teplomablak-tervek.

Tavaszi kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1909.
115 l.

MDK

Takách Béla, ip.müv.

Amerikában élő honfitársunk ip.művészeti tervezeteiből 258-260. -ig. képek.
Kandalló, falidíszitmények./vagy szines ablakok?/
2ol.l.

Iparművészet. ?. 2ol.l. Évsz.?

Gy. Takách Béla

Budapest székesfőváros művásárló és díjkiosztó bizottsága az őszi tárlaton kiállított "Budapest a Remetehegyről" c. művét megvette.

NU. 929. X. 18.

Gy. Takáts

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán tájké-pével szerepelt.

8 ó 4. 929. X. 6.

Gy. Takács

Műcsarnok őszi tárlatain a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain szerepelt.

MH. 929. X. 6.

Gy. Takách Béla

Budapest székesfőváros művásárló és díj-
kiosztó bizottsága az őszi tárlaton kiállított
"Budapest a Remetehegyről" c. művét meg-
vásárolta.

M. 929. X. 18.

Gy. Takách Béla

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán a Műcsarnokban igen finom tónusérzékkel készült tájaival szerepelt.

PH. 929. X. 6.

Gy. Takách Béla

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Mű-csarnokban szerepelt.

M. 929. X. 6.

Gy. Takács Béla

Képzőművészeti Társulat az őszi tárlatban kiállított "Vadkörtefák" c. művét megvette.

NU. 929. X. 24.

Gy. Takách Béla

Képzőművészeti Társulat az őszi tárlaton kiállított "Vadkörtefák" c. művét megvette.

M. 929. X. 24.

Gy. Takách Béla MDK

Felajánlás, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

M.D.K.

Gy. Takách Béla

A Mücsarnokban kiállitott 443 kép és szobor köá
zött szerepel müve a tavaszi nagy tárlaton.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

MDK

Gy. Takách Béla

Contempláció, of.

A köd, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
17.1.

17.1.

MDK

Gy. Takách Béla

A Parlament holdvilágnál, yf.

Kertrészlet, "

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal.
1921. ápr. 15 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Holt Dunaág, vf.

Régi monitorok, "

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal.
1921. ápr. 15 l.

MDK

Gy. Takách Béla

A hajógyári kikötőben, vf.

Budai Dunapart, "

Az országház délelőtt, "

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal.

1921. ápr. 15 l.

Gy. Takách Péla

1920. dec.

kiállo Nemzeti szalonban

Compositio, olaj. 10000.—
A kód. olaj. 7000.—

Vörösrez-gyűrű, ősleni V. 185.

Gy. Takách Béla

MDK

Isten áldó keze árnyékában, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

A titok, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Isten áldó keze árnyékában, olf.

A titok, olf.

Miesarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Gy. Takách Béla

Hajógyári részlet, vf.

N. Szal. őszi tárl. 1920. szept. 27. l.

MDK

Gy.Takách Béla

Erdő széle, vf.

A Duna az Erzsébet hidtól, vf.

A pálmák szigetéről, "

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 27. l.

Gy. Takács Béla

Munkacsnok.

1921. tav. kiáll. 401 -
1923. tav. kiáll 565, 569.
1924. tav. kiáll. 141, 194, 467
1924. őszi kiáll. 296, 298.
1926. angol-magy. kiáll -
517, 520, 362, 365
1926. őszi kiáll 386, 418
1926. téli kiáll. 504, 505, 509
512, 529, 533.

Gy. Takács B.

1927. tav. kiáll - 232, 237, 239
1927. őszi kiáll. 418, 465, 467
1928. tav. kiáll. 262, 263, 265.
Margit rakpart 42
1928/29. téli kiáll 506, 507, 509
510.
1929. tav. kiáll. 242, 244.

Franciaország IV. 91.

1./ MDK.

Gy. Takách Béla, épitőművész.

Amerika.

A rendkivül tehetséges épitőművész már 7 éve él kint Amerikában.

Modern ember, gyorsan aklimatizálódott, ma már minden létező stilusban tervez, nagyuri palotákat és főleg interieuröket, emellett rajzok, szövet- és fali kárpitmintákat, szőnyegeket, függönyöket, felügyel technikai kivitelükre is.

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőművész.

Magyar Iparmüvészet, 1907.4.sz. 197-215.lap.

Takách Béla

Méttatás.

Ernyey Gyula: Tiffanyból Moholy Nagyig.
Művészet, 1978. október – 38. lap.

Takács Béla, Gyöngyöshalászy

Mücsarnok

1907-8. téli kiáll. 499

1908-9. téli kiáll. 700

1909. tav. kiáll. 126.

1909-10. téli kiáll. 579

1910. tav. kiáll. 424

1912. márc. kiáll. 412-421

1913-14. téli kiáll. 730, 829.

~~1876. Lotz Károly:~~

c) A Tragoedia.

~~Az Ür~~ és kissé jobbra
vel ~~könyökölve~~ fejét támasztot
nyugtatja. Középütt elválaszto
mely vállaira omlik, bő ujju r
tetett, könyv tünik szemünkbe.

Szénrajz, méretei 243:15
A budapesti egyetemi kön
cartonja.
Az 1898: XI. 14-diki elő
sz. leirat alapján vétetett (3
22-én (18/99). Az elszámolást 1
(111/900)
Jegyzékbe foglaltatott 1

914.-V-6.
1898

Takách Béla, gr.

Jesti
áll. II - vörf. díj 1922
Bérestöv - ~~vörfdíj~~
vörf. díja. 1926.

Nemzeti Szalon

MAPE 16. Kiáll. 1930.
dec.

Takáhh Jenő MDK

Akt

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

dukai Takács Jenő

MDK

Független Művészek Társ. kiáll. Képzőművészet
1930. 31.sz. 146. l.

dukai Takács Jenő

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalónban
a Független Művészek Társaságának kiáll.-én.

Uj Nemzedék, 930.X.5.

D. Tarách Jenő

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavasi tárlatán.

EK. 1933. IV. 16.

dukai Takách Jenő

Szerepelt a Nemzeti Szalónban a Független Művészek harmadik kiáll.-án.

Ujság, 930.X.5.

D. Takách Jenő

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavasi tárlatán.

M. 1933. IV. 16.

Takách Jenő

Alkotásával szerepelt a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-án.

M.930.X.5.

MDK

Takách Jenő dukai

Farsangi csendélet.

Az első magyar representativ csendélet kiállitas katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-März.

Takách Jenő

1920. dec.

kiáll. Nemzeti szalonban

Udvarrészlet a veszprémi cigány sorom. olaff. 1500.–

Novemberi hangulat, olaff. 2500.–

Varsa T. 186.

Takách Jenő, Dukai

Műgarnik, festi Kecskemeti Univerzitely

1926 téli kiatt 488.

Kossuth utca Debrecenben

VIII. 122.

dukai Takách Jenő
197 Nyári este olajf. 500.--

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jún

Takách Jenő

festő szül 1888 máj 31
Veszprémben. Jogvégzettség
után kezdett a pikturá-
val foglalkozni s Grác-
ban, Kalybányám és 6
évig Kecskeméten végezte
festőtanulmányait. Réti és
Révész Imre vollak mes-
terei. 1926-ban Bécs-
ben telepedett le. A
Műcsarnokban többszöri
kiállitott.

Sajat Erzlese
1926 IX/28.

Kulcs vasból VII. 241

Takács Ágnes

Az egerszegi Ifjúsági Parkban kiállított faszobrak között szerepel „Emberpár" c. kompozíciója. /emlétve/

Zalai Hírlap, 1974. szept. 8.

Tajti József

Szerepel a Nógrád megyei Képző-
művészek Stúdiója balassagyarmati
kiállításán.

Nógrád 1968 I. 6

Takách

festőművész -

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

A festői akvarell lényegét keresi

Szabadság
1934.I.14.

Tajthy Jenő

17 éves gimn. tanuló, rézolajnyomtatásokat, 20 cm-es figurákat készít: „Kovács", Az anya, a Népműves, Az Egri Diáknapokra 2 művét nyújtja be: „1919 után", és „A terror borzalmai" – alapalakos kompozíció. Talakból" álló sorozatot tervez (a Földműves, a katona)

Pestvidéki Hírlap 1969. május 13. 6. o. „Ifjú iparművész"
Tóth.

MDK.

Tajti József

A füredi móló

Pedagógusok lapja 1966 aug.22.

MDK.

Tajói templom

Tajói templom XV–XVI. sz.-beli Szent
Janos-feje VII. 232.

Mur Kit Ést

Tájói Szent János-fej

mestere

A tájói templomból a Besztercebányai Muzeumba Vrult- Eredetileg a besztercebányai templomban volt. Az európai fafaragai legkiválóbb termékei közé sorozható

Divald Kornél. Felsőmagyarország gótikus szárnyasoltárairól - Évkönyvei, Az Orsz. Magy. Szépművészeti Muzeum —. III. k. Bpest 1924. 27. l. 28. l. (Keppel)

Tájoi szent János-ról

XV–XVI. sz.

Repr.

Magyar Művészet

1925. 268 l.

Tájói és Jánosfő

1575-20

Repr

Kampkőrejtfaszobr.

301. l.

Taisaler János

"Szegedi Képzőművészeti Egyesület" kiállításán Szegeden szerepelt.

Sz.U.N. 934.IV.25.

Takách Jenő

1922/23 - 1925/26
Kecskeméti telep

Ferkèpzomfoisk`vk

139. l.

T. 3887.

és várost bástyák és köröndök
közelében férfi vezet kutyát
yek hullámoznak. Felirata a

in Ungarn.

REFERT PERCONCTARI DESINAS.

m: fallitur astu.
um conjungere fraudi.
i thust umbgaffn
ien alten Affn?
aw umb dich her,
gsellen mehr.

m.

-91-7351.

Tájnasári

(Barsom)

Tájnay - Révai -

Kastély

1981.

Zádor - Rado

Takách Béla
festő
koll. kiáll.

vód
-

Az Ujság. 1918. aug. 28.
(c.a.: A Nemzeti
Szalon első kiállítása.)



1324

1328

Takách Béla

Nappali szoba terve,
rajz.
Magyar Iparművészet
1907. 4 sz. 200 l.

Gy. Takách Béla

Művészet 1907. 280
– 1910. 308

10./ MDK.

Gy. Takách Béla, épitész-müvész.

Mint festőmüvész is nevet vivott ki magának és a hires "American Water color" kiállitáson önálló kiállitást is rendezett eddigi müveiből.

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőmüvész.
Magyar Iparmüvészet. 1907. 4.sz. 197-215.lap.

MDK.

9./ Gy. Takách Béla, épitész-müvész.

Ma önálló müterme van a Carnegie Hallban.

Ma is látogatja Chaase világhirü festőiskoláját. T.B. 1895-ben Karlovszky Bertalan tanitványa volt, ezt megelőzően XXXXXXX 1892-ben és 93-ban képeket állitott ki bp-i Müxsarnokban és Szalonban.

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőmüvész.
Magyar Iparmüvészet, 1907. 4.sz. 197-215.lap.

8./

MDK.

Gy.. Takách Béla, épitész-müvész

1904-ben hazajött Amerikából Vass Józseffel együtt, akivel a Félegyház-i városháza tervpályázatán vett részt és dijat is nyert.

Megtervezte a belecskai Mechwart kastélyt, amelyet elutazása miatt Tschenke Hermann bp-i épitész ~~ÁNXXX~~ tervezett és épitett fel.

A Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőművész.
Magyar Iparművészet, 1907. 4.sz. 197-215.lap.

7./ MDK.

Gy.. Takách Béla, épitész-müvész

1902-ben Louis C. Tiffany mütermében nyert alkalmazást, bő alkalma nyilt az üvegtechnikában kellő jártasságra szert tenni. Számos templomablak, üvegmozaik, goblin terv került ki a kezei alól. 190 4-ben hazajött családi látogatásra és hogy hátralévő fegyvergyakorlatát leszolgálhassa.

A Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőmüvész.
Magyar Iparmüvészet, 1907. 4.sz. 197-215.lap.

6./ MDK.

gyöngyöshalászi Takách Béla épitész-müvész

Takách Béla saját mütermében is dolgozot a vele kint lévő Vass József épitésszel együtt, részt vett a New-York-i városház pályázatán.

Meghivást kapott Jardin és Kent épitészekhez, utánna pedig Stein és Roth épitészekhez került, ahol teljesen önállóan megtervezte az egész "Fleischmann residence" belső dekorációit s a 10 emeletes "Hotel Belleclaire-t".

A. Balogh Lóránd: Takách Béla , egy Amerikában élő épitőmüvész.

Magyar Iparmüvészet, 1907. 4.sz. 197-215.l.

5./

Gy. Tahich Béla, építőművész.

Amerika.

1900-ban indult el Párizsba, onnan Londonba, néhány hónapi tanulmányozás után megérkezett New-Yorkba, ahol Dodge és Morrisson építészeknél rögtön alkalmazást nyert.

Ugyanekkor még saját mütermében is dolgozott .

A. Baleph Lóránt: Tahich Béla. Egy Amerikában élő építőművész.

Magyar Iparművészet, 1907.4.sz. 197-210.lap.

5./

3./ UDK.

Gy. Takách Béla, építőművész.
Amerika.

Kitünő portrétista és jeles tájképfestő is.

Kompoziciói mély gondolkodást árulnak el, valamely magasabb eszme szolgálatában.

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő építőművész.

Magyar Iparmüvészet, 1907.4.sz. 197-216.lap.

4./ MDE.

Cy. Takách Béla, épitőművész.
Amerika.

Tökéletes a rajzba, otthon van a történelmi és modern stilusokban, otthon van az olajfestésben, az akvarellben, pasztellben, odaadással foglalkozik az iparmüvészet minden ágával, az összes kézmüves mesterségek gyakorlatát birja és mint épitész bejárta az egész világot.

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőművész.

Magyar Iparmüvészet, 1907.4.sz. 197-215.lap.

Τόκαζεται ότι η πρόταση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή
σε καμία περίπτωση. Αυτό γιατί η ίδια η φύση της αντιβαίνει
στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, που ορίζει ότι
«Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου». Επίσης
αντιβαίνει και στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, που
ορίζει ότι «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει
ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στη
κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας,
εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και
δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη».

2./ MDK.

Gy. Takách Béla, épitőművész.

Amerika.

Kedvenc anyaga a fa, a majolika, a bronz, az üveg, és a szövet.

Számos amerikai szálló, bár, müterem stb. szobakiképzés kerül ki kezei alól.

/Egzotikus japán, sőt a MXXXX hindu stilus sem hiányzik munkáiban./

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőművész.

Magyar Iparművészet, 1907.4.sz. 197-215.lap.

MOK

Gyöngyöshalászi Farács Béla „festő".

Isten nem lakik emberi kéz által épitett templomokban.

OMKT-Vándorkiáll. 1910 szept. 8-dec. 27-ig

Tm. - Hornyánszky V. kny. 83. l.

Gy. Takach Béla

MDK

Adoration of Buddha, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Gy. Takách Béla, festöm.

Iniciáció.	VVizfestmény.
Leigázva.	"
Sejtelem.	"
Halál.	"

Mücs.-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Paszt. festök Egyes. és Graf. Egyes. -nek kollekciójából rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 68.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Iniciáció, vf.

Leigázva, vf.

Sejtelem, vf.

KMTárs. 1912. márc. kiáll.

Gy. Takách Béla MDK

A köd, vizf.

Át az arany kapun, vizf.

Mücsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

MDK

Gy. Takách Béla

A köd, vf.

Át az arany kapun, vf.

KMTárs. 1912. márc. kiáll.

MDK

Gy. Takách Béla

Halál, vf.

Könyörgés, vf.

Temetés, vf.

KMTárs. 1912. márc. kiáll.

MDK

Gy. Takách Béla

Lotus áldozat, vf.

A Sphynx, vf.

KMTárs. 1912. márc. kiáll.

MDK

Gy. Takách Béla, festőm.

Könyörgés.	Vizf.
Temetés.	"
Lotus áldozat.	"

Műcs.-CMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Pastt. festők Egyes. és Graf. Egyes. -nek kol lekci óiból rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 68.l.

MDK

GY. Takách Béla, festöm.

A Sphynx.	Vizf.
A köd.	"
Át az arany kapun.	"

Mücs-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.a kiáll.

Akv.- és Paszt.festök Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 6 l.

Gy. Takách Béla MDK

Iniciáció, vizf.

Leigázva, vizf.

Sejtelem , vizf.

Halál, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Gy. Takách Béla MDK

Fátyolvizesés, vizf.

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Könyörgés, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Takács Béla, gyöngyös halászi

koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban

Művészet 1918. 66. l.

MDK

Gy. Takách Béla, épitész

a Magy. Iparmüvészet c. lap bemutat ja azt a diszes faragott dobozt, amelyet Gy.T. Gy. - ki sokáig élt Amerikában- /ép.-huszárezredes/ készitett Rimn óczy Árpád alezredesnek, a bp.-i honvéd kerület épitési oszt. vezetöjének. Nagy József és Ullmann Frigyes szobrász kezemunkájának finomságai szóld nak minden egyes részletében.

Egy diszes faragozz fadoboz.
Magyar Iparmüvészet. 1918. 133.old.

Gy. Takách Béla

K.

EGY DÍSZES FARAGOTT FADOBOZT fényképek őrzésére mutatunk be a Magyar Iparművészet mostani számában olvasóinknak, mint a nemes anyagú, ízléses díszű, finom kivitelű iparművészi munka példáját. Komoly magyarsága, enyhén antikizáló díszítményei s arányainak szépsége tervezőjét dícséri: Gy. Takách Béla építészt és huszárkapitányt, aki sokáig élt Amerikában is, ahol szép munkáival becsülést szerzett a magyar névnek. Akkoriban lapunkban bőven foglalkoztunk az ő munkásságával. Ez a most bemutatott doboz különben Rimanóczy Árpád alezredesnek, a budapesti honvédkerület építési osztálya vezetőjének jubileumára készült ajándék és Nagy József meg Ullmann Frigyes szobrász kezemunkájának finomságai szólalnak meg minden egyes részletében.

Magyar Iparművészet
1918. 133. l.

radt

a

.Tény

az

nem

n je-

et

3-

5-

esz-

atu-

ta.

volt

ást

sike-

özik

ejét,

Takách Béla.

A Nmezeti Szalon kiállitást rendezett müveiből 1918-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK.

Gy. Takách Béla, iparmüvész

131-132. Faragott és ezüstözött veretekkel diszitett emlék-fadoboz és fedele.
Tervezte: Gy. Takách Béla, készitették: Nagy József és Ullmann Frigyes .

Képek 132. lap.

Magyar Iparmővészet, 1918.. 132.l.

MIK

Takách Béla, sz. Munkács, 1874.

Moshée bejáró, vizf.
" " "
Bejáró a szultán palotájába, vizf.
Arckép, vizf.
" "
" "
Sirdar Umraoshing Sher Gil, vizf.

N.Szal. csoportkiállítása. 1918. szept. 13-15 l.

Takách Béla

Kiáll-

Nemzeti Szalon

1918. szept.

Fov. képt.

MDK

Takách Béla, sz. Munkács, 1874.

Klára, vizf.
" "
Judith, "

N.Szal. csoportkiállítása. 1918. szept. 13-15 l.

MDK

Tákách Béla, sz. Munkács, 1874.

Kálvária, olaj
Trencsén vára, olaj
A Kashbah bejárata, Tanger, vizf.
Eső után, vizf.
Utca részlet, vizf.

Meredek utca, vizf.

N.Ssal. csoportkiállítása. 1918. szept. 13-15 l.

MDK

Takách Béla, sz. Munkács, 1874.

Át az arany kapun, olaj
Szobarészlet, olaj
Budai Dunapart, olaj
Az Országház télen, olaj
A parlament ködben, "
Reggeli köd, "
Naplemente, olaj

N.Szal. csoportkiállítása. 1918. szept. 13-15 l.

MDK

Gy. Takách Béla

Fényképdoboz

N. Szal. csoportkiállitása, 1918. szept. 16 l.

MDK

Takách Béla, sz. Munkács, 1874.

A szerelem oltára, olaj
A távozó hajó, vizf.
Sejtelem, vizf.
Csend, olaj
Hódolat, olaj
Könyörgés, olaj
Isten nem lakik emberi kezek által épitett templomokban, vizf.

N.Szal. csoportkiállitása. 1918. szept. 13-15 l.

Takách Béla

Művinet 1918. 65

Bronzszelencze IX. 51.

MDK

Takách Béla, sz. Munkács, 1874.

Ima, olaj
Könyörgés, "
A sphynx, "
Csendélet, vízf.
Incense áldozat, vizf.
Lotusz áldozat, olaj
Menedék, vizf.

N.Szal. csoportkiállitása. 1918. szept. 13-15 l.

Gy. Takách Béla
festő

II. Fő utca 71.
meghalt 1947 máj. 24
ápr.

MKSz 1947

Takách Béla

festő, szül. 1874 aug. 5. Munkácson. Karlovszkynál tanult, 18 évés korától állít ki. Hosszabb ideig élt Amerikában és Angolországban.

Kruck II. 605. l.

Aukszta V. 117.

— ~~homokszentlörinczi V. 176.~~

gyöngyöshalászi Takách Béla
építész

Szül. Munkács 1874
oklevelet nyert 1897.

Névjegyz müegyetem 20 l.

Aldringer János.

Mellig, jobbra, tojásdad me
széles gallérral és kendővel. Fel

IOHANN ALDRINGER S. CAES. MAJ
DELECT. METAT ET REIPEC

a kép alatt: INTER Teutonico Mavo
Quae virtute sua Ca
Hostibus haud tergo
ALDRINGERE potens M
Cedite vos Decy fact
Cedite Scipiades ce

Rm., mér. a rl. 18.4: 12

Sz.n.
218-9

M.D.K.

Takách Béla

A Mücsarnok téli tárlatán müveit először állitotta ki a müvész, -közli "A HÉT TÜKRE" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. dec. 2.
16. évf. 49. sz. 784. lap

Ügyintéző:
Tárgy:

Gy. Takách Béla

vajzos- és festői
tárgyiasság

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 44. l.

Takách Béla MDK

Részlet a gróf Hunyady kastélyból Alsó Pélen,

vizf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Takách Béla

1902-től Louis C. Tiffany mű-
termében - exteriőrökön kívül -
ranios üvegmozaik és gobelin
terve került ki a kezei közül.

Ernyei Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig
Művészet, 1978 október - 38. lap.

Takách Béla

Takách Béla önálló-an tervezte a Fleischmann residence belső dekorációit és a 10 emeletes Hotel Belleclaire-t.

Ernyei Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig
Művészet, 1978 október - 38. lap.

Pf. Takács Béla

Mincsarnok Budapest

1894. Lavassi Eiall

Takách Béla.

1894/95. téli Eiáll.

Aethiopiai no⁴ III. 33.

Takách Béla

Takách Béla - Vass József-Jeffel együtt részt vett a New-Yorki varoshár pályázatán.

Ernyei Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig
Művészet, 1978. október - 38. lap.

Takách Béla

Nemes kedvetelésü, őszinte és szerény vizifestményeket produkáló kulturmüvész, -állapitja meg a Müvészet c. rovatban közölt beszámoló, "A Nemzeti Szalon szezonnyitó kiállitásá"-n szereplő munkáiról. "A legfinomabban átérzett és a legszebben csendülő gondolatszenzációi előtt tanácstalanul áll a néző" folytatja az ismertetés, kifogásolva a meg nem okolt beállitást, "a lelkiismeretes elaprózódást". Angol illusztrációkra emlékeztető munkának tartja, minden különösebb karakter nélkül.
A HÉT, Bp. 1918. szept. 1.
XXIX. évf. 35. sz. 543-544. lap.

Gy. Takách Béla.

A Műcsarnok téli tárlatán aquarelltájai szerepelnek. (említve.)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

MDK

gyöngyöshalászi Takách Béla,

418. A kifölt óriás.

KMTárs.1927. őszi kiáll. Kat. 18.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Kert Tauerminában, vf.

~~Miramare~~ Miramare, "

Az Etna, "

N.Szel. kiáll. 1927. jun. 26. 1.

MDK

Takács Béla

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

MDK

Gy. Takách Béla, festőm.

323. Farkasvölgy. vízf. Repr.

Nemzeti szalon. MAPE 1927. máj.-jun. 13. kiáll.

Gy. Takács Béla

festő

Tarkasvölgy c. Eepé

repr.

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1927. I. erf.

9. sz. 11. l.



Ger

Nach dem Ge

Takách Béla gyöngyöshalászi

MDK

Malomvölgy Visegrádon

Fenyők között

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Takách Béla gyöngyhalászi MDK

~~xxgyöngyhalászxx~~

A kidőlt óriás

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Gy. Takács Béla MDK

Erdő széle, vizf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Elhagyott malom, vizf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Gy.Takách Béla

Szentendre, vf.

Farkasvölgy, "

NAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 14. 1.

MDK

Takách Béla gyöngyöshalászi

Malomvölgy Visegrádon

Fenyők között

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

Gy. Takách Béla

Szerepelt a dűcsarnok Tavasi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Gy. Takách Béla MDK

Farkasvölgyi ut, vizf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla

Szerejel a Nemzeti Szalon Nagy Tavaszi Tárlatán

Pesti Napló 1927 VI. 16.

Gy. Takács Béla

Hegyi-képekkel nagyon az akvarell és pontell festők kiállításán a Nemzeti Szalonban

Magyarság, 1927 V. 26.

MDK

Gy.Takách Béla

Sárga nyirfák, vf.

Mátrai völgy, "

Öreg tölgy, "

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 14. l.

MDK

Gy.Takách Béla

Hegyoldal, vf.

A Guggerhegy oldalában, vf.

Csákvári részlet, vf.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 14. l.

MDK

Gy.Takách Béla

Akvarell tájai, a Műcsarnok tav.tarlatan.

/Kézdi./:Tav.tárlat a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap 1927.ápr.1. 4.l.

MDK

Gy.Takách Béla

Dülő utak, vf.

Tisztás, "

A Guggerhegy tetején, vf.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 14. l.

MDK

Gy.Takách Béla festőm.

Gy.M. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229. l.

MDK

Gy. Takách Béla **festő**

Malomgát, festm. repr.

Gy: A műcsarnok őszi tárlata. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229-232 l. képekkel

97. Takách Béla.

Akvarell-tájképei szerepelnek a Mű-csarnok téli tárlatán. (említve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

MDK

gy.Takách Béla

állami II. vizf. díjat nyert 1922

Nagy. Akvarell és paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.
1928. okt. 2o.1.

MDK

Gy. Takách Béla

Malomgát, vf.

Kökényvirágzás, vf.

Pipacsos rét, "

Képzőm.Főisk.Ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

Magy.Akv. és Paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.1928.okt.

8. 1.

MDK

Gy. Takách Béla

Tavasz kezdete, vf.

Malom a Rimán, "

Rima-Ráhó, "

Képzőm.Főisk.ifjusági kiáll. Ernst Múz. 1924.

Magy.Akv. és Paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.1928.okt.

8. l.

MDK

gy.Takách Béla

Budapest Székesfőváros díját nyerte vízf.re

1926

Magy.Akvarell és paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.
1928. okt. 2o.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Tavaszi rügyezés, vf.

Májusi zivatar, "

Képzőm.Főisk.ifjúsági kiáll. Ernst Muz. 1924.

Magy.Akv. és Paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.1928.okt.

8. l.

GY.TAKÁCH BÉLA

385 Hidegkuti legelő.
393 A Sashegy oldaláról.

KMTárs.1929/3o.téli kiáll.kat. 19.oldal

Gy. Takách Béla

Műcsarnok téli tárlatának sorozatában "Vadkörtefák" c. műve szerepelt.

PH.929.XII.22.

MDK

Takách Béla

Budapest a Rózsadombról

Képzőművészet 1928. II.évf. 12.sz. 173.l.

97. Jakács Béla

Művével nemzetel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 22.

Gy. Takách Béla MDK

Magános tölgy, vizf.

Rimaparti nyárfák, vizf.

Zugligeti tölgyfa csoport, vizf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Gyg. Takách Béla

Budapest a Rózsadombról c. képét megvette a főváros.

Képzőművészek

1928. II. évf. 173. l.

M.D.K.

Tokách Béla, építész

terve 500 f-ös megvételben részesült a debreceni egyetemi reformatus templom pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

ápr. 28. sz. 4. old.

Takách Béla, gr.

Jestí

áll. II - vorf. díj 1922

Békesfőv - ~~[illegible]~~

vorf. díja. 1926.

Nemzeti Szalon

MAPE 16 - Kiáll. 1930.

dec.

Takách Béla

ép. Budapest

Csód

Magyar Építőművészet

1909. 7 sz. 22. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

MDK

Takách Béla

Építő Ipar 17.sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

Gy. Takách Béla

cód

Budapesti Hírlap

1913. máj. 7.

(A Kálvin-téri pályázat.)

U. 591.

3
Lat. M. sz. p.

Hétfő
4
at. Ulrik pk
Első negyed 14 ó 47 p.

Kedd
5
at. Z. Antal

Szerda
6
at. Izaiás pr

Csütörtök
7
t. Cir., Met.
Ogör. Jún. 24 Iván születése

Péntek
8
. Erzs. k.

Szombat
9
Ver. sz.
Izr. 10 S. Khukath 5 P.

1938 31 nap **Julius**

Takách Béla

gyöngyös halászi
épitész
a debreceni egyetemi
ref. templom terop.
megvétel

MMÉEKözl

1938. 138-l.



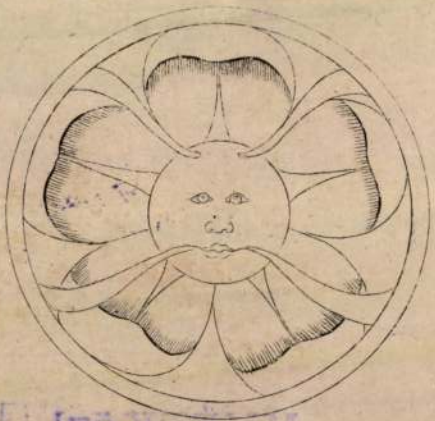

9.



5.

TAKÁCH Béla, Gyöngyöshalászi építész (Munkács, 1874.VIII.5. - † 1947 ?)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 188.p. és ill.

gy. Takách Béla

műépítész New Yorkban

1891/92-ben végezte az

alábbi iskolát

Jánosi II. ker. reáliskola

119. l.

A m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ad II. 90.943/
ez a küldemény kg-kint 2 filléres frankójegy fell

A feladó bizományos neve: ..... MARKOVITS Könyv és ujság BORSA (Már

Lakhelye: .....

Tartalma:

194 ..... hóról.

Magyar Nemzet köznapi	
" " vasárnapi	
Film, Szinház, Irodalom	
Független Magyarország	4
Képes Sport	
Magyar Rejtvény Ujság	

makulatura

T.

E

film, könyv

..... kgr. 94 1 72 Buc

..... 1 ..... drb csomag

Takács Béla

építész

l.

Szendy K. Bpest

székesf. közig. évk.

1942. Bp. 1943. 391. l.

A

Müemlékek Országos Biz

gg. Takács Béla
építész
Newark városháza.
Pályanyertes terv.
Repr.
Jánosi II. ker. reálisk.
47. l.

Ez, azt hiszem, azonos
Gyöngyöshalászi
Takács Béla
festővel!

gen

KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA

35.748

Szállítottunk

t.
Mücz
Bpest. F

a mai napon:

500 db. cim
50 " ABC

Budapest, 19 ... h

742/S. — K. M. E. Ny.

Gyöngyöshalászi Tarach Béla

irod

Magyar Építőművészet

1910. 12 sz. 12–13 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a mühelyfőnö

8. sorsz. Mühelyi min

Gj. Takács Béla

építész

A Mechwart-kastély

Beleskán

(Tolna vm)

serverte fenti

Repr.

Jánosi II ker reálisk

12. l.

tb. = tárgyában
tank. = tankerületi
tört. = történeti
tud. = tudományos
tul. = tulajdona.
t. = tiszteletbeli

vonatk. = vonatkozó

vál. = választott
v = volt
vándorkvt. = vándorkönyvtár
~~várm. = vármegyei~~
vizf. = vízfestménye
vm. = vármegye, vármegyei

Takách Béla

gyöngyöshalászi

Bpest – Baross-tér

ref. templom terv.

megvétel

MMÉE Kösl

1940. 117. l.

Kat. Cecília vt.
Prot. Cecilia

9. Matrona

CSÜTÖRTÖK

23

Kat. Kelemen
Prot. Kelemen

10. Olimpa

PÉNTEK

24

Kat. Ker. János
Prot. Emma

11. Géza

SZOMBAT

25

Kat. Katalin vt.
Prot.Katalin

48. hét

1944 NOVEMBER 30 nap

12. A. János

Takách Béla

gyöngyöshalászi

festő, építész

l. élet –

Karczagmagyállam

907, h.

Versecz.

Az Entwurf Einer in [illegible]
Katholischen Kirche mit Beybe
[illegible] vordern Front, woran sub A d
Gallerie angezeiget wird feli
lokzatát és alaprajzait szeml

Tusrajz, mér. a vk.

Takách Béla

gröngyöshalászi
épitész

laid

Nádai 82. l

T.-

Szentiványi Gyula hadnagy urnak-
fstő-

BAJA
40 II.-3 24
1 M

HIVATALBOL
DU ÁTALÁNYOZVA

Buda
Lágymányosi u-16

Takách Béla gyöngyöshalászi

festő

Műcs. kiáll. 1894-ól.

Pipics 121. l.

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár

Nyugta

azaz: ..... Korona .....

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

Takách Béla, gyöngyösha-
lászi

[illegible]

lász.

M. Iparmüvesiet

1907. 197



AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

NYOMTATVÁNY

Takách Béla

Szőnyőshalászi

építész és festő

lásd

Ki-Kicsoda?

826, 827. l.

úrnak

Budapest

M.D.K.

Gr. Takách Béla, bpesti építész

400 K-ás második díjat nyert a nagyszapolcsányi városháza terepályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

aug. 3. sz. 11. old.

Takách Béla

festő

l.

Lexikon Tár

559. b. l.

HORNYÁNS
CS. ÉS
KÖNYVN
BUDA

Takách Béla

Az Egyesült Államokban élt és
magyar szecessziós építőművész
Takách Béla, aki építészként, belső-
építészként, textil- valamint magyol-
kaa és üvegtervezőként is működött.

Ernyei Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig
Művészet, 1978. október - 38. lap.

Gy. Tarach Béla

festő

cikke „Az amerikai művészviszonyokról."

Művészet. 1910. 204–210. l.

Saját kapcsolatait írja le.

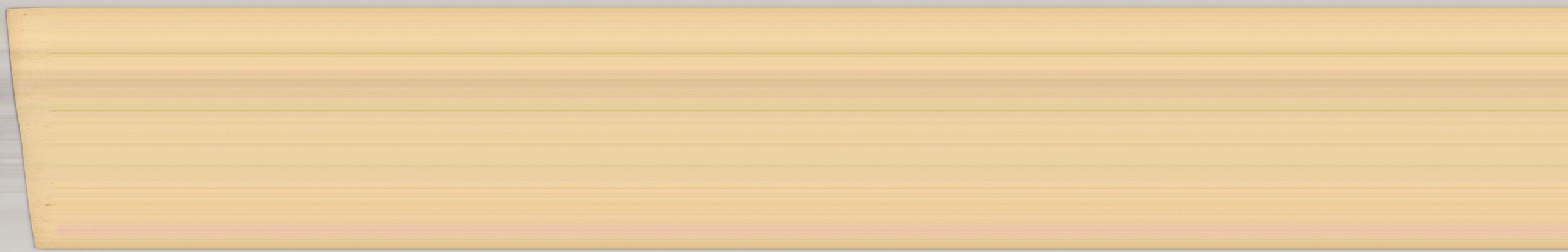

Takách Béla,

gyöngyöshalászi

szód

Nemesvári. 137. l.

Die Canalisierung der

· Oberthore.

el.)

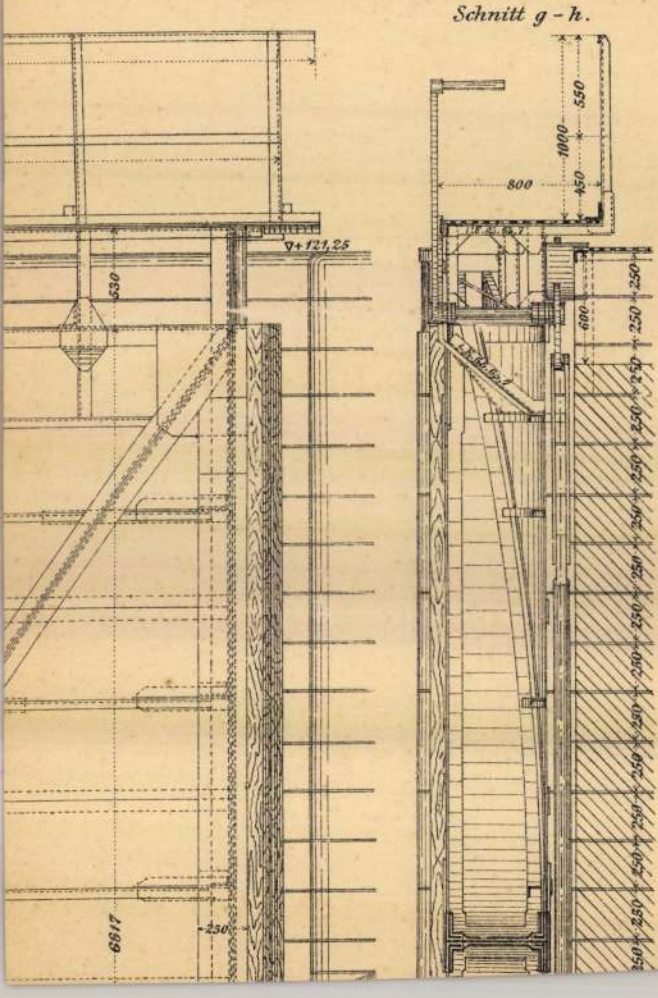

Gy. Takách Béla MDK

Zugligeti bükkfák, vizf.

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Gy. Takách Béla, festöm.

E.: Esterházy-dij.

Kitüntetések, dijak.
Mücs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Kat. 36.l.

Gy. Takách Béla MDK

Csendélet

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Gy. Takách Béla

MDK

Budai Dunapart, vizf.

Miesarnok 1939 dec.-1940 január

Gy. Takách Béla MDK

Zugligeti bükkfák, vizf.

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Gy. Takách Béla

MDK

Gesztenye-erdő

Bükkfák tavasszal

Csendélet

Virágzó mandulafák, Rét

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Csendélet

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Tölgyfacsoport, vizf.

Mücsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Gy.Takách Béla

Budai Dunapart, vf.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 15. 1.

Gy. Takách Béla

MDK

Tölgyfacsoport, vizf.

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Gy. Taltách Béla, festö

Gesztenye-erdö.
Bükkfák tavasszal.
Csendélet.
Virágzó mandulafák.
Rét.

Mücsarnok.-Öszi tárlat.1939.okt.-.-nov.19. Kat. 11.1.

/Ezen belül a MAFE 24. kiáll.-a/

Gy. Takách Béla

Magyar Nemzeti Művészet

1938. 1. sz. 13. l.

Pocsék nyomás!

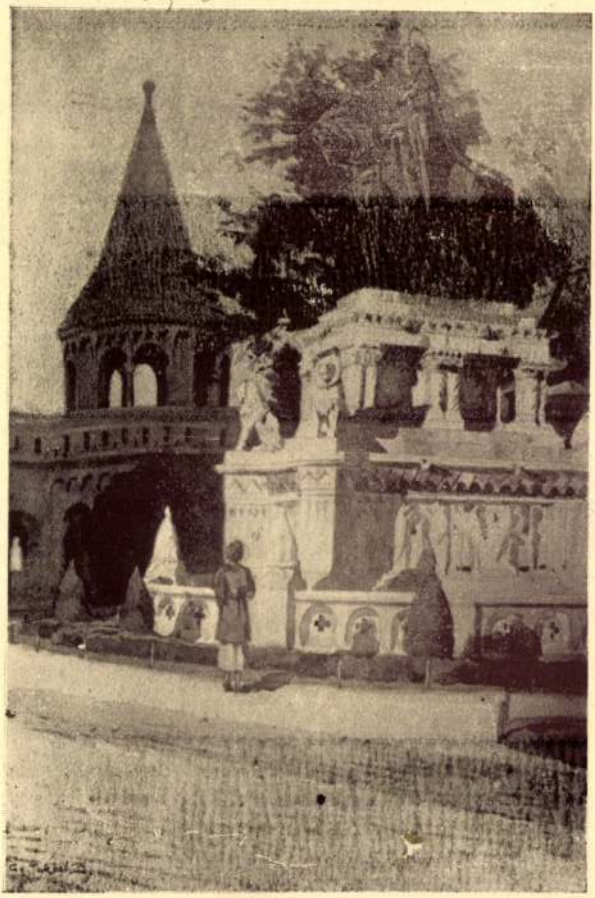

Gy. Takách Béla: A Szent István-szobor.
Műcsarnok, Szent István kiállítás.

lelkével a nemes [illegible]

Egyszerű kis történetek, szürke, hétköznapi mberekről, de magyar emberekről. Szinte jól esik mai súlyos időkben az óriási szociális, gazdasági s szexuális problémák világából rövid időre ki-ökkenni és elkalandozni az egyszerű, mindennapi, z igazán emberi lelkek virágos mezőin.

A könyv nyelvezete könnyen gördülő, magya-os, telve költői lendülettel és sok-sok színnel. Ez költői lendület és sok szín idegen tárgyú törté-eteket talán élvezhetetlenné tenne, de itt az ízig-érig magyar történetekben igen kellemesen hat.

Különös érdeme Somogyinak, hogy — bár örténeteinek tárgya egyszerű és mondhatni min-ennapi — az író ügyes, szinte szuggesztiv elő-ásával mégis lekötik az olvasót.

Dr. M. J.



MDK

Gy.Takách Béla
grafikai mű:

Az ujpesti vasuti hid.Vizfestmény.
Fehér porcellán. "

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiall.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 21.l.

MDK

Gy. Takács Béla

Budapest Remete hegy, aquarell

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

MDK

Takách

Résztvett a Műcsárnok 1937.évi téli kiallitásan.

Pipics Zoltán dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1937.jan.24. 21.l.

MDK

Gy. Takách Béla, festö

Platánok. Vizf.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937. ápr. 29.-jun.20. Kat. 13.l.

Gy. Takács Béla
Budapest Remete hegy, akv.

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 19 1.

MDK

Takách Béla, festőm.

külön meg kell említeni az akvarell- és pasztell-festők során.

Szomory Dezső: Téli Kiállitás.
Műcs.- Az Est.1937.jan.24. 13.1.

GY. TAKÁCH BÉLA

Őszi erdő.
Kilátás a Rózsadombról.
Uszályhajó a Dunán.
Ködös reggel.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Gy. Takách Béla

MDK

Japán csendélet

Műcsarnok 1938 téli tárlat

GY. TAKÁCH BÉLA

Miniatürök.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Gy. Takách Béla

MDK

Kirakodás

A Pálffy-téri hajóállomás

Uszályhajó

Műcsarnok 1938 téli tárlat

Gy. Takách Béla MDK

A kiscelli kastély bejárata

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

MEK

Gy. Takách Béla

MDK

Kánikula

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Visegrádi malomvölgy, vizf.

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

MDK

Cy. Takách Béla
Kánikula

KMTárs 1938. őszi kiáll. 12 l.

MDK

Gy. Takách Béla
grafikai műve:

Déli verőfény. Vizfestmény.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tár .jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 22.1.

MDK

Gy. Takách Béla

Japán csendélet

KMTárs. Téli tárl. 1938.

MDK

Gy. Takács

Kánikula

Magyar Nemzeti Művészet 1938.4.sz.
63.l.

Takách Béla

gyöngyös halászi

Malom gát, virt

Repr -

Nemzeti Szalon

MAPE M. kiáll. 1928

okt.



Gy. Takách Béla

festő

1.

Nemzeti Szalon

MAPÉ 14. kiáll. 1928

ok.

a Gy. betűben

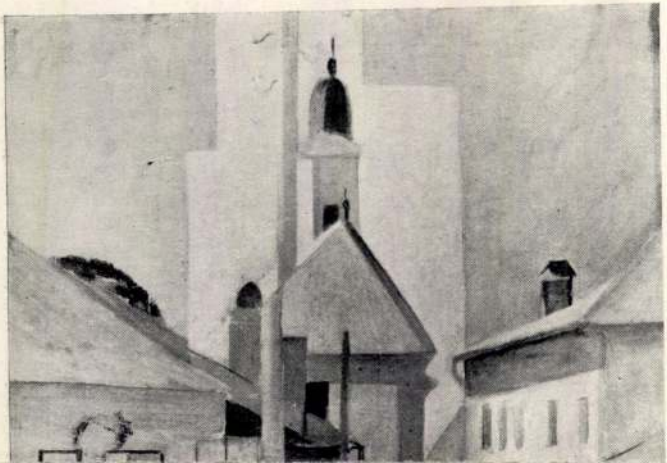

Takács Erzsébet

1974-ben SZOT-díjjal tüntették ki.

Népszava, 1974. máj. 1. 10 kép. 100 sz. 1 p.

Takács Erzsébet szobrász

nem végzett főiskolát, nem volt
választott mestere.

„Síró anyony"
„Ülő figura"
„Erzsike" c. szobrai emlékre
a Láng-gyári művelődési otthonban rendezett kiállítá-
sáról.

Magyar Nemzet 1970 január 27.
4. old

Takács Erzsébet

„Népbiztos" c. tabláról

fotója a 9. oldalon.

Pestmegyei Hírlap 1969 január 26.

Takács Erzsébet szobrász

róla szóló cikk a 9. oldalon

„Munkás művész számvetése"

Nápszava 1969 november 30

Takács Erzsébet

Takács Erzsébet munkássá-
gát 1974-ben SZOT-díjjal
jutalmazták.

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemesak...
Nők Lapja, 1979. január 13-21. lap.

Takács Erzsébet, szobrai

megnyílt

Gerencsér Miklós: Siker, előzményekkel 6.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 16.

Takács Erzsébet

Idén még a csepeli művelődési otthonban kiállítása nyílik.

Népszava, 1974. febr. 1. 102 évf. 26 sz. 4 p.

Takács Erzsébet

A Láng Gépgyár művelődési házban kiállítása nyílt. (fotó is)

Népszava. 1974. febr. 1. 102 évf. 26 sz. 4 p.

Takács Erzsébet szobrászmüvész

Az idei SZOT-dijjal tüntették ki a müvészt, Május elseje alkalmából, -közli a lap „SZOT-dijasok " -cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 4.
XVIII. évf. 18. sz. 2. lap.

Takács Erzsébet

Munkácsy Mihály – díj



Magyar Nemzet 1986. IV. 7.

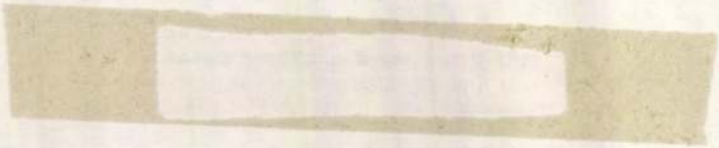

Takács Erzsébet, nobrán

Kiállítása nyílik meg Szepelen febr. 12-én.

— : □ Takács Erzsébet... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. febr. 6.

Takács Erzsébet, nobrán

A Láng Gépgyárban rendezte be műhelyét. (fényhép.)

– Műterem a gyárban 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1974. jan. 29

Takács Erzsébet gobrányművény

SZOT díjat kapott

május 1
2. old.

Takács Erzsébet, szobrász

Díjat kapott.

– Átadták az 1974. évi SZOT – díjakat

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 30.

Takács Ernőnek, olvasónk

új SZOT-díjas.

– Kiosztották az 1974. évi SZOT-díjakat 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. május 1.

Takács Erzsébet, nobrán

A háng képgyár öntödéje mögött van „műhelye-műterme."

Itt beszélgetett el vele a riporter.

Bányai Gábor: Műhelybeszélgetés Takács Erzsébettel M. 8,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 21.

Takács Erzsébet

Bányai Gábor: Műhelybeszélgetés
Takács Erzsébettel – Népszabadság 1974. ápr. 21
M.K.: Egy boldog szobrász – Zalai Hírlap 1974. ápr. 21.

A magyar müv.tört.irod.bibliográfiája 1974.
összeállitotta Vadászi Erzsébet
Művészettörténeti Értesitő 1977/1.

75 old.

Takács Erzsébet

Megbízást kapott Takács Erzsébet, hogy a kislétai Állami Gyermek-otthon részére „Anya gyermekeivel" című szobrcsoportot készítse el.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1978. július – 45. lap.

Takács Erzsébet

A kiállításon a művésznő két évtizedes munkásságával szerepel. Különféle anyagokat használ: fát, bronzot, követ.

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak...
Nők Lapja, 1979. január 13 – 21 lap.

Takács Erzsébet

A kőbányai Pataky István Művelődési Központban mutatták be Takács Erzsébet szobrászművész gyűjteményes kiállítását.

Prestyánszky Ilona: A dolgozó emberekért...
Nők Lapja, 1979. január 13–21 lap.

Takács Erzsébet

szobrász

„Téglagyári munkás"
„Anya gyermekével" (részlet)
} repro

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak témája.
Nők Lapja, 1979. január 13 - 21. lap.

Pakács Erzsébet

A művésznő első önálló kiállítása 1968-ban Óbudán, a Hazafias Népfront helyiségében volt, ezt követték úgy Budapesten, mint vidéken kiállításai.

Bredyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak...
Nők Lapja, 1979. január 13-21 lap.

Takács Erzsébet

Takács Erzsébet mestere Mikus Sándor volt. Önálló hangját portréiban találta meg. A mindennapok hőseinek állít emléket.

Brestyánszky Flóra: A dolgozó ember nemcsak ...
Nők Lapja, 1979. január 13-21. lap.

Takács Erzsébet

A kilencgyermekes merőhövesdi munkáscsaládból származó művésznő félig autódidakta. Kis Jankó Bori verette a művészet útjára.

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak...
Nők Lapja, 1979. január 13-21. lap.

Takács Erzsébet

Takács Erzsébet munkás volt és munkások között ért művésszé. Élete maris gyárakban zajlik, műterme is a Lang gépgyár udvarán van.

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak...
Nők Lapja, 1979. január 13-21. lap.

Takács Erzsébet

Vissza-visszatérő témája
az anyai szerelet, az anya
és gyermek eltéphetetlen
kötődése.

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak..
Nőt Hapja, 1979. január 13-21. lap.

Takács Erzsébet

A hislétai gyermek otthonban
felállított sittói mészkő szob-
rán is az anyai szeretet pél-
dázza.

Brestyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak..
Nőt hapja, 1979. január 13-21. lap.

Takács Erzsébet

Bronz domborművire munkásmozgalmi hősök, írók és költők ihlettek. Újabban a fa formanyelvét keresi, a kubizmus eszköztárával.

Bredtyánszky Ilona: A dolgozó ember nemcsak...
Nők Lapja, 1979. január 13-21 lap.

Takács Erzsébet szobrászművész

a Május 1. alkalmából az idén tizenhetedszer adták át a SZOT irodalmi és művészeti díjait. A kitüntetésben részesült a művész is.

G. Szabó László: SZOT-díjas a Finomkerámiaipari Művek három tervezője.
Építők Lapja, 1974. máj. 6.

Takács Kálmán festőművészt
kedden kiosztották az 1944. évi
SZOT-díjakat. E kitüntetésben
részesült a művész.

Neprazd, 1944. május 1.

Takács Erzsébet

1973. nov-ben a Láng Művelődési Központban kiállítása volt.

Népszava, 1973 nov. 22. 101. erf. 273. sz. Gr.

Takács Erzsébet. 2

Hogy megélyen a kislányával, akit öt éves
kora óta egyedül nevel keményen kellett dol-
gozniа. S közben tanult vasszorgalommal.
Elsőkiállítását a III. kerületi Hazafias
Népfrontbizottság rendezte. S akkor már
ott voltak szószólói: a szelid „Édesanyám"
az elpusztíthatatlan erőt sugárzó „Me-
nyecske" s a többiek

Némethi György: Vasvirág

Ország-Világ 1972/21 20 old

Takács Erzsébet. 3

Három éve szoros szálak fűzik a Láng Gépgyárhoz. Ott dolgozik az öntvénytisztító műhely mellett van egy kis szobája, ott figyeli, rajzolja, mintázza azokat, akik nélkül nem mozdulnának a zord fekete vasak. A Láng Gépgyár már két kiállításának adott otthont.

Némethi György: Vasvirág.

Ország-Világ 1972/21 20-21 old.

Takács Erzsébet. 1

Mezőkövesden született: egy kilencgyermekes családban ő a legidősebb testvér. A művészetről először Kis Jankó Bori nénitől hallott. Sok év eltelt azóta, hogy a Lehel uti kollektív műtermben az mondta Mikus Sándor: Erzsébetből szobrász lesz. Neves művészek korrigálták a szobrait: tudást, buzdítást kapott tőlük, de a kenyér...

Némethi György: Vasvirág

Országs-Világ 1972/21 20 old.

Takács Erzsébet szobrászművész.

Önportré (a Nemzeti Galéria tulajdona 20 old.
a „Síró asszony" 21 old.
Takács Erzsébet édesanyja és Keller Mihály brigádvezető portréjával 21 old.

Ország-Világ 1972/21.

Takács Erzsébet szobrász

Kiállítása nyílt a
Láng gyár művelődési központjában

Népszava 1971 november 19
2. old.

Takács Erzsébet szobrászművész.

A SZOT Elnöksége 1974. évi Szot-díjjal tüntette ki a művészt.

Nógrád, 1974. máj 1.

Takács Erzsébet szobrászművész

A Szat elnöksége 1974 évi Szat-díjjal tüntette ki a művészt.

Zalai Hírlap, 1974. máj. 1.

Takács Erzsébet, szobrász

a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

–: A kitüntetettek névsora – 12.

Esti Hírlap, Bp. 1979. nov. 6.

Takács Erzsébet, szobrász

Az Építők Szekházában nyílik meg tárlata máj. 7-én.

— :o Takács Erzsébet 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 máj. 7.

Takács Erzsébet, szobrász

Nyújtemény kiállítása nyílt meg az építők Dózsa György úti székházában.

— Hír

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. máj. 8.

MDK.

Takács Erzsébet

Óbudai képzőmüv.kiáll. megh. 1967 szept.24.

MDK.

Takács Erzsébet

Óbudai képzőmüv.kiáll. megh. 1967 szept.24.

Takács Erzsébet

„Erzsi" c. szobrának
fotója a f. oldalon

Nápszava 1972 április 2

Takács Erzsébet szobrászművésznek
ezévi SZOT-díjban részesült
a művésznő.

Déli Krónika.
1974. IV. 30. Kossuth 12,00 /Szné/

Takács Erzsébet

Nepbiztos – postré spobor reprodukálva

Mesterségei Hírlap 1969. jan. 26. 9. o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Takács Erzsébet

Anya gyermekkel c. kisbronza (ezt)

szerepel az óbudai képzőművészeti Klub kiállításán a Frankel Leó Művelődési Házban

Ridep Gábor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1968 XI. 15

MDK

Takacs Erzsébet

Hanoiért-kiállitásról hir

Textilélet 1968 máj.27.

Tarács Erzsébet

„Anya gyerekkel" c. kisbronzát emelte ki a cikkíró az óbudai képzőművészeti klubnak a Frankel Leó Művelődési házban rendezett kiállításából. (A kör 24 tagja mutatta be műveit).

Változatos tárlatok országszerte (Ridey Gábor)

Magyar Hírlap, 1968 november 15. 9. l

Takács Erzsébet

Szobász

Közgyűjtemények vásároltak szobrailól, társadalmi megmozdulás indult ilekkörülményeinek megjavítására.

D. Fehér Zsuzsa: Takács Erzsébet kiállítása
Művészet, 1970, junius – 47 lap

Tarács Erzsébet

festményein

"Női fej" sorozat

"

D. Fehér Zsuzsa: Tarács Erzsébet kiállítása

Művészet, 1970. június - 47 lap

Takács Erzsébet
nobán

Közlései tömondat egyszerűségűek, de amit mond, tisztán és emelhedetlen mondja.

D. Fehér Ilsuzsa: Takács Erzsébet hiallítása
Műhészet, 1970. junius – 47 lap.

Takács Erzsébet

Szobrász

Pátosz nélküli közvetlenség,
az összefoglalás igénye jellemzi
törekvéset.

D. Fehér Ismzsa: Takács Erzsébet hiallítása
Műrészet, 1970. junius – 47 lap.

Talács Erzsébet

szobrász

Összegyűjtötte szobrait, erőteljes szépen faragott hövek, nemes faszobrok, portrét, érinek sorahoznak egymás mellé.

D. Fehér Ilsuzsa: Talács Erzsébet kiállítása Művészet, 1970. junius – 47 lap

Takács Erzsébet

szobrász

Az egyhori modell mint azni kerdett,
Követ, fát faragott, bronzot cirellalt,
betont csiszott. Az anyaggal kín-
lódott legtöbbet.

D. Fehér Ibrizsa: Takács Erzsébet kiállítása
Művészet, 1970. szeptes ~ 47 lap

Takács Erzsébet

szobrász

Munkája az Alap kollektív műtermébe hívta. Körben szabad idejében a békés megyeri nyári konyhában szobrászkodni kezdett.

D. Fehér Ilsvesa: Takács Erzsébet kiállítása
Művészet, 1970. junius - 47 lap

Tarács Erzsébet

szobrász

Ülő, lépő, szomorkodó, olvasó figurák cselekvés nélkül is feszültséggel telítettek.

D. Fehér Ilmuzsa: Tarács Erzsébet kiállítása

Művészet, 1970. junius - 47 lap.

Takács Erzsébet
szobrász

A sokgyermekes mezőkövesdi
család gyermeke kiába csodálva
Kisjankó Bori néni kezе alatt készült
műveket, nem került főiskolára.

D. Fehér Zsuzsa: Takács Erzsébet kiállítása
Művészet, 1970. junius - 47 lap

Takács Erzsébet, szobrón

L: Csányi Árpád

-: Díjak, kitüntetések - 1986

8.

Élet és Irodalom Bp. 1986. okt. 4. XXX/14

MDK

Fakács Erzsébet
szobrai

„Erzsike" a legsikerültebb
műve.

Lelenyi György: Ébredő képzőművészeti kiállítás.
Művészet, 1967. november - 47 lap.

Takács Endre

cikke: Az ipari formatervezés fejlődése. - Ipari Művészet, 1968. IV.sz. 3-7.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodal om bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

164. l.

Takács Ernő

„Szőke Lajos," mellszobor, gipsz, 1898

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 521

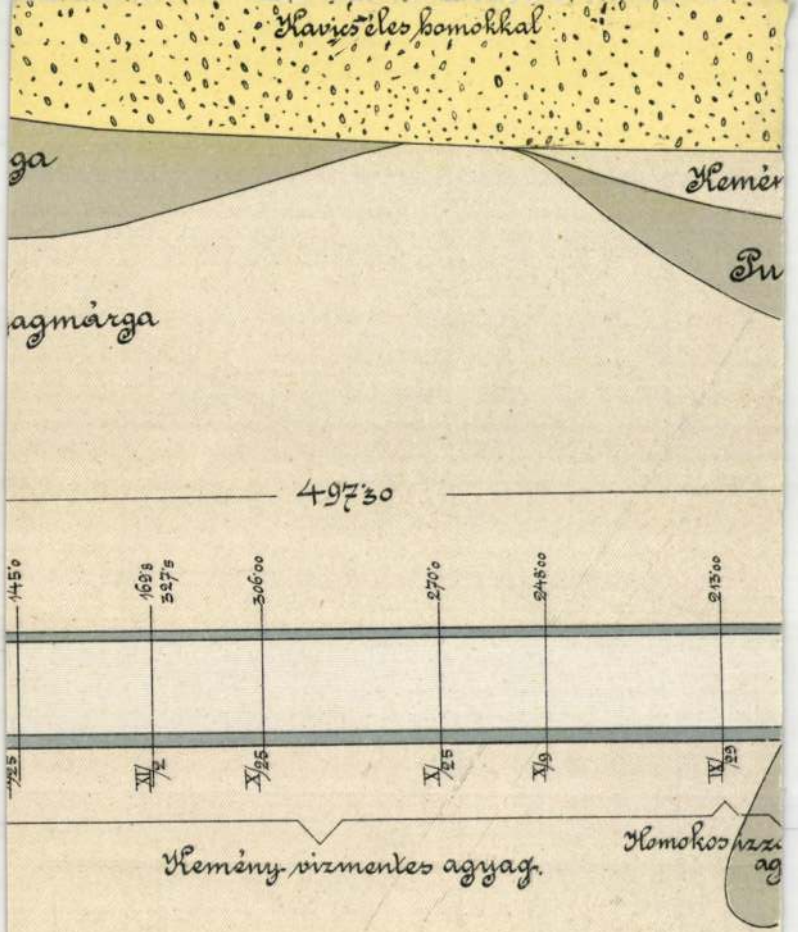
Kavics éles homokkal
ga
Kemén
Pu
agmárga
497·30
145·0
169·8
327·5
306·00
270·0
248·00
213·00
XI/2
X/25
X/25
X/9
IX/29
Kemény vizmentes agyag.
Homokos izz
ag

NYOM. UL.

Takách Jenő, dukai

ferto

l.

Művész-Élet

1933. 10-11. sz.

4. l.

7. l.

Takács Dezső, grafikus

L. Martyn Ferenc

Takács Dezső: Rajz

Boríték 3.

Jelenkor, Pécs, 1978. március

XX I/3.

Takács Dezső grafikus

L.: Martyn Ferenc

Takács Dezső: Rajz

Boríték 2.

Jelenkor, Pécs, 1978. május.

XXI/3.

Takács Dezső

Takács Dezső grafikusművész exlibrist készített, amellyel a pécsi iskolák könyvét jelölik meg.

—: Exlibrisek iskoláknak.
Új Tükör, 1978. április 16 – 43. lap

Takács Dezső, grafikus

Márciusban nyílik Gdanskban a magyar napok keretében 34 magyar grafikus képes Baranya műemlékeit bemutató kiállítása, amely a magyarországi kisgrafikai pályázat anyagát tartalmazza. A művész műve szerepel a tárlaton.

Dunántúli Napló, 1978. márc. 8.

Takács Dezső

a Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásai-ból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meglúvó

1974. Okt. 5.

Takács Dezső

grafikus kiállitása augusztus 16-án
nyilt meg Makón a József Attila Könyvtárban,
ahol 9o grafika szerepelt.

Magyar Hirlap .1973/226/8

Dezső Takács

Ausstellungen:

Pécs-Új Tükör-Klub: Gemälde, von Dezső Takács

Daily News, 1998. márc. 31.

Takács Dezső

A makói alkotóközösség ujjá alakításában 1977-1978-ban részt vett.

Gyetvai Ágnes: Csepp-ben a tenger.
Művészet, 1978. november - 3. lap.

Takács Dezső

1968 szept. 15.-én nyilt meg a hirlapolvasó teremben Pécsett Takács Dezső fiatal rajztanár és festőművész kiállitása.loo linómetszetet állitott ki.A müvész szereplet kotábban a békéscsabai nagy nemzetközi szemlén éss az itáliai Comóban a XII Nemzetközi Ex libris kongresszuson.

Dr Iglői Zoltánné:Önálló ex libris kiállitás Pécsett Rajztanitás 1968/5-6 55.old.

Takács Dezső grafikus

Hajdúnánáson, a művelődési központban rendezték meg kiállítását.

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészet, 1942. máj. 1.

Takács Dezső

A kiállitáson szerepelt 1968-ban Takács Dezső
és Kabar Ferenc ex librise. /reprok/

Dr Iglói ZoltánnéÖNálló ex libris kiállitás
Pécsett
Rajztanitás 1968/5-6 55.old.

Takács Dezső

Ex libriseinek kiállítását a bajdmonostori városi könyvtárban rendezték meg.

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészetet, 1942. jún. 5.

Takács Dezső

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

316. old



Takács Dezső

Közölt művei:

27. sz. „Kisgrafika" - könyvmetszet x3

Magyar kisgrafika 1972 Nyolcoldal.

Takács Dezső:

A pécsi Kisgalériában V. 10-30 közt mutatták be linometszeteit, 30 pécsi általános iskola könyvtára számára hénített ex-libriszeit. Ezek tükrözik az iskolák karakterét, jellegzetességét. A sorozat az ultörőmozgalom 25 éves évfordulója tiszteletére hénült.

Dr. Iglódi Zoltánné: Általános Iskolai Könyvtárak ex librisei

Rajztanítás 1971/4

33. old

Tatáros Derső

Grafikus

Limógalvel szerepel a
tanulatos.

Tóth Ferenc: Marosmenti müvésztelep Makón.
Müvészet, 1971. december 14. oldal

Jakács Dezső

Ex libris

Rajztanítás 1971/4 - 33. old

Takács Dezső

A jászberényi könyvtár ötödik kisgrafikai kiállításán a pécsi székesegyházat ábrázoló hagyományos felfogású fametszete szerepel. (említve)

A. A.: Műemlékek ex libriseken és kisgrafikákon. Szolnok Megyei Néplap, 1942. okt. 11.

Takács Dezső

grafikus

Takács Dezső grafikusművész kiállítása Makón a Városi Könyvtárban van. A kiállítás aug 12 - 31 között látható.

---:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973. augusztus 46. oldal

Takács Dezső grafikus

Makó kiállítótermében a Marosmenti művésztelep mult évi résztvevői gyűjteményes kiállítása megnyílt. Szerepelnek a művész népművészeti ihletésű műanyag metszetei.

T.L.: Művészek a Maros partján.

Dél-Magyarország (Szeged), 1946. aug. 12.

Takács Dezső, grafikus

L. Martyn Ferenc

—: A Jelenkor krónikája

Jelenkor, Pécs, 1981. nov.

Borító 3

XXIV/11

Takács Dezső festő, grafikus

Az ünnep délelőttjén nyitották meg a Maros mentei művésztelep alkotóinak munkakiállítását. – A művész kezdettől fogva részt vesz a művésztelep munkájában, és tavaly megkapta a Rudnay-Szyula-emlékérmet. – Önálló kiállításának anyagát, 95 grafikát Makó városának ajándékozta.

Palmer Zoltán: Művésztelep a Maros mellett.

Csongrád Megyei Hírlap, 1945. aug. 22.

Takács Dezső, grafikusművész

Ex-libris: In Memoriam Tamási Áron
1897–1966.

(repr.).

Jelenkor, 1979. 10.

Takács Edit

Takács Edit: Salgótarján, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakiskola beruházási programterve.
/rövid életrajz + ismertetés, képekkel. Vezető építész: Magyar Géza/

Magy. Ép. műv. 1972. 4. sz. 48.l.
/Fiatal Építészek Köre-szám/

Takács Dezső

MDK

Szerepelt a Steinmetz Miklós kulturális szemle pályázatainak kiállitásán

és II. dijat nyert Proksza László-val megosztva.

--: Gazdag , változatos müsor a béke és barátság ifjusági napon.

Esti Pécsi Napló: 1962. jun. 11.

MDK

Gy. Takách Erzsi, festö

Csákvári erdö.

Mücs.-OMKT. Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 29.1.
Magy. Akv.-és Pasztel festök Egyesülete.

Takács Derső

Szerepel az alábbi tárlaton
Veszprémben

(vserhát): Az Ex Libris művészei
Kiállítás a magyar könyvtárban

Napló 1969 VII. 18

Takács Dezső

tető

28 műre díníti a Libresszó és a magyar írók könyvesboltja falait. Kiállítása alkalmából.

Rajztanár. Hat éve tanít Pécsett, jó ideje az Ágoston téri iskolában

H. Takács Dezső kérés a Libresszóban

Dunántúli Napló 1966 nov. 28. 1

Br.Takách Beseniey Éva, grafikus, 1941. végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

CONSECR.E

A:

Felszerelés: Kehely, 29 cm
Arányozott ezüst, talpazat
keskenyebb részből áll. A
s fültagokkal körülvett ba
domborművek. Nodusa
kehely hosszabb a megszokot
talpazatán itt is barokk o
vannak angyal
pesti ötvös müve, 1767-176
A templom Historia Do
épült 1743-ban.
Irodalom: Mocsáry I. 314 l.

MDK

Takács Éva VII.o.tan

Tatabánya

Ifjusági Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 195o. jun. 15.1.

MDK

Takács Éva

japán nemzetközi Morinaga Társaság
díját nyerte el.

Esti Hirlap 302 sz. 1957. dec. 25. 9 old.

Takács Dezső

Sásdon kiállítása nyílik

N. N.: Pécsi festők az értelmiségi klubokban

Dunántúli Napló 1969 VIII. 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Takács Derső grafikus

A nombathelyi TIT klubban

Liáhitása nyílt

Kovalista hűvészetéri 1969 aug. sz.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Takács Dezső

Képeiből frombathelyen

kiállítása nyílik

N.N.: Pécsi festők az esztelmiségi

klubok van

Dunántúli Napló 1969 VIII 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK.

Takács Dezső

Bányászok

Dunántuli Napló 1966 szept.4.

MDK.

Takáss Dezső

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1965 máj.18.lap -

MDK.

Takács Dezső

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1965 juni.6.

Takács Dezső

festőművész kiállítása. Pécs, Libresszó. — Ism. (H.); Dunántúli Napló, 1966. nov. 27.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-284.l./

269. l.

Tatáv Derső

Rajz /repró/

Jelenkor 1966 XI. n. 1003 old

Takán Derső

Rajza Rept.

Dunántúli Napló 1967. jan. 2. 2.

Takács Derső

Rajz szepkő

Felenkor 1967 I. n. 28 old

MDK

Takács Dezső

Kiállitási hir

Pedagógusok lapja 1968 juni.18.

MDK

Takács Dezső

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért .968 jan.

Takács Dezső MDK

„István II. ahna" (repr.)

Napló, 1965. okt. 24. 9. lap

Talián Dezső MDk

„Bányások"

Napló, 1966. sept. 4. 9. lap

Tallián Dezső

MDK

„Prága" (repr.)

Napló, 1966. aug. 27. 5. lap

Takács Dezső

MOK

„Lépcsős utca" c. grafikája

Napló, 1965. aug. 8. 9. lap

Takács Dezső

MDK

„Úttörőkalor" (repr.)

Napló, 1965. júl. 11. 9. lap

Takács Dezső MDK

A mezsesi művelődési házban nyílt meg kiállítása. Filc-tollrajzokat állított ki.

—: Egy kiállítás kettős ünnepe
Napló, 1965. máj. 18. 4. lap

Takács Dezső

A Dunántuli Naplóban és a Jelenkorben rendszeresen m
megjelennek rajzai.

Iglói Zoltánné: Takács Dezső kiállitása Pécsett
Rajztanitás 1967. II. 26.1.

Takács Dezső

MDK

„Kirándulás"

Napló, 1966. aug. 7. 9. lap

Takács Dezső

MDK

„Mka"

Napló, 1966. május 15. 9. lap

Takács Dezső

festőművész kiállítása. Pécs, Bartók Klub. – Ism.: Iglói Zoltánné, Rajzta-nítás, 1967. 9. évf. 2. a. 26. l. – Takács József, Dunántúli Napló, 1967. dec. 14.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./ 94. l.

Takács Dezső

grafikusmüvész ex libris kiállitása, Pécs, Bartók Klub 1967. - Ism: Iglói Zoltánné, Rajztanitás, 1968.5-6.sz. 55.l.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Írt.1971.2.sz.149.182.l.

17o.l.

Takán Dezső

Linóleummetszete Repv.

Dunántúli Napló 1968 V. 5. 8.

Takán Dezső

Ex libris munkái a Gyulán rendezett nemzetközi kiállításra szeretnek.

Műve Repp -

Dunántúli Napló 1968. VII 7. 5

Takács Dezső
fest[illegible]

Műmérőt a TIT mennyiett kiállítást.

Czinkotai Tiszes képei..
Dunántúli Napló 1968 V. 26.7.

Takács Dezső

Ex libris készítésére ajánlja Pécsett,

Dunántúli Napló 1968 IX. 15. 9.

Takács Perső

Ex libris (nepr.)

Pécsi siker a budapesti ex-libris
Miállításon
Dunántúli Napló, 1970. nov. 12.

Takán Dezső

Linómetszet repr.

Dunántúli Napló 1968 ~~III~~ VIII. 19. 5.

Takács Dezső
Grafikus

M.D.L.

A Gyulai Járási és Városi Könyvtár fennállásának száradik évfordulója alkalmalól rendezett kiállitáson vezet nett.

Jakanebos Ferenc: Két vidéki ex libris kiállitás.
Művészet, 1969. január – 34 lap.

Takács Dezső

Rajztanár Készített – „Munkás-
képzőművészek kiállítására"

Munkásképzőművészek...
Dunántúli Napló 1968 IX. 13. 3

Takács Dezső

1965 tavaszán mutatkozott be először Pécs bányásztelepülésének, a Meszesnek uj kulturházában.
A pécsi festő - rajztanár főleg bányásztémából merit: " István II akna.
A Pécsi Szénbányászati Tröszt által 1966-ban meghirdetett pályázaton I.dijat nyert.
A rajzpedagógusok 1966-os kiállitásán kiemelt dijat kapott.

Iglói Zoltánné: Takács Dezső kiállitása Pécsett

Rajzmunkás 1967. II. 26.1.

Takács Dezső kiállitása Pécsett

Takács Dezső

Második gyüjteményes kiállitása a napokban zárul. Portrék, tájképek, városképek, életképek szerepelnek változatos technikával a kiállitáson. /28 összesen/ Vizparti házak; Sárospataki vár; Lépcsős utca

A rajztanárok nemzetközi kongresszusa alkalmából készitette a "Prágai aranymüvesek utcája" c. müvét.

Olajképei 1961-66 köztiek: régebbi a sötétebb szinvilágu " Lidi néni ", az ujabbak világosabbak: Balaton; Sárospatak.

Iglói Zoltánné: Takács Dezső kiállitása Pécsett Rajztanitás 1967. II. 26.l.

Takács Dezső

Ex libris kiállítása lesz a
Pécsi Kisgalériában

N. N.: Hát ex libris kiállítás lesz

Dunántúli Napló 1970 XII. 15

Takács Dezső

Kisgrafikáiból kiállítása lesz a Hislapolvazóban

N.N: Elkészült a pécsi kiállítások programja

Dunántúli Napló 1971 I 7

MDA.

Takács Dezső

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 dec.

M D K.

Takács Dezső

Kiállítási tér

Szociálista Minéveltért

1967 okt.

Takács Ernő

l.

Evang. templ.

230. l.

MDV

Pakács Dénes gerencsér

Jákon dolgozott 1934 körül 31. lap

Műveinek fényképe 40. lap.

Fábián Gyula: A jáki gerencsének Szombathely, 1934. 31. lap

31

TOKÁTS ANDRÁS

felvételei illusztrálják a cikket

Kiss Ákos: Művészi értékü budapesti üzlet-
berendezések
Müemlékvédelem, 1976. 1. sz. 13-26. l.

TAKÁCS ANTAL, festo

Nyiregyháza 19?1-ben meghivta a Képzőmüv. Főiskola öt szegénysorsú növendékét jún. 27-től 8 hétre, a Sóstóra hogy ott dolgozzanak. Szerény ellátásukról gondoskodnak Rózsa öt növendékét küldte: Takács Antal, IV. éves, Csá szár Viktor, IV. éves, Koneczni György, IV. éves, Czene Béla I. éves, Kofán Alajos/Károly/ III-éves. 27.old

Dienes István: Művészet lep a nyiregyházi Sóstófürdőn 1931-34 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

TAKÁCS ANTAL, festő

Sóstón is dolgozott. Battonyáról került fel Rudnay Gyula osztályra, a háború viharai azonban Pestről is, Battonyáról is végképp elsodorta. 32.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz

Takács Árpád, pásztor

L.:Domonkos László

-:Közművelők és népművészek kitüntetése 5.

Népszabadság, Bp. 1977 aug. 19.

Takács Árpád, papnagó

L.:Domonkos László

-:Kitüntetések a parlamentben 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977 aug. 18.

(27 ód)

Talács Attila

vésnök

Csutoros Sándor kakai II. világháborús
nohrának tivitelezésében segített.

Veres Lujza
cille

Művészet
89/5

Takács Antal

1927/28 – 1930/31

Ferképzőmúzeum
139.

Szolnok.

A bástyákkal és köröndökke
lovasság küzd gyalogsággal, mi
lóháton; a háttérben pedig heg
begő mondatszalagon, mely föl

ZOLNOK.

fölül balra: 71.

Rm., mér. a rl. 16.8: 1

92-92-

Takács Béla

ötvös

1918–20

Éimisk 1930

89. l–

Bock 118—120. l. (Képe 119. l.) — Zalka János: Széchy Dénes bíbornok-prímás kelyhe Esztergomban. Magyar Sion, I., 1863., 463. l. — Z.: Egy esztergomi régi kehely. Magyar Sion, II., 1864., 688—689. l. (Képe is.) — Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850-ig. Századok, VIII., 1874., 100—101. l. — Otte—Czobor: A középkori egyházi művészet kézikönyve. Bp. 1875., 159. l. (Képe 158. l.) — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlat magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 185. l. — Dankó 118—120. lap. (Képe XV. tábla.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 272., 286—287. l. — A kehely. Egyházművészeti Lap, I. 1880., 115—116. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 350. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue l'Art Chrétien. XIV., 1881., 164. l., XV., 1881., 207. l. — Czobor: Mathias Literatus kelyhe. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 5—13. l. — Tört. Főcsoport, 1578. szám. — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 57. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 285. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 154. l. (Kép.) — Gerevich PA, 188. l. (Képe 193. l.) — Lepold Adatok, 25. l. — Mihalik, Alessandro: Il calice ungherese della cattedrale di Monza. Róma, 1929., 6. l. (Képe 5. tábla.) — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 26. sz.

EJLIGRÁNOS KEHELY

Takách Béla

Univerzeti lex. 769 l.

NOVEMBER

10

Takács Béla

Emlékre

Ifjú képzőművészek tárlata nyílt
Szekszárdon Népújság Szekszárd
1970. jul. 15.

Tarkács Béla

Kiállít Szekszárdon

Hajó Képzőművészet Háznak Szek-
szárdon
Népszabadság, Bp. 1970. jul. 15.

Takáts ..

grafikus

„Üdülés i problémák" Repr.

Északmagyarország 1970. jan. 1-9.

Takács Béla

fiatal amatőr képzőművészek Lippay Tamás, Varga Ágnes, Pásztor János, Takács Béla közös tárlata nyílt meg a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központban.

Magyar Hirlap 1978-69-8

Takács Béla

"Forma" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Fenti müvet lásd: Kassák Lajos:"Dur album" c. rajzának tuloldalán.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 19.
XXI. évf. 12. sz. 5. lap.

Takács [ ], grafikus

„Isaszeg mülötte, ... fiatal grafikus művész ...."

Rajza Isaszegről,

Repr.

Kósa Csaba: Őrizte

Baradlay fáját 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 15.

Takács Béla, [festő?]

L.: Simon Béla

Tüskés T.: Képző művének .... 55-62.

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1.

Takács Béla

Fiatal képzőművészek tárlata nyílt meg hétfőn a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központban. A tárlaton a szekszárdon élő Kovács Ferenc, Schubert Péter és Takács Béla 22 olajfestménye illetve tusrajza és színes metszete látható.

Magyar Hírlap 1972/288 Sold.

Takács Albert

Saját ház építési kiállítás:
V. B.

Hajdú-Bihar megyei
Képlap, Debrecen
1956. jún. 27.

Takács András, [építész?] MDk.

A műegyetemről tavaly (1958?) kikerült Takács András, a megyei idegenforgalmi hivatal mérnöke „magáénak tartja és vallja a vázsonyi medence valamennyi műemlékét."

Békés István: „Vázsony szent omladékában" Évszázadok emlékei között — Bakonyalján

Népszabadság, Sp. 1959. júl. 5. 8.1

Takács András Miklós

A váci nyári tárlaton szerepelnek a művész művei.

Losonci Miklós: Tárlatok Nagymaroson és Vácott.
Pest Megyei Hírlap 1977. júl. 20.

Takács Albert
építész
Debrecen

l.

Csobán Hajduvm
Szemétjy adattár
382. hasáb

Magyar

M.D.K.

Takács és Vass, építészek

közös terve, a kiskunfélegházai székház pályázaton, az öt egyenlően díjazott legjobb között volt, melyet szerzőit ugyan, szűkebbkörű pályázatra szólitották fel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

épz. 6. s. 7. old.

Vitéz Takáchné Svoboda Mária

„Fehérbaráť" c. műve szerepel a
műtarem Liáhításán (emlitve)

Nemzeti Újság 1938 VII 30

MDK

v. Takáchné Szvoboda M.

Fehér barát, repr.

Magyar Nemzeti Művészet 1938. 2. sz. 27.1.

MDK

v.Takáchné Szvoboda M.

Fehérbarát, of.

Műteremben 18.csop.kiáll. 1938.jul.

MDK

Takáchné Szvoboda Mara festő

Fehérbarát

Csoportkiáll. a műteremben. Magyarság, 1938. jul.31. 20 l.

hüség mellett szigor

Balkányi Balogh Jó

Balkay Pál /Tiszaö
jun. 13./: festő. Né
hivására 1808-ban jö
festés mellett rajzt
a miskolci minorita,
besenyői, födémesi é
fenn. Arcképei közül
kerültebb művei máso

Ball, Thomas /Char
1911. dec. 11./: a l
gyike. Nagy hatással

taki [Takács], karikaturista ⌐ Dg

Grimpzaje. Repr.

– : Strucc diplomácia 3

NÉPSZABADSÁG, bn. 1966. jan. 14.

Takács építész M.D.K.

Tornallyayval közösen készített terve harmadik díjat nyert a Rerső-téren építendő Ferenc-József jubileumi templom tervpályázatán.

Csánzi Károly:
Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 9.sz.
84.old. 5-6.á.



Takáchné Szvoboda

Mária.

Fehér barát c.

olajf.

(Múzeum, coportkiáll.)

Repr.

Magyar Nemzeti Múzeum

1938. 2. sz. 27. l.

Takácsné Szvoboda Mara

Vasárnap délután,
olaff.

Szánfogat, olaff.
Repr.

Tél a művészetben.
(Bpest, 1940)

Dilettans!

ett víz leolvasásának, elszámolá-

iós költségét, a magántüzivezeté-

vizvezetékek tömitetlensége és a

ztás kivizsgálásának, valamint a

erelésének költségeit.

m kaliberü vizmérő átalakitását

ők harminc évvel ezelőtt készült

zerkezete már nem felelt meg a

zelők, végrehajtó- és segédsze-

se stb.

zám

ség materiális fejlődése a barlangtól a hetvenemeletes felhőkarcolókig, ha figyelembe vesszük, hogy mindent önmagából, segédeszköz nélkül, a rendelkezésre álló nyersanyagokból termelt ki.

De az ösztön alól lassan ébredező öntudat, a mindinkább tért követelő szellem nem elégszik meg a testi védelmet nyujtó barlanggal és kőszerszámmal, illetve fizikai szükségleteinek kielégítésével. Az ordításból az idő éneket, a makogásból beszédet formál. Szénrajzok kerülnek a barlangok falaira és a primitív szép után való vágyakozás, szellemi alkotásokra való ösztökélés kőbe véseti az első látott gondolatot.

És az ember tulajdonképpen itt vált Emberré. Ez a teremtőképessége emelte ki az állati sorból, ez volt egyedüli és szellemi bizonyítéka legmagasabbrendűségének.

Ezek az őskori leletek minden beszédnél és írott szónál is meggyőzőbben hirdetik, hogy az embert nem alaki átváltozása, hanem szellemi fejlődése emelte Emberré. Szellemi ösztönzés alatt fejlődő igénynövekedése kényszerítette a dolgok megtalálására, az élet emberibbé tételére. Hogy ebbe a fejlődésbe túlzások és torzulások is adódtak, ennek nem a teremtő természet, hanem egyedül csak a modern ember túlkapásokra való hajlamossága az oka. Egy különös idegjátéka a szervezetnek.

Nem akarok terjengős lenni és nem akarok nagyon eltérni a tárgytól. Ebben a néhány sorban egyedüli célom csak a művészetekről beszélni, illetve a modern ember modern művészetét a magam szemszögéből megvilágítani.

Hogy a „konzervativ" művészeti irány a mai állapotában holtpontra jutott, az kétségtelen. Elérte a külső ábrázolás egy technikialag annyira kifinomult és magas fokát, hogy mai tudásával többet elérni nem tudván, kénytelen volt megállni. De ha fejlődésében meg is állt, legalább megőrizte az eddig elért eredmények szépségeit és tökéletességét. Természetesen a nézetek különbözőek voltak és ez a megtorpanás nem vonatkoztatható az egész művésztársadalomra. Az új keresése és a régitől való megcsömörlés irányokra bontotta még az egységes táborokat is — újat keresők mindig voltak — és egyik napról a másikra a legvadabb irányzatok termelődtek ki. A természetes fejlődés jól megalapozottságát felváltotta a kierőszakolt előrejutás áleredménye. A túlfinomultságból — minden ok és átmenet nélkül — átcsaptak a másik végletbe, a primitívkedéssel való önfertőzésbe.

Ha a technikában és általában külső életünk minden terén elfogadjuk a fejlődés törvényszerűségét, természetes kötelességünk a szellemiekben is keresni azt. De nem fejlődés a vissza-„fejlődés". Csodálattal nézem a Hornos de la Pena barlang falára rajzolt ősmajom képét, vagy a montespani ősember primitív rajzait, élvezettel szemlél-



Hitler Adolf német birodalmi vezér és kancellár arcképe, melyet vitéz Takácsné Szvoboda Mara magyar festőművésznő festett a kancellár 50. születésnapjára.

A festményt a budapesti német követség futár útján továbbította Berlinbe.

Nyár a művészetben,
(Budapest, 1940).

Fejlődés és művészet

A neandervölgyi primitív ősembertől napjainkig az idő végtelennek tetsző láncolata fűződik az élő-élet fejlődéstörténelme köré.

Megteremtődött az ember és ahogyan jött, talán úgy el is fog mulni, de amig rendelkezik aktivitásával, addig részt követel a mindent kisérő fejlődésből, addig szerves [illegible] szerül lenni az életnek.

[illegible] belekerül a husáng, majd kőbalta, hogy [illegible] számok váltsák fel. Testéről [illegible] magának, a szabad [illegible] az első



Kenyérsütés. V. Takáchné Szvoboda Mara olajfestménye



Fiumei kikötő. Zábráczky Remecz Lajos olajfestménye.

Takáchné Szvoboda M.

Szent István fogadalma apja ravatalánál, olajf -

Repr.

Magyar Nemzeti Művészet

1939. 5. sz.

A repr. lásd

Szüle Péter szomagjában.



Méltóságos

Dr Szentiványi Gyuláné
asszonyt

Budapest
Lágymányosi u 16

Takách Judith (Baár-Madas lic. VI.o.)

Műcsarnok diákpályázatán dicsérő elismerést kapott.

PH. 933. Ü. 22.

Takách Judit

Műcsarnok diákpályázatán di-
cséró" elismerést kapott.

NM.933.II.22.

Takách Judit

Mücsarnok diákpályázatán dicsérő elismerést kapott.

M. 933. II. 22.

Takách Judit

Műcsarnok diákpályázatán dicséző elismerést kapott.

804.933.II.22.

Vitéz Takáchvé Szvoboda M

Szerepel a „Műtérem" csoport-kiállításán

Pesti Hirlap 1938 VII. 31

dukai Takách Jenő MDK

Cigányok, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

TAKÁCH JENŐ

Sümegi : A kecskeméti... Bp 1996

L. Sz. : 27. 321

107.0.

nár úrnak Zengővárkony u.p. Pécsvárad

est V. Mária-Valéria-u. 1o.

utal. Ld. 987/1.

PESTI NAPLÓ

KIADÓHIVATALA

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET KÖRÚT 18-20

*

TELEFÓN: JÓZSEF 455—50-TŐL 57-IG

*

Igen tisztelt

A biztositási

személyi adataira. Tisztelet

nyilatkozatot kitöltve hozzá

Ha 50 éves má

20 éves, ugy sziveskedjék ma

[illegible] megjel

Dukai Takáts Ienő

Nyári este c. képe
a Nemzeti Salon
kiállításáról
repr.

Karikás
1932. aug. szám 3. l.

Dukai Takách Jenő

festő

bárd

Takách Jenő

alatt

MDK

Gy. Takách Béla

Kirakodás

A Pálffy-téri hajóállomás
KMTárs Téli tárl. 1938.

MDK

Gy. Takách Béla

Japán csendélet

KMTárs. Téli tárl. 1938.

MDK

Gy. Takács

Kánikula

Magyar Nemzeti Művészet 1938.4.sz.
63.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Uszályhajó

KMTárs Téli tárl. 1938.

MDK

Gy.Takách Béla

Virágzó vadkörték,vizf.
Halászhajók,vizf.
Vihar előtt,vizf.
Halászbástya,vizf.
Mátyástemplom,vizf.

A Magy.Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete
XXIII.kiáll.kat.1938.nov.20-tól dec.4-ig.

Gy. Takács Béla

festőművész

Duna Kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.I.31.

MDK

Gy.Takács Béla

MNTörs őszi kiáll. 1938. nov. Műcs. 39 l.



280. kép. *Szent István király. Részlet a magyar*

Gy. Takács Béla festőművész

Kirakodás akvarell

Városmajor

A Budai Szépművészeti Társulat Karácsonyi Kiállítása. 1936. XII. 13.

gy.Takách Béla

A Balaton Kereszturnál, vizf.

Balatoni Társaság V. kiáll.
Nemzeti Szalon 1933. május

MDK

gy. Takách Béla

Budai Dunapart, vizf.

Leányfalusi vizimalom, vizf.

Dunn-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 9-10 e.

oronnyal. Urasztali edény XVII. század.

átus templomok. Bp. 1942, 571 l. képe

Gy. Takách ~~Gizike~~ Béla

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

ch. 1933. IV. 20.

MDK

Gy. Takách Béla

Kirakodás, vizf.

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

46 l.

Takács Béla

Budai szépművészeti társulat ezévi tavaszi tárlatán dicsérő elismerést nyert "Hajók a Margithidnál" c. képe.

[illegible]4. V. 8.

gy. Takách Béla

136. Budai Dunapart, vizf.

137. Leányfalusi vizimalom, vizf.

138. Jégzajlás, olaj

139. Ujpesti Dunaág, vizf.

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó 7-8 lap

Gy. Takách Béla MDK

Budai Dunapart
Füzes

A magyar akvarel és pasztelfestők egyesülete
Mücsarnok 1934. márc-ápr.

Gy. Takách Béla MDK

Csalogány utca, vizf.

Műcsarnok 1934 Bp. Székesfőváros Képtárának katalógusa

MDK

gy. Takách, grafikus

Kitünö munkákkal szerepel.

Pipics Zoltán dr.: A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitása. - Mücsarnok. - U.M. 193A dec. 8. 21.l.

Gy. Takách Béla akvarellfestő

Magyar Akvarell és Pasztellfestők
Egyesületének kiállításán a Mű-
csarnokban szerepelt: "Ködös reggel"
"Tavaszi virágzás".

PH. 934. III. H.

Gy. Takách Béla

"A kiscelli kastély Obudán" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub. kiállításán.

Pesti Hirlap, 934. XII. 13.

Gy. Takách Béla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Budai Dunapart.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Gy.Takách Béla festőművész

Uszályhajók a Dunán

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok.1934.

Gy. Takách Béla MDK

Uszályhajók a Dunán

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Gy.Takách Béla festőművész

Budai Dunapart

Füzes

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Mücsarnok

Gy.Takách Béla festőművész

Csalogány-utca

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa.1934.

Gy.Takách Béla festőművész

Ködös reggel

Tavaszi virágzás

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Műcsarnok

Gy.Takách Béla festőművész

Ujpesti sziget

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Mlcsarnok

Gy.Takács Béla festőművész

Tölgyfacsoport

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Mücsarnok.1934.



Gy. Takács

Budai Szépművészeti Társulat tavaszi tárlatán akvarelljével szerepelt.

M.934.IV.22.

Gy. Takách Béla MDK

Tavasz, vizf.

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Hy. Takách Béla MDK

A kiscelli kastély Óbudán, vizf.

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Budai Dunapart, vizf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Mit freundlichen Grüßen

Ihr

Bankhaus Gebrüder Arlt

MDK

Gy. Takách Béla MDK

Mária Remete, vizf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Budai Dunapart

Füzes

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

Utolsó napsugár, vizf.

Műcsarnok 1934 téli kiállítás

Gy. Takách Béla MDK

A solymári vizesés, vizf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Ködös reggel

Tavaszi virágzás

Ujpesti sziget

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Takách

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán a Mű-csarnokban neve szerepelt.

M. 934. III. 4.

Gy. Takách Béla MDK

Ködös reggel
Tavaszi virágzás
Ujpesti sziget

A magyar akvarel és pasztelfestők egyesülete
Mücsarnok 1934. márc-ápr.

Gy. Takács Béla

festő Margit ~~#~~ rakpart 42

ma Bem rkp. 42.

1934. téli kiáll. 381. 385, 407.
1934. nemz. képzm. kiáll. 427

Lovassir, Romániaromi IV. 125

MDK

Takács Béla

Budai Dunapart, vizf.
Hajók a Margithidnál, vizf.

Budai Szépműv. Társ. kiáll. 1934. ápr.

Takách, festőm. MDK

a Magyar Akvarel- és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán felsorakoztatja a régi, jó márkákat is.

Pipics Zoltán dr.: A Műcsarn. gyűjt. kiállítása. Magyarság. 1934. márc. 4.

MDK

Gy.Takách Béla, festő

427. A solymári vizesés. Vizf.

Bp.Mücs.-OMKT.Nemz.Képzőmüv.Kiáll.1934.ápr.29.-jun.19.
Kat. 19.1.

Gy.Takách Béla

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1935.XII.21.

Gy.Takách Béla

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének kiállitása. - Nemzeti Szalonban -képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XII.28.

Takách Béla

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban- képpel szerepel.

Magyarság
1930.Aug.28.

MDK

Gy. Takách Béla

A Normafánál, vf.

Téli Kiállitás. Mics. 1935. nov.
28.l.

MDK

Gy. Takách Béla

Kirakodás a hajóból, vf.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov.
27.1.

MDK

Gy. Takách Béla

Tavasz. Vizf.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc.24.-Maj.15. Műcsarnok. Kat. 17.1.

Gy. Takách Béla

MDK

Kirakodás a hajóról, vizf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Gy. Takách Béla MDK

A Normafánál, vizf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Gyg. Takách Béla

7 vrsf.

Nemzeti Szalon

MAPE 20-ik jub-
kiáll. kat. 1935. dec.
20 – 1936. jan. 6.

Gy. Takách Béla MDK

Az ujpesti vasuti hid, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Gy. Takács Béla

Kirakodás, akv.

Városmajor, "

Budai Szépm. Társ. karácsonyi kiáll. 1936. dec.

MDK

Gy. Takách Béla, festö

Dunapart.	Vizf.
Esti csend a Dunán.	"
Ösz Kuruclesen.	"
Uszályhajók a Dunán.	"
Óbudai Dunaág.	"
Zugligeti bükkfák.	"
Az országház naplementénél.	Vizf.

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.kiáll. 1935.dec.2o.-
1936.jan. 6. Kat.

Gy. Takách Béla MDK

Az ujpesti vasuti hid, vizf.

Fehér porcelán, vizf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Déli verőfény, vizf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

gy.Takách Béla

"Déli verőfény" c. műve

szerepelt a műcsarnoki műtárgysorsoláson.

N.U.936.XII.23.

Gy. Takách Béla MDK

Déli verőfény, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Gy. Takách Béla MDK

Fehér pordelán, vizf.

Mücsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Gy. Takách Béla

Az Akvarell és Pasztellfestők
Egyesülete tagja.
Kerepel a hűsarnok tél. tárlatán

Magyarság 1937 I. 23

Takách Béla festő

Szerepel a hűcsarnok tél. Tárlatán

Az Est 1937 I. 24

Gy. Takách Béla MDK

Őszi erdő

Kilátás a Rózsadombról

Uszályhajó a Dunán

Ködös reggel

Műcsarnok 1937 Téli Kiállítás

Takách

kezepel a hűcsarnok tél-

tárlatán

Uj Magyarság 1937 I. 24

Gy. Takách Béla

MDK

Miniatürök

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Gy. Takách Béla

MDK

A Szent István-szobor, vizf.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Platánok, vizf.

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK

Gy.Takách Béla, festö

Japán csendélet.
Kirakodás.
A Pálffy-téri hajóállomás.
Uszályhajó.

KMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
BP.Mücsarnok. Kat. 31.l.

Gy. Takách Béla MDK

Visegrád, vizf.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

MDK

Gy. Takách Béla, festö

Virágzó vadkörték.	Vizf.
Halászhajók.	"
Vihar elött.	"
Halászbástya.	"
Mátyástemplom.	"

Nemzeti Szalon.-MAFE XXIII. kiáll. 1938.nov.-dec.4.
Kat.

gy. Takách Béla

Szerepel a Műcsarnok téli:
Fáklatán

Est. Kurir 1938 II. 9

Gy.Takách Béla
Ördögárok

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április 13 l.

levél hiányzik. Bastarda írással két hasábon 46—51 sorba írva. Egy kéz írása. Vörös feliratok, vörös fejcímek s egykorú vörös lapszámozás. Vörös, zöld, kék kezdőbetűk. *7 lapszéldíszítés, 25 iniciálé. Kötés:* az alsótábla egykorú, XVI. századi sötétbarna bőr, fatáblán, préselt díszítéssel. A két külső sarokban rézveret, középen köldöktartó veret, s egy kapocstartóveret (a felső hiányzik). A felsőtábla XIX. századi világosbarna bőr, fatáblán préselt díszítéssel, két külső sarkán az eredeti XVI. századi sarokverettel.

Magyar munka 1516—1519-ből.

Az 1782-ben eltörölt nagyszombati klarissza-apácák kolostorából Fába Mátyásnak, az esztergomi káptalan jegyzőjének tulajdonába került, aki a kódexet töredékes állapotban Jordánszky Elek esztergomi kanonoknak ajándékozta (24a lap). Később, 1880-ban a kódexnek még 22 lapját Simor János hercegprimás megvette Csemez Józseftől (23b lap). A kódexnek két lapja (fol. I. és fol. II.) Jankovich Miklós gyüjteményéből az Orsz. Széchényi Könyvtár tulajdonában van. (Magyar Nyelvemlék. No. 4.)

A kódex egyik legfontosabb nyelvemlékünk. Miniátora a sok díszítés ellenére közepes mester. Stílusa nem egységes. A lapszéldíszítésekben kevert motívumokat alkalmaz, más-más díszítő modort utánoz. Régi mintaképeket követ, különösképen a Mátyás király korabeli budai miniátorműhely termékeit. Megtaláljuk nála a budai műhelynek az 1480-as évek elején oly karakterisz-

Gy. Takách Béla
Piros teás-készlet, vizf.

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április 23 l.

ET EMLÉKEI
KÖNYVTÁRBAN

kódexeiből az első ismertetés a mult
ıt meg a Religio 1856. évfolyamában.
anyagáról és kódexeiről még Kovachich
ı számol be, amely Palkovich György
. (Index codicum mss. antiquorum in
confectus per Georg Palkovich Theol.
:hich M. G.: Repertorium Manuscrip-
xpeditione diplomatico litteraria con-
Könyvtár. Fol. lat. 139. 118—236. l.)
ölte Csontosi János a Magyar Könyv-
éziratai). A könyvtár kéziratainak egy
und Handschriftenbruchstücke des
lologiai Közlöny. 1938. 166—172. l.),
kárp foglalkozott (Esztergomi könyv-
átsági Főiskola 1940/41. évkönyve.
dalomban csak egy-egy kódex ismer-
ıtai közül néhány szerepelt az Orsz.
1882), az Ezredéves Országos Kiállí-

Gy. Takách

Kiállít

M. 932. X. 30.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat el

"Magyar Tanácsköztársaság
cimü levéltári publikáció jelent meg
Művészeti Osztályának iratanyagát é
iratanyagának a képzőmüvészetre vo

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmán
cimü kötete, mely a Dokumentációs

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmán
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolha

dőiv

M. 932. XII. 18

Takách

Kiállít

ok müvészetéről: . . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

MDK

G y. Takách Béla, festö

Kirakodás. Vizf.

Bp.Műcs.-OMKT Szemz. Képzőműv.kiáll. /Szemd.M.Kir.Vall
ás Közokt.Kim./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tn. 16.1.

Gy. Takách Béla

szeregelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Gy. Takách Béla

festőművész

Duna Kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. „Budai Dunapart" c. finom aquarellje.

Pesti Hirlap
1933.I.29.

Gy. Takách Béla MDK

Gesztenye erdő, vizf.

A Városmajor, vizf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Tarai Béla

Szerepelt az V. balatoni riállításon.

PR 1933. V. 7

MDK

gy. Takách Béla

Jégzajlás, olaj

Ujpesti Dunaág, vizf.

Duna-kiáll. N,Szal. 1933. jan. 9-lo l.

Eger (Heves)

Széchenyi-utca 9. Ház, egyemeletikusan átalakitva.

/Eger V és MV. Bp. 1951, 16 1/

Gy. Takách Béla MDK

Kirakodás, vizf.

Mücsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Καλησπέρα, Άγγελε.

Θα ήθελα μια βόλτα

Tarján Béla

szerepelt az V. balatoni kiállításon.

EK 1933. V. 9.

Gy. Takách Béla
Zugligeti részlet

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1938. április.
12 l.

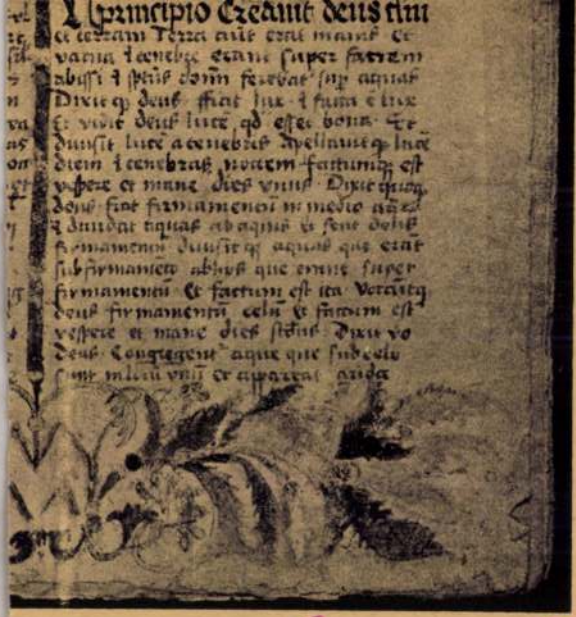

tás (Jordánszky-kódex). 151[illegible]—1519. 1a lap. 96

302 ~~L 9~~ 307

Gy. Takách Béla
Ujpesti sziget

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 13 l.

gyermekgyilkosság jelenete. A betűt, kék keretben, arany alapon rózsaszín, kék, vörös, zöld indafonatok alkotják, amelyekből felül zöld eprekkel s levelekkel díszített, spirálisba kanyarodva, két egymásba csavarodó indaszár felkúszik a lap felső széléig, ahol az inda végén hosszúfarkú kis, vörös mókus ül.

A betű belsejében oldalt ül az aranykoronás Heródes, kék ruhában, piros köpenyben. Jobbjában arany jogar. Előtte kék páncélos, piros köpenyes katona felemelt jobbjában tartott hosszú karddal lesujt a balkezében tartott gyermekre. Lába előtt egy másik gyermek lefejezett teste. Mögötte még egy zöldköpenyes katona. Heródes mögött egy férfi feje látszik. (338. kép.)

26a lap: „. . . . . Anno Domini MCCLXXIX Id. Jan. scriptum est." (Vörös betűkkel.)

46b lap: Egy miniatura (186×130 mm) az *Utolsó Vacsora* jelenetét ábrázolja. Kerete a két hosszanti oldalon hullámvonalban megtörik. Oldalt ül Krisztus. Balkezében fehér ostyát, jobbját áldóan tartja. Ruhája kék, palástja vörös. Mellette félkörívű asztal, amely a rajtalevő nagy hal formáját követi. Az asztal körül tömött sorban helyezkednek el a hatalmas Krisztusnál jóval kisebb apostolok. Elől, hátsó nézetben, négy apostol ül, kiknek glóriája az arcuk előtt van. Felül négy pillérfőn nyugvó, hármas tagoltságú, zöld-sárga boltív látható, két csomóra kötött piros drapériával. hármasosztatú épületrészlet emelkedik ki. (339. kép.)

47a lap: (68. Psalm.: Salvum me fac, Deus) *S* iniciálé (76×70 mm) arany alapon, zöld sárkány-

6 344

A miniatura felső szélén a keretből egy-egy

342

Gj. Takách Béla

Kiállít

P. H. 932. okt. 29.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

ok 1956-58."

ok a Művészettörténeti Dokumentációs

Gy. Takács Béla

Kiállít

N. Y. 932. X. 3.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat els

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre von

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Gy. Takách Béla MDK

A tahii magaslatról, vizf.

Őszi napsugár, vizf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Római-fürdői major, vizf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Tölgyek a Duna partján, vizf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Rima-Rákó, vizf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Logosz, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Gy. Takách Béla MDK

Allegória, vizf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Gy. Takách Béla

Tanulmányai, a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H. 931. X. 16.

Gy.Takách

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel - tájképpel.

Magyarság 1931.XII.20.

Gy. Takách Béla

A Balaton Kereszturnál, vizf.

Topolyafák, vizf.

Virág ó mandulafa, vizf.

Ház Csabdiban, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Kocánpusztai rét, vizf.

Topolyafa, vizf.

Németházi tó, vizf.

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Gy. Takách Béla MDK

Topolyafák

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Gy. Takách Béla

Margit rakpart 42 illetve
(ma Bem rkp.) Fő-utca 71.

Műcsarnok

1929. őszi kiáll. 157-166.

1930. tav. kiáll. XI. t. 20, 62, 63

1930/31. pub. kiáll. 275, 557,
574, 582, 587

Címke

Tahi - Tóth Sándor
ooodás táska

1963.

Crinke

Tuki-Tóth Naidor:
Főv. Borbeldol-
gozó V.

1963.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Alkonyat, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Jahi Tóth Nándor

Pestről
kérek információt

1949. dec. 21.

M.D.K.

Tahi Tóth Nándor

"Főpróba" cimmel hozza a lap a müvész képének repr.-ját a Nemzeti Szalon kiállitásáról.

"Képek két kiállitásról c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juni 25.-
juli.1. VI. évf. 26. sz.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Játékosok, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Tahi Tóth Nándor

festő

koll. kiáll.

a Budai Képző-
művészek Csoportja
kiállító helyiségé-
ben 1948. ápr.
25 — máj. 8.

Katalogusát lásd
könyvtarámban
a csoport kata-
logusai között

bátor leszek azt a Nagytekintetü Bi-

tni.

unius 19.

Mély tisztelettel

Mönchtvány

Tabán Gyula

felvételeiillusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1975. 2. számát

Tahin Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1975. 1. számát

TAHIN Gyula

NAGY Zoltán: Tárgyiasitott megyarázat. =
Uj Magyarország, II.évf. 5. sz. 1991. január 7.9.p.

Bp. Budapest Galéria, Folyamat Társ. kiáll., 1992

hozzá, ha összes megjelent és kéziratban maradt
a város, a társadalom és megértő intézmények,
segítségével egy sorozatban kiadhatjuk.

Ha ezek a kötetek már megjelentek, a legt
akkor fogják látni, hogy ki volt Zoltai Lajos és mi
egyetlen egy ember, akit jósorsa hosszú élettel és
lankadó munkakedvvel áldott meg! A ma embere
megfoghatatlan a szellemi munkateljesítménynek az
mely a Zoltai Lajos közel hatvanévi működését h
az a mód, mellyel a töretlen magyar parlagon kezdet
belehasította a gyepes talajba...

Könnyű annak, aki manapság acél csoroszly
hazai és külföldi professzorok és intézetek műhelyei
és ezzel évtizedes kultúrterületek porhanyó humusz
gatja évről-évre. De milyen lelki és fizikai erőt kellet
azoknak, akik a mult század második felében és a szá
éveiben a nagy, kulturális felbuzdulás idején, jóforr
szeres készültség, irányadás és felszerelés nélkül h
igen fontos feladatok elvégzésére!? Akiknek előbb s
kellett készíteniök, hogy alkothassanak; erdőt kellet
hogy láthassanak; magvakat kellett tenyészteniök,
hessenek a magyar jövőnek!

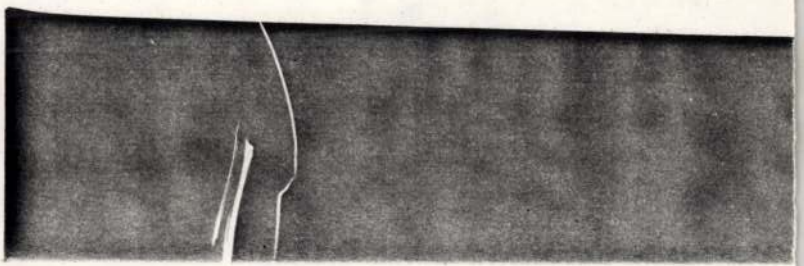

Tahitótfalu

TAHITÓTFALU (Kert.)

RMV 2, 107.l. — TEMETŐ egyik kriptájában nyugszik Jollách Mihály, † 1855.

RMV, 2, 108.l. — RÓMAI CASTRUM nyomai a Jormakert mellett.

RMV 2, 110.l. — BOLHAVÁR a nagyolásárok mellett, rom, talán régi római castellum maradványa.

Tahlberg
festö Bécs (?)
1842

l.

Bielz Portr Eat
313. 4.

~~Ósszarvasagancs VI. 179.~~

M. D. K.

TAHMANN Antal festő

1796-ban említik Pozsonyban

Gyarás XVIII. sz. 256. l.

Talló János

Rianás temp. 50x68

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1977.

Takó János

Riadó temp. 50×68

6. Balatoni Nyári Tárlat

Tahuker József

ötvösinas, Szombathely

1735

l.

Horváth Tibor

35. l.

Tahy

Festményeit kiemeli a lap, "A Mücsarnok tavaszi, nemzetközi tárlata" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. ápr. 13.
XXIV. évf. 15. sz. 240. lap

Tahy Antal

Szép képeit dicséri a kritika a Nemzeti Szalon kiállitásáról.
Hónapról-hónapra" c. rovat közleménye.

Otthon, Bp. 19o2. április hó
61. lap

Tahy Antal

"A korán elhunyt érdemes művész vizfestményei, két taorminai részlete és néhány erdei tanulmánya"szerepel a tárlaton, amelyről a lap "A Nemzeti Szalon őszi kiállitása" cimmel ir.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. okt. 12.
XXIV. évf. 41. sz. 655. lap

Tahy Antal, festő

M.D.K.

„Vasöntödében" c. képe nagérmet nyert az Erszágos kiállitáson.

Budapester Ausstellungs-Zeitung, Bp. 1885.

XI. 8. sz. 326. old.

Tahy Antal MDK

Pirano, vizf.

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Tahy Antal MDK

Velence, vizf.

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

nyolni.

Budapest, 1922. március hó 16

Vass

n teléul:

Wh Fereuc

L. Zolnay

17/23

KIR. MINISZT. SZAMVEVŐSÉG · VALLIÁSI · KÖZOKT. M. KIR. MINISZT. OSZTÁLYA

Tahy Ferenc

Tarján László

Timár Gyula

Tkalecz István

Tóbias László

Tomory László

Tóth András

Tóth Jenő

Tóth Kálmán

Tőkés György

tovább

Borb-Fabr. 56.l.

Ujjáépítés tervezői

MDK

Tahy György /?/
szül. 1887

Interieur. Jelezve. Olf.
24 x 31. cm

Almásy-Teleki XI.1943. Kat. 31.1.

MDK

Almásy-Teleki XI.1943. Kat. 31.1.

MDK

Tahy Gyula
tipografus

1850-ben nyílt megaz első nyomda „Nagy-Kanizsán". Ittörö Tahy Gyula volt.

/. Zala megjei nyomda
Magyar Grafika II évf 1958, 6sz, 764.l.

Tahy Gyula

Tahy Rozália

nyomdászok

l.

Kertész nyomdatok

281. l.

OLASZ FESTŐ, XVI. század
XVI. Gergely pápa arcképe
Vászon, olaj, 62×49 cm. (14. szoba.)
Maszlaghy II., 407. szám.

OLASZ FESTŐ, XVI. század
VII. Orbán pápa arcképe
Vászon, olaj, 50×38 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 405. szám.

OLASZ FESTŐ, XVI. század
VII. Orbán pápa arcképe
Vászon, olaj, 152×101 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II. 453. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
V. Pál pápa arcképe
Vászon, olaj, 112×90 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 398. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
VIII. Orbán pápa arcképe
Vászon, olaj, 125×105 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 464. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
X. Ince pápa arcképe
Vászon, olaj, 165×125 cm. (Első emeleti fogadó.)
Simor vásárolta Rómában.
Maszlaghy II., 463. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

Tahy János

festő

Lyka München

76. l.

ZWACK

LIKŐR

Tahy Károlyné

Baranyay Ilona

Lykanemzromantika

18. l.

93625/1909. szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, f. hó 2-án 604. sz. a. kelt föl-terjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.

Budapest, 1909. augusztus hó 24.

A minister helyett:

államtitkár.

51. Legenda maior.Ed.Szentpétery:SSRH
52. Szentpétery:SSRH.II.431.l.
53. Hoffmann E.:A felajánlás a Szent
Károly hetvenötödik születésnapjá
54. Lasteyrie,R.: La date de la port
1903. 179-2o4.l.
55. Mâle, E.: Le portail Sainte Anne
ancien et modern. 1897.II.231.l.
56. A párisi és a chartres-i dombormü
hogy az előbbi egy másolónak banál
műhelynek alkotása. A párisi dombo
még a forradalom alatt, tanulmányo
közlöm, ami ikonografiai szempontb
57. Homan B.:ASzent László korabeli Ge
leszármazói. Bp. 1925.
58. Knauz:Mon.Strig.I.128.l.
59. Szentpétery: Az Árpádkori-házi kir
Bp.1923.14o.sz-Fejér:Cod.dipl.II.1
60. A kifejezés francia eredetére és h
Az Anonymus kérdés revíziója. Száz
61. Szilágyi L.:Id.m. 187.l.

Tahi Tóth Nándor

festő

l.

Szabad Művészet

1948. 226. l.

Tahi-Tóth Nándor
festő

M.D.V

Tárlatán főleg akvarelleket állított ki. Bemutatta az „Álom", a „Morgás", a „Szorongás", a „Karneval", a „Tigusak", a „Viripók" című művét.

Tölgyesi János: Kiállítási krónika
Művészet, 1968. junius – 42 kap.

M.D.K

- Taki Tóth Vándor
festő

A XI. kerületi Hazafias Népfront
termeiben, a Karinthy Frigyes
utcában rendezett tárlatot.

Tölgyesi János: Kiállítási krónika
Művészet, 1968. junius - 42 lap.

Tahi-Tóth Nándor

Grafikái ismertek.
A XI ker Hazafias Népfront helyiségében akvarelll
és gouache festményeit állitotta ki.

Maksay László: Három kiállitás
Rajztanitás 1968.3. sz. 32.1.

Tahi Tóth Nándor M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Tóvári Tóth István : A IV. Orsz. Pedagógus Képző-művészeti Kiállitás

Kisalföld 1965. febr. 14.

Tahi-Tóth Nándor
festő

M.D.K.

Az Épilők Rózsa Ferenc Kultúr otthonában rendezett tárlatón vett részt.

Maksay László: Pedagogus képzőművészek országos kiállítása.

Művészet, 1965. szeptember – 45 kap.

MDK

Paul-Tóth Hilmar

4. m. plakett kétil. Mlod. 1951.

MDK

Tahi-Tóth Nándor

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

Tahi Tóth Nándor
festő
1946. Konyare-Vashegy
(Zalamegye)
1947. IX. Gát u. 6.

MKSz 1947

MDK

Tahi Tóth Nándor

Kompozició, temp.

Falkép, temp.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes Adolf Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Kompozició, halakkal, of.

Kompozició, of.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes Adolf Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Halak, olajtemp.

Mozaikterv, olajtemp.

Kompozició, of.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes Adolf Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Kompozició, olajtemp.

Falkép terv, olajtemp.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes Adolf Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Tahi Tóth Nándor

gouache:

Mozgás

i. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Szinház

Tahi-Tóth László

A Studió fája

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963.
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
39. o.

Tahi-Tóth Nándor

festő és Matzon Frigyes szobrán
kamarakiállítás a felv. 9-én nyílik a
XI. ker. Népfront Kulturtermében
Bevezeti: Kampis Antal dr. művészet-
történen

Magyar Nemzet 1968 felv. 7. 4. o.

Tahi-Tóth Nándor

festő és Matzon Frigyes szobrán kiállítása van a XI. ker. Hazafias Népfront kiállítótermében.

(d.m.): Egy szobrán és egy festő kiállítása

Magyar Nemzet 1968. febr. 21. 4.o.

MDK

Tahi Tóth Nándor

Halak, olajtemp.

Pipacs, olajtemp.

Női fej, olajtemp.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes Adolf Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Pogány Géza festőművész kiáll. Derkovi

MDK

Tahi Tóth Nándor

Kompozició, temp.

Kormorán, temp.

Tájkép, olajtemp.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes A. Terem. Budapest, 1962. márc.

MDK

Pogány Géza festőművész kiáll. Derkovi

MDK

Tahi Tóth Nándor

Kompozició halakkal, temp.

Kompozició, olajtemp.

Kompozició, temp.

Tahi Tóth N. kiáll. Fényes A. Terem. Budapest, 1962. márc.

Taiszer János

Kisplasztikus

1895–99

Eírnisk 1930

89. l.

Gran. Revue de l'Art Chrétien. XIV., , 164. l., XV., 1881., 207. l. — Tört. pport, 1442. szám. — Czobor—Szalay, 40. l. (Képe XXXIII. tábla.) — Czobor: ázi emlékek a történeti kiállításon. Bp. , 70. l. — Forster: Magyarország mű- tei. II. kötet. Bp. 1906., 288. l. — Esz-



MIK.

Taiszer János szobrászművész

Vitéz Horthy Miklós, büszte, gipsz (terrakotta-imitáció).

Gyermekfej, büszte, gipsz (csontimitáció).

Magyar Művészek szegedi reprezentatív kiállitása. 1930. Kat. 62.1.

MDK

Taiszer János szobraszművész

Dr. Szlávik, plakett, gipsz (csontimitáció).

Breuer, plakett, gipsz (csontimitáció). Mgt.

Gécs alezredes, dombormű, gipsz (csontimitáció) Mgt.

Magyar Művészek szegedi reprezentativ kiállitása. 1930. Kat. 62.1.

MDK

Taiszer János szobraszművész

Gécs alezredes neje, dombormű, gipsz (csontimitáció). Mgt.

Antal igazgató, plakett, gipsz (csontimitáció) Mgt.

Magyar Művészek szegedi reprezentativ kiállitása. 1930. Kat. 62, 63.l.

MDK

Taiszer János szobrászművész

Antal igazgató neje, plakett, gipsz (csontimitáció). Mgt.

Magyar Művészek szegedi reprezentatív kiállitása. 1930. Kat. 63.1.

MDK

Taiszer János szobrászművész

Dr.Hainiss Elemér, büszte, gipsz (csontimitáció). A Gyermekklinika tulajdona.

Dr.Petykó János, büszte, gipsz (terrakottaimitáció). Mgt.

Magyar Művészek szegedi reprezentativ kiállitása. 1930. Kat. 62.1.

MDK

Taiszer János, festöm.

az élö szegedi pikturát képviseli.

A Szegedi Fészek Klub reprezentativ kiáll. -a.
II.rész: A Szegeden élö müvészek csoportja.
Képzömüvészet. 1930.34.sz. 224.l.

MDK

Taiszer János, iparműv.-szobrászm.

1901-től a Zsolnay gyárban foglalkoztatott 2 éven át.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár művészei és kivitelezői. Pécs. 1949. április 12.

MDK

Taiszer János, szobrász

a fiatal müvészek sorába tartozott, kik részint K.Nagy Mihály osztályán, részint Apáti Abt és Nikelaszky-Darilek mütermében dolgoztak - éredemeket és elismerést szerezve.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi. /Irta Dr Szentiványi Gyulának./ Pécs. 1948.nov.16.

Taiszer János

MIK

iparművész , szobrász

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1901-1903.

70.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete.Pécs.1959.

MDK

Taiszer János

MDK

szobrász a Zsolnay-gyárban

Született: Törökbálint 1878

A gyárban dolgozott: 1901-3 /Kapás Nagy Mihály mellett./

34.o. és 75.o. 26. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Taiszer János

Anyósom c. nobra

repr.

Csikvári Szeged

89. l. elöt

Tainer

szobrász

Képzőművészeti Egyesület tárlata - Szegeden a Kultu
palotában - szoborral szerepel.

Szegedi Uj Nemzedék
1922.V.26.

Taiszer

szegedi szobrász

a szegedi fogadalmi templom ~~a~~ háború és béke kapuin lévő domborumok fenti művei.

Horotemplép

57 l.

Taiszer János MDK

Vitéz János, Szeged

Mücsarnok 1933.Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

Taiszer, szobrász

---

44. Emlékérem, /Hammer Fidél/. Szemüveges, balranéző fej. Körirat: HAMMER FIDÉL Lent jobbra: KIHAGÁSI/BIRÓ MUKO/ DÉSE EMLÉKÉRE/HÁLÁS TISZTVISELŐI/. Lent: balra: TAISZER/ 1929/. Egyoldalú, ovális. Gipszmásolat. 140+170 mm. 166. ol

Csongor Győző-T. Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plaketten 15 . old

A Móra Ferenc Múz. Évkönyve. 1969-1. Szeged, 1969 Szegedi Nyomda

Taiszer, szobrász

---

42. Emlékérem./Gr. Klebersberg Kunó/. Balranéző, szemüveges reliefje. Körben: GRÓF KLEBERSBERG KUNÓ 1928. Az áll alatt: TAISZER mesterjegy. Hátlap sima. Bronz. 85 mm. 164.old

Csongor Győző-T. Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 158.old

A Móra Ferenc Múz. Évkönyve. 1969-1. Szeged, 1969
Szegedi Nyomda

Taiszer, szobrász

---

46. Emlékérem./Fichtner Sándor/. Születésének 25. évfordulójára. jobbranézó mellkép. Katonai uniformisban. Fenn jobbra: FICHTNER/SÁNDOR/1903/1928/. Lent: SZEGEDI VISSZHANG DALKÖR/alatta balra: TAISZER/ mesterjegy. Négyszögletes öntött plakett. Bronz 240+285 mm. Ugyanaz kisebb változtatással. 166. old

Csongor Győző-T. Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 153. old

A Móra Ferenc Múz. Évkönyve. 1969-1. Szeged, 1969
Szegedi Nyomda

Taiszer,szobrász

47.emlékérem./Prelogg József/.Jobbra fordúlt mellkép. Körirat:PRELOGG JÓZSEF-1875 1926/.Lent,jobbra:TAISZER 1926/.Öntött egyoldalú plakett.Bronz. 166.old

Csogor Győző-T.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 15[illegible].old

A Móra Ferenc Múz.Évkönyve.1969-1.Szeged,1969 Szegedi Nyomda

TAiszer,szobrász

45.Emlékérem./Kószó István/.Mellkép,fedetlen fejjel. szembenéző.K.I.Jobbra:TAISZER_Lent balra:1929.Egyoldlú,ovális.Gipszmásolat.225+275 mm. 166.old

Csogor Győző-T.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 15[illegible].old

A Móra Ferenc Máz.Évkönyve.1969-1.Szeged,1969 Szegedi Nyomda

Taisner János

Résztvett a szegedi dóm tér szobrászi munkáiban.

Szegedi líj Nemzedék 1929. XII. 5.

Taiszer,szobrász

Szegedi müvész.Érmeinekxből csak kevés szerepel a Szegedi érem és plakett müvek felsorolásában,mivel ezek lajstromát csak kis mértékben tudták a szerzők összeállitani. 154.old

Csongor Győző-T.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 153.old.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve.
1969-1.Szeged 1969.Szegedi Nyomda.

Taiszer,szobrász
---

48. Emlékérem./Dr.Pálfy György/.Jobbranéző mellkép fedetlen fejjel.Lent:DR.PÁLFY GYÖRGY 1928/,jobbra: TAISZER mesterjegy.Egyoldalú,négyszögletes érme. Gip zmásolat.140+205 mm. 166.old

Csongor Győző-T.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 153.old

A Móra Ferenc Múz.Évkönyve.1969-1.Szeged,1969 Szegedi Nyomda

Taiszer János.

szegedi szobrászművész

Szegeden, a Független Művészek Társaságának olasz-magyar barátsági kiállításán szobraival és plakettjeivel szerepett.

Magyarság, 1928. Nov. 14.

Taiszer János.

szobrászművész.

A „Független Művészek Budapesti Társasága"-nak olasz-magyar barátsági képzőművészeti kiállításán Szegeden márvány- és bronzplakettjével, néhány szobrával szerepel.

Szegedi Uj Nemzedék, 1928. Nov. 7.

Taisser.

Szegeden, a Független Művészek alatt - magyar képkiállításon szerepeltek plasztikái, portré plakettjei és az egyetem talajdonait képező márványbüstei. (emlitve)

Szegedi Új Napló, 1928. Nov. 11.

Tairzer János.

szegedi szobrászművész.

Szobrai és plakettjeivel szerepelt Szegeden, a Független Művészek Társaságának III.-ik olasz-magyar barátsági kiállításon.

Pesti Hírlap, 1928. Nov. 15.

Tauszer János

1933 febr márc. kiáll-
VIII.6. Viter János,
heged

Klebelsberg emlékkiáll. Műcsarnok

Magyarország Közhivata

Állami, Vármegyei, Városi és

Főszerkesztő: dr. bellusi Baross Endre m

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kecs

Új cím:

Nagymélt.
Nagytek.
Tekintetes **Hivatal!**

Tisztelettel mellékeljük a „Magyarország Közhivat közleményük **kefelevonatát** azzal a kéréssel, hogy az esetleg be **zött kefelevonatot** a szerkesztőségnek **lehetőleg postafordult**

Hála az Isteni Gondviselésnek, az Évkönyv következő hazatérése folytán lényegesen terjedelmesebb lesz, magában fogla ország összes városait, valamint nagy és kisközségeit is.

A „Magyarország Közhivatalainak Cim- és Adattá szelvény mielőbbi visszaküldése esetén közhivatalok részére 32. kapják. Megjelenés után a kedvezmény megszünik és a kötet ára megkeresésünk alkalmával az Adattárat már előjegyezte, az alanti fogunk figyelembe venni.

A közlemény dijtalan beiktatása végett a levonat s szállitására t. Cim igényt nem tartana és a rendelését előjegyzésbe

Taiszer János, szobrász

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1880-1896 között
Taiszer János, kisplasztika szakon 54. old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparműv.Iskola/1880-1944/
oktatási rendszere és forrásai 37.old

Műv.Tört.Drt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Jaiszer János

Szobormüvel szerepel a Szegedi Képzőmüvészeti Egyesület nap tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék, 934. XI. 18.

Taiszer János

kisplasztikus

Jó eredménnyel vég-
bizonyítványt nyert.

Értimisk 1899/1900.

39 l.

~~1090. Ismeretlen művész.~~

~~A XIX. századból.~~

1090. II. Béla.

L és sima ka

Mellig, kissé balrafo
ábrázolva. Haja, bajusza és k
ellenzőt, magas köntöst és br

Far emelkedett pe-
rem mentén

BELA. II. HVNGARORVM. RE

~~Emelkedett pereme, ké~~

~~sima.~~

Rezes ólom dombormű,
Havas Emil ajándéka 1907. áp

Taiszer János

Vitéz János érsek emléke a szegedi nemzeti emlékcsarnokban.

Repr.

Magyar Iparmúzeum

1932. 14. l.

PÁCA KÁROLY

PÁCA KÁROLY

Budapest, XI. Horthy M.-ut 36.
Telefon 69-3-87.

Taiszer János

kisplasztikus

Pécsett a Zsolnay-gyár-
ban van alkalmazás-
ban.

Értimisk 1900/1901.

22. l.

Taiszer János

A háborus és béke kapu domborművei fentitől a szegedi fogadalmi templomon

Szőnyi Ottó dr.

A szegedi fogadalmi templom. Magyar Iparművészet 1932.

30. l.

Taiszer János

Műcsarnok nobrán Bpest
1924. őszi kiáll. 375

Ernst Karperecz, római

VI. 176.

Taiszer János

Geboren am 17. Juli in Török-Bálint (Com. Pest), absolvierte T. die Bürgerschule und sodann an der Kunstgewerbeschule in Budapest die kleinplastische Abteilung bei Meister Loránfi. Nachdem T. in verschiedenen Keramischen Fabriken, wie Zsolnay in Pécs arbeitete, begab er sich 1906-1909 auf eine Studienreise nach den Vereinigten Staaten von Nordamerika, wo er in Chicago, in der Bernhard Statuary Comp. und Nordwestern Terracotta-Fabrik arbeitete, um, zurückgekehrt, 15 Jahre im Dienste der k. ung. Staatsbahnen zu verbringen, gleichzeitig in seinem Atelier arbeitend. Den Weltkrieg bei dem 32. Infanterieregiment mitmachend, liess er sich sodann in Szeged nieder, besonders kirchliche dekorativ-plastische Arbeiten, Grabmonumente und Plaketten verfertigend.

Sok nincs felsorolva.

(Hu Prmagyorem 433.) l.

-436.

Viselet.

Női ruha.

Az előtérben álló hölg
koszorút és kivágott dereku ru
kivágott ruhát fodrocskákból,
mentét és atlasz ruhát, a negy
illusion betéttel, az ötödik p
dereku ruhát két aljjal visel.
van ábrázolva. Felirata:

DIVATKÉ
Melléklet a Pesti
MONASZTERLY ÉS
PEST

legalól balra: Ny. Rohn és Gru
jobbra: Pest, Január lj

Kny., mér. 20.5: 37

Taiszer János

Hobrász

nyerg nyergel

nyerges

Tausser.

Majd kesülette a rákospatolai Egesült Casino számára elesett köseinek emlékhatlújat és fokai emlék plakettjet, centennarium alkalmával, mindkettő. Casino diszterweben

Forma

toklyó

ó-tőrök

Lalik Rákospalotán

Taiszer János.

Szül 1878. VII. 17. Törökbálint (Pest m.) polgárit, majd az ipárniv iskolát végezte (1900), ill. kisplusztikai oszkályt. Loranfy volt tanára, majd különfele kerámiar gyárban dolgozott; tanul. nyitra Chicagoba ment (1906-1909) A ~~[illegible]~~ MÁV-nál 15 évig szolgált hasabérülve

Plulettek: Világháboru szövetséges plulettje 2., Hötzendorfi Conrad plak. 3. Csernoch János plak. 4. Szerzetes plulett. (Kepiönüv. társ tiszlat 1924. 178 sz) 5. Nyitrai vástüzér ezred elesett höseinek emlékplulettje (minsáturban) [illegible]

• Hadi Muzeumban. Gredeti a budai hefőrsépi templomban. bronz.

Ta

n

w

Néme

Taiszer János

nobrász

Férfi arcmás

Repr.

Művészet

1937. 10. n

114. l.



lásd

u. o. 116. l.

A mellszobor bizonyára egy győztes kocsis képmása volt. Római munka a Kr. u. II. századból.

Helbig, Führer, 341. szám.

Paul Arndt: Büste eines Wagenlenkers ohne Kopf. Trajanisch-Hadrianische Zeit.

107. SZAKÁLAS FÉRFI KÉPMÁSA.

Taiszer János
Ostobrass

Lőrd

Műmészet
1937. 10. sz
116. l.



64.

66. ÉNEKLŐ SILENOS THRACIAI LANTOSSAL.

Dombormű töredéke. Márvány. Szélessége 30·5 cm. Magassága 16·5 cm. Vastagsága 7·7 cm. A két alaknak csak a felső része maradt meg, az is erősen megkopott ; Silenosnak jobb karja letörött. Égésnek nyomai látszanak a domborművön. Rómából származik.

Az ábrázolás a Dionysos-mythosból van merítve: Dionysos nevelő atyja és hű kisérője, Silenos, dalra fakadt s mögötte egy thraciai férfi (fejdíszéről ismerhető fel annak) lanton kiséri énekét. Silenos, úgy látszik, ülve van ábrázolva, mert jóval alacsonyabb, mint a mögötte álló lantos. A thraciai bal vállára és hátára vetett állatbőrt visel, míg Silenos felső teste mezitelen. A Dionysoskultusznak thraciai eredete ismeretes. A domborműtöredékből, sajnos, nem lehet az ábrázolásnak hiányzó részére

Faiszer János

szobrász

Férfi arcmás

Repr.

Művészet

1937. 10. sz.

114. l.



lásd

u. o. 116. l.

A mellszobor bizonyára egy győztes kocsis képmása volt. Római munka a Kr. u. II. századból.

Helbig, Führer, 341. szám.

Paul Arndt: Büste eines Wagenlenkers ohne Kopf. Trajanisch-Hadrianische Zeit.

107. SZAKÁLAS FÉRFI KÉPMÁSA.

Alabastrom. Magassága 5·5 cm. Kisebb sérülések arcon, hajon és szakálon. Dr. Sieveking Paros szigetén vásárolta.

Stilusa szerint Hadrianus uralkodása (117—138) idejéből származik.

Paul Arndt: Köpfchen eines bärtigen Mannes. Hellenistisch oder römisch.

Taiszer Jaius

nobrán

l.

Györ Páris II

88. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

MDK

Takács Ferenc épitész

Bödszörményi-ut 38-42.sz.lakóházak tervrajzai repr.

Lakástervezésünk néhány kérdése Magyar Épitőmüvészet 1954.4-6.sz.119.l.

MDK

Takács Ferenc

ics-cs: Iparművészek restaurálják a parlament freskóit.
Szabadság, 1949. okt. 20.

Takács Ferenc

hires hódmezővásárhelyi ±
tálas XIX sz.

Kisshmotálas 199. l.

± (újvárosi)

ögöndiás folytán csak mérsé-

ben nem lenne szükség nálam
butorra, nagyon kérném méltóz-
int katholikus céget ajánlani.
en szabad felemliteni, hogy a
munkálatainak nagy részét, a
nak butorait én készitettem,
Tihamér és Schütz Antal Őméltó-
papnak és főtisztelendő úrnak

Mély tisztelettel

Szabó László

műbutorkészitő
asztalos- és kárpitosüzem
Budapest, IV., Váci-utca 41/.b



Asztalos munkák közül készitek:
Mindennemű műbutort és irodabutort kombinált szobát.
Régi politur lehuzását, ujraszinezését, átpoliturozását, butorátalakitásokat, régi divatjament formák ügyes átalakitását vállalom.

Kárpitos munkák közül vállalom:
Kényelmes fotelok, garniturák, rekamiék angol bőrbutorok speciális készitését, melyből állandóan nagyszámu kipróbálható darabot tartok raktáron.
Ezenkivül vállalom bőrbutorok festését és javitását, átalakitását. Vászonredőnyök, függönyök készitését, átalakitását, matrac, sezlon, készitését, javitását.

Taiszer János, Uj-Szeged, Szőreghi-ut 6.

dressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

MDK

Taiszer szobrász

Szőnyi Ottó dr: A szegedi fogadalmi templom. MI.

1932. 30 l. Képekkel.

Gy.Takách Béla festőművész

A kiscelli kastély Óbudán

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok 1934.

Gy. Takács Béla MDK

Tölgyfacsoport

Mücsarnok 1934. dec. 1935.jan.
Jubileumi kiállitás

Takács Erzsébet szobrai

Munkácsy Mihály díjat
kapott

Képszabadság 1986. IV. 3

Takács Erzsébet

Munkácsy M.-díj

M. Hírlap
1986. IV. 3.

Takács Etelka, építén

L. Ellér István

– követségi kirch

Magyar Építőművészet Bp. 1983

10-12

83/4

Hisz, ha az ember itt van közöttük, akár a Láng Gépgyárban, akár Máriapócson ott feltétlen magába szivja a mai kor modern szellemi, szellemében legyen modern egy szobor, hogy ne mindenáron formailag és én ugy érzem, hogy ezt a tes-ben is meg lehet találni és ez fog meg engem, hogy itt a tes-em belül, ha összehasonlitom a multtal a paraszti életet, mert gyerekkoromban azért én már burdonyoztam, meg ismerem a munkát, hogy csodálatos a fejlődés, a gépesités minden ami van tes-en belül és itt is az emberek modern szemlélettel élnek. En nem hiszem azt, hogy a nagymenők előtt ez nekem előnyös, hogy én egy kis Nyirbogáton állitottam ki, nem a Mücsarnokban vagy representásabb helyen, de én ugy érzem, hogy nekem oda el kell vinni, hát valakinek el kell vinni, mert ők nem tudnak Budapestre jönni. Csodálatosan fogadták és ugy érzem, hogyitt valahogy itt mégis sikerült adnom valamit és ez az ami engem ugy ösztönöz.

- Az almaszedésnél mindig ott vagyok, hát aztán egyszer csak a nyakam úgy be van írva itt a naplóba nagyon meleg volt 35 fok mondtam, hogy itt nincs mese, itt helyt kell állnom s kimentem és hát éppen szőlőt kapáltunk, valamikor én is kapáltam és ők azt akarták hitetnek, nem adjátok a kapát és kapáltam. Mondhatom, hogy nagyon megizzadtam délig birtam, mert olyan taposkos volt a föld és ebéd után átalakultam vinhordóvá, s mondtam nekik, hogy ez nehezebb, mint a kőfaragás, úgy hogy itt azért meg kell küzdeni a mezőgazdasági munkásokmak még mindig.

- A szabolcs megyeiek nagyon hálásak önnek, a máriapócsiakról nem is beszélve, hogy megőrökíti mindennapjukat a művészet eszközeivel próbálja formálni, alakítani az itt élők itt lakóinak a szemléletét. Mire számít, mik az elképzelései az elkövetkező időszakban?

- Úgy szorongok néha, hogy valyon meddig maradhatok és úgy érzem, hogy ez végtelenségig tart én nagyon szeretnék ide mindig lejárni, amig szükségem van a művészetemre, akkor én küldök egy táviratot a tsz-be az elnökhelyettesnek, hogy ha fennt jár az anyagszállító kocsi, akkor szivesen levisszük a szobrot, vagy hosszuk, úgy hogy ingajáratban vagyok óbudai lakásom meg itt a tsz között. Itt minden megy simán, sokat kell még alkotnom, szertnék nekik sok örömet szerezni a szobraimmal.

- Azt hiszem ez sikerült is, hiszen Szabolcs-Szatmár megyében az Ön plaketjeivel tüntetik ki azokat a termelőszövetkezeteket, amelyek esztendőnként, mintegy 10-et a legjobban dolgoztak.

- Erre nagyon büszke vagyok, mert valóban a Nyirbogáti kiállitásomra is kijöttek a megyei tsz-ek szövetségei és odafigyeltek rám és nagy örök, hogy ezt megkapják a tsz-ek, mert talán inspirálom én is őket ezzel.

- Itt hagyományt teremt.

- Ez nagy szó, én örülök. Ragaszkodnak hozzám és ez olyan csodálatos, hogy kell nekik az amit csinálok és erre szüksége van a művésznek is. És én valóban úgy a művészeti világban nagyon komoly harcok vannak, hogy ugymondjam talán durva kifejezéssel, de mégis a sok stilus, meg az izmus, meg a stb. meg kell a mindenáron modernkedők között és az ember néhá úgy nem talál összhangot és itt kell az, hogy megértsék azt, amit én akarok. És én az emberközpontu művészetet vallom és elsősorban a tartalom legyen meg és utána én úgy érzem, hogy az modern lesz.

Hát hogy mondjam, hogy husz éve valóban saját kezüleg faragtam minden szobrom és nagyon sok követ faragtam már és szeretem egyedül belefaragni azt amit hát elgondolok de nem a kalapács a nehéz, ha valaki tud bánni a kalapácscsla, akkor szinte az fáragja magától, csak föl kell emelni, ugy hogy én nem éreztem fizikai fáradtságot.

- Valakitől azt hallottam, hogy tulajdonképpen a fölösleget kell lehántani a kőből, a fából és akkor már szobor. Itt most Kislétán is egy hatalmas farönkön munkálkodik. Kirajzolódnak a fej körvonalai, mi lesz ebből?

- Szeretnék egy éneklőt, hisz megrohannak a témák, sokszor nem is tudom, hogy oly rövid az idő és szalad is, ugy kellene iparkodni, hogy minél többet adjak az embereknek, ünneplőt szeretnék, mert itt látom a tsz-ben is pávakör, csodálatos itt az élet.

- Hirtelen ahogy kilép az ember farönköt lát rajta félig faragott márványszobor a tsz-tagok állitották föl a rönköt és ők hozták a követ is.

- Na igen itt nagy szeretettel patronálnak engemet, s a kis vendégszobáty ugye az intézet itt a gyermekotthon és a vezető is csak hozzájárult. A tsz ezt berendezte a brigádok, azt, hogy itt van egy kis fekvőhelyem, mindent ők hoztak, mert az egyik kis szobában alszom, a másikban van a csatatér. Most ők hozták itt közvetlen a dohány rendszernek van egy lakatosmühelye és hozták ezt a nagy rönköt a földbe bebetonozták és rá egy kis márványt, ugy hogy tudok faragni. A vésőim.....

- Mi lesz ebből a márványból?

- Szeretnék valami olyan olvasó figurát késziteni, majd nekik szánom csak még nem tudják. Ez maradjon titok. Most valóban itt van az én feladatom, hogy én mit tudok adni a brigádnak, ha még erről lehetne egy pár szót, hiszen ez mód is arra, hogy kifejezzem a köszönetem ők segitenek nekem fát hoznak, amint látja, mert ők szerezték azt a fát is, meghivnak olyanra, hogy társadami munkát vállalnak és akkor menyjek el., Erzsike gyere el mondják az almaszedő asszonyok csak legyél ott közöttünk.

- Mint igazi brigádtaghoz illik, mint tsz-taghoz.

No de azért nem mondhatom, hogy a Láng Gépgyár kapuján, ha kihozom ezeket a dolgokat, hogy ott szélnak, hogy hová mész, almát viszek nekik és ők is jönnek szüretelni, ugyenez van Óbudán. Én ugy érzem, hogy most nekem itt kell adnom, ugye amikor a Láng Gépgyárban az öntvénytisztitóban helytálltam a kis sarokban és azok az emberek odajöttek és valóban akkor nem szégyen ebédjegyet raktak a zsebembe és kisegitettek a nehéz periódusomban, akkor ugy éreztem, hogy nekik adni kell épp ez egy müvész feladata, hogy önzetlenül adja, hogy tanuljanak az emberek, hisz csak adni kell nekik a kulturát és befogadják. Itt 80 éves néni eljön a kiállitásra, például Nyirbogáton eljött egy Dibáci bácsinak hivták, nyugdijazott tsz-tag volt. Csodálatos élmény volt a kis botocskát fogva a kezében bejött és azt mondja, hogy nagyon szereti a szépet és ahogy megy végig a szobron egyszer csak kikivánkozik belőle, látom azért annyira hiu vagyok, hogy a szobraim hozták ki, azt mondja, hogy jaj de szeretne ő sokmindent elmondani még egy ujságirónak is megmondaná, mert hogy itt mi volt. Leültettem az asztalhoz a vendégkönyvhez és kezdte mesélni, hogy itt ő a földosztő bizottságnak volt annak idején a tagja és régen uradalmi cseléd volt és mesélt sok mindenről, hogy a csendőrök kiverték a fogát stb., de beszélt ő arról is, hogy ő találkozott Veres Péterrel. Mikor cosztották szét a földeket az almatermésről beszéltünk, mert épp almaszedés ideje volt a kiállitáson, izgultam is, hogy nem jönnek el, de azért eljöttek sokan és mondta, hogy a Péter bácsi azt mondta, hogy itt az alma fogja kihuzni az embereket a szegény parasztí sorsból. Olyan dolgokat mondott és utána azt mondja nekem, majd eljön ám az asszony is, csak azt tessék má megmondani, sokat olvassuk a Péter bácsit. Elhozza másnap az asszonykája a Zsuzsi néni a besárgult gyepsort, azt mondja ezt szeretjük a legjobban, ugyan szoktam kihozni a könyvtárból, de eből olvasok föl minden nap és, hogy hol lehet az a drága jó ember eltemetve nem tudom, tetszik tudni ugy elmennék az anyjukkal. Hát mondtam neki, hogy Balmazujvárosban szóval én nem tudom, hogy ezek kell e hogy érdekeljék a szobrászt, vagy müvészt, de engem lekötöttek, hozzákezdtem irni, megjegyezni a lényeget. Es mondja, hogy iró is tetszik lenni. Ugy érzem, hogy ugy meg is nyugodott, hogy valaki meghallgatta őt.

- Nehezen tudom önt elképzelni alacsony, vékony, törékeny termétével egy másfél, kétméteres magas szobornál, létránál és faragja, nagyon nagy fizikai erő kell hozzá.

Megjelentek, képzelje 300 kilóméterről eljöttek, szóval ez a barátság egyre mélyült és egyre ugy érzem most jutottam oda, hogy ugy megtaláltam valami olyat, amit régen onnan hoztam és ugy érzem, hogy nekik kell adnom, mert mondta egy kedves ismerősom, hogy nagyra becsüli azokat a körülményeket, ahogy én a művészetre szomjazó tömegek elé léptem. Szóval valahogy ugy érzem, hogy szomjaznak rá és egy kicsit talán itatom őket és befogadják és nézik és szeretik a szobraim, ugy hogy én nem tudnám ezt ugy másképp kifejezni, de ez csodálatos ez a szabadság, ami most is itt van nekem, hogy lejöhetek ide, utána mehetek Óbudára, mehetek Lángba ez az igazi művészi szabadság.

- Mit adott önnek konkrétan Máriapócs Szabolcs megye megmutatkozik e ez a szobrokban, a plakettekben?

- Feltétlenül, mert ha most megnézi az utolsó munkám, amit már ugy néztek ugy Óbudán is, hogy mi van az Erzsi almával foglalkozik. Itt az emberek ahogy éreztették velem, hogy szükségük van a munkámra itt még az optinizmusom nem csak az oxigént az optinizmusom is táplálták, amire szükségem volt és igy valahogy még mélyült a kapcsolat és egyre jobban együtt éltem velük és figyeltem a munkájukat és sorozatosan születtek a szobraim, a plakettek. Hát mondanom sem kell, hogy valóban az alma és hát a többi termék ami itt van a mezőgazdaságban cimü plakettem almaszedők és igy tovább Mohácsi Mátyás. Például a Mohácsi Mátyást nem tudtam, hogy ki is volt s az egyik aranykoszorus brigád, akinek tiszteletbeli tagja vagyok érdeklődtem, hogy s mint, s megmintáztam és nagyon tetszett itt ugy a megye vezetőinek és inspirálnak, itt odafigyeltek rám a megyében és mindenhol és ugy segitenek szóval valahogy.

- Hallottam azt, hogy más tszék is szivesen vennék, ha meglátogatná őket és készitene róluk az ő munkájukról, az ő életükről szobrot, plaketet.

- Ez nagyon nagy öröm, de Bogát jelentkezett is, de én hogy is mondjam, hogy a mi tsz-elnökünk - nem hiszem, hogy féltékeny lenne? - dehogy lenne épp ez a gesztus, hogy egyre minden nap jobban levesznek a lábamról. Éppen ők voltak azok, akik szorgalmazták és javasolták, hogy máshova is, hogy itt nincs féltékenység. Ha én kilépek a tsz-ből és átcsatangolok a Bogátiba és ott rendezem a kiállitást, itt nincs semmi probléma.

- Megtörtént és csodálatos volta kötődés, mert ragaszkodtak hozzám. Ön szótnéztem a tsz-ben és egyszer csak azt vettem észre, hogy tudtam, hogy hány hektár van, mennyi volt a termés, hány asszony van, mennyi van szülési szabadságon, kisvarrodájuk van, hogy élnek télen, hogy élnek nyáron mindent. Megnéztem a dohányrendszert, hát ilyet még nem is láttam. Tudom, hogy a nagyanyám régen szegényként épp ezért halt meg a szivét kikészitette olyan volt Mezőkövesden, hogy dohány beváltó, vagy mi a csudának hivták, és szegényként eljárt törte a dohányt és szállt a por és a szivét bizony megtámadta és nézem, hogy milyen dohányrendszer van. Az almafák ahogy rügyeznek, azon vettem észre magam, hogy ez engem annyira vonz és nembeszélve az emberek, a brigádok ahogy fogadtak, körülkedveskedtek a maguk módján olyan őszintén és eredetien, ami engem nagyon vonzott. Ma már 7 brigádnak vagyok tiszteletbeli tagja, itt voltam a tavályi számadáson, itt voltam most is és örömmel láttam, hogy most jobb eredményt értek el, több boldog arcot láttam. Két brigád vette fel tiszteletbeli tagjának.

- És erre büszke, hogy tiszteletbeli tagja a termelőszövetkezetnek.

- Igen erre nagyon büszke vagyok igen.

- És arra, hogy a termelőszövetkezet legjobb dolgozóit az Ön plakettjével tüntetik ki a törzsgárdatagokat is?

- Igen, hát én nem akartam ezzel dicsekedni, de ha megengedi van egy kis epizódom erre, hadd mondjam el. Nagyon boldog voltam, hogy a Rákóczi plakettnek ilyen sikere van és itt ilyen szép a Rákóczi hagyomány, arról nem beszélve, hogy ez a névadójuk, hogy utána mikor kiosztották először május elsején ugye én is ott ültem az elnök székbe, az elnökelvtárs adta át az érmeket és utána kimentem, határba néztettem és akkor odamentem a pásztorhoz és beszélgetek vele és bátorságot kapott és azt mondja, hogy ő szeretne valamit kérdezni. Hát tessék. Azt mondja, hogy ő már rég itt van a tsz-ben, kösel most már 15 éve lesz, de ő nem kapott abból a szép plakettből, sem a 10 évesbe nem csett bele, sem a 15 évesbe. Hát elképzelheti, hogy milyen boldog voltam én rögtön arra gondoltam, hogy valami érdekes plakettet alakitok neki, ami majd csak neki szól. Hadd mondjam azért a legszebb megnyilvánulásuk felém, amikor Kőbányán volt a 20 éves munkásságomról a kiállitás 2 éve.

- A mesterem ugyan felhivta figyelmem, de akkor még tudatosan nem tudtam, hogy mi az amit figyáznom kell és végig vinni, de ahogy tanultam, mert az anatómiát a mesterséget meg kellett tanulni tudtam, hogy az az értékem, tehát bennem ói minden motivum, amit onnan hoztam, mert a szobraimban is azért megnyilvánul az a népies jellem, amit nem kell szégyelni, amit később tudatosan vállaltam, és csinálom is. Na most, amikor sikerült eljutnome odáig, hogy mégiscsak befogadott a szakma nagyon nehezen, akkor a Láng Gépgyárba ugy kerültem, mert itt azt kell megemliteni Óbudán lakom 35 éve, ugye ott rendezték az első kiállitásom, Hazafias Népfrontba vagyok 15 éve, mint elnökségi tag, hisz ott rendezték az első önállót is és kollektiv kiállitásokat, ahol megnyilvánulhattam. Na most ott mikor volt az önálló kiállitásom átjöttek Angyalföldről is és áthivtak a brigádok a Lángba, hogy nézzem meg az ő életüket, akkor nem volt mütermem, sajnos nagyon nehéz körülmények között éltünk elősször és hát ott adtak egy kis műhelysarkot, igy kendődött a Láng gyáriakkal kövő nagy szerelem, most már hogy igy mondjam, segitettek az emberek, vósőt adtak, mindent és kiállitásokat rendeztek sorozatosan. Én mondhatom, hogy ma is odajárok, hozom a kis szobromat az almasnedő cimü bronzdomborművem, ott cizellálom, ott adtak rá csavart, visznek nekik almát, ők azt mondják, hogy hát azt mi van ott és hogy van, ők lejönnének, mert ott milyen drága Budapesten az alma. Mondtam, ha lejönnek almátsnedni akkor kapnak, akkor azt mondják ők is meghivják a brigádokat innen, mondtam, mint a vöcsök van egy kulturházunk szépen megebédeltek, valahogy igy ez olyan csodálatos. Amikor az Kiskötai Gyermekotthonban az avatása volt a szobromnak, akkor utána egy kis kiállitást is rendeztem. Érdeklődtek, jött egy brigád, menyjek be hozzájuk és akkor az elnök a mi tsz-elnökünk az Nagyapócsi volt az aki invitált menyjek be a tsz-be nézzem meg a munkájukat. És én bementem, na aztán több nem is kellett egyszer csak azt vettem észre, hogy már nem is akartam onnan eljönni. Ide kivánkozik, hogy megemlitsem ők figyeltek engem, ők néztók az énmunkám, én pedig az ő kis kollektivájukat, csodálatos a harmónia a vezetós és az, ahogy megnyilvánultak, hogy nekik szükségük van erre, amit én csinálok. Egyszerüen érdekeltók a szobrok, szakértően szóltak hozzá, mondták, hogy igónyt tartanak rám, mert ami igaz az igaz a festményekat még csak könnyebb lehet hozni az emberhez, de a nehéz kőszobrot, mivel en nehéz műfaj egy kicsit néha ugy bajban vagyok.

- No de en megtörtónt?

- Az ön véleménye szerint mi volt nehezebb önnek megismerkedni Szabolcs megyével, megszeretni, megszokni az itteni embereket, a paraszt embereket, vagy pedig ők megismerjék és megszeressék az Ön müveit, szobrait, dombormüveit, plakettjeit?

- Hogy is mondjam, szóval nem is tudom elválasztani.

- Ön nem volt falun sokat, iparban dolgozott, pontosabban a SZOT-dijat is azért kapta, mert a Láng Gépgyárral és az ipari munkásokkal tartott nagyon jó kapcsolatot.

- Az nem ugy van, igy nem is engedném soha, hogy elválasszák, hát először is én Mezőkövesden születtem a népmüvészet hazájába, nem beszélve arról, hogy még mindig mondják, hogy nem tudok pestiesen beszélni.

- Ön tősgyökeres Óbudai lakós.

- Na most tősgyökeres a felszabadulás után kerültem oda, de én mégisesak azt mondom a gyerekkor az meghatározója az ember müvészetének, életének és nem utolsó sorban, ami talán most már mondhatom igy, hogy az én mesterem Mikus Sándor, akinek nagyon sokat köszönhetek a következőket mondta, mikor az első korrekturát kaptam tőle, hogy Erzsébet azt tartsa meg amit onnan hozott a szülőföldjéről.

- Kiss Jankó Bori az is egyike volt .....

- Ő volt az aki 7 éves koromban már ugy a rajzaim megdicsérte és járhattam olyan iskolába, ahová akkor ugymondván az urigyerekek jártak. Hát én olyan kis szakadt ruháju, kopott ruháju kis szegényke kislányka voltam. 9 gyerek között ugye édesapám szénhordó volt, ezt nem lehet letagadni és büszkén vallom ma is, mert nagyon szépen azért fölnevelt bennünket és ott a népmüvészet hazájában, ott a Bori néni volt, aki felfigyelt az iskolában arra, hogy az én kézügyességem más mint a többié.

- Engedje meg, hogy ugorjunk egy nagyot, ez 7-8 éves korában történhetett, azóta Óbudai lakos lett elsősorban a Láng Gépgyáriakkal volt müvészeti kapcsolata, na most ez hogy, hogy ez a Kis Jankó Bori hatás 4-5 évvel ezelőtt kezdődött, vagy ismétlődött, folytatódott itt Szabolcs megyében.

Hát aztán nagy sirásnak eredtünk a lányommal, hol van az fiam, hol van, azt mondja, hogy az elég fönnt van Keleten az ország keleti csücskében Mándok. Aztán vonatra ültem, elmentem, amikor láttam ott a gyerekeket, meg mindent, szóval sirtam bár ez nem nagyon olyan dolog, hogy inspirálja az embert, az asszonyka is értette a módját, hogy körülsserretgettek, jöjjek el egy kiállitásra stb., a szobrot persze elvittem ajándékba egy szép kis terakotta szobrot, de aztán sorakoztak a többiek. Ott volt énekkar, az asszonyták himeztek, szóval nagyon szép kis kollektiva volt, annak dacára, hogy nagyon küzdelmesen éltek, akkor még nem volt központi fütés, amióta láton már van központi fütés a kisgyerekeknek, sok ilyen kis nyomorék gyerek van ott, rossz volt látni, mert szivet facsaró, ebből nem lehet szobrot épiteni, de voltak közöttük olyanok, akik bizony már szobornéninek nevezték, aztán mégis csak ugy valahogy oda kötötték engemet, s fölkért az intézet vezetője, hogy hosszam le a kiállitást. Elég messze volt és láttak, hogy többnyire én követ faragok, nehéz müfaj, azt mondták, hogy kocsit adnak, akkor történt, hogy egy ~~nagyok~~ röntgengépért jöttek Budapestre és föl a röntgengép tetejére a szobrokat - modern echosszakór művészet echos szekere - igen, bár a művésznek között volt, aki azt mondta, hogy igy leadok a rangomból. Én nagyon boldog voltam, mert szépen megfért a röntgengép, meg beosonggoltuk a szobraimat, ott még nem igen volt kiállitás, nagyon, nagyon sokan eljöttek Csapról, Kisvárdáról, munkások, kijöttek a megye vezetői is, akkor kért a megye egy szobrot, Nagyon jólesett, mert azt mondták megnézzük majd ki az az asszonyka, akiért boldog Szabolcs megye.

- Itt kezdődött tulajdonképpen ismeretsége Szabolcs megyével?

- Akkor igen. Most az$ történt, hogy fölépült a kis szobrom ennek kapcsán megbizás volt és itt állitották fel Kislétán, nos mikor itt avatták, akkor jöttek el Máriapócsról, hát ugye ennek most már negyedik éve, közben Kisvárdára is elmentem, eljöttek Kisvárdáról a Mándoki kiállitásra, mindenfelé hivtak és valami csodálatos volt, az hogy milyen szeretettel fogadnak, hogy érdekli a kultura őket, szóval a művészet. Én figyeltem nemcsak a szobraim annyira önző nem vagyok, mert a könyvtárakba is ellátogattam, meg aztán láttam, hogy hol van televizió, rádió, amint hallottam a megye vezetőitől itt-ott bizony ez régen az ország egyik legszegényebb vidéke volt, legalább olyan szegény, mint ahol én születtem a szomszéd megyében Mezőkövesden.

Takács Erzsébet

1021 +

1981. augusztus 19. Kossuth 17,07 F.Gyné.

Írcbe öntött pillanatok

- Beszélgetés következik Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművésznővel, a riporter Csekő Ágoston.

- Idézet Váci Mihálytól, akit a nép ajkára vesz váljára teszi azt, akit a nép vállára vesz szivébe gárja azt, akit a nép szivébe már nem hal meg soha az.

- Áli fér már a szekrénybe a sok folyóirat, ujság, amelyekben Takács Erzsébet két évtizedes munkásságát, művészetét, emberségét méltatják, mutatják be. Sokan kisérik figyelemmel pályafutását, mint ahogy őt is érdekli az emberek sorsa. Bizonyára ez is kiderül a most következő beszélgetésből, amelyet Kislétán Csekő Ágoston rögzitett hangszallagra.

- Nagyon szeretem Óbudát, ahol 30 éve lakom, ugyan ugy Angyalföldön, ahonnan most kijöttem, ahová vittem az ciszelláljuk a szobrom, félre értés ne essen, hogy azt higyjék itt is, hogy én most itt akarok lakni, itt akarok véglegesen maradni, mert én nem hagyom sem Szabolcsot, sem Óbudát, sem Angyalföldet, de még Zalába is lekandikálok, ha eszembe jutott tegnapelőtt, hogy a tsz-elnök meg a kis fiatalok egy felszántott termőföldet .....adtak nekem ide. Most erre vagyok éhes, ami itt van, most a riportnak azért a lényege az legyen, hogy én most itt vagyok és fütyülök rájuk.

- Az Óbuda, Szabólcs-Szatmár és Zala megye nagyon messze vannak egymástól.

- Ó hát Óbuda és Angyalföld és Kőbánya és akkor Csepel, hanem most itt a szabolcsiak a lényegek, szóval valóban az van, hogy 6 éve, hogy idejárok és egyre jobban kötődöm, ez a nagy szerelem nem akar csillapodni, nem tehetek róla - ez Máriapócson kezdődött ? - nem Máriapócson kezdődött ez Szabolcs megyével kezdődött és ugy, hogy Mándokon szintén egy ilyen kis gyermekotthon van és ott az intézet vezetője egy asszonyka, döbbenetes, hogy ő milyen energiával vitte végig, hogy én oda jussak, hát én nem jártam még ott, kaptam egy szép levelet a Mándoki Gyermekotthon vezetőnőjétől és azt irta, hogy láttak a televizióban egy kiállitásom mutattak be és ez én emberséges szobraim annyira megleptők őket és annyira megszerettők, hogy ha a művésznő tudna egyet adni a gyerekeknek hát ugy beragyogná az életüket.

nézik szívesen,Takács Erzsébetnek, a szabolcsiak,pedig a szabolcsi almaszegő,és a többieket.
- Igen.Igen. A munkásportréi, nemcsak Láng Gyáriak,hanem Téglagyáriak is, Budai Téglagyáriakat formázott meg.
- Mi lehet az oka,hogy az ember annyira akarja,hogy a saját környezete ott legyen a művész alkotásai között? És azt keresi abban?
- Talán ennek szubjektiv okai vannak. Jobban a magáé, jobban kötődik ahhoz a művészeti alkotáshoz. Viszont haza nem tudja vinni őket, és ha meglátja, jobban magának érzi,hogy ha ismerős.
- De a helybelieket, a kispestieket is szeretném megkérdezni, itt a Nagy Balogh Kiállító terem látogatói közül. Egy idősebb házaspár nézi tüzetesen sorra a szobrokat, és a fából faragottak előtt még gratulálnak is Takács Erzsébetnek.
- és rém irigy vagyok.
- Miért irigy?
- Miért? Mert ez végül is tökéletes munka. Tökéletes munka.
- Idevalósi? Kispesti?
- Igen.
- És hogy került ide a kiállitásra?
- Hát erre jártam,és benéztem. Ezeket a jó szobrokat meglátva, ne,haragudjon,ezt nem szabad kihagyni, meg kell nézni.
- Szabad kérdeznem, mi a foglalkozása?
- Hát, nyugdijas vagyok.
- Honnan ment nyugdijba?
- Költségvetési üzemtől.
- Mit dolgoztak ott?
- Hát, anyagkönyvelő voltam, de, hát, szóval elmúlt az idő, és ismét visszatérek a szobrokra, ebből sokat lehet tanulni.
- Én valamit sejtek a szavaiból,hogy azt mondja,hogy ebből sokat lehet tanulni.Talán nyugdijasként maga is farag?
- Faragok.Igen.
- Eltaláltam.
- Naiv vagyok.Naiv.
- Naiv művészeknek mondják azokat,akik nem tanulták a szobrászatot,
- Dár,igen,igen, az,az, hogy aztán én,tényleg naiv vagyok,egyetlen képet,egyetlen szobrot,
- De ahhoz nem naiv,hogy lássa, és meglássa a szépet,
- Nagyon szeretem a szépet.
- Miért jó az,ha az ember szereti a szépet?
- Miért? Ebbe a rongy világba,hogy úgy mondjam,ami tele van feszültséggel,tele van háborús hisztériával, és nem tudom mivel, ilyen kiállitást végignézni, ez az embernek visszaadja a hitét. Az emberekbe vetett hitét.Hogy mégis csak jók az emberek. Ugy-e?
- Mit lehet erre válaszolni? Maga a szobrászművész már válaszolt. Szobraival, kisplasztikáival, domboritásaival,érmeivel.A szinművész pedig, Bánffy György Juhász Ferenc soraival, gondolataival, amit a kiállitás megnyitásával mondott el.Ezzel búcsúzunk kedves hallgatóink. /Vége/.
- Baráti körben,egy kiállitás szobrai közt címmel Kis Pista István riport összeállitása hangzott el.

- Mit nevelt a gyerekekből? Sorolja el nekünk,
- Hát, nem nagy reménységeim voltak a gyerekeimmel. Hát kitanultak, szakmát tanultak, egy lányom a tanácsnál dolgozik, egy fiam is, Budaörsön laknak, hát a többi növekedik még, fejlődnek, tanulnak most is.
- Hát azért ezt egy kicsit dicsekedve is lehet mondani, nem panaszkodva.
- A sok munka után már nincs is kedve az embernek dicsekedni. Mit gondol, mit dolgozunk mi ahhoz, hogy felneveljünk 6 gyereket.
- Hadd kérdezzem az alma ládák mellett álló másik asszonyt is,
- ... Jánosné vagyok. Két lányom van, férjnél ment, egy Pesten lakik, két unokám van, három ugyan, nem is kettő. Most volt három hónapos, most megyek meghézni.
- És a pestiek ha eljönnek, itthon milyennek látják a maguk itthoni életét?
- Hát azt mondják, hogy jobb, mint ott. Azt mondják, nekünk jobb. Hát kinek pesten, kinek falubelyen. Mindenki ott se lehet, viszont itt se lehet, mindenki.
- Tessék,
- Brigádunkon belül működik, termelő szövetkezeten belül szocialista brigád, szocialista brigádunk hatszor nyerte el az aranykoszorús
- Az a neve, Mohácsi
- Igen,
- A szobrászmű tiszteletbeli tagunk, nagyon tiszteljük őt,
- Magukat nagyon szereti.
- Igen, hát mink is várjuk, hogy jöjjön almát szedni hozzánk, mert úgy vagyunk, mintha testvérek volnánk. Nagyon szeretünk együtt dolgozni,
- A Takács Erzsébet által megmintázott almaszedő asszonyokat és lányokat látva, azt gondolja az ember, hogy ezek jó, erős, egészséges, akaratos, öntudatos, lányok, asszonyok. Olyanok itt valóban?
- Hát a legtöbb.
- Máriapócsi és a kiskétai lányok
- Igen, mert együtt vagyunk, kiskétai és máriapócsi lányok, együtt dolgozunk, úgy hogy dohányban is almában is, mindenben, három község van, és együtt járunk dolgozni.
- És olyan öntudatosak, ahogy a művésznő ábrázolja magukat?
- Hát én szerintem olyanok.
- De azért még se gondolja senki, hogy hasonmás szobrokat kíván bárki is a művészektől. A nagyközönség sem. Azt már itt mondom újra, a Kispesti szoborkiállításon, a Nagy Balogh János teremben. Egy óbudai látogatóval beszélgetve, aki szinte örömmel mutatta a fába és a kőbe faragott alakok között, hogy nézzük csak, itt az óbudai téglagyári munkás.
- Nagyon szépek a munkás portrái, paraszt portrái. Nagyon szépek az anyasági, anya-gyermek lacsapéatról szóló mtrei, és az Óbudai plaketttek. Ha szabad mondani,
- Úgy látszik, hogy az óbudaiak az Óbudára emlékeztető műveit

ez-közül válogathatnánk, akár a szép nevü Tornyospálcára, akár a sokakban talán éppen gúnyos érzést kiváltó nevü Gacsályba is elmehetnénk. Takács Erzsébetet mindenütt baráti kör várja. Mondják, és én el is tudom képzelni,hogy amikor a téli hatórban napokig együtt szedte például az asszonyokkal az almát, vésőhöz, kalapácshoz szokott karjával a férfiakon is túltett a ládacsalgatásban. Szobrászmüvész létére mégis,mintha a helybeli asszonyoktól akarta volna megtudakolni, mi a szép? Hát hadd kérdezzek ilyesfélét én is,és hadd lássam, hogy mi a szép. Milyen alma termett az idén?

- Hát egy közepes minőségü alma
- Igen, ez milyen fajta?
- Jonathan alma, szovjet exportra csomagolunk. 68 mm-től megyen csak.Minden pórban várjuk,hogy vagont kapjunk. Menjen minél előbb az alma.
- Maguk szépnek találják ezt az almát? Itt a termelők, akik szedik?
- Hát elég szép. Elég szép.
- Mit néznek,amikor azt mondják róla,hogy szép? Azt,hogy piros, vagy azt hogy gömbölyü?
- Hát azt is,meg hogy szép sima. Legtobb része nem az.
- De jó illata van.Most,hogy kinyitották a tetőt, a papir tetőt is,valósággal megcsapott az alma illata.Hát ez jó illat.
- Hát elég jó, csak legalább menne. Amilyen jó illatú, úgy menne el fele legalább. Annak örülnénk,minnél kevesebb maradna itten. Akkor van nekünk is egy kis forint,ha elmegy.
- Hát nem olyan kicsi az a forint,
- Hát nem olyan kicsi,
- Ahogy keresztül jöttem, láttam szép,nagyon szép házakat, szép kerítéseket a falun,azt mondják, a máshonnan idejövők,hogy ez mind az almából van.
- Hát abból is, meg hát ki hogy. Nem mindenkinek van alma se, meg ugy-e hát,
- Otthon is van alma?
- Nekem nincsen. Én dohánnyal foglalkozom.Tehenünk van,disznónk van, csirke, kacsa,ez-az,
- Ebből is van haszon?
- Hát abból is van egy kis hasom.Csak muszáj valamit, na.
- Hadd mutassam be magát.
- Ignácz Jánosné vagyok.
- Gyerekeiről,
- Hát,nekem olyan sok gyerekem van, hat gyerekem van.
- Nem is látszik.
- Hát,igaza van.
- Mennyi idősek ők?
- Jaj,hát azok már asszonyok,felnőtt korban vannak, úgy hogy is unokám van. Úgy hogy én már öreg vagyok.
- Nogyha magát megmintázná a Takács Erzsébet szobrászmüvész, azzal a 6 fiával és is unokával, azt hinnék,hogy csak kitalálta.
- Pedig nem találta,mert bizony ez valóság.

merő szava, ő már ezt gyakorlatban is érzi,hisz ott van az irodájukban egy-két kisebb márvány szobrom, én úgy érzem,hogy ha én valami szépet adok, az jókedvet ad, az ösztönzést ad a termelésben, hát nem konkrétan anyagilag lehet ezt megfogni,de én úgy érzem,hogy a Tsz vezetősége ezt nagyon szépen megfogalmazta,és nemcsak szépen, ami engem nagyon ösztönöz jelen pillanatban is, mert nem mindegy,hogy milyen vevőre talál a szobor, hogy gyerünk, ide adom a pénzt, aztán menj. Azóval az engem tovább is ösztönöz, újból faragni, pedig itt nagy feladat vár rám, a kiállításon.Mert nagyon sokan kérdeznek, és szinte állig birom már ugy-e,Mert ez nagy örőm,amikor feljönnek Szabolcsból, Láng Gépgyárból, mindenhonnan ugy-e,és ösztönöznek,ilyenkor azt szeretném,hogy ha már foghatnám a kalapácsot,és dolgozhatnék,
- Bocsánatot kérek,hogy megállaitom a beszédben, de el kell mondanom a hallgatóknak,hogy Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész már nagymama, de annakidején kisiskolás korában, még szülőhelyén, Mezőkövesden Kis Jankó Bori népművész biztatására is példájára lépett a művészet, ahogy mondani szokták, de talán, annak szokták mondani, rögös útjára. Szobrai közül több a Magyar Nemzeti Galéria, a Művelődésügyi Minisztérium, a MÉM, a TOT a Mezőgazdasági Múzeum, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa,és hát több Szabolcs-szatmári és ha jól tudom újabban Pest-megyei termelőszövetkezet tulajdonába került, és ott láthatók. Vagyis alkotásainak nagy a közönsége,amelyhez képest azért aránytalanul kicsi a művészeti közéletben való szereplése. Egy régebbi kiállításának katalógusában olvastam,hogy, saját bevallása szerint sokkal többre tartja a kritikusok és a szakmabeliek véleményénél, elismerésénél a közönség véleményét, a befogadók reagálását,akiknek készíti munkáit. És éppen ezért forgatja,formálja szobrait, és gyűjti hozzájuk az ihletet, például a Láng Gépgyár műhelyében,meg mint ahogy most közelebbről is megnéztük, a termelőszövetkezetekben. Hogyan jutott el ehhez az eléggé újszerű magatartáshoz?
- Nézze, nem tudom,hogy mennyire újszerű, de hát ha én úgy visszapergetem az időt,én már az anyám hasában is ezt éreztem, így hát majdnem a kukoricaföldre pottyantam, és hát azt hiszem, hogy nem sok kellett ahhoz,hogy visszataláltam a gyökereimhez, azóval hát együtt érezni velük, hát közéjük kell menni,de hát ugyanúgy érzek azokkal, akik hát a Láng Gyáriak,akik első perctől kezdve segítettek, ha odamegyek, egy satuba befogom a szobrot. és hát azért Szabolcsot azért szeretem most nagyon,ugy-e az utolsó nyolc évben, hogy, mondjam azt,hogy a levegő, az oxigén, az a sok eredeti, természetes, kulturát becsülő ember, nincs snobság, sallangmentes, hát én ezt nem tudom megmondani, milyen csodálatos innen meríteni. Azóval különösebb nem kell ahhoz,hogy az ember együttérezzen, bennem van, a vénámban, csak a gyökeremhez találtam vissza,ahogy azoktam mondani.
- Na, gyerünk vissza mi is kedves hallgatóink, Szabolcs-Szatmárba, a most éppen almátszedő asszonyok közé. Egy tucatnyi

vigyük az almát?és én is ezt a kérdést tettem föl többször,hát úgy létezik a szobromba belevittem, ez azt igazolja,hogy azért valami mégis csak van tartalmilag benne.
- A múlt héten Lakanazon mondták nekem,hogy náluk már, az ő nagyszüleik idejében is azt magyarázgatták egymásnak az almaterme-lők, hogy nem jó a jó termés, mert olyankor a kereskedők csak turkálnak benne, és nem veszik meg,vagy nagyon olcsón akarják megvenni. Azt is mondták,vannak családok náluk,ahol már hetek óta csak almás rétest, almás rétest esznek, néha még a húshoz is. Ilyenkor minden háziasszony mindig almás rétest süt.
- Hát sokat sütnek,hiszen Szabolcsban nemcsak termelni tudják az almát,hanem fogyasztani is, inkább szeretnénk,ha ilyen nagyságrendben más megyékben is elterjedne az almafogyasztás, vagy akár a városokban is,hiszen tudjuk,hogy az alma terítés belföldön nem a legjobb. És nem is jut el az a minőségü alma,amit mi szeretnénk a vásárlókhoz, és nem is olyan áron jut el,mint hogy mi szeretnénk. Látjuk a budapesti piacokon is,hogy többszörösse van kifírva, tábláik vannak,amit a termelő kap érte, és ezt nem szeretjük, mert én, sok esetben a termelők felé rosszalóan mondják,hogy drágán termelnek. Nem drágán termelnek, a kereskedelem hozza drágán forgalomba. Véleményünk szerint.
- Talán hát azért, az illetékes sok mindenben, itt a sok alma
- Innen folytatjuk a főkönyvelővel
- Deficit lesz, vagy mi lesz nagyon
- Hát remélem,hogy nem, mert azért az alma piac ha nehezen is,de azért megvan, és igyekszünk jó minőségben eladni. Ehhez a szoborhoz csak annyit,hogy ez egy nagyon kedvcs színfoltja lesz a községnek is, a termelő szövetkezet központi irodájának is,és azt mondom,hogy ez nagyon jól sikerült, és gratulálok az Erzsikének. És én azt hiszem,hogy nagyon sokan meg fogják nézni, a termelő szövetkezet egyszerü tagjai is, és valahogy saját magát fogja benne látni, mint kétkezi munkás embert.
- Ha már a szobor alkotója említeni merte a főkönyvelő előtt,ezt a szót,hogy deficit, én is provokatív módon kérdezem. Nem vonja valjon felelősségre majd éppen magát a tsz-tagság, főkönyvelő elvtárs, hogy ilyesmire ad ki pénzt? a-helyett,hogy mindent a gazdaság fejlesztésére fordítanának?
- Anyagi feltételeink jók. Hiszen a jó szövetkezetek közé sorolnak bennünket. Az,hogy majd a szobornak az árát kifizetjük,szociális, kulturális alapon lehetőséget ad arra,hogy a művészetet pártoljuk. Mert végeredményben ezzel pártoljuk a művészetet, és nem kell sajnálni a pénzt. És ezzel nem lesz a termelő szövetkezet anyagi gondja nagyobb.
- De mi haszna lesz belőle?
- Hát kérem szépen, hogyha a művet csak úgy nézzük, ~~ebb~~ hogy abból, vagy valamilyen alkotás,hogy abból haszon van-e, hát van. Van kérem szépen a szépérzék fejlesztése, és ez is egy haszon.
- Szót kérek, mert mélyen meghat a főkönyvelő elvtársnak az elfo-

a fejében született meg a gondolat,hogy szobrot vásároljon,vagy ott, szobrot rendeljenek?
- Az elhatározás nálam született meg,azonban a szobor iránti érdeklődés nem egyedi,hanem a termelő szövetkezet vezetősége testületileg is kimondta,hogy szükséges és meg is kell vásárolni.Az előzményeket a Takács Erzsébet szobrász művésznő elmonddtta,hogy a kicsinyített mása tetszett meg,amit mi láttunk,és a tsz-vezetősége testület határozta el a szobor megvásárlását. Azért is vagyunk most itt a kiállitáson.
- Hova szánják most ezt a szobrot?
- Négy évvel ezelőtt egy nagyon szép kis irodaházat épitettünk, annak van egy gyönyörü rózsakertje,és oda akarjuk tenni.
- Minden almatermelő szövetkezetben, igy gondolom Jármiban is a legszebb munka az almaszedés, az alma szüret. Ugy,hogy ez ihletet adhat festőnek is,szobrásznak is arra,hogy megformálja ezt a gazgalmas eseményt. De vajon,amikor Takács Erzsébet ezt, a most már nagyban is elkészitett szobornak a kisméretü eredetijét formálgatta,mert-e arra gondolni,hogy, majd éppen maguk az almatermelők kérik maguknak,és egy falusi rózsakertben állitják fel?
- Hát, ugy,ugy,ugy feszengtem, de azért úgy odakivántam,hogy legyen, és valahogy nem csalódtam.
- És nem csalódtak vajon a szobor vevői sem? De hadd kérdezzek a tsz fő mezőgazdászától olyasmit, amit általában munka közben is új beruházások mellett szoktak a riporterek kérdezni a tsz-vezetőktől. Tessék mondani, lesz majd haszna ennek a szobornak a gazdaságban?
- Hát remélem,hogy igen. Remélem,hogy igen, mert mindenki azt csinálja most.
- Igen, nem ez volt a fő cél persze,én kicsit tréfásan próbáltam kérdezni,
- Azért mondom,hogy igen,mert szeptember-október hónap az,amikor a fő munka az almaszedés. Ez a szobor, én mikor megláttam, elmondtam Erzsikének is, művésznőnek is,hogy tényleg kellemesen csalódtam,hogy miért nem tudom megfogalmazni,majd biztos beszélgetés közben elmondom, úgy hatott rám, nem ezt vártam, őszintén nem ezt vártam. Ez a szobor, talán kifejezi azt is,hogy néha még gond van az almával. Néha még gond van az almával, tehát az az asszonyka tartja a karjában az almás kosarat. És nem tudom,hogy mit akar vele kezdeni. /Többen beszélnek./
- Az első szavam az volt,most is,amikor a lakásomra is elláto-gattak,és hát megnéztek,hogy o mint, és az alma eladás iránt érdeklődtem, mert 3 éve járok le Szabolcsba, és mindig ez a legnagyobb probléma, mikor ott vannak a gyönyörü almák, hogy mi lesz vele? Hát lehet,hogy önkénytelenül is belecraktam, ahogy a fő mezőgazdász is mondta,hogy itt a gyönyörü alma a karomban,ill. a kosárban, a szobor karjában,hogy mit csináljunk vele? Én most is érdeklődtem, Hát sajnos, problémák vannak azzal,hogy hová

munkái most már megtalálhatók néhány termelőszövetkezetben. Megbecsülik az alkotásait. Most jutottunk el oda, hogy már erre is lehet a megtermelt anyagi javakból pénzeszközöket fordítani, nem nagy összegekről van itt egyelőre szó, viszont megyénkben elsősorban nem nagyszobrai, dombormüvei, kisplasztikái találhatók, plakettjei.

- Kérem, tessék csak nyugodtan fogyasztani, kínálják a vendégeket, borocskával, sütemennyel, köszönöm szépen, a művészettörténész készülődik a szólásra. Néhány gondolatot hallgassunk meg az ő szavából.

- Kedves vendégeink, kedves barátaink!

- Első ízben van alkalma egy kerület közönségének arra, hogy tanulmányozza Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászmüvész alkotói tevékenységének eredményeit, kisebb válogatásban. Egy ilyen áttekintés sok értékes tanulság evonására, s főként sokrétü maradandó müélvezetre nyujt lehetőséget. Takács Erzsébet művei az anyag érzékeltetésének túláradó gyönyörüségéről beszélnek. Ugyanakkor alkotásai méretüktől függetlenül, a legtöbb esetben nem nélkülözik a monumentalitást. Stiláris törekvésében a neoratív volklór befolyása is felfedezhető, a népmüvészet, a népköltészet hangulativilága is tükröződik szobraiból, érmeiből. A legérzékenyebben a fa engedelmeskedik kezének, sokhangú anyagában tudja a legjobban magát kifejezni. Nem ragaszkodik a részletek kiemeléséhez, hanem csupán a lényeget emeli ki. Maga teremtette a fában történő kifejezés sajátos stiluát is. Számára a művészet mindig a valósághoz való kötődés jelenti.

- Kísérjük csak meg ezt a valóságot, vagy még inkább a művésznek a valósághoz való kötődését az élettel való kapcsolatát meglátni. Mégpedig szabolcs-szatmári emberek között. Néhány évvel ezelőtt, amikor Takács Erzsébetnek Nyiregyházán, a Jósa András Muzeumban volt kiállítása, annyira megtetszettek a járműaknak az ő szobrai, hogy egyet, kettőt meg is vásároltak. Sőt. No, de erről beszéljenek már maguk a járműak itt Pesten, Takács Erzsébettel együtt.

- Hát először be kell mutatnom ugy-e az elnök elvtársat, a Járási Alkotmány TOSZ-nek az elnökét, Major Józsefet, aki a megyei tőszövetségnek is az elnökhelyettese. Nos, mikor ott volt a kiállításon

- Nyiregyházán, ugy-e?

- Nyiregyházán, a Jósa András muzeumban, ott több szobrom oda került a járási tsz. tulajdonába, amire nagyon büszke vagyok, sőt, mi több, behivtak, hogy gyönyörü az ő tsz-ük, nézzem meg, és hát ösztönöztek, hogy nekik, hát azért, mint az Asszony gyümölccsel című kis gránit szobrom, nagyban is milyen szép lenne ott, az ő udvarukon. És bizony, hát én annyira szivemre vettem, hogy most elkészült a szobor. Hát most itt áll a kiállításon, és ők azt mondják, hogy erről beszélnek az illetékesek, tetszik, vagy nem, mert azért én most izgulok.

- Hadd kérdezem meg Major Józsefet, hogy a tsz vezetői közül kinek

hogy kinyíljanak közülük a művészetek, a művészek felé is.
- A termelő szövetkezet olyan műhely, ahol nemcsak munkát végzünk, hanem az embereket próbáljuk összekovácsolni, saját magunk is formálódunk, és a kollektíva is saját magát neveli. Tehát ha mi valami szépet teszünk, azáltal ezek az emberek többet kapnak, és boldog is tovább fejlődnek. Biztos,hogy több mindent kell még a jövőt illetően tennünk ezen a téren,hiszen sok esetben,főleg a korábbi időszakban, csak a mázsák és a tonnák növeléséért szálltunk harcba, de az emberek belső nevelése, az esztétikai érzékek nevelése,és a fejlesztése területén is igen jelentős lépéseket kell lesz a jövőben tenni. Itt a Takács Erzsébettel szerencsés találkozás van, hiszen az igény nemcsak az üzemek részéről fogalmazódott meg, hanem ő, saját maga is szolgálni kívánja ezt az igen nemes munkát, az élelmiszer termelést, a mezőgazdasági termelést, és talán a kettő együtt hozta létre, hogy ilyen jó kapcsolat alakult ki a termelő szövetkezet és a művésznő között.
- A szobrászművész és a termelő szövetkezetek jó kapcsolatáról, de úgy is mondhatnánk, hogy a művészet és az élet jó kapcsolatáról folytassuk a beszélgetést kedves hallgatóink, már Kispesten, a Nagy Balogh János nevű kiállító teremben. Mert éppen ezekben a napokban láthatja itt a nagyközönség Takács Erzsébet műveinek kiállítását. A megnyitóra már elég sokan összegyűlt a közönség, és itt beszélgetünk, egy vasöntőt ábrázoló, és egy almaszedő asszonyt ábrázoló szobor mellett, Dr. Klinte Andrással, aki Nyíregyházáról utazott föl Budapestre, éppen a megnyitóra. Ő egy ottani, termelő szövetkezet területi szövetségének képviselője, hadd kérdezzem tőle, milyen érzés az a szabolcsiaknak így jönni Pestre,hogy itt a műalkotásokban tulajdonképpen szűkebb hazájuknak levegőjével,szellemével találkozhatnak.
- Nagyon jó érzést vált ki bennünk, annál is inkább, mert tudjuk, hogy a művésznő Szabolcs megyében dolgozik, elég sok időt töltött el nyári időszakban megyénkben, és ezeket az utóbbi alkotásaihoz az ihletet is onnan meritette. Jóleső érzés itt látni, és szembe találni ezeket az alkotásokat.
- A Termelő Szövetkezetek Területi Szövetsége támogatja is Takács Erzsébetet a munkájában. Vajon milyen meggondolásokkal?
-Tulajdonképpen,hát ha így nézzük, nem olyan nagy hagyománya van ennek a kapcsolatnak, de ez egyre inkább gyümölcsöző,és szélesedő kapcsolatot jelent megyénkben,
- és nem csak a megyében, hanem az országban is nagyon kevés még, kicsi még a hagyománya annak,hogy a termelő szövetkezetek a művészetet, a művészeket is támogassák.
- Igen, én azt hiszem, hogy nem vagyunk elsők, de ezt a kezdeményezést valószínűleg más megyékben is követni fogják, annyit elmondhatok,hogy a művésznő több termelő szövetkezetben már személyes kapcsolatokat alakított ki, részben a mi segítségünkkel, részben önállóan, és jóleső érzés nekünk is azt látni,hogy a

Takács Erzsébet

1021

[illegible].K.lo.Kossuth u.,38/ ZS.
DÁNATI KÖRBEN
mmmmmmmmmmm

Egy kiállítás szobrai között. Kis Pista István riport összeállítása következik.

- Az utóbbi években több Szabolcs-szatmári termelő szövetkezetben is észrevettem, hogy legtöbbször az elnöki iroda falára bronz plaketteket függesztettek ki. Az első pillanatra megláttam rajtuk, hogy nem tömegmunkával készültek, tehát nem préselt lemezek, hanem külön-külön, gonddal megformált, művészi munka mind, és ugyanannak a művésznek a kezemunkája látszik valamennyin. Nézzük csak meg az egyiket közelebbről is, itt, a Nakamázi Győzelem Termelő Szövetkezet elnöki irodájában, körülbelül akkora, mint egy nyolcadíves rajzlap, és a ráomborított alakok, formák, valamiféle népi, hagyomány emlékét is ébresztenek, hagyomány hangulatot is ébresztenek, nem fényképszerűen ábrázolt, még is, úgy-e jellegzetesen e táj alakjai látszanak rajtuk.
- Igen, almát szedő asszony van rajta, aztán szarvasmarhát ábrázol, tormát ábrázol, burgonyát ábrázol, tehát a jellemző szabolcsi termékek vannak megörökítve rajta.
- És ez mióta van itt a Nakamázi Tűz elnöki szobájában?
- 1978-tól. Az 1977-es eredményeink alapján 1978-ban nyertük ezt el, a területi szövetségen történő versenyértékelés alapján kaptuk ezt meg.
- Tehát ez a domború, nem egyszerű dísz, nem csupán megláttak valahol, és megvettek, hanem eredményes munka elismerésével együtt járó, tulajdonképpen díj.
- A Területi Szövetség megrendelte a jól dolgozó gazdaságok részére ezt a domborművet, és akik megfelelő pontszámot elértek 1977-től kezdődően, azok minden évben kapnak, egy 6-8 termelő szövetkezet, egy ilyen domborművet, egy ilyen domborművet, ami szép, és jelképezi a mezőgazdasági munkát.
- Séri László, egyúttal a termelőszövetkezet Területi Szövetségének is elnöke, úgy-e? Most már ebben a minőségben kérdezem tehát, vajon a szövetkezetek, illetve azok tagjai, vezetői, szívesen fogadják, hogy az elismerést ilyen műalkotással fejezik számukra ki?
- Arra gondoltunk, hogy ha csak egy oklevelet adunk át a termelőszövetkezeteknek, az mintha kevés lenne. Úgy-e pénz erre rendelkezésre minimál áll a szövetség alapján, úgy gondolom, hogy meg kellene ezt örökíteni, hogy ha az emberek bemennek a szobába, akkor azt ha látják, akkor az is eszébe jut, hogy ezt igen kemény munkával érhették el. És én azt hiszem, hogy jól sikerült megválasztani a művészt, és jól sikerült megválasztani magát ezt a domborművet is, ami hát tulajdonképp mezőgazdasági termékek termesztésének az ábrázolása.
- Mondjuk ki az alkotó nevét is.
- Takács Erzsébet, SZOT-díjas szobrászművész. És mondjuk ki azt is, hogy örvendetes dolog ez. A termelőszövetkezetek tagjainak, vezetőinek ime, van már idejük, erejük, gondjuk arra is,



KIS-BALATON

Tóth Antal

8360 Keszthely
Fodor Imre út 10.

1937-ben született Miskolcon. Orosz—rajz szakos tanár, de jelenleg szabad alkotóként él.
Festeni Szabóné Gémes Éva ösztökélésére kezdett. Rendszeresen részt vesz nyári művésztelepek munkájában Zebegényben, Encsen, Tokajban. Tagja, majd 12 évig vezetője volt a keszthelyi Egry József Képzőművészeti Körnek.
Egyéni kiállítása volt Veszprémben, Zalaegerszegen, Zalaszentgróton, Keszthelyen, Hévízen és Nagykanizsán.

1937 in Miskolc geboren. Lehrer in den Fächern Russisch und Kunsterziehung, gegenwärtig aber freischaffender Künstler. Auf Anraten der Éva Gémes Szabó fing er an zu malen. Ständiger Teilnehmer an den Arbeiten der Sommerkünstlerkolonien in Zebegény, Encs und Tokaj. Mitglied, dann 12 Jahre Leiter des Zirkels für bildende Kunst József Egry in Keszthely. Selbständige Ausstellungen in Veszprém, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót, Keszthely, Hévíz und Nagykanizsa.

He was born in Miskolc, 1937. He is a BA in russian literature and language and drawing but a free-lance artist at present.
He was inspired by Éva Szabó Gémes to take up painting. He regularly takes part in the Summer Camp of Artists in Zebegény, Encs and Tokaj. He became a member of Egry József Art Society in Keszthely, of which he was the chief artist for 12 years. He has had one-man exhibitions in Veszprém, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót, Keszthely, Hévíz and Nagykanizsa.



CSERSZEGTOMAJ — KÚTBARLANG

Takács Ferdinánd

8372 Cserszegtomaj
II. 201.

1953-ban született Reziben. Iskoláit Reziben, Pápán, Keszthelyen, Kaposváron végezte.
1975 óta szerepel kiállításokon, így önálló tárlaton Budapesten, Hévízen, Várvölgyön, Vonyarcvashegyen, csoportos tárlaton Veszprémben, Zalaegerszegen, Kecskeméten, Szolnokon, Gyenesdiáson.

1953 in Rezi geboren. Schulabschlüsse in Rezi, Pápa, Keszthely und Kaposvár.
Seit 1975 nimmt er an Ausstellungen teil, so hatte er selbständige Ausstellungen in Budapest, Hévíz, Várvölgy, Vonyarcvashegy, und Kollektivausstellungen in Veszprém, Zalaegerszeg, Kecskemét, Szolnok und Gyenesdiás.

He was born in Rezi, 1953. He was at school in Rezi, Pápa, Keszthely and Kaposvár.
He has taken part in different exhibitions including some one man ones in Budapest, Hévíz, Várvölgy, Vonyarcvashegy, Veszprém, Zalaegerszeg, Kecskemét, Szolnok and Gyenesdiás.

Taiszer János

nobrász Szeged

Wód-

NémedySzeged 421. l.

veleiknek szerkesztési okokból nem minden esetben biztosíthat-ermészetesen nem jelenti azt, hogy szerkesztőségünk azonosul a intessék fel, mert a közlésre csak így vállalkozhatunk.

füzetben is szerepelt. A mintegy 25 fős társaságot ezután Kaczor Győző lickóvadamosi polgármester invitálta a kertbe szalonnasütésre és egy jóízű beszélgetésre.

A nyitóest záróakkordjaként Kozák József, a Süvöltő együttes vezetője játszott népdalokat maga készítette kecskedudáján — immár a csillagos ég alatt.



ső óvodások

éves, a legidősebb pályázó nyolcadik osztályos diák volt. Zalaegerszegről 3 pályázat került a díjazottak közé. Tóth László 7 éves (Ady utcai óvoda), Farkas Zsuzsi és Takács Szabolcs 6 éves (Gasparich utcai óvoda) ért el kiemelkedő sikert.

Gratulálunk a nyerteseknek, szüleiknek és az őket felkészítő óvónőknek, tanároknak!

Takács Gyuláné
a Gasparich Óvoda vezetője

Újjászületés

A fiú élete — az új világban — úgy indult, mint az igazi amerikai álom.

Már középiskolában sikeres volt és népszerű, mint diákönkormányzati elnököt könnyen fel is vették a minnesotai középiskolából egy elit katonai főiskolára.

Végül minden jóra fordult

Élete első diplomaosztó ünnepségére mindenki izgatottan készül. Így volt ez velem is, amikor 1996. július 20-án kora reggel, szépen felöltözve szűk családommal Budapest felé indultam autóval. Akkor még nem sejtettem, hogy ez a nap (több okból is) örökké emlékezetes lesz a számomra, hogy a reménytelenség és az öröm könnyei egyaránt megcsillannak majd a szememben, egymást követi öröm és csalódás.

Felhőtlenül autóztunk úticélunk felé, amikor egyszer csak autónk Balatonmária után elromlott. Motorháztető fel, majd találgatások sorozata, hogy vajon mi lehet a baja az alig két hete műszaki vizsgáztatott autónak. Minden próbálkozás ellenére autónk nem indult és mivel elég rossz helyen érte a vég, sok autós dudált ránk.

Talán évtizedek múlva nevetve fogok majd visszagondolni arra, hogy gyalog indultam el harmadmagammal az igencsak messze lévő vasútállomás felé abban a reményben, hogy talán elérünk egy Budapest felé menő vonatot és talán odaérünk az ünnepségre. Reménytelennek tűnő stopolás után megállt egy német turistákat szállító autóbusz, majd a sofőrnek és az idegenvezetőnek előadtuk történetünket. Azt kértük, hogy legalább a legközelebbi vasútállomásig vigyenek el bennünket. Azt hiszem, hogy a sors keze volt abban, hogy éppen egy Budapest felé tartó buszt sikerült leállítanunk. Hárman tehát már biztosan utaztunk a főváros felé, de nem tudtuk, mi lesz a meghibásodott autónál maradt édesapámmal, tud-e szerelőt hívni, vagy megáll-e vajon egy másik autós, megkérdezve, hogy segíthet-e valamit?

Ilyen előzmények után nem hittem volna, hogy minden jóra fordul. Egy pillanatot sem késve mi hárman megérkeztünk a főiskolához és nem nélkülem kezdődött el az ünnepség. A legnagyobb öröm az volt, hogy — bár kissé megkésve — édesapám is megérkezett.

Sajnos, nem tudom jótevőink nevét, címét, de őszintén köszönöm nekik, hogy önzetlen segítségükkel hozzájárultak ahhoz, hogy e csodálatos ünnepségről ne kelljen se az ünnepeltnek, se a családtagoknak hiányozniuk.

Fazekas Heléna
Nagykanizsa

Közel álltak a szívemhez

Éveken át alig használt fekete öltönyömet mostanában gyakran elő kell szednem a szekrény mélyéről.

Sorra távoznak közeli hozzátartozóim az élők sorából; legutóbb például — szinte egyidőben — kellett részt vennem két temetésen. Július 18-án Simonyi Béla hévízi, 19-én pedig Tikk György keszthelyi lakostól vettem búcsút.

Simonyi Béla — a népszerű Bubú, aki sógorom volt — 90 évesen távozott az élők sorából. Hajdanán, ifjúként, a ZTE játékosaként rúgta a labdát, játszott Zalaegerszegen, Hévízen, Nagykanizsán. Jó futballista volt. Amikor a játékból kiöregedett, bíróként vett részt a megyei gadta el a halál. Évtizedeken át dolgozott a megye közigazgatásában; hosszú időn át elnöke volt a vindornyalaki községi tanácsnak. Becsületesen szolgálta a falu ügyét, amíg egy súlyos kór meg nem támadta. Azóta csak bottal lehetett látni. Régi énjét azonban nem veszítette el. Viccelődött, tréfálkozott, gyűlésekre járt, mindig volt néhány barátságos szava az emberekhez. Elmondta egyszer — mint földijének, barátjának —, hogy nem fél a haláltól. Felkészült a fogadására, hiszen sokszor kellett műtőasztalra feküdnie. Visszaemlékeztem rá, amikor még inasként hazatért szülőfalunkba, hogy milyen jól tudott táncolni. Ő „hozta be" az akkor

TAKÁCS Ferdinánd

Cserszegi művészvendégek

Az idén immár ötödik alkalommal rendezett nyári alkotótábort Cserszegtomajon a település Szabad Művészet Alapítványa. A hét végéig tartó nemzetközi művésztelepre a határainkon túlról Erdélyből, Ukrajnából, Horvátországból, Svájcból és Örményországból is érkeztek alkotók — minden eddiginél nagyobb létszámban, több mint harmincan. Gazdag anyag tanúskodik a tábor ihlető miliőjéről a szálláshelyül és egyben műteremként is szolgáló helybéli általános iskolában.

— *Itt könnyű dolgozni* — mondta *Buday Mihály*, a zalaegerszegi Ady iskola rajztanára. — *Az egész nap a festészeté, s ahol művésztársak veszik körül az embert, ott töretlen az alkotói kedv. Jó alkalom ez a kiállításokra való felkészülésre. Most első alkalommal vagyok részese a cserszegtomaji tábornak.*

Képein több stílus ötvöződik, kollekciója különös színfolt a táborbeli alkotások sorában. A helyi zárókiállítást követően augusztusban Zalalövőn lesz önálló tárlata. Képei jelenleg Budapesten a független magyar szalonban láthatók, s készül a fővárosi millecentenáriumi kiállításra is.

Városdról *Zvonko Kovacsics* másodszor részese a cserszegtomaji tábornak.

— *Kedvelem a szakrális témákat: a Golgotát és az utolsó vacsorát is szürrealista jegyekkel festettem meg* — mutatott két nagyméretű képére. — *Most kisebb tájképekkel fogom folytatni a munkát.*

Lichtenwaller Zoltán nagyradai rajztanár rendre portrékon dolgozik: állványán Beethowen vonásai bontakoznak ki.

— *Rendkívül jó alkalom ez a feltöltődésre* — említette. Ő vezeti Vonyarcvashegyen a festőkört, ahonnan ugyancsak érkeztek résztvevők a táborba: köztük *Major Julianna*, művelődésiház igazgató.

— *Csak délutánonként vagyok itt, nem tudtam szabadságot kivenni* — mondta. — *Egyébként nálunk is lesz festőtábor augusztusban, de ott a házigazda tennivalók mellett aligha lesz időm alkotni.*



Vera Thomasevszkij és alkotásai.

A frissen készült kép téli tájat ábrázol.

— *Melegünk volt* — fűzte hozzá a magyarázatot a nyáridőben szokatlan témaválasztáshoz Julianna, majd mutatott egy másik képet is: gondolatainak száguldozó kedvét vágtázó lovas ábrázolásában fejezve ki.

A helybeli *Mörk Mária* orvosasszisztens már öt éve az alkotótáborban tölti nyári szabadságát.

— *Jó a közösség, rengeteget lehet itt tanulni. A tábor adott önbizalmat ahhoz, hogy az utóbbi években már rendszeresen szerepeljek kiállításokkal. Idén más megyéből is kaptam meghívást, a nyár elején Celldömölkön volt tárlatom* — említette.

— *Én itt próbáltam ki először az olajat* — így a zalaegerszegi *Bóbics Diána*, aki szeptembertől a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem képzőművészeti szakának lesz hallgatója. — *Három éve járok rendszeresen a cserszegtomaji táborba. Szeretem a színeket, s bármi legyen is a kép témája, azt mindig fontosnak tartom, hogy legyenek rajtuk emberek, arcok.*

A nagyváradi *Aggod István* a minap már a hatodik képet festette: kedvenc témája láthatóan a tájfestészet — fűszerezve a századforduló divatja szerint öltözött alakok ábrázolásával. Örményországból *Masinján Ruben* három éve visszatérő vendége a tábornak, a nyarakat rendre Magyarországon tölti, s Zala és Vas városaiban gyakran szerepel kiállításaival.

Bogdan Thomasevszkij ungvári szobrász-festőművész pasztell-munkákon dolgozik, felesége, *Vera Thomasevszkij* pedig kerámiaképeket alkot.

A tábori munkák palettája tehát rendkívül színes, gazdag és igen értékes.

— *A Kassay Antal művész szövetség képviseletében érkeztünk* — említette a házaspár társaságában *Kerecsányin Miklós*, aki egyben a szövetség elnöke. — *Mi ősszel rendezünk tábort Huszton, a cserszegtomaji táborral megléte óta kapcsolatban állunk.*

Takács Ferdinánd, a cserszegi közösség művészeti vezetője elmondta: a programokkal igyekeznek módot adni arra, hogy vendégeik mind jobban megismerjék a környéket — szerveztek számukra barlangtúrát, sétát a falu festői szépségű helyszíneire, galéria látogatást, kirándulást Szigligetre.

A cserszegtomaji tábor egyébként pénteken zárul, remélhetően ezúttal is nagy érdeklődésre számot tartó munkabemutatóval.

Kép és szöveg: **H. Á.**

10-046-os
zért gon-
tanács-
lésen ho-
rdekében
l.
vételeiket,
ntézkedé-
tisztasá-
revételek-
e a Pécs
özlekedési
e a város
elő fórum

ú hozzá-
empontjá-
elen lesz-
pítési és
oltán me-
Köztiszta-
, Horváth
t igazga-
vező Vál-
y László,
er, a vá-
ak veze-
ztályának
zervezője.

iskolások
ba a jövő

városkép helyzetéről szóló tanácsi határozatok végrehajtása; tanácsrendelet alkotása a lakásigények megújításának időpontjára.

◆

— **Nemzetközi komlótermesztési tanácskozást rendez** január 29-én és január 30-án Harkányban az ÁG-ok Oktatási Székházában, a Humulon Komlótermesztési rendszer és a Bólyi Mezőgazdasági Kombinát. A programban ezúttal a komló növényvédelme és gépesítése szerepel. Magyar, csehszlovák és jugoszláv kutatók,



Farsangi táncrend

LOTTÓ-tájékoztató

**A Sportfogadási és I
Igazgatóság közlése szerir
4. játékhéten öttalálatos
vény nem volt. A lottónyer
nyek a nyereményilleték
nása után a következők: r
találatos szelvénye 44 fog**

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Eszter, grafikus

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1981 JAN 25

1071



Takács Eszter rajza

Tarlós Erzsébet
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1901 LB

IFJÚSÁGI MAGAZIN
Budapest







panaszkodtunk az újságírónak, pedig anyuka egyáltalán nem szokott panaszkodni. Erre borzasztóan kényes... Iszonyú gondokkal gyűrkőzött egész életében, és mindig a munka nehezebbje jutott neki, de panaszkodni senki sem hallotta. Mosolygósnak, vidámnak ismerik az emberek. Azt mondja, neki nincs joga siránkozni, mert ő tehet mindenről. Ha lemondana a művészetről, kereshetne magának állást, hiszen levelező úton leérettségizett, és gépíró tanfolyamot is végzett. Lehetne rendes fizetése, SZTK-ja, s nem kellene nehéz alkalmi munkát vállalnia kevés pénzért. Már tíz éve bejár a Képzőművészeti Alap kollektív műtermébe, ott ő a művészek mindenese. Műveket szállít kiállításra, zsürizésre, bronzöntőhöz, a táskája mindig dögnehéz. Hacsak hozzájutok, segítek neki, bár olyankor mindig veszekednem kell vele, mert azt hiszi, hogy csak ő van vasból, én pedig gyönge virágszál vagyok. Öt-hatszáz forintnál több jövedelme havonta sohasem volt, s nyáron eljárt kapálni, télen havat lapátolni, de a műteremből semmi pénzért sem maradna el, mert ott tanulhat. Szabad perceiben megfigyeli a művészeket munka közben, ellesi a mesterségbeli fogásokat, titkokat. Ez a műterem az ő főiskolája... Szóval, csak azért mondom, hogy nem volna szép, ha mást mutatnánk, mint ami van, de az sem vezet jóra, ha folyton a szegénységünkről beszélnek. Anyám valóban sokat nélkülözött, de nekem mindig előteremtette a legszükségesebbet. Az idén érettségizem. Dolgozni fogok, és veszek anyunak csizmát a fizetésemből, a lyukas cipőjét pedig elégetem...

CSODÁLATOS EMBER

Amikor megérkeztünk a békásmegyeri kis lakásba, mind a két kályha duruzsolt. De közben leégett a tiszteletünkre bővebben porciózott szén, és máris érezzük a falon éktelenkedő szörnyeteg dermesztő leheletét. Takarékoskodni kell a szénnel. Takács Erzsébet szobrászművész eljutott már az önálló tárlatig, annyi pénze azonban még sohasem volt, hogy egész télre megvehesse tüzelőjét. Kisebb tételekben vásárol, vagy legendás „szoborlátta" táskáját tömi meg forgáccsal, szénnel, hogy estére bemelegítse a szobát.

Erzsike kimegy a konyhába, majd ökölnyi szobrocskával tér vissza.

— Anyu legelső önportréja — mutatja. — Valamennyi szobra közül ezt szeretem legjobban. Hatodikos voltam. Egy éjszaka arra ébredtem, hogy világosság van a szobában, anyu az asztalnál ül, és elmélyülten dolgozik. „Mit csinálsz?" kérdeztem, és ő bűnbánó arccal fordult felém. Sokszor dolgozott vagy tanult éjszaka, s ha ilyenkor felébredtem, mindig lelkiismeret-furdalást érzett. Én viszont boldog voltam, hogy sikerült felébrednem. „Az önportrémat mintázgatom" — mondta, és már hozta is az ágyhoz a fejecskét. Nem nézett tükörbe. Azt mondta: az ujja hegyében érezte minden vonalát. Sokszor festették őt népviseletben, mert nagyon szép magyaros arca van, de a szobrászok egyszer sem mintázták meg a portréját. Megtette ő maga. Abban az időben kezdtem megérteni anyut, addig csak szerettem. Sokat mesélt a gyermekkoráról, Mezőkövesdről, ahol egy kis nádfedeles házban kilencen voltak testvérek. És Kisjankó Bori néniről, aki megdicsérte iskolai rajzait, aztán megtanította hímezni. Én sohasem láttam Bori nénit, de úgy gondolok rá, mint egy mesebeli jóságos anyókára. A mezőkövesdi nagyapát elvitte a háború. Anyám volt a legidősebb a testvérek közül, hát dolgozott az egész családra. Napszámba járt, mosott, takarított, hímzett, és nevelte a nagybátyáimat. És nem tört meg soha, mert törhetetlennek hiszi magát, néha valósággal szikrázik az optimizmusa. Nem azért mondom, mert az anyám, de — higgyék el — csodálatos ember. Persze szomorúnak is láttam nemegyszer. Előfordult, hogy sírva fakadt. Akkor mind a ketten sírtunk. Például, amikor a Derkovits-pályázaton kudarcot vallottunk, nagyon beborult az ég. De hamar kiderült...

Békásmegyer felett most tömött hófelhők mocorognak, az udvaron át vezető út csontkemény. Északi szél bontogatja szíjostorát, nagyon hideg van. Erzsike mosolyogva int búcsút a kiskapuban, majd egy hosszú pillantást vet a buszmegálló felé. Hátha ma korábban hazajöhet az anyja. Szobrot cipel a főváros havas forgatagában, s ha ziháló tüdővel megpihen valahol, karcsú márványokon káprázik a szeme.

SZAPUDI ANDRÁS ÍRÁSA
FOTÓ: LUGOSSY ISTVÁN

ZSENIK, FOCISTÁK, STRÉBEREK

(Szégyen a tudás, de hasznos?)



Ötven évvel ezelőtt még könnyű volt. Az ember csak becsukta a száját, tágra nyitotta a szemét, egyik kéz a hát mögött, a másik magasan a levegőben, a fejben pedig szóról szóra ott sorakoztak az aznapra feladott leckék — ahogy a nagykönyvben meg volt írva.

A nagykönyv azóta kiment a divatból. A jó tanulók körül pedig fellángolt a vita, ahány szempont, annyi, gyakran homlokegyenest ellenkező vélemény. Kiknek a véleménye? Diákoké, tanároké, sőt a mindenkit foglalkoztató kérdésben végül mi magunk is állást foglaltunk.

Részletek egy beszélgetésből. Aki elmondta: W. Zsuzsa, másodikos gimnazista — ötödik általános óta kitűnő.

— Ha népszerűtlenségi versenyt rendeznénk az osztályban, biztosan én nyerném meg. Az osztálytársaim szerint ugyanis van egy borzasztó nagy hibám: jó tanuló vagyok. Egyetlenegy barátnőm van, ő is majdnem kitűnő. A többiek legfeljebb a matekleckémért jönnek oda, akkor is úgy, mintha nekem tennének szívességet. Állítólag stréberek vagyunk és nagyképűek. Nem mondom, előfordul, hogy egy nap négy-öt órát is tanulok, de ez a magánügyem, és senkinek sem ártok vele. A baj az, hogy lassan mi is elhisszük: jó tanulónak lenni szégyen.

Azt hiszik, a Kexet enni kell

Harmadikos fiú a vendéglátóipari szakközépiskola aulájában.

— Nálunk két lány a legjobb tanuló — nem valami csinosak. Szerintem csak azért tanulnak, hogy legalább ezzel feltűnjenek a fiúk előtt. Persze, ki nem állhatjuk őket.

— A bizonyítványuk miatt?

— Meg a többi miatt, ami ezzel jár. Az egyiküket az „ofő" kinevezte osztálytitkárnak, pedig semmi érzéke hozzá, a másikat meg kultúrosnak. Ha kirándulunk, folyton a tanár nyakán lógnak; autóstoppozni, táncolni nem jönnek el, ha meg egy kicsit hülyéskedünk velük, rögtön megsértődnek. Beképzeltek, csak tudnám, mire.

— Talán arra, hogy többet tudnak, mint az átlag.

— Nem biztos. Az iskolai anyagból talán igen, de ha már beatről vagy filmekről beszélünk, nem tudnak hozzászólni. Lefogadom, hogy a Mini- vagy a Sakk-Matt-együttesről sose hallottak, a Kexről meg azt hiszik, teához kell enni.





A szobrok sokat tudnak az asszonyról, akár a modellek, akik közül néhányan eljöttek a kiállítás megnyitására. Az a göröngyös arcú munkás például, aki az imént két tábla csokoládét húzott elő a nagykabátja zsebéből, és félszeg, röstelkedő mozdulattal csúsztatta a művésznő kezébe.

Takács Erzsébet boldog. Szerény ünneplő ruhája gondosan kikefélve, kemény, kis kontya a kiállító terem különböző pontjain villog, szép kun arcán pirosság ömlik el.

Van itt még valaki — hol egy szobor takarja, hol a nézelődök háta mögül figyeli az eseményeket —, aki mindenkinél többet tud Takács Erzsébetről. És mindenkinél erősebben hisz tehetségében, művészi elhivatottságában. Ő is Erzsébet. Erzsike, a szobrásznő tizennyolc éves lánya.

EGYSZER „MEGSZOBRINTOM"

— Ha idehoznának egy húsz mázsás követ, anyu kifaragná a télen. Nem törődne hóval, faggyal, fogná a vésőt meg a kalapácsot, aztán rajta! Sokszor elképzeltük: ha lenne elég tüzelőnk, ennivalónk, meleg ruhánk, és itt volna az a behemót kő az udvaron, a szilvafa mellett, anyunak meg nincs más gondja, csak vésni, faragni. De hát ez csak képzelődés. A valóság?... Arról is sok szépet tudok. Néha meg okosabb hallgatni. Azt például nem szoktam itthon elmesélni, ha az iskolában kiolvasom az osztálytársam szeméből, hogy a ruhám ósdi, a cipőm ronda, és mindenkinek van már magas szárú csizmája, csak nekem nincsen. Ha ilyesmit elmondanék neki, megállna a kezében a szerszám, lehervadna arcáról a mosoly. Egy kicsit állna még a félig kész szobor előtt, aztán megfordulna, venné a táskáját, és rohanna pénzt keresni. Oda, ahová éppen hívnák. A legnehezebb férfimunkára is habozás nélkül vállalkozna értem. Igen. Ilyen volt mindig. Ha idejön a világ legokosabb kritikusa, és azt tanácsolja neki, hogy hagyja abba a szobrászkodást, egészen biztos, hogy nem fogadja meg a szavát. De ha én egyetlenegyszer azt mondtam volna, hogy torkig vagyok a művészettel, a nyomorúsággal, soha többé nem nyúlt volna a szerszámaihoz. De erről még beszélni sem jó, mert ez egyenlő volna a halállal, s én már pöttömlánykoromban azzal a gondolattal gyötörtem magam fél éjszakákon át, hogy mi lenne velem, ha anyu meghalna.

Sötétbarna haj, ragyogó fekete szem, fiatal arcán ott rejlenek a kun ősöktől örökölt vonások. Fehér kötött harisnyába bújtatott lábait egymásra vetve üldögél az anyja díványán, mögötte a sárgára festett falon hatalmas emberfejforma folt. Nedvesség. — Egyszer „megszobrintom" — szokta mondani az édesanyja lefekvéskor. — „Nyugodtan alszom mellette, hiába vicsorog, mint a mesebeli szörnyeteg. Nem árthat nekem."

NAGYON FÉLTEM A LÁTOGATÁSTÓL

A szobából kilátni a parányi „műterem-konyhába", ahol szobrokra, torzókra potyog a vakolat a nyirkos, felhólyagzott mennyezetről. Ebben a környezetben nőtt szobrásszá Takács Erzsébet. Itt nőtt fel Erzsike is.

— Mi nem szégyelljük, hogy szegények vagyunk — folytatja a lány. Föláll, az ablakhoz lép, nézi az udvart, a behavazott szilvafát, s talán a húszmázsás követ is látja a fa mellett, amiből gyönyörű szobor lesz egyszer, robosztus, kemény férfialak. — A világért sem szeretnénk másnak látszani, mint akik vagyunk, de megmondom őszintén, nagyon féltem a maguk látogatásától. Tegnap még azt mondtam magamban, megszököm, vagy nem nyitok ajtót, szóval féltem. Miért? Mert egyszer már megírták az újságban, hogy anyu az ágydeszkát hasogatta fel szoborállványnak, emiatt engem hetekig gúnyoltak az iskolában. „Most min alusztok?" — kérdezgették a lányok, és nevettek. Hiszen igaz volt, amit írtak, és az is igaz, hogy anyuka kalandos úton-módon szerzi a szobrok anyagát. (Néha bejárja a fél Budapestet egy darab kőért, aztán maga cipeli haza.) De miért fontos az ilyesmit megírni? Még azt hiszik,





ILYEN AZ ÉN ANYÁM



KŐARCOK. Sokat tudnak arról az asszonyról, aki az ujja hegyében érzi vonásaik érdességét. Amikor súlyos szemhéjuk alól először vethettek emberi pillantást a világra, az asszony ott állt előttük, kissé elnyíló ajakkal, mozdulatlanul. A szemükbe nézett, de tekintete vésőjével ellentétben lágy volt és aggodalmas. Akkor az ujjai sem mozdultak. Az ujjai... Amikor még nem volt szemük, ezek az ujjak azt súgták nekik, hogy látni fognak...

kutatva

— *A negyedik kötetben,* amin most dolgozom, a *magyar anyagot megpróbálom összevetni a Kárpát-medence más népeinek szokásaival,* etnológiai párhuzamokat keresőn. Elég hosszú időn át tartotta magát az a tévedés, hogy nincsenek jellegzetesen *„katonakorom emlékére"* giccskeretes fénykép és egyéb vásári tárgy, mind egy életforma hiteles tanúi. A holnap néprajzosai pontosan azt fogják vizsgálni, hogy *mivé alakult a mai műveltség. Ami ma divat — holnap lelet.*

— De mi lesz a közösségi játékokkal? Talán ezek a *mertem, azután eltűnt a töb bivel együtt nyomtalanul. az idén hívtak, hogy nézzer meg én is, felújították, el játsszák újra, a tévé is fe veszi.*

Valaki megírta az örege emlékezete alapján a forga tókönyvet és — *attrakcióv vált az ősi szokás.*

Rab Nór

szakított

s telex-összeköttetésben

rei megkezdték a hiba elhárítását, a legfontosabb telex-állomásokat kerülő vonalon délutánra már csatlakoztat-

Eszperantó küldöttközgyűlés

Vasárnap a *SZOT székházában* folytatta munkáját a *Magyar Eszperantó Szövetség* küldöttközgyűlése. A kétnapos tanácskozás során a küldöttek értékelték a szövetségnek az elmúlt öt évben végzett tevékenységét, s l jelölték a fejlődést szolgá főbb feladatokat. A közgy lésen *Palotai Károly*, a SZ alelnöke *kitüntetéseket ad át* a szakszervezeti munk ban élenjáró eszperantistá nak.

A küldöttek *megválaszt ták* a szervezet 75 tagú *orsz gos választmányát.* Mivel közgyűlés elhúzódása mi az új választmány szavaz képtelenné vált, az elnök és a tisztségviselők meg lasztására április 26-án ke sor.

(M

alálkozója

az Országos Béketanács titkára mondott zárszót. A háromnapos programon részt vett brigádok az USA budapesti nagykövetségére küldött táviratban tiltakozásukat fejezték ki az Amerikai Egyesült Államok Líbia ellen végrehajtott fegyveres agressziója miatt.

Takács Erzsébet

Takács Erzsébet szobrai között

Kicsi, de világos, derűs óbudai lakás. Különlegessé a sok kis szobor és plakett teszi. Falapokra erősített plakettek a falon és a parkettára fektetve. Az egyik, fehérre meszelt falon polcrendszer, s a deszkalapokon fa- és bronzszobrocskák serege. Takács Erzsébet Munkácsy- és SZOT-díjas szobrászművész lakása ez. A friss Munkácsy-díjhoz kapcsolódnak az egyik kis asztalkán tornyosuló táviratok, gratuláló levelek. Jöttek az egész országból, üzemektől, intézményektől, magánemberektől.

Ennek a konok-kitartó, az érdemet felmutatni akaró, a szépséget kereső, az embereket örömmel megajándékozni szándékozó, fával, kővel küszködő-barátkozó asszonynak tavaly 25 éves munkásságát bemutató kiállítását rendezte meg a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza, a SZOT-díjasok Galériája sorozatban. De volt önálló kiállítása Óbudától Csepelig, Angyalföldtől Kőbányáig, Szabolcstól Zaláig, a Nyírségtől Veszprém megyéig. S szobrai megtalálhatók a Magyar Nemzeti Galériától a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsáig, különböző ágazati szakszervezetektől vidéki múzeumokig, üzemektől tanácsokig sok helyen. Közterületen állnak nagyobb szobrai, többek között Budapesten, Szombathelyen, Balatonalmádiban, Kislétán, Mándokon, Jármiban, Máriapócson.

Hamarosan Esztergomban is. Az említett tavalyi, jubileumi kiállításra készült el az Olvasó munkás című mészkőszobra. Esztergom kertvárosába, az Ipari Vezetőképző Intézet parkjába került. Aztán átmenetileg betegség ütötte ki a kezéből a vésőt és a kalapácsot. A kényszerű tétlenség mindennél jobban idegesíti, elkeseríti a korábban örökmozgó, állandóan dolgozó, tevékenykedő embert. Tervei, elképzelései bőven vannak. Reméli, hamarosan ereje is lesz hozzá újra, nagyon hiányzik neki a munka, az alkotás.

Választott mestere, Mikus Sándor írta róla egyik kiállítása kapcsán: „Csupa hit, áhítat és odaadás: ezek a legfőbb erényei. Odaadását és lelkesedését csak tisztelni kell!"

„Hiszek az emberközpontú művészetben... Elkötelezett művésznek tartom magam" — vallotta egy alkalommal. Takács Erzsébet. S most, hogy szobrai között újra találkoztunk, arról beszélt, hogy továbbra is az eddigi útját akarja járni; érzi az emberek figyelmét, törődését személyével és munkásságával kapcsolatban, és ez erőt, hi-



Állatgondozó – a TOT tulajdona
MTI Fotó



Takács Erzsébet néhány faszobra

19.09: Mozart: A felszabadított Betulia — oratórium
20.53: A jazz kedvelőinek: A Johnson quartett játszik
21.13: Operettrészletek
21.51: A Drolo vonósnégyes hangversenye

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Takács Gábor
FEB 24.

— A Székesfehérvári szobrásztalálkozóról Takács Gábor és Vancsa Lajos **„Szobrászok a gyárban"** címmel 15 perces kisfilmet készített. A film ünnepélyes bemutatására hétfőn délelőtt 11 órakor kerül sor Székesfehérváron, a Megyei Művelődési Ház Ady-termében.

Takács Gábor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 SZEP 4.

Három nemzetközi fesztiválon mutatkoznak be szeptember közepén a magyar filmművészek. A spanyolországi Gijonban rendezendő gyermekfilmfesztiválon A dal öröme és a Kézenfogva című rövidfilmekkel veszünk részt. Az olaszországi Bergamóban a kisfilmek fesztiválján Takács Gábor két képzőművészeti filmje: a Kompozíció a festészetben és a Színek a festészetben című alkotása képviseli hazánkat. Nemzetközi fesztivált rendeznek New Yorkban is, itt a Vigyázat, mázolva! című kisfilmünket és az 1, 2, 3..., valamint a Párbaj című rajzfilmünket mutatják be.

repa, a takarmánynövények termesztését is. Az állatállomány fejlesztésénél a cél 12 milliós szarvasmarha- és 14 milliós sertésállomány elérése. A következő ötéves tervben Lengyelország 146 milliárd zlotyt fordít mezőgazdasági beruházásokra, ezen belül 23 milliárdot talajjavítási célokra.

Lengyelország mintegy 600 különféle műszert, 39 mezőgazdasági gépet, gépkocsikat, traktorokat mutat be a mező-

Takács Gábor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1964 OKT 9

1021

*

A MAGYAR FILMGYÁRTÓ VÁLLALAT dokumentumfilm-stúdiójában Takács Gábor rendező — [illegible] múlt évi bergamói nemzetközi rövidfilmfesztiválon első díjat nyert Aranymetszés című alkotásával — háromrészes képzőművészeti filmsorozatán dolgozik. Az első két rész — a Kompozíció a festészetben és a Színek a festészetben — már elkészült.

*

szonyok . . . — 14.00:
etek. — 15.15: Falu-
Elbeszélés. II. rész.
alló, itt Tokió! —
Magyarország. II. —
sokor. — 18.15: Ka-
— 19.35: Budap
1964. — 21.35: Népi
Emlékezés Vesa
400. évfordulóján.
zene.
URH-R

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Gábor

ESTI HIRLAP

1964 SZEP — 7.

1021

Nemzetközi mezőnyben

Szeptember közepén három nemzetközi filmfesztiválon képviselteti magát a magyar filmművészet. Szeptember 11—16 között a spanyolországi Gijonban sorra kerülő gyermekfilmfesztiválon két kisfilmmel, *A dal örömével* és a *Kézenfogva* című rövidfilmmel veszünk részt.

Szeptember 12-én az

olaszországi Bergamoban kisfilmfesztivál nyílik. Tavaly emlékezetes magyar siker színhelye volt ez a találkozó: Takács Gábor rendező *Aranymetszés* című filmje nagydíjat nyert. Az idei fesztiválon szintén Takács Gábor két képzőművészeti filmje: a *Kompozició a festészetben* és a *Színek a festészetben* című alkotása indul

A két európai filmversennyel egyidőben New Yorkban is nemzetközi fesztivált rendeznek, amelyen a *Vigyázat, mázolva!* című rövidfilmünket és az *1, 2, 3...*, valamint a *Párbaj* című rajzfilmjeinket mutatják be.

1 83.VIII.Kilenc. TV 2. 21,10 /Kerekes/

1021

TV Hiradó 2.

- Takács Erzsébet SZOT-dijas szobrászmüvész gyüjteményes kiállitása nyilt meg hétfőn Gödöllőn, a Müvelődési Központban. A mezőkövesdi születésü müvész az első biztatásokat Kissjankó Boritól kapta. Mestere Mikus Sándor volt. Két évtizedes pályafutása alatt bemutatta szobrait Angyalföldtől Balatonalmádin át Nyiregyházáig, az ország számos müvelődési házában, kiállitótermében. Fával, kővel, bronzzal egyaránt dolgozik. Alkotásaihoz elsősorban a gyárak világából, a munkásemberek, a mezőgazdaságban dolgozók életéből merit élményeket, ichletet. Kevés müvésznél érzékelhető olyan kézzelfoghatóan a személyes élet és az életmü összhangja, mint nála. Méltatói munkássága értékelésekor azt emelik ki, hogy szobrai emberséges tartalmuak, egyszerüségükkel bizonyitják a népnek a népről szóló müvészet igazát. Szobrai pátosz nélküliek. Ezze alól a markáns téma is hajlékonyan, finoman kerül ki. Az egész, és nem a részlet szépsége érdekli. Számára a plasztikai hatás a fontos. Takács Erzsébet szobrai és dombormüvei augusztus 26-ig láthatók a gödöllői Petőfi Sándor Müvelődési Központban.

1021

Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművésznő

1983. XII. 1. Kossuth 5,40 Ané

Falurádió

- A hammdik meghivó diszesebb az eddigieknél. Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászmüvész önportréja a cimlapon. Lecsiszolt, szépen erezett fa, és karcos felületü köszobrok a prospektusban. Parasztasszony Szabolcsból, asszony kosárral, nő korsóval, a brigádvezető portréja, valamennyivel szembenézhetünk mától a Termelőszövetkezetek Székházában, a Normafánál.

- Ezek nagyon izgalmas és nehéz percek, még most csináljuk az utolsó simitásokat, csodálatos az a lehetőség, ez a nagy tér az

első napokban, hogy rendeztük, cipeltem egy kis dombormüvet, én is besegédkeztem a rendezőnek és egy házaspárnak néztem, jól láttam, bejöttek és én próbáltam őket visszatartani, hogy még nincs kész a kiállitás, ez olyan tudja, mintha az ember ünnepre készül és félig van felöltözve,

- Nem szereti, ha tetten érik ilyenkor.

- Igen. De a férfi az nagyon szemfüles volt, amint kiderült hatott a hiuságomra bevallom - azt mondja, hogy de én hallottam a művésznőt a rádióban és láttam már a televizióban is a szobrát a feleségemmel együtt, és azt mondja, hogy jöjjön el már hozzánk is Somogyba. Mondom, hát mi a foglalkozása, téeszelnök vagyok, hogy keressem őt, azt mondja ott lehetek és dolgozhatok náluk, hát mondanom sem kell, hogy levett a lábamról.

- Nem az első alaklom lenne, hogy téeszben dolgozik.

- Megkapott az, hogy itt állithatok ki, a mezőgazdasági dolgozók müvelődésének fellegvárában, ma sem tudok a Lánggyár nagy üzemi zaja nélkül élni, ahogy bemegyek a nagycsarnokba, de nem tudok a mezőgazdasági dolgozók optimizmusa nélkül se élni.

- A szó szoros értelmében szüksége van arra, hogy gyárban éljen, hogy kimenjen az almaszüretelők közé, enélkül nem születhetnének a szobrok?

- Mondjam azt, hogy játam Szabolcsban és Tunyogmatolcsán megállt egyszer az egyik téesz kedves elnöke és felvettek engem, hogy ne kelljen vonaton utazni, és megállnak egy háznál, hogy na, Erzsike, nem tudtam mit akarnak, na itt irta Petőfi, hogy Faluvégén kurta kocsma, mondanom sem kell, hogy megszületett a Petőfim.

- Ők adták az első gondolatot.

- Az ihletet, hogy átéljem. Nekem kell az ösztönzés.

- Szavak nélkül is érthetjük a művészt, Takács Erzsébetet a Mezőgazdasági Szövetkezetek Székházában, a Normafa út 54. szám alatt. Kiállitását itt nyitja meg ma délután 4 órakor dr. Eleki János, a TOT főtitkára. A szobrok mindenkit várnak.

-- A Falurádió müsorát Perjés Klára szerkesztette.



1948. április 29.
A magyar országgyűlés általánosságban egyhangúlag elfogadta az államosítási törvényt

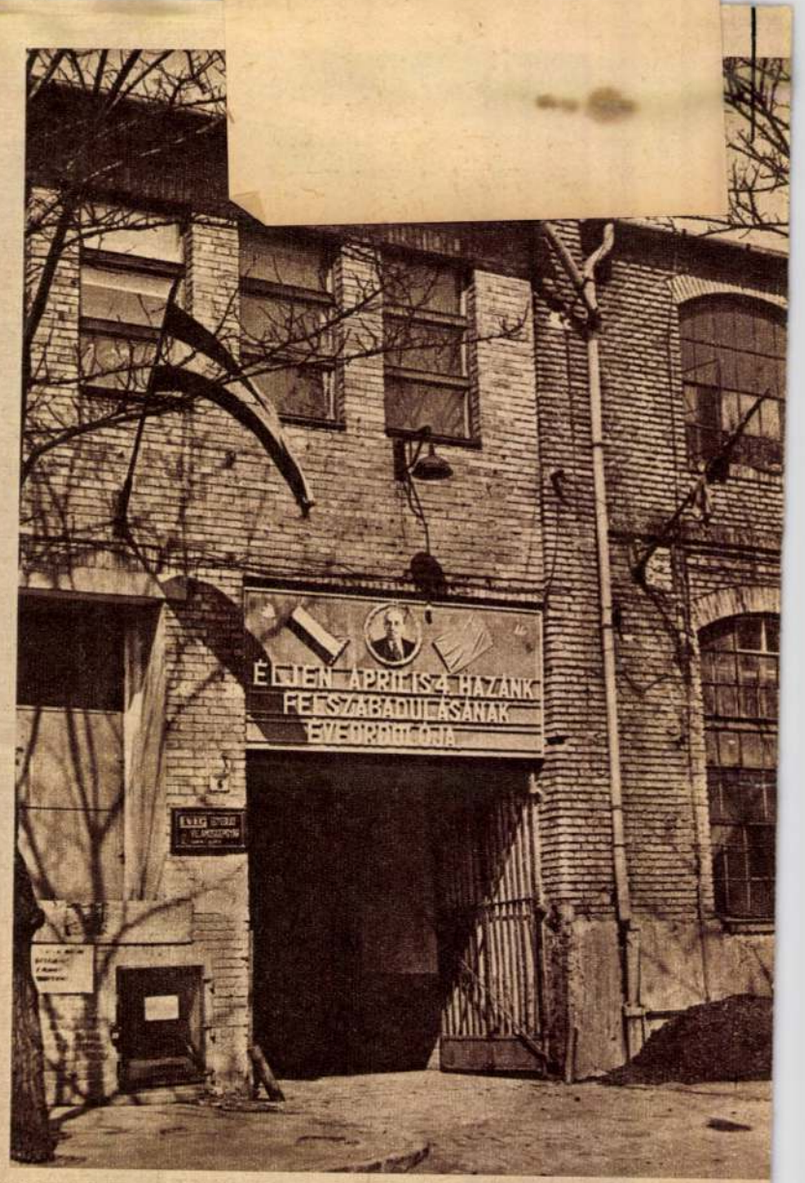

FÉNYKÉP A GYÁRRÓL

„Miénk a gyár!" — a párt jelszavának megvalósulását felirattal köszöntötték húsz évvel ezelőtt a Brown-Boveri dolgozói. A történelmi eseményről készült kép — maga is történelem... (balra fenn)

Húsz év múltán, az ide a felszabadulás ünne a tábla az egykori gyár kapuja fölött

„ Méltóságos Igazgató Úr!
Alulírott azzal az alázatos kéréssel járulok az Ön színe elé, hogy villanyszerelő-segédként

nak" kérvényt írni, többé nincs félelem a jövőtől, biztos a kenyér, lakások épülnek, a munkásember az ország gazdája...

Azokban a pillanatokban a jövőt tételesen megfogalmazni, az elkövetkező feladatok végrehajtásának módszereit elmagyarázni

igazgató. Tizenháromezer-h viseli a gondját. A Villar Készülék Művek a né

LOBOGÓ
1968 APR 24

dícsérte a rajzait. Ő pedig szabadidejében sokszor felkereste Bori nénit, figyelte, hogy alakulnak keze alatt a csodálatos matyó minták. Otthon sokat kézimunkázott, szükség volt a pénzre, kilenc gyereket, kilenc örökké éhes szájat kellett a szüleinek etetni. Aztán meghalt a családfenntartó, rászakadt nyolc testvére felnevelésének nehéz gondja. A család felköltözött Békásmegyerre, ő pedig munkát keresett. Ide került modellként ebbe a kollektív műterembe.

— Ez tíz évvel ezelőtt történt. Szívesen jöttem, mert tudtam, hogy itt művészek között leszek, hogy tanulhatok tőlük, elleshettem titkaikat, s talán segítenek is nekem.

Este végezte a gimnáziumot, leérettségizett.

— Nagyon szerettem volna főiskolára menni, de már „idős" voltam, erőm se, pénzem se volt hozzá... így saját erőmből tanulok és sokat segítenek nekem a műteremben dolgozó művészek.

Tizenhat éves lányát egyedül neveli, iskoláztatja, 600—700 forintos havi keresetből. Mégsem merült fel benne soha egy percre sem, hogy otthagyja a vésőt, a kalapácsot. Megszállottként dolgozik, ég benne valami *Jeanne d'Arc*-i tűz.

— Reggel fél nyolcra bejövök ide és késő délutánig dolgozom. Aztán hazamegyek és sokszor éjjel is folytatom a munkát. Valaki a múltkor azt mondta, hogy nehéz megmintázni az arcomat. Egy éjjel felébredtem, s nekiláttam a munkának. Még azon az éjszakán elkészült az ön-portrém. Tükör nélkül csináltam, az ujjaim hegyében éreztem a vonalakat.

Ezt a munkáját megvásárolta a fővárosi tanács. Kétezer forintot kapott érte.

— ÓBUDÁN A KÉPZŐMŰVÉSZETI KLUBBAN *kiállítást rendezhettem, ott vették meg ezt a portrét. A Krumpliszedők című munkámat a III. kerületi tanács vásárolta meg 1500 forintért.*

Kis sötét szobában lakik a lányával. A szoba is tele van szobrokkal. Kiszedték az ágy deszkáit és állványt csináltak belőle.

Állandóan dolgozik, alkot. Ez tölti be az egész életét.

— Mióta agyag került a kezembe nem tudok szabadulni tőle. A festészetet abbahagytam, a színek már nem vonzanak. Csak az agyag, a kő, a bronz, a fa. Tele vagyok ambícióval, tervekkel. Szeretnék majd nagy méretű szobrot készíteni... megmintázni az építőket, akiket naponta látok a városban, akiknek kezei alól új házak nőnek, a földeken dolgozó parasztasszonyokat, ahogy ezerszer, tízezerszer lehajolnak, hogy magot ültessenek, vagy gyomláljanak... az örök munkamozdulatot szeretném megörökíteni... és sok minden mást... emberi arcokat, fejeket...

Beszélgettem a műteremben dolgozó fiatal szobrászokkal. Ki is tulajdonképpen *Takács Erzsébet*? Művész? Megszállott? Kallódó ember?

„Őstehetség!" — mondták. — *Rendkívül szívós kis ember, aki ha kell akár étlen-szomjan is dolgozik, mert úgy érzi ez a hivatása, nincs más út számára. Nagyon hálás minden segítő szóért, útmutatásért, kritikáért. Főként a kisplasztikái szépek, sokat fejlődött az utóbbi időben. Ha megtalálja önmagát, egyéniségét,... viheti valamire."*

HOGY ÉRDEMES-E végigjárnia e kálvária stációt? Minden művész végigjárja, míg megtalálja önmagát... amíg — ha kezdetben dadogva is — újat tud mondani a világról a világnak...

KÁRPÁTI GYÖRGY

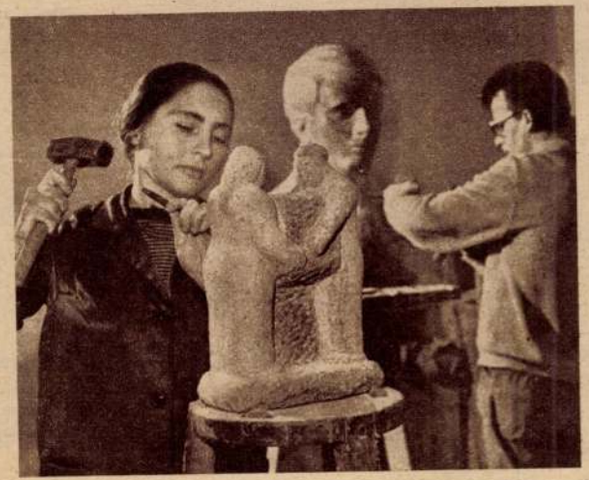

Munkaeszközei: véső és kalapács... Készül Építők című szobra

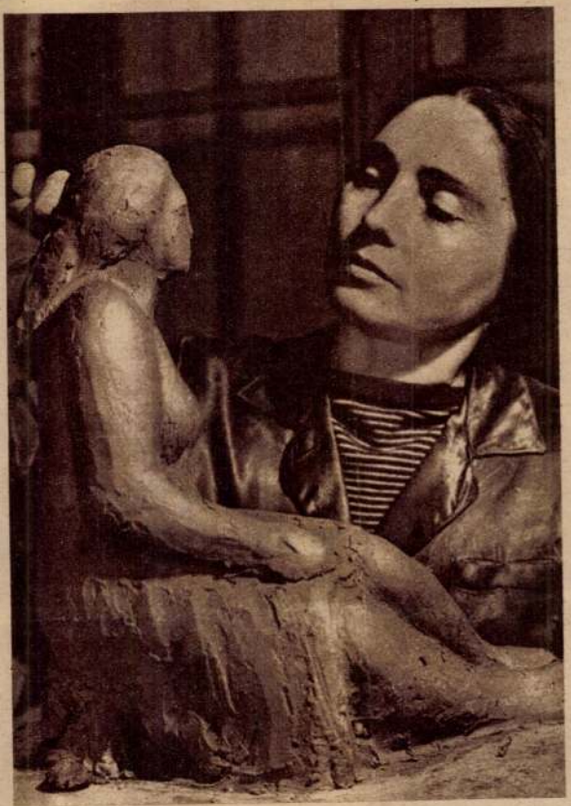

A művészi munka percei...

PERCZE LAJOS felvételei



Szomjasan figyel minden oktató szóra, minden mozdulatra (az előtérben Záhorzik Nándor szobrászművész)

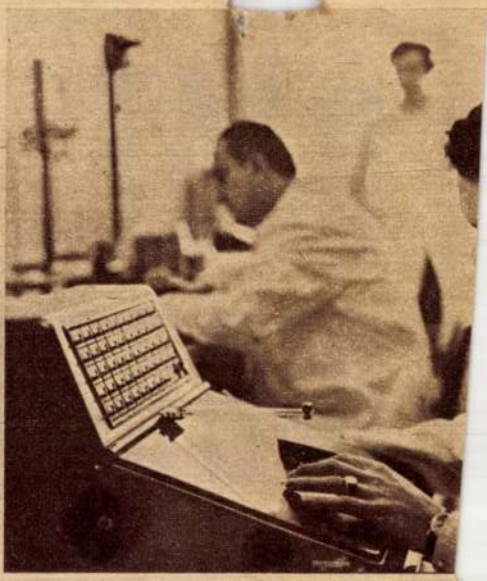

Munkában a szemcseméret analizátor, amely egy mikron körüli szemcséket is láthatóvá teszi



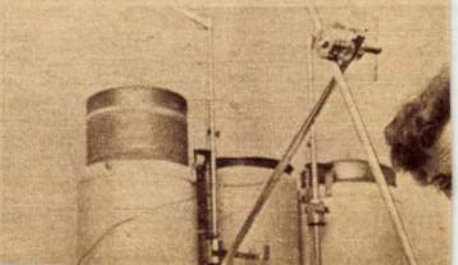

ÚJAT MONDANI

AMIKOR A KÉPZŐMŰVÉSZETI ALAP kollektív műtermében megismertem *Takács Erzsébetet*, még nem tudtam igazi művész-e. Ekkor még csak a külső jelekre figyeltem, az első pillanatok benyomásait rögzítettem: a paraszt-madonna arcot, a simán hátrafésült, kontyba fogott hajat, az alacsony termetet, a kettétört mondatokat: *„Rólam írni...? De hát miért? Én még nem vagyok művész, nincsenek komoly eredményeim... Itt a műteremben több Derkovits-díjas szobrász dolgozik... azokról... de rólam írni...?!"*

Akkor még nem tudtam mi ez: álszerénység vagy visszahúzódás; csak azt éreztem, hogy nehéz lesz feloldani ezt az önmagában zárkózó félelmet.

Aztán megmutatta néhány munkáját. Féltő gonddal szedte le a még vizes agyagról a borítót.

— *Milyennek találja?*

Szomjasan várta a bíráló szavakat.

Ülő asszony alak körvonalai bontakoztak ki a lehámlott borító alól. A munkában kissé megfáradt, de ereje teljében levő asszony portréja. Formáinak vaskossága, mozdulatának nyugalmas ereje *Medgyesi Ferenc* szobraira emlékeztetett.

S aztán sorban mutatta többi munkáját: a terakotta leányfejet, amelyet kislányáról mintázott, *Építők* című szobrát, amely csak most kezd végső formát ölteni a vésője alatt.

S közben — szinte önmaga sem vette észre — elmondta az életét is.

Harmincöt éves. Mezőkövesdi születésű. Már az iskolában is nagy kedvet érzett a rajzoláshoz.

MINDENT LERAJZOLT, amit látott: tálakat, fafaragásokat, kézimunkát. *Kisjankó Bori*, a híres népművész sokszor ellátogatott az iskolába és meg-

A BRAVŪR

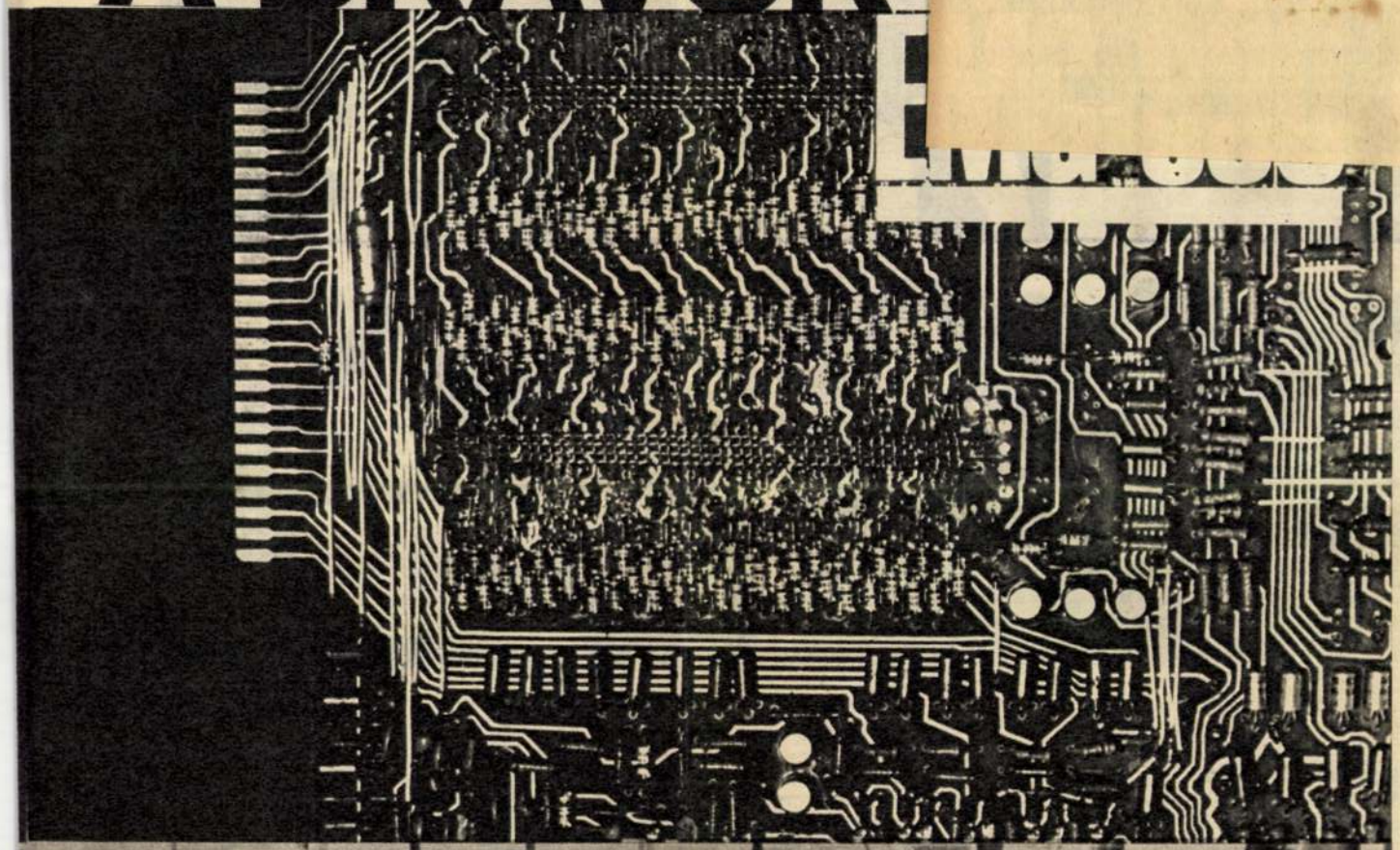

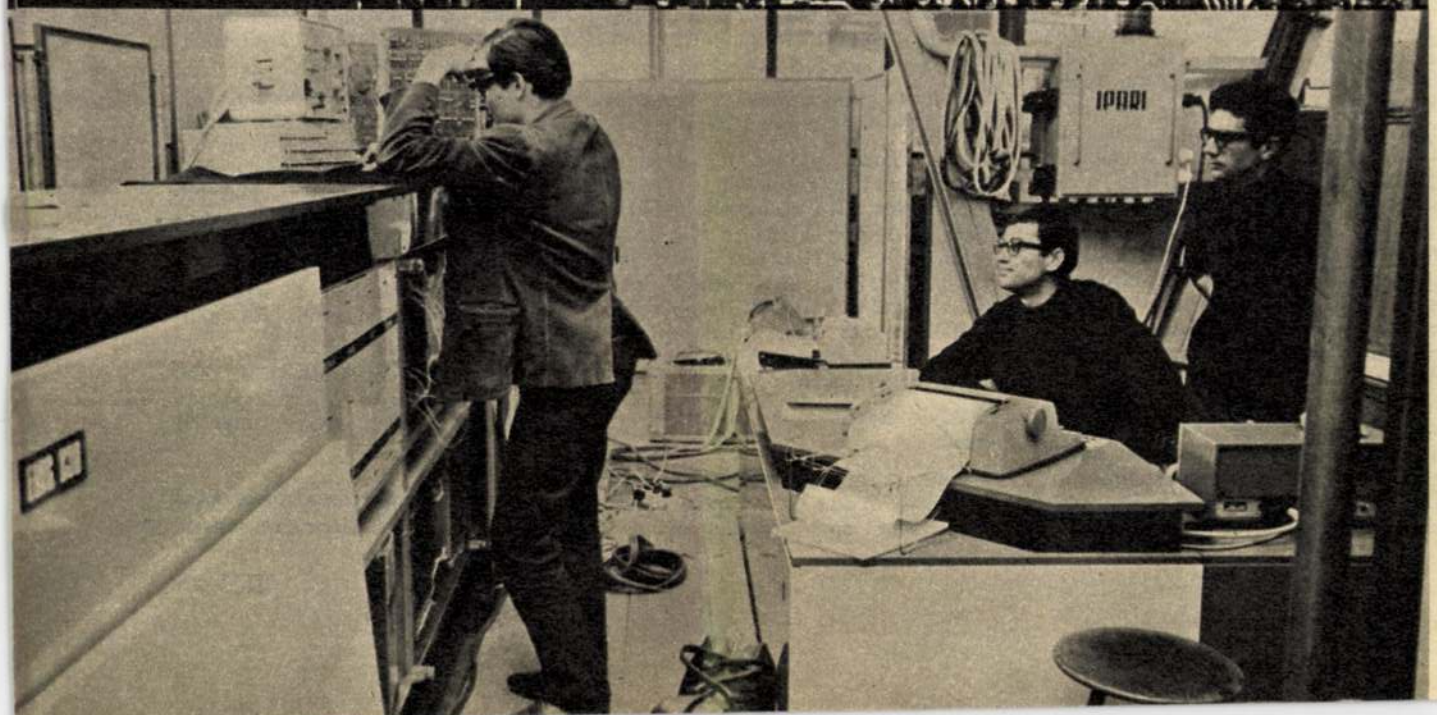

Takács Erzsébet
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724
IFJÚSÁGI MAGAZIN
Budapest







ságí arc a februári IM címlapjáról Vas-országba? És hogy került ide ez a szobor?

— Az ötlet Zójáé — mondják a fiatalok. Valóban, Söjtöri Zója harmadikos gimnazista, az iskola KISZ-szervezetének agitprop-titkára mondta ki először ezt a szót: ösztöndíj. Ekkor már a gimnázium KISZ-esei olvasták az „Ilyen az én anyám" című írásunkat, látták a Takács Erzsébet műveiről közölt fényképeket. Zója javaslatára azonnal megfogalmazták elhatározásukat, miszerint: Takács Erzsébet szobrászművésznek három alkalommal havonként nyolcszáz forint ösztöndíjat küld a szombathelyi Kanizsay Dorottya Gimnázium KISZ-szervezete. Az IM szerkesztőségébe az iskola vezetőinek jóváhagyásával érkezett a fiatalok levele, amit továbbítottunk Békásmegyerre. Takács Erzsébet örömmel fogadta a fiatalok megtisztelő segítségét, de válaszlevelében már említést tett egy kompozícióról. Levelek jöttek, mentek. A szobor elkészült. Díjat nyert egy felszabadulási pályázaton. A zsüri tízezer forintra értékelte.

És most átadta Takács Erzsébet maradandó ajándékát a fiataloknak.

— Az utóbbi időben, úgy látszik, kijut nekünk az örömből — jegyzi meg Mentes Vilmos, az iskola párttitkára. — Nemrég nyerte el a gimnázium a KISZ Központi Bizottsága Vörös Zászlaját. Az elmúlt negyedszázadban Nyugat-Dunántúlon egyetlen iskola sem dicsekedhetett ezzel a kitüntetéssel. Most meg itt van ez a gyönyörű szobor.

Takács Erzsébet a riporternővel beszélget:

— Az iskola vezetőitől megbízást kaptam — újságolja —, hogy elkészítsem Kanizsay Dorottya portréját. Nagy örömmel vállaltam a munkát, hamarosan hozzálátok. Aztán visszajövök. És elhozom a kislányomat is, hogy őt is megismerjétek. Addig is levelezünk, mint eddig, Zójával és a többiekkel.

Levelek... Takács Erzsébet február óta nagyon sok levelet kapott. De nemcsak levelet... A „földiek" megtömték a kamráját élelemmel. Húsvétra sonkát, tojást és jókívánságokat küldtek Békásmegyerre. Egy svájci olvasónk pedig nyaralni hívja magához, tágas műtermet, márványt ígérve. „Várnak — írja — a carrarai márványhegyek. Ha akarod, kifaraghatod az egészet."

Csakhogy a Matyóföld erős kezű lánya itthon keresi a kifaraghatót „hegyeket". Talán egyszer meg is találja...

SZAPUDI ANDRÁS ÍRÁSA
FOTÓ: HEGOCZKI FERENC





szélgetni kell, jönnek a szokásos kérdések, és én a legszívesebben elszaladnék. Egyszerűen nem merem elmondani, hogy tizenhét éves lány létemre egy háztartásban dolgozom, amikor annyi komolyabb munkát találhatnék. Vagy álljak oda magyarázkodni, hogy tudod, ez sem könnyebb munka, mint bármelyik másik, ráadásul lakás is jár vele, nekem pedig kell egy külön szoba a tanuláshoz? — Közben kimegyünk a konyhába („Hűha, fél öt és még nincs elmosogatva!"), ő mosogat, én vállalom a törülgetést. — Igaz, Éva néniék nagyon szeretnek. Az első hónapban ugyan megtörtént, hogy Laci, a hetedikes fiú megjegyezte: „Csak tudnám, minek jöttél te hozzánk, ha még főzni sem tudsz?" — Mert éppen paradicsomos káposztát csináltam, amit utál. Pedig főzni otthon is tudtam, és most már a mosás, vasalás is egész jól megy, még három emberre is. Akkor egy napig bőgtem, de ez butaság, ő sem gondolta komolyan, és még aznap bocsánatot kért. Éva néni pedig úgy ápolt, annyi mindent hozott, mikor kivették a mandulámat, hogy a kórházban mindenki azt hitte, az anyukám.

Mesél tovább, fiatalokról, akikkel két év alatt megismerkedett, és akikkel valahogy mégsem sikerült a barátság. A huszonhét éves fiúról, aki állítólag túl öreg hozzá, de ő ezt sem bánná, ha egy kicsit többet találkozhatnának. Egy falubeli lány is felbukkant, csak sajnos, nem nagyon értik meg egymást. Az osztálytársak szeretik, akárcsak a tanárok, meg is választották osztálybizalminak, de hiába, csupa férjes asszony, sohasem érnek rá.

— Tulajdonképpen nem is barát kellene, hanem egy közösség. Otthon KISZ-es voltam, megszoktam, hogy mindig együtt vagyunk, társadalmi munkára járunk. Itt sokan azt mondják, a KISZ csak arra való, hogy az ember bélyegeket vegyen. Hát erről tudnék mesélni nekik egyet s mást. Most már csak abban reménykedem, a diri bácsi elintézi, hogy beléphessek valamelyik nappali tagozatos alapszervezetbe, velem egykorúak közé. Látod, ez az, amire nem gondoltam, mikor eljöttem hazulról — hogy ennyire fontos tartozni valahová.

Egy tincset elsimít a homlokából, a mosogatóvizet kiönti, és hozzálát, hogy megnedvesítse a vasalásra váró ruhát. Egy középiskolás fiú ezt mondta, mikor meséltem róla: „Bárcsak én találkoznék vele a Hotel Ifjúságban! Ilyen lányt nem mindennap talál az ember!"

SZÉKELY JÚLIA:
FOTÓ: WAGNER MARGIT



1021

EGY RIPORT FOLYTATÁSA

Elmondjuk, hogyan született az „Olvasó lány”







Sójtöri Zója — sudár növésű, kék szemű lány — egészen közelről nézi a szobrot. Aztán hátrább lép, egy kicsit oldalt hajtja a fejét. Mosolyog. Mióta megérkeztünk, egyfolytában mosolyog. És könnyezik. Akárcsak Takács Erzsébet, a szobrásznő, aki egyik ölelésből a másikba bújva próbál láthatatlanná válni a leleplezés pillanatában. Éljenzés, tapsvihar. Pauer István, a szombathelyi Kanizsay Dorottya Gimnázium igazgatója szíves szavakkal méltatja a művet, és az intézet nevében köszönetet mond a művésznőnek.

(„Jaj, ha nem tetszik a szobrom, meglátom én azt a gyerekek szemében!” — mondta az asszony egy órával ezelőtt, valahol Veszprém környékén meg-megújuló vizsgaizgalomban. Az „Olvasó lány” akkor a gépkocsi csomagtartójában hevert, egy pótkerék és az én betyárbútorom között, vászonköpenybe bugyolálva.)

Az igazgatói üdvözlet után a diákok tömege a szobor és a szobrásznő köré tódul. Akik hátrább szorulnak, engem kérnek: meséljek Erzsikéről.

— Nézzétek meg a kezét — mondom.

— Csupa törődés, repedés.

— Férfikéz — mondják.

— Valamikor Mezőkövesden Kisjankó Bori népművész adott a kezébe szerszámot. Varrótűt, majd kést, hogy főzőkanalakat faragjon. Azóta farag. Fát, követ, amihez éppen hozzájut. De a kezét sohasem sértette meg. Azt mondja: az anyag és a szerszám megérzi az ő szeretetét, s ezt szeretettel viszonozza.

Takács Erzsébetet ilyen boldognak csak a gyűjteményes kiállítása megnyitóján láttam. Rendben van. Egy fiatal újságírónő, a Vas Népe munkatársa furakodik a gyűrűbe. Interjút kér a szobrásznőtől. Interjú Szombathelyen... Igen. De hát hogy került ez a feltűnően szabályos kun-

Takács Erzsébet

SZOBORAVATÓ ÜNNEPSÉGET rendeztek pénteken Esztergomban. Az Ipari Vezetőképző Intézet parkjában leleplezték Takács Erzsébet Munkácsy- és SZOT-díjas művész Olvasó munkás című szobrát, amelyet az Ipari Minisztérium ajándékozott az intézetnek.

Népszabadság, 1986. VIII. 30





Takács Erzsébet

Népszava

1985. III. 9.



Tegnap, a nemzetközi nőnap alkalmával avatták fel Takács Erzsébet szobrászművész új alkotását, melyet a Magyar Nők Országos Tanácsa székházának előkertjében, a Népköztársaság útja 124. szám alatt helyeztek el. A szobrot Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes avatta fel

Batha László felvétele

EZETOT

Kampel László főkönyvel
szombat kivételével minden
személyesen, vagy
a 425-904 telefonon.

Takács Erzsébet





Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész 25 éves munkásságát bemutató kiállítás nyílt pénteken a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házának galériájában. A január 16-ig megtekinthető tárlat kisplasztikái, portrészobrai és egyéb kompozíciói átfogó képet adnak a mezőkövesdi születésű szobrászművész pályafutásáról

Népszava
1985. 1. 5.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

...ország

...S A MEGYEI TANÁCS LAPJA

1978. március 29., szerda

...ibanon

...b fegyveres ...óra készül

...ó rutból a TASZSZ hírügynökség. Az izraeli parancsnokság újabb katonai kontingenseket és fegyvereket dob át Dél-Libanonba. Szemtanúk izraeli páncélos és gépesített alakulatok összevonásáról számolnak be.

Tel Aviv továbbra is megad minden támogatást a libanoni jobboldali erőknek, fegyverekkel és haditechnikával látja el őket. Haddad, a dél-libanoni jobboldali fegyveres alakulatok parancsnoka ezzel a támogatással számolva jelentette ki, hogy az általa hétfőn megalakított „dél-libanoni hadsereg" idővel ellenőrzése alá vonja majd azokat a térségeket, amelyeket most izraeli csapa-

(Folytatás a 4. oldalon)



A földekről jelentjük. Nagy teljesí... almafákat M... zi Ságvári Tsz kertjében... A nyírmeggyesi Petőfi ... termelnek paradicsomot ez évben. Lengyel Zoltán, ... Józsefné a melegágyba veti a paradicsommagot.



...község.

Jubiláló gimná...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

KELETMAGYARORSZÁG

Takács Erzsébet, Szot-díjas szobrászművész

1978 MÁR 29

KELET-MAGYARORSZÁG

Szobor született Szabolcsnak

Beszélgetés Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművésszel

1021

Ma délután Kislétán a gyermekotthonban felavatják Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész „Anya gyermekeivel" című alkotását. A szobor születésének körülményeiről beszélgettünk Takács Erzsébettel.

Milyen előzménye volt a szobor megalkotásának?

— Három évvel ezelőtt Mándokon a művelődési házban volt egy kiállításom. Ekkor kötöttem szorosabb barátságot Szabolccsal. A mándoki gyermekotthon számára készült kisméretű Anya gyermekével című szobrom, megnézték a megye vezetői is. Azt mondták, csináljam meg ezt nagyban is. Valójában jó tizenöt éve foglalkoztat a téma, de a töltést itt kaptam Szabolcsban. Azt is mondhatnám, ezt a szobrot a szabolcsi emberek csinálták, én csak fogtam a kalapácsot...

Hogyan boldogult a szobor anyagával, a mészkővel, amelyhez úgy gondolja a laikus, nem csak szellemi, fizikai erő is szükséges?

— Előzőleg már agyagban és gipszben megformáltam a figurákat. Mire a Süttőről hozzám került mészkőt kézbe vehettem, melyet a kőfaragó vállalat már lenagyolt, mintha vajat faragtam volna. Nem éreztem fizikai fáradságot. De a két méternél is nagyobb szobor a kis Láng gyári faházban, ahol dolgozom, verte a plafont. Le kellett dönteni, úgy faragtam. Másfél évi érlelődés, előtanulmányok, előformázás után készültem el a szoborral. Úgy érzem azt sikerült formába öntenem, amit akartam.

Milyen véleményt mondtak a szobor első „látói"?



— Pesten is szabolcsiakkal vagyok körülvéve. Egy közeli utcában lakó, Nyírbátorból elszármazott asszony, Marika, Novákné volt a bírálók egyike. Azt mondta, beleszeretett a szoborba, annyira emlékezteti őt a községbeli asszonyokra. Egy orvos is látta a szobrot, akinek a véleményére külön is kíváncsi voltam. Ő azt mondta, ez egy magabiztos büszke anya, akihez a gyermekei úgy ragaszkodnak, ahogyan időtlen idők óta ragaszkodnak a gyermekek az anyához... Jólesett, hogy mesterem és más szobrászok is dicsérőleg szóltak a szoborról. De a legnagyobb izgalom a számomra, hogyan fogadják a szabolcsi, a kislétai emberek, akiknek készült az alkotás.

(P.)

Ismeretségek, barátságok által gazdagodtam

Látogatóban Takács Erzsébetnél

Kis óbudai lakás, régi építésű házban; célszerű berendezés, sehol egy fölösleges bútordarab; a szobában mindenfelé kis szobrok, plakettek, szoborvázlatok, újságkivágások, fényképek. A látogatónak élményt nyújtó, az ott lakónak munkára inspiráló környezet. *Takács Erzsébet* SZOT-díjas szobrászművész otthona. Közel harminc éve lakik Óbudán. Egykor ott rendezték első önálló kiállítását is.

Takács Erzsébetet nem kell bemutatni lapunk olvasóinak. Írtunk róla, illetve kiállításairól többször is. Elég csak egészen röviden felidézni, hogy *Mezőkövesden* született, ott élt 1945-ig, majd *Békásmegyer, Obuda* következett. Első mestere *Kisjankó Bori* volt. Takács Erzsébet rajzolt, hímzett, faragott, mígnem szobrászok közé kerülve meg nem érezte a kő vonzását. Végül szobrász lett.



A szobrásznő Keller Mihály brigádvezetővel

Két évtizede

Legutóbb a kőbányai Pataky István Művelődési Központban volt gyűjteményes kiállítása, *ízelítő húsz évi munkásságából.* E kiállítás katalógusában röviden felsorolta eddigi tárlatait, elkészült szobrainak végső „otthonait". A katalógusból idézek: *„Húsz év alatt több kollektív kiállításon szerepeltek szobraim. Önálló kiállításaim voltak Obudán, Angyalföldön, a Láng-gyár művelődési központjában, Csepelen, az Építők Szakszervezete Székházában, Zalaszentgróton, Szabolcs megyében Mándokon, Nyírbátorban, Kislétán, Máriapócson. Szobraim közül több a Magyar Nemzeti Galéria, a Kiscelli Múzeum, a Kulturális Minisztérium, a SZOT, az Építők Szakszervezete, a Vasas Szakszervezet, a Bányász Szakszervezet, a Textil Szakszervezet, a Fővárosi Tanács, a III. kerületi Tanács, a XIII. kerületi Tanács tulajdonába kerültek. A III. kerület és a XIII. kerület több vállalatánál vannak műveim. Ugyancsak látható még a Budapesti Pártbizottságon és a Munkásőrség Országos Parancsnokságán egy-egy munkám. Szombathelyen, Kislétán, Mándokon közterületen láthatók nagyobb figuráim. Nyíregyházán a megyei tanács és Máriapócson a nagyközségi tanács tulajdonában több kisplasztikám található."*

Idéznem kellett ezt, hogy érzékeltessem a két évtizedes alkotómunka nagyságrendjét, legalább azoknak a településeknek, kulturális és közintézményeknek a felsorolásával, amelyek ma Takács Erzsébet egy vagy több alkotását mondhatják magukénak. S hogy még egy kicsit részletezzem, a Magyar Nemzeti Galéria például üzenőt szobrát őrzi. Kislétán, a gyermekotthon parkjában az *Anya gyermekeivel* című, életnagyságúnál valamivel nagyobb szobra áll. *„A szabolcsiak nagy szeretete segített, hogy megcsináljam"* — mondja most, hogy találkozunk.

Szabolccsal négy éve van kapcsolatban. Amint kávét kortyolgatva ülök a szobájában, takarékos mozdulatokkal — betegeskedett az utóbbi időben — levelek, brigádnaplók, fényképek egy csomóját veszi elő. A legfelső, friss dátumozású levél is éppen *Szabolcsból jött, a máriapócsi „Rákóczi" Mezőgazdasági Termelőszövetkezetből,* amellyel tavaly szocialista szerződést kötött. A szerződés értelmében tanulmányozza a termelőszövetkezet életét, s gyakori látogatásai alkalmával gyakorlatilag is segíti a brigádok művelődését. Alkalmanként kiállításokat rendez. A most küldött levél azonban másról szól: az ünnepélyes külsőségek között megrendezendő zárszámadó közgyűlésre invitálja a szövetkezet. Hiszen hozzájuk is tartozónak érzik, tudják.

Brigádok, segítőtársak

De tartozik, kötődik még sok helyre, számtalan emberhez. *Legerősebb szállal a Láng Gépgyárhoz és az ott dolgozókhoz.* Tíz éve fogadták be; helyet, segítséget kapott. Nem féltékenyek, ha gyakran jár másutt, mert tudják, mindig oda tér vissza. Kérésemre Takács Erzsébet ilyen szavakkal fogalmazza meg a Láng Gépgyárhoz fűződő kapcsolatát: *„Az én gyökerem ott van. Ott kaptam első »műtermemet«, egy általam választott műhelysarkot. Azóta sok helyről kaptam törődést, szépet, de őróluk egy pillanatra sem tudok megfeledkezni."*

Kérdezném a szobrairól, arról, min dolgozik, ha időt hagyna. De máris újabb levelet helyez elém. Csepelről jött. A „Hámán Kató" szocialista brigád írta; tizenhárom darus asszony — régi *ismerősök* — a Csepel Vas- és Fémművekből. Munkájuk, elfoglaltságuk miatt nem tudtak elmenni a Pataky István Művelődési Központban nyílt kiállítás megnyitójára, s háromoldalas levélben biztosítják Takács Erzsébetet, hogy továbbra is változatlanul szeretik. Hívják, mielőbb menjen közéjük ismét.

Amikor látogatásom elején a téglagyár brigádjai. Bölcsődékbe, iskolákba is eljár. Máriapócsról név szerint az almaszedő asszonyok „Mohácsy Mátyás" brigádját és az adminisztrátorok nevében is érdekes, „Tettek beszélnek" elnevezésű brigádját említi.

Sokat tanult tőlük

Vajon a Láng Gépgyárból kiemelne-e egy brigádot? A lánggyáriakról sokszor, sok helyen szólt már, mondja, s nem sértődnek meg, ha név szerint most csak a TMK *„Salvador Allende" ifjúsági brigádját említi. Kis satupadja van a brigád tagjaival egy sorban, ott cizellálja friss szoborötvényeit. Sokat tanult tőlük, s mint mondja, roppant szerénységük vonzotta őt.*

A további sorolástól el kell tekintenem, hogy idézhessem még Takács Erzsébet csendes, őszinte vallomását: *„El kell el szeretném mondani, mert mint roppant öröm feszít, hogy rengetegen jöttek a kőbányai kiállításomra. Ott voltak a megnyitón a budapesti gyárakból, a szakszervezetektől éppúgy, mint háromszáz kilométerről, Szabolcsból. Ismerősök, barátok, munkám iránt érdeklődők. Szeretettel jöttek. S ez a szeretet és érdeklődés nagyon nagy dolog. Ezért őszintén mondom, hogy a két évtizedes munkám, eredményem, ami volt, nemcsak az én teljesítményem. Ezt nagyon tudom, érzem, örülök neki. Rengeteg ember munkája van benne. Én ismeretségek, barátságok által gazdagodtam."*

A szobrokról végül is most nem beszéltünk. Takács Erzsébet gyógyulóban; reméljük, hamarosan vésőt és kalapácsot foghat megint. És a szobrokkal, kisplasztikákkal, régebbiekkel meg újakkal, találkozhatunk majd a legközelebbi kiállításán.

Mátyás István

NÉPSZAVA

NÉPSZAVA
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ
1979 MÁR

Katonai hírmagyarázónk írja

Peking kalandor vál

TÖBB MINT KÉT HÉTTEL a Vietnam elleni kínai agresszió megindulása után — ha a pekingi vezetés közelebbi és távolabbi katonai céljait illetően vannak is bizonyos homályos pontok — egyre világosabbá válik, hogy *a jelenleg hatalmon levő maoista csoport eddigi legnagyobb kalandor vállalkozásába kezdett.* Nem mondhatnánk el Mao Ce-tung legjobb tanítványairól, mintha eddig tartózkodtak volna a fegyveres erőszaktól, hiszen *1962 végén már „próbaháborút" vívtak a szomszédos Indiával és több mint 30 ezer négyzetkilométernyi területet raboltak el tőle.* Néhány évvel később — 1969-ben — igyekeztek kitapogatni a Szovjetunió tűrőképességét, az *usszuri incidens* kiprovokálásakor azonban kemény leckét kaptak a szovjet hadseregtől.

A vietnami népnek az amerikai imperializmus ellen folytatott élethalálharcának időszakában Peking figyelme a „hagyományosan *kínai érdekszférának*, befolyási övezetnek" tekintett Indokína felé fordult. Felkészültek arra az időszakra, amikor az amerikai csapatokat kivonják a térségből és — mint gondolták — akadálytalanul bekebelezhetik majd a három indokínai országot — *Laoszt, Kambodzsát és Vietnamot* —, hogy azután tovább nyomuljanak előre egész Délkelet-Ázsiában. Az első hídfőállást Kambodzsában próbálták kiépíteni; katonai tanácsadók ezreit, fegyvereket küldtek, illetve szállítottak a népirtó *Pol Pot—Ieng Sary*-rezsimnek, és *elhúzódó határháborút robbantottak ki a Vietnami Szocialista Köztársaság ellen.* A mai agresszor egészen az év elejéig — bár *katonai jelenléte Kambodzsában nyilvánvaló volt* — bizonyos fokig mégis csak a háttérben maradt. Abban a pillanatban azonban, amikor siralmasan megbukott a Kína-barát militarista klikk, *Teng Hsziao-ping* és elvbarátai — első nagy kudarcuktól szinte elvakulva — azonnal és teljes nyíltsággal a porondra léptek.

Az, ami Kambodzsában történt, nyilván *csak ürügy volt.* Peking számára ahhoz, hogy a hódító terveinek út-



Államokkal létesített kapcsolatrendszer adta meg. *Az agresszió időpontjának megválasztásában aligha tekinthető a véletlenek összejátszásának, hogy erre közvetlenül Teng Hsziao-ping miniszterelnök-helyettes és a kínai hadsereg vezérkari főnökének washingtoni látogatása után került sor.*

A KÍNAI VEZETÉS február elején már a hallgatólagos amerikai egyetértést figyelembe véve, dönthetett arról, hogy rövidesen támadási parancsot ad ki a jünnani és a kuangszhi katonai körzetekben — a vietnami államhatárokkal szemben — összpontosított csapatoknak. Valószínű, sőt, egészen bizonyos, hogy a mintegy 330 ezer főre becsült (más források szerint még nagyobb) hadműveleti csoportosítás megszervezése és előrevonása — miután ilyen nagy létszámú erőkről van

Csakis egy ilyen hosszabb előkészületi szakasz lezárulásával volt lehetséges, hogy az inváziós erők — több száz harckocsival, nagy tömegű tüzérségi tűzeszközzel — szinte csupán pár nappal a támadásról szóló döntés után betörjenek Vietnam északi tartományaiba.

Mostanában egyes jól tájékozott katonai helyzetelemzők mind többet foglalkoznak azzal a kérdéssel, vajon az agresszorok — a rájuk jellemző kalandortervek kidolgozásakor — kellően és reálisan figyelembe vették-e a katonai erőviszonyokat, a vietnami nép és néphadsereg erkölcsi-politikai szilárdságát, felbecsülhetetlen értékű harci tapasztalatait, a jól kiépített védelmi rendszerében rejlő lehetőségeket? Vajon nem becsülték-e túl saját erejüket, és lehetőségeiket, amikor valamiféle gyors lefolyású „villámháborúra", a szocialista Vietnam rövid időn belüli

akik az ország minden pontján készek szembeszállni az ellenséggel. A vietnami néphadsereg... rendelkezik minden szükséges felszereléssel, mozgékonysága lehetővé teszi, hogy bármilyen körülmények között bármilyen hadműveletet végrehajtson".

A HADSZÍNTÉRI FEJLEMÉNYEK — noha még csak két hét telt el a kínai invázió megkezdése óta — sok tekintetben máris igazolni látszanak a tábornok szavait. Vajon nem készteti-e elgondolkozásra még a laikus olvasót is, hogy a nagy tömegű technikával és élő erővel betörő kínai csapatok *támadási üteme már az első napokban lényegesen lelassult, igen érzékeny vérveszteségeket szenvedtek el, pedig „csak" a határőr alakulatok és a területvédelmi erők álltak a front legelső vonalában, s a vietnami néphadsereg fő erői még meg sem ütköztek az agresszorokkal.* A támadók — feltehetően jóval korábban, mint elképzelték — kénytelenek voltak a leharcolt alakulatokat felváltó tartalékerőket bevetni, mivel a kulcsfontosságú stratégiai pontokat — a három irányban kibontakozó főcsapás irányában — nem sikerült birtokba venniük. A fegyveres küzdelem *súlypontja jelenleg is a vietnami határtól számított 20—40 kilométeres mélységben van, s a* hanoi híradásokból kitűnik, hogy most már a vietnami néphadsereg reguláris erőinek **egy része is** közvetlen harcérintkezésbe került a betolakodókkal.

TERMÉSZETESEN nem ismerhetjük a vietnami politikai és katonai vezetők elgondolásait, azt azonban egészen egyértelműen kijelentik, hogy minden eshetőségre fel vannak készülve és a védelmi erők képesek bármilyen harcmód és harceljárás alkalmazására. *„Vietnam* — állapítja meg a londoni hadászati kutató intézet egyik elemzése — *jelenleg a világ egyik legjobban felszerelt hadseregével rendelkezik mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt."*

Lehetséges és valószínű, hogy a konfliktus — mivel az agresszorok tovább akarják folytatni hadműveleteiket és egyre újabb csapatokat vonultatnak fel — *elhúzódó is lehet*, minden kiszámíthatatlan következményével együtt. A katonai műveletek pekingi „eszkalációja" arra vall, hogy a harccselekmények idő- és térbeli korlátozásával kapcsa-



A gyújtogató

(A Novoje Vremja rajza)

nyszerítésére számí- Nem tudni, Pekingben kodtatott-e bárkit *ng Dung* hadseregtá- a vietnami néphadse- érkari főnökének a *oi Nhan Danban*, a központi lapjában a év szeptemberében sban napvilágot lá- getése: *„Ha agresszo- dnak országunkra — ötvenmillió vietnami jével, a szocializmus dszerével, a világ i erőivel, az egész nberiséggel találják agukat, elszigetelő- reség vár rájuk... ünk erejét a sokol- ett, korszerű védel- il alkotja. Tízmil- áll készenlétben,*



'ILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

1975. JANUÁR 16.
V. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

PANEL

A 43. SZ. ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

Értékeink okos, célszerű kihasználása

Ésszerű takarékosság. Sokszor és nem ok nélkül írunk, beszélünk manapság a takarékosságról. De vajon mindennapos gyakorlatunkban ho-

Nyilvánvaló, hogy ha valahol nálunk különösen nagy jelentősége van a takarékos gazdálkodásnak. Vegyünk néhány adatot: csak benzinből 1200 tonnát használtak fel a múlt évben. Tovább sorolva a szénhidrogéneket. Gázolajat 250 tonnát, tüzelőolajat 1000 tonnát és hozzávetőleg 13 millió köbméter földgázt „fogyasztottunk" az elmúlt év tizenkét hónapjában.

Mondani sem kell, hogy a felsorolás korántsem teljes. Nyugodtan folytathatjuk a sort a villamosenergia-felhasználás 22 millió kilowattórájával, vagy akár a Távfűtő Műveknek, temperálás címen kifizetett közel 15 millió forinttal.

Ezek az energiahordozók. A velük való takarékossággal elsődleges cél!

Lássuk az építőipari anyagokat — azok közül is csak néhányat. Milyen jelentősége van a takarékosságnak. az okosan szervezett gazdálkodásnak az építőipar minden egyes fázisában? A tőkés importból származó anyagokat — ragasztókat, gépalkatrészeket és még sok egyebet — hogyan, menynyire célszerű és okos beosztással használjuk fel. A világpiacon ugrásszerűen megnőtt a festékanyagok ára. Érthető, mivel jórészük olajszármazékokból készül. Mindez különösen a színespanelgyártás és más, színes homlokzatkiképzési eljárásnál jelent tetemes felhasználást.

Néhány anyag megemlítése még nem jelent felsorolást. Nem is az a célunk. Mindössze annyi, hogy érzékeltessük! valamennyi munkamozzanat, tevékenységünk minden területén alkalmat ad a takarékos munkavégzésre.

Igaz, nagyon igaz, hogy nem csak az anyagokkal tudunk takarékoskodni.

Okos gazdálkodásra van szükség akkor is ha az idővel, ezzel a pénzzel alig megváltható értékkel számolunk. Ugyanígy a jó gazda mértéktartásával ügyelhetünk és kell ügyelnünk a közösség valamennyi pénzben és erkölcsi értékben mérhető tulajdonára.

Nem a szegények, a nincstelenek nyomorúságos kuporgatása a miénk. Takarékoskodni csak az tud, akinek van mivel, van miből... Ha takarékosságról szólunk, mégegyszer hangsúlyozzuk nem zsugoriságra intünk, hanem értékeink okos, célszerű felhasználására. Ez az érdeke a közösségnek és ez szolgálja az egyén boldogulását! **Rokka**

kezdődött

meri a XI. pártkongresszus irányelveit. „Lányaival"" jelentős megtakarítást ér el a kromofág festék oldószerből, ugyanis a mázolók után maradó festékfoltokat mechanikus úton távolítják el. Így egy tízemeletes épületnél 60—70 liter kromofágot takarítanak meg. Ez az eljárás lényegesen fáradságosabb

kapcsolódik a társadalmi tulajdon védelméhez is. Fokozottan törekszünk a hulladék csökkentésére, illetve hasznos felhasználására; a munkahelyi lazaság, hanyagság leküzdésére.

Juhász József, a fiatalokból álló hidegburkoló brigád vezetője elmondja, *hogy munkatársai is ismerik a XI. párt-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JAN 16

Panel (
Takács Erzsébet,
SZOT-díjas szobrászművész
1021.

BESZÉLGETÉS TAKÁCS ERZSÉBET SZOT-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSSZEL

mecénásai a munkások

A művész személyének varázsa. Sorsának egyedi alakulása. Konok őszinteségét már csak megszállott emberszerető hitével mérhető személyisége... Ez mind kevés ahhoz, hogy művészetének értékéről megbizonyosodjunk.

Nem elég a gyermekkori élmények torokszorító története, a pályakezdés kősúlyos esztendeinek ismerete. Még az akarat, a sziklát repesztő akarat sem elég.

Más kell. Maga a mű — a bizonyosság. Az a teremtő akarat, amelyről pályatársa Mikus Sándor ezeket a sorokat jegyezte be egyik kiállításának vendégkönyvébe: „Ez az akarat sziklát repeszt, s ami a fő, a szikla már ott reped, ahol kívánja."

Takács Erzsébet szobrászművész az elmúlt évben SZOT-díjat kapott. Otthonában keresték fel, arra kérve, hogy kérdéseinkre válaszolva szóljon pályájáról, örömeiről, küzdelmeiről — művészetéről.

— Neve mellett ezt a kifejezést olvashattuk legtöbbször: munkásművész. Annak vallja magát, vagy másoktól kapta ezt a jelzőt?

— A legszebb dicséret, a legszeretőbb kritika számomra az, ha leírják, vagy kimondják: munkásművész. En nem is lehetek más, nem is akarok más lenni. Mindig vonzódtam a nehézsorsú emberekhez. Kilencen voltunk testvérek, apám szénhordó munkás volt. Mezőkövesd szegényei között a legszegényebb. Jómagam, hétéves koromban, már másoknak hímeztem, kenyérrevalóért. Mindezt csak azért mondtam el, hogy érzékeltessem: nem lehetek más, mint aki vagyok.

— A küzdelmes gyermekkor emlékeiből mi az amit ma is féltve őriz?

— Kis Jankó Bori volt első mesterem. Úgy is mondhatnám, ő volt aki felfigyelt rám. Tőle tanultam meg: a szegényeknek is jár, törvényes jussuk a szép. Emlékszem, úgy hét-nyolc éves lehettem, amikor mindig megszidtak a templomban, mert és csak forgolódtam, nézegettem a freskókat, a szobrokat. Úgy el tudtam gyönyörködni bennük, hogy mindenről megfeledkeztem. Hát csoda? Térdepeltem ott a kis foltos, agyonmosott ruhámban és bámultam a szebbnél szebb, számomra igazi csodát jelentő világot.

— Hogyan alakult tovább a sorsa?

— Édesapám halála után Békásmegyerre költöztünk. Nehéz, próbatevő esztendők következtek újra. Akkor már éreztem, hogy tanulnom kell, hogy készülhessek valamire. Valamire, amit nekem kell elmondanom, amit más nem mondhat el helyettem. Esti iskolában érettségiztem. Hallgattam a szabadegyetem előadásait és közben az egyik kollektív műteremben dolgoztam és tanultam. Ez a tíz év volt az én főiskolám. Cipeltem a mások szobrait, nyeltem a kőport és közben igyekeztem ellesni azt amit mesterségnek hívnak a művészetben. Egyszer aztán megkértem Mikus Sándor szobrászművészt, hogy korrigálja kezdő munkámat. Őt választottam mesteremül — ő is vállalt engem. Talán nem lettem méltatlan tanítványa. Legfeljebb az évek múlásával egyre önfejűbb...

— Milyen eseményt tart pályája első jelentős állomásának?

— Az első önálló kiállításom 1968-ban volt a Hazafias Népfront III. kerületi képzőművész klubjában. Innen az ismeretségem a Láng-gyáriakkal. Akkor mondták: „Gyere hozzánk, kapsz mindent, dolgozz nálunk!" Elég az hozzá, hogy mentem. Hogyne mentem volna. Sohasem felejtem el: vezettek végig a gyáron, egyszercsak egy nagyon sötét üzembe érkeztünk. Vinni akartak tovább, de én nem mentem. Az emberek öntvényportól fekete arcából mintha édesapám nézett volna vissza rám. Három évig, itt az öntvénytisztítóban maradtam. Egy sarkot kimeszeltek nekem a munkások és ott dolgoztam. Igaz, hetente kellett meszelni, de sebaj... Ma is a Láng Gépgyárban dolgozom. Van egy takaros kis faházam.

— Ezután már egymást követték kiállításai a gyárban. Hogyan jutott el Csepelre és legutóbb Zalaszentgrótra?

— Hívtak, és én mentem. Felejthetetlen volt az a szeretet, amellyel mindkét helyen fogadtak. Csepelen mondták, hogy olyan ismerősek nekik az én portréim. Édesanyám című munkámra mondta egyikük: „Mintha csak az én anyám lenne." Kell ennél nagyobb dicséret? Nekem soha!

— Ön Óbudán, ebben a napról napra változó városrészben él. Hogyan ítéli meg a modern építészet és a képzőművészet kapcsolatát. Mit tehetnek azért a kor képzőművészei, hogy az új lakónegyedek igazán emberléptékű, harmonikus környezetül szolgáljanak az ott élő tízezreknek?

— Nehezet kérdezett. Ezzel a feladattal ma nagyon sokan foglalkoznak. Felelősséggel válaszolni nyilvánvalóan én sem tudok, nem is tudhatok. Mégis, hogy ne csak általánosságokban beszéljünk: már a tervezés időszakában szorosabb együttműködésre lenne szükség az építészet és a képzőművészet között. Mindamellett el kell mondanom, hogy nem értek egyet az aggodalmaskodókkal, a fintorgókkal... Ha zámnak érzem a mai „ezerablakos" Óbudát.

— Közismert, hogy munkái nemcsak agyagból, gipszből készíti önmaga, hanem vállalkozik a nehéz fizikai munkát igénylő anyagok — a kő, a fa — megmunkálására. Miért?

— Hadd válaszoljak röviden: mert szobrot akarok csinálni. Azt akarom, hogy a szobor az én munkám legyen. Az elejétől a végéig. Szeretek dolgozni. Ez az én munkám, és erőm is van hozzá. Erőt adnak azok, akik szeretnek. Munkaközösségek bábáskodnak felettem. Az én mecénásaim a gyárak. Maguk a munkások. Ez nekem mindennél fontosabb. A Láng Gépgyár mellett otthon vagyok a III. kerület gyáraiban, üzemeiben. Az óév utolsó napját is a kerületi téglagyárban töltöttem. Ott, ahol Téglagyári munkás című portrém is áll. Nem tudok mást mondani: én itthon vagyok.

Rokka Sándor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Munka

1974 ... 10

1021

Takács Erzsébet, SZOT-díjas szobrász

Munkásművész

Takács Erzsébet SZOT-díjas

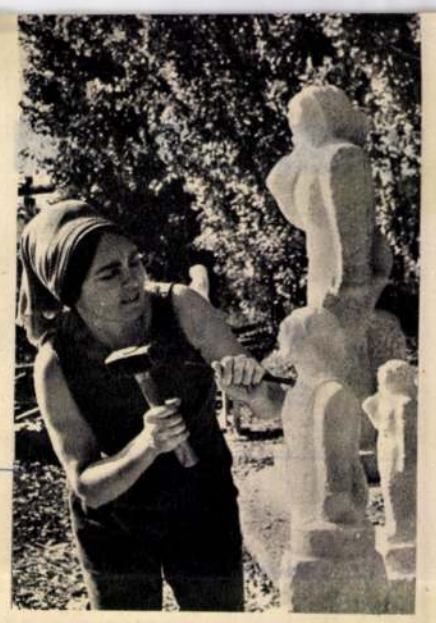

Adatokból csak a legszükségesebbeket. Annyit, hogy Mezőkövesden született, rajzolni, varrni, hímezni Kis Jankó Boritól tanult. Mindent átitató emléke a matyó művészet színeinek, formáinak varázsa. Ezt az emléket tudatosította benne, s fejlesztette eleven erővé mestere Mikus Sándor. Nehéz sorsa volt. Nem akart erről beszélni, legyintett, mosolygott, ugyan, túl vagyok rajta — *mondta* —, nem ez az érdekes, meg aztán megírták ezt már annyiszor. *S hiába akarok közbevágni, kérdezni, egyszerűen nem tudok, aztán meg már nem is nagyon merek, átforrósodva beszél, kérdez és válaszol is rögtön, csak jegyeznem kell.* Mert mi a lényeg? — *néz rám.* Az, hogy mivé lettem. Végigjöttünk a gyáron, hogy lássa hol élek. Lássa az embereket, a gépeket, érezze az itteniek erejét, mindazt, ami nekem a legfontosabb, érezze még az öntvénytisztító műhely csípős porszagát, s hallja a köszörűk sivítását, vésők csattogását is, mert itt dolgoztam a Láng Gépgyárban, itt fogadtak be engem igazán, itt érzem magam otthon, itt van minden erőm forrása. Nem tudom mi maradt meg magában, de annyi talán feltétlenül, hogy belátja: én nem tehetek mást csak amit csinálok, s ami miatt munkásművésznek mondanak. Ezeket az embereket kell formáznom, az ő arcukat kell kutatnom, az ő szemükbe kell néznem, ha magamra akarok ismerni, s ha munkáimban — ne vegye erős szónak, az életépítő erőket akarom kifejezni. Munkás vagyok, életem, sorsom szerint vagyok munkás. S ez a sors biztatott, vagy talán azt is mondhatom: kényszerített élni a tehetségemmel. Hiszen ki mondja el azt amit csak én tudok? Méltó módon élni — ez a feladat, meg az, hogy a méltó élet példáit magam körül a mindennapokban megkeressem és rájuk mutassak. Azt mondják olykor némelyek: ez az Erzsi milyen optimista! — s még a kezüket is összecsapják. Aztán, hogy milyen monumentális vagyok, robosztus a kicsi faragott faszobrokban is, erős és bizakodó és természetes! Aztán megint összecsapják a kezüket és csodálkoznak. Talán gyanakodnak is. Mintha valami természetellenes lenne abban, hogy előverekszi az ember magát a nyomorúságból, mintha ettől egy életre sérültnek és fanyalgónak kellene lennem. De hiszen ezrek és ezrek ugyanígy küzdenek, dolgoznak! Mindegy! Túl vagyok a nehezén. A lényeg: ragyogjanak a szobrok. Kételkedtem eleget. Kell ez? Ez az igazi út? Hiszen szinte egyedül vagyok! Ha beszélnek vagy írnak rólam valahol majdnem kuriózumként emlegetnek. Most jutottam el odáig, hogy tudom: győztem. Egy idős lakatossal találkoztam a minap, s rámkiált: Erzsi, maga éppen olyan kedves, mint a szobrai! Szóval tudom, hogy győztem. Nem a szobrászok, nem a belvárosiak figyelnek rám, hanem a munkások, szocialista brigádok, s a Láng Gépgyár. Közösség nélkül, műterembe zárkózva —, ez meggyőződésem, nem lehet művész senki. Igaz, a kővel, az anyaggal szemben egyedül van az ember. De az alakot öltő kőből, fából, fémből az élet törvényei csak akkor fénylenek elő, ha közösség van körülöttem. Mondom: tudom, hogy győztem. S azt hittem, most már könnyű lesz, vagy legalábbis könnyebb mint eddig. S nem. Annyi, de annyi mondandóm van és nem juthatok előre. Sajnos, rengeteg pénzbe kerül az anyag, meg a kiállítások rendezése. Így aztán mikor legteljesebben fejezhetném ki magam, akkor kényszerülök tétlenségre. Türelmetlen vagyok? Hát hogyne lennék, kérdem, ha egyszer nem tudok dolgozni? Restellem is: annyit kaptam és kapok, annyian vannak segítségemre mindennap, én meg panaszkodok. De ahhoz, hogy én valamit csináljak kő kell, mint a költőnek papír és ceruza, s kiállítás, mint neki nyomda, hogy a köteteit kiadják. Gondolja meg mibe kerül egy-egy kiállítás! Csak a szobrok szállítása! Segítenek a brigádok, a gyár, segít a szakszervezeti mozgalom is, de mit csináljak, ha nem futja mindenre? Szóval gyötrődik az ember. Néha olyan kicsinek érzem magam. Zalaszentgróton volt például kiállításom. Sok barátom közt a legkedvesebb, a zalaszentlászlói orvos hívott egyik este, nézzem meg a családjával nyugati útjuk filmjét. Láttam csodálatos épületeket, szobrokat, festményeket. Magamba néztem és sírtam is rögtön. Mikor ismerhetem én ezt mind meg? Mikor pótolhatom be azt, amit nem tudok, s ami nélkül nem vagyok teljes? Elfutott a bátorságom. S ez az orvosbarátom nem nyugtatót adott a görcs ellen. Megnézett, kiment, kis idő múltán visszajött. Hozta a vésőmet frissen köszörülve. Na, ez aztán elég is volt nekem. De az élmény most is fáj. Döbbenet volt. Megint csak meg kellett kérdezzem magam: csak ennyi vagyok, csak ennyira jutottam? Hét kiállítás és még nem jártam külföldön. Itt megint az van, hogy csak úgy lehetek több, ha külső segítséget kapok. Pedig, nem dicsekedni akarok, van akaratom. Gondolhatja: a kővel szemben egy asszony. S a kőnek kell engedni! Mondta is Mikus Sándor: ez az akarat sziklát repeszt, s ami fő, a szikla már ott reped, ahol kívánom. Erőt ad az ilyen, s az olyan is, mint ami a csepeli kiállításon esett meg. Álldogált valaki az Édesanyám című kompozícióm előtt. Nézi, nézi, aztán csak annyit mond: a szóvégi „m" akár el is hagyható. Sikerült hát egy olyan anyakép, amiben más is a magáéra ismert. Persze nem csak ennyiből áll az én dolgom, tudom jól. Sokan gondolják: Takács Erzsébet szocialista szerződést kötött a Láng Gépgyárral, kapott egy műhelyt, ha kicsit is, de munkára igazán megfelelőt, megcsinálja a szobrait, plakettjeit, s rendben van. Sokkal több a feladatom. Számos szocialista brigádnak is tagja vagyok. Gyakran találkozunk úgy is, fiatalokkal, idősebbekkel, hogy a műalkotásokról beszélgetünk. S nemcsak a szobrászat titkai, fogásai világosodnak meg ilyenkor! Szükségem van arra, hogy így is adjak valamit magamból az embereknek. Mint Zalaszentgróton is. Rengetegen jöttek, kérdések özönét kaptam. Higgye el, olyan boldog voltam. A kérdések mutatták meg nekem, hogy értenek és megbecsülnek azok, akiknek alkotok. Mert azt hiszem nyilvánvaló: a munkásokról a munkásoknak akarok elsősorban beszélni. Azokról az emberekről, s hitelesen, akiket itt látott a gépek mellett dolgozni, s akiknek a munkáján áll vagy bukik a jövőnk. Én nem tudom ezt pontosabban kifejezni. A gondolatnak különben is a szoborban kell teljes alakot ölteni. Egyszerű, tiszta formálású szoborban, hogy kevéssel is sokat, ha lehet mindent elmondjon az ember. Akkor mindenki érti, s akkor korszerű is.

V. L.

a munka ajánlja

FILM

A 17. szélességi fok éjszaka és nappal

Kétrészes vietnami film. A történet azokban a napokban kezdődik, amikor a francia gyarmatosítók szégyenletes háborúja, csúfos veresége után, a genfi konferencia eredményeként, a 17. szélességi fok vonalán megszületett az akkor még ideiglenesnek tűnő demarkációs vonal, két oldalán a demilitarizált övezettel; az a vonal, amely először országhatárrá merevült, majd két világ határának jelképévé növekedett.

A genfi konferencia, amelynek eredményeként a franciák hosszú, sötét és véres évtizedek, évszázadok gyarmati uralma után, végleg eltávoztak Vietnam földjéről, az ország függetlenségéért, szabadságáért vívott harc jelentős győzelme volt; de sok ember számára a megegyezés újabb szenvedéseket, a múlt visszatérését jelentette. Azokban a 17. szélességi foktól délre eső falvakban, amelyekben már jóval a konferencia előtt a népi erők jutottak hatalomra, megtörtént a földosztás, s a felszabadító harc közben megindult az új, igazságos, szocialista rend felépítése, most vissza kell lépni a múlt sötétségébe. A fegyverforgató férfiak, a milícia, a hadsereg tagjai rendezett sorokban, a genfi konferencia előírásainak megfelelően északra mennek; s míg szilárdan hisznek abban, hogy a megosztottság csak ideiglenes, néhány hónap, néhány év múlva visszatérhetnek, mérhetetlen szenvedés zúdul otthon maradt szeretteik, családjuk fejére. Az újonnan összetákolt délvietnami kormány tudatosan és következetesen szabotálja a genfi megállapodásokat; hívei — szolgalelkű zsoldosok, ügyeskedő, helyezkedő akarnokok, olyan kizsákmányolók, akik csak azért csatlakoznak a franciák elleni felszabadító harchoz, mert maguknak akarták biztosítani, egyedül, a harácsolás lehetőségét — kegyetlen és véres bosszút állnak mindazokon, akik részt vettek a forradalmi harcban. A különböző polgári, földesúri pártok, egymással acsarkodva, torzsalkodva, egymást váltva a hatalom csúcsain, egy dologban mindig egyetértenek: a kommunistaellenes gyűlöletben.

A film lépésről lépésre nyomon követi azt a folyamatot, amelynek eredményeként az újra szerveződő népi ellenállás most már sikerrel veszi fel a harcot az új, amerikai agresszorokkal, tárgyalóasztalhoz kényszerítve őket. Megismerhetjük a délvietnami bábok kegyetlen és embertelen módszereit, amelyekkel a nép lelkét, akaratát szerették volna összetörni; a terrort, megfélemlítést, amellyel válásra akarták kényszeríteni azokat az asszonyokat, akiknek a férjeik északra távoztak; azokat a könyörtelen eszközöket és módszereket, amelyek, ha el is pusztították a legbátrabb, legjobb hazafiakat, szinte törvényszerűen szították, élesztették a gyűlöletet, teremtették meg a népi ellenállás bázisát.

Vietnam hősi küzdelmének, háború okozta tragédiájának olyan oldalait világítja meg ez a film, olyan mélységeket tár fel, olyan részletekkel ismerteti meg a nézőt, amelyek érthetőbbé, világosabbá teszik mindazt, amit erről a távoli, s mégis oly közeli országról hallunk. A népmesék, népballadák hangvételének erejével, néhol talán naivnak tűnő eszközökkel, az európai néző számára nehezen érthető utalásokkal, de őszinte indulattal megalkotott mű egy kis falu történetén keresztül mutatja be az ország történelmét, torokszorító, hiteles emberi sorsokon át egy nép sorsát.

KÖNYV

Fekete Mihály: Ellenállók az Avas alján

(Kossuth Könyvkiadó) A magyar antifasiszta ellenállás egyik nagyszerű epizódjának, a miskolci, diósgyőri MOKAN komité megszületésének, küzdelmének történetét kapja kézhez az olvasó, méghozzá a leghitelesebb tanú, a hajdani MOKAN egyik szervezője és vezetője, Fekete Mihály tollából. A szerző arra törekedett, hogy immár harminc év távlatából, reális és valósághű képet rajzoljon a miskolci, diósgyőri ellenállásról, arról a szerepről, amelyet a MOKAN tagjai szűkebb hazájuk, városuk felszabadításában betöltöttek. Nem ragadja el a „megszépítő" messzeség; finoman bár, de helyreigazítja azokat a volt bajtársait, s azokat a történészeket is, akik túlzásokba esnek, de ugyanilyen finoman, határozottan száll szembe azokkal, akik lekicsinylik a MOKAN tevékenységét.

A könyv a szerző gyermekkorának, ifjú éveinek lírai rajzával indul; saját életéről beszélve, saját emlékeit felsorakoztatva Fekete Mihály azt is megmutatja, hogyan alakult egy diósgyőri munkás sorsa a felszabadulás előtt. Annak története, hogy hogyan lett belőle munkás, hogyan vált szervezett munkássá, hogyan vált kommunistává, szerves része a MOKAN történetének is: ez az életút mintegy fémjelzi, meghatározza a miskolci, diósgyőri ellenállók történetét, megvilágítja hősiességük, áldozatvállalásuk rugóit, gyökereit.

A könyv lapjain megelevenednek az ellenállás harcosai; Fekete Mihály szeretettel, őszinte barátsággal rajzolja meg emberi portréjukat, hibáikat. Mint ahogy saját tévedéseit, hibáit is igaz felelősséggel elemzi, boncolgatja: szerényen ír az ellenállás tényleges sikereiről, a röpcédulák hatásáról, a szovjet csapatok részére végzett hírszerző tevékenység eredményeiről, a fegyveres akciókról, s arról a munkáról, amit a gyár leszerelésének szabotálása, a város és az üzem létfontosságú létesítményeinek megmentése érdekében folytattak, s közben hosszan, őszinte felelősséggel elemzi, miért nem lett több, miért nem sikerült kirobbantani, miért nem lehetett kirobbantani azt az általános, fegyveres felkelést, amelyre a MOKAN harcosai oly régen készültek. Könyve hiteles történelmi dokumentum, ám ugyanakkor megkapó, személyes vallomás is; hozzá segít, hogy jobban megismerjük a magyar munkásság antifasiszta küzdelmének részleteit, s ugyanakkor mint olvasmány, emberi sorsok, tragédiák bemutatásával — élményt jelent.

KIÁLLÍTÁS

Régészeti leletek a magyar vizek mélyéről

Az Országos Vízügyi Hivatal és a Nemzeti Múzeum kiállítása Visegrádon a Salamon-toronyban. A kiállítás tárlóiban csupa olyan tárgy kerül a látogatók elé, amit a vizek mélye, a magyar folyók, tavak iszapja őrzött meg az utókor számára. Páratlanul értékes leletek sorakoznak egymás mellett: az őskor emberének nem eszközei, középkori fegyverek, s az az értékes aranytál, amely éppen a közelmúltban került a vízügyi dolgozók jóvoltából a múzeum tulajdonába, Visegrád alatt rejtegette a Duna medre, évszázadokon át . . .

Még egy közös vonása az itt bemutatott leleteknek: valamennyi véletlenül, a sors különös szeszélye folytán került elő. A magyar vizek mélyén még nem tartottak szervezett régészeti kutatásokat; ami itt látható, azt a vízügyi dolgozók áldozatkészsége, ügyszeretete mentette meg a pusztulástól, a régészeti emlékekkel üzérkedő, lelkiismeretlen kufárok elől, s őrizte meg, az egész nép közös kincseként. Napjainkban, amikor egyremásra hallunk olyan régészeti emlékekről, amelyeket a felelőtlenség, lelkiismeretlenség, a rossz értelemben vett „termeléscentrikusság" juttatott ebek harmincadjára, olyan értékes épületmaradványokról, múltunk páratlan emlékeiről, amelyeket a szűk látókörű gazdasági érdek, a hozzá nem értő ostobaság pusztított el nyomtalanul, örömmel látunk egy olyan kiállítást, amelynek gazdag anyaga másfajta magatartásról tanúskodik: az egész nép számára kincset jelentő emlékeket tudatosan mentő vízügyi dolgozók, segédmunkások és mérnökök, uszálykormányosok és kotróhajó-kapitányok ügyszeretetéről, hétköznapi hazafiságáról. A kiállítás a tárgyak bemutatása mellett ezt a magatartást is reprezentálja, méltóképpen tisztelegve mindazok előtt, akik féltik, védik a nemzet véletlenül előbukkanó kincseit, múltunk, történelmünk tárgyi emlékeit.

Takáts Árpád, bábszín

Kalevala a bábszínpadon

Pécsett jövőre rendezik meg a *IV. nemzetközi felnőtt bábfesztivált.* A bábművészek európai találkozójára sok nagy hírű színház, együttes bejelentette a részvételét. A házigazda a pécsi *Bóbita* bábegyüttes lesz, amely már készíti a maga fesztiváldarabját. A nagy finn népi eposz — a *Kalevala* — egyik epizódját állítják a bóbitások bábszínpadra. Címe: *Leminkainen anyja;* rendező: *Kós Lajos.* A bábokat *Takáts Árpád* fiatal faszobrász, múzeumi restaurátor faragja.

ala a bábszínpadon 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. nov. 17.

Takács Erzsébet (szobrász)

Hazahívó szobrok

Gyűjteményes kiállítással tisztelte meg az építők szakszervezete a Lánggyári munkáslányból lett szobrászművészt, *Takács Erzsébetet*. A Dózsa György úti székház első emeletén ott sorakozik a korábbi hét egyéni bemutató válogatott anyaga — tizenöt év munkájának terméke. Csepel, Angyalföld, Óbuda, Zalaszentgrót kis közösségei után ezúttal a nagyobb nyilvánosság előtt vizsgázik ennek az erős akaratú munkásművésznek a tehetsége, s bízvást mondhatjuk, most is megállja a próbát.

Takács Erzsébet nem mindennapi erőfeszítések után jutott el önként vállalt hivatásáig. Nehéz, küzdelmes út áll mögötte, minden kis előrelépésért keményen meg kellett dolgoznia. A nyugodt, gondtalan tanulás nem adatott meg neki, eredményeit nehéz fizikai munka végzése közben érte el. Hímzőlány volt Mezőkövesden, amikor Kisjankó Bori felfigyelt ösztönös kézügyességére, s csiszolómunkásként kereste kenyerét, amikor végre Mikus Sándor szakkörében manuális készségei művészi tehetséggé értek. Az élet volt a mestere és önmaga, mert tanult felkészültség híján maga kényszerült kibogozni, megválaszolni sok olyan kérdést, amit mások számára az iskola, a készen kapott műveltség old meg.

Hogy úrrá tudott lenni a nehézségeken, abban önbizalmán túl kétségtelenül az is szerepet játszott, hogy munkáskörnyezete nem nézte különcnek, műhelybeli kollégái megértették nagyratörő hajlandóságát, ambicionálták törekvéseit. Gyári és szakszervezeti vezetők, szocialista brigádok álltak mellé, kitől anyagot, kitől szerszámot kapott, s végül hajlékot is, egy kis faházat a Lánggyár udvarán, hogy a napi munka befejeztével szabadon élhessen szenvedélyének, az alkotásnak.

Innen, hogy Takács Erzsébet munkálnak nemcsak szülőhelye, de *szellemi forrása* is a gyár. Egész alkotótevékenységét áthatja a termelés lendületes légköre, a megbecsülésnek az a kölcsönössége, amely a dolgozók és a művész között kialakult. Nem is tematikailag, hanem szemléletileg ragaszkodik elsősorban az itt tapasztaltakhoz, a munkásélet magatartásbeli, morális értékeit kívánja szobraiban megjeleníteni. A közösségi érzést, a családszeretetet, a soha nem csituló szomjúságot a szépre és a jóra, a gondolkozás és a tett örömét, a természet szépségén érzett emelkedett elégedettséget... S mindezt a formai tömörség keresetlen eszközeivel teszi, összefogottan, szűkszavúan mintáz, a szobor anyagának természete szerint érvel.

Ha egyetlen szóval kellene jellemeznem műveit, *hazahívó* szobroknak nevezném őket. Hazahívóknak, mert bennük valamiképpen a munkássors lényege — egy osztály felemelkedésének titkai vannak megfogalmazva. Az eredet hitelét érzem bennük, vonzását olyan erőknek, melyeknek oly jó engedelmeskednünk, mert anyánkhoz, testvéreinkhez, jobbik énünkhöz vezetnek vissza. Amelyek hazahívnak.

Tasnádi Attila

Népszava, 1975. máj. 9.

Módos Dezsőné, a városi tanács elnökhelyettese: — *Nagyon jók már most is a győri óvodáskorúak felvételi esélyei. Minden száz gyerek közül 97-et fel tudunk venni.* Sajnos, a zsúfoltság nálunk is nagy. Ezért *a mi terveink között most már elsősorban a jobb óvodai körülmények megteremtése szerepel.* Például az Ady-lakótelepen még az idén két 200 személyes *tervben is változatlanul a figyelem középpontjában marad nálunk az óvodakérdés* — folytatja az osztályvezető. — Az épülő új városrészek, a beköltöző fiatal házasok, az emelkedő születésszám nem engedhet abból a lendületből, amely itt már évekkel ezelőtt kialakult. Nemcsak tartanunk kell az elhelyezési arányokat, hanem növelnünk.

Légrády Eszter

Hüvös Sándor osztrák kitüntetése

Az osztrák—magyar légügyi kapcsolatok fejlesztésében végzett kiemelkedő tevékenységéért az Osztrák Köztársaság elnöke *Hüvös Sándornak*, a KPM légügyi főosztálya vezetőjének az Osztrák érdemrendjének I. fokozatát adományozta.

A magas kitüntetést — vezető osztrák közlekedési szakemberek, a Külügyminisztérium és a KPM képviselőinek jelenlétében — *dr. Friedrich Frölichs-*

Takács Erzsébet

ZAVA Népnava, 1975. máj. 25. 103 ecf. 121 p. 9 p.

Úgy éreztem, magamat találtam meg

Ceruzavonások Takács Erzsébet szobrászművész portréjához

Amikor csak egy embernek ismerjük el munkája értékét, fontosságát, ilyenkor is tudjuk, hogy munkájában sokak segítsége, ösztönző-lendítő hatása benne foglaltatik. Ilyen például egy művész, aki emberek ezreivel van állandó, szerves kapcsolatban. Takács Erzsébet szobrászművésznek ezt a közösséghez ezer szállal kötődő, értékes munkáját ismerte el a múlt évben a Szakszervezetek Országos Tanácsa SZOT-díjjal. És társadalmi szervezetek, üzemi kollektívák, valamint egyes emberek érdeklődő segítségét nem feledve ezért nevezhetjük jelentősnek azt is, hogy az építők szakszervezete Takács Erzsébet önálló kiállításának rendelkezésére bocsátotta most májusban központi székháza első emeletének egy részét.

Takács Erzsébet Mezőkövesden született, ott járt iskolába, ott élt 1945-ig, amikor a család Békásmegyerre került. Költözni már csak az édesanya és még kilenc gyerek költözött, az édesapa meghalt a háború alatt, bombatalálat



„Téglagyári munkás"

érte, amikor vízért ment az övéinek. A szobrászművész, akinek alkotásait őrzi a Nemzeti Galéria, valamint számos közintézmény, így emlékezik a gyerekkorára.

— *Játék? Azt nem nagyon ismertem. Gyerekkoromban én hímeztem, pénzért. Kenyérkereset volt. Szegények voltunk. Kisjankó Bori néni volt az én első mesterem. Rajzolás közben néha fogta a kezem. A jól sikerült rajzokat kirakta az iskolában. Az ő munkája nyomán találkoztam először közelről a művészettel. Ő hívta fel a figyelmemet arra, hogy a szegényeknek is van jussuk a széphez, az alkotáshoz. A tehetség nyomán.*

Mezőkövesdről elkerülve Takács Erzsébet továbbra is hímezett, faragott. Dolgozott, és a munka mellett tanult. Egyszer egy ismerőse meglátta, hogyan rajzol, s elküldte egy festőhöz. A festő egy kollektív műterembe vitte, még 1957-ben, attól kezdve vagy tíz évig járt oda. Dolgozott ott is, meg hímezett, faragott a háziipari szövetkezetnek. Gyereket nevelt, pénzt keresett, élt.

— *Először mindenáron festeni akartam. Próbáltam is. Mindent vállaltam a műteremben, még a gyors- és gépírást is megtanultam, csak oda járhassak. Tele voltam tervekkel. Az volt az érzésem, megtaláltam valamit, ami hozzá tartozik az életemhez. Egyszer átmentem a szobrászokhoz, kezembe vettem az agyagot, gyúrtam, formálgattam. Amikor „választott" mesterem, Mikus Sándor meglátta első kis „szobraimat", ő mondta ki először hangosan: „szobrász lesz belőle". A többieknek mondta, de a fülem hallatára. Azután újabb anyagok is megérintettek, a kő, a fa. Úgy éreztem, magamat találtam meg.*

Legelőször a hajógyárban mutatkozott be, másokkal együtt, majd az 1960-as évek közepén szerepelt első alkalommal nyilvánosan, kollektív tárlaton az óbudai képzőművészklubban. Később itt önálló kiállítást is rendeztek neki. Ezt újabb önálló kiállítások követték Csepelen, Angyalföldön, Zalaszentgróton és másutt, valamint kisebb bemutatók üzemekben, iskolákban.

— *Huszonöt éve Óbudán lakom. Tíz évig tevékenykedtem a Hazafias Népfront ottani képzőművészklubjában, ezért ott rendezték az első önálló kiállításom. Sok brigád eljött erre Angyalföldről is. Ott ismerkedtem meg a Láng Gépgyár több dolgozójával. Szobraimból kiállítást rendeztek a Láng akkor épült, új művelődési központjában, a brigádok pedig hívtak, nézzek körül a gyárban. Hét éve múlt, hogy — már mint szobrász — beléptem a Láng Gépgyár kapuján. Körülvezettek, kérték, válasszak egy helyet, dolgozzak, alkossak náluk. Betévedtünk egy „sötétebb" helyre, az öntvénytisztítóba is. Olyan szeretettel ajánlották föl a műhelysarkot ezen a fémporos helyen, hogy nem tudtam visszautasítani. Kimeszelik, mondták, csak menjek oda hozzájuk, készítsem ott a tanulmányaimat, szobraimat.*

Az öntvénytisztítók tehát szorítottak egy kis helyet Takács Erzsébetnek. Ott maradt. Szinte naponként csinált vázlatokat róluk. Kimeszelték neki a műhelysarkot, kátránypapírt húztak köré, hogy valamelyest kiszűrjék a szálló, mindenhova betolakodó port. Ma, ha az idő engedi, az udvaron farag. Kiállításairól már ismerték a Láng-gyáriak, nagy figyelemmel nézték hát, mit csinál az anyaggal „ez a kis asszonyka". Gyakran emlegették úgy: „a mi szobrászunk".

— *Sok brigádot megismertem, és persze ők is engem. Több brigád tiszteletbeli tagja lettem. Egyre szorosabbá vált a kapcsolatunk. Észrevették, hogy fát is faragok. Hozták a hulladékfát, hátha használhatom. Vésőimet, kalapácsaimat felújították. Nagyon jólesett, buzdított, hogy állandóan figyelték a munkám. Éreztem, tudtam, kell, amit csinálok. Ha egy kiállításom után eltelt néhány hónap, már kérdezték, mikor lesz új. Így tart ez mind a mai napig. Közben gyakran megfordulok más gyárakban is. Az óbudai téglagyárban, a hajógyárban, Csepelen és másutt. Mindenütt kedvesek, segítőkészek. Tele vagyok témával. Érdekes emberek, fejek, arcok vesznek körül. S a kollektíva?! Az a legcsodálatosabb. Érdeklődnek, hogy ebédeltem-e már. Félretesznek nekem egy almát vagy egy kis tejet a védőételükből. Apróságok? Az emberi kapcsolatok alakulásában óriási dolgok ezek. Valóban ösztönöznek a munkámban. Mert igénylik a művészetet. Mert igenis, hogy megértik. A szolidaritás, a humánum ezernyi apró jelét látom, tapasztalom köztük, s ez hajt engem, ösztönöz. Ez kell egy alkotónak. És biztosan ők is érzik, hogy amit csinálok, az az ő munkájuk is. Tőlük jött, belőlük is indult.*

A mostani nagy sikerű kiállítást kísérő megnyilvánulások is Takács Erzsébet szavait igazolják. Amikor bemutatta a tvhíradó, „úgy kőporosan", több mint száz elismerő, buzdító táviratot kapott. Naponta hallja kiállítása látogatóinak értő megjegyzéseit. Az anyaságot ábrázoló faszobra előtt egy látogató nagyon találóan ezt mondta: „*olyan diszkrét ez az anyaság*". Az édesanyjáról készült fejről egy munkás: „*mindannyiunké lehetne*". Ezeket a szavakat hallva úgy érezte, hogy kitüntetések hullanak rá. Erre vágyott, ezt akarta elérni. Hogy értsék és értékeljék, akikről és akiknek mintáz. Akikért dolgozik. Elérte.

Mátyás István

CSALÁD

Szerb György

MIKOR EGYSZER BETEG VOLTAM



(Illés Árpád rajza)

Mikor egyszer beteg voltam,
Olgeborge kapitány
rakétára ült, s a Holdban
bukfencezett taligán.

Azután meg kézenállva
felsétált a hegyekre,
szeme besütött az ágyra,
néztem, néztem nevetve.

Hazatérve tarisznyámban
holdport hozott, fű között,
be is vettem a teában,
s lázam nyomban elszökött.

S míg pipázva ágyam mellett
Olgeborge kapitány
meggyógyított, ahogy kellett,
megpihent a Hold a fán

Kobzos tücskök, kis bolondok
zengtek a rét szőnyegén,
Olgeborge vére zsongott,
s táncrakeltünk, ő meg én.

Kedvenceink voltak

A képernyőn látható keresztrejtvényben ismert rajzfilmfigurák nevét találjátok.

Vízszintes: 2. Magyar filmsorozat ifjú űrutazó hőse, 12. Fogadást köt, 13. Kelet, 14. Sérülés, 15. Nagy költőnk, 16. Holland légitársaság, 21. Közlekednek rajta, 23. Környék, 25. Kialakult nézet, 26. Szovjet repülőgépek jelzése, 27. Illetéktelenül segít a felelőnek, 29. Macskákról szóló amerikai sorozat főszereplője, 31. Tekefigura, 32. Ebben viszik őrölni a búzát, 33. Vietnami város, 34. Nemrég látott magyar filmsorozat „doktora", 35. Magyar származású, neves szobrász (Amerigo), 38. Élőlények, tárgyak egymás mögötti elhelyezkedése, 39. Hamis, 40. Megállapítja a súlyát, 42. Erőszakkal etet, 44. Szolmizációs hang, 45. A Foxi Maxi sorozat két népszerű egér-szereplője.

Függőleges: 1. E vár foglya volt Monte Christo, 2. Ruhát tisztít, 3. Tűzre vet, 4. Lócsemege, 5. Zenei hangok, 6. Verdi-opera, 7. Átnyújt, 8. Az ókorban Erdély területén élő nép, 9. Sokszögekbe húzható, 10. Szeszes ital, 11. Bizony, 17. Az első népszerű magyar rajzfilmfigura, 18. Néz, 19. Elpusztítja, 20. Szappanos vízből fújható, 22. Zuhanyozik, 24. Birka, 25. A máj termeli, 26. Úttörők nyári tanyája, 28. Árvíz ellen véd, 30. Nagyon csúnya, 31. Szomorú, 36. Falap, 37. Közeledik, 40. Egymást követő betűk, 41. Keservesen sír, 42. Személyes névmás, 43. Római 1100.

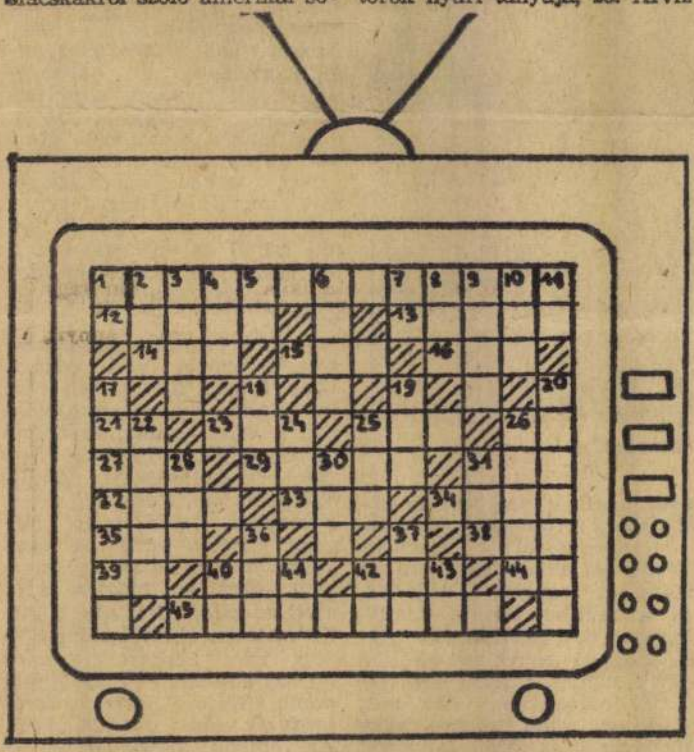

Beküldendő a vízszintes 2., 29., 34., 45. és a függőleges 17. szám megfejtése.

A helyes megfejtők között könyvutalványokat sorsolunk ki! Címünk: 1964 Budapest, Rákóczi út 54. Népszava szerkesztősége.

Fazekas Lajos

KIRÁNDULÁS

Felkelt a Nap.
Nézz oda,
mekkora!

Ragyog a Nap.
Fényében
jöjj vélem!

S ha csüggeszt a
fáradság,
kisbarát,

árnyas fűvön
heverünk

Volt egyszer, túl az Óperencián egy kis falu. Sok ember élt ott, s mind becsületes munkában töltötte napjait. De mindezeken túl még volt két lakója a falunak, akiket nem tudok hova tenni. Ezek nem hasonlítottak senkire, s legfőképp egymásra nem, mert az egyik nagyon kövér volt, a másik meg nagyon sovány. A kövér annyira meghízott, hogy már el sem fért a járdán, ha meg a kocsiúton közlekedett, a szekerek nem tudták kikerülni, mert hatalmas pocakjával elfogta az egész utat. Mondták is neki a zúgolódó falusiak, hogy ne mászkáljon annyit; végtére is nem állhat meg miatta a faluban a forgalom. De a kövér ember mindig ezt felelte:

— Aki nem tud kikerülni, ugorjon át!

Hát a másik? Az meg annyira keszeg volt, hogy még a kútostor mögé is el tudott bújni. Ha vizet húzott, csak azt lehetett látni, hogy jár a gém, de ember sehol. Panaszkodtak is a derék falusiak:



— Jól megvert bennünket a sors ezzel a kettővel! Tenni kéne valamit, mert ez így nem mehet tovább.

Annyit hallotta ez a két különös ember a sok sopánkodást, hogy végül megsokallta. Egy hajnalon föltarisznyálták magukat, találkoztak a falu végén és elmentek világgá. Addig mentek, mendegéltek, hogy délre megérkeztek, és leültek egy eperfa alá ebédelni.

— Kend mit hozott? — kérdi a kövér.

— Én biza, csak egy jó rostára való pattogatott kukoricát. Hát kigyelmed?

— Ó, ez is semmiség! Csak összekapkodtam, ami hirtelenjében akadt a háznál. Sonkát, kolbászt, szalonnát, valami kis sódart, meg egy gömböcöt.

Elkezdtek enni, s ahogy jó útitársakhoz illik, megkínálták egymást.

Megfog a sovány egy darab tokaszalonnát, keni a szájához, s elkezd álmélkodni.

— Micsoda finom étel ez! Még életemben nem ettem ilyen jóízűt.

A kövér is belemarkolt a pattogatott kukoricába, ripegtette-ropogtatta, s az arca menten kerek mosolyra sza-

Ismeretségek, barátságok által gazdagodtam

Látogatóban Takács Erzsébetnél

Kis óbudai lakás, régi építésű házban; célszerű berendezés, sehol egy fölösleges bútordarab; a szobában mindenfelé kis szobrok, plaketek, szoborvázlatok, újságkivágások, fényképek. A látogatónak élményt nyújtó, az ott lakónak munkára inspiráló környezet *Takács Erzsébet* SZOT-díjas szobrászművész otthona. Közel harminc éve lakik Óbudán. Egykor ott rendezték első önálló kiállítását is.

Takács Erzsébetet nem kell bemutatni lapunk olvasóinak. Írtunk róla, illetve kiállításairól többször is. Elég csak egészen röviden felidézni, hogy *Mezőkövesden* született, ott élt 1945-ig, majd *Békásmegyer*, *Óbuda* következett. Első mestere *Kisjankó Bori* volt. Takács Erzsébet rajzolt, hímzett, faragott, mígnem szobrászok közé kerülve meg nem érezte a kő vonzását. Végül szobrász lett.



A szobrásznő Keller Mihály brigádvezetővel

Két évtizede

Legutóbb a kőbányai Pataky István Művelődési Központban volt gyűjteményes kiállítása, *tizelítő húsz évi munkásságából*. E kiállítás katalógusában röviden felsorolta eddigi tárlatait, elkészült szobrainak végső „otthonait". A katalógusból idézek: *„Húsz év alatt több kollektív kiállításon szerepeltek szobraim. Önálló kiállításaim voltak Óbudán, Angyalföldön, a Láng-gyár művelődési központjában, Csepelen, az Építők Szakszervezete Székházában, Zalaszentgróton, Szabolcs megyében Mándokon, Nyírbátorban, Kislétán, Máriapócson. Szobraim közül több a Magyar Nemzeti Galéria, a Kiscelli Múzeum, a Kulturális Minisztérium, a SZOT, az Építők Szakszervezete, a Vasas Szakszervezet, a Bányász Szakszervezet, a Textil Szakszervezet, a Fővárosi Tanács, a III. kerületi Tanács, a XIII. kerületi Tanács tulajdonába kerültek. A III. kerület és a XIII. kerület több vállalatánál vannak műveim. Ugyancsak látható még a Budapesti Pártbizottságon és a Munkásőrség Országos Parancsnokságán egy-egy munkám. Szombathelyen, Kislétán, Mándokon közterületen láthatók nagyobb figuráim. Nyíregyházán a megyei tanács és Máriapócson a nagyközségi tanács tulajdonában több kisplasztikám található."*

Idéznem kellett ezt, hogy érzékeltessem a két évtizedes alkotómunka nagyságrendjét, legalább azoknak a településeknek, kulturális és közintézményeknek a felsorolásával, amelyek ma Takács Erzsébet egy vagy több alkotását mondhatják magukénak. S hogy még egy kicsit részletezzem, a Magyar Nemzeti Galéria például tizenöt szobrát őrzi. Kislétán, a gyermekotthon parkjában az *Anya gyermekeivel* című, életnagyságúnál valamivel nagyobb szobra áll. *„A szabolcsiak nagy szeretete segített, hogy megcsináljam"* —, mondja most, hogy találkozunk.

Szabolccsal négy éve van kapcsolatban. Amint kávét kortyolgatva ülök a szobájában, takarékos mozdulatokkal — betegeskedett az utóbbi időben — levelek, brigádnaplók, fényképek egy csomóját veszi elő. A legfelső, friss dátumozású levél is éppen *Szabolcsból jött, a máriapócsi „Rákóczi" Mezőgazdasági Termelőszövetkezetből*, amellyel tavaly szocialista szerződést kötött. A szerződés értelmében tanulmányozza a termelőszövetkezet életét, s gyakori látogatásai alkalmával gyakorlatilag is segíti a brigádok művelődését. Alkalmanként kiállításokat rendez. A most küldött levél azonban másról szól: az ünnepélyes külsőségek között megrendezendő zárszámadó közgyűlésre invitálja a szövetkezet. Hiszen hozzájuk is tartozónak érzik, tudják.

Brigádok, segítőtársak

De tartozik, kötődik még sok helyre, számtalan emberhez. *Legerősebb szállal a Láng Gépgyárhoz és az ott dolgozókhoz.* Tíz éve fogadták be; helyet, segítséget kapott. Nem féltékenyek, ha gyakran jár másutt, mert tudják, mindig oda tér vissza. Kérésemre Takács Erzsébet ilyen szavakkal fogalmazza meg a Láng Gépgyárhoz fűződő kapcsolatát: *„Az én gyökerem ott van. Ott kaptam első »műtermemet«, egy általam választott műhelysarkot. Azóta sok helyről kaptam törődést, szépet, de óróluk egy pillanatra sem tudok megfeledkezni."*

Kérdezném a szobrairól, arról, min dolgozik, ha időt hagyna. De máris újabb levelet helyez elém. Csepelről jött. A „Hámán Kató" szocialista brigád írta; tizenhárom darus asszony — régi ismerősök — a Csepel Vas- és Fémművekből. Munkájuk, elfoglaltságuk miatt nem tudtak elmenni a Pataky István Művelődési Központban nyílt kiállítás megnyitójára, s háromoldalas levélben biztosítják Takács Erzsébetet, hogy továbbra is változatlanul szeretik. Hívják, mielőbb menjen közéjük ismét.

Amikor látogatásom elején letelepedtem a szobájában, csaknem mindjárt azzal kezdte, hogy most ne őróla, ne a szobrairól írjak, hanem a brigádokról, az emberekről, akik vele voltak és vannak, részesei az ő eredményeinek. S amikor biztattam, hogy sorolja őket, mintha patak zsilipjét rántottam volna fel. Bő áradatban indult a nevek és megnevezések zuhataga. Két ilyen terjedelmű cikkben sem férne el mind. A máriapócsiakon, a Láng Gépgyáron és Csepelen kívül számos szakszervezet nevét hallottam. Hangsúlyozta évtizedes kapcsolatát a munkásőrséggel. Szinte minden fővárosi kerületben vannak „kedves" brigádjai. Továbbá Szabolcstól Zalâig. Mindegyikkel tartja a kapcsolatot. Csak annyit vállal, amennyit teljesíteni is tud. Orvosok, pedagógusok, telefonközpontban dolgozók, úttörők találkoznak vele időnként a termelőszövetkezetek tagjain és az üzemek munkásain kívül. *A budakalászi kőbánya „Jó szerencsét" szocialista brigádját többször is említi. Kilenc éve kölcsönösen segítik egymást. Ők szállítják a szobrait is a kiállításokra.* S ott vannak például az óbudai pamutkikészítő meg a téglagyár brigádjai. Bölcsődékbe, iskolákba is eljár. Máriapócsról név szerint az almaszedő asszonyok „Mohácsy Mátyás" brigádját és az adminisztrátorok nevében is „Tettek beszélnek" elnevezésű brigádját említi.

Sokat tanult tőlük

Vajon a Láng Gépgyárból kiemelne-e egy brigádot? A lánggyáriakról sokszor, sok helyen szólt már, mondja, s nem sértődnek meg. Ha név szerint most csak *a TMK „Salvador Allende" ifjúsági brigádját említi. Kis satupadja van a brigád ajtaival egy sorban, ott cizellálja friss szoborötvényeit. Sokat tanult tőlük, s mint mondja, roppant szerénységük vonzotta őt.*

A további sorolástól el kell tekintenem, hogy idézhessem még Takács Erzsébet csendes, őszinte vallomását: *„El kell, el szeretném mondani, mert mint roppant öröm feszít, hogy rengetegen jöttek a kőbányai kiállításomra. Ott voltak a megnyitón a budapesti gyárakból, a szakszervezetektől éppúgy, mint háromszáz kilométerről, Szabolcsból. Ismerősök, barátok, munkám iránt érdeklődők. Szeretettel jöttek. S ez a szeretet és érdeklődés nagyon nagy dolog. Ezért őszintén mondom, hogy a két évtizedes munkám eredményem, ami volt, nemcsak az én teljesítményem. Ezt nagyon tudom, érzem, örülök neki. Rengeteg ember munkája van benne. Én is ismeretségek, barátságok által gazdagodtam."*

A szobrokról végül is most nem beszéltünk. Takács Erzsébet gyógyulóban; reméljük, hamarosan vésőt és kalapácsot foghat megint. És a szobrokkal, kisplasztikákkal, régebbiekkel meg újakkal, találkozhatunk majd a legközelebbi kiállításán.

Mátyás István

Gerő János

PISTA BÁC

Faluról kerültem fel Pestre. Fukar természetű, magának való mesternél tanultam a szakmát, abból viszont bőven, szinte mindent, ami az asztalosmesterséghez tartozott. Mesterem nevén kívül a cégtáblán még a következő is olvasható volt: (X. Y.) villanyerőre berendezett asztalosműhelye. Szóval komoly gépeink voltak. Koporsótól kezdve konyhabútort, szobabútort, ajtótoktól-ablaktokig mindent csináltunk. Mindezt, még a második világháború előtt és közvetlen utána, egy községben. Valami hagyománya élt a családunkban az asztalosságnak, apám szintén ezt a mesterséget tanulta, fiatal korában az Óbudai Hajógyárban dolgozott. De azután közbeszólt az első világháború, és az ő életében sok minden másképpen alakult.

Segédként egy évig dolgoztam, azután jöttem fel Pestre,

Ennél a cégnél csak egyet nem szerettem: gyakran, kihelyeztek vidékre. Még Jutason, Veszprém mellett is dolgoztam, amikor a honvédségi kiképzőtelepet helyreállítottuk. Akkor még nemcsak a kezem, de az agyam is gyorsan vágott. Így lettem tartalékos tiszt. Mert katona voltam, bőven, kellettek a munkáskáderek. Hívtak is, amikor leszolgáltam az időmet, hogy maradjak bent tisztnek, de nekem ehhez valahogy nem nyílt hajlamom. Jobban szerettem a gépeket, a gyantaszagot, a szabad életet. A miénk ugyanis az volt. Az ember letöltötte a műszakot, azután mehetett, amerre látott.

Amikor felkerültem Pestre, és két hét után megkaptam az első fizetésem, kimondhatatlanul megörültem. Körülbelül ezt az összeget ígérték, de én hozzá voltam szokva, hogy minden ok és indok nél-

Katonai hírmagyarázónk írja

Peking kalandor vállalkozása

TÖBB MINT KÉT HÉTTEL a Vietnam elleni kínai agresszió megindulása után — ha a pekingi vezetés közelebbi és távolabbi katonai céljait illetően vannak is bizonyos homályos pontok — egyre világosabbá válik, hogy *a jelenleg hatalmon levő maoista csoport eddigi legnagyobb kalandor vállalkozásába kezdett.* Nem mondhatnánk el Mao Ce-tung legjobb tanítványairól, mintha eddig tartózkodtak volna a fegyveres erőszaktól, hiszen *1962 végén már „próbaháborút" vívtak a szomszédos Indiával és több mint 30 ezer négyzetkilométernyi területet raboltak el tőle.* Néhány évvel később — 1969-ben — igyekeztek kitapogatni a Szovjetunió tűrőképességét, az *usszuri incidens* kiprovokálásakor azonban kemény leckét kaptak a szovjet hadseregtől.

A vietnami népnek az amerikai imperializmus ellen folytatott élethalálharcának időszakában Peking figyelme a „hagyományosan *kínai érdekszférának*, befolyási övezetnek" tekintett Indokína felé fordult. Felkészültek arra az időszakra, amikor az amerikai csapatokat kivonják a térségből és — mint gondolták — akadálytalanul bekebelezhetik majd a három indokínai országot — *Laoszt, Kambodzsát és Vietnamot* —, hogy azután tovább nyomuljanak előre egész Délkelet-Ázsiában. Az első hídfőállást Kambodzsában próbálták kiépíteni: katonai tanácsadók ezreit, fegyvereket küldtek, illetve szállítottak a népirtó *Pol Pot—Ieng Sary*-rezsimnek, és *elhúzódó határháborút robbantottak ki a Vietnami Szocialista Köztársaság ellen.* A mai agresszor egészen az év elejéig — bár *katonai jelenléte Kambodzsában nyilvánvaló volt* — bizonyos fokig mégis csak a háttérben maradt. Abban a pillanatban azonban, amikor siralmasan megbukott a Kína-barát militarista klikk, *Teng Hsziao-ping* és elvbarátai — első nagy kudarcuktól szinte elvakulva — azonnal és teljes nyíltsággal a porondra léptek.

Az, ami Kambodzsában történt, nyilván *csak ürügy volt* Peking számára ahhoz, hogy a hódító terveinek útjában álló legfőbb akadályt — a VSZK-t — megkíséreljé politikailag és katonailag semlegesíteni. Az agresszió gondos és tervszerű előkészítésének, „háttéri" biztosításának számos összefüggése ma már sokkal jobban áttekinthető, mint néhány hónappal ezelőtt. *A VSZK ellenállóképességét, önvédelmi potenciálját gyengíteni akaró kínai lépések egész sora* — gondoljunk csak a gazdasági „megtorló" intézkedésekre, a hoák feltüzelésére, a mind intenzívebbé váló határsértésekre — *ugyanabba a láncba* tartozó szemek összességeként fogható fel. A Vietnam „megbüntetéséhez" még hiányzó nemzetközi hátteret a *japán—kínai szerződés és az Egyesült Államokkal létesített kapcsolatrendszer* adta meg. *Az agresszió időpontjának megválasztásában aligha tekinthető a véletlenek összejátszásának, hogy erre közvetlenül Teng Hsziao-ping miniszterelnök-helyettes és a kínai hadsereg vezérkari főnökének washingtoni látogatása után került sor.*



A KÍNAI VEZETÉS február elején már a hallgatólagos amerikai egyetértést figyelembe véve, döntethetett arról, hogy rövidesen támadási parancsot ad ki a jünnani és a kuangszhi katonai körzetekben — a vietnami államhatárokkal szemben — összpontosított csapatoknak. Valószínű, sőt, egészen bizonyos, hogy a mintegy 330 ezer főre becsült (más források szerint még nagyobb) hadműveleti csoportosítás megszervezése és előrevonása — miután ilyen nagy létszámú erőkről van szó — *már jóval előbb megtörtént*, mint arról a világ tudomást szerezhetett volna. Az amerikai hírszerző szervek — amint erről a *New York Times* hírt adott — *tudtak a kínai csapatoknak a gyülekezési körletekbe történő beérkezéséről*, ennélfogva „Kína katonai akciója nem érte váratlanul az Egyesült Államokat". A Pentagonban arról is kitűnően voltak informálva, hogy Teng Hsziao-ping vezérkara — az amerikai—kínai viszony kedvezőnek ítélt alakulását és a Tajvanra vonatkozó alkut bekalkulálva — most már szinte minden *kockázat nélkül csoportosíthatta át fegyveres erőit a Vietnammal szomszédos körzetekbe.*

Csakis egy ilyen hosszabb előkészületi szakasz lezárulásával volt lehetséges, hogy az inváziós erők — több száz harckocsival, nagy tömegű tüzérségi tűzeszközzel — szinte csupán pár nappal a támadásról szóló döntés után betörjenek Vietnam északi tartományaiba.

Mostanában egyes jól tájékozott katonai helyzetelemzők mind többet foglalkoznak azzal a kérdéssel, vajon az agresszorok — a rájuk jellemző kalandortervek kidolgozásakor — kellően és reálisan figyelembe vették-e a katonai erőviszonyokat, a vietnami nép és néphadsereg erkölcsi-politikai szilárdságát, felbecsülhetetlen értékű harci tapasztalatait, a jól kiépített védelmi rendszerében rejlő lehetőségeket? Vajon nem becsülték-e túl saját erejüket, és lehetőségeiket, amikor valamiféle gyors lefolyású „villámháborúra", a szocialista Vietnam rövid időn belüli térdrekényszerítésére számítottak? Nem tudni. Pekingben elgondolkodtatott-e bárkit *Van Tieng Dung* hadseregtábornok, a vietnami néphadsereg vezérkari főnökének a *Quan Doi Nhan Danban*, a hadsereg központi lapjában a múlt év szeptemberében nyomtatásban napvilágot látott fejtegetése: *„Ha agresszorok támadnak országunkra* — írta —, *ötvenmillió vietnami harci erejével, a szocializmus egész rendszerével, a világ forradalmi erőivel, az egész haladó emberiséggel találják szembe magukat, elszigetelődés és vereség vár rájuk... Honvédelmünk erejét a sokoldalúan fejlett, korszerű védelmi potenciál alkotja. Tízmillió harcos áll készenlétben, akik az ország minden pontján készek szembeszállni az ellenséggel. A vietnami néphadsereg... rendelkezik minden szükséges felszereléssel, mozgékonysága lehetővé teszi, hogy bármilyen körülmények között bármilyen hadműveletet végrehajtson".*



A gyűjtogató

(A Novoje Vremja rajza)

A HADSZÍNTÉRI FEJLEMÉNYEK — noha még csak két hét telt el a kínai invázió megkezdése óta — sok tekintetben máris igazolni látszanak a tábornok szavait. Vajon nem készteti-e elgondolkozásra még a laikus olvasót is, hogy a nagy tömegű technikával és élő erővel betörő kínai csapatok *támadási üteme már az első napokban lényegesen lelassult, igen érzékeny vérveszteségeket szenvedtek el, pedig „csak" a határőr alakulatok és a területvédelmi erők álltak a front legelső vonalában, s a vietnami néphadsereg fő erői még meg sem ütköztek az agresszorokkal.* A támadók — feltehetően jóval korábban, mint elképzelték — kénytelenek voltak a leharcolt alakulatokat felváltó tartalékerőket bevetni, mivel a kulcsfontosságú stratégiai pontokat — a három irányban kibontakozó főcsapás irányában — nem sikerült birtokba venniük. A fegyveres küzdelem *súlypontja jelenleg is a vietnami határtól számított 20—40 kilométeres mélységben van, s a* hanoi híradásokból kitűnik, hogy most már a vietnami néphadsereg reguláris erőinek egy része is közvetlen harcérintkezésbe került a betolakodókkal.

TERMÉSZETESEN nem ismerhetjük a vietnami politikai és katonai vezetők elgondolásait, azt azonban egészen egyértelműen kijelentik, hogy minden eshetőségre fel vannak készülve és a védelmi erők képesek bármilyen harcmód és harceljárás alkalmazására. *„Vietnam* — állapítja meg a londoni hadászati kutató intézet egyik elemzése — *jelenleg a világ egyik legjobban felszerelt hadseregével rendelkezik mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt."*

Lehetséges és valószínű, hogy a konfliktus — mivel az agresszorok tovább akarják folytatni hadműveleteiket és egyre újabb csapatokat vonultatnak fel — *elhúzódó is lehet*, minden kiszámíthatatlan következményével együtt. A katonai műveletek pekingi „eszkalációja" arra vall, hogy a harccselekmények idő- és térbeli korlátozásával kapcso-



Takács Erzsébet

Magyar Nemzet
1985. III. 9.

Nőnap

Szoboravatás, pályázati díjkiosztás

A 75. nemzetközi nőnap alkalmából pénteken a Magyar Nők Országos Tanácsa székházának kertjében, a Népköztársaság útján leleplezték *Az anya gyermekével* című szobrot, Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész alkotását. Az ünnepségen jelen voltak a nőmozgalom képviselői, valamint a szomszédos országok nőszervezeteinek küldöttei, akik a 75. nemzetközi nőnap és az MNDSZ megalakulásának 40. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken vettek részt.

Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes avató beszédében hangsúlyozta: a szobor a nők legmagasztosabb szerepét és hivatását, a szülőt, a nevelőanyát, az anyaságot ábrázolja. Jelképként emlékeztesse az erre járókat, akik csak egy pillantást is vetnek rá — mondotta — mit jelent nőnek, asszonynak, anyának lenni, emlékeztessen arra is, hogy ennek a legszebb emberi szerepnek természetes közege mindig a béke volt és mindig is a béke lesz.

Ugyanezen a napon a Nőtanács székházában adták át a díjakat a *„Negyvenesek nemzedéke"* című pályázat nyerteseinek. Az első díjat Katona Lajosné nádásladányi tanítónő kapta a *„Nehezen mérik a biztató szót"* című pályaművéért. Több mint ezer más-más korú, foglalkozású nő és férfi küldte el írását erre a pályázatra, amelyet a Magyar Nők Országos Tanácsa és a Nők Lapja hirdetett meg hazánk felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából. Életútjukról, sorsuk alakulásáról vallottak a pályázók, s ezáltal vázolták az ország életében végbement változást, gazdasági, társadalmi fejlődést.

TAKÁCS Erzsébet szobrász

TAKÁCS ERZSÉBET szobrászművész gyűjteményes kiállítása látható Gödöllőn a városi-járási művelődési központban. A SZOT-díjjal kitüntetett művésznő több mint két évtizedes munkásságának anyagából egyebek között kisplasztikáit, valamint a közterekenfelállított monumentális szobrainak fotóját láthatja a közönség.

Népszabadság 1983. aug. 9.

TAKÁCS Erzsébet szobrász

TAKÁCS ERZSÉBET SZOT-díjas szobrászművész gyűjteményes kiállítását augusztus 8-án, hétfőn 17 órakor nyitják meg Gödöllőn a Petőfi Sándor Művelődési Központban. A tárlat átfogó képet ad a művész munkásságáról. A kiállítást augusztus 26-ig tekinthetik meg a látogatók.

Népszabadság 1983. aug. 4.

Takács Erzsébet, szobrász

□ TAKÁCS ERZSÉBET SZOT-díjas szobrászművész kiállítását csütörtökön délután *Bostai Károlyné*, a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságának titkára nyitja meg Óbudán a III/7-es pártkörzet helyiségében (San Marco utca 76.)

– A szcenográfia '80

Esti Hírlap, Bp. 1980 okt. 7.

2.

NM VASÁRNAPI MELLÉKLET

HAZAI TÁJAKON

Egy kalandos sorsú lovagvár a Bakonyb

Csesznek

A *Bakony* szívében, hazánk legszebb vidékének közepén, Zirctől mindössze 25 kilométerre, *Bakonyoszlop*, *Bakonyszentkirály* és *Bakonyszentlászló* közvetlen közelében, csodálatos, fenséges hegyorom emelkedik a *Cuha* völgye fölé: *a cseszneki vár*. Impozáns, hatalmas méretű romjai ma még a helyreállíthatóság állapotában vannak, de így, romjaiban is a környék legszebb kilátását, az igazi, lovagkori romantika föltámadását jelentik a látogatóknak.

Már a vár eredete is a félelmetes-izgalmas lovagkorba vezet: a királyokkal harcoló, királyokat trónra emelő vagy megbuktató, hatalmas *Csák-nemzetség* tulajdonaként említik az első források 1308-ban. Az országot dúló hatalmas pártharcok, hatalmi viadalok tükröződnek a vár további sorsán: 1326-ban már királyi birtok, majd 1393-ban megkapják *a Garaiak*, országunk másik hatalmas nemzetsége, amelyből országos főurak, sőt nádor is került ki. A Magyar Nemzeti Múzeumban található címeres, feliratos kő tanúsága szerint a Garaiak 1424-ben átépítették a várat, a kor kívánalmainak — vagyis hadászati követelményeinek — megfelelően „korszerűsítették". Csakhogy semmiféle korszerű hadtudomány nem védelmezhet a politikai buktatók ellen, így aztán a XV. század végén a vár már a *Zápolya család* tulajdona, mígnem 1563—1565 között török kézre került. A török kiűzése után váltakozva cserélt gazdát, 1636-tól *Esterházy-birtok*. A nagy építtető arisztokrata család ezt a várát is átépíttette, mégpedig 1740-ben, késő barokk stílusban, azonban mindössze negyven évig birtokolták a büszke sasvárat, 1780-ban elköltöztek. Ezt követően nyugodalmasan és a régi dicsőségekre emlékezve élhette volna további életét Csesznek vára, 1820-ban viszont súlyos természeti csapások sújtották: földrengés, majd több villámcsapás rombolta le.



A cseszneki várrom. (MTI fotó — KS)

Kalandos létezésének dacára, nem csupán a hatalmas falak, bástyák, tornyok egykori méltóságát és biztonságot nyújtó erejét láthatjuk-érezhetjük a várat szemlélve, hanem a rom néhány részén megmaradtak különféle épületek is a kíváncsi szemek számára. Így a keleti részen egy egyemeletes épület, mintegy 40 méter hosszan, melyet falszoros ölel körül, kis, félköríves külső toronnyal. A vár középpontjától keletre négyzetes lakótorony áll, mely, mint tudjuk, a vár legerősebb tornya, a várúr lakóhelye volt hajdanán. Ehhez a lakótoronyhoz csatlakozik a várat alacsonyabb szinten övező külső, úgynevezett II. falszoros építménye. *Giulio Turco* 1572. évi leírása szerint ehhez még egy elővár, valamint kapuvédő torony is csatlakozott.

A műemlék-rekonstrukció során Csesznek vára is sorra került. A rekonstrukció befejeztével Csesznek vára felsorakozhat Közép-Európa legnagyobb múltú, legfestőibb középkori várai közé.

Páva Eszter

Faritkaságok Debrecenben

Megálljt jelző tárcsák is lehetnének, de úgy állanak egy-egy faritkaság előtt a védelem jelvényei, miként ha pajzsok volnának. S *Debrecenben* az utcákon, a tereken, a kertekben már sok-sok ilyen pajzs áll a földbe ütve. De ha megkérdeznénk hirtelen, hogy merre láttam ezt a strázsát, először a *lícium*, a nevezetes ördögcérna jutna eszembe, valóságos avagy költött históriájával együtt. A lícium fává nőtt. Egyháztörténeti maradandóság, akár a kézírásban fennmaradt zsoltárok. Virul is az évszázados tölgy! Ha már tölgyekről esett szó, bár Debrecen határán kívül, de említsük meg — a guti óriás után — *a mikepércsiek Rákóczi-tölgyét*, melynek lombsátra alatt a fiatalok évről évre megtartják a majálist. Ne feledkezzünk meg *a Péterfia úti* természeti emlékekről, *a tiszafákról*. Ezeket, s még jó néhány társukat már a Debreceni Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának határozata védi. A kertészeti vállalat gondos kezelésére vannak bízva.

Az Acél utcába ellátogatva

Bernard Revon elsőfilmes rendező 1942-es élményeit idézi fel bemutatkozó alkotásában. Nyilatkozata szerint ekkor volt tizenegy esztendős. A *Kamaszok* 1979-ben készült. Ha jól számolok, a francia művész 1931-ben született. Eszerint a film *48 éves kezdő* munkája.

A világért sem kívánok ironizálni a különben eléggé szokatlan induláson, mivel azonban a rendezői pályakezdés mindenképpen „megér egy misét", engedjen meg az olvasó némi meditációt ebben az ügyben.

Rendezőnek lenni — nem „státusz" kérdése, ennél sokkal több. A főiskola elvégzése után meg kell mászni jó néhány lépcsőfokot ahhoz, hogy a filmes önállóan dirigálhasson a kamera mögött. Tapasztalatokra is szüksége szert tennie. S ha végigjárta az inaskodás, asszisztenskedés iskoláját, csupán kedvező körülmények esetén dobják a mélyvízbe. Hogy mit gondolok? Okos vezetőkre, Türelmes partnerekre. Jó forgatókönyvre. Megfelelő társadalmi igényre. Amikor ez is, az is „összejön", művészjelölt többnyire magmögött hagyja a harmadik X-et. És hol van még attól, hogy rendezőnek tartsák. Nálunk például általában három úgynevezett egész estét betöltő film elkészítése jelenti a céhbeli belépőt.

Persze merev szabályok nincsenek. *Tarr Béla* még nem kapott diplomát, de már két film főcímében szerepel a neve (a *Családi tűzfészek* számos országban ismert, a *Szabadgyalog* az idei őszi bemutatók sorát szaporítja). *Kósa Ferenc*, *Szabó István* —, hogy két, immár „befutott magyarra" hivatkozzam — ugyancsak ifjan debütáltak. Mindjárt be is robbantak az elismert alkotók közé. Előfordul, hogy a rendező középkorú — mint Bernard Revon —, de a filmtörténet más esetekről is tud. *Szergej Uruszevszkij*, *Szállnak a darvak* operatőr akkor szánta el magát vakratlan korrekcióra — vagy rendezésre, amikor hatvanadik életéve felé közeledett.

Mint a lírában, a zenében, a képzőművészetben — másutt —, a filmben sem perdöntő az alkotó kor

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Erzsébet, szobrász-művész

KELET-MAGYARORSZÁG

1981 JUL 5

1021

„Hiszek az emberközpontú művészetben"

Fában, kőben, bronzban



Takács Erzsébet szabolcsi tárlatáról

Fogadott megyéjének, második otthonának tartja Szabolcsot a fővárosban élő szobrászművész, *Takács Erzsébet*. Nem kirándulni, vagy látogatóba jön a megyébe, hanem nyolc éve — olykor hetekig, hónapokig — együtt él, jár-kél, dolgozik az itt élő emberekkel. Nyolc éve kezdődött a barátság, amikor SZOT-díjat kapott a munkásemberek egyéni karakterű ábrázolásáért. A tévéhíradóban látott szobrászművésznőnek levelet írtak a *mándoki egészségügyi gyermekotthon* vezetői. Kérték, jöjjön el hozzájuk, hozza el néhány alkotását is, szeretnék közelebbről megismerni, mert a szobraiból áradó emberség megfogta őket.

Azóta nincs olyan év, hogy ne fordulna meg a megyében Takács Erzsébet, akinek első önálló tárlatát Szabolcsban, *Mándokon* rendezték meg 1974-ben. Később a barátság köre tovább bővült, *a máriapócsi tsz, Nyírbogát, Kisléta, Nyírbátor* adott alkotó teret munkásságának. S végül, nyolc év termésének javát éppen ezekben a napokban láthatják a megyeszékhely lakói *a Jósa András Múzeumban*. Szabolcsi ihletésű szobrok, portrék, plakettek sorakoznak a kiállítási teremben, képet adva alkotójuk érdeklődéséről, művészi hitvallásáról, emberi kötődéséről.

„Hiszek az emberközpontú művészetben" — mondja önvallomásában Takács Erzsébet, s akárcsak a róla készült tévéfilm címe, „Vallomás szavakban és alkotásokban", hűen kifejezi: *a szavak és tettek egységbe fonódnak alkotásaiban.*

Különös vonzalommal fordul a nehéz munkát végző szabolcsi parasztemberekhez, talán azért is, mert jómaga is nehéz utat járt meg, amíg alkotó tehetsége kibontakozott. A gyárak világa, a munkásemberek ábrázolása után nyolc év sokszínű élményeinek hatására otthonosan mozog a paraszti világban is. *„Szabolcsi asszony", „Parasztasszony", „Brigádvezető", „Erzsike", „Éneklő", „Almaszedők"*, nem kevésbé kedvenc alkotása, az *„Anya gyermekeivel"* című szobrok érzékeltetik a legszemléletesebben emberfelfogását, művészi érettségét.

Nemcsak a jelen valósága, hanem a megye gazdag hagyományai, nagyjai is foglalkoztatják alkotó képzeletét. Így születtek plakettjei: *Rákóczi, Krúdy, Váci, Westsik, Sziklai.* Nyíregyházi élményei — elmondása szerint — arra inspirálják, hogy hozzálásson *Jósa András* emlékplakettjének elkészítéséhez. Örök témája a művésznőnek *az anyaság ábrázolása*, amelynek a mi megyénkben különös jelentősége van. Kőrisfából faragott *„Anyaság"* című szobra a kiállítás egyik szép példánya, míg a jávorfából született *„Almaszedők"* — melyet bronzból is megalkotott — egy kompozíciósorozat részeként is felfogható. Olyan kisplasztikák „folytatják" a sort, mint az *„Asszony almával"*, a *„Szabolcsi asszony"*, a *„Kendős asszony"*, *„Mama"*, *„Állatgondozó"*, *„Tanuló asszony"*, *„Erzsi néni"*.

Fában, kőben, bronzban jelennek meg alakjai, kemény, kitartó munkával. Sokat kérdezik tőle, hogyan bírja a vésőt, kalapácsot, hisz a szobrászművészet nem éppen nőnek való műfaj. Mégis, Takács Erzsébet, dacolva egészségi állapotával, olykor roszszalkodó szívével is, egymás után alkotja meg szobrait. S mintha csak önmaga erejét, teljesítőképességét is próbára akarná tenni; újabban az egyik legkeményebb, legmakacsabb anyaggal is megpróbálkozott, a gránittal. És a „gyenge" női kéznek engedelmeskedett a gránit is, tehetsége és kitartása rá tudta erőszakolni akaratát az anyagra és megszületett egyik legszebb munkája, az *„Asszony kosárral"*, melyet a Jósa András Múzeum vásárolt meg képzőművészeti gyűjteménye számára.

Takács Erzsébet nyolcéves munkássága a megye képzőművészeti életét, értékeit gazdagítja. Alkotásai megtalálhatók megyénk egyes közterein, intézmények udvarán, sok közintézmény, szerv tulajdonában. De a művésznőnek is sokat jelent a szabolcsi emberekkel kötött barátság. Azt mondta erről: *számára hitet és megerősítést adtak a szabolcsiak, önbizalmat kapott, hogy jó úton jár, értékelik alkotásait, megszerették szobrait.* Ezért is folytatja a munkát — újabb szabolcsi élmények művészi megjelenítését.

Páll Géza



Elek Emil felvételei

Takács Erzsébet szobrászművész gyűjteményes kiállítását augusztus nyolcadikán, hétfőn nyitották meg a gödöllői Petőfi Sándor Városi-Járási Művelődési Központban. A tárlat, amelyet Vizy Ottó művészettörténész rendezett, augusztus 26-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 9.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 MAI 19

MAGYAR HÍRLAP

Takács Erzsébet, III.
szobrászművész

TESZÁRSZ KÁROLYNAK, a Szakszervezeti Tanács és a Vas- és Fémmunkások Központi Szövetsége első elnökének dombormű̈vét kedden avatták fel. Takács Erzsébet szobrászművész alkotását a Teszársz Károly Vasas Ifjúsági Házban helyezték el a VIII. kerületi Kőfaragó utcában.

tteikről

LISTA BRIGÁDMOZGALOM VÁBBI FEJLESZTÉSÉÉRT

sem. A műszaki és szépirodalmi könyvek kölcsönzése iránt egyformán nagy az érdeklődés, ugyanígy gyári könyvterjesztőnk sem panaszkodhat, veszik a könyveket, nem gyér a forgalom, tehát van miről beszélnünk, vannak brigádjainknak eredményei, aminek örülhetünk.

Mégis, az előrelépés érdekében, fel kell vázolnunk a további feladatokat, elmondani azt is, ami még gyenge pontunk, mert ezek felismerése, a hibák elhagyása csak segíti a további fejlődést.

Miről van szó?

A naplókat áttanulmányozva, legjobban szembetűnő, hogy a bejegyzések sokszor általánosak, hiányzik a konkrétság, tehát nincs egy színvonalmutató, amelyen a fejlődést le lehetne mérni. Mire gondolok? Például olyanra, hogy egy brigádnál brigádalakulás előtt mennyi volt a teljesítmény, hány párttag, KISZ-tag, munkásőr volt, hányan jártak oktatásra, vagy más tanfolyamokra, és hogyan változott ez a brigáddá alakulás után? Fel lehetne tüntetni, mennyi volt a selejt Ft-ban, azelőtt, vagy a balesetből kiesett napok száma, és hogyan alakult a későbbiekben a bruttó jövedelem? Aztán sok esetben nincs a naplóban a művezető bejegyzése, amelyben tanúsítaná a teljesítés elvégzését, sőt, sokszor az is hiányzik, hogy a felajánlást teljesítették-e, vagy ha nem, mik voltak a gátló körülmények. Mindez azt mutatja, hogy az ezzel megbízottak, a közvetlen vezetők a naplókat csak ritkán ellenőrzik. Pedig az okos művezetőnek igényelnie kell a brigád segítségét, mert azok elsősorban neki adnak segítséget, az ő munkáját könnyítik meg. Hívja fel a feladatokra a brigád figyelmét, segítsen, hogy ebből a lehetőséghez mérten konkrétan elkészíthesse vállalását. Kísérje figyelemmel ezek teljesítését, és ha valami elmarad, rögzítse bejegyzés, hogy mi volt a gátló ok.

Egy másik lényeges dolog a szocialista brigádoknál a hármas jelszó érvényesülése. Ez a szocialista módon dolgozni, tanulni, élni — jelszava, amely vezérfonala a brigádoknak. Sokszor — legalábbis a naplókban így tükröződik — csak az első érvényesül, a munka oldala, a kulturális, az emberi valahogy eltűnik, mintha egyéb sem létezne, csupán a teljesítmény. Pedig nem így van. Vállalatunk kulturális téren is — ezt kívülről is elismerik — egyike a példamutató gyáraknak. De ennek a ténynek a naplókban tükröződnie kellene. Konkrétan van kulturális élet, művelődés, de milyen szerénység tiltja ennek megörökítését közvetlenül a brigádokban? — Például azt, hogy megalakulás előtt hány százalék volt a brigádtagok iskolai végzettsége? Milyen célokat tűztek ki ezzel kapcsolatosan? Mi lett az eredmény? — Miért nem teszik szóvá ennek hiányát az érdekelt naplóellenőrzők?

Nem a gáncsoskodás vezette tollamat, hanem a segítő szándék. Szocialista brigádjainknak annyi szép eredményük van. Vajon mivel lehetne jobban ünnepelni az alkotmány napját, mint azzal, hogy tökéletesebbé válik munkájuk, rendezik soraikat, és így a további — esetleg bonyolult — feladatokat is könnyebben meg tudják oldani.

B. M.

Készülődés
a Lenin-centenáriumra

1901. decemberében új név jelent meg a „Zárja" című folyóirat két cikke alatt: Lenin. A következő évben ugyanez a név szerepelt a „Mi a teendő" című könyv szerzőjeként, amely élénk vitát váltott ki az orosz forradalmárok között és a nemzetközi szociáldemokrata körökben.

A századfordulón felbukkant név azóta különleges helyet foglalt el az emberiség történelmében. Akkor még kevesen tudták, hogy a név mögött a harminc éves Vlagyimir Uljanov rejtőzik, aki már akkor elismert vezetője volt Oroszországban, s már másfél évtizede politikai harcot vívott az önkényuralom ellen.

Most a világ minden tájáról érkeznek hírek: egyre több és több szervezet készül arra, hogy méltó módon emlékezzék meg Lenin születésének jövő évi századik évfordulójáról.

A kommunista és munkáspártok moszkvai tanácskozása felhívást fogadott el Lenin 100. születésnapjának megünnepléséről.

A felhívás lelkes fogadtatása mindennél jobban bizonyítja Lenin eszméinek időszerűségét

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

TURBINA
Budapest
1969 AUG 8

Takács Erzsébet

1021

Esztétika

IV.

Az építészet

A tér egy részét az ember élete és tevékenysége színteréül alakítja ki. Erre a célra különféle anyagokat használ fel. (Fa, terméskő, tégla, vasbeton stb.) Az épület jellegét mindig meghatározza az az anyag, amelyből az épület áll. Például tégla és terméskő már az ókorban is, vasat és betont a XIX. századtól, korunkban pedig egyre inkább meghatározók az előregyártott elemek.

Az építészettel kapcsolatban az a legfontosabb: mi a tartalma, mit ábrázol, mit fejez ki. Az ábrázolás elsősorban ornamentikája (díszítőművészet) révén jelentkezik, például szobrai, domborművei, virág- és állatmotívumai és freskói (falfestményei) révén jelentkezik. Nagyobb jelentőségű az építészetben a kor emberének érzelmi kifejeződése, amelyben megjelenik a kor anyagi kultúrája és társadalmi élete is. (Gondoljunk például a régi főúri palotákra, vagy ellentétükre, a földbe süppedt viskókra.

Egy kor érzelmi magatartása legszembetűnőbben az építészeti stílusokban jelentkezik. Például az ókori görög építkezés harmonikus nyugalmat, a román erőt és biztonságot, a gót ég felé törő lendületet, a reneszánsz megelégedettséget, kiegyensúlyozottságot, a barokk ellentétek harcában megnyilatkozó nyugtalanságot fejez ki. Tehát az építészet mindig valamilyen tartós érzelmi irányt fejez ki. Mivel az ilyen alkotások térbelileg leghatalmasabbak, anyaguknál fogva a legtartósabbak, így az emberi kultúrának legnagyobb szabású dokumentumai. Stílusuk változása az emberiség egész kultúrájának történetét visszatükrözi. Ebből következik, hogy az építészet erősen közösségi jellegű, az épület ugyanis az emberi közösségek számára készül, vagyis olyannak kell lennie, amely a közösségnek nemcsak az igényeit elégíti ki, hanem az ízlését is. Ezért van az, hogy az építészetben nem érvényesül olyan mértékben a művész egyénisége, mint más művészeti ágakban. Igy érthető az, hogy egy kornak ízlésvilága, jellegzetessége legszembetűnőbben éppen az építészeti stílusban jelentkezik, és itt a legkönnyebben felismerhetők a különböző korok stílusjegyei.

Vizsgáljuk meg azt is, hogyan egyeztethető össze az építészetben a művészeti jelleg a célszerűség és hasznosság gondolatával. A kettő nem zárja ki egymást, de lényeges, hogy egyensúlyban legyenek egymással. (Egyik el ne nyomja a másikat, gondoljunk itt az újságokban gyakran fellelhető vitákra, amelyek a kétségkívüli hasznosság mellett követelik, hogy az új épület vagy épületcsoport szemre is szépen mutasson és jól beilleszkedjen a környezetébe.)

Igen lényeges ezért a szerkezet (az egész és a részek közötti arány, térbeli ritmus, a vonalak és idomok elhelyezése, a díszítés és az épület egészének viszonya stb.).

★

Legközelebb ismertetjük: milyen eszközök biztosítják az épület művészi szerkezetét.



Takács Erzsébet: Krumpliszedők (dombormű)

A LÁNG GÉPGYÁR DOMBÓVÁRI

A II. negyedév feladatain dolgoznak

A Láng Gépgyár Dombóvári Gyáregysége néhány hónappal a felavatási ünnepség után máris hozzálátott az első nagy feladat, az 1971. I. negyedéves terv teljesítéséhez. *A tavalyi évben elkezdett 2 db kazánt* — amelyen rengeteg tapasztalatot szereztek, úgy a műszakiak, mint a dolgozók — *ez év elején befejezték.* E két kazánnal együtt az itt készülő két típusból a CKS—130-as és a CKG—65-ösből összesen *20 db* elkészítése képezte az első negyedév feladatát. Komoly terhelést jelentett ez a gyáregység számára, mert anyag- és létszámgondokkal küzd. *A nehézségek ellenére az első negyedévet a gyáregység teljesítette.* A dolgozók szorgalma mellett nagy szerepe volt a sikeres tervteljesítésben azoknak a *műszaki közép vezetőknek, akik a Törzsgyárból kerültek Dombóvárra, mert a Lángban*

A hegesztéseket érte a legtöbb kritika — természetesen joggal — de ha kialakul a hegesztőgárda, meglesz a kellő tapasztalat, akkor minden bizonnyal *megszűnnek a ma még tapasztalható kifogások.* Korszerűsödik is a hegesztés. Az év elején a műszaki osztály és az üzemvezetés új technológiát dolgozott, illetve kísérletezett ki, melynek alapján *a 6—10 milliméter vastag lemezt is lehet fedőporos félautomata berendezéssel hegeszteni,* ami a termelékenységet jelentősen növeli.

Nemrég állították üzembe a védőgázas hegesztő berendezést, ami a szerkezeti munkák hegesztésére feltétlen gazdaságos.

Az első negyedévre már csak az udvaron sorakozó kész kazánok emlékeztetnek, a műhelyekben a második negyedév feladatain, pontosabban az áprilisi terven dolgoznak. Reméljük, a teljesítésről kedvező hírekkel számolhatunk majd be.

Oszlánczi János
Láng Gépgyár
Dombóvári Gyáregység
meóvezető

Dombóvár a BNV-n

A Láng Gépgyár már ha-

Teljes hossza a szerelvé-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TURBINA
Budapest

1971 APR 26

Takács Erzsébet



Takács Erzsébet, a Láng Gépgyár munkásművésze, az öntvénytisztító „Petőfi" brigád vezetőjéről, Keller Mihályról készít művészi portrét. Őszi kiállításának egyik értékes darabja lesz ez. Az öntödegyáriak, vezetők és beosztottak egyaránt, igyekeznek jó feltételeket biztosítani a szobrászművésznő alkotómunkájához. Képünkön: Takács Erzsébet munka közben, és a modell, Keller Mihály szocialistabrigád-vezető. Foto: Zsebő

MA:
KisKelet
8 oldalon
3 változatban
Kisvárda,
Mátészalka,
Nyíregyháza
körzetében

Kelet-Magyarország
SZABOLCS SZATMÁR-BEREG FÜGGETLEN NAPILAPJA
L. évfolyam, 116. szám Ára: 14,80 forint 1993. május 20., csütörtök



Egy kis májusi locsi-pocsi BALÁZS ATTILA FELVÉTELE



Washington

Vladimír Meciar szlovák kormányfő szerdai washingtoni sajtóértekezletén megismételte keddi, kongresszusi meghallgatásán tett kijelentését: a jövő évi magyar választások kimenetelén múlik, hogy a szlovákiai magyar kisebbség ügye továbbra is probléma lesz-e a két ország között, hiszen szlovák vélemény szerint annak helyzete kifogástalan. Kifejtette, véleménye szerint nacionalista, nemzeti demokrata és szociáldemokrata erők versengenek a voksokért. Amennyiben a választáson a nacionalisták győznek, ez problémákat fog okozni Szlovákia számára.

Moszkva

Oroszországban csütörtökön forgalomba hozzák az 50 000 rubeles bankjegyet, az eddig legmagasabb címletű papírpénzt. Az új bankó értéke a rubel pillanatnyi dollárárfolyamát figyelembe véve hozzávetőleg 5 ezer forintnak felel meg. Az orosz jegybank tavaly hozta forgalomba az 1000, 5000 és 10 ezer rubeles bankót, hogy lépést tartson a 2500 százalékos inflációval, amely táskányi pénz cipelésére kényszeríti a nagyobb bevásárlásra készülő polgárokat.

Bonn



AP-FELVÉTEL

Felipe Gonzales spanyol miniszterelnök szerdán reggel Bonnba érkezett, ahol *Helmut Kohl* német kancellárral kétoldalú tárgyalásokat folytat.

Belgrád

Letartóztatták egy belgrádi bank igazgatóját, mert elsikkasztott 6 millió dollárt a magánbefektetők pénzéből. Olga Jovicic bankja, a Business Center rendkívül magas, havi 30 százalékot is elérő kamatot ígért a devizaszámlák után. A csaló igazgatónő a bank mintegy ezer ügyfelét károsította meg.

Honvédelem

Megállapodások nélkül zárult a parlamenti pártok közötti politikai egyeztetés a honvédelmi törvényjavaslatról a szerdai tárgyalási fordulón. A pártok képviselői többek között a rendkívüli állapot esetén felálló Honvédelmi Tanács működéséről, hatásköréről tárgyaltak. Az ellenzéki pártok vitatták a testületnek azt a jogkörét, hogy engedélyt adhat a fegyveres erőknek a magyar államhatár átlépésére. Az SZDSZ és az MSZP szakértői szorgalmazták, hogy a Honvédelmi Tanács több kérdésben is csak kétharmados többséggel hozhasson döntéseket, míg a kormányzatnak, és lényegében a Fidesznek is az a véleménye, hogy rendkívüli állapot esetén, amikor az ország sorsáról van szó, nem késhetnek a döntések.

Jelképek

Május 21-én hatályba lép a Büntető törvénykönyvnek az önkényuralmi jelképek használatát bűncselekménynyé minősítő paragrafusa. Ennek értelmében — az Országgyűlés által április 14-én elfogadott törvény rendelkezése szerint —, aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet terjeszt, nagy nyilvánosság előtt használ, közszemlére tesz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel sújtható.

Stabil jegyek

Az a benyomásom, hogy Nyugaton nem kellően tájékozottak a magyar valóságról, s többen úgy gondolják: Magyarország a fejlődő államok közé tartozik. Ha baráti tanácsot adhatok: törekedjenek jobban az ország megismertetésére — ajánlotta *André Sainjon* francia baloldali politikus szerdai sajtótájékoztatóján. A francia politikus mindazonáltal hangsúlyozta: az Európa Parlamentben az a vélemény uralkodik, hogy hazánk a térség országaihoz viszonyítva a legtöbb stabil jegyet mutatja.

Telelottó

A Szerencsejáték Rt. közlése szerint a május havi telelottón ötös nem volt. A négyesekre 284 575, a hármasokra 2773, a kettesekre 110 forintot fizetnek. A halmozott nyereményalap 4 268 620 forint.

X vagy + a hatszázmillárdra

Nyíregyháza (KM – Sz. J.) — A TB-választások előnapján érvényben lévő kampánycsendet kihasználva fontosnak tartjuk összefoglalni a leglényegesebb praktikus tudnivalókat. A szavazás egyfordulós, és csak akkor érvényes, ha a választópolgárok legalább 25 százaléka leadta voksát. Szavazni reggel hat és este nyolc óra között kizárólag személyesen lehet. Vigyük magunkkal a személyi igazolványunkat a kopogtatócédulán jelzett szavazóhelyre. A kopogtatócédula bemutatásának csak a helyben történő nyilvántartás megkönnyítése céljából van jelentősége. A regisztrálás után a mellékelt mintájú szavazólapokat kapjuk. Az egyik a nyugdíj, a másik az egészségbiztosítási önkormányzati képviselőket állító szövetségek nevét és jelvényét tartalmazza. Szavazni a kiválasztott szövetség neve alatti körben két egymást metsző vonallal (iksz, kereszt) lehet.

Egészségbiztosítási önkormányzat képviselőinek választása
1993. május 21.

1. MUNKÁSTANÁCSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (MUNKÁSTANÁCSOK)	2. ÉRTELMISÉGI SZAKSZERVEZETI TÖMÖRÜLÉS (ÉSZT)	3. KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (KESZOSZ)	4. AUTONÓM SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS KOORDINÁCIÓJA (AUTONÓM SZAKSZERVEZETEK)	5. FÜGGETLEN SZAKSZERVEZETEK DEMOKRATIKUS LIGÁJA (LIGA SZAKSZERVEZETEK)	6. SZAKSZERVEZETEK EGYÜTTMŰKÖDÉSI FÓRUMA (SZEF SZAKSZERVEZETEK)	7. MAGYAR SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (MSZOSZ)
○	○	○	○	○	○	○
Jankó András Dr. Nasziady Attila Székely Dániel Dr. Benoist György Radonyi Dénes	Dr. Kuti László Dr. Novák Csilla Mocsári Ilona Lodi György Dr. Makay László	Lántzky László Szenzenstein Antal Dr. Kassa György Kisérdi Dezső Dr. Gidai Erzsébet	Dr. Kajtár István Fücze Lajos Dr. Semjén Zsolt Dr. Sal István Hernádi Gyula	Horn Gábor Orosz Éva Sinkó Eszter Dr. Szolnoki Andrea Dr. Vekerdy Tamás	Dr. Iván László Dr. Ajkay Zoltán Kötcző Miklós Kovács Kolos Dr. Gulyás Judit	Sándor László Dr. Frenki Róbert Dr. Szendel Katalin Kéri László Kamenicszky István

Érvényesen szavazni csak egy szakszervezet neve alatti körben elhelyezett két egymást metsző vonallal lehet. Például: ⊗

Ez a minta az egészségbiztosítási önkormányzat képviselőire való választást mutatja

Nyugdíjbiztosítási önkormányzat képviselőinek választása
1993. május 21.

1. FÜGGETLEN SZAKSZERVEZETEK DEMOKRATIKUS LIGÁJA (LIGA SZAKSZERVEZETEK)	2. MUNKÁSTANÁCSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (MUNKÁSTANÁCSOK)	3. AUTONÓM SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS KOORDINÁCIÓJA (AUTONÓM SZAKSZERVEZETEK)	4. ÉRTELMISÉGI SZAKSZERVEZETI TÖMÖRÜLÉS (ÉSZT)	5. MAGYAR SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (MSZOSZ)	6. KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (KESZOSZ)	7. SZAKSZERVEZETEK EGYÜTTMŰKÖDÉSI FÓRUMA (SZEF SZAKSZERVEZETEK)
○	○	○	○	○	○	○
Forgács Pál Perge Zsuzsa Zombori Gyula Dr. Rutó Gábor Szabó Sándorné	Csipkay Zsolt Veress Sándor Pocsik Dénes Dr. Molnár Péter Dr. Patsakine dr. Barath Ida	Sosné Bóczy Brigitta Dr. Bulló Róbert Siklaky István Zenkovics Zoltán Sándor Rekvényi László	Dr. Kis Papp László Bod Péter Dr. Vigh László Krizsán Sándor Martos Béla	Nagy Sándor Bihari Mihály Bazsányi Györgyné dr. Knoll István Kopátsy Sándor	Pocifalvi Csaba Szappanos István Csák Imre Kovács Andrea Dr. Benna György	Fehér Klára Mihalovits Ervin Szőllősi Istvánné Pécsi Ildikó Dr. Szabó Endre

Érvényesen szavazni csak egy szakszervezet neve alatti körben elhelyezett két egymást metsző vonallal lehet. Például: ⊗

A nyugdíjbiztosítási önkormányzat képviselőire ilyen lapon lehet szavazni

SZEKERES TIBOR FELVÉTELEI

Gyermeknap

Nyíregyháza (KM) — Május 23-án 10 és 17 óra között Nyíregyházán, a Bujtosi Szabadidő Csarnokban gyermeknapi rendezvényeket tartanak.

Tíz órától a csarnok előtti parkolóban játék- és bábkészítés, fogászati és szájápolási tanácsadás, továbbá rajzverseny lesz. A legügyesebb gyerekek között ajándékcsomagokat sorsolnak ki. A 6–14 évesek kerékpáros versenyen vehetnek részt. Lesz rendőrségi és mentős bemutató is. Tizenegy órától az általános iskolák közötti játékos sportvetélkedő döntőjére kerül sor. Délután divatbemutató, *Karda Beáta* és a kislánya, a Dongó együttes és *Pregitzer Fruzsina* gyermekműsora, a Móricz Zsigmond Színház, illetve a Republic zenekar szórakoztatja a közönséget.

Tanácskozó orvosok

Fényeslitke (KM) — A fényeslitkei családorvosi szolgálat adott otthont a Kisvárdai Városi Kórház tudományos bizottsága által szervezett tanácskozásnak tegnap. Mint azt *dr. Karakó Erzsébet* szakvizsgázott háziorvos megnyitó szavaiban elmondta: nagyon fontos, hogy a községekben élő és dolgozó orvoskollégák tájékozódjanak az új gyógyászati eljárásokról, kezelési módokról, gyógyszerekről. A tanácskozáson a cukorbetegek gyógyításáról és a korszerű, antibiotikus terápiában alkalmazható készítményekről cserélték ki tapasztalataikat a szakemberek.

Vay-csapatmúzeum



Leleplezik Takács Erzsébet Munkácsy-díjas szobrászművész domborművét a Vay Ádám csapatmúzeumban

SZEKERES TIBOR FELVÉTELE

Nyíregyháza (KM) — Névadója előtt tisztelegve avatott tegnap csapatmúzeumot a Vay Ádám ellátózászlóalj. A honvédelem napján az egykori nemzetvédőkre és a ma egyenruhát öltő katonákra gondolunk, hiszen a honvédelem ügye és a hazaszeretet elválaszthatatlan fogalom volt úgy 200 éve Vay Ádám korában, mint ma, a huszadik század végén — ez csendült ki *Olajos Sándor* alezredesnek az ünnepségen elmondott beszédéből.

A legfrissebb

Vizsgák

Nyíregyháza (KM) — Az egyetemekre és főiskolákra készülők közös érettségi-felvételi írásbeli vizsgáit május 24-én, 25-én és 26-án tartják. Ezeken a napokon a felvételizők matematikából, fizikából, biológiából, kémiából, valamint angol, német és francia nyelvből oldják meg a központilag kijelölt feladatokat.

A középiskolák esti és levelező tagozatán az írásbeli érettségik június 1-jén kezdődnek. Megyénkben ekkor 544 hallgató készíti el magyar nyelv és irodalom dolgozatát. Az ő tételeiket június 1-jén 14 óra 05 perckor hirdetik ki a TV1-en és a Kossuth Rádióban. Másnap lesz matematika írásbeli.

Kézsebészek országos vándorgyűlése Nyíregyházán

Nyíregyháza (KM – KÉ) — A Magyar Kézsebész Társaság Vándorgyűlésére kerül sor június 10–12. között Nyíregyházán. Amint a rendezvény fő szervezőjétől, *dr. Noviczky Miklóstól* megtudtuk, ebből az alkalomból rendezik meg a Fiatal Kézsebészek Fórumát is.

A nagy szakmai érdeklődésre számot tartó országos rendezvényen közel hatvan előadás hangzik majd el, melyek a kézsebészet szinte minden ágát, problémáját felölelik. A tanácskozás témája a fogásképosség helyreállítása, melyről a hazai előadókon kívül neves külföldi szakemberek is elmondják véleményüket. Közöttük az európai hírű *Renner*, *Biemer* és *Feller* professzorok Münchenből és *Ender professzor* Bécsből.

A háromnapos rendezvényre a határon túli magyar városokból is várnak vendégeket, jelezte jöttét székelyudvarhelyi és marosvásárhelyi kolléga is. A kezdeményezés fölött a megyei közgyűlés elnöke, valamint Nyíregyháza polgármestere vállalt fővédnökséget, s szerencsére a támogatók, szponzorok sora is igen széles.

A tanácskozás szervezésével egyidőben egy olyan alapítvány létrehozását is kezdeményezték a szervezők, amely később a kutatómunkát, illetve a kézsebészethez szükséges fontos, speciális műszerek megvásárlását teszi lehetővé a kórházaknak.

Tüskés sarok

Koldulás és fortély

Cselényi György

Egy asszony Nyíregyházán, a Kossuth téren a járdára ült, s a jobb kezét előrenyújtván — koldult. A csúcsforgalomban vagy tíz percig figyeltem. Nem kapott egy fillért sem. Ennyire ridegek lennénk? Nem hiszem.

Meggyőződésem, az emberek adakozó kedve rögtön megnő, ha hatnak szívükrelelkükre. Úgy látszik, ehhez a járdára ülés már kevés. Ezért a hölgynek azt tanácsolom, változtasson módszerén.

A múltkor olvastam, hogy az Amerikában működő koldusiskola hallgatói ameddig nem öltöznek fel tisztességesen, valamint együttérzésre ösztönző szövegeket nem tudnak több változatban elmondani, és sajnálatot kiváltó arcot nem képesek vágni, ki sem mehetnek az utcára.

A tanárok tapasztalata szerint ugyanis a járókelők a torzonborz, mosdatlan koldusokat ösztönösen kikerülik. Vizsga nincs, a tananyag elsajátítását a legkézzelfoghatóbb módon, vagyis a napi bevétel nagyságán mérik le.

Tehát az efféle pénzkeresetnek is fortélya van. Azt hiszem, erre nemcsak a tengerentúlon jöttek rá. Évekkel ezelőtt gyakran utaztam Debrecenbe. Újfehértónál, vagy Hajdúhadháznál rendszeresen felszállt egy férfi, aki a kocsikat végigjárván tangóharmónikázott, énekelt, beszélt. „Prózájában" arra kérte az utasokat, gondoljanak a családjukra, milyen boldogságban élnek. Ekkor a polgár magába szállt, s végiggondolta: van munkahelyem, van ruhám, cipőm, nemrégen reggeliztem, szóval tényleg milyen jó nekem. Segíts ennek a szegénynek! Jó néhányan már nyúltak is a pénztárcájukért. Vagy említhetem a budapesti aluljárókban gitározó gyerekeket, vagy az esztergomi bazilika közelében csodálatosan fuvolázó fiatalembert, akinek — ottjártamkor a japán turisták — szinte szórták a dollárt.

Úgy tűnik, az eredményesebb kolduláshoz az erősen viselt ruha, s az út mindent belepő pora már nem elég.

Mindenféle

TAVALY márciusban megyénk MDF-es országgyűlési képviselői a Fehérgyarmati Városi TV közszolgálati csatornájának vendégei voltak. Május 21-én, pénteken 19 órától élő adásban válaszolnak a nézők kérdéseire, melyek feltehetők előzőleg írásban vagy telefonon: (44) 361-752.

Gratulálunk

Mosonmagyaróváron a Kitaibel Pál országos biológiaversenyen a mátészalkai Baross László Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet két tanulója, *Fekete László* és *Tóth Anita* kategóriájában a negyedik, illetve hetedik helyen végzett. Székesfehérvárott az állattenyésztők tanulmányi versenyén *Telegdi József*, és *Kaszonyi László* a hetedik, illetve nyolcadik helyet szerezte meg, s megkapták a szakmunkás-bizonyítványukat.

Rendezvények

Mozi

KRÚDY MOZI: Fenegyerekek. Előadás kezdete: 16, 18 és 20 óra.

BÉKE MOZI: Ébredező Káin. Előadás kezdete: 16, 18 és 20 óra.

VIDEOHÁZ: Lézer-miszszió. Egész napi vetítés.

KABALÁS AUTÓSMOZI: Kőbunkó. Előadás kezdete: 21 óra.

Kiállítások

A Városi Galériában, Nyíregyházán *André Szabó*, Brüsszelben élő festőművész képeiből május 26-áig látható kiállítás. Megnyílt a Sóstói Alkotótelepen korábban részt vett hét szlovák szobrászművész kiállítása.

A nyírbátori Alkotóház galériájában látható *Oláh Margit* gyűjteményes kiállítása.

A Nyíregyháza-Sóstói Múzeumfaluban, a barabási iskola épületében *Baracsiné Molnár Ibolya* festőművész tárlatát tekinthetik meg az érdeklődők.

A nyíregyházi Művészeti Szakközépiskola kamaragalériájában nyílt meg *Sigmond Géza* üvegművész kiállítása.

A mátészalkai Szatmári Múzeumban *Birizdó Gabriella, Ékszer képzetek* című kiállítása látható. Ugyanitt május végéig tekinthető meg az a közös tárlat, melyet *Bíró Eszter, Bodó Károly, Kapcsa János, Lukács Gábor, Makláry Kálmán, Szilágyi Imre* festő- illetve grafikusművészek munkáiból állítottak össze.

A baktalórántházi Regionális Közművelődési Központban látható *Muhi Sándor* szatmárnémeti grafikus *Szatmári arcképek* című kiállítása.

A nyíregyházi tiszti klubban megnyílt *Csizmadia Attila* grafikusművész és fafaragó gyűjteményes kiállítása.

Színház

A nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházban május 20-án, csütörtökön 15 órától a *La mancha lovagja* című darabot játsszák. Az előadásra a Maxi V. bérlet érvényes.

Párthír

Privatizációról, az ipar helyzetéről tart fórumot a szocialista párt *Filló Pál*, országgyűlési képviselő részvételével Nyíregyházán, az MSZP székházában május 20-án, 16 órától.

Összeköti a két megyét

A héten elkezdődik a cigándi Tisza-híd építése, amely várhatóan 1995 májusára készül el

Nyíregyháza–Kisvárda (V. P.) — **A két megyét: Borsod-Abaúj-Zemplén (a Bodrogközt) és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét elválasztó Tiszán állandó átkelési lehetőség csak a tokaji hídon keresztül van. A Felső-Tisza mindkét oldalát jellemző gazdasági elmaradottság, a viszonylag lassú fejlődés egyik alapvető oka az infrastruktúra hiánya, ezen belül az egyik leglényegesebb a térség elmaradott közúthálózata, illetve a közúti kapcsolatok hiánya.**

Jelentős állomás a két megye életében a május 21-ei dátum; ünnepélyesen ekkor teszik le a cigándi Tisza-híd alapkövét, és indul el a hídépítés, melynek műszaki átadása és az üzembe helyezése 1994. októberére várható. A teljes műszaki befejezés 1995 májusa. A híd elkészültével várhatóan felértékelődik Románia, illetve Ukrajna felől Szlovákia, és Lengyelország felé, valamint ellenkező irányban is a közúti szállítás jelentősége. Mindenképpen jelentős előnyökkel jár a megépülő Tiszán átívelő állandó átkelési lehetőséget biztosító új híd.



A tervezett híd új nyomvonala a Tisza felett

A híd építésének rövid története. Egy 1985-ben készült Országos Közúthálózat Fejlesztése című programban már számolnak Cigánd térségében új híd építésével. Az Út- és Vasúttervező Vállalat 1990-ben vizsgálta meg az összeköttetés lehetőségét, s azt a megoldást javasolta, hogy az épülő híd kerülje el mindkét oldalon a településeket Cigándot és Tiszakanyárt, a Tiszát az 597,60 fkm-ben keresztezze.

1992. október 15-re készültek el a legkülönbözőbb tervek; mint az útépítési, hídépítési, a Polgármál lévő régi híd bontási, forgalomtechnikai, geodéziai stb. tervek. Az útépítés terveit — melynek új nyomvonala 5,36 km — a GÁLA GMK készítette. A hídépítés terveit a BME Acélszerkezeti Tanszék készítette el. Az épülő híd a meder felett 2x106 méter nyílású, a híd teljes hossza — az árterek felett is — több mint félezer méter. A pályaszélesség 8,50 méter, az ártéri hídon 6,5 méter. Tiszakanyáron a Dózsa Gy. utcai csomópontban lesz a rácsatlakozás a megépülő hídra. A Tisza feletti hajózó nyílás szélessége 70 méter.

A beruházást a Közlekedési Hírközlési és Vízügyi Minisztérium felügyeli, a kivitelező a minisztérium megbízásából a Miskolci Közúti Igazgatóság.

Emlékezés a „cigányhercegre"

Koszorúzás a legendás nyíri prímás, Benczi Gyula nyíregyházi síremlékénél

Nyíregyháza (F. Á.) — Benczi Gyula Beregszászon született 1849-ben, azonban működésének színtere városunk volt és 1918. május 21-én Nyíregyházán halt meg. Lakása: a Kossuth u. 40. sz. alatt volt. Illő, hogy halálának 75. évfordulóján Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közönsége megemlékezzen erről a kitűnő cigányprímásról, a Nyírség varázshegedűséről, avagy miként Krúdy Gyula nevezte: „a cigányhercegről." Benczi Gyula korának egyik legkiválóbb cigányprímása volt. Eleinte a budapesti *Sárközi Ferkó* (1820–1890) cigányprímásnál tanult és volt kosztos cigányfiú, majd beiratkozott a Nemzeti Zenedébe. Így lett később városunk



leghíresebb művésze és az ország legvagyonosabb zenekarvezetője.

Felsorolni is hosszú, hogy az idők folyamán milyen híres művészek játszottak a zenekarában, így: idősb *nagykállói Sáray Elemér* már 14 évesen segédprímása volt; ipolysági Balogh János dédunokájának a férje: *Sovánka Nándor*; tovább az 1890-es évek híres párizsi zenekarvezetői: *Fórika József* és *Tatár Pista*. Figyelemre méltó, amint *Markó Miklós* újságíró, a *Régi magyar urak és híres cigányzenészek históriái* c. könyv (ún. Cigány Album, 427 képpel) szerzője írt 1927-ben Benczi-ről: „Midőn Berkes Lajos, a *Nemzeti Kaszinó* cigánya 1885-ben meghalt, néhány Párizsban időző magyar főúr ekkor hozta haza magával Bogár Patikárius Ferkót és zenekarát, hogy a kaszinó közte és a nyíregyházi Benczi Gyula között válasszon." Ekkor Patikárius Ferkó győzött, de nyert a mi megyénk is, mert Benczi Gyula megmaradt a Nyírség közönségének.

Krúdy szerint a vármegyénknek Jósa András doktor után Benczi Gyula volt a másik nevezetessége.

Az utókor háláját és tiszteletét fejezi ki azzal, hogy halálának 75. évfordulóján 1993. május 21-én (pénteken) 11 órakor Benczi Gyula *sírjánál* (Északi temető, XIV. parcella, 68. sírhely; a feleségével rokon Rácz Márton cigányprímás családja is ide temetkezett), és 15 órakor a *belvárosban*, a régi Európaszálló) falán 1971-ben elhelyezett emléktáblájánál (Dózsa u. 6. szám) *koszorúzási ünnepséget* rendez.

Csenger a TV2-n

Fehérgyarmat–Csenger (KM) — Május 21-től ismét látható lesz adáskörzetünkben a népszerű — *Gellérffy László* által szerkesztett — Szieszta magazinműsor.

A minden korosztállyal — a gyerekeket, felnőtteket, nyugdíjasokat érdeklő és érintő témákkal — foglalkozó színes tartalmú adást a tokaji és a fehérgyarmati tv-adó is közvetíti minden pénteken déltől egészen a TV kettes programjának kezdetéig.

Ezen a héten pénteken ebben a műsorban, tehát a déli órákban épp egy Csengerről készült filmösszeállítás is szerepel.

Újabb hamis ezresek kerültek forgalomba

Nyíregyházas (KM — CS. GY.) — Hazánkban, s így Szabolcs-Szatmár-Beregben is egyre több hamis ezerforintosra bukkannak. Azok többségét a nyílt elárusítóhelyeken, piacokon, vásárokon főként külföldiek hozzák forgalomba. A rendőrség kezére jutott álezresek zömét úgynevezett színes tintasugaras eljárással, azaz színes fénymásolással készítették, amelyek megtévesztésre kiválóan alkalmasak.

A hamis ezresek legárulkodóbb jellemzője a síkos tapintásuk. S mivel az anyaguk nem bankjegypapír, ezért általában a valódi pénzeknél jóval fényesebb felületűek. Ha valakinek több ezrest adnak át, akkor nem árt, ha a sorszámukra is figyel, hiszen a hamis bankjegyek között nem ritka az azonos sorszámú.

Az álpénzekkel fizetők a rendőrségen jobbára azt állítják, azokat külföldön vették, s azért tudták őket becsapni, mert nem ismerik a magyar pénzt. Mivel a hatóságoknak tisztázniuk kell a bankjegy eredetét, ezért a hamis pénzek tulajdonosai — a különböző szervek legjobb szándéka ellenére — meglehetősen kellemetlen helyzetbe kerülhetnek.

FOGADÓÓRA. *Laborczi Géza* országgyűlési képviselő fogadóórát tart május 21-én, pénteken 16 és 18 óra között Nyíregyházán, a Szarvas utca 1–3. szám alatti irodaház 4/402-es irodájában. Vendég: *Bartha László* önkormányzati tanácsnok.

DRÁMA A TEMPLOMBAN. — Ritka alkalom, hogy templomban drámát mutatnak be. Most vasárnap, május 23-án délután 3 órai kezdettel ilyen alkalom lesz a nyíregyházi római katolikus templomban, ahol az esztergomi ferences gimnázium harmadikos tanulói Emmet Laveri: Az Úr katonái című háromfelvonásos drámáját mutatják be. Mindenkit szeretettel várnak a bemutatóra.

A tárgyalóteremből

Fékezés nélkül elütötte

Nyíregyháza (KM – D. B. G.) — A vádlott Jánkmajtis irányából Csegöld felé közlekedett tehergépkocsijával a menetirány szerinti jobb oldalon. Bekapcsolta a tompított fényszórót is — délután négy óra körül volt az idő —, az autó sebessége körülbelül 38-47 kilométer per óra lehetett, nem volt azonban ilyen figyelmes. Az úttest szélén, szintén a menetirány szerinti jobb oldalon, a kerékpárja mellett állt egy csengeri lakos.

A gépkocsivezető a 38-as kilométerjelzés közelébe ért, amikor a relatív gyorshajtása és figyelmetlensége miatt későn vette észre a kerékpár mellett álló férfit, akit fékezés nélkül elütött. A szerencsétlenül járt embernek eltört a medencecsontja és agyzúzódást is szenvedett.

A Nyíregyházi Városi Bíróság a vádlottra közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt pénzbüntetést szabott ki, melynek összege: nyolcezer forint. A bíróság kötelezi a vádlottat, hogy az eljárás során felmerült nyolcezer forint körüli bűnügyi költséget is fizesse ki. A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását lehet kérni.

Ügyeletek

Sürgős esetben Nyíregyházán a Szent István út 16. szám alatt látják el a betegeket este 7-től reggel 7 óráig.

Nyíregyházán, a Szabadság tér 1. szám alatti gyógyszertár tart ügyeletet este fél 8-tól reggel 8-ig.

Takács Erzsébet, szobrász

Szobrásznő a gyárban

TAKÁCS ERZSÉBET KIÁLLÍTÁSA



A kőbányai Pataky István Művelődési Központ legújabb kiállításán *Takács Erzsébet* szobrászművész húszéves munkásságával ismerkedhetnek meg a látogatók.

A művésznő életének, alkotómunkájának színtere — a Láng Gépgyár. Idestova tíz esztendeje, hogy a Láng szobrászának vallja magát, a munkások nem csupán modelljei, részesei is művészetének.

Egy kiállítását követően, lánggyári munkások hívására, látogatóba jött a gyárba. Az öntvénytisztító csoppet sem idilli világában olyasmire talált, hogy azóta is itt él és dolgozik. Ő maga így beszél erről:

— Megkérdezték egyszer tőlem, mi a véleményem a munkásművészetről. Azt válaszoltam: *el kell jönni a gyárba, megismerni a munkásokat.* Figyelni kell őket, élni közöttük, mert *igazi arcukat csak az láthatja meg, akivel megosztják napi gondjaikat, örömüket.* Én magam sokat tanultam tőlük. Az öntvénytisztító fekete embereitől a legnagyobb dolgot kaptam, amit emberek egymástól kaphatnak: *emberséget.* Azt a legfontosabb dolgot, amitől a kőből szobor lesz.

Takács Erzsébetnek hosszú utat kellett bejárnia, amíg az útravalóul magával hozott mezőkövesdi népművészetből, *Kis Jankó Bori* intelmeiből, saját személyes tapasztalataiból kialakította önálló alkotói egyéniségét.

Kő- és fafaragásai, bronz- és ólomszobrai mind-mind a mai munkásember arcát, életét mutatják fel. Munkáival múzeumokban — így a Nemzeti Galériában vagy a Kiscelli Múzeumban — különböző társadalmi szervezetek épületeiben és köztereken is találkozhatunk.

Jenei A. Sándor

2

Jenei

nov. 17.

hangzóan azt állította, hogy **a dolgok jól haladnak, a nézeteltérések jelentéktelenek, a békeszerződés talán tíz napon belül megköthető.**

Maga Carter elnök Hoszni Mubarakkal megtartott megbeszélései után is — kissé ingerült hangú sajtónyilatkozatában — *teljesen jelentéktelennek* minősítette az izraeli—egyiptomi vitát, s kijelentette, hogy a tárgyalások időleges megtorpanását nem valós problémák, hanem inkább a két fél taktikázása okozza.

Szadat új — a különbéke, valamint a *ciszjordániai* és a *gazai* rendezés egybekapcsolására vonatkozó — javaslatairól ugyanakkor hivatalosan *semmi konkrétumot* sem közöltek. A DPA hírügynökség olyan washingtoni politikai megfigyelőket szólaltat meg, akik szerint ezek a javaslatok nemhogy leegyszerűsítenék, hanem éppen hogy bo-

jezik a munkát. [illegible] megújul a Margit-kórház s várhatóan elkészül az Örs vezér téri rendelőintézet is.

Sok milliót költ a Fővárosi Tanács a békási és az észak-pesti kenyérgyárra csakúgy, mint a tervezett ifjúsági házak és tanuszodák építésére. Magasba emelkedtek már a Sportcsarnok tartóoszlopai, *az építők tartják a határidőt.* Nagyobb erőt vonnak össze Paszkál-fürdő építésére is.

A SZOT NAPIRENDJÉN:

Egészségügy, munkavédelem

Az egészségügy és a munkavédelem helyzetéről és a fejlesztési feladatokról tárgyalt mai ülésén *a Szakszervezetek Országos Tanácsa.*

Az ország lakosságának egészségi állapotáról, az egészségügyi szolgáltatás ellátó mintegy 200 000 dolgozó — közöttük 25 000 orvos — erőfeszítéseinek eredményeiről és gondjairól előterjesztett írásos jelentéshez *dr. Schultheisz Emil* egészségügyi miniszter és *Duschek Lajosné*, a SZOT titkára fűzött szóbeli kiegészítést. Hangsúlyozták, hogy a minden állampolgárra kiterjesztett egészségügyi ellátás nemzetközileg is elismert eredményünk.





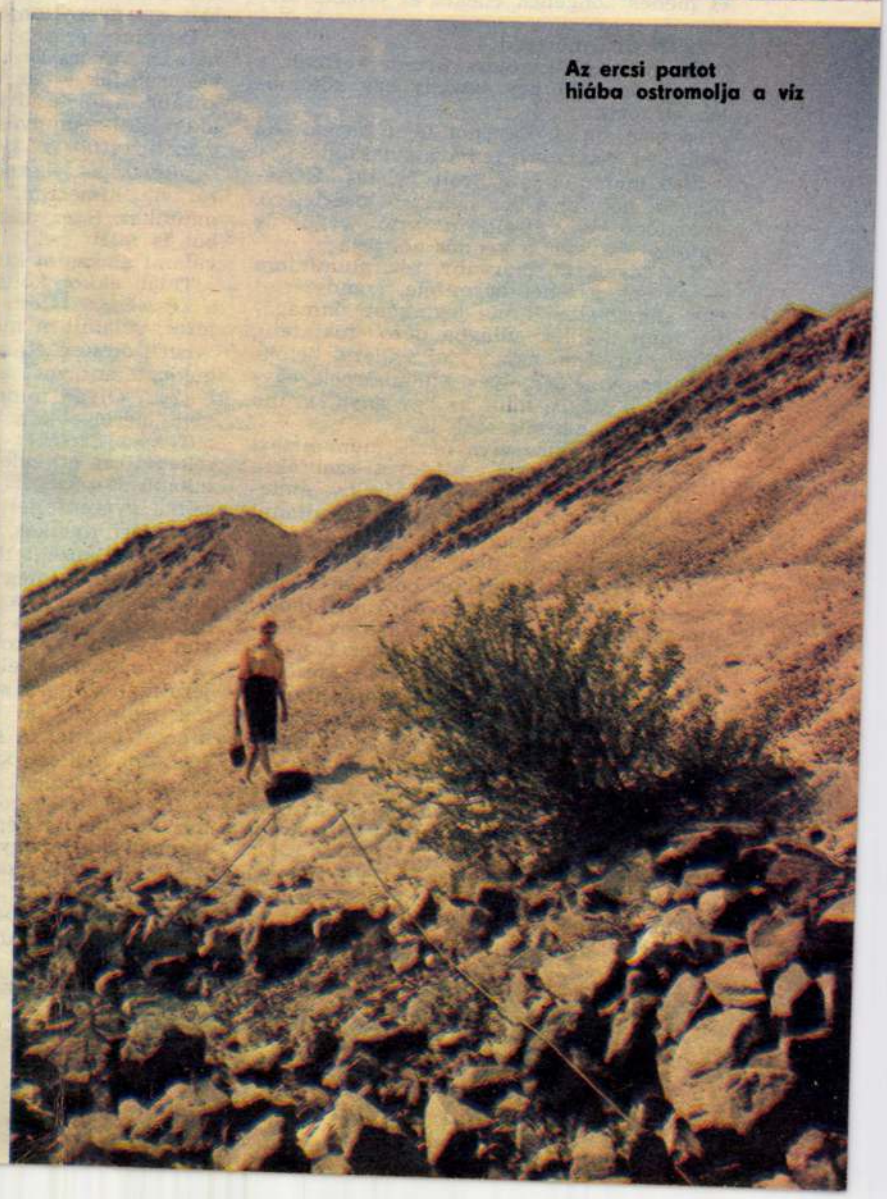

Az ercsi partot
hiába ostromolja a víz

1021

Takács Erzsébet

AZ ASSZONY MEG A KŐ



Női alak (gipsz öntés)



Szinte hihetetlen, milyen engedelmesen alakul, formálódik a kőtömb munkája nyomán



Kompozíció (fa)

Fenséges műterem!...

Ablaka a mindenségre nyílik, szőnyege a tavaszi füvek, fedele az égbolt, lámpása nap, és hogy otthon érezze magát az, aki itt dolgozik, ébredő virágok illatozzák be és méhek zöngenek éneket az örökkévalóságról.

Gyönyörű műterem.

Egy városszéli, zöldre fakadt kertben, a szabad ég alatt egy asszony egy kőtömbbel birkózik.

Szobrot farag. Egy női fejet formál. Az örökösen visszatérő témával viaskodik.

Első munkája is ez volt Takács Erzsébetnek, női fej s bár néha a kísérletező, érdeklődő kedv el-eltéríti ettől, végül is mindig visszatér a kendős női fejhez.

Kő, agyag, fa, márvány, réz, alumínium — az anyag lehet bármiféle, rendszerint egy gömbölyded arcú, leginkább önmagába, mint a külső világba néző tekintetű, bölcs nyugalmú asszonyfej születik belőle.

Asszonyfejek, melyek különböznek egymástól, s mégis, mint az egy anya szülte gyermekek, hasonlatosak is.

Látogatói, akik sorra nézik munkáit, azt mondják: „Medgyesi, Medgyesi-szobrokra emlékeztet". Mások Borsos Miklóst emlegetik. Némelyek pedig, egészen váratlanul Henry Moore-ra gondolnak.

Az asszony nem tiltakozik, az említett nagyok közül bármelyiket boldogan fogadná elődjének, mesterének, de ő már tudja: nincs elöd. Szobrairól mintha azok tekintenének vissza rá, akik gyerekkorában vették körül, otthon a szülőföldön, Mezőkövesden. A Matyóföld népeire hasonlítanak. A szobrok ős nyugalma az ő nyugalmuk, szépsége az ő szépségük, ereje az ő legyőzhetetlen erejük.

Takács Erzsébet Mezőkövesd, a Matyóföld szülötte. Kilencen voltak testvérek, közülük ő a legidősebb, az apa odamaradt a háborúban.

Minden szegényeknél az a rend, hogyha az apa elhal, terhét, felelősségét a legnagyobb gyermek veszi át, az anyának továbbra is anyai elhivatottságát kell szolgálni, még jobban, még nagyobb szigorral, még nagyobb melegséggel, mint addig, szét ne hulljon, el ne enyésszen a családi közösség.

Tíztagú családot fönntartani!... Erős, küzdésre született férfinak is nehéz sors. Hát egy gyereklánynak?

De nincs erősebb az elhivatott embernél. És Takács Erzsébet — nyugodt lélekkel írhatjuk — az volt talán kicsi gyerek korától, attól kezdve, hogy a matyók fényló emlékű népművésze, Kis Jankó Bori először biztatta a hétéves lánygyermeket, rajzkészségét, díszítőkészségét látva: rajzoljon, hímezzen, találjon ki magának mintákat. S egyszer egy szép kis fadarabot is adott neki: formálgassa, próbáljon valami alakzatot kifaragni belőle.

Talán ekkor költözött lelkébe, s ujjaiba a készség, a látott, érzékelt világot kifejezni, valamiben megformálni.

Hírt, dicsőséget, megalázást, örömet, vagy boldogtalanságot zúdít rá a vállalt pálya?... Olyan mindegy... Az igazi hivők nem mérlegelik a kockázatot.

Takács Erzsébet tudatosan soha nem törekedett az elrendelt pálya felé. Menekült inkább közelségéből, hiszen volt — még szinte gyerekfejjel — a fővárosban konzervgyári munkás, gépírónő, ápolónő, de sodródott, közelített egy újabb állomás felé, amelyik végleg rátérítette az egyetlen lehetséges pályára.

Még az ötvenes években hallotta, hogy van Pesten egy kollektív műterem, ahová talán modellnek elmehetne. Jellegzetes fejére már addig is sokan fölfigyeltek, a festők pedig ott, a műteremben valóságos kincset találtak a szélesen gömbölyded arcú, szép, fekete sátor hajú, kuncsontú, kunszemű nőben. Tizenkét év alatt 182 portrét festettek róla. Nem tudhatjuk, kikhez kerültek a képek. Magánosokhoz, intézményekhez, egyáltalán milyen országokba? A tény csak annyi, hogy Takács Erzsébet a világ legkülönbözőbb tájain, százegynolcvankét példányban képviseli a magyar női karaktert.

A művészek közül senki nem sejthette, hogy ugyan miért ül olyan szánnivaló alázattal, türelemmel és nyugalommal a modell székén havi 5—600 forintért? Miért vállal ott, a műteremben nehéz, férfinak való munkát is, szegénységet, megaláztatást? Nem tudták, hogy Takács Erzsébet éppúgy jegyese, elhivatottja a művészetnek, mint ők.

Mindent azért vállalt, családi boldogtalanságot, szegénységet, mert tanulni akart. Fölkészülni mesterségbelileg is a küldetés teljesítésére. S erre nagyon jó iskola volt ez a műterem. Hiszen a modell nem mindig passzív résztvevője az alkotásnak. Lát, hall, vitatkozik, mesterségbeli fogásokat, módszereket tanul, különösen, ha olyan elszánt, mint amilyen ő volt. Nem nyitottak olyan kiállítást, amit meg ne nézett volna, stílusokat ismert meg, kitekinthetett az országhatárokon túlra is, kiállítások, s irodalom révén, érezte, hogy gyarapszik napról napra, s várta az időt, amikor bizonyíthat.

Kereken tíz esztendeig tartott ez a fölkészülés.

De ez így, amit eddig leírtunk, nem egészen igaz.

Az igazán hivőknek nemcsak a hitük, a kételkedésük, a bizonytalanságuk is végtelen... Hányszor tört rá a kétség: úristen, vajon nem hiábavaló, vagy egyenesen nevetséges ez az emberfölötti áldozat? Ki tudná megnyugtatni, biztatni, lélekben erősíteni, hogy jó úton jár, érik a gyümölcs?

Jó úton járt, pedig azt már tudta, hogy festő nem lesz. A színek nem engedelmeskedtek néki úgy, ahogy szerette volna, a vászonról egészen más szín nézett vissza rá, mint ami lelkében fölzengett, az élet szebb óráiban.

S egyszer, egy éjjel csoda történt. Megtalálta az anyagot, ami engedelmeskedett néki. Azaz, dehogyis volt ez csoda, hiszen sok évi kísérletezés volt mögötte. „Nem is tudom, hogyan, de egyszer csak azt láttam, hogy ujjaim közül kibújt egy női fej,

NÉMETH GÉZA:

HOLDKÓROSOK

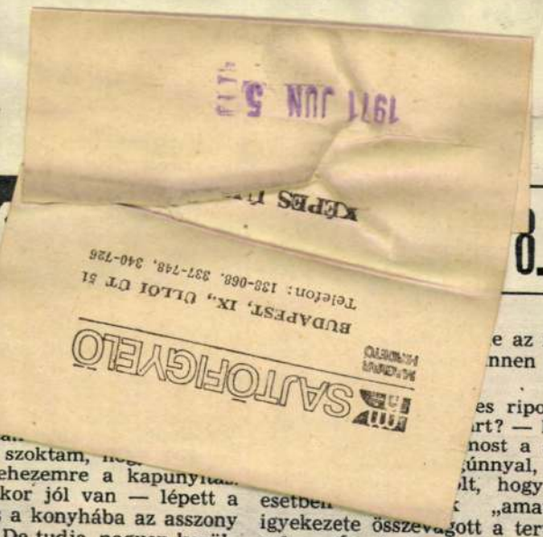

Aztán Szekeres százados bővebben is elmagyarázta, hogyan képzeli el a további munkát:

— A Szivárvány utca 12. számú házat és környékét a legszigorúbb megfigyelés alatt kell tartani a következő napokban, de természetesen a legnagyobb titokban, mert ez is egyik előfeltétele a tervemnek. Most ismét néhány napig teljes apparátussal erre a házra irányítjuk a figyelmet, mert érzésem szerint, itt fog lejátszódni a dráma utolsó felvonása. Ha ugyanis Franzelt állítom a gyanú középpontjába, márpedig az újabb fejlemények erre kényszerítenek, feltétlenül arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a „tervbe vett" következő áldozat: Csaroda Mária. Hiszen a jelek szerint Franzelnek most ő az egyetlen barátnője és a férfi valóban féktelen szívóssággal kerülgeti állandóan a lányt. Azt meg éppen csak mellékesen említem meg, hogy Ria a következő egyedül élő nő az ötödik emeleten... Vagyis ki kell várnunk, amíg gyanúsítottunk az újabb bűntényt megkísérli — persze, a mi „asszisztenciánk" mellett — és akkor kell rá lecsapnunk; a háttérből gondosan ügyelve, és az utolsó pillanatban!

11.

A nyomozás legújabb periódusának minden részletét Szekeres százados irányította személyesen.

Mindenekelőtt a megfigyelőhálózatot szervezte meg a házban és környékén, roppant körültekintően és céltudatosan. Bohács hadnagy, akit még senki nem látott, tehát nem is ismert a lakók közül, ideiglenesen „beköltözött" Gulácsy Amália még mindig kiadatlan lakásába, melynek ajtaja éppen szemben volt Riáék bejáratával. Bohácsot természetesen a tanács „szabályosan" utalta be a lakásba, azzal indokolva a dolgot, hogy előző lakhelye életveszélyessé vált, és így azonnal lakást kellett számára biztosítani. Gyors odaköltözése nem is okozott feltűnést, viszont jó fekvésénél fogva a lakás központja lehetett a ház belső megfigyelésének. Ezért Boháccsal volt összeköttetésben az a két nyomozó is, akiknek a terv szerint a padlás, illetőleg a tető szemmel tartása volt a feladata.

A ház külső megfigyelését és a környék állandó figyelemmel kísérését ugyanilyen alapossággal szervezte meg Szekeres. Egyre erősebben hajtotta őt az a tudat, hogy a Szivárvány utcában — ahogy magában sokszor nevezte nem kis iróniával: a holdkórosok utcájában — bármelyik pillanatban történhet valami olyasmi, ami döntő lehet ennek a rejtélyes ügynek a felderítésében. Mikor pedig mindent megszervezett, biztonság okáért a tüzetes ellenőrzést is maga végezte el.

Erre másnap délután került sor, amikor már eléggé besötétedett és nem okozhattak feltűnést. A ház körüli megfigyelőket Cserhátival ellenőrizte, a házba azonban már csak egyedül sietett be. Úgy okoskodott, s egészen érthetően, mennél gyorsabban néz körül az ötödik emeleten és a padláson, annál több reménye lehet rá, hogy senki nem veszi észre a lakók közül. Bár tulajdonképpen még egy nyomós oka is volt a sietségre, amolyan „emberi" ok: az utóbbi napok szokatlanul szeszélyes időjárásától úgy megfázott, csak úgy szédelgett bele, s a halántéka majdnem szétpattant a forróságtól. Egyszóval, a legszívesebben már ágyba bújt volna, hogy végre jól kikúrálja magát, de legalábbis orvosságot kellett volna bevennie.

Már ismét az utcán volt, amikor hirtelen elhatározással visszafordult, hogy a házfelügyelőéknél mégiscsak bekapja egy pohár vízzel azt az utálatos kalmopirint; a csoda tudja, mikor jutna később hozzá, víz nélkül pedig képtelen lenyelni. Mert nincs itt percnyi megállás sem...

Bosszúságára azonban kétszeri csengetés után se nyitott senki ajtót, s csak amikor már tovább akart menni, hallott valami csendes csoszogást belülről. Végre Csegezi néni, a házfelügyelő idős felesége jelent meg hunyorogva a küszöbön, akit a százados már jól ismert az előző napokból.

— Elnézést, Csegezi néni, hogy így megzavartam — mondta restelkedve Szekeres. — Biztosan álmából riasztottam fel, pedig igazán nem akartam kellemetlenkedni maguknak. Csak egy pohár vizet kérnék ehhez a pirulához...

Az öregasszony kitárta az ajtót a [illegible] teg h[illegible]

— [illegible] már, [illegible] csak [illegible] Meg azt[illegible] délután szoktam, [illegible] essen nehezemre a kapunyit[illegible]

— Akkor jól van — lépett a százados a konyhába az asszony után. — De tudja, nagyon kerülget már a nátha napok óta, amin nem is lehet csodálkozni ebben a nyavalyás időben; aztán gondoltam, még most beveszek egy tablettát, hátha ezzel megelőzöm a nagyobb bajt. Nincs nekem időm ilyesmivel lefeküdni!

A néni csak akkor szólalt meg újra, amikor már a férfi kezébe adta a pohár vizet:

— Na, hát még mindég nem derült ki, hogyan halt meg Kollochné? Még mindég azért járt itt a százados úr?

Szekerest hirtelen köhögés fogta el, mert cigányútra szaladt az orvosság.

— Tulajdonképpen már egyenesben vagyunk, Csegezi néni — mondta vörös képpel, mikor már úgy-ahogy lélegzetet tudott venni —, de néhány kérdés azért még tisztázásra vár.

Valójában azonban a százados titokban szidta magát, mint a bokrot: milyen meggondolatlanság volt tőle, hogy éppen ehhez a fecsegő vénasszonyhoz jött be a kalmopirinjét bevenni, mikor biztosan úgyis árgus szemekkel figyel minden eseményt, ami a házban történik? Hát még két ilyen titokzatos gyilkosságot? Most aztán jól melléfogott, csak ki tudjon mászni a csávából.

— Hogy egészen őszinte legyek — folytatta —, a szálak kifelé vezetnek a házból... Hiszen tudja, hogy Kollochról is elterelődött a gyanú... Csak néha azonosítani kell bizonyos dolgokat, most is azért jöttem ide.

Az öregasszony összefonta két keze fejét elöl a kötényén és fontoskodva közelebb hajolt a férfihoz:

— Valahogy így okoskodott az az újságíró is, vagy mi a szösz volt az illető... Az a Polacsek vagy Holacsek, de nem is, inkább Havlicseknek hívták! Az járt itt tegnap, és akkor mondta: végigbogarászott már ő is [illegible] e az nem [illegible] innen csi- [illegible] es riporter [illegible] irt? — kér- [illegible] most a szo- [illegible] únnyal, mi- [illegible] lt, hogy ez [illegible] „amatőr" igyekezete összevagott a terveivel. — És ráadásul ő is ugyanazt gondolja, amit én? Ez igen...

— Hát komoly ember is az, kérem. Olyan akkurátusan tudta elmesélni, kiről mi a véleménye a Szivárvány utca 12-ben, s hogy ő hol vakarná meg egy kicsit jobban a dolgokat... — Aztán egyszerre hangot váltott Csegezi néni: — Jaj, én meg itt csak beszélek, beszélek, s le sem ültetem! Hiába, ilyen már egy öregasszony: szaporább a nyelve, mint a gondolkozása. De azért csak foglaljon helyet nálunk, százados úr!

— Nem akarok zavarni, de megsérteni se szeretném magukat — válaszolta Szekeres, mert valahogy kíváncsi kezdett lenni a megkezdett beszélgetés folytatására. — Egy cigarettát még elszívok hát, ha megengedi.

— Hagyja már azt a büdös bagót, százados úr, az csak az egészségének árt! — sápítozott a néni, s közben meglepően fürgén nyitotta ki a konyhaszekrény ajtaját, ahonnan egy tál rétest vett elő és tett az asztalra. Ezt kóstolja meg inkább, ez aztán a túrós rétes! Az uramnak is ez a kedvence harminc éve...

— Valóban felséges! — dicsérte a süteményt Szekeres, már az asztal mellett ülve.

Később azért mégiscsak rágyújtott, eddig is alig bírta ki nélküle, s csak néhány szippantás után szólalt meg:

— Na és Csegezi néni, hol vakarná meg az a dörzsölt firkász a dolgokat, hogy mindenre fény derüljön?

— Hát... — húzta el a szót az asszony, amiből némi visszahúzódást lehetett már kiérezni. — Sok mindenről beszéltünk mi itt, kérem, Havlicsek úrral... Minden lakóról megvolt neki a véleménye és azt firtattuk...

— De kiről volt különösebb véleménye? Persze, aki egyáltalán kapcsolatba hozható az itteni bűncselekményekkel.

Jó időbe telt, míg az öreg-

DUROL ZOMÁNC

A DUROL ZOMÁNC

külső téri igénybevételnek kitett fém- és fatárgyak átvonó festésére szolgál. Tartós, viharálló bevonatot képez. Töltőanyagot nem tartalmaz, ezért használata gazdaságos.

TVK



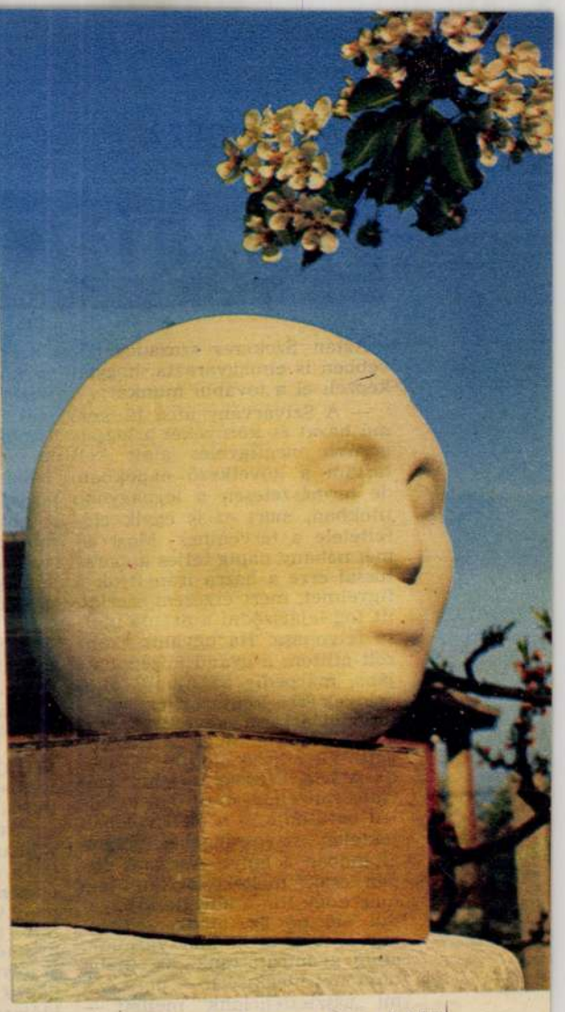

Márványba faragott vagy inkább simított női fej

agyagból tapogattam ki, fölébredt a kislányom, megnézte és azt mondta: de anya, hiszen ez te vagy".

Saját arcmását mintázta meg elsőnek, úgy, hogy tükörbe sem nézett munka közben. Ujjaiban volt már arcának minden gödre, völgye, dombja, vonala, hajlata, gömbje és szöglete.

És megeredt, lendületet kapott az alkotó erő. Sorra születtek a különös, csak emberhez hasonlítható, emberhez hasonlatos arcok, kőbe, fába, rézbe öntve, fogalmazva.

Úgy vált művésszé, ahogyan minden igaz alkotó: saját létének gyökereit keresve meg, s annak a világnak igaz törvényeit, amelyik bölcsője volt, amelyet élt, ismert.

Ma sem lehet rá mondani, hogy „befutott művész". Pedig közben megeredtek az elismerés forrásai is. A Képzőművészeti Alap fölvette tagjai közé, a Láng Gépgyár szerény ösztöndíjjal, a munkások nagy szeretettel segítik; szép kiállítást rendeztek műveiből, naponta ki is jár az üzembe, munkásportrékat mintáz, s délutánonként a békásmegyeri kertben viaskodik a komisz anyaggal, kővel, márvánnyal.

Herkulesek adták volna föl ezt a küzdelmet, s ez az asszony most készül az igazi nagy munkára, amiben minden eddiginél többet mondhatna el életéről, az ember szépségéről, életünk törvényeiről.

Egy igazi, méreteiben is nagy szobor elkészítésének lehetőségére vár. De szép lenne, ha a szülőföld jelentkezne egy megbízatással!

Ahogy hallgatja az ember a kalapács és a véső fémes csettenéseit, mintha céltudatos lépteket hallana, kemény, emberlépteket, a hit rettenetes és szép útján.

Fenséges műterem... Virágzó fák permetezik szét a létezés, az újjászületés illatát.

Ó, be könnyű a fáknak!... Minden évben, ha jó a tavasz, kínok nélkül megtermik szép gyümölcseiket.

Ibrányi Tóth Béla

Az örökösen visszatérő témával viaskodik



Naponta kijár a Láng Gépgyárba, munkásportrékat mintáz

(Karff István felvételei)

A Belügyminisztérium és a Közalkalmazottak Szakszervezetének együttműködési megállapodása

Szerdán a Belügyminisztérium vezetői a Közalkalmazottak Szakszervezetében tanácskoztak. A két szerv vezető munkatársai — *Horváth István* belügyminiszter és *Prieszol Olga* főtitkár vezetésével — megvitatták — a polgári dolgozókat érintő kérdésekben — az együttműködés eddigi tapasztalatait. A tanácskozáson elfogadták a VI. ötéves tervre szóló együttműködési megállapodást és az 1981—82. évi munkaprogramot, amelyet Horváth István és Prieszol Olga írt alá. *A dokumentumok tartalmazzák a munkahelyi demokrácia erősítésével, a szocialista munkaverseny fejlesztésével, a polgári alkalmazottak politikai, kulturális nevelésével kapcsolatos tennivalókat.*

Hűtőházat avattak Ráckevén

Szerdán Ráckevén fölavatták az Aranykalász Termelőszövetkezet épülő 650 vagonos hűtőházának első egységét. Az ünnepségen részt vett és a hűtőházat rendeltetésének átadta *Marjai József*, a Minisztertanács elnökhelyettese, jelen volt *Cservenka Ferencné*, az MSZMP Pest megyei bizottságának első titkára. Az avatáson *Tukacs Béla*, a termelőszövetkezet elnöke a többi között elmondotta, hogy az eddig 200 millió forintba kerülő beruházás igen rövid idő — alig másfél esztendő — alatt készült el. Generálkivitelezője a közös gazdaság egyik főágazata volt, az építkezésben, a technológiai szerelésben a szövetkezetiekkel együtt 16 alvállalkozó vett részt. Az új hűtőház a jövő hétre várja az első málnaszállítmányt.

(MTI)

Magyar nap az Agra 81-en

Magyar nap volt szerdán Lipcse-Markkleebergben a múlt hét végén megnyílt *Agra 81* nemzetközi mezőgazdasági kiállításon. A magyar napot *Váncsa Jenő* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter nyitotta meg, *Heinz Kuhrig* mezőgazdasági, erdő- és élelmiszergazdasági miniszter jelenlétében. A magyar nap eseményein részt vett *dr. Szalai Béla* berlini magyar nagykövet is.

Téma: az egészséges táplálkozás

Az egészséges táplálkozásról rendezett ankétot szerdán a arról, hogy a fővárosban évek óta folyik kiterjedt

Népszava 1981. VI. 25.

TAKÁCS ERZSÉBET



Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész gyűjteményes kiállítása látható június 26-tól augusztus 16-ig Nyíregyházán, a Jósa András Múzeumban. A kiállításon a művész mintegy háromnegyed száz alkotása látható; bronz, márvány- és faszobrok, domborművek, plakettek. (A képen: Téglagyári munkás)

1978 MÁJ 14

KELET-MAGYARORSZÁG

MAGYAR HÍRLAP
SZABÓ IGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

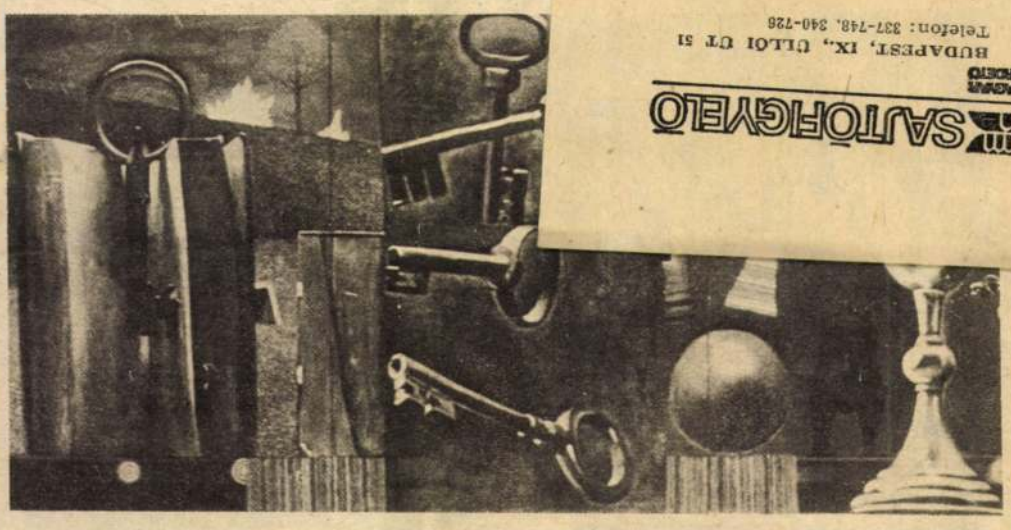

A kortárs lengyel festészet nálunk bemutatott képeiből Zbigniew Makowski képe: Élet, álom és árnyék.

Reggel, ahogy a szódabikarbónáért kotorászott, az éjjeliszekrényre helyezett előjegyzési naptárból a szemébe sütött egy bejegyzés: Csiperke. Piros golyóstollal beírva, bekarikázva, kétszer aláhúzva.

Mi lehet ez? — Borenyák tűnődve bámulta a bejegyzést. — Minek írtam én ezt ide? Talán, hogy el ne felejtsek csiperke gombát venni? De hiszen ki nem állhatom a gombát!

Később eszébe jutott, hogy ez nem gomba, hanem név. Valakinek a neve. De kinek a neve?

— Szívem — szólt ki az asszonynak. — Nem tudod, ki az a Csiperke?

Az asszony visszakiabált, hogy nem tudja, de talán a tegnapi névestén találkozhattak vele Kelemenéknél. Olyan magas, nyúzott képű pasas lehet az illető, aki éjfél körül jött oda hozzájuk. Lilás, színjátszó nyakkendőt viselt.

Borenyák most már emlékezett. Egy ember valóban odajött hozzájuk, és ő beszélt neki Csiperkéről.

— Tehetséges ember — hallotta vissza a szavait, amint rekedten, kicsit énekelve beszélt —, sőt kivételes képességű, csak éppen elnyomták, nincs a megfelelő helyen. Neked jó összeköttetéseid vannak, és híres vagy az önzetlenségedről, igazán tehetnél valamit az érdekében.

Borenyák a hivatalból felhívta Kelement. — Öregem — mondta —, tegnap este nálatok én megígértem valakinek valamit. Olyan magas, nyúzott képű volt az illető. Lilás, színjátszó nyakkendőben. Ki az?

— Talán Vizeki... — töprengett Kelemen. — De megesküdni nem mernék rá, hiszen tudod, mennyien voltak, és köztük számomra is idegenek. Mindenesetre megadom a telefonszámát, csörgess oda.

Borenyák odacsörgetett, de Vizeki nem emlékezett Borenyákra, így nem is tudta, ne, ha a barátját ajánlaná valahol, ezért is fordult őhozzá... De miért éppen őhozzá? Ez most már mindegy! Neki az a kötelessége, hogy erre a Csiperkére valakinek felhívja a figyelmét. Igen, legjobb lesz Tarczali, exponált helyen dolgozik, talán tehet valamit ennek a Csiperkének az érdekében. Vasárnap találkoznak, akkor majd szóba hozza neki ezt az ügyet.

— Ez csak természetes — helyeselt Tarczali, amikor Borenyák megemlítette neki Csiperkét. — Valamit majd kiagyalunk. A te szavad nekem már garancia. A te barátod az én barátom is. Azt mondod, tehetséges?

— Hogyne, nagyon. Sőt kivételes képességű, csak éppen elnyomták, nincs a megfelelő helyen.

Tóth-Máthé Miklós:

Csiperke érdekében

— Akkor majd odatesszük! Nem dúskálunk annyira a tehetségekben, hogy egy Csipetke...

— Csiperke!

— Igen, persze, Csiperke! Fel is írom, nehogy elfelejtsem. Mi is a keresztneve?

Borenyák zavarba jött. Csakugyan, mi lehet annak az embernek a keresztneve? És azt miért nem írta fel? Ezt a melléfogást! De most már nem mondhatja Tarczalinak, hogy nem tudja. Akkor visszapasszolná az egészet. Elkereszteli! Mi illik leginkább egy ilyen Csiperkéhez? Lajos vagy Béla semmiképpen. Hangzásukban túl mély tónusúak. Az sem valószínű, hogy egy ősrégi neve lenne, mint amilyen a Bendegúz.

be repülünk a miniszterrel, majd egy alkalmas pillanatban előhozakodom a dologgal. De várj csak, nem értettem pontosan: mi is a pártfogoltad szakképzettsége?

— Mérnök — felelte bizonytalanul Tarczali, mert úgy emlékezett, mintha Borenyák azt mondotta volna. Vagy nem is mondott semmit? Érdekes, ez hogy kerülhette el a figyelmét, de most már Király előtt nem vallhat szégyent, különben még visszapasszolná az egészet.

Király a repülőgépen, valahol Bécs fölött hozta szóba Csiperkét. A miniszter éppen szivarra gyújtott, amikor az illatos füsttel szinte egyidőben lebbent fel a név is.

— Csiperke Emil — mondta Király —, olyan egyéniség, aki megérdemelné a fokozottabb figyelmet. Nem fárasztanálak ezzel, miniszter elvtárs, ha itt nem egy nagyon tehetséges emberről lenne szó. Egyesek szerint zseniális. De ahogy ez sokszor lenni szokott, elnyomták, nincs a megfelelő helyen.

— Milyen mérnök? — kérdezte a miniszter. — Ugy értem, mi a szakterülete?

Király gyorsan a noteszába nézett, de attól semmivel sem lett okosabb. Ott csak annyi állt, hogy mérnök. De milyen?... Megőrült ez a Tarczali, hogy nem mondta? Vagy mondta, csak éppen ő nem jegyezte meg? Most mit mondjon a miniszternek? A nyaka is vizes lett hirtelenjében, amikor a miniszter szivarjára tévedt a tekintete. Hát persze, hogy agrármérnök! Nem is lehetne más ez a Csiperke! Már a nevében is benne van! És lehetséges, hogy éppen dohánynemesítő!

— Agrármérnök? — nézett rá csodálkozva a miniszter. — De hiszen ez nem is a mi tárcánkhoz tartozik.

— Igaz — sietett a válaszszal Király —, de én mégis szükségesnek tartottam megemlíteni. Végül is egy zseniális emberről van szó, és az a tárcától csaknem független. Ez általános, vagy ha úgy tetszik, országos érdek. Nem szabad megengedni, hogy az igazán értékes emberek elkallódjanak!

Király egészen belehevült, a miniszter gondterhelten hallgatta. Ha ez a Király ilyen prófétikus lendülettel beszél, akkor itt valóban egy tehetséges emberről lehet szó. Már pedig ha ez így van, akkor igazán tenni kell valamit az érdekében. Ez a népgazdaság szempontjából sem lehet közömbös.

És egy hónap múlva Csiperke Emilt, a mezőcsalánosi állami gazdaság agrármérnökét, kinevezték a bogyópusztai nagy dohánycentrum igazgatójává. Ezen a tényen a mezőcsalánosi intézmény vezetőségén túl, leginkább maga az érdekelt csodálkozott. Ugyanis éppen elbocsátás előtt állt. Mert Csiperke Emil — igaz csak ősszel —, hajlamos volt összetéveszteni a dohánylevelet, a lósóskával. Ezt egy ideig elnézték neki, de végül is megunták a dolgot. Arra azonban nem számítottak, még a legszínesebb álmukban sem, hogy egyszer majd ilyen dicsőával határos módon szabadulnak meg tőle!

Takács Erzsébet
Szot-díjas szobrászművész

KM VASÁRNAPI MELLÉKLET

1021 KÉPZŐMŰVÉSZET

Alkotóházban

Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész a nyírbátori alkotóház vendége. A fővárosi művésznő egy hónapot tölt megyénkben, megismerkedik nevezetességeinkkel, műemlékeinkkel. Címképünkön: a művész faragás közben.

Az alkotóházban rendezett minitárlatról készített összeállítást fotóriporterünk, Elek Emil.





Pihenő.

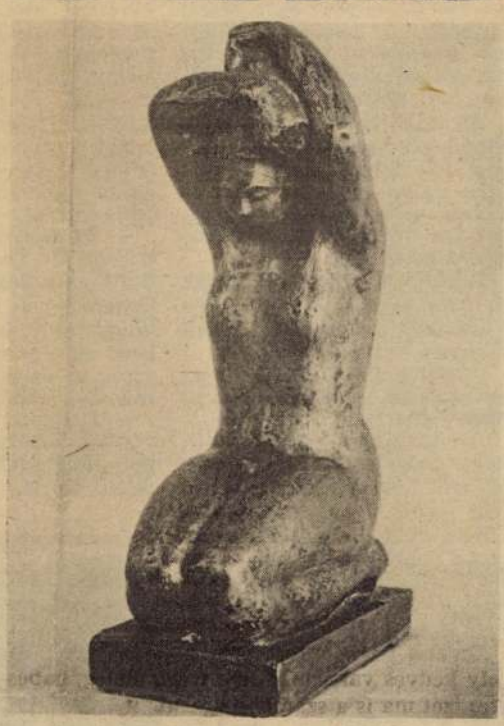

Haját igazító.



Gondolkodó.



Krumpliszedők.



Évszakok.

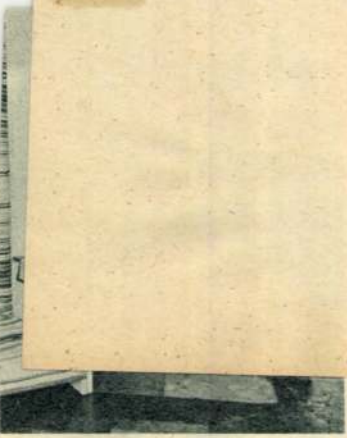

érla szövöttanyag-tervező iparmű-
uk a Duna Galériában (MTI)

rónika

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Takács Erzsébet,
1981 FEB
SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT
Szobrászművész

1024



Takács Erzsébet
„Szocialista brigádvezető" című
ólomszobra a Nemzeti Galériában

8 Szociali
MŰ

Takács Erzsébet



A Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házában működő SZOT-díjasok Galériája keretében ma délután fél ötkor nyitja meg kapuit Takács Erzsébet szobrászművész gyűjteményes kiállítása. A munkáslányból lett alkotó, aki Mikus Sándor tanítványának vallja magát, csaknem negyedszázada van jelen művészeti életünkben, számos alkotása köztereken és középületekben került elhelyezésre. Előszeretettel foglalkoztatja a kétkezi emberek élete; portréi és alakos kompozíciói a munka és a munkás mai ábrázolásának érzékletes példái. Munkásságáért 1974-ben elnyerte a Szaktanács művészeti díját. Képünkön: Asszony gyümölccsel című, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium tulajdonában levő kőszobra

Népszava 1985. 1. 4.

és a XI. kerületi IKV telepatikus kapcsolata. Az előbbi helyen nem volt fontos, hogy a nyugdíjas asszonynak adott szavukat tartsák. Az utóbbi helyen nagyon is fontos volt, hogy amit valakinek megígértek, az rendben is legyen. A telepátia tehát kerületközi. Ott van munkás a felújításra, ahol van gondolatátvitel. A médiumot nem kell importálni. **sz.**

Takács Erzsébet szobrászművész

Úgy éreztem, magamat találtam meg

Ceruzavonások Takács Erzsébet szobrászművész portréjához

Amikor csak egy embernek ismerjük el munkája értékét, fontosságát, ilyenkor is tudjuk, hogy munkájában sokak segítsége, ösztönző-lendítő hatása benne foglaltatik. Ilyen például egy művész, aki emberek ezreivel van állandó, szerves kapcsolatban. Takács Erzsébet szobrászművésznek ezt a közösséghez ezer szállal kötődő, értékes munkáját ismerte el a múlt évben a Szakszervezetek Országos Tanácsa SZOT-díjjal. És társadalmi szervezetek, üzemi kollektívák, valamint egyes emberek érdeklődő segítségét nem feledve ezért nevezhetjük jelentősnek azt is, hogy az építők szakszervezete Takács Erzsébet önálló kiállításának rendelkezésére bocsátotta most májusban központi székháza első emeletének egy részét.

Takács Erzsébet Mezőkövesden született, ott járt iskolába, ott élt 1945-ig, amikor a család Békásmegyerre került. Költözni már csak az édesanya és még kilenc gyerek költözött, az édesapa meghalt a háború alatt, bombatalálat



„Téglagyári munkás"

érte, amikor vízért ment az övéinek. A szobrászművész, akinek alkotásait őrzi a Nemzeti Galéria, valamint számos közintézmény, így emlékezik a gyerekkorára.

— *Játék? Azt nem nagyon ismertem. Gyerekkoromban én hímeztem, pénzért. Kenyérkereset volt. Szegények voltunk. Kisjankó Bori néni volt az én első mesterem. Rajzolás közben néha fogta a kezem. A jól sikerült rajzokat kirakta az iskolában. Az ő munkája nyomán találkoztam először közelről a művészettel. Ő hívta fel a figyelmemet arra, hogy a szegényeknek is van jussuk a széphez, az alkotáshoz, A tehetség nyomán.*

Mezőkövesdről elkerülve Takács Erzsébet továbbra is hímezett, faragott. Dolgozott, és a munka mellett tanult. Egyszer egy ismerőse meglátta, hogyan rajzol, s elküldte egy festőhöz. A festő egy kollektív műterembe vitte, még 1957-ben, attól kezdve vagy tíz évig járt oda. Dolgozott ott is, meg hímezett, faragott a háziipari szövetkezetnek. Gyereket nevelt, pénzt keresett, élt.

— *Először mindenáron festeni akartam. Próbáltam is. Mindent vállaltam a műteremben, még a gyors- és gépírást is megtanultam, csak oda járhassak. Tele voltam tervekkel. Az volt az érzésem, megtaláltam valamit, ami hozzá tartozik az életemhez. Egyszer átmentem a szobrászokhoz, kezembe vettem az agyagot, gyúrtam, formálgattam. Amikor „választott" mesterem, Mikus Sándor meglátta első kis „szobraimat", ő mondta ki először hangosan: „szobrász lesz belőle". A többieknek mondta, de a fülem hallatára. Azután újabb anyagok is megérintettek, a kő, a fa. Úgy éreztem, magamat találtam meg.*

Legelőször a hajógyárban mutatkozott be, másokkal együtt, majd az 1960-as évek közepén szerepelt első alkalommal nyilvánosan, kollektív tárlaton az óbudai képzőművészklubban. Később itt önálló kiállítást is rendeztek neki. Ezt újabb önálló kiállítások követték Csepelen, Angyalföldön, Zalaszentgróton és másutt, valamint kisebb bemutatók üzemekben, iskolákban.

— *Huszonöt éve Óbudán lakom. Tíz évig tevékenykedtem a Hazafias Népfront ottani képzőművészklubjában, ezért ott rendezték az első önálló kiállításom. Sok brigád eljött erre Angyalföldről is. Ott ismerkedtem meg a Láng Gépgyár több dolgozójával. Szobraimból kiállítást rendeztek a Láng akkor épült, új művelődési központjában, a brigádok pedig hívtak, nézzek körül a gyárban. Hét éve múlt, hogy — már mint szobrász — beléptem a Láng Gépgyár kapuján. Körülvezettek, kérték, válasszak egy helyet, dolgozzak, alkossak náluk. Betévedtünk egy „sötétebb" helyre, az öntvénytisztítóba is. Olyan szeretettel ajánlották föl a műhelysarkot ezen a fémporos helyen, hogy nem tudtam visszautasítani. Kimeszelik, mondták, csak menjek oda hozzájuk, készítsem ott a tanulmányaimat, szobraimat.*

Az öntvénytisztítók tehát szorítottak egy kis helyet Takács Erzsébetnek. Ott maradt. Szinte naponként csinált vázlatokat róluk. Kimeszelték neki a műhelysarkot, kátránypapírt húztak köré, hogy valamelyest kiszűrjék a szállá, mindenhova betolakodó port. Ma, ha az idő engedi, az udvaron farag. Kiállításairól már ismerték a Láng-gyáriak, nagy figyelemmel nézték hát, mit csinál az anyaggal „ez a kis asszonyka". Gyakran emlegették úgy: „a mi szobrászunk".

— *Sok brigádot megismertem, és persze ők is engem. Több brigád tiszteletbeli tagja lettem. Egyre szorosabbá vált a kapcsolatunk. Észrevették, hogy fát is faragok. Hozták a hulladékfát, hátha használhatom. Vésőimet, kalapácsaimat felújították. Nagyon jólesett, buzdított, hogy állandóan figyelték a munkám. Éreztem, tudtam, kell, amit csinálok. Ha egy kiállításom után eltelt néhány hónap, már kérdezték, mikor lesz új. Így tart ez mind a mai napig. Közben gyakran megfordulok más gyárakban is. Az óbudai téglagyárban, a hajógyárban, Csepelen és másutt. Mindenütt kedvesek, segítőkészek. Tele vagyok témával. Érdekes emberek, fejek, arcok vesznek körül. S a kollektíva?! Az a legcsodálatosabb. Érdeklődnek, hogy ebédeltem-e már. Félretesznek nekem egy almát vagy egy kis tejet a védőételükből. Apróságok? Az emberi kapcsolatok alakulásában óriási dolgok ezek. Valóban ösztönöznek a munkámban. Mert igénylik a művészetet. Mert igenis, hogy megértik. A szolidaritás, a humánum ezernyi apró jelét látom, tapasztalom köztük, s ez hajt engem, ösztönöz. Ez kell egy alkotónak. És biztosan ők is érzik, hogy amit csinálok, az az ő munkájuk is. Tőlük jött, belőlük is indult.*

A mostani nagy sikerű kiállítást kísérő megnyilvánulások is Takács Erzsébet szavait igazolják. Amikor bemutatta a tv-híradó, „úgy kőporosan", több mint száz elismerő, buzdító táviratot kapott. Naponta hallja kiállítása látogatóinak értő megjegyzéseit. Az anyaságot ábrázoló faszobra előtt egy látogató nagyon találóan ezt mondta: „*olyan diszkrét ez az anyaság*". Az édesanyjáról készült fejről egy munkás: „*mindannyiunké lehetne*". Ezeket a szavakat hallva úgy érezte, hogy kitüntetések hullanak rá. Erre vágyott, ezt akarta elérni. Hogy értsék és értékeljék, akikről és akiknek mintáz. Akikért dolgozik. Elérte.

Mátyás István

Bencze József

HALÁL

Halál, ne adj erőt,
védd a megtévedőt.
halál, ne jöjj haza,
árván egy éjszaka!

BÚZAPADLÁSON

Búzapadláson
élet-halál érés,
kipiruiva oltsa
világomnak ehet...

CSALÁD

Szerb György

MIKOR EGYSZER BETEG VOLTAM



(Illés Árpád rajza)

Mikor egyszer beteg voltam,
Olgeborge kapitány
rakétára ült, s a Holdban
bukfencezett taligán.

Azután meg kézenállva
felsétált a hegyekre,
szeme besütött az ágyra,
néztem, néztem nevetve.

Hazatérve tarisznyámban
holdport hozott, fű között,
be is vettem a teában,
s lázam nyomban elszökött.

S míg pipázva ágyam mellett
Olgeborge kapitány
meggyógyított, ahogy kellett,
megpihent a Hold a fán

Kobzos tücskök, kis bolondok
zengtek a rét szőnyegén,
Olgeborge vére zsongott,
s táncrakeltünk, ő meg én.

Kedvenceink voltak

A képernyőn látható keresztrejtvényben ismert rajzfilmfigurák nevét találjátok.

Vízszintes: 2. Magyar filmsorozat ifjú űrutazó hőse, 12. Fogadást köt, 13. Kelet, 14. Sérülés, 15. Nagy költőnk, 16. Holland légitársaság, 21. Közlekednek rajta, 23. Környék, 25. Kialakult nézet, 26. Szovjet repülőgépek jelzése, 27. Illetéktelenül segít a felelőnek, 29. Macskákról szóló amerikai sorozat főszereplője, 31. Tekefigura, 32. Ebben viszik őrölni a búzát, 33. Vietnami város, 34. Nemrég látott magyar filmsorozat „doktora", 35. Magyar származású, neves szobrász (Amerigo), 38. Élőlények, tárgyak egymás mögötti elhelyezkedése, 39. Hamis, 40. Megállapítja a súlyát, 42. Erőszakkal etet, 44. Szolmizációs hang, 45. A Foxi Maxi sorozat két népszerű egér-szereplője.

Függőleges: 1. E vár foglya volt Monte Christo, 2. Ruhát tisztít, 3. Tűzre vet, 4. Lócsemege, 5. Zenei hangok, 6. Verdi-opera, 7. Átnyújt, 8. Az ókorban Erdély területén élő nép, 9. Sokszögekbe húzható, 10. Szeszes ital, 11. Bizony, 17. Az első népszerű magyar rajzfilmfigura, 18. Néz, 19. Elpusztítja, 20. Szappanos vízből fújható, 22. Zuhanyozik, 24. Birka, 25. A máj termeli, 26. Uttörők nyári tanyája, 28. Árvíz ellen véd, 30. Nagyon csúnya, 31. Szomorú, 36. Falap, 37. Közeledik, 40. Egymást követő betűk, 41. Keservesen sír, 42. Személyes névmás, 43. Római 1100.

Beküldendő a vízszintes 2., 29., 34., 45. és a függőleges 17. szám megfejtése.

A helyes megfejtők között könyvutalványokat sorsolunk ki! Címünk: 1964 Budapest, Rákóczi út 54. Népszava szerkesztősége.

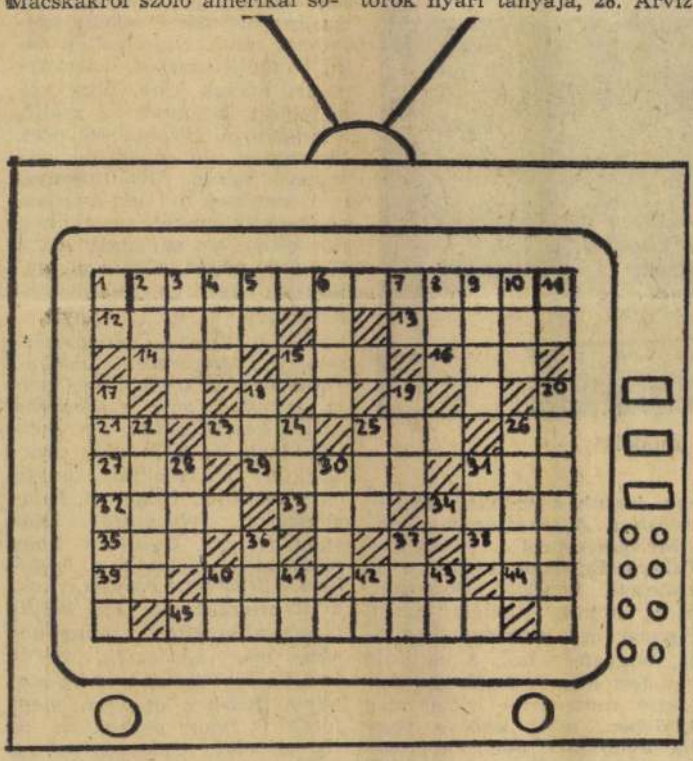

Fazekas Lajos

KIRÁNDULÁS

Felkelt a Nap.
Nézz oda,
mekkora!

Ragyog a Nap.
Fényében
jöjj vélem!

S ha csüggeszt a
fáradság,
kisbarát,

árnyas füvön
heverünk,
s pinenünk...

Lemegy a Nap.
Nézz oda,
mekkora!

Számoljunk hát
csillagot:
hány ragyog?!

SAJTÓIGAZOLÓ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
1975 MAJ 25
Népszava

kövér annyira meghízott, hogy már el sem fért a járdán, ha meg a kocsiúton közlekedett, a szekerek nem tudták kikerülni, mert hatalmas pocakjával elfogta az egész utat. Mondták is neki a zúgolódó falusiak, hogy ne mászkáljon annyit; végtére is nem állhat meg miatta a faluban a forgalom. De a kövér ember mindig ezt felelte:

— Aki nem tud kikerülni, ugorjon át!

Hát a másik? Az meg annyira keszeg volt, hogy még a kútostor mögé is el tudott bújni. Ha vizet húzott, csak azt lehetett látni, hogy jár a gém, de ember sehol. Panaszkodtak is a derék falusiak:



— Jól megvert bennünket a sors ezzel a kettővel! Tenni kéne valamit, mert ez így nem mehet tovább.

Annyit hallotta ez a két különös ember a sok sopánkodást, hogy végül megsokallta. Egy hajnalon föltarisznyálták magukat, találkoztak a falu végén és elmentek világgá. Addig mentek, mendegéltek, hogy délre megérkeztek, és leültek egy eperfa alá ebédelni.

— Kend mit hozott? — kérdi a kövér.

— Én biza, csak egy jó rostára való pattogatott kukoricát. Hát kigyelmed?

— Ó, ez is semmiség! Csak összekapkodtam, ami hirtelenjében akadt a háznál. Sonkát, kolbászt, szalonnát, valami kis sódart, meg egy gömböcöt.

Elkezdtek enni, s ahogy jó útitársakhoz illik, megkínálták egymást.

Megfog a sovány egy darab tokaszalonnát, keni a szájához, s elkezd álmélkodni.

— Micsoda finom étel ez! Még életemben nem ettem ilyen jóízűt.

A kövér is belemarkolt a pattogatott kukoricába, ripegtette-ropogtatta, s az arca menten kerek mosolyra szaladt:

Hol kérjük, hol ren
a szolgáltatás

Nyíregyházán 1980-ig — a kiemelt szolgáltatások közül — a textiltisztítás és -mosás, a gépjárműjavítás, az elektroakusztikai és háztartási gépjavítás, valamint a lakáskarbantartás fejlesztését tervezik.

A városi tanács az ötödik ötéves terv során — a szolgáltatásfejlesztési állami támogatáson kívül — a szolgáltatóhelyiségek alapterületét több mint kétezer négyzetméterrel fogja növelni. (Ennek már mintegy 85 százaléka megvalósult.) Többek között ezt is megtudhatjuk abból a tájékoztatóból, amely a Nyíregyházi Városi Tanács és végrehajtó bizottsága javaslatára — a termelés-, ellátásfelügyeleti osztály gondozásában — a közelmúltban jelent meg, s a posta közreműködésével valamennyi nyíregyházi újságelőfizető megkapja.

neszekrény-javításig minden olyan szolgáltatást megismerhetünk belőle, amelyeket a város lakossága jelenleg igénybe vehet.

Megtudjuk például belőle, hogy a nyíregyházi kertészeti vállalat is tagja az Országos és Nemzetközi Interflóra Virágszolgálatnak, és hogy a nyíregyháziak a vállalat mely üzletéből küldhetnek ily módon virágot, akár külföldre is. Eligazít a tájékoztató továbbá, hogy hol lehet kulcsot másoltatni, vagy virágpolcot csináltatni, és hogy hol igazítják alakra a konfekcióruhákat. A Nyíregyházi Vas- és Fémipari Szövetkezet pedig „Csináld magad" jelszóval invitál a barkácsműhelyébe.

Természetesen az utóbbi években épült új, korszerű áruházaink nemcsak a város kereskedelmi arculatát változtatták meg, hanem a la-



Beküldte: Dohos

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

KELETMAGYARORSZÁG

Takács Erzsébet,

1978 MÁR 30

szobrászművész

1021

Szoboravatás Kislétán

Új művészeti alkotással gazdagodott Szabolcs-Szatmár megye: március 29-én, szerdán délután Kislétán leleplezték *Takács Erzsébet* Anyaság című szobrát. A kislétai gyermekotthon parkjában felállított szobor avatásánál *Erdei Lászlóné*, az MSZMP KB tagja, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, megyénk országgyűlési képviselője mondott beszédet. Méltatta a SZOT-díjas szobrász munkásságát, a mezőkövesdi hímzőlányból lett művész pályafutását, küzdelmeit. Hangsúlyozta, hogy a gyermekek nevelésének szerves része az érzelmi-esztétikai nevelés is — ennek jó példája a most felavatott műalkotás is a gyermekotthon parkjában. A kislétai intézetben élő gyerekek különösen rászorulnak a gondoskodásra, hogy fogyatékosságuk ellenére is minél teljesebb életet élhessenek.

Ezután *dr. Pénzes János* megyei tanácselnök adta át a községnek, az intézetnek a tanács ajándékát: a szobrot. Hozzáfűzte: Szabolcsban, ahol különösen sok a gyerek, a fiatal, megkülönböztetett módon kell gondoskodni a gyerekekről — ennek jelképe ez az ajándék is. A szobor leleplezése után az általános iskolások műsorában gyönyörködhettek a megjelentek.



A szobor leleplezésének ünnepélyes pillanata. (H. J. felvétele)

(Nagy Éva felv.)

.?

ban csupán szer-
elei a mozgalom
tésének. Az út,
st haladni kell,
zű színjátszáshoz
érés, hanem az
npadi mozgalom
ek felhasználásá-
ıy rehabilitálása
on, a pódiumo-
ır a mostani fesz-
ttunk egy-két —
ég sikeres — ki-
ermészetesen a
fenntartó és tá-
vek nagyobb er-
yagi megértésére
ira szükség van.
etők jó szakmai
ére. És minde-
n társadalmi lég-
y a szüntelenül
ülmények között
ilteti az amatőr
Ha ez a légkör
a legbátrabbak
árni az új úton.

G. B.

lak. lelkének a
lista vagy kispolg
vagy anarchista
sek. likvidátorok
dorok, vezényeli
gondolatlan roha
kankodva vis
Ezeknek a tenden
zös jellemzője, h
felfogott érdekből
vélt érdekekből i
a valóságot egyol
telmezik, az egyes
ket önkényesen ki
összefüggésekből,
zálnak, hanem d
csupán az érzelme
belül is a legprim
apellálnak. „Előny
növeli, ha halmozó
litikai — elméleti
nyos magyarázat
kérdések, összefüg
lyek a racionál's i
berek figyelmét
Akik reális válasz
nek a reális kér
legnagyobb hibát
ha engednek a psz
amelyet a gyenge
reagálása terjeszt,
a depresszió rabjai
szívvá válnak, ha
az a komplex, össz
lenségek különféle
kiterjedő válasz,
kellene, sokkal ke
ne hatásos, mint

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Takács Erzsébet
KISALFÖLD

1969 MAR 2

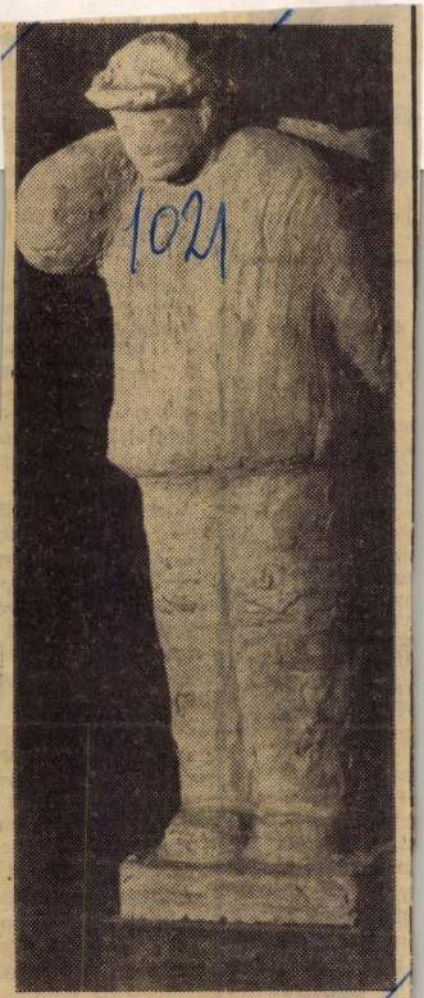

TAKÁCS ERZSÉBET:
SZENHORDÓ

10 012-t fogad
ket be is veze
megtakarítás
81 millió fori
újítási díjak ö
8 millió forint
azt bizonyítják

Vezet a gépgyár és az EKGY

Az újítások minőségi javulása, sajnos, nem áll arányban a mennyiséggel, hiszen 1968 óta több mint 60 százalékkal csökkent a benyújtott újítások száma, s a csökkenés napjainkban is tart. Fontos feladat az újítások számának növelése, az újítómozgalom tömegjellegének fokozása.

Ha a területi megoszlás szerint vizsgáljuk a benyújtott javaslatokat, megállapíthatjuk, hogy a legtöbb a gépgyárból, az EKGY-ből és szerszámüzemből származik, a legkevesebb pedig a szerkesztési főosztályról. Az öntödében 1972 óta nem nyújtottak be újítási javaslatot.

A fizikai és műszaki újítók aránya 40—60 százalék. Ez azt mutatja, hogy a fizikai dolgozók kevésbé vesznek részt a mozgalomban. Sajnos, igen alacsony a női újítók száma: mindössze két százalék.

Az elmúlt öt év alatt sok újító szüntette be tevékenységét, ugyanakkor újabbak kapcsolódtak be a munkába. Kiváló újító cím odaítélésére nem került sor.

Újítási díjra mindig van pénz

A továbbiakban dr. Iring Rezső ismertette az újítómozgalom népszerűsítése, tömegjellegének fokozása érdekében elvégzendő feladatokat. *A többi között megemlítette az újítók fokozottabb erkölcsi-anyagi megbecsülését és az újítások elbírálásának meggyorsítását — természetesen elkerülve a felületes, megalapozatlan szakvéleményeket.*

Befejezésül méltatta az újítómozgalom jelenlegi szere-



SAJTÓFIGYELŐ
HATVAN HÁZETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI UT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TURBINA
1973 NOV 19

Takács Erzsébet szobrászművész

MEGNYÍLT

1021

Takács Erzsébet kiállítása

November 9-én nyílt meg a Láng Művelődési Központban Takács Erzsébet szobrászművész kiállítása. A kiállítást Vass Imre, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének főtitkára nyitotta meg.

„Művészeti életünknek figyelemre méltó tanulsággal szolgál Takács Erzsébet szobrászművész kapcsolata a Láng Gépgyárral. Ott él, ott dolgozik a magyar munkásosztály egyik fellegvárában, a főváros nagy tekintélyű üzemében. Alkotó tevékenységét át és áthatja a termelés, a cselekvés lendületes légköre, a megbecsülésnek az a kölcsönössége, amely a dolgozók és a művész között kialakult. Sokszor elhangzott már, hogy képzőművészetünk szocialista szellemű újjászületése csupán a néppel együtt sikerülhet a hivatott tehetségeknek, a polgári múltban megindult hanyatlásból csak akkor lehet kilábolni, ha a társadalmi igazság érvényesítésén munkálkodó ember válik a művészi megnyilatkozás központi problémájává" — írja a katalógus előszavában Pogány Ö. Gábor.

Takács Erzsébet kiállítása november 23-ig tekinthető meg, mindennap 12-től 19 óráig.



Vass Imre megnyitja Takács Erzsébet kiállítását
Fotó: Zsebők

kedett Kádár Jánosnak.

Szocialista brigádve

Délután Kádár János Nagykanizsa ipari nagyüzemeinek szocialista brigádvezetőivel találkozott. A brigádvezetők tanácskozásán a megyei és városi vezetők mellett részt vett *Varga József*, a Dunántúli Kutató és Feltáró

kedelem tíz hónapjáról

ekre, mint élelmiszerekre

zalékkal kevesebb került októberben forgalomba.

A *sör* kínálata javult az előző hónapokhoz képest, de még mindig nem volt mindenütt kielégítő. A kereskedelmi vendéglátás forgalma nőtt, *a munkahelyi vendéglátást viszont a tavalyinál kevesebben vették igénybe.*

A *ruházati cikkek* októberi forgalma csupán 1 százalékkal múlta felül a tavaly októberit, bár a vállalatok tekintélyes készlettel készültek fel az őszi-téli szezonra. A leszállított árú *nylon harisnya és harisnyanadrág* kelendő volt; vidékenként változóan 20—35 százalékkal fo[illegible]ott több, mint tavaly októberben. A szintén leszállított árú *műbőr csizmából a vártnál kevesebb fogyott.*

A ruházati boltok általában megfelelő, jó kínálatot nyújtottak, helyenként azonban *kevés volt a vékony pulóver, a trevira kötöttáru, a bundanadrág, a bőrzakó, a bőrkabát és a panofix bunda.*

A *vegyes iparcikkek* közül nem volt kellő választékban *tűzhely, olajkályha, füstcső, moped, alkatrész, autó- és motorkerékpár-köpeny, 2—3 ajtós szekrény, gyermekszoba garnitúra.* Ugyanakkor — a jó kínálat mellett — *csökkent egyes tartós fogyasztási cikkek — zsebrádió, táskarádió, televízió, magnetofon és kerékpár — forgalma.*

Tüzelőanyagokból 20 százalékkal vettünk kevesebbet októberben, annak ellenére, hogy a TÜZÉP-vállalatok készletei minden termékből magasabbak a korábbinál. Az *építőanyagok* iránti kereslet októberben is élénk volt, de egyes megyékben időnként hiányzott többféle falazóanyag, tetőfedőanyag, vasbetontermék és parketta.

A Minisztertanács az Országos Tervhivatal elnökének jelentése alapján értékelte *a tanácsok középtávú tervezőmunkáját és a népgazdasági terv, valamint a tanácsok terveinek összefüggéseit.* A tanácsok ezúttal minden szinten részt vettek a tervezőmunkában. A központi előírások köre jelentősen csökkent, terveik tartalmát alapvetően maguk a tanácsok határozták meg. A tervek előkészítése során elemezték a terület gazdaságát, infrastrukturális ellátottságát, a településhálózat szerkezetét, a fejlesztési adottságokat és a fejlesztés kívánatos irányát.

A tanácsok nagy felelősségérzettel végezték

A lakoss és gyün zökken

A belkereskedelmi miniszter, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter beszámolt *a lakosság burgonya-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Takács Erzsébet

NÉPSZAVA

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ 1021

Impressziók és szobrok

E heti kalauzunkban két művésznő kiállításáról szeretnénk beszámolni. Bár a művészet nem ismer nemek szerinti különbséget, ezúttal azonban mégis úgy érezzük, hogy mindkettőjük alkotói tevékenységét színezi a nőiességükből fakadó érzékenység.

Budapest bolgár szemmel

A Bolgár Kulturális Központ kiállításán ismerkedhetünk meg *Dejana Rajkova* fotóival. S a fiatal bolgár fotóművésznőben kitűnő szemű, nagy formaérzékkel rendelkező riportert ismerhetünk meg. A fotóinak témája magyarországi, helyesebben budapesti impressziói. Rajkova nem a hozzánk látogató turista szemével csodálkozik rá a magyar főváros kuriózumaira, hanem azt mondhatjuk, hogy Budapest lélektanát, a pesti ember magatartását, a tárgyakkal, az épületekkel való bensőséges kapcsolatait igyekszik feltárni.

A bolgár művész két ízben töltött hosszabb időt Budapesten, s e tartózkodásai alatt születtek képei. Mindegyik fotója valóban impresszió. Nem csupán felületi benyomások összessége azonban, hanem a formákon, az érdekes fény—árnyék hatásokon keresztül egy-egy hangulati benyomás lényegét igyekszik visszaadni. Képei alapján nem beszélhetünk valamiféle egységes kifejezési stílusról, nála a formát mindenkor a téma és az a hangulati érték határozza meg, amelyet fotóin ki akar fejezni.

Takács Erzsébet kiállítása

Takács Erzsébet aránylag rövid idő alatt, immár másodszor állítja ki szobrait a Láng-gyár művelődési központjában S ez nem véletlen, hiszen a művésznő szocialista szerződést kötött a gyárral, s művészi tevékenysége is nagymértékben kapcsolódik e nagyüzemünk életéhez. Takács Erzsébet művészetére feltétlenül megtermékenyítően hat az a szinte mindennapos kontaktus, amely közte és az itt dolgozó emberek között kialakult. De mindez csupán lehetőség, s önmagában még nem minősítené a szobrok művészi értékét. A minősítést Takács Erzsébet mind jobban kibontakozó tehetsége adja. Fel kell figyelnünk arra a fejlődésre, amelyen a művésznő aránylag rövid kiállítói pályafutása alatt keresztülment. Már régebben megcsodálhattuk kivételes karakterérzékét és anyagszeretetét. Ezúttal azonban formálókészségének és annak a mind nagyobb szakmai biztonságnak is elismeréssel kell adóznunk, amelynek Takács Erzsébet birtokába került.

Művészi programjába nem tartozik bele a formai modernség. Azaz, nem akar mindenáron és szándékoltan modernnek tűnni. Lényegre törő ábrázolási módszere azonban elveti a felesleges részleteket egy-egy figura megformálásánál. Sohasem törekszik a részletszépségekre, hanem mindenkor az egész plasztikai hatását tartja legfontosabbnak. Portrészobraiban sem az egyes arcvonások hű visszaadására, hanem a figurák karakterisztikus lényegének megragadására törekszik.

Bár azt mondtuk, hogy nem elsődleges törekvése, hogy modern formákban fejezze ki magát, ennek ellenére elsősorban faszobraiban, éppen az anyag természetének tiszteletben tartása miatt, leginkább az a nagyvonalú, modern formarend a megragadó, amellyel gondolatait, érzéseit örökérvényű plasztikákká alakítja.

Rideg Gábor

Takács Erzsébet szobrai

1021

1974.IV.30.19.30. /11/ -Hné-
TV.Híradó.

-Ma délelőtt, a Szakszervezetek Országos Tanácsának Dózsa György úti Székházban Vilisiai Gyula, a SZOT titkára üdvözölte azokat a művészeket, akiket az idei esztendőben a SZOT előterjesztésére SZOT díjjal tüntettek ki. Az elnökségben megjelent közéletünk számos ismert személyisége. Az indoklás után Gáspár Sándor, a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkára 18 művésznek nyujtotta át a munkások megbecsülését szimbolizáló díszes érmeket.
Ezután a kitüntetettek tiszteletére fogadást adott a Szakszervezetek Országos Tanácsa. Itt beszélgettünk két művésszel.
-László Bencsik Sándor, szociográfus. Az Ön életútja rendkivül érdekes és bennem felvet egy hogyant és miértet. Aki előbb a Filmművészeti Főiskolán tanár, majd a Néphadsereg Művészegyüttesénél korreográfusa, később a Szállitási Vállalat munkásaként ir egy ragyogó könyvet egy szocialista brigádról, amelynek kiváló munkása vo volt, akkor azt kérdezném, hogyan és miért ?
-Nem azért mentem el export csomagoló munkásnak, hogy én majd arról a brigádról könyvet irok, hanem belekerülve ebbe a csoportba, ebbe a közösségbe egyszerüen nem hagyta magát megiratlanul az az élet, a barátaim élete, a magam munkája és az egész tevékenység, amelynek részesévője voltam magam is.
-Takács Erzsébet, napszámos szülők gyermeke volt és munkás sorból lett kiváló szobrászasszá. Ugy tudom, hogy 7 éve szocialista szer ődést kötött a Láng Gépgyárral és jelenleg is ott dolgozik a gyárban, a munkásokat, a munkássorsot ábrázolja szobraiban.

-Igen hetedik éve vagyok ott és hát nagyon szeretem őket. Lényegében azért is mentem oda, mert érdekelt a munkások helyzete, sorsa, hogy dolgoznak nap mint nap. Ezhát én úgy érzem most is, hogy ez a kitüntetés nagy része azért őket illeti. Nyugodtan eljöhettek volna a kitüntetéséért, ha szabad így mondanom. Nagyon sok segitséget kapok a láng gyáriaktól, a Vasas-tól, az óbudaiaktól, és hát nagyon sok ember részesse ebnek.

;al

j szerkesztőségünkbe, hogy
ı községi bizalmiak munká-
ıyeket hoz a tevékenysége.
vítette ki a szakszervezetek
ımberében szakszervezetünk
ınivalókat. Mit mutat másfél
választ vendégeinktől, akik
rom, Somogy, Tolna, Veszp-

levélben válaszolt.

zakszervezet járási titkára meg
döntök, és kész." Volt aztán
ımit se mondott, olyan durva,
és erőszakos, hogy a védő-
ıegtanulta: jobb, ha széles
Mit tanácsolhatunk ilyen ese-
alta, hogy bizalmi lesz, képvi-
ıport közös érdekeit, az legyen
ogaival, ha harcolni kell is ér-
ıbban, hogy ez az ország mégis
tanácselnökök meg a becsüle-
ıiek országa, az bátran mehet,
ı eshetnek, átmeneti jogtalan-
gül a törvénysértő, a kiskirály
járt az ő ideje. „Kis" tisztség
ni? Lehet, de nagy felelősség!
rdeztek meg, s az ember meg-
allgasson, mert különben jön a
jobb széles ívben elkerülni"
en az „elvi" alapon állva nem
akkor bizony jobb, ha másnak
nkat.

ızel van a tűzhöz...

ıllenességek fordultak elő az 5
losztása kapcsán? A községek
b települések, ott sok a rokon,
nerős — és ugye, minden szent-
ıajlik... Az egyik nagyközség-
ıök lánya bölcsődei gondozónő:
e van, mint a húsz éve ott dol-
, és gyakran kap jutalmat.
ıláíratták a bölcsődei fizetés-
határozatot. Ugyanez a bi-
„Szolgálati lakásom van, ta-
elszerelt — nem megy simán,
olni mindent. A rendkívüli fi-

bizottságát, éljen kifogásolási jo
hette volna a bizalmi (és jó tu
zalminak, hanem a szakszerve
nak van kifogásolási [vétó-] jog
Ezek szomorú esetek, és hel
meg egyik beszélgető partneri
függ ilyen esetekben a körzeti
vos tekintélyétől, az orvosna
való viszonyától. Igaz véleked
községben működő kisebb-nag
ügyi közösség vezetője, minteg
nács „egészségügyi előadója" –
küle mozdulni se tud. Ismeri a
ügyeket, és csak nézi, hogy r
sek szülessenek? — ez a kérdé
vetődik. A községi szakszerve
egyedül csatázzon a tanáccsal
viseletében, hanem nyerje
egészségügyi főnöke, az orvos
gatását. Így sokkal könnyebb!

Ez is előfordult

Ami még az egyetértési jog
leti: előfordult — igaz, csak
ben —, hogy magasabb szaks
tette lehetetlenné ennek a jo
lását. Így történt: az egészségü
zet járási titkára megjelent a
beszélte az elnökkel az 5 száz
de eszébe se jutott, hogy mag
zalmit, sőt kérje: hadd legye
az elnök és a bizalmi határ
Ez a járási titkár rászorulna
demokratizmusból és a hatás
sének kérdéseiből.

A véleményezési, javaslatté
másfél évben, ebben a kilenc k
szélgetés tanúsága szerint —
sült. Mi tartozik ide? A munka
a Kiváló Dolgozó-javaslat el
sodállás, mellékfoglalkozás er
vábbtanulóknak iskolára, tan
se, fegyelmi eljárás lefolytatá
szok, munkaügyi viták, a biz
ségesnek tartott olyan kérd
csoportba tartozók élet- és
nyeit érintik. Minden rendbe
lán inkább nemigen adódtak
melyeknek kapcsán „félresöp
a beavatkozó bizalmit. Adódh
dául egy tanácselnök megállít
védőnőt: „Ide figyeljen, elvtá
lesz!" — „Miből, mit követtem
lesz baj, hogy magával állandó
lálkozom munkaidő alatt." — ,
társ, ez pedig így lesz eztán is,
a munkám, hogy egyik kisgy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Egészségügyi Dolgozó

1978 ÁPR 1

Takács Erzsébet, SZOT-
díjas szobrász

1021



Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrász „Anya gyermekével" című alkotása a kislétai gyermekotthon parkjában

Sok t
muta

A kazángyá
Ferenc, a gyá
kalauzolta a
gyáregységveze
te, hogy az ő
különösen szer
ban történt a
sok terméket
Így mindenekelőtt a 30 és 15 vagonos paradicsombesűrítő állomást összeszerelt állapotban, amelyből eddig több mint 300 készült itt, és szállítottak a Szovjetunióba, továbbá a szocialista országokba, sőt Irakba és Iránba is. Fenyvesi Ferenc hozzátette, hogy már más afrikai országokban is érdeklődnek a termék iránt. A következő a datolyabepárló berendezés volt, amelyből szintén szállítottak már külföldre. Összeszerelt állapotban volt a 200-as turbina kondenzátora is, amely a gyáregység legnagyobb gyártmánya. Az udvaron a 200-as turbina kipufogócsonkját tekinthették meg a vendégek. Tetszettek a gyártási folyamatban levő 50 köbméteres autóklávok is, amelyről a gyáregységvezető elmnodta, hogy korábban 24-et gyártottak Románia részére, jelenleg 28 készül Jugoszláviába, de további érdeklődés is várható.

Dr. Szekér Gyula ezután a felszereltségről érdeklődött. Fenyvesi Ferenc többek között elmondta, hogy rendelkeznek olyan speciális toronyhegesztő berendezéssel, amellyel a gépi hegesztés elvégezhető. Arra a kérdésre, hogy hol végzik a nagy testek hőkezelését, a gyáregységvezető azt válaszolta, hogy a jugoszláviai Mariborban, mert az egész országban nincs ilyen nagy méretű hőkezelő kemence, pedig ebben a gyárban is elkelne ilyen. Végül bemutatták a vendégeknek a gáz- és olajtüzelésre alkalmas ipari kazánokat.

A hatodik 200-as megtekintése

A miniszter elvtárs és a többi vendég útja ezt követően a gépgyárban folytatódott, ahol *Komoróczi László* gyáregységvezető adta meg a

[illegible] turbina gyártásának.

A nehézipari miniszter a

A p
a gazdaság

A Láng Gépgyár párt-végrehajtóbizottsága a KB 1972. novemberi határozatának tükrében megtárgyalta a pártbizottság és a párt-vb gazdaságpolitikai tevékenységét. A végrehajtó bizottság 1973 decemberében értékelte a novemberi határozat végrehajtását és a szükséges tennivalókat. Megállapította, hogy vállalatunknál a végrehajtás megfelelően halad, a megtett intézkedések politikai hatása kedvező. Ez többek között annak az eredménye, hogy a gazdasági vezetés rendszeresen tájékoztatta a vb-t a vállalat termelési-gazdasági helyzetéről. Az elképzelések, vélemények kialakításában nagy szerepet játszottak a pártalapszervezetek, amelyek munkájához szorosan hozzátartozott a helyi gazdasági vezetés rendszeres beszámoltatása, a feladatok elemzése. Ezenkívül foglalkoztak a szocialista munkaversennyel, továbbá agitációs eszközök felhasználásával, az emberek meggyőzésével munkálkodtak a terv megvalósításáért.

A feladatok azonban az elkövetkezendő időkben sem kissebbek. Így például

még fokozottabb gondot kell fordítani a munka- és üzemszervezésre, jobban igénybe kell venni a kommunisták segítségét, még akkor is, ha egyébként születtek is eredmények e tekintetben.

Meg kell változtatni az emberek szemléletét abban az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 ÁPR - 8.

TURBINA

Takács Erzsébet szobrász-művész

A Rozsnyai utcától Zalaszentgrótig

vándorol a kiállítás

Takács Erzsébet szobrászművész legutolsó — tavaly novemberi — kiállítása nemcsak házon belül, hanem az országban is nagy sikert arat. A kiállításról a televízió híradója két ízben is tudósított, ez felkeltette más vállalatok érdeklődését is, nemrég még a vidéki városokból is számtalan meghívás érkezett Takács Erzsébethez. Először a csepeliek rendezték meg újra a kiállítást, most a zalaszentgrótiak készülnek a jelentős eseményre. A Láng Művelődési Központban látott szobrok így indultak el vándorútra, azaz a kiállítás vándorkiállítássá alakult.

Reméljük, Zalaszentgróton is sikert fog aratni a kiállítás, melynek a Hamburger Jenő Művelődési Központ ad helyet, április 10-én nyílik meg, és április 24-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Takács Erzsi azt is elmondta, hogy ezen túl még számos meghívása van, többek között Mezőkövesd is igényt tart a kiállítás megrendezésére és sorolhatnánk tovább azokat a művelődési házakat, amelyek szintén szeretnék bemutatni Takács Erzsébet szobrait.

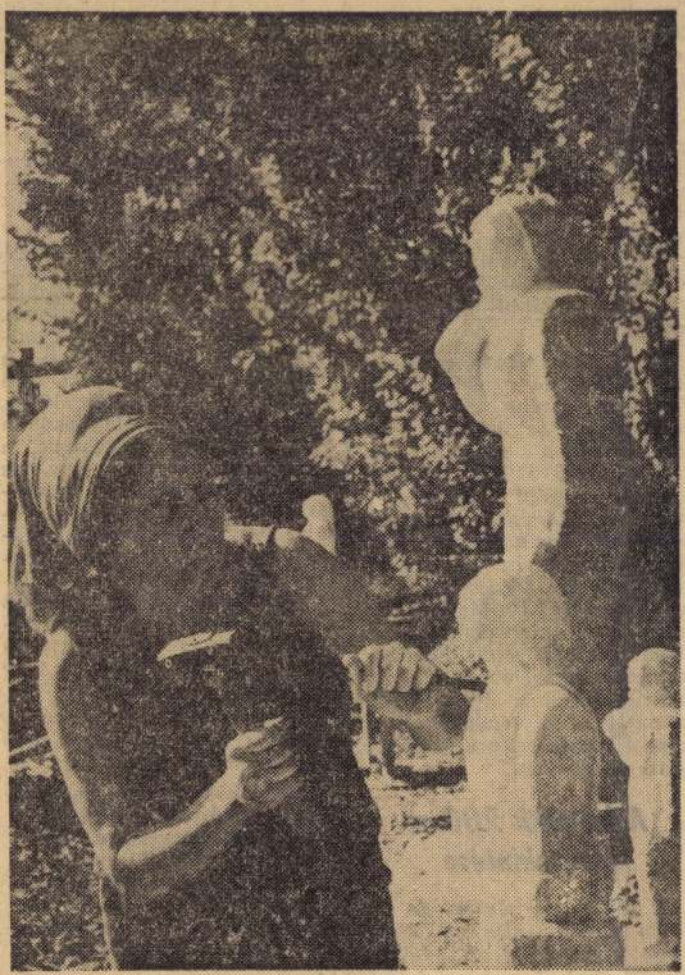

Asszony kosárral szoborkompozíció, amely szintén látható a kiállításon (Zsebők József felvétele)

ős tennivalók!

vasárnap is dolgoznak. **Külön kiemelném a Kun Béla brigádot, melynek önkéntes vállalásai komoly időmegtakarítást eredményeznek.** Például a turbinaház átfutási idejét vállalásukkal 20%-kal rövidítik le.

Közös üzemi érdek

Makkai elvtárs: — **Nagy előny számunkra, hogy kialakult a törzsgárda, a szocialista brigádok jól dolgoznak, és ami jelenleg a legfontosabb: nem helyezik a brigádérdekeket a közös, üzemi érdekek elé.** Azt tartom leglényegesebbnek, hogy mindenki ott dolgozzon, ahol a legnagyobb szükség van rá, olyan feladatokat lásson el, amelyekben a legnagyobb hatékonyságot tudja elérni. **Igyekszünk maximálisan kihasználni az átcsoportosítás, műszaknyújtás és túlmunkázás lehetőségét.**

Kiss elvtárs: — Említettem már 4000 munkaóra többletterhelést. **A műhely szocialista brigádjai felajánlást tettek, hogy december 12-re legyártják a lapátokat.** Azt hiszem, ez önmagában is jól jellemzi, **számítani lehet a műhely dolgozóinak tevékeny együttműködésére, tenniakarására.**

Nock elvtárs: — Nincs különösebb gondom a munkások hozzáállásával. Ösztönzési lehetőségeink — mint már említettem — sajnos, nem a legjobbak. 1971. januárjában, a kollektív szerződés kiadásakor vezetőségünktől kértük a gyártmánybér felülvizsgálatát. **Véleményem szerint jelen bérezési rendszerünk elsősorban nem a tervteljesítést befolyásolja, inkább a közösségi szellemre hat károsan.**

A pillanatnyi helyzet, feladatok, gondok, objektív lehetőségek és szubjektív feltételek ismerete alapján már feltehetjük a legaktuálisabb kérdést:

Mi lesz a tervvel, sikerül-e teljesíteni?

Szecsvay elvtárs: — Röviden válaszolok. Amit remélek: sikeres tervteljesítés; amit ígérhetek mindnyájunk nevében, maximális erőkifejtés.

A tervet teljesíteni kell!

Guba elvtárs: — **Optimista vagyok. Bízom a tervteljesítésben. sajnos, ami a végső kimenetelt eldönti, részben rajtunk áll: minden azon múlik, mikor kapjuk meg a munka folytatásához szükséges alkatrészeket.**

Makkai elvtárs: — Ha a tempót ilyen ütemben tartani, s a későbbiekben növelni tudjuk, **nem lesz probléma az éves tervvel.** Az anyag- és alkatrészellátás jelenleg megfelelő, de ezután fokozni kell, és ha a többi ciklus is megteszi kötelességét, a rövid határidő ellenére jó eredményt fogunk elérni.

Összefogással!

Kiss elvtárs: — Az éves tervet mindenképpen teljesítjük, sőt, véleményünk szerint lehetőségünk van a túlteljesítésre is.

Nock elvtárs: — A tervteljesítés esetünkben igen bonyolult kölcsönhatásban álló külső tényezők függvénye. Ezek alakulása jelenleg még annyira bizonytalan, hogy konkrét becslést nem érdemes adni. Egyben biztos vagyok: ha rajtunk, a munkánkon fog múlni az eredmény, úgy minden bizonnyal pozitív lesz.

Az utolsó kérdésre adott válaszok az előzőek ismerete nélkül csak biztatóak lennének. Így azonban megnyugtatóak is. A ciklusvezetők optimizmusa nem a helyzet félreismeréséből, a problémák, nehézségek lekicsinyléséből származik, nem megalapozatlan derülátás, hanem a tények felelősségteljes, tudatos mérlegelésén alapul, és kifejezi bizalmukat dolgozóik iránt. Az eddigi eredményeket tekintve ezt ki is érdemelték, és reméljük, hogy a tervév zárása is bizonyítani fogja: a bizalom megalapozott volt, eredményeink megfeleltek az elvárásoknak.

SZERKESZTŐSÉG

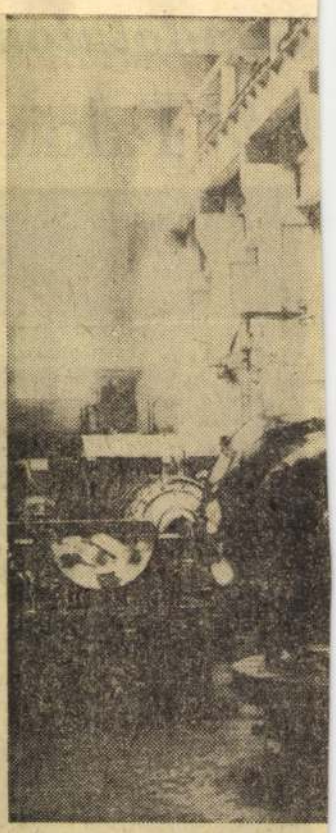

A Láng-gyár neves volt és fontos feladat a minősé minőség

A politikai

Társadalmunk gazdasági és politikai fejlődésének alapvető feltétele az emberek tudatos cselekvése. A távlati elképzeléseknek elsősorban a fejekben kell tisztázódni, megfogalmazódni.

Az elképzelések végrehajtásának eredményessége azonban attól függ, hogy azokat mennyire értették meg, mennyire fogadták el és mennyiben találják meg érdekeltségüket és szerepüket mind egyénileg, mind kollektíven.

A tudatformálás éppen ezért a politikai munka egyik legfontosabb feladata. A szemlélet változtatásának módszerei eltérőek. Fontos az elveknek és feladatoknak állandó magyarázata, megértetése,

de a tudatformálás legfontosabb útja a szervezett politikai oktatásra való ösztönzés és részvétel.

Évről évre nő azoknak a száma, akik részt vesznek középfokú és magas szintű politikai oktatási formákon és azt eredményesen elvégzik. A gazdasági és mozgalmi vezetők nagy része ma már egyetemi szinten végzett politikai ismeretekkel rendelkezik. A magasabb politikai képzettséggel rendelkezőktől a környezetük elvárja, feletteseik

---

oztató
al rendezett
amokról

oztatjuk vállalatunk fiataljait
iképzési lehetőségekről, melye-
HSZ-szervezeten keresztül a
tosít a sorköteles korú fiatalok-

ze a polgári életben is jól hasz-
onyítványt biztosít, de elsősor-
előtt álló fiataloknak jelentős,
egű előképzésnek számít.
einek csak egy kis részét kell a
etni (a nagyobb részét a hon-
zéshez a lakhely szerinti illeté-
rancsnokság engedélye is szük-

k alapvető feltételei:
s iskolai végzettség.
alkalmas egészségügyi osztály-

ba való tartozás.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TURBINA

Takács Erzsi

1971 NOV 22

TURBINA

Gondolatok egy kiállításon

1021

Takács Erzsi művészete



Az alkotó munka pillanatai

Meg kell tanulni a szakmát!

Például úgy, mint Takács Erzsi.

Pedig nem végzett főiskolát, mégis mindent tud, amit ott megtanulni lehet és amivel azon felül rendelkezik, az adja művészetét.

Miért mondom mindezt elöljáróban el?

Kettős okból is.

Először: amikor különböző kiállításokon járok, nézelődök és vizsgálgatok, némely absztrakt, nonfiguratív alkotásnak elnevezett izét, mérgeskedem magamra, ütődött fejemre. *Ugyanis hiába végeztem egyetemet, egy fia gondolat sem jut az eszembe róluk.*

Másodszor: mindig dührohamot kapok, amikor egyes méltatók azt írják Takács Erzsiről, hogy mélyről indult, lám mégis művésszé lett. Ezek a jószándékú bírálók nem veszik észre, hogy ezzel lekezelik a szobrászt, megalázzák az embert. *Takács Erzsi nem azért és nem annak ellenére lett művész, mert mélyről indult, hanem azért, mert indulásakor is tehetséges volt és akaraterejével, szorgalmával magas fokra fejlesztette tehetségét.* Olyan fokra, ahol művészt kell mondani már és nem biztató tehetséget.

Takács Erzsinek nincs szüksége a „mélyről indult" szavak vállveregető mankóira. *Az ő művészete olyan szintre jutott, amely minden mankó nélkül biztosan áll a maga lábán.* Ezt nyugodtan leírhatom. Külön öröm nekem azért, mert annak idején, amikor a sok amatőr között ráleltem az ő egyéni, sajátos látását tükröző, nemes egyszerűségében is megragadó alkotásaira, *elragadtatásomban Móricz Zsigmond szavaival üdvözöltem bírálatomban: „Új nagy tehetséget küldött a falu."* E bírálatért egynéhányan a mai elismerők közül úgy zúdították rám haragvó villámaikat, hogy nem győztem kapkodni a fejem. Igen, ezért örülök, hogy Takács Erzsi ígéretes tehetségét művészetté formálta. *Bevallhatom: talán senki sem szurkolt neki úgy (még ha szidtam is olykor), hogy el ne sikkadjon, művésszé legyen, mint e sorok rovója.* Hiszen, ha bizonyít, válaszol, nem csupán az ő, de az én egykori támadólmnak is.

Takács Erzsi pedig bizonyított. Kész, érett szobrász. Művész! Olyan művész, aki képes a további szüntelen fejlődésre. Ezt tanúsítja november 4-én megnyílt újabb önálló kiállítása művelődési központunkban. *Legutóbbi kiállítása óta ismét gyarapodott alkotásainak száma néhány remek, erőteljes szoborral, plasztikával.*

Szaporodó portréi a Lánggyári munkásokról, veterárokról, az egyéniség megragadásának iskolapéldái. Sikerült megfognia a megfoghatatlant. A folyton változó arc kifejezőiből megragadni a lényegest. *Ezt belesűríteni a pillanatba, amelyikben ábrázol és ezáltal megmutatni a karaktert, amely csak az ábrázoltra jellemző, ugyanakkor bemutatni az általános emberit is ezen az egyéniségen, úgy, hogy közben az alkotó stílusjegyét hordozza, ez ami Takács Erzsi művészetére jellemző.* Alkotásaiban megtaláljuk a józan népművészet keveredését a progresszív, valóban modern (de nem modernkedő) stílussal. A mély tartalmat, nemes formaval fejezi ki úgy, hogy mindenki számára *azonnal. közérthető és ugyanakkor gondolatébresztő.* Szolid művészetnek is gondolhatná a felületes szemlélő, például az *„Édesanyám", „Parasztasszony", „Téglagyári munkás", „Kendős asszony"* fejeit nézve, ha nem tudná róla, hogy ő szabja magának *a legszigorúbb normát* ebben a műfajban. Talán ezért is vitathatatlan művészi rangja. Ékes bizonyíték, egyben telitalálat saját magáról az *„Önportré"*. Az *„Anyaság"* fában adja újszerű variációját a sokszor földolgozott témának. Viszont változatlanul túlcsiszoltnak, stilizáltnak tartom *„Erzsike"* márványfejét, első látása óta. Az ellenkezőjét állító kritikák sem győztek meg ellenkezőjéről. Takács Erzsi művészetének lényegét nem ez adja (szerencsére) — sőt lenne így tucat szobrász —, *hanem az az őserő, amelyet a művész a népből, a népi megfigyelésekből magával hozott és úgy buzog belőle elő az alkotásnál, mint egy hatalmas ősforrás.*

Bezdány

Minden
legegyszer
lultabbig,
belső hat
vékenyke
tényt ves
az ember
rolt külső
zül *az árt*
tatására,
törekszünk
alapja a b
sének, pre

Ha a
megelőzés
akkor —
foglalkozá
len kellene a megelőzés harcát legeredményesebben folytatni. Mielőtt ennek a harcnak ránk háruló feladatairól néhány gondolatot ismét felidéznénk, szükséges, hogy e foglalkozási betegségnek a nemzetközi irodalomban elfogadott meghatározását ismerjük. Röviden: *foglalkozási bőrbetegségek azok, amelyek oka teljesen vagy részben a munka menetével kapcsolatos feltételekből származik.*

Az első csengetés

A munkaköri feltételek, adottságok, minden munkakörben mások. Azokat feltehetően minden dolgozó munkásélete kezdetén megismeri, meg is kell, hogy tanulja. *Ne a „saját bőrén", hanem tapasztalt munkatársainak, mesterének segítségével ismerje meg mielőbb azokat az ártalmakat, amelyek foglalkozásával együtt járhatnak.* Ezen a téren a legjobb „orvos" a tapasztalt munkatárs, az, aki nem hárítja el szelíd gúnnyal a csekélységnek tűnő bőrbetegséggel hozzá-

szét, így megközelítőleg vala
mivel magasabb lehetett a bőr
ártalmak száma, az ebben
szakmában dolgozók azono
ártalmainak országos átlagá
nál. *Éppen ezért tűzte ki célu
a bőrrendelés, hogy elsősorba
ezek ellen az ártalmak ellen
veszi fel a harcot. 1968-ba
már csak 2 foglalkozási bete
get kellett jelentenünk, 197
óta azonban egyetlen olyan be
teg sem jelentkezett az üzem
bőrgyógyászati rendelésen, aki
foglalkozási bőrbetegséggel be
kellet volna jelentenünk.*

Ez a vázlatos statisztikai kép elsősorban arra mutat, hogy néhány év alatt sikerült megértetnünk dolgozóink többségével, milyen jelentősége van a megelőzésnek. A repceolaj használatból való kivonása egymagában nem lett volna

A gy

Ünnepélyesen fogadták a müncheni olimpiáról hazatérő

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Takács Erzsébet szobrászművész

TURBINA
1972 OKT 9.

1021

Ifjúmunkás



Takács Erzsébet szobrászművész alkotása

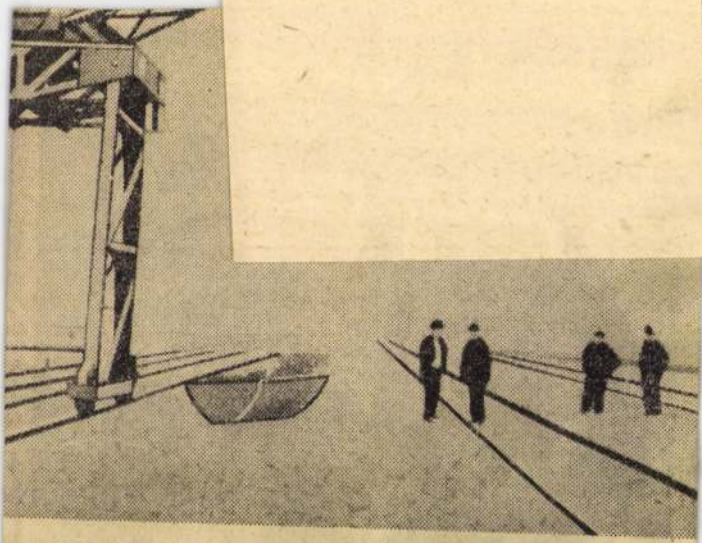

nyok létét is. Ilyen darutípust, a 16/27,5-öst, ugyancsak a szovjet kikötők rendelésére készítettünk először.

Figyelemre méltó lépést jelentett a vevő hazai iparának fejlesztését célzó szerelési kooperációban az Argentínában felépített 20/12/6 Mp-os portáldaru. Ebben az üzleti vállalkozásban az elemek az MHD-ban készültek és csak a szállítás és a szerelés követelményeit elégítette ki a konstrukció.

Számottevő műszaki fejlődést reprezentál a „TE" típusú 6 Mp-os darucsalád. Ez a darukonstrukció már úgy lett kialakítva, hogy gyártási koo-

visszfuvar) — ezek az üzlet gazdaságosságát nagymértékben befolyásolják a helyi kooperátortársnál is.

A kikötői darukat üzemeltető vállalatok igénye — a klasszikus értelemben vett műszaki fejlesztésen túl — egyre inkább a daruk biztonságtechnikájának és a technikai megbízhatóság mind magasabb szintű kielégítése felé nő. A műszaki jellemzők korszerűsége természetes igény. Ma egyre inkább azok a szempontok kerülnek előtérbe, amelyek a daru készültségi fokát, üzem közbeni technikai biztonságát és a kezelőre ható

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JÚL 9 3

Takács Erzsébet

Hajó - Daru

1021

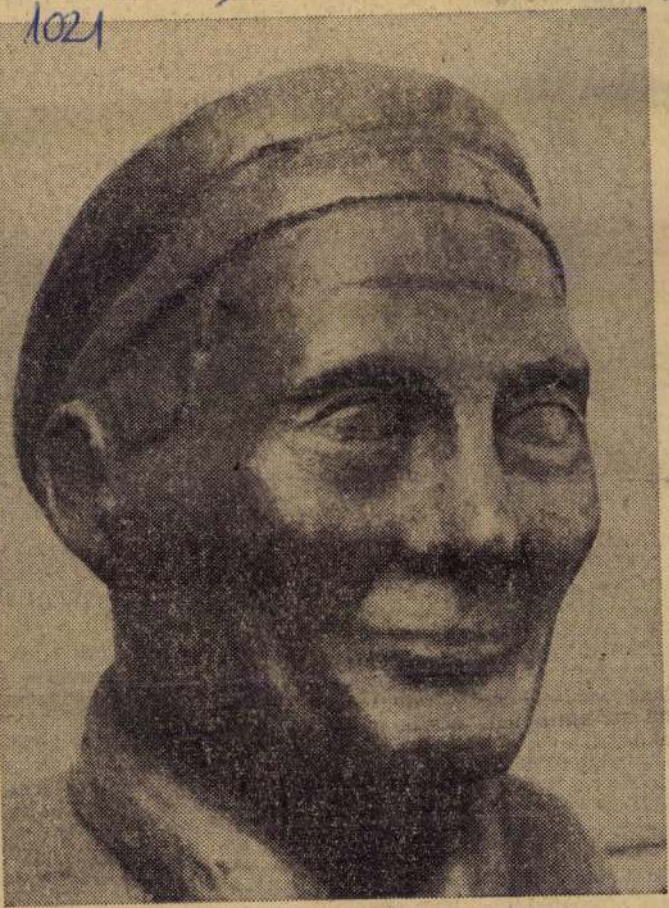

Öntő portré — Takács Erzsébet szobra

Takács Erzsébet
szobrász

— **Takács Erzsébet,** SZOT-díjas szobrász „Anya, gyermekével" című alkotását felavatták a Szabolcs-Szatmár megyei Kisléta gyermekotthonának a parkjában. Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke mondott beszédet a szoboravatáson.

"Anya gyermekével" cimü szobrát
felavatták a Szabolcs-Szatmár megyei
Kisléta gyermekotthonának parkjában.

Népszava, 1978. március 30.
6.oldal

Takács Erzsébet

TAKÁCS ERZSÉBET SZOT-díjas szobrászművész Anya gyermekeivel című szobrát tegnap a Szabolcs-Szatmár megyei Kisléta község gyermekotthonának parkjában ünnepélyesen felavatták. Az ünnepségen Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, a megye országgyűlési képviselője mondott beszédet.

Magyar Hirlap 1978-75-6

Takács Erzsébet, szobrán

SZOBORAVATÁS. A Szabolcs-Szatmár megyei Kisléta gyermekotthonának parkjában ünnepélyesen felavatták Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész Anya gyermekeivel című szobrát.

-: Hl

8.

Népszabadság, Bp. 1978. márc. 30

TAP
ÉS C

Az évad végi mérleg voltaképpen olyan, mint a színházi előadások után a tapsrend: nem fontos, de azért mégis kiderül belőle valami. De nemcsak az évad végi mérleg: maga az évad is gyakran olyan, mint egy tapsrend. Mert van tapsrend, amelyben a szereplők szép sorban kijönnek, meghajolnak, majd eltűnnek; van, amikor egymás kezét fogva félkörben előre jönnek, egészen a rivaldáig, s ott együtt mélyen meghajolnak; és van természetesen olyan is, amikor tréfás játékokat eszelnek ki, folytatják az előadást, s közben mintegy mellékesen meg is hajolnak a közönség előtt.

S hogy ez a mostani évad leginkább melyik tapsrendhez hasonlít? Gondolom, az utolsóhoz. Mert budapesti színházaink többsége — tisztelet a kivételnek — ugyanazokat a játékokat folytatta tovább, amiket az előző évadokban is csinált; mellékesen meg-meghajolt a közönség előtt, de a dolog nagyon is olybá tűnt, mintha a színházakat nem a közönség izgatná elsősorban. Pedig hát minden meghajlás előtt hangosan deklarálták, hogy mindezt a közönségért és csakis a közönségért teszik.

Erről a „tapsrendről" majd még bővebben: de hát a tapsrendet megelőzi az előadás, esetünkben az előadások, hiszen a budapesti színházak ebben az évadban is vagy félszáz bemutatót tartottak. *Ebben az évadban is:* itt álljunk meg egy szóra. Az utóbbi néhány évben minden fővárosi színház igyekszik kevesebb bemutatót tartani: a nagy színházak a korábbi hat helyett csak ötöt vagy négyet, a kamaraszínházak a korábbi öt helyett csak négyet vagy hármat vállalnak. Az indok: hosszabb próbaidőre, műhelymunkára van szükség, s a sikerdarabokat amúgy sem tudják „kijátszani". De ami a szomorú: ez az évi egy-két „lefaragott" előadás éppen az az egy-kettő, amely talán kísérletezőbb kedvű, bátrabb hangvételű, fiatalosabb le-

hetne, mint a gyak
előadott, bérletben
hosszabb próbaidőt
múak a társulatok –
huzamos próbaidősz
kijátszását lehetővé
levétele a műsorról:
akár „csak" művész
bár egymást a nézől
sze egyetlen színház
mernie, hogy nyolcl
munkával, pénzzel é
szileg értéktelent h
lom, ez még mindi
mint ezt tudva — r
tetlen nem tudni az
mintha mi sem tört

Visszatérve az elő
zak között — ha sza
vatalos rangsorát,
éremtáblázatot, előte
re került, mint az u
te mindig, a Vígszí
éremmel (közülük is
a *Királyi vadászaté*
zői és színészi munk
lön aranyérmes),
csupán egyetlen bro
senynap érdemelt k
hogy ez a produkció
esett el az ezüstére

Második a Nemzet
májának, az *Egy*
aranyérmes előadás
érem nélküli produ
Együtt egyedül meg
kaszó nélkül, mely
mutatkozott be, igaz
mélhetőleg a jövő é
bi versenyzők a Fe
ben, úgy tetszik, nin
repel ebben a pontv
színház, a Madách,
lia (a Vidám Színpa

MŰHELY

Látogatás Maros Rudolfnál

Egyik legjobb zenekari komponistánkként tartja számon a művészvilág és a zenekedvelő közönség. Családja is a muzsikának él: lánya a rádiózenekar tagja, nagyobbik fia zeneakadémiai tanár Stockholmban, a kisebbik fiú Veszprémben zenetanár és muzsikus.

Maros Rudolfnak az elmúlt időszakban itthon és külföldön számos bemutatója volt, de írt filmzenét, és volt rádiófelvétele is. Márciusban jelent meg szerzői nagylemeze.

Most, hogy már nem tanít, életrendje így alakult: délelőtt komponál, ebéd előtt úszik, délután — mint ő mondotta — bőszen sakkozik, az este a tévénézésé és a barátoké.

— Két éve az Élet és Irodalomban megjelent egy vers, amelynek szerzője a fiatal Futó György, szegedi egyetemista. Akkor megtetszett a költemény, és eltettem. Most előkerült az újság, ismét találkoztam a szöveggel. Így született meg egy rövid kis darabom, énekhangra, hárfára és ütőhangszerre. Elsősorban a családom muzsikus tagjai számára írtam ezt a zenét. Dol-

*gozom egy zenekari
pécsi szimfonikusok
cemberi rádiós zene
városi tanács felkér
részére több tételes
vegyes karra, Vikár
dalgyűjtése alapján.
a munka, hiszen a
a mi népzenei kincsi
veim.*



MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JUL 6
ORSZÁG VILÁG

Takács Erzsébet
1011 szobrászművész

KIÁLLÍTÁS

Takács Erzsébet szobrai

1. Takács Erzsébet a kiállítás megnyitóján
2. Önportré
3. Fiú







Óbudán nemrégiben kiállítást rendeztek, amely Takács Erzsébet szobrászművésznő húszéves munkásságát mutatta be. A kiállítás házigazdája a Budai Tégla- és Cserépipari Vállalat volt. A Megnyitón Soós Zoltán és Baranyi Ferenc, a költő barátok versben és személyes élmények fölelevenítésével mutatták be Takács Erzsébetet, a küzdő embert és művészt.

Takács Erzsébet hosszú évek nehéz munkájával jutott el erre a rangra, a SZOT-díjig, önálló kiállításokig. Kisjankó Bori néninél kezdte, volt szobrászinas egy darab agyagért, ecsetmosó eldobott festékes tubusokért. Első igazi műterme egy vasporos, sötét műhelysarok volt a Láng Gépgyár öntvénytisztítójában.

Kezdetben csak reménykedett, hogy majd, egyszer kiállítása is lesz, s ma húszéves, gazdag munkásság áll mögötte. Szobrai megtalálhatók az egész országban, Szabolcstól Zaláig: múzeumokban, kultúrházakban, intézményekben. S így beszél róla egy öntvénytisztító munkás: „Az ő művészete nagyon közel áll hozzánk".

Embereket: munkásokat, parasztokat, tudósokat, művészeket ábrázoló szobrainak, plakettjeinek talán legszembetűnőbb vonása, mondhatnánk erénye, hogy nincs szüksége semmilyen „kellékre" a lényeg megjelenítéséhez. Portréinak legjellemzőbb részlete a száj. Minden hangsúly itt összpontosul. Az ajkak nincsenek összeszorítva, nem dacosak, mégis erősek, határozottak, sorsot megéltek. Kitartó, letörhetetlen emberek jegyét viselik; olyanokét, mint a művész maga.

Nagy Katalin

ERDEI LÁSZLÓNÉ:

Takács Erzsébet „Anyaság" című szobrának felavatására*

Örömmel és szeretettel üdvözlöm a megjelenteket, a Szabolcs megyei tanács, a máriapócsi tanács és Kisléta képviselőit, valamint a gyermekotthon vezetőit, dolgozóit abból az alkalomból, hogy az otthon kertjében méltó helyére kerül Takács Erzsébet „Anyaság" című szobra.

Örömöm kettős; szól a tanács nagyvonalú áldozatkészségének, amellyel a gyermekotthon lakóit és dolgozóit megkülönböztetett figyelemben részesíti, és az otthon vezetőivel együtt az életre felkészítés, a lélekformálás felelősségteljes gondjaiban az érzelmi és esztétikai nevelés fontos feladatát is szívén viseli.

Gyümölcsöző együttműködésüknek újabb jele és maradandó eredménye ez a nagyméretű, monumentális műalkotás, mely tartalmában is a legmélyebb és a legmeghittebb, halálig tartó emberi kapcsolatnak, az anyai szeretetnek örök szimbóluma.

A mű alkotója Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész. Maga is faluról, Mezőkövesdről indult, hogy merészen nekivágjon az ismeretlenségnek és koldusszegényen, de hittel telve, a buktatóktól nem mentes művészéletet válassza. Az egykori matyó hímzőlány az ország fővárosába, Budapestre került, kétkezi munkásként készült fel a nagy csatára, a művészet fellegvárának meghódítására. Ma, az ország felszabadulása után három évtizeddel se könnyű annak a kétkezi dolgozónak a dolga, aki a művészpályát választja. Takács Erzsébet nő létére, nehéz körülmények közepette, éjt, napot eggyétevő munkával, hajthatatlan szívóssággal, töretlen lelki erővel szerezte meg a választott hivatás mesterségbeli ismereteit, vált úrrá a művészi közlés szakmai eszközein, tanulta meg az ábrázolás, mintázás, formázás és öntés fortélyait. Több, mint húsz esztendeje faragja, alakítja, önti szobrait, domborműveit, plakettjeit. Közben sokáig még nehéz fizikai munkával kereste kenyerét, így nőtt jelentékeny művésszé. Tevékenységét megértő munkáskollektívák, társadalmi szervezetek támogatták; alapanyagnak követ, fát kapott, hogy szobrait megfaragja. A budapesti Láng gyáriak maguk közé fogadták, alkotómunkáját ma is több szocialista brigádjuk tiszteletbeli tagjaként folytatja.

Az üzemi közösség, a termelőmunka légköre segítette abban, hogy biztosan haladjon a modern művészet kanyargós útjain. Művészete szervesen fejlődött. Legfőbb tanítómestere a természet, műveinek örökké visszatérő témája az ember. Ihletét a legtisztább forrásból, gyermekkora környezetéből a paraszt- és munkáséletből meríti. A proletársors megedzette, elkötelezett művészként a termelőmunka légkörében útját hamar megtalálta. Hitvallója és szószólója átalakuló, formálódó munkásosztályunknak, melynek örömeit, bajait közelről, saját mindennapjaiból is ismeri.

*Elhangzott 1978. március 29-én Kislétán, a szobor felavatása alkalmából.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
19[illegible]
2

SZABOLCS SZATMÁRI SZEMLE

Takács Erzsébet
szobrászművész

1021



Takács Erzsébet: „Anyaság"

napság, szembehelyezve
zal, ahogyan mi éltünk...
1942-re kell visszaut
nom... Nem mehettem eg
dül moziba. Sokat álldog
tam egy hozzánk közel
mozi előtt, a kitett képe
nézegettem, és megpróbált
kitalálni, mi is történhet
egészen addig, amíg
éreztem, »láttam« a filmet
Úgy neveltek, hogy elhitet
velem: a mozi rosszra c
bít, bűnös hely, s ez persze
hozzájárult a tiltott gyü-
mölcs érdekességéhez."

Mivel Revonnak sokáig kellett várnia a bizonyításra, csöppet sem csodálkozhatnánk azon, ha az évtizedek során felgyülemlett munícióját belezsúfolta volna művébe. Nem tette. Maga is utal erre nyilatkozatában: „Ellentétben sok elsőfilmes rendezővel, én nem akartam mindent ezzel az egy filmmel elmondani."

Már ez a szándék önmagában megszolgálta rokonszenvünket, pedig még semmit sem szóltunk a koncepcióról és a stílusról. De talán előbb vegyük röviden szemügyre a cselekményt.

A Saint-Apollinaire Kollégium bentlakásos diákjai nem nagyon érzékelik az egyre szörnyűbb háborút; mással vannak elfoglalva. Ábrándokkal és vágyakkal, melyeket ébredő nemiségük gerjeszt. Bernard-t és Marie-

ellenpontozta a világ tragikus talajvesztését. Nemcsak Bernard Revon személyes élményei kellettek a varázslathoz. Mindenki átélt hasonlókat. Ki nem volt kamasz, ki nem sóvárogta szomjasan a szerelmet? A tehetség és a megjelenítőerő adja ennek a francia filmnek az igazi *charme*-ját (igen, azt hiszem, ez a szó a legjobb a minőség megjelölésére). A líra és a humor ötvözete. Meg annak a felismerése, hogy a figurák számára a legköznapibb pillanatokban Minden Dolgok Lényege sűrűsödik.

Eszem ágában sincs mesterművé avatni a *Kamaszok*-at. Lehetne a film jólfésültebb; nem mentes a közhelyektől sem; a keményebb hangszerelés javára vált volna az analízisnek. De így, hibáival együtt is szeretem. Ismerősöket mutat be; könnyű vele azonosulni. És nem olyan spekulatív, mint a mostanában látott francia filmek többsége.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Erzsébet
szobrászművész

KELET-MAGYARORSZÁG

1981 JUL 5

1021



Takács Erzsébet alkotása

na a raktárkapacitás,
GMV és a gazdaságok
donában van. A szárít
citás is elegendő, mive
százalékos vízelvonás
naponta húszezer tonn
lászost lehet szárítani.
a termelőknek, hogy
bona Tröszt 305 forint
forintra emelte a takar

Hétfőtől törik a dohányt

Évek óta eredményesen termel dohányt a gemzsei Dózsa Termelőszövetkezet. Az időben elvégzett palántázás, a gondos növényvédelem után megkezdődött a kertészet lányainak, asszonyainak az egyik legnehezebb munka, a dohány törése, szárítása. Hétfőtől hatvanan állnak munkába a százhektáros dohányosA szövetkezetben az idén három fajtát termelnek. A Virginia—76 és két Cockerfajta az előzetes becslések alapján jó termést ígér. Hektáronként 10—12 mázsa várható. A szövetkezet saját szárítóban a zöld dohányt úgy dolgozza fel, hogy minél magasabb legyen az exportmi-

MAHIR SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRLAPTÓ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 345-726

Takács Erzsébet szobrászművész

KELET-MAGYARORSZÁG

1981 JUL 4

1021





Takács Erzsébet szobrászművész kiállítását tekinthetik meg az érdeklődők augusztus 16-ig a nyíregyházi Jósa András Múzeumban. Felvételünkön a Parasztasszony és a Női fej (Önarckép) című alkotások láthatók, amiket a művésznő a nyíregyházi múzeumnak ajándékozott. (J. L. felv.)

Takách Béla, Jertő, stb. marad, l.

769.o

Tamássy Miklós, Jertő, stb. marad, l.

770. old.

Nehéz szakmáb

A *Mezőhegyesi Állami Gazdaság* építészeti üzemében kerestük fel *Csizmás György* asztalost, aki már negyedszer nyerte el a Kiváló Dolgozó címet.

Beszélgetésünk előtt *Takács György* főagronómus-helyettes a legnagyobb elismerés hangján szólt *Csizmás György* személyéről és munkájáról.

Elmondotta róla, hogy mint a „Munkácsy Mihály" szocialista brigád vezetője, rátermetten, jól vezeti kollektíváját. Népszerű nemcsak a brigádon belül, de az egész gazdaságban. Külön érdemeként hangsúlyozta, hogy brigádja a többi brigáddal szorosan együttműködik, s ennek nem kis része van abban, hogy *a gazdaság ez évben ismét elnyerte a Kiváló Vállalat címet.*

— 1936-ban születtem *Mezőhegyesen*, szegény munkás családban — kezdte a fiatal asztalos. — Alig múltam 10 éves, amikor édesapám meghalt. Édesanyámra maradtunk hatodmagunkkal, s öt h tóföld művelésének g dolgoztam és hozzás nehéz fizikai munkáh

— 1950-ben kerültem a gazdaság gépjavító üzemébe mintakészítő ipari tanulónak. Felszabadulásom után mint szakmunkás több mint 10 éven át dolgoztam ebben a számomra rendkívül szépnek vallott szakmában. Majd az átszervezés óta az asztalosműhelyben dolgoztam, ahol 1968-ban lettem csoportvezető. Közben az üzemi bizottság titkárává is megválasztottak.

— Huszonkét évvel ezelőtt lettem tagja a szakszervezetnek. Kétszer voltam hosszú éveken át bizalmi. 1965-ben ismét komoly feladatot vállaltam, beléptem a *Munkásőrségbe*. Az elmúlt év őszén pedig a MEDOSZ Megyebizottsága mellett működő *Sportbizottság* tagjává választottak. Ez kellemes meglepetés volt. Ekkor elhatároztam, hogy még többet és egyre többet fogok tenni az emberekért, a sportmozgalomért.

— Szívesen vállalta és látja el ezt a feladatát is mindannyiunk örömére, de mindig mindenhol megállja a helyét — ezek már ismét feletteseinek szavai. — Brigádja az elmúlt évek során mindig csak a bronzéremig jutott. Nehéz szakma az övék. Szerteágazó és nagy feladatokat kell megoldaniuk, de valamennyien bíznak a további sikereikben.

Csizmás György elégedett a munkájával és a kereseté

nők nemzetközi évének nyilvánította az 1975-ös esztendőt. A világszervezet nagyra értékeli a nők tevékenységét, a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életben egyaránt. A nők nemzetközi évének meghirdetésével az a cél, hogy még jobban bátorítsák a nőket életkörülményeik további javítására s a kapitalista országokban jogaik kivívására, és szerte a világon az egyenjogúság érvényesítésére.

A jövő évi nemzetközi program elő kívánja segíteni a nők teljes mértékű részvételét országaik építésében, a közéletben, a nemzetek jószomszédi kapcsolatainak, együttműködésének fejlesztésében, a világbéke erősítésében.

Az ENSZ gazdasági és szociális tanácsának ajánlásai alapján világszerte munkához láttak a nemzeti előkészítő bizottságok, folyamatosan dolgoznak 1975. évi akcióprogramjuk kialakításán. Nemrégiben közösen elhatározták: 1975 októberében megtartják a nők világkongresszusát Berlinben. Ennek előkészítését szolgálta az a nemzetközi tanácskozás, amely Tihanyban zajlott le november 4—5-én. A tanácskozáson a világ valamennyi nőjéhez címzett felhívást fogadtak el. A kongresszusra való készülődésben hazánkban is jelentős szerepet vállalnak a szervezett nődolgozók, a nőmozgalom aktivistái.

ongresszusi verseny

azdaságokban

jesítették tojástermelésből és a társadalmi munkaórák teljesítése is 68 %-os.

Összegezésként megállapítható, hogy *a megye gazdasági*

ŐGÉP-nél

a dolgozók kívánsága, elképzelése szerint.

De nemcsak a dolgozók állítják, hanem igazgató, párttitkár, szb-titkár egyformán igazolhatják, hogy Kisterenyén sem oldódik meg minden gond egyik napról a másikra. *Bajchy Jenő* szb-titkár szerint mindenekelőtt éppen a terüljterülj asztalkámmal van baj. Nincs termelési tanácskozás, vagy szűkebb körű megbeszélés, hogy *a dolgozók valamelyike ne követelné az üzemi konyhát, az ebédlőt.* Annál is inkább, mert valamikor működött ilyen, csak azért kellett megszüntetni, mivel a *Kőjál* követelményeinek nem tudtak a tűrési határidőn belül eleget tenni. Sőt a mai napig sem. Jelenleg a közeli bisztróba (vagy ahogy a dolgozók hívják: a Sarkonforgóba) járnak ebédelni, ahol az ellátás sem olyan, mint a korábbi üzemi konyhán, azonkívül szinte ingerli az alkoholfogyasztásra a férfi dolgozókat. Ezt a kérdést azonban csak az irodaépület bővítésével, felújításával együtt lehet megoldani.

Másik gond, amelyre a vezetők nem tudnak a dolgozóknak megfelelő választ adni: a *műszaki fejlesztés.* Miközben a termelési érték évről évre növekszik, jelenleg már az 55—60 millió forintnál tart, azalatt a termelőeszközök értéke egyre csökken. (Négy év alatt megközelíti az egymillió forintot ez a csökkenés.) *A festést például évek óta a szabad ég alatt végzik.* **Lakos György**

si program

növekszik az *állami gazdaságok* tehénlétszáma, *1975 és 1980* között pedig mintegy 30 százalékos állománygyarapodással számolnak.

A tervek megvalósítására a következő években mintegy 8 ezer intenzív tejtermelő és 7500 húshasznú tenyészszarvasmarhát importálnak.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A MEDOSZ LAPJA

1974 NOV 15

Takács Erzsébet, SZOT-díjas
1021 szobrászművész

Művészetét a népből hozta és a népnek áldozza...

Látogatás Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművésznőnél



Alkotás közben

Még bennem zsong, zsibong az ismerkedés jóleső izgalma, még javában ízlelgetem az első találkozás egymást kósolgató megnyilvánulásait, amikor leülök az írógéphez, hogy kísérletet tegyek *Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművésznő* emberi portréjának és művészi munkásságának megfogalmazására. Frissen, a kitárulkozó élmény hatása alatt kell minden lehetőt elmondani róla, szavakban megformázni a szüntelen vibráló lényét, lobogó lelkesedését, mellyel megperzsel és magával ragad másokat.

Amerre megfordul az országban, mindenhol új meg új termékeny kapcsolatokat sző. A legutóbb például az ERDÉRT tuzséri telepén járt. Milyen mondandóval tért meg erről az útjáról? Erről kérdeztem *Kolosy téri* otthonában a művésznőt.

— Eredetileg nem Tuzsérra készültem. Még a nyár folyamán kaptam egy levelet a mándoki egészségügyi gyermekotthon vezetőjétől. Ennek a tartalma nagyon megérintett. A mándoki intézetben ugyanis, mint azt a levélből megtudtam, 70 testi és szellemi fogyatékos gyermeket gondoznak. Egy szobrot kértek tőlem, mert mint írták, talán az is felébreszti a szerencsétlen sorsú kis gyermekekben a szunnyadó szép iránti érzéket, színt hoz az életükbe. Azonnyomban *Mándokra* utaztam és felajánlottam nekik a „Copfos" című szobromat, melyhez előbb azonban alapot kellett készíteni. Ez nem gond — mondták Mándokon —, ugyanis a tuzséri ERDÉRT-telep szocalista brigádjai patronálnak bennünket. Ők mindenkor, mindenben segítségünkre vannak. És ezzel átvittek Tuzsérra. Mit mondjak? Ilyen fogadtatással és vendégszeretettel, azt hiszem, csak *Szabolcsban* találkozik az ember. Az egymásra találás azonban közös volt. Úgy érzem, mind a ketten adtunk egymásnak. *A tuzséri szocialista brigádok vállalták a szobor öntési munkálatait, valamint a talapzat felállítását.* Búcsúzásul kaptam tőlük emlékbe két gyönyörű erezetű vörösfenyő darabot. Most azokat pátyolgatom. Mindent összevetve, nehéz elmondani, hogy a tuzséri fatelep milyen hatással volt rám. Legszívesebben *rögtön ott maradtam volna, hogy mindjárt elkezdjek éjt nappallá téve faragni...*

Takács Erzsébet elkötelezett ember. Munkásművésznek vallja magát. Ez ugyan bizonyos mértékig a „hivatalos művészi köröktől" való elszigetelséget jelent a számára, de nem törődik vele. Igazi barátainak a szocialista brigádokat tekinti. Őket érzi a nagy családjának. Rengeteget köszönhet nekik. Talán mindent. Az emberré és művésszé válását. Takács Erzsébet *kapcsolatot tart fent a Vasas, az Építők, az Egészségügyi, a Bányász, valamint a Művészeti Dolgozók Szakszervezetével.* És most a tuzséri ERDÉRT szocialista brigádjain keresztül *utat talált a MEDOSZ felé is...*

A *Láng Gépgyárban* építettek számára egy kis faházat. Az a műterme, ott dolgozik és alkot. Közvetlen a munka a munkások közelében. Szüntelen kontaktusban van a hétköznapokkal, melyek az alkotókedvét inspirálják. Kis műtermébe gyakran látogatnak fiatalok, akik a művészet iránt érdeklődnek. Sokszor fogas kérdéseket tesznek fel. Egyszer például arról faggatták, hogyan lehet modernül kifejezni egy munkást. Nos, ha valóban munkásművész vagy, most erre felelj, adta fel magának a leckét *Takács Erzsébet* és így válaszolt:

— *A munkás ábrázolásának a képzőművészetben a szellemében kell modernnek lennie, a forma magától jön. Hogy mi modern van egy mai munkásban? Az, hogy magabiztos, árad belőle az optimizmus. Ennek kell tükröződnie a munkásportrékon...*

A mi új világot teremtő huszadik századunk népballadai hőse Takács Erzsébet, aki a népből fogant, *messziről indult el, génjeiben azonban az ősök rusztikus erejével* a művészet és az ember meghódítására vállalkozott. Egy szénhordó ember családjába született *Mezőkövesden*, kilenc gyerek közül az egyiknek. *Kisjankó Bori néni egyengette a szárnyát bontogató tehetség első lépéseit.* És ezek az alapvető momentumok eleve meghatározták a további sorsát. Kérlelhetetlen szövetségét a munkásosztállyal...

(ágh)



Munkásportré

MAGYAR HÍRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Takács Erzsébet, SZOT-díjas

1975 JÚN

szobrászművész

szor még a stábok dolgozói sem ismerik azokat a filmeket, amelyekben részt vettek. Egy-két rendező kivételével ugyanis ma még alig tartanak stáb-vetítéseket. Volna tehát közös feladat, közös tennivaló bőven . . .

A. T.

1021

TAKÁCS Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész kiállítását az Építők székházában rendezték meg (MTI)



SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ön szerint h
velődésünkben az
— Az amatőr n
része kultúránkn
művészeti közöss
művészet. Minde
dolgozik, és nem
Most, amikor ha
tály műveltségén
ezt a csatornáját
Erősíteni kellene az amatőr mozgalom szere
pét. Nem ellenzem én a fesztiválokat, a talál-
kozókat, mégis azt kellene megértetnünk az
amatőr együttesek tagjaival és vezetőivel,
hogy *elsődleges céljuk az önművelés.* E
együtt kell saját közösségükben, környeze
ben hatást gyakorolni, *igényeket ébres*
maguk körül a művészet iránt. Az an
mozgalom létszámban és közönségbá
színvonalát tekintve sokat fejlődött. N
sok embert befolyásol, pro és kontra
ménynyilvánításra késztet, közös platfo
teremt a nézőtérrel. A közönségben *igén*
mad a hivatásos művészet élvezésére is.

már szinte mű
művészivé csak
a forma egysé

1021

Takács Erzsébet

1021

Takács Erzsébet

1975. ápr. 29. Televizió 19.30 /11/

Tv-híradó

A Láng-Gépgyár előcsarnokában Fehér Istvánné a XIII. kerületi Pártbizottság titkára nyitotta meg azt a vándorkiállítást, amelyet a Hazafias Népfront kerületi bizottsága, a Tanács és a Műcsarnok közös összefogásával rendezett.
E kiállítás-sorozat újszerűsége abban rejlik, hogy a bemutatókat nem kiállítási termekben, hanem Angyalföld tíz nagyüzemében rendezzük meg. Hásukat pedig tárlatvezetéssel, munkás - művész találkozóval és művészettörténeti előadásokkal tesszük eredményesebbé - mondta Fehér Istvánné.
Az Angyalföldön élő művészek munkáiból tekintsenek meg most Önök is néhány szép alkotást.

Takács Erzsébet: Láng-gyári portré
Mácsay István: Arckép
Vass Károly: Martinászok és bányászfej
Kassócsik János: Tekintet
Kramer Magda: Felszállott a páva
Utas László: Fotelban ülő lány
A kiállítást május 10-ig láthatják az érdeklődők



Budapesten, 1975 májusában írom e sorokat... Fiatal lány voltam, amikor először jártam Cu-chi-ban, Saigon északi kapujánál. A hatvanas évek közepén még gazdag, szép község volt. Rizsföldjei ellátták a lakosságot élelemmel és különösen jól emlékszem gazdagon termő gyümölcsfáira. Kútjaiban kristálytiszta volt a víz. Ha nem esett az eső, Cu-chi földművesei ezekből hordták a vizet konyhakertjükbe. Jártam a falu szalmatetős, tiszta iskolájában és esténként elnéztem a rizsföldről hazatérő ökrös szekereket.

Fiatalkori emlékeimből semmit sem találtam Cu-chiban, amikor 1971-ben visszakerültem oda. A község egyik része felszabadított terület volt, a másik részét az amerikaiak megszállták. Frontváros, sivatag lett ebből a kis településből. Az egykori vidám utcák helyén bombatölcsérek éktelenkedtek. Sehol *egy élő ember*, sehol egy emberi hang, sehol az *élet nyoma*. Az ellenség vegyszerrel pusztította el a gyümölcsösöket, bulldózerekkel gyalulta simára az utcákat. A lakosság nagy részét az amerikaiak szögesdrótkerítés mögé terelték.

Azokról az emberekről akarok itt beszélni, akiket Cu-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JÚN 2

MUNKÁSŐR

Budapest

Takács Erzsébet, SZOT-díjas szobrászművész

[illegible] impozáns rendezvényt. *Schmidt Rezső*, a városi pártbizottság első titkára köszönetét fejezte ki a városi egység személyi állományának.



● A közelmúltban zárult *Takács Erzsébet* SZOT-díjas szobrászművész nagy sikerű önálló gyűjteményes kiállítása, amelyet az Építők Szakszervezete Székházában rendeztek. A művésznő proletársorsból került a képzőművészek közé, akinek a múlt, a gyermekkor elkötelezettséget is jelent. Ezért támogatják munkáját, s álltak mellé megértő munkásközösségek — mint például a Láng Gépgyár Petőfi szocialista brigádja —, a jóbarátok, a veteránok és különböző társadalmi szervezetek.

Takács Erzsébet egykor maga is fizikai munkás volt, ismerője és ábrázolója a munkáséletnek, a dolgos hétköznapoknak, ezért fogadják műveit szívesen gyárakban, tömegszervezetekben, kultúrházakban, kiállításainak, mindig hűséges, rendszeres látogatói a munkásőrök is.





INTERFOTO MTI/UPI

Portugal den Jahrestag des Sieges der verbündeten
Faschismus. Die Festrede auf einer Veranstaltung der
fte in Lissabon hielt Ministerpräsident Vasco Goncalves.

alversammlung eröffnet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Daily News

1975 MÁJ 10

1021 Erzsébet Takács



FOTO MTI — I. BENKÓ

Im Haus der Bauarbeiter-Gewerkschaft (Budapest, Dózsa György út) wurde am 7. Mai eine Ausstellung der mit dem Gewerkschaftspreis ausgezeichneten Bildhauerin Erzsébet Takács eröffnet. U. B. zeigt zwei der ausgestellten Schöpfungen, den „Gießer" und das „Selbstporträt".

... mást emelt ki az agronómus, a geológus, a költő. Ha egy katonatiszt is nyilatkozhatott volna — mondjuk egy zászlóaljparancsok — bizonyos, hogy ő is másképpen ítélte volna meg a „terepet". Érthetően és természetesen — katonai szemmel. Mi, nézők, akik fotelből figyelhettük a tanulságos játékot, meglepetéssel tapasztaltuk, hogy mi minden mondható el egy látható jelenségről, amire mi nem is gondoltunk. Összevethettük a filmen látható tájat a festő vázlatával s ezzel beleérezhettünk a látvány festészeti megjelenítésébe, a művészeti kifejezés-sűrítés lényegébe. Ezzel példát kaptunk a vizuális gondolkodásból is.

Köszönet érte az alkotógárdának, s mindenekelőtt Balogh Jenő professzornak, a SZOT-díjas festőművésznek, barátunknak, a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége központi vezetősége elnöksége tagjának, aki e sorozatot írta, rajzolta és a műsort vezette.

KÁRPÁTI SÁNDOR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Takács Erzsébet, SZOT-díjas szobrászművész
Munka

1975 — 6

1021

Takács Erzsébet gyűjteményes kiállítása

Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész gyűjteményes kiállítását az Építők székházában Simó Tibor, a SZOT Kulturális, Agitációs és Propaganda osztályának vezetője nyitotta meg. Kiemelte annak jelentőségét, hogy Takács Erzsébet valóban munkásművésznek mondhatja magát, s ez visszatükröződik a kiállított művekben. Képünkön: Téglagyári munkás (bronz).



[illegible]

1021

1975. V. 7. 19.30. /11/V.

Tv-hiradó

- Az Épitők, Dózsa György uti művelődési házában, ma egy olyan

Takács Erzsébet szobrászmüvész

müvész alkotásaiból nyilt kiállitás, akit Angyalföld, Óbuda, Csepel és Zalaszentgrót, egyformán a maga müvészének mond, hiszen az ottani üzemekből több tucatnyi brigádot segit abban, hogy felismerjék a müvészet helyét, és jelentőségét a mai ember életében. A Láng Gépgyárral erre szocialista szerződése is van. Munkások, vezetők, egyaránt, szinte családtagként tartják számon. A szobrászmüvész, Takács Erzsébet.

- A legszebbb dicséret, a legszeretőbb kritika számomra, ha leirják, vagy kimondják, Takács ERzsébet, munkásmüvészt. Mindig vonzódtam a nehéz sorsu emberekhez, 9-en voltunk testvérek, édesapám szénhordó volt. Hát mondhatnám, Mezőkövesd szegényei között, a legszegényebb. Jó magam 7 éves koromban már másoknak himeztem, kenyérre valóért. Kisjankó Bori volt az első mesé terem, ugy is mondhatnám, ő figyelt fel rám először. Tőle tanultam meg, a szegényeknek is törvényes jussuk a szép.

- Tanács ERzsébet szobrászmüvésznek, a Lángban először Keller Mihály brigádja szoritott egy kis helyet, egy picike kis sarokban.

- Szeretettel fogadták itt ?

- Nagyon. Meg is kedveltük, és ezáltal tudtuk meg azt, hogy mi is egy müvészet, hogy mi is az a müvészet. Ugye semmiből alkotni, formálni, ez egy kicsit, mondjuk hát szaknyelven nem tudom magam kifejezni, de mondjuk én szerintem müvészetnek jelent.

- Szeretem a nehéz fizikai munkával formálható anyagok, a kő, a fa megmunkálását. Az emberi arc ábrázolása, a portré szobrászat müfaji értelemben is nagyon közeláll hozzám. Ez az én munkám, ugy érzem erőm is van hozzá, erőt adnak azok, akik szeretnek, mun-

kásközösségek bábáskodnak xxxxx feletten, mondhatnám, az én mecénásaim a gyárak, maguk a munkások. Ez nekem mindennél fontosabb.

/ Sport, időjárás /

-.-.-

Vasas olimpikonok (IV)...

A kötöttfogású b

A nemzetek közötti nem hivatalos pontversenyben Magyarországot sok hellyel juttathatják előre Montrealban a kötöttfogású birkózók, akik között a tíz súlycsoportban hét Vasas-versenyzőt (hatot Budapestről, egyet Kiskunfélegyházáról) is találunk! Hogyan készültek az Európa-bajnokság után a kerettagok, s miként biztosítják majd, hogy csúcsformában legyenek július 20-ára? — kérdeztük Gurics Györgytől, a válogatott vezető edzőjétől és segítőjétől, Hajdú Imrétől.

— Leningrádból hazatérve, még a drezdai verseny adott lehetőséget az erőfelmérésre, és a kisebb hibák felismerésére, majd hallatlanul intenzív munkába fogtunk. Heti három, úgynevezett küzdőedzéssel készültünk, június közepétől pedig Mátraházán ugyancsak maximális terheléssel dolgoznak a fiúk — válaszolta Gurics György.

A magyar egyesületek legjobbjaival birkóznak, menetenként váltva az ellenfeleket a kerettagok, s ha ez sokszor fárasztóbb is a megszokott edzéseknél, arra mindenképpen nagyon jó, hogy alkalmazkodóképességüket fejlessze, s módot ad különféle harcmodr próbálgatására, gyakorlására. De lesz-e idejük kipihenni július 20-ig a fáradságot?

Erre Hajdú Imre így válaszolt:

— Harmadikán utazunk, s egy hetet arra szánunk, hogy akklimatizálódjunk a montreali viszonyokhoz. Szerencsés dolog, hogy edzőpartnereket máris biztosítottunk, Kubcsik Lajos, a kanadai válogatott magyar edzője ugyanis már felajánlotta segítségét. Biztos vagyok benne, hogy a csapat minden tagja tudása legjavát fogja nyújtani.

Nézzük hát, kik képviselik a magyar színeket a Vasas-családból. Doncsecz József már második olimpiájára készül. Münchenben negyedik lett az 52 kilogrammos súlycsoportban. 1975-től egy súlycsoporttal feljebb versenyez, s az átállás nem ment könnyen. Alacsony termete miatt hátrányba került ellenfeleivel szemben, s rengeteg munkába került, amíg sikerült a neki legmegfelelőbb küzdőmodort kialakítani. A drezdai versenyen azonban már a siker jeleit láttuk, hiszen győzni tudott neves ellenfelek előtt. A hátralevő időben még lehet csiszolni stílusán, s nagy segítség, hogy állandó edzőpartnere, Réczi László Montrealban is ott lesz. Persze, nemcsak edzőpartnerként, hanem versenyzőként is, méghozzá a csapat egyik — akár győzelemre esélyes tagjaként! A Kiskunfélegyházi Vasas 62 kg-os birkózója 1971 óta szinte minden világversenyen az első négy között végzett — Münchenben sérülten lett tizedik —, de bronzéremnél többet mégsem sikerült eddig nyernie, annak ellenére, hogy súlycsoportjának legjobbjait: a lengyel Lipient és a szovjet Davidjant is legyőzte már.

— Most nagyszerűen érzem a mozgást és rájöttem már: nem új fogásokat kell megtanulnom, hanem a már jól ismertek alkalmazásához szükséges, rávezető mozdulatokat kell gyakorolnom a további formajavuláshoz. Mindenképpen érmes szeretnék lenni! — mondja.

A következő két súlycsoportban két testvér a válogatott. Toma Ferenc eddigi legjobb eredménye az idei, leningrádi Európa-bajnokságon elért hatodik helyezés. Edzői szerint ennél sokkal többre is képes lenne, ha aktívabban birkózna. Ugyanis térdelő helyzetben kitűnőek a fogásai, de ehhez le is kell vinni az ellenfelet a szőnyegre, s aki keveset kezdeményez, hamar ponthátrányba kerülhet az intések révén. S mert Feri sokszor már az első menetben is összeszed két intést, a bemelegítésére is nagyobb figyelmet kell fordítania. Bátyja, Mihály sokkal harcosabb, keményebb versenyző. Első világbajnokságán, Katowicében negyedik lett, Minszkben viszont már egy hellyel előbbre lépett. Megbízhatósága révén még kellemes meglepetést szerezhet!

— A 74 kilósok legjobbjaival, a csehszlovák Máchával, az NDK-s Göpferttel és a szovjet Bikovval eddig mindig saját hazájukban birkóztam, s Mácha és Göpfert a kisebb nemzetközi versenyek szabályai által engedélyezett kétkilós súlytöbblettel állt ki, s így győztek le. Montrealban nekik is le kell fogyasztani, s nem segíti őket a hazai környezet.

— Mit tart a legerősebb fegyverének?

— A válldobást. Remélem, lesz alkalmam arra, hogy ezt bizonyítsam. Ott szeretnék lenni a dobogón!

A 82 kilós súlycsoportban indul Hegedűs Csaba, legnagyobb reménységünk. Le-

KERESZTR

Arra kérjük kedves megfejtőinket, hogy a jövőben figyelmesen olvassák a Vasas újság cikkeit, riportjait, mert a keresztrejtvény talányos mondatait ezután azokból emeljük ki — azzal a nem titkolt szándékkal: ki-ki minél többet olvasson, hasznosítson lapunkból.

Tehát megfejtendő: vízszintes 1., vízszintes 53., függőleges 26., függőleges 38., vízszintes 73., vízszintes 91., függőleges 64., vízszintes 109.

A megfejtések mellé kérjük feltüntetni a cikk címét is.

Vízszintes: 1. A megfejtés első része. 20. Lent. 21. Nap-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JÚN. –

VASÁS

Takács Erzsébet, SZOT-
díjas szobrászművész

1021

11

A vasasok szobrásza

„Ez az akarat sziklát repeszt, s ami fő, a szikla már ott reped, ahol kívánja." Így ír Mikus Sándor Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész legutóbbi kiállításának naplójában.

A bejegyzés, szép ívű szellemessége mellett, szigorúan tömör értékelés is. Nemcsak a dolgokért küzdő, a határozottan megcélzott életút nehézségeit konok következetességgel vállaló, kemény akaratú emberre utal, hanem arra a célokat is értő emberre, aki nemcsak akarni tud, de tudja azt is, hogy mit akar, és azt is, hogy hogyan. Ezt a gondolatot — amelynek igencsak örültem, s hogy rátaláltam, és amelyet Takács Erzsébet igazi, eddig talán a legszebben és legtömörebben megfogalmazott bemutatásának, életrajzának érzek — azért idézem, mert találóbbat, valóságosabbat, a több mint egy évtizedes ismeretség után sem tudtam volna megfogalmazni.

Mindezekből persze első látásra, szinte semmi sem derülne ki. Aki először látja ezt a szép-kunarcú törékeny asszonyt, kétkedve kutathatná; hol az a sziklarepesztő akarat? Takács Erzsébet megjelenésében — ma is éppen olyan egyszerű szigorúsággal öltözködik és fésüli feszes símára hollófényű haját, mint egy évtizeddel ezelőtt — még távolról sem hordozza a „művészember vagyok" látványos cégjelzéseit. Talán a kézfogása, az akaratlanul is férfiasan kemény — kalapácsot, vésőt dolgoztató — kézfogása jelzi: van ebben az előbbi megállapításban valami.

Amikor leültünk egy kis beszélgetésre, mint már annyiszor, most is az a legnagyobb nehézség; gyorsan száguldó gondolatait a gyakorlatlan írásvetőnek nyomon követni. Szüntelenül világot, környezetét vizsgáló, kutatói, alkotói készültségben ég. Szerencsére az első nekifutás a legfrissebb élményeké maradt: a Televízió ugyanis nemrég mutatta be életéről, munkásságáról szóló nagyon szép portréfilmjét — amelyet éppen lapzártánk napján tűztek ismételten műsorra.

Erzsike — bármerre jártam, akik csak egy kicsit is ismerik, így szólítják —, örült a filmnek. A dologban ez a legtermészetesebb. Ki ne örülne az ilyenfajta nyílvánosságnak, hiszen — különösen, ha alkotóművész — azok előtt kap fórumot — akiknek műveivel is szólni akar, akiknek dolgozik.

A munkán keresztül ismerkedtünk meg — mondja a filmen az öntőmunkás. Ezt a kijelentést is szinte szó szerint kell érteni. Amilyen tisztelettel figyelte és tapasztalta Erzsike a tüzes kemencék, satupadok, esztergagépek melletti munkát, úgy nyúltak ők is vissza barátsága felé. Minden gesztusuk a munkából fakadt. Még a kedvességük is.

— Igen — mondja Erzsike — a legküzdelmesebb, a legnehezebb munkát végzik, de nem durvulnak el, határtalan az emberségük. És erre az emberségre valamennyiünknek nagy szüksége van. Nekem akkor, amikor helyet adtak maguk mellett a füstös, kormos és apró étkezőhelységükben, amikor kifestették életem első — gyártól kapott — műterem szobáját, amikor követ hordtak, vésőt, kalapácsot javítottak, együtt örültek egy-egy elkészült új munkámnak, ünneplőbe öltözve jelentek meg a kiállításaimon, amikor bejöttek munka után egy kis eszmecserére. *Szükségem volt az erejükre, a szívükre, a büszkeségükre.* Nem én mondtam, ők fogalmazták meg a filmen is; hogy *egyre inkább érzik és értik törvényes jussukat a széphez, a világ megismeréséhez, a dolgok igazi megérzett, megértett birtokba vételéhez,* amelyben nemcsak a munka szabja meg azt, hogy ki milyen művelt. Ők mondták meg azt is, hogy ebben a művészet is segíthet, ha az a művészet olyan.

Egyik kiállításom megnyitóján mondta valaki, a mi szocializmust építő társadalmunkban a művésszé válás útja általában nem az az út, amelyet én jártam be. Ezt magam is érzem. Ám az én főiskolám, ha küzdelmesebb volt is, mint lehetett volna az igazi — küzdelem, hogy az anyag, a művészet közelébe érjek, hogy megértsem — már eleve ott kezdődött, ahová abból a másikból a mesterség megértésével végzetteknek vissza kellene jutni: a nagy közösséghez, a gyárakat működtető, a kultúra, a tudomány fellegvárait építő alkotó munkások világához.

A kis faházikóból kialakított műteremszoba ott van a Láng-gyári gépműhely közvetlen közelében. Amikor Teszársz Károlyról, a vasasok első elnökéről készítettem szívesen és örömmel vállalt bronz portré-dombormű-vemet — és azt készre öntve visszahozták az öntödéből, szólnom sem kellett — kifigyelték a műhelysajtóból — megjelent a „Rózsa Ferenc" szocialista brigád és kézbe vette a művet. Lesorjázták, akasztót készítettek, kimentek a helyszínre, bemérték, sőt, a brigádvezető — Mathesz Péter — új Zsiguliján a helyszínre is kiszállították. A dombormű ünnepélyes avatásáról legutóbbi számunkban adtunk hírt. Ugyancsak az ő munkája Háner Józsefnek, szakszervezetünk volt elnökéről a plakett!

A „Rózsa Ferenc" brigád — folytaja Erzsike — bronzkoszorús brigád.

Megnéztem a brigádnaplójukat, vajon mit írnak ezekről a dolgaikról. Ha én nem írom be a magam és Teszársz Mária elvtársnő köszönő sorait, meg sem említették volna, amit csináltak.

Molnár Béla

Takács Erzsébet, szobrász

TÉGLAGYÁRIAK RENDEZTÉK

Takács Erzsébet tárlata

Húszéves munkásságát összegzi Takács Erzsébet, SZOT-díjas szobrászművész mostani, óbudai tárlatán. Pályaíve valóban érdekes, tanulságos. A Matyóföldről jött, Mezőkövesden Kisjankó Bori népművésztől tanult hímezni. Mostani tárlatán is szerepel két hímzése. Választott mestere, Mikus Sándor, biztatására kezdett el szobrokat készíteni. Sok próbálkozás, s nehéz fizikai munka után végül is a Láng Gépgyáriak fogadták be. Az öntvénytisztítók egy műhelysarkot rendeztek be neki műtermül. Együtt él modelljeivel, a fizikai munkásokkal, tőlük kapja az ihletet.

— Mindennap elment a ház előtt Lőrinc bácsi, a téglagyári nyugdíjas — mondja Takács Erzsébet. — Fején a viharvert téglaporos kalapja; vitte a gyümölcsöt a piacra. Szóltam neki: Lőrinc bácsi ülne nekem? Másnap jött kicsipekedve, nyakkendővel, délceg kalapban. De hát bácsikám, én csak azt a másik Lőrincet tudom megszoborintani. „Azt a kalapot — mondta — én fel nem teszem ilyenkor, kiszolgált az már engemet..." Látta az öreg, nem megy a munka, az agyagból nincs semmi. Harmadnap föltette a régi kalapot, és órák alatt meglett a fej. Ez a téglagyári munkás az egyik legkedvesebb szobrom.

Mostani, óbudai tárlatát a Budai Tégla- és Cserépipari Vállalat rendezte. Sokan keresték fel a kiállítást — a művésznőnek ez volt a legnagyobb öröm —, elsősorban azok, akik között él, dolgozik, s akiket munkáiban meg akar mutatni.

P. I.

P. J.: Tak
Esti

30.

2.

szakközépiskolában.
Hároméves tanulás után 5400-an jutottak el az érettségi letételéhez.

Holnap a dolgozók gimnáziumában matematikából, a szakközépiskolában ugyancsak matematikából, illetve

Leony

Takács Erzsébet, szobrász

Tárlat Óbudán

Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművész húszéves munkásságát bemutató kiállítás nyílik ma délután 5 órakor Óbudán (Bp. III., San Marco utca 76.). A megnyitó házigazdái: *Baranyi Ferenc* és *Soós Zoltán* költők. Levetítik a televízió által készített portréfilmet is. A kiállításon a művek mellett felnagyított tablókon szerepelnek a művésznőről írott cikkek. Érdekesség egy Pravda-cikk, amely hosszasan méltatja munkásságát. A tárlat tíz napig látogatható.

– Tárlat Óbudán

2

Esti Hírlap, Bp. 1977 május 17.

Takács Erzsébet
szobrászmüvész

Teszársz Károly-ról dombormüvet
készitett



Dombormüavatás

Teszársz Károlynak, a Szakszervezeti Tanács és a Vas- és Fémmunkások Központi Szövetsége első elnökének dombormüvét kedden avatták fel. *Takács Erzsébet* szobrászmüvész alkotását a Teszársz Károly Vasas Ifjúsági Házban helyezték el a VIII., Kőfaragó utcában.

NÉPSZAVA, 1976. május 19.
5. oldal

Bátorít

Tóth Sándornét, a MÁV záhonyi állomásfőnökség nőfelelősét megkérték a hetedik-nyolcadik általánosból vizsgázó takarítónők, hogy legyen jelen, amikor őket kérdezik, amikor nekik felelniök kell. Ugy érzik bátrabbak, nem félnek, „mintha a kezünket fognád" – jegyezte meg egyikük.

A nőfelelős eleget tett kérésüknek. A vizsgáztató tanárok engedélyezték jelenlétét. Sikeres vizsgát tettek a takarítónők. Miért kérték Tóthnétől ezt a „segítséget"? Tudták róla, hogy harminc esztendővel ezelőtt maga is segédmunkásként kezdte Záhonyban az életét? Hat elemivel indult az iskolák lépcsőfokain egyre feljebb, míg távirász, majd vezető távirász lett?!

Valaki, vagy valakik abban az időben neki is fogták a kezét, érezte támogatják, mellette vannak. Különben nem vihette volna eddig.

Az embereket bátorítani kell. Fogni a kezüket, átsegíteni egy-egy zökkenőn. Különösen a nőknél van erre nagy szükség.

Van olyan üzemünk, évek óta látják a kiá... lentmondást a köv... nyek és az iskolai végzettség elmaradottsága között. És semmit nem tesznek. Egy vizsgálat kiderítette, hogy például a vendéglátóiparban még mindig 260 dolgozónak nincs meg a nyolc általános iskolai végzettsége. Közülük 60 százalék a nő. Mosogatók, takarítóasszonyok, s nem kevesen fiatalok is.

Lehet így dolgozni? Lehet, szükség van a munkáskézre. Kötelező-e a nyolc általános, ha munkára jelentkezik valaki? Megnézik-e? A MÁV-nál csak úgy lehet előbbre jutni, ha megvan az iskolai végzettség, ha különböző szakvizsgákat tesznek a dolgozók. Segítik is őket. A nyírbátori növényolajipari vállalatnál 500 ezer forintot biztosítottak az ösztöndíjakra.

juk, ha mindenki erejének, tudásának a legjavát adja.

Serdülő korban lévő, korszerűen felszerelt üzemeinkkel, s bár tapasztalatokban még nem bővelkedő, de sok káros hatástól mentes fiatal munkásnemzedékünkkel bizonyos lépéselőnyben vagyunk más megyékhez viszonyítva. Kincs, nagy tartalék ez. Okosan gazdálkodva, ha szükséges kezüket fogva átsegíthetik párt-, szakszervezeti szervezeteink őket úgy is egy-egy buktatón, hogy még több támogatást adnak szakmai, politikai, általános képzésükhöz. S mint Tóth Sándorné, ha szükséges elmennek vizsgájukra is. Azért, hogy szorítsanak értük.

F. K.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

1977 JAN 23

KELET MAGYARORSZÁG

Takács Erzsébet
szobrászművész

1021

Új szoborral gazdagodik megyénk. Takács Erzsébet SZOT-díjas, budapesti szobrászművész, akinek első szabolcsi kiállítását az elmúlt év őszén Mándokon rendezték meg, a kislétai gyermekotthon számára készít életnagyságú szobrot. Az Anya című szobor előtanulmányáról fényképet küldött a művész szerkesztőségünknek. A szobor várhatóan ebben az évben készül el.



Takács Erzsébet
szobrászmüvész



kat.

— **Takács Erzsébet** SZOT-díjas szobrászművész húszéves munkásságát bemutató kiállítás nyílik május 17-én 17 órakor Budapesten, a III. kerület, San Marco utca 76-ban. A megnyitó napján levetítik a Vallomás szavakban és alkotásokban című portréfilmet, amelyet a Magyar Televízió készített Takács Erzsébetről 1976-ban.

A müvésznek kiállitása nyilt Budapesten
a III.San Marco u 76.sz.házban

Népszava,1977.május 17.
4.oldal

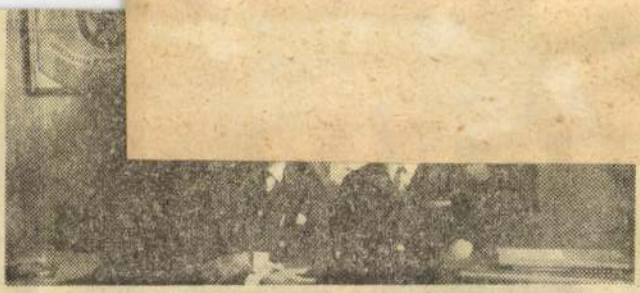

AZ ANGYALFÖLDI GYÁREGYSÉG BLÁTHY OTTÓ SZOCIALISTA BRIGÁDJA



A DARUTERVEZŐ IRODA BÁNKI DONÁT SZOCIALISTA BRIGÁDJA

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 30

HAJÓ-DARU

Takács Erzsébet

1021



Munkásportré — Takács Erzsébet szobra

ta injekciókkal. Rögtön magam másnap, megint bevonatoztam, megtaláltam a privát orvost, de csak délután rendelt. Megvártam. Alaposan megvizsgált, mindjárt adott is injekciót, még a vérnyomásomat is megmérte, és húsz további injekciót rendelt, valami hormont, meg B-vitamin és egy harmadik is volt benne. Utazgattam minden második nap, megkaptam a bökést, meg orvosságokat is szedtem, háromfélét. De nem javultam ám egy cseppet sem, sőt egyre nagyobb kínlódás lett a székelés, ha egyáltalában lett. De általában nem lett. December elején már nem bírtam tovább, abbahagy-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

Takács Erzsébet, SZOT-díjas
1974 OKT 71
szobrászművész

1021 /

Maradandó ajándék

A mándoki egészségügyi gyermekotthon értékes képzőművészeti alkotást kapott Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrászművésztől. A Copfos című terakotta szobra intézetünk ékessége lett, felderíti gyermekeinket, formálja szépérzéküket.

A szobrászművész személyesen felkereste a gyermekotthont, ahol közelkerült gondozottainkhoz és baráti kapcsolatba az intézet dolgozóival.

A szobor alapzatát az ERDÉRT Vállalat tuzséri telepének szocialista brigádjai készítik el.

PILCSÁK MIHÁLYNÉ
INTÉZETVEZETŐ

KÜLFÖLDI KONFEREN...

Szakszervezetünk főtitkára, *dr. Darabos Pál* és titkára *dr. Füzi István*, május 20—25-ig részt vettek a KGST országok egészségügyi szakszervezeteinek berlini — az egészségügyi szakdolgozók képzésével és továbbképzésével foglalkozó — konferenciáján.

A tanácskozás résztvevői táviratot küldtek dr. Kurt Waldheimnek, az ENSZ és dr. Mahlernek, az Egészségügyi Világszervezet főtitkárának, amelyben tiltakoztak a chilei nép demokratikus és hazafias követeléseit sértő, a nemzetközi jogokba ütköző kegyetlen elnyomása ellen. Kérték, kövessenek el mindent az önkény megszüntetéséért, s azért, hogy Luis Corvalan és az Unidad Popular több vezetője ellen tervezett terrorper meghiúsuljon; hogy a jogtalanul bebörtönzött hazafiak, köztük orvosok és egészségügyiek azonnal szabadok legyenek; hogy a koncentrációs táborok megszűnjenek.

Pócsi Árpád, a szakmapolitikai és művelődési osztály vezetője — mint az Egészségügyi Dolgozó szerkesztőbizottságának tagja — képviselte lapunkat május 20—26-ig Varsóban, a szocialista országok egészségügyi lapjai főszerkesztőinek III. kongresszusán, melyet a Lengyel Népköztársaság felszabadulásának 30. és a Sluzba Zdrowia megjelenésének 25. éves évfordulója alkalmából rendeztek meg. A résztvevőket fogadta a lengyel egészségügyi miniszter és a szakszervezet vezetősége.

A TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREI

A GÉNSEBÉSZET ÚJABB SIKERE. Olyan egerekbe, amelyek a komplement-5 előállítására képtelenek voltak, és emiatt elpusztultak, vírus (Sendai) segítségével egészséges sejtek génkomponenseit vitték be. (A donor sejtek olyan egér vesesejtek vagy csirke vörösvértes-

A TUDO...

Írta: Vlagyimir Tyimako...

A Szovjetunió 250 esztend... nak jubileuma minden ... pe is.

Az orvostudomány ... Ugyanazt a feladatot állítja ma... tudomány: megismerni az élő t... nyíthassa őket. De az orvostud... más tudománynak sem, a társa... van, hiszen vizsgálatának tárg... letlen, hogy általában a tudom... lógiának, benne a számos szaká... nak a fejlődése szorosan az ... lik le.

1944-ben az orvostudomány s... Jelenleg az Akadémia 36 ha... álló laboratóriumot fog egység... szibirszkben. A kutatóintézete... nisztérium, a szövetséges közt... szeripari minisztérium keretéb...

Azok a problémák, amelyek... Akadémia körén belül vannak,... nyal kapcsolatos kutatás az ors... 400 tudományos kutatóközpon... intézmény munkáját vezeti.

A szovjet orvostudományt t... zés gondolata olykor negatív ... tervezni a jövő felfedezéseit? ... sokra a kutatás valamely meg... a tervezés ellenfelei. De — ér... problémáival foglalkozó tudós...

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 — 6
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

Takács Erzsébet

1021

Takács Erzsébet szobrai



Benedek István:

ugy gol
anesztéziá
morfin é
vel kapcs
zéstelenít
Az új
kus gyógy
től számít
ton angol
állatkísérl
te az amil
sát koszorúérgörcsben. J. Lebig 1832-ben leírta a klorálhidrát hatását, de csak 37 évvel később honfitársa, O. Liebreich vezette be a gyógyításba, bár tévesen azt gondolta, hogy az emberi szervezetben kloroform szabadul fel belőle, s az hatásos. Ezen elméleti tévedés ellenére a klorálhidrát éveken át hasznos szedatívum és hipnotikum volt. Ezután következett a rendkívül széles körben elterjedt aszpirin és a barbiturátok egyre növekvő családjának felfedezése.

A XIX. század közepére tehető az általános érzéstelenítés és a sebészeti antiszepszis elméletének és gyakorlatának kidolgozása. G. Morton amerikai fogorvos éterrel elviselhetővé tette a sebészi beavatkozást, majd J. Y. Simpson tovább javította a lehetőségeket a kloroform felhasználásával. A sebészet másik jelentős problémáján könnyített Joseph Lister angol sebész: a karbolsav segítségével jelentősen csökkentette a sebészi beavatkozás szeptikus szövődményeit.

Paul Erlich 1907. február
megmutatta a kemoterá
útját, s ezen az úton haladva sikerült hatásos szereket kidolgozni a malária és az álomkór kezelésére. Sajnos, a korabeli szerek hatástalanok maradtak a skarlát, a tüdőgyulladás, a szeptikus szövődmények gyógyítására, s csak mintegy negyven évvel ezelőtt kezdődött új irányzat a Streptozon (Prontosil) nevű szerrel. Gerhard Domagk nevéhez fűződik a kemoterápia ezen új irányzatának kidolgozása, s 1939-ben orvosi Nobel-díjjal jutalmazták korszakalkotó munkáját. (Kormánya azonban nem engedte átvennie a díjat.) Korában felfedezésének jelentőségét nem ismerték el általánosan. Londonban például külön bizottságot hoztak létre a Prontosil hatásának vizsgálatára, és csak a kedvező tapasztalatok alapján ismerték el a szer jelentőségét. Kezdetben úgy vélték, hogy a szer nem pusztítja el, vagy nem bénítja meg közvetlenül a kórokozókat, hanem a szervezet védekezőképességét frissíti fel. A Pasteur Intézet vizsgálatai mu-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 — 6

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

Takács Erzsébet

1021

Takács Erzsébet: Üntőmunkás



Kántor Andor grafikája



KÉTEZERHÉTSZÁZ-KILENCVENHÁROM

Utánpótlás: az egészségügyi szakközépiskolások

1968 óta működnek hazánkban új típusú egészségügyi szakközépiskolák. Összesen 49; egy részük — a kevesebb — már önálló intézetként. A többség viszont „gimnázium-szakközépiskola" párosításban, elsősorban vidéken. A szakközépiskola körüli viták lassan elülnek. Egyértelműbbek a képzési célok, győzött az életnek az a reális igénye, hogy az egészségügyben is, másutt is folyamatosan képezzenek olyan középszintű szakembereket, akik az érettségi mellett kellő szakmai alaptudást is kapnak s rögtön munkába állhatnak.

Reális igény az is, hogy a szakközépiskolák adjanak jelentkezőket a felsőoktatási intézményeknek is. Ez utóbbi azonban *nem tömeges* lehetőség. Az egészségügyi szakközépiskola legfőbb célja, hogy a végzettek minél előbb intézeti munkát vállaljanak. Számos helyen vizsgálják napjainkban: milyen elhelyezkedési szándékaik vannak az érettségizőknek s melyek az elhelyezkedési lehetőségek.

Tiszteletreméltóan nagy számot említett beszélgetésünk elején *Orovecz Júlia*, az Egészségügyi Minisztérium középfokú oktatási osztályának helyettes vezetője: az 1973—74-es tanév végén 2793 fiatal érettségizik az egészségügyi szakközépiskolákban, csaknem 600-zal több, mint tavaly!

— Néhány mondattal hadd utaljak a tavaly végzettek elhelyezkedésére — jegyzi meg elöljáróban. — 2240 akkor érettségizettünk közül 1380 szakosodik, tehát konkrét egészségügyi területeken dolgozik, 650 közülük ápolónőként a betegágyak körül. S még nem soroltam fel azt a több száz fiatalt, aki közvetlenül a vizsgái után munkába állt bölcsődében, rendelőben stb. Tavaly sem voltunk elégedetlenek ezzel az aránnyal, 100 százalékos maradásra soha nem számítunk, s annak is örülünk, hogy a legjobbak közül jó néhányan orvostudományi egyetemre kerültek. Az idén végzőknek körülbelül 75—79 százaléka kíván egészségügyi területen elhelyezkedni. Ez megítélésünk szerint kedvező arány.

A megyei egészségügyi osztályok összefoglaló jelentéseivel kapcsolatban megjegyzi Orovecz Júlia: módszer szempontjából nem egységes a megyék felfogása. Akad hely, ahol idejekorán konkrét és bőséges listát kaptak az iskolák, s a hallgatók jól áttekinthették a béreket és a szálláslehetőségeket. Másutt viszont „általában" jelentették igényüket az intézmények. Ettől eltekintve: jóval több az állás, mint a végzős. A megyei főorvosok számítanak arra is, hogy a most végzők egy része továbbtanulásra jelentkezik 1975 őszén az egészségügyi főiskolai karon. Ezeknek a fiataloknak is lesz 1975-ig is elegendő munkalehetőségük.

Hajdú-Biharban 134 érettségizőt bocsát ki a két szakközépiskola. 107-en kívánnak az egészségügyben munkába állni, s a megye 253 állást hirdetett meg. Szabolcs-Szatmárban három osztályban 98 érettségiző volt, s a pályázati felhívások ismeretében dönthettek a fiatalok. Érdekes ez a lista:

	az állások száma:	a pályázók száma:
ápolónő	40	25
szülésznő	17	15
gyermekápolónő	13	13
általános asszisztens	9	1
csecsemő- és gyermekgondozó	17	6
fogászati asszisztens	1	1
gyógyszertári asszisztens	20	11
labor-asszisztens	3	3

Húszan továbbtanulásra jelentkeztek; elsősorban az orvostudományi egyetemre, a gyógytornászképzésre, a gyógyszerészkarra. Jó a jelentkezési arány az ápolónői, gyermekápolónői állásokra.

Békés megye terveiről *dr. Sarnyai Ferenc* főorvos adott áttekintést. — A 87 érettségizőből 73 az egészségügyben helyezkedik el; ebben nyilván része van a pontos és részletes információnak. Idejében megtudták például, hogy a szeghalmi bölcsőde két csecsemő- és gyermekgondozót vár 1500 forintos fizetéssel; a József Attila Tüdőgyógyintézet szállást, pótlékot ad, a gyulai kórház nyolc fiatalt fogadna, a gyulai megyei csecsemőotthon pedig 32 dolgozót vár — nővérszállással.

Tolnában 129 fiú és lány végez, 111 kíván az egészségügyben elhelyezkedni, 130 állás közül választhat. A főváros nyolc szakközépiskolájában 711 fiatal érettségizik. *Pozsonyi Károlyné*, a fővárosi egészségügyi szakiskolák központi igazgatója felhívja a figyelmet arra, hogy 607 fiatal részére csak 537 állást írtak ki. „Ez azonban nem álláshiányt jelez — fejtegeti —, a valós szám ennél sokkal magasabb. Például jó néhány intézmény összefoglalóan hirdet munkalehetőséget, jelezve, hogy korlátlan számban alkalmaznának ápolónőket stb. 119 intézet hirdet ilyen globális pályázatot. Végső soron tehát egyetlen álláskereső sem marad munka nélkül. Amit az intézmények figyelmébe ajánlunk: növeli az elhelyezkedési kedvet, ha ugyanabból az osztályból több végzős mehet azonos kórházba; barátnők például szívesen vállalnak egy helyen munkát. A másik tényező: az elhelyezkedők jó része önmaga keres állást baráti, ismerősi közvetítéssel, erre is számítani kell. A pesti pályaszándék jelenleg a vidékinél is jobb arányokat jelez.

Lapozzunk bele néhány iskola adataiba ennek illusztrálásába. A Kállai Éva Szakközépiskolában 147 fiatal érettségizik — 145-en egészségügyi pályán kívánnak elhelyezkedni; közülük is tizenöten együtt választották leendő munkahelyükül az Apáthy Kórházat. A Thallóczy Lajos úti szakközépiskola 78 érettségizőjéből 73 az egészségügyben marad; orvostudományi egyetemre 4, védőnőképzőbe 10, gyógytornásznak 13 jelentkezett. A Bezerédi úti iskolában a 81 végzős közül 53 egészségügyi munkakörben helyezkedik el, 25 pedig ugyanezen a területen tanul tovább.

A teljes összegezés csak hónapok múlva készülhet el. De egy máris bizonyos: az egészségügyi szakközépiskolák jól felkészítenek a hivatásra. A végzők az egészségügyben hasznosítják tudásukat s tekintélyes hányaduk a betegágy melletti közvetlen szolgálatot választja.

Várkonyi Margit

---

kel. Megkérdeztem: az első fokú bizottság adminisztrációs munkáját ellátó nővért: munkaidejébe hogyan fér bele mindez.

— Sehogy — válaszolta. Legtöbbször estére, a munkaidőm utánra marad. A havi összesítést rendszerint szombat-vasárnap végzem.

Az első fokú abortuszbizottságok keze — legalábbis, ahogy én láttam, — eléggé meg van kötve. Szigorúan csak a rendelet szerint járhatnak el, az pedig pontokban sorolja föl, mely esetben engedélyezhető a megszakítás. Sőt még azt is meghatározza, mikor mennyit kell fizetni a műtétért. A rendelet szelleme mégis megengedi, hogy humánusak legyenek.

Sulyok Katalin

MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 - 6
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

Takács Erzsébet szobrára

1021

Kőbe, fába, fémbe...

EZ ÉVBEN ELŐSZÖR KAPOTT SZOT-DÍJAT SZOBRÁSZNŐ. TAKÁCS ERZSÉBET — A LÁNG GÉPGYÁRBAN ALKOTÓ MUNKÁSMŰVÉSZ — A DÍJRA NEMCSAK MINT SZOBRÁSZ, NÉPMŰVELŐ, DE MINT A SZOCIALISTA MŰVÉSZIDEÁL KÉPVISELŐJE IS MÉLTÓ.

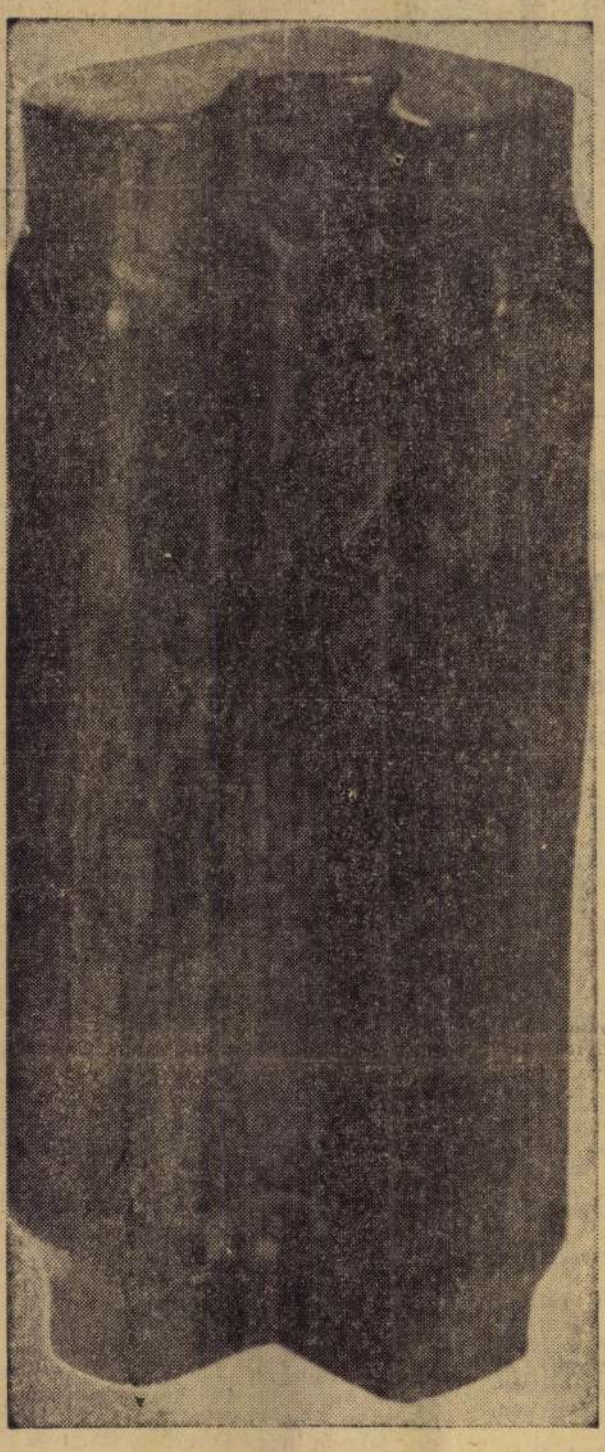

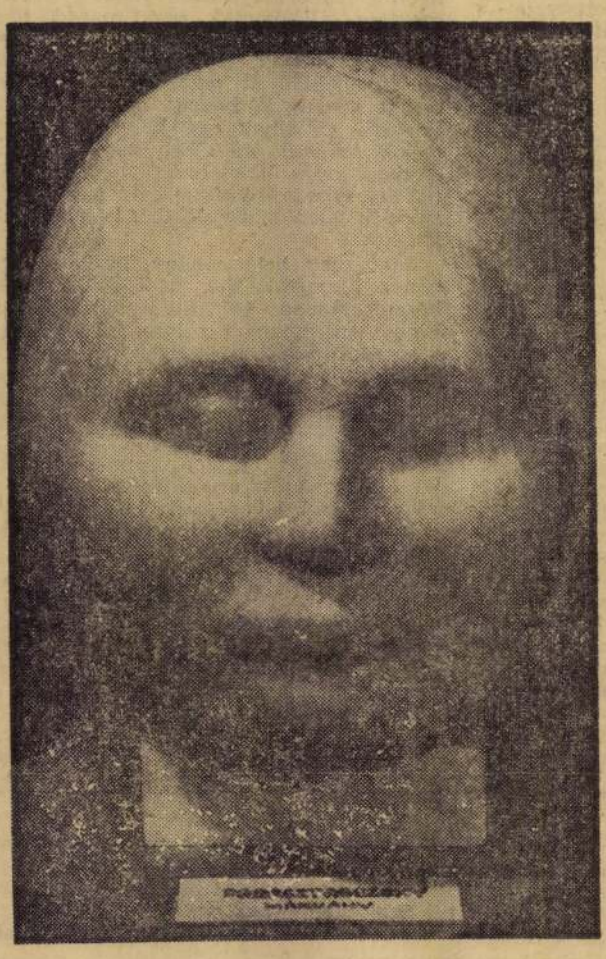

A Nemzeti Galéria tulajdona

A társulások mindig elgondolkoztatóak.

Kik, miért és mire szövetkeznek? Kire mi hat, miért? Kit mi, ki vonz? Ki és hogyan formálja önmagát? Mivé formálja más? Milyen nyomok vezérlik a kifejezés ösvényére? Befut-e ösvénye a mindenki országútjába?

Honnan jöttél és merre tartasz? Ki ringatott, dudolt fölötted? Mi volt a dal? Volt-e kalácsod vagy csak száraz kenyér? Kitől tanultad a szót, a betűt? Mit hallasz meg a mások bajából? Tiéd-e, mondd, a mások öröme? Volt, van-e célod, hogy tudj elviselni?!

Kőben, fában, fémben felel egy asszony. Takács Erzsébet, a szobrász.

A népművészet világából. Mezőkövesdről érkezett. Kis Jankó Bori igazgatta a ceruzát a kezében. Ő nyitotta fel szemét a szépre. Hogy ott is lássa, ahol nyomorúság virágzik. Mikus Sándor volt a mestere. Ő őrizte a hitet, önmagában.

Ha a tekintetét fürkészem: az újszülött gyanútlan, bízó szeme tárul a világra. Rácsodálkozik, nevet, örül, hogy részese. Tudatos? Nem! Több ennél. Céltudatos és következetes, mint a várépítők, a hajóácsok, a győztes katonák. Mint a várandós anyák. Mint a pilóták, akik bizonyítják, hogy a törpe embert a tudás és az akarat a mindenségbe emeli. És ösztönös, mint az ősanyák. Tiszta hittel és csalhatatlanul. A keze nyomán ez árad a fából és kőből, és cifrálkodás nélküli erőre vall. Minden darabja köszönet. Megköszöni a bizalmat és bizonyít. Öserővel, akart erővel, tudatos erővel, robosztus erővel. Hite, bizalma, szeretete tovább él az anyagban. Az anyag hálás, megérti és megérteti őt. A fa új életre kel, és megszólal a kő. Mindenkinek azt mondja el, amit hallani képes. A bronz aranya ikonná varázsolja a szürke műhelyfalat, és a plaketten megelevenednek az izzó vascsodákon úrrálévők. Öreg munkásarcok ragyognak fel munkából kimosdott, nagy, megérdemelt pihenésben.

A Láng Gépgyárban hét éve Takács Erzsébet mutat tükröt a valóságnak. És e tükörből romlatlan, tiszta formák hiteles emberarca néz vissza. Már nem a gyár körül ögyelgő munkás arca ez. A gazda szeme csillog a birtokos öntudatával, hitében optimistán.

A kis gyári műhelyben minden mindezzel összefügg. Az öntőmunkás, a daruslány, a brigádvezető munkával ékes hétköznapokon, háromkilós kalapács nyomán vésődik őserőt sugárzó eleven valósággá. Brigádok élezik a vésőt. Ők hordtak otthont, ők az ihletők, a bírák. A szobrász nemcsak érzi őket, de kölcsönhatásban éli velük az életet. Az emberfaragó művész gyöngéden szereti, félti, nem erőszakolja az anyagot. Tudás, érzés, téma, anyag és eszköz harmóniájában a belső tiszta béke vetületeként születnek tagolatlan közlései, férfias, energikus szobrai. Mint tanítómesék, egy csodatevő lány erejéről és igazságáról. Mint bizonyítékok. A hűség és a becsület bizonyítékai...

A társulások mindig elgondolkoztatóak...

Láng Éva

TVÅN
NYÅN



SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUL 4

IPJUSÁGI MAGAZIN
Budapest

Takács Erzsébet szobrász

ISMERŐS az IM-ből

A zalaszentgróti Hamburger Jenő Művelődési Központban láttam Takács Erzsébet szép szoborkiállítását. Évekkel ezelőtt az IM egyik cikke segítően foglalkozott vele. Megfigyeltem: csaknem minden látogatóval elbeszélget, s akit érdekel, annak elmagyarázza a bronzöntés technikáját, a faszobrászat titkait. Kunfejű asszonyokat, lányokat mintáz; egyik legkedvesebb témája az anyaság. Nehéz küzdelmes életútat járt be, noha még fiatal. Volt úgy, hogy készülő portréjához a Láng Gépgyár egyik brigádja gyűjtögette az ólmot, s üzemi öntőmester öntötte ki magát a szobrot. Még műterem-bódét is építettek neki a munkások. A sok jóért Takács Erzsébet nemcsak művészetével, hanem kedvességével és szeretetével is fizet.

B. M.



intézet igazgató

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 11

Zalai Hirlap

Takács Erzsébet szobrászművész

— **Kiállítás Zalaszentgróton.** Takács Erzsébet, budapesti szobrászművész műveiből nyílt kiállítás tegnap délután öt órakor Zalaszentgróton, a művelődési központban. A kiállítás április 24-ig tart nyitva a művelődési központ előcsarnokában.

1601



Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1969 JAN 2 6

Takács Erzsébet

1021



Takács Erzsébet: NÉPBIZTOS

TAPOLCAI JÁRÁSBAN

Napirenden a községek fejlesztési alapja

Első a közgazdasági szemlélet — A tervezések esztendeje

Az elemző munka, a közgazdasági szemlélet fokozott kialakítása a legfontosabb a községi fejlesztési feladatok kiválasztásánál, megtervezésénél és végrehajtásánál. Ez a gondolat különös hangsúlyt kapott pénteken, a tapolcai járási tanács vb ülésén, amelyen az idei fejlesztési alapot elfogadták jóvá. Annyira sürgősnek tartja ezt a végrehajtó bizottság, hogy az ülésen rülmények mellett dolgozhasson, élhessen.

Húsz lakás Sümegen

Amikor megszünt a sümegi járás, féltő hangon említették: mi lesz ezentúl a volt járási székhely fejlődésével. A pénteki vb ülés jó válasz volt a felesleges aggódásra: ebben az évben Sümegen az úgynevezett célcsoportos be-

Balatonrendesen, Sümegen. Taliándörögd klubhelyiség tervezésére biztosított pénzügyi alapot, Dabronc autóbuszvárót épít.

Tíz községben felújítás

Utak, járdák, iskolák, orvosi rendelők, művelődési házak felújítására tíz község — Balatonederics, Balatonrendes, Balatonszepezd, Dab-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)

Takács Erzsébet

1021

EGRI NYÁR



Takács Erzsébet szobra: Leányfej

-nak Bécsbe ment a mamája,
li!
rá...
? Te mondtad az este, hogy
És megint várni kell? ... Tu-
jen tele vagyok!
n érek rá!
zégyellte magát, s úgy ment
, hogy meg sem állt. A tep-
lulóban utolérte az öregasz-
fiát, s amikor elkocogott mel-
utánaszólt.
sak, leányom! — Ránevetett a
olt az a kedves, Miskám, aki
tett. Ismered?
iszen a tanítványom.
r hívjuk meg estére kacsape-
en olyan sápadtka, mint a
önne?
ult.
retnék terhükre lenni.
yugodtan — invitálta a tanár
k hétre, jó?
n szépen, ott leszek
ta iránt érte utól
k marhultál, Jan?
gigmérte.
em?
?
m, soha!
ondta, mindjárt erősebbnek
...
izel, Jan?
i, Dezső, vége!...
lt egy percre, megfürdette az
lépkedő kosaras néni moso
n kilépett az utcára. Az Erzse
r legszívesebben táncraperdült

mert jó fiú volt. Néha egész délután tanult, mert jó fiú volt. Máskor csak rádiózott, mert azt szerette, mert este úgysem lehet és mert félt. Nem, nem félt, de az üres lakást hanggal kellett feltölteni.

Barátokkal próbálkozott, ám a barátságok nem alakultak szerencsésen. Akiket ő kiszemelt magának, azoknak volt apjuk és televíziójuk. A kölcsönösség elkerülhetetlen Miklós nem akart az apjáról beszélni apás gyerekeknek, a tévé-műsorokról meg nem tudott A gyerekek nem érték fel ésszel anya milyen tudós munkákon dolgozik esténként, és hogy a két szoba között vékony a fal. Társai szemében furcsa szegényességnek látszott, hogy nincsen televíziójuk, s ha már nincsen, vendégségbe se mennek érte.Különben is... éretlenek voltak, nem lehetett velük szót érteni.

Különben is... októbertől áprilisig Miklós fűtött be a cserépkályhába, s míg a fa egészen le nem égett, nem mehetett sehová. Anya ezért mondta róla, hogy megbízható.

Séd Györgyné hétre-nyolcért haza, napról napra dott valami prózai elin- ivaló is, mindenről egy- maga gondoskodott.



Takács Erzsébet: Szénhordó

Veszprémi Napló 1969 IV. 4

Takács Erzsébet

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Addig szidtuk a reklámot, míg mi is elkezdtük a reklámot. Addig szidtuk a rágógumit, míg mi is elkezdtük enni a rágógumit. Addig szidtuk a Coca-Colát, míg mi is elkezdtük inni a Coca-Colát. Addig mondtuk, hogy a West side story az a kapitalizmus legmélyebb dekadenciáját mutatja, míg mi is játszani kezdtük és immár öt éve játsszuk.

De most nem ezekről akarok szólni. Csak a reklámról. Nálunk is vannak már reklámötletek. Rájrják például a fogkrémre, hogy az a fogkrém fogkő ellen van és aztán bebizonyítják a tv-ben, hogy az a fogkrém semmi ellen sincs. Igy aztán, ha se nem árt, se nem használ, bárki mindenféle következmény nélkül használhatja.

A kapitalizmusban, ott más a helyzet. Ott mindent bebizonyítanak. Ha kell azt, hogy árt, ha kell azt, hogy nem árt. A múltkor például hogy jártam én? Behúzott a bringhtoni csokoládégyár, amely így reklámozta a csokoládéját. „A tudósok kiszámították, hogy egy ember életében öt borjút, nyolc disznót, tizenöt bárányt, húszezer tojást, négyezerötszáz kiló burgonyát, négyezer kiló cukrot és harmincezer puddingot eszik meg. Tegye kezét a szívére: hát épp attól az egy tábla csokoládétól fog meghízni?"

A reklám hatott.

Gondoltam, én ha örökké élek, akkor sem tudok otthon megenni öt borjút, a puddingot meg nem is szeretem, tehát nyugodtan elfogyaszthatom azt az egy nyomorult csokoládét. Elfogyasztottam. Nem híztam meg tőle. Sőt, lefogytam, mert utána hashajtót kellett bevennem.

Ettől függetlenül mások nyugodtan fogyaszthatják a bringhtoni csokoládét. Különösen, ha nem esznek annyit, amennyit a tudósok kiszámítottak egy-egy emberre. Mert vannak, akik nem esznek annyit, erre a nyakam teszem, de azért a villamosszékbe nem ülök.

Pocsék dolog abba beleülni. Ezt is egy reklámműsor keretében láttam, méghozzá Montrealban. Az ötlet a Green reklámügynökségtől származott. Előtte ugyan volt vita a megrendelők és a reklámszakembe-

1969 MÁR 21

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNA MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Takács Erzsébet

1021



Takács Erzsébet: NÉPBIZTOS

előadássorozat. A Radio Ady-emlékkönyve" a kortársi emlékezéseket fűzi csokorba. „Miért szép?"

mű műsora szintén a kő tő-óriás emléke előtt tis teleg.

---

na küzdeni, mit kezdene ilyen viszonyok között?"

Unszolásra mégis vállalta a megtiszteltetést. A választáson 86 szavazatot kapott 62 ellenében. A tekintélyes ellenzéket figyelmen kívül hagyva, új munkastílust hirdetett beköszöntőjében: *„Uraim, én a tanács feladatát úgy fogom fel, hogy az ne csak mint végrehajtó közeg szerepeljen, hanem szükséges, hogy teremtő és kezdeményező erővel bírjon... mintegy irányadó szerepet vigyen."* Az uram-bátyámos Magyarországon ilyen programot még egyetlen városban sem hirdettek meg. Pontos diagnózist és radikális kúrát dolgozott ki a beteg közügyek javítására. A jövedelmet a közösség féltve őrzött hatalmas földbirtokai és pesti házai apasztották elsősorban. Lestár döntött: *hatalmas pusztákat parcellázott* és megszabadult a felesleges ingatlanoktól is. Sokan hümmögtek: földet eladni? Az idő Lestárt igazolta. Az új telepesek felpezsdítették az **életet, növekedett a termelékenység, fellendült a kereskedelem.**

Jól tudta, hogy a reformokhoz egy ember akarata, esze, energiája kevés. *Korszerű hivatali apparátus* alakult ki a keze alatt. Az egyes munkahelyek betöltésénél csupán a hozzáértés, a szorgalom döntött. Magától és másoktól is sokat követelt. Megválasztása után legelőször a felelősség elvét mondta ki. Az illetékeseknek külön füzetben kellett a tanácsi határozatok végrehajtásával kapcsolatos intézkedéseiket nyilvántartani és egy általa létrehívott felügyeleti bizottság időnként megvizsgálta, hogyan sáfárkodtak a köz pénzével, a bizalommal. Ez ma természetesnek tűnik, de akkor?!

Hosszú távra kidolgoztatta *Kecskemét fejlesztési tervét.* 1881-ben építési szabályrendeletet készíttetett. Hatvan esztendeig volt érvényben. Ő kezdte meg a városközpont vertikális kiképzését. Az első kétemeletes bérház építésekor **megmosolyogták: akad-e**

Takács Erzsébet



Takács Erzsébet: Szénhordó

Petőfi Népe
1969 I. 19

— Aina ősz-

1986 OKT 13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Somogy megyei Néplap

szerakjam a sokféle kacatot. A fiam erősen belekapaszkodott a sálamba és ordítani kezdett. Az ajtóban megjelent az asszony.

— Mit kezdjek veled? ... — és mondta a szöveget, amíg el nem jutott az ismerős sorhoz: »Te engem nem szeretsz, nem sajnálsz«.

Csak ő tud ilyen világosan és tömören beszélni.

»Mi az ördögnek kellett ilyen asszonyt feleségül vennem? Ó, ha akkor tudtam volna, hogy egy húszéves szelíd lányka hét év alatt tigrissé változik!«

— Na, most mit ácsorogsz? Vedd le a kabátot, kitisztítom! Menj a konyhába! Lekozmál a kása! Hagyd itt a gyereket, mert megint megégeted a kezét, mint a múltkor!

»Uramisten, de megáldottál ezzel az asszonnyal!«

A konyhában sűrű füst — a kása régen odaégett. Gyor-

Szénhordó 1021

Takács Erzsébet



(Takács Erzsébet szobrászművész alkotása.)

Forradalom és humanizmus

(Folytatás a 7. oldalról)

Ez Kósáék Dózsájának útja is, mert a valóságos sem volt más. A belső „terror" képei? *Kollektív önkontroll* ez, nem egyéni döntés: *a vezetők megszenvedett igazsága* Dózsa meghajol a nyelvkitépésre ítélt Deák megmentése és a tiszta, őszintén kimondott valóság érdekében Lőrincék igaza előtt, és szenved minden „önpusztító" parancs előtt. Ha nem így lenne, *akkor* volna ez a Dózsa a voluntarizmus, a kalandorság dicsőítése, s nem humanista forradalmár. Mert ezt az utóbbit rajzolja meg a kor valósága alapján a filmnovella. Ez a forradalom nem „falja fel" gyermekeit, hanem *a roppant ügy érdekében kényszerül* olykor áldozatokra. Ez a a „vívódva döntés" és az emberi kép mellett a fenséges, minden egyénin túlemelkedő bátorság teszi emlékezetessé és igazzá, *történelmivé* és *korszerűvé* az Ítélet Dózsáját. Ám ez a „belső kérlelhetetlenség" nem új Kósáéknál. Ezt már ismerte *Petőfi* és *Ady* is, semmi kivetnivalót, „öncélút" nem látva a nép jogos dühét *okos forradalmi tequilógusok*", a Dózsa-kor krónikása is *meghajoltak*, idézve a temesvár csata halálos viadalában az áruló levágó, nem alkuvó népvezér *értelmes kérlelhetetlenségét*.

Jogos-e tehát a novella rajzolta belső, öntisztító harc? Eszmény-é Kósáék Dózsája? Az ilyenfajta, értelmes és kollektív belső önkontroll feltétlenül jogos és szükséges ez nem a voluntarizmus vagy a szektás bűnök dicsőítése, ez korszerűség és *valóságigény* minden forradalomban, sőt ez az igazi forradalmi humanizmus — a *tömegek számára*. Ez a kétfrontos, kérlelhetetlen harc egyben eszmény is számunkra. S persze, megint *másfajta eszmény* a kilátástalan, ám kikerülhetetlen utat vállaló Dózsa alakja is, bár még tovább kell „finomítani" a szerzők és történészeink Dózsa-képén.

HOGY SOK MÉG a megválaszolatlan kérdés? Lám, *érdemes vallatni* a magyar társadalom századait, hisz a kérdések felvetése már zálog az alkotó vitára, s egyben

Takács Erzsébet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1968 OKT 20

1021

7

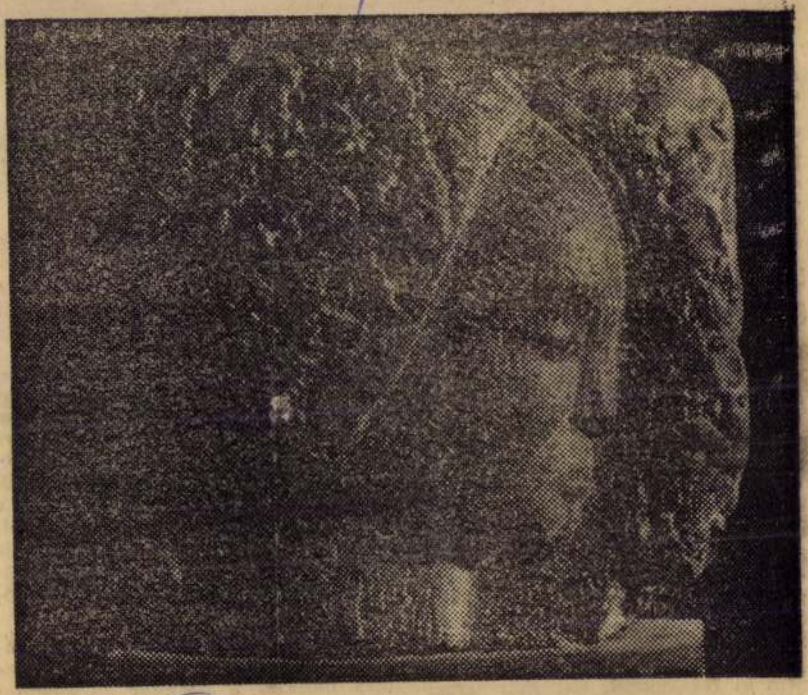

Takács Erzsébet: KETTŐS PORTRÉ

ól tartana, hogy k
változik a tárgy r
smét megmondja.
i. És így megy ez t
anul egész nap, Il
anyu felel. És Ildi ki
aktározódnak a s
nerkedik a tárgyakk
a nevüket.

Erre az időszakra á
zempontjából a jelle

Mozgás: Az önálló járás kialakulása és a futás kezdete. Bútorokra mászás.

Érzelem: Az akaratérvényesítés kezd fellépni. Könnyen indulatba jön.

Értelmi fejlődés, beszéd: Zárakat kinyit önállóan, ha eléri. Építeni kezd. 50—100 szót használ és kb. 500-at megért.

Szociális kapcsolat: A környezetében levő személyek gesztusait, szavait utánozza. Felhasználja az utánzást arra is, hogy környezetéből nevetést váltson ki. Szívesen van együtt felnőttel. Kiválasztott tárgyai vannak, amiket szeret és amikhez ragaszkodik. Gyermek társaságát igényli, de csak a felnőttel együtt tud társával játszani, sok az összeütközés még.

Játék: Babát, mackót etet, altat. Sokat mozog, ugrál.

ADY

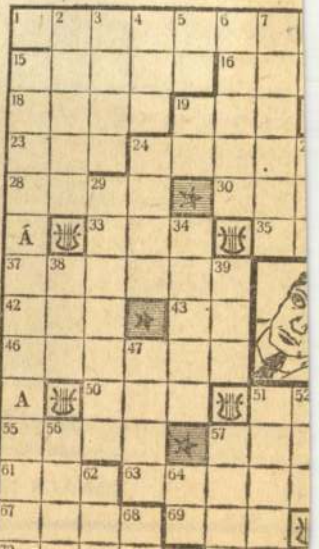

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1969 JAN 26

1021

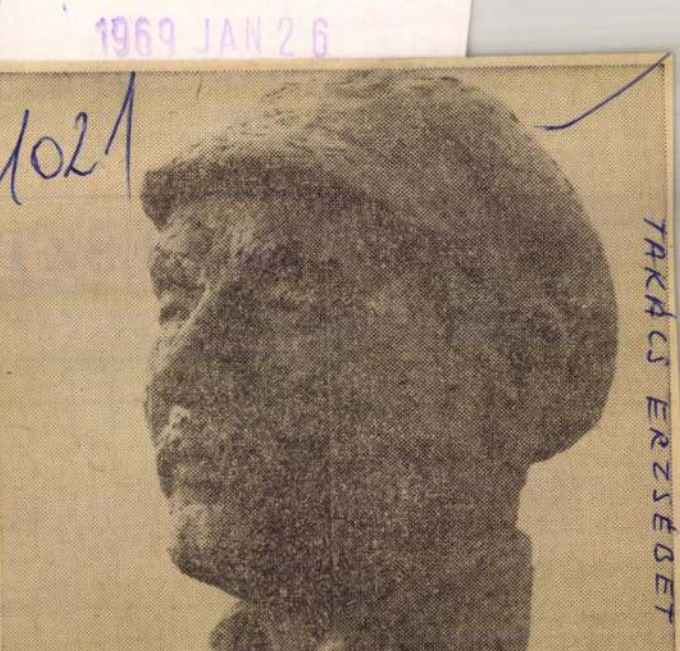

TAKÁCS ERZSÉBET

TAKÁCS ERZSÉBET: NÉPBIZTOS

M O

Az általános fogyasztási és értékesí

Az első év tapaszta

AZ ÚJ GAZDASÁGI MECHANIZMUS megváltozott működési feltételeket teremtett az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek számára is. Hogyan élt e lehetőségekkel a megye területén működő 14 általános fogyasztási és értékesítő szövetkezet: kereskedelmi, vendéglátóipari, felvásárlási, valamint kisegítő ipari és szolgáltató tevékenysége hogyan kapcsolódott a működési terület 61 községében élő több, mint 110 ezer lakos életkörülményeinek alakulásához?

A szövetkezetek 1968. évi terve, üzletpolitikai elhatározásai a következőket tükrözi:

— Törekedni kell a működési területen élő lakosság, tagság keresletének magasabb színvonalon való kielégítésére. A célt nagyobb áruválaszték, korszerű, kulturált kiszolgálás, valamint kedvező árak útján kell elérni.

tal termelt és eladásra ki nált cikkeket fel kell vásá rolni, és kedvező árfeltételek mellett gondoskodni kell értékesítésükről.

— A gazdálkodás színvonalának javításával, a tartalékok feltárásával növelni kell a nyereséget.

A fenti üzletpolitikai elhatározások megvalósulását értékelve megállapítható, hogy szövetkezeteink a gazdasági reform követelményeinek általában megfeleltek. Az eredményt néhány számadat is bizonyítja:

AZ ÁLTALÁNOS FOGYASZTÁSI és értékesítő szövetkezetek 222 kiskereskedelmi boltjukban, 154 vendéglátóipari egységünkben 755 millió forint értékű árut adtak el, 56 millió forinttal többet, mint az előző évben.

A kiskereskedelmi forgalmon belül 15 millió forinttal nőtt a tartós fogyasztási cikkek forgalma. Motorkerékpárból, rádióból az 1967. évi forgalom

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Komárom m. Dolgozók
Lapja

1969 JAN 26

1021

TAKÁCS ERZSÉBET

K LAPJA



Takács Erzsébet: NÉPBIZTOS

KELET-MA

A zöld dosszié

Este kilenc óra lehetett, amikor Kása Ede a zöld dossziét fekete aktatáskájába tette és készülődni kezdett. Az asztali lámpát eloltotta, a nagykabátját már sötétben vette fel. Kalapját jól szemébe húzta, fekete szemüveget tett fel s nagykabátja gallérját is feltűrte. Óvatosan kitekintett a folyosóra.

Egy teremtett lelket sem látott. Hírtelen kilépett a szobából, az ajtót kulcsra zárta és a kulcsot zsebretette. Nem a lépcsőház felé ment, hanem a melléklépcsőn osont le nesztelen léptekkel az udvarra. A kerítésig már futva tette meg az utat. A portásfülke előtt egy pillanatra megállt — szive a torkában dobogott —, de amikor látta, hogy a portás már alszik, aktatáskáját lóbálva, halkan fütyörészve lépett ki az üzemből. Az utcán ismét meggyorsította lépteit, és megindult a villamosmegálló felé.

A fekete Volga a sarki KÖZÉRT-től követte, és akkor is nyomában volt, amikor felszállt a villamosra. Kása az ötödik megállónál szállt le, gyalog indult a grund felé.

Ekkor fékezett mellette a fekete Volga, és két álarcos férfi ugrott ki a kocsiból. Az egyik a karját csavarta hátra, a másik pedig belökte a hátsó ülésre, ahol harmadik társuk várta.

A gépkocsi megindult a sötét éjszakában. Kása szemét fekete kendővel kötötték be, az egyik álarcos kitépte kezéből az aktatáskát. Amikor meglátta benne a zöld dossziét, suttogva megjegyezte:

— Oké, fiúk, minden rendben!

Hová visznek? — kérdezte Kása.

— Sok a szöveg, majd megtudod — felelte a mellette ülő álarcos, és attól kezdve egy szó sem esett közöttük.

Negyedórás száguldás után a kocsi lassított, majd megállt.

— Kiszállni! — parancsol-

I. Ojszlender:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET MAGYARORSZÁG

1969 FEB. 2

1021



Takács Erzsébet: NÉPBIZTOS

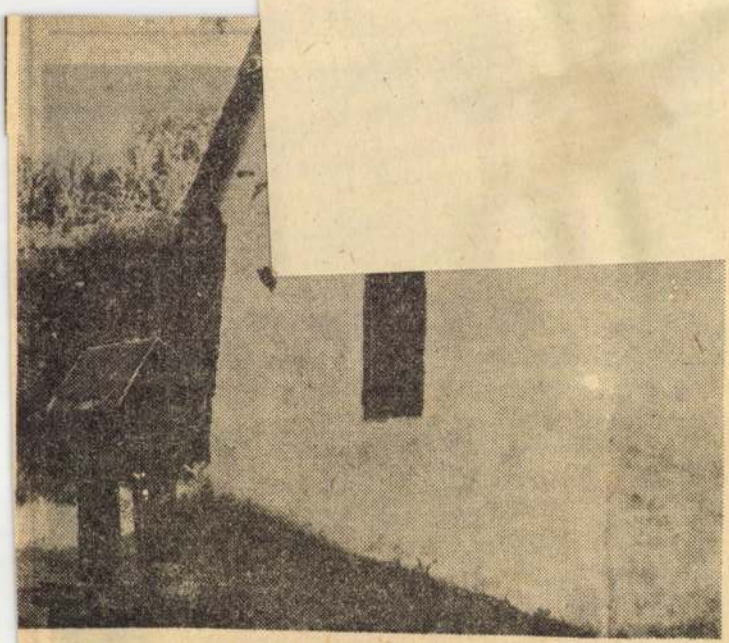

ŐSZI HANGULAT

Fotó: Bakó Jenő

Takács Erzsébet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 SEP 29
TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

1021



Takács Erzsébet: **LEÁNYFEJ**

amelyet néhán
előtt Gárdonyi
nagytól kapott.

— Tizedes e
rítse fel a KX
szög délkeleti
műút és a körn
szakasz vegyi
szennyezettségét. Az eredményt rádión jelentse.

Néhány perc múlva már úton voltak, s egyre közelebb jutottak ahhoz a bokros, fákkal tűzdelt útkanyarhoz, amelynek felderítése rájuk hárult. A tizedes a térképet nézte, de nem tudott szabadulni gondolataitól. „Alig egy hónap van hátra — jutott eszébe —, s leszerelünk." Elmosolyodott, mert a klubszobában, az ebédlőben ő maga is eldicsekedett azzal: kiszámította, hogy hányszor kell borotválkozni, csizmát tisztítani, reggeli tornára sorakozni addig. Pedig saj-

vall, a munkásőrség megyei törzse munkatársának szavait.

— ... elmondom még egyszer. A szerelt gyutacsot óvatosan belehelyezem a robbanóanyagba, lefojtom, s begyújtom a zsinórt. Érthető? — A zsivaj azonnal abbamaradt, amikor folytatta: — Ki vállalkozik elsőnek a robbantásra?

A munkásőrök egymásra néztek. Valamennyien katonaviselt férfiak voltak, de a robbantástól mindegyiknek borsózott a háta. Nem gyerekjáték ennek a gyakorlása — latolgatták magukban —, hiszen csak éles robbanó-

TAKÁCS ERZSÉBET

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 SZEP 29



1021

Takács Erzsébet: Leányfej.

fényszórók éles késként hasítottak a sötétbe, de csak vizet és fákat világítottak meg.

— Úgy látszik, már hallucinálok — mondta bocsánatkérően Gőz. Ettől félt Újlaki is, hogy a fáradtságtól és az álmosságtól kikészülnek idegileg, de a kutatást nem lehetett abbahagyni. Elindultak tovább, előre. Szétosztotta utolsó cigarettáit is, előre ült Borbás mellé és úgy folytatta, mintha csak egy percre hagyta volna abba.

— ...a legérdekesebb azonban mégiscsak az volt, amikor egy papot mentettünk ki a plébániáról. Testes öregúr volt, legalább hatvanéves...

Takács Erzsébet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
Budapest

1970 SEP 19

1021



Takács Erzsébet: Asszonyok
(A SZOT-kiállítás anyagából)

NÉPSZAVA
8 1970. szeptember 19

— Miért
— Csak.
— Ez is
bogarad a
— Tudo
— Akko
— Csak.
— Az a
— Vesze

A lányék a gyárban laktak, az irodák mellett. Kovács az állomásról jött vissza, mert nem ment vonat Pestre, és idegesen járkált a konyhában. A lány benyitott és iskolatáskáját az asztalra csapta, kabátját pedig a székre.

— Ne, te, ne... te kajla! — fordult arra az anyja.

A lány nevetett és ugrált.

— Hurrá, kitört a forradalom! Nem mennek a vonatok, tanítás sincs!

Apja ingerülten utasította rendre.

— Ne bomolj! Nem értesz te semmit, ülj le és írd meg a feladatodat!

— Majd, ha megbolondultam! — nyelvelt.

— Nincs rá idő! — forradalmi időket élünk!

*

A gyárudvaron Wachtel az egykori tulajdonos rendelkezett.

— Braga
újra... A saj
hatok majd.

Wachtel arc

— Ki-ké-re
én? Wachtel

— Talán m
tagbaszakadt,
szeme megvill
fogták a nagy
tott.

A szobaabla
Kovács a lán

— Te mond
időket élünk!

Egy ember
nak: — Na,
az igazgató!

— Igaza va
Kovács vette

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TURBINA
Budapest

1969 AUG 8

1021

Takács Erzsébet

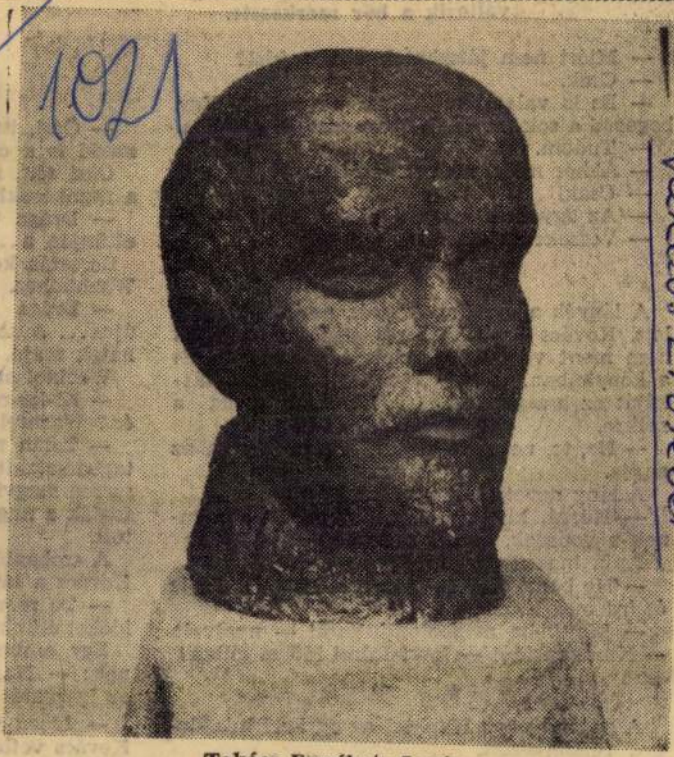

Takács Erzsébet: Lenin

dent r
Nagyo
félelm
iskoláv
azzal
hogy r
képp l
kikaps
kor se,
keink
ról.

Vann
mondják; minek abból nagy ügyet csinálni, hogy iskolába megy a gyerek? Majd megszokja. Igen, de mikor? Ezek a szülők megfeledkeznek arról, hogy még a felnőtteknél is milyen nagy »ügy«, ha valami újat kezdenek, akár új munkahelyen, akár például a katonaságnál.

A LEGFONTOSABB FELADATUNK megértetni az első osztályos gyermekkel, hogy most ő is dolgozni kezd, úgy, mint mi, csak neki szerszáma a ceruza, a füzet, a könyv, amelyből nagyon sok szépet, újat fog megtanulni. De a munka mellett sok játék is várja az iskolában; a sok kispajtással ugyanúgy fognak játszani, mint eddig. Azonban mindezeknél is fontosabb azt megértetnünk vele, hogy mi ugyanúgy mellette vagyunk, mint eddig, nem hagyjuk magára.

Ahhoz, hogy örömmel, várakozással menjen iskolába gyermekünk, sokat segíthet a

em-
mé-
gít-
te-
me-
em
in
re
g
j
elő

nyok iránt a szülők elismerését, megbecsülését. Helytelen nézet az, hogy az egyetemen a főiskolán nem kell az első elejétől tanulni, erre elég a vizsgák előtti pár hét. Innen adódnak a gyengébb eredmények, az utóvizsgák. Jó lenne ha mi, szülők is segítenénk szétoszlatni e helytelen nézetet, és a magunk eszközeivel elősegítenénk, hogy kezdő nagy fiaink és lányaink év kezdettől évzárásig szorgalmas munkával készüljenek fel hivatásukra. Ha csak ebben segítenének a szülők, ez sem lenne kevés.

SOK EZER ELSŐ OSZTÁLYOS indul neki az ismeretlen útnak szeptember elején. Segítsük őket, hogy jól induljanak, és figyeljük: jól is haladjanak tovább.

Szeléndi Gábo

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 AUG 2 4

SOMOGYI NÉPLAP

Kaposvár

Takács Erzsébet

1021



Takács Erzsébet: Népbiztos.

*

Vigyázzatok...
Szemem elsötétül
mint viharfelhő alatt
a tó.
Gyémántkeményre suhog[illegible]
áttöröm
az üveghegyet.

Kés voltam, kenyér voltam

Kés voltam, kenyér voltam.
Már nem vágok, nem táplálok
tompulok, száradok,
rozsda vagyok és penész:
igazságot hazudik
a kristálytiszta ész
igenel, bömböl és támad
— mert nem támadok.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS

1971. 8.

1021

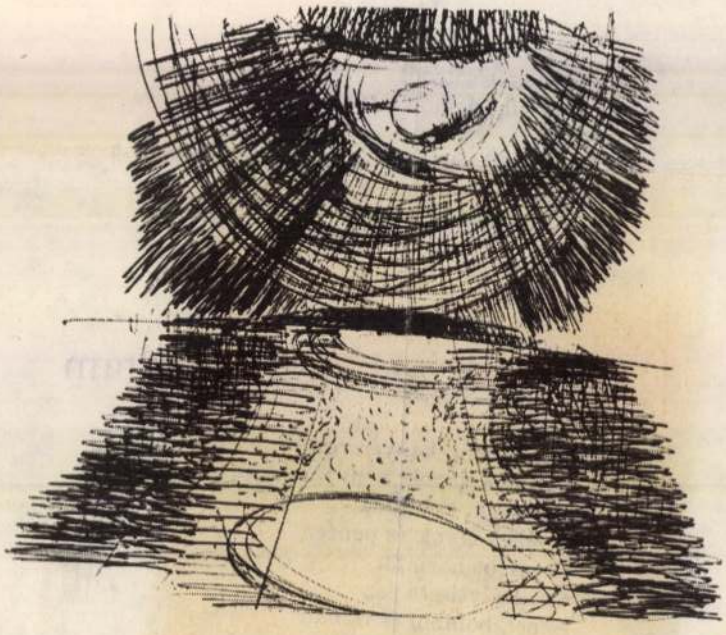

TAKÁTS GYULA

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Gyula

PESTMEGYEI HIRLAP

1966 AUG 23

— **Tápiószelén**, a művelődési házban megnyílt Takács Gyula helybeli festőművész kiállítása.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takáts Gyula

FILM SZINHÁZ MUZSIKA

1964 OKT 2 3

■ RAJZKIÁLLÍTÁS — SZÍNHÁZBAN. Október 18-án nyílt meg a szolnoki Szigligeti Színház előcsarnokában Takáts Gyula József Attila-díjas költő színes rajzkiállítása. A kiállítást a színház és a Damjanich Múzeum rendezte.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

Takács Gyula

1964 JUL 18

1021

NÓ

Megjelent a JELENKOR balatoni különszáma

A Jelenkor című irodalmi és művészeti folyóírat júliusi számát — a tavalyihoz hasonlóan — a Balatonnal foglalkozó mai írásokból és művészeti reprodukciókból állította össze a szerkesztőség. A folyóíratban írók, költők, művészek, szociográfusok vallanak arról, hogy mit jelent számukra ma a Balaton. A folyóírat élén Borsos Miklós festménye és prózai vallomása áll. A lap — többek között — *Keresztury Dezső, Jankovich Ferenc, Fodor András, Takács Imre* legújabb, balatoni ihletésű költeményét, valamint *Rónay György* és *Bertha Bulcsu* mai témájú, balatoni környezetben játszódó elbeszélését, továbbá *Dallos Sándor:* A fehér ménes című balatoni meséjét tartalmazza, s közli *Szabó Lőrinc* egy eddig kiadatlan versét is. *Lipták Gábor* füredi tudósítása a nagymúltú balatonparti fürdőhely életével ismertet meg.

Antalffy Gyula Balatoni távlatok címmel érdekes tanulmányt írt a tó jövőjéről. *Volly István* egy Balatonról szóló népdal-csok-

Ha az építőipari szocialista brigádok jelenleg helyzetével, eredményeivel mégsem lehetünk elégedettek, ennek több oka van.

A mozgalomba bekapcsolódott brigádoknak 1962-ben csaknem kétharmada, 1963-ban pedig a fele nem felelt meg a követelmé-nyeknek, nem nyerhette el

ÁD

A zászlóra írt jelszó

Hogy be

Szocialista brigádok

Ha azt mondanánk mostohagyerek, a vállalat vezetői tán meg is bántódnának. A pártbizottság legutóbbi ülésén ehhez a problémához egyetlen felszólaló fűzött néhány észrevételt.

Pedig, ami azt illeti, sem a szocialista brigád mozgalom népszerűsége, sem e brigádnak a termelésben szerzett érdemei, de problémái, nehézségei sem engedik meg, hogy ennyivel beérjük. Addig, amíg néhány hónap múlva egy újabb értekezlet talán majdcsak több figyelmet szentel a kérdésnek.

A „lemorzsolódás" okai

Az első szocialista brigádok megalakulása, tehát 1961 óta szocialista címet megszerezni akaró brigádok száma megtízszerező-dött, s ma már a vállalat munkáslétszámának mint-egy negyedrésze vesz részt a mozgalomban. *A vállalat vezetőinek, a mozgalmi szervek irányító testületeinek termelési felhívásaira ez az ötszáznegyvenkét ember reagál a legérzékenyebben, legaktívabban és legeredményesebben.* Így történt ez 1964-ben is, amikor a szakszervezeti bizottság felhívására *„Fejezzük be éves tervünket 10 nappal határidő előtt"* — a szocialista brigádok tagjai elsőként és teljes létszámban csatlakoztak. Ma már nincs szakma és nincs építésvezetőség, ahol szocialista brigád ne tevékenykedne — így könnyebb megérteni, milyen mozgósító ereje van a szocialista brigádok egyértelmű, és egységes fellépésének.

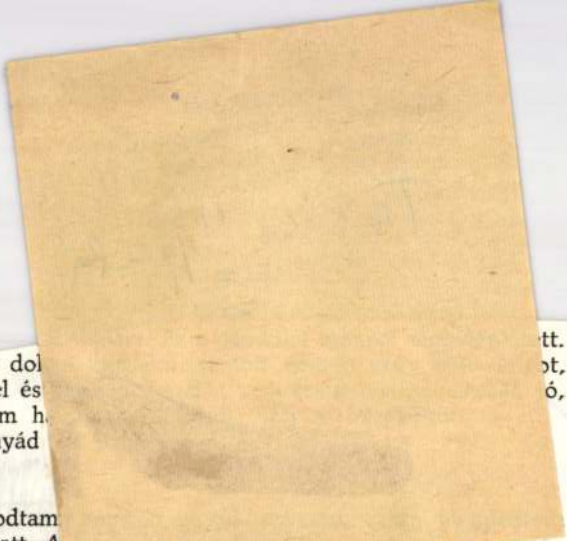

tt.
... marhajó dol ... ot,
... tüzdelt dolgot, rizzsel és ... ó,
sokkenőcsös tortákat. A gyomrom h...

– Fél nyolc – mondta – anyád ...

– Odakint.

– Enni kéne.

Megfordultam és feltápászkodtam ... magam és visszahuppantam hanyatt. A ...

– Igen – mondtam később – enn...

Bátyám kikászálódott az ágyból és kiment. A vécében vacakolt, aztán valami vonításfélét hallottam: celeste aiiiiiiiida...

– Hű – mondtam – kezdődik a vasárnap.

Nyílt az ajtó, bejött anyám, hozta a reggelit. Három bögre tea, meg három kenyér pompázott a tálcán.

– Mi az – böktem a kenyerekre – van valami rajtuk, vagy csak a szokásos?

Anyám megfordult és rám nézett.

– Jó jó – mondtam – nem szóltam egy szót se.

Megfordultam az okkerbarna fatámla felé és dünnyögtem valamit.

– ... vorrei ridarti redolci brezze del pátrio suol... – hallatszott a vécéből.

– Már megint beköltözött a fürdőszobába – mondtam anyám felé fordulva – egy óráig fog énekelni és nem tudok majd klozetra menni. Mert ő egy Radames.

– Ne békétlenkedj – mondta anyám – minden vasárnap veszekednetek kell?

– Mit csináljak – mondtam panaszkodó hangon – nem hajlandó tudomásul venni, hogy hülye. Minden vasárnap beköltözik a fürdőszobába és énekel, mert ott jó az akusztika. Én meg beleőrülök.

Anyám kiment. Az egyik kenyeret magával vitte, majszolta. A nyál összefutott a számban. Éhes voltam, de a zsíroskenyér nem elégített ki. Éhes voltam évek óta nagy, családi ebédekre, békés asztal körüli legelgetésre, de mióta anyámék külön voltak, vajmi kevésszer jöttünk össze úgy együtt. Abban sem volt semmi köszönet: anyám meg apám szünet nélkül veszekedtek valamin, biztosan azt vitatták, hogy me-

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Takács Gyula
JELENKOR
1965
1021

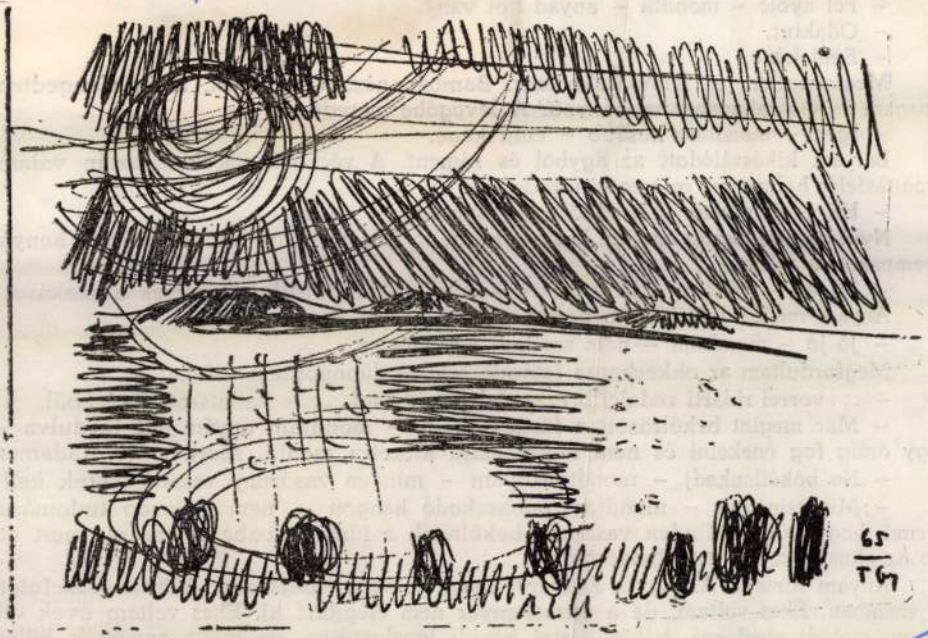

TAKÁTS GYULA rajza

Kulturális melle

SZÍNJÁTSZÓ CSOPOR
VAGY IRODALMI SZÍN

A parányi színpadon ott állt a drótokkal teleaggatott, s ezzel a villamosszék kellékrangjára emelt ülőalkalmatosság, körülötte: az elítélt, a börtönigazgató, az újságírónő, az ügyész, a tőkés és a langaléta, égőfülű, papnak öltözött kamasz. A színdarabban a munkásmozgalmi tevékenységért halálra ítélt villanyszerelőt előbb arra akarták rábeszélni, hogy javítsa meg az elromlott villamosszéket, aztán, amikor a tiltakozás hullláma megijesztette a hivatalosokat, arra ösztökélték, rontsa el a halált osztó széket.

ság várát. S közben... közben — valljuk meg — a kultúrmunka sokáig egyet jelentett a színjátszással, meg a tánccsoporttal. Már-már tarthatatlannak látszott a helyzet, különösen a műsorválasztás miatt. Vagy nem volt elég színvonalas egyfelvonásos és túlságosan nehéz feladatra vállalkoztak a csoportok, vagy olykor a könnyebb ellenállás útját választva a háborúelőtti műkedvelősdi ósdi giccseit tűzték ismét műsorra. Később javult a helyzet, s a nagy lökést azután a televízió adta meg. Amikor hetenként Bessenyei Ferenctől Ruttkay Éváig a ma-

rendezett családi ünnepségektől a kirándulásokon át a klubdélutánokig mindenütt helyet követelt magának az irodalom.

Az irodalmi színpad másik fontos előnye, hogy nincs műsorproblémája. A világirodalom, s benne természetesen a magyar szerzők művei szinte kimeríthetetlen forrásai a legkülönbözőbb összeállításoknak. Ma már olyan sokféle műsortípust produkált a mozgalom az egyszerű számonkénti konferálástól a keretjátékig, a szavalókórusoktól a tematikus összeállításokig, hogy az új

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Takáts Gyula

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1964 DEC 20
1021

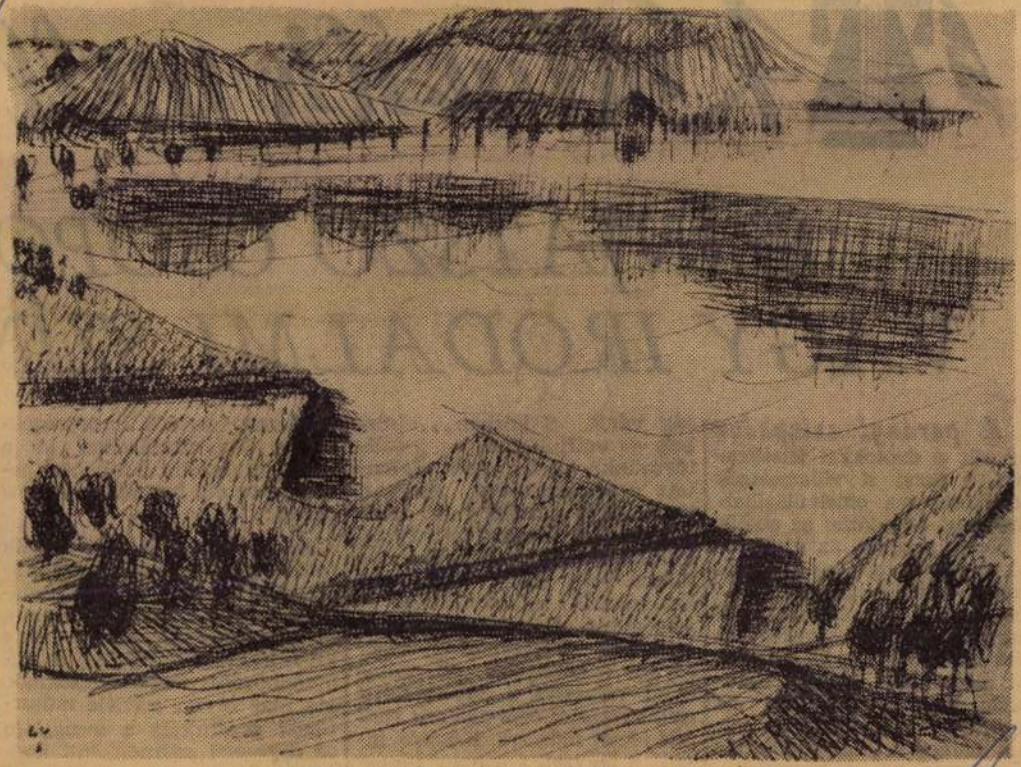

TAKÁTS GYULA: HEGYEK ÉS NÁDASOK



Simsay Ildikó:
okoschkás csendélet
Nature morte
à la Kokoschka
Натюрморт
стиле Кокошки

entesi művész összegyűjtött alkotásaival önként feltárulkozik a Csongrád megyei úzeumok tárlatlátogatói előtt. Mindez lyi művészeink egymás munkásságát megrmékenyítő tanulságain kívül, hathatósan ősegíti Csongrád megye képzőművészeti eténck sokszínűvé válását, és sajátos alföldi culatának kiteljesedését. Ezért üdvözöltük örömmel – többek között – Takács yőző, fiatal makói festő vásárhelyi, illetve egedi bemutatkozó tárlatát is.

A Szegeden született, majd az itteni nárképző Főiskolán végzett Takács közel esztendeje működik Makón. Festészeti és fikai munkásságán kívül, a rajzpedagógiai kenysége is figyelemre méltó. Mint a kói Városi Gyermek-képzőművészeti Kör etője, növendékeivel a szakkör számára b hazai és külföldi pályázaton s tárlaton díjakat szerzett. Pikturális eredményeipedig a szegedi, makói, vásárhelyi, debrei és tokaji kollektív tárlatokon szokott zámolni rendszeresen. Művészeti, pedaiai érdemeiért a Makói Városi Tanács intette, és 1968-ban, a rimini nemzetközi fikai pályázaton ezüstplakettel díjazták amunkáját. Első önálló kiállítását évekezelőtt Makón mutatta be, legutóbb pedig dú-Bihar megyében, Hézső Ferenccel kinek festészete Takácsra hatással van – lezett közösen kamaratárlatotot.

hhoz, hogy Takács Győző ábrázolási kvése szerinti helyét a délalföldi festében meghatározhassuk, az ő „ars poeti-jából kiindulva, tájegységünk képzőművészetének egy-két kérdéséről szólanunk l.

„Körülöttem új világkép – vallja Takács –, s életmód és ritmus, megcsontosodott eszmék pnak össze a haladást akarókkal. Sürgető ndok várnak orvoslást. Az ezerarcú élet rizontján az ember, létéért, heroikus küzdelt vív a természettel. E tett jutalma a boldobb élet. E téma foglalkoztat, aktualitása m vitatható." Ha Takács Győző hitvallásából kiindulva, az ő harmincas évjáratú, újért küzdő generációjának aspektusából vizsgáljuk délalföldi művészetünket, azt kell mondanunk, hogy akiknél a hagyományos ábrázolás és a Tornyai, Nyilasy korabeli alföldi téma konvencionális szemléletté merevedett, azok nem képesek eléggé frissen reagálni a mai élet néha csak csírájában mutatkozó új jelenségeire. Tekintve, hogy délalföldi tájunk arculata társadalmi és természeti vonatkozásban egyaránt változik, formálódik, az egykoriból, a régiből megállástalanul ölt új és újabb alakzatot, így nyilván az ezt kifejezni akaró művészetnek is formai eszközeiben meg kell újulnia. A mai parasztábrázolók modern felfogású festőinek sorába tartozó Takács Győző képei is ezt a törekvést igazolják. Az ő példája is bizonyítja, hogy a délalföldi népi témákat feldolgozó művészeket nem lehet olyan elvont szellemű, félabsztrakt festőkkel összehasonlítani, akik a paraszti világot a nagyvárosi ember gondolatainak megfelelően mítosszá formálták, s mondanivalóikat a költészet régióiba igyekeznek emelni. Ezekkel szemben az ő ábrázolásmódjuk valóságelvűbb, realisztikusabb, közvetlen élményeken alapulnak, nem pedig áttételesen utalnak az itt élő nép tudatformáira.

Takács Győzőt is, mint a délalföldi festők legtöbbjét, sík vidékünk sajátos szépsége, és népének élete ihletik alkotásra. Képein hol sötét, borús ég feszül a rétre, hol fényben úszik a határ. Lombok közé rejtőzött tanyák, hangulatos parasztudvarok és szelíden kanyargó Tisza-parti részletek nagy motívumgazdagsággal kapnak helyet művein. De szívesen jeleníti meg a dombos-völgyes tájakat is. A változatos felületű tokaji környezethez – mint az itteni művésztelep tagja – nyilván azért is vonzódik, mert dekoratív képépítéséhez ez a vidék alakítólag hat. Színei egy-egy festményén belül sárgák, kékek, illetve zöldek, vörösek és főleg melegbarnák együtteséből állanak. Olykor grafikus hatású táb-



Takács Győző
Műcsarnok, 1941. aug. 3.

Takács Győző:
Tél
Hiver – Зима



Takács Győző
Tokaji temető
Cimetière de Tok
Кладбище в Т

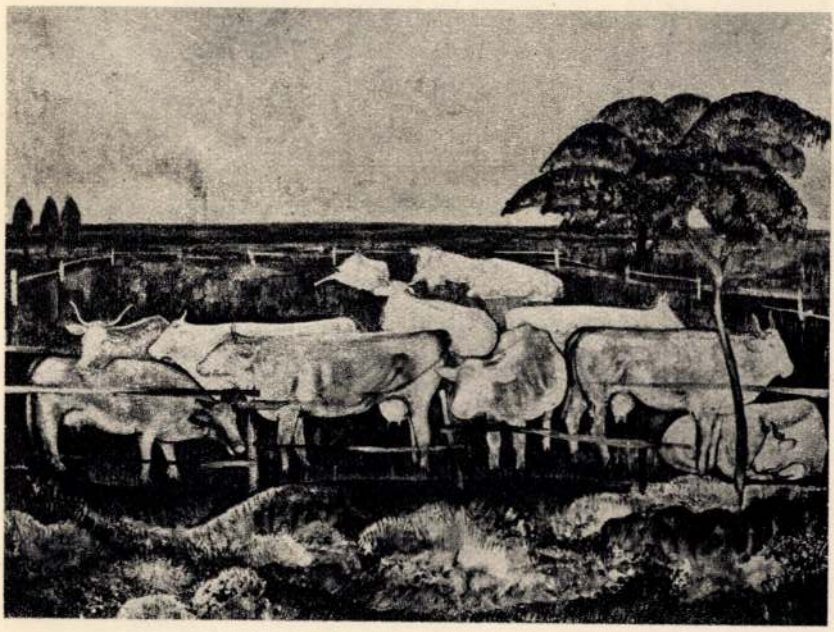

Takács Győző:
Delelő
Midi
Полдень

...rkijnak. Így ...ént egy-egy regényújság,

számából 16—18 regényt ismerhetnek meg rendkívül olcsón, hiszen egy-egy füzet ára nem haladja meg a 30 kopeket.

zeten minde... tatni akaró ... dulat. Nem ...

BÉKÉRE VÁGYIK

...yula

harsogta a rádió Gold tudósítását.

„Kárörvendő híradás ez" — gondolta Dorogov.

A Dunához robogtak. Még nem kelt fel a nap. Az országúton teljes zűrzavar uralkodott. Valami nyugtalanítót zümmögtek a telefondrótok. Dorogov itt a gépkocsiban írni kezdte újabb tudósítását:

„Új harcvonal nyílott, a budapesti harcvonal. Mindenütt láthatók a háború nyomai, az értelmetlen mavacsság következményei. A ...ssan világosodó égbolton ...ándorfelhőket kerget a szél.

A derékba tört és kifordított telefonpóznákon lógó drótok azt zizegik: »Meggyilkoltak... Gyilkosok...«"

— Álljunk csak meg, Petró! — szólt a legénynek Dorogov, a fogoly katonák menetelő oszlopára mutatva, és kilépett a kocsiból. A foglyok olyan egykedvűen lépegettek, mint a barmok. A vereség mindig fizikai és lelki kimerültséget eredményez.

A körülkerített katonák a repülőgépekről leszórt röplapokról értesültek arról, hogy a bekerített egységek parancsnoksága elutasította a kapitulációs ... tudták, hog... meggyilkoltá... lamentereket ... égették azt ... a fegyverletételhez és a békéhez vezetett. A foglyok, félénken ugyan, de elítélték a főparancsnok elhatározását.

A magyarok önfejűeknek nevezték a németeket, és őket hibáztatták a szovjet parlamenterek kegyetlen legyilkolásáért.

5. FEJEZET

Tolbuhin marsall a téli kertben álló, vattacsomókkal teleszórt hálóval álcázott házban, a Front Katonatanácsának melegen fűtött fedezékében fogadta Dorogovot. Középtermetű, köpcös alakja erőt sugárzott. Hatalmas homlokát alig-alig takarta oldalra fésült, ritkás, vörös haja. Fényesre borotvált arca sárgás színű volt. Májbetegsége miatt idősebbnek látszott, mint amenynyi a valóságban volt.

va, megkérdezte: — Nos, hogyan vitézkednek a szomszédaink?

— A szomszédok féltékenyek Önre, Fjodor Ivánovics — kezdte Dorogov tréfálkozva, és remélte, hogy elbeszélget vele a marsall.

— Nem érek rá, őrnagy! Nincs időm tréfálkozni. Ülj le és maradj csendben! Nézheted és hallgathatod, hogyan parancsolunk. Talán majd marad néhány percem a számodra, s akkor megkérdezheted, ha nem értesz valamit — szakította félbe a marsall, és a telefonhoz lépett.

A telefonbeszélgetés alatt végiggondolta Dorogov mindazt, amit az előző harcok során megtudott Tolbuhinról. Sztálingrádnál „állhatatos tábornoknak" nevezték. A német tankok Paulus had-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MAR 4

Csongrád m. Hírlap

Takács Győző

1021

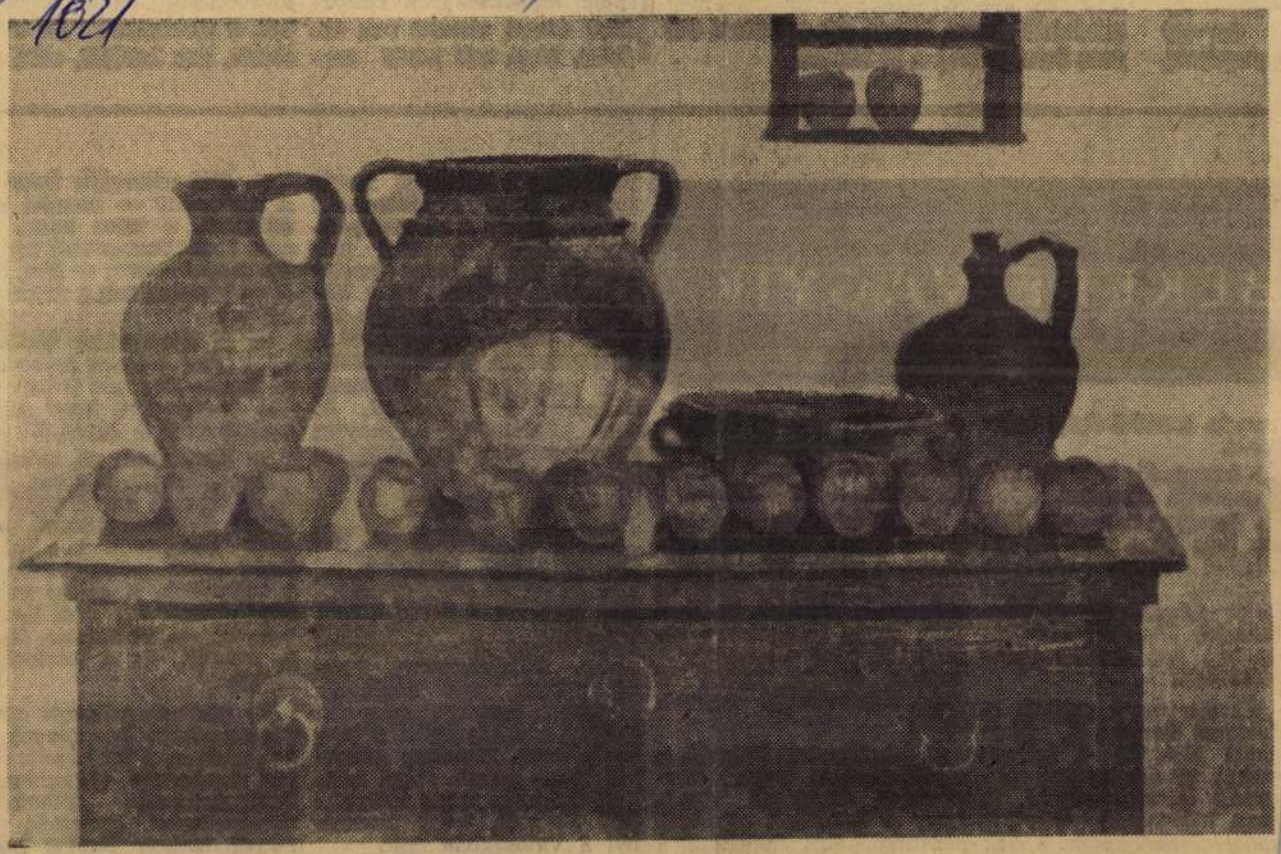

TAKÁCS GYÖZÖ: CSENDÉLET

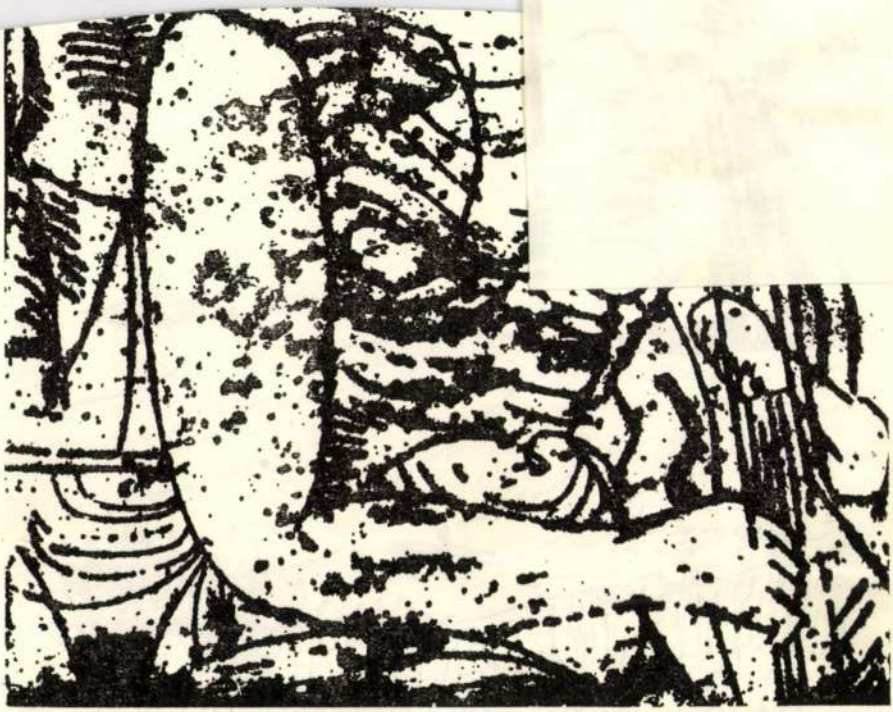

Hincz Gyula rajza

Takács Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

LÁTÓHATÁR

1988 FEB 29

/1021



Takáts Gyula rajza



s a H—68 típusú igen ke-
Balassa Ferenc felvétele)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 FEB 9-

Népszava

Takács Győző festőművész

HORI

— **A Csongrád megyei falvakban** rendszeresen rendeznek képzőművészeti kiállításokat. A tárlatokat közéletet formáló, fejlesztő előadásokkal kapcsolják össze. A mórahalmi művelődési házban most nyílt meg Takács Győző festőművész kiállítása.

[ ]

Takács Győző, keramikus

A centenáriumi Szegedi Ipari Vásáron, amely július 23-án, pénteken nyitja kapuit, megyénket Takács Győző kerámikus alkotásai képviselik.

Békés Megyei Népújság, 1946. júl. 24.

Semmelweis-ünnepség, egészségügyi dolgozók kitüntetése



Dr. Bánki Mihály, a mezőhegyesi utókezelő kórház igazgató főorvosa veszi át az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést Nagy Jánostól, a megyei tanács elnökhelyettesétől (Fotó: Veress E.)

A hagyományokhoz híven Békéscsabán július 2-án tartották meg a megyei tanács nagytermében a megyei Semmelweis-napi ünnepséget. Részt vett rajta Beraczka István, az MSZMP megyei bizottságának munkatársa, Nagy János, a megyei tanács elnökhelyettese, Irházi Lajosné SZMT megyei titkár.

Az ünnepelteket dr. Sarnyai Ferenc megyei főorvos köszöntötte, majd dr. Sonkoly Kálmán, az Orvosegészségügyi Dolgozók Szakszervezete megyei bizottságának elnöke, kórházi főorvos mondott beszédet. Megemlékezett dr. Semmelweis Ignác életéről és munkásságáról és arról a hagyományról is, hogy országszerte minden évben július első napjaiban, tiszteletére rendezik meg az ünnepséget, melyen az egészségügyi dolgozók legjobbjainak kitüntetéseket adnak át. A megemlékezés után röviden ismertette a felszabadulás 31 éve alatt történt változásokat, az egészségügy fejlődését és azokat az intézkedéseket, melyek a betegellátás javítását célozzák. Végül köszönettel és tisztelettel adózott minden egészségügyi dolgozónak, azoknak, akik az ünnepségen részt vettek és azoknak is, akik ez idő alatt a munkahelyükön teljesítik szép hivatásukat.

Az 1976. évi Semmelweis-nap alkalmából dr. Weis Katalin szarvasi főorvos július 1-én Budapesten vette át az „Érdemes Orvos" kitüntetést, Óvári Józsefné intézetvezető főnővér, az orosházi városi kórház dolgozója az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést. Június 29-én a Békés megyei Tanács elnöke adta át dr. Sarnyai Ferencnek, a megyei tanács egészségügyi osztályvezető főorvosának az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést. Július 2-án Budapesten hosszú évtizedes gyógyító munkájáért dr. Gyarmathy István vehette át a Kende Díjat. A megyei ünnepségen egészségügyi miniszteri dicséretet hatan, az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést huszonhárman, megyei tanácsi elnöki dicséretet ötvenheten és megyei főorvosi dicséretet hatvanhatan vehettek át. Ezenkívül többen megkapták a 20, illetve 25 éves áldozatos munkájukért a törzsgárdajelvényt, illetve pénzjutalmat. **K. J.**

Ülést tartott a KISZ Köz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JUL — 3
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021 Takács Győző kerámikus

Takács Győző kerámikusnál

A megyeszékhely képzőművészeti életében néhány hónapja fiatal művész jelentkezett. Takács Győző kerámia- és grafikakiállítását nemrégiben Gyulán láthattuk; a medgyesbodzási és bélmegyeri könyvtárak falát kerámiái díszítik; a jövő évadban pedig a színházi műsorfüzetek, plakátok tervezésében is közreműködik. Nemrég műteremmé alakították számára Békéscsabán, a Dombos utcai megszüntetett, kórszerűtlen iskola egyik osztálytermét. Vakító fehérre festett falakon a népművészet kincseinek gazdag bemutatója fogadja a belépőt. Mázas tálak,



köcsögök, népi bútorok, régi húros citerák változatai a falakon, a frissen ácsolt padozaton pedig készülő kerámiatáblákat gyúr, alakít a művész.

— Szegeden, a centenáriumi ipari vásáron Békés megyét jelképezi ez a népi formatervezésű kerámiatábla. Stilizált virágformája a megyében fellelhető motívumokat őrzi. A tervezett edényeken, tálakon, fali kerámiákon szívesen alkalmazom a Viharsarok népművészetének jellemzőit. Gondolkozom olyan díszítő falikerámia megoldásokon is, amelyek alkalmasak lennének a házgyári paneles lakások homlokzatának színesítésére. A Békés megyei Tégla- és Cserépipari Vállalat megkeresett szerződésével, hogy a tömbházak egyformaságát a helyi, természeti, környezeti adottságok felhasználásával képzőművészeti alkotásokkal varázsoljuk esztétikussá. Az is öröm, hogy Békéscsabán nagyszerű lehetőségeket találtam a grafikai művek kidolgozásához a Kner Nyomdában. Nyáron képzőművészeti tábor nyílik a városban, amelyen olyan grafikusok, mint például Gácsi Mihály és Csohány Kálmán vesznek részt és csomagolástechnikai, plakáttervezési újításokon próbálják ki alkotó fantáziájukat.

Békés megye gazdagodó művészi életéből Takács Győző is részt akar vállalni. Foglalkozik a fiatalokkal is: a téglagyár kerámiaszakkörében húsz fiú és leány ismerkedik a művészettel az ő segítségével.

B. Zs.

la szorongatásában, s azon legyen, a gátakat vagdaltassa el, vagy ágyukkal rongáltassa".

Sem Arad, sem Gyula bevétele nem haladt előre a fővezérség kívánta ütemben. A két vár ostroma közben a Marosmenti szerb határőröknek sikerült élelmet bejuttatniuk az ostromlott váradi őrségnek is!... Károlyi a Gyula-törökzugi parancsnokságon írt levélben kéri Rákóczit június 10-én, hogy küldjön erősítést a térség tökéletesebb katonai ellenőrzése érdekében. A fejedelem öt nappal később utasítja Károlyit: szedje fel parancsnoki sátrát Gyulán és hadi népével vonuljon Buda felé. Károlyi vonakodik, de megteszi az intézkedéseket, közben a gyulai vár felrobbantására is. A szívósan védekező őrség nem akadályozhatta meg, hogy a kurucok föld alatt folyosót ássanak a belső vár palotaépületének oldalbástyája alá, majd ide nagymennyiségű lőport helyezzenek el.

Már visszarendelte Gyulára Károlyi Aradról az ostromot megszakító egységeket, minden előkészület megtörtént a vár alóli történő elvonulásra, amikor 1705 június 24-én (szerdán) hajnalban Károlyi generális főtisztjei kíséretében elhelyezkedett 100 méterre az aláásott palotától a huszárvár kaputornyában, ott várták a robbantás eredményét, hogy parancsot adjanak a palota előtt húzódó falig előre jött, ostromra kész gyalogosoknak. Az óriási erejű robbantás azonban nem hozta meg a kívánt eredményt. A palotaépület falain is komoly repedések keletkeztek (ez 250 éven át látszott, a restaurálás 1959-ben tüntette el), de a belső vár falain nem nyílt olyan rés, hogy az elégséges lett volna a gyalogosok behatolásához.

Nem koronázta siker a kuru- és Körösladányon át h Körösök vidékét. Bizo hadjárat alkalmával cs a kurucokhoz azok Harsány, Dévaványa ségekből valók, akik ként, vicehadnagyként, legényként harcoltak regében 1706 végén és jén, hogy végre eljusso Erdélybe a beiktató lésre.

A szabadságharc tov ben újra és újra szóba la és Arad elfoglalása zászló mégsem lenget tornyán. Mélyen az körülvett hídfőben Se dúi álltak helyet Utolsó fegyverténylük zajlott, amikor a gyu beszorítva a Maros-vi met szereztek, de haz va Remeténél — a Fe sön átkelőben — vissz lük a zsákmányt. 1711 jaiban Károlyi Sándor kad megerősítésén go de a fejedelem — más tok sürgetőbb volta m érvelt: „Meg se gond gyelmed, hogy Sarkad pusmogni." Néhány a Váradról érkezett 2 ri muskétás nyomásár di őrség — élve a szabad elvonulás lehetőségével — feladta a várat és csatlakozott Károlyi Sándor reguláris egységeihez. Tulajdonképpen ez a Rákóczi-szabadságharc utolsó mozzanata a Körös-vidéken.

Rákóczi születése 300. évfordulóján a Habsburg-hatalommal szembeszálló, a Duna-medencében a minden népek modernebb államát megteremteni akaró nagy kezdeményezésre emlékezünk, a fejedelemre egyben, aki puritánságával, az ügy iránti önzetlen szolgálatával és elhűségével példaképpé nőtt.

— Vége —

Dr. Virágh Ferenc

egyében meg- gykilós kenyér rre nem tart ielem. Tavaly a másfél ki- 525 mázsát tudták „elad- kérdés: *ki- reskedelemnek* ? A mezőko- ivatal jelenté- asztási szövet- nek több egy- em kapnak a ipari Vállalat-

ellentmondás meg Varga ipar nem szí- egykilós ke- technológiára s még így is *ikkenne az egy ermelékenység.* yzet a tartósí-

megoldaná a ban ünnepek kenyértartalé- ől biztosítaná *„Csakhogy a kilója 5,40 fo- ollárért beho- drágasága mi- állalatok több- ban nem haj- mba hozni.* Jó többi sütőipari üzem is követné a gyulaiak példáját, akik ünnepek előtt *félkilós büfékenyeret* árulnak, a biztonsági tartalékot pedig *egykilós zsemlevekniből* biztosítják. Ezekből ha marad is a boltokban, utána *feldolgozzák zsemlemorzsának.*

Természetesen nagyon sok nyitott kérdés maradt még, amiről nem szóltunk. Ilyen a szállítások koordinálása, a száraz kenyér értékesítése, a megfelelő raktározás a boltokban. Mindezek mielőbbi megoldása az iparra és a kereskedelemre vár — *a népgazdaság és a lakosság megelégedésére.*

Seres Sándor



Mánja szeleburdi barátnője, Zina (Máhr Agnes) egy valóban megesett leányt mutat be, Ráját (Boross Mária). Mánja (Zsolnai Júlia) igyekszik segíteni a lánynak...



Az udvarlók közül a „legpartiképesebb" Pribiljev mérnök (Gyurcsek Sándor), de amikor az idegen gyermekről hall, elmegy a kedve a leánykéréstől... Mánja azonban mégsem marad egyedül

(Demény Gyula felvételei)

Takács Győző grafikus-kerámikus

Békés Megyei Népújság, 1976. márc. 28.



Takács Győző Örökség

Takács Győző frissen megyénkbe települt művész. Bár a megye területén már két helyen szerepel falikerámiája (Medgyesbodzáson és Bélmegyeren — utóbbit most vakolják); 1975. decemberében pedig kamarakiállítással is bemutatkozott Békéscsabán a Jókai Színház előterében; röviden mégis ismertetni kell eddigi útját. Szegeden született 1938-ban. Az Ybl Miklós Magasépítő Ipari Technikumot végezte Budapesten, majd a szegedi Tanárképző Főiskola földrajz-rajz szakán nyert diplomát, s ezt még megtoldotta egy újabelvégezte, 1969 óta alaptag, mint festő.

Mostani kiállítása Takács Győzőt már főleg keramikusként láttatja —, a közbeékelt grafikai lapok inkább segédletek az elegáns összképhez. Mert tagadhatatlanul az, szellős, jól egyensúlyozott, színes. Takács Győző öt éve foglalkozik kerámiával, s mint mondja, jól jön most a szakközépiskolai tudása. Nem kis büszkeséggel állítja, hogy ismeri a ma Magyarországon használatos építészeti anyagokat, s tudja, hogy az anyag reneszánszát éljük, s tudja azt is, hogy milyen lehetőségei vannak egy keramikusnak a folyton alakuló építészeti gyakorlatban.

Kiállított kerámiái közül talán legszebbek az Ornamentika címűek (két darab) és a Békési menyasszony. Motívumait — virágokat, sugaras napkorongot — az etnikailag oly vegyes Békés megyei népi motívumkincsből használja fel; hímzések, faragványok tervszerű gyűjtése, megfigyelése alapján. A motívumokat írókával, illetve annak korszerűsített változatával viszi fel a cserépre, — ezt a népi kerámiában évszázadok óta alkalmazott díszítési technikát Takács Győző is kedveli. Évszakok című sorozatáról kell még szólnunk. Abban különbözik az előbb említettektől, hogy nyers, színezetlen cserépre rajzolta a motívumokat, s így inkább csak belső tér díszítésére alkalmas. Motívumai egy-egy szimbolikus jelentésű nőalakból és a hónapokat jelölő heraldikai jelekből állnak. Itt kell megemlíteni, hogy Takács Győző színei rendkívül árnyaltak, gazdasok a kék, az Évszakok háttér-színeit a hűvös mályvaszínen keresztül a vörhenyes okkerig igen találékonyan határozza meg, míg a Békési menyasszony keveretlen, nyers vörösei — épp a témából adódóan — harsányan villognak.

Takács Győző kiállított grafikái másodrangú szerepet kapnak a kerámiák mellett; mintegy igazolásként hatnak, a művész alkatát magyarázzák. A nagyméretű lapok olyanok, mint a jegyzetek: egy-egy családi emlékezés, egy-egy olvasmány, utazás során tett „feljegyzések" kerülnek egymás mellé a lapokon. Erdélyi vésett kapufélfák, fejfák motívumai, illusztratív jelképekkel: konduló haranggal, szálló angyallal; a közvetlenül megfigyelt vegetáció konkrétabb formái a rég ismertekkel, a már stilizáltakkal. Gondolattársítási készsége az „Egy katona emlékére" sorozatának két darabján a legmeggyőzőbb. Az Új bálvány című lapján napbanyúló fúrótorony látható; az új magasságokat elérő, új világot jelképező építmény alatt dőlő útszéli kereszt látható — ez is inkább csak zseniális ötlet, mint jól megcsinált grafika, a Tokaj-jal együtt. Ezeken a grafikákon a felsorakoztatott motívumok mind mellérendeltek, mindegyik fontos akar lenni, a képi rend azonban megsínyli ezt, ugyanis a kompozíció a látvány közvetlen „rendjét" őrzi. Mindenesetre a grafikák igazolják, hogy Takács Győző érzékeny megfigyelő, érti és szereti is a sokat jelentő vonalakat, s ezt az érzékenységét kerámiáiban hasznosította is.

V. Kiss Margit

Mladonyiczky Béla és Takács Győző tárlata Gyulán.

Az általános iskola [illegible]

fiatalokat

az 1977/78-as oktatási évre.

szakmunkástanulónak felveszünk:

kőműves, festő-mázoló-tapétázó, víz-, gáz- és központifűtés-szerelő szakmákra.

Díjtalanul adunk szerszámot, munka- és védőruhát.

A kőműves szakmunkástanulóknak napi háromszori étkezés, kollégiumi elhelyezés, havonta egyszeri hazautazás.

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 250 Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk.

A tanulmányi idő a felsorolt szakmákban: 3 év.

Jelentkezés személyesen vagy levélben az alábbi címen:

FAVORIT ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET,
1116 Budapest XI., Talpas u. 3. Telefonszám: 252—240. Személyzeti osztály. Megközelíthető: a Móricz Zsigmond körtérről, a Fehérvári úton, a 18-as villamossal a végállomásig.

Békés m. f. 20

Azonnali belépéssel

MAGYAR HÍRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1977 I 20

Takács Győző, grafikus

1021

Takács Győző grafikus sikere Szeghalmon



Takács Győző grafikus alkotásaiból rendeztek kiállítást a közelmúltban Szeghalmon. Képünkön az alkotó művész egy rajza látható. Takács Győző grafikái sikert arattak Szeghalmon

Fotó: Baji Ferenc

1983. XII. 16. Kossuth 18.30 Znó

1021

Takács Gyula költő és kritikus

Esti magazin

- A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának idei három Nagydíjasa; Takács Gyula, az idős költőnemzedék dél-dunántuli kiválósága, Rajcs István zeneesztéta, zenekritikus, és Gorányi József Munkácsy-díjas kerámikus. A Művészeti Alap idei Nivódiját az ezévi Tavaszi Fesztivál alkalmából megrendezett Gobelin-üveg cimü kiállitás rendező- és szervező kollektivája kapta meg. Ugyancsak Nivódijjal ismerték el Benkő Ilona kerámikus munkáját, valamint a Modern miniaturák kiállitás festőművész csoportját. Az egyik nagydijassal, a hetvenkét éves Takács Gyulával Szatmári Ilona beszélgetett.

- Az első kötete 1935-ben Kut cimmel jelent meg, és azóta már nagyon-nagyon sok verse látott napvilágot, és versesköteto is. Azt mondják, barátai, hogy a Dunántul latinos költője.

- Ott valóban a latin hagyomány visszamegy egészen a római kulturáig.

- És a latinok mediterránok voltak.

- Valóban mediterránok, és a mi tájunk, akárha a Somogynak veszem a szőlővidékeit, vagy az én kedvelt helyemet, Zalában a Bece hegyet, az pedig teljesen mediterrán jellegü. Olyan mint egy olasz, vagy akár egy dalmát táj.

- Hány verseskötete jelent meg?

- Hát az is biztos husz megjelent.

- Utoljára 1982-ben.

- A Helyettük szóljál cimü kötetem.

- Sokszor mi naiv emberek ugy képzeljük, hogy a költők egyszercsak homlokoncsókolja a muzsa, és akkor irja,

irja a sorokat. Papirra veti érzelmeit, gondolatait.

- Ebben sok igazság is van, mert a verseknek kétféle tipusa van. Olyasmik, amelyeket az ember spontán közvetlenséggel megir, van olyan vers, amelyikre mint egy müforditásra, csak itt az ember saját lelkét müforditja, készül föl, és azzal a versszel többet veszödik. Azt mondom, hogy az ihlet legtöbbször nem is annyira a versirás előtt, hanem versirás közben jön, és az ember belelendül abba a hangulatba, amelyik inditotta.

- Takács Gyula hires müforditó is.

- Nagyon szivesen forditottam például Horatiust. Vagy például magyaroknál szivesen forditottam Janus Pannoniust, aki végsőfokon a magyar lirának az egyik csucsteljesitménye.

- Azt is tudjuk nagyon sokan, hogy fest is.

- Mondhatnám, ceruzával is meg ecsettel is az ember hamarabb tud bánni, mintsem hogy megismerte volna az ABC-t. Már kisgyerek koromban is mindig a ceruzát és a szines ceruzát vettem a kezembe, és nagy szerencsém volt az, hogy a mi városunk, Kaposvár a festőknek a városa. Hát ugye ott volt Rippl-Rónay, akihez nagyon sokat jártam föl. Korrigálta a rajzaimat. Ott volt Vaszary, ott volt Galimberti, ide való Somogy megyébe Bernáth Aurél, és Kunfi Lajos is, akinek éppen egyik visszaemlékezéseit mi adtuk ki somogyiak, én irtam az előszavát.

- És most min dolgozik?

- Kérem szépen, én most egy esszékötetemen, sajtó alatt van egy érdekes levelezésem, az a cime, hogy A helyét kereső nemzedék. Ez az én nemzedékem, és mintegy háromszáz darab baráti levelet fogunk kiadni.

Takács Győző

Kiállitott a Duna Galériában a Gruziában

jártunk c. tárlaton

Tassy Béla rézkarc-ciklust készített, *Tatár Péter* karikatúra-sorozatot rajzolt. *Takács Győző* grúz motívumokkal dekorálta falitányérjait, mázas kerámialapjait.

Magyar Hirlap 1980/ o/3/6

Wagner:Ki is az a Tamada?

programok
kötődik. A
cikkekre vo
kidolgozásak
nőségének j
kuk bővítés
kerül a figy
jába.

A magyar
den ötödik
jet megren
szovjet vásá
a magyar b
hát. Magyar
ismertek a szovjet fényképezőgépek, tranzisztoros rádiók, elektromos háztartási készülékek. Ezeknek az áruknak a mintapéldányai ott lesznek a kiállításon. Az újdonságok közé sorolható a Rubin—C 202 színes televízió, a Szele-

ampullaüveg. Legnagyobb mennyiségű a járműüveg gyártása.

A tanulmányutat tett csoport egyöntetű véleménye, hogy a pancsovai gyár a közepesnél jobban szervezett és irányított egység, amelynél



Brnóban átadták a magyar—csehszlovák építésügyi egyezmény alapján épült Voronyezs Szállodát. A KOMPLEX és a Strojexport által megkötött szerződés alapján huszonhárom hónap alatt épült fel a szálloda. Fővállalkozóként az ÉMEXPORT, kivitelezőként a Győri Állami Építőipari Vállalat működött közre. A belső építészeti munkákat a BUBIV végezte. Az építésben közreműködött még huszonegy magyar, valamint harminckét csehszlovák, lengyel, olasz és amerikai vállalat. A Voronyezs Szállodának háromszáznyolcvan szobája van, kilenszáznegyven hellyel és mintegy ezer fős vendéglátóegységgel. A szállodának étterme, snackbárja, kongresszusi terme, szaunája és uszodája is van

(MTI-fotó — Ráfael Csaba felvétele — KS)

Takács Győző

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

szobrászművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1979 SEP 16

1021

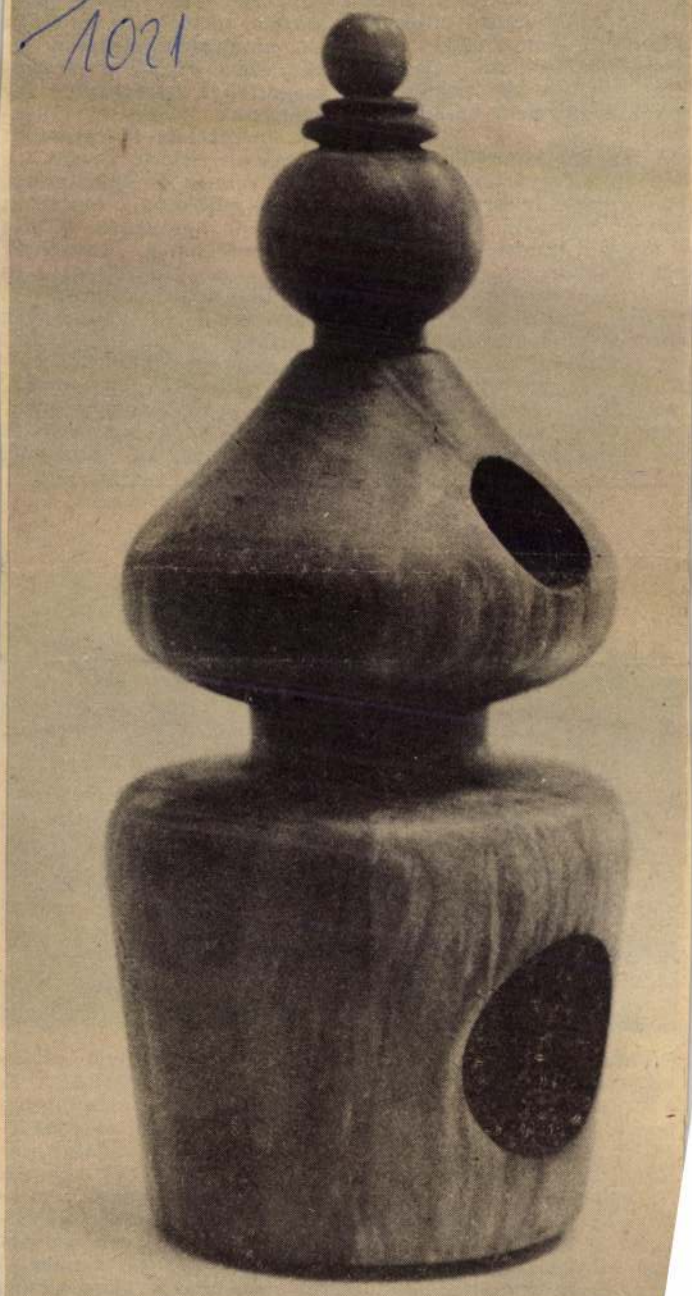

Takács Győző: Plasztika

NÉPÚ

SZÜLŐF

Árpád-kori műemlék a

Az Alföld ősi emlékeit, kultúrájának nyomait csupán néhány pusztai templomrom és közvetlen környéke őrzi. A honfoglalás utáni békés országépítést a mindent felperzselő tatár és török dúlások követték. Ez adja a magyarázatát annak, hogy ezen a területen a hajdani kultúrának még a nyomai is alig maradtak fenn. Ilyen nagy jelentőségű templom a Tótkomlóstól délnyugatra eső nagykopáncsi is, a kopáncsi puszta szélén lévő, úgynevezett Kopáncs-halmon. Az egykor védelmezést, életet jelentő Száraz-érbe torkolló kopáncsi ér öleli körül három oldalról a magaslatot.

Dr. Borovszky Sámuel 1897-ben írt Csanád vármegye története című művében megemlíti, hogy ebben az időben még tisztán látszottak a környező lakóházak alapjai is. Kopáncs ősi madárnévből ered. Nevét a hajdani falu a környező erdőségek madaraitól vette. 1564-ben még ép temploma körül partján egy igen öblös kútb dobták. E hagyomány a tö rökök azon közismert eljára sából adódott: hódító útju kon rendszerint a templomol harangjait mély kutakba ve tették, hogy a lakosság azok kal jelt ne adhasson előre nyomulásukról.

Szakemberek szerint építé sének idejét a XIII. száza végére tehetjük. Abban korban nagymérvű építkezé sek folytak országszerte Nyugat és Kelet, a Róma é Bizánc közötti viszálykodá sok ideje volt ez. A Maro mentén Szegedtől Bulcsi több hasonló létesítmén épült ebben az időben romá stílusban. Fő hangsúly a épületek erősségén volt Épületszilárdságtani szem pontból ugyanis a négy é fél méter belső szélességű építménynél az 1 méter vas tag falak létesítésére szükség nem volt. Az erős falak természet nyújtotta védelm biztonságot még tovább nö velték a portyázó könnyű lo vas csapatokkal szemben.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1978 DEC 31.

Takács Győző
1021

NÉPÚJSÁG

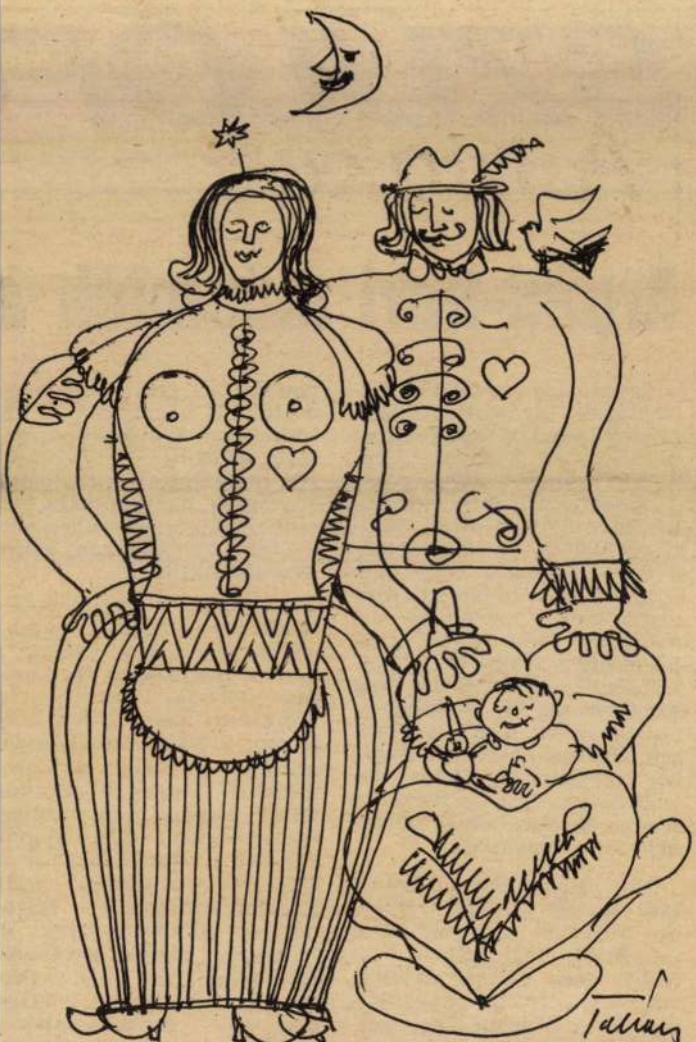

Takács Győző: Boldog újévet!

Takács Győző 1 szobrán



Takács Győző: *Plasztika I.* (Fotó: Horváth András)

ép – dünnyögte szórakozottan az igazgató –, igazán szép. Hanyadik
n laknak?

kor derült ki, hogy a beosztottja pontosan felette lakik, a negyediken,
sztott is megtudta, hogy a főnöke pontosan alatta lakik, a harmadikon.
hát – mondta a feleségének az igazgató –, micsoda furcsa helyzet…!
ki lakik felettünk? Az egyik beosztottam… bizonyos… várj csak…
g gondolkozott, míg aztán a vacsoránál eszébe jutott a név. Felkiáltott:
sli Károly!

az, fiam? – lepődött meg az asszony.

ye… hát az a beosztottam, aki felettünk lakik. Úgy emlékszem, a köny-
dolgozik, majd utánanézek. Nemrégen járt nálam egy ügyben, azért
e a neve.

osztott is elmondta a vacsoránál, hogy az igazgatójuk lakik alattuk.
z utasítást az öt gyereknek, hogy csöndesebben robogjanak a lakásban,
igazgató bácsi elfoglalt ember, nem szabad zavarni. A gyerekek csönd-
tak, amíg tartott a vacsora, de aztán gyorsan elfeledkeztek az intelemről,
zás közben felborítottak három széket, meg arrébb nyomták a kreden-
agy váza csattanva múlt ki a parketten.

van ezeknél? Házibuli?! – nézett a plafon felé az igazgató. – Holnap
nnek a Gerslinek, hogy vegye figyelembe, ki lakik alatta!

ap azonban a vállalatnál megfeledkezett Gersliről, de otthon újabb buf-
, görgések és gurigázások ismét eszébe juttatták. Nagyon dühös lett,
menni, hogy intézkedjen, de a felesége lebeszélte.

Barázda Tsz zöldségtelek szárítására közösen építkezik. Az együttműködések fej- alkatrészcserét megszervezik.

Ke

ag az ÁFÉSZ-telepek

százalékkal csökkent a forgalom. Tetőcserépből az állami szektor 1,9 százalékkal adott el kevesebbet, mint 1982-ben, az ÁFÉSZ-telepeken a csökkenés 8,7 százalékos. Még nagyobb az eltérés, ha a fenyőfűrészárukat nézzük, a belkereskedelem 11,8 százalékos növekedése mellett a szövetkezetieknek mindössze 0,5 százalékos emelkedésre tellett. Az okokat keresve nemcsak a növekvő hiányra, a piaci egyensúly egyelőre tartósnak ígérkező megbomlására bukkanhatunk: sajátos vállalati érdekek is közrejátszottak abban, hogy a szövetkezetek háttérbe szorultak. A korábbi években nagyrészt a TÜZÉP-en keresztül rendelték meg az építőanyagokat, magyarán egy másik cég közvetített az ÁFÉSZ-ek és az ipar között. Míg a kereslet és kínálat alakulásában legalább hozzávetőleges egyensúly mutatkozott, az együttműködésnek mindkét fél csak az előnyös oldalát látta: a TÜZÉP a beszerzéssel járó gondokat vette le a szövetkezet válláról, s cserébe maga rendelkezett a honi árualap túlnyomó részével.

Az illetékesek tárgyalóasztalhoz ültek a múlt év végén, hogy megoldják e viszszás helyzetet. Új jogszabályra, az érvényben levő paragrafusok módosítására szerencsére nem volt szükség, a rendeletek eddig sem korlátozták a közvetlen vásárlást. A tégla- ipari vállalatokból alakult tröszt hamar ráállt az alkura: amennyiben száz szövetkezeti megrendelő egyszerre keresi meg őket, közvetlenül kiszolgálja az igénylőket az év elejétől. Békés és Csongrád szövetkezetei pedig vállalták, hogy ezután maguk szerzik be a cserepet és a falazóanyagokat. Jövőre a tervek szerint több megye követi példájukat, és a saját beszerzés nemcsak e két cikkre korlátozódik majd. Az előzetes felmérések és remények alapján az új formák segítségével az ÁFÉSZ-ek részaránya a forgalomból eléri majd az 1981-es szintet.

Persze a kereskedelem szerkezetének átrendeződése — mondhatnán — nem sokat segít az építtetők szorult helyzetén. Ám a szövetkezetek, kihasználva az árucsere, a határ menti forgalom lehetőségeit, import építőanyagokkal is szélesítik idén a kínálatokat. A már aláírt szerződések alapján legalább 700 vagon falazóanyag érkezik majd Csehszlovákiából. Ám még csak az év első negyedénél tartunk, s az áruházi csere, a határ menti kereskedelem még sok üzletet ígér. És az ellátást mindenképpen javítja, ha több cég, az egyenlő verseny feltételei mellett kutatja az építőanyag-vásárlás és -elosztás, az igények mind teljesebb kielégítésének lehetőségeit.

Lakatos Mária

„adakoztak" Egy-egy birka 600 forint értékű „ruhát" vetett le magáról. Láttunk nőket is, akik ebben a nehéz munkában is megmutatják mit tudnak. Szépen, finom kezükkel, ügyesen dolgoznak.

— A Pankotai Állami Gazdaságban sok nő vállalkozik a birkanyírásra — fűzi hozzá a *Rostos Zoltánnal* és feleségével folytatott beszélgetésünkhöz a mellettem álló férfi.

— Bírja a nehéz munkát? szólítok meg egy középmagas, testes fiatalasszonyt.

— Jó kereset ez. Ilyenkor fizetés nélküli szabadságot kérek az Endrődi Cipész Szövetkezetben, és a férjemmel együtt a szezonban: február 25-től, június 20-ig ezt csináljuk.

— Pénz mennyi van benne?

— Megéri...

A Füzesgyarmati Szálas-, Tömegtakarmány-termelési és Juhtenyésztési Rendszer az idén tanfolyamot indított — 180 órában — a szakma ismereteinek elsajátítására, a gyomaendrődi Mezőgazdasági Élelmiszeripari Szakmunkásképző Intézetben. Júniusban vizsgával zárul a kurzus.

Mit nyer ezzel a tanfolyammal — kérdezem *Dógi János* brigádvezetőt.

— A jövőt. Élni akarunk, és jobban.

— Ilyen nehéz munkával?

— Jó lehetőséget ad: be-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Győző grafikus- és keramikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1984 APR 07

1021

Takács Győző kerámiái Szolnokon

A közelmúltban Szolnokon, a megyei gyermek- és ifjúságvédő intézetben felavatták *Takács Győző* békéscsabai grafikus- és keramikusművész domborműves kerámiáját, melyet az intézmény nagytermében állítottak fel. Az ünnepségen *Patkós Gyula*, az intézet igazgatója köszöntötte a megjelenteket, a vendégeket, majd a szolnoki Tiszaparti Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola énekkara adott rövid hangversenyt. A színvonalas kórusmuzsikát a békéscsabai Balassi táncegyüttes tagjainak hangulatos, látványos műsora követte. Ezután az intézmény vezetője ünnepélyesen „átvette" az alkotótól az egész falfelületet betöltő monumentális kompozíciót.

Az ünnepség után beszélgettünk az alkotóval, Takács Győzővel.

— Szolnok megyei kapcsolataim szálai messzire nyúlnak vissza — mondta. — A Mezőtúri Népművészeti és Háziipari Szövetkezetnél régóta dolgozom, évek óta szaktanácsadó vagyok. Több munkát is terveztem már nekik. A mezőtúri művésztelep egyik alapító tagjának mondhatom magam. Ez az első nagyobb lélegzetű munkám Szolnok megyében.

— Hogyan született meg ez az alkotás?

— A lektorátustól kaptam a megbízást, a gyermek- és ifjúságvédő intézet jellege meghatározta a témát. Úgy gondolom, hogy a nő, mint feleség, mint anya mindannyiunk életét meghatározza, a család középpontjában áll. Éppen ezért művem középpontjába magát a nőt állítottam. A kompozíció három részre tagozódik: az első a lányság világa, melyet a természet szépsége, üdesége vesz körül; középen a család, az anya és gyermekek foglalnak helyet, míg a záróképen a nő életének egyik nagyon fontos szakaszát, a termékenység, a gyermekvárás boldog időszakát fogalmaztam meg. Remélem, hogy az alkotásban a gyerekek, a felnőttek, egyáltalán aki az intézményben megfordul, örömét leli.

— fs —



Az alkotás átadásának ünnepélyes pillanatai



A művész bemutatja kompozícióját

Fotó: Dede Géza

Akit körülvesz a szín és a szó

Látogatóban Takáts Gyulánál, a harmónia költőjénél

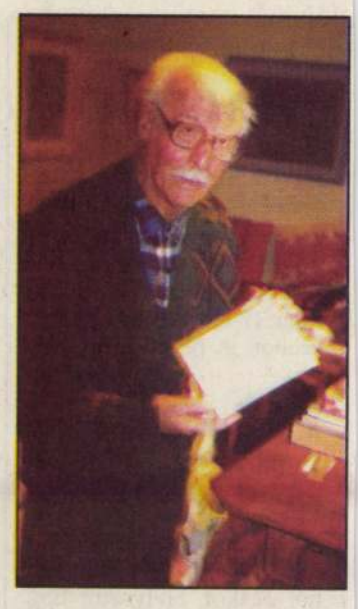

Utcát beborító platánfa-sor Kaposváron, nem messze a város központjától. Polgári házak, melyek valamikor a múlt század elején épülhettek, s őrzik az ember lélegzésének és álmainak léptékét. Amikor becsöngetek a kovácsoltvas kapun, nemsokára megjelenik fürge lépteivel, bár kezében bot, egyenes tartással* Takáts Gyula *bácsi. Mindenképpen így illendő köszöntenem az ő kilencvennégy esztendejét. Az épület hátsó teraszán át érjük el a lakást: szárnyas ajtók, magas belső tér, egymásba nyíló szobák, a falakat könyvek és képek borítják. Letelepedünk az egyik sarokba, kényelmes, egyszerű fotelekbe egy kis asztalka köré. Nos, kérdezz öcsém! – szólít fel Gyula bácsi, a költő, az író, a festő, a történész és muzeológus, ez a sugárzó dunántúli szellem, s már kevésbé akarnék kérdezni, sokkal inkább szeretnék nagyot, hosszan hallgatni ebben a pannóniai miliőben, mely a tárgyakból és Gyula bácsi személyéből szerteárad.

„Csupa rózsaszín-lila lett a rét. / Kökörcsin-láng ragyog a csorda / tőgyén s a füst hasal, akár a vizsla. Hidegség ül a nyárfasorba" – olvasom *Szeretet, vidámság* című versében. Takáts Gyula költészetéről szólva mindig hangsúlyozzák: kiegyensúlyozottság, harmónia, egyensúlyra törekvés jellemzi verseit. Az ember nála mintha föloldódna a tájban, s ezen keresztül a mindenséggel válna eggyé.

– Aki így gondolja, annak igaza van. Életem stílusát is az egyensúly és a harmónia határozta meg mindig. S ennek színét, ízét és hangulatát mindig megtaláltam a pannon tájban.

Takáts Gyula pontosan vezényeli a szavakat.

– A pannon tájban igen, megtalálható íz, szín és hangulat, de a Gyula bácsi által megélt idő mind a mai napig ellentmond a harmóniának.

– Minél inkább ellentmondott, annál inkább törekedtem annak ellenkezőjére. Az ember a sok történelmi, emberi gond és baj közepette a harmónia megteremtésére kell, hogy törekedjék.

Ilyen egyszerű lenne? Lapozom a *Vulkánok, fügefák* című gyűjteményes verseskötetet. A történelem, a társadalom eseményei mintha nem szűrődnének be, anélkül pedig...

– Közvetlenül nem, de mégis jelen vannak. Az irodalomban nem politizálok, de a versekben mégis előtűnik olyan hangulat, mely meglelhető a régi időkben, s talán a jelen történelmi pillanatban is. *Vörösmarty*t vagy *Berzsenyi*t említem. Ez utóbbi korában dúltak a francia háborúk, volt az a bizonyos magyar nemesi fölkelés. S közben a Niklán élő Berzsenyi költészetében arra törekedett, hogy megmaradjon az egyensúly, mellyel a magyarságra tekint, s lelkivilágában is harmónia telepedjen meg.

A háromszárnyú, hatalmas ablakon át látom, odébb mozdul kinn a korai téli alkonyat. S csak most veszem észre a megrakott íróasztalt: könyvekkel, folyóiratokkal, kéziratokkal. Ezt a szellem-szénás-szekeret. Illataként idézem Gyula bácsi egyik verséből: „Házam, világom nagyon egyszerű." Mit jelent ez az egyszerűség?

– Világomról könnyű kimondani, miért egyszerű: azt ugyanis a maga természetes egyszerűségében figyeltem mindig, s úgy is láttam, legyen az a táj, vagy a családi múlt, akár pedig a régi magyar költők világa. S mit jelent a ház? Nemcsak azt a teret, ahol most ülünk, hanem átvitt értelemben a család múltját is jelenti. Ez a „lelki ház" költözött velem Tabról Kaposvárra, miközben egyetemistaként magammal vittem Pécsre, azután visszahoztam Kaposvárra. Ha történészként belegondolok, a „ház" elvezet Lápafőre, Somogy és Tolna határára, ahol valamikor a felmenőim éltek. Anyai ágon a „ház" az Alföldtől, az erdélyi részektől egészen Kaposvárig költözött.

Takáts Gyula tizenhét esztendős korában a családdal költözött ebbe a kaposvári házba, 1928-ban. Eredetileg Tabon éltek, majd a tanár apa áthelyezése hozta ide őket. Az egykorvolt élet átszivárog az évtizedeken. A házaknak nincs nyelve, mégis, a falak, az ablakok, a megnyikorduló padló beszélnek. Mint ahogyan a körülöttünk lévő világ is, fogalmaz pontosan Gyula bácsi, melynek nincs meghallható nyelve.

– A természet, színeivel, egyben az életstílus színességét is jelenti. Az ember a természet, azon keresztül a világ tagja. Életünkre vonatkozóan a történelemtől és a tájtól, amint a kettő összetartozik, tanulhatunk a legtöbbet. Csakhogy meg kell hallanunk a nyelvét; az a költészet, mely valóban meghallja a világnak, a történelemnek és a tájnak az üzenetét.

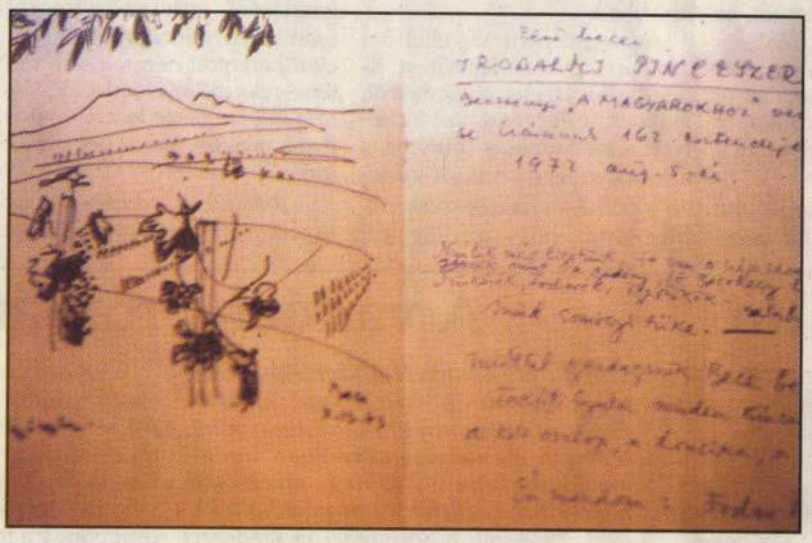

Oldal a Bacchus-könyvből

Kitől kérdezhetném meg inkább, vajon a gimnáziumi tankönyvismeretté merevedett, a két világháború közti irodalmat jellemző népies-urbánus fogalompár annak, aki – megint csak a tankönyvek és irodalomtörténet szerint – a Nyugat harmadik nemzedékéhez tartozik, mit jelent? Szembenállást vagy csak kitalációt?

– A kitaláción túl lényeges is, mert nem mindenkinek Somogyország a szülőföldje, lehet Buda vagy Kolozsvár, s nagy különbségek jelentkezhetnek a természeti fogalmazásban, attól függően, hogy erdők és hegyek vagy egy szépen épített város látványa, hangulata indít írásra. *Babits* is lehetne urbánus, de sokkal több annál, vagy például *Szabó Lőrinc* is. Tehát az igazi költő nemcsak népi, nemcsak urbánus...

Az sem biztos, hogy igaz lenne, miszerint a zsidó és nem zsidó származású költők, írók között tenne különbséget. *Forgács Antal, Vas István, Füst Milán*... természetes, hogy urbánus jellegű magyar költők, akik egyúttal a világirodalomra is kitekintenek. De a népiekről ugyanez elmondható. De mennyire. Vegyük például *Sinka István*t. Az ő költészete éppen úgy találkozik *Garcia Lorca* költészetének modernségével, mint ahogyan *Erdélyi József* költészetével is, amit népi költészetnek szoktak nevezni, de túl is mutat azon. Végső soron *Petőfi*ről is elmondhatjuk: népi és egyben urbánus is.

Nevek hangzanak el, melyek az én korosztályom, de a fiatalabbak számára még inkább, már klasszikus hangzásúak. Gyula bácsinak ellenben személyes ismerősei, nemegyszer barátai, írói-költői rokonai voltak ezek az alkotók.

– A barátok költészetét közelebb érzem magamhoz, mint azokét, akik nem tartoznak közvetlenül az én íróasztalomhoz. Így kell megemlítenem a dunántúli *Weöres Sándor*t, vagy az erdélyi származású *Jékely Zoltán*t. Azután ott a Dunakanyar költészete, s itt ölelkezik hozzá *Áprily* lírája. Weöreshez és Jékelyhez szoros barátság kötött, ami abból is látszik, hogy a levelezésem történetét felölelő *Helyét kereső nemzedék* című könyvben Weöres Sanyitól talán ötven levél is szerepel, Jékelytől harminc-negyven, Vas Istvántól is harminc, de például *Toldalagi Pál*tól, akit szintén közeli költőtársnak érzek, csak egy-kettő. Vele a barátság nem kötött annyira össze, mint Weöressel. Csöngei otthonába úgy jártam hozzá, mintha hazamennék, máskor ő jött át fonyódi nyaralónkba. Egyetemistaként pedig Pécsett az én lakásomban lakott. Akkor már végeztem a bölcsészeten, s Weöres megkérdezte tőlem, milyen szakra menjen. Azt ajánlottam neki: leghelyesebb, ha a filozófiát választja.

Jékely Zoltánnal szintén szoros barátság alakult ki. Amikor apja, az öreg – nekünk akkor öreg – Áprily kiköltözött budapesti lakásából a Dunakanyarba, Szentgyörgypusztára, budapesti tartózkodásaim idején az ő ágyában aludtam. Hasonló közeli barátság fűzött *Tatay Sándor*hoz is.

És sorjáznak tovább a nevek. Pécsről *Várkonyi Nándor*, „akit atyamesterünknek tekintettünk; sokat bolyongtam vele a Mecsekben, azután gyakran együtt kutattunk a könyvtárakban". Várkonyi, ha nem magyarul írja műveit, világismertségű lenne. Csakhogy ha nem magyarul írja, meg sem születhettek volna, mert elfogyott volna a nyelvlevegő belőle.

– Amikor fölmentem Budapestre, mindig találkoztunk Vas Pistával, a szerkesztőségben vagy a New York kávéházban.

A Vulkánok, fügefák című válogatott verseskötetet Vas István felesége, *Szántó Piroska* illusztrálta.

– Piroskával is igen jó barátságban voltam, annál is inkább, mert magam is rajztáblán dolgozom: akár verset írok, akár rajzolok vagy festek. A szín, a beszélő forma, s a történet azon része, mely él és mozog, ugyanúgy hozzám tartozik, mint ahogyan Piroska művészetéhez a táj, a gyermek, az ifjúság.

S már belefordultunk a piktúrába, Takáts Gyula életének e másik gazdag zarándokénekébe. De előbb még a görög-római és későbbi idők latin sorain kovácsolódott Babitsról kérdezem.

– Babits Mihály közel állt családunkhoz, mert kosztosdiákként Pécsett unokabátyáméknál lakott két esztendőn át. Amikor első alkalommal fölkerestem őt Budapesten, megkérdezte tőlem, vajon megvan-e még Pécsett az akác, amelynek ága behajolt szobájának az ablakába. Babits szeretett költőm volt mindig azért is, mert úgy éreztem, Pécsen keresztül kissé hozzám is tartozik. Hosszasan levelezgettünk. Amikor föl szándékoztam menni hozzá, hogy megmutassam neki néhány versemet, előbb levélben kerestem meg. Előszobájában sokan várták rá, engem a megjelölt időpontban azonnal fogadott. Ilyenkor megbírálta levélben már elküldött verseimet... Jó érzéke volt ahhoz, mit jelent vidéken élni. Kezdetben Fogarason volt tanár, s amikor engem ugyancsak tanárként Munkácsra helyeztek, azt mondta: Munkács lesz a te Fogarasod. Azt ajánlom neked, Gyula, mondta, feltétlenül keresd föl a könyvtárat, Munkácson bizonyára találsz olyan tanári könyvtárat, ahol sok klasszikus mű található, s foglalkozz a klaszszikusokkal. Ez így is történt. Onnan is leveleztem vele és feleségével, *Török Szofi*val.

Szabó Lőrinchez is jó barátság fűzte Gyula bácsit. A Berzsenyi Társaság nevében többször meghívta Lőrincet Kaposvárra.

– Olvasta a verseimet, s mindig kért tőlem az *Est könyvek* karácsonyi számába. Azután a *Válasz*ban *Sárközy György* közölt, s természetesen Babits a *Nyugat*ban.

A pannon tájban visszakanyarodunk Pécsre. *Csorba Győző* neve kikerülhetetlen.

– Fiatalon vele jártam Olaszországban. *Kardos Tibor* volt akkoriban a Collegium Hungaricum igazgatója, s ott töltöttünk néhány hónapot. Ez hozzájárult klasszikus és latintudásunk gyarapításához. Itália határain túl azután eljutottam Görögországba, Afrika északi vidékeire... sokat utaztam a mediterrán délen...

A kis asztalka fölött, az alacsonyan futó könyvespolc fölött Egry József-kép a falon, s a kikerülhetetlen *Rippl Rónai József*. Takáts Gyula, amikor 1945 után a történelem elborult (élet-időjárási és történelem-pszichiátriai szempontból egyként), *Keresztury Dezső* segítségével kinevezést kapott a Róma-dombon lévő Rippl Rónai Múzeum vezetésére, majd a Somogy megyei Múzeumok igazgatója lett. Ott húzta meg magát, ahol a képek, a kiállított tárgyak beszéltek, amikor némának kellett lenni, mondja Gyula bácsi. S mutatja kicsiny festményét, melyet tizenkét esztendősen komponált. Mert a művészet, vers vagy kép, elsősorban kompozíció, Takáts Gyulánál a harmónia kompozíciója.

– Sokáig nem költőnek, hanem festőnek készültem, s mivel tudtam, hogy Rippl Rónai itt lakik a szomszédban, a Róma-dombon, munkáimat megmutattam neki. Rónai megdicsért, s ajánlotta, rámáztassam be a képeket, mert festőként szükségem lesz a kezdeti művekre. A táj pedig adta a témát. Tabon, ha fölmentem az Öreghegyre, beleláttam a Balatonba. Fonyódról pedig vitorlással átjártam Badacsonyba. Ott pedig kivel találkoztam süllőzés közben?

– Nyilván *Egry József*fel...

– Bizony, Egryvel. Összeismerkedtünk, s azután ő is átjárt Fonyódra horgászni. Esztendőkön keresztül, évente gyakorta találkoztunk. Egry arra figyelmeztetett, ne hagyjam abba a festést, hanem folyamatosan dolgozzam. *Kassák Lajos* is lejárt nyaranta Fonyódra, s biztatott, hogy dolgozzam. S azután ott van *Fülep Lajos*. Ne hagyjam abba a festést és a rajzolást, mondta mindig. Nem is hagytam abba. Könyveimet gyakran magam illusztrálom. A képen a természet látványa, a költészetben pedig ugyanannak a természetnek vers formában megérzett és megértett nyelve jelenik meg. A Nemzeti Galériában is vannak képeim.

Előkerül a festmény, melyen Takáts Gyula Balatongyörökhöz tartozó becehegyi pincéjéből látunk kifelé, a túloldalon feltűnik Fonyód...

– Az őszt találom a legszebbnek. Elmúlik a kánikula, ősszel megérkezik a sok szép szín, a hűvösebb éghajlat, akkor dolgoztam mindig, különösen Becehegyen. S ott a szőlő is. Nekem a szőlőművelés önművelés, önnevelés is volt. Az ember a szőlőn körösztül, annak munkáján körösztül saját magát nevelte rá a munkára, s meglátta annak eredményét a szép szőlőben, a szép pincében és megkóstolta a jó borban. A szőlő nekem életstílust jelentett, s ez adta a harmóniát.

A Becehegyhez társaság és nevek kötődnek: *Berta Bulcsú, Szakonyi Károly, Fodor András*, aki egyébként Takáts Gyula tanítványa volt gimnazistaként...

Ez a Bacchus-könyv világa, mondja Gyula bácsi, s előveszi a vendégkönyvet, melynek oldalaira a magyar irodalom és képzőművészet számos jeles alakja írt verset, prózagondolatot vagy rajzolt. Ennek faximile kiadását tervezi Balatongyörök település segítségével, melynek díszpolgárává választották.

A művészetek között – de ugyan miért is tette volna – nem választott Gyula bácsi. Ma is ír, fest és rajzol.

– A ceruza és a toll mindig mellettem van. Megjelenik a fejemben egy vers néhány sora, majd egy rajzban folytatódik... ugyanazon a lapon.

Balázs János képét mutatja maga fölött a falon, a huszonkét évesen meghalt kaposvári festőét.

– Nagyon szegény szülők, favágók gyermeke volt, zseniális rajzkészséggel és tudással. Róla mondta Rippl Rónai, amikor nem támogatta őt, hogy fölvegyék a főiskolára: miért protezsálnám Balázst, hiszen jobban rajzol nálam. Balázst minden ajánlás nélkül azonnal föl is vették. Kiváló tehetség volt. De a tüdőbaj hamarosan elvitte. Legnagyobb tehetségeink közé tartozott Somogyban.

A somogyi „föstök" sorában előkerül *Zichy Jenő* neve, majd *Kunffy Lajos*é.

Vajon milyen a magyar vidéki írói, költői, alkotói lét? A legtöbben a nagyváros művészi közegére, impulzusára vágynak. Gyula bácsi megtalálta-e Kaposvárott azt a művészi, szellemi atmoszférát, ami az alkotáshoz kell?

– Ugyanúgy, ahogyan Babits is megtalálta vagy Rippl. Ők nagyobb városokba, világvárosokba költöztek, nekem a Berzsenyi Társaság hozta meg azt a kisebb társaságot, mely a művészeti eszmecseréket, a művészbarátokat jelentette. A múltból pedig itt él köztünk *Csokonai Vitéz Mihály* és *Berzsenyi Dániel* szelleme. Csokonai a kaposvári főutcán lévő házban, ahová első elemistaként bementem, írta a *Dorottyá*t, s Berzsenyi is járt abban a házban. Úgy éreztem, hogy abban az udvarban éppen úgy sétált Csokonai, mint én... Kaposvárról a háború előtt rövid idő alatt elérhettem Budapestet, ellenkező irányban pedig Fiumét. Az itteni asztaltársaság tagjai olykor elhatározták, s még aznap leugrottak Fiuméba, ott éjszakáztak, majd másnap visszajöttek. Budapest, Fonyód... ugyanabban a légkörben éltem, mint Babits vagy Egryék. A vidéki lét akkoriban nem jelentett elrugaszkodott magányt.

Van egy ország, úgy hívják: Drangalag. S itt él Csu Fu, a költő.

– Csu Fu azonos Takáts Gyulával. Drangalag az én világom; verseimnek megteremtettem ezt az országot. Olyan birodalom, olyan ország, melynek nincs éghajlata, égtájai, irányai, határai sincsenek, ez a végtelen Magyarország, a végtelen Pannónia..

Elmer István

TAKÁTS GYULA

Az oldalt szerkesztette: Gábor Adrienn Angéla

PALETTA

***Ratkó Ágnes* csembalóművész ad hangversenyt** *J. S. Bach* billentyűs kompozícióiból a Magyar Rádió Márványtermében január 17-én, hétfőn este hat órakor. A részvétel ingyenes.

A kultúrák párbeszéde – a párbeszéd kultúrája címmel tart előadást a Faludi Akadémián *Kiss Ulrich* jezsuita szerzetes január 19-én, szerdán este hét órakor. Helyszín: Bp., Horánszky u. 20. Az est a magyar jezsuiták konferenciasorozatának következő része.

***József Attila* születésének 100. évfordulója tiszteletére hirdetett pályázatot** 2005-ben megvalósuló programokra a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma. Azok a programok részesülhetnek támogatásban, amelyek középpontjában József Attila irodalmi jelentőségének, valamint a költő művein keresztül a huszadik század első fele történelmi-társadalmi-kulturális folyamatainak jobb megértésére való törekvés áll. Pályázhatnak önkormányzatok, kulturális, oktatási és egyházi intézmények, jogi személyiséggel rendelkező társadalmi szervezetek, alapítványok, közhasznú társaságok, könyv- és lapkiadó társaságok. A pályaművek benyújtásának határideje: 2005. január 22. Részletes információ a http://www.emlekev.hu weboldalon olvasható, illetve felvilágosítás a NKÖM Nemzeti Évfordulók Titkársága (+36) 1 413-2570 telefonszámán kérhető, hétfőtől péntekig 9–12 óráig.

Február 1. és 8. között rendezik meg a 36. Magyar Filmszemlét Budapesten. A vetítések helyszíne a Mammut mozi és a Millenáris Park lesz. A filmes mustrán mintegy harminc nagyjátékfilmet mutatnak be, de versenyen kívül levetítik *Koltai Lajos* első rendezését, a *Sorstalanság*ot, valamint *Szabó István* alkotását, a *Csodálatos Júliát*. A filmszemlére több mint kétszáz dokumentumfilmet és száz kísérleti kisjátékfilmet neveztek be az év végéig. A rendezvényen négy életműdíjat adnak át: *Matejka Mária* és *Ónodi György* gyártásvezető, *Bokor Péter* filmrendező és *Zenthe Ferenc* színművész részesül az elismerésben.

Tavasszal nyitják meg a látogatók előtt a tizenöt éve bezárt gyulai Vármúzeumot. A felújítás eredményeként korabeli használati tárgyakat, várnagyi és török tiszti szobákat, éléstárat, sütőszobát, fazekas- és kovácsműhelyt, fegyvertárat és lovagtermet, valamint börtönöket és kínzóeszközöket tekinthetnek majd meg a látogatók huszonhárom helyiségben. Közép-Európa egyetlen épségben fennmaradt, a reneszánsz korát idéző síkvidéki téglavárában ökumenikus kápolna segíti majd a hitéletet.

Pásztorlelkű bölcsek évezrede?

Jókai Anna: Tudás és hit egy tőről fakadnak

Mindannyian emlékszünk arra a mítoszra, amely Európa születéséről szól. Európé, a világszép föníciai királylány szerelembe esett Zeusszal, aki bika képében látogatta meg, és ebből a nászból lettek Európa első nagy királyai és tudósai. Ha a mai Európát nézzük és magunk elé képzeljük a mítosz legendás, harmatos lányalakját, akkor sok minden jut eszünkbe Európáról, csak ez nem. A mai Európa inkább egy többszörösen elvált, enervált, imitt-amott lila pöttyös, öregecskedő hölgy benyomását kelti bennünk – és itt jó helyen van a jelző –, akit megerőszakolt az aranyborjú. Ebből a nászból pedig nem nagy tudósok és nem nagy királyok születnek, hanem sok-sok kicsi bróker, akik elárasztják a világot.

Jókai Anna elevenítette fel ezt a mítoszt azon az előadáson, amelyet nemrég szervezett a kaposvári Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnázium és Általános Iskola. A Kossuth-díjas írónő – aki a múlt év végén vehette át Prima Primissima közönségdíját – vallja: nem adta fel soha azt a gyereket, aki eszmélése óta benne van, s az sem véletlen, hogy éppen Magyarországra születtünk. Itt kell valamit csinálnunk, hogy élhető legyen az élet, s hogy ne váljon valóra a jóslat, miszerint a század végére hét és fél millióra csökken a magyarság lélekszáma.

Tágra nyílt szemű gimnazisták és felső tagozatosok hallgatták pisszenés nélkül az írónőt, aki az életéről beszélt az alkalmi díszlet előtt: egy nyitott könyv sziluettjének közepe szívet formázott, égő gyertyával. E díszletelem szimbolikája többünknek azt üzente: szívvel, szeretettel kell írni, mert csak így hiteles a szó, s a fény, amelyet szavai által tovább ad az alkotó – akár mikrofon előtt állva, akár kötetekbe sűrítve –, másoknak is világosságot jelenthet. A gyertyaláng pedig sok-sok további apró gyertyát lobbanthat lángra.

Az írónő, akinek életére „ráült" a névazonosság, nincs rokonságban *Jókai Mór*ral. Elemista korában fejéhez is vágták: „Akit úgy hívnak, hogy Jókai, az vagy húzza meg magát, vagy pedig legyen mindenből az első." Diákként megpróbálta ez utóbbit, s íróasztal helyett egy gyúródeszkán gyakorolta a szép írást, s tizenöt-tizenhat évesen ő is lázadó kamaszként élt. Bálba vágyott; hosszú ruhára, holdvilágra, udvarlókra, de ehelyett a Rákosi-diktatúra csasztuskaáradatával és álközösségi megmozdulásokkal szembesült, amelyeket szívből utált. Bár jelesre érettségizett, káderlapja miatt nem vették fel az egyetemre, ám később, 1956-ban mégis sikerült bekerülnie.

Mint mondta: megtapasztalta a szegénységet is. Öt éven át betegek, öregek, kitaszítottak között dolgozott, de a katedra, az iskola volt az igazi világa.

– Az ember élete során sok árulóval találkozik – jegyezte meg. – Rossz kölkökkel én is szembe találtam magamat, de egyik sem árult el. Én igazán híve vagyok a szabadságnak. Soha életemben nem fegyelmeztem gyereket embertelen módszerekkel, de azt sem gondolom, hogy a gyeplőt a lovak közé kell dobni. Mindenben a mérték volna a fontos; ismerni azt a gyereket, azt a szülőt, és aszerint hozni meg a döntéseinket. Nem pedig kijelenteni valamit, hogy erről vagy arról nem szabad, hogy tudjon a szülő. A döntést rá kell bízni a jó tanárokra.

Jókai Anna arra is utalt: ma az a trend, hogy ki kell élvezni az életet, s olcsó karriert kell csinálni. Ha viszont semmi másban nem bíznak a fiatalok, mint a matériában, amit meg lehet érinteni, akkor értelmetlen a lét. Elferdült agyú okosok ugyan azt próbálják hirdetni, hogy a tudás szemben áll a transzcendenssel, és ha találkoznak is egy-egy képzett, hívő emberrel, csak legyintenek: *okos ember, de hisz*. Pedig a tudás és a hit nem egymás ellenségei; egy tőről fakadnak. *Einstein*t idézte, aki egyszer azt válaszolta a terveiről faggatózó riporternek: most azon töpreng, vajon volt-e választása Istennek, mielőtt megteremtette a világot. De megemlítette *Freund Tamás*t, a Bolyai-díjas agykutatót, aki hívőként teszi a dolgát, s *Papp Lajos* professzort, ki imával kezd minden operációt.



Sír az Isten, s nekünk ágaskodnunk kell, hogy letöröljük a könnyét

Az írónő nem kis éllel beszélt a kígyószívűekről, a rideg-hideg érzelemvilágúakról, akiknek az életét szabadság helyett a szabadosság irányítja, s a sokak szellemi nívóját kifejező Mónika- és Balázs-show-ról. Meg arról, hogy a világ sok mindenre mond nemet, amire igent kellene mondani. Ezért aztán *sír az Isten, s nekünk ágaskodnunk kell, hogy letöröljük a könnyét. Mert a világ rajtunk, embereken áll, és a harmadik évezred a pásztorlelkű bölcseké lesz. Vagy azok leszünk, vagy hagyjuk, hogy tovább sírjon az Isten.*

Szó esett a szerelemről is, Isten legbámulatosabb bölcsességéről, amit lealacsonyít a társadalom. Mivé lesz a szerelem, a test és a lélek izzása, ha a promiszkuitást, s az érzelem nélküli szexualitást hangsúlyozzák? Nem a szerelmet kell megtagadni – hangsúlyozta az írónő, hanem a szerelem nélküli pótlékot, és akkor talán több lesz az újszülött, s megmarad e nehéz sorsú, de sokra hivatott nemzet.

Az Európai Unióról mint gazdasági érdekszövetségről esett szó, és a luciferi globalizációról alkotott nézeteit sem rejtette véka alá az előadó, aki *Vörösmarty*val hiszi: lesz még ünnep a világon, ám ez nem az az idő.

– *Ahhoz, hogy a felvázolt trend megváltozzon, a döntéshozóknak éppúgy sokat kell tenniük, mint a szülőknek és a pedagógusoknak. Akik hisznek, azoknak talán könnyebb a dolguk, hiszen aktív kapcsolatban vannak a transzcendens világgal, s etalonuk a Szentírás. De mi van, mi lesz azokkal, akikben nem él a hit?* – kérdeztük Jókai Annát.

– Ez egy nagyon nagy kérdés. A *Ne féljetek!* című regényemben a hősnő lánya is megjegyzi, majd felteszi a kérdést: neked könnyű, mert neked van határozott hitrendszered, de mit teszel azzal, aki egyáltalán nem hisz? Abban mi a vigaszod? Azt feleli a főszereplő, hogy az ő számára nekem vigaszom nincsen. Én ebben túlságosan sarkítottan fogalmazok, mert az emberi élet, ha nincs behelyezve egy nagy összefüggésbe, akkor önmagában – bármi is történik –, kudarcosnak tűnik, hiszen a végét a megsemmisülés jelenti. Én hiszem: eljut ide a világ, és minden ember rájön majd erre. Nekem természetesen az a pedagógusesz ményem, akinek minderről van fogalma, és felkínálja ezt az ismeretet. Nagyon sok olyan embert is ismerek, aki viszont minden igyekezete ellenére sem képes szabadulni a matériától, s mégis tud szeretetteljesen viselkedni. Megvallják, hogy materialisták, de bejárnak sérült emberek közé, hogy segíthessenek. Rájuk azt szoktam mondani: nem tudják még magukról, hogy hívők. Én ugyanis a tetteiről mérem le az embert. De ismerek olyanokat is, akik szent idézetekkel kelnek és fekszenek, ugyanakkor nem jó emberek. A hívőknek üzenetként azt mondanám: a hit mellé legyen bizonyosságuk, legyen tudásuk is arról, hogy létezik egy felettünk, egy bennünk lévő valóság. A hitetleneknek pedig azt: részvétem. Őszinte részvétem.

Lőrincz Sándor

Az intellektuális költő

Negyven esztendeje, 1965. január 4-én Londonban elhunyt *T. S. Eliot*, a modern világirodalom egyik legnagyobb alakja.



1888-ban született Amerikában, St. Louis városában. Nagyapja, a tiszteletes a városban megalapította az unitárius egyházat és a Washington Egyetemet. Szigorúan puritán felfogású ember volt, „a viselkedés normája"; a családban ez a szellemiség élt; hagyománytisztelet és polgári életforma feszült egymásnak a költő lelkében gyermekkorában, azonban az anyjától örökölt „költői érzékenység, ábrándos szellem" oldotta a feszültséget. Műveltségének klasszikus alapjai, európai tanulmányútjai (évei) Párizsban, Németországban az európaiságot és később az írás művészetében jelentkező keresztény eszmeiséget erősítették benne. Harmonikus kritikai szemléletet árul el 1919-ben megjelent híres esszéje, a *Hagyomány és egyéniség*. Ebben írja: „A művészeti élmény személytelen (…) Egy művész fejlődéstörténete: örök önfeláldozás, a személyiség örök kioltása…"

Valamiként ebben a koncepcióban íródott 1935-ben világhírű drámája, a *Gyilkosság a székesegyházban* is, amely *Becket Tamás* mártíromságáról „elmélkedik". Eliot ekkor már (nyolc éve) az anglikán egyház angol katolikus szárnyához tartozik. Becket nem csupán történelmi személyként (főpapként) élt benne, hanem élő üzenetként a világnak súlyos évei előtt, amikor az ember értéke s az európai örökség egyre inkább veszélybe került a II. világháború küszöbén! Eliot transzcendens látással „magyarázza" a vértanúság – a tiszta ügyért való áldozat – lényegét a dráma Közjátékában: „A vértanúság sohasem az ember szándéka, mert az igazi vértanú az, aki Isten eszközévé lett, aki elveszítette akaratát az Isten akaratában, azaz hogy nem is elveszítette, hanem megtalálta…" Időszerű dráma ez, amint az Istent kereső emberről szól *A mágusok utazása* című verse vagy a *Simeon éneke*...

Tóth Sándor

A vadócba rózsát oltó

Száztíz éve született a szerzetes költő, Mécs László. A méltatlanul háttérbe szorított premontrei tanár, kanonok különleges személyisége magyar irodalmunknak. Verseivel és nagy sikerű szerepléseivel kezdetektől nagy vihart kavart. 1938-ban a Sorbonne-on rendezett gálaesten megismerkedett* Paul Valéry*vel, aki így emlékezett rá: „Ahogy Mécs László közelébe jutottam, rögtön megragadott személyiségében az a vibráló élénkség, amely olyan lényre vallott, aki a Szó dicsfényében élt, és annak szentelte magát." A lapunkban emlékező egykori pannonhalmi diák egy szavalóesten találkozott a költővel:



Csupán „átlagolvasó" vagyok, távolról sem kívánok értékelést adni Mécs László irodalmi tevékenységéről. Tudom, hogy a magyar irodalomban nála kiemelkedőbb szerzők és költők is vannak, voltak, de azt is el kell mondani róla, hogy a lírát nagy tömegek előtt ő tette kedveltté szavalásával, sőt, Párizsban és Berlinben is népszerűsítette a magyar irodalmat. Ezen túlmenően: Mécs László elveihez hűen „politizált" is – sok versében hangot kap erőteljes szociális érzékenysége. Mindezekre volt bencés magyartanárom, *Süveges Dávid* hívta fel a figyelmünket, aki annak idején – „hivatalos" magyartankönyv hiányában – 1947-ben füzetünkbe diktálta a tananyagot. Általa ismertem meg Mécs László gyönyörű költői hitvallását is: *Vadócba rózsát oltok, / hogy szebb legyen a föld!*

Péter Béla

Karácsony előtt, ügyvédként egy okiratot készítettem, amelyben az egyik szerződő fél családneve Vaskó volt. Megkérdeztem tőle: tudja-e, hogy ez a név egy magyar költő versének címében is szerepel: „Vaskó János és kedves családja". Vaskó úr megvallotta: a költő, *Mécs László* neve is ismeretlen számára.

Ilyen előzmények után kíváncsiságból keresgélni kezdtem, hogy lexikonjainkban, irodalomtörténeti könyveinkben, így az Új Magyar Lexikonban, Magyar Irodalomtörténetben, Magyar Larousse-ban (amelynél kiemelem a kiadás dátumát: 1992), mit is lehet megtudni Mécs Lászlóról. Semmit. Mintha sosem élt volna, és nem jelentek volna meg verseskötetei.

Be kell vallanom: elfogult vagyok Mécs László javára. Mentségemre szolgáljon, hogy személyesen is ismertem őt, többször tartott szavalóestet Pannonhalmán, népes közönség előtt, de még a diákotthoni klubunkban is, ahol többek között elmondta a „Vaskó János és kedves családja" című versét is. A gimnáziumban egy magyarórát is tartott osztályunknak, tanulmányaink befejeztekor pedig ismert dallamra egy ballagó nótát is írt nekünk.

Mécs László

A fény felé

(részlet)

A múltam. Sok szó kell, hogy jellemezzem:
sok volt a szín, sok volt a vágy körültem,
azt hittem, énem kibogozhatatlan,
azt hittem, létünk végejárhatatlan,
apró kis földi fények bámultattak:
csiszolt köröm, kacérkodó tekintet,
azért csak mentem, bárha csigalépttel
a Fény felé, s a hegyek rám-mutattak:
ott vándorol egy ifjú földi ember.

SZ

A TUDOMÁNY

Fohász, valahová



Takács Győző rajza

Szinvoli 1992. dec.

TAKÁCS Győző

1992. V. ÉVFOLYAM

Tisztelt Asszonyom!
Tisztelt Uram!

Az Új Könyvpiac című ingyenes, húszezer példány
1991. szeptemberi indulása óta kínál lehetőséget
delmi közlemények hirdetésére, közzétételére.

Tájékozódásunk szerint a könyves szakma szüks
kiadókat és könyvkereskedéseket regisztráló

Ezen igény alapján szándékozunk megjelentetni a

Az 1992-es Melléklet *kiadói és kereskedelmi ada*
kínál, amely a szakmai tájékozódáshoz/tájékoztat

Nem arra törekszünk, hogy közel kétezer kia
hanem hogy a **működő kiadókról** nyújtsunk telj

A **kereskedelmi címjegyzékben** lehetőséget
adóktól az egyes boltokig), hogy **tevékenységi**
speciális szolgáltatások, stb.

SPORT

Eredmények — táblázatok

NB I

Tatabánya—Újpest 1:0 (1:0), Pécsi Dózsa—Ferencváros 3:1 (1:0), MTK—Rába ETO 5:0 (2:0), Videoton—Egri Dózsa 8:0 (3:0), Bp. Honvéd—Szombathely 4:0 (2:0), Salgótarján—Egyetértés 1:0 (1:0), Bp. Vasas—Diósgyőr 0:0. Szombaton játszották: Csepel—Komló 2:1 (1:1).

1. Ú. Dózsa	23	15	5	3	58-22	35
2. SBTC	23	12	8	3	39-21	32
3. FTC	23	13	4	6	48-23	30
4. Bp. Honvéd	23	12	6	5	36-18	30
5. Tatabánya	23	11	7	5	37-28	29
6. Csepel	23	9	6	8	27-28	24
7. Vasas	23	8	7	8	33-33	23
8. Pécs	23	6	9	8	16-17	21
9. Videoton	23	9	3	11	30-31	21
10. Rába ETO	23	6	9	8	28-40	21
11. Komló	23	6	9	8	21-36	21
12. Egyetértés	23	5	9	9	23-27	19
13. MTK	23	6	5	12	23-32	17
14. Eger	23	5	6	12	25-50	16
15. DVTK	23	5	4	14	22-40	14
16. Haladás	23	4	5	14	21-41	13

FOSPED Szállítók 3:1 (2:1). Ganz-MÁVAG—Dunaújváros 5:0 (1:0), Békéscsaba—Bp. Spartacus 0:3 (0:2). Szombati mérkőzésen: Pécsi Bányász—Oroszlány 6:1 (3:1). Előtte hétközben: Debreceni VSC—Pénzügyőr SE 2:2 (2:1).

1. ZTE	30	19	6	5	59-24	44
2. SZEOL	30	18	7	5	62-35	43
3. M. DAC	30	13	12	5	53-33	38
4. DVSC	30	14	9	7	36-26	37
5. Bp. Spart.	30	11	13	6	41-35	35
6. Dunaújv.	30	11	12	7	33-26	34
7. B.-csaba	30	11	12	7	38-34	34
8. Dorog	30	9	12	9	33-31	30
9. Volán	30	9	11	10	45-45	29
10. Kecskemét	30	9	10	11	49-48	28
11. Szolnok	30	9	10	11	41-45	28
12. Várpalota	30	8	12	10	26-37	28
13. Oroszlány	30	9	9	12	46-50	27
14. Ganz-M.	30	8	8	14	29-36	24
15. Pénzügyőr	30	6	12	12	30-43	24
16. Pécsi B.	30	6	7	17	33-55	19
17. FÖSPED	30	6	7	17	29-54	19
18. Ózd	30	6	7	17	26-52	19

NB II

Kelet

Szolnoki MÁV—Bp. Postás 3:1 (1:0), Bp. Építők—Szarvas 1:3 (0:1), Lehel SC—MGM Debrecen 2:0 (0:0), Budafok—Gyula 2:0 (2:0). Kiskunhalas—Debreceni EAC 2:0 (0:0). Szombati eredmény: Ceglédi VSE—KISTEXT 2:1 (2:0).

1. Előre	26	14	9	3	39-14	37
2. Budafok	26	14	8	4	51-20	36
3. K.-halas	26	14	5	7	33-25	33
4. KISTEXT	26	12	6	8	37-27	30

NB II:

Nagy küzdelmek — közös r



Héger II. lövésre lendíti a lábát, s egy pillanattal később már a h Ez volt a szegedi lila-fehérek győztes gólja (Fotó

A két szegedi NB II-es labdarúgócsapat vasárnap ismét közös rendezésben játszotta bajnoki mérkőzését. A közönségsiker ezúttal sem maradt el, a szokásos néhány száz néző helyett közel 2 ezres szurkolótábor helyezkedett el a Vasutas-stadion lelátóin. Remélhetően a két sportkör a jövőben gyakrabban választja ezen megoldást!

Szegedi Dózsa—Vasas Láng 2:1 (1:0)

Vezette: Schlick.

Sz. Dózsa: Jáger — Gőcze, Várhelyi, Csanádi, Portörő, Thékes dr., Pusztaszeri, Magyar, Bóka, Héger II., Héger dr.

Már az első perc hazai gólt hozott. Kezdés után Sárvári elfutott, beadásáról azonban Garamvári centiméterekkel lemaradt. A kirúgást Héger dr. kapta, aki nagyszerű lefutás után a szögletzászló közeléből a kapu elé ívelt, Bóka pontosan érkezett, és az ötösről megszerezte a vezető gólt (1:0). Színvonalas, változatos, jó iramú küzdelem közben Héger dr. lesgólt lőtt, majd Csanádi 25 méteres lövése a kapufán csattant. A 44. percben Sárvárit — a lövés pillanatában — szerelte Gőcze.

A második félidőben sem csökkent az iram. Mindkét kapu előtt adódtak meleg helyzetek, azonban a védelmeknek hosszú időn át sikerült tisztázni. A 75. percben Csiszár forgolódott a labdával a szegedi kapu előterében, és a Dózsa-védők felvágták. A büntetőt Rozsnyói értékesítette (1:1). A szegedi lilák a hajrában erősítettek. A 89. percben Magyar saját térfelének közepéről vezette fel a labdát, a lyukra futó Héger II. elé adott, aki megszerezte a győzelmet jelentő gólt (2:1).

A változatos, nagy iramú, színvonalas mérkőzésen a Dózsa csatárainak szemfülessége döntött. Jók: Magyar, Várhelyi, Bóka, illetve Balogh, Garamvári, Prandóczki.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1972 MAJ 30.

Takács Győző festő-
művésznek.

1024

Kong-e majd a palotai új művelődési ház?

— Inkább azt kérdezné, hogy mikor készül el. Azt mondja, augusztus 20-ra? Mérget veszek rá, hogy nem lesz kész, de ha karácsonyt mond, akkor is beveheti a cseppeket...

Egyetlen ingerlő kérdés csupán, és az asszonyok egymás szájából veszik ki a szót a palotai cukrászdában. Sorolják a neveket, akik az elmúlt 25 év alatt olyan sokat tettek a falu művelődés ügyéért.

— Én még Veres Péternek is táncoltam a csoportban annak idején — mondja mosolyogva a kávéfőzőnőnk. — Azt már nem árulom el, hogy mikor volt. A tánccsoport, meg a színjátszók fotóit azonban megtalálja a földművesszövetkezet irodájában. Ott vannak a falon. Olyan kultúrélet volt itt, hogy annak híre volt. Hát ezért mondom én, ha kész volna a művelődési ház, már az is késő volna...

Átadás — november 7-én!

Kurunczi Mihály, a községi tanács titkára is hasonló módon „bizakodó", mint az asszonyok. Ő azonban hisz a novemberi 7-i kapunyitás időpontjában. Igaz, a szerződés értelmében június 1. és 30-a között át kellene adni a létesítményt, erre azonban semmi remény nincs.

— Kérem, írja meg, a makói építésvezetőség rossz munkaszervezése az oka elsősorban, hogy a határidő így eltolódik. A község lakói már nagyon várják, hogy felépüljön az új művelődési ház. Valamikor még azt mondták, előbb járdát építsen a tanács, majd csak azután művelődési házat. Az elmúlt évek során 70 kilométer járdát építettünk a faluban, most pedig 6 és félmillió forint beruházással megépíttetjük a művelődési házat. Az évi fenntartási költség 250 ezer forint lesz. Ezt közösen fedezi az ÁFÉSZ, a ktsz, a tanács és a két termelőszövetkezet. A belső berendezés mintegy 900 ezer forintba kerül. A megyei tanács 600 ezer forintot biztosít erre a célra.

— Van-e már elképzelésük a programról?

— A tanács éppen a napokban nevezte ki az új művelődési ház igazgatót, Flórián Tiborné tanár személyében. Ő már felkereste a szomszédos községek művelődési házait, elbeszélgetett azok vezetőivel. Most azt szeretnénk, ha a csepeli művelődési központban is körülnézne, és közben kellő kapcsolatokat teremtene Budapesten. Nagyon fontosnak tartom, hogy a KISZ-fiatalok már most védnökséget vállaltak a művelődési ház belső rendje és a környék parkosítása felett.

A beszélgetés közben előkerülnek a tervrajzok. A tervrajz alapján valóban kultúrpalota épül Csanádpalotán. Központi fűtéses színházterem. Klubszobák, előadótermek, és a minden igényt kielégítő könyvtár falbasüllyesztett polcokkal.

Ajándék — bronzszobor

— Minden jelentős megmozdulást a művelődési házba szervezünk — mondja a tanács vb titkára. Ez érthető, hiszen az emeleten kap helyet a KISZ, a Hazafias Népfront, a Nőtanács, a szakmaközi bizottság és a könyvtár, de helye lesz itt az eddig is jól dolgozó nyolc szakkörnek.

— Mi lesz a művelődési ház neve?

— Kelemen Lászlóról nevezzük el. A ház előtt pedig elhelyezzük a neves színész bronzszobrát, amelyet a Képzőművészeti Alaptól kapunk ajándékba. Az ugyancsak ajándék hatalmas (hatszor kétméteres) gobelint az előcsarnok falán láthatják majd a ház látogatói. A helyi irodalmi színpad munkája mellett 6—8 előadásból álló színházi bérletsorozatot tervezünk, a szegedi és a békéscsabai színház közreműködésével, és 4—5 ORI-rendezvényt egy évben. Persze, ezek jelenleg még csak tervek. Biztos vagyok azonban, hogy hamarosan megvalósulnak.

Felmérőlapok

Flórián Tiborné már javában készül a nagy munkára. A megyei művelődési központ felmérő lapjait a 7. és 8. osztályosok vitték haza magukkal. A szülők elsősorban műszaki előadásokat szeretnének hallgatni. Olyanokat, amelyek a háztartási gépek kezelésével, javításával foglalkoznak, azonkívül, pedig az „Ismerd meg hazádat!" mozgalom filmvetítéssel illusztrált előadásait igénylik.

— Nagyon sokat várok a szakköri munkától. — mondja Flórián Tiborné. A KISZ-isták tánccsoportját Bogár Istvánné óvónő vezeti, az irodalmi színpadot Bakos Rózsa, a honismereti szakkört Asztalos P. Kálmán, a képzőművészeti szakkört pedig, reméljük vállalja Takács Győző festőművész. Van most 14—16 olyan fiatalunk a községben, akikre lehet számítani.

— Ezek szerint „nagy élet" lesz a házban?

— Egészen biztos. Most azonban még csak a várakozás a nagy.

POLNER ZOLTÁN

Agyonhajszolt eladók, kifizetetlen pótlékok

Káosz az üzletek nyitva tartása körül

(Folytatás az 1. oldalról)

A kilencvenes évek elejéig – a kereskedelem ellátási felelősségéből kiindulva – miniszteri rendelet szabályozta Magyarországon a nyitva tartás idejét, előírva, *mettől meddig kötelesek a boltok a vevőket fogadni*. Ez a minimum – egyként kivételtől eltekintve – egyben a maximum is volt. A rendszerváltás aztán ezt a rendelelet is elmosta, olyannyira, hogy *máig nincs olyan jogszabály, amely a nyitva tartással foglalkozna*. Az üzletek működéséről szóló 1990-es rendelet is csupán arra ad lehetőséget a területileg illetékes önkormányzat jegyzőjének, hogy este tíz után becsukathasson egy üzletet, amennyiben az éjszakai működésével zavarja a környékbeli lakók nyugalmát. A szabályozatlanság miatt a vásárlási idő egyre inkább kitolódik hétközben, s mind többen tartanak nyitva hétvégén is.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetének ügyvivője, *Mátraházi* István elmondta: az elmúlt években többször is javasolták az Országos Kereskedelmi Szövetségnek és az Általános Fogyasztási Szövetkezetek Országos Szövetségének, hogy közös megegyezéssel dolgozzanak ki egy nyitvatartási rendet, ám kezdeményezésük a munkáltatói érdekképviseleteknél eddig nem talált visszhangra. Az ügyvivő azt tartaná célszerűnek, ha – nyugati mintára – arról születne egy keretjogszabály, *mikor kötelező az üzleteket zárva tartani*. Ebben kellene meghatározni azt is, milyen alapvető – például ellátási, idegenforgalmi – szempontok alapján kaphatnak bizonyos típusú boltok lehetőséget arra, hogy munkaszüneti napon is kiszolgálhassák a vevőket. A korlátok megállapításánál természetesen szakmai egyeztetésre van szükség – hangsúlyozta Mátraházi István, aki ezen túlmenően *az önkormányzatok jogává és kötelezettségévé* tenné, hogy – a felső határok figyelembevételével – helyi rendeletet alkossanak a nyitva tartásról.

Az alkalmazottak érdekképviselete szerint *a jelenlegi káosz hátrányai* mindenekelőtt *a dolgozókat sújtják*. Mátraházi István elfogadhatatlannak tartja, hogy a gazdasági kényszerre hivatkozva számos munkáltató *semmibe veszi* a munkavállalói jogokat biztosító törvényeket. A tulajdonosok a hosszabb nyitva tartástól remélik a forgalom növekedését, másfelől viszont a munkaerőn tudnak a legtöbbet megspórolni. Ma általánosan elmondható a kereskedelemről, hogy egy eladó vagy pénztáros heti *negyven óra* helyett *ötvenet* dolgozik, bruttó 25 ezer forintos fizetésért, mi több, *egy alkalmazottal igen gyakran másfél ember munkáját végeztetik el*. Ritkább eset, hogy a túlórát rendesen megfizeti a munkáltató, jellemzőbb, hogy azt munkaköri kötelességnek tekinti. E tekintetben a nagy üzletközpontok sem különbek – állítja az ügyvivő. A munkahelyi szakszervezet mindez ellen túl sokat nem tud tenni, hiszen senki sem mer igazán a kenyéradó gazdája felett pálcát törni.

Sokkal ésszerűbb a piacra, mint a politikusokra bízni az üzletek nyitva tartását – vélekedik a Skála Áruházi Kft. ügyvezető igazgatója, *Halász* János. A cég a forgalom rendszeres mérése alapján alakította ki saját kiszolgálási idejét. Tapasztalataik szerint a fővárosban iparcikket hétköznap reggel 9-től este 7-ig a legcélszerűbb árulni, míg vidéken kifizetődőbb egy órával előbb nyitni és zárni. A budapesi polgárok igénylik, hogy szombaton délután három óráig vásárolhassanak, vidéken azonban déli egy órakor nyugodtan le lehet húzni a rolót. Halász János úgy látja: *a fővárosban átalakulóban vannak a fogyasztói szokások*, s az áruházakkal szemben mindinkább elvárás, hogy vasárnap is kinyissanak. Arra a kérdésre, mit szólnak majd az alkalmazottak, ha ezt netán a Skálánál is bevezetik, elmondta: a vasárnapi munkákra mindig *túljelentkezés* van, mert a hivatalosan járó pótlékra még plusz 20–30 százalékot rátesz a cég. A társaság által foglalkoztatott több mint 1100 dolgozó érdekeit egyébként megfelelően képviseli a munkahelyi szakszervezet – közölte az igazgató –, ezt bizonyítja az érvényes kollektív szerződés.

Nem osztja a fenti álláspontot a Centrum Áruházak Rt. kereskedelmi vezérigazgató-helyettese. *Sánta* László szerint szükség lenne bizonyos korlátozásra, mégpedig a *versenyegyenlőség érdekében*. A multinacionális cégek ugyanis hét végi meghosszabított nyitva tartásukkal a hazai kereskedelmi cégeket is rákényszerítik arra, hogy fogadják a vevőket vasárnap, holott *azok nem erre rendezkedtek be*. A konfliktust az okozza, hogy a jelenlegi forgalmi eredmények nem teszik lehetővé egy hét végi pluszműszak beállítását, a meglévő munkaerőtől pedig nem lenne tisztességes megkövetelni, hogy hat munkanap után még a pihenőnapot is feláldozzák. Sánta László *csak az élelmiszerboltoknak* engedélyezné – igény szerint – a vasárnapi nyitva tartást, szombaton viszont minden üzlet számára lehetővé tenné, hogy *délután 5-ig* kiszolgálják a vevőket.

Köncse Tamásné, az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium főosztályvezetője úgy véli: *piacgazdaságban nem állami feladat a nyitva tartás korlátozása*. Rámutatott: a fejlett országokban is általában a kamarák és a szakszervezetek egyeznek meg egymás között ebben az ügyben, több szempontot figyelembe véve. A főosztályvezető Magyarországon is ez tartja *járható útnak*, más kérdés, hogy ehhez előbb szükség van a kamarák megerősödésére. Köncse Tamásnétól megtudtuk: az üzletek működéséről szóló 1990-es rendelet jelenleg folyamatban lévő módosítása során a nyitva tartás korlátozására vonatkozóan *semmiféle külön javaslat* nem érkezett a szakmai érdekképviseletek részéről.

Mátraházi István szerint a kereskedelemben dolgozók túlhajtása a karácsonyi vásárlási láz kitörése után szokott tetőzni. Éppen ezért szakszervezetük az idén november elején írásban megkereste az Országos Kereskedelmi Szövetséget és az Általános Fogyasztási Szövetkezetek Országos Szövetségét, hogy a valós gazdasági érdekek alapján közösen alakítsák ki az *év végi nyitvatartási rendet*, továbbá adjanak ki egy állásfoglalást, melyben felhívják az üzlettulajdonosok figyelmét *a munka törvénykönyvében előírtak betartására*, azaz a pótlékok kifizetésére s a szabadnapok, valamint a szabadságok utólagos kiadására.

Fucskó Hajnalka

Felügyelet fogakkal

Győzött az univerzális banktípus

Fogakat kért a bankfelügyeletnek még a múlt év tavaszán az akkori pénzügyminiszter, *Bokros* Lajos. Ő ugyan már rég nincs a helyén, de elgondolása valósággá válik, a törvényhozás fokozatosan megvalósítja a hazai pénzint[illegible] szabályozás korszerűsítésé[illegible]nek része az is, hog[illegible] képviseleté[illegible] kotott és megalkotandó jogszabályok azt segítik, illetve segíthetik, hogy a magyar bankok megállhassák helyüket az eur[illegible] con[illegible]

ÚJ ÚT
A TELJES
[illegible] elnöke
[illegible]ZOHÁZ
Escom Basic K75
109.990,-*
Az Országos Rádió és Televízió Testület
pályázatot hirdet

A TÉVÉ MŰSORÁRÓL

A pestis mindig visszatér?

A pestis mindig visszatér! – üvölti Cottard (megszemélyesítője *Raul* Julia) a taxisofőrnek álcázott titkosrendőr, az Albert *Camus* regényéből készült argentin filmben az utolsó képkockákon, és a néző kénytelen rábólintani: igen, a pestis (mely fogalom ez esetben minden emberellenes akciót, legyen bár politikai, ideológiai, gazdasági vagy egészségügyi természetű, magába foglal) csakugyan mindig visszatér. Nem csak Luis *Puenzo* 1991-ben forgatott, Magyarországon meglehetősen fanyalogva fogadott, valójában azonban az eredeti mű hangulatát és eszmeiségét mesterien visszaadó játékfilmje sugározza ezt.

Mohács

De voltaképpen ezt juttattja eszünkbe a ma este képernyőre kerülő magyar tévéjáték is, a *Mohács*. Általános figyelmet érdemlő mű *Mihályfi* Imre rendezése. Nem mintha oly' öntörvényű, eredeti és korszakváltó alkotás volna. Nem, a forgatókönyvírást is magára vállaló rendező húsz-harminc éves hagyományok szerint készítette el százöt perces művét *Háy* Gyula színműve alapján. A színpadi beállításokat megtartó, „egynézetű" jelenetek peregnek előttünk. Kulisszák közé zárt dráma, prémbe, bársonyba bújtatott színészekkel. (Nem is nagyon érteni, miként gondolhatta a jelmeztervező, hogy az egyszervolt nyár végi történelmi eseményt, melynek végzetes kimenetelét a jellegzetes kárpát-medencei időjárás is befolyásolta a nyári kánikulát fölváltó felhőszakadással, nemes szőrmékkel ékesített színészekkel miként adhatja el nekünk?) A Mohács című tévéjáték mégis a jelenünket juttatja eszünkbe. Önös érdekeiket mindennél, a haza sorsánál is előbbre helyező politikusokkal, számítgatásokkal, kicsinyeskedésekkel.

Háy Gyula, aki a leglelkesebb kommunistából lett a leglelkesebb antikommunista, pontosan tudta, mikor kell és mikor lehet a történelmi analógiákat előszedni. 1932-től fogva sorra írta történelmi drámáit, hol Zsigmond korába ment vissza *(Isten, császár, paraszt)*, hol *II. Lajoséba*, és mindig kortársaihoz szólt leleményesen elrejtett példázataival. *Mihályfi* Imre hű tanítványa Háy Gyulának. (Mutatis mutandis: lelkesedéseik és meghasonlásaik is hasonlatosak kissé.) Úgy alakította át az eredeti színművet, hogy még a süketek és a vakok is ráismerhessenek korunkra. Erőszakot persze nem követett el a forgatókönyvíró-rendező se a Háy Gyula-féle alkotáson, se a történelmen, se a jelenen. Csupáncsak gondolatébresztő analógiákkal szolgál, amikor *Kamarás* Iván közreműködésével végtelenül rokonszenves figurát formál a közössége iránti felelősségére ráébredő suhanc királyból, II. Lajosból, meg amikor tragikus felhangokkal hozza elénk a szerzésvágytól fűtött nagyurakat. Vagy, amikor pasztelszínekkel ábrázolja az egységes (keresztény) Európa eszméjét féltő pápai nunciust, szemben a hatalmi ambícióikkal elfoglalt európai uralkodókkal, a nyikhaj Ferdinánddal (megszemélyesítője *Szűcs* Gábor) és az eszelős Károllyal (*Horváth* Virgil jeleníti meg), akiktől hiába vár jelentős támogatást a bajba jutott magyarság. A tévéjáték horizontját természetesen „bevilágítja" a *Dózsa-féle parasztlázadás* tüze is, és a politikai szimbólumok közt jelentős tényező lesz a jogfosztott néptől való irtózás. *Cserhalmi* György pedig hangsúlyos helyen, erőteljes vonásokkal ábrázolja az egyszerű emberek szolgaszerepben is megőrzött hűségét a lázadás eszméjéhez, meg a veszélybe sodort hazához. Itthon vagyunk.

A történelmi párhuzamok televíziós újraélesztésén túl mást is jelez számunkra a ma este műsorba illesztett Mohács. Azt, hogy az igényes televíziórendezők megint munkához juthatnak, és az alkotói folyamatokban kitűnő segítőtársakra találnak az ifjú színészpalántákban éppúgy, mint a középnemzedék legkiválóbbjaiban. (Egy *Bács* Ferenc, egy *Jordán* Tamás, egy *Mécs* Károly szívesen „végszavaz" a még alig ismert főszereplőknek). De azt is jelzi a ma esti bemutató, hogy a mozgókép mesterei még ritkaságszámba menő műveikkel is legfeljebb csak hétköznap este jutnak a képernyőre ha magyarok, mert az előkelő tévéórákat mind a mai napig az amerikai kalandfilmeknek (lásd: *Egy ártatlan ember)* tartják fenn.

Haza Zambiába

Mintha szűzi szemérem, vagy abnormális gátlás fogná vissza a műsorszerkesztőket, amikor személyes dolgainkat kéne a televízió révén a világ elé tárni. Ugyanakkor minden alkotói lelemény, tudás és merészség kiteljesedik, ha mindennapjaink szempontjából közömbös témákkal kezdenek el foglalkozni a televíziósok. Pompásan tanúsítja ezt a *Duna televízió* bámulatraméltó profizmussal elkészített négyrészes sorozata, a *Haza Zambiába*. A szerkesztői mellőfogások, arányta-lanságok, az operatőri sutaságok hiányoznak mind e sorozatból, nem úgy mint a határokon túli magyarság köreiben forgatott dokumentumfilmekben, riportokban.

Nem tudni, miért éppen Zambiába utaztak a Duna televízió munkatársai. Ne is firtassuk a miérteket. Örüljünk inkább, hogy ez a szuperlatívuszokkal nemigen népszerűsített afrikai ország hiteles, pontos és érdekes bemutatkozási lehetőséget kap a magyar ajkú közönség előtt.

Nem csak ismeretterjesztő film azonban a zambiai helyzetjelentés. Megvannak ennek a filmnek a hazai nézők számára könnyen „kimazsolázható" tanulságai is. Nem csak az afrikai ország gazdasági, politikai, etnikai berendezkedéséről szerezhetünk ugyanis ismereteket, de arról is, mi az, amit az angol gyarmati sorból nem is olyan nagyon régen szabadult közösség jobban csinál, mint mi. Zambia például nem áldozza fel közösségét, földjeit, állatait még a turizmus oltárán sem. Ugyanakkor komoly szerepet szánnak az oktatásnak, a hazai értelmiség fölnevelésének, megerősödésének. Mindenkit munkára fognak, utcáikon nincsenek koldusok, a kéregetés ugyanis a gyöngeség jele önáluk és – bármily hihetetlen – Zambiában nem sikk beismerni az elgyöngülést.

Világjáró magyar dokumentumfilmeseink legjobb hagyományait folytatják a Haza Zambiába alkotói. Dicsérjük a munkájukat! De ha kipihenték afrikai útjuk fáradalmait, nem bánnánk, ha elindulnának mondjuk Szabolcsba, Zalába, Békésbe vagy a Fogarasi-havasokba. Onnan is volna mit hazahozni a magyar nézőknek.

Lőcsei Gabriella

A költő rajzol

Takáts Gyula kiállítása Siófokon

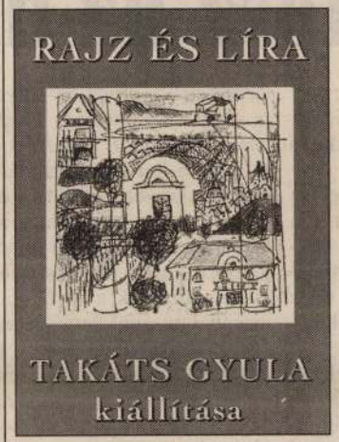

„Gyermekkorom óta máig rajztáblán írok és mindig is hittem, hogy köztem és a természet és a tárgyak között nemcsak kézzelfogható, de szellemi, animisztikus kapcsolat van. És azt is, hogy a természet világának és életünk teremtett dolgainak, tárgyainak nyelve van. Ez a kísértő tudat és vágy és indulat kényszerít a líra mellett vagy vele együtt a rajzolásra – vallja a nyolcvanöt éves *Takáts* Gyula, aki életét Somogyhoz, illetve a Balaton-felvidékhez kötötte költőként, múzeumigazgatóként, szerkesztőként. November 20-ától a siófoki *Kálmán Imre Múzeum* a költő ötven képét mutatja be a közönségnek. A rajzolás idővel szenvedély lett, a vázlatokból színes képek születtek, amelyek együtt élnek a versekkel. A kiállításra *Rajz és líra* címmel katalógus készült, amelyben a főszerep a verseké s a hozzájuk készült vázlatoké.

(o. á.)

Európai rangú művész volt

Búcsú Héjja Sándortól

„Tolérance!" – amikor lírai hevülettel *Szervét* Mihályként a Hitnyomozónak kiáltott húsz esztendővel ezelőtt a *Csillag a máglyán* kolozsvári bemutatóján, felzúgott a taps, és megállt az előadás. A színháztermtés dermesztő és kivételes pillanata: egy hatalmas rendezői látomás. Akkoriban *Harag* György teremtő varázslatában gyakran megélhettünk ilyen rendkívül ihletett színházi estéket. *Héjja* Sándor ennek az európai rangú kolozsvári színháznak a vezető művésze volt. Aztán, mert a művészeti tanács ülésén anyanyelvének jogát és színházának méltóságát védte meg egy felső politikai vezetőkkel vívott éles vitában, el kellett jönnie kincses színházából. A zsarnokság abszurditásának megnyilvánulásaként a *Hamlet* méltató kritikákban Héjja Sándor nevét, a címszereplőjét, nem írhatták le. Még néhány jó évet dolgozhatott *Lengyel* György igazgatásának szeretetkörében a *Pécsi Nemzeti Színházban*. Életművének elismerése: 1978-ban a sepsiszentgyörgyi kollokvium férfialakítás nagydíja Kolhaas Mihályért – amelyet tíz éven át játszott –, és a haldoklóhoz érkezett *Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje*... Még ezt is sokallta. Ötvennégy éves korában egy kivételes embertől és művésztől búcsúzunk. Ma délután három órakor a pécsi központi temetőben búcsúztatják, majd 22-én, pénteken szülővárosában, Marosvásárhelyen a református temetőben. Ott helyezik örök nyugalomra – Kántorné közelében és egy sóhajtásnyi sétára drága barátjától, Harag Györgytől.

(a. l.

gépgyártása épp úgy, mint a cipőipara. A város cipőgyá- márkába került. L



A változó Erfurt: az óváros szomszédságában épül az északi városrész, s modern lakóházaiban 4—5 éven belül 50 ezren laknak majd

A szerző felvételei

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR 7

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Takács Győző

1021

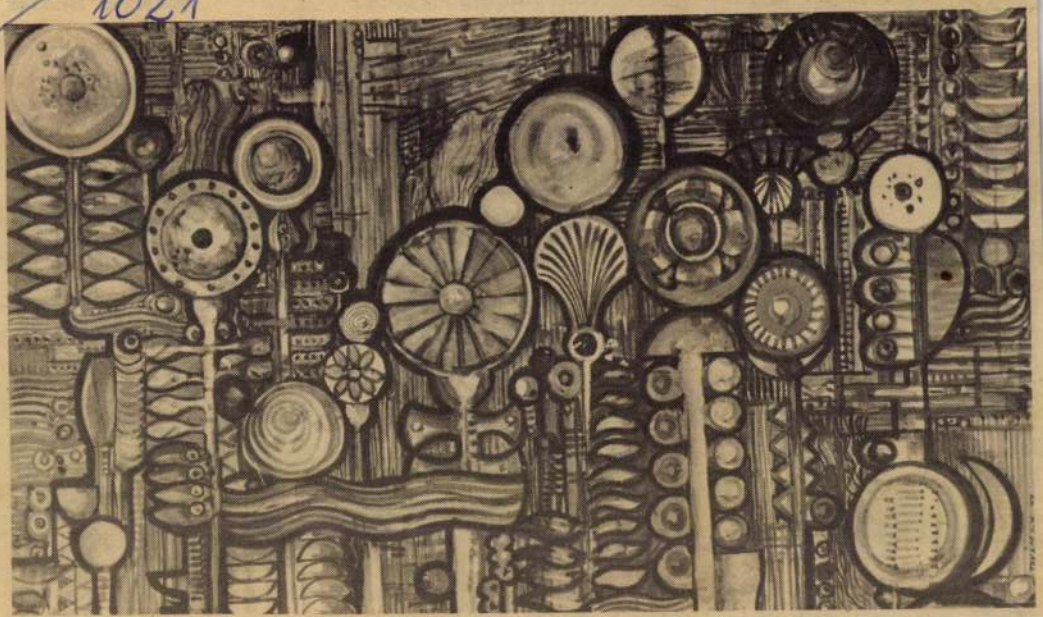

Takács Győző: Kerámiaterv

Barátaink éle

A „Morava-kísérlet”

A Szaljut—6 űrállomáson folytatott közös szovjet—csehszlovák „Morava-kísérletnek” az a célja, hogy kozmikus körülmények között kidolgozzák a népgazdaság számára szükséges új anyagok előállításának módszereit. A kísérlet meghatározó feltétele az, hogy számos új anyag előállításához fel lehet használni a mikrogravitáció jelenségét. A népgazdaságnak ugyanis egyre több ilyen finom és tiszta anyagra — elsősorban félvezetőkre van szüksége. Ezeknél az anyagoknál elsőrendű fontossága van pél-

Tízezren tanu a phenjani eg

Phenjanban, a Koreai Népi Demkoratikus Köztársaság fővárosában a festői Moranbon-hegység lábánál 1946. október 1-én nyílt meg a Kim Ir Szen egyetem.

Az ország felszabadulásáig, a japán imperializmus gyarmati uralma idején a nemzeti kultúrát megsemmisítették, egyetlen felsőfokú iskola sem működött, az anyanyelvi oktatást már az általános iskolában betiltották. Nem voltak olyan káderek, akik képesek lettek volna a felsőbb tanintézetek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1978 MÁR 19

Takács Győző

1978. március 19., vasárnap

1021



Takács Győző: Illusztráció

NÉPÚJSÁG



Nagy Jenő



Hankó Mihály



Így élünk és

Kerekasztal-beszélgeté

Már hírt adtunk arról, hogy a Békés me Népújság szerkesztősége a közelmúltban be getésre hívta megyénk országgyűlési képvise Célunk ezzel az volt, hogy tájékoztatást adj arról, hogyan képviselik az országos érde együtt választókerületüket, milyen tevékenys folytatnak az országgyűlés ülésszakain kívü tanácskozáson részt vett *Nagy Jenő*, az MS Békés megyei bizottságának titkára, *Nyári dor*, a Hazafias Népfront megyei titkár. Szerkesztőségünk részéről *Enyedi G. Sándo* szerkesztő és *Rocskár János* főszerkesztő-he tes vett részt a tanácskozáson.

NÉPÚJSÁG: A megyei képviselőcsoport vezetőj gyan értékeli képviselőink együttes munkáját, és együttműködés más megyei képviselőcsoportokk

VARGA ZSIGMOND (GYOMA): Először megyénk képviselőcsoportjának vezetőjé hadd köszönjem meg a Népújságnak ezt a deményezését, amellyel újabb fórumot bizto részünkre. Politikai jelentőségét nagyra ért jük, hiszen olyan fontos tevékenységről sz tunk most a lap hasábjain keresztül, m képviselői munka, amelyet teljes egészében

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1978 MÁR 1 9

Takács Győző

NÉPÚJSÁG

1021



Takács Győző: Illusztráció

NÉPÚJ… hogy egy képviselő hogyan készül parlamenti felszólalására, és milyen érzés az első beszédet az ország színe előtt elmondani? Választói mivel keresik fel?

SZIGETI GÁBORNÉ (GYULA): Egyszer már felszólaltam a parlamentben, nagyon izgultam. A felkészülésemet segítette, hogy minden információt megkaptam, amire szükségem volt az illetékesektől. Fogadóórát negyedévenként tartok a tanácsházán. Ezen általában munkások jelennek meg. Legtöbben lakásproblémával, különösen a tetőkazános lakásokkal kapcsolatban. Közérdekű problémával is fordulnak hozzám. Most, hogy Gyulavárit Gyulához kapcsolták, kérték az autóbusz költségének egységesítését 2 forintra. Választ is kaptam már a pénzügyminisztertől: központi intézkedés várható.

NÉPÚJSÁG: Megyénk egyik legnagyobb választókerülete a mezőkovácsházi. Hogyan tudja átfogni ezt a nagy területet?

KORCSOK ANDRÁSNÉ (MEZŐKOVÁCSHÁZA): Mint új képviselő először az ismeretséget kellett megszereznem. Jó kapcsolatot építettem ki a pártszervezetekkel, a tanácsokkal, a népfrontbizottságokkal. Sajnos csak egy községből kapok a népfronttól rendszeres meghívást, a többitől nem .Választóim problémái főként az iskola és a tornaterem hiánya. Ezenkívül nagy gondunk a Magyarbánhegyest Mezőkovácsházával összekötő útnak a megvalósítása. Sokat segítene a jobb informálódásomban, ha a községi tanácsülések anyagát megkapnám. Nem azért, hogy minden tanácsülésen ott legyek, de a tájékoztatás végett.

NÉPÚJSÁG: Egyre növekszik a közéletben a nők szerepe. Mint képviselő, hogyan tudja ezt segíteni?

BALINT ISTVÁNNÉ (SZEGHALOM): Nemcsak mint képviselő, hanem úgy is, mint nőmozgalmi ember. Nagyon sok értekezésen tárgyaljuk a nők közéleti tevékenységét, és nem is eredmény nélkül. Foglalkoztat bennünket a szülőotthontól a gyermekotthonig minden. Sok családnak a helyzetét könnyítettük már meg. Ami a választópolgárok ügyeinek intézését illeti, amellett kardoskodom, magam is úgy csinálom, hogy ne csak egy centrumban legyen a fogadóóra, hanem közvetlenül az üzemekben.

NÉPÚJSÁG: A képviselő és a pártbizottsági titkár munkája sokban azonos: az emberekkel mindennapi kapcsolatban élni. Hogyan valósítja ezt meg?

ZOLNAI LÁSZLÓ (MEZŐBERÉNY): A képviselői munkámat csak úgy tudom elképzelni, ha az széles körű társadalmi kapcsolatokra épül fel. Mint pártmunkásnak nagyon sok és hasznos információt jelent a képviselőség, amely a másik munkámat is segíti. Mindkét választott munkámban kötelességem előmozdítani területemen

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1978 MÁR 19

Takács Győző

1021

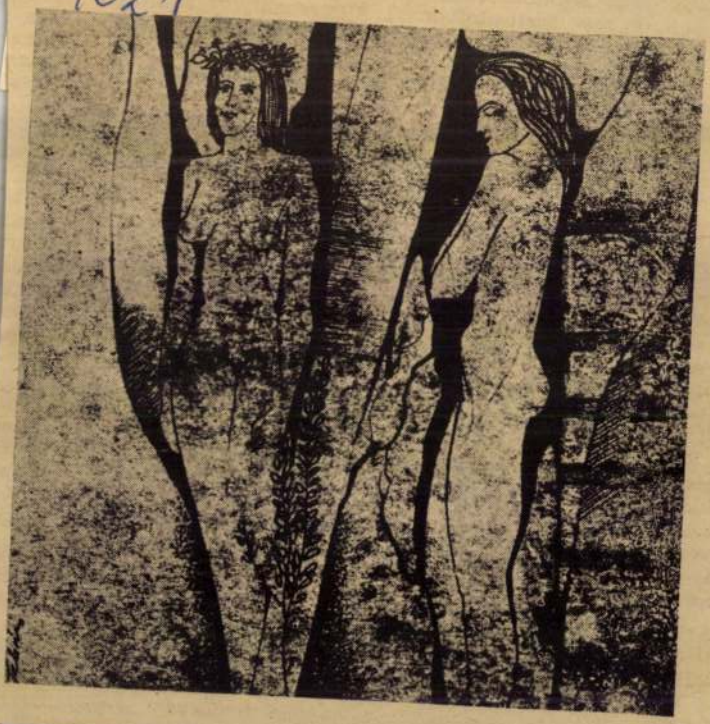



Takács Győző: Illusztrációk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

ponta mi
tejet tud
tani.

● *Véle*
gyan leh
tejfelvás

— Ahh
sárlásnál
megtalálj
alább 15
kellene
tá. Njeg
ges is vo
háztartás van és még mintegy 70 szállás a falu körül.

MINAKVA ÁSVÁNYVÍZ

MINAKVA

FOLYÉKONY ARANYA

ben uralkodó esős, hűvös idő miatt a földből kibújt növény, az előző évektől eltérően, csak pár nap alatt fejlődött ki annyira, hogy a házigalambok ne bántsák, ne csipkedjék le. Napraforgókelés idején házigalambrajok lepték el a topolyai határt. A termelők madárijesztőket állítottak fel, nemegyszer pedig maguk őrködtek a földeken, ijesztgették, zavarták a határba „költözött" házigalambokat. A madarak mégis nagy kárt tettek a vetésben. Ez különösen a napraforgócsépléskor látszik majd meg.

1973 MÁJ 13

Magyar Szó

Takács Győző festőművész

Szuggesztív oktatások

Két magyarországi festőművész közös tárlata

Kishegyesen megnyílt TAKÁCS Győző (Makó) és JÓZSA János (Debrecen) magyarországi festőművész közös kiállítása. Május 19-étől 25-éig Pacséron, június 4-étől 11-éig pedig Topolyán lesz tárlata a két művésznek.

TAKÁCS Győző most 34 éves. Szegeden született és itt végezte el a főiskolát. **Fischer Ernő** és **Winkler László** volt a mestere. Makón él, pedagógus. 1968-ban volt első önálló tárlata Makón, azóta Hódmezővásárhelyen, Szegeden, Mezőtúron, Tokajban, Debrecenben, Pécsett szerepelt kiállításon. Több elismerést kapott. 1968-ban Riminiben (Olaszország) egy nemzetközi grafikai kiállításon ezüstplakettel, majd Makó város művészeti díjával, 1971-ben az országos grafikai pályázaton Szeged külön díjával jutalmazták.

„... A lét kérdéseivel való nyílt, tudatos szembenézés, a természet csodáinak dinamikusan is lírai láttatása, s a káoszból rendet, formát teremteni akarás vállalása adják Takács Győző művészetének szuggesztivitását, alkotásainak szorosan összetartozó esztétikai, etikai tartalmát. Amilyen izzón áradó gondolat- és érzelemvilága, gondolat- és érzéjező eszközei, művészetének formaelemei is ..." — olvassuk egy korábbi kiállításáról szóló kritikában (Szakáll Katalin).

JÓZSA János, a szintén fiatal és rendkívül tehetséges festőművész Debrecenben született 1936-ban. A képzőművészeti gimnáziumban **Szinte Gábor** növendéke volt. 1959-től a debreceni, budapesti, egri, miskolci, szegedi, balatoni stb. tárlatok állandó részvevője. Eddig 13 egyéni kiállítása volt, többek között Bulgáriában, Budapesten stb. 1965-ben a Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállításon ezüstérmet, 1967-ben Medgyessy-plakettet kapott, 1971-ben Debrecen város művészeti díját érdemelte ki. 1969-ben kiállított az I. Nemzetközi Fametszet Triennálén (Capri, Olaszország), majd a Szovjetunióban, Csehszlovákiában és Olaszországban, 1971-ben pedig Lengyelországban, Olaszországban és Kanadában volt kiállítása. Részt vett a II. Nemzetközi Fametszet Triennálén is, ezt követően pedig a Bosanska Bistrica-i II. Fametszet Biennálén.

A Dél-alföldi Régió Napja

Alapításának első évfordulóját hagyományteremtő céllal a Dél-alföldi Régió Napjával kívánja megünnepelni a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács. A Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyékből álló régió vezetői Ópusztaszeren találkoznak csütörtökön, ahol délután kettőtől ünnepi ülést rendeznek. Ezen felszólal egyebek között Varga Zoltán, Békés megye közgyűlésének elnöke, aki jelenleg a régió soros elnöke is. Schwertner János régióigazgató mellett előadást tart a rendezvényen dr. Szegvári Péter, az Országos Területfejlesztési Központ főigazgatója is. DAL

vételizők

később zárnak. A Békés Megyei Nap kérdésére *dr. Erdmanné dr. Jenes Margit* elmondta: a tanítói szakra másfélszeres, a pénzügyi szakra háromszoros, a személyügyi szervezőire közel négyszeres a túljelentkezés. A felvételi vizsgák lezárulása után július 17-én (ez egy pénteki nap) húzzák meg a főiskolák és egyetemek a ponthatárokat – jelezte a hivatalvezető, és július 23–24-éig valamennyi felvételizőt levélben kell tájékoztatni elért eredménye függvényében arról, hogy sikeres volt-e felvételije vagy sem.

Bod Péter

Jég elverte, szél ledöntötte

Hatalmas vihar vonult végig hétfőn délután a Dél-Alföldön. Az őrült módjára vágtató szél útját kidőlt fák és megrongált postai vezetékek jelezték. Mezőhegyes és Mezőkovácsháza között egy távközlési oszlop dőlt a vasúti pályára, több helyen pedig letört ágak akadályozták a vasúti közlekedést. Amint az egykori western-filmekben, megesett az is, hogy a vonat utasai takarították el az ágakat a sínről, hogy a szerelvény folytathassa útját. Súlyos helyzetbe hozta a hétfői vihar a Battonya, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza térségében gazdálkodó mezőgazdasági termelőket is. A heves szél és a helyenként lezúduló jégeső alaposan helybenhagyta a növényi kultúrákat. A legtöbb kár a búzában, kukoricában, napraforgóban keletkezett, de törhetik a fejüket a szakemberek, hogy miként takarítják be a máriatövis nevű gyógynövényt is. A térségben élők igazán elmondhatják: a szegény embert még az ág is húzza!

– A gabona nagy része megdőlt a hétfői vihar során. Ez azért veszélyes, mert emiatt a kalászok felé történő tápanyagszállítás akadozhat, ez pedig minőségromláshoz vezet, hiszen kisebb lesz a hektolitersúly. És persze komoly gondok adódhatnak a betakarításban is. A ledőlt búzát nehezebb aratni, a késedelem pedig ismét csak a minőség rovására megy – mondta *Szabó Zoltán*, a mezőhegyesi Ménesbirtok Rt. szakembere.

– Gondot okoz az is, hogy a mi területünkön sok az erdősáv, s a szél rengeteg ágat, gallyat letört, be, hogy a búza náluk is alaposan megdőlt, ami a levélbetegségek terjedését is elősegítheti.

– Hozzávetőleg tizenöt milliméter eső esett hétfőn ezen a környéken, ami önmagában nem sok, de a szél jelentős pusztítást végzett. A búza teljesen megdőlt, ami akkor is baj, ha a kalászokban nem esett kár. A fekvő búzát nagyon nehéz lesz betakarítani, s ha ne adj' isten még egy esőt is kapunk betakarítás közben, akkor megnézhetjük magunkat! – vélekedett az elnök.

A másik battonyai szövetkezet, a Dózsa sem járt jobban. *Varga Imre* főagronómus arról számolt

– Komoly kár ért bennünket: a máriatövis, amely éppen virágzott, úgy néz ki, mintha ledöngölték volna. (A máriatövis nevű gyógynövényt a környéken több mint ezer hektáron termelik, a szövetkezet integrációjában.) Ilyen mértékű dőléssel még nem találkoztunk, mióta ezzel a növénnyel foglalkozunk. Hogy miként fogjuk betakarítani, még nem is igazán tudjuk, hiszen ennél lényegesen kisebb dőlés is komoly gondot okozott a múltban.

Dombegyházát alaposan elverte a jég. A Petőfi Mezőgazdasági Szövetkezet elnöke, *Dús Béla* elmondta a Békés Megyei Napnak, hogy körülbelül ezer hektáron tett kárt a jég. Megsínylette a hétfői vihart a kukorica, az őszi árpa, a búza, a fűszerkömény, de a paradicsom is, mint ahogyan szinte minden kultúrában komoly kár keletkezett, amelyet a jég elért. A biztosító szakemberei kedden reggel kezdték meg a kárfelmérést, éppen ezért a kár mértékéről még nem tudott beszámolni az elnök.

Dancs László

TAKÁCS GYŐZŐ keramikus

1998 jún 24

Szent Iván napján született az ünnepelt

Takács Győző keramikusművész 60 éves

Szegeden született 1938. június 24-én, Szent Iván napján. Ez a nevezetes népünnepély a pogány kori nap- és tűzimádás nyomait mutatja. Gyermekkorában társai gyakran évődtek vele, hogy bokorugrónak született, amit ő szívesen vállalt, és vállal ma is, e pogány népünnepély összes hagyományával együtt. Nem véletlen, hogy művészpályája során a tűz nyelvén fogalmazó keramikusművész lett belőle. Békés, nyugodt polgári családban született. Anyai nagybátyja híres festővé lett Ausztráliában.



Egy jellegzetes Takács-figura
SZABÓ B. GÁBOR FELVÉTELEI

Szívesen emlékszik vissza gyermekkorára, nagyszülei hatalmas, vadregényes kertjére, ahol mindig volt fúrás-faragás, játék, és ahol mindig volt mese.

Középiskoláit Budapesten, az Ybl Miklós Magasépítő-ipari Technikumban végezte el, de nem lett belőle építész. Ettől az iskolától különösképpen grafikai világa erősödött; konstruktív gondolkodást, a szelektálás képességének lehetőségét kapta. Budapesten találkozott Barcsay Jenő festőművésszel, akinek szabadiskolájában két szemesztert végzett, s aki rendkívül nagy hatással volt rá. Ekkor dőlt el, hogy grafikus-festőművész lesz belőle. Ezután előfelvételt nyert a Képző- és Iparművészeti Főiskolára, de a katonai bevonulás elől a Szegedi Tanárképző Főiskola rajz–földrajz szakára menekült. Szerencséjére legyen mondva, mert kitűnő iskolának bizonyult, és ahol ez idő tájt az oktatásban valódi reneszánsz szemlélet uralkodott. Kiváló szakműhelyek léteztek: itt találkozott a kerámiával is, amelyből egy életre szóló szerelem született. A festő-grafikusi látást sikerült ötvöznie a kerámia nyelvezetével, s így alakulhatott ki benne a strukturális művészet szintézise. Főiskolai évei alatt a hódmezővásárhelyi Majolikagyárban kapott alkotási lehetőséget, ez nagyban gazdagította keramikusi tevékenységét. Ezután Erdei Ferenc és Lükő Gábor etnológus javaslatára Makóra ment a gimnáziumba tanítani, ahol művésztanár lett. Makón nagy lendülettel vetette magát a munkába, megszervezte a Marosmenti művésztelepet, amely ma is működik. A művészeti közélet területén is sokat produkált. Takács Győző művészetét mindig a népművészet értékeinek továbbéltetése mozgatta. A népi hagyományokban azokat az értékeket tartja fontosnak, amelyek tovább építhetők. Mindenekfölött tiszteli azokat a mesterembereket, akik maradandó funkcionális értékeket hoztak létre a mesterségükön belül. Ezek a tárgyak egy egész nép vagy népcsoport történelméről, kultúrájáról beszélnek az utókornak. Takács Győző rendkívül sokszínű, sokoldalú művész. Minden anyagban képes gondolkodni: ha kell, grafikát csinál, képet fest, ha kell, szobrokat, érmeket farag, ha úgy adódik, akkor kerámiát készít, gyönyörűséges kandallókat épít, vagy könyveket illusztrál, színpadi díszletet tervez...



Takács Győző

Tehetségét nagylelkűen, nagyvonalúan szórja szét mindkét kezével, hogy embertársainak katarzist, örömöt okozzon. Igazi reneszánsz lelkületű művészember. Nyitott lélekkel él, szereti az embereket, ezért őt is szeretik. Gazdag pályafutása során számtalan rangos elismerésben, kitüntetésben volt része. Legutóbb megkapta a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje kitüntetést. Takács Győző az a keramikusművész, akit nem fog a tűz, és nem pogány Szent Iván éji születése miatt, hanem mert ő fogja, ő tartja kezében a tüzet.

Szabó B. Gábor

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 30

Csongrádmegyei Hirlap

Tabàcs Győző festőművész

1021

● KIÁLLÍTÁS. Ma, csü-
törtökön délután 18 órai
kezdettel Csanádpalotán, a
Kelemen László művelődési
házban kiállítás nyílik Ta-
kács Győző festőművész
munkáiból. Megnyitó besze-
det Balázs István, a nagy-
községi közös tanács elnök
mond.

AP

Erőteljesen fejl
a magyar—jugoszláv

A Borba kommentárja Kádár János jugoszláviai látogatás

* BELGRÁD — MTI

A *Borba*, a JKSZ központi lapja szombati számában „Szomszédok hasznos beszélgetései" címmel vezércikkben foglalkozott Kádár János és Gáspár Sándor nem hivatalos jugoszláviai látogatásával.

Mi sem természetesebb — állapítja meg egyebek között a cikk — mint ha két szomszédos és amellett szocialista ország legmagasabb rangú államférfiai találkoznak és kicserélik gondolataikat. *Ugyanakkor semmi sem hasznosabb ennél a két ország kapcsolatainak fejlesztése szempontjából, bármilyen jók legyenek is azok a kapcsolatok.*

Kádár János és Gáspár Sándor háromnapos nem hivatalos látogatása alatt megtárgyaltak
két ország
újat, ha r
is a kéto
a legnagy
elvtársak
állapította
zásuk óta
Egyebek k
hogy több
ország szo
nek és az
A *Borb*
Kádár Ján
gálva meg
fél nézetei
erősítését i

Újabb halálos ítélet Indonéziában

Sukarno még nem hagyta jóvá a Malaysiával kötött kibékülési megállapodást

* DJAKARTA — MTI

Sukarno elnök a jelek szerint egyelőre nem hagyta jóvá az Indonézia és Malaysia közötti megbékélésre Bangkokban kidolgozott ja-

üldözés folytatásáról szól-
nak a többi jelentések. *Su*
harto tábornok, Indonézi
„erős embere" pénteken
egy rövid beszédben ismé
felidézte a „kommunista ve

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Takács Győző

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

1966 JÚN 5

1021

HÍR



PULYKÁS ANYÓNY 1966

TAKÁCS GYŐZŐ RAJZA

tési ü
Szoln



Majoros Károly átadja a kitüntetést Szilágyi Gyulának

tályának főelőadója; *Kecsmarik Lászlóné*, a Sportszövetségi és Rendezvény Iroda csoportvezetője; *Kelemen Lajosné*, a kisújszállási városi tanács városfejlesztési és gazdálkodási osztályának főelőadója; *dr. Kerékgyártó Imréné*, a karcagi városi tanács városfejlesztési és gazdálkodási osztálya főelőadója; *Králik Lászlóné*, a megyei tanács oktatási és továbbképzési intézetének csoportvezetője; *Kriston Béla*, a tiszapüspöki községi tanács elnöke; *Lajkó Mária* a túrkevei városi tanács személyzeti és oktatási csoportvezetője; *Matkovics Mihályné*, a megyei tanács kereskedelmi osztályának adminisztrátora; *Orosházi Jenő*, a megyei tanács pénzügyi osztálya főmunkatársa; *Süvegesné Somodi Zsuzsanna*, a megyei tanács építési és vízügyi osztálya csoportvezetője; *Tóth Antal*, az örményesi községi közös tanács főelőadójának; *Velki Pálné*, a jászberényi városi tanács művelődési, egészségügyi és sporosztálya főelőadójának.

Megyei főtanácsosi címet három tanácsi dolgozó kapott, városi főtanácsosi címet egy, városi tanácsosi címet egy tanácsi dolgozó kapott. Községi tanácsosi címet tizenöten vettek át.

évfordulója tiszteletére. Az ünnepségen *Szentesi László*, a Meszöv elnöke nyújtotta át a Kiváló Munkáért és a Kiváló Szövetkezeti Munkáért kitüntetéseket az arra érdemeseknek.

Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült *Dragon Károly*, a Tiszavidék Szövetkezeti Közös Vállalat számviteli osztályvezetője, *Szabó Kálmán*, a túrkevei Áfész boltvezetője; *Mezei József*, az Egyesült Jászsági Áfész boltvezető-helyettese.

Kiváló Szövetkezeti Munkáért kitüntetést kapott *Nagy Emilné*, a Rákóczifalva és Vidéke Takarékszövetkezet üzemvezetője, a Hazafias Népfront községi titkára; *Tóth Imréné*, a Kunszentmárton és Vidéke Áfész boltvezetője; *Dobai Tiborné*, a kisújszállási Szövetség Áfész boltvezető-helyettese; *Molnár Józsefné*, a Tiszafüred és Vidéke Takarékszövetkezet kirendeltségvezetője; *Papp Józsefné*, a Fegyvernek és Vidéke Áfész boltvezetője; *Hasznos Éva*, a kőtelki Szőke Tisza Áfész számviteli csoportvezetője; *Dugonics György*, az Egyesült Jászsági Áfész területi ügyvezetője; *Hevér Miklós*, a Jászapáti és Vidéke Áfész jászszentandrási ügyvezetője; *Mészáros Fertnc*, a Karcag és Vidéke

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 387-748, 340-726

Takács Győző grafikus – és keramikusművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1984 APR 3

1021

Groteszk figurák balladai világban

Beszélgetés Takács Győző keramikussal



Rendkívül hangulatos és látványos művészi alkotással gazdagodott a napokban Szolnok. A Megyei Gyermek- és Ifjúságvédő Intézetben avatták fel Takács Győző grafikus és keramikusművész domború kompozícióját. Az alkotó Békéscsabán él, ez az első nagyszabású munkája Szolnok megyében.

— A Jászkunságban szinte már itthon érzem magam — mondta — régóta munkakapcsolatban vagyok a mezőtúri Fazekasok Népművészeti és Háziipari Szövetkezetével. Az utóbbi időben szaktanácsadóként dolgozom náluk. Több munkát terveztem már a szövetkezetnek. Abban a szerencsés helyzetben is vagyok, hogy a mezőtúri művésztelep egyik alapítótagjának mondhatom magam.

— Hogyan született meg az ifjúságvédő intézetben felállított alkotás?

— A lektorátustól kaptam a megbízást, két pályamunkát dolgoztam ki, örömömre azt fogadták el, amely hozzám is közelebb állt, és amit végül is átadhattunk Szolnokon. Az intézmény jellege meghatározta a témát, olyan művet akartam készíteni, amely kapcsolódik az ifjúságvédelemhez, a gyermek — szülő viszonyához. Igyekeztem a domború kerámiámnak egy balladai hangvételt adni, amely nem nélkülözi a groteszk, játékos elemeket sem.

Ez a világ nagyon közel áll hozzám. Szinte valamennyi munkámban tükröződik. Sokáig gondolkodtam azon, hogyan, milyen formában valósítsam meg művemet. Úgy gondolom a nő feleségként, anyaként mindannyiunk életében döntő szerepet játszik. A hármas tagozódású kompozíciót ezért úgy építettem fel, hogy a nő életének három jelentős szakaszát próbáltam megformázni. Az első részben a tisztaság, a lányság világa fogalmazódik meg, a természet szépségeivel övezve. A középső részben maga a család, az anya körül a gyermek és a férj szerepel, míg különleges korszaka a terhesség, a gyermekvárás boldog időszaka öltött testet. Véleményem szerint az élet tartalmi mélysége a családhoz fűződik, ezért került a kompozíció középpontjába.

— Az alkotáson számos motívum fedezhető fel, amely a népművészetre utal.

— Munkáimban nagymértékben kötődöm a folklórhoz. A fazekashagyományokból indultam el, az eredeti szín- és formavilágot próbálom magam fantáziája szerint továbbdolgozni, átalakítani. A klasszikusnak mondható fazekasmunkák mindegyikében — legyen az szilke vagy éppen butella — felfedezhető a végtelen egyszerűsége mellett valamiféle groteszk, kedves vonás is. Ezeket nagyon közel érzem magamhoz, és úgy gondolom munkáimra jellemző a groteszk, játékos jelző. Van egy elvem, amely szerint az élet maga is „játék" csak nagyon szigorú szabályai vannak, de ezeket minden körülmények között be kell tartanunk.

— Első Szolnok megyei munkájának méretei monumentálisak. Mennyi ideig dolgozott rajta, és min dolgozik jelenleg?

— Segítséggel három hónapot vett igénybe, a hódmezővásárhelyi majolikagyárban készítettem el, ahol egyébként tervezőként dolgozom. Csupán a kerámia felrakása két hetet követelt. Jelenleg egy békéscsabai óvodába készítek egy háromfigurás kompozíciót, amelyen a gyerekek természetesen játszhatnak, mászkálhatnak is. Remélem örömüket lelik majd benne. Mindig szívesen dolgozom olyan munkán, amellyel a gyerekeket ajándékozhatom meg.

— f. s. —

dülővá
lhet Csongrád?

Tisza—Körös vidéki Területi Intézõ
— Csak reális célok tűzhetők ki

déka, a nagy homokfövényű, ideális méretű strand, a Körös-toroki üdülőtelep és a holtágak létezése.

A város a vizek karjaiban ring. Aki nem járt itt, költői túlzásnak érezheti ezt. A város környéke apróvadban gazdag. Megfelelő, okos fejlesztéssel vadászparadicsom lehet belőle. Kellemes kirándulóhely a közeli Labodár, a bokrosi puszta, ahol még időnként megtalálható a puszták régi hangulata, a gulya, a nyargaló ménes. Az Alföld szépsége sajátosan tárul fel. Csak erre alkalmat kell teremteni.

A város múltját és jelenét mind többen akarják megismerni. A Csongrádi Napok nemcsak az önismeretre adtak alkalmat. A Körös-torokban olyan ütemben épülnek a nyaralók, hétvégi üdülők, hogy az minden elképzelést fölülmúl. Ebben az évben 300 személyes camping várja már itt a vendégeket. A termálfürdő 47 fokos vize reumatikus fájdalmak enyhítésére alkalmas. Éles a városközpont és a Belváros, a „régi Csongrád" kontrasztja. A történelmi levegőjű Belvárosban, a zegzugos kis utcákat járva a múlt levegőjét érzi a látogató. Mert a néhány megmaradt, befelé forduló, ab-

borzását. Legtöbben nyilván nyáron fognak érkezni, amikor lehet strandolni és a Csongrádi Napok eseménysorozata a megszokottnál több élményt, látnivalót kínál.

Sok, nagyon sok tennivaló van addig, hogy bátrabbá váljék a vendéghívó szó! Növelni szükséges a kereskedelem színvonalát, gyökeresen megjavítani a vendéglátást! Például a Belvárosban ott a helye egy csárdának, amely a régi környezethez alkalmazkodik kiképzésében és berendezésében, valamint speciális csongrádi ételekkel és borral várja vendégeit. Sem a Körös-torokban, sem a Népkertben nem szabad a vendéglátás tavalyi „színvonalát" megismételni! Ez komoly károkat okozhat a kezdődő idegenforgalomnak!

Mielőbb új szállodára van szükség. Egyszóval a legsürgősebben olyanná kell tenni a várost, hogy az is otthon érezze magát, aki először jár itt.

Csongrád jó levegőjű, nyugalmas kisváros. Kiválóan alkalmas üdülésre, pihenésre az év minden szakában. Az eddig felvázoltakból is kitűnik, hogy üdülővárossá fejlődhet. Hogy az lesz-e? Akaratban és lokálpatriotizmusban nincs itt hiány. E tele-

Takács Győző

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1970 MÁJ 24

1021



TAKÁCS GYŐZŐ: TULIPÁNOS LÁDA

Takács Győző

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 FEB 28

György úti nagygyűléséről.

Takács Győző festőművész képeinek kiállítása ma délben nyílik meg a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban.

△

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., GÁLÓI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 28

Takács Gy. 420

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

— Takács Győző festőművész képeiből nyílt kiállítás október 26-án, vasárnap a makói József Attila Múzeumban. A tárlatot Hézső Ferenc festőművész adta át az érdeklődő közönségnek.

1021

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1971 MÁR 2

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

Takács Győző

rul sor. (MTI)

Kiállítás

1021

Vasárnap déli 12 órakor nyílt meg Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeum emeleti termében Takács Győző festőművész kiállítása. Megnyitójában Hézső Ferenc festőművész elmondotta, hogy Takács Győzőnek ez az első önálló vásárhelyi kiállítása. Bár a fiatal művész makói születésű, művei a vásárhelyi iskolával való azonosulásáról vallanak. Igazolják — amit a művész szóban is állít —, hogy legfőbb törekvése a népi felemelkedés, a szocialista fejlődés hű szolgálata.

Értesítjük ügyfeleinket,
hogy az Irodagéptechnika

Takács Győző
MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Tevanei Szemüvés
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1982 OKT 23
1021

Arcok közelről

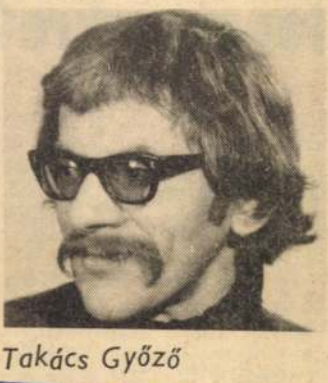

Takács Győző

Békéscsabán, az új postaépület fölött levő művészlakások egyikében beszélgetünk. Modern, szépen berendezett otthon, mindenütt rajzok, festmények, a falakon népi tálak, kerámiák. A szomszédos szobából gyereksírás muzsikál.

— Ha zavar a kislányom hangja, felmehetünk a műterembe — javasolja a házigazda, *Takács Győző* keramikus művész. — Jó lenne, ha megnéznénk a műhelyem is. Szegeden van a munkáim egy része, kiállításon, de azért tudok mutatni rajzokat, grafikákat bőségesen. A békéscsabai téglagyárral vagyok jó kapcsolatban, ahol nagyszerű szakembergárdával sikerült összekovácsolódni. Burkolóanyagokkal kísérletezünk, úgy néz ki, nem is eredménytelenül. Szeretem, ha az esztétikai értéken túl közvetlen haszna is van a munkámnak. Benn kell élni az élet sűrűjében, különben nem lehet alkotni sem.

— *Hol érzi magát a legjobban?*

— Tulajdonképpen mindenütt, ahol dolgozni lehet. Néha azt gondolom, milyen jó lenne, ha bezárnának egy műhelybe, ahol nem lenne más, csak agyag és papír. Rajzok által élhetném ki lírai hajlamom. Amikor pedig kiáltani kell, agyagba formálnám indulataim. Igaz, egy napig sem tudnék „visszavonultan" élni. Ki az utcára! Művészi módon megfogalmazni a feszítő gondokat. Mint ahogy tették a század elején élt példaképeim. Kassákék, Uitz Béla. Persze, azóta nagyot fordult a világ. Meg kell tanulnunk nem forradalmi időkben is magas hőfokon élni. Harcolni ellene, hogy a művészet egyre inkább elfordul az embertől.

— *Bizonyára többen is vannak, művészek, akik fontosnak tartják a közéletiséget. Mennyire látszik munkájuk eredménye, például a békéscsabai városkép alakulásában?*

— Évekkel ezelőtt volt egy városszépészeti bizottság. Összesen háromszor találkoztunk, akkor is már eldöntött dolgokat kellett „megvitatni". Hiába tiltakoztam például, hogy a Kossuth teret nem kellene annyira beburkolni, hagyják élni a természetet. Maradt a terv, a tér pedig olyan lett, amilyen. Hangulatát, jellegét veszíti el a város. És ez nem csupán anyagiakon múlik. Szeretném tudni például, honnan veszi a bátorságot az, aki a lakótelepek falain színorgiát rendez. Néha arra is kellene gondolni, hogy ezekben a házakban emberek laknak...

— *Mit tesz ilyenkor a közösségért alkotó művész?*

— Dolgozom! Az ipari kerámiától a gyermekbútorok tervezéséig, könyvillusztrációtól színházi díszlettervezésig, a legkülönbözőbb területeken tevékenykedem. Ha elismerést is kapok érte, természetesen jólesik, de az is fontos, hogy energiáim nem égnek el hiába. Másfél évtizeddel ezelőtt Olaszországban hirdettek egy grafikai pályázatot, ahol Picasso volt a zsüri elnöke. Ezüstérmet kaptam, de sajnos, a díj átvételére nem utazhattam ki. Picasso mester kézszorítását így nem őrizhetem emlékeim közt, de ha munkáimmal sikerül szebbé varázsolni a környezetünket, számomra az is hasonló örömet jelent.

Andódy Tibor

Mit költ az e fegyverekre?

Falkland... Libanon... Irak és Irán... ki tudná megmondani, hogy óránként vagy percenként micsoda összegek és értékek szállnak el a semmibe? Jean Jacques Babel svájci tudós nemrégiben kimutatta, hogy az elmúlt 5500 évben közel 15 000 háborút viseltek a Földön. A véget nem érő öldöklésben — mert hiszen ebből az öt és fél évezredből alig 292 esztendő múlt el békességben, szerinte körülbelül 3,7 milliárd ember lelte halálát a csatatereken — s ehhez jön a mérhetetlen anyagi kár.

A mi századunkban a fegyverek gyors fejlődése, a szövetségek körének kiszélesedése nyomán a pusztítás méretei meghatványozódtak. Az első világháborúban még „csak" 33 állam vett részt (10 millió halott, 20 millió sebesült, mintegy 360 milliárd dolláros hadikiadás), a második világháborúba sodródott országok száma már 72-re ugrott (52 millió halott, 90 millió sebesült, hoz-



Izrael legutóbbi libanoni agres áldozatul

Reagan rutinos modora

Szembesítés e

Különösnek tűnhet Európában, de Reagan amerikai elnököt a washingtoni sajtóvilágban még mindig a „nagy meggyőzőnek" nevezik. Azt értik ezen, hogy az elnök televíziós megjelenése és megnyerő beszédmodora politikai erővé válik egy olyan világban, ahol az átlagpolgár gondolkodását a képernyő messzemenően befolyásolja. Az elnök és tanácsadói persze igyekeznek ezt az előnyt a végsőkig kihasználni. A november 2-i választás előtt tehát Reagant egész sor televíziós műsorban „léptetik fel". A szövegkönyv világos: igyekszik majd meggyőzni a választópolgárokat eddigi politikájának helyességéről. Nem lesz könnyű dolga. De vigyázat: Európából nézve Reagan nehezebb pozícióban van, mint az amerikai átlagpolgár szemében.

A nagyvilág számára Reagan politikájának döntő és negatív vonása a nemzetközi helyzet feszültségét fokozó politikai akciók sora, a túlhajtott fegyverkezés és nyugat-európai szövetségeseinek erőltetése egy szovjetellenes gazdasági háborúra. Az eredmény eddig, az elnöki megbízatás felútján az, hogy a tőkés világ legfontosabb katonai blokkja, a NATO ma megosztottabb, mint valaha. A szovjetellenes gazdasági háború kérdésében a Fehér Ház még legkonzervatívabb nyugat-európai fegyvertársaival — az angol kormánnyal — is szembekerült.

Ám Amerikából nézve mindez másodlagos jelentőségű. Az Egyesült Államokban — évtizedek óta — elsősorban a belső gazdasági kérdések jelentik a döntő tényezőt a választási eredmények meghatározásában. Igaz,



NAGY

Az export-import egyensúly javításáért

Magyar—brazil kapcsolatok

Évente 180—230 millió dollár értékben importálunk Brazíliából szójadarát, kávét. Exportunk azonban több mint egy évtizede képtelen meghaladni az évi 10—20 millió dollárt. Mozdonyok, úszódaruk, gyógyszerek és más kemikáliák jelentik hagyományosan Magyarország brazíliai exportkínálatát. A lista bővítése, a mennyiség növelése egészen a legutóbbi időkig minden erőfeszítés ellenére lehetetlennek bizonyult.

Takács Győző

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Természet, ember

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1982 OKT 23

1021

NÉPÚJSÁG

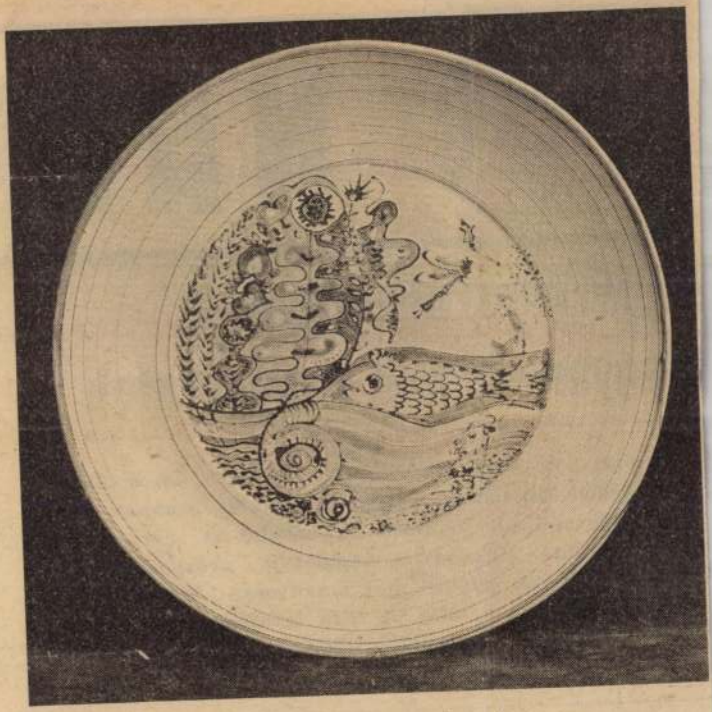

Takács Győző: Természet, ember I.

lentosegu testület az 1980-as választás óta republikánus párti többséggel rendelkezik, tehát az elnök „nyeregben van". Ha sikerül meggyőznie a választókat, és november elején a szenátusban meggyőzni a köztársaságpárti többséget, Reagan és vonala megerősödik. Ha nem — akkor a Reagan-korszak második félidejében megindulhat az ellenzéki demokraták politikai előretörése.

(—i—e)



itt azonban már nem Reagan „lép fel", csupán plasztik mása, amely Lane Kirkland, az AFL—CIO-szakszervezet elnökének kezében levő „Munkát, munkát, munkát!" plakátot nyírbálja meg

(Telefotó: AP — MTI — KS)

eddigi szinten marad, szont az export akár ötszörösére is emelkedh

És a növekedés ko sem a hagyományos f gozóipari termékek na tömegű szállításának köszönhető, hanem els ban annak, hogy Br késznek mutatkozik k lett magyar mezőgazd rendszerek megvásárlására.

A csomagterv tartalmaz egy olyan 15 millió dolláros keretmegállapodást, amelynek értelmében a brazil belső fejlesztési minisztériumhoz tartozó állami vállalat, a Codevasf három szarvasi rendszerű, központi halkeltető állomást vásárol tőlünk. A szerződés értelmében mi szereljük fel az állomásokat, szállítjuk a halivadékat és persze a technológiát. Az állomás körül létesített halastavakhoz sertéstelep és kacsatelep épül; ugyancsak magyar tervek alapján. S ez korántsem minden. A nyáron brazil meghívásra magyar szakemberek tanulmányozták a helyi adottságokat, s zat kiépítéséről. Megnőtt a brazil érdeklődés a magyar paradicsom- és hagyma-betakarító gépsorok, valamint az édesvízi halászat magyar technológiái iránt is.

A jelek szerint a magyar—brazil kereskedelem immár krónikussá vált kiegyensúlyozatlanságán változtatni lehet; az együttműködés új lehetőségeinek feltárásával máris nagyot léptünk előre. Ezt igzaolja Antonio Aureliano Chaves de Mendonca brazil alelnök magyarországi látogatása is, amelynek során a tavasszal Brazíliában megkezdett tárgyalások Magyarországon folytatódhattak.

Gádor Iván

Takács Győző

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tevékenységével

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1982 OKT 23.

1021



Takács Győző: Parasztmadonna és madárijesztő

évtizedes késéssel követte ezeket az óvoda, az iskola, a művelődési és sportlétesítmények szükséges sora. Tehát fáziseltolódás következett be, amely gyakran kedvezőtlenül hatott az életmódra is. Terveinkben az ember még nem egyszer mint munkaerő — és nem mint önmagát közösségben megvalósító, sokoldalú szükségletekkel rendelkező ember — jelenik meg.

Azt is tudjuk, hogy elméletileg a munkaidőcsökkentés az életmód fejlődését kellene, hogy eredményezze. Valójában a munkaidő-csökkenés önmagában nem eredményezi az életmód korszerűvé válását. Ennek tudati és főleg anyagi okai vannak. Tudati szempontból a szabad idő még nem eléggé érték. Mégsem ítélhetjük el azt az embert, aki szabad idejét többletjövedelem szerzésére fordítja. Vizsgálataink bizonyítják, hogy a megye lakosságának jelentős része — sajátja. Olyan mód ez, amely sára, munka egyszer a társ lis lehetőségek tör anyagi elő például a spel szó- és hálap elfogadása. Ez mód megjeleni pályaválasztási ben is, amikor ni érdeklődés és hajlam, hanem a várható kereset szerint választják meg pályájukat. Ebben a szülők magatartása, mentalitása fejeződik ki, s átplántálódik a felnövekvő nemzedékbe is.

Az anyagiasság kísérő jelensége a tárgyakkal, dolgokkal, egyáltalán a kedvező anyagi helyzettel való hivalkodás, ezeknek státuszszimbólummá válása. Ez esetenként sajnos vezetőbeosztásban levőket, sőt olykor párttagokat is jellemez.

Az anyagiasság egy másik megjelenési formája, amely — bár kevésbé veszélyes — de a szocialista életmód fejmény a munkásosztály és más dolgozó rétegek munkáját, társadalmi szerepét kérdőjelezi lényegében meg, és becsüli le. A jelenlegi gazdasági problémák mellett is meg kell őrizni a munkásosztály tekintélyét, vezető szerepét — amelyre rá is szolgált —, és olyan közvéleményt kialakítani, amely a tényleges értékeket veszi alapul, nem lebecsülve és nem is túlbecsülve a különböző társadalmi csoportok által végzett munkát.

A társadalom demokratikus légkörét, a munka szerinti értékelést sérti, hogy az utóbbi időben nagyobb tiszteletet kap a rang, a beosz-

Takács Győző

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Levegő Nyomúvén

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1982 OKT 23.

1021

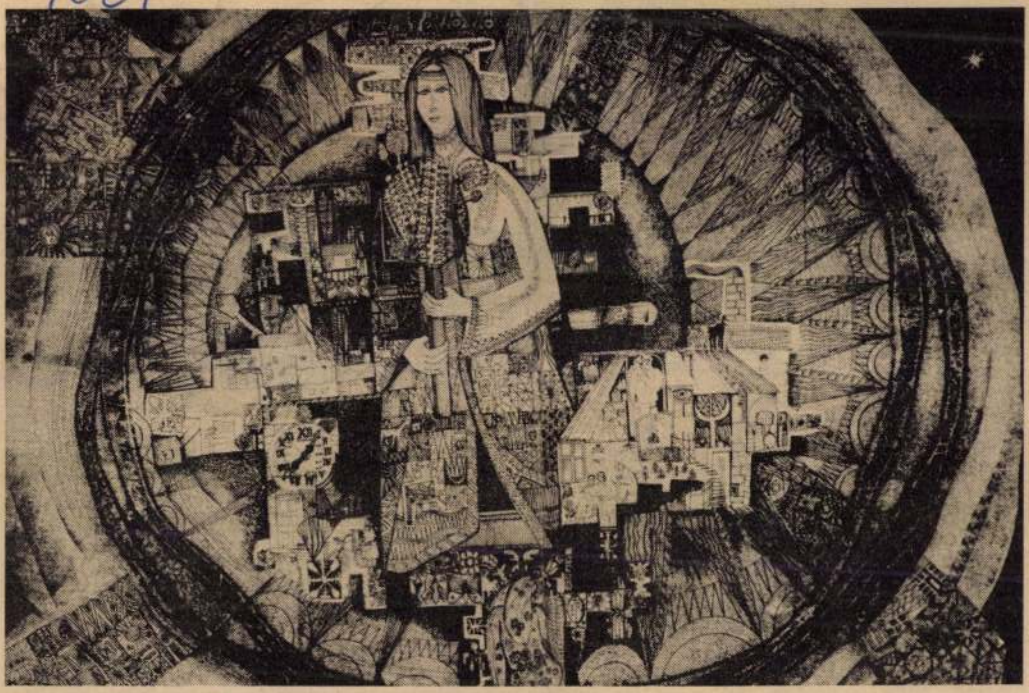

Takács Győző: Tél

NÉPÚJ

Fordítsunk nagyol a szocialista élet

Interjú Nagy Jenővel, a megyei

Az életmód összefoglaló kifejezése annak, hogy testi, szellemi, erkölcsi, anyagi vonatkozásban miként él az egyes ember, vagy a társadalom valamely osztálya, rétege, csoportja. Nem könnyű tehát az életmód minősítése a sokféle egyenetlen hatás, az élet gyakorlatának sokszínűsége, valamint a megítélésben gyakran jelen levő egyoldalúság, leegyszerűsítés miatt. Talán az életmódban tükröződik legkifejezőbben, hogy a szocializmus — mint a kommunizmusba fejlődő társadalom — átmeneti jellegű: a régi megszokások csak fokozatosan tűnnek el, és ugyancsak fokozatosan foglalják el helyüket a szocialista tartalmú szokásrendek. Nemcsak az egyes emberek között, hanem egy ugyanazon emberben is fellelhető e kettősség: a maradi és a haladó, valamint gyakran ezek ütközése. Ez a körülmény parancsolóan szükségessé teszi a helyzet reális ismeretét, illúzióktól mentes megítélését, és ezek alapján a politikai munka differenciáltságát, türelmességét.

— A szocialista életmód kérdéseivel már több pártdokumentum foglalkozott, így a párt programnyilatkozata, a XII. kongresszus. Legutóbb a megyei pártbizottság tűzte napirendjére. A téma előterjesztője titkár elvtárs volt. Szóbeli kiegészítőjében számos olyan problémát vetett fel, amelyek a szocialista

látja a tényleges helyzetet, hanem csak a „jéghegy csúcsát"; nem akarja tudomásul venni azt a fejlődést, amelyet ezen a téren is elértünk szocialista társadalmi fejlődésünk harminchat éve alatt. Az ezzel ellentétes másik felfogás idealizálja a szocialista életmódmodellt, amelyet ma még csak mint a jövőben megvalósuló célt le-

Takács Győző

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1982 OKT 23

1021

NÉPÚJSÁG



Takács Győző: Butikos

Jó

A

i

és sertestelepre

Munkaidő napi 8 óra. Fizetés teljesítménybérben (1800—2600-ig.) Próbaidő letelte után lakást tudunk biztosítani. Jelentkezés a helyszínen. Érd: a 236-os telefonon.

H. 87 574

Művezetőképző

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1969 OKT 29

Takács Győző tárlata Makón

Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között nyitotta meg *Takács Győző* első önálló kiállítását *Hézső* Ferenc festőművész a makói József Attila Múzeumban.

A fiatal festőművész alkotásai a makói és a tokaji táj bensőséges hangulatát viselik magukon. Képeinek meggyőző eleme az emberi munka és a gépek. Példának hadd álljon itt a drámai hatású *Agyagbánya* és *Kőbánya* című alkotása, amely egyben Takács erősen kísérletező művészetének sajátosan egyedi darabja. Művei közül feltétlenül elismerést érdemel az enteriőr csendjéből szinte kirobbanó *Tulipánok*, a népművészet színfoltjait feldolgozó *Tultpános láda* és *Karosszék* című alkotása.

Ugyanakkor nem hagyhatjuk szó nélkül azokat a képeit sem, amelyek erős Hézső-, Almási-hatást mutatnak. Ha ezektől, a tőle idegen festői megoldásoktól megszabadul a fiatal festő és a már jelzett sajátos hangvételű képeiből indul ki, minden bizonnyal fejlődése egyöntetűbbé és gyorsabbá válik.

Képeinek közérthető témája, az alföldi mesterekhez való kötődése és optimista, derűs színvilága arra enged következtetni, hogy Takács Győző művészete elmélyül és hamarosan rátalál egyéni festői stílusára.

POLNER ZOLTÁN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Takács Győző

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

Kiállítás

A makói József Attila Múzeumban vasárnap délelőtt kiállítás nyílik *Takács Győző* festőművész alkotásaiból. A kiállítást *Hézső Ferenc* festőművész nyitja meg. Közreműködik a DÁV filharmonikus zenekar *Bakos Zoltán* vezényletével.

5

Korrózióvédelem

A Svájci Épületgépészeti Egyesület rövid szakmai közleményt adott ki, amely szakkörökben nagy érdeklődést keltett.

Az egyesület ugyanis pályázatokat tűz ki, amelyeket mindenkor egy-egy épületgépészeti probléma megoldásának szentelnek, s a pályadíj elnyerése a pályázó szakembereknek csak a jutalom egyik részét jelenti, a másik — és a pályázók részére nem vitásan a fontosabb — a nagy hírű és nagy múltú svájci egyesület „ajánlása", amellyel a nyertes pályázó külföldi szakmai és kereskedelmi kapcsolatokat nyerhet, illetve építhet ki.

A közlemény szerint a ber-

A ma
vérnyo

Bajaink forrását igen gyakran a civilizációban és az egészségünkre kedvezőtlenül ható környezeti feltételekben kell keresnünk. A magas vérnyomást kifejezetten civilizációs betegségnek tartják.

Első látásra a jelenség a táplálkozásra és a különböző szenvedélyekre (dohányzás, alkohol) vezethető vissza; ennek kétségkívül megvan a maga jelentősége, de nagyobb hatása van az idegrendszerünkre és pszichikai állapotunkra ható külső tényezőknek.

Amikor szervezetünk „nem alkalmazkodik" kielégítő mó-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

Takács Imre

1971 NOV 29

1021

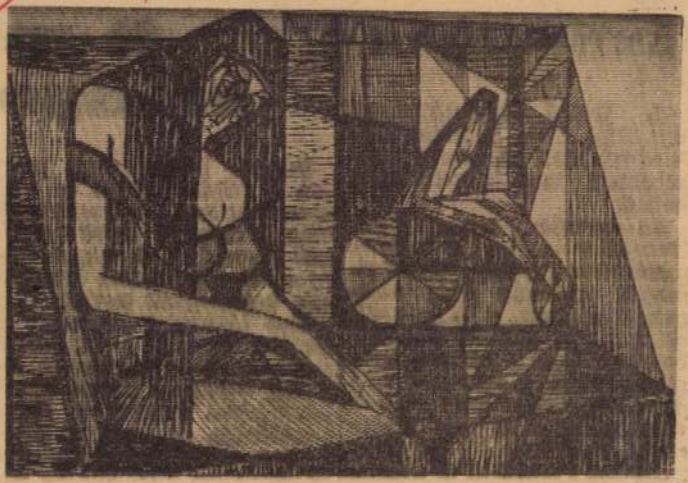

Illusztráció (Takács Imre tusrajza)

A VÁTI által készített rendezési terv Cegléd belvárosára vonatkozó részének I. ütemeként épült meg az 50 lakásos OTP lakóház, földszintjén bútorüzlettel.

Az épület a Marx Károly utca és Kossuth Ferenc utca sarkán helyezkedik el. A Marx Károly útcai oldalon földszint + 4 emeletes tűzfallal, a Kossuth Ferenc utcai oldalon földszintes tömeggel csatlakozik a meglevő épületekhez. A Marx Károly utcai jobb oldali épületre emeletráépítést javasoltunk, ennek megfelelően került kialakításra a csatlakozó nyaktag

A földszinti bútoráruház gazdasági kiszolgálására a tömbön átvezető utat terveztünk.

A Marx Károly utca a város távlati fejlesztésében nagyobb jelentőséget kap, így ez a pont városképi jelentőségű. Alaprajzilag az épület függőfolyosós.

A földszinten bútoráruház helyezkedik el. Az épület monolit vasbeton harántszerkezettel készült, a földszinten a bútoráruház miatt pillérekre kiváltott. Az épület formálása a monolit technológia lehetőségeiből indult ki.

Anyagában a homlokzat műkő, a nyílászáró szerkezetek lakásoknál fából, a bútorüzletnél alumíniumból készültek.

T. Gy.

5



1. *Földszinti alaprajz, 1 : 400*
   1. *Bútoráruház*
   2. *Bútorraktár*
   3. *Gazdasági bejárat*
   4. *Lakóház bejárat*
   5. *Lakások lomkamrái*
   6. *Szeméttároló*
2. *A bútoráruház mennyezeti részlete*
3. *Az udvari homlokzat nézete*
4. *A földszinti bútoráruház részlete*
5. *Emeleti alaprajz, 1 : 400*
   1. *Előszoba*
   2. *Szoba*
   3. *Konyha*
   4. *Hall*
   5. *Fürdőszoba*
   6. *W. C.*
   7. *Kamra*
6. *Az OTP lakóház udvari homlokzata*

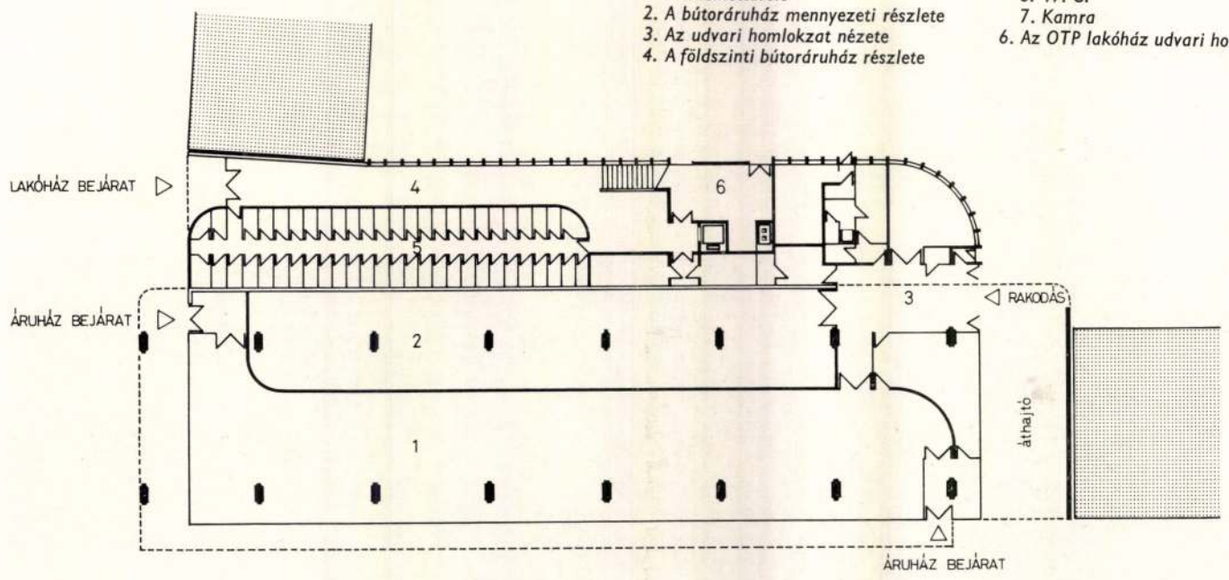

0 1 2 3 4 5

1

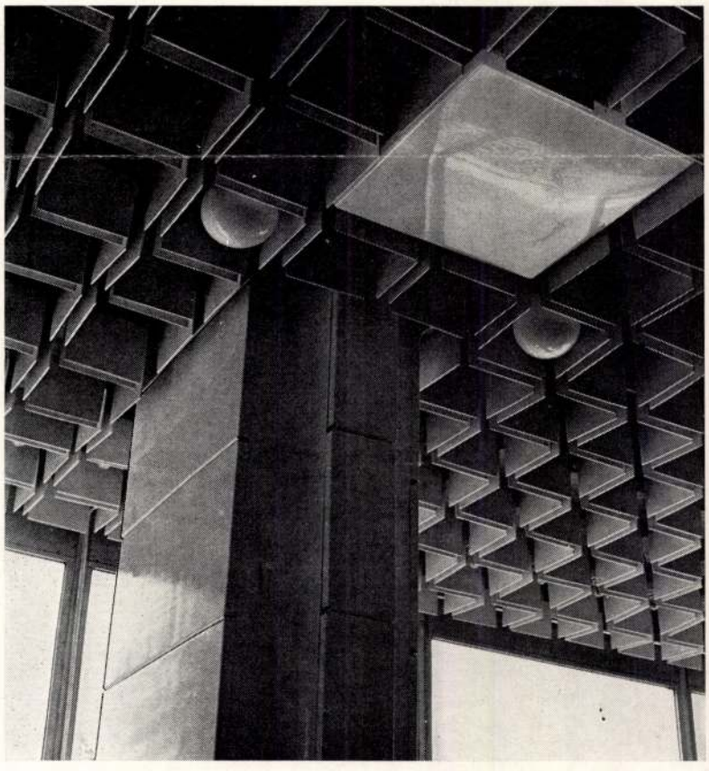

2



3

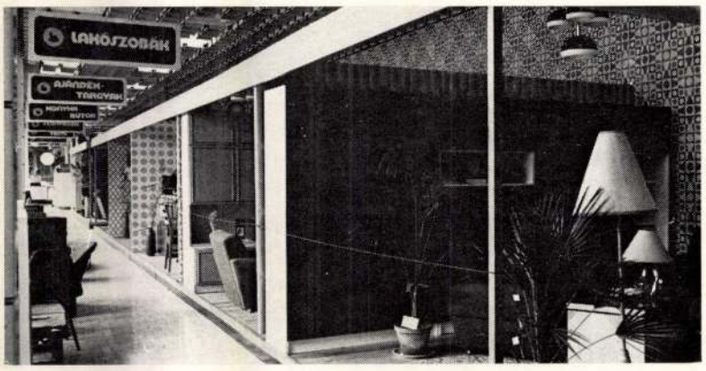

4

Tokár György
Magyar Építőművészet
1975/4

Lakóház, Cegléd, Marx Károly utca

Építész és belsőépítész: Tokár György (BVTV)

Statikus:	Serly Imre
Gépész:	Szalay József
Elektromos berendezés:	Kerekes Aladár
Kivitelező:	Ceglédi Vörös Csillag MGTSZ építő részlege
Építésvezető:	Kovács Kálmán
Tervezés éve:	1971
Kivitelezés:	1972—1973



1

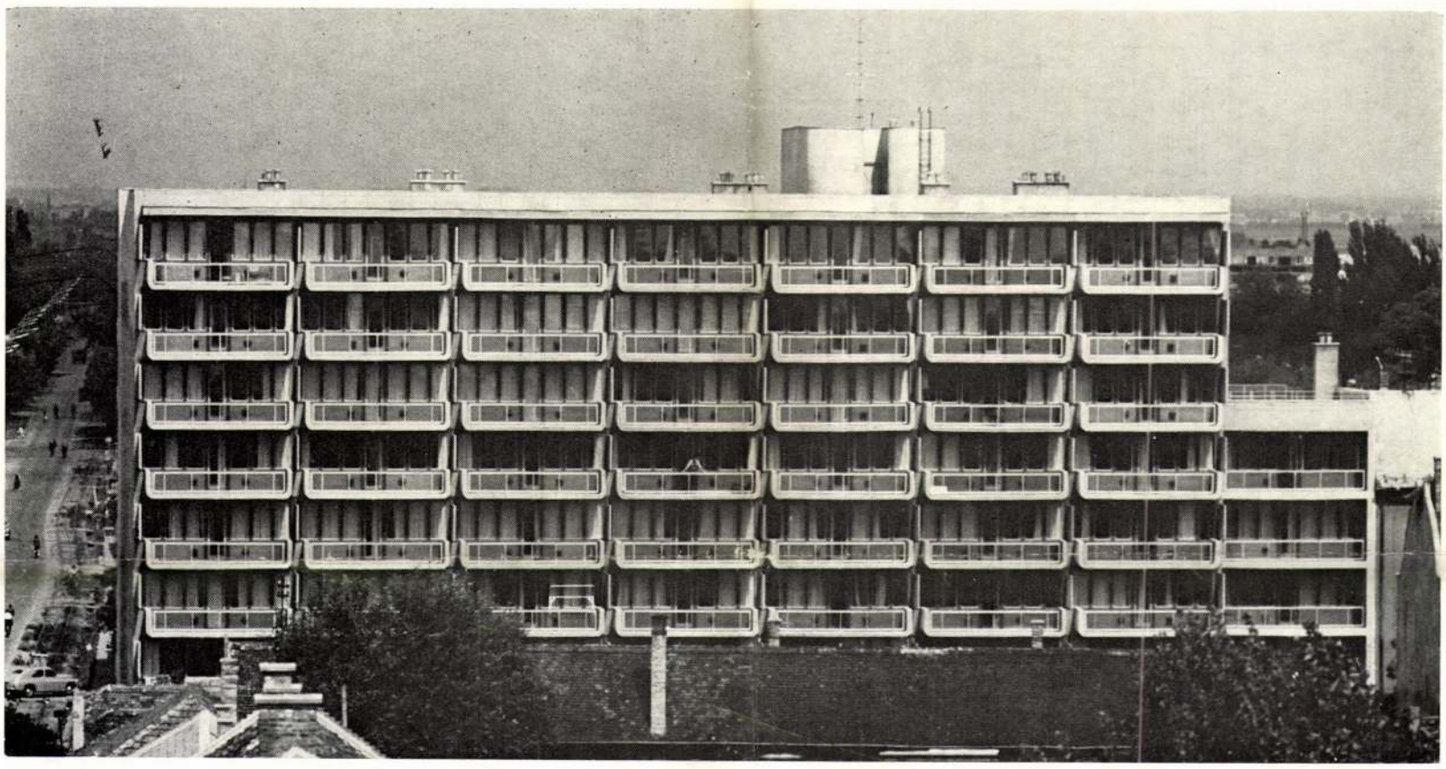

2



3



4

1. Városképi megjelenés
2. A déli homlokzat
3. Helyszínrajz, 1 : 2000
4. Marx Károly utcai homlokzat
5. A Marx Károly utcai homlokzat részlete

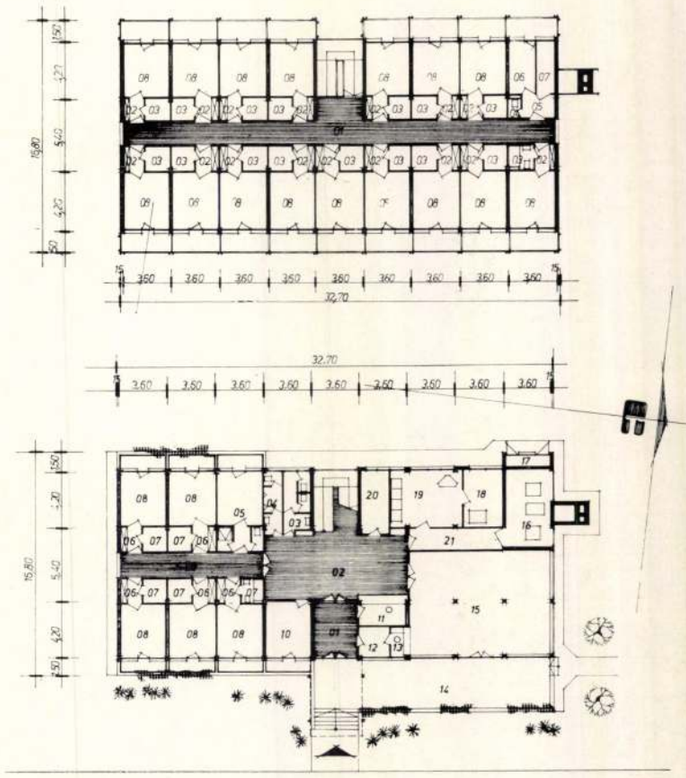

2

3

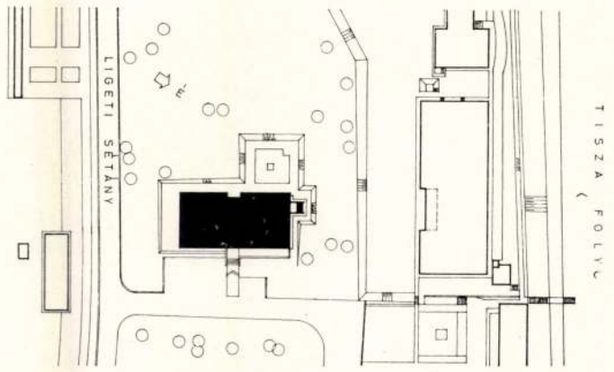

4



5



6

1. *A szálló főhomlokzata*
2. *Általános emeleti alaprajz, 1 : 500*
   1. *Folyosó*
   2. *Előtér*
   3. *Fürdőszoba*
   4. *Személyzeti W. C.*
   5. *Előtér*
   6. *Személyzeti szoba*
   7. *Raktár*
   8. *Szoba*
3. *Földszinti alaprajz, 1 : 500*
   1. *Szélfogó*
   2. *Előcsarnok*
   3. *Női W. C.*
   4. *Férfi W. C.*
   5. *Személyzeti szoba*
   6. *Előtér*
   7. *Fürdőszoba*
   8. *Szoba*
   9. *Folyosó*
   10. *Iroda*
   11. *Recepció*
   12. *Raktár*
   13. *Büfé*
   14. *Terasz*
   15. *Társalgó*
   16. *Kazánház*
   17. *Gázmérő*
   18. *Szárító*
   19. *Mosókonyha*
   20. *Tisztaruha raktár*
4. *Helyszínrajz, 1 : 2000*
5. *Recepció*
6. *Eszpresszó-büfé*

lást. A főlovász ezúttal is az utolsónak érkező huszárnak adta Villámot. Néhány perc múlva úgy vágta le magáról lovasát, hogy csak úgy nyekkent. A laktanya udvarán körbelovagoltak az újonc huszárok. Egyedül Villám vágtázott lovas nélkül, az újonc huszárnak nem volt többé kedve felmászni a nyeregbe.

S amint szépapám szót váltott a főlovásszal, Villám megállt, s ahogy betájolta magát a hang irányába, kivált a sorból és odaügetett régi lovasához. Szépapám zsebéből kockacukor került elő, s a vad természetű, zabolátlan Villám letérdelt előtte. Szépapám végigsimogatta csillogó szőrét.

A főlovász biztatta is:

— No, János, mutassa meg ezeknek a tejfeles szájú legényeknek, hogyan kell megülni ezt a sárkányt!

Nem kellett sok biztatás, szépapám máris a nyeregben volt, s büszkén járta körbe a hatalmas laktanyaudvart az újonc huszárok nagy ámulatára.

Még azon a délutánon rávették, hogy vegye meg a kincstári lovat, mert itt csak kezét-lábát töri az újoncoknak.

Szépapám postás lett a falujában. Naponta vitte és hozta a leveleket, csomagokat, pénzesutalványokat a húsz kilométerre levő vasútállomásról. Nagyon megkedvelte a zsoldjából apránként összegyűjtött pénzen vásárolt lovat. Hűséges társak voltak a munkában. De Villám otthon sem engedett senki mást magához közel, csak a gazdáját.



Borsos Miklós: Aranykor

geket. Pohar
t n félrehívt

— Te, eln
se! Tudom,
Csak egy n
gedd meg, h
lovakat, mir
ra. Boronát,
van. De ne
zőőr, ez vi
olyan durva
gyerekeit is

— Jól var
könnyítetted
Mindjárt az
szélni veled,
ber vagy má
galmasabb,
ígérő munka
hogy az istá
állatokat. A
tést. Ott épp
a két ló is
szép ez a k

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 15
Kisalföld
Takács György

1021

Fafaragók, hímzők



Takács György:
Asszony tehénnel

Három éve munkálkodik a Győri járási Hivatal és a TIT győri járási szervezete által patronált *fafaragó szakkör* s tagjai eddig mintegy 20 sikeres kiállítást rendeztek a megyében, a fővárosban és az ország minden részében. A szakkört *Saárosy Gábor*, ifjú népművész, népi iparművész vezeti; a tagok rendszeresen hallgatnak művészettörténeti előadásokat, munkájukat rendszeresen zsűrizik.

Ezúttal a MTESZ székházában mutatkoznak be fafaragó művészeink szép alkotásokkal. Műveik mellett találjuk az *écsi asszonyok* kézimunkáit és *a hövejj Pócza Margit* remek hímzéseit.

A faragók leghíresebbje *Kiss Ernő* néhány régebbi munkáját állította ki, új művei közül a már ugyancsak ismert *Utolsó barázda* című drámai erejű szobrában gyönyörködhetünk. A szobrok közül kiemelkedik *Takács György* Asszony tehénnel című alkotása, a domborművek közül pedig *Ács Gabriella* és *Valics Géza* faragásai jelentősek. Az előbbi népmesei hangulatteremtő erejével, az utóbbi karakterérzékével tűnik ki.

Gazdag motívumvilág (rábaközi), biztos mesterségbeli tudás jellemzi *Saárosy Gábor* dobozait, kulacsát, *Krancsik Gyula* használati tárgyait (törülközőtartó, fogas, cigarettásdoboz stb.), valamint *Nagy Sándor* szobabútorát, tulipánosládáit. *Dömsödy György* faragott botokat, karikásostort, *Jakab Sándor* míves falitányérokat, *Farkas József* (a környék utolsó pásztorfaragója) mángorlókat állított ki. A tárlat többi szereplője: *Gesztesi Alajosné*, *Bognár Ernő*, *Varga László*, *Vécs József* és *Orbán Gyula*.

Az écsi asszonyok is rábaközi motívumokat használtak fel párnáik, terítőik díszítésére; az alig egy éve alakult szakkör eredményesen mutatkozott be a kiállításon. Écsen — főként *Barsi Ernő* hatására — a kézimunkázás közben népdalokat tanulnak, énekelnek az asszonyok, akik egyúttal a helyi Páva-kör tagjai is. *Pócza Margit* nemcsak hímzéseiről híres, hanem gazdag képzeletű rajzairól is, amelyek közül néhányat ugyancsak bemutatott a tárlaton.

Sz.

VÁSÁRHELY

...ható eladó. Csomorkányi utca ...ugyanott eladó, a kövesút ...mellett leveles szűr is.

...ális eladó. Rácz Ferenc utca ...érd.: Bánfi utca 1.

...ladó egy jó állapotban levő ...csekocsi, egy szép fekete bá...ánysuba, bundabélésű férfi té...kabát, 54-es, 44-es strapacsiz...a, Barci-féle permetező. Jókai ...tca 44. x

...épkerti áthomás mellett morva ...adó. Érd.: Tanácsszövetkezet ...ér 48., hétköznapokon délután ...62. x

...ipő sürűn eladó. Kisfaludy u. ...4. x

...arman sv és egy Kalor kályha ...adó, Rév utca 21.

...yelem! Gumicsónna, kerék...r, motorgumik, sámlők, köpe...k javítását kénnapos határ...ra vállalok. Dékány gumija...ító, Múrtéry.

...heiza bikaborjú eladó. Érd.: ...sébeni út, 4 km. Földeáki In...ás. x

...használt Pannónia állapo...ban eladó. Bárd u. 8.

...sepekre képest, sodrásnál, fest...nyeit keretezteszi Szabóné...linovszkiné u. 12.

...129 kg-os hízó, 1 mázsa élő...ök eladó. Árpád u. 28.

...ér zománcos kályha és egy ...y Orion rádió eladó. Puskin ...28. (Volt Darányi utca.)

...ynaadi kor kapható. Vajda ...4. x

...16 a Somogyi Béla u. fűsz...ában, a Hódító 104. sz. kis ...es ház. Megtekinthető: ...nbaton, vasárnap estéz 5-ig.

...ipari kombinált szekrény, ...6b szobabútor eladó. Vörös ...ező u. 15. x

...alaszony háromévesre kisié...vat szobás keres. „126 875" ...ére levelet a Hirdetőbe.

...ók eladók Jókai utca 28.

...eladó. Nyár u. 30/a. x

...elvesznek férfi segédmun...ások, rakodómun...

APRÓHIRDETÉS

MAKÓ ÉS JÁRÁSA

Beron motorkerékpár eladó. Batthyány utca 19. (Szabó Imrénél.) Megtekinthető: vasárnap estéz nap, hétköznap délután 4 órától.

170 kilós hízó eladó. Wekerle utca 50/a.

Tűzkályhában 130 m-ől, Kortyosóban 102 m-ől fűtő eladó. Csillag utca 25.

Eladó ház: Széchenyi utca 18. Érdeklődni: Bém utca 7. x

Szakma eladó. Április 4. élés 3. x

Keresek kétszobás, arányi kutas telkes házat, kövesút, főtér közelében. Bejelentést „146 ezerig" jeligére a makói Hirdetőbe.

Eladó a Dózsa György utca 8. számú házban egy szoba, önálló komfortos lakást mazsánbanfoglaló házrész. Azonnal elfoglalható.

Eladó a Klauzál utca 12. számú ház. Beköltözhető azonnal.

Egy darab 3x1 méteres, használt képszőnyeg eladó. Érdeklődni: MNB, Makó.

Kisdjhegy I. számú épület bontásra, 300 négyzetöl telekkel együtt minden elfogadható áron sürgősen eladó. Érdeklődni: Makó. Szociális Otthon.

1000-es Wartburg Limousine negyvenezer kilométerrel eladó. Kossuth utca 11.

Közepes gumiskocsi eladó. Érd.: Váradi u. 71. x

Eladó Dembinszky utca 12. számú ház.

Egy házhely, 6 kh. föld és egy boroshordó eladó. Hosszú utca 30. x

Telepes rádió eladó. Váradi u. 71. Érd.: vasárnap.

Gazdaságban 210 n-öl szőlő-gyümölcsös eladó. Palotai útfélen, csorgón kívül 900 n-öl föld kiadó. Batthyány utca 19. x

Sibi-szivattyú, 3 csillag. MIA-motoralap, 3 soros melegágyi ablakok deszkával eladók. Törzs Kálmán u. 1.

Ház és városhoz közel tanya eladó, beköltözhetően. Érdeklődni: Kéret u. 39.

Vályogtörmelék hazaelhordható a Petőfi Szálló udvarából. Ugyanott: vályog eladó.

Figyelem! Akik alacsonynyomású központifűtő-tanfolyamra jelentkeztek. 5-én jelentkezési lapot a Szentesi Ipari Szakközépiskolában átvehetik, a tanfolyam díját átvételkor be kell fizetni. Megfelelő számú jelentkező esetén a tanfolyam december 8-án kezdődik. Még lehet jelentkezni!

Vízhúzómotor és 2 hold föld Nagyhegyen eladó. Érdeklődni: Bercsényi u. 42.

Olajfestmény és műbútorok eladó. Mátyás király u. 29.

Tehergépkocsi építőipari szaknak II. belépőcsel felvesz a szentesi Árpád Mtsz. Jelentkezés: Szentes, Marx tér 28.

28 éves elvált férfi házasság céljából megismerkedne mélyérzésű, szerény, de vigkedélyű nővel, 28 évesig. Lakással, egy kisgyermekkel rendelkező előnyben. Leveleket „Limbus" jeligére a szentesi Hirdetőbe kérek.

Lakatosokat, autóvillamossági szerelőket, kovácsot és szervizmunkást vesz fel a 19. sz. ÁKÖV szentesi főnökségre. Jelentkezés: Rákóczi utca 1.

129 kg-os hízó és takarmányrépa eladó. Mező u. 36. x

Eladó egy 90 mázsa teherbírású gumiskocsi és egy 125 kg-os hízónak felerésze. Szentes, Deák Ferenc u. 65. x

Konyha- és hálószobabútorok készen kaphatók Tokaji asztalosnál. Szentes, Marx tér 11. x

Házhelyek eladók Rozsa Sándor u. 61, sz. alatt három, egyenként 111 n-öl porta. Hatóságilag engedélyezve. Érdeklődni lehet a helyszínen személyesen, csak 2. hó 5—8-ig, egész nap.

Eladó Árpád u. 30. számú ház. Érdeklődni szombat, vasárnap. x

Simca Aronde személygépkocsi eladó. Motort beszámítok. Somogyi Béla u. 14.

200 kg-os fiatal hízók eladók. Szilfa u. 12/a.

Favorit tv eladó, Szentes, Kiss u. 18.

Eladó Kéret u. 11/a számú ház

Hálószobabútor olcsón eladó. Gaál István 207 é. fmk. 2. x

280 kg-os hízó és 20 mázsa kereszéna eladó. József Attila u. 4/a.

Esztergapad, simaágyas, 1000-es „Vulkán" eladó. Bizományba keresztüli is. Szentes, Vecseri u. 42.

Tanya eladó, Mindszenti VI. kerület 339. Érdeklődni: Nagyné Jánosiknál.

33 éves elvált szemnyi házasság céljából megismerkedne korban hozzátűlő, szerdálkodást kedvelő, lakással rendelkező férfivel. Leveleket „Csak őszinte jegyen" jeligére a szentesi Hirdetőbe kérek.

Prima 280 kg-os hízók eladók. Vajda Imre u. 13.

CSONGRÁD ÉS JÁRÁSA

Wesselényi utca 18. számú ház eladó. x

SZEGED

Kölcsönözhetők: elegáns arisztokrata-csipke menyasszonyi ruhák, szmokingok, táncruhák és színes jelmezek. Alkalmi ruhák esküvő előtt már 2 héttel lekölthetők. Szeged, Lenin krt. 30. — Jelmezkölcsönző. x

Volkswagen (export de lux) eladó. Szeged, Ságvári-telep, Szabadkai u. 46. Érd.: vasárnap. x

Értesítjük ügyfeleinket, hogy a december 19—31-ig terjedő időszakban leltározunk. A leltározás időszaka alatt december 22-ig a békéscsabai lerakatunk útján. A leltározás alatt érkező megrendeléseket zavartalanul felvesszük, majd 1967 január 3-tól ismét rendelkezésére állunk kedves vevőinknek. Dél-magyarországi Rövid- és Kötöttáru Nagykereskedelmi Vállalat szegedi lerakata. x

A makói Kossuth Tsz az 1966. évi

földjáradékot

fizeti december 7—8—9—14 és 15-én a Dózsa György utca 26. szám alatti székházában. M. 7634

Színházi hír: Hódmezővásárhelyen a Városi Színházban december 3-án Szántó Kovács-bérletben, december 8-án Jászai-bérletben a

Szegény Dániel

című bűnügyi komédia előadásai. Jegyek válthatók a színházi jegyirodában. xH. 139 875

Kertészeti női, férfidolgozókat és rakodómunkásokat

felveszünk. Bérezés: óra- és teljesítménybérben. Kertészeti Kutató Intézet Kísérleti Állomása, Szentes, Alsórét 132. ss. Sz. 12 716

Használt

hódfarkú cserepet vásárolunk

Cím:
Szegedi Cserépkályha Készítő és Javító Ktsz. Szeged, Gogol u. 9. Telefon: 13-24. Sz. 149 876.

...IÉK
...testi
...foglalkozó
egyéni termelőket, hogy
...léskötést
Sz 12 835

Gyászközlemények

Köszönetet mondok mindazoknak, akik drága jó férjem, **MÁNDOKI JÁNOS** temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek, részvétükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek. Özv. Mándoki Jánosné, Makó, Kígyó u. 41. M. 7509

Köszönetet mondunk testvéreknek, rokonoknak, jó szomszédoknak, ismerősöknek, a Lenin Tsz vezetőségének, tagságának, munkacsapat tagjainak, Vas és Fém Ktsz vezetőségének, tagságának, tanműhelynek, 681-es Ipari tanuló Intézet tanárainak, osztályának, Bajza utcai iskola tanárainak, a VI. osztálynak, akik drága jó feleségem, **FODOR LAJOSNÉ Németh Piroska** temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, ezzel fájdalmunkat enyhítették. Gyászoló család, Makó, Klapka utca 28. M. 7511

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik dr. **SZATHMÁRY DEZSŐ** temetésén megjelentek, koporsójára virágot helyeztek, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család, Hódmezővásárhely. B 2563

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, testvéreknek, jó szomszédoknak, ismerősöknek, akik drága jó férjem, édesapánk, nagyapánk, **PUSKÁS MIHÁLY** temetésén megjelentek, sírjára koszorút vagy virágot helyeztek, részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Derekegyháza. Sz. 12 876

Köszönetet mondunk testvéreknek, rokonoknak, jó szomszédoknak, ismerősöknek, akik drága jó feleségem, édesanyánk, **MAJOR IMRÉNÉ Tóth Jusztina** temetésén megjelentek, sírjára koszorút vagy virágot helyeztek, ezzel fájdalmunkat enyhítették. A gyászoló család, Hódmezővásárhely. H. 139 854

Fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy **SZABÓ SAMU** Kossuth-díjjal és Munka Érdemrenddel kitüntett színművész, a Pécsi Nemzeti Színház örökös tagja 67 éves korában Pécsett elhunyt. A pécsi köztemetőben november 22-én a város által adományozott díszsírhelybe helyeztük örök nyugalomra. A gyászoló család, Hódmezővásárhely, IV., Tánesics Mihály u. 12. H. 139 833

A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat újszegedi gyára felvételre keres

15 éves leányokat szövőipari tanulónak.

valamint lakatos, esztergályos, kőműves, szövő szakmunkásokat, szövő-cérnázó betanulókat, férfi segédmunkásokat, éjjeliőröket, fiatalkorú fiúkat és leányokat.

Jelentkezés a vállalat munkaerő-gazdálkodójánál.

S 149 876

Műszaki és közgazdasági munkakör betöltésére

mérnöki, illetve közgazdász

diplomával rendelkező dolgozót felvesz a *Hódmezővásárhelyi Divat Kötöttárugyár.*
Jelentkezés személyesen vagy írásban a személyzeti osztályon, Makói országút.

H. K. 405

Felveszünk

férfi segédmunkásokat fatelepi rakodómunkára

Fizetés teljesítménybérben. Üzemi étkeztetés, vidékiek részére munkásszállást biztosítunk.

Jelentkezés: Budapest, XX. ker. Gubacsi hídnál levő fatelepen. Tóth Árpád telepvezetőnél.

ÉM. Építőipari Anyagellátó és Készletező Vállalat.
M. H. 4882

A hódmezővásárhelyi Lenin Tsz gatterfűrésszel a

bérvágást megkezdte

Bérvágást vállal mindenfajta minőségű, 8 méter hosszú és 110 cm vastag farönkre, a kívánt méretvastagságnak megfelelően. Amennyiben a megrendelő kéri, a kivágott rönk anyagot deszkának vagy lécnek is feldolgozza. A munkadíj a köbmétereknek és a munkának megfelelően van megállapítva. A bérvágást vállalatoknak, termelőszövetkezeteknek, egyéneknek is végezzük.

H. K. 378

Gyűjtsük a tökmagot

Magas átvételi árak:
egészséges takarmánytökmag 7,— Ft kg-ként,
egyéb tökmag 4,50 Ft kg-ként.
Átveszi a földművesszövetkezeti felvásárló!

L. 36.

1966 DEC

1021

Tóth Dezső:

Erről is beszéljünk...

Négy esztendő művészeti sikerei

Valljuk be, nem beszélünk kellő mértékben művészeti életünk sikereiről. S ez bizonyos fokig érthető. Igaz, hogy akinek a kisujja körme beszakadt, hosszú ideig azt érzi, s akinek a foga fáj, nem jó közérzetről beszél, mégha egyébként kitűnő kondícióban is van. Sok szempontból természetes, hogy a közéletben, a sajtóban kulturális művészeti életünk fogyatékosságairól, problémáiról, feladatairól több szó esik, mint elért eredményeiről. S az is igaz: az eredmények egyoldalú felsorakoztatása megnyugváshoz, a kérdések önelégült elleplezéséhez is vezethet.

De a nehézségek számontartása, ha tartós egyoldalúságba merevedik, torzítás forrásává is válhat s „nem tudom, hovatovább nem fenyeget-e bennünket is ez a veszély? Ha művészeti életünk valamely fogyatékossága kerül szóba, túl gyakran találkozni a kritika olyan hangsúlyával, amelyről érezni: hiányzik mögüle az eredmények ismerete, a fejlődés tényeinek számontartása, a bizalomnak az a tárgyi alapja, amely megóv a téves általánosításoktól. Gyakori az olyan vita, amelyben csaknem mindenki tájékozottnak bizonyul a hibák, gyengeségek és tévedések felsorolásakor, de alig akad, aki hasonló otthonossággal sorolná fel azt, ami jó, azt, ami érték. Sokszor meglepő elmélettel teremtünk szerves kapcsolatot egyes negatív jelenségek közt, de rendszeresen adósak maradunk a pozitív teljesítmények szerves összegezésével. Nem beszélve arról, hogy mennyivel nagyobb hévvel továbbítjuk rossz tapasztalatainkat (vagy adjuk tovább másokéit), mint hirdetjük, ha valami megelégedésünkre, örömünkre szolgál.

Nélkülözhetetlenül szükséges tehát, hogy beszéljünk az eredményekről is, nem egy másfajta egyoldalúság, hanem a helyes önismeret, a pontosság, reálisabb helyzettudat érdekében. És csak a legutóbbi évek termését szem előtt tartva, neveket, példákat is csak illusztrációképpen, emlékeztetőül idézve.

IRODALMUNK

színesebb, elevenebb, gazdagabb lett, problémaköre, témavilága szemmelláthatóan életünk valóságához igazodik. Felveti a szocialista tudat, erkölcs, életforma kérdéseit; az elavult polgári-kispolgári életvitelt a szocializmus adta lehetőségekkel szembesíti (mint pl. Fejes Endre: Rozsdatemető, Fekete Gyula: Az orvos halála, Goda Gábor: Magányos utazás, Kolozsvári Grandpierre Emil: Párbeszéd c. regényei). Tükrözi és segíti azt a történelmi átalakulást, amely a falu világában megy végbe. Ezzel összefüggésben folyóirataink, napisajtónk, hasábjain érdekes szociográfiai irodalom bontakozott ki, s nem egy szerző írásai izgalmas riportkötetekké is kerekedtek (Féja Géza: Sarjadás, Galgóczi Erzsébet: Kegyetlen sugarak stb.).

Darvas József: Orosháza, Illyés Gyula: Ebéd a kastélyban című könyve, arra bizonyíték, hogy a szociográfia a tegnap és ma történelmi érdekű összevetésévé is szélesedhet. A parasztság megváltozott helyzetével — s ugyanakkor irodalmunk életközelségével — függ össze, hogy nem egy regény a paraszti életet ábrázolva nemzeti érdekű keresztmetszetet ad. Galambos Lajos: Isten őszi csillaga c. regénye a fordulat évét megelőző idők magyar társadalmáról nyújtott — egy termelőszövetkezet alakulása kapcsán — széles képet. Sánta Ferenc: Húsz órája ugyancsak a falu világának ábrázolása révén az elmúlt húsz esztendőnek jóformán minden ellentmondását markolta össze szerencsésen, felreérthetetlenül, egyszersmind társadalmunk fejlődésének dinamikáját is.

Irodalmunk egyre növekvő eszmei-művészi erővel vizsgálja a közelmúlt történetét. Bírálja a Horthy-rendszer üres, értéktelen világát, keresi a ma felé mutató erkölcsi és politikai értékeket, mint Németh László Irgalom c. regénye; elvégzi — mint pl. Cseres Tibor: Hideg napok, Bóka László: Alázatosan jelentem c. művei — az elkerülhetetlen önvizsgálatot: kutatja rétegek, típusok erkölcsi felelősségét. A nemzeti élet folytonosságára kérdező önvizsgálat jegyében szembesítette az utolsó magyar negyedszázad történelmének drámai fordulatait Darvas József Részeg eső-je; ugyanezzel a történelmet-tudatosító szándékkal vezette végig alakját felszabadult életünk küzdelmes fordulóin Nemes György (Egyetlen pillanat). Lengyel József (Elévült tartozás) rendíthetetlen szocialista meggyőződéssel oldja fel a tegnap nem egyszer keserű tapasztalatait.

Líránkra hasonlóképpen a társadalom kérdéseivel való lépéstartás jellemző. Az a közéleti költészet hozta meg a szocialista líra elismerését s vált joggal a legnépszerűbbé, amely a ma bonyolult viszonyai közt is meg tudja ragadni aktuális forradalmi feladatát —: Garai Gábor, Simon István, Váci Mihály költészete. A neveknek, címeknek — amelyeket nyilván sokáig lehetne sorolni — nem önmagukban van a jelentősége, együttesen illusztrálják azt a legfőbb eredményt, hogy nagymértékben megnövekedett irodalmunk realizmusának érvénye, hogy minden eddiginél elevenebb kapcsolatot tart a társadalmi fejlődés menetével. S végül is ez az, amit a közönség növekvő érdeklődése honorál: jelentősen emelkedtek az átlagpéldányszámok. Különösen versesköteteknél feltűnő, hogy míg öt-hat évvel ezelőtt 800—1200 — példányban jelentek meg, ma gyakran a 6—8—10 ezres példányszámban látnak napvilágot. De ugyanez a megnövekedett érdeklődés hívja életre országszerte az irodalmi színpadokat, kíséri a rádió, televízió mennyiségben, színvonalban gyarapodó irodalmi műsorait.

FILMMŰVÉSZETÜNK

az utóbbi években hagyta maga mögött átmeneti „szürke" periódusát s a hazai közönség érdeklődése, és számos nemzetközi elismerés bizonyítja, hogy a kibontakozás útjára lépett. E területre jellemző: azok az alkotások tudtak eszközeikben is sajátosan újat hozni, azok kerültek a hazai és nagyrészt a nemzetközi érdeklődés középpontjába, amelyek a mi mai életünkről adtak őszinte, szocialista elkötelezettségű s épp ennek révén művészileg is hiteles képet (Húsz óra, Párbeszéd, Sodrásban, Nehéz emberek, Hogy állunk fiatalember?). A múltban játszódó filmjeink közül ugyancsak azok váltak ki, amelyek összetett erkölcsi-politikai kérdésekre az egyértelmű válaszadás igényével feleltek (Hideg napok), amelyekben elmélyültebb, igényesebb lett a társadalmi kapcsolatok elemzése, egyén és közösség viszonyának történelmileg konkrét feltárása (Pacsirta, Iszony, Szegénylegények).

A tartalmi igényesség ugyanakkor műfaji gazdagodással is együtt jár. A tizedes meg a többiek, a Butaságom története a filmvígjáték szórakoztató feladatát színvonalengedmény nélkül, eredeti eszközökkel tudták megoldani; olyan jó riportdokumentum filmjeink születtek, mint az Itthon és az Éjszakára hajnal; a cannesi és krakkói fesztiválok első díjai pedig rövidfilmművészetünk eredményeinek nemzetközi elismerését is jelentették (Nyitány, Válás Budapesten). Mindez nemcsak elvont „esztétikai" eredmény — a tartalmi értéket ebben a tekintetben is a növekvő közönségérdeklődés nyugtázta. Ha a televízió miatt a filmek látogatottsága valamelyest csökkent is, ezen az általános tendencián belül a magyar filmek látogatottságának részaránya évről évre nőtt s ami talán ennél is fontosabb: a miskolci és pécsi filmfesztiválok eredményei közt elsősorban tarthatjuk számon a hozzáértő közönség aktivitását.

A MAGYAR DRÁMAÍRÁS

ilyen eredményekkel nem dicsekedhet, bár értékes alkotások sikeres művek itt is születtek (Dobozy: Holnap folytatjuk, Gyárfás: Egérút, Illés: Az idegen, Illyés: Bolhabál, Salamon Pál: Magadra kiálts, a Rozsdatemető drámai változata stb.) — Színházaink repertoárja azonban gazdag, sokszínű volt. Átdolgozások, színrealkalmazások bővítették klasszikus drámai értékeink választékát az utóbbi években (gondoljunk csak a Czillei és a Hunyadiak, a Mózes, a Magyar Elektra, a Kocsonya Mihály házassága kivétel nélkül sikeres bemutatóira). A Tragédia, a Bánk bán új rendezései e művek rejtett értékeit, újfajta értelmezési lehetőségeit hozták napfényre. A külföldi drámairodalom változatos anyagának szocialista és haladó, antifasiszta, humanista elkötelezettségű drámák adták a gerincét (Arbuzov, Babel, Brecht, Gorkij, Lorca, Rozov drámái, továbbá A helytartó, Marat halála, Az ördög és a jóisten, Beckett c. művek.)

Különösen örvendetes, hogy épp az említett darabok előadása kapcsán mutatkozott meg leginkább a rendezői tehetség, az együttesek odaadó munkája. Az sem közömbös, hogy a klasszikusok bemutatása az utóbbi esztendőkben bővült: az elmúlt évadban színházaink több mint felének volt műsorán Csehov-, Tolsztoj-, Turgenyev-, Dosztojevszkij-drámája. Külön lehetne — és kellene egyszer bőven — vidéki színházi kultúránk jelentős fejlődéséről beszélni. Az utóbbi két esztendőben éppen az új magyar drámák bemutatásában — mai magyar drámairodalmunk segítő támogatásában — múlták felül a fővárosi színházakat, ugyanakkor számos produkciójuk emlékezetes eseménye volt az egész magyar színházi életnek (Az Irkutszki történet, a Rozsdatemető szolnoki, a Mózes veszprémi, a Peer Gynt és a Sirály debreceni, az Antonius és Cleopátra kaposvári, a Botlár-ügy szegedi, a Legyek pécsi előadása stb.) S ha ehhez hozzávesszük a szegedi szabadtéri játékok, a gyulai várjátékok — s bár szorosan nem tartozik ide — a Sabaria karnevál, a soproni ünnepi hetek, a Baranyai vasárnapok, a siklósi és nagyvázsonyi játékok stb. sikerét: kitűnik, hogy a vidéki városok milyen lelkesen és eredményesen kezdeményeznek kulturális programokat, ápolják történelmi és kulturális hagyományainkat, amelyek egész kulturális életünket gazdagítják.

ZENEI ÉLETÜNK

sikereiről is kell beszélnünk, többek közt a hazai és nemzetközi elismerést aratott új magyar operákról (Petrovics: C'est la guerre, Szokolay: Vérnász, Mihály András: Együtt és egyedül) és azokról az eredményekről, amelyeket képzőművészetünk, különösen a monumentális szobrászat, a grafika, az illusztrációs művészet területén s az iparművészet számos ágában ért el.

KÉPZŐMŰVÉSZETÜNKRŐL

ugyancsak meg kell emlékeznünk; arról, hogy az utóbbi években mennyire előtérbe került a szocialista művészeti örökség (Derkovits-, Dési Huber-, s a szocialista képzőművész csoport anyagainak kiállítása; a szocialista irodalom hagyományának feltárása); hogy mennyire tágult művészeti életünk szemhatára és a XX. századi szocialista és polgári értékeknek mennyivel gazdagabb választéka áll ma a közönség rendelkezésére, mint korábban; hogy egész szellemi életünk mennyi közéleti — köztük művészeti — kérdést feszegető vitától pezseg; hogy az általános kulturális forradalom eredményei nyomán hogyan szélesedik és aktivizálódik az új közönség, az új szocialista művészeti közvélemény.

Dehát e cikk korántsem teljességre törő „eredménylista". Szerény és alkalmi emlékeztető csupán: bizonyos fogyatékosságokkal küszködő művészeti életünk megítélése során tartsuk szem előtt sokkal jelentősebb eredményeit. Így a problémákat is másként fogjuk látni. S állandóan eszünkbe jut majd, amiről oly sokszor megfeledkezünk: szocialista művészeti életünk szolgálata nemcsak a hibák bírálatát, de legalább ugyanannyira az eredmények ismeretét és propagálását is jelenti.



VÁRAKOZÁS

1966

TAKÁCS GYŐZŐ RAJZA

KISALFÖLD
SZABADSÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-088, 337-748, 340-726

fele ÁL

ból ismeretes,
t szembe az
vogó logikával
ülölködők ko-

egényében azt
a belső indíté-
ztetik Eötvöst,
helyzetben is
. hogy latba
iszi, politikusi
kockáztasson.
nye, hogy lé-
tárja fel Eöt-
igyát, emberi
mérlegelő, té-
áll előttünk.
zzel tárja fel,
zaka, töpren-
án áll össze
kép, a végső
dások, fenye-
tanácsok sem
tától, hogy az
jön.
hatásos írói
és mutatja
i élet jelentős
momentuma-

Az író, ha nem eredeti... bocsátja közre a művét, írói álnevet használ. Ez lehet a családnévtől eltérő név, lehet foglalkozás megjelölése, de *álnévnek számít a betűjegy, a betűcsoport is,* amely rendszerint az író valódi nevéből készül. A XVI. és XVII. században divatos volt a családnév görög, vagy latin fordítása — *Juhász Péterből* így lett *Melius, Szántó Istvánból Arator.* Divatos volt az író eredeti nevének betűiből kialakított anagramma is, *(Lonzai Ábel — Zolnai Béla).* Az eredeti név fordításából lett *Gerő Mórból Oreg Rom, Kelemenből Nem Elek. Márki Sándor* nem egy írását *Marquis Jean d'Or* névvel jelezte (francia név, ejtése: Márki Zsán dor).

A nemesi előnév vagy a családnév megcsonkításából is sokan alakítottak írói álnevet, például: *Gábor Andor — Bor, Heltai Jenő — Elta.* A szülőhely, vagy a lakóhely is sok írói álnévnek lett a forrása. Irodalmi eredetű álnevek: *Punyin* (Turgenyevtől) — *Kosztolányi Dezső, Nana* (Zolától) — *Nadányi Zol-*

zoltán. ...
fő oka az egyházi és ...
lomtól való félelem, amely üldözte az uralkodó rendszerrel ellentétes haladó vallási, politikai, társadalmi eszméket. A forradalmi vitairatok, pamfletek legnagyobb része ezért vagy névtelenül, vagy álnév alatt jelent meg. A reneszánsz nem egy írója polgári nevét azért váltotta fel görög, vagy latin névvel, mert előkelőbben hangzott, s egyben a klasszikus irodalmak megbecsülését is jelezte.

Mások azért választottak írói álnevet, hogy *sikerüket ne társadalmi rangjukkal, hanem tehetségükkel vívják ki,* mint például Erzsébet román királyné, aki *Carmen Sylva* néven írt. Nőírók gyakran használtak férfinevet: *George Eliot* eredeti neve *Mary Ann Evens, George Sand*-ot pedig *Armandice-Lucile-Aurore Dupin*-nek hívták. Jónéhány író álnéven vált híressé. Elég, ha *Stendhal (Henry Beyle), Mark Twain (Samuel Longhorne),*
(Jean-Baptiste Poquelin)
nlítjük, a magyar irodaedig *Vas Gerebent (Rádazsef)* és *Ignotust (Veigelsugo).* A legtöbb írói álne-

mondd már, kivel fogsz
abban a lakásban? Kivel
ezt meg? — folytatta a
lan hangon.
t, neked van *lakásod?* —
Vencel.
ıdt belőlük a nevetés.
szólnának ezek a külföl-
egy nagyot kukorékol-
ondta aztán a fiú.
gyse tudsz te olyan szé-
az a kakas — intette le
ebben aztán megegyez-

1970 OKT 25

TAKÁCS GYÖRGY

Több mint kiállítás

Tizennyolc, alkotási vággyal megáldott ember napok óta nagyon boldog: fontos dolog történt az életében. Némelyiküknek hosszú évtizedek után alig remélt, a többieknek, a fiataloknak kedvet, reményt tápláló esemény: *műveikből kiállítás nyílt a pannonhalmi művelődési házban.* Faragásaikból, rajzaikból, domborításaikból, kerámiáikból.

Nem egyformán jó, értékes, keresetlen ízlésről tanúskodó munkák, de zömmel azok, s *zömmel népművészeti jellegűek.* Alkotóik közel kerülnek a szemlélő szívéhez, mert munkájukon érezni, hogy *személyes közük van az ábrázolt témákhoz,* tárgyakhoz. S ez, a témaválasztás úgyszólván értékmérővé is válik. Kecses őzikék betévedtek erre a kiállításra is. Ki és mikor faragott *először* egy őzet, mert ellenállhatatlan vágya támadt megörökíteni *egy bizonyos őzikét,* „akivel" találkozott? Vagy azért, mert lelőtte, vagy azért, mert „nem volt szíve lelőni"? Minden becsülésem és tiszteletem ezé az ismeretlen faragóé, aki bizonyára nem gondolt arra, hogy divatot csinál, hogy oly sokan fogják *utánozni érzelmi tartalom nélkül, formalizmust tenyésztve.*

Ezt a negatív példát csupán azért részleteztem, hogy nyilvánvalóbbá váljék a kiállított munkák többségének értéke: *az eredetiség, az elsődleges élmény,* az egyéni látásmód kifejezése. Az a plusz, hogy *azt ábrázolják, amit maguk szépnek látnak, vagy ami a lelkükben szép, s meg akarják osztani másokkal is.* S ez elsősorban *Takács György* nyúli fafaragó dombormüvein — *Pincejelenet, Magyar nyár, Kukoricahántás* — és kisplasztikáin — *Kukoricamorzsoló, Tehenes asszony* — mérhető. Különösen, ha összevetjük korai, a kezdet kezdetén készített díszdobozaival, gyertyatartóival, melyek inkább csak kézügyességről tanúskodnak. Egyetértek a zsűrivel abban, hogy ezeket is bent hagyta, lehetőséget adva fejlődésének érzékelésére.

Kitűnő stílusérzékről és gazdag népi motívumkincsről tanúskodnak idős *Farkas József* tarjánpusztai fafaragó fokosai, dobozai — *a fa anyagszerűségének sajátos szépségét csökkenti azonban a lakkozás.*

Fodor Vendel nagyszentmiklósi fiatal munkái közül a *Gubás férfi* című kisplasztikája utal tehetségre. Szépek, tetszetősek *Bányász László* faintarziái (legjobb a *Győri utcarészlet* és az *Ikvapart*), jó *Karli László* (Győrszentiván) *Marx portréja* és *Önarcképe* (a másik két intarziája, a *Lenin* és az *Engels* azonban gyenge), sokkal értékesebbek viszont *rézdomborításai.*

Szabó Gábor gyufaszálakból készített két hegedűje inkább türelemről és ügyességről vallanak, a sétapálca viszont, melyen egy bibliai idézet fut végig, *harmonikus, míves-szép munka.* Örömmel fedeztünk fel egy kéziszövőt és kelmeit a kiállításon *Deák Andrást* (Győrszentiván). *Horváth Irénre* kerámiái hívják fel a figyelmet. Egyszerű, modern vonalú vázái, tálai *határozott formaérzékről tanúskodnak.* Szén- és pasztell rajzai azonban csak tanulmány jellegűek, célszerűbb volna inkább iparművész törekvéseit fejlesztenie. — A képzőművészeti jellegű munkák — akvarellek, grafikák — általában gyengék. Egyedül *Nagy Kázmér* (Pannonhalma) grafikái jeleznek ápolásra érdemes tehetséget.

A kiállítás, tehát az alkotások bemutatása azonban csak egyik érdeme a rendező szervnek, a Győri Járási Tanácsnak. Benne foglaltatik még egyrészt *a tehetségek felkutatása,* másrészt pedig az a szándék, hogy a tehetséges és ambíciózus alkotóknak segítséget, *intézményes segítséget biztosítson.* Anyagot, elsősorban fát, rezet, amihez nehezen tudnak hozzájutni. A kiemelkedően színvonalas tevékenységet végzőket *pénzjutalomban részesítette a tanács.* Ezerforintos díjat kapott *Takács György és Farkas József,* 500 forintos díjat *Horváth Irén.* Serleggel jutalmazta a tanács *Nagy Kázmér* grafikáit és *Karli László* rézdomborításait. Minden alkotó oklevelet kapott.

Az úttörő ötlet: törődni a „névtelenül" munkálkodókkal tiszteletre méltó és dicséretes. *Követendő példa lehetne a többi járás számára is.*

— mi —

visszásnak érzi, hogy a nyilvánosság előtt egyelőre csak mint nyilatkozó szerepelhet, hiszen munkája még csak a kulisszák mögött zajlik. De persze: a kulisszák mögé a nyilvánosság csak a nyilatkozatokon át pillanthat — vagyis a kör bezárult.

Azok közül, aki ily módon a körbe kerültek, Szabó Ervint, az új igazgatót be is kell mutatni az érdeklődőknek, hiszen neve csak a szakmabeliek fülében cseng ismerősen.

— Húsz éve foglalkozom színházzal, először a színészszakszervezet titkáraként, később mint a Fővárosi Tanács művészeti osztályának vezetője. A színházat, azt hiszem, ismerem; de ami ugyanilyen fontos, szeretem is. A lehetőségnek, hogy a színházirányításból átléphettem a színházcsinálásba, nagyon örülök, mert úgy érzem, sok lehetőségem van rá, hogy érdekes, színvonalas színházat csinálhassunk.

Szabó Ervin tehát „pandúrból" „rabló" lett, de mivel dolgoztam vele, legyen szabad hozzátennem: pandúrkorában is rabló volt ő félig. A hozzá tartozó fővárosi tanácsi színházakban majd annyi időt töltött, mint íróasztala mögött, és a szín-

ködését.

A beszélgetés valóban ez igazolja, olyannyira, hog nem lehet, de nincs is értel me a szövegeket szétosztan kettőjük között. Sokan töp rengenek, hogyan dolgozna a társszerzők; azt most má tudom, hogyan nyilatkoznal

A bérleti hirdetésekbő vettem a szlogent: „Budapes népszerű színháza..." E volt a program: szórakoztat népszínház Angyalföldön. E is marad?

— Az elmúlt években so változás történt. Még a szín házépület is úgyszólván má helyre került: lakótelepe övezik, vonzáskörzete s vel a közönség igénye is módo sult. Úgy érezzük: ez a pro fil újragondolást igényel. A színház értékes hagyományai megőrizzük; gondolunk pél dául a műfaji sokrétűségre prózai és zenés darabol együttélésére. De minden képpen gazdagítani akarjuk arculatát, hogy mondanivaló ban, közéletiségben izgalma sabb, művészileg elmélyül tebb és igényesebb legyen. És hasonlóképpen: ezután i számítva törzsközönségünkre új híveket is szeretnénk to borozni a budapesti közön ség szélesebb rétegeiből Hogy aforizmatikusan fogal mazzunk: meg akarjuk szün tetni azt a beidegzést, hog

Takács Géza, üvegtervező iparművész

Balog János: Az üveg csillogása.

Tükör, 1982. jún. 6. 24-25 old.

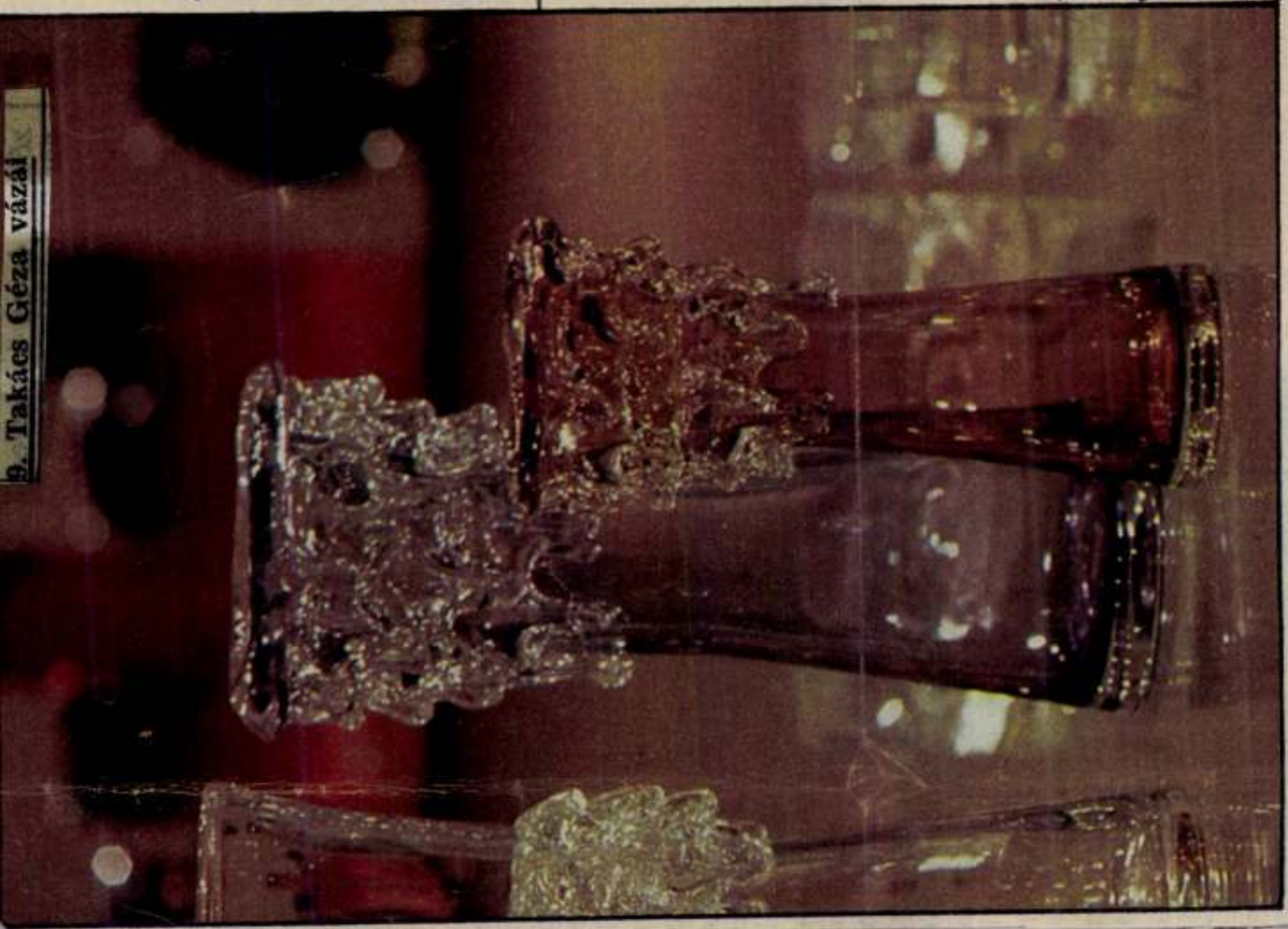

9. Takács Géza vázái

Takács Géza

„Vázacsalád"



Fekete Judit: Hűséves tervek – mai tervezők
Művészet, 1976. május – 28. oldal.

MK SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Géza, „üvegtervező-művész"

PESTI MŰSOR 6 old.

1982 MÁJ 26

módok, hanem kiállítók, díjak nyertesei is.

Ahány művész, annyiféle arc, annyiféle munka látható a tárlaton, egy dologban azonban azonosak: a magyar hagyományokra építik művészetüket, karakteresek. A harminchat művész mindegyike megérdemelné, hogy szót ejtsünk munkájáról, pályájáról, de ez e rövid cikk keretében képtelenség, így csak néhányat emelünk ki közülük. *Rénes György* ólomüvegből kézzel kialakított plasztikája, *Koplányi Éva* üvegszövettel díszített edénycsaládja, *Bohus Zoltán* ragasztott, csiszolt *Formulája*, *Buczkó György* üvegkockája, *Németh Magda* centrifugált tálja, *Urbán Ferenc* fegyelmezett, tiszta formaképzésű tálja, *Ujvári Jenő* üvegrudakból megkomponált faliképe, *Kovács Júlia* egyszerű vonalú háztartási edényei és eszközei, *Vida Zsuzsa* sima felületű forgatható vázái, *Mészáros Mária* Emberi hasonlatok című síküveg plasztikája, *Dombi Lívia* világító fala, *Paulikovics Pál* tömbszerűen összeolvasztott önportréja is bizonyítja, milyen sokoldalúak üvegtervező művészeink.



Takács Géza: Vázák

cs. m.

NE SOKA[illegible] KÖLTSÖN,
VEGYEN INKÁBB KÖLCSÖN!

Az Iparcikk Kölcsönző és Szolgáltató Vállalat értesíti kedves bérlőit, hogy tatarozás után ismét megnyílt a

PARKETTCSISZOLÓ SZAKBOLT



SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Nógrád

1973 FEB 27

Takács Géza üveg-
tervező.

Balassagyarmati események

Március 3-án tartják a balassagyarmati Ipoly étteremben a már hagyományossá váló autósbált.

*

Takács Géza salgótarjáni üvegtervező munkáiból rendeznek kiállítást a Mikszáth Kálmán Járási Művelődési Központban. A tárlat március 4-én nyílik.

*

Csehszlovákia fejlődése. Ezzel a címmel hallgathatnak előadást március 5-én a járási művelődési központban az érdeklődők. Előadó: Jan Goethe, a Csehszlovák Kultúra Intézetének igazgatója.

s 10-ig

kban!

n y !

G[illegible] KOH

Hétfőn megkezdődtek a hivatalos



Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter ötnapos hivatalos láto[gatá]zett. Képünkön: Gromiko (balról) Aldo Moro olasz külügyminis[zter] római repülőtéren

Dobsa János, az MTI tudósítója jelenti:

Gromiko szovjet külügyminiszter hétfőn délelőtt — párizsi látogatása befejeztével — tovább utazott Rómába. Elindulása előtt sajtóértekezletet tartott a párizsi szovjet nagykövetségen, s hangsúlyozta, nagyon elégedett Párizsban folytatott tárgyalásaival, amelyek során kitűnt, hogy a Szovjetunió és Franciaország „közös nyelvet" használ több fontos nemzetközi problémával kapcsolatban.

Így a Szovjetunió és Franciaország elő akarja mozdítani az enyhülés ügyét az európai kontinensen, s ebben fontos szerepet hivatott játszani az európai biztonsági és együttműködési értekezlet.

A szovjet külügyminiszter kijelentette, hogy a közel-keleti kérdésben is közel áll egymáshoz a két ország álláspontja, s megállapodtak, hogy a két kormány szoros kapcsolatot tart fenn és konzultál egymással e problémával kapcsolatban.

A megbeszéléseken szó esett az energiaproblémákról is, s a szovjet kormánynak az álláspontja — akárcsak a francia kormánynak —, hogy valamennyi érdekelt országgal együtt olyan megoldásokat kell keresni, amelyek megfelelnek annak a célnak, hogy egészségesebbé tegyék a nemzetközi légkört, s világszerte méltányos és kölcsönösen előnyös együttműködést teremtsenek.

A megbeszélések során előkészítették Leonyid Brezsnyev és Georges Pompidou legközelebbi találkozóját, amelyre márciusban — valószínűleg a hó elején — kerül majd sor.

Szovjet rakét

A Szovjetunió február 19-től március 10-ig hordozórakéta-kísérleteket végez a Csendes-óceán térségében, 130 tengeri mérföld sugarú területen. A térség középpontjának koordinátái: északi szélesség 34 fok 49 perc és nyugati hosszúság 177 fok 14 perc.

A TASZSZ-t felhatalmazták annak bejelentésére, hogy a Szovjetunió kormánya biztos-

Az Egyesült Államokban Nixon elnök — a Washington Post szavaival — „egy gépfegyversorozat gyorsaságával adja le ellenlövéseit". Az amerikai politika csúcsain megtett hivatalos és előre bejelentett lépések egyben mind Nixon politikai [illegible]

Nix
„ellentám[illegible]

szovjet külügyminiszter was[hingtoni] látogatása is, amely[illegible]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 FEB 19

Nógrád

Takács Géza gépműv.

/1021

Nem félnek az idei évtől sem



Az Üvegipari Művek salgótarjáni öblösüveggyárában tavaly bőven teljesítették a terveket, s az idei szállításaik is kedvezően alakulnak. Igaz, elmaradt egy NDK-beli megrendelésük, ez 1 millió 200 ezer darab világítótest gyártását jelentette, de átcsoportosították termelésüket, s szabad kapacitásukat a belföldi igények kielégítésére fordították. Február közepéig 35 millió forint értékben készültek az öblösüveggyárban különböző üvegáruk, így minőségi, finom, csiszolt üvegféleségek, laboratóriumi eszközök, kristály és festett világítótestek, valamint italok, kozmetikai szerek tárolására alkalmas palackok. A 35 millió forintos érték 242 vagon árut jelent, melyből 100 vagonnal exportvásárlóinknak küldtek. A föld szinte valamennyi országába szállítottak már az ízléses üvegekből; Kanadától a Szovjetunióig, Angliától Törökországig ismerik a tarjáni üvegesek kiváló kezemunkáját. Most tovább kívánják piacaikat terjeszteni: Ausztráliába juttatták el mintakollekciójukat. Ezenkívül — mint minden évben — ott lesznek a lipcsei tavaszi és őszi vásáron, a hannoveri vásáron és valamennyi neves, rangos kiállításon. S természetesen találkozhatunk a gyár iparművészeinek — Takács Géza, Hamza Erzsébet és Dienes Anna — remekeivel a Budapesti Nemzetközi Vásáron is. Képünkön: a tervezőművész és legújabb üvegtermékei.

— kulcsár józsef —

Azóta e kérdésben az UEFA nemrég Rómában tartott kongresszusán elvi döntés született, amely szerint nők és férfiak együtt nem játszhatnak.



különbséggel kaptak ki. Ezek az eredmények figyelemre méltóak. Két nagyarányú vereségük akadt: a Vörös Csillag SE ellen 6:2-re, a Bgy. Volán ellen 7:0 arányban maradtak alul. A rutinos Karancslapujtő otthonában is csak a hajrában veszítettek 3:1-re.

Az együttes gerincét hét játékos alkotta. Vidomusz Jakab edző egyébként — bizonyára kényszerből — sok já-

APRÓHIRDETÉSE

hatály

Balassagyarmat városi Tanácsa és szervei **Szervezeti és működési szabályzata** 1972. január 1-én

lépett. Az lődők a s zat hiteles nvát úgy dási idő titkárságon tekinthetik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Takács Géza üvegtervező művész

1972 JAN 5

Salgótarjáni üvegművészek sikere

Még a múlt évben pályázatot írt ki az Iparművészeti Tanács és az Üvegipari Művek közösen különböző üvegárukra. Most megérkezett a levél a közösen kiírt pályázat eredményeképpen az Iparművészeti Tanácstól a salgótarjáni öblösüveggyárba, amelyben komoly sikerről tájékoztatja a gyár igazgatóját, Varga Gyulát, Czéh József, az Iparművészeti Tanács vezetője. A salgótarjáni gyárból Takács Géza üvegtervező művész és Hamza Erzsébet iparművész értékes díjakat nyert a kiírás alapján munkáival. Takács Géza, a gyár tervező csoportvezetője Vénus jeligés készlete I. díjat, Modern jeligés vázacsaládja I. díjat, Disy készlete III. díjat, Trio vázacsaládja III. díjat nyert. A díjnyertes munkák kivitelezője Gibella József üvegfúvó mester és Edőcs János csiszolómester volt. Hamza Erzsébet iparművész a Pero IV. kehelyszériájával II. díjat, és a Peri V. pohárszériával II. díjat nyert. A két iparművész ezen a pályázaton is bebizonyította, hogy munkájával országosan és nemzetközileg is élen jár az üvegforma-tervezésben. Így a salgótarjáni öblösüveggyár tekintélye tovább nőtt ezekkel a sikerekkel is. Képünkön: a két tervezőművész a szép üvegárukkal.

Koppány György



unkáspárt Nógrád megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja. Főszerkesztő: GOTYÁR GYULA. Szerkeszt
at: 11-59. Éjszakai szerkesztés: 13-05. Kiadja a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: VIDA EDIT
yi postahivataloknál és a kézbesítőknél. Előfizetési díj egy hónapra 20 forint. Előállítja: a Nógrád megyei
PAPP GYÖRGY igazgató. Index-szám: 25072.

BNV 1972

A jó minőségre garancia: a salgótarjáni öblösüveggyár

Minden esztendőben a Budapesti Nemzetközi Vásár egy kicsit a számvetés időszaka is a termelőüzemek életében. A nagyobb gyárak vezetőinek már hetekkel, hónapokkal hamarabb fel kell tenni a kérdést, vajon milyen új termékekkel tudnak előállni a hazai és a külföldi ipar évről évre megrendezésre kerülő seregszemléjén? Mit tudnak ajánlani megvételre az üzletfeleknek és a vásárlóknak? Akkor is így van ez, ha az üzletek többségét általában nem a vásár „ünnepnapjain", hanem szürke hétköznapokon kötik. A BNV-nél nehezebb lenne elképzelni jobb alkalmat a messze földön híres salgótarjáni öblösüveggyár bemutatására.

Mi a biztosíték?

Manapság a fogyasztási cikkek dömpingjének korát éljük. A tájékozatlan vásárló az áruházakban roskadó polcokkal, rendeltetésük szerint hasonló termékek egész sorával találkozik, s nem könnyű eldönteni, hogy a sok szemrevaló áru közül melyiket válassza. Tanácstalanul álldogál a polcok előtt, magában felteszi a kérdést, vajon melyik jobb és megbízhatóbb? Melyik árucikket érdemes megvásárolni? Mi a biztosíték, hogy valóban olyan termékért adom ki a pénzemet, ami leginkább megéri?

A salgótarjáni üveggyár termékeinek jó minőségét az „Élüzem" címet többszörösen elnyert két és fél ezres kollektíva garantálja. Nagyszámú a törzsgárda, régi üveges „dinasztiák" férfitagjai adták egymásnak a stafétabotot, vele a szakértelmet és az üveg szeretetét. Egy-egy üvegtermékben hosszú évtizedek gaz-

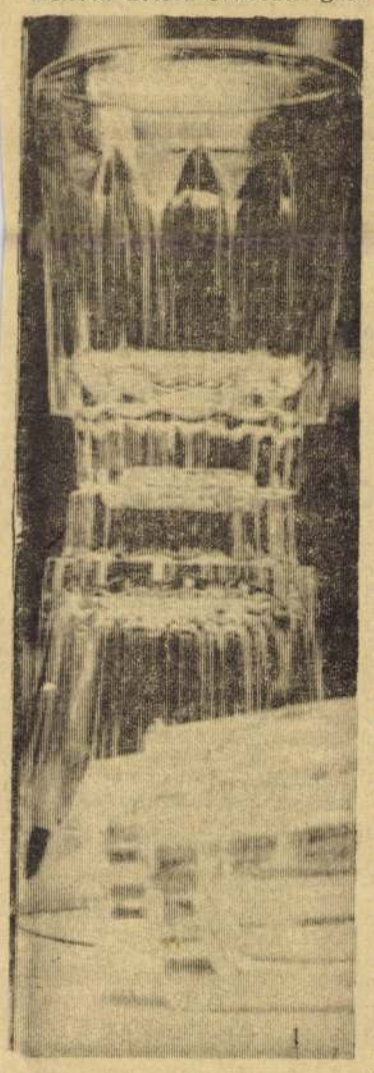

A Pécskő után jön a Karancs préselt kollekció

dag tapasztalata, a dolgozók szorgalmas munkája összegeződik.

Lassan nyolcvan éve a hazai üvegipar élvonalába tartozik a salgótarjáni öblösüveggyár, amelynek története a múlt század utolsó évtizedében, az iparosodás hajnalán kezdődött. A harmincas években már nemcsak idehaza, hanem külföldön is „jegyezték", számon tartották az üzemet, termékeivel már akkor sikerült kivívni a sokkal fejlettebb üvegiparral rendelkező, féltékeny és kényes ízlésű országok elismerését. A felszabadulás óta eltelt időszakkal még biztatóbb távlatok nyíltak a gyár előtt, ezt bizonyítják a kiállításokon, pályázatokon díjakat, oklevelet nyert termékek.

Ha csak a legutóbbi országos iparági díszműáru-pályázat eredményét vesszük, bátran el lehet mondani, hogy az első, második és harmadik helyezésekkel szinte a legtöbb babért a salgótarjáni üvegtervező művészek aratták. Legalább ennyire értik a dolgukat a szakmunkások, az ügyes kezű csiszolók és üvegfúvók, akik minden évben dobogóra kerülnek az üvegipari szakmunkások országos versenyén.

Hatalmas fellendülés időszaka volt a gyár életében az elmúlt négy év. A rekonstrukció keretében újjászületett az üzem, a régieket felváltották a korszerű, gáztüzelésű üveghuták, új gépek, berendezések álltak munkába. Négy év alatt a termelés mintegy hetven százalékkal emelkedett, a tavalyi nyereség már majdnem elérte az ötvenmillió forintot, ami az előző évinél tizennégymillió forinttal magasabb. Gyorsan hozzá kell tenni, hogy mindez arra az évre vonatkozik, amikor egyes termékei árának leszállításával nyolcmillió forint árengedményt adott a kereskedelemnek az üzem. A nagyobb nyereség nem abból származott, hogy áthárította a vásárlókra a termelés növekvő költségeit, hanem egyértelműen a hatékonyabb gazdálkodás eredménye.

Sok évtizedes gyártási hagyomány és tapasztalat, jól felszerelt, korszerű gyár, kiváló szakembergárda, jó minőségű üvegáru és szolid árpolitika. Mindez elegendő biztosíték arra, hogy nem csinál rossz üzletet, aki a salgótarjáni öblösüveggyár termékeit vásárolja.

Negyven ország a partnere

Szerte a világon szívesen látott „vendégek" az öblösüveggyári üvegáruk, hiszen a jó minőség nemcsak itthon, hanem külföldön is jó ajánlólevél. Negyven országgal tart állandó üzleti kapcsolatot a gyár. Nap mint nap újabb és újabb szállítmányok indulnak a határainkon túlra, hogy öregbítsék a salgótarjáni üzem és a magyar ipar jó hírnevét. Elsorolni is hosszadalmas lenne valamennyi üzleti partnert, a salgótarjáni üvegárunak megrendelői és hívei vannak a Szovjetunióban éppen úgy, akár az Egyesült Államokban, az NSZK-ban, vagy Ausztráliában.

A gyár idei termelési terve háromszázmillió forint, aminek mintegy egyharmada exporttermék. A kapitalista országokba idén egymillió-százhetvenkétezer dollár értékű üvegáru talál gazdára. A szocialista országokkal kötött szállítási szerződések értéke megközelíti a százmillió rubelt. Csupán az exportból származó árbevétel meghaladja majd ebben az évben a százmillió forintot.

Különösen kedvelt a tengerentúli országokban, pl. Kanadában a kézi gyártású, csiszolt kehely. A Közel-Keletről, az arab országokból főleg festett üvegárukra érkezik gyakran megrendelés, de ezek Európában is kelendőek. Nagy mennyiségben szállít a gyár világítási árukat, csillártesteket a Szovjetunióba, az NSZK-ba és a Német Demokratikus Köztársaságba.

A külföldi megrendelők és felhasználók köre évről évre gyarapszik. A „listára" nemrégen a dél-amerikai kontinensről Peru is fölíratkozott. A távoli országba — egy komplex megrendelés keretében — laboratóriumi üvegárukat, tölcséreket, mérőhengereket szállít az üzem.

Jobbat és többet

Talán egyetlen háztartás sincsen Magyarországon, ahol salgótarjáni üvegterméket ne lehetne találni. Ugyanígy elképzelhetetlen étterem, szálloda, közintézmény, vagy akár a legkisebb üzemi étkezde a régi, patinás üzemben gyártott poharak nélkül. Bár hazánkban már az exkluzív termékekre, ólomkristályvázákra, értékes díszműárukra és csiszolt kelyhekre is szép számmal akad vevő, legtöbben mégis változatlanul a jó minőségű és olcsó üvegárukat keresik. Ezért a gyár egyik legfőbb törekvése, hogy a hazai igények kielégítése érdekében minél több és jobb minőségű olcsó áruval jelenjen meg az üzletekben.

Hosszú idő óta a műszaki fejlesztési program egyik központi célkitűzése termelékeny gépi berendezések, új automata gyártósorok beszerzése. A legújabb szerzemény a P 10-es olasz gépsor, amelyen a kísérleti gyártás a napokban megkezdődött. Várható termelési kapacitása napi tizenkétezer pohár. Nem akarunk a nagy számokkal dobálózni, csak az érdekesség kedvéért, a figyelemfelkeltés szándékával említjük meg, hogy a már régebben üzemelő csehszlovák „Skoda" gépsorról nyolcmillió darab, az olasz „Olivottó" automatáról öt-hatmillió darab pohár kerül le évente.

Meg kell még említeni a svájci gyártmányú szikraforgácsoló-gépet, amelyen az üvegipari formák készülnek. Ennek munkába állítása lehetővé tette a gyakran változó fogyasztói igényekhez való gyorsabb alkalmazkodást.

Mivel a salgótarjáni üvegáruk annyira közismertek, ezúttal inkább a legújabb gyártmányokat szeretnénk bemutatni. Minden eddiginél szebb pohárcsaládok születtek az utóbbi időben. Nevüket a salgótarján környéki hegyekről kapták. A SALGÓ és a PÉCSKŐ pohárcsalád már sorozatban készül. Háromtagú a család: a likőrös-, boros- és vizeskészlet, mindegyik hat-hat darabból áll. Minősítésük kiváló, modern formájúak, kecsesek és ízlésesek. Felületük — a régebbi préselt poharakkal ellentétben — az új gépi berendezések révén, fényesen csillogó, olcsók és megbízhatóak. Felveszik a versenyt a legjobb minőségű olasz gyártmányokkal.

Az sem elhanyagolható szempont, hogy a csomagolás terén is óriási előrelépés történt. Ezek a pohárcsaládok már ízléses fogyasztói csomagolásban kerülnek az üzletekbe, a színes kartonborítás megvédi őket a portól, megőrzik „kívánatosságukat", ugyanakkor a kétoldali három-három apró ablakon át jól láthatók.

A két új pohárcsaládot rövidesen egy harmadik követi: a KARANCS. Szintén három méretben és típusban készül, lesz likőrös-, boros- és vizeskészlet. A sorozatgyártáshoz az előkészületek már megtörténtek.

Nem új termék ugyan, de nagy mennyiségben készít hitelesített vendéglátói poharakat a gyár, s már csak azért is érdemes szólni róluk, mert ezekből az eddig jelzett igényeknél jóval többet is tudnának szállítani, itt-ott mégis hiánycikk.

Csak rendelni kell

Eltelt már egy kis idő azóta, hogy a Belkereskedelmi Minisztérium elrendelte és megszigorította a hitelesített vendéglátói poharak használatát. Az üzemet nem érheti vád. Korszerűsítette a technológiát, termelékenyebbé tette a hitelesítés munkafolyamatát és felkészült az igények várható alakulására. A megrendelők háza táján már sokkal kevesebb volt az előrelátás. Legalábbis ennek tulajdonítható, hogy az előre jelzett mennyiségnél váratlanul és meglepetésszerűen nagyobb igény érkezett, ami mindig nehéz helyzetbe hozza a termelőüzemet.

Nemrégen Szegedről, az ország másik végéből kellett Salgótarjánba utazni pár száz hitelesített pohárért, mert ott nyilvánvalóan nem volt kapható, különben miért is vállalkozott volna a felhasználó a fárasztó és költséges zarándokútra?

A kereskedelemnek és a gyárnak egyaránt érdeke, hogy sehol az országba ne legyen olyan hiánycikk, ami valójában nem is az. A zavartalan ellátás közérdek, a nagyobb forgalom pedig több nyereség. A gyár minden igényt ki tud elégíteni, csak rendelni kell. A választék a háromcentestől a féldeciliteresen keresztül, az egy-, két-, és háromdeciliteres, automata gépeken fúvott, hitelesített poharakig terjed.

Itt kell megemlíteni, hogy előreláthatóan söröskorsóból is megoldódnak az ellátási gondok. Az új olasz gyártósoron nagy szériában készíthetők a háromdecis és félliteres közismert söröskriglik, amelyekből csupán a Budapesti Nemzetközi Vásárra tízezer darabot szállított az üzem.

A vendéglátóhelyek rangját és népszerűségét növeli, ha saját emblémájukkal ellátott poharakban szolgálják fel az italokat. A jobb éttermek, szállodák és eszpresszók az ebben rejlő vonzerőt már régen felfedezték, ez a divat országszerte most van terjedőben. Az öblösüveggyári festett poharak általánosan jó minőségűek. Emblémázást, vagy bármely mintázást több színű gyomással is vállal a gyár, s a minőség a legjobb külföldi gyártmányokéval vetekszik.

A nyár elején kerülnek az üzletekbe a régi autótípusokat ábrázoló, cseh matricákkal díszített poharak és az aránylag olcsó csiszolt és festett ivókészletek ezrei.

„Ízelítő" a vásárról

Értékes mintakollekcióval szerepel a salgótarjáni öblösüveggyár az idei Budapesti Nemzetközi Vásáron. Az üvegipar az építőipar 3. számú közös pavilonjában kapott helyet. A terem közepén elhelyezett üvegvitrinekben láthatók többek között a salgótarjáni üvegáruk is, amelyek közül nem egy díjat nyert az országos pályázaton, szép formáikkal, ízléses kivitelükkel az öblösüveggyári tervezőgárdát és a dolgozókat dicsérik.

Szente Lászlóné, az Üvegipari Művek kereskedelmi osztályának helyettes vezetője érezhető büszkeséggel beszélt a bemutatott kollekcióról. Nagy sikerük van a sárga, zöld, citrin és amver színű poharaknak, vázáknak és bonbonieréknek. Megtalálható a vitrinben Takács Géza üvegtervező elsődíjas vizes- és boroskészlete, aztán a szakma ifjú mesterének szintén elsődíjas, madárfigurával díszített, füstszínű vázája. Láthatók itt különlegesen szép hutakész vázák és tálak, magyaros motívumokkal díszített égetett-festett üvegáruk, csodálatos opál, olivzöld és füstszínű, dúsan aranyozott szélű likőrös-, boros- és vizeskészletek.

Újszerű díszítési móddal készül, savazással homályosított kristályüvegből sok szép hamutartó, poháralátét és gyertyatartó. Ötletes használati eszköz a jegelhető előtál, hangulatosak a bemutatott csillártestek, amelyeket bizonyára mindenki szívesen látna otthonában.

Egy jó tanács: tekintse meg ön is és fogadja bizalmába a salgótarjáni öblösüveggyár termékeit. Ha vásárolni indul, csak ezeket keresse, kérje. Ne feledje, hogy a jó minőségre garancia: a salgótarjáni öblösüveggyár. (X)



Modern vonalú, gazdag fantáziát tükröző boroskészlet



Csiszolt kelyhek, főleg exportra

AZ OLVASÓK FÓRUMA

Válaszol az illetékes:

Szigorúbb lesz az ellenőrzés

„Miért kevesebb?" címmel a NÓGRÁD május 4-i számában, az Olvasók fórumában megjelent cikkel kapcsolatban — amely szóvá teszi, hogy Mártonka Ferenc, a ZIM salgótarjáni gyárának dolgozója poharas tejfölt vásárolt, s annak súlya nem érte el a szabvány értéket, a 21 dkg-ot, hanem 15 dkg-osnak találta — válaszomat az alábbiakban adom meg.

Miután a cikk tudomásomra jutott, rögtön megvizsgáltuk a helyszínen, Salgótarjánban a kérdést a Kiskereskedelmi Vállalat képviselőjével, s megállapítottuk, hogy nem általános jelenségről, hanem egyedi esetről van szó. Igy a messzemenő következtetés, miszerint több ezer pohár töltése is történhet így, csak feltételes.

Üzemünk közvetlen az ünnepek előtt, s napjainkban is kapacitásán felül igyekszik az igen nagy mennyiségű poharas tejföligényt kielégíteni, még úgy is, hogy a dolgozók műszakonként 3—4 túlórát dolgoznak. Ilyen körülmények között előfordulhat, hogy a szalagról lekerülő poharak között gépi hiba miatt 1—2 pohár nem éri el a szabvány súlyt. Az ellenőrzés igen szigorú. Semmi célunk jogtalan haszonra szert tenni, egyáltalán ilyen gondolat nem is merülhet fel.

Tény az, hogy kiszállítottuk az árudába és ezért hibásak vagyunk. Ezt a hibát az áruda megakadályozhatta volna, ha él a vonatkozó rendelkezésben előírtakkal, mely szerint az áru átvételekor kifogást kellett volna emelnie a töltési hiányok miatt, nem lett volna szabad kereskedelmi forgalomba hozni, mert az visszáruzható.

Mindezen túlmenően, ha originál kiszerelésű áruról a vevő megállapítja — mint ez esetben is —, hogy az előírt súlynál kevesebb, vagy ne fogadja el, vagy ha odahaza észleli, akkor az áruda köteles visszavenni, csereárut adni, vagy az értékét visszafizetni, mert visszáruként a kereskedelemtől a gyártó cég is köteles visszavenni.

Mártonka Ferencet kérem, fogadja el válaszomat, igyekszünk a jövőben még szigorúbbra fogni a töltőgépnél az ellenőrzést.

Középmagyarországi Tejipari V. Gyöngyösi Üzeme
Herczeg Gábor igazgató

Egy üzenet margójára

Május 11-i lapunkban az Olvasók fórumában küldtünk szerkesztői üzenetet Hugyagra, egy olyan levélírónknak, aki nem nevezte meg magát, így címét, munkahelyét sem jelölte meg levelében. Arra kértük, pótolja ezeket, mert e nélkül nem tudunk mit kezdeni kérdésével. Röviddel a megjelent rövid üzenet után levelet kaptunk, de nem attól akit erre kértünk, hanem egy nagyon régi olvasónktól. Hugyagról. Nevét azonban szándékosan nem mondjuk meg, ehelyett inkább egy félreértést szeretnénk eloszlatni.

Idézünk a levélből: „Tisztelt Szerkesztőség. A május 11-i szerkesztői üzenettel most jelenleg Hugyagon az a helyzet alakult ki, hogy engem okolnak a panaszos levél beküldéséért. Én pedig ártatlan vagyok, mert nem én írtam a levelet. Ezért kérem, hogy vagy a levelet, vagy annak tartalmát küldjék meg nekem, hogy az én becsületem tiszta legyen a rágalomtól..."

Levélben már elküldtük olvasónknak a választ, de úgy gondoljuk, nem árt — ha már ilyen kellemetlen helyzetbe került teljesen ártatlanul —, hogy most, ezúton megismételjük azt.

Nagyon őszintén sajnáljuk, hogy Hugyagon egy név és témakör megjelölés nélkül küldött szerkesztői üzenet ilyen félreértésre adhatott okot. Anélkül, hogy leváltitkot sértenénk meg, kötelességünknek tartunk annyit közölni és hangsúlyozni, hogy üzenetünk egy munkaügyi jogi dologban felmerült kérdés kapcsán született. Tehát semminemű panaszt nem tartalmazott. A levelet azonban nem áll módunkban elküldeni még másolatban sem, mivel olvasónk, olvasóink bizalma nem erre kötelez bennünket. Azt azonban bármikor szívesen tanúsítjuk, ha kell, hogy a levelet nem ön írta. — tj —

Levelezőnktől:

Emlékezés a győzelem napjára

A fasizmus felett aratott győzelem 27. évfordulójának tiszteletére Nagymezőn a járási Ifjú Gárda szakaszok kétnapos versenyen és kiképzésen vettek részt. A verseny 11 kilométeres túrával kezdődött. A pásztói Zagyva-hídtól volt az indulás. Az útvonalon a versenyzőknek különböző technikai akadályokat kellett leküzdeniük. A győzelmet Jobbágyi csapata szerezte meg.

Délután 18 órakor a győzelem napi megemlékezés szerepelt a programban. A bevezetőben Peruna Ernő, az Ifjú Gárda parancsnoka méltatta a szovjet hadsereg nagy fegyvertényét, majd bejelentette, hogy a jövőben ezt a túrát hagyományossá teszik. Utána Kovács István, az MSZMP járási bizottságának csoportvezetője mondta el ünnepi beszédét. A gyűlésen részt vett a Hazafias Népfront járási titkára is. A tábort meglátogatták a priavidzei testvérjárás küldöttei is. A KISZ és az Ifjú Gárda munkatársai hosszasan elbeszélgettek velük a honvédelmi nevelés időszerű kérdéseiről. Egyértelműen megállapították, hogy ezt a nevelést a jövőben még jobban szorgalmazni kell.

Este szabadtéri ifjúsági bálon a felsőtoldi tánczenekar szórakoztatta a környék fiatalságát. A vasárnap délelőtt a járási szemlére való felkészülés jegyében telt el. A délutáni értékelésből kitűnt, hogy a fiatalok hasznosan, kellemesen, eredményesen töltötték el a két napot.

Juhász Ferenc
Szurdokpüspöki

Tisztelt Szerkesztőség!

Engedjék meg, hogy köszönetemet fejezzem ki fáradozásukért, mivel ügyemet az Önök intézkedése, közbenjárása nyomán lehetett elintézni. Bátran ki merem jelenteni a NÓGRÁD olvasóinak, hogy bizalommal fordulhatnak problémáik elintézése érdekében a T. szerkesztőséghez. Egy romhányi olvasójuk:
Balázs Béla, Romhány

Köszönöm

Március 27-én üzemi balesetet szenvedtem, munkám végzése közben megsérült a kezem. A baleseti jegyzőkönyvet is felvették, majd amikor kértem a fizetés és táppénz közötti különbözetet, különböző okokra hivatkozva elutasították kérésemet. A napokban felkerestem vállalatom, a Nógrád megyei Állami Építőipari Vállalat jogtanácsosát, akit arra kértem, hogy vizsgálja át balesetem ügyében a vállalat részéről hozzám intézett levelezést, és döntse el jogvitánkat. Nagyon készségesen állt rendelkezésemre. Sőt végigkísért azokon az osztályokon, ahonnan ügyemben leveleket címeztek hozzám, s tisztázta: igenis jár a táppénz és fizetés közötti különbözet. Ezt a kedvességet, segítőkészséget szeretném most megköszönni dr. Kollár Mihály vállalati jogtanácsosnak. Köszönöm eredményes fáradozását.

Szalai István
Mátranovák, Orgona út 3.



A Budapesti Nemzetközi Vás áron nagy sikert aratnak a Nógrád megyei Textilipari Vállalat kiállított modelljei. K épünkön: részlet a kiállításról egy csinos manekennel
Koppány György felvétele

Trágár utasok

Már kora reggel megbotránkoztató eseménynek lehetnek szemtanúi azok, akik a Ceredről 5,40-kor induló, és Salgótarjánba 6.30-ra érkező autóbuszon utaznak. Tizenöt—tizenhatéves fiúk nyomdafestéket nem tűrő szavakat használva kártyáznak, fittyet hányva arra, hogy mellettük ötven-, hatvanéves asszonyok és emberek állnak a zsúfolásig megtelt autóbuszon. Nem egyszer megtörténik, hogy az idősebbek szólnak a „fiatalembereknek", átadhatnák az ülőhelyet, hiszen ők úgyis ülhetnek eleget az iskolában. Ezek után még nekik áll feljebb, mondván: miért nem szálltak fel előbb! És most már csak azért sem állnak fel, a joggal „bepörgött" emberen pedig jót nevetnek. Tehát az udvariatlanság mellett még szemtelenek is. Kérdem én hát Cereden nincs olyan szórakozóhely, ahol kedvük szerint szórakozhatnának, kártyázhatnának, üvölthetnének, nevethetnének, káromkodhatnának? Mindezt egy autóbuszon kell csinálni? És ez nap mint nap így megy!

Kérem, tiltsák meg az autóbuszon a kártyázást, mert az igazán nem oda való. Ezek után pedig az is jó lenne, ha a ceredi „fiatalemberek"a mesékben hallott udvariasságot a valóságban is megismernék, és e szerint is cselekednének, sok kellemetlenségtől megkímélve saját magukat és főleg utazótársaikat. Mert amit mi tehetünk, az a legkevesebb, hogy szót emelünk az ügyben.

—el.
Rónabánya

Ott volt a fél falu

Azt hiszem, nem mindennapi esemény részesei lehettünk május 6-án Bánkon. Ugyanis a falu KISZ-titkára, Pavlovics Zsuzsanna ekkor tartotta esküvőjét a nemrégen épített pártházban. Vőlegénye, illetve férje szintén KISZ-titkárként tevékenykedett munkahelyén, Miskolcon. Az esküvő egyben búcsúzás is volt a falutól, a barátoktól, munkatársaktól.

A falu népének nagy része megjelent a KISZ-esküvőn. A lakodalmas menet úttörők, KISZ-esek sorfala között vonult be az anyakönyvvezető elé. A terem virágdíszbe öltözötten várta őket. Az ünnepélyes „igen" kimondása után a KISZ-, a párt- és szakszervezet köszöntötte az ifjú párt, s egyben átnyújtották nekik az igen megérdemelt nászajándékokat. Reméljük Pavlovics Zsuzsa most már férjével együtt, még intenzívebben folytatja tovább mozgalmi munkáját, s majd új otthonában, Miskolcon szintén olyan szeretettel veszik őt körül, mint itt. Pavlovics Zsuzsa szívvel-lélekkel végzett munkájának meglett a gyümölcse, mert bátran elmondhatjuk, hogy egy jó KISZ-szervezetet sikerült létrehozni. Bármikor szükség volt rájuk, rögtön munkára készen álltak. Reméljük továbbra is, sok jót mondhatunk majd róluk, és az új vezetőjükről.

Bánki Zsófia
KISZ-tag, Bánk.

Jogi tanácsadó:

Mikor lehet csökkenteni a lakbér-hozzájárulás összegét

K. László olvasónk (Salgótarján) a lakbér-hozzájárulást igazoló lapot az 1971. évben idejében leadta a munkaadójának, a kisterenyei fűtőháznak. 1971. év végéig bár levele szerint igen sok utánjárásra, de meg is kapta. 1972. február végén közölték olvasónkkal, hogy a lakbér-hozzájárulás összegének felét elvették és márciusban nem kap semmit, mert a tévesen kifizetett lakbér-hozzájárulást le kell vonni, de áprilisban sem kapott semmit, amit nagyon sérelmez. Leveléből kitűnően 1971. július hónaptól az év végéig 11,60 forint órabérrel dolgozott, majd decemberben közölték vele, hogy júliusig visszamenőleg 30 fillér órabéremelést kapott, és ugyanakkor 200 forint jutalomban is részesült. Az eljárást törvényellenesnek tartja és a vonatkozó jogszabályok ismertetését kéri.

A lakbér-hozzájárulásról szóló 4/1971. (II. 8.) Korm. sz. rendelet értelmében 1971. július 1. napjától megállapított lakbér-hozzájárulás összegét 1971. december végéig korlátozás nélkül fizetni kellett a jogosult részére. Az így megállapított lakbér-hozzájárulás összegét első ízben 1972. január 1. napjától kezdődően lehetett csökkenteni akkor, ha a dolgozó munkabére az 1971. év első félévéhez viszonyítva 1971. második félévében emelkedett, éspedig az egy havi átlagbér-emelkedés 25 százaléka erejéig. A munkabéremelkedésbe az egyszeri jutalmat nem lehet beszámítani, függetlenül attól, hogy azt a béralap, bérköltség, részesedési alap, jutalmazási alap, vagy keret terhére fizették ki. Olvasónk esetében tehát a 30 filléres órabéremelést figyelembe kell venni, még akkor is, ha azt utólag állapították meg és azt utólag és visszamenőleg ki is fizették részére. A lakbér-hozzájárulás csökkentésének a mértéke azonban az egy hónapra eső átlagmunkabér-növekedés 25 százalékát ez esetben sem haladhatja meg.

Teljesen meg kell szüntetni viszont a lakbér-hozzájárulás fizetését akkor, ha a csökkentés után fennmaradó lakbér-hozzájárulás összege két, a családban lakó dolgozó között való megosztás esetén, vagyis két jogosult esetén a havi tíz forintot, egy jogosult esetén pedig a 20 forintot nem haladja meg.

Amennyiben olvasónk fenti szabályok alapján történő számítás után is úgy érzi, hogy lakbér-hozzájárulásának csökkentésénél, vagy megvonásánál sérelem érte, fenti jogszabály 22. § (2.) bekezdésére alapítva panaszával forduljon a vállalati, annak sérelmes határozata ellen pedig a Nógrád megyei Területi Munkaügyi Döntőbizottsághoz.

Megszüntették a lakbér-hozzájárulás fizetését

P. József olvasónk (Salgótarján) 1972. március 1. napjával munkahelyet változtatott. Munkakönyvében „kilépett" bejegyzés került, mert régi munkahelyét a felmondási idő letöltése nélkül hagyta el. Törvénytelennek tartja, hogy új munkahelyén az eddig fizetett 128 forint lakbér-hozzájárulás fizetését megtagadták. Levelében arra kér választ, hogy a munkaadónak mikor van joga beszüntetni a lakbér-hozzájárulás fizetését.

A lakbér-hozzájárulás fizetésének szabályait a 4/1971. (II. 8.) Korm. sz. rendelet állapítja meg. E jogszabály 11. §-a értelmében megszűnik a lakbér-hozzájárulás, ha az a személy, akinek a részére a lakbér-hozzájárulást megállapították: — munkaviszonyát a jogszabály rendelkezéseinek megszegésével felmondás nélkül, vagy a munkaviszony megszűnésére meghatározott időpont előtt megszüntette — állandó jelleggel külföldre költözött, — meghalt és a lakásban nyugdíjas (keresőképtelen) házastárs, vagy a lakásbérletet folytató kiskorú gyermeke nem maradt, — szándékos bűntett miatt két évet meghaladó, vagy a lakás felhasználásával elkövetett bűntett miatt ennél rövidebb időtartamú, végrehajtható szabadságvesztésre jogerősen elítélték és emiatt a lakásbérleti jogviszonyát megszüntették — munkaviszonyát megszünteti és egy éven belül nem áll újból munkába.

Olvasónk leveléből is kitűnik, hogy munkaviszonyát a kollektív szerződésben előírt felmondási idő letöltése nélkül szüntette meg. Ezért került munkakönyvébe a „kilépett' bejegyzés is. Új munkaadója tehát teljesen jogosan járt el, amikor erre hivatkozással a lakbér-hozzájárulást beszüntette.

Bár a lakbér-hozzájárulás kérdésében előforduló panaszokat munkaügyi panaszként kell elbírálni, ez esetben azonban eredménytelenül fordulna olvasónk a munkaügyi döntőbizottsághoz is, mert panaszának nem adnának helyt.

Dr. J. S.

Tetszett... Nem tetszett...

Tetszett, hogy a második nekirugaszkodásra kifogástalan „igazi" kávét kaptunk a szécsényi Omniában. S nem vették rossz néven, hogy reklamáltunk, sőt a kávé főzője láthatóan velünk örült, hogy jó készítményt adhat.

Tetszett az is, hogy az esős időt jól festette alá a presszó lemezjátszóján Kovács Kati hangja. „Esik most az eső, ragyog fenn a nap, boldog vagyok, mert átmentem a szivárvány alatt..." Mi is átmentünk a szivárvány alatt, amint Szécsényt, úszófelhőivel, esőfelhőivel együtt elhagytuk.

Nem tetszett, hogy Szügy és Nógrádmarcal között, az egyébként csodálatos természeti szépségekkel tarkított úton, az út nem „szép", kátyús, pedig az út mentén ott kínálja magát a gödrök betöltésére szállított zúzalék.

★

Ugyancsak nem tetszett, hogy Érsekvadkerten a szép presszó, egy-két évvel ezelőtt csinos ülőalkalmatosságait úgy „összebarmolták" emberi kezek, hogy azt hinné az idegen, itt játszódott le a mohácsi vész! S hadd játsszak a szavakkal, noha „több is veszett Mohácsnál", azért ne ismételjük meg! Halálos vétek érte. — tj —

r Nemzet

MAGYAR NEMZET
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

egy irodalomtörténeti rejtélyt

családból származott Comenius

a régi Magyarország és Morvaország határán született fiú odatelepedett magyar bevándoroltak leszármazottja lehet.

Tudjuk, hogy Comenius 1592-ben született, jómódú parasztok gyermekeként, s szülőhelyének máig Uhersky Brod (Magyarbród) városkát tekintik, amely ott fekszik a Fehér-Kárpátok lábainál s közvetlen közelében több olyan város és község van, amely nevében az uhersky, azaz *magyar* nevet viseli. A Komensky név s annak latin változata, a Comenius, amely névvel a Cseh Testvérek utolsó püspöke műveit jegyezte, Komna községre utal. Komna egy macskaugrásnyira van Uhersky Bródtól, s természetesen az atyafiak ott fölöttébb büszkék nagy elődjükre s tartják a rokonságot. Comenius, számos más kutatóval egybehangzóan, mint idéztem, Nivnice községet jelöli meg szülőfalujaként. Ez is ott van Uhersky Brod közelében.

Uhersky Brodban éltek magyarok, egy Magyar Ádám nevű polgár révén a cseh város protestáns lelkésze levelezni kezd a debreceni Melius Juhász Péterrel. Debrecen és Uhersky Brod között — Broda Hunnorum-nak írják a cseh levelek —, élénk kereskedelmi forgalom bonyolódott le, s a szekeresek leveleket és könyveket is vittek, s mint kiderült, nem is akármilyen leveleket, hanem a forrongó reformáció fontos és elvi üzeneteit és véleménycseréjét. 1564-ben már javában levelezik a cseh város szellemi feje Debrecen reformátorával. Skarka professzor dokumentálni tudja, hogy abban az időben már említik az iratok a Magyarbród környékén letelepedett Szeges-családot. Utánanéztem, említi-e Kvacsala számbajövő Comenius-archívuma valahol is a Szegeseket. Említi, az Archívum hatodik kötetében, a 22. oldalon, amikor beszámol arról, hogy egy cseh kutató Bojkovice morva város telekkönyvi registrumaiban bejegyzést talált *»Sekes-Komensky«* községi bíróról, aki 1543-ban kezesként szerepel egy perben. *Ezt a Szegest Skarka Comenius nagyapjának tekinti.* Tud a cseh kutató más Szegesről is, Szeges Illésről, akit pappá szenteltek, s tud egy Szeges Andrásról is, aki Magyarországon élt s akinek Comenius a maga által kezelt alapból pénzadományt küld 1647 októberében.

Comenius apját Mártonnak hívták s a Szeges név helyett a Komensky nevet akkor vette fel, amikor Uhersky Brodba költözött. Híres fia akkor még csepp gyermek volt, úgyhogy mindenki szülőhelyének vélte Uhersky Brodot. A korán árvaságra jutott kisfiút, akinek azonban komoly öröksége maradt, a cseh testvéregyház gyülekezetei nevelték fel s irányították a lelkészi pályára, ami akkor a tehetséges gyermekek esetében a legnagyobb karriernek számított. Szeges-család volt Uhersky Brodban, de volt Komna községben is, több ágra szakadt tehát, s úgy látszik Comenius apjának valami *baja támadt* a törvénnyel, mert megfosztották a bíróságtól, azért *hagyta el a falut*, azért *vett fel más nevet*, s azért települt át Uhersky Brodba városi polgárnak.

Mindegy, hogyan történt, tény, hogy Jan Ámos Comenius magyar származású. Skarka szerint, akit nemrég felkerestem Prágában, s hosszan elbeszélgettem vele erről a hallgatva Prága tavaszi zsongását a nyitott ablaknál, abban megegyeztünk, hogy Comenius leplezte magát. Négy esztendőn át élt Sárospatakon, a magyar fejedelem megreformáltatta vele iskoláját; Rácz Lajos monográfiájából tudjuk, olyan jövedelme volt, hogy tejben-vajban fürösztötték. Comenius áldotta meg Rákóczi Zsigmond és Pfalzi Frigyes lányának házasságkötését, merész politikai terveket kovácsolt a Rákócziak udvarában, cseh—magyar szövetséget kötözgetett ott, s ismerte mind a magyar tényezőket Patakon és a Rákócziak birtokain. Mindenkivel érintkezett, jóban volt, tanácsokat adott, levelezett. Ismerkedett a magyar néppel, nemcsak az urakkal, a szegény jobbágyokkal is. Valóságos szociográfia, amit a magyar nemzetnek ajánlott nevezetes sárospataki művében, a *Gentis felicitas*-ban, a magyar nép életkörülményeiről és lehetőségeiről ír. Ez a latin mű, a *Nemzet boldogsága*, sorra veszi a magyarok erényeit és hibáit. Comenius látta, hogyan vékonyodik a török s a német halálos ölelésében a kizsákmányolt, sorsára hagyott, gyarmati helyzetbe került Magyarország. Nem szónoki fordulat volt nála, amikor azt írta ez országnak: »Örök szeretettel szeretlek!«

Ismerte a magyar nyelvet, egyik könyvében Comenius utalt elsőnek a magyar és finn nyelv közös vonásaira. Ez a megállapítása ment tovább Leibnizhoz, s ez hatott a finnugor nyelvkutatás elindítására. Pataki leveleiben ezt a mondatot ismételten használja: *»nálunk, magyaroknál és morváknál«*. Leghíresebb műve, az *Orbis pictus*, megírására és szerkesztésére a sárospataki környezet sugallta, s talán a feledhetetlen ízű borok is, amelyekből Loránffy Zsuzsánna hordószám juttatott neki.

S mégis, mégis elrejtette arcát. Soha, sehol, senkinek nem árulta el, hogy feltűnő vonzódása a magyarsághoz mivel is függ össze, miért azonos szívének dobbanása azokéval, akiknek vendége.

Lélektani rejtély marad ez a leeresztett fényes sisakrostély? Vagy felfedi-e ezt is a történészek nyomozása a Szeges-família körül? Nekünk mindenesetre Jan Ámos Komensky továbbra is cseh írónak marad, a cseh szellem egyik legnagyobb képviselőjének. Mert az író maga dönti el hovatartozását, amikor — mint Comenius — hazátlanul is egyetlen haza társadalmával és hagyományaival, s nyelvével övezi magát. Semmi családfa-kutatás meg nem lazíthatja Comenius helyét. De magyar származása erősíti a hidat Prága és Budapest között, két nemzet históriai hídját, együvétartozásunk erejét növeszti s biztosabbá teszi, szép ívet rak pilléreire.

Szalatnai Rezső

vendégszereplő együttesét

Szombaton délelőtt a Művelődésügyi Minisztériumban meleg, baráti hangulatú fogadáson *Aczél* György, a művelődésügyi miniszter első helyettese átadta az Emil *Kio* közreműködésével három hónapja hazánkban vendégszereplő Szovjet Állami Cirkusz művészkollektívájának a Magyar Népköztársaság Művelődésügyi Minisztériuma által adományozott *»Szocialista Kultúráért«* című kitüntetést.

Az 50 tagú társulat magyarországi vendégjátéka július 4-én az esti előadással ér véget. Ennek a vasárnapnak délelőttjén külön előadást tartanak, amelynek bevételét a magyar árvízkárosultak megsegítésére ajánlották fel.

NAPLÓ

Június 27

Moszkvában szombaton megnyílt Ék Sándor Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének kiállítása. Az ünnepélyes megnyitáson részt vett a szovjet képzőművészeti élet számos ismert képviselője, valamint Rajnai Sándor, hazánk ideiglenes moszkvai ügyvivője is.

✤

Bécsi filmkritikusokat hívott meg a Hungarofilm a bécsi magyar filmhetek anyagának kiválasztására. Bemutatják részükre a Nappali sötétség, a Hogy állunk fiatalember?, a Pacsirta, a Húsz óra, Az álmodozások kora, Az életbe táncoltatott lány, a Háry János, a Nyitány és az Egy, kettő, három című magyar filmeket.

♤

A Televízió ma este 20.30 órai kezdettel helyszíni közvetítést ad a Margitszigeti Szabadtéri Színpad megnyitó előadásáról, az Alekszandrov-együttes műsorából.

✉

Százezer dollárért vásárolta meg egy angol magángyűjtő Pissarrónak egy genfi aukción árverésre került festményét.

♡

Országos táncversenyt rendez Miskolcon a KISZ központi bizottságának kulturális osztálya, valamint Miskolc város tanácsának művelődésügyi csoportja. A táncversenyen vendégként részt vesznek Ausztria, a Német Demokratikus Köztársaság, valamint Csehszlovákia legjobb táncosai is, akik a verseny szüneteiben bemutatót tartanak.

#

A londoni Royal Opera Hause »személyzetét« egy tevével, két szamárral, hat birkával, két lóval és egy ökörrel egészítik ki. Az állatok Arnold Schönberg Mózes és Áron című operájának londoni premierjén lépnek színre.

~

Liane Iszakadze, a moszkvai konzervatórium 19 éves hallgatója nyerte meg a párizsi Marguerite Long—Jacques Thibaud nemzetközi hegedűversenyt. A művésznő David Ojsztrah tanítványa.

♤

A lvovi televízió szombaton délután rendezte meg a »Ki mit tud Magyarországról?« témájú vetélkedőjének döntőjét.

♤

Művészi és exportképes üvegárukat készítenek

a salgótarjáni mester és tanítványai

A gyárat nem ismertem. Sem munkásait, sem műszaki dolgozóit, sem termelési körülményeit. Valahogy mégis *nagyon természetesnek tűnt* pár hete az a hír, hogy az idei *Budapesti Nemzetközi Vásáron* az üvegipari kiállításon a *Salgótarjáni Üveggyár termékei bizonyultak a legszebbeknek.*

Az egyik formatervezőjükre, *Takács Gézára* gondoltam és éreztem, ez másképp nem is lehetett. Néhány évvel ezelőtt egy prága—drezdai úton ismerkedtünk meg. Amíg a magyar turisták többsége a szalámi, a pálinka és a cigaretta eladásával volt elfoglalva, addig *ő az utcákat rótta és órákig ácsorgott az üvegárukat kináló kirakatok előtt.* Jegyzetfüzetébe vázlatokat, skicceket rajzolt. Kevés pénzén kecses poharakat, újvonalú, modern színösszetételű vázákat vásárolt.

A hivatásszeretetnek, az új keresésének ez a szenvedélyessége már akkor megragadott. De ez a szenvedély kellett is ahhoz, hogy egy üvegcsiszoló munkás *a gép mellől a rajztábla mellé kerüljön.* A szép keresésének e belső tüze nélkül a kemencéknél most *nem fújnák formába megálmodott vázáit, poharait.* Nem mondanák rájuk a világ minden táján, rengeteg nyelven: *szépek.*

Belső építészből üvegtervező

A szenvedély, az akarás magában azonban *kevés.* Kellett egy mester is, aki megfogja induláskor a kezét. Akit követni lehet, amíg megtalálja a saját stílusát, *anyagba tudja formálni saját ízlését.* Szerencsére a Salgótarjáni Üveggyárban volt ilyen ember. *Mánczos Józsefnek* hívják. *Ő volt az első üvegtervező az országban. A második, aki az ipari formatervezők közül Munkácsy-díjat kapott.* Az idei BNV-n is egy általa tervezett pohársorozat és egy aquamarin vázája nyerte el a »Legszebb termék« címet. *Amióta kiírták ezt a díjat, minden évben nyert egyet vagy kettőt üvegeivel.*

Nemcsak Takács Géza, hanem a többi fiatal formatervező: *Váradi* Jánosné, *Erdei* Sándor, *Hansza* Erzsébet is az ő »szárnyai alatt« nőttek, illetve nőnek fel. Képző- és iparművészeti gimnáziumot végeztek, de a *műhelytitkokat* csak itt, a gyakorlatban lehet megtanulni. A szép és küzdelmes módját *a célszerűség és a modern forma* harmonikus megteremtésének.

— Az én utam nehezebb volt, mint az övék — mondja Mánczos József. — Mert nem üvegtervezőnek készültem, hanem belső építésznek. Amikor harmincöt évvel ezelőtt idekerültem, nem értettem semmit az üveghez. Aztán megtanultam gyártási technológiáját legalább úgy, mint egy mérnök. *Az anyaggal ismerkedtem, hogy meghódíthassam,* megtudjam, meddig hajlandó az engedelmességre.

Az első években azonban tervező munkájára csak ritkán volt igény. Az exportra kerülő üvegárukat külföldi minták alapján készítették. Azokból pedig nem lehetett ihletet meríteni. *Ázsiában, Afrikában, Ausztráliában még most is a festett üvegek a legkelendőbbek.* A közel-keleti országokban azt szeretik, ha *minél több arany van rajtuk.* Itthon már senkinek sem kell, de az amerikai megrendelők például ma is *magyaros, szürmotívumokkal díszített poharakat, kancsókat kérnek.*

Befolyásolják az ízlést

— Ha festett poharakat rendelnek, azt szállítunk. *A gyár és a népgazdaság érdekét szem előtt kell tartani.* Állandóan tanulmányozzuk azonban ezeknek az országoknak az igényeit, ízlését és *próbáljuk befolyásolni, az üvegfestésbe új, modern motívumokat bevinni.* Ha tőlünk kérnek ajánlatokat, igyekszünk *a korszerűt elfogadtatni.*

A dialektika törvénye szerint *mindig az az erősebb, ami új, ami növekvőben van.* A gyár bemutatótermében a 15 ezer darabos különféle öblösüvegből álló anyag pedig azt bizonyítja: a modern formájú csiszolt készletek, poharak, hutakész vázák *egyre kisebb helyre szorítják a festett árukat.* A gyárnak Belgiumban, Olaszországban, Franciaországban, Hollandiában is van piaca. *Ott pedig csak világszínvonalon álló termékekkel, a kor ízlését kifejező formákkal lehet vevőre szert tenni.*

— A verseny érdekében állandóan figyelnünk kell az ízlés, a divat változását. Mert néha évenként változnak. Tavaly például még az aquamarin szín volt a divat, *az idén már a lila szín felé fordult az érdeklődés.* Itt vannak Takács Géza vázái: formájuk, díszítésük már a legújabb stíluságyzatot képviselik. A lemaradás a fejlett országok piacain vereséget jelentene.

Néhány évvel ezelőtt még igen magukra hagyatva dolgoztak. Nem volt, aki bátorította őket. *Mind bírálatból, mind dicséretből keveset kaptak a hozzáértő emberektől.* Tavaly megalakult az üvegiparban a gyártmányfejlesztési bizottság 16 szervezet szakembereiből. Attól már rendszeresen kapnak támogatást. Minden hónapban van zsürizés és amit elfogadnak, arra kisebb sorozatú megrendelést is adnak a gyárnak. Ettől kezdve bátrabban és gyorsabban mennek előre a formatervezésben.

Egyszerűség és modernség

Váradiné, akinek az idei BNV-n talpas pohárkészlete nyert *»Legszebb termék«* címet, egy váza rajza fölé hajol. Néhány napja fogadta el a zsüri három új *hutakész vázájának a tervét,* de már újabbakon dolgozik. *A szekrényekben 4010 különböző formájú öblös üveg rajza fekszik.* Lehet-e még ilyen nagy változatosság után új formát, elképzelést vinni a vázák alakjába, színeibe?

— *Lehet* — mondja határozottan. — Eddig az üvegkészítményekre a *túldíszítettség* volt a jellemző. *Én az egyszerűség hive vagyok.* És ma ez a modernség egyik kritériuma is.

A talpas pohár szériáját mutatja. Nincs rajtuk semmi mesterkéltség. Nem érezni rajtuk semmi komponáltságot. A használati cél, a forma tökéletes egységben van.

A formatervezőknek évente *40 új tervet* kell készíteni az előírás szerint, de ennél jóval több kerül ki a kezük alól. Ezért, ha új típusok gyártásáról van szó, itt bőven van választék. Nagy segítséget kapnak munkájukhoz a FÉRUNIO Műszaki Külkereskedelmi Vállalattól. *Rendszeresen és időben közlik velük a piaci igényeket, tanulmányutakat biztosítanak a tervezőknek.*

— *A rajz még nem minden.* Sok függ azoktól is, akik elképzeléseinket formába öntik, az üvegre csiszolják. A kelyhes brigádok közül a *Somogyi*-brigádra bízzuk legszívesebben rajzainkat. A hutakész gyártmányok kivitelezését a *Horváth-* és *Czibella*-csoportra, a csiszolást *Vencze* Rudolfra. *Művészei a szakmájuknak. Gyakran tanácsokat is kapunk tőlük.*

Erdei Sándor fiatal tervező most teszi az első lépéseket ezen a pályán. Nemrég nyolc tervét küldte be a zsürinek és abból kettőt elfogadtak: egy kehelyszériát és egy limonádés készletet. Ez kezdeti eredménynek elég szép.

— *Némelyik tervhez rengeteg rajzot készítek.* Ha nem tetszik, újból és újból nekirugaszkodom, alakítgatom, formázom. De addig nem adom ki a kezemből, amíg nem vág egybe az elképzelésemmel. Erre tanít Mánczos Jóska bácsi is. *Neki ugyan megvan a saját stílusa, de sokat segít bennünket, fiatalokat.* Úgy adja át tapasztalatait, hogy nem erőszakolja ránk elképzeléseit, hagyja érvényesülni egyéniségünket.

Európára figyelnek

Mánczos Józsefet a bemutatóterembe hívják. Egy amerikai vásárló érkezett, jegyezze fel kívánalmait. Meglepetést ez az amerikai rendelő sem okozott. Az ottani ízlés még mindig a régi: nyomott üvegkorsókat és festett poharakat rendelt.

— Mi, tervezők Európára figyelünk — mondja az üveg idős művésze —, *ahol csak modern vonalakkal lehet győzni.* És jó tudni, hogy a felsőbb szervek is ezt teszik. Ennek köszönhető, hogy már a többi üveggyárban: *Ajkán, Karcagon, Parádon és Tokodon is dolgoznak formatervezők.* Valamennyien képző- és iparművészeti gimnáziumot végeztek. Jelenleg azonban már az *Ipari Művészeti Főiskolán is tanul három társadalmi ösztöndíjas üvegtervező.* Úgy hírlik, az idén üvegtervezőszak is indul a főiskolán.

Így rövidesen lesz mód az üveggyárakban már arra is, hogy ne csak a likőrös, brandys, boros készletek, kelyhek, vázák és egyéb díszműáruk formáinak korszerűsítésére fordítsanak gondot, hanem *az egyszerű sörös, boros palackokra, vizes kancsókra, poharakra is.*

— Csak egyre felkészültebb formatervező gárdával lehet lépést tartani a csehszlovákokkal, a lengyelekkel és az újabban elretörő svédekkel, finnekkel. Csak így tudunk a londoni, a lipcsei, az ankarai kiállítások elismerő oklevelei mellé *újabbakat szerezni.*

Keserű Ernő

Kosár Vencel ötszáz forintja...

Somlyóbányai kis házának kertjében szorgoskodik most is Kosár Vencel nyugdíjas bányász. Hatvanhat éves, éppen ezért már kucsmát tesz a fejére, öltözéke is meleg. Nem mintha félne a hűvösebb időtől, inkább az asszony kedvéért. Ő félti jobban.

— Igen, úgy van — invitál a kis lakás bejárata felé. A konyhaszekrényből iratkötéget vesz elő, szép sorjába összegyűjtve minden fontosabb okmány. Kezébe veszi rózsaszínű cédulácskát.

— Tessék itt van — s öröm sugárzik arcáról.

Olvasom a csekket. A feladó: Kosár Vencel, lakása Somlyó-bányatelep. A csekk száma: 909—445. A címzett: Szolidaritási Bizottság, a függetlenségükért küzdő népek megsegítésére. A feladóvevény ötszáz forintról szól. Arról az összegről, amelyet a napokban adott postára Kosár Vencel, a vietnami gyermekek, anyák, öregek megsegítésére.

Hogyan is történt?

— Mint nyugdíjas bányász öt évig voltam a munkásőrségnél őrségben — kezdi a történetet ez a csupa szív idős ember. — Amikor hazafelé ballagtam, láttam az erdőben, hogy sok nyírfát kivágtak. Mindennap gyűjtöttem a vesszőket. Héjaztam, tisztítottam. Aztán, amikor nagyon sok időm lett, mert a nyugdíjasnak aztán van, a szárított vesszőcskéket formálni kezdtem... Kosár, meg seprű lett belőlük. Szép, tiszta, fehér. Olyan, hogy még az erdész sem ismert rá. Meg is kérdezte: milyen vesszőből fonom én ezeket a szép dolgokat...

Kosár Vencel szorgalmasan gyűjtötte a vesszőket. S ahogyan száradtak, mert száradni kell, hogy a kosár ne deformálódjék el, úgy fonta formába a somlyóbányai nyugdíjas. Évről évre, mind többet. Összegyűlt már több mint húsz seprű, meg tíz kosár.

— Szeretek olvasni, járatom az újságot is — folytatja a beszélgetést. — Egyszer azt olvastam, hogy szerte az országban gyűjtést rendeznek a vietnami nép megsegítésére. A telepen lakó bányászok napi keresetüket ajánlották fel. Sokan társadalmi munkát is végeztek, főképpen az asszonyok, s annak az értékét küldték el...

— Este volt, magam is gondolkodtam, mit lehetne nékem, egy öreg nyugdíjasnak tenni. Akkor jutott eszembe a kosár, meg a seprű. Mondom az asszonynak: Anyjuk, én úgy cakk-pakk, ahogy van, ha el tudom adni ezeket a kosarakat, meg seprűket, az árát a vietnami testvéreknek ajándékozom. A kapott válasz nagyon rövid és tömör volt. Azt mondta: én is gondoltam erre...

Persze nem ment könnyen, mint azt Kosár Vencel gondolta. A tanácson — amikor engedélyt kért arra, hogy a piacon értékesíthesse saját készítményeit, azt a választ kapta: nem lehet, mert akkor iparengedély is kellene. Ő viszont nem adta fel a reményt. Elhatározta, hogy mit akar tenni, tűzön-vízen át, de valóra váltja. A különböző tömegszervezetek után jutott el a Hazafias Népfronthoz.

— Adja el a telepen — hangzott a válasz.

— Rendben van, erre is gondoltam.

Vasárnap délelőtt megszólalt a hangosbemondó a bányatelepen. Hírül adta, hogy Kosár Vencel bácsi, a nyugdíjas bányász szabad idejében font és kötött áruját értékesíti, s az érte járó pénzt a vietnami gyermekek, öregek megsegítésére ajánlja fel.

Akkora forgalom aligha volt még valaha Kosár Vencel lakásában, mint azon a napon. Öregek, nyugdíjasok, fiatalok adták egymásnak a kilincset. Mindenki venni akart. Ki egy kosarat, ki egy seprűt.

— Itt a névsor. Felírtam mindenki nevét, aki vásárolt, meg azt is, mennyit fizetett. A végén aláírásukkal is igazolták az emberek az összeget. Azt akarom, hogy tudják később is az emberek, hová került ez a pénz.

Olvasom a névsort. Csirke Lajosné 18 forint értékű árut vásárolt, de 35 forintot fizetett. Özvegy Dorozsin Jánosné, idős nyugdíjas négy forinttal toldotta meg az értéket. Fajd József és sokan mások két forintot adtak még ahhoz, hogy több fusson be a számlára.

Gyűlt a pénz. Kosár néni rakta egymásra a tízeseket, huszasokat, később a százasokat. Amikor minden elfogyott, tiszta lett a kamra, Kosár bácsi megnyugvással vette tudomásul: ötszáz forintot ért a munkája, ennyi gyűlt össze a kis telepen...

A munka öröme ezután következett. A Népfront elnöke kitöltötte a csekket, Kosár bácsi pedig begyalogolt a városba. Zsebében a csekk és az ötszáz forint. Úgy érezte, most mindenki őt nézi. Öröm sugárzott az arcáról. A gondolatok egymást váltották.

— Milyen érdekes — mondja szinte maga elé. — Vietnamban kosárban hordják a követ és a földet, hogy újjáépítsék a lebombázott hidakat, utakat, eltakarítsák a romokat. Hm... Nékem meg a nevem is Kosár, meg a kosárból összegyűlt forintot küldhetem a messzi földre. Hát ez lenne a véletlen találkozás...?

— Egyet azért szeretnék még elmondani. — szól hozzám a beszélgetés során. — Nagyon hálás vagyok azoknak, akik vásároltak tőlem. Különösen, akik többet is fizettek, mint kellett volna...

A pénz, az ötszáz forint már eljutott rendeltetési helyére. Lehet, hogy éppen kosarakat vásárolnak újra belőle? Ki tudja! De ha így is történne, Kosár Vencel akkor is megtette a magáét. A lüktető élet megteremtését segítette elő...

Somogyvári László

Nyikolaj Amoszov:

Szív és gondolat

58.

Egy idős doktornő, nőorvos

Milyen elszomorító látni, hogy orvosok és páciensek közöt[t] hogyan alakul ki a hál[a]

1967 NOV 12

Takács Géza

Budapest — Marseille — Párizs

1021

Az igazi nagy élményeket, egy életre szóló emlékeket hozó utazások a brüsszeli világkiállítással kezdődtek. És tulajdonképpen ezt a kiküldetést tartja munkája eddigi legnagyobb elismerésének. A magyar üvegipari anyagot is ő állította össze, saját alkotásaival is részt vehetett. Óriási öröm volt a világkiállítás rendező bizottságának elismerő oklevele. Azóta az üvegcsiszoló mesterből lett iparművész bejárta Európa sok városát: Poznan, Prága, Karlovy Vary, Lipcse, Drezda, Moszkva, Kijev. S az idén ősszel: Franciaország. A külkereskedelmi vállalat viszonozta ezzel *Takács Géza* üvegtervező-iparművész szolgálatait az export fejlesztéséért.

Az Öblösüveggyár tervező irodájában itt is, ott is vitrinek, asztalok. Mindenütt kelyhek, kancsók, vázák. Kisebbek és nagyobbak, karcsú és öblös formák. A sok-sok szín, csillogás eleven kontrasztja az iroda zsúfolt, szegényes berendezésének. Ugyan ki hinné, hogy az idei Budapesti Nemzetközi Vásáron az év legszebb terméke kitüntetéssel jutalmazott Takács-féle szörpös készlet és megannyi üvegbe álmodott szépség itt született. (A gyárban most rekonstrukció folyik. Vajon eszébe jut-e valakinek az új épületek egy traktusában méltó helyet szorítani az iparművészeknek?) Takács Géza mosolyogva vonja meg a vállát. Ez van, ezt kell szeretni...

Aztán térképet tesz elém, amelyre a korábbi utazások után berajzolta a franciaországi útvonalat. Budapest — Marseille — Párizs — Budapest.

— Az elsőrendű cél Marseille volt, ahol éppen ipari kiállítás nyílt. A nemzetközi pavilonban mi, magyarok is szerepeltünk. Textíliákkal, híradástechnikai, élelmiszeripari termékekkel. És persze üvegtárgyakkal. Felhatalmazásom volt arra, hogy a FERUNION képviselőjével felkeressem francia üzletfeleinket Marseille-ben és Párizsban is.

— Akkor nem sok ideje maradhatott nézelődésre...?

— Nem sok. Útközben azért megálltam egy napra Velencében, szétnéztem Toulonban, Marseille-ből kirándultunk Ifvárába, Monte Cristo legendás börtönéhez. Különösen Párizsban éreztem, hogy repül az idő. Mint egy amerikai turista, beszáguldoztam a Champs Eliseé-t, a Louvre néhány termét, a Notre Dame-ot, s már indulni kellett hazafelé.

— Mit hozott magával?

Mosolyog.

— A lányomnak egy szivacskabátot. De a feleségem majdnem visszazavart vele. Annyiért itthon is megkaphattam volna, ha nem olcsóbban, azt mondta.

— Nem erre gondoltam...

Elneveti magát.

— Sejtettem. Szóval: a megérkezésem napján már várt az üzenet, vágjam magamat estélyibe, fogadás van, a vásár magyar napja tiszteletére. A francia szónok meleg szavakkal méltatta a kiállítás magyar anyagát. A franciákat örömmel tölti el, mondta, hogy annyi év után ismét részt veszünk a kiállításon.

— Mennyi ebből a hagyományos francia udvariasság?

— Szerintem semmi. A magyar anyag valóban nagyon mutatós volt, s ez vonatkozik üvegtermékeinkre is. Egyébként úgy vettem észre, nem zavartatják magukat akkor sem, ha valami kifogásuk van.

— Úgy értsem, voltak kellemetlen percek is?

— Előfordultak.

— Milyen tapasztalatokat szerzett?

— Hosszú volna részletezni. Csak a legáltalánosabb benyomásokat: Marseille-ben jól megnéztem a francia és az olasz üvegárukat. Óriási, és nagyon választékos készlettel vonultak fel. A kivitel finomsága, a színek sokrétűsége rendkívül kulturált, modern üvegiparról tanúskodik. Ugyanezt tapasztaltam néhány nappal később, a párizsi „üvegutcában", ahol egymást érik az üveg-, porcelánüzletek, áruházak, bemutató termek.

— A tarjáni üvegről mi a francia vélemény?

— Tetszik az üvegünk. Jó a színe, színezése, díszítése. A formáink is kapósak. Divatos, de mégis más, mint a francia, olasz, vagy a csehszlovák.

— Mi nem tetszett?

— Ellenőriznem kellett néhány reklamációt. Sőt, külkereskedelmi képviselőnk felkért egy párádi ólomkristály-váza-szállítmány kontrollálására is.

— Talán maradjunk Salgótarjánnál.

— Az egyik kereskedő elém rakta a nemrég hozzá érkezett festett mintakollekciónkat. Az elsőtől az utolsóig oxidálódott. Aztán itt is, másutt is mutattak olyan kehelyszériákat, amelyeknek darabjain a falvastagság egyenlőtlen, nem egyforma a talpvastagság, az egyik magasabb, mint a másik, feltűnő a szájkiképzés különböző technológiája, a jégvödör fülei ferdén „felragasztva"... és így tovább.

— Nem valami célravezető már a mintakollekcióval elriasztani új üzletfeleket...

Sóhajt.

— Hát igen. Azonkívül magasnak tartják az áraink at.

— Mit szóltak idehaza?

— Megírtam a jelentésemet. Tudom, hogy nem mindenkinek tetszett. Dehát én nem gratulációkat fogadni utaztam Franciaországba. Az a célunk, hogy hasznosítsuk, megszívleljük a kifogásokat is.

— És...?

— Máris utasítottak, hogy a tervezésnél legyek tekintettel a súlycsökkentésre.

— Csakhogy a finom üvegáru értéke elsősorban nem a több vagy kevesebb anyagon múlik...

— Ez általában igaz. De azért megpróbálunk spekulálni. A franciák is elmondták néhány óhajukat. Lerajzoltam nekik, tetszett, várják a mintakollekciót.

— A reklamációk ellenére?

— Természetesen. Hiszen, nézze, hiba az mindig akad. Igaz, talán a legjobban az rontja egy vállalat hitelét, ha egy kiviteli felületességet a belső ellenőrzés hanyagsága tetéz. Különösen mintakollekciók esetében. Azért, mint említettem, a franciáknak tetszik a magyar áru. És amióta hazajöttem már egy tucatnyi megrendelés érkezett tőlük.

Felállunk, búcsúzom.

— Hová szeretne legközelebb eljutni?

— Baglyasra — nevet Takács Géza. — Ugyanis, ott élnek a rokonaink, és már régen jártunk náluk. Bár — fűzi hozzá el-eltűnődve —, ha elgondolom, mire futotta az időmből, hagytam én Marseille-ben, Párizsban is legalább két hónapra való látnivalót. Szívesen visszamennék. Talán egyszer... Ha megnyerem a lottó-főnyereményt...

Csizmadia Géza

Országos kezdeményezés

Új utakon a juhtenyésztés

Példák a rétsági járásból

Megyénk állattenyésztésében még jelenleg is legelmaradottabb a juhtenyésztés. Oka, hogy fejlesztését nem szorgalmazzuk elég következetesen. Több gazdaságunk úgy tekint a birkára, mint igénytelen, a legrosszabb minőségű takarmánnyal és mostoha bánásmóddal is megelégedő állatra, amelyet „köteles" tenyészteni. Ezeknek a szakembereknek azt javasoljuk, hogy mielőtt a birkával „végeznének", alaposan vizsgálják felül saját szakmai képességüket és állattenyésztői lelkiismeretüket, mert ha valaki egy kis szakmai tájékozódás után nagy ambícióval és lelkiismerettel fog a tenyésztéshez, feltétlen megtalálja a helyes utat. Merjük remélni, hogy mi ezt az utat találtuk meg a rétsági járásban.

Semmiből nem tud termelni

Alapelvként elfogadtuk — sajnos még nem eléggé következetesen gyakoroljuk —, hogy a juh éppen úgy megkívánja létfeltételeinek optimális kielégítését a gazdaságos hozam érdekében, mint bármely más állatfajunk.

A diósjenői Börzsönyalja Tsz ez év elejétől úttörője a korszerűbb juhtenyésztésnek. Igaz, az anyalétszám csak 260, de jól jövedelmeznek. Az 1970-ben született bárányok közül március elején — még az első turnus tejesbárány értékesítése előtt — kiválogattuk egyidőben termékenyítsük őket és megfelelő további termelést is várjunk tőlük. Ha tekintetbe vesszük, hogy a hazai, sőt a külföldi gyakorlat szerint a tenyésztésbe vétel ideje 1,5—2,5 év, akkor Diósjenőn, ha kicsiben is, de elérték azt, hogy a növendéknevelés mondhatni improduktív két évét egy évre csökkentették. A jövő gazdaságos juhtenyésztésének ez lesz az egyik alapvető módszere.

Új módszerrel

A tavaszi igen kedvező tejesbárány-értékesítés alapján belátta a tsz, hogy a bárányszaporulat növelése jelentős tiszta jövedelmet hoz. A szaporulat növelése céljából felügyelőségünk segítségét kérte. Kidolgoztuk a tsz részére a folyamatos bárányoztatás módszerét és a kivitelezésben is a legközvetlenebb szerepet vállaltuk. A januárban ellett, áprilisban igen gyenge erőállapotban elapasztott anyák gyorsan javuló kondíciójának biztosítása után már április 20-án megkezdtük az újbóli termékenyítést, amit május 30-án befejeztünk. Tekintettel arra, hogy ez a módszer teljesen szokatlan és hazánkban nem vagy csak szórványosan alkalmazott, sokan nem bíztak az eredményben. A siker ennek ellenére teljes lett. A vemhesülési százalék csaknem meghaladta az őszi termékenyítési idény jobb eredményeit és az anyák tökéletes előkészítése szinte fillérekbe került a nyár végi legelőkön. Jelenleg a nyozását tíznapos időközre tudjuk redukálni a szokott 40—50 nap helyett. Ez az egyöntetű hizóbárány-állomány előállítása, egyszerre történő értékesítése szempontjából igen nagy jelentőségű.

Jó juhász — jó eredmények

A diósjenői tsz anyajuhait ezzel a szerrel kezelve még decemberben újból megtermékenyítjük. A reális lehetőségeink megvannak arra, hogy ebben a juhászatban 1971-ben (hasonlóan az 1970 évihez) 190 százalékos legyen a bárányszaporulat a korábbi 100—105 százalékkal szemben.

A további jó eredmények és a módszerek gyors elterjesztése érdekében csupán azt kérjük a diósjenői tsz-től, hogy ezek után legyen segítségünkre az igényesebb juhtenyésztési szemlélet meghonosításában, elsősorban a jó példa mutatása útján.

Régi és igaz elv az, hogy nincsen jó juhászat jó juhász nélkül. Ez Diósjenőn is beigazolódott. Varga Lajos juhász az elmondott szép eredmények megteremtésében oroszlánrészt vállalt. Nélküle azok aligha születhettek volna meg. Az eredmények nemcsak a tsz, de megyénk, sőt hazai állattenyésztésünk fejlődését szolgálták és bízunk benne, hogy a jövőben is szolgálni fogják.

Dr. Draskóczy János
Nógrád megyei Állattenyésztési Felügyelőség

Nagyüzemi

A termelőszövetkezetek a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területeket erdősítik. Terveiket csemete hiányában nem tudják maradéktalanul teljesíteni. A salgótarjáni járásban a cered és a karancslapujtői üzemeket jelölték ki arra, hogy foglalkozzanak csemetenevelléssel is. A két tsz 800—800

Az Ip

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tarécshme

NÓGRÁD

1970 NOV 17

1021

Lesz-e emlékmúzeum Pásztón?

Romkert és helytörténeti kiállítás nyílik

A helytörténeti kutatómunka körülbelül tíz év óta folyik Pásztón. E tevékenység a helyi gimnázium honismereti szakkörében kezdődött, *Pintér Nándor* vezetésével. Kezdetben főleg a tárgyi emlékek gyűjtése, a néprajzi anyag, Pásztó sajtója, iskolatörténetének felkutatása és feldolgozása folyt. Később — már nem szakköri programként —, elsősorban Pintér Nándor szakirányú érdeklődése következtében a község történetének részterületeit kutatták, a középkori mezőváros virágzását és hanyatlását, a szabadságmozgalmak visszhangját, a céhek történetét, a közoktatás kialakulását és fejlődését, az első világháború és a forradalmak korát, és így tovább. E kutatásokból először Pásztó rövid története címmel egy stencilezett tanulmány jelent meg 1963-ban. Később, a kutatócsoport kibővülésével a felszabadulás negyedszázados évfordulójára napvilágot látott a Pásztó története című monográfia 1970-ben. Szerzői: *Pintér Nándor, Vincze Ferenc* tanár és *Csépány István* vb-elnök.

A kutatások során sok levéltári, régészeti és tárgyi anyag került elő, amelyet eleinte az iskolában, később a művelődési központban őriztek, ez utóbbi helyen külön szoba is rendelkezésre állt, de a közönség számára az emlékek csak időszaki kiállításokon voltak hozzáférhetők. Pedig már 1964-ben a Nógrád megyei Múzeumi Szervezet „beütemezte" egy múzeum létesítését, azonban erre akkor — épület hiányában — nem került sor. Igaz, hogy közben a ciszterci kolostor renoválása megtörtént, s ennek egyik szárnyát úgy alakították ki, hogy ott raktározási, feldolgozási és kiállítási termek létesültek, de mivel a pásztói szakmunkásképző intézetet is el kellett helyezni, az ipari tanulók költöztek be, s 1970 nyaráig az épület a szakmunkásképzést szolgálta.

Közben folytak a bencés és ciszterci templom maradványait feltáró régészeti kutatások is 1967 és 1970 között *dr. Valter Ilona*, az Országos Műemléki Felügyelőség régésze vezetésével. A feltárás során nagyon érdekes, Közép-Európában egyedülálló alapfalakra bukkantak, így született az az elhatározás a községi tanács és az OMF

mélyi feltételeket biztosították az illetékes szervek.

Jelenleg a feltárás befejezéshez közeledik. Már az októberi, második pásztói ismeretterjesztő napok és a múzeumi hónap programjaként a nyitásra is gondoltak. A földmunkálatok és a parkírozás elhúzódása miatt azonban erre nem került sor.

Közben a Nógrád megyei Tanács VB határozata értelmében a pásztói ipari szakmunkásképző intézet átköltözött Nagybátonyba, így az az épületrész, amelyet eredetileg is múzeumi célra szántak megüresedett, lehetőség nyílt a beköltözésre, amely október elején meg is történt. Az addig különböző helyeken őrzött helytörténeti anyagot itt helyezték el, de továbbra is csak raktározási jelleggel, jóllehet a két kiállítási terem és a folyosó lehetőséget nyújtana egy Pásztó történetét szakszerűen bemutató kiállítás megrendezésére. Közben azonban az az elhatározás született, hogy célszerű lenne a gyűjtőmunkát szervezettebbé tenni, s 1971 októberében megrendezni a kiállítást.

A tárgyi feltételek tehát már adottak. De a személyi és anyagi feltételek még nem állnak rendelkezésre, mivel a Nógrád megyei Múzeumi Szervezet és a Művelődésügyi Minisztérium múzeumi főosztálya nem tartja szükségesnek újabb múzeumok létesítését az országban. A meglevők fejlesztése, színvonalának emelése a cél.

Pásztón azonban úgy vélik, még sincs szó teljes elzárkózásról. Először bizonyítani kell a meglevő anyaggal, annak tudományos és reprezentatív módon való feldolgozásával. S ha e tevékenység a kívánt színvonalat eléri, akkor először védetté nyilvánítják az anyagot, később pedig megkaphatják az emlékmúzeum címet. Éppen ezért saját (községi) erőből rendezik a romkerthez kapcsolódó kiállítást, amelynek forgatókönyvét *dr. Valter Ilona*, grafikai részét *Takács Imre* grafikus készíti. Terv szerint e november végén vagy december elején a romkerttel együtt a helytörténeti kiállítást is megnyitják a közönség számára. Az anyaggyűjtéshez a szakmai segítséget *dr. Szabó Béla*, a salgótarjáni megyei Munkásmozgalmi Múzeum igazgatója és a balassagyarmati Palóc Múzeum igazgatója, *dr. Zólyomi József* adja.

Lesz-e tehát emlékmúzeum Pásztón?

A nehézségek ellenére is a községi tanács vezetőjének az az elképzelése, hogy a helytörténeti kiállítást saját erőből létrehozzák. Pásztó múltja, jelene és jövője, másrészt az összegyűjtésre váró anyag is erre kötelez. De maga az urbanizáció, s Pásztó idegenforgalmának növekedése is indokolja az emlékmúzeum és romkert létesítésének gondolatát. Már most is nap mint nap tömött autóbuszok állnak meg a romkert környékén, s a helyi köztudatban is élénken él a múzeum létrehozásának ügye. A pásztóiak várják a megnyitást, s remélik, legkésőbb jövőre ki is elégítik e várakozásukat.

T. E.



A hivatalosan a szovjet fővárosban tartózkodó Mohammed Szijad Barre tábornokot (középen), a Szomáli Demokratikus Köztársaság állam- és kormányfőjét a Kremlben fogadta Koszigin (jobbról) miniszterelnök. Jobbról az első Gromiko szovjet külügyminiszter

Indokínai helyzetjelentés

Sikeres támadásokat folytatnak a hazafiak

A VDK Külügyminisztériumának szóvivője szombaton nyilatkozatot tett közzé, amely

szi nemzeti felszabadító hadsereg harcosai november 2. és 8. között Xieng Khouang tar-

fogságba és több katonai naszádot süllyesztettek el — jelentette a Felszabadulás hírügynökség.

Takács Géza üvegtervező

1021

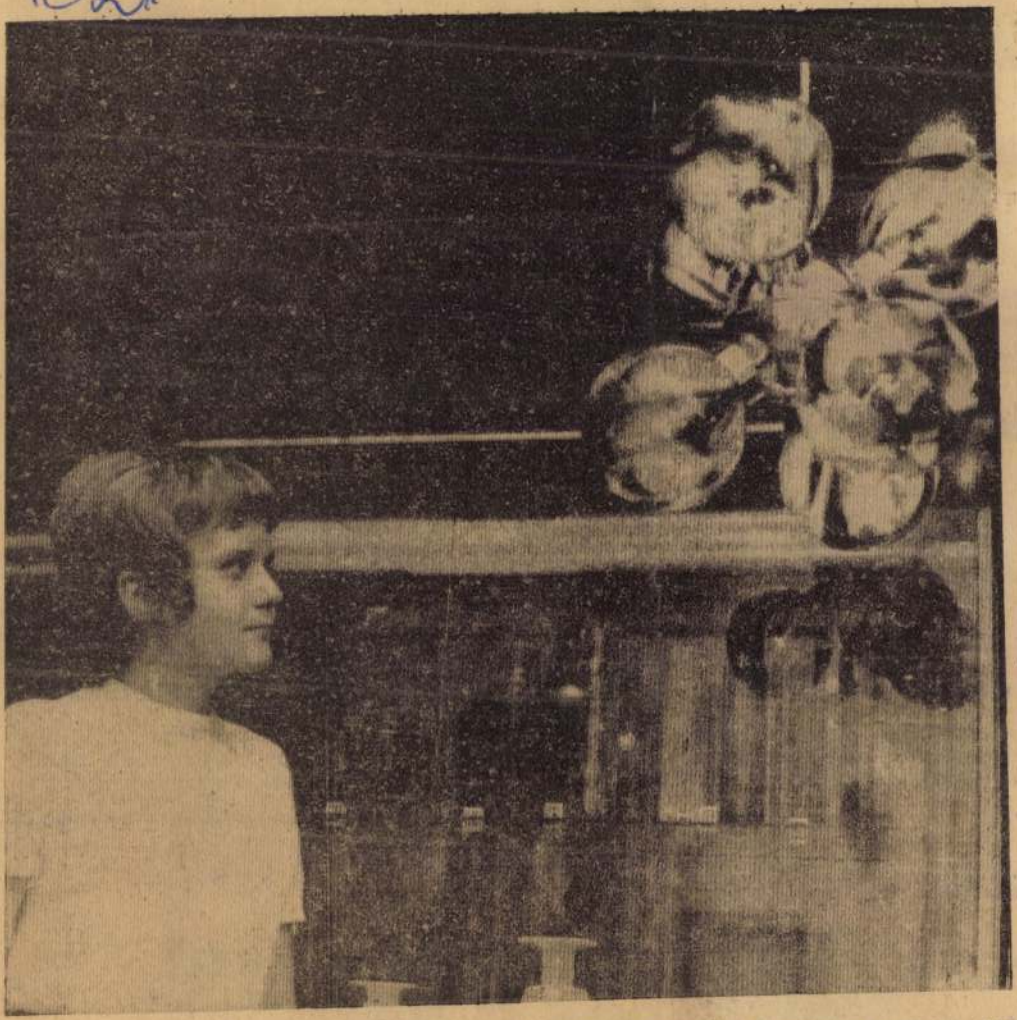

Nagy érdeklődés mellett nyitották meg Takács Géza salgótarjáni üvegtervező művész kiállítását Budapesten, az Üvegipari Művek bemutatótermében. A kiállításról szóló beszámolónk az 5. oldalon (Koppány Gy. felv.)

NÓGRÁD
Salgótarján

SAJTÓHIRADÓ
BUDAPEST, IX., Ülői út 81.
Telefon: 138-048, 337-748, 340-126

Kongresszus előtt

Fejlődés a mostoha

Járási küldöttértekezlet

A kongresszusi készülődés jegyében tegnap járási sportküldött-értekezletet tartottak Rétságon, a járási hivatal tanácstermében. Az értekezleten 21 sportkör képviseletében 31-en vettek részt. Megjelent a tanácskozáson *Nagy Zoltán*, a járási pártbizottság titkára, *Szalkai József*, az MTS Nógrád megyei Tanácsa Elnökségének tagja és *Rompos Dezső*, a járási KISZ-bizottság titkára.

A levezető elnök *Tóth Tamás* megnyitó szavai után *Macska Emil*, JTS-elnök szóbeli kiegészítést fűzött az írásbeli beszámolóhoz. A rétsági járás 25 községében 21 sportkör működik, 74 szakosztállyal. Az ipartelepítés ellenére még ma is közel 1500 dolgozó a járástól távol talál munkahelyet. E tény befolyásolja a sportkörök munkáját is. A járásban rendszeres bajnokságot négy sportágban bonyolítanak le. Fejlődött a versenysport, de nem kellő mértékben. Előrelépés tapasztalható az utánpótlás nevelésében. Az úttörő-olimpia különböző számaiban közel ezer pajtás vett részt a rétsági járásban. A járás egyetlen középfokú iskolája Rétságon működik. A diákok rendszeresen vesznek részt különböző versenyeken.

A tömegsport területén jelentős előrelépés történt. Vonatkozik e megállapítás első-



Macska Emil

sorban a munkahelyi spartakiádra. A falusi spartakiádokon azonban csökkent a résztvevők száma.

Kevés a képzett szakember. A játékvezetők nagy része nem kellő színvonalon fejt ki tevékenységet. Ez meghatározza a tennivalókat csakúgy, mint az edzőképzés területén. A szakemberek továbbképzésének megoldása a jövő tennivalói közé tartozik. A járásban kevés a megfelelő lépálya közül például csak nem van bekerítve. A hét öltöző kevés a létesítményekhez viszonyítva.

A kapcsolatok és a vezetőszervek munkájának elemzése után, a hozzászólások következtek. *Kiss József*, járási MHSZ-titkár elmondotta, hogy a rétsági járásban jól dolgoznak a községi lövészklubok. Hasonló módon vélekedett a felsőpetényi *Szklenár István*. *Pósán Ilona* (rétsági gimnázium) a gimnazisták sportéletéről beszélt. Megemlítette, hogy kevés a szakember és a tornatermet felszerelés hiányában még mindig nem tudták igénybe venni. *Szalkai József* megállapította, hogy a mostoha feltételek ellenére fejlődés tapasztalható a rétsági járás sportéletében. Vonatkozik ez elsősorban az asztaliteniszre és a kézilabdára. Felhívta a figyelmet a társszervekkel történő kapcsolatok kiépítésének fontosságára. A 12 hozzászóló után *Macska Emil* válaszolt a felvetett kérdésekre.

A küldöttértekezleten 13 fős járási tanácsot választottak. A járási tanács megtartotta első ülését, és a JTS elnökévé újabb négyéves időtartamra *Macska Emilt* választották meg. A december 11-i megyei küldöttértekezleten kilencen képviselik a rétsági járást.

Kézilabda

Utolsó a Bgy. SE

Osztályozón vett részt Tatán a Bgy. SE megyei bajnokságot nyert férfi kézilabdaegyüttese. Várakozáson aluli szerepeltek, és mindhárom mérkőzésüket elveszítve az utolsó helyen végeztek. Eredmények: Kapuvári Spartacus — Bgy. SE 30:26 (15:14), Békéscsabai Vízmű — Bgy. SE 28:14 (13:6), MTK — Bgy. SE 26:10 (16:3). Az St. Kötő Spartacus női gárdája után tehát a gyarmati kézilabdásoknak sem sikerült az NB II-be jutni.

Röplabda

Villámtorna, utána bajnokság

A városi röplabda szövetség kezdeményezésére a napokban másodízben rendezték meg Salgótarjánban leány csapatok részére a megyei röplabda villámtornát. Játéklehetőséget kívántak biztosítani a megyei bajnokság előtt és egyben lehetőséget adni az NB-s csapatoknak az utánpótlás kerésésére.

A mérkőzéseken jó küzdelnek alakultak ki. Meglepetés, hogy az idén először indult St. ITSK leánycsapata győzött a kisterenyei gimnazisták ellen 2:1 arányban.

A villámtorna végeredménye: 1—2. St. ITSK, Kisterenyei Gimnázium, 3. St. Közgazdasági, 4. Szécsényi Gimnázium, 5. St. Bolyai, 6. St. Madách.

A fiúk villámtornáját november 23-án bonyolítják le Salgótarjánban. A megyei bajnokság megrendezésére december 15-ig kerül sor a megyeszékhelyen.

Szécsényi járás

Piliny az őszi bajnok

A szécsényi járás labdarúgóbajnokságának őszi idénye mind a felnőtteknél, mind a serdülőknél befejeződött. A felnőtteknél jobb gólkülönbséggel Piliny végzett az élen, a serdülőknél Magyargéc csapata az őszi bajnok.

ŐSZI VÉGÁLLÁS
(Felnőttek)

1. Piliny	8	6	1	1	32- 7	13
2. Endrefalva	8	6	1	1	34-12	13
3. I.-tarnóc	8	5	2	1	17- 6	12
4. Hollókő	8	4	1	3	17-17	9
5. Ságújfalu	8	4	1	3	14-14	9
6. Rimóc II.	8	2	1	5	11-19	5
7. Sz.-felfalu	8	2	-	6	8-26	4
8. Benczúrf.	8	2	-	6	6-27	4
9. Magyargéc	8	-	2	5	10-22	3

ŐSZI VÉGÁLLÁS
(Serdülők)

1. Magyargéc	7	5	1	1	9- 3	11
2. Piliny	7	5	-	2	15- 6	10
3. Endrefalva	7	3	1	3	10- 3	7
4. Rimóc	7	3	1	3	7- 9	7
5. Ságújfalu	7	3	-	4	9- 7	6
6. Hollókő	7	2	2	3	7- 5	6
7. Benczúrf.	7	-	1	6	0-15	1
8. I.-tarnóc	7	-	-	7	0-31	0

Nógrád megyei Tanács VB Egészségügyi Osztályának vezetője pályázatot hirdet egy megüresedő

SZOCIÁLPOLITIKAI ELŐADÓI

állásra. Fizetés a kulcsszámnak megfelelő bértétel szerint. Az állás betöltéséhez középiskolai érettségi szükséges. Egészségügyi gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. A pályázatot a közzététel után 15 napon belül — részletes önéletrajzzal — a megyei főorvos címére kell

Művészet — használati értékben

Takács Géza kiállítása Budapesten

Pénteken délután három órakor nyitották meg Budapesten, a Guszev utcában az Üvegipari Művek bemutatótermében Takács Géza üvegtervező kiállítását. A terem zsúfolásig megtelt, igen sokan eljöttek a megnyitóra Salgótarjánból, az öblösüveggyárból, Baglyasaljáról, Takács Géza szűkebb pátriájából is. A zsúfoltság ellenére meghitt hangulat uralkodott a teremben a megnyitón. A látogatók ízléses kivitelű katalógusból értesülhettek Takács Géza eddigi művészi útjáról, a katalógusban Mikó Sándor Munkácsi-díjas belsőépítész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének főtitkára ismertette Takács Géza kétévtizedes munkásságát.

Baglyasalján született, 1939-ben került a salgótarjáni üveggyárba üvegcsiszoló tanulónak. Üvegcsiszoló segéd, később a mintázócsoport vezetője, 1951-től a tervezőrészlegnél Mánczos József Munkácsy-díjas iparművész mellett dolgozik, 1967-től csoportvezetői munkakörben. 1957-től valamennyi hazai és külföldi iparművészeti kiállításon részt vett, 1961-től az „Év legszebb terméke" pályázatain eredménnyel szerepel. Üvegtárgyaival — többi között — elismerő oklevelet nyert 1958-ban a brüsszeli világkiállításon is. A vállalat munkássága elismeréséül többször jutalmazta Kiváló Dolgozó jelvénnyel és oklevéllel.

Talán ezek munkásságának legfontosabb állomásai, bár korántsem szólhatunk valamennyiről. Hiszen napi munkája a legszorosabban összefügg a termeléssel, így szinte valamennyi nap hozhat számára új feladatot, egyúttal művészi izgalmat is. A 25 kiállítás anyaga, amelyben eddig szerepelt, híven vallott a mindennapok igényével végzett munkájáról. A két évtized során sok száz terve készült el, ivókészletek, vázák, hamutartók, tálkészletek, egyéb áruk.

— Az üvegformálásnak szinte valamennyi ágával foglalkozom — válaszolja kérdésünkre, Takács Géza a kiállítás megnyitását követően. — Az egyedi jellegű hutakész daraboktól az opál borítású üvegig. A csiszolt, s a granír üveget szintén nagyon szeretem, ez utóbbi figurális munkát jelent.

Takács Géza életműve „személytelenül" gyarapodik, használati értékben halmozódik. Kevesebb szó is esik róla, mint például a képzőművészeti alkotásokról. Pedig Salgótarján iparművészeire is büszke lehet, Mánczos József Munkácsy-díjas iparművészen kívül egyre inkább Takács Gézára is. S külön tiszteletet érdemel az az út, amely állandó önképzéssel, művészeti és szakmai ismereteinek gyarapításával vezetett idáig. Mikó Sándor erről elismerően így ír: „Takács Géza üvegtervező személyében olyan iparművészt mutatunk be, aki a régmúlt idők mestereihez hasonlóan, a mesterségbeli tudás birtokában a salgótarjáni üveggyár különböző műhelyeiben eltöltött több éves munkája alapján elért egyenletes fejlődéseként vált alkotóművésszé".

Húszéves tervezői munkásságát elismerve, a gyár vezetősége kiállítása megnyitása

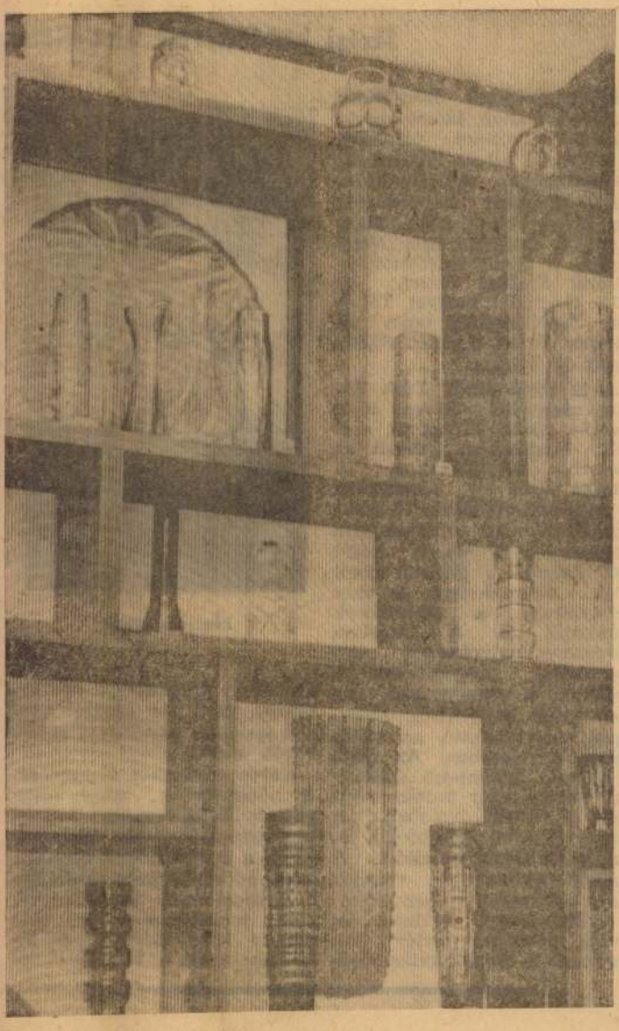

A kiállítást Váradi Oszkár, a gyár gazdasági igazgatója nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy Takács Géza az öblösüveggyár törzsgárdájához tartozik, fejlődése elválaszthatatlan a gyár fejlődésétől. Röviden szólott az öblösüveggyár 80 éves történetéről is. Mint mondotta, 1945 után a gyárat teljesen átépítették, termelési profilját rendezték. Ezen belül alapvető profillá vált a finomüvegáruk, valamint a háztartási üveg gyártása, amely nem nélkülözheti a tervezők munkáját. Az Üvegipari Művek által meghatározott gyártási profilon belül, a salgótarjáni öblösüveggyár látja el finom- és háztartási üvegárukkal a belföldi piacot, de jelentős exportot is lebonyolít. Bővítette a gyár az úgynevezett világítási termékek választékát is, hozzájárulva a hazai lakáskultúra fejlődéséhez. Ezek az áruk egyébként ma már a nemzetközi piacon is keresettek.

Váradi Oszkár a továbbiakban arról beszélt, hogy a gyártmányfejlesztés, a választék bővítése elválaszthatatlan az üvegtervezők munkájától. S e tervezői munkában Takács Gézának kiemelkedő szerepe van, különösen Mánczos József nyugdíjba vonulása után, amióta a tervezőiroda csoportvezetője.

Az üvegipari bemutatóteremben megnyílt kiállítás Takács Géza és a közönség számára is módot nyújt a megtett út felmérésére, az eredmények összegezésére. Kicsit a személyes bemutatkozásra is. Az üvegformálás valamennyi ágával találkozhatnak a nézők. Úgy tűnik — s ez már a megnyitót követően is nyilvánvaló volt — Takács Géza munkái elnyerték a látogatók elismerését. Munkássága során a művészi szempontokat a használati tárgyak célszerűségével mindenkor egyezteti, s alkalmazkodik a gyártási technológia követelményeihez. Így alakulhatott ki bizonyára az a harmonikus összhatás is, amelyről a látogatók is szólnak.

A kiállítás az Üvegipari Művek bemutatótermében (V., Guszev utca 11.) december 3-ig megtekinthető, naponta, délelőtt 9-től 16 óráig.

Tóth Elemér

rülmények között is produkálok!... Igyatok és maradjatok csöndben — mordult a lányokra. — Mert öregem, te is tudod, hogy minden munkahelynek van bizonyos belső élete. Az emberek furják egymást. Ebből eredőleg időnként kipottyan valaki. Illyenkor, amíg a haverok össze nem dugják a fejüket, egyszóval nincs meg a mandrónak az új pozíciója, a mandró elmegy idegösszeroppanásra, továbbképzésre, uszodába, állatkertbe, anyja kínjába. Itt jövök én! Kapcsolatban állok gyárakkal, bányákkal, téeszekkel. Ezeket a hajótörötteket azonnal munkához juttatom. Van arról fogalmad, mekkora haszon a népgazdaságnak, ha egy-egy jól képzett szakember — mert ezeket fúrják meg leginkább — legalább néhány hetet vagy hónapot a termelő munka közelében tölt?!...

— Hát, hercegem — babrálta a poharát Rudi —, te csakugyan tettél már valamit...!

— Ne hidd — legyintett a másik. — Eddig még egyetlen meglékelt menőt sem tudtam rávenni, hogy a termelő munkáig következő pillanatb
izmokkal egymásna
próbálgatták az erej

•

— Életveszélyesek
kök — tört fel a sóha
papából.

— Nem kellett volr
vezető állásba helyezi
logatott keserűen Kásanegyi papa.

— De úgy kell nekünk... Mert mindent a szájukba adtunk...

— Ez a hála...

— Hol voltunk mi az ő korukban?!...

— Dolgoztunk! — vágta rá keményen Kásahegyi, azután ismét magába roskadt. Kis idő múltán fájdalmas sóhajtás tört fel gyűrűző füstkarikáinak kútmélyéről: — Csak tudnám, hol rontottuk el őket!...

A másik atya lassan megemelte a vállát. Ő is a bölcsesség füstölgő, mély üregébe merült, derengést hozó, irgalmas emlékfoszlányokért...

TRENCSÉNYI IMRE



Somogyi Győző a legfiatalabb nagyd
vészeti gimnázium elvégzése után ny
ségét szakkörökben fejlesztette. Saj
ciografikus, szinte dokumentumszer
szemlélettel vizsgálja felül történelm
periférikus jelenségeit. Az 1977-e

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Takács Gábor, grafikus

DÉL-MAGYARORSZÁG

1980 MÁR 1.6.

1021

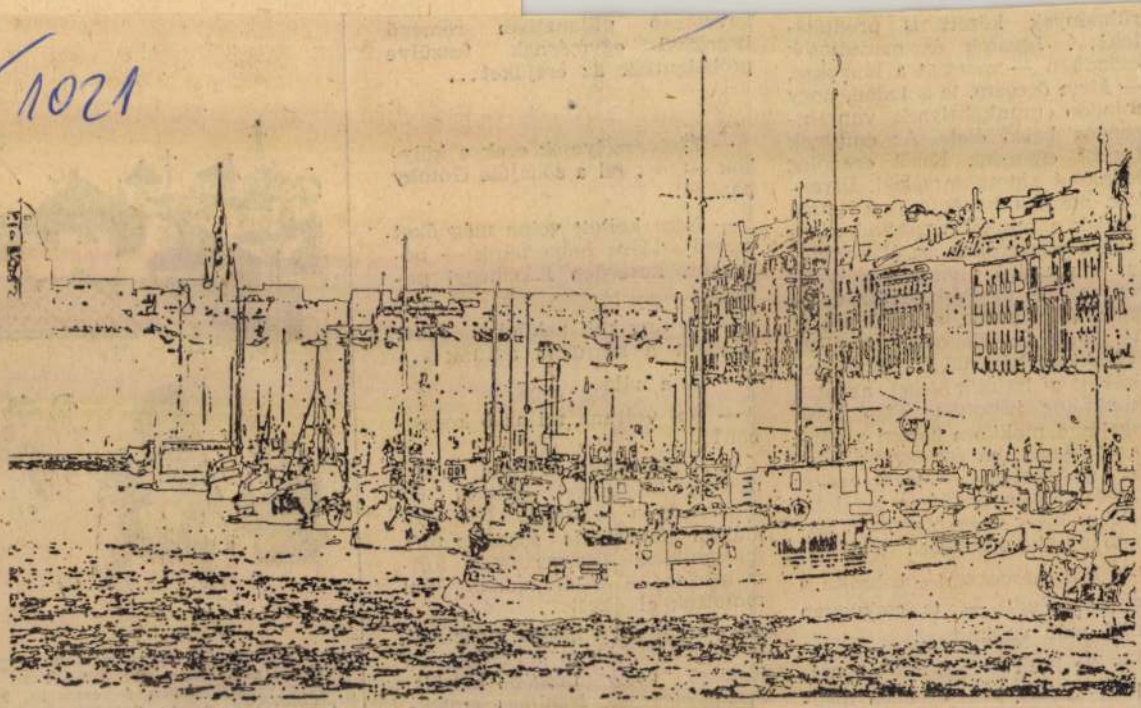

TAKÁCS GÁBOR FOTÓGRAFIKÁJA: KIKÖTŐ

Négy filmfesztiválon mérkőznek a magyar filmek

A magyar filmművészet a nyári hónapokban négy nagyszabású nemzetközi filmfesztiválon képviselteti magát. A július 22-én kezdődő *locarnói* fesztiválon *Fábry* Zoltán alkotásával, a *Nappali sötétséggel* veszünk részt. Augusztus elején, a *velencei* fesztiválon előreláthatóan több kategóriában is versenyeznek magyar filmek. Az ifjúsági filmek serdülő korosztályú kategóriájában *Révész* György filmje, a *Hogy állunk, fiatalember?* indul. A dokumentumfilmek versenyére az *Éva A 5116* című alkotást, a *Kunyhók és paloták* című kisfilmet, a *Tükörképek* című rajz-, az *Akinek szurkolni fogunk* című sport- és az *Epigrammák a gyufáról* című kísérleti filmet neveztük be. A művészi dokumentumfilmek csoportjában részt vesz a *Festők városa, Szentendre* című kisfilmünk.

A *Montrealban* augusztus 7-től 13-ig rendezendő játékfilm-fesztiválon is képviselteti magát a magyar filmművészet. A *Bergamóban* szeptember 12—19 között, a kisfilmek vetélkednek egymással. Az idei fesztiválon *Takács* Gábor két képzőművészeti filmjével, a *Kompozíció a festészetben* és a *Színek a festészetben* című alkotásával veszünk részt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
964 JUL

Tokaj Sándor

...ért sem ké-
...zám egyma-
...g az ellen-
...oskodókkal,
...ókkal szem-
...a Kommu-
...a munkás-
..., *nagyobb,*
...atalabb is.
...ább fiatalí-
...jelölt életé-
...en milyen
...t Thorez
munkájának, mi sem bizonyítja jobban, mint a nagy harcosnak *a párt elnöki tisztébe* emelése.

Így érte utól a halál, tett pontot életútjának végére. A történelem nagy egyéniségei különbözőképpen örökítik meg magukat az utókor számára. Maurice Thorez nevét könyvek is őrzik majd, mindenekelőtt hitvallása, *»A nép fia«*

...nuzo...
télte...
nagy...
mün...
most...
után...
tervh...
fordu...
shall...
ták t...
Thore...
cáját,...
galom...
Franciaország legnagyobb pártjává fejleszti. A választásokon milliók állnak mellé — a párt taglétszámának *sokszorosa* —, Nyugat-Európa egyik legnagyobb kommunista mozgalma.

A harc változatos szabályai új módszerek kidolgozását követelik. A történelem — úgy látszik, már ez is hagyomány —, roppant feladatokat hárít a Francia Kommunista Pártra és vezetőjére. Másfél évtizeden át *két gyarmati háború* ellen kell szervezni, mozgósítani, csatákba bevetni a közvéleményt: a nagytőke és a hatalom Franciaországa

ROMLOTT

melynek célja kerek egymillió font elrablása.
A film főszereplője Anton Rodgers. Ő alakítja a Herceget, s mint a gengszterek főnöke, többször ölt álöltözetet: hol szigorú orvos, hol német tábornok, s ha kell a „Titkos Szolgálat" főnöke. Partnere Charlotte Rampling, a szeszélyes gazdag kisasszony, Sara szerepében.

▼



évek egyik ismert amerikai sztárja, Carole Lombard, akinek ez volt az utolsó filmje (Las Vegas környékén repülőszerencsétlenség áldozata lett). Partnerei: Jack Benny és Robert Sack.
A filmet felújításban ismét műsorra tűzik filmszínházaink.

NEM LENNI



KEDVES BRIGITTE

Robert Leaf professzor szórakozott, költői lélek. Nagy tervei vannak fiával, a nyolc éves, szeplős kis Erasmusszal: csellistának akarja kiképezni a családi zenekarba, ám kiderül, hogy a fiúcska botfülű. Ezek után a papa festőnek szánja fiát, de hamarosan rá kell jönnie, hogy Erasmus színvak. Tanítója azonban felfedezi, hogy a gyerek csodálatos fejszámoló. És éppen ebből adódnak a bonyodalmak. Végül azonban — mint ahogy ez már a vígjátékban történni szokott — minden probléma megoldódik, és a kis Erasmus vágya is teljesül: elutazhat Párizsba, hogy meglátogassa a világhírű sztárt, Brigitte Bardot-t, akinek eddig gyermeki rajongással naponta levelet írt. A film főszerepét, Leaf professzort James Stewart alakítja, elragadóan kedves Billy Mumy a kis Erasmus szerepében, míg Brigitte Bardot ez alkalommal önmagát, B.B-t, a sztárt játssza.

1021

AZ ERMITÁZS

Szülők figyelmébe

A Louvre, a Zwinger, a British Museum, a Palazzo Pitti világhírű gyűjteményei mellé méltán sorolható a leningrádi Ermitázs évszázados anyaga is: az emberi kultúra nagyszerű tárháza. Nélkülük nem lenne teljes századunk emberének világa. Csakhát kinek adatik meg, hogy a francia, német, angol, olasz, orosz múzeumokban egyaránt otthonosan mozogjon, anyagaikat a maga okulására ismerje, rendszerezze, műveltségébe befogadja? Még a szakemberek, tudósok közül is kevésnek. Marad tehát a személyes élmény helyett a közvetett megismerés lehetősége. A mai fejlett nyomdatechnika olykor csodálatos reprodukciós albumokat teremt (nemrég jelent meg egy az Ermitázsról is), ám ezek ára általában magas, nem a diák-zsebekhez méretezett. S ekkor siet segítségünkre a kultúrértékek tömegesítésének nagy és olcsó lehetősége és eszköze: a szines mozgókép, a film. Ebben a hónapban mutatják be filmszínházaink *Az Ermitázs* című színes dokumentumfilmet, amely nemcsak a gazdag klasszikus és modern képzőművészeti anyaggal ismertet meg bennünket, hanem a múzeumépület műemléki múltjával, régészeti anyagával, külső és belső építészeti megoldásával, II. világháborús megpróbáltatásaival és jelenével is.

Manapság, amikor a képzőművészeti kultúra a közízlés és a modern művészetek gyakori ellentétét hordozza, amikor egy-egy kiállítás közügy lett nálunk (Borsos Miklós vagy Egry tihanyi kiállítása), s a vélemények sokszor megütköznek egynémely köztéri szobor láttán — mindenképpen hasznos, ha a szép szobrok, képek szeretetére neveljük fiatalságunkat.

A film a látás kultúráját hihetetlen mértékben képes fejleszteni, s a jó képzőművészeti filmek különösképpen bő tájékoztatást adnak az érdeklődőknek. (A magyar filmtermés e tárgyú darabjai főleg Takács Gábor nevéhez fűződnek: a Színek és festészetben, Kompozíció a festészetben, Aranymetszés stb.)

Ez a dokumentumfilm nem elemez olyan eszközökkel, mint Takács Gábor művei, ám a bemutatott rendkívül gazdag anyag (nem kisebb mesterek alkotásai mint Rembrandt, Rubens, Goya, Monet, Van Gogh, Cézanne és sokan mások) önmagában hozzájárul a képzőművészeti fogékonyság erősítéséhez, az egymás után bemutatott művészeti irányzatok és iskolák megismertetéséhez.

A film bőséges anyaggal szolgál a középiskolai tanulók számára, bemutatja a reneszánsz, a barokk, a rokokó, a romantika, a realizmus, az impresszionizmus, a posztimpresszionizmus mesterműveit, kiegészíti a tananyagban tanultakat , de izgalmas élménnyel szolgál minden fiatal számára is: a megismerés, a felfedezés örömével és élményével.

Bölcs István
gimnáziumi tanár



A Művelődésügyi Minisztérium Közoktatásügyi Főosztályával egyetértésben a Filmfőigazgatóság az alábbi filmeket javasolja csoportos megtekintésre a márciusi bemutatók közül:
középiskolások és ipari tanulók részére:
A CÁR ÉS A TÁBORNOK,
általános iskolák felső tagozata és középiskolák részére:
AZ ERMITÁZS.

MEGHÍVÓ

1995
FEBRUÁR 9
délután 5

Cs Á T H
G É Z A
emlékére

SZABÓ ÉVA
festett
és
megnyitja
varrott
TAKÁCS FERENC
képeinek
takácsferenc
kiállítására

BALASSI GALÉRIA
Bp. II. Margit utca 1.

tak az olimpikonok

hiszen a kalapácsvetés selejtezőjét július 27-én, döntőjét 28-án rendezik. Horváth Attila a július 23-án induló járatra ül fel, az ő versenynapjai július 29-, illetve 31-e.

Nem mehettünk el szó nélkül a hét végi országos bajnokság történései mellett sem. Attila nyolcadszor lett magyar bajnok, de 62 méteres eredménye...

— Az ob-hez és az utolsó hazai versenyhez méltatlan körülmények között, egy földes edzőpályán, lerobbant, hepehupás dobókörben rendezték a diszkoszvetést, ráadásul hátszél is volt — mesélte Attila. — Olyan komolytalan volt ez az egész, hogy el is ment ott a kedvem a versenytől. De megmaradt az önbizalmam, ennél csak jobb lehet Atlantában. Az olimpia más.

Gécsek Tibor és Kiss Balázs távollétében a Dobó SE két kalapácsvetője osztozott a két legfényesebb érmen.

— Még nem is tudom felfogni, hogy felnőtt magyar bajnok vagyok — mondta Annus Adrián. — De a sok gratuláció lassan rádöbbent. A melegítésnél nem éreztem jól magam, szétesett volt a mozgásom, akárcsak az első három sorozatban. Csak a negyedikre tudtam összeszedni magam. Idén a versenyek háromnegyed részén „Maca" nyert, most nekem jött össze. De ő gratulált elsőként.

— Azért szomorú vagyok, hogy nem nyertem — így Németh Zsolt —, de a legfontosabb, hogy mi ketten végeztünk az élen. Nekem a bemelegítés ment jól, de a versenyen összecsúsztam, Adrián viszont jól versenyzett.

›—Lépték házasság

kai már van, s hamarosan jön a másik is

amerikai játszik majd a Falco-Léptékben?

— Kettő! Mint már mondtam, egyet, méghozzá a grazi partnereinken keresztül, teljes egészében mi fizetünk, de a másik leigazolásában is segítséget nyújtunk az egyesületnek. Az egyik fiút egyébként már ki is néztük, mi több, augusztus első napjaiban ő már meg is érkezik Magyarországra. Ledon Greennek hívják, fehér bőrű, huszonhárom éves, 201 centiméres ma-



TAKÁCS FERENC
VAS NÉPE

Zombori művészek az MMIK-ban

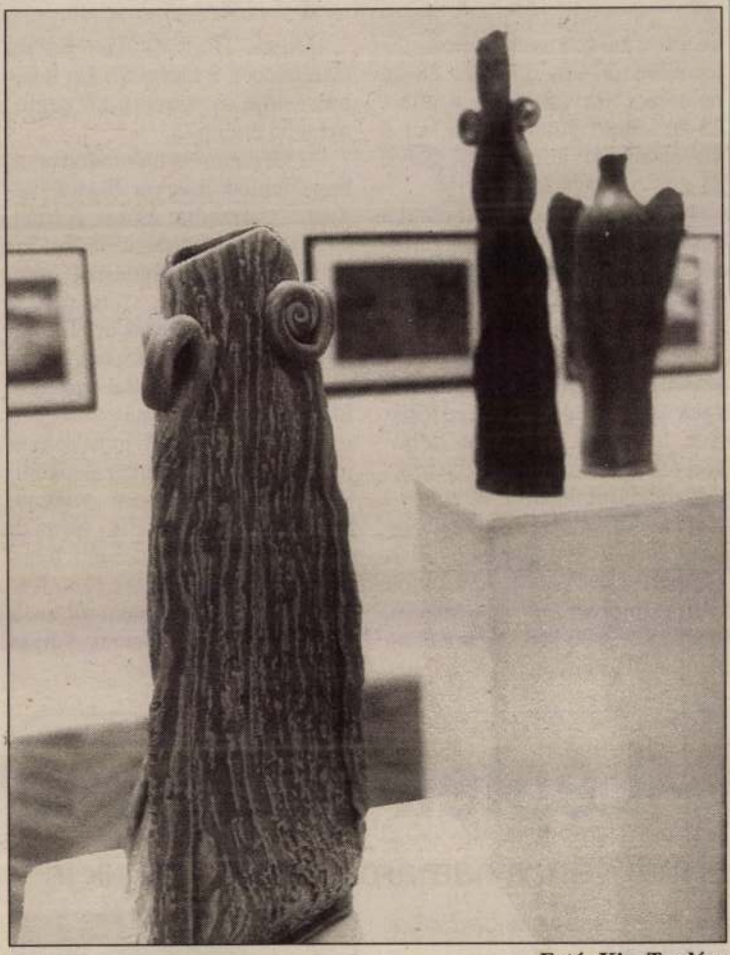

Fotó: Kiss Teodóra

Takács Ferenc zombori festőművész képeiből nyílt kiállítás Szombathelyen, az MMIK Médium Galériájában. A művész a belgrádi iparművészeti akadémián szerzett diplomát, azóta számtalan tárlaton vett részt. Textiltervezőként dolgozott a zombori textilgyárban, amelynek megszűnése óta csak a festészetnek él. Fő tájmotívuma a Duna — a forrástól a deltáig — amelyet olaj- és akvarelltechnikával örökít meg. Takács Ferenc képei mellett a zombori „A" csoport négy tagjának — Fehér Margitnak, Kovács Sándornak, Szalma Lászlónak és Török Istvánnak — az alkotásai is láthatók. A tárlat július 28-áig tart nyitva.

Tocsik és az önkormányzatok

Lehet, hogy semmis minden alku?

Az úgynevezett Tocsik-botrányról a sajtó híradásai nyomán egyre többet tud meg az állampolgár. Nem titok már a nyolcszáz millió forintos sikerjutalom, s az sem, hogy a kormány keresi és úgy tűnik részben már meg is találta a felelősöket az ÁPV Rt. igazgatóságában. Persze az ügy folytatódik. S minden bizonnyal megtalálják azokat is, akik anyagi felelőséggel tartoznak a Tocsik Mártával kötött szerződésért, s a kifizetett százmilliókért.

A történet azonban nemcsak erről szól. Nemcsak Tocsik Márta és nemcsak az ÁPV Rt. a főszereplői ennek az ügynek. Kényszerű főszereplők, ha tetszik: áldozatok az önkormányzatok is. Az önkormányzatok, akik azért, hogy a törvény által megítélt kártérítésükhöz hozzájussanak – alkudozásra kényszerültek.

A törvény 1989-ben született. Lényege: a privatizált állami vállalatok részvényeiből részesedés illeti meg az önkormányzatokat. A törvény végrehajtása meglehetősen elhúzódott, s azt tovább "nyújtotta" az a tény is, hogy az ÁPV Rt. elődje, az Állami Vagyonügynökség az önkormányzatok részesedését alacsonyabb érték után számolta, mint azt kellett volna. Az illetékes bíróságok előtt állítólag több száz olyan feljelentés vár megtárgyalásra, amelyek e különbözetet kívánják megítéltetni az önkormányzatoknak.

A képlet olyan egyszerű lenne: adott egy önkormányzat, amelynek törvény szerint jár a „kárpótlás", ha pedig jár, akkor meg kell kapnia. De adott az ÁPV Rt. is, amelynek érdekei – a kifizetés nagyságát illetően – nem feltétlenül egyeznek az önkormányzatok érdekeivel.

Mindkét fél segítséget keres és talál az érdekek érvényesítéséhez. Az ÁPV Rt. Tocsik Mártát találja. Az önkormányzatok pedig – néha saját erőből, gyakrabban erre szakosodott cégek segítségével – igyekeznek megszerezni jussukat, akár alku árán is. Furcsa ez az alku, hiszen az önkormányzatok a nekik járó pénzből, részvényből kárpótlásból engednek. Ugyanakkor érthető a képviselőtestületek és polgármesterek gondolkodásmódja: megér esetleg még tíz százalék sikerdíjat is, ha most és nem a beláthatatlan jövőben jutnak pénzükhöz. És a furcsaság: a közvetítők segítségével hozzájutnak járandóságuk egy részéhez. Többségük elégedett, hiszen az önkormányzatok jelenlegi anyagi helyzetében az ilyen „kapott" pénzek nagy segítséget jelenthettek. A kistelepülések vezetői tudják: ezekhez az összegekhez igenis szükség volt a segítő közvetítőre, s vallják: nem volt túlzó a közvetítő cégek igénye. Kiváltképp azért nem, mert az önkormányzatok nem reszkíroztak semmit. A jutalékot, vagy más néven sikerdíjat csak akkor kellett fizetniük, ha a megigényelt és a megállapodott összeg bankszámlájukra került. Nem tudni, hogy a nekik járó összeg hány százalékával elégedtek meg az önkormányzatok. Feltehető, hogy az elkövetkező napok, hónapok hátrányai itt folytatódnak majd, hiszen a települési ellenzék – bármilyen pártösszetételű is – támadni fogja a döntéshozókat.

Nem közömbös az sem, hogyan folytatódik maga a Tocsik-ügy. Ha ugyanis ügyészségi eljárás indul, s bebizonyosodik, hogy Tocsik Márta jogosulatlan volt a szerződések megkötésére az ÁPV Rt-vel, s az önkormányzatok képviselőivel, illetve megbízottaival úgy minden megállapodás semmisnek tekinthető.

Ha pedig ez így van, akkor lehetséges, hogy semmis minden alku, és az önkormányzatoknak jár az eredeti összeg, s az eddigi felvett pénz csak előlegnek tekintendő.

S. Boda András

Egy tüntetés margójára...

Az elmúlt hét végén Budapesten, az Országház előtt nagyszabású tömegdemonstrációt tartott a Magyar Demokrata Fórum. Az ok: az előző két év gyakorlatát követő, jövő évi állami költségvetés tervezete. Az MDF szerint nem folytatható a két év óta tapasztalt, a fél országot nyomorba döntő pénzügyi politika, amely az oktatástól az egészségügyön át a közigazgatásig az élet minden területén katasztrófális károkat okozott.

Mára, egyre többek számára válik a világossá, hogy a hatalmat gyakorló, hetvenkét százalékos parlamenti többséggel rendelkező MSZP-SZDSZ kormánykoalíció, már rég nem választási ígéreteinek betartásával foglalkozik. Sokkal inkább párt elitjének és klienseinek a gazdaságban és a közéletben betöltött pozícióinak hosszú távú megerősítésén. Ténykedésükben mit sem zavarja őket, hogy olajgatetől-Tocsik ügyig sok efféle „furcsaság" borzolja a lakosság idegeit. Miközben egyesek bevallott (!) jövedelme, meghaladja a minimálbér ötszázszorosát. A kormány (ahonnan immár a kilencedik (!) minisztert menesztették) csak legyintett: – Ugyan már kérem! A kutya (már mint a sajtó) hadd ugasson. A fontos az, hogy a karaván (az övék) haladjon! – Persze, ameddig hagyjuk.

Talán ezért sem volt igazán meglepő, hogy a tüntetésen résztvevő több száz baranyai között, nem csak MDF-esek voltak. Szervezetten képviseltette magát a TIB, a Recski Szövetség, az MDF, a Gazdakörök Baranya Megyei Szervezete. De szép számmal találkoztunk FIDESZ, KDNP, munkásrévével, akik közül sokan eddig messzire elkerülték az MDF házatáját. Ki tudja miért? Köszönet nekik a részvételért!

De köszönet illeti az Új Dunántúli Naplót is, amely közzétette felhívásainkat és az eseményt sem hallgatta el.

Nem véletlen, hogy megemlítem a médiákat. Ugyanis a „pestiek" enyhén szólva, nyúlfarknyi tudósításaikkal furcsán viszonyultak a rendezvényhez. A HÉT például említésre sem méltatta az utóbbi két év egyik legnagyobb demonstrációját. Több napilap pedig pár ezerre becsülte a sok tízezres tömeget. – Vajon miért? (Persze a kérdést csak „költőinek" szántam.) Anélkül, hogy számszaki vitába kívánnék velük bonyolódni, azért szeretném megjegyezni, hogy az eddigi gyakorlat szerint a rendőrség ötvenezres tömeg esetén szokta a villamos közlekedést leállítani. Szombaton a Kossuth téren 13 órától nem jártak a villamosok! No persze, a rendőrség sanyarú sorsát ismerve, azon sem csodálkoznék, hogy külön szívességet tettek nekünk ezzel. De félre a tréfával!

Ez a tüntetés azért szerveződött és arról szólt, hogy már most az 1997-es költségvetés tárgyalásán olyan döntések szülessenek, amelyek végre nem a válság kezeléséről, hanem annak megoldásáról szólnak! Az MDF mindent el fog követni azért, hogy rászorítsa a kormányt azokra az intézkedésekre, amelyekkel javulást lehet elérni.

Olyan kormány kell, amely betartja választási ígéreteit, és úgy cselekszik, ahogyan beszél. Ez a kormány nem ilyen! Készítsük elő együtt a változást!

Darvas Miklós,

A hibákat kell orvosolni

Az eddigi gazdasági, társadalmi folyamatokban olyan fordulatra van szükség, amely az alkotmányos keretek között véghez vihető – jelentette ki Orbán Viktor, a Fidesz – Magyar Polgári Párt elnöke tegnapi sajtótájékoztatóján. A politikus ezúttal azt a vitaanyagot

Page 66

újságírókkal

a közönség.

A jog asztala

Az 1989. évi 13. törvény tételesen rögzíti, hogy az önkormányzatok (akkor még tanácsok) belterületén álló cég, üzem, gyár, vagy irodaház után a földek ellenértékeként részvény, vagy osztalék illeti meg a földtulajdonost. Akkor

lémakör sarokpontja. Az ÁVÜ, ÁPV Rt. megbízatása eleve törvénytelen, az államnak nincs joga a mások tulajdonát elidegeníteni, tehát erre a célra nem is hozhatta volna létre ezt a részvénytársaságot. Ha innen indulunk el, az összes eddigi ügylet tulajdonképpen érvény-

rülötte tapasztalható üzleti hókusz-pókusz visszaélésekre lehetőséget teremtő ködösítés.

De ha már itt tartunk, megkockáztathatjuk a feltételezést, hogy ez a tulajdonhányad azóta illette (volna) meg a településeket, amióta a terület az övék, tehát sok éven át csapta be őket az állam. Gondoljunk csak a helyi vitára, amely hosszú évekig folyt a pécsi garázsépítők és a tanács, majd az önkormányzat között, mivel a terület tulajdonosa – tulajdonosa a ráépített garázsnak is. Ha ez érvényes a

Takács Ferenc festő

Ellehetetlenülő mentőszolgálat

A baleset bekövetkezésétől számítva Magyarországon átlagosan alig kevesebb mint másfél óra telik el addig, amíg a beteg kórházba kerül; kirívó esetben ez az idő elérheti a két órát is. Mint a Magyar Oxyológiai Társaság konferenciáján elhangzott: amennyiben az Országos Mentőszolgálat pénzügyi finanszírozásának kérdése továbbra sem oldódik meg, az ellátás jelenlegi színvonala sem tartható fenn hosszú ideig.

A Kisosz az autópályadíjról

Az M5-ös autópályán a díjfizetés bevezetése ellehetetleníti a kiskereskedőket és az őstermelőket. Így foglalt állást a Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége. A tervezett kilométerenkénti 12 forintos díj éves szinten több százezer forintos többletköltséget jelentene a kiskereskedőknek és az őstermelőknek egyaránt, a költségeket várhatóan érvényesítik az árakban, ami az infláció emelkedését eredményezi.

Sugár András pert nyert az MTV ellen

Sugár András, a Magyar Televízió volt utazó tudósítója 1999 tavaszáig a televízió kiemelt szerkesztőjének tekintendő a Legfelsőbb Bíróság csütörtöki jogerős ítélete alapján. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis elutasította az MTV, mint alperes felülvizsgálati kérelmét és jóváhagyta a Fővárosi Bíróság februári ítéletét, amely megállapította, hogy az MTV 1994-ben hozott intézkedése (Sugár András nyugdíjazása) jogellenes volt.

Együtt tanul tanár és diák

A pécsi II-es gyakorló két évtizede





A zombori Takács Ferenc Duna-ihlette képeiből nyílt kiállítás FOTÓ: LÖFFLER G.

Fogyatkozó magyarok a Kárpát-medencében

(Folytatás az 1. oldalról)

A honfoglaláskor mintegy félmillió magyar érkezett a Kárpát-medencébe, majd a következő tíz évszázad során a sok csapás ellenére is folyamatosan nőtt a számuk. Az 1910-es népszámláláskor 12 800 000 magyart számláltak, ez számít a mai napig is a „csúcsnak".

A jelen helyzetről Trianon után 76 évvel a határokon túlról érkezett vendégek számoltak be. *Faragó Ferenc*, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége részéről az utóbbi öt év háborújának szomorú krónikáját adta, magyar szemszögből. Elmondta, hogy a horvátországi 23 300 magyarból 13 ezren éltek a háború sújtotta területen, nem ritkán egy-egy faluban többségben, saját, jól működő iskolával, kultúrintézményekkel. Ezeket a kelet-szlavóniai, dél-baranyai közösségeket széjjelszórták a harcok és a menekülés. A veszteség pótolhatatlan, mert az ötezer visszatérő sem mehetett eredeti lakhelyére, hanem Eszék környékén telepedtek le.

A Beregszászról jött *Dalmay Árpád* büszkén említette, hogy a magyar diaszpórából egyedüliként tettek hitet törvényes népszavazáson, hogy igénylik a területi autonómiát. Ugyanakkor a tények azok, hogy míg a ruszin (az ukránok egy csoportja) települések csak a 13. században jelentek meg, ma már Ugocsa megye kétharmada ruszinnak vallja magát.

Méhes K.

Nemzetiségek együttélése

A szlovákság és a magyarság történelme közös

A Magyarországon élő nemzetiségek sorában a szerbek, a horvátok, a németek után idén a magyar millecentenárium és a mai szlovák nemzeti-nacionalista politikai ideológia, a ki-

Szeretnénk majd publikálni is az itt elhangzottakat. Egy ilyen gyűjtemény elsősorban a törté-

Iskola térben és időben

A pécsi Várostörténeti Múzeumban ma délután fél 6-kor nyílik az „Iskola térben és időben" című fotókiállítás. A képeket Bartha Levente és Izsák Mária készítette, a megnyitóbeszédet Bretter Zoltán filozófus, országgyűlési képviselő mondja.

Egypercesek

Örkény István egyperceseiből állította össze műsorát a debreceni Kuckó művésztanya Szobaszínháza. „A nagy menetelés" című előadást október 13-án 17 órakor Pécsett, a Leőwey Klára Gimnázium színháztermében láthatja a közönség.

„Drótszamár" kerékpártúra

Inkább a kerékpár, mint a cigaretta! Ezzel a jelmondattal szervez biciklitúrát szombatra a Pécsi Egészséges Városért Alapítvány Pécs-Kertvárosból a Pellérd-Aranyosgadány útvonalon. A gyülekezés reggel 9 óráig a nagybani piac és a kesztyűgyár közötti szakaszon lesz. A programra – amelyet gyorsasági verseny, kresz-vetélkedő tarkít – bárki benevezhet.

Csillaglesen

A szombaton 15 óra 32 perckor kezdődő napfogyatkozásra a misinai TV-toronyhoz várja az érdeklődőket a Pécs-Baranya megyei TIT Csillagászati Szakosztálya. Ma 18 órától a pécsi Széchenyi téren fel-

Egyszerűsítették az OTI-betegek kórházi felvételét

A főváros és az OTI között megállapodás jött létre, amelyek alapján lényeges könnyítést eptettek életbe az OTI-betegek órházi felvételénél. Ezentúl az gynyilvántartók kikapcsolásával talalhatja be az OTI a kötelékébe tartozó betegeket a főváros ármelyik kórházába. Ennek iztosítására minden fővárosi órházban minden osztályon bionyos ágyszámot tartanak fenn, melyet csak OTI-betegek foglalhatnak el. A betegek megelelő utalványt kapnak az intézettől és annak felmutatásával jelentkezhetnek kórházi felvételre.

Javítóvizsgára előkészítő ingyenes tanfolyamot nyit a főváros

A most lezárult tanév során égtelen osztályzatot nyert tanulók szeptemberi javítóvizsgáltait meg akarják könnyíteni. Megállapították, hogy a legtöbb ukott tanulónál szociális hátre van a tanulmányi elmaradásnak. A szülők helyzetén is gítenek azzal, hogy július 5-én a fővárosi általános iskolákban javítóvizsgálatra előkészítő tanfolyamokat indítanak a tanfolyamok *ingyenesek*. *Apáthy* Imre, tanulmányi felügyelő kapott megbízást ezeknek az újszerű tanfolyamoknak megszervezésére.

Kétszáz éve halt meg Bél Mátyás

Magyarország tudományos megismerésének *Bél* Mátyás volt az úttörője. Született 1684-ben, meghalt 1749-ben. Magyarország kultúranyagát összefoglalta a „Noticia Hungariae novae Historico — geographica" című négykötetes művében, mely az 1735–42. években jelent meg *Bécsben*. E művében történelemmé rendesítette geografiai tudását, egyaránt alapvető volt mint történetíró és mint földrajztudós. Műve nem volt és nem is lehetett teljes, mégis evvel a művel vált Magyarország, mint a megismerés tárgya, egyenjogúvá a tudás birodalmában. A XVIII. század egybehordott anyagát a következő század pálosza vitte diadalra a szellem minden területén. Bél Mátyás előkészítő munkája nagyratörő szellemi kultúrvágyódása nélkül ez nem itt volna lehetséges.

Bél Mátyás fontos állomás az irodalom technikai fejlődés szempontjából is. *Ő alapította 1721-ben az első rendszeresen megjelenő magyarhoni ujságot „Nova Posoniensia" néven* és kilenc évvel később, 1780-ban, alapította *Rát* Mátyás evangélikus lelkész az első *magyarnyelvű* hirlapot, a pozsonyi „Magyar Hirmondót".

Bél Mátyás könyve „Hungariae antiquae et novae Prodromus" az első komoly munka, melyet a statisztikai szakirodalom Magyarországban felmutat, egyúttal az első kísérlet a statisztikai tudományok összefoglalására. *Az 1723-as esztendőt, melyben e könyv megjelent, a statisztikai tudomány születésének tekinthetjük.* Világosan látó Mátyás nyomdokain haladt *Schwartner* Márton 1797-ben megjelent könyve „A magyar királyság statisztikája", az első mű, melyben a statisztika kifejezés előfordul. Schwartner műve annyira felkeltette *Napoleon* érdeklődését, hogy lefordíttatta francia nyelvre.

Bél Mátyás életében a Magyar Tudományos Akadémia még nem alakult meg. 1635-ben alapított Párizsban az Academie Française, 1663-ban a Royal Society Londonban, 1700-ban a Berliner Societät der Wissenschaffen és utána a Pétervári Akadémia. A tudományos világ elismerésének bizonyítéka, hogy *ezen akadémiák közül a pétervári, londoni és berlini akadémiák Bél Mátyást tagjuknak választották.* Európa őt tekintette a XVIII. század legképzettebb magyar tudósának.

Az, amit ő oly példaszerűen megírt könyveiben, él a magyar tudományosság emlékében, de vállalnak kétszázesztendős évfordulójáról megfeledkeztünk.

Takács László

nk:
el-körút 2. Telefon 139-907
rvita-tér 8. Telefon 382-393
ztina-körút 117. Tel. 468-458
tele

Ma is készítik a híres jáki cserépedényeket

Ják, július hó

Magamfajta városi embernek drága pénzért jeget kell venni, ha délután hűs aludttejet akar inni, vagy le kell menni az espressóba, ahol elektromos árammal hűtik a különböző szomjúságcsillapítókat. Falun mindez egyszerűbb. Mari néni, a háziasszonyom — náluk töltöm szabadságomat — reggel belecönti a tejet egy vörösbarna köcsögbe s másnap délután olyan hideg aludttejet tálal fel, mintha jégszekrényből vette volna elő. Ha férje kimegy a mezőre dolgozni, szintén ilyen vörösbarna edényben visz magával hideg vizet, s csodák-csodája: a hűs víz a legnagyobb melegben sem langyosodik át.

Mindez pedig a *jáki gerencséripari* dícséri, illetve annak termékét: a *mázas cserepet*, melyet joggal nevezhetünk falusi jégszekrénypótléknak, vagy ha úgy tetszik: néptermosznak. A gerencséripar tulajdonképpen kihalófélben lévő iparág, melyet a bádogból készült gyári áru és az alumínium fokozatos térhódítása mindinkább kiszorít a piacokról, megszűnni azonban sohasem fog, mert falun a megszokott cserépedény olcsó is és a mellett nyáron is tartja a hideget.

JÓ, HOGY IDEGESEK A „FEHÉRNÉPEK"

Ják volt valamikor a dunántúli gerencséripar központja, ma már jobbára csak a kegyelet tartja számon a kis határmenti falu cserép- és korsótermelését. A «gerencsérek utcájának» legutolsó házában lakik *Takács Ferenc*, a legidősebb jáki «gölöncsér», s még akkor is dolgozik, amikor látogatója akad.

— Olcsó cserépáru — világosít fel —, sokat kell belőle készíteni, hogy valamit jövedelmezzen. Három-négy forintért adjuk el a szombathelyi főtéren legszebb tányérainkat.

A nagyobb nyomaték kedvéért most sebesebben kezdi rugdalni a korongot, mintha ez a primitív szerkezet lenne az oka, hogy a városiak elfordultak a gerencsérektől.

— Ha a fehérnépek nem lennének idegesek s időnként nem vágnák földhöz az edényeket — mondja —, talán már munkánk sem lenne. Mert a cserépedény — mesél tovább, miközben újabb agyagcsomót tesz a korongra — örök ideig tartó portéka. Foltozni, javítani sose kell. Azokban a lábosokban, melyeket a népvándorlások korában készítettek az akkori gerencsérek, még ma is megfől a gulyás...

Mire a beszélgetés végére érünk, már el is készült az új köcsög. Takács mester óvatosan megfogja s beviszi a raktárba, ahol már tucatszámra állnak különféle vázák, teáskészletek, hamutartók, vizeskorsók és köcsögök.

— Holnap kiégetem valamennyit — mondja s talán nem is gondol arra, hogy ezzel olyan munkát ismétel meg, mely sok-sok évtizeddel ezelőtt egyike volt az ősember első tudatos cselekvésének.

A cserepek kiégetése tulajdonképpen a gerencséripar legkényesebb része. Az ólomgeléttel való bevonás után kemencébe rakják a nyersárut, ahol először «fonnyasztják», majd több órán keresztül 1000 fokon hevítik. Aki nem érti az égetés fortélyát, annak bizony repedt lesz az edénye, vagy a gőz ezer darabba veti szét műgonddal készült portékáját.

LESZ-E UTÁNPÓTLÁS?

Búcsúzóul még aziránt érdeklődünk Takács mesternél, hogy lesz-e *utánpótlása* a híres jáki gerencsér-iparnak?

— Egyetlenegy gerencsér-tanonc sincs a faluban — feleli —, pedig cserépre mindig szükség lesz. Az a baj, hogy mi, öregek jobban bízunk a szakmánkban, mint a fiatalok, holott éppen fordítva kellene lenni.

Végezetül pedig nem lesz érdektelen felelevéníteni a régi jáki gerencsér céhnek az inasokra vonatkozó előírásait, mely jellemző módon mutatja az akkori «tanonc-kollektív» furcsaságait. Ime:

«Hogyha edényt kezdesz tsinálni, gyúrd meg a feneket, a gazdád megmutatja, hogy kell megfogni a kezedben a szakosbőrt. Kétszer, háromszor megmutatja, jólvigyázz, mert ha nem vigyázol, pofon vág, mégis kell állanod.»

E megsárgult írásból következtetve 1750-ben bizony nem volt valami irígylésreméltó állás a gerencsér-tanoncság.

H. L.

Rendőrségi hírek

Áruűzérkedés

miatt őrizetbe vették *Menyhárt* Lajos építészmérnököt. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Menyhárt különböző áruk tranzitálásával foglalkozik és ezek az áruk csempészúton kerültek birtokába. Az ügylet lebonyolításából magas jutalékot kapott bijouterie-áruban, amelyet magas áron adott el.

61 nylonharisnyát

és többezer amerikai cigarettát találtak *Csernői* Emil foglalkozásnélkülinél. Kiderült, hogy a harisnyákat és a cigarettákat becsempészte az országba. Letartóztatták.

Kigyulladt

a Garay-utca 10. számú házban lévő rézöntöde tetőzete. A tűzoltók másfél óra alatt eloltották a tüzet. Még nem tudták megállapítani, mennyi a kár. A tűzvizsgálat megindult.

Gázolt és továbbrobogott

egy tehergépkocsi csütörtökre virradóra a *Nagy Lajos király*-úton. Az ismeretlen rendszámú autó *Szabó* György 42 éves fuvarost ütötte el, akit súlyos állapotban vittek a *Rókus-kórházba*. A gázoló gépkocsit keresi a rendőrség.

a Vasárnap

legújabb számának kiötlő érdekességei:

- Parragi György vezető cikke
- A Déli Sark felfedezésének regénye
- Csodaszemüveg — Laren pompás novellája
- Barátom, a balzsamozó — Királyhegyi Pál tréfás beszámolója
- A derűs gyermeklélek titkai
- Ami a háziasszonyokat érdekli
- Négyszemközt a szerkesztővel
- A mi mindennapi kenyerünk — Mi mindent nem tudunk a kenyérről
- Megtalálták az izületi bántalmak biztos gyógymódját
- Varázslatok boszorkányság nélkül
- Katedrai csodabogarak
- A «Magyar Gyermekszáj» új nyertesei
- Ki hogy viszi kicsinyét — Rajzos riport az állatvilágból
- Béke a földalattin — Daróczy Sándor vidám írása
- Aranyóra — Kunszery Gyula novellája
- Beszéljünk az időjárásról
- Ismerkedés az illatokkal — Kroki
- A kozmetika kulisszái mögül
- Babakészítés — motringból
- Hasznos rajzos nyaralási tanácsok

Sport, humor, vidámság, keresztrejtvénnyel

ÁRA 1 FORINT

Mi a baj?

Öt napja dübörög, zakatol a Bank-utcában egyetlen aszfalttörőgép reggeltől késő estig. Képtelenség dolgozni. Miért nem végzik az ilyen munkát öt-tíz masinával, hogy egy nap alatt elkészüljenek és mentesítsék a dolgozókat ettől az igazán felesleges zakatolástól. *(Dolgozók.)*

★

A 45-ös villamos nagyon ritkán jár. Kérünk intézkedést, hogy gyakrabban közlekedjen. *(Ganzgyári dolgozók.)*

★

Az a baj, hogy a villamoson a gyerekeket felállítják a padokra és így bepiszkítják a mellettük ülő, vagy az utánuk odaülő ruháját. *(Ovasó.)*

★

A Mónus Illés-rakpart 16. szám alatti telek kerítés nélkül áll és oda személlerakodó helyet létesítettek. Kérünk intézkedést. *(Rakparti lakosok.)*

★

Kérem a családi pótlék felemelését. *(Családos.)*

★

Kérünk intézkedést, hogy a Múzeum-kertben állandóan ugató kutyát, amelyik a gyerekeket is ijesztgeti, valamiképpen elhallgattassák. *(Gyermekbarát).*

★

Az egyik körúti vendéglőben, amikor az adag kicsinységét kifogásoltam, a kiszolgáló kisasszony gorombán közölte velem, hogy örüljek, hogy bejöhettek a helyiségbe. Kérek intézkedést ilyen ügyekben. *(K. I.)*

Asbóth-Bernard mérkőzéssel kezdődik a magyar—francia DC küzdelem

Csütörtökön délben a margitszigeti Nagyszállóban a román *Promarátis* Dimitri döntőbíró jelenlétében sorsolta ki *Boussus* francia és *Pethő* magyar teniszkapitány *a magyar-francia Davis Cup teniszmérkőzés* egyes mérkőzéseit. A sors véletlene folytán a torna eseményének tartott Asbóth—Bernard mérkőzéssel kezdődik meg a küzdelem.

A sorsolás eredménye:

Szombaton délután 4 órakor Asbóth—Bernard, után Ádám—Abdesselam. *Vasárnap* d. u. 4 órakor: Páros mérkőzés. *Hétfőn* d. u. 4 órakor Ádám—Bernard, utána Asbóth—Abdesselam egyes mérkőzések, valamennyi a Milenáris pályán.

A Magyar Nemzet Toto-távirata az utolsó pillanatban

A magyar-lengyel A. válogatott mérkőzésen a megsérült *Szusza* helyett *Keszthelyi II.* lesz a jobbösszekötő és *Fenyvesi* a csatártartalék. A lengyel csatársor most egységesebb, mert a bajnok Wisla három játékosa szerepel benne. A varsói Polóniát is 3, a Cracoviát 2 játékos képviseli, a Tarnovia, Ruch és ASK 1—1 játékosával szerepel. A B-csapat védelmét is a Wisla adja (4 játékost), ott viszont a fedezetsor és csatársor különböző klubbeli játékosokból alakult. Itt viszont a magyar csapat egységesebb s elutazott Budai—Kocsis is, amelyről Sebes lemondott. A magyar ifj. válogatottban Mészáros, Fábián, Palotás, Dékány, Tóth, Schmidt, Kolász ismert NB-játékosok. A Nyári Kupa utolsó hírei: a Wolfnerben Tóth, a pécsieknél Hamar és Sós is szerepel. Szombathelyben újra játszik Farsang. A Perutzban több tartalék, az UMTE-ben négy ifj. fog játszani. Cegléd új jobbdalt próbál, a Budafok is tartalékos lesz. Az MTK B, a lúra miatt nagyon tartalékos lesz. A Csongrád Szántay I—II-vel erősít, az Elektromosból Mező és Csepregi hiányozni fog. A III. ker.-ben játszik Rinhoffer és Szilvási. A Fradi B. igen erős csapattal áll fel (Csiszár, Tihanyi, Gulyás, Villányi.) Az NB III-as Pamutban Kurics sérült.

A Csehszlovákiában túrázó budapesti kerületi labdarúgó válogatott szerdán Liberecben 4:3 (2:2) arányban vereséget szenvedett.

Kosárlabda bajnokság: Műegyetem—Mávag 39:38. A Műegyetem ezzel az Előre után második lett.

A Szovjet is benevezett a főiskolai világbajnokságra. A Szovjetunió főiskolai sportolói több sportágban indulnak.

Az ökölvívó NB I. e heti mérkőzései: szombaton a Sport-csarnokban: Előre—Csepel, FTC—Lokomotív.

Kis- és apróhirdetések

DIJSZABAS

Apróhirdetések szavanként köznap 0.60, vasárnap 1.20. (Állást keresők a felét fizetik.) Keretes apróhirdetés szavanként köznap 1.—, vasárnap 2.— A legkisebb apróhirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó két szónak számít. Kishirdetés mm-soronként köznap 1.20, vasárnap 2.40 Ft.

Hirdetések felvétele

Főkiadóhivatalunkban, V. Bajcsy-Zsilinszky-út 34, fiókkiadóhivatalunkban VIII., József körút 2, IV., Szervita-tér 8 és I., Krisztina-körút 117, a hirdetőirodákban és dohányárusokban. Vidékiek a hirdetési díjat ajánlott levélben postabélyegben is beküldhetik.

BERENDEZÉS

Bútor

Új és használt hálók, kombinált szobák, íróasztalok, egyes bútorok, jó minőségben, fizetési kedvezménnyel is, kaphatók: Akácfa-utca hét, szuterén, Gerstl.

Bútort, egész háztartást **vesz,** GERSTL, Akácfa-utca hét. Telefon: 427—516.

Kombinált szekrény, kétrészes, két rekamiéval, barna dió műbútor, magántól olcsón eladó. László, Zichy Jenő-utca 10. II.

Bútorszövetet jutányosan termelőnél vásárolhat. Szövőüzem, Légrády Károly-utca 12.

Szőnyeg

Mindenfajta szőnyeget magas áron veszek. Hívásra házhoz jövök. Tel.: 421—815. Ceglédi, Andrássy-út 55. I. 3.

Mindenfajta szőnyeget magas áron **veszek.** Markovits, Rózsa-utca hivatal. Telefon: 424-042.

Perzsa- és másfajta szőnyeget veszek. — Frankel, Wesselényi-utca huszonkilenc. I. 5. Tel.: 427—281.

Egyéb berend.

Különleges flamand-csillár, rádió eladó. Szent István-körút 18. Virágüzlet.

Villany jégbűtőszekrény, prima, eladó. Március tizenöt-tér 8. IV. 3.

HANGSZER RÁDIÓ

Blüthner, Bösendorfer, Steinhamer, Hamburger zongorák, pianinók olcsón, Radványinál, Rákóczy-út 55. 71

Zongorát vagy pianinót vennék. Demeter, Klauzál-utca három. 221-396.

Zongoráért, pianinóért, tangóharmonikáért legtöbbet fizetek: 223—027. Hívásra házhoz megyek.

Zongorát vagy pianinót, prima márkájút készpénzért vennék. „Szathmáry" jel. Balogh-hoz, Szent István-körút 9.

ZONGORAHANGOLÁST szakbírálatot vétel-eladással szakszerűen végez Bartos Dezső Bécsben végzett hangoló, Lauberger és Gloss tanítványa. Előtvös-u. 23/b. Telefon: 112-110, 424-924.

FOTÓ, OPTIKA

Kodak 8 mm-es keskenyfilm felvevőt veszek. Irásbeli ajánlatokat eladási ár, lakcím és optika megjelöléssel „Kodak 38" jeligére kiadóba.

RUHÁZAT

Férfiruhákat legdrágábban megveszem. Leitersdorfer, Kisdiófa-utca tizenöt (Király-utcánál). Telefonállion: 221-674.

Férfiruhákat jól eladhatja Szabónénak Dob-utca 37. Telefon: 220—356. Hívásra jövök.

Használt férfiruhákért, télikabátért csodálatos árat fizetek, hívásra jövök: Fischbein, Dob-utca huszonöt. Telefon: 421—089.

FIGYELEM! A legjobb vevő: „Mindent veszek" üzlet, József-körút 83.

Vennék jobb férfiöltönyt, télikabátot, bundát, magasabb termetre. Telefon: 222—546.

Használt férfiruhákért szövetért bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban, Bp., IV., Egyetem-utca kettő. Tel.: 186—732.

JÁRMŰ

1.7-es Cabrió Mercedes, BMW hosszrugós, Topolinó, 1100-as, Fiat, Olympia, DKW, 55-ös Steyr, Kadett, Opel Super Balilla alkalmi áron Patakinál, VI., Dévai-utca 20. 404—725 telefon.

1160 Fiat, Opel 2 literes, Kadett, Mercedes, Wanderer üzemkész állapotban eladók. Kisdiófa-utca hét.

GÉP, SZERSZÁM

SZÁMOLÓGÉPET, írógépet irodám részére csak magántól sürgősen vennék. Tel.: 228-550

Irógépet, számológépet mérnöki iroda részére veszek. Tel.: 311—397.

INGATLAN

Figyelem!!! Eladó villáját, öröklakását, telkét jelentse, legjobban azonnal értékesítjük. Abendorff, Krisztina-körút 88. (Széll Kálmán-térnél.)

Bérház csupa gyönyörű komfortos lakásokkal: Szent István-parki ötemeletes, liftes, hipermodern kislakásokkal, adómentes, 80.000-ért.

Vilma királynő-útnál prima modern négyemeletes, liftes, 40.000 bérrel, 70.000-ért eladó.

Villák, beköltözhetők, parkban: Rózsadomb alján, hatalmas parkban, 40 bőtermő gyümölcsfával, beköltözhető pazar négyszobás adómentes lakással, 100.000-ért.

Törpe-utcánál újjáépített háromszobás, cserével beköltözhető pazar lakással, 650-es bőtermő gyümölcsösben (80 fa), ajándékáron, 65.000-ért eladó. Dr. Hegyi, Rökk Szilárd-utca hat. Tel.: 136-761.

Villácska, Gyöngyszem! Elfoglalható 3 szobás hallos összkomfortos egyszinten, Stefánián, 110 ezer. Knapik, Szent-Királyi-utca 4.

Kényszerből tizenhatezerért beköltözhető kéjszobás, előszobás, mellékhelyiségekkel. — Pestszenterzsébet, Vörösmarty 106. Kővári.

Azonnal beköltözhető. Tulajdonos, Keltőszobás hallos. Nagyméretű balkonos Hegyalja-úti megállónál. — Zaka, Bocskay-út 13. 258-639.

Két-háromholdas

gyümölcsöst

KERESEK

Budapest mellett, húszkilométeres körzetben. Ajánlatot «Termő gyümölcsös 111» jeligére főkiadóba.

Dunakeszin, Révdűlőben, értékes dunamenti telkek, házhelyek, 200-tól 2000 négyszögölig terjedő nagyságokban, olcsón, esetleg részletre eladók. Felvilágosítások tulajdonostól: Arató hirdetőirodában, Erzsébet-körút 14. (Lehetőleg tizenegytől négyig.)

Két szoba hallos lakást

keresek Városligettájékán vagy Budán. — Ajánlatok „Hk" jeligére a kiadóba.

Óparkban, Mátyásföldön, ötlakásos komfortos bérvilla 25.000. Kőbányán ugyanez 28.000. Ultramodern négyemeletes 60.000. Impozáns sarokbérház. Nemzetinél 48.000. Knapik, Szent-Királyi-utca 4. Megbízottunk hatvanezerrel bérházakat.

Villa Istenhegyi-út alján 3 szoba összkomfortos, házmesterlakásos, beköltözhető, 350 öles gyümölcsösben 60 ezerért. Zimányi, Alkotmány-utca 31. Telefon: 121—235.

ÜZLET ÜZEM

Jogfolytonos söntések, kocsmák, vendéglők fel nem sorolható választékban. Schwarcz Rudolfné irodájában, Podmaniczky-utca 71. Tel.: 122—379.

RÉGI KÖNYVEK

Ebben a rovatban közölt hirdetéseket hétk. 50%-os kedvezménnyel adjuk.

NAGYON RÉGI magyar könyveket veszek. Tel.: háromszázhetvenhétnégy—kétszázhuszonhárom.

Régiónban fizetek szép példány Benedek: Irodalmi lexikonért 30-at, Művészeti lexikon I—II-ért 80-at, Ványi: Magyar irodalmi lexikonért 75-öt. Balás, Felsőerdősor 5.

Régi vicclapokat

azok naptárait, viccgyüjteményeket veszek

Ajánlatokat „Gyüjtő" jel. a kiadóhivatalba.

EGYÉB AD., VÉTEL

Filmfénykép sorozatot 50 darab 24-szer 30 cm nagyságban, szállító 12.— forint beküldése ellenében postán nyomtatványként. Farkas Reklám, József-krt 1

LAKÁS

Lakást kínál

Műegyetemnél kétszobás hallos összkomfortos modern, 124 bérrel, V. emeleten, liftes házban azonnal átadó 12.000-ért. Lakások választékban Budán. Elek iroda, Olaszfasor tizenhét. 463—471.

Lakások minden méretben városszerte kaphatók. Átadókat keresünk bárhol. 310—401. Szőke Teréz-krt huszonkilenc.

Lakásvevők figyelem! Garzon, egy-, kétszobás hallos, lakáshiány talmentes lakások kölekedésnél bérbeadól. Megtekinthetők: Rátt György-utca négy. (Dolivasutnál.)

Kelozsy-térnél egyszobás teakonyhás modern, e kélyes garzonlakás kapontfütéssel, 82 bérr azonnal átadó 5000-ér Elek iroda, Olaszfase tizenhét. 463—471.

Lakások, cserék, tárbérletek nagy választékban. Lőrinczy, Teréz-krt huszonkettő.

Átadók városszerte egy szobásól négyszobásig 126-457. «Duna», Marx tér négy.

Magyar
Főszerkesztő:
Főmunkatárs:
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., B
Előfizetési díj: 1 hóra 15 forint, negyed
Szerkesztésért és kiadás
Hungária Hirlapnyomda Rt., V., Bajcsy
A szöveg közötti hirdeté

Felkérjük t. hirdető
torlódásra való tekl
VASÁ
lehet
juttass
azok r
Kérjük t. hirdetőinket
bélyeget
ajánlott levél
mert felszólamlást c
Legcélszerűbb
(36.662) vagy pos

egy molnaszecsődi házaspár, Kocsis Jenő és Velekei Mária. Ez alkalomból négy gyermekük, menyük, vőik, unokáik és dédunokáik köszöntötték őket



Monkó István és felesége, Kovács Gabriella nemrégiben ünnepelték ötvenedik házassági évfordulójukat Oladon, gyermekeik, unokáik, dédunokáik és testvéreik körében. Gratulálunk!

Ötéves a perenyei Bokréta Népdalkör

Július 26-án megalakulásának ötödik évfordulója alkalmából tartott bankettet Perenyén a Kondora kocsmában a Bokréta Népdalkör. Hittaller Gyula, az énekkar vezetője üdvözölte az énekeseket és a meghívott vendégeket, majd összefoglalta az elmúlt öt év kulturális rendezvényeit, az elért eredményeket, kiemelve az 1994-ben kapott országos bronz, és az 1996-ban kapott országos ezüst minősítést. Az elért sikerekre hivatkozva további kitartó munkát kért a dalkör tagjaitól, majd minden énekesnek egy ízléses kerámiaplakettet nyújtott át, melyet Brodszky Ferenc készített.

Ezután Nika László polgármester gratulált az eddigi sikerekhez, és megígérte, továbbra is támogatni fogja a dalosokat. Felszólalt Böhm Ernő volt polgármester is, aki annak idején hathatós támogatásával segítette az énekkar megalakulását. Az énekesek mindegyikének egy-egy szál virággal kedveskedett. A vacsora elfogyasztása után az énekkar dalok előadásával tisztelgett a meghívottak előtt.

További sikereket kívánva köszöntjük a tizenhat fős asszonykórust, melynek tagjai közül tizenegyen nyugdíjasok. Csak így tovább! Szálljon a magyar dal, és szerezzen további dicsőséget Perenyének!

Schalkház Lipót Perenye

em ár!

s b a n a z ü z l e t

rt hívja a 265-8888-as, a 06 60 450-450-es vagy a vezetékes telefonról ingyen hívható
lefonszámot. http://www.westel.hu

WESTEL
RÁDIÓTELEFON KFT

ER KÁROLY U. 14., TEL.: (06 94) 324-420, RÁDIÓTELEFON: (06 60) 377-000
ATTILA TEL.: (06 60) 377-610 • BODONCZY TAMÁS TEL.: (06 60) 427-315

Takács Ferenc

Két folyó találkozása: dunai képek Körmenden

Megnyílt Takács Ferenc festőművész tárlata

● **Dévai Mária**

„A Duna: népeket összekötő folyam. Ezt az örökké változó, mégis egy irányba tartó áradatot nem könnyű ábrázolni. Ezt kísérelte meg a mester. Az eredményhez, itt látható képeihez fölösleges lenne bármiféle magyarázatot fűzni." E szavakkal kezdte beszédét Zsámboki Árpád, a vasi önkormányzat művelődési titkárságának vezetője hétfőn este Körmenden, Takács Ferenc vajdasági festőművész kiállításának megnyitóján.

Valóban, a Duna eredése, deltája, füzesei kimeríthetetlen forrást jelentenek a művész számára; az akvarellek és olajfestmények mindmind azt a szavakba nehezen önthető érzést sejtetik, amelyről a mester egyszerűen csak ennyit mondott: „Két jegyesem van, bár gyűrűm egy sincs. Örökre eljegyeztem magam a hitvesemmel és a Dunával. A feleségem sohasem volt féltékeny a festésre, a nagy folyó viszont mohó volt, elvitte a gyűrűmet is. Mégsem tudok haragudni rá. Még az idő múlását is az ő bölcsességével viselem." Zsoldos (Báró) Zoltán, a zeneiskola tanára finoman ráérzett erre a ragaszkodásra, amikor a megnyitóra összeállított zenében a Hej, Dunáról fúj a szél című népdalt is felismerhette a közönség. (Természetesen mint máskor is, „fejből" gitározott.) Nagyszerű érzés volt a falakon kívül zajló ünneplés közepette egy pillanatra megállni, kicsit megnyugodni, szemlélődni a húrok pendülésének elhaltával.

Takács Ferenc egyébként — a Iparművészeti Akadémiát elvégezvén — 1966-ban Zomborban kezdett dolgozni, textiltervezőként. Kedvenc területe a jackquard falitextil művészet volt; Zomborban, Szabadkán, Belgrádban, Szegeden, Moszkvában, Bécsben és Hagenbachban állította ki munkáit. A belgrádi akadémia megbízásából Lázár cár köntösét rekonstruálta. A textilektől hódította el a mestert később a festészet, az örökké változó Duna. Mint ahogyan nem léphetünk kétszer ugyanabba a folyóba, egyetlen percet sem élhetünk át újra ugyanúgy. Erre figyelmeztette a vendégeket a küszöbön álló városi attrakció, a Rába-parti tűzijáték, ami miatt talán egy picit hirtelen, de annál jelentősebb eseménnyel zárult a megnyitó. Takács Ferenc Az elmosott part című, egyik legszebb vásznát ajánlotta fel a város számára. A nagyvonalú gesztust Kozó József alpolgármester a Körmend város történetéről szóló, igényesen szerkesztett, bőségesen illusztrált kötet átadásával viszonozta.



Fotó: Szendi Péter

Vas Népe

A FEJ

— **asztalos szakmunkás**
— **előgyártó üzemi betanított**
— **segédmunkásokat.**

Igény szerint munkásszállót, vagy kedvezmér
lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet:

a vállalat munkaügyi osztályár
Székesfehérvár, Ady Endre u

Takács Erzsi

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁJ. 13

Szobrászművész SZOT díjas

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1021

Takács Erzsébet SZOT-díjas szobrász kapott megbízást Háner József (1896—1975) emléktáblájának megmintázására. A művész a Dunai Vasmű öntödéjében kapott lehetőséget a portré bronzba öntéséhez Fotó: Bárándy



39. HORVÁTH JÓZSEF: Fürdő leány. Vízf.
40. ARADI EDVI ILLÉS: Öreg udvar.
41. ZÁDOR ISTVÁN: Delmedico Marika. Tempera. Mgt.

II. TEREM

Folyosó.

42. TURMAYER SÁNDOR: Tanulmányfejek.
43. PROHÁSZKA JÓZSEF: Alföld.
44. TURMAYER SÁNDOR: Pihenő.
45. KÓBOR G. ELEK: Léda. Bronz.
46. LÉGRÁDI VILMOS: Icarus. Bronz. Mgt.
47. PÁLLYA CELESZTIN: Falurészlet.
48. PÁLLYA CELESZTIN: Hazafelé.
49. ZENTAY ZRINSZKY JÁNOS: Csörögi hegyek.
50. AVÉDIK FÉLIX: Balaton mentén. Mgt.

vonalairól. Hangoztatta, hogy a ki-

Takács Ferenc iparművész

Lap: Reggeli Ujság, Marosvásárhely

Megjelent: 1943 MARC. 18.

Festőiparikiállltás a Székelyföldii Iparmuzeumban

Marosvásárhely, márc. 17. Marosvásárhely és vidéke Ipartestülete festőipari szakosztálya március hó 20 és 21 én a Székelyföldi Iparmuzeumban rajz és festőkiállitást rendez. Ennek anyagát az az öthetes tanfolyam szolgáltatja, amelyet Nagy Sándor szakosztályi elnök és Herceg Ferenc diszelnök kezdeményezésére a helyi ipari szakiskolában tartottak.

A tanfolyam előadói között találjuk Gyitéz László Árpád igazgatót, Hajós Károly aligazgatót, Kovács Ferenc fényező és másolót, Takács Ferenc iparművészt, Bársony József dr t és Tőkés Györgyöt, a Tanonc-Otthon igazgatóját. Ugyancsak a székelyföldi iparmuzeumban tartják meg vasárnap, folyó hó 21 én délután 5 órakor a tanfolyam záróünnepélyét is.

A tanfolyam sikeres megrendezése a festőszakosztály vezetőségének önzetlen munkáját dicséri és épitő iparunk szinvonalának emelésére szolgál. A megrendezendő kiállitás erről ád beszédes bizonyságot.

8. BOLDIZSÁR ISTVÁN: Iván
9. PETRI LAJOS: Fischer Ödön

23. KÓBOR HENRIK: Őszi verő
24. SZEMEREY ZOLTÁN: Józsa Lola. Mgt.

5

VIII.

SZŐNYEGEK, TAKARÓK, FÜGGÖNYÖK

TAKÁCS 1. *Ferenc*, festő. Az 1840-es években Bécsben, utóbb Pécsett élt. 1843—63 közt táj- és életképeket állított ki a Pesti Műegyletben.

mdk

Takács Gyuláné

„félaktja" a kiállításon

⁒ A csepeli Vas és Fémmű képzőművészkörének kiállítása

Népművelés 1957. 2 sz (október) 37. l

Takács Gyula, a Somogy megyei Múzeumok igazgatója volt.

Laczkó András művészeti író 1974-ben írt egy értekezést Takács Gyulától, aki korábban a Somogy megyei múzeumok igazgatója volt és ez a múzeum Rippl-Rónai nevét viseli. Nagyon sok mindent kellett megnéznie a művészről, amikor Takács Gyulából készült. Aztán még mélyebbre nézve kiderült, hogy Rippl-Rónait első mesterként tisztelte Takács Gyula.

Társalgó

1984. VI. 5. Petőfi 8.35 (Braikoff).

Tarács Gyula

l.

Déry 1927

91 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

TAKÁTS Gyula

TAKÁTS Gyula: Rajzok, versek között = Kortárs, 1989/4.

134 – 139. ill.

XX. n. 45. n / Meskesch

TAKÁCS ILDIKÓ

Magyar Iparművészet
ezredforduló 200

176.

Takács Gyula építész

Az idei Alpár étem I. fokozatát kapta.

Négnava, 1965, jun

MDh

Takács Gyula, építész

Az Alpár – érem első fokozatát

Kapta.

– : Hír 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. jún. 6.

Takács Gyula, [építész] 7 04

a TIPARTERV igazgatója.

György István: Gyártervezők 2. l

NÉPSZABADSÁG, 1961. május 4.

Takács Gyula

okl. építészmérnök

szül. Bpest 1918.

Oklevelet nyert 1941.

József nádor 1940/41

178. l.

Horthy Miklós-			
Közszolgálati			
Állami			
Vánossy-Lossonczy-Litke-			
ösztöndíjban részesült	112		
		27	
		28	
		29	
A) Kedvezményes menzasegélyben részesült			
B) Kedvezményes			
Ingyenes			
75 %-os			
Félingyenes			
25 %-os			
Félingyenes vacsora-segélyben részesült			

| Tanulmányi segélyben részesült | pengő | | |

Takács Gyula festő

Szévery említi kaposvári

1966. dec 20. Néptsont

Taráis Gyula

Csoportkiállításon szerepelt a Kaposvári Rippl-Rónai Múzeumban.

Dunántúli Napló. 1965. szept. 28.
Három művész tárlata Kaposváron. Korányi Barna.

Takács Gyula

kisplasztikus

1886–87

Lőrinck 1930

89. P.

Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 289. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 367—368. l. (Képe 365. l.) — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XIV., 1881., 166. l., V., 1881., 200—202. l. (Képe 201. l.) — alszky—Radisics: Az ötvösség remekei. . kötet. Bp. 1885., 129—130. l. (Képe blán.) — Kőrösy László: Esztergom. ztergom, 1887., 184. l.— Tört. Főcsoport, 67. szám. — Czobor—Szalay, II. kötet. 4. l. (Képe 244. l.) — Czobor: Egyházi lékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., —68. l. — Forster: Magyarország műlékei. II. kötet. Bp. 1906., 286. és 288. l. - Gerevich PA, 196—198. l. — Lepold adatok, 27—28. l. — Divald: A magyar ipar-



Takács Gyula

Festőművén
78 éves, Tápiószelén él.
Békehónapi plakettjén dolgozik.
Fotó cs.

Él és alkot a veteránművén
Pestmegyei Hírlap. 1967. máj. 11 (Tápiómenike)

Takáts Gyula

A Jelenkor rendszeresen
közöl művekről reprókat.

Dévényi Iván: Képzőművészet a
Jelenkorban

Jelenkor 1968 X. n. 883 old.

Takács Gyula, asztalos MDK

Hajdúböszörményben a harakhoz szabvány ajtókat, ablakokat és bútort és készített. 415 old.

Dankó Imre: Hajdúböszörmény népi építkezése. 367.o.

Déri Múz. Évkönyve. 1968. Debrecen. 1968. Alföldi Nyomda Debrecen

Takács Gyula

dolgozott az egri siekeseggbár freskóinak
készítésénél

a marosvásárhelyi kulturpalota ornamen-
tikájának kialakításában.

Molnár Bertalan: A festegető városkatona
Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 28. (Tápió mente) 7.o

Takács Gyula

1919-ben vöröskatona volt, politikai megbízott.
A bukás után bújdosás.
Akkor kerül Tápiónelére kertészként.
A felmaradulás után 4 községben megalapítja a kommunista pártot, 2 évig pártitkár Tápiónelén.
1965-ben az MSzMP Központi Bizottsága elismerését fejezte ki munkásságáért.
Molnár Bertalan: A festegető vöröskatona
Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 28. (Tápió mente) 7.o.

Takács Gyula

Állat- és panoráma képeket fest a legnúvezebben
Portréi vannak: Petőfiről, Adyról, Lisztről,
Gyorkijról, Mojakovszkijról

Molnár Bertalan: A festegető vöröskatona
Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 28 (Tápió mente) 7.o

Takács Gyula

Budapesten született. 77 éves.
10-en voltak testvérek, ő volt a 7.
Tanárai voltak: Kovácsi Aladár
Sándor Béla

Molnár Bertalan: A festegető vöröskatona
Pestmegyei Hírlap 1966. aug. 28. (Tápiómente) 7.o

Tarcai Gyula

kiállítása aug. 20-tól a tápiószelei művelődési házban.

60 kompozíció

Molnár Bertalan: A festegető városkatona
Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 28. (Tápiómente) 7. o.

Takács Gyula

rajza
Szabó bácsi
Repr.

Molnár Bertalan: A festegető vörös katona
Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 28 (Tápió mente) 7.o

Takács Gyula

helybeli festőművén kiállítása nyílt
Tápiószelén, a művelődési házban.

Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 23. kedd 5. o.

mdk

Takács Gyula

rajzai: 1.) Téli fövidék
2.) (tájkép)

Ujfrás 1963, 8. sz
1000, 1009. l-on

MDK

Takáts Gyula, költő
festő

Igen sokoldalú: költő, író, tudós, műfordító, múzeumigazgató, festő. → Rippl-Rónainál tanult. Pérsett, Szolnokon, Kaposvárott volt már kiállítása. A Nemzeti Galéria tulajdonában is vannak képei. — Most is fest, rajzol. A cerusát és a krétát szereti.

Bertha Bulcsu: Interjú Takáts Gyulával
963 – 969.

JELENKOR, Pécs. 1970. november XIII/11.

Tarácsi Gyula

és Budai Sándor festőművének kiállítása a vasárnap nyílik meg a tápiószelei művelődési házban.

Pestmegyei Hírlap, 1966. jún. 18. szombat, 5. o.

MDK

Takáts Gyula, költő
[festő
grafikus]

Takáts Gyula „festőnek készült
és mestere a rajznak is ...“

Rónay György —— Takáts Gyuláról
266-268.l.

A KÖNYV Bp. 1965. augusztus

V/8

Takáts Gyula

Rajzoit közli a Jelenkor jamári száma

N.N.: megjelent a Jelenkor jamári száma

Tolnamegyei Nyujság 1969 I. 9.

Takács Gyula

ält. tanf.

Ferkipzomfoiskivk

1939-41. 147. l

Germániai limesvárak IV.37.

MDK

Takács Gyula

Eső után, v.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

Takács Gyula épitész M.D.K.

Résztvett a pályázaton , 6 000 Ft-os dijazás

Társtervező: Juhász Dezső

Kiosztátették a kórházak korszerüsitésére kiirt pály zat Nijait

Magyar Nemzet 1964. február 25. 3.1.

melk

Takács Gyula költő és prozaíró

irodalmi

és képzőművészeti tanulmányaiból gyűjtött

ossec nétányat.

Egry Szeszfről az emberről és emlékezése-

ide tartozik (Jelenkor 1961 5. sz.)

Ruppl-Konai művészetének zimbolumaiva

emeli kaposvári levrását.

Gyurkó László Takács Gyula: Képek és versek utjain

Jelenkor 1962, 2. sz. 264.-265. l.

MDK

Gy. Takách Gyula

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 68.l.

Gy. Takách Gyula MDK

Könyörgés, vizf.

Temetés, vizf.

Lotus áldozat, vizf.

A Sphynx, vizf.

Mücsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Takács Gyuri, Csongrád megyei művész.

„Megyénk képzőművészete" címmel kiállítás-sorozatot indít a megyei tanács. Ebben az évben kiállítására, bemutatkozására kerül sor.

Dél-Magyarország, 1942. márc. 2.

Takács Gyözö
fiatal magyar festömüvész második önálló kiállitását rendezték meg a szegedi Horváth Mihály utcai képtárban.

Kiállitások Szegeden, Hódmezövásárhelyen.

Magyar Hirlap 1971/102 6 old.

Takács Győző festőművésza

Az ötéves szegedi Művészklub közreműködői közé tartozik.

Palmer Zoltán összeállítása.

Csongrád m. Hírlap, 1973. jún. 3.

Takács Győző

A takaji művésztelepen ebben az évben is részt vesz a nyári telep munkájában.

Benedek Miklós: Tizenkilencedszer Takajban. Északmagyarország, Miskolc, 1972. júl. 15.

Takács Győző

Fürdőtelep

Tél

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Győrő

Kőbánya II.

Panasztudvar

Takács Győrő kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Gyöző

Szikáncsi tanya
Vörös alkony

Takács Gyöző kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Nyugalom
Juhász

Takács Győző kiállítása 1971.
ápr. 11.

Szeged

Takács Győző

Hazafelé

Kukoricafosztó

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Győző
grafikus

Takács Győző grafikái és festményei
szakadatlan lejátszeres szimbolikus
hussajra humanizálja a gyelgotát.

Tóth Ferenc: Marosmenti müvésztelep Makón.
Müvészet, 1971. december 14. oldal

Takács Győző
grafikus

1970-ben a Városi Tanács Végrehajtó
Bizottsága Takács Győzőt bízta meg
a makói művésztelep rendezésével.

Tóth Ferenc: Marosmenti művésztelep Makón.
Művészet, 1971. december 14. oldal.

Tarács Győző
Grafikus

„Golgotha" (vegyes)

Tóth Ferenc: Marosmenti müvésztelep Makón.
Müvészet, 1971, december - 14. oldal

Takács Győző

A derecskei művelődési központban 1971-ben rendezték itt meg kiállítását.

Szállási Gyuláné: Kiállítási társulások Hajdú-Biharban.

Hajdú-Bihari Napló, 1972. febr. 15.

Takács Györö

Kőbányasíol, repr.

Takács Györö Kiállítása 1971 ápr. 11
Szeged

Takács Győző

Tiszai csend, repr.

Takács Győző kiállítása 1971 ápr. 11
Szeged

Takács Győző

Tokaji emlék, vegyv (címlapon).

Takács Győző kiállítása 1971 ápr. 11
Szeged

Takács Győző

Visszaemlekezés boldog ugyakra (ill.)
repr.
tus 20×30

Takács Győző kiállítása 1971 ápr. 11
Szeged

Takács Győző

Tulipános láda ol. 50×85
Karossziék temp. 50×85

Takács Győző kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győrő

A víz és az ember temp. 60×80

Csendélet fácánnal -"- 70×100

Takács Győrő kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Gátfigyelőt ol-zománc 80×20
Téli fényet —"— 51×80

Takács Győző kiállítása. 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Gyöngyi

Öregek temp. 60×80

Kitelepítés ol-vászon 60×80

Takács Gyöngyi kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Quasimodo. Fűrésztelep 1. temp. (ill.)
Figyelő sz. tus. (ill.)

Takács Győző kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Gyöző

S. Quasimodo: Milánó, 1943 (ill.)
Augusztus
Torday emlék (ill.) tus (ill.)
Takács Gyöző kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Polner Z.: Lelkiismeret ünölte (ill.)
Hemingway: Az öreg halász és a tenger I-II
tempo; 17,5×11 ; 10×14

Takács Győző kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győrő

József A: Holt ízdél sz.tus 17,5×11 ill.
Mafany —"— 20×30 ill.

Takács Győrő kiállítása 1971 ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Kesítéscsinálók temp. 60×80

Magány -"-, 60×80

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Győző

A hegy temp, 60 × 80

Árvíz —"—, —"—

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Győző

Kőbánya 1. temp. 60x80

Bérés napparlat — " — , — " —

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Gyula

Tokaji temető, temp. 60×80

Delelő " — 60×80

Takács Gyula kiállítása 1971. ápr. 11.

Szeged

Takács Győző
Ujra a tokaji művésztelep vendége.

Benedek Miklós: Tizenkilencedszer Tokajban

Észak-Magyarország -1972/165 . 4old

Takács Győző

Kőbányászok temp. 60×80
Tiszai csend -"- ,60×80

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Szőlőhegy temp., 60 x 80
Zúzmarás tél -"-, 60 x 80

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Kőbánya III. temp. 50 x 80
Alkony -"-, 60 x 42

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Borospincék, temp. 30×50
Fűzfák, temp. 50×70

Takács Győző kiállítása 1971. ápr. 11.
Szeged

Takács Győző

Ornamentika (részlet

(repr.)

Nyári tárlat

Tükör, Budapest, 1976. aug. 10.

Takács Győző, keramikus

E tárlaton szerepelnek munkái. Kerámia fala a népi pingálók és írókázók esetlegességével mutatja a kerámia népi ihletésének továbbfejlesztésének lehetőségét.

Dömötör János: A XIX. alföldi tárlat Békéscsabán, Békés Megyei Népújság, 1976. ápr. 25.

Takács Győző makói grafikus

A Maros-menti művésztelep képzőmű-
vészeinek kiállítása nyílt meg a Ma-
kói Múzeumban, melyen monotípiái
szerepelnek. A kiállítás Koszta-ér-
mét kapta műveiért.
„Tél" c. lap (ecsetve)

Délmagyarország, Szeged, 1973. ápr. 14.

Takács Győző

„Ornamentika" (részlet)

(repro)

Tandi Rajos: Szeged másik fesztiválja
Tükör, 1976. aug. 10–31 oldal.

Takács Győző, festő-grafikusművész

A Járási Hivatal művelődési osztálya ezen a nyáron ötödik alkalommal rendezte meg Tiszakürtön az alkotótábort. – Előadást tartott Takács Győző festőművész, Antal András iparművész, itt volt Erdős Péter hódmezővásárhelyi festőművész is.

alkotótáborban.

1980. X. 19. URH 20.36 | Áné |.

Takács Győző

Az 1974. évi XXI. őszi tárlaton sért vett Hód-
mezővásárhelyen.

Népszava, 1974. okt. 25. 102. évf. 250 m. 4 p.

Takács Gyözö iparmüvész
a Vásárhelyi XXI. Õszi Tárlaton
szereplő munkája.

Tasnádi Attila: Kiállítási katalógus
Népszava, 1944. okt. 25.

Takács Gyula, festő, grafikus

A Tokaji Tavasz keretében nyílt meg tárlata. (Tokaj, 1975. III. 9.)

— Hí —

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. március 11.

Takács Győző

A Csongrád megyei képzőművészek kiállitásán részt vett Takács Győző, Kohán György, Kovács Mária, Szalay Ferenc, Fodor József, Vincze András, /Ők/, Dombi Lajos /Beszélgetők/, Pataki Ferenc /Hazatérők/

Magyar Hrilap 1973/182/6
Havas Kiállitásról kiállitásra

Takáts Győző festőművész

Hódmezővásárhelyen hétfőn megnyílt a megye pedagógus festőművészek kiállítása, melyen a makói művész művei szerepelnek.

Csongrádmegyei Hírlap, 1975. jan. 14.

Takács Győző karamikus

Megnyílt Makón Jámborné Balog Tünde, Dégi László, Karsainé Volent Irén és Takács Győző közös tárlata. – Takács Győző kerámiái-tálai, monotípiái a sajátos makói motívumokból táplálkoznak.

Palner Zoltán: Négy makói alkotó, Csongrádmegyei Hírlap, 1975. dec. 3.

Takács Gyula
festő

MDK

A kaposvári Rippl Rónai Múzeumban kiállította „Hegyi út Dubrovnik körül", „Terasz az Adriai tengerre", „Dalmát tengerpart", „Téli nádas", „Naplemente Becén" c. képeit.

– Horányi Barna: Három művész tárlata Kaposvárom
Napló, 1965. szept. 28. 5. lap

MDK

Takács Gyula, költő
grafikus

A Balatoni Almanach c. kézirat-kiállítására
saját versében készített rajzot.

Tamási István: Mai költők a Balatonról

9

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967. júl. 29

Tarlács Gyula

A tápiószelei művelődési
házban rendezett tárlatom nere-
vel.

Pestmegyei Hírlap 1966. jún. 18.

Takács Győző grafikusművész

Febr. 13.-án közös kiállítás nyílik Gyulán, Takács Győző és Mladomyiczky Béla műveiből.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba, 1976. febr. 12,

Takács Gyöző, [ ]

L.: Balogh Tünde

— : □ Nélgy munkái:

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. dec. 10.

Takács Győző keramikus

Medgyesbodrás Községi Könyvtár új épületének „pihenő" részének falvérnet a művész kerámiái díszítik. (emlitve)

Gerő Gyula: Ez a mi legújabb bürzkeségünk. Könyvtáros, 1975, 11. 635. old.

Takács Győző, [ ]

L: Holló László

dr Becsei J.: A XXI. Alföldi Tárlat. 130-133.

Új Aurora, Békéscsaba, 1979. dec. 3

Takács Gyöngyi

Vásárhelyi virrágok
kerámia 60×120

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múz.
Hódmező vásárhely 1974.

Talpas Győző

Részvétel a kiállításon
A katalógusát ld. Alexin
Andornál

Délalföldi Tárlat I–X.
1965–1974.

Takács Gyöző

Tokaj monotypia 100×70 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975 Jul- Aug.

Takács Győző, grafikus

A záródínek: Illusztrációk Anatole
France: Nyársforgató Jakab
mezéihez – Takács Győző alkotásai

↑

— : (– szöveg –)

Új Aurora, Békéscsaba, 1981. aug.

1981/2

Takács Győző, grafikus

Grafika: Repr

Takács Győző; Grafika Borító 3.
kolnok
Jászkunság, 1981. dec. XXVII/4.

Takács Győző, grafikus

a „Bíztató" c. versgyűjtemény illusztrálta

Szíjártó István - V. Molnár László: Könyvek Békésből 153-164

Új Auróra, Békéscsaba, 1982. aug. 1982/2

Takács Gyözö, grafikus

Mezötúron megnyílt a „tári" származású képzömüvészek kiállítása, melyen a müvész müvei szerepelnek: „Párisban járt az ősz" c. monotypiája (olajfestmény).

T. L.: Mezötúri származású müvészek kiállítása. Szolnok Megyei Hírlap, 1978. szept. 12.

TAKÁCS GYŐZŐ

emlitve.ld.Győrfi Sándor

Pogány Gábor:A mezőturi képzőművész alkotótelep kiállitása.Mezőtur Kiállitási Csarnok

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.16.sz.4.o.

ujazás számításánál alapulvett munkaidő: hónap.

ogviszony tartama: -tól -ig.

feladat irányitója:

szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

zetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hozzájár. kerül
sra.

est, 197.....

....

megbizott megbizó

Takács Győző kerámikus- és grafikusművész

A Juhász Gyula Művelődési Központ bemutatja aug. 6.-tól a szegedi születésű, Békéscsabán élő Takács Győző munkáit.

Dél-Magyarország, 1982. júl. 24. 5. old.

TAKÁCS Győző graf.

M. Kőrt. Arany Érdemkeresztt

1994. ápr. 20

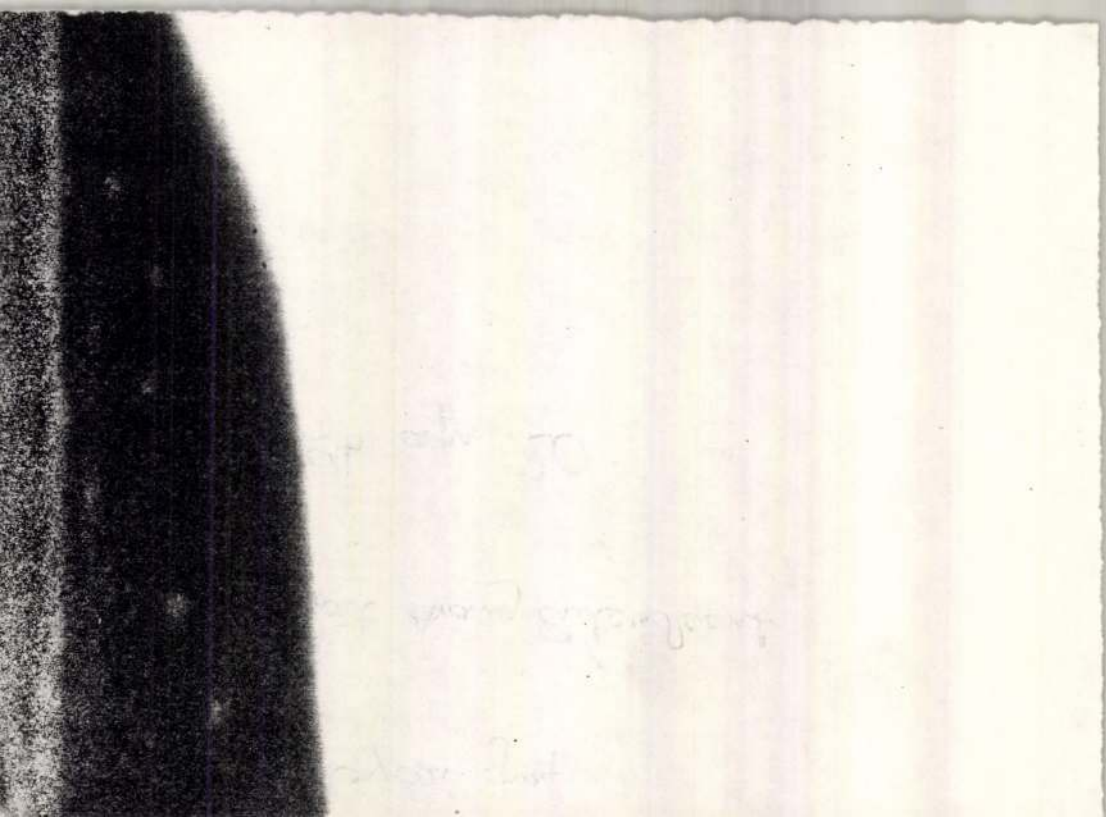

Takács Győző, grafikus

Szegeden az elmúlt héten megnyílt a 13.-
dél-alföldi tárlat, melyen szerepel-
nek a művész lapjai.

Polner Zoltán: Dél-alföldi festő egyéniségek
tárlata.
Csongrád Megyei Hírlap, 1978. jún. 4.

Takács Győző

a Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meglúvó.

1974. Okt. 5.

Tarócs György

Pléhkrisztus I., vegyes techn.

—— " —— III. —— " ——

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Takács Győző grafikus

Az idei Szegeden megnyitott XIII. Délalföldi Tárlaton szerepel a művész műve: „Párisban járt az ősz" c. monotipiája. (említve).

Sass Ervin: Egységes, színvonalas tárlat Szegeden.
Békés Megyei Népújság, 1978. jún. 11.

Takács Győző, grafikus

Kép: Repr.

Takács Győző: Monotípia 79.

Jászkunsaj, kolnol, 1978 nov. XXIV/3-4.

Takács Győző

„Ady-illusztráció I"
(repro)

Lóska Lajos: Békési művészet, 1978.
Művészet, 1978. július - 20. lap.

Takács Gyözö

1969-ben grafikai díjat
nyert, Verso Mexico exlibris-
plakettet Olaszországban.
Takács Gyözö alap tag.

—: Békés képzömüvészei.
Müvészet, 1978. július - 18. lap.

Takács Győző

Művális munkái láthatók
Békés Csabán, Székkutason, Ma-
kón, Medgyesbodzáson.

—: Békés képzőművészei.
Művészet, 1978. július - 18. lap.

Takács Gyözö

Jelentősebb egyéni kiállításai voltak Makón, Hódmezővásárhelyen, Tokajban, Debrecenben, Szegeden, Mezőtúron, Gyulán, Békéscsabán.

— Békés képzőművészei.
Művészet, 1978. július – 18. lap.

Takács Győző
grafikus

1938-ban született Takács Győző Szegeden. A főiskolai tanulmányok elvégzése után rendszeresen kiállít országos és megyei tárlatokon.

— : Békés képzőművészei.
Művészet, 1978. július – 18. lap.

Takács Győző

Takács Győző nagyméretű művészi kerámiakompozícióin a népművészet formavilágát használja fel. Sokoldalú művész.

Líska Lajos: Bihari művészet, 1978.
Művészet, 1978. július – 18 lap.

Takács Győző

Takács Győző eredményesen kí-
sérletezik új grafikai eljárások
alkalmazásával, anyagok gyű-
résével, matúr felületek vissza-
adásával.

Lóska Lajos: Békési művészek, 1978.
Művészet, 1978 július – 18. lap.

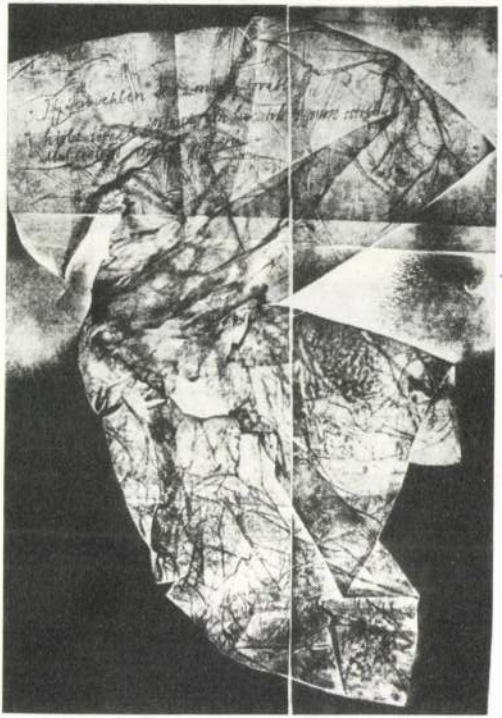

Takács Győző: Ady-illusztráció I.,
monotípia, 43x32 cm, 1978
(fotó Balogh F.)





Takács Győző, keramikus

~~Szep~~ Békéscsabánról a következő kiállításokról kapunk értesítést: Takács Győző keramikus, Jelinek Lajos grafikus kiállításáról.

Kiállítási Kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1984. febr.

Takács Győző, keramikus- és grafikusművész

A gyulai Dürer-teremben látható a Békés megyei képző- és iparművészek kiállítása: Takács Győző igen szerényen jelentkezett ezen a kiállításon. Triptichonjának figurái, rajzolatai emlékeztetnek új, művészi kifejezésmódjának formáira, hangulataira. (említve).

B. Sajti Emme: Kiállítás a nosztalgia szellemében?
Békés Megyei Népújság, 1984. jún. 15.

Takács Győző

Szikáncsi tanya temp. 33×58
Vörös alkony -"- 36×86

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Nyugalom románe-temp. 15x18
Juhász -"- 30x60

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Makót két szakkör képviseli. Az egyiket, a jobbára általános iskolásokat összefogó közösséget Takács Győző művész-tanár vezeti.

Moldvay Győző: Csongrád képző és díszítőművész köreinek kiállítása.

Népművelés 1970/7 42 old.

Takács Győző

Kőbánya III. tenyara 50×80

Alkony —"— 60×62

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Borospincék tanyaa 30x50
50x70
Fűzfák —"—

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Határfelé tempera 35×65

Kukoricaforító ol. pant. 33×60

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Fűrésztelep	tempera	40×60
Tél	— " —	40×70

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Kőbánya II. tenyara 40×60

Parasztudvar — " — 40×60

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Öregek — temperа — 60×80

Kitelepítés — olaj-vászon — 4—

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Kerítésszivárók tempera 60×80

Magány —u— —u—

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

A hegy tenyeres 60×80

Árvíz —"— —"—

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Kőbánya I — tenyeres 60x80

Békés nappalok — " — — " —

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Tokaji temető	tempera	60×80
Delelő	—"—	—"—

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Kőbányászok tenyeres 60x80

Tiszai csend —"— —"—

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Szőlőhegy	tempera	60×80
Március tél	— 4 —	60×80

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Tatács Győző

Vásárhelyi virágok, ter., 60 × 200 cm

21. Vásárhelyi Tárlat, 1974.

Takács Győző

Tiszai csend repr.

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Gyöző

Kőbányások repr.

Takács Gyöző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Visszaemlékezés boldog napokra

repr.

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

S. Quasimodo: Fűrész telep tus 20×30
figyelő
Visszaemlékezés boldog napokra

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

S. Quasimodo: Milano, 1943 temp. 17√x11
Augendes
Tokaji emlék tus 20x30

Takács Győző festőművész
kiállítása · 1971. Szeged.

Takács Győző

Hamingway: Az öreg halász és a tenger I. II.

tus, tenyera 10 x 14

Takács Győző festőművész kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

József A: Holt eidék szines tus 17,5x11
Magány -"- 20x30
Pohner Z: Lelkiismeret üvölts tus 20x30

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Tulipános láda olaj 50x85
Karosszék temp. 50x85

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

X. víz és az ember tenyara
Csendélet fácánnal -"-

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

Takács Győző

Gátfigyelők olaj-románc

Téli fények — " —

Takács Győző festőművész
kiállítása 1971. Szeged.

TAKÁCS Győző keramikus

Flisek: üvegtervező és keramikus tárlata nyílt meg Békéscsabán, a Munkácsy-teremben. A Szabó Erzsébet Munkácsy-díjas üvegtervező iparművésznek és Takács Győző keramikus alkotásaiból rendezett kiállításon üveglámpákat, fali tálakat és népi kerámiafigurákat mutatnak be.

Néptanácslap 1983. III. 10.

Takács Győző
festőművész kiállítását a morahalmi
művelődési házban megnyitották.

Magyar Ifjúság 1973/39 Sold

Takács Győző makói képzőművész.

Kishegyesen nyílik meg ma közös kiállítása Józsa János képzőművésszel.

Magyar Szó, 1973. máj. 12.

Takács Győző

1. Anyaság monotypia 31x21
2. Tél — " — 61x81

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 — szept. 16.

Takács Győző rajzpedagógus

Ma nyílik meg Szegeden a Pedagógus Szakszervezet Csongrád m. i Bizottságának rendezésében a megyei rajzpedagógusok képzőművészeti kiállítása, melyen szerepelnek művei.

Csongrád Megyei Hírlap, 1969. márc. 2.

Tarács Győző

Szerelem, monotypia, 22×31

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Takács Gyula

Az örök Éva temp. 80x100

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Takács Győző festő

Ujvidéken él. Kiállítása nyílt a szegedi Képtárban

Kiállítási Kalendárium

Szocialista Művészetért 1971 VI.

Takács György festő
halálára. A negyedik képtárban
kiállítása nyílt

N. N.: Kiállítások képeden
Hódmezővásárhelyen

Napsugár Hírlap 1974 IV. 13

Takács Győző festő

hakón él. Szegeden

kiállítása nyílt

Polner Zoltán: Ujvidéki minérek

kiállítása

Csomprád magyar Hiszlap 1974 IV. 14

Takács Győrő

Kiállítása nyílt a dereczkei fáráni művelődési központban hakón aranyérmet nyert Riminiben ezüst plakettet

N.N.: Hérsö Ferenc és Takács Győrő kiállítása Dereczkén

Haydu Bihari Napló 1971 III. 30

Takács Győző
festő

Tájképein érződik Kécsó Ferenc
hatása.

D.J.: Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kap

Takács Győző

A makói kép. műv. kör vezetője

Haldrag Győző: Gonyzád képző és díszítőművész körelnek kiállítása

Népművelés 1970 VII. sz. 42 old.

MDK

Takács Győző

Kiállitási hir

Tiszatáj 1987 julius p.685.

MDK

Takács Győző

Kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1968 nov.21.

SZETVÉDELMI HIVATAL
EGYETEM TÉR 5.
N: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

Takács Gyözö festö

Kiállítása ma nyílik
meg a Hódmezövásárhelyi Tornyai
János Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 február 28
11. old.

Takács Győző (Makó)

Műne szerepelt a VII. Délalföldi Tárlaton.

Akácz László: A VII. Délalföldi Tárlat.

Délmagyarország, Szeged, 1971. máj. 11.

Takács Győző

festő-

A mai parasztábrázolók modern felfogású festőinek sorába tartozó Takács Győző képei valóságelvűek, realisztikusak.

Szelesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....

Művészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Takács Győzőt is, mint a tőlbi dél alföldi festőt, a sík vidék népsége, népeinek sajátos élete ihletik alkotásra. Képein, hol sötét, borus ég feszül a zeltre, hol fenyben úszik a határ.

Szelesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....

Müvészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Lombok köze rejtőzött tanyák,
hangulatos parasztudvarok és
a szoliden hanyagó Tisza-parti
részletek kapnak helyet művein.

Szelesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....
Müvészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Szívesen jeleníti meg képein a tokaji
elombos-völgyes tájakat is. Szinei egy-
egy festményen belül, sárgák, kékek,
illetve zöldek, vörösek és főleg melig-
bamiak együttéséből áll.

Szelesi Zoltán: Takács Győző kiállítása....

Művészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Takács a természetábrázolásokon kívül érdeklődéssel fordul a szikár munkát végző kőfejtők, a megfáradt testű öregek felé.

Szelesi Zoltán: Takács Győző kiállítása....
Művészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Nyugodt, békés, munkás, nappalok
és tragediával fenyegető éjjeli ará-
veszetyek, megelégedett és gondterhelt
emberek más - más belki állapotát
rögzíti képein.

Szelesi Zoltán: Takács Győző kiállitása.....

Müvészet, 1971. augusztus - 39.oldal

TAKÁCS GYŐZŐ

Makói festőművész. Műrei kamarakiállítása megnyílt Derecskén, Hézső Ferenccel közösen.

Csongrád Megyei Hírlap, Szeged, 1971. márc. 28.

Tarács Győző
festő

"Tokaji temető"
"Delelő"
"Tél"
} repro

Szelési Zoltán: Tarács Győző kiállítása...
Művészet, 1971 augusztus - 39 lap.

Takács Győző
festő

Festészeti és grafikai munkásságán kívül, rajzpedagógiai tevékenysége is figyelemre méltó. Mint a Mahol Varosi Gemek-képzőművészeti Kör vezetője Tolb harai és külföldi tárlatok első díjat szerzett.

Szélesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....

Müvészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző

festő

Piktúrális eredményeiről a szegedi, makói, vásárhelyi, debreceni és tokaji kollektív tárlatokon szokott beszámolni rendszeresen.

Szélesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....

Müvészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Művészeti, pedagógiai érdemeiért
a Mahói Város Tanács kitüntette,
és 1968-ban a vinnini nemzetközi
pályázatom ezüst plakettet nyert.

Szélesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....
Müvészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

A Szegedre születtett, a Tanárképző Főiskola elvégzése után Takács közel 10 esztendeje működik Makón.

Szélesi Zoltán: Takács Győző kiállitása....
Müvészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

Első önálló kiállítása évekkel ezelőtt
Mahón volt. Legutolb Hajdú-Bihar
megyében Herső Ferenccel rendezett kó-
rós kiállítást.

Szélesi Zoltán: Takács Győző kiállítása....

Művészet, 1971.augusztus - 39.oldal

Takács Győző
festő

1962-ben diplomázott a szegedi Tanárképző Főiskolán. Azóta sajtpedagógusi tevékenysége mellett végzi alkotó munkáját.

D. J.: Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kép

Takács Győző
festő

1938-ban vizsgázott Budapesten,
a képző művészeti Főiskola siker-
telen ostromra, tehát, a szegedi
Tanárképző Főiskolára nyert felvételt.

D.Y.: Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970 március - 42 kap

Takács Győző
festő

A geometrikus koncentrációs raid
erőtek a „Tabaji templom" c. művén.
A „Vihar előtt" c. művén, az oldott,
elvont felületek felé tesz kísérletet.

J. Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kap.

Tarács Győző
festő –

„Szőlőhegy" (repro)

D. J.: Tarács Győző kiállítása
Műveszet, 1970. március – 72 kep

Tabács Győző, grafikus

- Szegeden. Külföldi pályázatot nyert.

Hamvas István: Egy Dél-Alföldi magyar város

Vigília, 1971. jún. 391. l.

Takács Győző
festő

Szűkebb, tágabb környezetének
tájai, tárgyai, emberei jelennek
meg művein

D.J.: Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kép

Takács Győző

festő.

Művészi magatartása és megjelenítési módja rokon a vásárhelyi iskolával.

D. J. Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kép

Tarács Győző

festő

A művész Makón telepedett le, ahol keramikusságát, a festészet és az alkalmazott grafika területén folytatja

D. J.: Tarács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kép

Tarács Gyöző
festő

Makón a József Attila Múzeum-
ban nyitották meg első önálló
kiállítását Tarács Gyöző

D. Gy.: Tarács Gyöző kiállítása
Művészet, 1970. március – 42 lap.

Takách Győző festő

Hakón él. A tokaji hurcumban

Liáhitossa nyílt

Szocialista hűvészetért 1969 okt.

Takács Gőző

festő -

Megértő, humorral átszőtt elemi
szól hozzánk a „Szőllőhegy" c.
művéből. Szívesen fordul a nép
művészetben ilyen tárgyhoz a
„Karosszék" c. képe

D. J.: Takács Gőző kiállítása
dunkészet, 1970. március - 42 lap

Takács Győző
festő.

Művein bemutatja a mai nőnat, tanyát, parasztudvart, nagy bútort és a nyári tokaji műnézteleppel kapcsolatos élményeket.

D.J.: Takács Győző kiállítása
Művészet, 1970. március - 42 kap

Tarács Györö

Résztvesz a Dél-alföldi Tarlatan.

Arácz László: Képzőművészeti napló

Délmagyarország, Szeged 1970. máj. 12.

MDK

Takács Győző

Bodrogpart, lav.tus

Tokaji hidfő, tus

Délalföldi Tárlat 4. 1968. - Hmvhely, Szeged, Gyula, Szentes

Takács Györgyné

Művelődési ház és posta, Csipkerek. Építész Czeiner Gábor, statikusok Baticz Kinga, Takács Györgyné. -Ismertetés.

Magy.Ép.műv. 1972. 6. sz. 36-39.l.

TAKÁCS IMRE, festő

A Székesfehérvári István Király Múzeum Képzőművészeti Gyüjteménye Takács Imre ajándékozása révén egy pasztel tellképpel gyarapodott. 169.old

KITZ JENŐ: Jelentés a Fejérmegyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.-Képzőműv.Gyüjt. 169.old

ALBA REGIA. Az István Király Múzeum évkönyve, XI. 1970. Székesfehérvár, 1971.

TAKÁCS IMRE festő

Takács Imre, festő,
kobrán,
író

Négy portréja → témyképek.
(Kóser Zoltán fotói.)

—: Takács Imre portrék Mümelléklet,
1 s 2. o.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Takács Imre, festő,
nobrán,
író

1

1926. aug. 31-én született Rábasömjénben; negény-sorsú parasztcsalád gyermeke. 1952-ben kerül egyetemre. Sopronyán működött három évig (nevelőként a gyermek városban) majd Székesfehérvárott lett otthont. Könyvtáros az utóbbi években mint festő és mint faragó-nobrán is ismertté vált.

Bertha Bulcsu: Interjú Takács Imrével 387-394.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Takács Imre, festő,
szobrász,
író

2

Ha nem írsz, mit csinálsz? Van-e kedvenc tevékenységed? Kérdésre válasza: Van: „A festés és a faragás." – „Janus Pannoniusról szeretnék egy képet festeni a mandulafácskával. Szeretném megfesteni az őseimet ... úgy szeretnék szobrot faragni, hogy a népi tárgyalkotások és az emberábrázolás... egységét hozzam."

Bertha Bulcsu: Interjú Takács Imrével

387-394.

JELENKOR, Pécs, 1971. május

XIV/5.

Takács Imre, festő,
szobrász,
író

A kis tanulmány tárgya: Takács Imre írói útja. Nem nélkülözi azonban a képzőművészeti vonatkozásokat sem.

Tüskés Tibor: „A kalandbennem mélyül" 398-406.

JELENKOR; Pécs, 1971. május XIV/5.

MDK.

Takács Győző

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1966 szept.25.

Takács Győző

Kiállítása nyílt a tokaji helytört.-i múzeumban

Három fiatal tárlata Tokajban
Eszakmagyarország, Miskolc 1969. szept. 5.

MDK

Takács Győző

Kiállitási hir

Tiszatáj 1968 julius p.685

Takács György, technológiai kutató-tervező

A pécsi ökeresztény mauzóleum helyreállítása, védelme. Építész:
dr. Bachman Zoltán.

Technológiai kutatás-tervezés-kivitelezés:
Nagy István (Bányászati Akkumulátor Vall.),
Takács György, Dávid György (Orsz. Műemléki Felügyelőség).

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 12-old.

TAKÁCS GYÖRGY, magyar varga

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. magyar varga. 267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Takács György fa-faragó

Szerepel a népi iparművészkör kiállításán. Győrött

Nedve Imola: A népi iparművészkör kiállításáról

Kisalföld 1971 II. 14

Takács György

Fafaragással szerepel az alábbi tárlaton

H. Bakó L: Népi iparmüvészkör gyűrött

Kisalföld 1970 VII. 26

Tarzács Gusztávné amatőr népművész

Művei vel részt vett az üzemi amatőr népmű-
vészek országos kiállításán Bács-Kis-
kun megye képviseletében, a dunaúj-
városi Munkás Művelődési Központ-
ban

cikket l. „ Andrássi Ferenc fafaragó
amatőr népművész " címszó alatt

„ Az üzemi amatőr népművészek
második országos találkozója " c.
cikk „ K. J. " szignóval

Petőfi Népe 1978. XII. 5

Takács György

M.D.K.

A siklósi vár műemléki helyreállításán dolgozott.

művezetőként, ill. munkairányitóként

Műemlékvédelem 1966/2. 84. 1.

M.D.K.

Takács György

Közremüködött a szigetvári vár müemléki helyreállitásánál

mint épitésvezető

Müemlékvédelem 1966/ 2. 111.1.

Takács Géza, ipari formatervező

L: Mezey László

—

Vadas József: Designra várva

13.

Élet és Irodalom Bp. 1984 jún. 22.

Takács Géza

Takács Gézából Mauricz József mellett
lett tervező Salgótarjánban.

Vadas József: Üvegcsigák.
Művészet, 1977. február - 16. oldal.

Takács Géza, iparművén

L: Hamza Erzsébet

– Hír

8.

Népszabadság Bp. 1980. márc. 18.

Takács Géza, üvegkovező

L: Hamza Erzsébet

– Hír

8.

Nénszabadság, Bp. 1980 márc. 4.

Takács Géza, üvegtervező

L: Hanvza Erzsébet

–: □ A salgótarjáni Öblösüveggyár 2.

Esti Hirlap, Bp. 1980 júl. 31.

Tarrács Jenő

Formatervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – júl.

Takács Béza iparművész

Április ban nyílt meg a Salgótarjáni Tavaszi Kiállítás, melyen szerepelnek vázái, készletei.

Tóth Elemér: Salgótarjáni Tavaszi Tárlat.

Nógrád, 1975. máj. 3.

Takács Géza

a nyolcadik salgótarjáni tavaszi tárlat megnyílt, melyen a művész művei szerepelnek.

Farkas András: a salgótarjáni tavaszi tárlatról – képpel.
Népújság [Heves], 1948. ápr. 25.

Takács Géza, iparművész

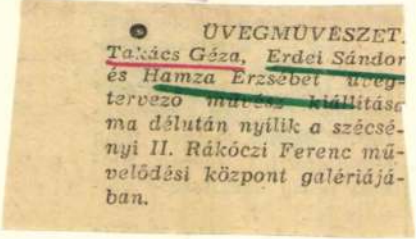

ÜVEGMŰVÉSZET. Takács Géza, Erdei Sándor és Hamza Erzsébet üvegtervező művész kiállítása ma délután nyílik a szécsényi II. Rákóczi Ferenc művelődési központ galériájában.

-: o Üvegművészet

8.

Esti Hírlap, 1978. okt. 6.

Takács Géza

üvegtervező iparmüvész kiállitása nyilt meg
a balassagyarmati Palóc Muzeumban okt. 5-én.

Magyar Hirlap 1975 275/13

Takács Géza

Takács Géza az üvegplasztikus üveget kedveli. Szinei vidámak, csillogók. Az üveg falat hajtogatással, csiszolással is díszíti.

Fekete Judit: Huszéves tervek - mai tervezők.
Művészet, 1976. május - 28.oldal.

Takács Géza

Takács Géza a salgótarjáni Öblösüveggyárban szerezte tudását.

Fekete Judit: Huszéves tervek - mai tervezők.
Művészet, 1976. május - 28. oldal.

Takács Géza tervező

a „Művész az Iparban" c. kiállítást az Iparművészeti Múzeumban rendezték, melyen az 1972. évben meghirdetett szilikátipari pályázat díjnyertes alkotásait mutatták be, és melyen a tervező műve látható.

Lugosy Bálint: Művész az iparban — Mai magyar iparművészet.

1973. ?. 26. Ez a Divat, Budapest.

Takács Géza üvegtervező

Több mint két évtizede dolgozik a salgótarjáni öblösüveggyárban. Üvegművészeti és termékkiállítás nyílt a megyei József Attila Művelődési Központban, ahol munkái szerepelnek.

Tóth Elemér: Üvegművészeti kiállítás a és termékbemutató salgótarjánban.

Nógrád, salgótarján, 1972. febr. 15.

Takács Gina

ipanművész

A Szalgóharjáné üveggyár foglalhoz-
tatja a művészt. A szép formájú
különleges eljárással készült hattyú-
nyakú opálos üveg, az ő lesve.

— : Mesterség és művészet.

Nők Lapja, 1970. november - 45 szám

Takács Géza

neve emelítve

Kritika 1971 november-december

50.old.

Takács Géza

„Hengerváza" c. művének

fotója a lapmellékletben

– Mai magyar grammatikát –

Kritika 1971 november-december

Takács Géza, iparművész,
üvegtervező-

Kiállítása nyílt meg Balassa-
gyarmaton.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. márc. 6.

Takács Géza
üvegfestő

Balaszegyarmaton volt
kiállítása III.4-22 ig

-.-: Kiállitási naptár:
MŰVÉSZET, 1973.március - 46.oldal

Takács Géza

Pokárkészlet (Golyértanjáni Üveggyár)

Ipari Művészet 1972/4. sz. 17. l.

Takács Géza

Edénytervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi tparművészeti kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – júl.

Tarács Géza

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. jún – júl.

Takács Géza
üvegfestészet iparművész kiállításáról a Balassagyarmati Horváth
Endre Galériában rendeztek meg.

Magyar Hírlap 1973/63 6old.

Tahács Géza

Részt vett a Művész as iparban c. kiállításon
(Iparművészeti Múzeum, 1973. dec.).

Ichete Gyöngy megnyitó beszéde; Japán Művészet, 1973/1. sz. 27. l.

Takács Géza

Mennyezetvilágítója (I. díj) részlet az Ipaművészeti Tanács Bacsó Béla utcai kiállítóterében.

Bojár Judit: Változatok ipaművészeti témára; Magyar Hírlap, 1970. II. 3. 9. l.

Takács Géza M.D.K.

A Salgótarjáni Üveggyár formatervezője.

Kese rü Ernő : A salgótarjáni mester és tanitványa

Magy ar Nemzet 1965. junius 27. 9.1.

Magyar Nemzet 1965. junius

Takács Géza M.D.K.

Üvegvázák, repr.

Kivitelező: Salgótarjáni Üveggyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Takács Géza M.D.K.

Poharak, repr.

Társtervező: Mikó Sándor
Kivitelező: Salgótarjáni Üveggyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Takács Géza M.D.K.

Üvegtál,repr.

Kivitelező:Salgótarjáni Üveggyár.

Ipari müvészet Bp. 1960.

MDK

Takács Géza

Takács Géza /üveg/ résztvett a IV.Orszg.Iparm. Kiall.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitas.Műcsarnok Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31. Kat.

Takács Géza üvegtervező.

a Magyar Képzőművészek Szövetsége Nógrád megyei csoportja tagja, részt a Salgótarjánban élő művész fokozatosan bekapcsolódik majd a területi munkába.

T,E.: Vázlat képzőművészeti életünkről.
Nógrád, 1973. dec. 31.

Takács Géza 1.

Autodidakta művész. Két évtizede kezdett érdeklődni az üveg iránt, akkor, amikor a Salgótarjáni Öblösüveggyárban Mánczos József mellé került. Az üvegipar legtermékenyebb művésze lett. A csiszolt készlet és a díszmű áll legközelebb egyéniségéhez. Az első vonatkozásában színkészlete a világos opálos színektől a fekete színbevonásig terjed. A hutakész díszmű terén egyelőre a kísérletsor elején tart.

Dárday Nikolett - Takács Géza üvegei; Ipari Művészet, 1971/6, 21. l.

Takács Géza 2.

Az Üvegipari Művek bemutatótermében 2o éves munkásságából kaphattunk ízelítőt. Termékei többször nyertek pályadíjakat, sikerrel szerepeltek külföldi csoportkiállításokon.

Dárday Nikolett - Takács Géza üvegei; Iparí Művészet, 1971/6, 21. l.

Takács Géza

Világitótest /repró/

Ipari Müvészet; 1971/6. 21. l.

Takács Géza /Salgótarján/

Az Iparmüvészeti Tanács és az Üvegipari Müvek által kiirt pályázaton dijat nyert.

Hirek; Ipari Müvészet, 1972/2, 28. l.

Takács Géza

paharai

Ipari üveg művészet.

Népművelés 1972/3 borítólap 48 old.

TAKÁCS GÉZA

repr. ld.Bohus Zoltán

Balog János: Az üveg csillogása

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.23.sz.24-25.o

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek me

3. A dijazás számitásánál alapulvett mu

4. A jogviszony tartama:

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes e

A kifizetésre kerülő dijból progressziv
levonásra.

Budapest, 197.....

.....

megbizott

Takács Géza

Részt vett 1962. nov.-ben a Kossuth Klubban rendezett Modern magyar üvegművészet c. kiállításon.

Ipari Művészet, 1963. 4. sz., 85. l.

M.D.K.

Takács Géza

Überfang hengerváza, citrin szinü. Salgótarjáni Öblö
üveggyár. 1964. repr.

Üveg,kerámia és porcellán 1966-1967. Bp. 1967.

113.1.

M.D.K.

Takács Géza

Különféle kristálykelyhek. Salgótarjáni Üveggyár
Öblödüvegyár, 1963. repr.

Üveg, kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.

110.1.

MDK

Takács Géza

V. Orsz. Iparm. kiáll. MGcs. 1965.

Takács Géza M.D.K.

Füstszinü váza. Salgótarjáni Öblösüveggyár.1962. repr

Üveg,kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.

105.1.

M.D.K.

Takács Gáza

Überfang bordószinü váza. Salgótarjáni Öblösüveggyár,1964. repr.

Üveg, kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.

104.1.

Takács Géza M.D.K.

A hegyeshalmi határállomás épitésvezetője

Épitész: Lang János

Magyar Épitőmüvészet 1967/6 28-30.l.

MDK

Takács Géza

üveg

4. Orsz. Iparműv. kiáll. Műcs. 1959.dec.

Takács Géza

Gyümölcstáljával (üveg) az 1966-os Legszebb Termék pályázaton „miniszteri dícséret"-ben részesült.

Ipari Művészet, 1969. 3. sz., 44. l.

Takács Géza

A Salgótarjáni Üveggyár tervezője. Ő és kivitelező kollektívája (Bauer Gyula, Hegyi Antal, Kiss Imre) az 1966-os Legszebb Termék pályázatan szörpös készletükkel a Legszebb Termék címet kapták. – Fotója a 41. l.-on.

Pauliknics Pál: Üvegipar. – Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 43. l.

MDK

Takács Géza keramikus

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografikája Müvért 1957.VI.évf.4.sz. 343.l.

MDK

Takács Géza

kiállitott üvegkisérletei

Gergely István és Juhász László: Gondolatok a "A müvész az iparban" Kiállitásról.

Ipari Müvészet 1958. 3. szám 17-28.o.

24.o.

Gy. Takách Géza
Erdei ut, vizf.
Ujpesti hid, vizf.
A Gugger oldalán, vizf.
Csákvári erdő, vizf.
Őszi lombok, vizf.
Reggel a Dunán, vizf.
Náolyi öböl, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 194o, november, 1, 16 1.

lezzofanti 1832", „Ex libris Ludovici Farkas 352", „Dono Bibliothecae Metropolitanae Joan-es Card. Aeppus. 29 Apr. 1861."

A kódex miniaturái a toursi miniatura-stészet legkimagaslóbb művészének, Jean ourdichonnak s műhelyének díszítő modorában szültek. Közeli kapcsolatban állnak a frankfurti armművészeti-Múzeum Jean Bourdichonnak tu-donított L. M. 48 jelzetű kéziratával (ld.: Swar-nski, G.—Schilling, R.: Die illuminierten Hand-riften und Einzelminiaturen des Mittelalters d der Renaissance in Frankfurter Besitz. VI. tábla) és az Országos Széchényi Könyv-nak Jean Bourdichon iskolájából származó d. Lat. 225. jelzetű kódexével (lásd : Hoffmann : Az Orsz. Széchényi Könyvtár illuminált kéz-ai. VI. tábla).

A lapokat széles díszítés kereteli, de többnyire három oldalról. A lapszéldíszítést fekete allal szegélyezi a miniátor, s legtöbbször tarannyal színezett alapra festi, amely kék, a, különböző alakú mintákkal díszített. A lap-díszítést könnyed levélindák képezik, virág-ak kis virágokkal, búzavirággal, szászor-pel, földieperrel, lepkével, madárral, sárkány-. Ugyanazon levél *a* és *b* lapján rendszerint sen azonos a lapszéldíszítés. A miniaturák tét mindig vékony, ecsetarannyal festett csík zi. A miniaturista a szenteket többnyire ydíszítésű kék kárpit, vagy mélybenyúló, kék zöldelő táj elé helyezi. Az arcok sápadtak, d kifejezésűek, finom kidolgozásúak. A ruhá-csetarannyal árnyékolja. Máriát mindig kék

Takács Géza

a müvész által tervezett üvegpoharak Mikó Sándorral közösen
Kivitelező: Salgótarjáni üveggyár

Rajztanitás 1962. II. sz. 4.l.

MDK.

Takács Géza

Kiállitási kritika

Nógrád 1966 ápr.? 9.

MDK

Takács Géza, üveg

4. orsz. iparmiv. kiáll. Műcs. 1959.

MDK.

Takács Géza

Riport a magyar üvegiparról

Magyar Nemzet 1965 juni.27. lap-

M.D.K.

.Takács Géza

üvegcsiszoló

A Baglyasalji Képzőművészeti Szabdiskola halgatója 1949-ben

Képzőművészeti életünk a felszabadulás után 35.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK; KÖRPOST FORRÁSTANULMÁNYAI II

Bp. 1965.

M.D.V

Takács Géza
ipari formatervező

Reprezentatív tevegenek rusztikus,
archaizáló megoldása van.

Kocsogh Ákos: Ipari művészet
Művészet, 1969. miajus – 42 lap.

Tatács Géza

iparművén, az öblösüveggyár iparm.-e
A városi tanács dinottevéllel
tüntette ki a salgótarjáni
József Attila művelődési központ-
ban rendezett kiáll.-ot

NÓGRÁD, 968, 01+1. (foto)
A salgótarjáni - - -

K

Tarács Géza üvegtervező

munkáiból kiállítás nyílik

péntekben a Gusser utcai kiállító teremben

A mester 20 év munkájáról ad számot.

Magyar Nemzet 1971 november 14

11. old.

Takács Géza

Lepesztett hűsítőital poharaival szerepelt az 1970 nov.-i miskolci kiállításon. Ugyanitt árnyaltan színezett ovális táljával.

T. Horik Klára: Mai magyar üvegművészet, Ipari Művészet, 1971.1.sz. 5.l., 6.l.

Takács Géza

Üveguázák (repró)

Ipari Művészet, 1971. I. sz. 4. l.

Tahács Géza

A BUDALAKK Vállalat részére újlépcsős csomagolási üvegeket tervezett az Iparművészeti Tanács közreműködésével.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 61. l.

Takács Géza

Az Üvegipari Művek és az Iparművészeti Tanács pályázatán a nizes-limonádés készletek csoportjában I–II–III. díjat kapott.

Ipari Művészet, 1969. 1. 57. 8.

TAKÁCS GÁBOR
grafikus

Murádin Jenő:
Fametsző jelentkezett.
Takács Gábor fametszetei kiállitáson.

Müvelődés, 1984. 8.sz. aug. 35. oldal.

EX LIBRIS

Takács Gábor:
Az ex librisről, könyveink diszéről.

Korunk, XLIII. évf. 4.sz. 1984 ápr.
284–285. old., képekkel.

Takács Gábor

Barna Zoltán: Kétarcú exlibriselő.
= Utunk, 1985 nov. 1. 7.l.

Kolozsvár, Kriterion Galéria 1985

1945 →

Takács Géza

Az Üvegipari Bemutatóteremben látható tárgyak közt az ő kiállítása volt az egyetlen festett üveg.

Ipari Művészet, 1969. 1. sz. 6.

Takács Géza

Az Üvegipari Bemutatóterem kiállításán kraklés sárga sütemények készletével tűnt ki.

Ipari Művészet, 1969. 1. 57. l.

Takács Géza

Az Üvegipari Művek és az Iparművészeti Tanács pályázatán a tálkészletekben II. díjat kapott.

Ipari Művészet, 1969. 1. 57. l.

Takács Géza

Korszerű lámpatestei a kelet magyar üveg egyik újját jelzi. Üvegtárgyai a kiállítás (Miskolc, 1970. aug.) kiemelkedő darabjai.

Kovács Ákos hozzászólása; Ipari Művészet, 1971. 1-12. H.C.

TAKÁCS GÁBOR
grafikus

A Kolozsvári 3.sz. Matematikai Fizikai Liceum Klub-Galériájában április 27.-től /1984/ látható Takács Gábor grafikáinak kiállitása. /rövid hir/

Utunk, XXXIX.évf. 19.sz. 1984 ápr. 11. - 8. old.

Takács Gábor, grafikusművész

„Barcsay Jenő" grafika
(repró)

Takács Gábor: Barcsay – montázs.
Korunk, 1980. 12. 901. old.

Takács Gábor, grafikus

A pesterzsébeti Gáli Művelődési Ház Képzőművészkörének tagjai a Gáli Galériában látható kiállításon az egyházról festett portrékat állították az érdeklődők elé. A kiállítás május 25.-ig tekinthető meg. A képzőművészkör tagjai — többek között — Szállás Katalin, Takács Gábor.

—b—: Gondolatok két kiállításról.
Magyar Papír, 1981. máj. 25.

TAKÁCS FERENCNÉ, cifrázóasszony

Ajakon a cifrázás már csak a cifrázáshoz értő asszonyok házaiban maradt meg. 1966-ban Takács Ferencné /Bocskai utca 8/ házában is. 69. old. 46. jegyz.

MURAKÖZI ÁGOTA: Cifrázó ... pitvarok ... jakon 65. old.

A Nyíregyházi Jósa András Múz. Évkönyve, XII-XIV. 1969-1971. Bpest. 1972

TAKÁCS FERENC, építészmérnök

Szombathelyen az új mozi építésére meghívásos terv-pályázatot hirdettek. 7.pályamű volt.-A Biráló Bizottság egyik tagja volt Takács Ferenc .a megyei Tanács EKV osztályának főmérnöke is. 484.old

HECKENAST JÁNOS-MÁTIS LAJOS: Az új Savaria film-szinház és a belváros rekonstrukciója 481.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 4.sz. Szombathely

Takács Ferenc, [építész:]

Részt vett a Vas megyei építések
ankétján.

Gerhalmi Imre: Az urbanisztikai munkáról
s a közérzetről

Népszabadság, Bp. 1973. aug. 30.

Takács Ferenc

Than Mór felirépeit restaurál-
ja az Operaházban

Restaurálják Than Mór felirépeit az
Operaházban
Népszava, Bp. 1970. feb. 12.

Takács Ferenc

Than Mór alkotását restaurálja

Restaurálják Than Mór falképeit az Operában
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. feb. 13.

Takács Ferenc

a Budapesti Egyetemi Könyvtár falfestményeit restaurálta.

Deréssényi Dezső, Entz Géza, Gerő László: Magyar Műemlékvédelem (1949-1959) I. Budapest, 1960. 167 l.

Takács F

Festő

Pécsett.

Műegylet. Katalog.
1863. 1184.

Takács F

ferto Péczett

l. Müegyl.

Eat. 1863 jul.

Lelet, vörösberenje VI. 186.

Takács F. Pécsett

1863. jul.–aug. kiáll. Münegyllt.
Az utolsó adomány, olapf., 200 ft.

~~Béc IV. 154, 155,~~

Takács Ferenc

Bécsben

1843. pest Ráth.

Tengeri vidék, aquarell
Weikersdorf Baaden
mellett, aquarell

L 1843

Ezüstékszer, római IV. 27.

Takács Fer Bécsbe

1843. május.

Tengeri vidék. agu.

Weikersdorf Baaden

mellett. agu.

L

Takáts Ferenc

Literarisch 1903. 62

– 1904. 187.

– 1909. 376

Deák-Ébner Lajos: Álom 124 (608), 1525 (119). — Baromfivásár 124 (608), 2584 (391). — Edényt árló asszonyok 124 (608), 3199 (417) — Elázott vásár 124 (608), 3806 (515 — Nápmenet 124 (608), 1658 (159).

Takács Győző, grafikus

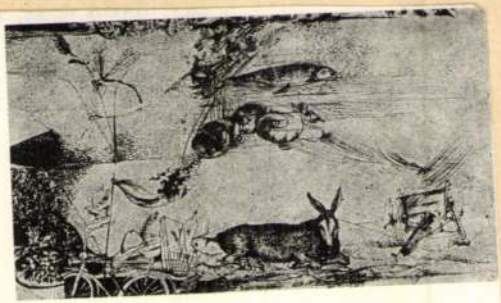

4

Takács Győző: Grafika 4

Művészet, Budapest, 1981. dec XXVII/4.

gyakorlattal rendelkező
AGRÁRMÉRNÖK
és gépésztechnikusokat.

Jelentkezés személyesen vagy önéletrajz beküldésével.

olajipari Gépgyár

ésre keres

hnológiai szerelési

UNKAKÖRBE:

— kovács,
— lemezlakatos,
— ív-, lánghegesztő,
— csőszerelő,
— marós

fi segédmunkásokat.

bad

etőség

van.

gyenes, a központban havi

megtérítjük.
az útiköltséget visszavonjuk.

ztóképzés.

azdasági és munkaügyi

Gyömrői út 79—83., vagy
elyek vezetőinél.

Kner Nyomda
műszaki osztályán,
Békéscsaba, Lenin u. 9.

Gyakorlattal rendelkező
közép-, vagy felsőfokú
végzettségű

energetikust

a Hűtőház felvesz.

Jelentkezés a személyzeti vezetőnél.

Centrum hétfő

20%

FALI-,
ÖSSZEKÖTŐ-,
KÖZÉP-
SZŐNYEGEK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 NOV 2 3
Békésmegyei Népújság

Képzőművészeti kiállítás a Jókai Színházban



Megérdemelt sikere van Takács Győző grafikus- és kerámiaművész kiállításának, amelyet Békéscsabán a Jókai Színház előcsarnokában rendeztek. Az előadások szünetében a közönség szívesen áll meg a művész alkotásai előtt, az emberek általában sorban mind megnézik a kiállított munkákat, s ez azt jelenti, hogy Takács Győzőnek van mondanivalója a világ számára. Képeiből egyfajta statikus nyugalom árad. Az ember és a természet, a hangulatok és emlékek, a halál és a megújulás harmóniája tükröződnek rajzain.

Érdemes hosszabban is elidőzni egy-egy kép előtt, hiszen az első benyomás művészi hatásán túl még nagyon sok felfedeznivalót tartogatnak a grafikák. Aprólékosan kidolgozott részletek rejtik Takács Győző üzenetét. A művész nem él vissza kiváló rajztechnikája lehetőségeivel, jelrendszere közel van az átlagos néző szellemi befogadóképességéhez. Különösen tetszett a tiszta harmóniával komponált „Anyaság", a Petőfit idéző „Az emlékezés kopjafái", a vaskosan-vidám „Dionüszosz hajója" és a kevés vonallal is sokat mondó „Vízparti növények" című alkotás.

A Békési mozaikok népi ihletésű kerámiáin kívül nagyon szépek a kiállított virágmotívumos tálak is.

A. T.